Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Epistolae

https://hdl.handle.net/1874/325705

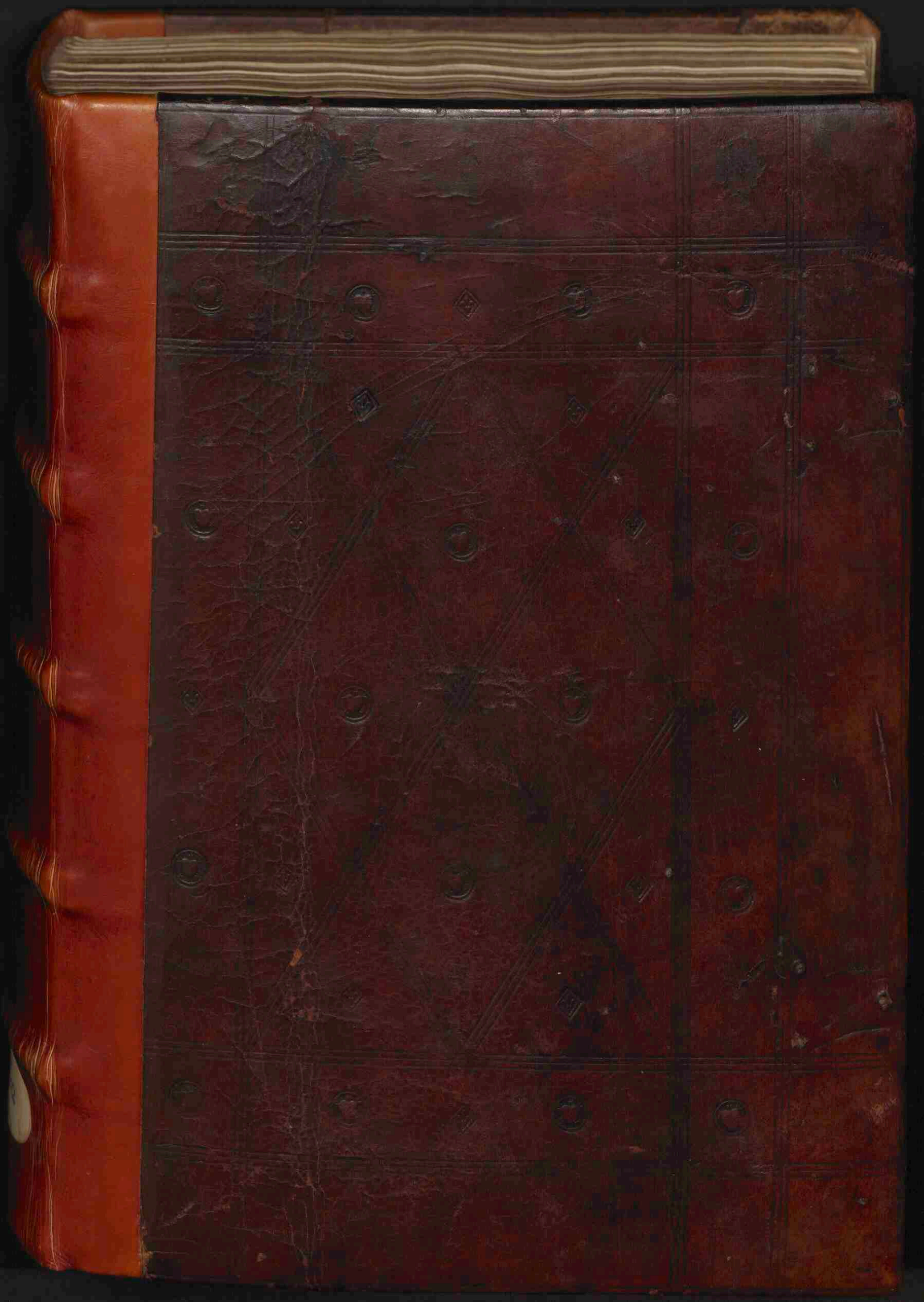

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
N°. 63.

Hs.
2 C 12

264 *(Eccl. 63, antea 296n.) Charta. fol. 304 ff. 2 col. Saec. XV.*

Petrus Damianus, Epistolae (et tractatus), fol. 1—102.

Fol. 1a. Incipit prologus petri Damiani de epistolis suis. Fol. 99a. Hortatur amicum, cet. Fol. 101b. Tituli opusculorum praecedentium. Fol. 103 vacat.

Dionysius Carthusiensis, Commentarius in Actus Apostolorum, fol. 104—173. 264

Fol. 104a. Beatus homo qui invenit, cet. Fol. 173b. Explicit commentum fratris dyonisii carthusiensis super actus apostolorum. Fol. 174 vacat.

Ejusdem Commentarius in Epistolas Canonicas, fol. 175—304a.

Fol. 175a. Comedite amici mei et bibite, cet. Fol. 176a. Explicit prologus. Exposicio primi capituli epistole sancti iacobi apostoli. Fol. 304a. (Explicit explanatio epist. Judae). Orate pro scriptore fratre Wilhelmo de Amstelredam monacho peccatore.

264

Fol. 304a haec subscriptio legitur: „Orate pro scriptore fratre Wilhelmo nycolai de amstelredam monacho [verbum *monacho* deletum est] peccatore." Codex oriundus est ex conventu Canonicorum Regularium Traiectensi; vide notam ad cod. 78 et *Corn. Block's Kroniek van het Regulierenklooster te Utrecht*, uitg. door J. G. C. Joosting in *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap te Utrecht*, XVI (1895), p. 86.

Gerep. 11/8/60

nº. 256. n.

Nº 296. n.

Incipit prologus petri damiani de epistolis suis

1063. II. 16.

Domno gofleno anyciano epō petro ultimo mōchor seruō feruentissime deuotionis obsequiū. Vo nob̄ euenit reuerentissime p̄sul qā de pbis illis vnus q̄ spreto illgiois hītu ad sctm̄ fuit lapsi sepe vitā cōquesti sepe cōsilium tedio lamentū. Rursū aūt tū te corpalī valitudīe laborāte romano synodo me interē cōmisit hui⁹ rei nouitā dōno papē suggere cōgruū iudicauī. Ille aūt utputa vir sapientissimus uȳ sinceritatis viscera q̄ in templo sui pectoris viget re valde pdoluit et mox cōgruū immanissimo vulneri remediū adhibē studuit. Itaq; qā ad p̄secutionē hui⁹ negotiī nō one ore mihi p̄bo vitā negat addiscē suas ad te litas rapuit destināde. ītq; p̄uaricatores illos tui sēdm̄ p̄ceptū ne tuę famulā cōuenires et obedire voletes ad suū p̄positū reuocares. q̄ vēo rebelles existerēt p̄petui anathematis sīa ferires. Dōnū at grandonē monasterii epm̄ in pōdo consilio reppā et q̄ ille ut nosti intra mēta pbē huic viro dicebat. fateor peccauī meū. illū duce sumptū p̄misi. Ille mihi vir digne humilitatis et patiētie et nō solū sacris eloq̄is verū etiā liberalium artiū studijs eruditus mi singillatim obiecta crimina. de quib̄ culpā negabā. detestando. deprecationib̄ ihesu xp̄i ihplorādo disertissime p̄pulsauit. Vbi ego etiā p̄ me cepit vberes fletus te la dirigē. q̄ admisi me falsē dicebat. Et quatenus dimittē. Et licet venerabil' ille innocens vir reptus sit. ego tamē vibratū iā taculi ictum nō ferimus. Et iuxta nīc alia huic psonā cū qua cōflugere nitebar. ut nimirū se hī verbulo notatū nō abigat. q̄squis ipse ad hymnū genuflexe ītimē aspirat. Et licet auctor hui⁹ flagitij manifesto nō sit. mīdū tamē ad tempus mitē. imminutē de fuge sue latibulo nō laceret. Vbi sit armatus ut dū despūtiois ordo deuotee fouee foramē obsideat. ātinus mox ut emisit ī imminētē gladiū subito ofrigēdus ipigat. Quapp̄ post illā sīme aūtis epiam. hoc enā opusculū suscipe et et sic reuocā beatitudo filius vtmaxime mamibrachiū armatus gladio ī cōpatos hostes utrūpe. ātinus illa ac si validus vomer ad vtrūsū aīmi mdiatū euellēdū zizania pectoris arua p̄sundat. Et quasi ius famulus subsecutis glebis fūgat. Vmo ut cepti cōgruēs p̄ficiatur. Et secundū auctor manifesti crimis reos ee conuincat quos illa auctoritas velud arbiter p̄sidens canonū vigoris sētia uerat. Vbi ita diuina gra p̄duce aggrediamur. Illud primū quelibā.

Rethorice damnatiōe fuerūt in epla monachos ad secula reuocante

Quod audisti te venerabilis epe maure nō ī modica nīa rate ferebā. cōpellor vltra nīm ordinis mei sacerdotis sermōi bo nō sacerdotali bo obuiare. Vndiq; contor vndiq; p̄mor videlicet et cont epm̄ loqui supbū est. et ad talia cōtinere cōsensū ē adhibē. Vbi melius ē ut solus arrogās apparea ip̄ ad multor pniciē mēle vitiū quod mīc ī p̄mis orit molestat. Quagis eligēdū ē de sīplicitate locutionis ī epōr indicio corripi ip̄ am in tribunal supni iudicis de silētio cōdepnari. Semper aūt hoc fere bīnū ī dū angusto cellule mee latitare. sinistrū et merito plenū ad me fama dis

currēte placui ē michi q̄ nō nulli
p̄dīn hoīes post sarthana quiq̄ mōstri
cū hītu sacrilega temeritate deserere
et p̄ execrabile apostasiā ad secula
cē milia t demo repedare d̄n
nimirū i tā p̄fundi crimis bātm
lapsi nunc ad audēdū exhortatiōi
bꝰ tatāi tua ad p̄sistendū dirigā
tur aūcte fulgo. febais ei dicē q̄
nisi quis regulariꝫ p̄manꝫ et p̄lo
ga tpm spacia sicut mōstra dicūt
regula sit p̄bata. salutē q̄ put ei
tudinē aut quolibet alio mō ad mōs
tra p̄uenit ordinē. libēter redeūdi
ad seculū habeat facultatē. sup cuꝰ
rei capitlo tuis tpis tibi breue eplām
misisse me memi. et ut abbas pesh
fēa doctrina cessāēs debita militate
apd suggessi. unde aūtē ymmo cōstituto
a plurib⁹ didici q̄ in tua michilomꝰ
mtetioe obstinatissīe p̄seueras. et
comē dīne legis aūcte q̄ ecclesiasꝫ
tice cōsuetudīs normā cade degꝰ
sāc nō cessas. vñ satis mirāt quo
parto p̄udēs homo et nō omnia alia
vñ studijs alienū tā tanta tā p̄ciosa
tā nouā possit p̄ferre sīmꝫ. q̄ cōi
hōim saluti ḡtia ad michil aliud ni
ad claudēda celestis regni ianua
p̄cipuꝰ p̄cipuus videtur ē p̄lata
Dic rogo quis hāc sīmꝫ repperit nisi
q̄ primū hoīem de paradiso amēitate de
tent. quis nāq̄ tā crudele tā ipiū p̄
mulgauit edictū nisi is q̄ ia fundā
t despatiōis voāgine mersit et nō
ad euadēdū ruine periculū sꝫ p̄fun
dus cōtinēdi dicē docuit. maior ē
miāis mea q̄ ut veniā mēar. q̄
est em ista demētia. q̄ vesania. q̄
crudelitas habet hō disponēdi rem
suarū libēter facultatē et semetipꝫ
offerre p̄date nō habet. valet. hō
hābo tunde sāguē suū nō habet li
bertatē deo reddē aiāz suā. Licet hoī
lassā aīalis ab hiatꝰ putei oreꝫ p̄pellē
tis tuta mouēri. in fine aiāz suā nō li
ret p̄me remedio ubeāt. Porro sup
dens oīpotens q̄ offensꝫ ē patiꝫ ē
ut temptet quis et hīc volentes cur
rē ab ipo pietatis fonte cōpescat si
creator pat ē ut p̄mis ignoscat. q̄s
est iste q̄ p̄cē quēq̄ p̄hibeat. d̄icit
ē ei aliud mōdū fieri q̄ quēq̄ fꝫ qui
hoīes nō posse mōstrū subito p̄positū
i langue re cepis q̄stitutū denegat
p̄fecto nō posse cōiti dubitat affꝫ
mat. q̄d si semel admittit michil de
bitū q̄m p̄ma q̄ spes ē p̄dēdi et bñ
ei salutis humane remediū destruat
Cuc igꝫ p̄ceris aia p̄dita irrecabi
lis sēs tanta vite dāpnata et ōis
spes reparatōis humane cassa. sꝫ cla
mat e diuisa dīna pietas et dicit. q̄
mā q̄ hec p̄cor q̄sa fecit una una
et nō moriet et uterū. nolo mortem
p̄ceris sꝫ ut cōuertat et viuat. et
cū quisq̄ ingemuerit tuā salus est et
ut cognoscat aūctē cōpendū. p̄fem
q̄nāz cuā negat i ultimo vite spū
p̄uaz abolē posse p̄n nouatianꝰ
ē nō cyprianꝰ. dū q̄ mōdū fieri hic
sit utiaz cōuerti et cōuersiōis tempꝰ
dīn nulla repugnat nulli tempꝰ cōclu
dit. Constat p̄nidubio q̄ me
gritudie cōstito sicut cōuerti cum
vult nullig aūctē obstaculo p̄ditur ita cuā ut mōdo fiat absq̄
ulla refragatione tēo uere cōtinet
ꝫ cū iacobꝰ dicat. q̄ cōuerti fecerit
p̄uorē ab errore vie sue saluabit aiā
mā eius a morte cui⁹ rei⁹ hoīnēm ef
fici qui p̄uōri dissuadet e diuino ne
cōuertat ꝫ semper misi fallor ulli⁹ q̄
nō q̄nāz meritum corpꝰ oriēdi ꝫ mi
tua i pectoꝝ aīa trucidat. ac sic sa
epies. nō quide, p̄hibet in corpali

molestia posita ad petrū mōstra or
dinis repente cōfugē ir ſz lux cū cōna
lucit ad pſtine cōſuetois habitū re
meare ſz clamat ymo veriamat ipā
veritas tā pſpicue falsitatē cōdiat
nemo mittens manū ſuā ad aratrū
respiciēs retro aptus est regno dei dix
it quippe ut ſi quis ad deū veniēs
aptus sit regno si a deo recedens non
aptus sit postmodū regno dei ſz hij
quippe tales ut ex[illegible]mento didicim⁹
nō i cade mā primitus fuerat malor
mesuā pſtitut ſz postq ad voluntē rede
unt ad mātatū vōluptē pfidis de
nouū ſiunt et illi nupme cōtig
qui tuo ut fert hortatu sic cōuersa
tionis hītū deseruit deū vix breui
dierū pacto crudo morte hoiez finis
maibq intēnit quo viz reppbo vi
uo adipiscēdū cūctis⁹ qd deū ex ore
veritatis audiūs ſz inimicū q inimi
cus ſpūs qui eū am relignat post
modū redies septē alios ſpūs ne
quiores ſe assūpsit et cū hijs ei
bo i familiaū ſuo vasculo pessimē
q habitauit fiūt q nouissima
hoīs illius priorib⁹ ſz hanc ſi
terrene militie trāsfugā nō solū
mundane leges abrenūt ſz eaſ sacri
canones i ſuos appellat adeo ut ei
eaſ ad reddendū i cōtēptōe testionij
ſi nō recipiūt. q i supni imperatoris
arma minuent qui clamdē in ce
lestis milicie inducit q baltei castri
tatis amplectat q donatiū ſancti ver
bi ab ipo militū ducē ſuſcipiat quo
rūdmo quo inue qua fide pſtiterāt
pfessionis castra deserit et ſuo veritatis
lumē ad ea q contēpſerat q abrenū
ciauerat q dāpnauerat mūdi ludibria
amplexetur. fedus mōrtis cū mōrti
pactū et sentiam⁹ deo spōsionē
factā et fidē fragē nō timem⁹ hoī

hōi violate cautiōis tenet⁹ obnoxiꝰ
qui auctore fallē mittit⁹ innocentē iudi
cat⁹. fallax debitor ab exactore con
stringit⁹ q semetipm deo subtrahit
inimicū habet⁹ Nichil⁹ seruo vema
dignꝰ est qui violata fide nō solū
recedit a dño ſz ultro se ei⁹ faciat
inimico ſra q deo hūi mūdo ſit audi
tatoribꝰ dicēte deus vult oēs esse
seculi hūi inimicos dei cōſtituitur
et ut ad ſuaz redeat cōſortiū qui
hūi⁹ effigiē intenūt effinit⁹ imāp
nō distructa dīne audiēsois ultio
ne plectet⁹ et pena qua vēt⁹ me
reāt i vīm caput cōgesta redū
dat. Ipse ait q hui⁹ moi frandis
ille seruꝰ i pcept⁹ q erōis loco po
situs retrōis pcē videbat⁹ et qui
debebat cōnos ad dm ſuū ſuorū tm
he tpe eont⁹ domesticos cōpellat qui
re et utrūa diperē cui⁹ cat officiū
violetes iurisdictiōnū feāt i pectus a
dm ſui gregis cōpesce ipe sanguis
cruentis lupor dentibꝰ simplices oues
offerre. quid adhuc dicā. q dolor meo
salamē inuenā cōpellor exclamare
cōpellor amaritudmē cordis mei ef
fundē ut videlicz dicā. O tpa. o
mores. o ferreū seculū. ferreū i q
seculū i quo aurū i scoriā vertit⁹
et argēti speciē stanni vena reu
titur. i quo pietas ſuit lapides ſuā
mā i capite oīm plateaſ et ſicut
populo ſic sacerdos ſicut ſeruꝰ ſic
dns eiꝰ ſra quis inuenī possit eli
gere q nō adhuc saltē i voce lamē
tatiōis erūpat dūs tā ferrens
quis tam lapideus cui⁹ cor nō vul
neratur ista nō sentiat. Pueuit et
gladius usq ad aīam pertīnit mūdꝰ
est delapsꝰ usq ad finē tumē cre
brescētibꝰ mōrtis et cui qui aias
ad deū tmhē debuerāt. studet q

luter hoīes a deo ſuaſuite teredant
Judex ia vicino appropiat et pro ut
ciues fugiat clamat cū tribunal ſu
pm iudicis a ſacerdote ut hoīes ad ſe
culaia negocia diſſiguāt Prochdo
lor huiusmē ſacerdotalis ordo redactus
eſt ut qui cōſtituti ſunt mūdi ſce
pdicatiōis hoc pfiteāt ipi pontifices
cōmentē hoīes quiſpiā dogmatū tene
bris obſcrāt. et q̄ poſita ſunt de agro
eccīe ſpinos ervois vepres euellē ipi
nō vēnt aculeatos erroē punctantis
tribulos ſeiare Olim cū florens ad
huc mūdo blandiēbat orbi hoīm plu
rios ab eo ſibi trahebat doctā ligna
paſtor ſacer aūt cū ia eminentiſſime
mūdo ſe deſpuabile mīcat paſtor
eccīe ut ad eū hoīes reuertāt mi
tat videmo cotidie hoīes aliena diri
pē. bellor ſtudijs iſudāt. egenos opi
mē. marchiationū tenditulas fimis gſ
ſibo eructāt. et ut cuncta mūdi
mala breui cīgulo locutiōis aſtri
gā oēs pene q̄ ſua ſunt q̄rūt nō q̄
ihū xpi nos aduerſo eos nullo telo
caritatis arcendim nullis correctiōibo
obuiamo nulla cōtradi t oē reſiſtimo
Si aūt truſſimo quibꝫ cōtenta ho
minū multitudie aut flagell at
trito aut dīne miſeratiōis puocato
ad creatorē ſuū quātꝫ cōuertit mq
ad ſua ſorte aſſentatiōis blādimēta
cōuertim ſacri eloquij floſculos ad pra
uitatē nr intellectus mflectimo. et ſic
dīms obſequijs mācipatū ad mūdi
voluntatē rēdere poſſe doctemo. et ſepe
qd in lectiōe finefine ipa lectōis ſuperficie
male ſentiētis error intelligit ſub
tilit pſcrutata intelligit intentio
doctoris cuius et qd in cōmate rē
ſentiū putabat oſideāta diligēcius
cōtinuo textus fere error fuiſſe cōui
citur Jam ia ipa ſcriptura que de
monachis loquit pdicat in medi
ne nr adiſamus cōqueāt deuerti
ſe eſſe ſola augmentatiōe verboꝝ
ſron michi dialectim ſyllogiſmoꝝ
ſuoꝝ circulos offerat. nō rethoica
lepidos delenifice ſuadele colores
colores mfudat nō aliq̄ ſecularis
phaleāta ſpia mihi ſine urbanitatis
lenocinia ſuggeāt. ſola ſe et mūdi
pferat autoitas pīm iq̄ pectoe
opis deus voluit in tribunali ſolio
p̄ſidens ſanctiōis ſue voluit. puul
gaie decretū. ītimo qui conflgere
mitit nō ia cauillatiōū verboꝝ cō
mentis ſz ipo pono veritatis ora
culo ſuggam videat et ut oē ter
gū ſatiōis vndiq̄ obtūdat au
fugiū ipos contra ſe īmouēda li
te ſentiat oratōes quos vmūſus
ebris habet et mdites
mus utiq̄ magno leo ſue anctis
figat articulū et ut reuocā iſigna
bilis dux ipe in pīma belli fronte
vexillū pferat. aut cū mt retem
ptoriū mōtis ppo arbitrio aut vo
lūtate ſuſceptū deſeru nō pt abſq̄
pcō qd cui quis vouit deo debet red
dē hū qui relīm ſingulaitatis pfeſſi
one ad miliā uel nupcias deuolutꝫ
eſt publice pmē ſatiſfactiōe purgan
dus eſt qr ſi innocens militia et ho
neſtū pt ee cōiugū electionē meliō
re deſeruiſſe trāſgreſſio eſt
Ubi notādū eſt q̄ vir diſertiſſimꝰ
nō aūt ut nr garrit epiſc ppoſitū
monachi longa mōſitate ſuſceptū
ſz ppoſitū inquit mōtis ppo arbitrio
aut voluntate ſuſceptū deſeru nō pt
abſq̄ pcō michi gr virū tpalī re
linquit mōſitate qui totū ſpōtanee
tribuit voluntati Frugit ppoſitū
hic nō pt negari cū voluntate ſuſcep
tū aſſeāt mīe eſt cū voluntate

relictū cū silē est cā illud qđ de ꝺ
gmbo rđe eloquētissim⁹ ait.
Puelle iquit ā no tracte pūtū im
pero ſz ſpōtaneo mdino tgitatis ꝓpo
ſitū atq; hītū ſuſtepenit ſi postea
mpnas eligit ꝓmaicat cā si nodū
eis gm cōſeratois aſſisset cū⁹ vti
q; no fmdaret mūe si in ꝓposito
remaneret Audis gr̄o epe q; mihi
moneti mozose cōuersoi mihi cā
ipi conferūt noi ſz oe mōſtre ꝓfectois
robur ſpōtaneo mdino referat ad o
fumandas ligatois nre talip mas
potēt ymo debuerūt i mīetissimo
leo ſuſſire si hic possit fanle rigida
rđis ceruice ſanis anſtibo rđinare
ſz q; iste nerđ forſa flectit bēus
ꝑ ꝓ Celasius ad tepomū deducat
ſmbit ei mr̄ alia Quā obre
quisq; viđn uel mulierū hītū ſet
mđuerit nl̄ mđuerit ſpōtanee reli
giosū aut ſi vir dedit⁹ cāe thoro
nl̄ fēa fuerit aut fuit delegata puella
tū monasterio m vtroq; ſexu ꝓmaicatoꝝ
ad ꝓpositū tuto reuerti cogat mſi q̄
detīdeat et puella monasteriū mg̃
diatur Si aūt quolibz prōtimo deſ
tōes ꝓmanē voluerit ſacrdotali ſnīa
a ꝓpiancz retu habeat exortes vtr̄
lorus ei vllus sit cōis Singula obſc
mo verba ſubtilit mſpice ut ea m
strateā mentis appēdens a veritatis ſta
tu nequaq; valeas declīare Perpēđ
ergo qđ dicit aſſanus hītū semel rđuc
rit ſpōtanee religiosū esse nec ge
la ſiam decreti ſmaz quacūq; occasioe
cā si nulla ir̄ cesset mea ꝓlatois
auſtās religioso hītu semel rđunt
fīndit⁹ sibi redeūdi ad ſeculū licētia
denegat hinc cā nō dissīle cernit
qđ m calcedonen cōſilio reputat v
bi dicit Quis semel in clero
deputat⁹ fuit aut monachoꝝ tuta
expectuerit Sanctimo neq; ad mili
tā neq; ad aliquā dignitatē venire
mūdanā ſz hoc temptates et nō age
tes pnīam q̄ mino rđeat adhuc i qđ
ꝓpr̄ deū ꝓmitto elegerūt anathemati
sati Tolleramꝰ ꝗz cōſil⁹ testimonijs nre
allegatois addat augmētū Quo
narthū iquit pēna decreto aut ꝓpria ꝓ
fessio fuerat ꝗcūq; horū fuit allegā
tū tenebit dem ꝓ hijs ad mūdū reuerte
di rectitudinē aditū et ōes ad seculū mr̄
dirimē regressū Rursꝰ in eode cōſilio lo
ge supius mr̄ alia legit Ideoq; si in
qualibet mōdi etate nl̄ religiois tonſu
ra nel religioi debita veste i vtroq; ſexu
filijs aut vnī aut alijs ꝓntes dederit
certe nl̄ valentibo aut nescientibo ſuſcepta
et mox ims i filijs abdicauerit nl̄ roza se
nl̄ roza cīa palaq; i conuentu eosdē fi
nos talia ꝑfecisse ꝓmiserit ad secularē re
uerti hītū ipis filijs quocūq; pēnito no
lebit Si cōuictꝰ q̄ta ſua ā religiosa
veste habuerit mqw ad religiois habi
tū h̄ aliq; reuocet et sub ſtrēma
districtōe hortemoi obseruāe i ſeruire
cogāt Si placet cā tribunēse cōſiliū
quid de mōchis ꝓpositi reliquētibo de
cernt auſcultra Quicūq; tñ ꝑ
mitēā ampiētes ſe totōderit et mu
ſa laia ꝓmaicātes laia ſti cōphensia ab
epo ſuo ꝓprio ad ꝓmaz ꝑatq; reuocē
tur ex qua recesserūt q; si aliq ꝑ ꝓmaz
irrenouabiles ſt nec amoti reuocāt
velud apostate rozā cīa anathematis
ſmā cōdepnent esse hic ex̄pisse dore
mur qm hec epis nra tuigit nō ut
ꝓmanētes a mōsteriꝭ epie ſuadeat
ſz ꝓpaq; ut ꝓmaicātes rđie cōpellat
Si quid ex illi causam habeo q̄ ſpōta
neo cōmutāt arbitrio ei et illis post
tergū se rđie nō liceat q; tonſurā i
uiti Ne cā aliud q̄ agitimē cōſiliū
tale ꝓmulgat edm De clēcis

vo hic statuimꝰ ut qui hactenꝰ i
ueni sit sine i monastio ordine
tonsuratꝰ sine sine i cano tosua
n si eoꝝ uolūtate ul' libēa ita per
maneat Sed rndebis forsit mi et
cont tot sororū patrū iudicia aute
tta cotra tot venabiliū coiliozū
statuta sanctū adhuc vane defensiōis
oppones Esto maḡes ut q a pntibus
offeriꝫ ita pmaneat qm uolūtate
conuertit ad negotia mundana nō rede
ant q mbiti cna tonsurāt ia samo
n cōsilio pseuēare cotendat Ra de
ta spūs sc̄oꝝ patrū dictis ambi
gē quid est aliud ā mathēatū astro
rū globis oppositū apīis oculis mi
videꝫ Hz dic rogo ferendū est ne
et nō potius tibeis uerbo arguēdū
cū pīus ḡlubet mōsteiozū uīozes qui
nec deū diligūt nec lucrū alienū qre
cāprobantꝫ turpis lucri stīmulis ante
si ita simplices quosḡz blandis pstia
sionē decipiat ut eos uarijs pmis
sionibꝰ electos ad mōsterū trahant
Erit ne hmōi nata conuersio quia
nō in possessionē pcessit i flamata
cupido Adhoc ego sine cūctatione
respōdeo et ipsis cna ut apposito
qd' reperūt deuotnē nō luret ḡstanti
affimo et ut augmētationibꝰ pijs nō
dirigat cursꝰ ad negotiū cōsiliū ꝑ
nō reuertat dicit ei pꝰ multa

Constituit sane sacer ille cōsilius
ut epi sui abbates qui nō in fructū
alienū ꝑ i animā et turpe lucrū
inhiantes quos libet hoīes illectos
arcuenicēdo totonderūt et res illo
rū tali pstasiōe nō solū acceperūt
ꝑ pono suripuerūt pīne tanōice
sine regulāi utpote turpis lucri sec
tatores subiaceāt Hij vō qui uarijs
pmissionibꝰ illecti ul' ꝙbuslibz ma
thematicis pstigijs inētis inopes ef
fecti rem suam dei ēē nescientes to
tā deposuerūt in eo qd' inuenerūt
pseuēare cogant Sed qm omis
uersutia litigiosis machia tuē ꝙ
arte cōmat si qd'it ab eo obm pos
se ꝓpendit et uelud ḡuissis argu
mentationū retibꝰ totmuā refellat
ꝛō erubescis forsitā dicē q bnis
gregoriꝰ hoīes de mōsteio retrahet
uxori sue cna si ia tonsurato esset red
di pcepit ℞ et nos tibi nō imerito
respondemꝰ q sagitta i lapidē missa
inteḋū ꝓuidi diligēter et sepe in
cauto miles cōdē telo quo ꝓuidē ad
uersariū mittit ipē ponꝰ letalit vul
nerat Hi ei hoc excepto diligēt m
spūas p nobis stare cermt nris alle
gationibꝰ attestāt i expugnabilit suc
mt et ut qd dicit ipa res maifesta
tione clarescat aliqd hic de gregoria
na epla mittere nō pigeat Qa
gratia iquit latrīe pīcipiū assit est
maritū suū contra voluntate sua i mōs
teio urbis abbatis ee conuersū qd'p
ad culpe abbatis culpa et indigna nō
ee dubiū ꝓtinē exigente tue pu
dicie ut diligēs magistroe discu
tiat ne forte cū eius uolūtate cōiu
gis sit ul' ipa se mutare ꝓmiserit
et si hoc recipit et illi i mōsterio
pmanē ꝓmittat et hanc sibi
misit mittat copellat Ecce michi
hic de mōsa conuersiōe nisi de diu
turnitate ꝓbationis inquit Sed hic
tm iubet ut si ille cū uxore uo
luntate et ꝓmissione conuersō finisse
cōuincitur in eode pseuēare ꝓposito
cibus mōis cōpellat Qd' aut sequit
si ueo michi horū est videlicet si
neq cū uoluntate neq cū ꝓmissione
q uxoris conuersō est ut reddat hic
cna magne mihi opitulari ꝓtibus
nō est dubiū sc̄imus dn emātis

causis quibꝫ vir vxoi reddi ꝓpt̄ꝫ
nulla de mō ſa cōuerſione mēto rep
ꝑit̄ quia ſtz cōuerſois mora ſi q̄d
momēti ſi q̄d mīnī vigilantiſſimꝰ
vir hꝛē determīt̄ explimtis alijs
neq; hanc ſilentio ꝓtriret. ſz quia
tacuit tacendi ee ſilentio clamāte
ꝓpriū Verū qui tā denſiſſimā teſ
tiū nubē oppoſitā trāſ adūcti oi
bꝫ conſpectꝰ ut iā more lubrici a
gnus hūc illūc te vertē aſtricto
manu valde roīs nūme poſſ fort
taſſe tñ adhuc de hīs qui ī egritu
dīne poſiti cōuertūt rōnē tibi red
di ſpeculatiū queris ſz ſi cūcta que
ſuꝑius dicta ſunt diligent̄ attendis
ſuꝑſluū ī te ſuꝑſluo de ſpe illud
abigē q̄d de gnē rogeris affimāe. ſi
ei de cibo nō ſolū ſpōte ſz etiā coac
te guſtis de hīs ei q̄ deuīt̄ con
uerſio rata decreuit̄ qualit̄ ī egri
tis ad hꝛ ſe narrabilit̄ ẽpiatibꝫ
et ni magno deſideꝛio flagitātibꝫ
nō cadē ꝓpriū ſuā cōſeruet̄ ſz ſa
ut de vitis tacta quibꝫ ad cōuer
ſiōis remediū nulla pīdicat
etas mullū tempꝰ obſiſtit ipas
et virgines quas niſi ī ꝓpriis
feſtiuitatibꝫ et an̄ xxv̄ annos etatis
cōſecrari nūme licet lāgnōe tñ
cōceptas et cōſecrari et ſacrū ve
lamē ſuſcipē plenīſſīe liꝫ cui aſ
ſertiōi dñi adūbrat teſtimoīū q̄rꝫ
beatꝰ gelaſiꝰ mēcte pīmꝰ ocurr
rit qui ait ¶ Deuotis quoq;
virginibꝰ niſi in ep̄yphania aut in
albis paſchalibꝫ aut ī aplōr na
talitijs ſacrū nūme velamē ī po
nat̄ et nō an̄ xxv̄ annos niſi forte
ſenuit de baptiſmate dñi eſt ḡnu
lāgnore correptis ne ſme hoc nūm
nē de ſeculo exeant ī plectātibꝫ nō
negret̄ Vides ſz q̄ illa ī cōuerſiōe
quā mſ̄ma et mīta reddē ſam
mꝰ poteāt ſtirmitas roborat lāgnor
excauſat et ut ita loquar vñ cōuer
ſiōs corrūit mde cōuerſio cōualeſc̄
ſz ſi forte talīp̄ mihi me exceptū
de mulieribꝰ reddidiſſe cū tu de viris
inquīes ſolo te late q̄ ī vm tuēri cō
ſilio legit̄ cadē lege ſanxit eis et vio
et fede et ſi q̄ dēa ſunt ſtudioſe cōſi
derus ad diſputationis vi. ꝓpōſitus ro
borādā hꝰ nō ex nūmīte ſz ex ſtudio
feciſſe me nō ignoras ꝓdlane ſi cui
m facte ſcripturē teſtimōia q̄ hūc aſſer
nōi cōgrua reꝑīt̄ ceptā ēm ꝓpo
né an̄ fortaſſe dies q̄ exceptorū co
pia mōſa deficet quorū vnꝰ idcō
ſcribē pluā poſtpomꝰ ꝙ pluīmo
tus faſtidiū deuitam. q̄ppt̄ adhuc
teſtimōia īpudenter ꝛ̄gerentē ad ea q̄
ſuꝑiꝰ ſunt cōgeſta remittꝰ miſi eſt
tos piter et ī volumes cadē regula
cōphendit q̄ nō ſolū voluntarie ſz ef
violenter cōuerſos vltro etiā decepto
rijs machinatiōibꝫ ꝑſuaſos ī eodē ꝓ
poſito ꝑſeuerāte deprīt. tanta quippe
venerationē tanta cuſtodie reuerētia
mōſterii tūc ſēs prēs dignū eſſe
cenſerūt ut pene quotidiē nō illū
ſemel quis īduēt relīquēdi poſt
modū licentiā nō habēt et ut quod
dicimꝰ teſtimōijs approbemꝰ nūq̄d vō
ſepiſſime in ſacris canōibꝫ inuenit̄
q̄ vidua nō velet̄ vīū ut de cetris
ſileā Gelaſius ait Viduas inquit ve
lare pōtificū nullo attemptat hec
tēꝰ ī q̄ velari a pontifice ꝓhibet̄ ſi
qualibꝫ impulſa ipa ſignū ſacri
velaminis īponet̄ abſq; vlla retrac
tatiōe relīquē vitam nō audebit
vñ ī auxiliarē cōſilio legit̄
¶ Vbique ā ſpontanea voluntate ab al
tari ſacre cōuerſationis velamē ſuſ
cepūt decernit ſynodꝰ m eodē ꝓ

posito eas ꝑmanẽ nõ ei fas ⁊ de
cimo postꝫ se dño semel subtracto
obsequio uetiti eis contrahi ꝓhibi
ti mento ⁊ alibi post multa Nos
aũt aũcte ꝑm suffulti in hoc sacro
cõuentu sanctimo⁹ et libẽa iudicamo⁹
si vidua sponte velamẽ quãuis nõ
sacrũ ꝓsumserit sibi et i ecclia mr̃
latas oblationẽ deo obtulerit uelit
nolit sãmonie hñtũ vitio hꝛe de
bebit licet sacramẽto velit eo tenõe
et rõne velamẽ sibi ꝓposuisse ut i
terũ possit deponẽ liqt ꝯ ꝙ et il
la cõuersio q̃ legalit̃ nõ ꝓcessit et
fidei õmo nõ debuit ꝑ ꝓpt̃ sacrũ or
dis reuerentiã postꝫ facta est tã non
ꝑmittit violari ꝑ ꝯ illã cõuersio
nẽ si prẽs roborat firmũ quã et
ipi ꝓhibuẽ futurũ quid de illa ob
secro sentiendũ ⁊ ad quã vemẽtes
adhortatiõibꝫ ꝓuocãt i qua ob
testant⁹ positos ut ꝓsecãre non
desinãt Hec est tu q̃ vis ꝑuto subri
tunica tibi cõuersio displicebat ut
a sacrõ ꝑm nõꝛ i nullo te defidẽ
tẽ ostendẽ poteãs forsitã cõuertẽ
dis q̃dẽ irreuocabilit̃ actũ ⁊ doceas
retractãe q̃ se se de mulieribꝫ tulit
cũ ista de velatis viduis dicim⁹ ei
et vgines q̃ adhuc sacro velamine
cõtegũt si saltẽ ꝑmanẽ se i vigi
nali ꝓposito simulauerit nec mibẽ
ꝑsumãt sup q̃bus Innocẽcius papa
sic scribit ¶ Hec veõ que nec di
sacro velamẽ tacte tñ i ꝓposito
vginali si se simulauerit ꝑmã
nere licet velate nõ fuerit si for
te mutauerit uoluntãe sũt et a
genda ꝑnia ꝙ ⁊ q̃ ꝓposito ca
tũ a dño tenebat nã si aplius il
las q̃ a ꝓposito viduitatis discef
serit dupcãt hꝛe dãpnationẽ
q̃ ꝑmã fidẽ irrita fecerit quãto
magis hec que fidẽ ſmgr̃ conate
sũt ⁊ nos etiã venẽabilis mor̃
tis ꝓbatissime aũctis dãpnabiles ꝓhibet
q̃ solũmõ viduitatis ꝓpositũ dis
soluerit quid de illis dicendũ est
qđ vtriq; ꝓhibẽdũ quis secutis de
serit possessiones abiecerit croi
toi suo ultroneos se offerit alienę
se dicioni submittit et ut mundo
fundit⁹ mortuꝰ videat⁹ mortificat
tois et sẽctatis hñtũ induit q̃ aũt
nũc etiã de feis loq̃ñ neq̃ꝑ fiei q̃
libeã ꝓpositi opis arbitrium ꝓbatio
cũ eo q̃ eide lex erit vio et feine
ideo se etiã ad mulierẽ sequi nũ q̃
tendit ordq; mutuũ qđ male nasci tã
m virus aspicim⁹ ac pullulãe etiã
q̃z in feis formidam⁹ et sicut
in hys ortũ nocentiꝭ sacrulo studẽ
mꝰ euellẽ ita etiã in illis ne ortꝰ
valeat ꝓuidim⁹ nascẽdi aditũ opi
tulãe ut velud male abortiuũ gra
mẽ ꝓius cognatur moi q̃ valeat nasci
ri an i semetipso maturescat q̃ m
gẽmas erũpat Libet mutuũ animꝰ pau
lisꝑ ad superiora reduce et eo hys
que ꝑmissa sunt postpositis ꝓm
exemplis cũ aduisario meo ꝓpriis as
sertiõibꝫ disputãe ut qui tã gra
uit⁹ multiplicẽ canonũ aũcte con
fundit⁹ nris etiã tẽporibꝫ ꝓbabilit⁹
supetur q̃tinꝰ argumẽtationũ cur
culis sit vndiq; labia dolosa constri
gat ut a tã ꝙsa doctrina nẽo tm
ꝑtinũ cõtestat ut et de nobis
merito dicatur q̃ nõ dedim⁹ cornu
ꝓcedi et de illo iuẽ cũ ꝑsalmista
canet⁹ qm obstructũ est os loquẽ
tiũ mniqua ¶ Age ꝯ quid est
qđ dicitur q̃ si quis regulariter
ꝓfectꝰ et q̃nale spatiũ sit ꝓba
tus etiã si cõuersꝰ sit ꝑegritudinẽ

Ad primo

absolutā relabendi ad scelū habeat
libertatē nūquid de valentibo idē qui
tenuit methilom⁹ de lāguentibo in
dicauit Hz quis nel ista nemet si hō
nō videat qđ quilibz lāguido nel mor
ti ꝓximus hunc obseruationē ꝑsus
admplē nō valeat Hi ergo oēs sil'
hoīes sancto bñdicto hac sūa cōpre
hendit patet ꝓfecto q̄ egris et ōi
no debilibo q̄ adꝑferendū huc nō as
surgūt cōuersiois aditū cōcessit
Hz quis sciat hoc de sio vio suspicari
aliq̄reno posse qm nō solū ab hoc et
ab oīm peste hēresis ꝓprietatis alieno
existit imo spūs sō⁹ pleno⁹ tot sig
nis attestātibo euidentissīe clarnit
quis illū sciat ꝓnouandū hēsim
hoīes ad dissipationē trahē qm ꝑ sa
cre doctīne sinceritatē tot aīas hom
videt ad spē cotidie etne vite redu
ce fatcamur q̄ nūc est huius ꝓcep
ti norma ꝛ volumes tangere ad egro
tos aut nullateno⁹ ꝓtinē Hz nūq̄ si
absq; torpali molestia quisq̄ ad
monasticū ordinē sine ꝓbatiōe de
ueit hunc nequaq̄ redie post ter
gū nr̄ cpūs ꝓhibebit Hic obsecro
legisti aliqn̄ mōstice vite ꝓpositū
secūdū ee baptismū Hz q̄ hoc ē tue
mē n dēs ꝑm ꝑsumptū ē negare
lauā tā nō est Nō ignoras etiā
q̄ decretali ruris⁹ atq̄orū sanctiōe
ꝓcauit ut ad baptismi gr̄am ꝓ ꝓdu
tozia tpm nr̄ualia tendat vt em et
ecclīastice institutiois ordinē tangā
brenit sicut sūt septē dona spūs sc̄i
ita etiā septē dona baptismi a ꝓmo
vz pabulo sacri salus et ingressu etne
nz ad cōfirmationē spūs sc̄i ꝑ cris
ma q̄ oia sicut frequēta agitur ex
pedit ut ꝑ diuturna tpm spacia cō
pleant Hz si quis postpōita nūc cu
pedims obseruātia ad plēitudinē
baptismi repente ꝓrupit huic ergo
baptismū ualidū iudicabis dare
bis hunc hoiez debē ḧ qđ acceptū ē
ꝓpendē et vt salus fieī possit adh
ad puisitatiois misteriū ꝓcanē lo
quere respondē tenebis ne hunc ho
minē baptismi lauacrū iuē posse re
petē qm ad baptismū nō m dō or
dine nō ꝓpriuant⁹ ausꝰ est ꝓsilire
Cur taces mirū tāto ꝙ loquendi
andi nō sit obmutescēt si habēt
aliquid qđ tōnabilit respōdēt Sed
nō ambigo qm constanter affirmes
et hunc baptismū adeo tm ee et ua
luisse ut quisquis ex illo renascitur
iā ꝓculdubio sacrilegiū sit et ōino
nephariū si ad eius dē regnatiōis
sacrameūtū denuo renocet Q Conse
quit ergo ut ex ꝓmo baptismate
sentiē cōpelleis etiā de secūdo mōsti
co si tenuabilit fateans et sicut
prior semel susceptio nullateno⁹ valet
repeti ita etiā secūdo nulla ꝓt nunc
iuste contēpm Deniq̄ dic obsecro
quis sororū quis ātiquū ꝑm sub hac
qua ispleni assereis ꝓbatiōe iustus
est nūq̄d athom⁹ nūq̄d paulꝰ nūq̄
quid hylaio nūquid et ipē sanctꝰ
bñdictꝰ q̄ ista sinit tu falleis videt
ꝓnpē sub hac ꝓbatiois obseruātia
ad mōstrū legit ordinē ꝓuenisse
ꝓnunc ago cuctas ꝛ eidē antiquis
tus hystorias et si nō possis ul' una ex
ꝓ tā longa tpm ꝛ eruallia ꝓbatū os
tendē nūc est ut cōfitearis te talen
tenō simulatū et victois ꝛ sultatioi
bꝰ meito subiacē sane q̄no pacto
cuncta exempla veterū oia gesta
ꝑm arroganti simulio ꝓtens et
cōtemptis oīb⁹ ad vnꝰ te sine ce
tu tā obstinatꝰ cōstringis nā si illi
ꝓculdubio sū st nūo sūt etiā mu
tandi q̄ si nō imitandi nec oīno st

mōsa

sancti Cermis o bone lingator quor
si vergat hec tua docta sma Coge
tis ergo nullo cōfiteri uel scos pres nos
tros ōino scos no ee uel eos qui nouit
couersos magnoq; pbationibq no
egere Erubescat ergo lingua frenen
ti et q nescit ee facilda dicat et uel
muta nescit aliq; vtiliter dicere saltē
sine dāpno tacere scripsit et ser
mo iste ut tanē pūso qui nisi ab v
no membro arrugio acutissime re
phensionis abstrahat nichil dubiū
qn ad sana eande membra pcurrere
dilatet Hz ad hoc tndebis fortass
et dices Cur g pbatio ista i cōe p
cepit si no erā gnaliter obseruet
Et ego a te qro dic mihi q̄ precepit ut
sub hac pbatiōe quis ad conuersio
nē veniat ubi erā cessant ut alii
veniēs a mōstica institutiōe recte
dat Et cū ondē hoc minime poteris
cōpetēs tē ut credas q̄ pcepit vagos ho
mines et duplices alio dēm e magis
cautela cōueniēs q̄ auctore precepti qd
facile dinoscit si uel finem sine ip
sius de qua agit attente legit di
cit enim monuit quis veniēs ad conuer
sionē no facilis tribuat assensū si
cut aut aplus Plate spūm si ego deus
est in q̄bus verbis patet cognoscit
q; quisqs ad conuersionē dūo spūs
puocatq; accessit tā mōstice pbationis
instructio penitus no egebit Tolle q̄
de duplici spū pbationis animo cessat
ego me cōpulsor ille spūs qui
dicit Ego sto ad hostium et pulso si
cognoscit hunc nulla cerne mora p
trahit nulla pbatio aperit Hz pulsa
tu primus aperit Denique sicut ex apli
co exemplo colligit qd illic Plate si
ego deus est pbatio ista magis suscipi
entis animā est q̄ venientis videlicet ut
suscipies minime noscere valeat quoi
pulso spūi suscipiendo annuat nec
tā pbatio expedit ubi qui pbandi
est presumit notescat ibi quippe
lucerna accēdit ubi qd occultū est
no videmus sicut qd latebat aspi
cit lucerna primus extinguit Hic sic
minister de cuius mente quo spūs domi
abigis valde e nūm ut pbet ubi
aut conscientia manifesta claruerit pba
tionis exercitiū tenuerit et cū teste eius
de libello regule cuncta pene hmōi ne
gotia in abbatis arbitrio et pūdte sit
cōstituta cui libet como ad conuersiōes
veneit sicut illi ab abbate precipit q̄ i
prudenti q̄ inconsulte q̄ infirmitate
quis asserat ut illa conuersio irrita
iudicetur Certe eade precepit ut abba
tis mensa cū pegrinis et hospitibus sit
Hz q; no precepit ipse medā quoridā
crapulā et luxuriosa communia religio
si cenobiorū rectores minime faciunt te
iudice ab officio suo removendi cenī
qui minime dei sā doctoris intentiones
vigilanter aspiciūt sequi verborū su
perficie pendunt et medulla vim
ficationis spūs tumultuat occidentis
litere paleas colligat Hz sinit et hic
precepit sapore intelligentie tenuem cor
tice postponi no phibes tm erā de
conuersione monachi eade mente est
consequens affirmes Hz qm ego
dratis argumentationum nubem la
pidibus ego pugnabile minime e
vereor cōsequens est hic ut hic i
pse calce opusculi quada silogis
mi clausa obsemo Omnis nanq; qui
monastice professionis habitū suscepe
rit aut spontaneo indicio sit con
uersi aut vi coacti aut simulatione
callidi ante decepti dum aut postea
conuersi sint a sub pbatiōe ad mo
nasterium venerit uel postposita p
bationis difficultate primum Hz

tā ſiquis poſita multiplia ca nomi
ānēte firmatū eſt ut quicūq; aut ſpō
te cōuerſi ſint aut coacti a cēnā decepti
aut eſ pbati ſint ſine nō pbata ecrep
to ſi vxōis conſenſū et pmiſſionē nō
habuerūt oīs pſeuerāre in eo quē re
perūt mōſtico ordīe oīmode cōpella
tur Concludi g̃ nēc eſt ut oīs ut
qui mōſtice pfeſſiōis hītū ſuſcepert
ecreptis hijs q̃ abſq; vxōrū pmiſſi
one et pmiſſione cōuerſi ſint q̃ cuq;
alioīō ad hoc ppoſitū venerūt in eo
quē reperūt ordīe cōpellendi ſint
oīmode pmanē fīre ut opīoz et
catholicōrū pīm teſtiōnys eruditi et
ſpīne veritatis multiōda rōe nal
ati ita es ecclīa pte conſtructa ut
tonī hoīnū, pſus apponē millo par
to ad reduīna te poſſ vlteriꝰ certa
mīa repare Quappt̄ dapnamꝰ et
confitei te ignoraſſe que dixeis et
tu nō tubinet indicīū quoīa diſpliscere
vīno aduerſa ea que incaute, ptrule
ns oī ſtudio retractatiōis altīmgē
ut eos qui pte in errōe ſlapſi ſut
auctore deo ad tūdis viā valeas te
uocāe uerītat docta manꝰ in plio et
pro illis ſtāe prudent̄ ſtudeat quos
oppugnāe ptinaī ſatagebat ut de
te adlandē dei cū paulo merito poſſit
dīi nōne hīc ē qui expugnabat i
ihrlīm oīs q̃ notabat nomē iſtud
Pare queſo labijs meis quiſqis
es venēbilis ſſul et ſiquid hīte aſ
perū blandīāū uel ſi quid amāe con
motiōis effudi nō typū arrogantie
credas ſz zelū inſtruc clemēt mdul
geas Ego cū dōmō uel vna errois
ſpīna de nemōē ſrē carne mā opa poſ
ſīt euelli nō refugio cū ihū i me
pūe ſententis ītūdā, puocāe ner
te pudeat errōe tūm mīoris fīmtis
redargutioe corrigē dū ner ignoēs
aplōz mīmū ipi aplōz principi
fratrē reſtituſſe Et ſi forte reſpōdeas
q̃ paulꝰ iuz mīmꝰ tū coaplius ego
ānī nō coepīs Audi ſalte quid dens
hoībꝰ dicat Demite iquit et ex dur
gite me Jn ergo dens ut ab hoībꝰ
redarguat ītūtat ſatis dignū eſt
ut hō correptꝰ ab hoīe zelū frātē cā
tatis eīmīnāt ſentī

Excuſatio petri damiani de prelatura ſuſcipienda cū muraldo

1663. II. 20.

Dilectiſſīo gherardo florētīne
ecclīe epō et aplīce ſedis
delō et virgo aſſūr hilde
brando ſp. petr monachꝰ ſeruꝰ q̃
m rimandis veris deſiderāe naturis
hoc limabꝰ nālr mīſit q̃ pꝰ terga
reſpexīt, ptīnꝰ ulīs qui pteſſit obli
uiſcī Continuo videlicet et mēs ſil
pdit ad oculꝰ vidē deſicāt Et cū
hec belua tanto viſu acumīe ferarū
geneꝰ one pellat ut et plapideos pe
netrāe pītes valeat hoc laborat
uerꝰ q̃ quicq; illud eſt aquo ſemel
oculos auerſit ad meōzīā nō poſt
modū reducat quoz videlicet aialiū
quāda vobī mēe ſilī tudīne dicēm niſi
me magnitudīs vre reuerēnia ꝓhi
bēt dīctū eſt ei p tā acuta prude
ntia īmmo q̃ longe glōſiꝰ eſt tā ſin
cera et feruētiſſīa caritas q̃ me ſuſte
pit aſſīduoſe pīnē mūſ ſine pſtilū
ſine p verbū viſitāe dignat absen
tē pcur am a vobis ſcripta nō me
reat ſi mī cū abſs negotīū agētur di
cem q̃ illa quā aplūs dicit caritā
tis epla nō eſt apud vos i tabulis
cordis carnalibꝰ ſcīpta ſz leris ut aiūt
ceris exſa Dz dū attendo quid loqr
cōſideranda michiloꝰ quibꝰ loquar
Et quappt̄ dū vtī loquēdi libertate nō
audeo oīa digitū ſuppono. frena igr
expoſtulatiōīs hīus uſq; pducta in

qđ ꝑpensio studet ānimo breuit̄ nisi
tū Vndiq; sipotentis dispensatio
conditois qz ad vos nup̄ astendens
duoꝝ epiſcopatuū vnio regendi al
teiꝰ visitandi mole depressꝰ ꝓpria
alpin̄ iuga trāsmisi mop̄ qz sarci
na tribulatiois abiecta qoneinto
et liber addilectā solitudinē tp̄i fu
gitiuꝰ postliminio repedam Libet
itaqz sub quadā mētis enatia ꝗsi
diu stupitibꝰ attritos agitinē pedes
diuis qz catheis edomitis eleuāe
tentes illudaz ꝓphetiū alacter
decantē dispuisti dnē vitula mea
tibi sacrificabo hostiā laudis ꝓsus
plane certūqz teneris hec tm̄e p̄
iecta fuisse oncā nō susceptā et
ita loquar reuocatū nō ingressꝰ
sū violat̄ qz aptus. ꝗpt̄ occasione nac
ta libent̄ abiecā qđ vltroneꝰ non
susceperā Et qz vos aplica sedes
vos cōna estis cui ad deponendū
reddendūqz qđ bauliae neq; ueā
integrū mi visū est nō adiē fabri
cā lapidū sz eos pocꝰ in quibus
viget ipius eccie sacramētū Sub
ꝓsecutiōe quippe indaica vbiq; ac
cēnit apli illic eccia p̄mitia ecclie
bat̄ eccia sūt eccia cū symōe ille
vetuloso trupezeta malleos et mem
bꝝ reparāt cū cōna vrbe velud
officina sibi ꝓmouentios pestiferę
negotiatiois usurpat quo vos pe
tꝰ vobiscū fugies attingit illic ec
cōna eccia obibus dubitāt̄ ondit
Vñ ego cū eccia sticā vob̄ regimen
remittaē dispositu nō certa qz cō
ne q̄ vos estis eccie qđ sūt eccie
digne regatis Et ut nob̄ me con
fessi ec cōfitear ꝓpriaz refutatiōe
entū q̄ nozū prima mi ē consequen
tissima ꝓ illa minima tenenda que
mōsticis sūt regul̄ instituta Et si
patrū vidē vos eccia supaddite vitu
eccia curialis si placeat custodie ma
cipate Post tot vagatiōes et nupi
e tribulatis qđessꝰ quid restat nisi
ut me religatiois atqz silentij ad
amet Jz hic forte blādo ille tm̄
no q̄ mi neto neronia sp̄ pcepte
condoluit q̄ me colaphizādo demul
sit qui me de asinio ut ita loquar
vngue palpauit hec q̄ulꝰ eccia
in vobē dire latibula petit et sub
colore pie rome subito fugē q̄rit
accessu hominū machiat̄ omi de in
obediēcia omiū et electis in bello me
tibꝰ hic sibi degnis vmbre q̄rito
pacē Jz ego hoc sēo sathane meo
rndeo qđ filiꝰ rubē et qđ moyses
ductoi suo rndisse nosciū ꝓs m
quinit armati et agmen ꝑgemꝰ
ad ꝓlin̄ an filios isti donec eos i
tuo ducatuꝰ i loca sua puniri et
quietꝰ hic possimꝰ eccie i vrbibꝰ
mundis ꝗpt̄ habitatoꝝ insidias nō
reuertern i domos tuas vsqz quo possi
deant filiꝰ isti hēditate sua nec quit
q̄ queimꝰ tuus iordanē qz ita habeꝰ
possessionē meam i oriētali eoꝰ pla
ga Hoc itaqz mō comittatur quidē
vos arma corripio sz vobis dnē ꝓpo
post bella victoribꝰ moy terdo Hoc
itaqz dicā electo dñi qđ berzellay ꝗsi
galaadites defendens de trogelim de
ūd locuto est regi Paululū procedā
famulꝰ tuus ab iordane tecū obsecro ut
veniam semꝰ tuꝰ et mouar i ciuitate
mea Hic mi forte ꝗssꝰ obuiat semel
accepta dimitti regimē nō libēter ad
qđ breuit̄ dico quod sentio qz pleriq;
pōtificatꝰ nra nō defuit et defuit
tis sūt. quotsi aut legum rōne
intentione dimisisse certa spes est
eos cū ypo de eccia sortiente q̄ude
nequ hoc dicimꝰ ut passi desci ecclie

desp̃ luceat nisi videlicz id fieri mūltus
magna cōpellat ¶ Ēmineō bīus va
leio dñi sibi prudet sup̃tessore magi
nū augustinū opponesi ecīe ītromi
zant antistite Lucidius fidelis epūs
dū ꝑpiquū sibimet obitū imminē cognos
cat ad cenobialis portū cōuolat ordinis
ac sacerdotal' mīsulas dignitat' mōstrus
mutat idumys Et ut noueris quid sibi
cōuersio ista cōtulerit sicut auctētica tes
tat regestri hystoiā sub ipō migrātis
obitu spūs sī grā letissīo lucebat in
vultu Cui unanimi et aīaꝝ morē bīs
aplūs andreas appuruit et aīa hora mi
gratur⁹ erat ꝙ corpe reuelauit Quod
de bto adelbito dum aīmarū hoemon
ecīe poposcit cathedrā mōrīs indu
ens triūphale meruit ītrare cōm am
Vt ay ꝙ mīstra de ceteris silea quidā
sīnis cui⁹ me ad pīns vōbulū fugit ita
ante septēmū fe' epūs tu dimisso trinde
angelo visitāte ꝓcepit ut ad epatū
redeat ꝑ recusat donec admonēte code
agelo bīus adueīt sub celebritate rem
gn⁹ Hic itaꝝ ne decepto potuisse forte
subripe ecīa tuta firmidās ītrino es
sit impio qui ad aīgelicū pīs oraculū
rigidus steterit ¶ Ēpūs ille ecīa ille
samonen aī solū pōtificale deseruit
et furse mōsterū cōtepta sacerdotali
dignitate cōstruxit aī nobilis m
ypō vir fuerit testis est antiqua tradi
tio aī sūmatis eius mīgma celebrat tes
tis modna deuotio qnc prīa eius mēo
riā i bndicōe frequentat Quātū stz et
prius et postmodū i eadē sede usz ad
vite tīm mī pdurauit et tū opposi
tū deo nullatenus optulerit ꝑcer
te boluit ꝓterea aī hanc dubitatiōem
occasiōe precipua qm de mān regis
lanci biz hōis tradimonē ecīe te sup
cepisse cōtigerat cathedrā cōtemp
sisti atꝝ remotiois vite custodiā
te ꝓtinus cōtulisti Quid ergo ista
fuerit si tormenta aībus nīs cruciāt
epi et ripe ꝓferret si scutatorū et lan
ceatorū turme post cōsutis tergis con
fluerent si tāq̃ gentilis militie ducē
procinctu pōtū armati undiqz marpu
in cōstiperet et quē decuerat reuerēter
mecdē cū choro psallentē audīe cogeret
hūt in pstrepentū tinnitū armor Unde
fit ut mō pontifex nō committat ut dignū
est diuīs deiectorū ordīes ꝑ castra pos
et armata telis vibrātibus bellatores ꝑ
sentis ecīa āgle hoc sit ꝙ hī nō multū timu
ꝑferūt et nīs eos quos toleūt pdys et
facultatibus ecīe velit nolit cum eis
Cotidie regales epule cotidie apparatus
cotidie nuptiale cōuiuiū et vīs refri
gerii debuerūt īdigentes inbecīs cū
bilarū recreat gestatiōes Et cū epūs
dispensator et prōmus deat ee pauper ad
eorū mēsa affluentibus deliciis alienus cur
tat cū et illu quorū e tota substātia ꝓcul
exclusi famis inopia cōtabescat Inte
ōia porro hī mala illud exoredit et diabo
lica ꝙ modū cāre nescia aī pdys in
militia ꝓfligatis oīaqz possessiōe terra
rū in sup ecīa et decīe ac plebes addū
in būficiū secularibus Quae ꝓfecto libe
ralitas ītonesta et indigentibus adi
mit vīs vitiat et dyocesanos ecīa deti
net ut decīas nō ꝑsoluat unī sīz tes
et illis subtrahit corpale subsidiū et
ipis periculū ꝓuidet aliēnū aō tonū in
male mumfia caput reduīdae multi
dubiū est si tīm adhīc ꝙa vanitas trahat
nō nīa tas aliū cōpellat Et aīde plurim
suppetit que de epoꝝ multiplicibꝫ e
rūpnis apponere nisi me epistolaris cō
pendij regula ꝓhibet Hz o fratres ideo
nec sola sedes aplica ceruicat ut ab hīs
īmbꝫ me decredis auitat ꝓpria nimi
rū sede et animi sūmi soleam⁹ reuēti
de maiestate austrē nr̄ desuetudinis
ꝑsone cōtēpnī victionē ꝓximus ꝙ
Et venerabil' ille vir cuiꝰ
epūs fuerat ꝑ videlicz assu
tensis epūs aī epatū dimisit et de sla

uomico regno vtilia namgas lectori
bꝰ auctoritate vbis applicuit Hic mi
dñi toci regni reuerendꝰ exponet cō
questꝰ ac moleste m̄ fetudis tedia
multaret mr̄ cetcā intulit vnū qđ
late nō patet Quida tenuit degene
rem qmdē moꝛbꝰ ꝯ manoꝛ titulis
insignitꝰ sui gñis cōsanguineā nup
nali sibi fedē copulauit Quid plura
phybitꝰ ꝑstitit eyciatꝰ adhesit
totiq; ecclastice censure fabulis de
putauit Cui certe ꝯ ad dñm indignatiois
indicia contigit ut primes de
nuptialibꝰ mēsis an anni era ꝓcedi
mine tangent Insuꝑ odine audi
tois pauēda senectus dñi ingꝰ stat
dñi ꝓceptis se sacdotalibꝰ nō humiliat
qui vigilare sibimet ad salutē noluit
i cubiculo dormiēte repete de celestī
bus ureꝰ fulgur eptimpsit Hic sic
dñi furois eptus ē moꝛtedo simul
q; vltici sinodi vinci adhibē cōtēp
sent mediana Hoc aut dñi⁹ ut ꝙ
sē autoitatis virtute fuerit q; epatū
deserat mōstrabimꝰ Exemplū

Sed dñi ista ꝓsequi mur illud est
nobis cōsequēt occurrit qđ et
ipe nup nob venerabil⁹ hyldebrād de
dixisti et ꝙ ipi nō magnopere hui⁹ vi
deat ee negoci qđ neglat i manibꝰ
tuis dñi quolibz apinabꝰ trudim⁹ ne
vorago fluctiu tali oblitois absorbe
at ꝑsi te fluctuāti papilla allu
gam Vt em te reuelige memi tibi
ut eiusdē vbā ponā nonarieꝰ nar
rauit ecclē epūs Cui inqt i tenoi
coꝝ ptibꝰ cuida epūs cōuiator incede
te et imminēte ia refectois hoza qđ
mi decenter apponet nō habet estuare
cepit et anxie qrē vil mi possit in ti
ne positꝰ subuenire Cui⁊ hinc indi
gentia stingēt illinc cuius animi di
laturet in alto positꝰ quid ꝓsus a
gēt ignoꝛabat Cui cui repente
grues ut limū unire cognoscētes epi
mul ꝓailiq; sere ꝑsidiosa utriq;
sub vno duce mstru cōponut supi ver
tice nobis triumali nolumꝰ repetit
Cui epūs i fide fidei ereto aut do
mine pape una de grubꝰ istis ad
nos deuia ut seruꝰ tuꝰ de vndictois
ne munē satisfaciat ciuitati ei⁹ un
de vanditois dine celestis vigor ver
bū ore deprimat ꝓtinꝰ nō pui corpis
gus teneat⁹ aīm ora nā demer
git Siq; fides q̄ ꝓ dilōne opabat
mulcet Hec tibi referim cōtinuo ꝑ
cipitatꝰ ait Eunt ne spūal⁹ ille epūs
Cui ut nesciꝰ quo pacto didicerit, ipe
carni vinc hoīez indisti ut liquido
patet nō ute tm̄ndme sē fide trāsfu
gitiua hanc optinuisse virtute

Addidisti etiā Exemplum
qua bro leone te sedis aplice
ꝑsule referente cognoscas eque enarra
lis et indissolubē cōuersois epūm qui
tusse q̄ tantū ꝙ meriti gratie a dño
fuerit cōsecutꝰ ut vultus ac signa
frequēter ostendēt Vltro aīa cum
magne autoitatis impio evolutus
corpꝰ demoēt effugiēt Imē q̄ in
mitia signa virtutū et illud aliqn cō
tigit ut eode sē mēorie leone ꝑmit
demoratꝰ nesciret Cuiꝰ ꝑsentiꝰ epūs
neqne spūm abiecte ꝓpiet ille aut q̄
brusda vbis ꝓnitat superbie resultaret
tūde ꝓ nomē xpi adiu tribuit adiu
mtꝰ rem in ultiōnē nō potuit Cuiꝰ ca
put muscī hois huic illuciꝰ cōmutet ca
pillos i altū ponēdo quodā horroꝛe sub
tegēt os quasi ad euomēdū ꝑbusda
conantibꝰ aperiet ꝓtinꝰ se obient epūs
nequaꝑ ꝙ inqt ꝓ os egredieis ut in
treis ōnē frustrabit qđ molitus ꝑ post
tergora te exie ꝑcipio nā ozis tibi adi
tū nō ꝑmitto ꝑ sordidos igr meato
sordidꝰ habitator egrede et fedā post
te ut digniꝰ es vestigia derelinquis
Vix verba cōpleuerat et necessitꝰ spū
cōmuno fluxu veluꝰ deiectꝰ est

vigore magis prudū

plateas

Talius ite epūs ut ipe dixisti opu
do sitiens vinū sibi afferri pcepit cuiq;
pitema totiq; cuit vasculo fudit
pocūlū et ipo detulissz ecce panp
portuno illud sibi flagitabat subo
ditens qz p aiditate nimia ni bibet ci
timo eo spiāret fronē mist asserebat
mi se in vase reliqsse et in eo loco vinū
alnd repiri nullatenō posse Inhijs for
tis epūs agnitis deplensq; cū hic vide
lic sitī differre nō posset illic aūt sebi
bē alio pcluīte ipūm indutiet mitte se
ase frāq; laborāti mūtate fuerunt
pcepit igit panp vinū dari Ex iā q spes
bibendi ōino defecerāt eo sitis epi atro
cius senebat mādauit itraq; mīstro ut
vinarū vas reqret si forte aliq; cōsola
tōis stillā ul pegrinā repiret Cui
dinō abnegās nichilq; se reperisse
cōstant affinās tandē nō spe erecto sed
impio oppressō panuit et vas qd va
cuū reliqrat vino plenū in mīa admiāti
tuemt Exemplum

Hbas qdā ut nrelatū est sua
cus edulij cōmpuisena ductū nam
preda sibi pcepit acqri aiaq; mīstri di
cēt hoc genus eo loco difficile posse
repiri cpunt qdict vnā im venali
bo naupredā se vidisse ptiosā multo
pacto minō q vigīti nūmoū papiesīm
solidis coemēdā mīsit abbas mīāt pe
nimā corozū aūt diligēna pfūcto et
laute decocto abbati pisas appoit Ex
anq; tangēt ecce panp ad iamā h po
tissimū sibi dari qd abbati ecc ppoīt
anxie postulabat cuq; ut eāt integrū
pisce mīl hesitās vic dnī mittit ad pan
pere Illuc panp qui videbat cū ipā pa
nipside plena pisce sublime qz cpmi
sit et librata manu velud exemplū por
tās cel cūctis videntibo penetrauit
Vnde liq;do cōprobat qz qd in digen
bo deo trāsmittit et qd ī imo pangen
o terrenū celo reponim Illud ena
qd nūt addimo q; q; nō sit mācula ab
edificatōe tm cū fūdatōne qd stru
imo nō est alienū Cpūs quida
lampidi sibi pami pcepat dum paulo
post dñi mt ipa mussarū solepnia sacs
altribo denota assisteret ecce lampide eo
ra illi cerebrosi gustu cū teptauit assū
ille ut ī signis erat ai tlia se pati posse
i obtutibo occulti et ōipotentis ispec
tois cubuit cpletisz regresso offrāq;
febre cui ānē pisce panu tudendū ce
mādauit Ex q; fēo cāicula voluptatis
q; sub mēsa corpus utriq; potuisz vinē
ad sua sedē ipudēt crupes p me fuste
mactatu meruit inteire Exemplū

Pulp qdā pfamilias vinū di
tuat mūnū ī loculo hebat
q; ad emēdā alq; qd cū pane comedet
cupedē gestebat Cui q; stanti et ardo
a lautioibo alimētis hoc dm negotiū
ī mēte versāt p ilem panp advenit
mi sericordiā postulauit Ille hesitans
aio velud ī quodā cāt ai meditullio cō
stricto fra si diuīt cuncta memebat af
fluere si retinēt culpā incurrē formidā
bat denegare mē Tandē vincit spūs cur
ne et evāgelicū imitatq; vidua sub
panpis spē bono debitoi deo sua feno
ra restituit Redit domū pōte qui sole
bat appoīt panp qdē mēsa sz bona spe
duces cāt consuā dapi qdē carnis
cōpensabat lucro pietatis Cui ecce v
q;dā ignotus q; antea mq; videāt festi
no et anxio ligatos libreo ī manu
eo vigīti denariorū solidos pomt di
cēs q; sibi a dño suo missos trāq; qui ab
eo exspectāt ī tinctū abscessit cui q;
hic attōito vellet ī sistere ille disparuit
Deo aūt nōia homī nō appono q; ī
do pacte rei familiq; hesit aio nōia vo
cans alios ītuemētibo fateor ītercipit
oblīio nec magnopere curam videi au

ctapes nom dñi nō cyuadat scies et
ordo gestor ūū ąpp̄ et cadē gesta ą scribo
qz i mūsitu audiē nos cōgit vtrū
i offensa fidei linea teneat certū p
oīa nō habem⁹ sz ire git me nōibo
digesta narrato nares fastidios lē
tibo cōtrahat a talibo iterū supsedeo
Et certe salubrius ē ut omissis oībo ad
me redeā me defleā me iugit meis
oculis apponā Ecce ei ia oculi cali
gāt et soluto ąpitio flectantis hūores
habundāt ruge subeūt et dētiū ruina
grignue minat Caput deiectq; qđ cāna
es hatten⁹ spargebat cigneo ia albōe
mutsat vox mutsut vtq; defiat et
heu ꝺolor sola i me victor mdv ig
norat pceto senectutē Enimuō cotidie
morte ꝑ oculi teneo et ia tbuli tre
midi iudicis ꝺamnō pūitq; assisto ia
sub q̄da nrōrū ymagiatiōe puisi spūs
trui vultu et horredi spē me sub ex
tremo spū palpitāte terribilit ipsent
ia sē ageli bladi ac nunci q̄ angulicē
accedunt Exemplum
Quidā pietro nd̄ loge an hec ene
misse cōpei qđ dū michi sepe mo
uet nichil solet exaggerāe fōrnidinē
cui dā nāz penitens sub pegrino hi
tu i nris ptibo exulabat qui pēsitq;
q̄ eū exulat culpa cōpellēt eū cōmu
neo meo iquit ad ligna cedenda pgem
et ecce timbal magni tudis serpēs duo
bo attollens squamosa colla cupidib⁹
sinosis flexibo obrepebat q̄ nos ut
eo abulātes aspexit cōtinoq; stupidas
oculi et tēp̄ ingnis exanimēs ora magnis
saltibo i nos i petū fert Cui ptim⁹ cō
uiator meq; vibrata secui vnū caput
abscidit moxq; frumētū exeūtib⁹ mā
cendit ptino serpes i fugā vertit i
pla cabuit effeāq; i sublime se eigit
qđ solū remāsēat caput attollit an
tore q̄ ptim vulneris mordicus apphen
dit Quē moxut inuasit venenoq; eū spū
ris ipleuit et i uolut totū q̄ hōiez su
is viribo vedētis i subitnec spem late
bras aspōzit ꝺz dū timet ille qđ solū
poterat me flagitat i me clamosas vo
ces igemat utriq; ipe pumpto sibi adiu
tor ocurrem nl secuī q̄ mi meis cāt
mālbo pozrigēm festinat Ego autē
infelix et degener vltrib⁹ flāmis ob
noxi⁹ et ipē poāa serpētibo dem
tandē venī hōicide cōtremui et cum
mālbo cēt agēda cū nō pedibo fu
gā pam ꝺeoz a sacerdotibo tūcti ūm
hoc cuiū patior meq; ut remedia mo
tis illig auctorē defiē cōpellor Cruc
mi mihi calamitatis gemēde hysto
ria tm totū cor meū tremefecit et
cōcussit ut i me sa cordis mei for
mā nec stilo tm nec valeā p mo
dū referre creditor ei sepe exclamo et bes
tia duo put i spelā eu nō mediator
ideneēit nō ereptor agredit ferinū
sanguinē cor pietas nō emollit pserti
cū mihi de voāta tui horrenda supad
ditur ut illatē cōtrictie grauius vl
no cōpensēt Quesco q̄ rei tui⁹ tui
spes erit i mo q̄ mēs misei hōis
ce poterāt cū pida fruis cēt hostis nec
cruenti miserei cū euadēdi spes milla
supēēt si porro cruentibo dētibo i esta
tu dit ferina ptin⁹ i gluuiē saciaret
Tunc ego formidolosi mis⁹ i mēte depū
go moxq; draconē illū toag crudelita
tis auctorē quo impiat ac deuozat a
mas quāda cōsideatiōe ptracto illū
sepe vsitatū sepetens q̄ apho cōta
bat sz eq̄ iquit impiat but leo auiz
mea dū nō est q̄ redimat neq; q̄ sal
uū faciat Cum breuis scruptiā p
longā formidādi materiā samis mē
tibus prebet Exemplum
Qdam autē ānū et i nō lon
gīquia abbat regiōe villa con

tigisse dicat. q quida agricola vir cu
pete crepusculo matutino surrexit et mo
nus diaconu magnitudis vidit. Cui
q religiu putauit. mox se sup eu ad se
dendu quasi i trabe coposuit. Como
to ptinus bestia caput attollit. homez
cruento ore quadit sicaz vincte sub mo
mento imbida vanitate deglutit. ut ubi
rotda nim gnior adhuc formido co
cuat animaz ad metuenda sup nos dina iu
dicia qui gri nos sollicitudo copellat
plerumz videmus honestioribus ac iuste
viuentibus ista p cotingere cu eotra tur
nales et i coposito videat hoies ut sup
memmus uiuentibus chorustane

Exemplu

Qda ut no dmus inoscat q da ab hoc
o solis redies hoc sibi suisq comu
nibus contigisse narrauit. q cu itinetis la
bore defessi sero via nocte iacuissent repe
te leo tribul dentibus supuenit. pbi
ant pie opionis et honeste vite qui
ena quat ia admite sepulture visitu
de redient socios unduz cu fus me
dio iacebat. Ursus i. inanis bestia
neine cohibens a sibi cohibens qui sibi po
occurrerat tetigit. fz retros supsiliens
et tacit. puerta ligna corepuit solu pp
bitaru signa appeuit. putauit inasse
ceteisz leonibus q no loge abeuit. cete
ty uenator exposuit. q clamante et so
nis eius audientibus horribile mugiete
subito deuozuerit. et e uestigio comanto
res eius usq ad turre i qua tremefa co
stenderunt. sue serui. Rd. utiq firmis
metibus satis uidet. ee tubile ut mete
tes prima uiga coeruat. et sup eos qui
digni sint gra celestis inuiget disciplia

Illud ena no dissi

Exemplum

nulli dignu videt. ee formidine
q religio quoda pisane diocesis abbi
te referente cognoui. Asserebat plane p q
uidia hac estate tm facta contigit ut
esset i quada teutonicoru urbe sua dei

et sancte coueratiois et bone fame q
nup monasteriu i cella morabat. Hunc
sane reuelatu est. q ni ppls et pnaz
q toto se a sua pnitate copescet. nisi
tercia dies tota eoz ciuitas subuacet. Cui tredio
minutu uisois sue misteriu no solu
epo ciuitatis inotuit. fz et pone ppli
sui moza diuulgare cuauit. Illi aut m
pnitentie fructu sue malicia pdonantes uiri dei
arbitriu sunt delume et mitem dei mi
nas omne pcipientes dedignati sunt
sua facta corrigere. Uerso uir dei pnosti
oza q monasteriu iubet i recessu ab
ditos conclusi ubi possent ab igne ubq il
lata seruari. Quid ub inoscat tarde lu
gubris ille dies aduenit et a septe urbis
regionibus ultor ignis ozit. et cuncta mo
tu ad sepulcru dei cellula anyce prozuit
cuncta inuolete piculo no segnis deuo
deposuit. Ille aut recusat omne dubio
indubio cuncta committere deo de se pla
cent inoto expectat. Ignis ergo gio
bis in astra furentibus cuncta corripiat
cuncta quadit et no solu cetera que
sumendit sz et monasteriu ipsu uidet dicet
ipsum q seruu dei cu tota sua cellula
coflagrauit. Rd. profecto dei iudiciu
no ta discutiendu e q timendu. Quis
ei humane mentis meritu diuinor iudiciorz
penetrare valet. abyssus ei sit uiaz tri
bul sup filios hoim. qs ei credere potuisset
ut is qui reuelatione meruit agnos
ce. futura uirtus euadere semetipm ig
norauit. flamis sil atrocibus equitedo
et ger et ignis silua cu mete cosideo cu
subtili meditatione pmeto dii. qd michi
adhuc imineat nescio tremefactus certe
totis uisceribus obstupesco mozq ad la
crimas redeo et si fletu aliqn p cordis
duricia no erupit mes tm ipsa metroze
gemitu contabescit. Pendo sepe quale
i sacrabilibus subiacet demonibus inimi
cus i fedeabilibus interet. i morte uite

tigrimbo hystrice illud erā quō ad cruciādos
quos hoc p̄ ceteris clemēs
ut cū familia dissolues quolibz mēbro
ul' ad mometū tolleāt nō possit ul
tres flāme miseos hoīes hic egredie
tes absorbeat et infimite patēs horax
flāma cōclusit Ego ālbo mimitū pla
cuppeditat aīo cloq̄ misi me phibet
explāre cōpendiū diuicq̄ imoraī eq̄
tū ocrasione q̄dā nr̄ redut metere q̄d
nō piget āotare Exemplum

Duo viri de p̄mois sancte ciui
tatis ephor seculo aī nō pū
tempo egressi cuida diacono simul
apparuē p̄ visū Cū mimitū ferreis
cassul' i morē sacdotū talotenq̄ ad ymā
defluctibo videbāt idutī Cūctatq̄
aūt diaconq̄ virū ne iquit nos qui i
illa vita estis ingt dñm bndicturos
Et rndērūt nos q̄ apud ifeos etno
igne cruciam mūdi bādiq̄ dñm Pla
ne q̄d sollicatudis mee accumulat
et fr̄ ille cui⁹ aī mentū ut cōin pt
tūc stabat cū reuelatois pfugiū me
mut tūt i alīā forte culpa iacebat cū
di sēme meutrit Inlubrio si q̄d posti
repente plabim̄ et mūt mūdi sub mo
mēto quis iāniam Exemplum

Fide et mūc illud ad meoziā
redit q̄d i benedtana ali⁹ vrbe
cōstituti audiē me cōtigit Pūceps
dumq̄ eiusdē ciuitatis pbr̄m habebat ste
cōfessois vitā et idēms offitis et p
cipue i solēpnitate missaru assidui
Cui die cōtidie sacris misteriis rene
rent assistēt āgelq̄ dñi eq̄ cōsuetu
dē videbat et vidente pūceps sac
mētū dīna corpis eq̄ offerentis ma
nibo assumebat Hz cruciual' hui⁹
vite lubrica et incerta cōditio nā q̄
āgelicis fruebat mūdq̄ obsequis m
fede luxurie voāgine lapsa est Ad
plnā Pagendi sacm misteriū tempus
aduēit pbr̄ exigente cōsuetudie ire
forus compellit Hz grauit mitq̄ cōstia mor
dente torq̄tur Vnat⁹ ametit trepidat
palpitat tm offerre p̄sumit Ecce an
gelq̄ ut assueto fruēat velit et ispec
tante spongia infecta aq̄ sup emptū illius
illiq̄ expssit tonitq̄ corpis eius tergēdo
purgauit Expletis aūt misteriis ea
dē spongia cursq̄ expssit cēs sordes atq̄
squalores ex eo corpe illius aī cōtracte
mt membris eius oībq̄ utens supfudit
Hoc viso p̄ceps amīato obstupuit
pbr̄umq̄ semotis oībq̄ secrete cōuocat
Inquisitq̄ utrūq̄ pbr̄ si nom aliq̄ crimis
admisisset p̄mo q̄dē ille abhorrestes fa
cinq̄ abnegat dēm male sibi cōscīq̄
ac p̄ceptis autoitate cōpulsq̄ tandē
se cōmisse nocte p̄terita i quadā cuiusq̄
p̄ceptis cubicularia confitet

In cade cursq̄ vrbe Exemplum
vidi mōchū cui nomē erat ma
delmo q̄ mimitū iuxta mōsterū degēs
i cellula reclusus sū solitari⁹ dicebat hi
mi rctulit q̄ i sancto cō paschali sabbo
resurrectionis p̄tendente dīna i cella
qua frequēter cōsuescebat quatuor decē
lapades plēe minq̄ adoleuit et
aqua suppositu p̄ vnā vi oībq̄ oleū
supfudit Cūq̄ ceteis satisfecīt
Hz defuēte oleo vna remanēt petrit
abbate Hz i petuē nō potuit tandem
in fide nō hesitās aqua lapade i ple
uit lumē adhibuit q̄ p̄fecto p totā
nocte cū ceteis mchilomin⁹ indauit
et cū nāle sit aq̄ ut ignē sp̄ extinguat
illa fouebat Dūc abbas admoitq̄
tractionū signū vtutis amittq̄ ex
pauit sese q̄ oleū nō dedisse cenbuit cōfiq̄

Podro et alias quasdā mōchus
ille dicebat odisse virtutes Hz be
ātū qui clauq̄ ocul' sentq̄ iuidit et ver
sutus hostis lacqos nō attendit nā post
modū i luxurie voāgine corruit et

qui cateno magnice reuehēte pūcipue ar
ūbus fucāt habito publice virgis cesō
et sub honesto ludibrio turpit asseit
demuato Hec ideo dixerī ut liq̄do pa
teat q̄ nī hor vite mōēs utinē gdienti
bo multe supponūt msidie dnīs atq
hostis scādala contegit multa nīs
rama struit plures laq̄os atq tendi
culas mīs cotidie gressib⁹ anponit
Dicunt ergo nī qui volūt epare et
plebibo se regendis exponē sz qui me
ipm nego mt tot gladios et tela pte
gē quo pacto et alios possū ep capti
oms latentiū msidiarū laqueos eppe
dire Deponēda ergo ē sarcina qua ba
ulāe nō possū melius est ponder abicē
p̄ cui det meto dnī cui⁹ sū serno finctus
cruciab⁹ interīe Suffitat ad mea ad
testoniū hor solū bū thēomni quod
nēc hora trūsacta sub actū habuisse
me memī Dū ei de otioso cūe pastōe
tractāt adiecit illuc iquit indignan
tis mīsione fenct Nunc nō quare
nō dedisti pecuniā meā admesā ut
ego veniēs cū egisse illā cū ide dor
tor ptin⁹ exponēs aut tā deposuisses
ad altē q̄d ferre nō potēas Dū eni tu
ignau⁹ negociator denariū tenes al
teri⁹ loci qui pecuniā duplicē pote
rat occupasti Hor ego sī vi consilii
fateor libent arripui et ang cui sūmī
bere cōpellebar abieci imo pecuniā
quā duplicāe nō poterā negociator ig
nau⁹ ad altē deposui Fuit olī sz iam
elapsū est tēpus ut modestie pudor
mortificatiōis īsigne digna seneltas
et sacerdotal gem valeat censūa ser
uari sz ut me solū digne arguā vi
deris ipse q̄ ptin⁹ ut ad nos venio et
te sales cū facetia lepores urbanitates
dictacitates volumīa q̄tionū oēs q̄s
horā manū pestes insolent eripuit
Tnos nō tā sacdotes sz portō oratōes
ac rethōces sine q̄d honestū ē stu
ans odūt Hoc ei ut riba cōfeim
panlū q̄d lenocinia cōfabulatiōis
altine subrupuīt q omēz ai rigōre mi
derent emolluīt et senciatis robur
ī eq̄cussū risū et turpia iocā dissol
uīt Hinc ē q nēs ēq se ipsa confi
dit acies cordis obtūdit lingā dīm a
morus eligunt terrez ī alios et re
nēcia sacdotalis amittūt et q̄d pe
nulosū est vrē vinceāt linea q̄ alios ī
eq̄plū pponēda fuerit nō tenet Rēd
si nes ul pudōr ul metu ī hec declina
re cōtēpnim⁹ mos hūane rigiditatis
et quos hinc ire gemeūt tigres sqe
ei indicam Recipimo calamū nā ut
turpiores atteāt mepne pudore
suffundor videlic⁹ venato aucupiū ī
sup alcatū fugie nel stratoriū Nec
mimicū de toto sacdote exhibēt mimū
sz pcipue oculos manū et lingua quasi
vetu vnū effingat sicq̄ cōditos et ās
siam⁹ sapiāt cibos demonū menstis
apponit

Exemplum

Nec plane si quid nī de venerabi
li florētine sedis epo cōtigerit
vetolo alicui dē ab edificatiōe nō ere
do Dū aliq̄n sibi cēm comes itineris
vesperū tandē subēntes hospitiū e
go me ī pbiteri cella semoui is aute
m spaciosa domo cū cōmeatū tur
ba resedit Hinc aut sto ab vno nī
agnzone signifiantū ē q̄ pōtifex epūs
ludo pfuerit stratoriū Rēd pfto verbiū
velut sagitta acutissīe pupugit et
indignatiōis vulnꝰ infixit Hora aut
q̄ mī videbat electa cōuerio hōnē et
acriter melior et hor ingī mī cū ser
mōis arripies aio vibrata manū vir
gas q̄erō plagas mfligē quero si sit
qui tergā subiciat Et ille inserui
iquit culpa nō recusabit pīna vrē
me tāq̄ tui cāt officij vesperī stratoriū

vanitate colludē et mamū dīna corpus
oblatricē līgua mt̄ deū et ꝓximū me
diatricē ſ̄ sacrilegi ludibrij cōtamī
nōe fedāe ꝑſerū cū canonica decernat aut
toritas ut alcatēs qui deponat̄ Et ad
ꝓdest ei quē efficiat auctoritas damnat
etiā ſi iudicū ꝙtrifec̄ non attendat ille
aut ex diuinitate nōm sibi facies sanctū
defensiōis aut aliud ſanctū et aliud a
lea Alcas ergo auctoritas illa ꝓhibuit
ſtacos vō tacendo cōtexit ad qđ ego
Ø tacui iā ſcriptura nō ponit ſz vtrumꝫ
ludi genꝰ alee nōie cōprehendit an
ꝓt̄ dū alea ꝓhibet̄ et notati michi
de ſtaco dubitat̄ cōſtat ꝓculdubio vtru
ꝫ genꝰ vno vocabulo cōprehensū v
no ſine auctoritate damnatū Cur il
le ut mitſ est ei et ꝓſpiciens ige
nū redditus cōmūbꝰ humilit̄ acquiē
nul culpā mullatenꝰ timenda certa
pollicitatiōe cōſtringi ſibi pe
nitentā postulauit Cui mox ꝓcepi
ut ter ꝑſalterū meditādo ꝓtinuet
ac duodenū pauperū pedes sub tonde
nti mūſmatū erogatiōe cōmūꝫ recrea
tiōe lauaēt Hac ſz rōne ꝑſpecta qđ
hec culpa maiꝭ potuſſimū et ꝑmōe
cōmittit̄ lauādo pauperū pedes ſu
as ponā a culpe cōtagio manꝰ ab
lueret et ꝑpōnes alicis ora vestigijs
patē sibi cū dīno qđ ꝙ flendo ſ offen
dēat reformaēt Hoc aut dixi ut
qđ inhonestū qđ absurdū qđ demaꝗ fe
dū sit hoc ī sacerdote ludibrū qđ
alteriꝰ emendatiōe nosmetip̄
Q Ꝑ
terea dilectiſſimi ut ad id redeā ꝓpo
quo ista ſcribē ꝓposui nolite mi de
teō cē molesti ut ꝑcetis portū ꝙuē
ꝓpō ꝙ nos gubnāte delapſo ſit de
ſeū et ſpumātes ꝓcellaꝝ cumulos
cōfingosa volumꝰ volumꝰ ſillea vo
tagine demo ſubmē confeda Cur ego
ego
nis cū miſer et ille ſit ſcīs ꝙ tū
quodāmo cū ſamuele ſit causa non
diſſpar ꝓmatur ſtup verūꝫ ſīa ille
ſi quid principato deſerunt dignitate
dauid tū vnxit in ꝓncipē ꝓos erā
ad eius exēplū aplice ſedis auctore
deo cuꝑmus pōtifex ordinādē ac ꝓti
no a ꝓpō pontificatū aute recedere
Cure dilectiſſimi dū vberiꝰ nobis allo
quiū verba ꝓtinuo epistolaris regulā
brevitatis offendi Siquis igit̄ me
laſtimoſe ꝓlixitatis arguē arguat
pono ꝙ patiēte silentiū caritē ner
ignoret qđ illic est ſumēta ꝓlixitas
vbi ſit ſtili curiosꝰ ſcriptor extendit
articulū ut ī totū plenū pertois nō
explicet notū ꝙ ꝓcipiamū quoꝫ quē
mt̄ ꝑmos ī mēte gestimꝰ amos m
eplē calle ſubnectimꝰ utꝫ medios
nō sit ī memē obſcurimꝰ Ille mise
rū petrū de nubꝰ eman hildebrād
ad cuꝰ imꝑiū magno petro patrui
tatur herodis epistola petri damia
am fratribꝰ gāymensibꝰ q̄ in deū ſi
bi ſuā mandata trangreſſi.

1663. exp. 6.32.

Fratribꝰ ī gemmustri here
mo constitutis Petrꝰ ꝓmo
monachꝰ ſalutē Filiꝰ ſapi
ens aut salomō letificat ꝓcēm filiꝰ
uō ſtultꝰ mestitia ē mī ſue Cum t
rurſꝰ aut Cum congregut ī messe fi
liꝰ sapiēs est qui aūt ſtertit est
filiꝰ cōfuſiōis Hoc ergo cur dicā cō
ſequēter aperiā Vir quidā a medio
lanēſi vrbe ꝓgrediens dū me quaerēt
ꝙ vos cūſtiū habuit ſed et habuiſſe
nobiſtū ut ipe ꝓfeſſꝰ est ſub meo no
mīe cōcupiuit Cum dū laſſꝰ itinē mo
rā velut quieſcēdo ꝓtimbēt ſi ab ex
plorationis vīe custodia clauſos ocu
los nō habēt ne ſuo quos vīm amlec
mugas et onosa ꝓpendit deliramēta
ꝓfundē cū layas erā ſtultiles iocos
et ludibria vidit verba miſcē ynde

fim̃ est ut nō mō vos nim̃ qz ꝑ uos
dtēpn cōtubiū oē cōtēpnet si ipm
cōuersiois ām ei⁹ dephendi potuit
fiducia amissa. Apte s. vita nīa fruc
tus fiant ut nō mō q̄ nf̄ructy et ima
a nūtine trahit sp̄s ꝑ ipā decimet ne
rī eā alios a dīm cultu aggressu ꝑ
sine p̄uitatis exēpla deturbet. Bene
plane vigilant attendi⁹ qđ ꝑ expro
bationē, q̄ hē minatis audiui⁹. Per
vos nomē dei blasphematr in gentī
bꝫ illud eā q̄ de filijs hely sēptuā
tesimꝰ ait. Eme tm aut pēm pueāz grande
minus corā dño q̄ detrahebāt hoīes
a sacrificio. Porro aūt ei⁹ plurīm
sūt qui sic i turbulēto seculi tēp i spū
mosi maris, q̄ dū ac fluctibꝫ uētilant
ur ni ad quietē hꝫ sacri ordīs se cōscēn
dorū nulla rōe confidāt, q̄ē salutis e
uadē se posse naufragiū. Quid ergo
sagius req̄ est qui sub sacri hūi ste
mate talē se ꝑ suscepto, ꝑfessiois m
tiuā q̄libet ut q̄ereres accedere
q̄ere vitēdo disturbet. Euāgelica
illa mīa sīa cōgruit quadrāt.
Qui scādalizauerit vnū ex pusillis
hijs expedit ei ut suspendat mola
asinaria in collo eiꝰ et demergat in
ꝑfundū maris. Tollē abūdāt ei fiat
ut solꝫ in eo ei⁹ relig̃t mūdi virginē
tenet. ei⁹ multos nē a salutifere stu
dijs reuocāt accessu. Hī ergo vita
tuā tā ꝓfana videt et squalidā ut
eā tutne vestitus hoīb⁹ ferat ēlis
putas. Et angel⁹ q̄ iugit supemineāt
i spūalis mūdicie culmine qual⁹ deo
qui et ipaz supeāt angelicā puitā
tē. Vnde et illud fortūdelose pensā
dū est ne illos qui ad custodiā nrī
deputati sūt āgelos vite nre fetor
offendat ut poc⁹ de nob apud deū
tanq̄ ei ei⁹ sua nos deāt attestatio
ne tueri. Illud quoz de sānctis

vte ꝓmys notine nre nup accessit
q̄ ple q̄z capitala ad cōmune ꝓ
nēa disciplīa ita nē obliuiōi sint
tradita ac fidelibꝫ quolibꝫ fiant
opulōne mādata viz ut vinū vtrūq̄
sōdrageſimali tpe nō bibat nō puse
nō edat ut ni ꝑpuis sepūturbo le
gumīa nō tenuī molus ut vesp̄tine
refectiōi pulmētariū nō pareī ut
oleate finēue nūssime cōtēdant et
multa hijs silia que magis dolenda
ei⁹ scribenda cē deceuī. Per mīm
si hec me pauca ꝓsumit ea hoz nūr
no viz et sub ꝑa natiate dñica me
mite fz nesaēte mulsū melle simul
et diuersi pigmētoz gñibꝫ gabat
qđ ut agnoui tūtomagis, p̄digni ne
uitate pulsi ex horum ei⁹ to ad thēme
ficī ne audisse me q̄dē cateno contē
gisse. Verū ista dicētes nec ei illis
nos sentiē quis induet ei, ꝑhibent
a cibis quos deꝰ creauit nec ꝑlīte
cōīte sīne ei nos mādūcāe ꝓpuit
quitīd apponit et nichil reinedii
qđ ei gratīa actiōe ꝓpuit. Illud de
ei q̄ creatuās deꝰ bonas indīuit
asseimꝰ aliud ei pudicie solūcta
ti ei⁹ seruāde castigatiōnē corp̄is pro
uidem⁹. Homī quippe erat i paradi
so lignū a bono sz opifice cōditū bo
nū nichilo mādūcāe cōdē instituit
ꝑceptū. Sz dū bonū bono nō bn nī
gret mors, ꝑtin⁹ ex virulento superbie
semīe generat. Qđ em bonū fuerat
ꝑ naturā malū fim est ꝑ inobedien
tie culpā et qđ ab auctore fuerat salu
brē interdīm hortatiue fim̃ et hoī ꝑ
usurpate libertatis arbitriū. Hortor ꝑ
mi hois ꝑtīm fmtres mei ut cū pace
vra loquar uos utrāq̄ vsq̄ hodie nō
desimtis si qđ nobis mlyibitū est
ꝑ prauitū lenocinātis illecebre de
gustatis. Quoties em ad hui⁹modi

cibū mang mobedientie tendit² tog
ens, preludio pīnu pnis lapsꝰ ute
rat² et semē stupis cūpit conseqꝛi
in rumis ꝓ. ꝓfluēte vena rumꝰ fō
te tenuꝰ respondet origini. ¶ Hoc est
me nōleuiꝰ monet qz pcergi esse mēbo
minꝰ obedīcie limite clemosīas a se
culaibꝰ mdāt' arripuit possessiones
vēt fumiculos mhuant² extendit et
ut cūcta breuis ꝑmo cōcludat in or
culto simul et ꝑ publico fieꝛi diuites
festinatꝰ. ¶ Hor aūt fructes amaissi
mis uos terrene cōrupīe cōpunctoibꝰ
lacerātis nō solū uob̄ fert posteis vēis
dulcedīe q̄tis admixtis tumū scā
laū nos laqueis īmodatis et qd' deter
rimū ē pugnādi sēt cū secularibꝰ uel
ꝓno seruiēdi materiā cōstituitis nō
considerātes illud egregiū ꝑdītoris
qd' verus abrenūciatoibꝰ aūt habēn
tes alimēta et quibꝰ tegūm hijs con
tenti sumꝰ sā. qui nolūt diuites fie
ri. icidūt i laqos dyaboli et i tēpta
tiōes ac desideria multa inutilia et
nociua q̄ mergūt hoīes i interitū
et ꝑditionē ubi et sequit. ¶ Radix ē
omīm malorū ē cupiditas auaricia qua
quida appetētes errauerūt a fide et
inseruerūt se doloribꝰ multis. ¶ mū
nā dona uel oblatiōes ab iniquo sus
cipe qm̄d ē aliud q̄ ꝑcussā ciuem q
dammis sanguinē fedāe hīc em sēp
tūm est. ¶ immolatus ex iniquo obla
tio ē maculata et nō sūt bñplacā
te sup̄ sanctiōes i mūsoꝛ. ¶ et munꝰ
dona maligno nō ꝓbat altissi
mꝰ nec respīcit ad oblatiōibꝰ iniquoꝝ
nec i multitudie sanctificatoꝝ eo
rū ꝓ ꝑcīis eorū. ¶ et iuxta qd' pro
dest mstū orādo edificāe qd' pra
uꝰ festinat ꝙuerse nimīo destruc
tū. et ꝓinde sapiēte dicit. Vng ed
ficīs et vng destruēs nūq̄d ꝓdest illis
ni labor. Vng orās et vng destruēs ni
hil aliud q̄ndiu. ¶ Hoīo aūt ut ꝓ
dimicatū lucū cōgerimꝰ an qz hi
mōs vsꝰ exp̄ēde nā modico cōte
ntꝰ, ꝓhibente nō possumꝰ i quos ꝑ
digi nō valeat anīa sēt sollicitꝰ
dme q̄ nimꝰ. ¶ tenū aūt i cāpi cō
templatiōe solas ꝑfruamūr nīuīo
rum allectebras pasimꝰ q̄ cas
nitoz q̄ nīe nūtatis impedīa nō
nō valemꝰ. Vñ et salomō in ꝓmissis
auarꝰ nō implebit² pecunia et qui
amat² pecunias fructū nō capiet. ¶ diuas
q̄ eas, ꝓtinꝰ mutuli. Vbi sūt multi
opes sūt multi q̄ comedūt eas. ¶ et
quid ꝓdest possessoꝛi nisi q̄ntū diui
nas oculis suis. ¶ aūt diuite possi
dentib̄ sollicitudīe ingerit nec
eos quasi ꝑ seruiē ꝓmittit. audiant
monachi quoꝝ certe ꝓfessio nō sol
citudī militat. ꝙ quieti. ¶ de salomō
Dulcis est iquit sopnꝰ operanti si
parū sit multū. ¶ edat saturitas aūt
diuitis nō sinit dormīe. ¶ ꝓtereā
ēt cura. ¶ hō violent² et furtiē nō
rapiat cuia si neā ꝑ mīetiendo uel
circūueniēdo deripiat nō leuiter
ꝙ peccat si dilatat alienā rē si
plicat² cōrupisti. Vnde est qd' in ca
thalogo dicē ponit² ꝓ rapto. ¶ Non
cōcupisces rē ꝓximi tui neq̄ agrū
neq̄ seruū sit aliem ueris arbitrio ut ex
industria multa ꝑtereā vno ubi
petri doceat² exemplo. ¶ Remoue iquit
vrīq̄ panat² ꝑ si homicida aut fur
aut maledicꝰ aut alienoꝝ appeti
tor. ¶ Rm ei mīe hoīcidas fures aut
maledicos qui regūm ꝑfecto deo nō
possident appetitore facultatis a
liene. ¶ cōstituit ꝑ grauie crīmē
ꝑ dāpnabile sit ex collatiōe filiū
euidēt ondit. ¶ qd' cuia humanꝰ ter
mē si qd' hīs vīs sīlitudīe ē subti

lut attendit nq; puing addidit sanct
ypliang no erubescat gloificet aute
deū in isto nōie qm̄ tempꝰ ē ut in
piat mdiciū a domo dei Et ergo de
aliena pertinbo dissēam⁹ no sicut
ypliang si ꝫ sicut am ypliang puidē
bio patr̄ qui dū alienis substātijs
ihiat i gricis eū solutitudo adhuer
sitatis ꝓtinbit ꝙ uis ei uēit semet
ipm̄ ad celeste glām tndē antꝙ uis
aut ueniēs alias hom̄ ꝓuosa uelut
sbam conat̄ auferre si ergo q alienā
appetit ypliang no est q̄ nōne mōrꝰ
dicendꝰ est ¶ Rondū tm̄ ap quisq;
no sēlcātis ꝫ honestioibꝰ uiris aliq̄d
hoc studio tollit ut subsidia fribꝰ in
egestate ꝓuideat uł ꝓ cunctis oꝑa
supꝰ exhibeat sū eccā qđ i figm̄ est
pauptibꝰ t̄ mūtate sumunt tm̄ non
dicendꝰ est aliena tpudenter appetere
ꝫ pocq; q eccā sūt a fribꝰ in fres mste
trāsferre ꝑ dhor ei vnq; ceteris dinor ē
no ut solꝰ cōmissa possideat ꝫ ut no
ihūbꝰ erogēt et no tm̄ pcm̄ iuste m
mst̄ ipe nōs dns q̄ sūt aliena dispen
set vn̄ ꝓphā cū dicēt Dispsit dedit
pauptibꝰ no addidit mia eiꝰ ꝫ iustia
eiꝰ manet i seculū seculi Nunc
eccā dns cū de exhibendis eleōsinis
loquēt̄ videte inquit ne iustiā vram
faciatis coram hoīb⁹ ut videam⁹ ab eis
Qđ aut eleōsine largitate tm̄ pcm
iustiā uolt intelligi i finnat ipe cū
psto subiungit Cū ergo facis eleōsinā
noli tuba tanē ante te sicut ypocrite
faciūt Et unit ei mia ē, ꝓphā pbē ut mst
tua est q aliena sūt redde Quappt
qui diuitibꝰ indicauerit indigentibꝰ
exhibet no alienoꝝ dicendꝰ est appeti
tor ꝫ bonoꝝ ponꝰ cōm̄ distributor
Hec aut breuit dixim⁹ ut mē alienoꝝ
appetitores et fideles dispsatores
ē distantia mōstrem⁹ ne uiz alīq̄n
se sub colore uirtutis uicia palliet
ul̄ turpꝰ uirtutis nōmine pbitate fal
sis uicijs nomē obscuret ¶ Ihezi sa
ne puer helizei sꝯpulsatis filijs ut
mētuꝰ est argenti talēta sūscipiendo
cōsulēt neq; sibi reddere lepre sinaz
ꝓtulisset Sed id ēo plagā ꝓmisꝰ est
quā dator amisēat qz no adhorta
liena susceperit ut ꝑ quibꝰ pietatis
exp̄endet ꝫ ut sue cōpuisceret sa
tisfaceret i, ꝓpijs meritis possideret
Vn̄ uir dei postꝙ eū digne corripies
ait nōne cor meū i pnti erat qñ reuꝰ
ē hō de curru suo t̄ occurrit tibi mag
addidit Erit igit̄ antepositus argētū
et uestes ut emas olueta et uineta
et oues et boues seruos et ancillas ꝫ
et lepra naamā adhēbit tibi semē tuo
in sempitnū Ihezi porro semē sūt q ea
que i exp̄ pietatis ꝓpendenda iuste
petūt sibimet i posterū negligūt ꝓfu
turā cōsentiūt ignobilia q̄z atqz de
generi gntis tm̄ sua posteritas dū supꝙ
mie i sua lucē trāsferre conat̄ alienā
pauptatē sceleris lepā ꝓfundit̄ Nec
preterēdū qđ allic dicat̄ Et egressꝰ est
ab corā leproso q̄si nix Rubea enī al
ba est ꝫ frigida ypocrita nēpe qui se
ꝓ sanctis adūbrate figmēta transfi
gunt Et angelū lucis multis ꝓferuet
estibꝰ exhibitis atqđ mstar minus sūl
est albo et frigido q̄z pijs quidē se dep
tūe operibꝰ simulat ꝫ uestē solide pie
tatis ignorat ¶ Quīd pluā cōmorē
dūi pīs dico tū absens tamē in ui
bis ꝓfuerit Sapiēte dicas ne pretio
medietis estote uolūtarie pauperes ut
sime fine regnetis Hī igit pauperes
spū qm̄ iporū ē regnū celorū Et sal
mō aut alibi ait anarita longi fient
dies eiꝰ Et uterū no ꝓdesse dīne indice
ulnōis e iustia aut libēabit a morte
Et reuꝰ melior est pauꝑ i simplicitate

sua q̄ duces p̄mis uinc̄bo Et alibi
q̄ festinat ditū nō cit̄ inocēs et ꝛ
tenū vir q̄ festinat ditū et alijs nu
det ignorat q̄ egestas supuenict ei
Pzuerbiū ſtrā gule frenū cōbibeat
disciplie Intrassi naq̄ conat edificare
fastigiū q̄ materia q̄ dissilit collocat
fundamētū Qui uitiū lapidibo festi
nat atriū sublime cōstruē prug eū
nitē est ihoresc̄ntia carnaliū delen
tiana spinetū purgē Vñ tē ꝙ sa
lomon dicat Diligent̄ exercete agrū
tuū ut postea edifices domū tuā ille
quippe vñ domū mentis edificat qui
prius agrū cordis a spīs vitioꝝ pur
gat Aliqñ si desideriozū passionuq̄
carnaliū sentes i carnis agro pullu
lare simul fama boni crescente tota
mul structurā vitiū collabit Ihuc
ruinā at pagū hois pugn trūsfun
at punica uir stultus et eat totū reple
uerūt uitijs operuerāt superficiē eius
spine et materia lapidū destructa e
rat Quid ei est ager nl vinea pugn
hois ni carnis cuius oīs i spūalibus
agricultue laboribo desudāt nolentis
cordis aūt uitijs ni gule pruritigies et
carnales illecebre q̄d demq̄ spine si
nisi passiones carnaliū p̄tiones
Quid postremo materia lapidū ni cu
pite media q̄ calce p̄mixta cohēr
cui structura vitiū Ager ergo pugn
et stultu hois uitijs spinis atq̄ reple
tur cū carnis cui p̄ia oīosa vitijs nō
p̄ disciplina cōtinua laboris evolui
ſ in voluptatis atq̄ lasciuie desideria
mollit emittit Lapidū q̄q̄ materia
labesc̄ dimittit q̄ tota vitiū fabrica
velut i patris cōtinēte arcebo dis
sipat Pzinceps ei eorū destruit
muros ihrlim Eorū aūt princeps
inire uent̄ asseitur cui mimiū a co
cis operoso labore seruit Quisquis
ergo desidetat spūaliū segetū uber
tate diuersē desudet nt agrū sui cor
pois disciplie ac cōtinēcie vomē
gramio laboe sulcāe et tēy nouali
i suoꝝ glebas sarculo sarrīete cō
firmgat dū q̄ p̄ dumi q̄ q̄ infeni
dū mse deprehendeit rugis p̄me cōtr
sioibo tenū ner desinat gule pru
rientis vitijs atq̄ ihoresc̄ntes
carnaliū desideriozū vepres radit
q̄ turpiāe quo vbes fructy spūaliū
segetū valeāt sui cordis sum p̄ferr
re Vñ ide salomō aut Qui optatur
terū sua satiabit paibo qui secta
oēm replebit egestate Ad hāc sūe
agricultuā iosue allegoias qui hoc
tatibo p̄cepit filios iosephy
Si pplūs tant multy es ascende
i silua et succide t spaia i terra phe
rezei et raphaim q̄ angusta ē t
possessio mōtis effraim Qui q̄ dū
quereāt nō potūt ad montana cō
scendē cū ferreis curribo utuntur
chananei q̄ habitant i terra campestri
Et rūdit iosue pplūs multy es et
magne fortitudis nō habebis sor
te vsa si trānsibis ad mōte et sum
des tibi atq̄ purgabis ad habitandū
spaia et potēs ultu, precdē cū sub
uertis chananeū q̄ dirus ferreos
hz curr et ē fortissimū Euce mi
mitū indigenaq̄ verbis fortiss
exponēm si nō in metu compedis e
pistolaīs obstaēt hor tuy q̄ sūmote
diuisse sufficiat q̄ cū iosue pplō p
cepit silnaū cōdesa sūmde hor
mit ad nīm hesy eiusd sz nois se
quentibo se iubet male pullulantes
siluestriū vicioꝝ fruices eruncare
hortat ut i sedē bile bellū cont
chananeos gerāt ut montana con
scendant q̄tenus et uiaꝝ elaboēt
debellare barbarie cruditū vtu

nī festinat obtinē cautumē Porro
aūt q illu pusillāit cōquerūt ad
uersos eos qui fortes uolebant aurri
bo se nō posse confugerē hoc est q nos
ibeallos et singulos diffidim⁹ tm̄ for
tes eos curo⁹ sit aduisantes malignor
spiritū impetu sustinē Rā cū pe
lantia gule uorago luxuriē omniū vi
uoz̄ pestes tm̄ fremētiū cauaneoz
aces cōspuans aduīsū nos cuneis
cōglobant q̄ aliud q̄ chananea fer
tes nos cuncto⁹ ipetūt et ne deor
nalibo⁹ uite cū pestribo⁹ ad uirtutē va
leam⁹ q̄ uelsa cōstendē salutis no
bis aditu intludūt ꝑ uoto⁹ mihiae
duxi ibeallutatē nimiū ad fortiter
agendū cōstantiā erigit et cōtra hoſ
tū ipetu ut i altiora ꝓgrediam⁹ ipel
lit Dz quid de inimicis meis triumphē
possim⁹ obtinē victoriā q̄ sp̄ repul
sp̄ i poculoz̄ affluentiā volum⁹ i
gurgitibōē iacē de cibo uitaq̄ salo
mō aut Qui diligit epulas i egesta
te erit q̄ amat uinū et pīguia nō di
uitabit Luxuriosa res uinū et tumul
tuosa ebrietas q̄cūq̄ hīs delectat no
erit sapiēs Ventrē naq̄ uinoet e
pul' assuescē quid ē aliud q̄ hostibo
aiē ut ingrediant aditu aperte Vñ et
idē salomō Qui delicate i infantia nu
trit puerū suū postea sentiet il
lū cōtumacē Vñ hinc puer lorabo co
hibebat medicꝰ q̄ docebat Castigo coz
pus meū et seruitutī subdito aduīsū hui
sceriū dispōebat cui dicēt Ecce ventri
et ventri⁹ escis deo aūt hinc et illā des
truet Vñ suū sub calabo⁹ cē frenā
dū sigebat cui dicēt Cibulti ei abulat
quos sepe docebā uobīnūt aūt ꝑ et fles
dno inimicos crucis xpi quoz̄ deus
uentr⁹ est et q̄ cui finis interitus et gla
cōfusiōē coz̄ Q Sciēdū aūt dno
hinc terribilia dici et inimicos crucis xpi

et quoz̄ deus uentr⁹ est De inimicis
cū crucis xpi tremēdā ꝑ deprimit ide
apostolo sūmaz dicens Si quis nō a
mat dnm ihesū xpm sit anathema
maranatha Qui nō uentrē ꝓ deo
uenerāt deū q̄ animo negligē cōtemnit
Et ꝓhoc duo hec tuxte ꝓclarissima ī
mica uidentē uiz et xpi q̄ absit nimi
cū cē et ꝑter unū deū alīū colere

Quo fratres alte inuicem alte nō
sentiēs i possessiōē classensis mōste
rii q̄ tuscemana ducē ad custodiā mo
rabant Octauo sanē die cū natalīti
cē dñi seq̄ſ. feriā q̄ sabbatū xpi leo
nū eq̄ moē ꝑcedit duxit inuicē ad se
mozē fratē leto sic ei uōbat quo uinc⁹
hodie Qui sentiēs uinc igit ut uelis ego
ei et uinū bibā et i solo spiritu sēptū e
pane nō uinū Erat aūt ille vegetꝰ
obesꝰ tolumis et robustꝰ. frūm e ap
posita mēsa utensq̄ discubuit Dz iste
pane cōtentꝰ et aqua sub regulaīs se
ientiū disciplīa cohibuit ille uō uinū
sibi et ipse q̄ uidebat indulsit Qui
ꝑuō si q̄ imminebat a quo stēt rigorē
abstinētie ad petulantis gule lenoci
niū nō molluret Octaua siquidē die
cū dūcē natalitatis gla mādo t̄pudiare
clarescēt ille defuncto e Qui festinā
tis tuitrunt letania ꝓpinquāt retrei ad
mēsa ille effebat fluctibo⁹ uinū
ꝑpinquis carnalibo⁹ ad sepulchrū

Quidā mi mōcho⁹ retulit q̄z cū fruc
tus ēsse refectorio deferret i uasculo
pruricus cū gule stimulo pupugit
moxq̄ uuā sibimet i ossa ꝓtēs fur
tiue comedit Dz illuc cū tanto labo
ris ardoꝛ tua sit ut q̄ mīq̄ caten⁹
fecerāt nulla se tēne cōpīmēt donec
i imū dūne fluxū semē sibi ꝓpīs manibo
eiecisset Vñ utiq̄ sentiū suū cōtra
cē meito sentit q̄z inō uir sapiens
eulogiū mollit emutiūt deq̄ imre

dia ꝑt qz post buttellā ītroiuit ī
eū sathanas ſtimiū ventꝰ et gem
talia mice sibimet et viana ſuit et cū
hiis ītante refint illud ad cōmelias
eqtmꝰ tuaꝑt eqtignatꝰ anāīma
ut libeī ſimꝫ a ſeculaīb⁹ et quiem
gule reꝑmatꝰ edacitas ut cē valeaꝫ
ſmcē cālitatis mitore cōſpicuꝫ enoſa
eqore nīꝫ verba nō ꝓfluāt ſz a ſu
ꝓfluis ōmib⁹ rigida dīm tenerꝫ
nos ſpecenſiā cōpeſcat Pudeat umꝫ
nes ī mtestim hui⁹ belli congreſſu
ignicib⁹ adiſatys enormit cedere
ſz pocagem tuū auctoī virtū tūphal
glē mſigma repōre Pterea ſicut
dīm ē ſnpt⁹ q quecūq a nob⁹ mt vos
regulait cōſtituta nē at obliuiōi
ſūt tradita ac negligent omiſſa et
nos meroꝫ nō lenis eqaſpeāt et vos
offensio ꝑtii reatꝰ accuſat qđ ei me
ſemel ordīate admitti placuit niſi
me ꝓbente cōſensū mutꝫ debuit vio
lai Rmdqſit ei publicū mt multos
cenſiā cōſtituit ā a nictus oī no ſer
uādū ā ſi violai cōtigerit cōi debet
indicio remitti aliocīn ſi ad ꝓſone
cui⁹libz arbitriū fragit gīa digna
ē mādiſiōe plectat Alijoz filiꝰ
elyarim qz cont cōe mādatū manꝰ
iherīotine anathemate nō cohibuit
ꝓꝰ acto lapidi ei ā cōflagratiōez
ignīi nō euaſit ut ā fratib⁹ ītem
dūcāt animāe flāmas ꝙꝫ ꝓpā mr
ne depaſcēt ī mādiſione vindē
plectūt Jonathas aūt mortis ſmaz
merūit q decretū cōe platū edendi
tempꝰ attapado mūuit Tho quoz il
le q ꝑ deſertū idie ſabbi ꝓſupſit lig
na colligē qz ſolꝫ qrelſit cōe māda
tū lapidib⁹ obruit ſolꝫ expedit dig
na morte ſupplicū nō qz crīmē eſt
t nūc mte ligna colligē ſz qz nō lenis
ē crīis ſemel admiſſa decreti regu
la ꝑ inobedīcīa violāe Ut aūt
ey domeſticus q⁹ ꝓbeam⁹ quēpiā in
mōſterio bñ vīuēt qđ nō ꝓfit a mō
te q dīnt petri ꝓuiſa cernit cōſtitu
tū hoc tm regulāe cōſtituebat edu
tū ut ſub diſtricta cenſiā trigōis q̄dra
geſimale celebrāēt inicū ni mi tū
ut ꝑ dīm oīs fīes nō ni modicū
ꝓfis cū aq comederet nulla ni lcōmi
ſtū ozōni vīm ꝓferret nudis pedib⁹
lugubres ac mentes ꝑcedēt eccle
to cōi modulatiōe ꝓſalteiō mutua ſe
ſcopam caſtigatiōe purgarēt qđ cū
fīes ac aīmis ac ſpūalī tocūditate le
nec nō segnit agerēt ulte cā qđ ꝑ
fectū eīt ſatis ſup qđ penitio bone
voluntatis arguīēt qđa mt eos qtū
ut q clam edendo regulā violarēt
emt at ſmt ille nullus qēnoz ac
tib⁹ pollens ſabēdi vīz et mōndi toz
mādi tſup et fabrandi ut hoc ulli q
dā mō cōgrue videt augur cenobi
tes medio magꝰ oīa nouit atq ut
ītalib⁹ aſſolet mulcrū nūtatū ſuſ
ſulto pena qđ libebat plerūq ꝑpe
ne lucbat cuiq mediāte ea q̄dragesi
ma ille vegetꝰ obeſꝰ alacꝫ atq robuſtꝰ
ꝓoīa videt repente ſibi lenis ac ꝑpe
te gnedis moleſtia ſupuēīt dīt ei
ego ad illū gīa viſitatiōis accedere
illico veīt ī mente ut ſibi dicēm qđ me
audiſſe cōtigeāt illū viz ꝑ quib⁹ ſuis
offenſionib⁹ nō debe ſacriſtes alteri
bꝰ miſiſte et miſtrare ei tm eqaſpeāre
formidāt dīm fratreꝫ heſi dīnaq deli
beāmꝰ qđ plura tandē obduāmꝰ frīa
arbitriū ac diffimes tuꝰ ea tpoꝛez
q̄ dei oīpotentis offendē maieſtate
ayo igīt ad ei cōſſime fruī manere
hoc ē noīe vocabat cōfitē p mīaz a
gre et ſi qđ mte forte ſit qđ a trenie
da miſſaīū celebratiōe ꝓhibeat ue
neābil⁹ tua firmitas ſanus obtēperāe

canōibꝫ nō cōtrahat. Ad qđ ille pec
cata tanti mea q̄ pluribꝫ spūalibꝫ i
notui ꝫ mādati ut a sacrificandi rece
dēm mīsterio nō attenti. Sed ad ānū egro
tanōis sue die vij. diescēte cepit stulo
cere. Ille nō tacens et sedens i lectulo sa
cīm̄eūm dūica cōtris anxie flagitabat
cūq; abbas nobisū sil' ac reliq̄s fri
bꝫ leō decūbentis assisteū cepit eū cō
tripē cur vtis ā nulla mortis signa
pretendēt et tātope viaticū postularet
Ille nō michilo⁹ i sua penitōe pfectes
sacdote cū mīstris accedēte applicans
vnū e frib⁹ gne nescio qđ petīt ipse
suāuit tanē cōtinuo ille attonitꝫ ut
postmodū nī retulit et cū pētendi
calculū q̄ pfigēt tā subito nescius hꝫ
et addubitās auricularie subloq̄s
q̄deā sibi p̄me annos idixit. Nec at
ut sacro sēm̄ misterū de manu sacer
dotis acepit. heu q̄ dolor horrēdo
refēs oī felle sil et aiam cōcalauit
qđ vtꝫ fel usq; ad sepultura q̄ ex ore
effluē nō cessauit adeo ut denet cū
dauer cōcaue iacēt i feretro nigr̄ter
sanies pauimētū cūcte lōgius intrigūēt
Horauit nr̄ fidē rei ideo referre cū
ctis ut audiāt et p̄nūciēt nō solū hꝫ
qui indicta disciplīa regula q̄ p̄fē vo
luptatis i paradīa frangūt ꝫ et illi q̄
a cūie admissu sub ōstē sue vberibꝫ fo
uentes cōfitēt ad obitū pistolant qđ ex
istimāt fuit a seruāda postponūt et illi
debitū q̄ grende p̄me qđ ꝫ nō reddūt
auctō. q̄ doloꝫ fenē m altā dutꝫ
vita psoluūt.

Quid et aliud qđ p̄
fato cōtigit mōstrio. Tranuit cū atq;
ca fē q̄ tēnūm fere seruiam ut horis
canōicis cotidie bē marē sēq; ōgis offi
cia dicerēt. Erat at mīe cos qđā gosa
pīm mōchꝫ reple q̄dē vite ꝫ dictus
et actudate fuit die. Hic cepit cōqueri
fatis sup̄q; suffice qđ sancto p̄cepit de
nedum nec adhuc tres pondo debē fribꝫ
supponi nec nos ānis p̄ribꝫ sanctiores
qui vix hec suppetiosa ac supuacua iu
dicantes psallendi nolī meta ōnēq; vi
uendi regula p̄fixerūt. Hac sane debe
ē contenti ne ab illa tenuꝫ declina
tes p̄ aut fructꝫ et in via ducam ciconi
a. Quid plura. Cont regina nūdi pluri
bus ē et cōstituit adhoc mittū fres ꝺ
suis machīatore pellq̄rit ut solitas bē
marē laudes nō offerret. Ꝛo dūm̄ nr̄ ihū
dicūm a mē p̄ūitans fratrū nō dozmi
tans. mox ad ōsū adiit mōsterū p̄fatū tot
adisitatū gradines tot vndiq; bellozū
atq; cōflictū ex ore suis tēpestates ut
ipis cotidie mōchis minares gladiū ne
cas q̄cūq; intepta rēt fuit vndiq; dep
datiōes atq; mp̄me cōflagrūt. cū sege
tibꝫ ac domibꝫ arce fabriares ac seruī
sa loca crudelit̄ vastabāt et nō ia mma
go mortis ꝫ mors ipa crassat adeo ut
redēt ia mōchos vnē dū nec q̄ posset
Ꝑpetratu tantis amicū q̄cū sue p̄fes
sionis offūū ostodiē. Ro p̄uis cū pens
ad tenuitatē p̄tes ī p̄tor cū pertū p̄ag
matice sanctitatē cū sigill' i p̄cialibꝫ ad
uehūt. Ꝛo tandē ī ōibꝫ quippe stu vt
dijs nō fructꝫ ꝫ labor ē sup̄uacuꝫ vñ
cū ego pētiē finē sepe pulsarer ā tēr
ngl̄aster accedēs et si possibile ēt i
tēr eos pacis fedā cōtinuare. Haut
negantibꝫ vocē respōdi. Opus tuū est
pax nra de qua cūta decē vīgine recēt
nato ag̃elor dūs est. Gloria in excelsis
deo et in tra pax. Quia ego mittā ve
pacis de suo mōsterio precēt. Dignū
est ut maēns calamitate tribulatiōe
nūq; p̄cell' ar turbinibꝫ agitent. Pe
tū ne diuq; latēt p̄traha fres illi hꝫ
que dixerā nō dubīs cū penitentibꝫ sig
nis vera p̄bantes i anno sui tranīt ad
cor redēūt. pauimēto sēse humiliāt ster
nūt ac p̄cepta p̄ma nūq; se decrēto

neglectauos solum dei gemmas pro
ma vnanimit pollicent̄ chori utq;
ut iam fatear post choros istos atq; tot
tria tanta celi sentus zedit ut ey
ut̄ usq; hodie fides iocunde pauo
p̄fnat̄ ac si de filica vōagine se dela
tos ad porū grubinate filio v̄ginis gau
lent̄ Implectū ē ergo ad p̄phām de
at̄ Reuertim ad me et ego reuertar ad
uos dicit dns Quid ergo facile semor
suozū statuta cōuellit ista cōsidēt
ne dim fiozis sup eos gladio veniat
nō sine ea formidet Pone oz meo
dilectissime correctionis exercitū zelo
pio q; fim amoris assebite ay luuozis
chemētore ay psalmorū dicit̄ che
liox ē maiestm correctio ay amor ab
scondit̄ q; helioza sūt vulnera diligē
tis ay fraudulēta odientis oscula et
ideo Vinū q; corrupcēte dna cuncta cō
tēpnit repetim̄ supueniet interitq; et
eū sanitas nō sequet̄ Quātū medio
ops deo dilectissime hui mei sermonis
absinthū uobis i dulcedine vtat
et quidq; i nobis ē frigidū q; quid
ob sceleū flamma sui spūs vim̄ fer
lustrator accēdat

Epistola petri damiani ad illustrē feminā nomine blanchā que mupsit ad deū nouo spiritus sancti feruore conuersa est

Olanter olim comitisse nr̄e
mūc celesti sponso cōiuncte
.p. petrus mōchus inuo
lii cordis in spū so Ad regales nup
cias epulaturus accedo thalamos
auro gēmis q; mdiatibus adornatos
vide desideo nuptialibus sagināi de
pibus anidissime cōuiuio Mdiatq;
igit̄ missam deferunt̄ cyema p̄phetā
sil et aplm nō desint ea q; cellen
tibus nuptiis ornamēta Euangelium
etiaq; sit ysaias iā p̄dicat ad medici
et munifico exhibeat ad pauto ornā
tū viz calamētorū lumulas torques
atq; monilia armillas et mitras dis
crimalia et pericheliadas murenulas
et olfactoriola fauces et anulos et gē
mas in fronte pendentes mutatoria
et pallia et lutheamīa acq; et spen
la et smdones et vittas atq; thycarist
Hec igit̄ oīa spūalibus conferenda sūt
nuptiis ac nouę sponse diligent apta
da que vēi sponsi placē possit obtutibus
Huius mimirū infulę vestis talis ha or
namētor valente erat composita re
gia illa qua psalmista cōtemplatq;
iacebat Astitit regina adegytus tuis i
vestitu deaurato circūamicta varietate
scripture sue fuit i chana galilee et
sicut euangelista testat̄ vocatq; est
ihūs ad nuptias cū discipul̄ suis si tñ
nupsit nō ut sponsus ysi prāsumpsit nō
ut nupturus iste nō nuptie tantū il
las p̄legit sed quasi ut ih̄u ihūs mē
credit̄ nō aliq; cē si sponsus et q; qui
adhēret dno vnus spūs est cū eo sic
sponsa iste nō mō in gr̄e sponse sed vnit̄ atq;
eq̄ hanc copula nō corrupto nasit
sed integratis potiq; clausula repatur
Illic ihūs aquā couertit i vinū hic
de ihūs et vinū semetipm facit et ca
nū abū viz q; ipse ē panis vitq; qui
de celo descendit vinū vō ad letificat
cor hois spūs ei q; ē deus iterū dicit
poculū tuū inebrians q; p̄clarum est
Spūs enim dei hoīm mentes inebriat
ut tñ a sensibus alienati dicas
hui⁹ mūdi honores et gl̄am despuāt
ad subeūda nō p deo q; p̄ dura uel as
pera flāmatibus desideriis ardescāt
Hoc musto debriati fuerunt quibus in
dei vē discipulis ait Hoc musto plen
erat ille de filiis p̄phārū qui ad vi

gendū hiem ī regē mīserit helizeꝰ de quo dyxerūt vesane sapientes ad eū quid vēit iste īsanꝰ adtē ☩mūd ātm̄ sīlīm qui puer fuit hoīes āī sp̄ī dīno replent ab hūanꝰ mūdi sapientibꝰ atq; vē ō mō īsipientibꝰ mdicent īsaniā et qē qui magist' est āgelor dicto sit habuisse demonū ꝙmo ut marcꝰ euāgelista testat estimato sit eā fuisse frenetico. uēit domū et cōuēit iterū turba itaut nō possent nec panē mādūcare et cū audissent sui exire tenē eū dicebāt eī q̄m in furōre uersꝰ est ☩hāc sī spūs ebrietatē et tu venerabil' dña sana mēte cōtepnas mūdī semlū relinquere decreuisti et velut columbe sīplas alas exantes ad mētē atq; simplicē mādā cōuolasti nec direns quis mādabit pēnas sicut colūbe et volabo et requescā nec erā seruīe decreuīstī cere clōgam fugies et māsi ī solitudīe exspectans eū q̄ salua me fecit a pusillanimitate sp̄ūs et tempestate ☩hec te mīrā ebrietas īpulit ad pla sanctoꝝ atq; vbērimis secreta q̄ tibꝰ cum cōtepnē mūdi tuta tutū atq; castrorū ꝓpugnacula declinare dulcīm ꝓficuorū nāturdies atq; vnacū lorū affectus abire qđ q̄ horū oīm ꝓ magistrū ē vnicū filiū eius q̄ esebū adhuc atq; īpubere sine cōiugal' solacio federis abdicare et q̄ constipatus vallata clinalis clientū cuneis solebas īcedē ita didicisti īmōsteꝝ angulo cū pauperibꝰ spūs sanctis mulieribꝰ humiliter residē ☩hec te sobria ut rita loquacē ebrietas docuit ut p̄ carbasinis lanea ꝙ purpureis atq; nitidul' pulla ac despectabilia eligēs īdumenta ☩hec te ꝑfuasit ebrietas ut fuligineas pollines ac fermula dapibꝰ referta postponēs atq; ad libre penitile te mēsurā ac panis alacrīꝰ cohibēs ☩hec te

plane prim et pudica ebrietas īstituit ut eū ī p̄mo adolescentie flore vino fucis obrutā relictā nō tā clarā tāq; magnificā āmicēs p̄as nō ut eā videbant horrū thalamos ut mares sī soli ꝓpo victurū mūdo te mortuā exhibēs ☩hūc tāp̄ p̄ua negotia tuy mīdimis intenta venalibꝰ p̄ce ast mūdī ut acquires celū p̄cisti morte ut sīmāq; mortis euadēs elegīsti pauperiē ut dicaris nō pecūiā copiā possidetes atq; ut mūabilior tua videaris cē cōuersio nō tē a se mūdo repulit sī solꝰ ardor dīni sp̄ūs īmutuit ☩Ex aliquando iusti ab īiustis ideo permittuntur affligi ut accelestat ad deū ul' ex necessitate conuerti.

Egressus sīmul p̄udentia dīna dux p̄cepit ad educendū de egipto īsrahelitarū p̄plū tuū et moyses missꝰ ad ī pharaonē ad op̄mendū duris opꝝ bꝰ fuerat q̄ntatꝰ ēterno īsrahelitarū mētes egipto deformit inhērentes alioꝝ dū nocuerat ēsi trahēt alioꝝ ve lut īpellēt dū sentirent ut dū plebs rupit ī p̄ruato figurā ul' mal' īpulsa ul' bōis p̄uēta moueat ☩hoc etiā ī populo dei fieri aꝝ agit cū p̄dicatis celestibꝰ p̄mīs seuē mīnacibꝰ p̄ceptis p̄mittit ut si vocati ad celū promissōis q̄e negligimꝰ p̄sentis sal' tē sequentibꝰ īpellamur atq; hec egipto vita viz p̄ns q̄ nos oppressit blandiens admouet p̄mēs ēternꝰ q̄ dū fouet nigro seruitutis nos attrectat lubentes uia dū affligit ondat ☩hec utq; cū est q̄ ab īiustis iusta si mittit affligi ut dñi futurā audiāt bona q̄ diligūt patriā cuius mala p̄cepta q̄ horrescūt atq; ad fruitionē eorū dñi amor p̄uocat accuratꝰ īpellat ☩hinc aut cū vite hui⁹ vndiq; p̄spectus arridet nō te mūdo q̄n blandientē

impulit ſi ſpecioſa p filios hom
ypus ad ſue dotationis aplevi p af
flatu ſc ſpus puenit ſurge mquit
amica mea ſpeciosa mea et vei co
lumba mea i foraminib⁹ petre i cau
na macie onde m fiat tua ſonet
vox tua i auribus meis vox ei tua
dulcis et facies tua decora Anima
quippe ſca nre ypi amica et ſponſa no
cat illi p fide dilectaq; cognit
Hz hec ſponſa adhuc iacet dui i
mundanis actionib⁹ implicat nec ſurg
git ad pmciu sine ſimilitudine
erigit ac ſi dicat a mundialis vi
te mollitie iacens ita ſurge atq; ad
familiare cohabitaculi mee contempla
tionis erige Columba mea i foraminib⁹
petre Hi nos aplm petrum ypus e
foramina petre vulnera ſunt redempto
ris Nunc pfecto no caſu aliq; ſunt lan
cee ſcs et clavor ſi aliq nos enim aliq
aq; vulneribus ſuis ſanauit p quas
quidq; plagis ſalui ſumus ppetue
requiu Iſte ſiquide porte erat p quas
die ſabbati pdicabat ne inferentib⁹ o
nem ginia phibebat In hys ergo
foraminib⁹ dei columba conſtituit qz ſua
aliis q; aia totum ppe ſalutis ſpe i ſuis
redemptionis paſſione conſtituit Ibi ve
lut ab accipitris iaculis defendit
qz a cunctis maligno⁹ ſpiritib⁹ inſidiis cuſtodit Ibi plane mirifice
qz illic ſeruo⁹ dei honor⁹ opum coacervat
De hac petra p p ſalmiſta dicit
montes excelſi cervis petra refugium
ericiis Quid ei hoc loco p montes
nisi alte ſentiendi intelligende ſunt
pfunditates Hoc minime qz ta clare
contemplationis ſales nouerunt altos
animarum ſuarum vertices q; ſi quomo
do montium conſcendit ad q pfecto ea
nimia qz ifirma p tingere nequiunt
nec illuc ſubdit petra refugium eri
naciis qz validos quoſq; no intelli
gentia ſublimis exercet ſi ſola i
ppo fides humiles connect Qz aut illuc
addit i cauerna macie ſolet cu lapi
dibus macere frei ad cuſtodia vinea
rum ſunt p yſaiam dicit Vinea facta e
dilecto i cornu i loco ubere et materia
crudelit et circumfodit ea Quid ergo
p materia lapidu nisi pſidium i quo
rundam intelligimus angelor⁹ alios vi
dia i etamie poſita dui vallatis atq;
circumdat a cunctis aduſantium ſpirituu
reptantib⁹ cuſtodit Porro ad ſeqd
Oſtende mihi faciem tuam tuam aia celeſti
ſponſo faciem ſuam oide dicit ei ego
ſpem meam obtutibus aſſi revelatam
facie contemplari Honeſta iquit vox
tua i auribus meis vox ei tua dulcis
et facies tua decora Q; ppter ſuauem co
mercium imo ppter tenacem dilectio
i hiis tuis viſceribus orta ei creatura et
creatrix alterius i ſe mutue affectibus de
lectant ſunt p ppheta dicit Iucundus
ſit ei delectatio mea ego vero delectabor in dño Qz contepto ſeculo ad
hoc dr quisq; nitit ut ad amorem
1602. II. 20. 30.
et hec eſt dei perueniat
ſumma cui⁹ libet ſancte aie
mundi negotiis expedite atq; hinc tota
certa debet intentio ut ad amore
dei p omnium ſuoru⁹ operum fructum mi
dat et q; in veri ſponſi delectabili
aplexibus requieſcat Dicunt ei quis ad
hoc eminus gradibus nitatur ut ad
ſacerdotium culmine attingat ut pon
ut nra diuina ad hoc dotatione ſub
atur ut nubat uni nimirum omnis ſe
culi relinquedes ad hoc debet ſe
mitti ut auctori ſuo valeat arcta i a
more coniungi Alioqui quid prodeſſet
magni egiptiace ſpiritum abrupe ru
bri maris tranſire ſi terram lactis et mel
lis nisi irrigua miserator daret intime

Lac quippe fruct⁹ ē carnis mel labiū
de stipis ⁊ rq redempt⁹ nr de celo
venies carnē suscepit ⁊ virgē Hec
est terra illa ynd⁹ ad quā dabem⁹ sp
intentis amois gressib⁹ anhelāt Hinc
sponsi venerabil soror vē cuitatis vi
nis āplectē sup hoc ingiti deleare de
lātre mēp in dño ⁊ dabit tī petiones
cordis tui Huius corp⁹ ⁊ sanguinē cuā
ore carnis crebrius sumpsisti ut hāc ei
vocē meito possis andire Fauos distil
lans labia tua sponsa mel et lac sub
lingua tua Teneatur ē adisse⁹ cūm
ypiam labia ypi videt cruore rubē
tia dgnosat ei presto sue pdnois
indicīm et dine victorie qua capūa
ta est et obtrita nō tolerant instru
mētū Opus ergo ⁊ misterū sūt
tibi videat in ore ypis ⁊ sit amo
ris incendiū tibi vnat sp in corde
ut congruat cuā tibi qd sponsa
dicat in cūcis fasciul⁹ mirre di
lūs meus mihi inter vbera mea cōmora
bit Quid enī ⁊ mirū amatissimā
vir aromatis spem ā cuā defitor
crucifixi condit ī ypi passio de
signat Ad aliud inter vbera nr locus
cordis agnosat Quisqs igit amo
re ardentio ypm ī cruce pendentē cordis
sui amplectat quisqs imitandi ⁊
ipm passiois eius misterū nugiter
meditat Hinc ptio fasciul⁹ mirre
ypis effic amp inp sēptime sacre
sinaxis inter eius vbera cōmorat Vn
de et ide sponsus ad sponsā Pone
me aut ut signaculū sup cor tuū
et signaculū sup brachiū tuū De
pe nos ob rei memoriā quā oblionis
tenebē nolumus digito nec in bra
chio signū aliqd ī nobis habem⁹ ut dū
signū fuerit attendit res quā mit
tere potuisset oblionis ingiti in
memoria teneat Quisquis aūt ypm
qui amat ⁊ opa bona dissimulat ne
quādō sponsi sup cor signaculū
posuit sed sup brachiū Cūm nō po
sunt Cum sqs vēs bonis opib⁹ vi
detur ee intentus ⁊ adhuc amoris
torpet incendio frigido nā iste sā
tatis ymaginē sup brachiū posuit
⁊ adhuc signaculū ypi in corde
nō expressit Ut ergo sīa aīa ypi
carnēm vere⁹ signet eī in corde
suo signaculū ponat ut amois eius
fibr⁹ medullitus marcescat Do
nat cuā cōsequet in brachio ut pi
is opib⁹ valeāt insistat Signa
culū paulo in corpe suo velut in
brachio ihesu posuerat cū dicebat
Ego stigmata ihu ī corpe meo por
to Porro signaculū sup cor ihu
posuerat cū alibi gtulabūdo gaudebat
dicēs aūt absit gloriari nisi in cruce
dni nri ihu xpi per quē mihi mundus
crucifixus ē et ego mundo Cuius sane
stigmata expressa gerebat in pec
tore ei⁹ se signaculū habē gloria
batur in mente Porro aūt et ipe ce
lestis sponsus electū quēq⁹ sibi
signaculū ponit cū quē gtuita
vite tue de ne memoria deleat atte
dit inp qd zorobabel dux iudee ⁊
pollicet dicens In illa die suscī
pā te zorobabel serue mei et po
nā te sicut signaculū in conspectu
meo Contra de quodā reprobo re
ge dicat dns si fuerit ie chonias
ut anulus dextre ī manu mea inde
euellā cū Exhortatio ut in celeste
sponsi semper amplexibus re⁴

Adhuc quesitat
ergo tu venerabil soror assi
due virginitatis cū sanguine ut celes
tis sponsi ⁊ amois sui gr̄am te
semp aspirat et tu ab eo qd absit
⁊ amore quorūlibz temporalium ocu

los nō auertas ātes⁹ et ille te sub
tilit̄ intuens nullāq; offensiōis u
stimule deprehendens dicat Tota pul
chra es amica mea et macula nō est in te
et tu ei⁹ amore tenaciter stu
ans hoc intima vere deprimas di
lectus meus candid⁹ et rubicund⁹ e
lect⁹ ex milib⁹ Caput eius auri op
timū guttur illius suauissimū et to
tus desiderabil' Dilectus siquidē can
did⁹ est passionē ēt virginitate ru
bicund⁹ passiōe Candid⁹ q; dicit e
go sū dilect⁹ meus et ego illi Rubicund⁹ de q̄
iohēs dicit q; lauit nos a pēc̄is nr̄is
i sanguine suo Electus ex milib⁹ de q̄
salomō Vnde Verū tenuit virū de mil
le reperi dilectū⁹ q̄ppe nr̄is to
tius humane gr̄is intelligenda est p
fecto i quo saluator tot̄ est passer
est vnus in edificio Caput eius au
rum optimū Caput xpi deus qui mi
rum sicut aurū metall' ita xp̄us licet
incomparabilit̄ oīb⁹ supereminet crea
turis Eius guttur suauissimū dicit
q; suorū mellifluā suauitate verbo
rū mentes audientiū obdulcant Ve
dulcia tua faucibus eloquia tua sup
mel et fauum ori meo Totus enā de
sideabilis q; in ei⁹ testante petro
desiderāt angeli prospicere Vel q;
humanitatis eius omne misterium ac
cendit in membris electis ut eos viz
nōnō resurrectiōis gl̄a p̄uocet si
ad imitatiōis exēplū ipa q; egno
mina passiōis tulerit Hinc ergo
sponse tue venerāda soror assidue
dilectare in hoc ozia cordis tui vota
constitue in hui⁹ semp̄ aplectibus
ab oī sopitū mūdi turbine rep̄esse
Ad cautelam p̄uocat ut contra tēp
tationū insidias semper sit spūm

Sed m aliter accincta
teri dū aplectens spon si tu
ue sollerti admisarim ad huc ei⁹ sa
lo nerui⁹ necdū portas statuere p̄ferū
cens Primo ei iste raptor nō quie
tis et mutatiōis via et ista nō pla
abulamus et nō habitus Septimo
est em̄ vita hōis sup̄ tēr Quapp
ter si tēptationū bella desint gra
de quāde noluit minui secūd con
fidē ꝫ adisse repentinos et inopia
tos insidiatorū hostiū impetus ve
gilanti accinge De pe nāq; nō
nulli addeū de mūdo discessi ipō
i chaldeis sine admi patientissi
mus tua quillitate cogitationes
propulit precedente nō tpe diuus tēp
tationū probatiōib⁹ fatigant Ne
unq; fiet diua dispensatiōe cognos
catur ne i ipō nouitatis sue mino
rationū assumite fiducia si
si eos adhuc tenebros et in mi con
flictu ignotos amicitudo tēptatio
nis expēt ad ea a q̄b⁹ nec dulce
re discessent facile vincerent Vinc
ēt ei⁹ et ei⁹ emisisset pharao ppli
nō eos deduxit deus p̄ua terre
phylistim que vicina et reputatus
ne forte penitēt ei si videret adi
ri se bella cōsurgē et reuertent
egyptū de egypto unq; recedentes
bo e vicino pugna subtrahit q;
derelinquentibus seculū quieta pacis
tua quillitas dat ne in ipa sue te
nebrositatis nouitate turbati aliq; con
terrim ad ea q̄ retrorsum cedunt re nec
tuit Deus ergo sua semitatis sua
mitate mulcent p̄ius pacis quiete
mutuit post cognita nobis dulcedine
tanta ei tollerabilius tēptationū cer
mina sustinet quato in deo alios
agnouit q̄ amaret Tu ergo sic in
hijs que forte ne p̄speras exhilites
ut ab hijs que postea imminet non
dormites dū igit̄ cauta et vndiq;

circūspecta sicaz te plē pugilē ut
nuq̄ te hostes queant ocante cō
fodēnda quippe ādisce te et ꝓsa
pia grīs et flos etatis venustas for
me et mēoria facultatis abiecte ād
cuncanda sancte storū tela ētamini
nullo videt mī validioz clipeo q̄ me
ditatio mortis ac eterne terroz q̄
amis De amīa dū egredit a coz
pore et quibo dolor anpectantibus co
Dcrisandū quippe ē dū ia aīa
peccatrix aīa vinculo mapit
carnis absolui q̄ amaro tūore cōcu
titur quātus morsus cū sue stimulis
lacerat Hec olim vetula cōmisit ui
dere mādata a negligente mpleri
cōtempsit Dolet indulta prime tpa se
se mant̄ prepisse plorat inmobile
districte vltōis arcanū tenuit tabu
ter iminē. mane satagit ire cōpel
lit recupeare vlt q̄dm nō audit
post tergā respicies toto trūcate
vite cursū velut vim brevissimū de
putat ut meis passib ante se oculos
dirigit et nfinite plēitudinis spa
cia deprehendit Plorat itaz q̄ ad
tm tam breue spatiū arripē potent
ōm leticiā seculoz Deflet etiā se
ꝑpt tam breuis illecebre voluptate
tenarubile ꝑpetue suauitatis ami
sisse dulcedinē Erubescit q̄ ꝑpt il
la substantia q̄ cū bimbo erat ob
noxia illā neglexit a choris erat
angelicis inferenda Ja indios
mentis attollit et cū diuitū imoz
lūi glām cōtemplat eā ꝑpe vite hui
nopia ꝑdidisse confundit Circaz sub
se reflectit oculos ad huius mundi co
uallē tetra q̄ caligine fuligē nocte
minut cūi luis claritate liquido de
prehendit q̄ noyent et tenebre
q̄d amant Q si ea redituū pme
temp̄ mercē potuisset q̄ dure cōuer
sationis iter arripet quātus se deuo
tionū vigil modaret

Interea
dū obsecrantes oculi cōtabescūt dū
pectus palpitat q̄dū gutturis arte
rie patulis dentes nigrescūt et
quada velut erugine contrahūt
pallescūt ossa membra cūcta rigescūt
dū hec itaq̄ et hmōi tā viane mor
ti precedentia fūlant offusa adsūt
oīa gesta sil et verba nec cūctatiue
cogitationes desūt et cūctu hec a
matū adiūto auctore reddūt tes
timoniū Coacuant aīa cū respici
entis oculos et que conspicē re
fugit coacto et tuto attendit Id
est hymne ꝑterea horrenda demo
nū turba illinc vultu angelum ꝑ
illo qui medio est deprehendit cui quod
ꝑ iure possessiōis vendicet Sta
si pietatis meo videt insignia
visitatiōis angelice blanditiis deli
mire aīz admonet melodie dul
cedine ut ejcat ꝑsuadet Ecce si ei
sinistre ꝑ meritoz nigredo et fe
ditatis squaloz adiudicet inmolle
tubili mox tūore cōcutit repremi
ri ī pectoz violentia ꝑturbat pal
pitare inuadit ac de misere car
nis ergastulo violenter euellitur
et ad etna supplicia ꝑtrahit cui a
matutinis ꝑtulit Ja ued post
egressionē de corpe quis explicare
ualeat quot armate miliciē
spiritūm acies insidijs lateant
quot frequētes cuneis semlubq̄ te
lis instructi iter obsident et ne
cessarie libē possit aīa velut in
imici more constipate legiones op
pugnāt Hec et hymnoi fremēs
in corde nec sat quid ē aliud q̄ leno
ci nāia vite hui blandimēta respue
mundo repudiū dare illusos moto
rumis illudē solidūq̄ ꝑfectionis ꝑpo

sum adipiscende ꝓpositum celinabi
liter custodire Sententie scripture

His ad ram de die iudicii

Dendo est cia extrem terroz
iudicii ut illig a malis die valeat
hui⁹ mundi dulcedo falsa contẽpni
Ad cuitandas diabolice pugne mo
lestias valenti assurgimo si nim
tatis vite puncti⁹ proinde ꝑtracta
mo ꝙa si repedimo ille atz tribul
adiecty ꝑpi digne ꝑpendit⁹ quide
rit i mundo ubi mens humana uel de
sipiens delectet⁹ Illa nẽpe dies e
ad quã oim ꝓcedenciu seculoz i
tentio ac sitis colligit⁹ cui cũcta
sẽpiterna uoluntas similent⁹
De quo bris petro ut audientiu
roida digno timore cõtideꝝ adue
niet⁹ inquit dies dñi sicut fur ma
celi magno impetu trasient elemẽ
ta uẽ caloze soluet⁹ Vñ et nos
subdidit⁹ Cũ hec oia igit⁹ dissol
uenda sint⁹ dissoluenda sint⁹ quales
oportet nos ee in scis cõuersatiõ
bo⁹ et pietatibo expectantes et ꝓpe
rantes i aduentu diei dñi ꝑ quẽ cel
ardentes soluet⁹ clementia nes ig
nis ardoze tabescẽt⁹ De quo et iu
das dicit⁹ aplis Ecce veiet dñs i
scis milibo⁹ suis facẽ iudiciu cont⁹
omes redarguẽ omes impios de oi
bo⁹ opibo⁹ impietatis eoz quibo⁹ impie
egerũt⁹ et de oibo⁹ duris que locu
ti sut cont⁹ eũ peccatores impij⁹ De
quo et iohes i apocalipsi Ecce ve
niet i nubibo⁹ et videbit eũ ois oc
lo⁹ et qui eũ pupugerũt⁹ et plã
gent se ipsos omes tribo⁹ terre et
malachias ait Ecce veniet dñs
exercituu et quis poterit cogitare
diẽ aduentu eius et quis stabit ad
videndũ eũ. et paulo post Ecce di
es veniet succensa q̃si camin⁹ et erũt
omes superbi et omes facietes impietatẽ
stipula et inflamabit eos dies ve
niens q̃ nõ relinquet in eis radicẽ et
germẽ Et ꝑ aliũ apli⁹ dicit⁹ Ad
huc vnũ modicũ est et ego cõmo
uebo celũ et terrã et mare et aridã
et mouebo oẽs gentes et veniet
desiderat⁹ cunctis gentibo⁹ Ite alib⁹
Iuxta est dies dñi magna iuxta et ve
loxissima uox dei dñi amara in
valabit⁹ ibi fortis Dies illa dies
ire dies calamitatis et angustie
dies calamitatis et miserie dies
nebule et turbinis dies tube et
clangoris Vbi nondũ tremendi
diei iudicii q̃ proxime q̃ ꝓpiat⁹ adue
nire ꝓpha considerat⁹ ad cui⁹ agnitã
tẽ expressi⁹ meminendũ tot ame
lennidi noia coactuat⁹ ubi sic ad
impietatẽ dicitur bis poit iuxta de
in velociter nimis ut liquido doce
at⁹ q̃ oẽs fideles ad ia videt⁹ in hi
mie qd⁹ infideles et ceteros corde
putet⁹ paul abeẽ Et ipse ia tribu
nalibo⁹ iudicis tremẽtes assistũt⁹
quẽ illi ꝑ diuturnie longiquitatis
absentiã ꝓpediũt⁹ De hoc vlcie
et tremediabil⁹ nimis die pro
nat⁹ ysaias dicens Ecce dies dñi ve
niet crudelis et indignatiõe plene
et ire furoris ad ponendã tra
solitudinẽ et peccatores conterendos ex
ea q̃m stelle et splendor eius non
expandet lumẽ suũ obtenebrat⁹ e
sol in ortu suo et luna no splendebit
in lumẽ suo et visitabo super orbis ma
la et contra impios iniquitates eo
rũ Et iterũ Ecce ait validus et fo
tis dñs sicut imperuius grandinis tur
bo confringens sicut impetu aquarũ ru
multuũ inundantiũ et emissarius
super terrã Idem alibi Ecce nomẽ
dñi veit de longinquo ardens furor

et gmnis ad portandū labia eiꝰ
indignatiōe sūt repleta et lingua
eius quasi ignis deuorans spūs eiꝰ
velut torrens inundās ad p̄denās
gentes i michilū dñe tuus aut et
nūc p̄ repente cōfesti a dñō deo q̄
nullū nō sitabit i tormēto et cōmo
tione terre et nocte magna turbi
nis tempestatis et flāma ignis de
uorantis de quo vis igne petry aut
celi aūt qui nūc sūt et terra eode
uerbo repositi ignī reseruati i die
iudicij et p̄ditiōis i p̄fanū hoīm
Deh hoc et ꝑphā dicat Audita fuit
dñs voce gl̄ie vocis sue et terro
re brachij sui ostendet i cōmotiōe
furoris et flāma ignis deuorātis
De hac etiā vltiōe timēda p̄ moy
sen dñs dicat Gladiꝰ meꝰ madinā
bit carnes De hac thēmias aut
Gladiꝰ dñi deuorabit ab extremo
terre usq; ad extremū eiꝰ nō est pax
vni uerse carni Gladiꝰ em̄ terrā de
uorāe dicit et pax vnīuerse carni p̄
hibet q̄ aliquis viātis i carnali
bus cōuersat̄ ul' etena īmodeāto
ab hac cōmīat̄ vltime distructiōis ne
cesse est gladio primat̄ De quo m̄
mini gladio p̄ ezechielē dñs dicit et
gredier gladiꝰ meꝰ de vagina sua
ad omē carnē ab austro usq; ad aq̄lonē
ut sciat omis caro q̄ ego dñs eduxi gla
diū meū de vagina sua nec reuocabi
tur De hoc itaq; gladio et amos ꝑphā
dicat In gladio morient omēs pec
tores p̄pli mei q̄ dixūt nō adp̄pin
quabit et nō veniet sup nos malū
Hinc dñs iudicij terrā interiora nau
phē tuchauerunt cū dicebat Vox
flagelli nouī i petry tote et equi fre
mentis et quadrige ferientis et
equitis ascendentis et micātis gla
dij et fulgurantis hastē et multi
tudinis interfecte et gmis ruine
nō est finis audiuerūt Hinc neō de
dñō iudicio q̄d vidēt daniel ma
nifeste descripsit dicens Aspiciēbā do
nec thron̄i positi sūt et antiquꝰ
dierū sedit vestimētū eiꝰ quasi
nix candidū et capillꝰ capitis eiꝰ quasi la
na alba mūda Throni eiꝰ quasi
flāma ignis rote eiꝰ ignis ardens ꝑ
fluuiꝰ ignis rapidꝰ egrediebat̄
a facie eiꝰ Et paulo post iudiciū se
dit et libri aperti sūt Hinc mīm cū ip̄i
libri intelligendi sūt sū quoꝝ nūc
mentiō ab eis p̄cipue fidē humilitatis
abscondit̄ et tamq̄ volumē clōdas
ne legat̄ uoluit̄ tūc aūt ad eoꝝ glo
riā vmilitatis oculi aperiūt̄ ut in eis p̄
uaricatores tēp̄ p̄ digeste scripturis ar
ticulū legant dīne legis mandata
que dū adhuc viuerēt seruare con
tempserūt Illuc tā compellūt̄ legere
qui hic p̄ arrogantiā fastū verba dei
dedignabant audire Illuc ingū dñi
leue et onꝰ eiꝰ suaue mutabit̄ p̄ quā
tū fuisse considerūt q̄d hic superbie
sue cernūt intollerabile nō dicebāt
Illuc superbi de confidit̄ et quīd̄ cla
ri fucāt sublimate maiestatis indigꝝ
natiōe cernūt̄ vii p̄ ysaiā dicit̄ Oculi
sublimi hoīs humiliabunt̄ et curua
buntur altitudo virorū exaltabit̄ dñs
solꝰ in die illa q̄ dies dñi sup omē su
perbū et excelsū et sup̄ omē arrogantē et humiliabit̄
et sup̄ omnes cedros libani sublimes et
erectas et sup̄ omnes quercus basā et
sup̄ montes excelsos et sup̄ omnes colles
eleuatos et sup̄ omē turrē excelsā et
sup̄ omē murū munitū et sup̄ omnes
naues tharsis et sup̄ omne quodcū
q̄ pulchrū est et curuabit̄ sublimi
tas hoīm et humiliabit̄ altitudo viro
rū et eleuabit̄ dñs solꝰ in die illa et
idola penitꝰ conterent̄ et introibūt

spelūms petrarū et vrages terre a
facie fortitudīs dñi et a gla maiestā
tis eius cū surrexerit p̄cutere terrā Que
mmodū verba seriatī fortissīs expo
nere n̄ explāris cōpendij regulā qre
dere dentare Illud diligenter animo
ne video p̄stringendū qd̄ vbi mse
rabilibus dies dīm in dim dicit immē
sa p̄figurans veri tōnis cursum mtel
ligit stolidas hoīm retrolvor̄ ce
dri quippe libani sublimes et erecte
potentes sūt huius seculi p̄cellen
tia adē terrene sublimitatis elati ſ
bonor̄ operū fructibus infecundi Arbor
ea aūt fructa quidē p̄ferūt ſ nō qui
bus hō refician ſi vñ fines alūt Fines
aūt mundi mtelligendi sūt spūs a
spūrus sordentem hoīm opibus sagi
nantē Porro montes excelsi et colles
elevati superbi quiq sūt qui p̄ agrest
ti tumide cogitatōis in alta p̄tē
dūt ſ frumento quo valles habūdat
exclusis spūalium studior̄ frugibus alie
nā sibi nō turres excelsas mittunt mul
tos illos estimat qui ei p̄cōres sūt
quasi se velut in moēne arce cōsti
tuūt sese ab defensiōis clypeo omne
gentes repellenso ſi eor̄ p̄mge ad
se iacula nō p̄mittūt Charis aūt
explorato grandior dūt Arbusculus
em in hoc seculo vnde grandē possit
explorari huic supvenies dies dñi
quibus p̄petualiter amaresūt meroris atq
tristicie molestias irrogat Heu ea
dies dñi nō sup̄ qd̄ pulchrū e ſ sup̄ oē
qd̄ visu pulchrū est qz ille dīm indi
cat ponde p̄mit qui intrinsecus quasi
vinor latenti ingenio deformitate cō
fundit Forus aūt quasi adumbrate vi
tutis vl̄ potius honestatis pulchritu
dine palliat Ex ei plumis supp̄etat
nos enucleata exponē ista postpo
ns p̄ presentis ſtili lastimā dentatim exe
pla plura quor̄ de dīm terrore in
dicat plura huius supsedeo ne miserere
qz ei hinc tremendo examini oīs elo
quij celestis mtermo miluret nos
Et qz aggregatiōe eius elaborāde diu
tius nō oporteret ad hoc eūm plenit
mtimandū enā si retrā cūctis deſ
sent sola illa veritatis verba sufficē
rent quibus aūt Erunt dies illi tri
bulatiōis tales quales nō fuerūt
ab ab initio creaturē quā condidit deus
ne fiēt neq; fient Hic āmonetur ne sub pretextu spē ad seculi vanitat

Cvaūt dña mea dñatiōi mee et
regnā dño meo celesti ſ. regi p̄ a
nulū vince fidei earūm sa spūs desp̄o
sati Tu itaq; hec et hijs silia q̄ de di
ni furoris et indignatiōis amaritudine
mūdi amatoribus legūt imminē crebriq; p̄
lege subtulit mediāē ut hoc velut a
mare refectiōis undo sibilos anq̄ ser
pēs eius q̄ letale virus posſ euadē In
memetipso q̄ppe frequēt expio ſi qd
cū in vis tribus meis hinc cogitatiōis
amaritudo diffunditur a cūctis male
dictis mūdi ut ita loquar hiatus
bo nictus mee stomachū exsicnit Nec
pe cū malignus spūs velut anguis in ta
mo arbor̄ sic in lignua p̄ritur adulātis
et tūm p̄ os garrulū vasis in vasa vir⁹ ef
fluit qd̄ letulit in auditis in teriora
tua effudit Tu aūt aures obtura ma
lesuadis cūctibus serenatis et sillee vo
ngis p̄cidet euade naufragiū sicp̄
cor tuū in sacro p̄posito tuor̄ iudicis figat
ut neq; q̄ hoc vētos assentatoris furoris
euellat Aut nq; ei seductor ille qui
dudū eue p̄ serpētē vsurpe sue viro
vomuit et tibi adhuc fortasse trp̄ filie
more seriatis p̄ alimd sūm vasculū si
bilabit Ei enitere iacens domū sub ip
so sacre p̄fessiōis hūm rege familia ex
pone pie vite dī normā tene sup fi

lui eiusq; coetus ꝯuitatis ac modestie
disciplinā. pnde lapsum nō absonā le
gibꝰ sposa nec resilire permittas sibimꝫ
obsequentiū clientelā. Hec igit̄ fabulis
necnec spūs nō curat qua tecta seculi
retinaculat veste dū mō fidat q̄ p̄ secula
res acta tibi p̄cipet̄ i mēte. De monacho qui de heremo ad cenobiū re
diens p̄ inūdicia lapsus interiit

Porro at̄ cū plurima suppeterēt id po
tissimū q̄d nob̄ cū pauca dies cō
tigit referre cogimur indignū. Monachꝰ q̄da simplicis nature modestieq; hu
milq; nob̄ aliq̄n cohabitator adhesit
ac p̄ octenariū fē nobiscū hēmo nō so
lū caste ꝫ erga inūs fidē. q̄z oīm testimoniū
laudabiliter vixit. Et q̄m scribēdi pri
uilegium nō pauca nob̄ librorū volumi
na polubilit̄ gratanter suppeditāret cū
obesso vegeto corpe ac robustioꝝ solito
uideret̄ cepit obstinate deposcere ut ad
simi p̄mitter̄ mōsterii remeare. Cūq; mi
rēmur malignū eius cordi inesse aduersa
ut p̄spicue p̄ omodū ipsi regi declāret
eneruo sūa mox nr̄is iuxta petitionē ad su
i mōsterii terminos remeauit. Cū aliquo q̄ndo mō
cho dicēs malorū fēlicibus q̄z pulcra ar
tibus ac liberalo p̄ femoralibus fluctib⁹ egestuosꝫ
rendit sitiq; dē q̄d mūdo dimisso viuere
tur. repetīa sit elegantissimis omnibus ingeniꝫ
fecundit. nec sua vidicta tā plectibil'
culpa tūsticet. egestuosꝫ die moriturꝰ ecce
decubuit. panis deficiēte q̄ hic vitā
diebus q̄fessus et cū fusis diebus q̄mittit
Hic sicut̄ q̄ stat videat ne cadat et
a solo p̄cepto cū uxore lothi p̄ retrogra
dissime nō vēt̄ ropesco salutē sal' statui
culo ac fortissimo deo desipuendicet ter
reatur. De sepultura dñe sophie

Hec fortissimi eronis dicatur ac cor
pusculū tui gratule nimis et de
lumini ab epis lactātius ifancie rudi
mentis estuantissimis ac pene regulis
bus epul' mollitie emutitū nec sorozū ni
mis sul' potes cū obtentu q̄ magnificus o
li fuscas feruul' assuetas sz nec olere
q̄de nec coibus cū eis vti potes edulijs
q̄ magnas q̄sitas q̄z delicias dies
assuescās ifirmē pigmentis hijs ita
q̄ malebladientibus suadet̄ imo hu
mellē sagittis q̄ diabolum firmide
maiestate vibratis tu discipula cum
fugi p̄uidet̄ octuere eas q̄ ate cōdi
tois tue sedula q̄sideatioe repellē
Pendegit̄ q̄a cruo q̄ nūc actuarius
dapibus emutitū paulo p̄ vimbus stu
ture cōpellit̄ ipāq; fit esum tūr to
dericum q̄ nūc delectabilit̄ sagiat̄ om
ditate tibor ac tūto ꝫmeze qualat
pntrefm fetoze quāto suauioze sibi
penauit edulium mollitie Cette
dū ista cōscribim⁹ sophia nob ad me
moriā redit duor sz matrimoniū vgu
zonis sozor unicum filia ā mi hor fere
sequēmi dū sana adhuc q̄s sana at̄ tū
lumis abbate mōsterii sā q̄ posset mūs
ut sibi sepulturā cōstruēt petijt illo q̄z
remittere cuncta debāte plubere dissimulo
impetrauit factū q̄ mi mōrhozū clausū
tum sepulchrū moquat ut ingressa con
spexit nescio quo indicio i cogitudine tor
quit ac paulo p̄ abortut et obmut Cui
p̄ferto tumulū cū cet ipsa artificiosꝫ
q̄ cōmetuoz studijs undiq; cōmunitꝫ
tāta fetoris illuuie p̄ cōtinua erat ā
circulū qualauit ut vollem vix posset
nec fres q̄ueste i tota claustri illius
medietate p̄mittet̄ Et cū multa circūq;
sepulchꝝ subsidēt cadetq; minoza satis
impedia p̄trepisset nullū pt̄ hor solū mo
lestias naūbꝰ ingebat ut luce clariꝰ no
teret̄ q̄m humana cuncta q̄nto teneno ac
mollius edunt̄ tanto detectiꝰ in putredine
ac nausea uiuit Eminco fres cū me
cum id fieret ingressi q̄d mi videbant̄ q̄ po
simi hꝫ ingressi ad salutē nimiꝫ ut opioz dimitto

agit̃ ut illo vno corpe qđ ẽ pulchrũ
venustũq; vidistis qđ cũ de ceteris mu
tuo possit̃ iuxta ꝺ̃ni ꝓphete sentiri debeat li
quido colligatis cũ mõ illa et nec pu
tredo vẽiat̃ eãt cũ ad spectãdũ lubros
intuentiũ oculos ꝓnõbeat̃ quid ei fuer
rit nisi cinis et fœtor et quidq; hois cor
po q̃ mire virtutis cõspicuũ neq; ꝺ̃ se
post obitũ putredine grauat̃ fr q̃ ipse
fuerat tm̃ sepulchrũ mõ putredine mãifes
te declarat̃ De vxore ditis veneti
primis minutim delicata postea uẽ
mi putredinem versa.

Sed ad id qđ assẽmo vobis adhuc
cõgrue ut etiã de vna cur
ne ꝓfeat̃ exẽplũ Veteris itaq; et ho
nesti viri didici relatiõe qđ nuptũ ꝺ̃ni
venetiarũ cõstantinopolitane vrbis
cuius habebat vxorẽ duc mmitiũ tã
tenẽ cũ delicate vinebat ut nõ mõ
supfluosa fr et arrifinosa ut ita loq̃r
sese ioco ꝺ̃mittere mlierat ut cũ eã cõibus
se aqs dedignãret̃ abhinc fr eo ꝑmit vxo
rem sanguebat vnimq; colligẽ qua sibi
laboriosũ sanis balneũ ꝓmeret̃ cibos
q; suis manibus nõ tangebat fr ab emu
nctis suis alimenta aq; minuta cõsecta
bat̃ m frustis q̃ mox illa ãbusõi fus
cinul' aureis atq; hidẽtibus ozi suo lar
gies adhibebat̃ Cinis porro cubiculi
tot thimiamatũ aromatũq; grauibus re
dolebat ut et nob̃ nauseã tm̃ dederit
fateat̃ et auditor forte nõ credat Sed
oĩpotẽti deo q̃ tũ ipse fecit fuerit quo si
superbia manifestũ docuit vltricio ces
sit ira Vibrato quippe sup ea ꝺ̃ni nutu
ne indum corpus eius ꝺ̃ cõputrescit ita ut
membra corporis vndiq; cuncta manifeste
tori ꝓcubitui intollerabili prorsus fe
tore cõpleret̃ Per ãsp̃a tãti ferrena
rum i mutua potuit nõ noscimetu nõ ser
uus q̃ vsq; vna diutiq̃uat ancilla nõ me
spei redolens auxilio i caterq; obscq̃ij
sedulitate ꝓmptior erat de tm nuptiarũ
bat̃ et ꝓtinus fugies abscedebat Diuiq
igit̃ hoc ãgnoscẽs decreta et immsabilis ter
natis aias q̃ letabundus dixit clauste q̃tre
mũ Quid gr̃ sit cũ doceat ipsa mõ qđ ꝑ
phibet mors ma testet̃ et vnus

De sup
plicijs dampnatorũ

Sed o vnus quisq; ꝑ mortem sr sic pena tpal' afficeret̃ (hyemẽ)
ut nõ eos tartarus exspectaret̃ Illuc em
inus q̃ tumet̃ gaudij rebus inflatus mẽsuã tor
mẽti Quato hic alnus q̃ lacteã tumo
ris q̃s extollit̃ tãto illius vorax ascendit et fridig
bãtro absorbet̃ Vnde ẽ q̃ de ꝓsa ania
sub babilois spẽ dicit̃ Quatũ se exal
tauit et i delicijs fuit tãtũ date illi tor
mẽtũ et luctũ Quia ibi poterãs potẽs
tor mẽta patiẽs et fortibus fortior erit
cruciatus sr̃a et ipse carnales illecebre
ul' tetra vina q̃ hic ꝓuos hoies ipsa
malabat illuc ꝓcul dubio resina atq; vnctũ et
vltricibus flãmis atrib̃ ministrat planeq;
scripta dicit Illuc e vnus mortis q̃s
fetor michi e aliud nõ obscurius visois
ei q̃ dapnatis aspectus cui etno igne succẽ
sus ab i tenebris tenebrat̃ Flamma nõ
ignis e ut ex ipso et lucẽ exhibeat
et ardorẽ sz trãsactor illa vltrix flã
ma viaorũ habet ardorẽ nõ habet pe
nitus lucẽ Vnde ẽ q̃ de illo quidã se re
pellit̃ verus dicit Ligate illi manus et
pedes et mittite i tenebras exteriores
Ignis itaq; ꝺ̃ni tephros cruciat lumẽ
habẽ potuisset is q̃ tepellit̃ neq; ꝺ̃ mitti
i tenebras dicẽt Hinc etiã ꝑ psalmistam
ait Exp eos tendit ignis et nõ videbunt
solẽ Ignis ei sup ipsos emittit sr sol igne
emittẽte nõ cernit̃ q̃a illos aquos gehẽne
flamma denotata a visione veritatis cernit
ut foris eos dolore tenebrosis cruciatus i
tus pena terminis obstruet̃ q̃ teno q̃
a nectoris nõ corde et corpe delinquit sed
corde et corpe punit̃ et vtroq; pe
nã sentiat̃ q̃ dñi hic venerẽt ꝑnis suis

delectationibus seruiebat. Unde ut ppheta dicit. Desedemit ad finem cum armis suis. Arma appellantur membra corporis ad usum deputata quibus quis utitur. Unde ppheta dicit. Ne dederis membra tua arma iniquitatis peccato. Cum armis nequitie descendit ad infernum cum ipsis qui membris ad desideria voluptatis explenda utitur. Et ne diuini tormenti tollerare et tuis cogitationibus dignos dolores absorbeat. Quia nisi suis delectationibus subditus vindictam conscientie in se ipso dictatur pugnat. Quae tu supplicia in se demersos et ultimis vitiis cruciat. Et ibi vite subsidium quo frigido seruat. Ut sic vitam finiat. Quem semper sic non cruciatus viuat. Qui et ad finem pro tormentis premit et sine fine defines dicit. Et ne misericordes sui morte finis sit. Nec defectus sit defectu et qui mors vitam rapuit et defectu defectio nescit. Et ruit ergo mire lupus ille deditus et ad pecuaria arbitrii vinculis ut ania pro modo et carne sibi retineat. Nunc medullas mulcedinis dulcedinis sorbeat. Ut repleta tunc pretiosa cuncta ab sitibus omnibus visceribus ardentibus. Recessequippe et ut illius detibus stridebat. Quia hic edentate grandebat. Illic ab eis ut remediabiliter plagis a quibus hic voluptuose ridet. Et quia hic olfactum odores a tomania accredine hyene pigmentorum illic eos et sulphure feror quem nauat et tetri fumi caligo circumdat. Quem ei bonis diebus suis et puncto ad finem adesse credit.

Qd monachus vitis alga fruendo aute vitis est fructuosa. Frigida

Et hec illius quaggeretida spurcitia tibi quo terga reflexa egyptii repetit. Quia sede sue pallas cruenti iniquitatis ut his cogitationum fluctibus tibi tortuosa cellis ad damnum macerabris fiat. Quod eius in medio ne exeuntes obsistant. Et amat venenata sororque sue sagene te adiuge ad rotatum celestium cuncta sectaris quem sunt pedes tui quasi abulat non recusat. Nec quippe ut credo qui fidimus lothy sequens vxore si ne ponas in membris stabilita vitute cum s. ulto nos stat aplus indulta minuta. Et quem ab ecclesia adulatore laudat. Ab ecclesiasticum auctoritate cohercuit. Vt magis hac fede sua laudatur prior desideriis suis et a mandatis dei. Ibidem adulatis et chaleda qd derimat a mandatis tuis hec erit vque ad. Aut in reprobos nisi qui tunc tuis equa sit. Ecclesia mea sua maledictis testatur. Applica dauid etiam mirum in iuda sanctorum egrum maledictos imitur. Sicut ille dum egregius sacerdos venalitate distruxit. Quarum vis sit prima et constitue super eum primore sic extrema illa et quantum sinut duplo de cohustione sua et nas si qb. Psalmi scire sub uno quinquies est quem nos eas vltra citra ue reparat. In sede septenarii dicte cohsequitur et ordine rerum prius eius lex scribit. Denique hystoria reperit in diuini patrem post sub regum et quem si dilectis madii pfunno pigmodii ad iudicium venia quotiemmi si minus non dissonat cum ppho sui fine regnum. Hinc pnes asserendi sunt segetum quae celestibus horteis inferat. Vitis plane si sit femine viuarii cuncta prelucet arbusta siluarum si ved sit stellis ceteris iudicat abiectior et vilior ede ingulnis vini et quae ad pfectum diuina uoy aut filii hois quid facit ligno vitis quam omnibus ligmis nemor assumit ligna siluarum nequam tollet de ea ligni ut fiat opus aut fabrorum de ea pegulli ut de pedente eo quod uas dicit pro mortuo si ad proferendos fructus boni quis sit idoneus et fertilis nichil nobis valet eo ce pstando aliquid si frigida et infecunda arefacta ardoribus sterilis hinc tuo vil algu despicit et ipsis quasi seculabus non equum. Quibus vero studiis adupisse de pferuobis inferuet stadium hinc in pfirmitate de portus vite vinus in nichil aliquid retinet seculis aspera licet religiosa ce cohibet et primus nequam quem hinc

ꝓ oīa compandꝰ celio quippe ē vino
ſſi aurū ꝙ es purū et ꝓnoſio ē bebes mi
grū ꝙ marmor pictū ꝓ pallens ꝙ
carbūculo amabilior ē ꝙ ceruleo ſit
iacto Tuꝙ ſi velut ī amoē diluculo
cōſtituta de ꝑſtine vite tenebris adh
de aliq̄d ſentis noli deſpare ꝓ ſiſte celeſt
ad pleī tudinē lucis d aue tm̄ mō ne ī
carnis mollitie reḋeſtas ſz ī ſtē diſciplh
ne laboīb⁹ te vigilāt ꝙ preterea
beatus dñs cū duodecī ſimul pſal
teīa cū diſciplīa tenuerit ꝑm̄ uō iceꝑ

Ultima dāet tibi mitt dñs ymen
vidē dñs tū q̄d nos ī pte ligne
onam offino ipē te efficatiō lucule
tuſſe vite doctē et ī formatē ꝙ ploh
deiꝙ a tribꝰ ia tritati anoꝝ lustris loī
ca ferrea veſtit ad curne dnoꝝ ant
ferreis utrul ī troꝝ pe ēgit dnoꝝ igit
ꝑ bīhoꝝ arnos armat ſz ꝙ de illo ī
altis nris opuſcul ia plia digeſſimꝰ
nunc q̄d vix an ſep dies ad nos venies
retulit ꝙ fcam⁹ aut ita ꝙ cōgit me
noſſe ꝙ ſimpſcis nouē me vno die pſal
teīa deradiſſe cū coꝝpalibꝰ diſciplinis
dñ certe dñi audiui ctremefactꝰ ꝙ
pam et cōſcia remordente cōgenui ve
tꝰ mī ctre hoc de me neſciēte meſcip
ſi ē et tū vtria melior fieī potuiſſz
ignoro ergo rurſꝰ ꝙperiar et an hoc
iplē potuerī dubitāt agno ſcīt
ti ergo feīa me veſtib⁹ cpm et arma
ta ſtapis vtꝰ manu totā nocte duc do
pingue pſalle ac me vbeare nō deſ
ti ū donec die altro decurſis ꝙ more
pſalteriꝰ de tuo deō ad pſalmi vti
q̄nor uſz reptum Porro q̄ nob⁹ du
ci ſepe videt et aſſerū ꝙ ille puelle
deputat ac deſpm vno doceam⁹ ꝙ ploh

Finit q̄nā cū ſe ſtopam ictibꝰ m
mis abhorrēt atterē atz ut ipe ſibi
met plagas ī ferret atz ꝓferret ḡnuſ
ſimū indumēt mōde tū dōpm dñm cre
brꝰ viſitatus adhortatiōibꝰ acſcent

ac ꝓ modulatione tonꝰ pſalteh et ſiu
ꝓ q̄nāgīta pſalmoꝝ ſibimet diſciplī
na ī ferre ꝙ p̄ns mailꝰ nō ceſſant et
nouilla prēdes dñicū die et vū mitigc
l festitate cū q̄z fuꝰ mae ad pdēm ſene
ſcīt ille veīret timēs q̄z ne de ī diſcre
tōe redarguet dñs q̄d egreat ꝙ ordies,
retuliſſz hac ille vore rndit ſi oluſcīt
puſillanimis ee ul ꝙ hac tua q̄ uīr e
ī ſtinuate diffidē. potens ē em deꝰ ꝙ
iumēs tea dalnoza q̄ uehē et tā lacteole
tue cōſatiois ꝓſcīa admuēt uo
bois ī cremeta ſcīnaē et aduēs aut ſob
cea ꝑmo pedetēī cepim⁹ ſen ſiaz ad
q̄ nos dīna ꝓtemꝰ ꝓdnē volut luz
ibeulles et ſingules eductu ſum⁹ cuiz
ſcīnje ut nō cū de imodeāto fernoze
ſicut ille timebat arguet ſz ne deſpe
tuoī ſuctū bet tēp ā minuī q̄d egelt
ānꝰ refouēt ī mꝰ ita q̄z ſū ſemis exe
plo ſanē de diſciplīe nos adeo ī nris
ꝓtib⁹ iolent ut nō mō vī ſz et nobi
les mulies hoc purgatoꝝ genꝰ ī
hiat arripēt ſta et relicta theobal
di ſublimis vtaz gnis et nō ī me
dignitatis mī aliq̄ retulit ꝙ ꝑ ſcīpm
hui⁹ diſciplīe regulā tenū anoꝝ ſe
peīcīna ꝙ egiſſe De celeſtis ihrlm

Vitaq̄ beatitudine ſcīpturā
libenti andi fāt bonoꝝ ut ul ſi
mutai potes cumulū ꝙ preme retri
butiois acq̄rant ul ſi ꝓſſibilia ſint
vbeīb⁹ te ī humilitate cuſtodiāt ſtrigu
tur ſpūs ad ea q̄ ꝑmittunt ī prīa et
cpiliens ꝙ impedat q̄d aſſeīuntis honor
ī via cū pōdꝰ aurī tribulatis atteūa
tur labor itineris leuigat vbi loco
ſpūm cōa ꝓſpit ſtrēdi curſꝰ alacri
trāſilit Pende igit q̄ vtus ſit qui
cū tota ecclīa turbꝰ multitudo repellitur
ipe ad mutuale q̄ mīm ī gredi tum ſpledor
eloquīi ſonoritate mēt ſtruāte dignita
tis ſit adē ſe obtentibꝰ cōdītois com
tēplai ꝓnūſſē ſpem veīnitus fiaec
ad facīē deī cnere chorus āgelicus ī

esse Vbi sic
primo quidq; gaudijs fuit re
plen nr de fructu mlier sit adūsitate
sollicitu Vbi dñi q̄ etia mēs ꝓ scripturi
mis amicitate ꝓfruit de suor q̄ animi
primis ꝛ enarrabilit gaudiat Illuc vite
fonte et siti deshauriūt et hauriētes
sitiūt qđ nō ubi ꝑ ul audimus passione
gignē ul sanctus fastidit Et eo pla
ne q̄ auctoi vite ꝑ assistūt oēm vi
bū dijs trahsiit Hinc floride mūdit
etna vnditas hūt venustas ē pulch
tudis et ideficies vigor ꝛ colūtatis
Et ullo tēpis etnitatis fonte ꝓpinq̄t ut
etnalit vitat ineffabilit gaudeat et
qđ est longe ꝑstantiq ad etnū cōdito
ris silitudinē cōualescit Iterū ei io
hānes euāgelista testatur cū appare
rit silēs ei similes q̄m videbimus ei sicut
est et mors absorpta ē in victoriā oīs q̄
humane nature fraudis corruit corrupte
la De hac porro ciuitate scriptū habyas me
bat Pones ihrām q̄s saphiro et sinam q̄
do edificabit et q̄s lapide pciosū oīs
circuitus muri eius Et lapide candido et
mundo oēs platee sternūt et p vicos eius
alla cātabit De hac et iohēs ait q̄ si
mile porte eius erāt Et signū margarite
et platee ciuitat aurū mundū tāq̄ vitrū p
lucidū De qua etiā magr adiecit q̄ nō
egeat sole neq; luna ꝙ claritas dei illuminat
eā et lucerna eius ē agnus Ibi ꝑterea humā
na humana q̄ vitiata fuerāt cūctis passio
nū squaloibus defecata trepidiat et ani
ma facta in sue pristinitatis atq; sincerissimi
dina ꝑsentēt Cū spū sancto et trino spi
tualis sua corrediat aer totus ho sui condito
ris arbitrio in mille pcento discat Nec i
plet q̄d sponse sponsus loquit Veni spōsa mea
tempo putationis adueniet Et mihi et ei cui pu
ri remanēte q̄d valet et absurdū q̄d sin
gulis ē sit et in humana natura manet de
q̄d sentit conditor tollit Auct q̄d diabol addi
dit Illuc et arrhama singulor patet omni

omy Illuc omy mētes in mutui amoris
vnitate cōflate nulla inuicē varietate
dissentiūt sz in eoi voluntatis studio oēs
vnanimit federati Apud nos cū vna
festus colit altera nō habet illuc at
oīm solēpnitatū ꝑpetua quadā letitia
q̄ illi ꝑtes assistūt q̄ solēpnitatū sit
q̄ dubio causa Deest illuc ignoza
tia dece impossibilitas q̄ scientia cui
niti sit ignota scit in omnipotēte oīa ꝑsit
Illuc reuelata facie cōtuebim quo pa
tefactibilit filiū gignat quo spūs sanc
us vtroq; ꝓcedat Illuc videbimus quo
modo is a mutuo dilect nō ꝑtes sz vnus ē deus
etna fidei ꝑfectio ut et intendat signū tēpi in
cet ab vnitate sic intendat vnitas tēpi in
cet a signo Quo is a celestibus ꝑeminet
abyssi fundamēta sustentet a mundi ima
penetret quo q̄ creatura cuncta tendat Il
luc bton autes a tronis dulcedinis
organa melodia ꝑmulcet Illuc odor
suauitas cūctor q̄ excedit vires ani
malis oēm sinapat flagrantia pigmē
torū Illuc prata iocunda satis a mēta
te viuentib; cādēta lilia nunq̄ decidūt
rose q̄ purpuree cū croceis floribus no
marcescūt Et ecce de illa relegens ihēs
beatitudie septena pluia mitē q̄ mēs pos
sit humana capere pluia mētē capitē q̄ ui
lis ꝑmoibus explicet Admodū ergo pluia
de hijs breui animū grandijs eloquar q̄n
dā eoꝝ felicissimā voluntatē mitia proꝝ
sus clemētia depmūt et mitia ad eoꝝ mu
tui oīa ad eoꝝ vtilē arbitriū Vbi q̄ppe
est summa illa q̄ dicit q̄ia q̄cūq; voluit
dns fecit in celo et in terra in mari et in oībus
abyssis et q̄d de capite dicit de membris
q̄z illis dignū est ut credat Hijs te
gnijs venerabil sororis dei oīpotētis filio
ducati ipeq; ti sit primū cū assumit q̄
facta ē primū cū redemit Ad quē mea
mouisti et ad tuū duabus tuis sūs vis vni
li et rodulpho pb ꝑsbis q̄ videlicet no

uerit? quia id arto tonitrua mozē e/
pistole titulos iserui mg ut ielu
mat atz plyi sibi duplex fastidiu
lenaēmg Vtrū deus est omnipo
tens et quomodo potest agere vt
que facta sunt non fuerunt — dis
cipulus primus petri da.

Desideio cassinen mōsteri hz
uendissio rōni et vnusquisq; cō
uentui p. prior mōchg pacis os
culū i spū sco dr solo de maiuis fluc
tibg et tempestatibg pcell caput dñi
sagena adhuc mit rupes et scopu
los mit minantes atz itumescentes v
da cū omnibus pclitati cōsideāt i
huiamōi labozātes i discrimine
sonos nō deplozat Ego itaq; epam
dimisso me qđē velut arenis expo
situ grandeo ſte uentis adhuc atz tur
binibg aurei et mit hyantis pelagi
fluctuāē vozagine nō sine fruna
cōpassiōe suspiro Erat pr erant q
confidit se simul et mōchi ee et
cum re deserue dr male minat qui
mōcheū p̄sumit claustra deseruit
mūdi miliā valeat bamlae vndis
etuo sang e pisus nō ut sibi viuat
ſ ut alios pascat Vocauit attrahit
ſ ut viuamg alijs moriam nobis.
amati venatoz cū ſ ut faciat ubi
pfectū cupo lepusculos iſectat ſ
ut ipe bn sit illa nichil sit dilmat et
hoies nos ſ nō nob sibimg diligit
i sua suas vte deluas cōpiscit
et nos mimi dñi t eyciora pfectū
qđ aliud q̄ mōcho nō q̄ latebat i
trisco repudiū damg dr qui ad su
ma tendentis vite statu cultus vigor
enervat disciplie atz silēcij rigus
in dissolutū et ad effluendū q̄q li
bido suggesserit ora laxant vbi pres
sit et qđ nūc oblituit memorie Vtrū
deus posset repatiare virginem i

Nam dñi aliqū post ruinam.
Ut memīsse potes vēz discube
mg ad mensa illud q; bn gregorij ser
moni nātibg deuenisset i medij audi
ui loquor cui oia possit deo ſupuacue
bgnie nō potest post ruinā valere
quidē liberare ea de pena ſ nō valeat
corona ee corruptū Ego hic timido ut
pote qui distruere de tanti viri respō
so fatale nō audere unam im tm pri
videlicz dum pure qđ sensi. hec tāp fa
teor mihi m potuit ni sīa placē nō
eni aq dicat ſ qđ dnat attendendo mi
mis ſ honestū est ut illi q oia pt
misi sub altioris intelligentie sacramēto
tu leuit i possibilitas assumbat Tu
autē ergo rndisti mihi ee qđ deū et
autētū satis deū videlicz nō posse
repare ubigne pg ruina Dem longis
atz plurib argumētatiōibg multi
pliciens ad hoc tandē diffinitiois
tue clausula pduxisti ut dicres deū nō
ob hoc aliud hoc nō posse qđ nō vult
ad qđ ego tibi michi tāp potest deus
cui q nō vult nichil aut nisi qđ vult
fiat Consequies e itaq ut libē fa
team hodie idcirco nō plue qđ nō pt
idcirco lagrimidos nō ei gre qđ nō pt
deo nō occidit iustos ro nō qm cui
cappsiombg libeat suos et alia mul
ta idcirco deo nō fiat qđ nō vult et qđ
nō vult nō pt Beati ergo ut qđ qđ
deo nō fiat facē nō pt qđ q̄ pfecto vi
detur tā absurdi tāp ridiculū ut nō
ind diu potētiā deo neget assertio ista
egre ſ nec singuli qđē hoi valeat
conuenire ultra siqđ sit q nos nō fu
rimg et tm fuge possimg in qui tm
tale qđ i mistias et allegorias cōtem
gat nos repere scripturis caute poss
et venerādū accipiendū e qm inde luis
audacter et libē pfendi Verum illud
qđ loth ppheta ab angelo dimi fesu

na iquit et salua ibi quia no potero
fuge q̄ dñe egrediar is illac et pe
mittet me fecisse hoiem et q2 deo p̄mi
nes i futuru tanto sit dolore cordis tui
sen et multu cu id genꝰ hic quid ergo
tale dimis pagnis repit iserti non
mo passi pna ac pscipna vlgi de
bet audaa sub modequa sobrie p mo
nus ꝓfendi est disciplia dz si hoc diffi
dat i vlgo ut deꝰ i alicꝰ qd dñe ne
phas e i potens asseat illuc plebs i
docta cofudit et ꝓpria fides no si
ne aliq̄ disemine pturbat

Non posse deum nisi nescire quomodo debet

Illo plane mō intelligi .x.
dicat deꝰ no posse aliq̄ quo et
nesciē videlicꝫ qd qd malū e simul no
fit agē im nesciat agē no ei p̄t a sciat
metui nisi pemiē nisi iuste aliq̄ fuge
q̄ q̄ ꝓpham dicat ego dns formans
lucē et creans tenebras et faciēs pace
et creans malū dz dicat i euāgelio
de dicat illo et hora nemo scit neq;
agel i celo neq; filius nisi pater Hoc
aut culdubio est q̄ filius hoc tm nesciat (stelligęd)
q̄ sibi nil ꝓrsus ignozat Cū em i
thesi verbū vm patris tua mitta rodi
derit oia sīq̄ de ꝓpim fm̄ scripta q̄ cōsecu
ta q̄ totū nomē die iudicii ꝓpe venire
pois ignozabit dz sup eode salvatore
scribit aplus i quo sūt oēs thesauri
sapie et scie absconditi Cur aut absconditi
nisi qa no patria ois vbi mala festinat dz de
eode iudicii die p resurrectione tur
ba adiscipul' tacuit aut dz est vtm
nosse tpa vl momenta q̄ pater i sua
posuit potestate ac si dicat no vos cupe
dite hoc nosse ātem dubitatis ipm fuisse
sio i opibo premiis magis ac magis nos
se exercat et ab oi signa possit obrepe
re tempestiua Quat ꝗ sibi qd nesci
at aplus qd i hoc culdubio ꝓbat
cū patrem ei quo vis vtm e hoc nosse de
tm̄nat Ego ego ei aut et pat vnus su
mꝰ sic ei nus vbi sonū asserit se ā
nescire qd pater sicut aliqn signifiat
q̄ damꝰ no hre qd pater vn est qd di
cat aplius Cū tradidit regnū deo et pa
tri tūc regnū deo et pri ipe tm dederit ipe
no tenear Cū tradē regnū deo pri mihil
aliud sit nisi solutū intellectū n̄ posse
credentes ad contemplandā spem dei pris Tunc
quippe regnū deo pri a filio traditur cū
p mediatorē dei et hoim i contemplatoe
diuitat et ne fidelium multitudo trans
ferri id e ut ia nō nemo no sit dispensatio
silitudinis p angelos et principatus et potes
tates et vtutes q̄ ātū ꝓsonā no roueniē
ter intelligunt dim i minas cū ozare ad spon
sa filii tudices anti faciem tubi cū dis
cretio ibo argeti qd usq; trop i sno actu
butu e id e qd usq; vpus i secreto suo
est qm̄ vtm nm̄ absconditu e ei xpo i
deo cū xpus iqt apparuerit vita vra
tūc et vos apparebitis cū illo i gla Et
aūq̄ fiat videmꝰ nūc ꝓspeculū i enigma
te hoc e i silitudibus tūc aut facie
ad faciē hoc em nobis contemplatio p
mutuā actionū fimis atq; etna ꝓfectio
gaudioz filii ei sumꝰ et modū apparuit de
qd erimꝰ sm̄ꝰ q̄ ei apparuerit silles
ei erimꝰ em videbimꝰ eū sicuti e Ad
ei dicit famulo suo moysi Ego sū q̄ sū di
ces istis filiis isrl q̄ est misit me ad
uos hoc cōtemplabim ei videbimꝰ eū
sicuti Item quippe aut hoc ait e vita et
na ut cognoscāt te vm̄ deū et q̄
misisti ihesu xp̄m hoc fiet ei veniēte do
mino et illuminante abscondita tenebraꝝ
et tenebre mortalitatis huius corruptio
nis q; trāsierit Tunc erit mane trim de
quo i psalmo dicit mane astabo tibi et
videbo De hac contemplatoe intelligit
dem cū tm dederit regnū deo et pri id e
cū ꝓduxerit iustos i quibꝫ nūc ex fide

vniuersis regnat mediator dei et hoīm
hō xp̄us ihesꝰ ad cōtemplationē dei pa
tris multa dei q̄ repmīt̄ i sēmīs septē
trionū q̄ si nūc lucis supfluē cōtenta su?
mpsē nō nobis potenit lumē i fidē
ſ tenebras pono culpe ꝓtulē
ergo q̄d dicīt deꝰ nō posse malū alī
q̄d ul' nesciē nō referendū t ad ignoā
tiā ul' i possibilitatē ſ ad voluntatis
ꝓpemē rātudinē q̄d ei malū nō vlt
rē dicīt q̄ neq; sit neq; ꝓt aliquod
malū t cetera q̄d vlt idubitatē ſit
repātē septuā Diuīt dnātor vniuis
ēi trīdlitate indigas et ēi magī re
uenēcia dispōis nos subesse ei vbi ēi vo
luerīs posse ℣ voluntas dei ōm
bꝰ rebus causa est vt existant.

Voluntas q̄pe dei oīm rerū siue
visibiliū siue i visibiliū causa t
ut exīstāt adeo ut cōdita quecq; aīaꝫ
ad formatū suarū visibiles ꝓcedēt
spēs iā veānt atq; essentialit̄ viuent i sin
opissas voluntate dr̄d factū t ait iohēs
Tipo vita cāt Et idē apostolus vigila
ātnos scio zes testamī Digno es dne
deꝰ nr̄ accipē glām et honorē et vir
tutē q̄a tu creasti oīa et ꝓpt̄ voluntatē
tuā creata sunt ſ ꝓdicat q̄a
essent et postmodū fuisse creata q̄a fo
ris q̄ exīssa ꝓ cōditionē operis iā tuis
erant i ꝓnūdētia et cōsilio cōditois ꝓpo
ro aūt sicut voluntas dei ēi est ut q̄
nec sit cōdita originaliter fiat tm mchilo
minꝰ t causa essendi ut q̄ sint cōdita ad
statū sui ordinē redeant ſ q̄ ei volū
tatis nec t mors ipā diabolus deus
ſ volo magis ut cōuertat et viuat Vt
ergo ad id q̄d ꝓpositū t sermo reuer
tatur q̄d ꝓnūdiat deo suscitatē ordinē po
tuisse ſ q̄d ideo nō ꝓt q̄a nō vlt q̄
malū est sicut dixī t medi ꝓuisse
et iustū q̄d facē deū nec velle nec pos
se ſ absit ut malū sit de voluntate ordinē sicī
mo sicut malū t ordine violari im
violatū t ordine redire ꝓ nil dubio
bonū est si diue dispositionis ordo cō
cedat Vbi grā hoīem polapsū mortī
subire vidētia iusto dei iudicio r
malū fuit morte ei deo nō fecit ei
ipe pono sit mors mortis q̄ ozee
ꝓphā dicit Ero mors tua o mors ?
ved ꝓ resurrectione depti hois nrē salutē
mm misterū hoīem i mortalē fieī certe
bonū est si sēm semel ꝓlatū cle
mētia diua dissolueret ſ eaq; ei hor
ōipotens deo ideo ul' nolle ul' posse
dicēdꝰ t q̄d malū t hoiez viz fieī i mōr
le ſ iusto suo iudicio nr̄aq; salutis auc
mēto, q̄d ipe nouit mm de vindicta re
depti hois uoluit sup̄ hoc ihūm ma
lū est post lapsū ordinē t cōtemp
tū bonī aūt est si ordinatus i eadē
sīgrtulū reformaret Rursus deꝰ hoc
nullatenꝰ faciet siue ut ordinē ter
reat q̄ternꝰ vereat amittē q̄d post
modū nequat reparī siue detrūdte eā
tate iustitiae ut q̄d tāq; vile ꝓ centum ꝓ
bladimētaꝓiceret id ſtauriē erit ꝓ
pmē lamēta nō possit siue ēte diui
dū ſe ruine siue signa sup̄ēe q̄ sidēt
acriozibꝰ afflictiōis siue remediis de
sinēt ipsetari siue igit̄ hīs ſ aliis
supne ꝓnūdētie causis ad integrā
ꝓstinā violata ordo nō redeat nequ
nī ōipotens deꝰ dicēdꝰ t hoc nō posse
ponꝰ nolle ut sermo arbitrīū ei
voluntatis nō asserībat ōipotēa q̄d ab
sit i potentia maiestatis dr̄d ei ma
lū t nō ꝓt facē deꝰ q̄a nec ꝓt oīa
velle q̄d tm nequaq; referendū t ad i pos
sibilitatē ſ ad nālē ponꝰ singulas
clemētie bōitatē dr̄d ved bonū est
et velle ꝓt et facē tū et si quodā mo
dō sic t ul' ꝓmissois i tuitu queda
bona a rato fiant q̄ mi sq; fiant
alioquī poterāt dici aīe salutatois ad

Ihesi nichq̃ facer et velle et fieꝛ poteãt qã bonũ cũt
adnem qã deꝰ creare no posset qꝰ v
teo vginis filiñ mmrũ qd nichq̃ fere
mt ſz nec q nisi semel factum erat v
ginẽ itaq; suscitare ꝓ rmia quo non
possit deus ñ q dubio ei ille oipo
tens sit et hoꝛ bonũ sit. Q absq; du
bio deus potest vnigenu reparare
Q virginẽ sane post lapsum
suscitare ꝓ lapsi duob; intelligit
modis aut si nichil in ei toꝛe pleuerit dimẽ
a nichil mris integrante. Videam q itaq;
an vtriq; valeat deꝰ. Nichil in nobis
plebe fidelin virginẽ appellat a plus
in choꝛ theis dicat. desponsabi ei vos vm
vnu virginẽ castã exhibere apostolꝰ et
illo dei ꝓphã solũmõ virgines erant ſz
et multe q ingenis obligate nupsit v
ginitatis dispendiñ cõtinentes et dns p
ephã si vir iã dimisert vxoꝛẽ sua
et illa recedes duxert virũ alterũ nũ
qd reatet ad eñ vltiꝰ nichq̃ cõtaminata
et pollutu vobiꝰ mulier illa. tu at
fozn mea es cũ amatoꝛibus multis in
reatẽ ad me dicit dns. Ecclesia plane
ista ad rdim q̃tũ ad ãlitatẽ ꝓtinet me
mozem hoꝛ et de coꝛrupta integrã fidei
de ꝓsumta virginẽ repere cui rursus
idẽ spõsꝰ loqt et oim pudoꝛem meoꝛ in
memoꝛ nõ ero carnalis sed sponse
cõplexꝰ viri coꝛrupto carnis fedus
amoris dispendiñ castitatis virginẽ se
pleriq; thalamis nuptialibus tradit
et violata recedit. Et cui celestis
sponsꝰ adhesert q̃tinq; ocs ablutis ma
culas turpitudis et ad floꝛẽ reuocat
tedolentissime castimonis de q̃sumptuoꝛe v
ginẽ de coꝛruptoꝛe reddit integritatẽ
vnã et q̃ plerosq; nouimꝰ vtiq; septem
hores ꝓ abhoꝛnabiles voluptatis il
lecebras ad tam religiose vite pudi
ciam migrare ut nõ ecclesias aut pudicos af
fectus i castitate p̃cedentis ſz et nõ cotepne
da multarũ virginũ merita superarent
quibꝰ nõ sã primis meis mediã solare
pendit. Q quid dubio ñ remissoꝛe tenta
ta sed cumulꝰ superaddite mercedis augeri
Ecce q̃ batus e ut opinoꝛ nichil meriti posse
deri suscitare virginẽ ꝓ rmia. Nichil enim
vobis quib; cara vestre mens id dubitet ei
videlicet q̃ eligit clusos soluit cõpeditos
q̃ postremo curat oẽm sanctã gnoꝛẽ et oẽm
firmitatẽ clausulã nõ posse reparare vgi
nea. Ermineo q̃ coꝛpoꝛe ipm de te
missio semis liquoꝛe cõpegit q hyãne
foꝛme speciem ꝑ vaia membroꝛ liniamenta
distinxit ad suam q̃ueꝛdi qm̃ conditoꝛ
creaturã quis tẽ no poterit rem
pẽare vinctã. fateoꝛ plane fateoꝛ mul
tũ q̃ timeo cauillatoꝛie a cõtentiois ob
scenã cõstanti affmo qã valet oipotẽs
deꝰ multum mihi q̃ libz virginẽ reddere i
coꝛruptionis signaculiñ i ipa eq carne si
aut nunq̃ egressa e vtero. Hier ait diui
nꝰ ut beꝰ gregoꝛius q̃ pro studio loquẽdi e
detrusa ſz ut eos q̃ choꝛi illius o casione
dei astruit ꝓtẽtẽ tuendã fidei rõne
refellã. Quid possit fieri ut qd factũ
Ad aliud postremo e factũ nõ sit
ad q̃ hardispudi materia pluꝛes obi
ciunt sub ſtatis tue iudicio videꝰ respõ
dendũ. Aiunt ei. Si assẽs ut deꝰ i oibꝰ
oipotens nichq̃ ꝓt facere ut q̃ factũ sit factũ
nõ fuerit ꝓt certe factũ q̃q destrue ut
iã nõ sint ſz video nõ ꝓt quo pacto pos
sit effici ut q̃ factũ sit nõ fuerit ꝓt q̃ppe
fieri ut aliquo et deficiente roma nõ sit ꝓt
et destrui ſz ut aliq̃q nõ fuerit condita
quo possit fieri nulla capit opinio. In
spiraute deo respõsuꝰ sum ad hoc ꝓmis
quattoꝛde mecũ vbis salomõis admonẽda
duob; aut q̃ quoꝛ nõ q̃ sicis et altoꝛa te
ne scriptuꝝ fuerit. Deum dicendo q̃ ad
deꝰ facit aliq̃d est qd deꝰ nõ fuit michi
ortũ ei ꝑ ipm fieri sit et sine ipo fiat
est michil deꝰ nisi mmrũ alibi scriptũ est
Cum fuit q̃ futura sint nichil qd eoꝝ illud

qui vinit inc̃nũ arcanũ oĩa ſtimul & ẽt
aplũs q̃ fenũ ea q̃ nõ ſũt oĩa plane teſtõ
nia hec ſcripturã teſtant̃ deũ fecisse qđ
nõ erat nõ deſtruxisse qđ erat et de q
aliq̃đ eẽ ſſe ut melio aliq̃đ p̃uãret
ſicut mundũ p̃dilunũ p̃ diluuiũ p̃ tempoli p̃ templ
trendũ p̃ ruinã mundi ſic deũ abſtulit
ee et futurũ ee ut neq̃ abſtuleãt et
finiſſe & neq̃ ſi et p̃ozũ hoĩm q̃ tur
diũ ſũt ſolent iſpinas q̃m ualitates et
tama ſedan ſũt ut nõ ab ee ſi ad michilũ
tedent eos merito nõ finiſſe dicimus & hinc
e q̃ eos i affluctõe ſpũs rõq̃ei ſcripta
teſtat & exigua i q̃ũt et cũ tedio e tem
pa vite nre et nõ e refrigeriũ i ſmchoa
nũs et nõ eſt q̃ agnita ſit reiſq; ab iſels
qđ ex michilo nata ſimꝰ et pa hec clima
ãſi nõ fuerima qđ et tũc an̄ videbãt ee
ad michilũ poſſe p̃ſugebãt q̃ ad verũ ee
ego aũt ſũ q̃ ſũ et hec dicit filijs iſrl &
eſt miſit me ad vos & cũ ei ab illo qui
vẽ eſt retedit nre e ut nõ ſit qđ ad n
michilũ tendit & hic eſt q̃ uterũ gemetes
dicũt & exuctꝰ cinꝰ eũt corpa nrm et ſpi
tuꝰ diffidet tã molle acr trãſiet vita
ntra tã veſtigia nubis et ſicut nebula
diſſoluet q̃ fugata e a radio ſolis no
me nrm obliuõe recipiet p tempa
umbre trãſit q; tempa nrm & ut et ipſa
dies i quit ſpetes ãſi nõ ſit ſic ſũt rota
eo et ãſi michilũ et iane repnbit ſuũ
ei & ſalomõ aũt & q̃ã momẽtũ facẽ
ſic aũ te e oĩbs tratũ et tã gutta to
tis an̄ luce & ſimia talia repiũt i
ſcripturis q̃bꝰ ipi hoĩes a temniſſis aut
vilioſſis eo pant̃ rebꝰ a michil ee dicat
ea q̃ cũ potẽtes ee vident & in david di
di ipm ſup equalitũ et eleuatũ ſup te
deos libaã et trãſiũ et ere nõ emit
tũt & et ei dicis ſtrumeq̃ũt aũ ſe ſup
alios arrogãt̃ extollũt tũc dei q̃ ife
riadꝰ p tyrannũ de violentã opp̃mit tũc
tã in eo verꝰ michil ſt̃ quo ab eo qui
vere et ſũme eſt q̃ntũl ſũt & hec quo
pocius ad conſequenda verbor q̃ ad
ecclie p̃tineant ſacramentum

Sed quid volũt ſibi vana et alũbz
hoĩes et ſacrilegi dogmatis i dnctõ
res q̃ dñi alijs q̃ hominũ ſuarũ tedicũlas i
ſtruũt q; tea ſibi ate ſtupites cognitã
nõ attendũt et dñi ſſplicit̃ gdietibꝰ
ſcandala frmole i q̃ſthoĩs obiciũt ipſi
pong i lapidẽ offenſionis i p̃ſgũt & cui
q̃ũt p̃t deo hoc agẽ ut p q̃ ſel aliq̃đ
finꝰ e finꝰ nõ fuerit tã ſi i poſſibilitas
iſta i ſolis q videat̃ p̃ueire p̃teritis et
nõ i p̃ntibꝰ ſilẽt nõ i venãt̃ i futuris
ſcã et q̃đ mũt eſt et q̃ dice
p̃uil dubio ee nõ eſt ner ei aliq̃đ q̃
e nõ ee poſſibile eſt q̃ q̃ nõ nulla fi
ũt que vra cuncte eã lũt p̃ſt et nõ
cuncte & unũt e methodie eſtne amicꝰ
vidẽ ul nõ vidẽ pluẽ ul acre ſerenꝰ
ee & que ſ et hijs ſilia hmꝰ ſenũ ſapie
tes q̃ ſuenerũt vtriũlibz appellãe q̃ ſo
lent eq̃ et cõtingẽ et nõ ctingẽ & vedi
vtriũlibz magis dicũt inõ valabile
nã rem q̃ inõ cõſequnã dedmꝰ & dedi
nã le nãq; vale vicißitudis ordine ſpe
ficẽ ut hodie pluat p̃t et ficẽ ut non
pluat hq̃ ũ ad cõſequtia diſſendi ſi
futurũ e ut pluat nre e cras nõ ut plu
at ac p hoc p̃z ipoſſibile e ut nõ
pluat & ergo de p̃teritis hoc cõſequi
michilꝰ de rebꝰ p̃ntibꝰ et futuris ſu
mitur ut ſimul oĩe qđ fuit finiſſe nre e
ita et oĩe qđ eſt q̃ dñ eſt nre ſit ee
et oĩe qđ futurũ e nre ſit futurũ ee
Atq; ideo q̃ũ ad ordine diſſendi q̃ qđ
fuit poſſibile ſit nõ fuiſſe et qđ qđ
eſt poſſibile ſit nõ ee et qđ qđ futurũ
eſt poſſibile ſit futurũ nõ ee Vide
ut ſpũs ſapientiã et vana q̃ trenũi re
ru temeritas qđ ſi her q̃ ad are p̃ſtitꝰ
diſſendi ad deũ p̃mnẽ referũt ita ne
tũ i p̃teritis hꝫ i p̃ntibꝰ et futuris ei

ipotentē pceptq; et ūbiliđ reddāt ꝺc
mmi tñ nec dñi didicerūt elemēta ꝟ
borū p obscuris argumētoꝝ suoꝝq
ligines amittūt clare fidei fundamētū
et ignorates adhuc qđ apucis tractat
i stolis q̄ecle sue catūptmas dñis ige
rūt sacramētis et q̄ int̄ rudimēta
discretiū ul' artis hūane nulla applice
dūt pīa cuiosimis sue nubilo ptur
bāt pūitatis cēdastre disciplīa. hec
plane q̄ ex dyalecticoꝝ ul' rethoꝝ gide
ūt argumētis nō facile dīne ūtutis
sūt aptāda misteriis et q̄ adhoꝛ int̄
tā sūt nr̄i sylogismoꝝ istrumēta p
firmāt ul' clausulas dōm abūt ut ul'
sacris scelegibꝫ ptinant ifermi et dīne
ūtuti cōtuliōis sue nūitates opponāt
Quē tñ artis hūane pēna si qñ tract
tandi sacris eloq̄ijs adhibet nō debet
ius magisteriꝫ sibi met arrogāt arri
pē fz velut ancilla dñe quoda familia
obsq̄o subsernē fze si p̄edet obtrect
et dñi ex̄citoꝝ ūboꝝ sequit cōsequētias
lume ūtutis lumē et trīn veritatis t̄
mine p̄dat cluis ei manifeste nō videat
q̄ si argumēta nōibꝫ ipse ut sese ordo ꝟ
borū habet fides adhibet dīna virtꝫ i
tēporū ābusiuiz momētis ipotes ofte
dat fza inō firmole ā nōis obloq̄ nō
ualet deq; agē ut ul' ā dūdū fm̄ sūt fm̄
nō fuerūt ul' q̄ nō sūt q̄ dm nō sūt nō
sūt ul' q̄ futuā sūt futuā nō sūt ul' eq̄
q̄ futuā nō sūt futuā sūt. De qua quest
hone mirū vetꝰ libcālīū artiū dsur
sores nō mō gētiles fz et ep̄iane fidei p
tinpes p̄lixiq; tractanciū fz neo illoꝝ
i hac ausq; est p̄silie vesanā ut deo no
tā i possibilitatis assebāt et p̄serī si ex p̄ia
ng fuit de illiq; ōipotentia dubitāt fz ita
de cōscqna nūitatis ul' i possibilitatis
inq̄ mēm̄ solūq; artis disputatiue ūtute ur
milla ī hijs cōflictibq; dei faceret meno
nie. Ysaac q̄ annq; q̄ stione nouit affe
rūt dñi alioꝝ gestūt nosse q̄ cupiūt
pone etiā suā tricē obtūdūt ei ipm̄ tu
tis auctoꝝ offendē nō pauescūt. Hec igi
q̄stio fm̄ a nō ad disputāda maiestatis
dīne potētiā fz pone ad artis dyalectice p
bat̄ ptinē pīa et nō ad ūtute et mate
riā rerū fz ad modū et ad ordīne dissendi
q̄scq; ūboꝝ. nō habet locū i eccīe sanc
mentis q̄ a seculaibꝫ prius vehiculi i stol'
nō ei ad fidei regulā ul' more ptinet hoc
tale fz ad locandi copiā ūboꝝ q; mitore ꝺc
obtē sustinat nobꝭ breui cōpendio fide
defendē quā tenem̄ sapientibꝫ ah huiq; stili
q̄ sua sūt cedimꝰ hāc q̄ volūt liberā am
dentē dūmō ydei mitaz structus a nobꝭ vim
ficās nō exerdat. De palato vermiculat philosopho corrumpentibq

Nestio si legit̄ fz a nomill' tuti cō
ma mea talebi fama vbiq; ꝺc
videlicet q̄ conditoꝝ vrbis assert̄ cōstruc
to palatio cuiq; palestina luxꝫ semi tuta
ex magn̄ adhuc pte emit̄ i hāc vocē q̄
de firmamēto operis ofiq; erupuit etiā e
q̄st et i uno labiliū fixū q̄ nisi ego pe
perit domū ista nō corruer̄ hic q; sitiū be
ri e. ad ex gētiliū homiū ligna sint re
plauit cuiq; egressa e phia p̄za nocte
q̄ saluator ut ad redēptionē nrām ex ꝟ
gilio alio expressiū sanct dīne pallacīū noꝝ
ruit ubertiz nimirū et virginē parē et
edificiū true hoī deū ignorāt impossibile
videbat̄. Atq; utriq; sexꝰ potuit fz dm̄ il
prudentie sue secreta optimiū utriq; cō
uoluit p effectū operis suo tpe declarāt
illud plane stupeda q; nr̄ hoīes i eccīe
gremio nō mō renati fzcnā nati tam
audaciter tā imprudēt oīpotēti deo ca
lumpnīā impossibilitatis obiciūt et q̄d
absorbeā tēa sub nullo vadine nō pa
uescūt et rubescāt ea ligna frenetica et
q̄ nesciūt ee fatua dissimilia ul' ee mutua.
nesciūt edificatiōis augmēta deq; me
liuari salte de fidei destructiōe tuē illiosp

abſindatur ferro ſibi ꝑnciā ꝓvidit
miſi ſibi frenū adhibeat ꝓſilēq; diſcipli
nā Venīet q̄ſtiones ſuas q̄ volūt nūq̄mo
dū et ordinē diſſendi dūmo ꝑabagules
ſuas et ſtolatas i fanūe veias q̄ melia no
ſtrūt creatoi ꝑ natāz i possibilitate iſ
tā i ipa rerū cē natiā et vbozū q̄ar
te ꝓcedentū q̄ ſcā na nō ad vtutē ꝑti
nē dīna mehilaz ſuppne maiestis e
iadē posse potentā ut dicāt nūq̄ ſolq̄
naturē ordinē vbozq; cōditionē ſi eſt
aliq̄ q̄ dm̄ cē nō ꝑt nō cē et ſi fuit nō
ꝑt nō fuiſſe et ſi futurū nō cē aliq̄
contra ipm̄ nālis ꝓtatis ordinē q̄ſtē
diaz materē q̄d cē q̄d deq; nō valeat no
ua q̄dōcē creare Diſcindat itaq; nūq̄mo
dulū ſuū lrārū diſtrayat q̄bq; adhuc i di
gēt elemēta ne alnoza ſe vſurpēt dīna
miſtelā Philoſophq; q̄da dū ſyderū curſq;
ſtellatū q̄ meatq; nocturno tpe rimaēt
i luoſū repēte lapſq; ē puteū Cuiq; miſe
ra ſūi mqz poenīta ē rabiā q̄ illiq; cāt anil
la dicēs dñs meq; ignoābat q̄d ſub pe
dibo eiq; latebat vile lutū et inteſtignē
tōptabat arcana celoz Ex animi miſi
vocabulo i fabrū metrū nomē arrepit
Aiad ūtat hā q̄ modū ſue capacitatis exce
dūt et ad ea q̄ ſupſe ſūt ſuꝑbe tēptā
da nō ꝓrūpāt ne dū ad diſq; deū quid
loquat ignozāt Tenute ſe i ſipietiq;
locutos pullatā ſibi digne vltoīs ſuiaz
diſcāt

De hijs qui dñm blaſphemā

Prudentius et hono lepza ꝓuiſſi ſūt

Tratu aput ſcaſū cuiqđ dyaboꝝ di
dna narratiōe ad̄ refeō In bonōe tāt ꝑ
nūq; duo q̄da vir q̄ et alūne ta iuuē fedē
et tōpēmtus ſi nē recolo nūq̄ndiē tene
bant i gymno diſcūbebāt cū duobq; iimēſa
aliaq; ē gallo q̄ vidiliz vnq; eoꝝ arrep
to cultello ut mos eſt i frustā diſſecuit
tritū q̄z pīs cū hāmie ſuppfudit q̄ ſtō
ptinq; alit aut ꝑfecto tōpat ſic ꝓplumſq;
gallū ut ipe ſācto petro cāā ſi velut re
integrē nō posſit dni mox iſultū ille
plane nō mō ſcīs petro ſ ſi ipe ypūs i ꝑ
gallq; hui ꝑcepo nō ſurgeret ad hāc vocē
gallq; repēte vinq; et plumis vndiq; co
opto q̄ſilūt alas ꝓuiſſit et tenuit
plumas cōcuſſit tobiq; liquoze ſup eos
q̄ cōneſtebāt aſpſit Illico ſacrilegū blaſ
phemie temeritatis digna pena ſequit
vltoīs iſa ia ſpſiōe pipeis lcō ꝓuiſſi
ſūt q̄a videlicz et plagā nō mō ipi uſq;
ad obitū ꝓtulerūt ſz et poſteis ſins ve
ſtes grauatōes velut q̄da hereditariū tra
ducūt Vñ finē ē ut i fabulatū ſit barū ſūt
ſcē bonamen cūē q̄ vez vīū petri apli i ſigni
fm̄ vocabulo Quoz ꝓgenies et relatoꝝ
cē aſſerūt huiuſq; lapſa ut hoc illatoꝝ
nīs crimōe reſtituē ut eq̄ ꝓpio manū ſua
rū i ferūt cēnē capiſtella Sic ſic mīnīū
duplū pena lepza ſūt et ſeptimus addit
ſupplicijs i ſtruūt ut ia temē de dīna poē
tēna nō loquāt et gallo q̄ dudū arguē
unt petrū i fm̄ negāte tūc ꝓhibuit pe
trū nē eo q̄ negauerāt i celo regnāte et
forte nō ſine dīno iudicio hoīm̄oi canois ſūt
illatōe mulctati ut ſint tūc a q̄ſquilijs
capiſtrio vellāte diſtrūt ita ꝑ diſcrēcōēs
magiſterū diſcūt et q̄ velut q̄ſq; vinēdo repellē et q̄ q̄ſ ad victū mūnīre de
beāt vba ꝓferre ſcā ꝑſiſ alīb; hoīes dū
q̄q; roz ſuggeſſerīt agūt dū q̄nq; pe
rigerit ꝛgſulte arꝓtrūt effluūt ſi eis
aliq̄ flagella nō obuiāt deū nūl nō cē
nūl humana nō curāt cruciāt Dyabolꝰ
ei iſſpies i corde ſuo nō eſt deꝰ et ideo
dicūt ſūt deꝰ et ſic ſua i ꝓpoſito deq;
nō mūtāt ipo mōdo ꝑūt opus ul cuiſq;
gio pḡi negāter agūt illuc motū dīni
furoīs i aurūt ātemq; et ipi ſuppne pa
triche dīms nō illudet et retrō ſe ab
ſcēdo ſibiq; p aiad ūſoīs coꝝ ꝓpla nō
pellant

De illo qui adulterio cōmiſ

Ecclēſiaſtico ſo maligno ſpūs mereuit

ni ad̄ apud ꝑamēſe opidū degens ibiq;

lūtū artiū studijs īsudare quidda cō
gnū me nosse qđ nō īutile videt ad
posterorū notiā stili curiosis articulo
tendē ad oūdēte sane ꝑdice vobis est
qđa ēpe muros sīm basiliū gēmo vtorū
mūtū hermasī et pthasī tumulo decora
ta Roīe qđa q̄ vr cozīđ mūtū matu
lina ꝑcedabāt vir qđa maturo surrec
bones q̄ suos ī pastina remouoa de
duxīt Cui cōuictus qđ flāma nec ſ
sīđ libidis ī flāmatq ī sidiato ē ut eā
vxoꝛē polluē molīet Cuq ꝑ noctē
callido explorator ad domū eā accessit
et occasione rept nō diucq postq ille
ad pastendis aīalibus abijt ille febrū
tāc se dyabolica machinatōe cōfingens
Ilcm ipsa vxoꝛis vir simulato fraudi
Cuiꝰ velut frigestēs frem et dētiū
stridoꝛe emittēt crebrius singultiet
ī felix mulier tāi egroto viro cōpatiēs
cepit eū ? vlnis astrigē lodice cōtegē
et quibus valeat ꝑcedijs cōfouē at
ille ut dolorē mētē cōcepēt pepit
fidē violat uiaꝝ alicui thoꝛi sibi
q̄ paulū ante cōiugū mq̄ cōtēpt abijt
Ipa ecce vxoꝛ breui tpis elapso spacio ma
rito redditū sīm repetit Cui gemitū ꝑ
vxoꝛ exposulās et vehemēt ꝙ pro
brās ait Cur tā diu potēs hodie socrū
mūrū q̄ tibi cōiugua ē eoꝝdā ī gredi
et cū reteris vsq̄ mās dīs ītercē nostre
ris Cui vir attonitꝰ qđ illa loq̄rēt ī
tēt cuctū q̄ rei sīnt cōtigerāt cognō
uisset verēs se deprehēdentes irrisos ac
turpissīa ludificatōe delusos ītollē
bili dolorē agrisa cōstituit sī ī necā
dū ꝑpōs ad eccām hinc inde q̄ fluct
ū nocturne laudis officiū deuotꝰ au
diret tandē et illū resupto spū mīlo
q̄ uenerūt atq̄ oī vēnūdie tumulū post
posito q̄relā sibi coꝝ oībus depoſuerāt
ꝑserū mulier lacteos ēnes cuelleus
et ubēmis lacrimis tūa oꝛa ꝑfūdens
lugubres emittebat ululatq ī celū Dñe
tu īsti corda hoīm nosti tu q̄ſcrē mee
tesīs es qđ ego hac sāctissīa nocte erā pro
pter thalamū āplexq̄ hoīm alieno me ꝑ
sertī misceī vid̄ peccq ignoꝛans Tu q̄ſ
dñe nō aspinas oꝛo pīū mea ſ placeat
cocātē ut sectū tuoꝛ vias tuas īuma ī cō
spectū ꝑ ppli tui nūc ondē vīuē et ad glām
sctissīmi tui nōis prode mee ꝑdonōis aut
core ꝑducat ī medīū et ī īmunitate eccē
tissī sceleis desue fraudis auſugio nō luctati
Cuiꝰ multa hys silīa mulier amādo spūs nō
clā ī vouisset q̄ fidēt et pīus ei ꝑ merce
cōpatiēs eisd vouis et subq̄ dīna clemētia
ī plozaret auctoꝛ sceleis vbi latabūt demo
niacꝰ spūs repēte cozrupit et ī fuoꝛē m
mīt atq̄ vesanā turbidq effremit inoq̄ ī
ecciam ꝑplō nouit obstupescēte ꝑsiluit
occupq ī sui āmentiāq̄ semetipm laniādo
ac discerpēdo cōfutū Dmōs itaq̄ fremēs et
rugiēs et ꝑtritis se mānibq lacerābat crude
liter nō velut volās ī alta ꝑsiliēs nō se
cū grauissīo ī pcū ī ima demergēs et nō
ī pcto caput ītrītes nō se ī paui mēm
ꝑ sterneēs oīa visceā sua miscābilit cōcīssa
bat hoc itaq̄ nō maligno eū spūs collidē
nō cessauit donec ī felicē aīam cozā ꝑplō
q̄ adeāt de cozpe ewisīt Videres aūt q̄
ademt ī medīa auctoꝛ ui spūs deo referēt
glām q̄ et ī pūne nō passq est abiē per
cātē et īuocātē cōsolato ē mulierē Cū
ant hoc relatū mēt direbat adhuc vīdū
sauia q̄bq ī pegeāt fame illigēt et uocē
tribeaa Pozro aūt et hinc fozte credūt
deū ul' nesciē qđ occulte cōmittūt ul' ne
q̄q̄ posse ut de sceleā cōmittētibq sū sū
ꝑbaloq̄tabq vlastat dices ī coꝛde suoꝝ
nō videbit dñs nec intelliget deꝰ Iacob
Aīz sī deꝰ maduta cōlando sue dīe detur
tationibq stimulādo q̄s auaritia q̄ret
dat nō leuis rei est cīmis et ī pauas
sū ꝑua cōmittētibq sū sceleā loq̄tibq
quos repēte dīna sīna peruit qđ retēī

q̃ velut ĩmunes videnť ad horã me
trãť ondť ꝺesinat ozo cã desinat q̃ssꝫ
poĩt os suũ ĩ celo ut lignũ eo trãseat
sup tĩã q̃ ꝑfecto tale ẽ qã sic den de
tẽgntiõibo laccãt ut et gt̃ seruũ eo
de illo ĩpossibilitate cõstiguit ꝺoꝑ
num ꝺnĩnicũ loicatũ et ceteros fra
tres suos vinm montis ad pane
Oct̃mo ꝺnico etiam ꝓuenit
et ceteis fribo q̃ ĩ sua vitam mo
tis hẽmo cõmozati ꝑ. patoz mõtuus
ultima sẽmitute ĩ ꝺnõ ꝺcepistis m̃
dilectissimi qã tanto ꝓĩsoz ac violẽto
tui hõm nos huioz ĩfestat q̃ nisi uo
bis ego tripti ſcleiteꝝ suꝫtutã nos
loco cedtis aliũq; nob q̃ trapitis hms
atq; molestis no sit obnoxꝫ ꝓnde
tis ꝺne me fateoz audite legato gr̃
p̃uit ꝓtulit et plgme vã ꝓsilla
mitas q̃ hostil cõtenuit aduisitis
ſcã ei assidue videam dimis ĩsiste
plagis mmicũ ẽ quo ſ nob ignozatꝫ
sit pana adhuc regia ꝺtuli cui nimi
cũ cuncta deseruit voluntã ſcptuatꝫ
ꝺlucenz mmicũ ut aptius aut ſcpta ſh
ad mmã doctnã ſcpta sint. ãte ad nos
tã doctnã mad ut silogismoz cone
ĩ tendiculas ſtruẽ ut tonãcia vba
acuta vethoice copie copie roloibo ve
nustẽ ut armonice ſnauitatis organa
melos q̃ disting̃ ut astroz signa
mathematicoz ut alũ nosce radio
desigĩre nõ plane adhec ꝺagendi ſa
cris ſcpturis istruim ſz ꝓ eis ponã
ad ꝙcepla pane ꝓuocamur vũ mqꝫ
sequt̃ ut ꝓ pacha et cõsolatõe
ſcptuatꝫ spẽ habeamꝰ cadẽ nãq; ſcp
tuã q̃ nos ad tenẽda panẽa erudit
spẽ reꝯsiliatoibs attollit ꝺã dñi nar
rat q̃t electi dei sũt supplicia ꝑssimus
q̃ ꝑssi ĩdimuit cena q̃ ꝑhec sit ꝑ
ma cõsecutio ꝺcedit plane sagui su
gus tmnesciẽbo egroti mẽbris appo
nit vinusq; sil̃ sanguine ab hmõi
visceibo ꝓmittit sorbẽ duise tẽ tentatiõ
ms ẽ medicꝰ et vnido illa siqde mta
lind gestuꝫ nisi uꝫ sanguine bibat iste
ad hoc tendit ut laguidos cõualescat il
la sanat et molti egroto autẽ dñi ꝑdit sã
guine recupat sanitate illa deiꝫ ĩsua
sua se morte sitit et cupidtat egroto autẽ
dñi vincãt ad statũ salutis eiusdẽ ꝺuid ꝑ
mittũ si deꝰ ops ẽ est medicꝰ aliqñ sic
nos occultũ sit modaminis arte dispont
ut ex aliis vlneibo nob medicamẽta
cõfinat ãtenꝰ dñi nob hostile vlnꝰ ĩflu
gãt ex eo potissimũ salutis ãdoctꝫ ex (ex etiam)
rꝰ plane gen̄ serpẽtis ẽ ex cui ꝰ creatoꝛ
tuiata sit q̃ viz crassãte pestẽ ĩ hms q̃
venenatã cupiunt ꝑ venẽ venẽ
no nouit hoc depelle cpto mlabi ꝓna
let deꝰ ex aliis cõtrioibo nob vtilia
ꝓuidẽ ꝺcã q̃pe sozoꝝ gesta q̃d aliud
narrãt nisi ꝑsumꝫ atq; cruenta q̃ ꝓpri
sozũ q̃tulibꝫ hõm ĩfestatio ꝺ ꝓtulerit
ipẽ q̃ redemptoꝛ nosꝰ seruile formã
quã ex clemẽtia vgitate assũpsit uo
cat ꝓ regnũ celestibo ĩtulit cpo oĩa que
ſcptuã testat ĩtrisionũ atq; penarũ tor
mẽta ꝓtulit ꝺuid ꝑ nouũ si pctoꝛ
ho reũ q̃ eo se ſit sustineat amissio
nẽ ei ille q̃ peccãe nullã potuit ĩsuo cor
pore ꝓtulit cruce ſter sane dñi sane
uis ad sanguinẽ restitutus ꝺ o vtina hoc
salte de nob posset dici ad illa q̃ ibus
dã bñ patiẽbo dicit ꝓ ꝓma bonoꝝ
uoꝝ ei gaudio susceptis ꝓmitte q̃d
et alio ꝺicat apls ꝺmẽ gnãdũ cpi ſſi
mate fides ei ĩ ẽptatiões varias ĩdei
tis ꝺnoꝝ ſuit que si diligent attendi ꝰ
fraude violẽtoꝝ q̃tulibꝫ ĩsolẽnas ĩ
tractibꝫ molestias supaniꝫ ꝓceptu uis
et ꝙcepla q̃ ei ſcpture ſue nos ad pa
tiẽdã cohoztãť et ela quãq; q̃d a
furiosis ꝺnabolꝰ mẽbris ĩferri potuit
cãnimis ꝓtulerit ſcã q̃ ꝺnus ãmo

minosibꝫ et predecessū exemplis admoti de
effundo nobis illate tribulationis ẽ primum
tē Hiemis appsa de puteo ꝓdente sig
nat puerū appe eū sicut scripta tes
tant i lacū i quo nō erat aq̄ sz lutū ꝑ
postmodū ut leuet ex puteo funis ad eū
et pānū vetes deponit Quid ei fumbꝫ
nisi p̄cepta dñica figurāt Que dū nos
i mala operatōe positos et q̄situr et ei
pit ꝙsi ligati et trahūt coartati et
leuāt Ez ne ligato hmōi funibꝫ dñi tra
hit i sndat simul cū pānū vetes de
ponit Cū ne dīna p̄cepta nos frēat
aliquor nos p̄ua exēpla cōfortāt ut
ex eor cōpatōe fuē nos posse ꝑsumā
mꝰ qđ ex nr̄i tribulatōe formidam⁹ Hi
ergo leuāt de hoc ꝓfundo tribulatis nos
vite festinamꝰ legēmur fumbꝫ i p̄cep
tis dñicis astringim⁹ Inter sit cū pānū
vetes ei ꝙbꝰ melꝰ teneāt funes id ē
p̄decessū cōfortem exēplis ne i fmos
ar timidos p̄cepta subtilia ibi nectēt dñi
leuāt ꝙsi quosdā pānos vetes paul⁹
aplūs subtilīgebat ei ad sibi similādos
discipulos p̄ceptus suis spiritalibꝫ exē
pla veterū q̄ memorat dicēs Karthaginē
bria et ubi q̄ppa i sitis et vitula et
truncꝰ lapidat sit serui sūt tentati sūt
tomasioe gladij mortui sūt et paulo po
habetes itaq; tritū i positū mihi testū
deponētes omē pondꝰ et circūstās vos
ꝑtū p patiēcā curramꝰ ad ꝓpositū
nobis certamē et intuitū aplī eūtes ꝙ
siturū vitā nobis locuti sūt vbi vide
quorū imitātes exitū conuersatōis imita
mini fidē Jesum vz dñi spiritalia p̄cepta
loq̄rēt ꝙsi funes misceat postmodū nō
memorās exēpla maiorū q̄ vetes pā
nos adhibebat Cū ues tūr seruꝰ dei
debeat timē cū tpale qđ ꝓpius tūr gñ
dē cū ꝑdit qđ cui ꝓpositū ē celestiū
dē exp̄dire ꝑuidēs vanū gđiat
p̄ onusto

Dicendū qđ mi mīp ar
gdit mediolanēse vrbē dñs nicolaꝰ
ꝙe legatōe fūcto admi ibi dñs esse ab
bas sc̄i siluani vasculū m argēteū lo
to munere misit qđ dñs allatū repēte
vidisse ꝑmo qđe asp̄nato abhorruit et
cū ille mūus offerret subtulit tꝫsimi
Jnspirato ꝙppe sc̄i ut ille negotiū for
tassis habēt atq; ideo me ab impādo p̄ue
nīes munerib⁹ occupaēt Hos q̄ppe e
apud nos mīstros viz aplice sedis ab
hinc ꝙcūq; adhuc negotiū pedet mi ꝑsq
ampe ab hinc aīt q̄ dīno actū sūt si dīe
voluerūt nō abiect et hec regula nō om
nīm sz illoꝝ dūtaxat ē q̄ melius se ab
audītate custodīt Sed plūa dūnel
tur ad hoc colloq̄ū cor dñi sit largitꝰ
i q̄rit vtru tam habeat scientiā Vnde
ꝙ dicto ego oī repsit ppe scientꝰ ita ut re
ꝑta respōdē videat i medio ꝑpli melio
bito adhuc m̄ assūi vtrū ad dñi ad ec
clesiasticos gđq̄ ascendēt sil cū mōste
rii regimē susceperīt venalitatis forte
tomeron incepisse forte cognoscēt Ez
hec oī fūdito ille abnegasset et nō ꝙ
talibꝫ se dedisse mmꝰ astimēt sz ob solii
tū i mmm sibi dīnū aditū repetret Rec
pondi ut qđ erat tollens dicta mūera nō
hoc secularīū nī rede redimēt sz qđ mihi
fides legittimū ē gratuito possidēt mihi
tū ar nobi i aure loq̄tur ne es mea talis
emat ut ꝙq̄ distincte reqrens T nichil i
ea noxiū repp̄ ar ille mi ad īgredū mu
ro i portunꝰ exīsteret cui mi violēta mul
tarū displicēt volēti sic̄ qđ mi vi fieri
et velut iniuriꝰ ad vota repelli Cuiꝰ ille
ad recipiēdū ꝙ semel dedicāt se ꝓrsus
a neret et ne aure q̄dē meis petitiōibꝫ
sil imaēt ego iā seruꝰ et andabatꝰ fruc
durꝰ ut sua recipēt i gēba Jntrā dies
elabit Cuiꝰ pernoctibꝫ psalmis noc
turno tpe i sistēm cepit me tosqā ar
tꝰ tremorē et q̄si sub q̄nodā tormēto
tonemē Cui ille ut videt bonꝰ est cur

tui hoc cēti hoi suā volui pcuriā
tollē cū tāplm nō obsistāt i quo tua mte
sit auxiliū expetēde. Porro si negotiū
habeā digniū cēte sīo fīi ligniū tuū
venale fore q̄ tāp vtrinsecꝰ cōis sibi
quoz debet ut ubi gnātio tm̄ strmē cīz
hec adiuui me pugna pfecerūt mi
grnēt iaqz ego clamoze cogitationū
remoz dentiū nō pferre deredēte me
pusillo mox ad hoiem appetus mei
tui eiaz tūbefactus q̄ sine vlo tape
tu cūctaz vtriusz mūdi hūnāi mire
verba q̄fluēt et ille se q̄d semel de
deat nō repe ego me assēte nō te
nē tande aīe cōtemnēdis hūr ego t
mimū posui Duo itāp nī nouā suīt mo
nasteiū vnū ad edifīe ī deo auxiliāte
ꝑducūt alterū nō necdū cpali dedi
tione firmatū Vtrūq; inz locoz si pla
cerit pnapiū piū suscipe atz vtrūlibz
q̄d aīe tue pfīre debeāt dom̄ apōn
dicīoē trāsmitte Hor igit argumēto
cupiditatis nice turpidīne nidīne pal
lidūi et nō tāp nō accipies a stulto ante
pi postmodū nō ad hēmū tedies cessabū
q̄d septima ītrmū ꝑ memetipm vix
ītrare potui et q̄ ex me cordiate sū
fīi ingusto iudino Time sū postmodū
ut ita loquar satis difficulti ingressa
iuit cereū tota aīm meū munēdis illīs
caligo cōfudit et tāp vmis sentēs mea
cozde viscera nō cessauit ut teste
conscīa mallē me lepra percussū ꝺ̄ illo
munē sanatū attendebā porro illīc
tuū finis iubēs salutē q̄ nī michi de
bebat et obtulit hīc mea audīcia q̄
q̄d pfīcīū nō michi accepit tedebat
tūc oblīū me q̄d p vmū sapiēte dīm
scō sit pozrecta manus tua ad accipē
dū et ad dandū collecta Et cū inuēti
aplm̄ beatū sit magis dare q̄ accipe.
illū me beatū me miserū deputabā
heu me in q̄ nī a suscipiēdis munēribus
exercēda manū sēpius ꝓhibeat q̄ so
ti manū exuus ut abstinas q̄ pone
tuus ut amplas strīgis ut tripias
retinēdis ut possideā reddas Et
reuera anāla ī manū suscipiens vis
cꝰ est q̄d aliud appetit exuti nō p
mittit ꝑ more pius hērere cōpel
lit Quid igit cupā mentis mee vlt
nō pferens sīo fīi tui munus re
mittē statim Deū deo auxiliāte du
xerā cōtī sordes mundū in mūdū
vigilabo Time q̄d supius dixi q̄d serui
dei nūc debeā timē cū ipale q̄d ꝓpius
tūc grande cū pdit Amodo itaqz q̄
necz ꝑ spe mōstrū cōstruēdi necz
ꝑ mentīte seruoz dei tenebo ālī mūdi
honestatis vbi valeā exterē vires
libidīs tāp qui tāpestatibus agitat solue
tur ut ālī hēdes habeat q̄nde
adiuuitro pilas mipnatū Et sub
noctē aggrādi grūmis fauillatū il
lecebris deseruiat voluptatis Ita nō
nulli dū neq̄unt ee xpi nec aplōrū
nuditate cōtenti grauidet sū tegimū
sū ābustibz exercētis ī plenū ut du
ꝑ satisfaciūt auditūe nūtate ve
dēat pauper dasemie ſcos at dilas
simi grudeamꝰ ꝑ eā illatas nobis
iniurias cāmitti petre et nocētibz
sup vnica mī strmē Exit manꝰ vza ad
suscipiēdū cauta atz suspecta ad ero
gandū nō ꝓ possibilitate benigna
Sit mens ī ꝓspēis timida sit ad
uersitate secura cūctaz bonā fantet ma
la tollēdā tūc septūplū dubio rmūrī et
xpi mebra cōpleat Etenīsaīs ei rec
tūcet flagell attriti sūt xpi mei ī
vtroz uestigia sedtur ītm postmod
eiꝰ cōsortio nō priuat Wadulpho
episcopo quod digniū et iustū e
Qui nō epistola patri damiani.
Erripuit puerū ona furate mag
ni postea pauꝑ eqnoz strabula cōfri

gete q̄ri atosmes matrona sius potes
negligit ante penitiā q̄d mihi fiet nā
~~quecunq; ille postmodū vasa mea sint pos-~~
~~sessurus apparuit~~ si mihi cam quoq; ille post
modū vasa sua preripiat apparuit vtiq;
ut ait de septimus aliquid ifelici damno
tecum qui ē absolō feriendū nō vlciscit
ab ipō demetrius decreto regulus soli
dignitate privat adonias filiū
agrippe dū i superbie fastū preter q̄ ciuit
dū quinquete patre patruus equis sibi
et turbā regni sibimet pollicet ad
hoc quoq; progredit ut absalon imaginē
q̄ sibi ē quidā ac penos incestē thalamos
corripiat inimicus ē frater
romana pape ecclā frequēt ate legit
si rigoris cohibuit disciplinā adeo ut
assentiā q̄ se misisse fatentē qui tribus
consulibus in synodalibus papiensi sic mā
tuano florentino pisanis ac diuinatoribus
te sua clamauit vbiq; tui sedes apli
ci matrone pietatis affectu ē clemēs
dolsit ex dei illa studuit canonū
ecclā te uocē rigore tui nō veritis ad
ipsū ea hostile reddere ac timuit ē pos
to aut septuā seruos diligēt attendit
cū vncto i regē dauid fuisse re
pti primo s. a samuele i bethlee sedō
a viris inda ē ebron deinde tercia vni
uersis tribubus israhel ē ebron tursus
et ait de presentē nec cū tribus ut
succedā sile ad phylea tres sedes pe
tra optinuit antiochena s. ut post
q̄ fidei ipe posuit fundamēta ignea
tui vite sua mox ordiauit epi alexā
drina quoq; ubi scis euāgelistā mar
cū posuit nouā fidei semē ipsius ec
clie magni sui petri gloioso nomi fide
les dedicauit postremo romane vr
bi ac quinq; annorū lustra psedit qua
ecclā cū apli suo paulo triumphalis vic
toie sanguine purpurauit sed aut
nos uel illi ter uncti uel isti terpsi
dente ē allegatide huiusmodi disputatiois
addnam nisi ut tu ipse ad cōscientiā
redeas tuaq; cogita dei nutibus et sine
iudice sacerdotū sz canonū auctē de
positū q̄ q̄nil a sanctis vnis sis et ipse
prendas iuret ei illoz veritus ē ma
gnificentie tue una diu tuat nullū uel
regum uel sacerdotū fuit ītremeti q̄da
mō tui pleniois fuit sanctus ī diuinis
diuinit ei ille pietate ul' insignia regens
sit et ipse tui sensit ocs priuilegio sa
cerdotes dñi ē q̄ cū reliqs suis hoc
tio ipendimus solis dñi petri sedis nūc
cathedrā celebrāmus cū tuus sacerdo
cū tuis tuta laboret ifamia q̄ parto
pessimus uel ut mitius loquar ac ecclē
potuisti ignorāte romana ecclā roma
nū te epm eligi taceamus q̄ inter de
natu de ifernois ordis electo de pplo
quid tibi de cardinalibus videt epis qui
videlicet romanū pontificē principaliter eli
gūt et ābusdā alios progenies nō mō q̄
tulibus epoz sz et priarchaui atq; primati
um tui sensit gradu ālpe omnis
ecclē sacmēto qui sunt omni vnctō lapidis
id ē romāe ecclē de ābus pphetarū dicit
dne iaquit lapis q̄ dedi corā filiis sup
lapidē vnū septē oculi sunt ipi lucerne
vnā de labris de ābus ipe postmodū lo
quit dicēs vidi et ecce candelabrū au
reū totū et lāpas eius sup caput illius et
septē lucerne sup illud. ipi sunt et candela
bra i quoz medio ihesus ihū verba io
hannis distinxit. et huic sermoni qui il
lic pstō subiungit i te adam specialiter
dicit dñe noz esto iaq; vñ ephesios et
age penitētā. Planē si prima nūc digno
est ab aquis cuiuslibet interrogat in tra
sacdotū qua tui sedis digno an illius p
mitiū sacdotibus imitissi quoq; consilio
et iudicio status ac disciplina debet tota
ecclē catholice gubernari et in canonum
decretis auctas uel ut humil' ecclēsiaz

Aflictibꝫ ꝛnerſitꝫ

tagis Dilapidauit eum cupidis ex-
haurientꝫ folles diuiſi gñis metalla tur
gentes ꝓfligentꝫ Truncos militꝫ e
xegende pauperꝫ eccle facultates tri
bns ac ſubiectis abtempas ut rectos
dignitate ꝓcellas et ambitiono dna
tionis iuxte nra pati ſeruitutis yſai
te no lateat qđ a ſanis eccle ſemel ir
repſerit donec illi ꝓfuit redimē no
ceſſabit nullo q̃ppe dei iudicio agit
ur a ſanis regimē eccle mdinatꝫ ag
gredit qđ ꝛgnes ul opulēte cōmodū qđ
ſpeuocat de ſuo cōmercio no lucret
ſz ſedens i cathedra peſtilēte febri
les ſp malleos uersat ut īmūde ꝑ
latoris ruinas ꝑ ſordida cōuexa diſ
cutiēs vñ funeſtꝫ abozti ſuo ſem
fontꝫ reſpōdeat Ammo cū religioſꝰ
a ſanꝫ vir ſubie tā laboioſe ſedis abhoꝛ
reat ong illuc ī fulis hom ꝓbꝫ ac
quieſcat Cur tu ong onerū ut ſuis
leo papa dicebat no mo no pauꝫ
nullꝰ fugē ſz ultro et ia ꝓces et ꝓmiſ
offerendo auxietate tonaīs ī trude
ut liqđo videat tibi ſententia illa cō
gruē qua ꝑ ezechielē adiuſo ihrlim
dīno ſermo ꝓnūciat Ambus aut
meretricibꝫ dant mercedes tu aut
dediſti mercedes cunctis amatoribꝫ tuis
ut ꝛcedāt ei q̃ dediſti mercedes et mercedes
no accepiſti factū ē inte cōtrariū ꝓ
pea ſi eos ſacri canones hereticos uocāt
q̃ tu tōna ecclia no cōtemnat q̃ tu indica
beis digno ec ſima q̃ ſibi reſiſtēs etob
ſtinatiſſie reluctāti no paſtor ſz tyranꝰ
inferis eāq; quā ſuꝑ petri fidei pe
tre ꝓmiſor arcuit tū ni ſatellitibꝰ
ſathane nouꝰ ꝓuaricator euertis ecclie
meritū paſtoris no obtinebas ipam cō
fundē ac dilacerare patria tū ſuis ꝓ
ꝓbꝫ no formidas q̃rendi qđ tibi tri
is ac ſimilibꝫ dñs ꝑ ꝛphetā dicit Ve
paſtoribꝫ qui diſpergūt et dilacerāt

gregē paſcue mee dicit dñs Ideo hec
dicit dñs iſrl ad paſtores q̃ paſcūt
ꝓplm meū Vos diſperſiſtis gregē meū
et eieciſtis eos et no viſitaſtis eos Ec
ce ego viſitabo ſup vos malicā ſtudio
rū vrōꝝ Hoc autē qđ mīc molitus no
eſt gregē dñi viſitare ſz ponꝰ inſtar
ſodomis et filiis ꝑde et martē ſimul
Euāgelio dūs dicat Fur no venit ni
ut furet et mactet et perdat ſz ut qđ ad
ad hoc natꝰ es ut i bella tōnias aplōꝝ
labores et opa deſtruas q̃ totā ꝓpi ec
cleſiā tua vnꝰ viꝝ hoīs ambitione
cōfundas Et hec fortaſſe turbatio tu
nōis tonitrua ꝓfagio Cadolaus q̃ppe
uocāris et parcā ꝑ nōis hui⁹ tui
feſte denūciatiōſū ſcdm ꝓplm laos
ſiqđē latiꝰ ꝓplm ſonat et quid aliud
i hoc cyclmine nōie niſi qđ ſeptua di
cit qđ viꝝ ruina ꝓplī ſūt ſacerdotes
mali hoc magnꝰ ꝝ ſancte ecclie fi
lius adiuſa cā fatꝰ es gladiꝰ et
forte es ille gladiꝰ de quo ezechiel
ꝓpha dicit Gladiꝰ gladiꝰ exacutꝰ et
limatꝰ Curat dno hec gladiꝰ iſte ha
beat hoc e limatꝰ ſit et acutꝰ ſcientia
rꝫ exponit ut trucidet iā victimas ex
acutꝰ ut ſplendeat eſt limatꝰ nōne
vident iſta cōgruē i te q̃ viꝝ ut ſola va
leas diguitate ſplendeſte totū regni
labozas ī plm velut omſionis victi
mas cōgregāe Ex adhuc audi qđ ꝓpo
ſubmīgit q̃ mones reptrū filii mei
ſuſcepiſti omē regni et dedi ſpā ad lem
gendū ut trucet manū dei ſequit
iſte exacutꝰ e gladiꝰ et iſte limatꝰ eſt
ut ſit i manu mīſtrantis Et ꝓpter hu
es ille gladiꝰ q̃ filii dei mones reptrū
hoc eſt qui eū i quo regnat ille et im
petit cōmones ꝓplm reptrū filii dei
eſt ecclia catholica hec regnū hec eſt
nri redēptoꝛis tmplm quā tu mone mi
to dicēs dñi cā veſtē vexāe et cōtu bāc

cōtendis nō est impossibile verba moze
mētantis exponē ut debeā de lignis &
unde post arcā noe nūc fabricat cētā
disputāte suffinat mī dūmodo illa p
stringē & tunc videnī vesanie cōuicīē
Porro autē qā cōtacto iste nūq̄ quiet
ad effm̄ & infrustū postremo cōclu
detur i cuius & romanis artib⁹ sic
bo imbecilis ad salū ppīm cū ignomi
nia reuertis Audi qđ sequit nā posteq̄
dīna uoluit multo mitio euangelice
ad arcendū limacē ut infinas et fulg
reas et paulo pg sedet Hec ille ad ma
gnā vbā Tlom Tuno creauy es Tterra
natū i tribus hic iudicabo te et effundā
supte ī dignatione mea et ī ire fu
rie mee sufflabo mīte habes nūc fortis
tā mitē habes nūc moze romanā po
tifex tubeā cuppā Tunc nehāt adi
sti te smām dīna Deinde ppheta sermo
decernat Tu autē ppha ne Tunc dux is
tralel tuus veīt dies dies i tempe ī
ātus pfinita Her dixit dñs deus au
diarim tolle cōnā nōne hic humile
sublevauit et sublimē humiliauit ac
si patenter emicet qā quisquis adhāt uda
di tī uel sardotale corona erogant anpe
lat tunc deprimē qui aut ī dignū se voca
verit ruinā meito sublimat Hul
tū sanc letificat qui huiōmoi te pōtifi
ces elegerūt placentiū vrī et Petrellino
q nimirū multarū pcultū ac plectarū
sicut nouit disputāte de spe felicū sic uti
nā potuisset ī eligendo pontifice ppicuy
habē iudicū Erāt autē duo senes illi de
quibus locutus est dñs qđ egressa est mia
tas de babilone a senioribus iudicibus qui
videbant regē ppīm Erāt autē susanna
Tiudith amissa ppudicie Erāt falsi t
uocēti rēte Tpendit et sanguis Tuoq
cōdepnat Sed nūqđ ecia deceit daniel
cuy repente spūs suscitauit falsoriū tes
timū necquas vlasset adeit vtiq̄ ade
rat vetus ille desideriū deā dicat pphe
tie volet desiderāty auctus gēnibus ade
rit ī ip potentior illedam el qui et ipi
os senes ppheta iudicasse conuictos et
susanna nostra ab iniuste dānationis sen
absoluat de cuy repentino iudicio alio
ppha dicat Erāt uerbo dñice ī dignā
tionis egredit et tempestas et turbes su
p caput Tpior veīet uō reuelet futuro
dīm ut deus dī sanat et ut deus dī cōpleat co
gitationē cordis sui Value plane di
tina reuelatio regibus nris & vtiq̄ sine
seruus sui & ppheta ī firmitate subtrā
potuit sīt illos & ai te adhuc flagicii
ipnitentib⁹ filiis euphe pmogeni dicendi
sunt sathane. adintues anopia ad ultiū
ultionis Itaq̄ libet exclamare de celū
o terra ai ab⁹ ses turbada sit ora elemē
ta ad tragedia albq̄ ai nos seculi tan
dem ut alieno cpūs & sede totiens
ta ignoratē deo nescientē petro nesciē
te romana ecia sup tōnā ostituat et
decia Et qđ ē nō ferri ecia cuilibet
ī sime dignitatis ppetuat illa q mat est
et nigra tocq̄ sordide religiōis & ad ul
pia fortassis obtinet tordiate huic or
dinatiōi aliq̄ interfuisse romanū Erū
besset adhuc lignia frenetica et quic
uesset ee fatida dicent ee uel muta nō
nt aliq̄ vnū dicē sciat salē sine dāp
no tacē Remanet eli electo illa pfector
cardinalū sicī debeat principale iudi
cū sedē loco huic obtineat electy assensū
no ipiāris fauor attollat applausū
Interēs suspendat causa usq̄ dū regnē
celsitudīs cōsulatur autoritas misi si
cut cōgeat querulū fortassis imminent
qđ tē ajtono amicēā cōpellat Porro
ro autē secundū yabelq̄ dīno nōi phimile
tuum iudicū ut dicet mulieri Erūnsi
cuti dñi scientes bonū et malū ita et
gēmatorū regul' nouū aliqđ adicens
ut ī derisā nōcia pueri dimit pape pa

patrū ¶ Vte ut iam senex mundo addiscat
qđ hactenus ignorauit ¶ Et sicut mē pauli
uoce sum pōtifex p singulos ānos ig
nē piebat ni sanguīe alieno sit certus mic
mi seorū hoīm velut porcorū sum dim
fens et sanguine fundis ut ad bti petri
sinarū cruentus ingrediaris ¶ Cauē sint
mue ne viz hostis insurgas tū principat
ī petrū q̄ terre ēnā amanā cū iunge ū
bi sin telo confodit ac symone arrogāt
altra potēt ī iacētue ¶ fundā dimcisit
dd ni a senioll ītumatū ē refero ¶ ju
babilome ¶ tuba possessionē aplica se
des habebat vii tātū balsami redditū p
ānos singulos capiebat q̄ ideo finem fo
te sufficiēt lampadi q̄ viz ān altē aplōz
p̄ncipis ruinabat appēsa quā possessio
nē accepta pensia papa distribuit ca
nonicis q̄ ānē a rōmis rempē solebat a
mmsir ¶ Audito pō ei dē papa pōro sa
cro sō altrū ās deuota assistēt et orāt
cone q̄da tribul' et gradens senex ī mig
ēnā fracte barbaisiū videbat clauo bra
chio tolaphū sibi velemēt īmussit et
aut ¶ In extremis lucēna mea ait mec
ego extinguā lucēna tua ait deū dixq̄
dispauit ille vō q̄ntina cozruit et pau
lo pō die clausit extremū ¶ Huc sic ni
mirū mercē cozripi qui illi se pbat ad
uersū q̄ celi terrēq̄ p̄mo pastoz opti
nens p̄ncipatū dūs duos ozo papatū
duroī tibi videt ausceitate placeda u
trū ille q̄ sancti altrūs lucēna p̄sūpsit et
tiguē aut tu q̄ totū vniuersale ecclām
¶ furtiue ¶ monitois exordiū nr̄is ex
ruisse ¶ Dm ei iūm vel minus nocē īmit ¶
ostiū pastoz ē omnū qui aut ī mit aliū
de fur est et latro ¶ Iz ¶ pastoīs ostiū
q̄ ea p̄sidet domui lucrē īfundit· ita
¶ tui alūde michi aliud nisi fumū at
q̄ caligo cūctos et horroz ingerit te
nebraī ¶ Huc accedit q̄ īmunis est
aspīq̄ eius q̄damō vicia delitescūt ci

uēs ad dignitatis culmē ascendit ita ¶
aiunt hoīm gerulī ipli certa vulgantē.
quot hoīm milia nūc tua facta dimi
mcrūt q̄ ad hoc tempus ea fudito ignō
rabat ¶ Ea plendatū crūe tue ul' cedz
dapnāda q̄ merui alias q̄ longe turpio
ra q̄ nos erubescimus dicē hactenus ī cuo
tantū natrabant· o pidulo nūc alter
ad alterū ubias regū hui⁹ et mūdo
res loquūt ī foro et fossores ī agro
pncī q̄ rethoricāt ī scolis· cunctis q̄ glo
mcrunt ī trīuīs oēs pene te latrāt
teq̄ dinudāt ¶ Hoc siqđē tibi cōgrisse
cōprobat qđ tūc ingressoī cuilibz ¶
ihēmiā dicit ¶ Ppt̄ multitudinē iniqta
tis tue reuelata sūt vēcūdioza tua
pollute sūt plāte tue cui paulo pō ces
dit ¶ Hec sors tua ¶ hec q̄ mensuē tue
apud me dicit dūs q̄ oblita es mei
et confisa es ī medano ¶ Vnde et ego
ponā fedza tua cōn facie tua et appa
rebit ignominia tua et adulteria tua
et hinnitus tuus sticla fornicationis tue
¶ Detulit si ego te quemedū ac cernere
hinc q̄ meis sermonibz obmurmurat ¶ one
tui q̄ grauis offendā sūt ī cuia dispnsa
ti tione hec et illa colo terminat testibz
comunissimis ¶ Huc videlicet si ego tibi dixem
tio me latet q̄m dū negnē hec mihi
da teste nō possēs ¶ Ptinq̄ ad futurē cor
rectionis pbrium cōuolat ¶ Quilibet
ei culmē appetitor dū de transacta vi
ta cōscia remordēte cōfundit· amē
dationē sibi mat ī posterū polluret
¶ Iz dū culmē celsitudis sit occasio per
cundi quo ¶ scopulosi miatus perpetu
ua offendet q̄ ¶ plana ī pmigrabat ingredi
¶ Possem ptea respōdē qđ ¶ ipham
dūs tibi tuis q̄ similibz dicit ¶ Si nūm
tuē pit et naps pelle sua aut pdus
valetudinē suā et vos poteritis bri fuer
nū didicistis malū de qua valetudine
ēnā alibi dicit mihi qđ anus discolor hē

ditas mea nūq̄d aut⁹ tm̄tu ꝓtoꝝ ꝯz cul
pa valeāt⁹ ista submsert sēcnā vltio
nis Vēte tāt⁹ cōgregatiō oēs bestie terre
ꝙcēte ad deuozādū ꝯ Rumbq aūt hui⁹ aūd
uersio deuozatiōis i mmeat illico subde
do mālfestit Pastoēs multi demolluti sūt
vmea mea cōculcauerūt ꝑte mea dede
rūt portiōē mea deslderabile i desertū so
litudīs posuerūt ea m dissipatiōē que
viz olā nichil aliud vtiq̄ designāa nisi
ecclām a malis pastoib⁹ dissipatā. q̄m et
her te nosse credo dū verbis pluribq nō
cyp̄ono hoc tātū te late nō patiōz q̄a et
tu es q̄dē tibi similis ꝑ abhoīē exīde
culme appetitis deū ꝓcul dubio nesciētes
ecclām lacerāt⁹ Vide et ꝓcide ꝙphetā
dicātis ecce nūc stulte egerūt pastoēs et
dīm nō q̄sierūt ꝙpterea nō intellexerūt
et oīs grex eoꝝ dissip⁹ est Respondes
tuq̄ nisi emendatiōē vt cōpuncti obti
neas dignitatē humilit⁹ loq̄ris ut adeo
sit⁹ dīc̄ me ꝙchais humilitas q̄ hec q̄
de tu dicis supbie nasc̄ ad satisfaciēdū
vdonea nō videt. illud iterū ad meoꝝ
redit q̄d Tulio genuesēs tetigit hystoria
q̄ dyna filia lie cū vidisset sychem
filiū emozeī pūceps terre illi⁹ ada
mauit et rapuit et dormiuit cū ea
vi oppmens vginē et cōgluti⁹ ā est
aīa eius cū ea tristeq̄ blādicijs delini
uit eāq̄ tā impacient amauit ut nō
modo se ꝯ eis circūcidāt⁹ sue mascu
los circūsidēt ut eis dūtaxat potiri ꝯ
cōiugio obtīnē ꝓz her sanctificatio non
deo placuit nā frustrā illi⁹ cordi pla
cuit q̄ nō ob religionē ꝯ ad opīnē
dā carnis ficta e voluptatē. fratres et
illi⁹ semētes ob stupri oēs q̄ cōmissi
fuerāt gladijs pemerūt Dū ꝯ nonnō
eis corruptor dīne sycle violator eccle
cōsidēs cutīē ut carnis malicas ex
plē libīdīē pranos te polluerēs moꝝ
abstāde ut i pūitate p̄ modū i pūncle
cent p̄manē ꝯ ecce sy meō et leui sycle
gladijs ipetiit. ā veto et nouū testame
tū dñi suis sēcnijs te dāpnat Ās tonde
te gladijs ꝯ arman obtūlerūt. sume
ut vindices ꝓphanatū petro et pau
lo q̄ mūdi sūt iudices ipsi ē ꝯ fieri me
trāsgressionis ultores ſedam et hoīs
ꝯ Thuano grue mons videt appens et
ās q̄mictoꝝ supbie i fastigi te mem
me attollis nō vis ēe de vallib⁹ de
quib⁹ dicit Valles habūdabūt frumēto
ꝯ audi q̄d tibi dūs ꝓpheta dicit ecce
ego ad te mos pesti fere aut dūs q̄ corru
pis vniuersā terrā ut extēdā manū meā
sup te et eruellā te de petris et dabo te
i mōtē cōbustiōis et nō tollent de te
lapide i angulo et lapide i fūdamēto
ꝯ ydio sēcm ecce ēt vere ecce ego
ad te supbe dicit dūs q̄m venit dies
tuus et tēpus visitatiōis tue et rendet
sup̄bo et corruet et nō erit q̄ suscitet
eū tantū ve inter dāpnatiōis ardor ef
inferbuit Humine te supbie fastus et
elatio dis abuno ꝓuocauit ut regi mā
datū sū ut ita fateat regnoꝝ omne
meāq̄ impiū ꝯ despexit te substāa
mit te ego filia syon post te caput mo
uit filia ierusalē cui exprobrasti et q̄ blas
phemasti sup q̄ eleuasti uocē et leuas
ti altitudīē oculoꝝ tuoꝝ ad sācm ysrl
i multitudīē celsitudīs et q̄ dirigatis me
atū a ego aspexi dominē meū in
gu libāi romanā sc̄z ecclām i mūdi tota
culmē constitutā et tuitā vigilis pudi
cie tue dicentē ꝙ audi quid ubi ꝓ eccle
sie dīna ingredit. habitatiōē tuā
et egressū etiā et introitū tuū cognoui et
superbiā tuā cōtra me Cū furōē adusq̄
me supbia tua ascendit Tauros meos
movēs sumas i ꝯclusos q̄bus erant ꝓ
na ꝯ parvulū i naibo tuis et fremū i
labijs tuis et reducā te i via ꝙ qua ve
nisti ꝓz ecce nos multa adhuc plā

ditate materia ne dñi cupiens mo uoti
et etiã cõtradmq explere cõpedim Ro
manda ẽ ꝑ ergo dñtayat omps deꝰ ut
erte ad humilitatis reuocet sũm et so
pitus etroibꝰ simultatis Tetiã sua pat
ar cõtrodie ã ꝓte sensa ẽ stabiliat fi
damẽtũ ꝙ n sic libeat hic plãge regnos
Hen sedes aplica. orbis olim glã mut
ꝓhdoloz effectã. offirma sy mõis. te
tuit mtudẽ malleu. mimi sit tartari.
iusto dei dei indigno. fit ista cõdigno. ut
ꝙsquis aplãm. sedẽ semel compat. re
dimẽ nõ desinat. donec male pereat
cathedrã pestilẽe. ꝑsul anathemate
teneat cũ sacerdotibꝰ. xpi ꝑemtoribꝰ. fir
sibi terra ferrea. celi sedes enea Dili
genti intende qđ dico respice tibi cõtrido
lorato. Fumea vita uolat mors ꝙui
sa ꝺpmanuat. imminet cupien spes tibi
timino cui. nõ ego te fallo repto memoz
eris Tanno Supplicatur pape ꝙ e
pe non ferat si episcopatus resig
natur.

Domnõ suo R. P. prior mõchꝰ
seruitute Sacratissimi spus sa vñm
porto agnosco qã ni nimius me
ꝓpellet et anã ꝙ dubi cta nos hũa na
tura tũ mẽt ꝓ sẽ memorie dñi stephani
bri qđ ꝓdecessoris mei aũt ꝓdo scorto
ris obitũ ego a me ꝺpmq epatũ nõ cano
re tradiũ si nolenti Certũ fundus absq
disse q emisus em dñe mi qñ qñ elas co
in uobis sepe deposui quotq gemitꝰ qđ de
mag ꝓfunda suspiria qꝰ ihs visceribꝰ trupi
qñ cnã libello lacrimis tristia ora ri
gani Veruꝓ apud nos tuũ nõ obtinui
missionẽ qđ rõne esse ruina minaꝝ vide
bat id vultus nõ poterat ꝓcur aut te
ssa genna petri claui regẽte sub mãsilla
pace tota xpi gtulat etiã vdorũ eque
se turbines reprimit ꝓtellaũ spuma
nũl voluiq rogescit antestit magã to
taq videt celi semitas inundata dñi ignẽ
sub sto pontificatu vro iocunda pace vm
ni sal etiã ponat tanꝰ meis et grãdeue
ia seruetinis queso reqs nõ neget Cuna
qpti obtenussionẽ peccatoz meoz omiq
neqt ꝓpetuam cedo tute epatũ et ꝓhũr
ãmulũ vgũ ei tmissus desꝑata demerepꝰ
omiq repetendi querela teneo et utinã
uobis mõstretur cedo ut etiã qui es
redi municipiũ uetrano et emeltomi
tun ꝓmittat ꝓlocus Hic nil sorcussis
obtinet semel accepti regimẽ dimitti
tuo licet. ad qđ breuiti dico qđ sentio
qđ plerq̃ unum pontificatũ nõ deserut
et de similibus sunt exempla ut legimus tra
xerunt de dimisisse cta spes est eos de
etiã nũ xpo sonetate gaudẽ Reqs tñ
diuinũ ut passi descendat patriũ luceat
nisi ut nuq id fieri mentis sit rõnal qlibꝰ
cti deposcat De beato valerio yponen
epo et aliis qui episcopatus ipso
Quoniã nõnulli dimiserunt
butis valerio qui fuit successore
magni augustini yponen eccie ito
mizat ãnsalẽ Quando siroclen epus
dñi qui aũt sibi iniuncte cognouit obitũ
ad cenobialis portũ quolet ordinis ar
sacerdotal ꝓfulas dignitatis monasterii
nuntiat dominis Et ut nouerit qđ sibi ipse
quisq qtulerit sicut antecessor registri testi
hystoria sub ipo migrantis obitu spus sacer
gii letissio relucebat Tunc nuntii
tii et anni mortis beatis adcreas aplis
apparuit et q hora migrauerat cert eq cor
pore miracula Quid de adelbio nre
diocesis q nimirũ bonicij esse ꝓpo
sunt cathedrã nõrsi tues tibi pharie
nuntiet mihi nuncie cõsa Quia eo
tenus ignoria detexerit filea qđa spis pecto
rum mee uolubilis ad pris fugit apud
gallias et ãi septimi fere epatũ ãrsso
mendẽ ãgelo visitante spiritũ ut ad epatũ
tuũ redeat si renuerit donec admonete eo
dẽ ãgelo beatis aduenit sub celestine re

etiam redemptisse imperante religioso atq; mitissimo principe Theodosio tradit. Ad si forte nobis non credit ipsius hic historie ver ba ponat. Sancta siquidem synodus gregorio dei loco episcopum constantinopoleos tenente throno et hinc inde multis ibidem temporibus locum ut po te multum laborante et nube a lesione hec seos liberante. Quas didicisse asseris de e gypto sapientissimo et beatissimo ysichio nec te videre compositorio sermone ostenso a throno regnante verbis abscessit. A throno siquidem refutante nectarium imperator et synodo quicquid hec pozzo non nec scripta historie verba sunt. Qui aie grehenne tradite supplicijs dominicis diebus

Illud etiam frigere posse putant. Quod nubendi archiepiscopi me vix aue ris narrationi cognomen silentio tradendum ee non arbitror. Nam ciuis a fimbria reuerentie apud me asseruabat in regionibus quas puteol adiacent. Mitti aquas nigras et feruentes pro nunciorum omine sauosum et sarpere dicebat quibus quasi vix equalibus aquis consueto more videntur auicule repere consurgere et a nescijs sabbati hora usq; ad ortum sequentis fere solute sint. Vndams aspectu bus apparet quo idem tepus spatio videri mirum inde pro nubem uelut solute vinul libere spatiari alas quas diutius humas tro nostro prosequente deposuit et iam dat intelligi correpta ad tempus refrigescere tranquillitate resolui. Quae profecto vo lueres nec vmquam videre vesci nec alibus auspicijs valere. Igemo cupi diu cessa te igit matutina sequente fere hora cetacea magna ad instar volucris cornua pro fatus auicula rapuit comanu gutture tenuit. Ille putans se aquis emergere ab scondit nec ultra videndas se hu manis oculis obtulit donec adue sperante ia sabbati die de sulphurei stagni vo ragine tumefacta emergit. Vnde non nulli exhibet eas homi esse alias ultra ubi

grehene supplicijs deputatas q minui reliquo tempore ebdomade tue cruciat domino at die adiacentibus ultimis noctibus quo dam resurrectionis gloria refrigescere potuit. Diu si assensi etiam prudentia nobilium ver sificator tuorum operum attestante sed nil hec de ambagetorio tuo aquas nigras aliquam apparentibus aliquam se ab scondentibus in pagina digessisse. Religiosus quassinensis monasterii abbas desiderius aduc nit sese apud te sic habe fidutia abnegat diuinas illius et hilberti nicolai viri relatore in mutua colloquia dedisse hilberto aiti ego quidem huius allegationis testimonii non defendo veritatem hoc simpliciter retuli quod ab actoribus loci illius audiui. Quam ipsum ille desiderius et hilberto tante auctori tatis sint ut neutri certi fides debeat adhi beri. Ego ad scripta quidem non affir mo si vera sint nec ne legentium iudi cium relinquendum decerno. Vtrique illud sacre apostolo quod ipse quoque ad ista premisit dicens quod si quis fidelium habet uidua ecclesia benedictum papam quia obierunt migrauit ad quasi corpulentum residentem diuinas illius tempus carpe tremens. Heu tam nomen tuum papa benedicte ab defuncti laudo nomine ipse tamen in felix ego sum et ille diuino esti tibi pabulum humbra autem tormentis assignor spe tui suadentium beate de mea uenia uatione non prior. Quia ego ad frem meum johannem a mihi aplica occupatus sede eius functi delegatione missa ut illa pontificalia summa quae in thesauro reconditur in paupes pro mea salute distri buat. Quia me redimendi ee quam tui hoc decreuerit misericordia diuina cognos cat. Hyberni audiens ecclesie romanum pugnet adisse johannem papam defunctum sibi uerba narrantem ecclesie mee fumum pro duo abeunti sua retia quae pro me idigen tibus tradita sint nichil penitus profuerunt quia de inprimis sint et in finibus aequi

sita. Hinc igit audius epus romani
piger adiit romam Johanne papa defuncto
finis verba narrauit epalis mox sanne
pdq abiecit mõchu idutus eoq; mõ salu
tē sibi eq aliena culpa tribuit. De
causa aũt eiusdē benedicti ppe atq nepote
q̃ post eū fuit Johes ita secuda i ordine se
dis ratione successit. ida mi narrauit
hiberto clerā nassus q̃da dū iter ageret
audiit ut iuxta moledinū equo sidens
pransisset. Ecce repente mõstrū horrore co
spexit q̃ viso subito eū terror inuasit et
stupefactū tremuit. videbat aũt mon
strū illud diuturnū tantes azelli caudā
q̃s desinē retrorsū usq; eā. Quaq; viatores ad
hoc portentū territi obrigescerēt fugā q̃s
propitē formidolosq; inuaret i forme pdi
gii hystrione nouo ueteres formauit fa
bi tamen o vir equanimes hoiem me olī
fuisse simul et nūc ipē es. Quid dubitas de
q̃s qa bestialis vitā pg vite fine bes
tie pferre spem merui. Dixero cū ille q
erat q̃s fuisset ego aũt solo nosce bñ
dicto fui q̃ inuasa plate sedis apice dig
nꝰ fui optimi. Inquisito aũt qd ita ne
fariis hoibus haberet. Ecce quidē usq; ad iudi
cij diē pdurnosa atq; squalētia pfil
phurea lora et fetores gehēnales atq; i
tendis cōflagra rapiorū et pstrahor pg
extremū nō iudicū corpq; meū simul et
animā irremediabil cruciatꝰ et gehen
alis bāti irremouibilis olla deglutiet
ita ut nulla mi spes remanēdis i poste
rū restet. Post hec nō et hui⁹mō ver
ba disparuit. Et cū ego mirabile hor
rē cōspectꝰ sim i dagnē q̃m nō dece
ptionem ab eo qd visū est deprehendo
Erāq; in scabrīs illic ab q̃ illo funesti
pontificatꝰ sui p̃mordio usq; ad finē inte
r̃ luxuriē tenore nefandē nō i congruē
visū est ab autribus rapē et caudā azi
ni timia re gerēte q̃ppe luxuriosi est
animal simul. Hinc Ysa designat cū de eiusmo
di immūdicie deditis ait. Pro mamelis azinorū
carnes eorū. Ait aũt p̃ retrō membra vesti
menta tenebat. Spem uitā i oībus dare fuis
se manifestē nā sicut a physicis traditū ve
stimēta pāt nō catulū iuxta cōsuetudinē
bestiarū. Et fruster carnis effudit. Mox
q̃ effusū crebrius ligendo et flabendo cō
posuit. Erat aũt ad similitudinē ligula for
mā te pduxit. Pure igit q̃ luxuriose et car
nalit vixit i vesti simul et azini figu
ra cōparuit. Qui nimirū q̃s nō videat
q̃m melius fuerat ut e patrī desertes pe
nitētia egisset q̃ in eo usq; ad mortē timoꝝ
p̃seueratis veniā vitā fruditꝰ p̃didisse
Erat aũt hoc triste. Et ultimū aliud pie
tatis dīne miraculū q̃d nimirū letos
habuit exitus ego ei⁹dē hiberti narra
tiōibus subnectam.

De monacho qui damnatus erat et postea liberatus

Ex mõsterio quōdā beati siluestri q̃dā
urbinatis cōstituti est territoriō
quidā mõchus obiit et ab impietate gal
licinij nocturnalis arcubulo usq; ad se
cundā diei horā crudeli examine lorā
tus iuxta mortē atq; cōstrictū fibris cru
ciatus psallētibus i feretro inuenit. Qui
trāsactis ia missarū q̃ maiorē ppe so
lepnijs agnꝰ dei iuxta regulā dicēt
Ecce repente q̃ mortuus iacebat i
medio altarī tedētē surrexit. Et stupe
factis fratribus et nouā nimis animā
nōe pterritis inimitū q̃ funeris offi
cium p̃solucetes exultēt nūc vitalē
spiritū recepisse videbat. At cū ap̄ agar
tessisset uerbaq; ex ore illius audiēs
mirarētur. Ha fratres. Maledicti et cōtē
nitas i deū repit effundē blasphemāq; vini
fice crucis signū ut os cōtigerat. Oblatū
sacrilego ore cōspuē. Tremebundisq; quos
dei gentrīx ignominiosis nō time
bat opprobrijs lacerare. Quid tanq̃ ē
me psallitis nec sacrificor hostiā

offerre temptatus ego eum in ipa fla
manus tractu & fundi descendi ibiq
meq magister et dns lucifer me inre
uocabili deputauit. cona plane sua
ara ineligibili semp ardore tande
te in rapite posuit cuide ags metalli
flamide me q induebat ipe vestiuit
cuntat flamis ta longa ut tuloteno stu
ceti ta ferueti ignita utili aftra guttas
emitte videreti cuz fres eu ut pelle
na ageti atz ut occulta sua i medio &
ferreti vnanimiti horrareti ulceraq
themataabati et p blasphemabat et
no soli pelenae teneditu sz et oia te
deptois nre mistea ore turbido atz
sacrilego codepnabat. dnoch ueo semp
ad adiutrica ozois arma pio studio
reuirtetes. ceperuit abicens idumetis
torpa sua sopis dude pugnis pertoa
videre psalmodie atz oni quidq va
lebat pau gmibq insidie. cuctis itaq
feruoq tuctuoso ois ordibq et ieiuniis co
stitutis ac sub dne pectaus exspectu
hoe suspensis tande supne bonus sple
dor emicuit. fere ei desperati ille et
uoza gre mails hostis abscepto ad sit
ptine redditi dei atque saluatois ois po
tenta laudati necnon mis sathane ludi
fraudibq abrenuntiati cruce adorati pe
nitenti flagitati confessq est aut qd p
abrenuntiatione i forniatide ercidit
qua tm eatenus nulli petro p confessois
diem pateferit laudabq igit et benedicens
deu usq die altu uiuit sicq creatoi
suo immobili restituto i sca de hoc se
culo confessione migrauit. hic sic immi
ti fratre ozois fructo efflorauit. q
uis ord ex ipis gelyene uisceribq pa
rapuit et de stipula i structura celestis
ilyzii lapide uiui posuit. hec michi
hilberto archiepo retulit cuiq in
nimi verba uelut apostolicu uidenti
ueritate fidenter ut ille a i mochatu
ercidat quiq de sola sua ton debe
bat tm terribili meruit sua redepnoi a
mete securo est alubz nim simul dign
no epis a numm tot ac tam ex q
p eaq negligena seu pua quepla depe
rerit tm tonsteti no mullos p leui ena fuisse
quolibz impedimeto epali regimie spo
te nudatos exq quibq hic vni suffinati
nuseri ap ffesto cea ena assiodoq de
greco i latinu trasferti hystoua propti
est reppin cuiq hic hystorie nida du
tavat verba cotribuimus ut dubietatis
scrupulu ambigentibq ansam de beo
siluano siluano philippen epo
tati rethor fuit p ciuili sophis
te disipula et ad ffem p siluano vita
q monastica diligens 16 ei doctois pal
lio vti desperet quae p hoc attuto epis
cop reprehendes epin philippolens ordinauit
at ille ibus annis i tyrannia degens nec
frigora ferre ualens cu habet torpq val
de debilitatz subtile cogitauit attiu ut
eu i loco alio repmieti diceret no obstia
causa nisi ut frigo ea selom vitare
cuiq alter. p eo esset ordinatu mastir
siluano costantinopli vita mostrauit ffre
custodiet tamq sine villa fuit arrogan
cia ut plenaq i tabi tmulti indies cum
tatis cu soleis desperis i redet. Quoda
uco tpe p tyrrenie troiane pstil entia
multi tyrannia, venerut pelates epin
cuiq cogitauit attuto q debet ordinae
subito comgit ad eu salutandu venire
siluanu at ille videns eu moy cogita
re cessauit cur ad siluanu no habes
rapuit. plo omissione q a ena stians tu
tus possis effugi. Troia naq frugis
no habet fz ere appanto e tuo torpi
opportuno adeo loco ffam gtremetrpm
et ad troia gtimo q finisse migrauit
ds siluanus. Verti si quis hic fortasse te
meritus arrisert eiuq ap solo frigore
commissi regime cotempsisse atz pro

corpis cōmoditate ad aliud dem
grasse cōdepnet audiat post her
si signe p eū clarusse mīmtuli
et sit salte limdo trepheosis mor
su lacerare desinat mīstri dic eī
subiungit hystoria quo facto mīm
nili qđ nīs mans eaq attessēit e
narrabo sanis magla q grun
des colupnas deuexit mīp i lit
tore troiano fabricabat cūq ea
ad mare dure volusset multis
fumbq atq ppō timisete mullateq
mouebat ecce bū dū plumbq dic
bq ageret suspicati sūt naue a
deomo retiri tūr ad siluam ve
nientes epm roganerūt eū qp mi
co loco daret orōem credentes hor
mō trahi naue at ille hymi ser
mone dicebat se ee prope asse
rens hor opq ee alicq mīsti nō sini
dzue dū rogasset veit ad litto far
mi oratōne tetigit vna funē mbet
uti insistent opi cū labore tīcul
lis ipellentibq mersū nauis ad
mare pcessit hor mīmtu lū tene
tena illiq vni cīctos feat habe
pūctales dūuco si epatū dimit
tendo atq ad alīm alīū cōmigndo sil
nauq iste pcessēt nō in ostensi
signi victrice mīmbil' sz tractu po
no inserbil' videt victa gt mīm
tili testimīū phibuit sacrimti
pozro audi si epatū nr diati nulla
rone licet dmittē ad est qp rog po
tifices p hystoriarū aq volumina
reperiūt de suis se ecclesijs ad alias
trāstulisse cū pfecto suas cū relq
rint qp ad alias trāsmigrarūt quo
rū plerisq cū cōmissū regimē spne
ret ad aliud se trāsituros adiur
fudito ignorabat ecce ipa rō
doceti mīno ee simplicē cū ab epa
tu desistē qp nī qp vno ad alīm trāsi
migrāt sz ō igit ab eo me cohibeat
bit modna vsuaa ad qđ venerabi
lis prīm cohortant exempla cum
uero si dīns ille siluarū appī solū
corpis frigy epatū sine trepheusioe
deseruit cur ego spreto pastorali
regi mē trepheusitōis arguar qui
totidie animarū secularū negotijs
irretitq a dīm amoris feruore tepes
co et lenescū torpentib aīa frigy i
curro dicte sp sepnis dicit frigi
da fluuij eternia aqua sit frigida
fluuij malitia animam ignem cū sepe
me tm dīm amoris igne succesū nr
optare pting claustrū carnis effer
uere et quasi de frenoso luto et mar
cālibq tenebris ad seminis lumē
medullitq alpelare fratres cū mīm tūr
sicut p apham dns polliceī corrup
tū sine ut m videbat tetrū qđ mi
mīū desiderij celestis afflatus flā
ma liquescēt horrebā audire ipso
magis ore pferre qđ nō quotidi
bat ad vpm odb qp magnus sine ne
mas vborū secularū uelut ictus
anīū sine morsq serpentū deputabā
sepe terrebā pūctuoso mentis i
tuitu vpm clauis affixū i terre pe
dente audiq suspirabā stillante
supposito ore terrore pozro si mira
apinabq tīdē qđ nō cōtemplan vi
debat uel de sūssima nīi redemptois
humanitate uel de illa celestis glie pa
cnarrabili spe an dies clabit ei se
ries digenti sruit at dura et saxea
dū negotijs ungit exteriorib attritor
i cōpūctionis ītime lacrimas nō resol
uor cūq uco sepe manū meo pectori
suppono et aīa in medio ossi putrilē
tū volug ondo. clamitas et tīma sup
plicatōe vociferās dne cauas inf
tartareas dimittas me tuis illus
trasti cordis huiq tenebras dimoue

ac veritatis nec lucē serenā infunde
ꝛz clamāti sero via vero ihoſq aliqñ
ſtuti lumē q; reformati aliqñ p tñ
ſit tamē desidio ſe clamāte nō au
diat ſitiq; miſer ero ī ſua michi oīm
rerūtate poſcenti Ego ego proꝛſus dolor
mniq; alter ſampſō ſeptiformis ſpūs
ſñ dona q̄ſi ſeptē crines amiſiſſe me
defleo et effoſſis oīb; nō frontis ſꝛ
rordis tumulū ſeculariū molā volue
Ego ille zedechias cui rex babilonis
pius filios interfectis bonor oīm fruc
tu abſtulit poſtmodū oculos eruit
dū rotemplatoris ihūme luce priuauit
Vir igit̄ ſcūs vir ſiluane q̄ſ ſola
rorꝛis ī modicitate nō tñtus ē di
mittē tenebꝛis nūc ego nō deſertū pro
meꝛcedis tor aīe Vbi cūq; roma q̄
tpi rorꝛi meo nō ſit prorſus īmoꝛta
litpote femꝛ febriū nec vagarū Vn
de et triſticiā hoc olim p̄tulisſe me
mī Roma femꝛ febriū nacta eſt v
bertiā frugū Romane febres ſtu
bili ſunt inter fideles. Quē semā ī
uadit vix a viuere reꝛedit Animē
igit̄ ſil ebꝛorꝛis adiſſitate deteriꝰ
tenebꝛatꝰ fugitiuꝰ ad dñm ſuū ſpꝛe
hs pocꝛis et ſiliquis ad patris oſ
culū filiꝰ rꝛedeat. ad vires ſampſon
pꝛiſtinas capillis renaſcentib; ꝛedi
leſcit ēterꝰ ſolā p̄mā q̄ſi amiſe
rat indolē nec nutꝛices ſuos repa
tꝰ viribꝰ ſternat De ſymomacho
epiſcopo qui non potuit nominare

Iſtetera illud erat q̄d ſpūs ſanctū
hildebrando romane ecce archi
diacono referente didicimꝰ hūc mi
rere opꝰ p̄ſūl indignū q̄ dyacon
in diuinabat fugiebat offinc a vito
rio tpa apportūnia ad gallias ſyno
dū rorꝛegrauit Iniqua videlicꝛ sep
te ep̄os diuiſis ꝛmuneꝛibꝰ ſimoniꝰ
ꝑ auctoꝛitate apl̄ice ſedis depoſuit

mūq; quos quidā erat ep̄us qui am
p ſymoniacā hēſi ad epatus cul
mē irrepſerat ſpūm ſcūm verbis
ꝛepꝛimere abuſiuꝛ tapinēt ni ſibꝫ
nō valebat Itaq; de p̄z et filiū
ꝛepedire ar ſanc fanle ꝓferebat
ad ſpūm ſcūm ꝑ q̄ emiſſet mox lin
gua ballbutiens rigida remanebat
ꝓtinꝰ ſiq; de ſpūs ſcūs dñi emitꝫ
mūſit uiꝝ exclusa erat ab aīa p
cui eſſet ceca cōſequēt a lingua hac
igit̄ difficultate cōuicta epāle de
clinauit officiū q̄z abſit ut hūc
ſcōrū virū catthalogo dignū iu
dicē qui p̄z opi amōd p̄ſump
les infulas dimiſerit De comite
qui damnatus eſt ꝙ inter poſſeſſionē
Petro aut comē qua ꝛetinebat

Quā p̄udentiſſimū vīm illi q me
mio ſemel nuncupauit aliud ecia ſi gne
q̄d ꝛetulit ecia ſi nō magnopē ad p̄po
ſiti thema p̄tineat nō ſilebo nā dū
de poſſeſſionib; ecclāſtice iuſte poſſeſſis ſub
p̄ntie nre roſpectu verecundā papā
aretina rōnonacēſ ecia ſimulatꝰ co
gnomēt ep̄ūs ꝙm teuthonis īuasit
p̄uinciā comes quidā diues ac p̄potens
ſꝫ q̄d in illo ordine homīm p̄digni eſt
reppeꝛi bone opiōnis et īnocētis vite
p̄ut hūanū genꝰ de eo q̄m estima
tione cauti iudicii aīm decernūt fere
defuꝛtꝰ eſt Postremꝰ obitꝰ quidā re
ligioſꝰ vir ꝑ ſpūm ad infima deſcen
dit ꝓfectꝰ q; comitē viſu ī ſuprēmo ḡ
dū miniſdū ſcrūm poſitū vidit aie
bat nāq; q̄ ſcāla illa inter ſtridē
tes et ꝛepitātes ultꝛices ꝛtendi fla
mas videbat ecclēſti ac ſi ſuſcipie
dos oēs qui ex eade comitis generatio
ne deſcendēt roſtitui ſint aut re
tri et ſimane ſimite patens atq; ī
ꝓfunda dimerſit vñ ſcāla ꝓcul ſur
gebat Hoc igit̄ ordine ſurrexeꝛ vīm

sibimet seres trechabatur ut cū quis
eorū nouū attederet primū inter se
la teneū grandi is autē qui ibi tepti
erat alij ab omib ad primoziū sibi grā
dissi yma descendit. Cū autē alij atq alij
et eode grie haites pq p tremis opa
ad pfinā simila p tempus terrualla
conflueret alij primo redentes te
mutabilis ueritate indicij ad miseroza
migrauerūt. Plane dū vir quidā ter
templabat causā huius horride damp̄ne
quereret et psens cur ille comes sui
temporis puniret qui tā iuste tā ho
neste tā decenter vixisset audiuit. Cā
propter quandā pdij possessionē meten
tie quā beo stephano papa etc ab
stulerat mi vir. Cā iste decimo T hedi
tate fuerassit. Dñs ait. Ego diuisi sup
plino deputata sunt et sunt eoz ad pe
tendū nō dispar audacie culpa quippe
ut michi ad pfendas atrocis ire
dij penas roē supplicū opulauit
Hoc etiā in nris inuisit possessores
aduitat et subtilis inuocat ne dū se
redditibz sanat alieis edaces post
modū flāmas depascat medullā suis
Cā igit nos nō tā districte sat sce
beati regule q̄ edificatoi fratrū nr
primo descripte re uelut ab initio de
posita opis cuncta apposuim ut quoda
nō fiducia quid ne oblimo fidenter
repetat stili frenū stringem Cā ti
quis pusillanimitate ingredit si casu ob
tulit fenū repete ul' volueris capite
nā si mil de venatione ul' aucupio spo
nēt Preterea ut nrīs asserti oibz etiā
euāgelium nō desit auctas. saluator
noster in domū principis synagoge si
liā eius resuscitaturus aggredit mu
lieri fluxū sanguis patenti uelut absq
ea quā tetigerat tenuide medet. qd
si mirū si scribētes alienā septā ter
minū nec obmittimus illud vi

miseries qd ad edificationē primē sen
tentia q̄p et hor a nō proposito nō ab
horreat. Cā si ille pre vnā emē pos
sessiūcula periit quid de illo sentiē
dū est q̄ sub nōie epi tota ecclā ti
digne p̄sidet nō diuitur Cā imas
pq diuturnū ad propositū reuertamur

De milesio martire sancto

Quid etiā de bto apollesio mrē i
triphta referat hystoria nō silebo
dignū iudicū ut inuidoze legentiū pue
ant fide eoz de apibus sibi curetis ap
ponā Iste enī arte epūs milesig noie
mrio ornatus est. q̄ primū fide multa
uit apud ysaū paca nā telū inimica ou̇sationē
uersato aplicū spūs eū qā dū i ciuitate
pstra epūs fuerat ordinato multa sup
plicia et plagis atq tracto fr virili mēte
tricta sustinuit. Cāq nulli potuisset il
lius suade ut apiano cētū gemitu fores
templi reclusit tantam et ex inde discessit
pq pauci nō tempo primatibz eius loci
regē petentibz sup uenit cētū in tri
tonis clesiabz ciuitate subiunct et
velut desolatā regionē armatis se
ruibz inuasit. Apollesio autē epō
solitario pene rudi seruos q̄ sancti codi
cē euāgeliozū habebat preuiit oroz
fructuq ad ihēsolima et inde i egyp
tū ut uidet mōachos ibidē conuersā
tes Cānal' igit iste sanctoz et mul
tozū fuit opatoz sit sit testes qui
eius acta vitāq sēpserūt Extrema q̄
cōmissi regimis iuuenē post posuit nō
nō milliū reatu crimē tenuit nec
etiā ut minuloz cunctis opchretum
obtinuit. De sancto armulpho martire

Adne in physiologiis latinis spō
dime tēp celi fuisse auctoso phisi
mur ut in libris armulphi eiusdē vi
metēsis epūs uelut aureū nobis si
dus oriturit qui et ignozāne nīe
tenebras p exemplū sue uidos abigit

et mris allegationibꝫ ⁊ expugnabile robur attribuit, atꝫ ōnē ſuſpitionis hoc ꝑtitulo nodū dubietatis abſoluit. hic ꝙ̄ſerto ſicuti veridica fratrū relatione didicimꝰ qui deſcripti eiꝰ ſe lectiſſe teſtantur hyſtoriā ⁊ lotharingo regno nō longe ꝓcul a flandrea dinoſcitur gerebatur affirmāt hic ꝓtea puppim pater et rector magni regni annis finit Roma q̄ tum ipſe ſe adulphi legiſſe finiſſe nō pater puppim ſz̄ pauꝰ eiꝰ dñi ſpūs ardore ſuccenſus voluit affectu filiorū ꝙs ꝓponere ac mundane glē ꝓpas gl̄ioſum ypi pauperie mutuare ad hēmū ꝓperans cōtigit ut ē fluuiū qui moſella dicit trāſitū viatores habēt ſ̄ nō ia medii fere ſuperiecti pontis attigerit ubi torrentis alueꝰ ꝓfundꝰ denutrebat illius amnis ſinus ſub hac fedis conditione ꝓcul dubio ego ⁊quit amnis huic vereꝑ de ſpumoſis fluctibꝰ erutū tuū me ꝓtinus bibe cōfida omnē ꝓdoꝝ meoꝝ nexibꝰ abſolutū. moxq̄ hēmū periſſe ubi nō ſuo tempore ſibi ac mundo mortuꝰ viuit ⁊ inuicta deſuctū quietū ſuccēſſit metenſis eccl̄ie archiep̄us beāt arnulphū ad paſtoral̄ iuris regimis diſpēſatio dīna ꝓuexit. Cuiꝰ eſu eorum ꝑuenit hēmo deficiēte ⁊ cuncta melioꝝ abſtinēti piſces ſibi aliq̄ delatꝰ eſt ⁊ ꝙdam quē coq̄ ꝓuentus ⁊ alibꝰ ſuis amnis ſuus rapuit cuiꝰ letabundꝰ mox dño ſuo offerre nitebat. Quem beatꝰ epiſc̄ut aſſpexit illico recognouit et nō ia vibrātis metulli mira ⁊ eſt uenā ꝙ̄ ꝙā ꝓnatione dīna beatꝰ ſui cōſentꝰ eſt uenia. qd̄ꝰ vi amnicolis exaggerant bidui eſſe iter a ponte unde ꝓfectꝰ eſt amnis uſꝰ ad locū ubi piſces venerabili fuit ꝓpo ꝓnitus. Cuiꝰ virtutē ꝙ̄ a primis eſt abſolutꝰ hinc magis ⁊ ſub dīno terrore cō ſtrictꝰ et eo arbitrio ſe ampliꝰ de bitore quo ſm ſe nidet ſuppetere mē bonitate diligens igit̄ ſibimet ſuccreſſore nutu hēmū petiit ibiq̄ paſtorali muni depoſitus uſq̄ ad felicē obitū vixit. Inſignis uitaꝰ vir qd̄ſentꝰ nos viaꝰ uti faciem edocuit.

De conuerſo qui a ſancto andrea et a beato gregorio verberatus fuit

QVo circa no ab re ē qd̄ ſub fida ſanctitatis relatōe cognouiꝰ hic cōmorāte. iſſe enim. In mōſterio cuiaꝰ qd̄ clunic ſtatum dicit qd̄ꝰ beatꝰ gregoriꝰ ni fm rōne turbis memia condidit puer quidā a ꝓnubꝰ ut deo deinceps militaret oblatꝰ eſt qui poſtmodū dū ia adoleſceret egreſſus de monaſterio ad ſeculū rediit uxore ꝙ̄ ſibi nuptali federe copulauit. deinde nō ia ad miſerē ꝓuoluſſet etate ſenā tēna repente ꝓtruſſo eſt ⁊ grauē cepit mortis ⁊ ſuccēſſere langoꝝ molestia ꝑ ꝓtinuaē tandē male fugitiuꝰ ut ad mōſterium repedare ꝙperiit ibiq̄ pe nitudine de ſuis ꝑ̄tis habitaq̄ mōrhatꝰ accepit. Cuiaꝰ uxor eiꝰ cū nō multis abhinc lecto iacenti aſſiſtens cepit ille grauiter gemere ululatu emittere et ⁊ frenesi patere ordinata vociferatione garrire. ꝑ̄ſertim ab eis cur nō ille quieſceret nōne ⁊quirit videtis dñm adrea apoſtolū ſanctuꝰ gregoriū accurrimus me ſuis verberibꝰ tinamis flagellantes. Ululas itaq̄ ruſticas ac flebiles voces emittēs pauſabat ac ſpirabat atq̄ dicebat modo nec beatus ſuccurrit ꝓtea q̄ mōſterium dimiſi vxoremq̄ ſuſcepi miſer ac poſt fletꝰ atꝫ rugitꝰ ad momentū quieſcebat ac bat. modo me crudeliter grauerunt q̄ pauꝑibꝰ medicinabꝰ magnifice ſuccurremis nichil dedi ſi eos ecce qd̄ flagitioſe ⁊ frequenter urgeſt. Rurſuſq̄ geminas ſtru

dozes et grem to asserebat qm sep nu
mos a vidua quada pauperula mutuo
accepi et reddē nolui quot pedi passi
bꝰ illa labozauit dū eos ad me veni
do requireꝫ tot ego mir trio de sozdi
mantbꝰ ptuli dū me pīs verberaret
ut fratis aut sā nō mētoz. Ipsa hō
ra sexta de hac semlo migrauit sic
erat pozro tūc sexta feria Tnocte uc
ā dñica illuscebat dies qui dicit Tri
mis palmaꝝ de leo rūtis mitibꝰ
nō sagmis exiliens scapulaꝫ atq; alu
ei que iuuta se etiā repete arripuit
mox q; ecclīaꝫ bti andree attonitis ac
fessis Thraut ubi strato exposito hijs
qui aderāt fratribꝰ atq; sororiꝫ
uerbēibꝰ flagellato ita de corpe egre
dit pīs ferato sicut ex fonte baptis
matis mundꝰ exiuit Inter missarū
igit sacrosca solepnia dñice pass
ionis plecta hora qua pdixerat deo
spīm reddidit Crudato aut ad lauā
dū ex more cubitū sic pibites ar
stigmata Tex mebris uidiq; vide
bant ac si corpe eius materialibꝰ fu
isset alligu verbēibꝰ

De camicula an lectū sancti gregorij pempta.

Sed quid mirū si sancti dei qui
uidentiuꝫ sūt mūdi Thoie q
rois erat captus Tsecutu sūt culpā qm
quide de bruto animali utilitate didici q
expetere vindicta nā Teode mōste
rio cripta ē que bti gregoij dicitur
ubi viz ex pns eius pspicuis ac fe
gidis redimit aquis vide bibebat
et lapideū cubile adhuc ē cernitur
ubi estiuo tpe quiescebat quā alīqn
cripta pgrinus camicula emit ipsa
est sil ut estuas l bibēt sine pona
ut eo loco pmaneret ac ner dū ad a
quas usq; pgressus mox ut pfato lec
tulo applicuit mozies cessauit.
Crudata igit formidine pcedda sti
hoi dīna indicia qm et Tmalū rone
tarenta tā terribile exercet de dis
ciplīa Ubi cū ne simplicē quide aqua
recti sā loci uoluit omīs deo ut in
sons camicula tangēt qua putamꝫ
molestia tolleat cū puersq; aliꝫ ad
propiandū corpꝰ eius et sanguinē sa
cris altaribꝰ applignat. Sz cū pza
tus quisq; deū suis reprobis actibꝰ ex
acerbat et simulat nō multi ptinꝫ
irrogat pacienta dīna vindicta que
tū ipetuū reseruat ad pena

De padulpho et iohanne pncipibꝰ condempnatis in inferno

Pozro dū sibi eius exanio dictitaꝫ
articulū Erre desidia religio
sa trassimen mōsterij abbas accedit
Cui innuit sicut bēd dicebat rogita
hoc uigil nobis sic cū illo nō sepa
rat assertio veritatis. Hic itaq; michi
aliq; narrat qd ipa ratio psuadet
ut scriba Petrus iquit dei neapo
litane regionis i pincipia tpe mūi
via publica solitaq; habitabat cū
mimiri dū nocturno tpe psalleret
et fenestra cellule hozarū explo
ratoz aperiret exte vidit multos ni
gros hoies trā ethiopes uter cupe
et longo tractu omnibus feno sagi
nato animal Cuiaq; eos curiosa iqui
rēti qui essent q; nā tei gen hec in
mētoz pabula deferrent. malig
ni Tquiūt spūs sum hec pabula pecoribꝰ alendis ꝛ fomenta
pone igniū horibꝰ cōburendis. Post
ea cū Theodoro pncipe cauone
padulphū qui ia defūcbit et iohēm
nigrū militē neapolitane ciuitatis
qui adhuc uiuūt Illico pfa
tū iohem vir dei mpiger adiit q vide
rat quecq; audierat fideliter cuncta nar
rauit Vide tempoꝝ Imperator otto
secūdus adisq; sarracenos pliaturꝰ fest

nabat. Hinc igit audatus iohes aut
mo nos mte est imperatoi tenere ortor
rere et ei ee sil de hijs q tetre sunt
pnda cosideatione tractare. Dozio po
imperatois abtessu spondeo qa et se
culi desesu et moshi ordinis habitu
suma Vtrauit. pbaet vtru verii esset
qd ille narrabat misit mihi pt nq
et ad mensa cupiana dire direxit
qui veies padulphu ia mozuu repit
ipe quoz mgr mulieu iohes anap il
las ptes impator attingeti vpdie
bo qndeci supuixit quo mozno r
mos vesima vide viz gehena fre
quet eructati flamas erupit ut
liquido pbaet qa fem qd a demoi
bo pabatur nil aliud fuit nisi ignis
tmis mendi qui pauis et reptis
horibo debebat sta animas in illis
Hiibo reptba dnes mois igms eru
pe de pdicto mote videt tam sul
phuree resine cogeties qui po vesu
no fluit ut torrente fumati atz de
cntrete ipetu in mare descendat. ibi
sic torpalit videl pt ad tapostu lup
si iohis dixit qa ps illoz erit in stag
no ardenti igne et sulphure qd est
mors secuda. Hinc et saleritanus
pceptis hui vir grammatici cats eque
pcipis qui ante nd phil nos anos
et multis violetijs aiz inimicis oppi
sionibo suoz gladijs intactu estima
mus ni pcul a spexisset qda die de
pdco mote vesuio piceas atz sulphu
reas repente flamas eructe et ipe pti
cul fre et caligine subito strepitu
dnes et primo motium est atz ad
infeos descensuu. O o ecia mons te
pribi hois ipio terribile sup nos iudi
ciu conditois. Supuenie igit de pxi
ma morte dii secutu ei mentem com
berat cu spiauit. que illa ut postmo
te referebat qd cu gisset ignoias diu

iacuisset et viu tande no hoiem sz
cadauer reassumme a se pstitum deset
Sze penitenaa alterius alter meau

Odonio pt. te suscipiat

Frem missimo pt. pter mothus
fine pietatis affectu qd' pns sepiu
tenuum nisi absens scribo et ne fluc
tuans materie mee dementi fiducia
septnois incerto viz ut simple valentis
pcidena nullate ordinem caritate
suspias et si suscepeis istam sua pt
uti vires suppetit amplitate psolvas
pozio ei canonu veteri auctas ut pe
nitenti sacerdos vnq dei clemiam no
relaqueet nisi ad pns digna fuq pclo
sima tuatione cpenset. qua consilia
ta metiedis aliene cautiois viribus
obligum qa si et si aliqua vite mee sit
meta no nouimq Domino plane cu
ncq q mi i camaldulesi hemo como
tati vir viz diuisis vtum floribo ador
nato et sinpne ingibo lacrimaru flu
entis irriguo ni retulit qd enarro
et ordio requirit eati i actum tritoz
tenobio qd dixi ad pmu multis pno
ru negibo tholuto cui ei unu aliquate
lapsum austeioz et longa minuisse pe
tenam fuisset diuerta ille fre emdi cu
copleto armenta fluiaq adhebat
ad portadu peitene podo quidam pe
nitens qd fuster ille deuoto susceptas
ordinis peitentie pte tulit atz a psol
uendo huiq debito cautione securu ma
ne suscepit. Ex dii ille pnto leuigato
one ad strictioris vite censura remit
titur iste sibi ad solu mortis debitu aliquot
oris vite spacium pollicet. Aliquito po
tegritudine tenditur ac subito morte
qua pcul esse speabat iterrit. fre
mit autu fuster ille aliu ad se ut pheti
sibilis vite et apostatis inter fratres
sto multis uicis pquiodu dicto pe
nitenti monacho i sopnis apparuit

que ille q̃tinꝰ tã subtiliꝰ. Quid ergo te frater agitur. quo tibi est. Cui que nulla admodũ vore rndit. Vale tã uter et dure. ꝓpter te nã liber. Appzis ꝙ tuis me simulis modam et. aliene mutuis obnoxiũ reddidi. ner ꝓsolui flagellis atterꝰ vñ quesꝰ te. et qua valeo supplicatõe deposco ut vigiles ꝓtear liberes me. Vade itaq; et sciꝰ hui⁹ lo ra ꝓtare cõcientiã ut debita mee ꝓfessionis a me neglecta ꝓsoluat. sicq; me ab hijs que ꝓsto sũt supplicijs eruat. Exp̃gefactis ille fenbꝰ qd̃ videãt re rulit. qd̃ audiãt. in manus ꝓcas ꝙ posuit. effimant. ꝓtermittꝰ. Dozio at cũ ia frẽs ꝓfixa illi ꝓnũciãt. quã tinte dñis argumẽtoz spiritalis ex retrusis ꝓlenisset. ꝓfato mõcho finter ille ꝙ visu. turs; apparuit. et qz se rem satis festinutẽ et alacris volto ondit. Interrogato iterũ qd̃ habẽt rndit se ꝙ ordes finterũ nõ tm mo pe nalibꝰ rõmodis erutũ ꝙ etiã ad eloquẽtiã soztẽ mundũ deptere et celsi mi per mutatione trãslatũ. Indicta dñe clemẽte dispẽsatio ã ꝓmoz nios etiã ꝑstruit. vinos et dñi alios verberat. alios ãlitar a verbeꝛbꝰ e ripiãt. ꝓzmat. Audisti finter hiſ tozia esto. ꝓnũcq; ad tantala. Laudul pho electo mediolanensi ꝙ cõuer sionẽ suã sicut ꝓmiserat nõ ꝓcedit

Laudulpho electo et senatozi gnis et pene tinus to mtoze cõspitio. P. ꝓmoz mõcho ꝓcalute ꝓstolatꝰ sũ et certũ temi ut inuõ cõ dictũ sacũ ozdis arripes ꝑtritũ ꝙz qã te rex egipti lun ac lateris sermino nõ oppssit. qã te achis a ꝓ cinctu sue mtime sacrupus ꝓsistonti bꝰ nõ abierit ꝙz pons mlenitꝰ illo de late mõbꝰ effimꝰ. biadies soret bethlee uta remuit. filiesq; sue a mozc denicti nullis sermoni ac refer tionũ suarũ tubꝰ delimuit. qd̃ nõ hoiũ ꝙz deo spondentꝰ humana te meritas nõ ꝓsoluit. Obsecro m fmẽ quid prudẽcia tua valeat. qui satois obtendẽ. qd̃ argumẽtũ ut ei liceat qd̃ ꝓpõ indicte et ãgelis testibꝰ ꝓmi serunt nõ mplẽ. Cui dns ꝓ monsen diuit. si quis virꝰ vouit dño a se cõstrmetur. uã mẽto nõ frangatur rtũ vbũ ꝙz õne qd̃ ꝓmisit ꝓplebit. an hic forte purgnt mẽdatũ vdo neriq; videt. in defensiõe ꝓfugiũ ꝙ mediolanẽsis ciuitas tuit. i sedito nẽ uersa repetitũ vtriq; ruinã mi nabat. interitũ et ꝙ mritas mitti tulit. si uoluntas desit arbitriũ no ma nebit. ꝙz tamẽtũ determit auctoꝛbus ut si vidua potentis violentã ꝓtimes cans sacrũ uclame ãsi nõ ꝓsequẽtis sũ suspiret. ꝙ ee qd̃ semel mist ꝓpo sito postmodũ nõ repetat. absit ꝙ ut virũ timoz absoluat. q̃ fenis erã i iudino nõ ꝙrusit. Pserũ tñ me de mũciate nehnĩ mõi te uoto ꝓtimbẽ mozis astringẽs. misi q̃ sequẽtẽ erã ꝓ viui opis effimã. ꝓmissa cõples tu te dñe sme denotasti. si date spõ sionib aliq̃ mysteriũ uiolacis dum qd̃ nõ sine ꝓfili re nup apud nos ar adisse cognoscis. Cum quidã ar duinꝰ nõie frumose ꝓdẽte grie cla rus dum⁹ opulẽtq; terra mi deuotõe spõsodeãt. ꝙ siante posset. salte ꝙ pleto decimo ad mõsterũ sci vicentij qd̃ viz i arbinan cõstitutũ est terti tozio mõstũ suscepturꝰ declinaret habitũ. tande cõdicte pactionis elapso tñ ei ego assidnꝰ huic quatuoz insistere ille mde tenebo blandicto. quide one bonũ ꝓmittẽti ꝙ aliꝰ cõuersionẽ effectũ ꝙ busdã tergiũ saboꝛbꝰ ꝓte lauati troz quoq; ia dñi mõsterij illiꝰ

fruebat vens dissuadebat qz ꝯcern
mꝰ mmisi ꝓmissis sepe sustenta
bat anxilijs Interea langnore corpis
irruere decubuit ꝑmissa confessio indino
sacerdotis absolutis panibꝰ et cibis
multa largitis Interea ut cibus ꝑsi bꝰ
ꝯpositis assistentes sibi cognatos bat
affines sub hac ostentatione constringet
Obsecro inquit ꝓ caritate que deꝰ est
nemo me reddi huic mortali vite de
posimꝰ ne ad absit impatiꝰ postmodꝰ
mors ipsa reperiat. aliquanto post
eiꝰ obitꝰ tpe ꝑdcꝰ abbas vir ille ꝑ
visii nocturne amenis apparuit. ui
debat autꝫ illi qꝫ imperator in spano
sa quada campi planitie imperatoz
si rite teneo uel aliꝰ ex celsa ꝑmis
sꝰ tocꝫ regni ꝑmotibꝰ et ꝯpulso
mozaretur exercitu Cuiꝰ ille stupefactis
oculos huc illucꝫ duxit erat ardui
ma abrupta rꝰ custodibꝰ durebat
hen inquit siste gradꝰ fige pedem ascese
paululꝫ nꝰ ne loqueris ardue age
fruter quid tibi est letalis an pacis
adest pena uel gloria Cui tristis ac
flebilis ait me de gla cōsulis
qui ingiba penis affinoz et ne ad
mortis quidē respirē ꝑmittoz
ad quē abbas Quid beatꝰ virtutꝫ
nō tibi ꝛ minime mir succurrit qꝛ
ad collaborandū sue domꝰ admisꝰ
torpebꝫ tā sedulo desertasti Cui mox
ille subiungit sancte ait virtutꝫ dñi
me sim sciat spernere colloquiꝰ ꝫ qꝛ
dudꝰ fatigatꝰ hoc optime nō me
mi spē hāc oīo ita frustratꝰ amisi
Ubi solerter attendedꝰ qꝫ recta sit
linea dñice institutionis ymo qꝫ artifex a
pud deꝰ mercēa vendite Ille signis
dñi ad hoc vocē Quesiturꝰ se in
monasterio bti mris et ꝑmittebat
et differebat mr ad eum se
mris bemē colloquiꝰ et quasi ex ꝑ
missione speciabat et ꝫ nullatenꝰ ꝛ
peruabat Peregrinꝰ qꝫ fuit ut abbas po
tissimꝰ hāc rapiet visionē qui sibi
ne ꝯuerteretur obstitit Alius enim
equotꝰ michi ait ꝯmunis i monachi
sꝫ urbe pollebat et legis perita stre
nuꝰ et grāmatice regulis ꝯpetenter
instructꝰ hic mecum fide docter ꝛsultit
ut si ego simul et ipse relinquere seru
lū quid plura Tandē ego ad ꝯuersi
onē veniens ut sponsio redderetur
exegi sꝫ optinē nō potui ille quip
pe me gratie dꝰ ꝑmisit suaqꝫ vesti
gia q subsistens artissime ꝓsilit
nō multis nō postmodū diebꝰ dñi ad
hunc aduꝫ generū suū furens ai li
uor accedit gladio repete ꝓssa ma
nꝰ eiꝰ obrigruit sinuꝫ stupefacta dei
tepꝫ ꝑmansit et rigida ut baculo suo
dependens magis erat oneri ꝑ virtutē
Itaqꝫ mutilis sue mundi dilectꝰ
abiecit abiecit et nō ita multis ꝫ nī beati
mi totꝫ deuote i sancta usꝫ ad obitū
ꝯuersatione ꝑmansit Interea ꝫ
iohes ꝯnatalē epūs ad negotia re
dit qui dñi ꝯuersione ꝓlongua
sua ꝑ longū tpꝫ iteruallia dif
ferret aliqñ contigit ut i fundo suo
que i saltu possidebat territorio
morarꝫ illic itaqꝫ cōstitutꝰ pau
lule nocti vidit puerū quē uelut
spe sui celebrat ꝓcepit auferri sinis
cultꝰ qꝫ ferrul' ꝑfutuꝝ nō segnis ꝓpa
ri Emittit illa ꝑcs fletꝰ fundit ac
gemitꝰ sibiqꝫ idulgēe sui reddi
postulat nutricē ꝫ suo ventꝰ
magis qꝫ illi Tunc epūs dñi ꝓpōs
ꝓnidet messis mandatis ꝑmpedit
auctoris qui ꝑ ꝓphetā dixit Sub
uertite oppido infantē pupillo defe
cte vidue ꝫ qui absens credebat
mstituendo ꝓpriū ꝑtē se donauit
in feudo iudicū ꝫ epūs dñi lat

tulit credauer epi iacebat quam me
quo minuti casu nondu et ac ser
mo studio pendendu quam adusq
mutos huius vite dilectos callidi u
machinatois insidiet astucia attu
inte scr et arguite illuc ni tpis pue
ru p oza mittentu qstruit ut vem
te q epi mozs ipma precedet ut et
illiq me pueniret ocius et m frus
traret adueto
Quid igit pdest
qd tu ad reuersionis gemitu puocatu
dupeti nob semp pcussatois oppom
et tuq; deu mtem nra no videat nec
tutu nos vrgentu subitu copulam
ra cu patrias quassibz res nobis i
iuste sublatas distrute diuiditet re
dendi ne est qd hoiez sibi subtrahi
paosa scr subtenta eqnimit ferret
Dicu qd m grimpoto senecu vir scr ho
nestissimo ac pmu libz eruditq ac
medicq retulit
Quonda iquit alienu
sue furtiue surrupuit et crucce cladef
fine trusit Vir tq ille pientis epi
bq mitq ce cosueuerat et pcipue hu
manitate pegrinis et hospitibq sedu
lq exhibebat Intea accesit diues ihus
effigie pauris et tq pluo ta tri
ne deformis egebat aere tonsoris.
Ille pmo reuerenti assurgens mtu retea
huanitatis opedia cepit illiu forpi
bq attonde scr du tozquat ac stringit et
ac tepit duos i ompino ocnlos sub
tremebq lauantes expauit ho stupes
q cotremuit et qd vellet esse qd nar
pauidq requisiuit Qui mox ille ege
quit ihus vocoz qui vndiq turbu
cotemploz et usq sub omni quibq etia
me vidi qua nup i cauea illusisti mox
q disparuit ille pmo ad toz iudices
dnaq cuia se clemeta recognouit et qd
migne p supsente satisfactoe purga
uit
Sed qui tibi ta vnanim fine
ulle fumiliaritate tonigoz obsequio

te pigeat iuuenu etia qnq audie qd
loquoz Thor eu copiosioz gu pure
ac no suspecte raitatis ondit si qd qd
veritatis i mente no ta vrbane q sue
plicit pfecit Certe vir quida no
mie pambo clauy quide grie p te
nuis facultate tome cognitq Tuno
meu diu sabati hospitio cu hereto
pie memorie regy coronia susceptet in
petij in ipis vigilijs dnice natiuitatis
pmane ia noctis i minenbq tene
bris no pua portoz grege p midia
uu pozticu ductebat Cui pfatus pam
bo mitu oppam venalem i unu porco
ru ungues arripuit fauces ne grunni
ret obstruxit sicq grunnilabundo ad
sonos ut i mastimu pareret adiecit
Illuxisse igit sacrosca solepni
nie sno finit sicle et sanato equi
tate de sui eruditis i punitate puni
bat ei formisse q thor no attenderet
deq scr subsepte pxima nocte didi
cit qa dina sup cu tetribunio vigi
lauit scr du equu suu male custo
diet obdormiret subito furt halecras
quas ille suis maibq i nequit astute
subduxit equiq cu freno simul et
sella trasposuit. cui gilas unq sub
tili se sensit mulctatu ce indignu qa
ey cade manu qua portu mpudent
auctoi fenoe caballu sibi subreptu
ea cognouit qz equis Thor hoc
cognito sit vltio seruitu post culpa
no minu q a abusoa reprobis ali
qu pena differt suis q sicleibq
dinoq pfruit sicut ei septua testi
tur ducit Tbonis dies suos et in
puncto ad inferna descendit
Quem plane qa ei et apud pau
lese opidu libcalu armu studijs do
cendq insistem du adhuc viz adoles
cente flore et none pubertis in
duce facie et estus libidinis spaciu

attendêt cumẽ clerico quidã noĩe ten
tolino pelliẽ suã uꝑ meã habebat
hospitiũ ut aiũt aspꝛũ lubricũ et
thonestã sans decore venustũ ¶ Hic
ornatꝰ mundilo et semꝑ ornatꝰ atq; cõ
spicuꝰ incedebat ita ut caput eius
niueꝰ nisi galerum pellis obtegeret
cõuenta marcasina atq; nouella fulu
go ꝙ arte fullonis infectũ calceꝰ pos
tremo aĝlim tostis spẽm nõ fallẽt &
tactilli ꝓtexta uox grandis suauis et
tremula adeo ut i cãta modulãs et
audiẽtiũ corda mulceret erat statutus i
se ora plebis cõuertẽs. affluebat
obsequijs delitijs rubebat ora flammãta
cotidie carissimis iunctũ atq; indiuisis
omnibꝰ amicis ac familiaribus illecebris
festiuus applaudebat ¶ Hic ergo
furijs et ꝑditis moribꝰ qã corpꝰ cõ
tegimus adeũ nichil ꝓficiq; esse
nõ poteũ ¶ Quid dicã qã dñi hor ter
nere tribulantis luxurie molestias ꝓtu
li. cũ etiã postq; ad hẽmitũ dei cum sede le
nonij medicina me sepiꝰ colaphizare
nõ destitit ¶ Sepe fateor mi maligne
hostis hor ꝓposuit scema et illos esse
felices ac beatissimos qui tã iocunde ui
uẽnt ꝓsuadere tẽptauit ¶ Sed ecce hymꝰ
beatitudinis mihi diuinꝰ cõsequutus
etiã quo fine cõclusert attendamꝰ, nã
ait ꝙ qui ex fere annoꝝ lustra i hac
luxuriosa uoluptate duxisset an aĩe
ei cõe ipe flagret incendiũ i una
domo repti uermes simul igne cõsump
ti sint ¶ Hic sic mihi flamma libidis
igne meruit cõburi et ad dulias
uita cõtulerit amaro ꝓfecto dolore cõtinus
demonstrauit ¶ Sed ut ad eos redeã
qui conuersione sua et pollicẽt et
fallũt ꝓsbr quidã mauro nõe an
nauros annos se mihi deuote cõmi
sit meq; certũ qã mõachus i hemo
ficeret reddidit. paulo ꝓ mutatũ e
or eius ac sedo qd ꝙ me cũ deo pepi
gerit miserauit ¶ Sed ut certius men
tis eius ꝓbet in simplicitate animis et culi
go que latebat in corde pingẽtur i
fronte i eius oculo repente uisus ab
ortus qd eũ deuer admisit ihoẽs
in deformitate portauit ¶ Postmodi
uero dñi ordinis studio iuuenã ꝓgeret
anĝlꝰ tenuis admodũ grauiꝝ tri
uadaret cũ retrorsũ ocẽ uadũ illũ ac si
tũ simitent trãsiret solq; eqmis illius so
lito sine sessore repto est ¶ Hequitẽ
tes igit eũ dñi alueũ fluuiꝰ hyr illuc
q; discurrũt undis obruti ꝑdiuer
q; anime ꝑmisit. hoc utiq; modo
dñi sto ꝓposito vagantibꝰ sue quisq;
lias ꝓficit ut eius labore meritũ
delusꝰ amisit ¶ Verũ ego dñi dulce
dine tue tarditatis illecebꝝ sermone di
uino ꝓuoco nodũ mestꝝ modũ tã
cõpendij cplãtis exordo finio aũt te
ego pitũ rudis ãmoneo no descriptu
ris exẽpla ꝓmo ꝙ tñ rusticus res tñ
domesticas tenui ut rotundatis stoma
chũ dapibꝰ ebete nubibꝰ ad edendũ
siliquis uel herbis uiretibꝰ exuta
rẽ ¶ Ad te igit te remitto mentis
animatũ ubi certe plurime condi
untur pagine scripturarũ ¶ Illuc ꝓui
dentia tua solleter i quirit quid
melius sit an ut ꝓsoluto cõuersionis
tue debito i solijs ꝑ indutiarũ sedeas
uel nõ soluto an tribunal cassimi iu
dicis cõe redditurꝰ assistas Vnde
sino qã si a miũdi uãitatibꝰ ulla
posses cõe cõuerti fieres ꝓuti
dubio os dei ꝓ xpi. tuba relec
tis eloquij. destructo diabuli edi
fitij fundatoꝝ eterni esses poste
mo lumẽ ecclie ac murꝰ i ceptus
nabilis mlitie ꝙtiane

flebilis lamentatio de animabus i mundicie et luxurie deditis.

Ecce te infelix aia defleo atq;
ge intimo pectore de tue ꝓditio
nis sordibo suspiro. defleo te tam
miserabilis aia immundicie sordibo de
dita toro nimiu lacrimaru fonte lu
genda. ꝓh dolor quis dabit capiti
meo aquam et oculis meis fontem lac
rimaru. nec iam aliena hec flebilis
uox me turbat singultuate deprimi
q̃ tur ego ore ꝓphetico ferebat. nõ ei
lapidea turbate verbis ꝓfugnacula
nõ munitioꝝ templi subuisa cõque
ror edifica. nõ vilis virgi agnã
lamentor ad babilonia regis impii
ducta fuisse captiua. nobilis a me
aia plangit ad ymaginẽ dei et sili
tudinẽ condita et ꝓnosissio ypi sag
nine compacta multis edifijs eccle
sijs recte viene fulcire ꝓsenda fastigijs
insignis ignib aia lapsu et templi
sancti habitaculo lamentor eyndim
Oculi mei plorando desinite uberes
lacrimaru riuos effundite et cessetis
fletibo tristia lugubres ora rigate
Deducat in ꝓpria oculi mei lacrimas
die et nocte et nõ taceat pupilla con
tritione magna cõtrita e ego filia
populi mei plaga pessima vehemẽter
filia ipse populi mei pessima plaga cõ
trita e qa aia q stet emẽ fuerat filia
ab hoste hostiam grauib telo immidine
est crudeliter sauciata et quasi tabula
regis etim lacta sacri eloquij tenere
ac mollire edocebat nunc venenõ libi
dinis pestilenti infecta i sulphureis
gomorre cineribo tumefacta ac rigi
da tacere conspicit et cui nefarie
bant voluptuose meretricib i vijs
q̃ nutrichant i exercitib aplexib sint
strenua et cruace sequit ꝓpria et diat
qa maior est offensa matris filie
populi mei quã sodomor q subuersa e
i momento manꝰ ipse expiantis

ꝑcussit sodomor qa vnusquisq;
nisi tanto detestat delicto qualẽ et
et ipse euangelice legis maiestatẽ cõ
tẽpsit et ne remedijs ecclesiatorie
tergiuersatiões incurrat notitia illius
diuine legis instanter actulit. Heu
heu infelix aia cur nõ considerans a
quante dignitatis culmine sis elapsa
quanto splendoꝝ et glie sis decore nu
data et nõ obscura caligine i furore
sue dñe filiã syon ꝓcul dubio telo in
terimis. Filia israel egredere et fuge
de medio babilonis et ne participes
sis delictoꝝ eius ego enim tam ingẽtis
copaties et ignominie tue amarissi
me deflens dico Defecerunt ꝑ lacri
mis oculi mei conturbata sunt viscera
mea effusa est in terra super contritione
filie populi mei et tua ma
la tua pensare dissimulas aut i tanta
ruine tui moles sedeo aut regina et vi
dua nõ sum Ego captiuitatẽ tuã miser
to exclamo aut iacob ductꝰ est in cap
tiuitatẽ et israel finis e in ꝓda et tri
bulatõe qa diues sum et ditatus et nihil
egeo nescis qa tu es miser et mi
serabilis et pauper et cecus et nudus
Ꝓpterea miser quãta tor tui obscuri
tas ꝓmat aliquando q̃ densa te caligo
tenebris inuoluat i vmbre seruũ fuerat
te libidinis impulit i tuã te spem ho
stis vitii i virtutis inimice lapsum ires
in tantum nunq̃ hymnis i laudem ali
bidinũ populatus insilui nunq̃ aries
tam acriter arietes aduersi coitꝰ flammati et
equus nepe cum equo ad vnum ꝓsepe
blande et concorditer pascit quin visa
equa tam insensibili tute iuuenie ꝓtinus
effrenis nunq̃ taurꝰ tantum amoris ar
dens petulanti appetijt nunq̃ asinus
sic mulo cõcubendi cum animo tridui e
misit. Ipse q̃ pene homines ꝓpterea nõ
tacuimus ad ipsa q. bruta animalia ꝓ
hortesimus qd ab humane finimus re

nicitate ac ꝑuitate cõmittit̃ irrõbili
ñ perdat̃ iudicio rẽdempnat̃. Dic mi
cuiuate respõde homo effemiate quid
in vita agis ad mi temetipm̃ reuenire nõ
possis quã diuisitate sẽsuũ ã varia
liniamẽta mẽbrorũ quã mollitie quã
carnalis illecebre teneritudine quã lu
bricã volũ tõnditate Terreat te que
so miger aspectꝰ abhorreat mens tua
vitiles artꝰ nãlis ãppe appetitꝰ offi
cii est ut hor vmi sãsas qrãtisq; aduer
ad mi faciliꝰ sine claustꝝ repire
nõ valeat Dri gr̃a te contrectato mastꝫ
lime carnis oblectat̃ verte mang i te
et sato ga ad ad apiꝰ te nõ reuertens
ꝑ alieno corpe ꝑ vanũ quietis Ve tibi
infelix aiã de mia mutatꝫ thãnt̃ an
geli ꝑsultãt plausibꝰ nimia forta es
ꝑda dẽmi rapia crudelis spolia ꝑpe
trii Apetuerit sup te os sm̃ occ mi
mica tua sibilauerit et frenuerit de
tibꝰ et dixerit̃ deuorabimꝰ ea Ecce
ast dies quã exspectabimꝰ inuenꝰ vidi

Petri damiani humilis monachi a pologeticus de contemptu seculi.

De contẽptu seculi frequẽtissim̃ albizo viz venerabi
lis hẽmita et petro dem̃
retulerat ia ꝓpi phylosopho sepe ut nos
tris familiaꝝ quoda studio disputãdi so
lita cũ de nra ꝓfessione dolim⁹ cui ea
dem̃ multis hui⁹ sacre milite fratri
bꝰ ꝑ abruptu uagãtibꝰ cõquestꝰ sim⁹
ad tanta q̃ppe fere cotidie semetipso
deteriorẽ mundo iste deuolui ut nõ so
lũ cuiuslibet suę secularis sũ etiã sue
conditionis ordo a statu suo collapsꝰ
iacerat ꝑ etiã ipa mõstica disciplina
soleteꝰ utilitꝰ diuersi declinata ab
assueta illa celsitudine sue ꝓfessionis la
gueſcat. periit pudor. honestas e
uanuit religio extincta et uelut fune
sto agmine omn̄ sensꝰ vtutũ turba ꝑ
cul abcessit. oẽs em̃ que sua sunt que
rit et cõtempto celesti desiderio terra
ria labia cõcupiscit Et qa subito
so mundi fine post mundi milia rem̃
desinit. ãsi post alta pelagi i ultimis
ad terrã remigio manꝰ festinat et
cũ laborãdi finis ꝓcul dubio quies sit
qnbꝰ vlꝰ quiescẽdi locꝰ offert̃ supna
tuo laboris studio penalit̃ fungamur

De monachis qui adea que reliquerãt

Sed esto ut filii huius se seculi i fluctuũ magna semel
rerũ ꝓcella tuꝰ rũdatione uersent etiãm
semã ãbus ꝓpensio oblectanti aspi
rãt ut nõ quas voluerũt pomoꝝ
fruges metãt. Quid ei mi mã aplius
de hijs q̃ i mundo sunt iudicẽ Nos alti
q̃ mundi abrenũiatoꝝ diuitiã qui terre
ni fluctꝰ naufragiũ euasisse gl̃iamur
cur ad illud dennio uelut quoda uomi
te uiolenti absorberi relabim̃ Cur ad
ea q̃ priꝰ dño amore cõtẽpsim⁹ retro
grudis mentibꝰ gressibꝰ malo estuã
ti desiderio reuolem⁹ Cur no nẽmus
illud honeste abstinẽs ꝑtinaciter tene
re petẽ qđ neq; tirena nra neq; dine
gis autoritas uetuerit possidẽ ꝓpriꝰ
nos ferimꝰ utra nobis iuste possessa
ia nra nõ fuerit et q̃ mi iuris erant
i alienũ trãslata ꝓdiret Qđ gr̃a cõsti
tũ fuit i ea pcipue nos metipsos r
tame addiuẽ ut rontũ oia humana
diuinaq; legũ decreta q̃ viz pare
frenebant nunc nunc sit dimittẽ ꝑtos
siquidẽ mirme lateſcũ ultronea teme
ritate bellũ nomiꝰ et mũ sacre scrip
tuę sniãs cõfigẽ nõ timem⁹ Qui mi
nus pertinuerunt ananyas et saphi
ra q̃ monachi qui pecuniam posſi

Quis ergo anima ea ipsa dem̃
ptum rebꝰ ꝓpriis abrenũiare
coegit ꝑ qđ ꝑpetuum ntiꝰ ꝓ sus
tentãda ãsi longa vita retinuit repe

tinc tm̃oris ſm̃am nō erasit. etſi ꝑ
nequā nr̃ō abrenūatoꝝ regulā
contenti ſint vinc̃ iuſta ꝓuidentoꝝ
aūadiſſione coacti ſint ī matrīo exitu
felicit̃ exſtruc̃ Et quidē utpote
rudes illi nouit̃ venientes nec dū ſor
taſſe ad plenū euāgelica ꝓcepta di
dicerūt nec de ſanā noua doctrīa cōdi
ces ad publicū ꝓtoc̃ preſſeāt. artiꝰ
qui ī ipō fidei tyrocinio quodāmō ſim
plicit̃ pcreuerīt diſtricto quidē ſz pio
iudice ſola ut credim⁹ cōtoꝝ ſunt
morte mulctati ſz eos ante qui certa ſa
cri eloq̃ volumīa legim⁹ qui ī mi
bilib⁹ ſcōr̃ prīm vitas atq; ꝓcepta ꝑ
illud aurēū aplōr̃ ſeculū exiſtentiū
ꝑ omnibus aſſidua diſcuſſione verſam⁹
an tribunal xpi ad examinatiōis obtēn
dere qđ ſpūi nerſationis argumētū po
teſtm⁹ inuenīc̃ Et re longe nobiliorꝭ
queſtꝰ obtentu queſtꝰ etiaꝫ uitā q̃q
no mō reliq̃m⁹ ſz et ꝑpetuā cōtēnim⁹
mīatione nō hom̃ ſz deo ꝓpoſſi
ſum⁹ Ubi ergo adhuc marſupio nec
nūm⁹ īclusit̃ ſi ad rēm ſpectat tois
ī mūdā ꝓtulib⁹ penuīc̃ reſeruat̃ qđ
illi ī reddenda uōc dicem⁹. quia nos de
fenſionis arte purgabim⁹ Hinc arte
dit ad illu vanilāres m fide ī nulla in
debant̃ ecclīa poſſe ſuſtētare cōtra
fidē nūmiū m ipō xpiane religiōis
exordio ipē quoꝝ ecclīe nec dū fuerūt ꝑ
male edificīū fabricate ſz eos ad qui vbiq;
fratrū tā largiſſīa elemōſ ꝓpe primo
ing terminū ut totidie dū mūdo īmi
nuta poſſeſſioē contribuīt ecclīa copio
ſiſſime dilatet̃ Et ꝙ de futuribus ali
mentis luminū annale repom⁹ dū no
bis ī poſterū ꝓuidendo diteſſim⁹ the
ſauro fidei nos vacuos ee moſtinem⁹
de quo aplīus Habem⁹ tamen theſau
rū iſtū ī vaſis fictilib⁹. et dū cunctōe
qua cū xpō pepigim⁹ fidē ſeruam⁹ nichilomi

fidei pactū tormēta metuē ꝙ ꝓmīa
poſſum⁹ de nra ꝓfeſſione ſpēare In
cōuentione etenī parti qđ mīt dnos
fidi ſponſoꝛ vox ꝙ utriq; ꝑte ꝓcedit
ut nullū uētī uirtutib⁹ ā cōdicta ſe
uandi modū deliberāt fructū aſpi
at erunt qui trāſgreſſū fidei pactū
ī violate ſponſionis ītuitū In pacto
ne ātiqua ā nr̃ deo nro cōuenim⁹ nos
nūi ſed ꝓuidubio fuit qđ ꝓpīs ſe
quētes mūdi et quieꝝ ſint mūdi abre
nūatē ꝓmiſim⁹. dīna ātē vox cōſe
quēti adiſta reſpōdit Amē dico
vobis qđ vos qui ſecuti eſtis me ī
regnatione cū ſederit filius hoīs in
ſede maieſtatis ſue ſedebitis et vos
ſup ſedes duodeci iudicātes duodec
tribꝰ iſtl' atiqor quidē ſi ꝓpoſite ſpon
ſionis iura ſeruam⁹. aliōqī ſi poſt
tergā reſpicim⁹ tribuli nos oraculū
dīne tōmonōis audim⁹ nemo q̃ mit
mittens manū ſuā ad aratrū reſpici
ens retro aptꝰ eſt regno dei Et re au
dimꝰ qđ ꝑfīs abrenūiatoribꝰ nō qua
lēmq; munerā ꝓmittit̃ ſz ſedes qui
bꝰ vīz ꝑſidebūt iudices fūt qui deſuis
olim ī mūnerib⁹ expreſſibꝰ iudicū nimi
rū dicebat̃ urbīr dextre excelſi īmuta
to ſiebat̃ ātenꝰ qui ꝓ amore ꝑfectio
nis & ꝓpō eſſem ſint pauperes iā cū ipō
dīites futi ſedeāt celeſtis curie
ſenatōes ſimul ſcptū eſt nobilis vir ei
ī poſtis nī ſederit nī ſenatoribꝰ terre
Et monachus xpi ſimul et
pecuniā poſſidere non poſſit

Qui uerō ad ea que reliquerāt ter
rena alibi cōgerendo velut̃ ſimul
alienꝰ a ſeculo quo ſe detrusit ꝙm
tē ita etiā regno dei aptꝰ uidet̃ nō eſt
qđ mōnbitanti tenere poteſt arrep
tū voluit poſſidē. ſimꝰ nimirū via
tor nec eo tenere poteſt uti irretiorn
bilit̃ ꝓdiit et quo iter diſponēti nō

ptingit. Et inuocâ te mundo renouatam
appetentē manū dei cōsortium et nos
illius appetas consecutū effici sumo et ut
ille esset pozno mīn et nos peculialiter
hēditas sua. Diuitias cū pozno meo
dne et ille opo manuū mearū tu es hē
ditas mea ipse nā de hēditate terrena
scriptū est. Hēditas ad quā i principio
festinat i nouissimis benedictōe caret
Virg pozno mīn ipē omps ee digna
tur quid ergo dicatur gens astuta ca
lebit aūtē qđ sup hūr singulare the
saurū meito debeat cumulaē. Thesau
rus nāq ille ihūs modi est ut si solus
sit oēs in illo dine valeāt vedenti pos
sideri. In pectore nāq ihū oēs in illo
diuine thesaurū sptē et sīe absondi
ti sūt. Si uerō alias aūtē pēgrinas sup
hūr ds qui pontē constituē voluerit
illud vilis aūtē ignobilis copie dedig
nāti cīno cōsortiū et idigni robūna
lis i paradīs dei retinēi punit amittit
aūtē hoc mō ex finitum auolauit malbo
possessōis nemo ei pt deo seruiē et
māmone. Quappē o mōche si vis
in mo lorulo recondē ypm qui ute pe
nūmīa neq; rei i vno receptaculo cō
grue sonant nā si vtrūq; i clusoris
alterū sīt alteri vacuo possessōr inue
nies q̄nto ergo ipe i egenis nūdi luctis
copiosior fueris tanto a vāis diuis e
rūpnosiq; i anctis sūmus ergo si est
i aliena pauo iuria cōredas ut ma
nū tuā pectoris archa vpius inueniat
ejagnū nēpe hospes i diuisorū tuū q̄
iuit augusta descendē aūtē ideo solo volu
erūme cōsortibo habitaē deuē cū re
bus terreq; nō ualeāt nasutus capē quo
pacto i ergastulo tui domatis agnilo ni
treis illi sonos ad colabitandū ex hibē
dedat cedat tirena pecunia ubi ce
lestis thesaurū mittit. Deuē ei sonetus
luctus ad tenebras a cōuentio dei ad mūdo
nā mūdanis abrenati. Et pecunia ergā
gimi et tinee qua et furtis obnoxia
patet ex radīs quē celesti mīi
momo possit implei. nolite ītaq;
thesaurizare nobis thesauros i terra
ubi erugo et tinea demolit et ubi
fures effodiūt et furantur. Epistola
petri damiani Tancredo hērenite

Domno Tancredo hēremite p̄ petr
monachus reuerēde caritatis
aculeū q̄ mg se pungimur cō
mūnit qui p̄ late lectōis tuitū sīe
auctore expostulat dissimulati ut
ōino se sub silentij tēsura cōstringat
sēā dei sibimet ālī ex ūtate paciēne
cōsulat. Fili lapse salutifē correctionis
manū porrigere p̄pendit dū
paciēne i modeate deseruit īmmite
mītatis sūmus no euadit. Sēō enī dns
dns ys permanet in tequis patere et
tacere. Si si permanet tacuit ite fratres
tui vadet et corripe eū ut vis correptus
ad cor redeat et correctus qđ eruuit
ad eū vnde pessundet fuerat rursus
mītatis celsitudīne cōualescat. Sed
siquidē duo lapsi et lesi. Caritas ergo
q̄ i vtrūq; diuidenda sit debet insti
tue lances appendē sic i egenissimo ex
amine cāritatis mīe cor tuū seruare
q̄ teneo no erit vtio studeat ne lesi qđ
absit p̄ impacientiā corruat cū p̄ nīa
p̄ satisfactōis digne cōmercīū et
is quos qui lapsi est surgat.

Archiepiscopus cum quanta sit difficultate mīe limen admissus.

Dextra longa te ignotum lor te
notum p̄ spūalia mōrum p̄ sce
sa altiū scripta quesitum tendē ad
anuā p̄tingentes. Post multa p̄
cū quidē nūtū tuarū aūtē altrarū
tuū voluūtā cū nā lapsi pene defi
cēt spūs uiv demū tuy i portū tra
quillus hospes admissi sū. Domi et

ñ albizo adh̄erebat̄ mtenti aūt et
nō mediocriū audi edificationis do
trinā susceptē. p̄mo ipō nimie
collocutionis exordio coacti sūt mur
mosis quibūdā rōtantionibus deserniē
et quā gestiebam⁹ de spūali etamie
subtilia queda et occulta discutere
uno tande sustenam⁹ relevas ostio
nes atq; inanes arrogantiē abiectas
meptē viz litis materiā p̄ulsare
cū venerāmq; helyā uel paulū mde
ñ hēmo humiliū lantantē cū spēctā
mq; r quodāmō tenotantē i gymnasio
grandiloce loquentē. vino quibūmēs
cent imitationis grā agnū conspicē
mitē ferorē pongentiū murrinq;
corimbo mamē ventilātē. Int ipās
tū questiones nū rotentionū atq; den
sissimas grādines p̄ut licuerāt im
bs ille p̄dicator admedīā recurre
bat diras p̄tulas iānit et sme dis
aplma questiones devita sines q̄s
gnāt lites sermē etel dñi nō opor
tet lungnē q; mansuetū ee ad ones
et utem. noli verbis contendē michil
em p̄sūt nisi ad subuersionē audi
entiū. illud atq; nō p̄sq; expedit. p̄
phana ādi et vana eloqa devita mi
tū ei p̄fiunt ad ipietatē. Iter et
hmōmoi nob̄ tante cōfūbo illud
enā tū code aplō clamoso quoda si
lenno cōscientia respondent. Si quis
ēp̄ vult contēdosq; ee nos hmōmoi
cōsuetudinē nō habem⁹ et quid plua
tande ni i carto posiū multiplicitū
obiectionū vallaēmur ā gustēs u
bi rōnādi copia suppetē desūt ad
scōrū mox exempla cōfugim⁹ ut il
lis salte fides habēt quoz auctōs
ad p̄bationē tuēdē negoci iūcte
mant admittit et quāq; sue quoda dis
ceptationis articulo scīs tom maldo
i testo nū ducēt psto ee ā sūt
e utrū tommaldo tūc existēt sancto
uel nūc sit i paradiso receptus et beat

contra fidē tonq; emē tuēri p̄sūaret
hor de sto viro moueat ad astruēda ty
pis utē sūam illos i testimoū scōs assu
mq; quoz celebrima et vetq; apimo e
nā apud plebeos quoslibz et rigmatos
mutāi nō possit leone āq; viz atq; gre
gozū claūssimos rōne sedis ānsites q
rū quidē alt antenna tenomū decreta
humilgat alt etiam p̄spūus ac pro
fundis celestis eloq;ne fontibus irrigat
sz et hijs notatis tāmdē nā et sup ba
michilo q̄sdā gemūt quo pacto quis
certū teneat utrū et isti viles fuerint
quibq; sn̄ retractatōe debeat fides ardō
modāi sine ena dgni sūt mūt scōrū m
thologū p̄tenseri Fuerūt q; utiq;
eozū honeste fuerūt existimati

Quinq; hec et alia plua i sermo
cinationis discursu p̄udenti ef
fluerāt q; nō mō ullū fructū edifica
tionis ut gliscebam⁹ affere sz sup
uacuā pone admirabilū q̄sdā cahigi
nē gnārēt tande revolentes illud qđ
dicūt verbū abbreuiatū fanet dñs q̄s
de spumosi maris procellosis turbinib⁹
emergentes ad uitā portū sūm appli
care studuim⁹ dū de cruditate tanta mul
la questio videbāt eoz si sum⁹ et at
que mīt te et abbate tui mōsterij nō
ferenda simultas et vetcām discordia
ille ignit uti mitis et simplus ñ spō
siombq; suis culpa digna satisfactione
et humilitatis mā transcendit et vob
sequestrē sedēs tute mīt se rite mīsti
tuit. veri dū alienis animis i con
sulte cōsulq; in implacabile odiū p̄ci
pitis devolun sūm et cū pono in obla
tionibus cordis hyatū madim⁹ qm nos
illec vōgtis naufragiū evasisse re
debam⁹ de hinc panis ānsi verbi irre
prehensibilit redditis et mutuo et tumē
ipanent effusis ad tribale scs odiū nō
excellendū sz emptq; tradicandū tande
pse mīnas coercito violenti exhibi
bitur et p̄dampnatis foribq; familiare

colloquiū nō mēmur digna rimurij
ultione multatū ut q̄ cōmendāde cen
turis fīnē imponam q̄d Thomundus
durū est ꝓpetuo digm odio tenſēmur
Verūptū ne delyis lentē trāſire vi
deamur ā pīs mētibꝫ firma ſit cō
paſſione lugenda honeſte cōfeſſio
nis hyſtoria hucuſq̄ cōtexuiſſe ſuffi
ciat

De monachis in vrbe morantibꝫ arrogāte rumor obrepſit

Nunc vnde tibi hui⁹ arrogā mor
bi letalis obrepſerit mīmo te
ſit poſſibile tacentē audiē ego nō
grauabor exponē nulla ſiquidē diſ
ciplina ut dicūt mōſtice inſtitutionis
attritꝫ ſub nulla maior⁹ cuſtodia
matutinū in ipō cōuerſionis nouo ty
rōnino ad hui⁹ duri et trigidi hyemꝑ
poſſit nec arripies ante cepiſti dorē
q̄ diſcē pīs tuta deꝑmē q̄ legū
mādata ſeruāde Hinc attendit q̄ hē
mitica vitā nō Thēmo ſz mīt ꝓpō
ſe urbis mēnia dicē decreuiſti vn
de mīrū q̄d ad tā magnifica no
mīs ſuſcepti ſit arripuit tēꝑ ſi a ſibil
lino auditu vanum⁹ oraculū tepor
tenuit Sed quęſo ſi monachꝫ es quid
tibi in vrbibꝫ Thēmita q̄d tibi in
ciuiū cameis Quid eīm celle nel foro
ſtrepēna ul' turrium cōferūt ꝓpugna
cula Eremū qui tēꝑ deſertis ſiluis
ſolitudinē Turbis q̄erūt q̄d aliud
credendū eſt nīſi q̄ ſolitarie vite nō
ꝑfectionē ſz fauorē ponūt et gl̄iam an
cupant Illic igit captato vulgi fauōe
circūſtantis ut q̄d tibi mēs ul' ꝑpo
ſa dictauerit ꝓtinus indoctꝫ lex habet
Quidq̄d pīs decreuerit ſuā deputāt
nec te meritis tuis teſtimoniū ꝓbē cō
ſcientie ſi ſecūꝫ optimore ponas aſſen
tatricis turbe apud vtr̄ q̄q̄ vtr̄ te
nalis eſt pallor ⁊ vultus et auditū
nemē iemmū ſtupore mētibꝫ in
gerit Vinū nāq̄ ⁊ urbe neſciē q̄di
gnū eſt in Thēmo bibē ſanꝫ ignobile
oleū ⁊ Thēmo magne deline in ꝓlo
quiū qui ſalte animā nō veſtiū ab
ſtinēte palma donāt Cilicū in Hiere
mo veſtimēti in vrbe ſpectaculū Cru
ribꝫ pedibꝫq̄ nudatis ⁊ Thēmo mire
dere Thēmo quidē regula ⁊ foro anīt
afflictio decreta ⁊ diſcreta ⁊ in Thēmo
ſtrictū molle in⁹ ⁊ nel papirꝫ mi
rūcs applaudit cōtēptꝫ ēdē
cū illic cōuerſatio tua mirabile
reddit hic ſonetus firma rōe ac ꝓhor
q̄d illic ꝓmo laudis attollit hic
grauiat indignū gl̄iam nō mereris

De abſtinentia quorūdā fratrum.

Sed o vtinā pīs adeō et quid
in hyis ſiluis ab ignotis ac deſer
tis agat oculo indignāte ꝓpendēs ta
mē ut eſi fortaſſis mētē tuā arro
gantie depūat nel breuit aliq̄d te
de illoꝝ collatiōibꝫq̄ audiē nō pigeat
nā ut omittā de cōmuni frugalita
te ribꝫ. de ęternitate et ꝑmixta
veſtiū de rigore ſilentij de mgi aſtri
cta teſtimonij. nō nulli apud nos
ſunt qui mīt tetrā diſtrictois ⁊pendia
tanta cenſura a vinꝫ ꝓcipiē
ſe cohibent ut tā pene ꝙ decretū
ne ⁊ paſchalibꝫ quidē feſtis de pre
dā luxuē gustauerit quoꝝ vis alij
ſint mūcīli adhuc flore vnātes a
lij tā ad venēdē ſenectutis matu
rioza vergētes alij cētā vinis et
arcto ſe nichilꝫ puāt ꝓlixꝫ a
ſanguine et caſeo tēꝑ carnibꝫ abſti
nent

De martino ſtozaci

Quendā habem⁹ ⁊ cella triſtici
dēcī nūꝫ ſepte ꝑſalmos ut
cūcꝫ balbutiēte eoſdē tēꝑ ꝙ dies ſin
gulos ſubiectis ſp lectionis ſeries ⁊
texantē. q̄ tā ꝙ tria ferme luſtra
nō ꝓdiē viſus eſt ſz neq̄ capillos
tondit neq̄ barbā raſit hor ſitiē
dē et ſtipi cūcs aſſerit q̄ tā fortē ꝙ
laboziſ illo talotenꝫ fluūt ⁊ ſz ⁊
diſtrictois gentꝫ mīme ꝓbem⁹ hui⁹

itmq; cōmuno tenore talis & vita ut
tribꝰ p̄ ebdomadā diebꝰ nil penito
comedat tribꝰ aut alijs quādiu men
sura pāis cū aqua p̄paret. dīnas aūt
et sabbatis festis nō q̄dē pulmētū
sine lignamē aliq̄d se quādā sibi fru
ctū ās edulij sparat qua sanctus
disse et nō tetigisse asserit modū refer
hone dignū q̄ gustasse crās uel olse
risse p̄ pēnā pēnitēne deputauit. Pozro
ānis dno ī ea cellula serpētes ia p̄
plures ānos ut fertur familiāis spe
rantē. Qui cū ut ille fatet dñi ille
solo p̄spectu letificatus uotis missis
hīt aūt caput eius hinc inde blandi
entes allisione discutiūt et uno si
morsu oblīt trij p̄sumptuas dom
cliētelā deuote sedulitatis impe
dīt. Erat aūt venenate bestie int
se tm exhibenda mōrbis obsequia co
rozdāt cū uz ipi mōchi vipeīna ī
uitē a se p̄hibolor imanitate resi
liūt. Quicq; tūc fetorē eo loco mi
q̄ grauis tollēt. mittūq; luculenta
ad bibendā aquā p̄ tot dies ī do
lio uelut ī seruatū mūtoiq; maj
lauat uestes maj mutatū nisi cum
ī sua p̄ceptum aquas trij mox exuit
et ad idē munꝰ iterū p̄ti mīdinā
deponit. nisi post solis occasū nūq̄
amplius ubi seruatū trij dīnis diebꝰ
reuertīa. Quibꝰ uz cū septē horis
una exhibīs. Et p̄ sacramēta finit ob
latū cibū p̄cipit et sic p̄ti regu
lā remissū solut. q̄ aūt de topi
natis eius uigilijs dicerē q̄n quādo
ipē ī tenuerit. De quādo iquies nil
lo tpe quietē noctis ī dulgeo uespe
ris psalles et orans tūc demū so
pori uisceā fatigata cōtedo trij ia
dormīe nauē synaxis attentiū p̄
ī magnā cognosco ātem q̄ uoz
p̄ sopor irruēs totis uiribꝰ occu
pat repente illū q̄si fundibulū ferēs
ab audacis violentie tua ſſione de

pellat. sepe repulso ut p̄ nūi tribꝰ
ceruās ut fodendā pat p̄dere
nō ni detīnet. ce p̄nostrem lucrī ali
is q̄uereret. Ipse frem ea fide cōsulu
it ulli dīna gīa dignāt ī fide q̄ de
tinēt expedire. ptinq; sua sp̄ualis ad
id ad q̄ posuit cāt cōpediose respōso
nis clausula fuit. Quid tūdele p̄desti
si alijs luctat dū se mitī cdam flama
cōsumit. Hoc uisū fatetor leto animo
et trij dīnis datū salua tm modo et obe
dientia seruāe decrem. De leone sine
dē dū ī vnq; uir erat⁹ tribꝰ
ūtribꝰ ceruatidis p̄ plurimo
tor ab alijs sumptuū p̄strīgendis lō
ga mora p̄pediente reuertīdor. Venīa aūt
ad dīnū meū leonē q̄ aliquā d. carne
rapuit. sic auctorē malitie q̄tinis ad
bellū cōcertationibꝰ p̄uocat. et ab ipso
ipubēb adolescētie tyrocinio usq; ad p̄
uectā ia senectutē trij consuetis remis
armis adusq; illū fatigabilit pugnat
Vere trij leo qui et mundo p̄nigrū dor
mit et dīne q̄dāmō cōtemplatiōi so
pozatꝰ intendit. Quid ultra de hoc ui
ro dicendū ē aij q̄ uidem illū et mū
do mortuū et crucifixo xpi fuisse. Hec ite
pe p̄fē mortificationis est forma sin
gularis uite regula. Hec ad p̄fectionis
apicē festinantibꝰ īmitabilis disciplīa
Quidq̄ fere distrectionib q̄dq̄ cōtinet
supuacuū dīnū est. et ī hoc uno cōsequēt
intelligī p̄cipue trij in eo exaltatē hūi
litatē et mansuetudinē venerē. Sermo
eius dennaꝰ dulcis ad instar mellis. so
latur mestos docet insanos cōcordat
unitos. qb cū cozrectionis illius austēri
tate deterritꝰ no redē disposuit. Ob
scūro ænigmate ī tyrocinū tēptationū p̄
sulis caligīe sīl cōsolationē reuelasset
bene siquidē rudimētis bladū del mag
nis se p̄bet austerū. ī horrēdo ut bla
dina ī eo sancta distincta. et ipa austēri
tas sit remissa dū et bladina tamē
ab audacis violentie tua ſſione de austeritas erigūt et omnē austēritate

blanda cursu mansuetudo cōpescat. Ri
gor autē abstinētie in eo facto qm ut m
eis sane ymago pona ꝺi viuētis hois cor
pulēta videat. Cruciatū aut oīm maḷ
posse tuemle solatiū qā tā exigua mē
sura panis mīi ipā iciunia videt tale
dedit ꝓpter cōsiliū. alias equit dicbg me
dictate tibi mēsuā illuꝫ appone. die at
illa qua relavare aliqd de cōsuete re
gule tenstā voluerit tota tibi firma ꝓ
fixe qūitatis indulgē. Et mīr suffinet
ente carne cōtessū ad nīe modū videt
dēnē oblatū. Hor aut i tāte infirmitate
remediū utrumḷ ey cōsulemus melio
placuit ꝙ cuiosa nice edacitatis inte
no fratrū nō qd ꝓpolabat audiuit
ꝙuꝑ ena mī inter familiaria mutue col
locutionis verba subtilit frat iquit
mi sanat alij magna quedā ut ꝓ il
lis gra dīna ꝓsteit. Infirmitati aut
mee nō erubesco sufficē si ꝑ singulos
dies duos anos ꝓmīe possit adiplē
aliqn at dū me tptationibg resistere
pzudet instruēt tāde nocte quada
sup stratū quiescēti āgelo dei comi
asstit et arrepto ferro testiculos eiꝰ
abscidit. Cuiꝰ ille vigilā se credēt
ꝙ nimca ꝑfinitate ꝑsset. qd aspēt ma
ricte nō audet tanta dolois vi in gei
talibg tulit ac si vē matrialis cicur
gineꝰ ꝓpē exspite senuisset. Ab eo utꝝ
tpe frat illic nō mo hmanoꝝ passio
bg subiacuit. ꝙ tm carne ꝓmoꝝ nul
lū in se vitiis libidis stimulū sensit
Interrogatus mī quis ille fuerit frat mi
hi tua ticuisse respondit. Longe nō ꝓ tm
ā oblīnio ponisset obrepe mīe cetā
cōuem hoīem unq nō mīe mi pater
tale aliqd actudisse fi ꝓfessꝰ es. Tnc
ille ey ꝙnisi cōacto qd dixisse se
credidit negandi cā nō dupit. Ver
tm ego ꝙ singulis trioꝝ qui hmā
vitoꝝ illustrē dānitate mī tmi nē
cōtemptoꝝ ꝓ tercio ut ꝑ dīna mea
lupū vē vir mansuetudīs agnū qui

ꝺ fecto et anteq se curet quē ꝓ etna
libertate mīt stolit. Ꝓcū istisset ꝙ
tm tue anoꝝ q tuta tutricula vi
nū nō bibit nullū ꝙ sibi pulmenti
liquamē tdulsit. Transeo petrū a
mullū nobilis i cella sua patre sup
ea vestigiū sz mudū mgis tertū si
ylvo sū esuto tpe panimedū. Leo
nē ds nō mīs hīvos suos nup ser
rea sp cathena cīndat ne sobriam
tis limite ꝓmodū te refectois sup
gressio ꝙcedat. De leone harcmi
Sed ene alī leo mirꝫ ortu
turrit qā pene cunda senec
tutis ob ꝙmissū diu viuēdo fermi
tert et lite tenuato miles dīm ꝑsc
tg castrū tiburtinū ut ita fateat ser
uoze custodit. Cui mīmū inter te
tā dona dīnū sic vigiliaꝝ studio
ꝑmeret ut nulla tong am ul ꝙ
igna nocte ꝓ a stabulo ad nocturn
nale cōuciat offitiū. ꝙ ille dando de
clinando mozose ꝓ saltuariū eū suis le
tamis ꝓpetū ꝓmodū uo inꝰ modū
hēmi psalterū ꝓ defectis ꝙsolnit
Mozuo at cū ea ut fert optimo cānū
vi annis anos ꝙcedat. postq se co
stranī sensit. hac cā le se lege con
strinxit ut condie se sequis ꝑsuoꝝ
bg atteat nullo cās die nisi celebris
tribg festis cā vestam tībi q suetudi
nē comedēdi soluat. In oi tm uina si
a mīq sagīne mīmus nisiq ānodū
sitꝑsit. Illud ds ꝓtereūdū nō est
qā sic oleo lenire grā illi dīna ꝓ
mīsit ut ner senilis ꝑsitas tursu
sibi ora cōtrahēt ner vita remenoz
teig vltū poterit rigidū. qd nel
asperū ꝑsuare ꝑ se hilaris se leto se
ostendit verbaq quada seremitate
festiua. De dommico locato
Sed cur ego scōs amīrādo vi
ros diuīsa passi lem ꝓlixi
qui sūt mī limē et ꝑ multoꝝ tenec
ad cuiꝰ digne ꝺ effetēda ꝓmia ꝑ

uiribꝫ nō assurgo certe cellulis al
triseco cōstituto solo mediatꝰ basili
ce nitſtino ergo illeꝫ diuidim̄ cuiꝰ
si uirtutibꝫ emendis iugilo an
dies elabit q̄ scribedi materia de
fitē posse uideat dñi dicto docto
re uiz et dñy mei cuiꝰ q̄de ligua
est tristicia ꝫ uita artificiosa satis
erā lepida Nunc sanctitati satis
utilis ad edificationē uitis opibꝫ
pdimat q̄ sterilis q̄rida ligna a
acrimonia fallente uzbalitatis uba
tamē rutilat Longo ia anoz cla
bente cursu ilo ferrea adtritne loi
ca sancto redemptile pugnacui i
quis spiritibꝫ cōstat sē q̄ patris
ad plm nō solū corde sed etiā corpe
ꝑmunito aduſꝫ hostiles anes fer
uidꝫ bellator credit Hac autē co
tinue uite cōsuetudine ꝺdzuit hz
ut uel uigilia pretereat quin duo psal
teria modulādo uelꝫ manū sopis ar
matā nudi corpꝫ allidat et hoc re
missiozi q̄de tpe sua q̄dragesimalibꝫ
retrul' sit cui primā ꝑgeda hz cre
bzo ei centū anoz primā suscepit
nit ꝑ dies singulos dū se sopatiū
tus sionibꝫ affinat ut uno tria psal
teria meditādo ꝑsoluit Centū autē
anoz primā sicut ipō auctō didicim̄
sit expletur uozio cū tria sopatiū mi
lia unū primē anni apud nos explicari
dere ait psalmoz modulatio ut sepe
ꝓbatū mille sopas admittit. cēti l.
ꝑ salmis constare psalterium nō ābigit
quinq; ait anoz primā i unius psalterij
disciplia re supputatibꝫ inuenit ꝫ si
quinq; sies dicas si uigiliā quāq; cēti
finit cōsecuti ergo a uitq; uigilia psalteria
ui disciplia decurrat cēti anoz primas
se peregisse cōfidat q̄ si et ui hor ple
nosq; nit dñm sinpet q̄ cui nō milli
una mansi i disciplis agedis exercuit
iste ut tenera bēatū filiꝫ contra re
belles carnis illecebras uitq; manū i
fungibiliti pugnaci Hac autē
centū anoz primas ut ni ipe ꝓfessꝰ
est sancte sepe dicebat ex moē cōsum
mati nemī q̄z q; roda ādragesime
minens anno mille anos ipomi sibi
ꝑ nos ad primas peruenit anos certe
octo ferme ad tēmm tempꝰ tūsiret
expleuit ¶ Nunc discipline

Si cui autē hoc primale genꝰ q̄d
durū uideat erā fortasse superflu
ū et q̄d ipe frē negligit fidei erā no
lit q̄d mi primū sup hac sua uideat
pauus absoluo Denuo sua fideliū
ni q; primū suoz medzia uerbibꝫ
affinit ꝫ cōmune se sui redemptoiꝭ pas
sioibꝫ credit nā et ipe saluatoz nr
euāgelio teste flagellis cesꝰ est et
apli i cōspectū cōsilij uerbibꝫ suis
asperi et pauꝰ quāquies q̄dragenas
una mīa accepit quot erā inumeri
mures dure subiacē uerbibꝫ cui va
rie eoz historiae legē nō poterit ig
norāe abillis ergo et hinc primē mo
dū nos suscepisse gaudem̄ a quibꝫ
minuti ocū studioz spūalium ī strumē
ti didicim̄ Uozio si tēmpa uigilias
mudiatē culpa gemuit flexiones et
cetera hūis sibi idēo remedia primē
cōstituim̄ ut ꝑ hor uinoz illecebras re
primam et delectū noibꝫ carnis edomi
a maiudine opponam̄ que mi hec
cōgruere prima diu pti q̄ se primū
dū sui mōdus cōspectui repetitur et
deprehensoz mōē latronis ipāz que per
mucat crimē uberando cōfringat Iuuat
accredit q; nō milles legim̄ pq mi
pā in extasi ad iudicū raptos hac
exolmisse uidem̄ Credendū nec est
ad hūc primē modū aut deq ipe et a
nobis quibꝫ q; cingit a deuotis et ultō esse
recubꝫ edere sustinē cōtempsit Hec
ꝑ excessū cōmendāde discipline grām
dixim̄ ut teneris et delicatis mona
chis detrectādi audaciā tollēm̄
Sed ad dñm de quo cepat sermo re

curruit. Et cū hūc ita et diu
turna senecta deprimat et crebris
sup sepe lagrimis cōtabescat mi
ri vñ illu tanto feruor īcendat ut
in spūalibꝫ exercitijs se semp in
victū sp ifatigabile reddat nā ut
ipō referente cognouī sepe duo
psalteria cū disciplinis studio conti
nuat ita ut neq; miteri sedeat neq;
ad monētū a passionibꝫ incredibili
mentis feruōe quiescat. Quicūq; mi
hi aliq; vtiū posset cū feruore vestis podē
alicuīus genuū flexibꝫ īsidie sub
hac mi dedit obstinatate respondit cū
tolumitas īquit nī votiua respon
det quicq; p dies totū psalteriū quide
nos psalmos tenues genua flectē
do sicut ad quide tue no diligenter
attendi p modū no ad deū fluent
mente reuoluēs a despso hore mille
metanas i vno psalterio fici ānunti
ato cypam Quada die p vespam
cellula mea ingressꝰ mihi īquit Ds
cui me indigno vocabulo ex humilita
te cōpellat Hodie fer ad hattrebo me
fecisse no meam octo nēpe psalteri
um die et nocte modulato explesse
videbat. Aut toto vultu ei ita stupis
attritu ut sulcatibꝫ ābustā imbꝫ
lineficto tū stipula fuit ifirmantem
more cōtinua psalmodia sane illud
altro tā facile fluent qđ nō tā verba
ut ipe affectus lingua p strepedē reuol
uit ex sensu mētis vniuntate pcur
rit. Aliqn ame remoto habitabat
cellula ad me ingressꝰ ābo mihi se vite le
gibꝫ agēdi īquisse Respodit se cor
nalit vixe et quibus spūs ei dñs
dicba a solito se abstinere rigore
lapsū Requisitꝰ vtiū pulmento quolibꝫ
odis cōtigisse uescēdi negauit cursq;
si piscibꝫ ul pomis aut et poma si
fuit egritudinibꝫ sibi cauēdi nō mīma
multitudinē tacē Nostris ptibꝫ i
gemisco Cui ut ait illi dum exactor i
conclusū dicens vnde ergo illis
diebꝫ remissio vinis si michi cōti
nuis q nūc sit ul igmbꝫ decoq;
nel arbolbꝫ inuenī Respondit fem
ulo iquit ni pane libenti vescer
mox memini peste cognomi ei cor
nalit hō vixit q suas delinabi
femulo cōstruxisset Habet plane
vbere lacrimati gremiū sp altrīa cū
cui recluso sub districto se silentio
repmit mox ut voluerit affluenti
planctu. ac si colloquio frequenter
fletū se amisisse cōqueret Ita ergo
illi sepe premitur mee adiutrix mi
pcro dicēs. heu īp mi pater iste
tue lacrime ifrende sūt q alias ora
do lacrimas parē nequit optare nā
nec ad consequēs ē memoriū ut sint
mi mi pateres ita michi lom et tue
lacrime micant nec lacrimati fluent
gremtres Tenēde discretionis āmo

Possem tibi adhuc multa nimo
rande cetalia nō ignobiliora
dehis q nobis non sūt fribꝫ scri
bē si nō magnope luxuriatis sti
li tediū demittē Verebor etiā ne
pagina hec i mano eoꝝ de quibus
loquit volat et eoꝝ aliob qđ lau
dāl in hac vita laudabiliter exercuit
volat offendat Iuer autē idēo tibi
exepla pposui ut dū maiora for
tissimis aliorū bona consideres tua dimi
nutes et timore singulā trans abi
ciens cū multis te alijs in sancte mi
litie studio curre nō ignores eoꝝ
ut dicūt ea iob q pprias vites ex
tendat primo ad pane protimi cō
uolat ita etiā ut oīa sno digniti sup
ponat dicēs lenit loruꝫ sū. post
ea recte audiuit helyas septē mi
lia virorū cū baal genua nō flexis
se didicit ita de singularitate nō ti
meste dū plures i nocentie sue cō
sortes habet Et hij sane quoꝝ
supius mentionē feci nō clari nō si

mosi nō rerte vlgi opīone no
tabiles sz dessumbiles et pānosi ita
se bonis oīb⁹ mfebres iudicīt ut
se cīa nobis mīb⁹ sūlib⁹ quolib⁹
cōuersatiois iudino nō ꝓponāt no
bistīi s. cōuestientes nō dedignent
cōi mēsa ꝑtrupae hymo tōt suppa
tes oē nobis tritatis offīiū frā
liait exhibē tu ꝯz si discrete si finc
nose ꝑnia vis vere religiosis m
tedē sīc nbi temetipi sis austerꝰ
et rigido ut alijs videaris hilaris et
remissꝰ sic mīt temetipm studeas
i tribulōis arte ꝓfectē utile noueris
et i firmis fidei mscitordiē m
dimadē. sic i tribunali mētis nīe
iustīe fīem dispone ut nī delmāt
nb⁹ nō obduresīs venialit idul
gē sit i rorde metr i vlm lenia
i finīs aduēm cōō tua sennat re
frigerīi ꝑ multū timeas si sōli
te seruitutis nō ipleas pensū pul
sante cellulā tua frē ꝑtim tristes
tuge detendant contracta se ozā te
solūāt sena fines ocurrunt fest
na lenaā ꝑfeāt. pīm mte mor
bis ꝑpulū deputa i alijs tondine
nē singulimtis appella decernas
alīi ferula dignū vū te sozpiom
b⁹ arbitrīis obnoxiū. nō sit ins
noz iusto. etiā times pīm omitte
nō dubites venīa pīantis i ꝑtin
nō est dia trā iustina ā ni desꝑa
tionis fonem metes ꝑtrahit alie
nas. nō est medīna laudabilis
q̄ sit putrida ꝓsecāt ut sīl cīa sa
na cozrūpat. nozīa tgīnis est qui
sit imīt vapzes equire ut in sole
aīena domos globis furenb⁹ con
flagīnē tīn nec ā aliozī vina ex
moze libent carpit pīm manila
nō arundit. qā liceat zelo iustīe fer
neat aliqīi mīē est ut in laqueo
detractionis ipingat. plane misi

multū vita mīa splendesceret nō tantop
mīb⁹ oculis oīb⁹ aliena conersatio displi
cēt ꝯ distrem cīa nos essemꝰ ut dign
mā est iudices nō tā rigidos exprecta
liena culpa censocēs q̄n alios ꝯ disciplī
ne mē vigoz extendit dīl cīa expressꝰ
ꝓphetas sola pietatis et mansuetudīs in
tia seruauit ꝯz quocūq ista qā dicens
oēs fīes nos tā austeros tā superbiosa
iudicīe sīa nō ꝓtong am cīa nō
nisi semel et mīt nō a mi mōsteris sac
dotib⁹ sz alīde quesīus dīna ꝓpiae
sacramēta ꝯ ad dīnā ꝯ hūs hunc
pīlem ordīauit. respōdet ep̄us et
ep̄i ausa ad epāle offīiū ālīē a quis ꝑ
monit. ipa sz ꝯualit asit ipi vide
rit. nos subiūgēs ꝯ esto mī ꝑ ipa epm
ḡīs cōsecrauit nīq̄d et ipa ipē ad
aplīce sedis apīce grīas astendit
hac igit īminabilīi āsumōi ꝑmo
sa caligīne q̄ mīt e sensū oē con
fundis et velut mādē de temetipo te
pestatē gīuāns nec ipē q̄estib⁹ nec alios
vīnē i trāsllitate ꝑmittis. hijs em
et hūmōi ineptis q̄stiōnib⁹ hēses
sepe et sīsmata e pestilenti emīgrunt
ā i cautas hoīm aīas a catholīa vm
tate ꝑsidīt ut em verbis te aplīs
alloq̄t. tu q̄s es q̄ iudicas alienū seruī
suo ei dīno an stet an cadit. stabit aut
potens est em deꝰ stare illū nō oēs
q̄ m ꝓtrio sūt ꝑmonēdi iudinales
calculos archisterii sortīīt neq̄ oēs
qui sūt mīt etiāz clauis emē sustepe
rit. tu aliena q̄s iudicādi arrogāt
extendit ad ea ꝓfecto considerāda q̄
sua sūt attentior tuemīi. dūt em so
nalis vite rōgrue est ordo dispositꝰ
si nūq̄ q̄s ꝓxīi iuris limite sit rēten
tꝰ. vbi aut alt alteiī tīmīi sūpgre
dīt oīb⁹ ꝓfecto recte vīnēdi linea nīa
e cōfidat. ꝯsuffinat ꝑ nob⁹ cōsideīe
q̄ mīi sūt uedīi aliena timodēate ꝑse
quīm a nīis laboīb⁹ fructū et dignam
rede vacuemur. dīm ei tota legē ser

nauem offendit aiūt vno fluctu est
omnes ita et paulo modum aquis ferme
in totam massā corrupit. De monacho
Quidā nēpe monachus in flumine necato
rigui hēremitā vitā districte sanctē
et rigide exercēte ā nimiam et multam pa
nidā et corpe vehemēter afflicto fluvius
in terrā arulis mortuū videbat. Vi
nū dū fere p vndecimū nō gustauerat
dz o terribile dei iudiciū et profundā
nimis districtionis abyssū. tedet dicē hū
manā in frenesi dendē aut in belluam
furoris rabiē immanē effectā eo ma
nibus idulsa metu et vitulis quibus
necebat se repete properauit ac ibi
plurimū lotabat uocez in spumosi
amnis nozagine mersā interpit. dz
q̄ q̄ quouis mortis articulo melius
sibi cuiq; vite nō possit. ad hoc in
ista p̄missimo ut aliquibus nrīs bonis
operibus mīā p̄mutari cōfidamus si
mentietes sp ad de nobis supna sua
statuat dispōsa ā nobis sit iudicāde
mēsurā temerē nō p̄sumat. Et si ea
videmus in p̄sti q̄ grādiū ignoamus in
quo fine claudatur patet via que
tenditur si occultū quo p̄cedit. De mo
cho qui diabolū p̄dominū quesiuit
Et quia se occasio p̄buit tribuē
michi quo et alteri monacho casū p
terendū ce nō diuimus et si nō magne
que huic opusculo cōgrue videamus
inserere. Fuit in cenobio sancti saluatoris
cui nūc et ipse p̄sum ad monachū pue
lo ātate fuerat noīe germanus astutus
nimis et callidus secularibus argumentis
et lucrosis cōtentionibus vehemēter intento
Incutat dū et in mundialibus negotiis
fidei p̄ualidus estimat nō quiescēs
ad hoc usq; peruēit ut diabolū ad singu
dos emulos p̄dominū aret et ei
se diuinū exhibere cultū mānifestat. Hi
cui sedulitatē spūs arrogan ait p̄misit
ut eo die ipm ad mortē sibi minacē crederet ipse ei credēs post
modū vinctis utra sub deceptoria ser
rumpit. Tandē in extremē lapso adest
fidei sospitator aliquis et p̄ dominū sint
sposponderāt obitū nuntiat. p̄mo
admonitus ille fratribus nūcia hec q̄ in
necessitate perpetrāt spā p̄ordinē nar
rat. Cuiq; illi ipsum directes esse cō
fessū age p̄nias repete ille obdor
mit et sine pulsatibus sui clamā
tibus euigilare nō potest. Qui nō mi
nus obtrectēnt ut aliud p̄ces p̄mis
loqui nollet. mox ille expergefactus
sunt loquitur. Quo audito noīe
p̄mia p̄mo obiurgestebat insensibili sopo
rem quis dormiendo mortem tendit
ad eius admonitionē ferentē in se
ipm deuolutus. p̄nodiū nō p̄ plu
res noctes nigra tamē tumba nō rec
sabati sepultus ego assistē eā sic depo
situm custodie ita ut nō nimio videntes
horrore tenerent. Hec ap̄ p̄mo sanctes
spūs rotumque exhilarato in mōcho. hic
ad tale hec pare cū suis fratribus noluit
ethe pauo gaudiū tantum demer
so amisit. Hoc aut et si p̄sti stulo usq;
nō cognitū. ideo ti mihi hec apibus
mādare cuncti ut re memorabile nec
oblitum tollet. Qui ad pauillū firmulo
stringerno. aut hic quis in amenō addisset
ad quē finē his adiecta p̄nunt. De pa
the oīa ignē in gehenna monachi
Quia fuit nobis lege mādata
michi et mortho ip̄ensis eligendi q̄
ut paucena in oīb habeat qua viz
alicne p̄nitate murmuratione cāmittat fratri
Hec plane via ad p̄fectionis culmē mo
rum p̄ducit et tribule vide hostib di
mittāt aciem fuit. Hec ei vinos vir
tutum ornauit et cor fructus mundi pau
tes ipsis humana mente insuperabile red
dit. Et q̄d aplius dicā quidē quidē
de rigore abstinēne q̄dq̄ de cāmis corpis
afflictione stipig dicī esse ut dici potuit
pene nichil sit supra vtutē nutrix
pauā desit apud deū aut corpalis

ſquit exercitatus ad modicū vtilis
adoleſcentē me ī fructuoſa vrbe cō
ſtitui audē contigit. ad̄ enarro. Inti
duos ſibi cōmilitones obuios habitē ſi
multatibꝫ altꝫ oculos alt̄ effodit
Ecce ita me pōꝫ ſe mundo nimiū ī
vtilē vidit mōſterio petit. poſt
modū nō cū ipſe illatez ī mone la
grimē rezepto cōuerſionis habitū que
rit. ſed ad idē mōſteriū differri. ppt
illū que crudelit̄ attrectauerat ī
cōgruū iudicauit. mōchus ſup hac
re ſecreto miſeratibꝫ tāde fama
negotij ad arciſatoꝝ viz nō vide
ns ꝓuectā audiuit. Cuidā ad̄ ī
nebat lemꝫ didiciſſet. cepit mox
obmyce deposcē. et quibꝫ valebat
ſuꝑbꝫ iſtātiſſime flagitāre ut illi
frēs cū oī ciuilitate ſuſciperet. ſemet
ipm iſtiꝫ cuſtodē ac miſtrū eiꝰ ob
ſequijs ſtudaē iubēt. ꝓzorumq;
ſane iſiſtens ſtibꝫ tande obtinuit
et ei que cārnis luxē vidē nō po
tuit ꝓſpiritu caritatis omilo miſtra
bat. deinceps itaꝫ ſedula miſtrā aſ
ſiſtere tegminibꝫ foue nuā. ꝙs ꝓzo
rigē ꝓuidēt. cēa alimētis ꝙnoc
ſa. ſā. et quid egeſtionis ocultiū ut
dicebat ſepe ſe ferre et referre ga
debat. egritū ꝙ nimirū ſit an
ſemīnū lumē carnis amiſerit
caritate ſimul et patiā. aſi diuꝰ ī
aie frute ornatus reſplendebat. Hic
ſcriptor que dicta ſunt humiliſa
ctione concludit.

Superidza tibi carissa pater
exēpla ꝓpoſui ut deſinas de
ſingularitate tumeſcē. iſtud aut ideo
ut diſcas inmoꝛ fratrū cuā offensas
ſi forte cōtigerit. cū inimīt tolleare
ſtimoniū. qđ moribꝫ tuis dapi et empto
me nitū hoc ī diſputatiōe narrā
tionis exordio ſeriam cōſcripſi exore
mus. ſa igit ab illa ingrida inimīb et
torrida mētis nre caligine cōpeſce

te ac ī patiā tui ſilij tui et illam
da caritate cōpone. Cruciatꝫ ei ꝙ ferenti
te ad ſuꝫ cōſubstantialē creatorē ſenē nō
more ſolū mitē eſt ut beſtialit vinat
deni ergo redēptoris ſui diſcipulꝰ nō
dedignat̄ quiſq; diſcat ſe mitē et hu
milis ſui et ſimile exhibē. diſcite a me
mat. qđ mitis ſū et humilis corde et
deniq; ſui ſpūs templū eſſe deſideat ut
idipm templū ab humilitate ſil et a cete
raſq; nō recedat. aut ſuper
que reſideret ſpūs meꝰ iſa. humile
et quietū. nō igit̄ detor alet ſuboſitu
tis a ſuoꝝ pulſet. nō cos ia quaſitoꝝ
ne timeamus cuius corruꝫ vanitas
ne dū ate fugit illud ī mi obꝓbrij
iaculet qđ de boue corrupto ānſtes
dicebat. fenū ipe ī corde dēſquillū
ergo et quietū te cuctis videbit exhi
be et ſtipue hijs qui ex deo ſunt om
te obedientia et humilitate ſubstinas ut
qui ī te ipm quit ipm cōſpicer ī me
mat et ī maſuetudīe qua exteꝛioꝝ vi
detur ipm auctore maſuetudīs alig
t mētis tue ſolio ꝙ fide deꝓhendant
Plane ſi pectꝰ tuū eſt arca dei ſimul
ꝙ ſerto dignū eſt nō in eo ſola ſit virga
q ferrat ſed mana ad ī fructū mēſe
palato dulcedīs. nec ī eoꝛ cig ſita
maſuetudīs qui deterreat ſed eoꝛ pong
caritatis q ſalubꝛib exꝛtigat ſtrictꝰ exꝛ
tertioꝝ aculeꝰ. Ung deitatis pīa
gratia vtet maſuetudinis oleū lenoꝛ
quoda fomēto demulceat. Verū dū
nos ꝓfectioꝝ fructū ſtudio ardent
iſſimꝰ modū ecclē ſuꝑgreſſi ſumꝰ ī
deo qđ cuā timilos cōtinere ecclē ſa
gulis ꝙuiſq; ꝓdiē cōgruet aſſumꝰ
ne laciniosi ſibi ſanctate lectoꝛibꝫ animo
ſigne videamur. Ecce igit dilectiſſime
mi pater et dñe pedibꝫ tuis me ꝓſtra
tꝰ ad uolui fuſiſq; lacrimꝫ verna ipſi
lij peto viſ ut ozi meo clemēs in
dulgeas. et me qui tibi audax ſi
gillā ſtilꝰ caritatis tue dulcedine

nō repellas. dūmō nepcher que
supēg sūt cōplyensa salubrit admit
tant ego nō abimo satisfactiōis grā
et mūdis fernle nestre scapulas sub
dē at de retrō pūne sūtans vēe legi
gibg reuenti obtemperare Operæ ūp
et her mea nobis nō erit ifructuosa
cogitetio qā dñi mēi vēe s. tā gām tam
manifē tā ēte sēe amatis forte sapit
qd' ausu inimicis arguit Vobismet
ipīs liādo potestis addisce ād nob du
in loquētibg de alieno debeās corde
sentē Rogo aūt venerābis pat ut
pine prēcē sp orare digneīs. qā at
fanō vrām vtech Thar vita visuri
me ēe nō spero. dīnā posco clemētā
ut soluto mihine cingulo sīr nos m
mitios repsentet aspectg ātem et
vnū viz suū ihm̄ minimū e
mēlis et sonalis Vtrīnāg prēdat re
cōpensatio meritor Contra eos qui
sopatū remediis detrahūt et pē
tentiales disciplinas urrident

Religiosis fibg sancte flore
time cūē cleris Jo. prēb
monachg Pietē tūtans ob
scenū Digni ē ut et nō poscētibg i
notetis sanctitatē cū passi cā audire
nolētibg linguā detractor arrisati ner
onosti est si eisdē auribg quibg mada
cū falsiloquijs ingenti libeā constrīa or
dinē pspicue veritatis exponit ātem
et auditor vanam fidē adhibēdo non
pereat et arrisati fama ad alior pnīciē
nō laboret Quod ergo de mōstīo or
dinis exercitijs scripsi et sopatū pri
ncipue disciplīs mōchis mōcho spēlitī
missi ner laycor sū et cleīcor notūe
pdenda mādauī. vbīte aūt hēmite
sorēres vīz solitarij mōchi vnīsales
id solū mōstīū sūt de medio stili cur
rentis exercere ap scādalū possent
mōstīa fernoris arthana nesnētibg
gnāre Ex testes sūt nī frēr qui sub
in sūtutisse sīe regule regulaīt vīnūt
hor me apīnba trādidisse qd' ipi sa
tagūt tondie opibg exercerā ner alind
series relatōis pmittit ā qd certe et
telute opationis cōsuetudo dictauit
Deū aūt sub mōstīe pfessiōis noīe
plebibg ipeunt qui Tāgulis cō
sūtum tūi Ebūmalibg sui prozis pēg
matice sanctōis intra pmūgaūt
qui alios lacerādo et mordēdo solus
sibimet rigide iustīe priuilegiū
arrogāt quid Thumilitate crucis
xpi mē mōchos agnis ignozāt et her
pdigiū deputāt qd alij tondiam v
sq assiduitate frequētant ēte cū
aūt pēgrina doctīa esse nouā pē
tentia et trāsactis tot senilis ān
dita si her semel admittit si mtī di
mittit si teneāt ocs pfecto sacra cano
nes destruūt ānigor prīm precep
ta depereūt ut iudei dicent pa
ne traditiones ad mihilū redigūt
Deūe pfō verbū a trāitate fidei a
liena sz a brum ar bestiali pbantur
ebullīe verozdia. miqd ei receptor
nō sit verbā euāgelio teste nō pu
nit. miqd nō paulo qūq̄mes ād ga
tenas vna mūg accepit. miqd
nō apli omes flagellis cesi. miqd
nō et sīi mīes lictibrīa et verbēa
sūt expti. miqd nō moyses verbē
bg affin reos Tlege precipit. miqd
nō beatus ihēmg et alij nō multi fla
gellis mactati deo pfidere feruntur
an cadē qua ab ūtimis deg mīdi o
mipotes exigit ab ūtē offēntibus
suspēdē pnias veni sabit Ex forte
dicturg obtrector qā qui sēās nō a
se sz ab alijs cesos fuisse sēptiā teste
cognouīg nosmetipos cū cozū noz
mā castigāē pzīs malibg nō debe
mus videlīs obiectioī facile qd respō
deatur occurrit qā cū nos dñs cru
cē p se portāē precipiat hor modo
frustra crucē ultronea morti frātio
ne deseīmus nisi ad expēdū cig in

rmus supme a ꝑsentibꝰ cōfigam
et nō sopite ꝛā ꝑsentibꝰ articulo tri
nitatis desit ꝛ cassū crux tollenda
de tecto Supius nō multū dimicāti
supplicū a tortoribꝰ irroget dꝛ si
ne sanā et absurdū est credē illud
pme gentis dñm ꝛ afflictōe nīa despi
cere qđ ꝛ semel pro dignatꝰ est ꝑ
nīa salute ꝑferre dꝛ Quid mīi supi
nudo cōmissa sumet exhibeat sibꝰ
tortore et ad emendandū indomitꝰ sibi
se cōstituat iudice dicēte apl̄o Dꝛ nos
metipos iudicārēmꝰ nō vtiq; iudi
cāmur dicit ca nō temerātis at
gredꝰ est q nō mō sacerdotali ꝓrep
to sꝫ et spōte ieiunat tm qđ nō firmi
tra labore cēsendo ē ꝛ q se nō a
lienis dntexat sꝫ ꝓprijs mānbꝰ affli
gendo castigat dꝛ si archas recipi vi
regis alienū dīna pietas nō cōtēpsit
q̄ benigne cū miscricordi illū desup
aspectū credendo ꝛ q se vehit ꝛa
tronissimo mīe deprecāti mundi
dimīm aspectū obtulit cum sato
rē Pter et tortore reū sil' arcteste
cōsorte michiloꝰ et carnificē feriat
et ꝓpme pereat q̄ dñi carnē verbe
rū mactat lucrū qđ de afflictōe cru
ris amisit afflictionibꝰ recōpēsat
et salubre illi nīe amaritudīne ꝛ
greit cruꝝ oli nouia delectōe per
mutat. michil differt quibꝰ pēnā
nīo pēitentis addunt dīnā mō volu
tas pentētis illecebre victoꝝ repri
mi tortoꝝ afflictione minuet dꝛ si
nō fatigēbꝰ monachi ꝓnde repbe
sibi videt discipla vigorū et roda
inde ꝑ suasiōis mentā iudimt dest
structio canonū abolitio decretoꝝ
nīq̄d venerabil' beda ait gregoꝝ
et videbit qui Pter aliquos sanctos
monasteria quosda pententes ferreis
asseit catenis astrigendos. nīq̄d
sororū prīm vitia iuste cōspuit quic
alios Ezechiadab et pētadecim

Neptibꝰ stando alios de sole in sole in
gradus vinas ꝛ acta sustendendo alios ꝛ
defessus spembꝰ migrit latitādo reatꝰ sui
pmas ꝑgresse testat Sed q̄d hūis il
le martyrū digne deridebit q̄ dū se
minimū q̄d amisisse pertinuit a minimis
culmīb vestris que vix apzes trāsfigēs
et sex menses membra sua mido exposuit.
nīquid et minutarū pmā cōtēpnenda ꝛ
qui ner tm mēbra et triduū passe ꝑmisit
rit dīna gr̄ hec et alia multa pme gre
nā sanctis nō repsit ꝛ sancta tm noīb ab
nīq̄d pena q̄cūda sunt et pzīm sanc
toribꝰ ꝓhibēda sunt cc ronīa dꝛ nubes
mtꝰ lignū frenetīm et q̄ nasīt cc
fatuāda dīsat cc uel mutū et si nesit
vtilit ꝓba deprīmē sanat salte sū lesio
ne tacē Sz dīmtm cēnsbr ille frīmet
doctīne mgr ignote q̄ minimū sit sibi
met sup discipulos ꝛrepestīnā ero
gat ferulā ut nec dū precipi ꝓbue
rit clictelā Dicam q̄ nī sacerdotes et
clesie a nostā redimit petrobꝰ q̄ busdā
pnam nīq̄d nō certā penīnie ꝑfi
gnit ꝓ a nobꝰ redemptione mesurū ut
minimū sacrosancta sua clemosinā ꝛ
dimāt q̄ longa ieunia ꝓ horibus dñi
Sz q̄ hec pemme redempto nīmei
ātiq̄s patrū canonibꝰ repit absurdū
esse et frīuolū minimbit. dꝛ si hoc
lauens indulgēt ut pnā sua clemo
sinā redimāt ne subripiēte mortis
articulo ep hac nīa sine reatꝰ sui q̄d
absit absolutione recedat dꝛ Quid mō
ch̄o Supicdū est q̄ et forte longam
pmas pmā exigentibꝰ ex cepit et pe
nitias oli fundit quibꝰ redimant
ab ecat ꝛ Quid q̄d si ꝓ humane fragilita
tis ictutu prīm redemt nīmoꝝ summa
sc̄apit ꝓ pmā carnis ipā carnis af
flictio medo respuet dꝛ Quid ei mi
nū si carnē q̄ nos ꝛ equālī lege deseri
ūsa uite ad prīas afflictas reducit ꝛ
dꝛ hoc ꝓde cui dubiū nonne cōsenti
do pernitiosa idipm nīe castigādo

salubrit̃ emẽdemꝰ aĩ ut ita loq̃r
eadẽ bestia tã humilis frẽ ruminãdi ho-
minẽ medio collusit hoĩez uehat que
p̃mitꝫ firmũ aĩ uesanũ i pariete tal
re p̃ussẽãt. ymo qđ nouũ si terrã q̃
spinas aũ ul' pallueos attulerãt eisdẽ
spinis putrescẽtibꝫ q̃ cultã pgnodũ et
letã p̃figuerãt. Obstrinat igit̃ os
meũ loquentẽ et qui ꝓxia nescit er
rata corrigẽ alienã salte desinat ius
tas̃ uerbis mordacibꝫ lacerãre. et que
ipe nescit cũ spualibꝫ agẽ paueat
obtrectãe aĩ secularibꝫ irridẽdo. Vos
aũt dilectissimi quos et religiosa uita
sinificat et celestis sapiẽtie fulgor il
lustrat sibilantẽ serpentẽ ozã repmi
te et pestiferũ uirꝫ ne ad multos p̃
micãt tãta libertate p̃fluat uiris auctori
bꝫ obuiate et qđ mꝰ uerbis dñi uo-
estris sal terre ꝗdam amastridis hodi
cristianis exhibet totũ prudentissime ꝑ
mutatis iure sapor obducat. plura sup
tuis aĩ si dñs manu adiacentibus ap
positis finita regula mihiꝫ ea q̃
pedite p̃fecta esse festinat

Exemplum de ꝑsbitero luxurioso.

Nostrum ut fertur contigit esse ad
huc in galliarũ ptibꝫ penes
ãministratiõe ac dictiõe cuiusdã re
ligiosi abbatis nomẽ bñdicti ꝑsbr̃ ha
bitabat. Cui mirum q̃nto copia fa
cultatis uberꝫ affluebat tãto magis
religiosis et honestatis studebat. Copia
abeñte ãt pelice uiduatꝫ adiecit ineũe
coniugiũ. ad pdã cõsedemt sibi ãpli
tabularũ lege ꝑsbitalis aiciõr ats cõsi
milis cõgregabat nuptiali more cõuẽti
epulaturꝰ eiã tocꝫ affluẽte ꝙ̃dit ap
paratũ. Abbas eiã dñi declinat ia ap se
licet ꝙ̃placuãt ad qđ si hoc audito du
os ad aĩ mõchos misit eiꝫ ta ipudẽs
scelꝰ sub districte censure mẽbꝛa ꝓ
hibuit. Ille ueõ ut ut erat cõrepte ne
ãne stimulatꝫ ipsimet obtẽperare nõ
potuit si tenuitate plenibus ꝺdquid ꝛ

nuptialis ordo sꝑplemt. Cuius uxꝛis
ꝑstrepẽtibꝫ ioms ac lasciue deditꝰ ꝑsbr̃
tꝝ bos ad victimã ducto cõmissi de
scit thalamos nõ deleãnoĩb sꝑ ditio
nis ingredit et o terribil' dei p̃sili
ꝫ sup filios hoĩm repentina morte ꝛ
multauit uno sicq̃ eodẽ momẽto
et semel fudit et alacꝫ exalauit spũ
sic remuneãti debuit qui de sacrario
debuit dñi ad exolitũ lupanar sup
uoluta bruti trãsire dereuit. Postassis
et ipse ad sacri altaris nõ frequẽtabat
accessũ idcirco se ipune credidit pec
tutũ si ꝙ̃paris ẽ qđ apli⁹ dicẽt ꝙ̃ nõ
terribile ẽst incidere i manꝰ dei ui
uentis

Aliud de quo supra

Huic ꝙ̃ quippe tpe ei papa ste
phanꝰ qui zeli fineꝰ emulꝰ
bat ardore ocꝰ electos romanã qui
pe interdẽs ꝓ leonis i cõmunes ex
titerãt decretũ rectoꝛ et choro arc
trepisset eosq̃ ut dicꝫ relictis foris p̃
mitẽe se lamẽta cõtingẽt tm qđ sta
tuto obedientes fuerãt et de sacrario
ad tẽpꝰ quiesc et celebrãde misse
licentiã de retrõ nõ speãrent. Huic
rei nouitã bñe rei lic tamꝰ habẽti cõsti
tutã ꝑsbr̃ hꝛtabat. Nec fefellit illo
modo quiescebat abiit

rectre cōsuetꝫ duos ad me clericos di
xerunt quid tibi debemꝰ mortuo fa
cere cōsulentes. nos sicꝫ rite tenemꝰ
cōsilium dedimꝰ ut eū quidē ad pbr
faceret penes ecclām sepeliret sꝫ nul
lū sibi ulꝫ ymnoꝝ ulꝫ psalmodie offi
cū redderet strangꝫ et testo teretꝝ ac
cresceret et castitatis glā germinaret
pullularet. Et recte dignū uidet ut
mortuo nō applicaꝝ sepulturā possi
deat asim qui dū uiuit humana cōtēp
sit lege cōstringi. Dicunt de ioachim
filio iosie rege iuda q̄ ihēmiā dixit
sepultura asim sepelieris putrefactꝰ et
ejectꝰ ex portis ihrlm. Cumꝫ mi
litaris est rauiter ipressa quousꝫ
ne fugiat. militie sue nō inueniꝰ fue
rat signū sꝫ signaculū portat. et ne
ne ꝗuis sibi stigmata lubricū cōspi
cit desertorē se militie ueteris fugisse
recognoscat. Dicit eā clericꝰ ei figura
lo sepius sā qdā die sue cōsecrationis
arripuit q̄bā ad humanā spurcā def
tendē nec ulla de se omissōe illud po
tuit delere q̄ cū et illic illud accipiat
signū dei. Apocalipsi notatꝰ aut fron
et oēs pusillos et magnos ut ne quis
possit emere nisi habens karactē bestie
aut nomē eius. Dicit ei quidā de
q̄dā q̄ hui q̄ erat in ordine sno nō aggre
gabat nomē eius et nomē patris
eius scriptū i frontibus suis. Dicit ei ma
ter tenebras cōtinens q̄ue sanctus spūs
ad belial christus cōsensꝰ templo dei ydolis

Hic continuat pulcre clericoꝝ si
mulatam. Ecce nos alloquit ypocrita. Dic
clericoꝝ pulpamenta diaboli q̄
tertio gradi. uitreꝰ mentis gladio aug
mentū accipiens. Bibentes. tollat cōmu
nio. una peccandi oratio peccandi. Vos
q̄ alloquit primeua hostis una utriusꝫ
ululate noctue affer affer sui rossanoe
directos. Venite ite audite me scorta
ꝺ̄ sibylla fama tenebrarum porcoꝝ pig
mei cubilia spurci. Timidoꝝ nymphe
syrene lamie diane. Et si quid adhuc
pereti si ad pdigij recepti nostri mysterij
cōpetē indicet. Vos ei estis demonū
uictus ad ethne mortis successū destina
te. Et uos ei diaboli uij deliramis da
pibus pasti. ute libidis ebrietatis
sagittati. habitat ei mus supputa i secre
to thalami et locus hymenei. Vos estis
nasute et furacis dni reposita i die il
lonis. Vos tigridas ipie quarū uestitus
ester humanū sanguine tincta ora simule.
Vos arpie. atq̄ sacrilegi dni strangulatores
arripius cōbas. qui deo oblata sacrilegi cru
delitas deuorauit. Et a cruce nos non
segnue diuersi. q̄ beluarū more in bas
athollitis. et tantos hoīes ad sue p̄di
tionis stultū crimen. a plebibus arripue
ris. Vos syrenes atq̄ sirenides q̄ dū sua
ne deceptionis edictis ratū tenas sibile
stridulis stilo nocte naufragū. Vos ui
pe furiose atq̄ p̄ ipacientie ardore li
bidinis ut a capite ei clericoꝝ uitis ama
tolis detrimentis. Et simul madiamini
deos oīs p̄ falsate uestis oīum ad simi p̄
nombat similitudinis corda cōmutatis. ut
uos acrimini tulit sui furan uolto illece
bris i felices hoīes de sancto seō altaris
mysterio quo frigebat. et cellius utrum
in brutto utri amois glutio suffocatis et
simul madiominides illa a se pellentis
suadebat ydola colē sic et uos istos p̄
signiis truncis ipsius adamo bestie cōpel
litis ymagine adorare. Et uerum nobis
ei simul nisi forte rapisset illud apo
stolipsis eulogium nō cuadet. Quisquis
ministeꝝ adorauerit bestia et ymagine eius
et acceperit karactē i fronte sua a ui
nuam sua. Si bibet de uino ire dei q̄ mix
tū est mero i calice ire ipius et cruciabitur
igne et sulphure i cospectu angelorꝝ sanctorꝝ
et cōspectu agni et fumus tormentorꝝ eorꝝ
ascendet i seculū seculorꝝ nec habebit
requiem die ac nocte. Horum uti ora pa
dis poena illud diuinat. q̄d deus uetus
erat cōtempnitis. Dicit a nobis ex uniuersi

zar vsiu vze dilcõis apte ne repe
te zelꝝ dei ⁊ sup nos i ira die se fu
rẽ surrendat et vibratꝰ indignacõ
nis sue gladiꝰ vtriusqꝫ cõfodiat

Quem retre pbrẽ qui pelicu sue mo
rieti ac pẽtidine flagitiũ dixe
te pbuit se secꝫ penitẽtia debita ⁊
solutiuꝫ absolui spospondit Illa uir
pote sacerdoti et libꝫ erudito homi fa
cile credidit sicꝫ se in mariniũ cum
massa plũbea qua zachaias ⁊ plia
testatur iniecit Subdolos ergo de
ceptores tuꝰ serpentinũ virꝫ abiecte et
nos uelut qꝫ cruentũ legũ debitus
eius festinate . nec nos retineat ⁊ sor
te nõ diuĩ fidei ⁊ pfidi nos ãnulis
subarmati . ⁊ rata et monimẽta do
talia notaria ãti matrimonij uinc cõsẽ
sit . ⁊ iuramẽti ad cõfirmãdũ ꝙda
mo cõiugij copula utriusꝫ pressit to
ti hoc qd uix apud alios est cõiugij
firmamẽti mei nos uanũ indicat
et frinolũ ſta cui scripta dicat Adeo
datur uir uxor. et dns i euangelio O
mis planta quã nõ plantauit pater
meꝰ celestis eradicabit mullo stabi
litatis mihi fundamẽto qd dm poten
tes dei reluctanti ipetio ⁊ in nos ⁊ ꝑpe
rendat qd ysaias ⁊ plia denũciat ⁊ po
mat ⁊ ⁊ elenate sint filie syõ et de
ambulẽt carũ mudabit in die illa
auferet dns ornamẽtũ crurameto
rũ et lunulas et torques et mõilia
et armillas et mitras et discrimi
nia et ꝑzelidas et murenulas et
olfactoriola et iaures et anulos et
gẽmas i fronte pendentes et mutato
ria et pallia et linthea amicula et ra
ria et spencula et syndones et mitras et te
nuia . et erit ⁊ suauis odor fetor et
zona funiculꝫ et ꝑ ensis calui ensis
mitis et ꝑ fascia pectoralis cilicij
pulchrum qꝫ uim tui gladio crudeli
et fortes tui i prio Vnde ne nos ui
tiis quos pulcherrimos arbitrium
dimitti furoꝛis gladio cornuatis exte
ra tolle depone et mitte et plan
ta abiecte eaꝫ nos qui ultor est omnũ
humiles subiungite Porro si ad deũ
uultis ineuacuatã fide tenere plenã no
bis datus est uenia indulgẽs tibi for
mosis emulis aie ⁊ ꝑphaꝫ dicit Vere
credens mulier duxerit uirũ alienũ nũ
quid uir eius resilit ad eã ultra et mag
nõ polluta et quasi lutum deputabit
mulier illa tua ab ea cõtaminata cui a
matoribus multis tui ad me redire dicit
dns Sed ut ad eã qui cepit est fini
si curiosius reflectat articulũ tui apli
ci sit illa sua ãdiui qã nõ mõ fami
lias sed et cõsentientibus pari pena debe
tur Valde tibi crudelis est venerabil
pater ã quanis remedium ꝑbeas uer
nantis prudentie candore cõspicuũ ⁊
mittas tui ut ihezabel tuo tui cruenta ihe
zabel optimeat luxurie principatũ de
qua minitat angelo thyatirene eccle dicẽs
Ecce abiecio te ⁊ ꝓmitto ihezabel ui
mulierẽ ã se dicẽtẽ ⁊ ꝑphã docẽ et sedu
cere seruos meos fornicari Iuuenta cer
te est et illa sua qua dicit frenis caꝫ
habet amicꝫ qd ꝑ negligit emendare
Ecce id ei ꝑfuit heli ⁊ i ingruenti ipse
nõ corripuit ⁊ fornicantes filios patria
de pietate nõ anti sacerdotali austeri
tate corripuit Legat pat epla ꝫ qua
de epõrũ irrotulata pie memorie mi
colao pape direximꝰ et quid ꝺ illuc
hyemis tepies septẽ ad te michi omi ⁊ intelligere
destinati Vertat age ago qui sui
deres mõrbi formidẽ nõne ⁊ nimꝰ
stomacho nauseãte sterquilinũ celi tui ꝗꝫ
uocifero cõfidẽs ꝙ uiredũ pectora
flammis ultricibꝰ i clamaes et tui li
quido nomiꝰ qã nõ diuisa prius mẽ
suam mõrbo aut dyacono emolitam ꝑ
figit auctas ei ima pti sit in utro
⁊ mãsum cur habeat i pectore dis
simus uti uix hinc eã mittet tollẽs
ymo eã sibimet amicabiliꝰ applau

dam⁹ illi nec̃ digni⁹ suspendio iudi
cam⁹ an ꝑsonã ampli⁹ et cõ legis
editi diuisi i sacculo ponda habem⁹
Cõ habebis iquit moyses i sacculo
diuersa ponderã maiꝰ et minꝰ non erit
i domo tua modiꝰ maior et minor an
adisti euãgelii sanctã trinitatẽ hiãa
tes et camelũ glutiebas semꝑ
quãto maior ẽ ꝓsbr̃ mõcho indigni
tatis crimẽ ꝓ sacrilegio tãto deterior
ẽ i pcõ. nã cũ mõchis imi de pplõ ꝑ
tineat sacerdotibꝰ ꝓpli missũ est pcm
portã ingrit in moysen ad aarõ dicit Cur
nõ comedistis hostiã i loco scõ q̃ sctõ scõ
rũ est et data est vobis ut portetis i
iq̃tatẽ multitudinẽ et rogetis ꝓ ea m
conspectũ dñi Hanc q̃q̃ nisi aliena
pñs pcm portã quoꝝ ortꝰ semꝑ in
tendit ad utrõq; tumentes et puerpe
ras vagietas Visum no ẽpõ laudat ꝑ
pulturam hominis fieri et inter di
uine laudis offerementa non sedere

Domino suo .v. venerãdissimo archiepõ .P. prior monachiq; seruitutẽ cõ ignoꝛ
antibꝰ venerãbilis pater q̃q̃ dñs a te recep
tꝰ hospitio tuis intersit sit ocia nelut i
quada ei mei tabella deputa ut nullus
de cetero malcat oblimone delei Cenobi
ũ. claustrũ pq habuĩ cenã tuo dñi negaui
habitaculo dedicatũ ubi tã frequẽ tã re
mota studio poteꝛ otionis ac leonis mi
sisse ut hominem videaꝛis solitudinẽ no
egere. alteriꝰ ẽ claustrũ qđ dextrũ
tenet lato cenã nõ amisi ubi candido
electoꝝ tuoꝝ cetꝰ tuꝰ cliꝑa mitat ange
lum Illic ei in celesti arenã gimnasio
sanctus septenarius studiũ eruditi eleganꝫ illic
nec plus sollerti ictibus studiosꝰ sese q̃
sub regulaꝛibꝰ exerceat tondie discipli
nis Ceter illud expendit qđ ꝓter ipsius di
ab aliab nonnĩ eandẽ mo ederaq;
tpe constructo vnã ẽ nõ cena sce marie
magdalene alteriꝰ nõ cũ cenã si intercu
neo sit laurea et cũ tua nõ sit dies
cena nisi est quidꝫ tã copiosis tẽ
magnificis sit intecta structuris et tã
ꝓfusis tondie sufficere possit expendis
Illud ait fateoꝛ mi ꝑ oĩbꝰ placuit
qđ sepulturã tuã in tuo ostendisti
ad te nelut hodie suscipiadi actum
tissime ꝓpatꝝ ubi tuꝰ in spelunca
meretꝰ quinq; minoꝝ solidi ꝓpria
noꝝ altrinsecꝰ angulos i sudario sint
ligati ut nisi exequias funeris in
ipo ꝓpatꝝ ope sepulcroꝝ videatur
tenuncciano nõ desse Inde nimirũ
ꝓtarche abrahe tenẽ videris exem
plũ qui ni satis uxoꝛe sua sepelire
satageret et omis filiꝰ hetheleñ q̃ se
pulcra sibi gratis offerent ꝑmittẽ cõ
tempsit ab ephron filio seoꝝ spelũ
cã duplicẽ ꝛpauit. nã et in ipso
quatriuio mõ dñs cernelis ei
ymitatꝰ exẽplũ. sicut q̃dragenꝰ ci
clus argẽti tradit ille spelũcã sic et
tu quatinꝰ quinq; solidis alienissimo vide
ris emẽ sepulturã Illic nondũ ꝑ
detestãda siticulosa electoꝝ qui de
sepulcris cenã cõmodũ speneꝝ ni
cenã hoc ignẽ ignoꝛatꝰ dei ge
nitꝛicis abhoꝛreat Illi respuit ꝓ
cuma cũ offertur ista ꝓpendit qui
gnit cenã cũ negat Illi cõtemptẽ
tes abrahe ꝓtũ in electus sepul
cris tuis nisi sepeli moꝛtuũ tuũ
mulieq; te potuit ꝓhibere ista ge
nitꝛices suppeteꝛes audit appende pecu
niã et suscipe sepulturã Tu auꝫ
venerãbilis pater sapies in videris
usus ee consilio cũ sepulturã adhuc
vinẽs et valens fieri deteruisti ꝑã
si qñ decepturꝰ vita ꝛ blandit si for
te mens lenocinate fastigio cruciꝰ
libet dignitatis ꝛvolutur mox
ut ad expectantẽ se tale domũ ꝛ
oculos dirigit pulueꝛe sicut est
rincreꝛ ꝓpendit Hinc est q̃ ꝑsalo
mone dicit Grãd nisi est homo
maioꝛa sequeꝛe nisi ignoꝛet quedã

rat sibi in vita sua mim dictu ꝓ ess
nationis sue et tpis qđ uelut umbra
fieret. Per illum tribulationis motꝰ ꝑ
malet carnes i lupinē fluxa resolue
dū mens rogit. Smaturiores ūmes ac
ꝓfluēte qꝰ ei sđē circumbꝰ samē rogi
tare. Vnde et idē salomo dicebꝰ est ei
ire ad domū luctꝰ q̄ ad domū cōuiuij
in illa ei finis cāmo admonetur
homo et uiuēs cogitet quid futurū
sit. Ꝙz hij qui indies rotis teneāt mē
tem sa hui⁹ seculi delectatione plātata
si sibi mūdꝰ arridet. si tranquillus cōb
suauis ac tranquilla demulcat mēs fel
uel absinthium. Vnde nūr sapiēs ait ꝺ
mors q̄ amara ē memoria mia hoī
iuxta pare i substantijs suis uiro quie
et mi iustitie dire sūt in cibꝰ et ad
huc malch cupē abū. ac sicut tedio
se talamitatis i fortunijs ꝑgrinat
si lāgnor assiduꝰ uel inopia rei fa
miliaris angustiat illi mors dulcis effi
ci ē ais ut uelocius gressꝰ accelerat
exorat. Vnde dicit ille qui supꝰ ꝺ
mors bonū est indigēti et
h atq̄ mimorati uirbꝰ deferta etate
dicit ꝓfecto time suū homo necessitꝑ va
rietatibꝰ huiꝰ vite debeat ꝓhorrescē
uel optare ꝙ ad horū si uel ꝑ ipē ul
timū ꝑdesse dicit. Quattor at e duobꝰ desiderijs hu
bens dissolui et cū xpo ee multoma
gis meliꝰ ꝓmanē at in carne necessē
ꝑ nos. hinc et beat petrꝰ auditor
bꝰ suis arebat iustis arbitror q̄ dis
sit melior tabernaculo suscitare nos i cō
motione certe cui sit q̄ uelox est
depositio tabernaculi mei. In verbis pla
ne suis bonus pastor ondit quia nō sibi
ꝙ discipulis suis et uite uolebat et
mori. nā paulo ꝓꝰ dicit dubo aut et
coꝑ habere uos post obitū meū ut

horū meoꝝ memoria frequentius. Placet magis
sepultura tua quā ubi uelut meorū
signū ante oculos posuisti ut dū illa
cōspicit male florentis tibi hui⁹ vite
vitor arescat ac de futuris cogitare
mens in se colecta solleret meditat quo
q̄ posteꝝ homo ꝓueniat illud ꝓuidē
bio tuent. qđ mutū miliatenꝰ pos
sit. Vnde salomō admonet dicēs Memꝑ
meoꝝ nouissima tua et memū nō
peccabis. Vnū ꝓcā coꝝpis ac de
sidie signū i ecclā tua audi qđ et nūc
ꝑ ut expeditius dictabat hora rotū
pui et mīc aperibꝰ tendē nō sine fluū
dauo ꝓlixiꝰ siquē delectorū residen
dū uel canonica horarū celebratur
officia uel cūm ipsa missarū offerū
tur terribilia sacramenta dūi⁹ cor
poris ignauiā ꝑ gulliam ꝓtēs non
nullis cūm mee mōchis deꝑhendi
dicꝰ q̄ ꝑfecto ꝑuenerandis virū et
coꝝrectione dignū et de studio mūdi
tus emē mihi⁹ qui uolumes sūt cō
stat peritꝰ emendēdū. de qua s. i cen
suris dicit. Quid videbis i simarmite
mūdi horos mundos. et iterū Circuit mu
ris dauid collis tuus que edificatus est
cū ꝓpugnaculis mille clupei pendēt
ex eo oēs armaturā fortiū sed cū ubi
q̄ nobis adūsq̄ neq̄ne spūs imineat
infedebile bellū femēq̄ ingemit
i modulamē psalmoꝝ et cū oza
mus tūt uelut i ane tonē malignō
rū hostiū tēptamēta cōfugimus ut
nobis oīno necesse sit aut supanti
bꝰ enormitē cedere aut coꝝrectionibꝰ
mdūs plausibilit mitimē. Quidū
coꝝpa vra matrida sessione cōtem
plant ebesce de tuina quoꝝ mitelo
tis horis illuo speciāt se victoria opti
nē de quibꝰ ꝓ ysaiā dicit ꝓdonā illos
i manu eoꝝ i manu eoꝝ qui te hu
miliauerūt et dixerūt ante tue i mur

uace ut trāseam⁹. ubi post ⁊ eucharistiā
nonē aie cōā de ⁊ eucharistiāe corpis
ꝓtinꝰ additur. et posinsti ut terrēi cor
pꝰ tuū erāsi via trā scēubꝰ. utinqꝫ
nimirū sba aiā si et corpꝰ ⁊ nobis
sit vnite sūt ut plenius vna solleti
agēte vigeat alteā et dū her resolua
negligent ostent illa ꝗs dormiens ig
nauc lāguoē corpe sent. Iosue ſ. cū
vidisset āgelū exaginatū tenētē gla
dū ait. Quid dñs meꝰ loquit ad seruū
suū cui mi aliud ipe ꝓcepit mi pꝰsꝰ
ꝙ ut ꝓcedet dixit nisi tu hoc sol
ue tāt calciamēti de pedibꝰ tuis. āgē
sub uoluit. locꝰ em in quo stas sanctꝰ
est. Cur ergo low illi ꝓpria qā sanctꝰ
erat debebat illi mūdius pedū cur
ertia q̄ michieꝰ scūb est low nō mere
atur stanni salte reuentia electoꝝ
Ideo si ꝗs dixit ne quippiā hui solue
calciamētū de pedibꝰ tuis locꝰ em in
quo stas tra scā est. Vt quid ei her ā
tiquis patribꝰ impēta ꝓsanus pugi
nas legim⁹ nisi ut sanctis lons nos
reuelina debē credam⁹ an mino fuer
est. low iquo misteriū uiuifice passio
nis xpi offertur q̄ ille ubi ꝓ suū
deo angelū loquebat. In deutronomio
ꝗs legit qā dixit dñs ad moysē. Ec
stu hic mecū ut loquar tibi oia mādata
et testimonias aq̄ iudicia. nō ait sede
recūbe ſ stu mecū ut ſ. stando discat ad
sedendo postmodū doceat. nūc igit dū
i ꝓncipio simꝰ uolt deꝰ nos sibi nīſ
tātes ampe ut ci eo postmodū mecū
mur i mūdi pcipiū tranquillitate sedere
Porro aut si tm tāta suppetet mūne
copia ut deūer offerū supeet ꝓbē dona
singulis nō cessaet ut ꝗs grandi fugēt et
tuꝰ armentoꝝ lāgnoꝝ turgiꝰ tno
daet. Corripe ergo inquiunt stans sus
tinēt cōmodū aie nec ꝓpemo regna
ture sedeꝰ despuit ornamētū ⁊ re
gni ut ceno cuncta optimati sue diuoꝝ
offa uenerit assistit. ut aie tribu
maestans dñe cōspectū laudū ꝓcoma
nubilam⁹ aia ꝓsiptoꝝ andaca sede
ꝓsimm⁹. Dixit daniel et milia milliū
ministrabāt ei et decies centena milia assis
tebāt ei Cui dū i mūabilū āgelor a
liꝰ deꝰ ministrē alꝰ dicit assistē mille eo
eū recipit in sub scelis residē Qui ergo
ūtutes āgelice tremētes assistūt tremi
et corruptibiles hoies asme despuit
ſā et zacharias sacdos cū incensū ponēt
nō sedentē ſ stantē inq̄ altare tenet ap
parnit illi ait ewangelista āgelꝰ dñi
angelꝰ dū stans a dextris altaris incē
si Dixit et m apocalipsi btūs iohānes
Vidi turbā magnā quā nemo di
mīare poterat ex oībꝰ gentibꝰ et tri
bubꝰ et ꝓplis et lignis stantes ante thro
nū. stantes inq̄ nō sedentes. et pau
lo post. Omes siquit āgeli stabāt in
circuitu throni et seniorū Et ysaias
cū ꝓmisisset Vidi dñm sedentē sup
soliū excelsū at elevatū et ea que sū
ipso erāt replebāt templū. ꝓtinꝰ ad
didit seraphim stabāt ab illud Dixit
ubi seraphin sedere nō audet sedet
ipse luter et tri pāmis mēstruate luti
dꝰ et i mūdā. ubi uides celoꝝ sedilia
sibi nō usurpāt illic hō tri cōi ac domes
tico ꝓfimit qui se pulcrē ee et eme
ie nō ignorat. Ingredit rex nupcia
le cōmuniū et i uenit hoiem nō mō for
tasse nuptiales idumatas nō tm̄ sē
et cōtē illiq cōmuni regulā ignobili
ter residentē quid aliud nisi dē pu
dꝰ est nisi ut ligatis illi manibꝰ et
pedibꝰ illico mittat in tenebras Ex
mūdo de sedente ycli sacdote sēptua
dint qā rendit de sella retrorsū et cō
fractis cerebꝰ mortuꝰ est Sedebat
et balthasar rex babiloīs cū in supbi
tie parietē aule regie ambarum

lus sibi stribentis apparuit qui sua
suorumq; strages ministare nocte p̄xima
medijs ac p̄sis iminentib⁹ minabatur
Recumebat zebee et salmana reges
madiam cū cęteris suo cū sup eos trib⁹
fecerunt gedeon irruit eosq; gladijs trucidauit
cunctos trucidauit Discumbebat mitylo
mi⁹ amalechite sup faciē terre cū illos
repete dauid ēvasit eosq; a nespa usq;
in uesperam diei alteri⁹ penitē nō cessauit
Sic contra helias diuit vivit dñs deus
israhel cui⁹ assistit⁹ sto. sto ieiunus nō
sedeo. nō osculo nō marcesco. cui enīa a
dño dicit Egredē et sta in monte coram
dño. nō aut sede sz sta coram dño Venit ad
et dauid atq; illi septē elapsi cū eo sede
bāt coram archa dñi et nō pono sicut scr̄p
tum testat ipse rex p̄cinebat i organis
et saltabat ac subsiliebat totis viri
bus ante dñm. sicq; ducebat archā i tubi
lo et clangore buccine Nota sz ad
aut dñs p̄ moysē applicui tibi leui et
fac stare i conspectu aaron sacerdotis ut
ministret ei et cymbent et obseruet ad
quod ad cultū p̄tinet multitudinis coram
tabernaculo testimonij ad Nō aut sedeant
oscitet et dormitet sz fac stare ut mi
nistret cymbat et obseruet ā moyses i
monte p̄ quadraginta dies et totidē noctes
nichil uel ad momentū ad̄e sedit nulla
tibi uel potus alimenta p̄cepit sz ieiu
nus dño assistit ingulē. et qui cotidiana
te sustentus refectione breui satis spa
tio ḡnalis ante tui creatoris stare p̄
sentia Dic eni in quodo legit Stetit et
no ibi cū dño moyses quadraginta dies et
noctes panē nō comedit et nō bibit
aquā et scripsit i tabulis uba federis
dñi Hodieq; nō milli fides dū laudi
bus dñi mis insistit nō sunt solo labore co
tenti satagentes ieiunijs et psalmis sin cor
da finiter noie grego milr a nitō nō p

cul habitaculo disparuit sequestrauit cū
cunctis ecclie gradibus qui totū psalte
riū gemina flectendo deuenit horas nō
ut unū explicat uersus dū pausando
p̄sternit alterū dū p̄ius eleuat sic
usq; p totū psalteriū cursus una semp
sit mathanea p locos uersus Aliq quoq;
nobis sūt cunctis p̄ssioz qui intra
dñici ambitū hic mi confessi est sepe
se mille fecisse metanoeas p singu
los dies dū mi fecerea lozica cēt mon
ti adtrahē Hz qui talia q̄rit audiē
cui et opusculū mei p̄ferre nisi
aut sufficiat mi scitari uti suggerē ut
hoc ingenuitis negligēte vicinis in
sua p̄cia emā corrigat. deinde p̄ce
tantū palmites trib⁹ saltib⁹ salutifere
correctionis extendat distincte quidē
p̄hibendū est nō mō clericis sz et lai
cis utriusq; sexus ut nisi sint moysen
inter nocturnū leones ostiū aliasq; dñi di
uinis ymnis insistit nemo sedeat nisi
corpis eū valitudo cōpellat Plerosq;
nepe vidimus nō nostri sz et seculais
ordinis viros qui sic mi quiescūt femīas
tice sinagis officia stando sui virilis sint
cōtemni ut nec podio nec adiacēdi pz
sq; ulli materiē dignentur inuenire cū
mirū laborioso i conspectu suprne ma
iestatis se cōspicuis assistūt et sua
uiozē dulcedinē ultime quietis ac
quirūt. ūtoq; difficilis sui corpis
ḡuedinē tollēant tāto copiosiq; cor
ad dñi mētū leuat Porro aūt sanct
europij testat hystoria uarro cōsul
qm apud cannas dñi adiuuq; hambalē
confligēt pdidit. multoq; postmodū us
q; ad uite sue finem remānsit nubū
suscepit cū si fuisset hoc etenim ut fa
mine sue nomē extenderet quid agendū
est copiantis ut i celesti sibi gloria sedes
acquirat cui nō dignus i deis nobis si
fecerit messem patris faciat nos mi

dñe landis ꝯmbias nō mō nō se
dere ſz et manꝫ in alta ꝓrigeris ꝛ ſalubriter ꝑſallē In noctibꝫ extollite ma
nꝫ vrās in ſca et benedicite dñō Et apl̄s
ad thimotheū Volo igit viros orare ī
ōm loco leuātes puras manꝫ vrās ſi
ne ira et disceptatione Hāc et ꝑclarꝫ
eccl̄e doctor Ambrosiꝰ beat mūs grauiſſi
et ꝓphanis extensis manibꝫ ſenē ora
re ſenē orātes ſe vidisse testatur In
cuiꝰ verbis datur intelligi aīm et ipſe
nō aliter tūc orabat epūs q̄ q̄ hoc ipſe
vitande grāe causa nō ꝯſtituat Ver
ſimile ꝗppe est ut eū quo ſimul orāt
neq̄ſq̄ habeo ī oratiōib qualitate diſſen
tiat aliquā ſi aliter orabat Ambrosiꝰ ad
hoc ſibi ille modꝰ orationis se cōtēdit ut
ad hāc orandi regulā deinceps ſe ꝓfor
met Cui nī beatus paulꝰ de ꝓfanis
mulieribꝫ dicēt quarū corpa ī eccl̄e loco
rum orantes signari addidit Itaq; ſint et
orās. ſtabat ꝗppe sacerdos egregius
cui orabat nō ad mensā ubi ꝓcubuit
et otiosa tractabat Ꝓterea cū ide dicat
apl̄s q̄ſ ſit ministerium ſpūs ī mi
nisterium missi ꝗppe eos qui hereditate capi
unt salutis. ubi ubi reddenda est fra
quāq; angelica benignitas discutere q̄ī
cēna ubi nouit deus ꝓpitius ꝗppe quē ſ
mittat cōuiuem Vt anarine resiſti
tur et cū canibat resiſtitur mu
neribus retributio ne quaeratur

Quid malibꝫ epūs apl̄ice ſe
dis P. prior morbo salute ī
dño Sunt verba ꝓnūtibꝫ medica sen
ſum ſic mīe absentes lre ſunt ī ſtitu
mēta uerborꝫ. bellatorie artis ī dus
tria ſic mībello dicunt ut in pace
postmodū doceat ſic aliquā dū doce
tur ī ono cauto exerceat mbello
In cōfluentū sedis apl̄ice ī quo vos
adhuc uiuentes desiderantis cōtem
platoꝛ et ipſe pugnauī Dz erre

cū militari cingulo ſim ſoluto et m
munerib ꝯpositꝰ libet ea dicē qd di
dicit Inter oēs itaq; uiroꝛ cētus fremē
tes aries inter densissimas iaculoꝛū
ī gruēs moꝛe grandinis tempestates
adhuc anxiā nobis est attentiō vigi
landi cuiꝰ q̄ sagittis semp oppone
da est clipeꝰ Quo munitis adhoꝛ po
tuit rāhelat ut letale mūs ictus vul
nꝰ infligat ꝑnicio mī ut obtutibꝰ nō
frontis ſz mentis ꝯfodiat armat dnus
eos munerib adiectantes et ꝑ eos ꝑ
pugnat ac reddit eoꝝ mentē qui ſug
gerendi locū apud animas optinent
principales. de quibꝫ ꝑ ysaiā dicit Pī
ncipes tui infideles socij furū oēs di
ligūt munera sequunt retributiones
Dicat aliquis ego q̄dē nulla quaero
ſz si quis grauis offerat accipe nō re
nuo Certe hī nō notant hīm qui mu
nera quaerit ſz qui tūmodo diligit ā
cena socij furū nō ī melio dicitur
q̄ dū furtiua dona ſuscipit cena
cū cōmilitibꝰ suis et sodalibꝰ deplā
dere uelit infoꝛtunia cuiꝰ ꝓporrexit
Et nondū ad dictā. sequit retribu
tiones q̄ quāmis munifici suis cupi
dis q̄ postulāt impendūt tenuis
tū maculas nō euadet Etā dū be
neficij sui talionē recepit fructū
eterne mercedis amittit De quibꝰ et
paulo ꝓpdicit Deus consolabor sup
hostibꝰ meis et vindicabor de inimicis
meis filij plane samaritis multa a
liud crimē cōmisisse legunt nisi q̄
munera dilexerit Et q̄ pene nul
dine nō scienter cōcupiū irrepti
bile amiserit plebis ſrā ultore pe
nitentiā Et nondū q̄ nī de illis ſcr
ptū dicit Declinauerūt post auari
cia acceperūt munera. ꝑuerſi ſūt
ut ꝑuerterūt iudiciū Vinū mī ꝗppe
est atq; ebrietatis ut post munera ac

Et q̄ potentiori nobilis ꝑsone festinat assurgere q̄ ꝓfectibꝰ audacia sedē coram utentibꝰ angelis
nō timere Tuat dilectissime q̄ respondeo ꝓbꝰ ut sacerdotes ī signis et ac celebris fame ubiq; ꝑ
nō segnit implē contēde. argue. obsecra. increpa. atq; ut rē monet apl̄us vigila labora opꝰ fac
euāgeliste. mīsteriū tuū implē ut cū mīe fuit cōspectui ſcōrū ſz pastoris assistē cōpiasti ac digniꝰ exito
noīe fructū de pacto valeas mīsteriū cōsignare

ceptū ꝓnerunt eaꝫ corrupto censore
udicū. Q ꝙ mīda samuel fronte ha
bebat a muneibꝫ cū diceret Q̄uisq;
rorā vobis ab adolescētia usq; ad die hāc
erre pīsto sū. loq̄mū de rorā dīno et to
rā ꝙpō eiꝰ utrū bonē cuiꝰq; tuleri ā
azinū si quēpiā calūpniato sū. si op
pīessi aliq;. si de manu cuiꝰq; munꝰ
accepi et cōtemptā illud hodie restitu
amq; nobis cū. auersꝰ a suspiciendis
muneibꝫ cāt abraha cū regi sodomo
rū melchisedech obsistebat dicens Le
uo manū meā ad dīm̄ excelsū terre q
a filo subtegminis usq; ad corrigiā calī
gę nō accipiā ex oīb; que tua sūt. cū
mūdꝫ a susceptis muneibꝫ moyses e
rat qui sciente oia dīno i testimoniū de
clarabat Cum māt suis ꝙrere azaliū q̄
de vmq; accepero ab eis nec affligere
ri quēpiā ipōrum ꝓā ubi muneibꝫ in
hyat consequēs est ut simꝰ indeꝫ hui
accepta mercede mitigemꝰ sic illū qui mi
dedit affligat Dūs ꝙ ysaiā dicit Dec
mitigatus ipōrū ꝙ muneibꝫ et insuꝛ
insti auferes ab eo. Cumbꝫ illato vm
dictū quę illis debet intentat cū subdit
ciēter hoc sicut deuorat stipulā et ligna
ignis et flāme calor exurit sic radix
eorū ꝙsi fraxilla erit et germē eorū ut
pulvis ascendet Deq̄bus idē ꝙphā a
ubi rōgnerut dicēs Omēs q̄ uiā suā de
clinauerūt vnusquisq; ad auaritiā suā a sū
mo usq; ad nouissimū Unde et in lege ꝓ
cipitur ꝙcer accipias munerā que exce
cāt eaꝫ prudentes et subditur verbi mis
torū Auaritia plane dei omipotentis ad
ūsū se mitigādū ꝓuocat et rogat qd̄ posti
det nonnis se rogitemoibꝫ vocat Unde
est q̄ de auaro rōqueit ꝓpō dicens q
dicit Māturē auaritie eiꝰ inuidi sū et ꝓ
cussi eā crabstendi et indignatꝰ sū et
abiit uagꝰ i uia rōdis sue Q̄uilla sa
ne putredo uermis in dei nanibꝫ mitol
leabilis foret q̄ sterq; auaritie Et cupi
do quisq; dīi sordentis peruncie questus
accumulat verrēs quedā in latīnā q̄
si mole sterreis contumat Unde est q
ezechielē dicit Argentū eorū sordes ꝓue
tus et aurū eorū in sterquilinū erit argē
tū eorū et aurū eor nō valebit liberare
eos in die furoris dīni Et alibi scptū est De
ci qui multiplicat nō sua usq; quo et agg
gnat cōtra se densū lutū Auarꝰ sane cont
se densū lutū aggḡnat cū est trena lucri
tū pīnū pondē cumulat Abbacuc eaꝫ ꝙ
pheta Ve māt qui congregat aualiā suā
domui sue ut sit in excelso mdeꝫ eiꝰ et
liberē se putet mdie mali Sicut
ignē ligna nō sanat sic questū auaritie
pecunia cumulata nō sedat sed sicut flā
ma fomēs extollit ira michilomingā
auaritia dīi lucra cumulat angeꝫ vīc et
cruciatus Auarꝰ igit nō implebit pe
cunia et qui amat dīnas fructū nō ca
piet ex eis. fructū aūte ex illis rapēt
si eas dīi segetare nō amando voluisset qā
ded retinendo diligit hoc unusq; sū fructū
derelinquit. ubi et sequit Ubi sūt mul
te opes multi sūt qui comedūt eas Et
quid ꝓdest possessori nisi ꝙ cernit dīnas
oculis suis. de quibꝫ idē salomō ait
Diuine cōseruate i malis dīm sui pe
rexit ei in afflictiōe pessima. grenā
bir filii qui i ssima egestate erit Et
ut ostendat q̄ fideles sit diuine possi
dentiq; subtrahit Sicut egressꝰ est mi
dꝫ de utero matris sue sic reuertet et
nichil afferet secū de labore suo Quisq̄
bilis ꝓsit infirmitas quo uenit sic
reuertet Quid ergo ꝓdest q̄ laboauit
i ventū cruciatus diebus vite sue et retrā
Cum idcirco lucra cōgerimus forte ut
possessiones et pōia redimamus Quod
pdest cōsimia ꝓxi nunis extendē cū
nec uita nīa negant ꝑgustias ꝓte
lare Unde vir sapiēs ait Noli aspici

dere ad possessiones iniquas et ne
dyceis est michi sustinens vita · michil
enī pdest in die vindicte · nā et ysti
as ait Ve qui cōiungis domū addo
mū et agrū agro copulatis usq ad ter
mīm loci vos habitetis i medio terre
soli vos ar si dicat apte Numquid vos
habitatis q i tōi mūdo degē sine co
roztibz nō potestis . adiacētes ādē at
tingnos pmittis z tōi quos nos ua
leatis extendē semp inemitis · vñ sept
tī est Dñs quādo dicat nō erit ini
quus et alibi dicit · auaro michil est
scelestiq · quid superbis terra et cinis .
Michil est iniquiq q amat pecuniā
dī recte et nimis sozmidolosi smā
ei michil E auaro scelestiq michil iniquiq
nō ergo melior patrimōdis nō pfertur
ī cultis equat et hēticis assimilatur
ydolatris Vñ et aplus dicit Auaricia
que est ydolox seruitus Dic ergo qui
libz tristi sit sobriq sit indigētibz ale
dis nitenti hospitalitati dedit ydumet
vigilet . die noctu psallendo cōtimet
sit ti auaro sit totī pdit ita ut omi t
mūdi req negotes se inemīe nō possit
Michil est ei sicut dicit auaro scelestiq
michil iniquiq q amat pecuniā . quid
ergo pdest nō ornāt nō marchal nō ra
pē nō demēs pximē . Immunep te pre
sq a cūctis crimibz custodie dūmō si a
te anima nō expellit michil te neq
michil scelestiq repit Erit ergo auaro
emē pietes cōstruat studio fabricois
insistat . dissidentes i pace confedet . in
tribulatis in catholice fidei veritate con
firmet offendis rondie sacrificijs sit
intenti a negotijs seculaibz sit remoti
donec ti in eo ardor animē exiguet
oīs flos pcūti eiq exurit et nulq eo
crimiosior inuenit Crimico postq
septimā posuit auaro michil est scelest
tiq nequis hoc verbo q est auaro scru
pulq possit exigē vigilant addidit .
michil iniquiq q amare pecuniā Igit
auaro ē michil aliud est q amāe pe
cuniā . amat ei pecunia acquisita amat
michilomīq acquirenda Anaīna que si
bi ceps est volubet utiusq cōsumit ore
mordē utiusq pestifer virus effunde
dū aut aliena res quere aut habita de
fendere possidet De illo sane qui v
troq hui serpentis ore deglutit sept
tī est Vitio cupido et tenaci sine ro
ne est substātia et hoī humido ad quid
auri Tuste alijs cōgregat et in bo
nis illiq alq luxuriabit Sūt preterea
qui totis adnitētia aliena deside
riis inardescūt z hec postq adepti sūt
pauperē effundūt Sūt quida qui
ad aliena acquirenda nō inhiāt z que
sua sūt tenaci custodia tñ cupiditatis crimē
cōseruāt Tetrimi aut genus est eoz q
et aliena turpit abūt et que iā sūt in
ris sūt sordida tenacitate custodiūt De
ozes s draconibz babilonie quibus ipi
mitā auri argēti as dicit seruide cupi
ditē nulli tñ pricia diripiūt facultate
et cōtentu ēsi pricijs verbi nō inhiāt alie
nis Verū aut quid pdest in cōgregie
diuicijs quas neq hui pricia dū mig
dēt inuenit neq commutā potuerit de
seculo recedentē Unde dicit aplus nichil
intulimus i hunc mundū haut dubiū q
nec auferre ad possimus Habentes aut
alimeta et quibz tegamur hijs cōtenti
simus q ā qui volūt diuites fieri incidit
in temptationē et laqos diaboli et
desideria multa et nociua q mergūt hoīes
in interitū et pditionē Radix enī
oīm malorū cupiditas quā quidā appe
tentes erraverūt a fide et inseruerūt
se doloribz multis . quid ergo mirum ad
suggerendū primo auaro michil est scelestius
ni supius dicat Oīm malox radix est
cupiditas · in quo ei radix est oīm malox

ille consequet omn malor ieg ec cō
uīnt. Cui quez habet in sui pectoris
agro radicē nō pt venenata vitare
ēpagine. Per ptereūdū qđ ait. ana
quide appetētes erraverūt a fide. ni
mirū sicut ꝓditor saluatoīs qui ut
qđgīe sūme ꝓpet q̄ntitatē sub ve
nalitate distrapit reūi enī conditore
et ꝓ vilis amore pecunie auctorē tm
didit vite. Incurrit ena balaā filiꝰ beor
qui dū ad pecunie q̄ offerebat mlyat
questū dei fide questū cōtempti de fl
taheleūa ꝓpli dedit trina cōsiliū. Hinc
plane q̄dā nō cōtemnende auctōis vi
ri traditū helim fuisse buzuten de ꝓ
geme s̄ bug qui secūdo filiꝰ fuit na
hor frīs abrahā. Cui vr helim mih
bro dñi iob ena aiūt diat̄ cognisse q̄m
appha fuerat et ꝓphīs gre revelatione
pollebat si dū amarie paulati decli
nasset i vetū de appha frīs arioch de
angelo cōuersꝰ exhibetur i magni et
te ad vtilitatis cōferat anīam que
dū fide hoīb tollit ꝓhetā uerūt i
magū. et aplm tui mīs apte mer
gīt i tartarū. Quid at iezi a fide
nō erravit q dū argenti naamā offen
te ꝓpet dm sm spm suspirabat abse
te. Ex ait helizeꝰ nōne cor meū i pnti
erat q̄n reūsus est hō de curru sno i oc
cursū tibi. Vbi caute cōsiderandū est qđ
fit si ille lex ꝓfess est murlitatis est
qui pōm tulit de vrbe appe quo pac
to audeat quis vendē iudicū. accepisti
q̄unt helizeꝰ argētū et vestes ut emas
oliueta et vineas oues et bones seruos
et ancillas. Sz et lepra naamā adhēbit
tibi et semī tuo i sēpiternū. Dno pla
ne symoniace hēresis exortū est auctores
huius i veteri testamēto aliter i nouo. A
ena duo symoniatoꝝ grā ꝓferunt ve
dēti. s. et emētis iezi dom sm spūs
vendidit symō magꝰ cōparat ceperunt

Per ille solūmō dicēda e symoniaca
qui dat uel accipit de sacris ordinib⁹
pōm. Si qs vendit synodū qui distra
hit sacerdotale iudiciū. Arg forsitasse et
aliquis dicat. Et ille g̃ qui synoda
li sētā quidē tribuit symoniacū ē
me ēnerat. nō hoc dicerē. qā negs
naamā deliquit dū frīs mendicitō ser
uo ꝓ mandatoīs sui veneūna munꝰ
optulit. aliud ēpe est ꝓhibere ēse
sue desiderare substātia. aliud munera
rā que ꝓ spūali sēm cōstituta est vera
le habē cōsuetū. Et qua cōsuetūa de
ꝓmulgando iudiciali sāne tribuīo pōm
summā cū ille mi p̄sumīt venale
ꝓbemꝰ aut iuste cōtendat aut iniuste
. q si iuste iungat veritatē ꝓuldubio
vēdimꝰ si neq iniuste cōm veritatē que
ꝓpīs est ꝓpudentib⁹ audare temerarie
pugnamꝰ. Nunc est ꝓ mlegē ꝓpetur
iuste qđ iustū q̄equid. Iuste ēpe
qđ iustū est q̄equit. quisq ad defen
sionē iustitie nō vtūs emulatōe sed
amoe pūi ꝓpalis equitat. nā iuste
qđ iustū est q̄equit qui i assertione
iustitie nil aliud ꝓt iustissima querit
Et qā sūt no nulli qui amīs uel aīaꝝ
cōsernatois exhibeāt mīsterū uel aī
derisū mūse negotiū nullū partis que
iūt cōmodū post modū neq̄ hīs a debito
ribꝰ exigūt et i exactoꝝ medīs munera bo
nehemēter insistūt. Ut se giezi nō
dubitet ānē i turrē qui postq̄ naamā
munꝰ est iā reuertēs de dorso sui
ꝓpīs ausꝰ est petimā postulare et si
mit ille nō alia ꝓ lepre plaga ꝓmissꝰ
est que horīes removebat a mīstris sui
iste no lem si illig labe ꝓfundit mūnꝰ
mis qđ ab eme sepat sanctimētis
Vidi plane dū epalis aplīs offimo
fingeret quedā de frībꝰ mīs nomē
quide suppōmo vinū noto qui sic m
sulimbat atq̄ glutabat dū ꝓfectū symo

dalis consilij tempꝰ insistet ac si
tritura sine vindemialis ꝓuentus
articulꝰ tumet Attingebat eum se
muneribꝰ colligendis ad quos vnaꝰ ꝑ
similedos nō acue fuit si falce acuebat
eloquiꝰ dñi eua thy hymꝰ fraudis ti
mundꝰ habetur pseudo dicebat apls
Hic in qui ministri pernicies eū tradesit eas
et marsuppijs ea euomentibꝰ ꝛferuntur
Si quis at ni forte succurrat ꝙ ꝓsa
cerdote meū tā mordaci reprehendā
iohānē et corripiat et matheū qui
dū sacre ꝓsequit hystorie veritatē co
aplij suū pecunijs ihesum ꝑdentē sicule
gū ybilet traditorē et pantes aut
huiusmodi questiōes thaiꝰ assepe de
ludit ut eis nullatenꝰ ꝛplcat ad ꝓ
misit Sicut et accepꝰ accipitres ad ꝑ
da carnis bladies ꝓnotat ꝑ moys ut
manu teneat carnē subtrahit loro
pedes astringit ita dyabolꝰ ꝑmo quide
polluere lucrū ad postmodū subtrahēs
pēn diuagat mittit laqueū Hoc tuꝰ
modo a mundꝰ thihyat thy mus du
esca corrodā mittit tendiculo suffocat
et dñi nimiū egregie ꝑcauit ille ī sig
nis fabricaꝰ que dū patria expirat tyr
rēo aduso impiū romane rei publi
ce dimicās et paucam coperisset sol
lumtā tepur quartā ꝑ regni sui ꝑtē si
bi si ad se confugā reprimit qd ille
dedignatꝰ abhorruit et quonis glo
riosꝰ rege ī sua ꝑuincia ꝑmansit.
Hoc tuꝰ ypsang q auarꝰ est audiat
sicꝰ gētilitatē sua et gētilis hortat
ewāgeliū erubescat et sepe sub hac
intētione munꝰ accipit ut si munꝰ
ficꝰ capiatur ee culpabilis affugi
it iustitie nō ducat ad finale quide
ꝑmittit si difficile valet impleri ac
ceptis quippe muneribꝰ si contra di
cere ad agere volumꝰ mox in ore
nrō verba molliscit locutionis acu
me obtundit lingua quadā pudoris e
rubescentia ꝑdit. mens aspe ꝓp
ti muneris rōnis debilitat iudicialis
tensue vigorē reprimit eloquēne liber
tate. nā et si iudicij tribuit fiducia
nō adimit iudicādi thy auctus enet
uat sed nullꝰ nō hāc tertā se repetit
habē custodiā ut iudicialis admittat
se pendente negocio nil ena ab offente
suscipiat sopitis nō limbꝰ gnis oblati
nō ꝑmat Ac enigmatibꝰ causis sepe ob
tingit ut ad ꝑ se putanecit ginte
accepisse ni aliis cogant negotijs co
pensāe fluuij et pinciū ad se ꝑcu
ueāt enasisse reliquisse post tergū ī
specta rōnā se repetit enandū Hoc
est ergo tutū et integrū ut nec aphā
eventuamꝰ mala nullis ab oī mundi
et necēdi siue pandi seruemꝰ nobis
ꝑgenia libertate ut nō lingamꝰ sub ser
uitute pecunie ꝑ seruiamꝰ ī liber
tate iustitie Quisquis forte domestice
familiaris cōgnerat Agrippinas audiat
artēte qa septū est. Ꝑter inopiam
multi deliquerūt et qui queit lon
pletari auertit oculū suū Ac ergo il
li delinquit qui rei familiaris inopia
ꝓferit qui ea ꝑ que victui sunt ne
cessaria sibi decē considerat sic ī
et ipse petit dū accipiendis rebꝰ no
pfluis ꝑ necessarijs abstinat. Quodi
bus iudicij qui ad hoc ditat molitur
ut affluat ut diuisas metallorū spes
et obnoxia tineis vestimenta retodant
quibꝰ terribilē minas tarobꝰ tor
minat aplius Agite nūc diuites et
plorate ululates ī miserijs que adue
niet nobis. Ābꝰ ꝑmissis et causa ꝑsto
subiungit Diuine vra putrefacte ves
timenta a tineis comesta aurū eruginauit erugo eorū ī testimoniū nobis e
rit et manducabit carnes vras sicut ig
nis thesaurizastis ei nob ira ī nouis

simis diebꝫ Dozro aiũt q̃ huiusmodi
sũt nõ adhor cõquerũt mopiã ut i
digenã nãtiẽ mũitatũ sustẽtaculis
fulciat sz ut turrite dapibꝫ lauces i
dim pigmẽta redoleat ut i tristallu
mis uasculis adultẽata melle uina
flaneſcãt Adhor certe ditãi rupiũt
ut aliquãꝫ deuenerũt ſſto cubiculũ ope
rosis et mãbilit̃ textis cortinatũ fas
cis tduat siraz pites domꝫ ab oculis
mulieriũ tũ sepelieda radauer obsol
nãt. mox etiã tapetis prodigiosas y
magines ꝓferentibꝫ sedilia sternũt pi
ratismata lagaribꝫ ne quid ordini de
labat̃ opponũt Deũ clientũ turba
diuidit̃ alij siquidẽ dño sue reuelãter
assistũt mulieraz eiꝫ siqd̃ nubeat̃ nuptio
sa numis uelut primatẽs syderũ obser
uatoꝝ custodiũt. alij marthe misterio
dedin uelut prudines iquien ꝑ diuisa
distrahũt inter aũt has delire ambi
tiosis ifamias q̃d sibi dorsalia querũt q̃
a suis cõspin dicũt ne mentur Hzane
ẽtpe dispẽdiũ sin paniũt̃ ornatꝫ dñi
ompino nel terminis oculi nõ erubuit
Et q̃ utile diuinarũ gena q̃d dñi mul
lin usũ ꝑter solã habeat pulchritudinẽ
ſtpe mi sua nequeat pasce possidentẽ
alioꝝ nẽpe oculoꝝ famulat illecebris
dñi nõ aspectũ sz post tergũ sin appen
ditur possessoris Hm nõ dissilis et
illa treditur ce demena dñi lingꝫ tam
opedsis densat̃ impedis ut ozmatũ
sacrosãcti ruglis uel etiã ipis aplis ꝑ
tellat altis Et q̃ videtur absurdi ut
sinatꝫ diligẽg exstollatur ubi torrup
tibilis tarꝫ sopozis quiete resoluitur
q̃ am eruens Aqua viz hospa dñi roz
pois imolat̃ Mor gr̃ mo cui sobrietas
solebat cõmẽdare pontifex effusis mir
apibꝫ facti sũt clienes Regalibꝫ uarꝫ
purpuris q̃d vnicolor est nil ꝑditur
pallia nõ fusmata diuisis mixtis ad
sublimius lanũ deputãtur ornatũ Et dñi
domestica munipes mihi assertibꝫ soz
dicat̃ tũsmarmoz pelles q̃d magno ꝑ
no coemit̃ oblectat̃ Omnia itaqz simul
et agnoz despiciũt cyclune emallini
grebellini martozes exquirũt̃ et wlpes
dñi illaꝫ simsanis oriũt̃ eloquijs et
ut uel etiã uel ꝑsonã exprimat̃ salutatoris
Omnes qppe mee uocẽ meã audiũt Et ec
ce agnꝫ dei ecce q̃ tollit pcã mundi De
ipsis nõ uel tacet̃ dño et indigna ane
scripnã cõmẽorat uel si eoz reprt̃ illa
meãria sinistrã ꝓbant habẽ figuram si
cut est Wlpes foueas hñt filij aiũt —alliud
hoiis nõ habet ubi caput sinũ reclinet
Ecce nõ reclinat̃ Wlpecinis vpis dozmit
sub vulpinis pellibꝫ vpiana respu
it aialia redẽptoris mũdi nõnabilo dece
ptum. illud sicũ deputat ornamẽtũ ane
figuras ymitat reprobozꝫ Sed diuitebisti
nõ modoꝝ ꝓcliuit̃ obstinato q̃d dñi
fallentis aiꝫ deprimis se laudibꝫ cõtegit
neue ullis aptis omil dozmire nõ pnt
Inmodestũ est ergo regulo diuinũ cõsulere
maioz nũ cartaginẽses dñi m rei pub
lice constant amore ꝓsisteꝝ oculoz pal
pebras ꝓtenderũt Et reuelã ad quid de
cor iste pulchitudis si nõ aspiret̃. ad q̃d
certe tã speciosa vanitas si hac intuitus
animꝫ nõ pascat̃. Ꝓclarũ viz hoc diuinaꝝ
rũ genꝫ est q̃d dñi uult neqat aspirãdi
aspirat usũ ꝓbẽ nõ possit Decet retẽ
tasitis arteꝝ nõ ridẽdi sz gemẽda
ridicula. fastidiũ est tot ambitois ar
ꝓdigiose texamẽ diuinare poterũt ꝓpa
pales s. mfulas gẽmis mitibꝫ aure
is aꝫ bracheolis ꝑ diuisa loca torquatas
Imperiales equos ani dñi ꝑmites gressu
armatus terribꝫ gliametũ sessoris sin
manoꝝ incyas idomita ferocitate
fatigat̃ Omitto ãmilos anozumbꝫ ad
hibitos margaritis ꝓtectis uirgas nõ le
ui auro gẽmisqz cõspicuas sz sepultas

sñi q̃ certe vidisse me meñi potui
tales baculos tñ rotundo radiantes me
talli nitore rotertos sicut erat qui ab
ẽsulais aut trunc̃ si gestabãt epis u
tq̃ tñi alter neapulis simbo mirabo
ssidente alt̃ i latrãnesi curia romã alegã
dro romanis s. pontifibo fuit dictu nec
eis ꝓfuit q̃ pontifex ligneis auratis
Fuit usi baculis dñi sacerdoti michi nomen
effinat uestrũ si spualiũ nõt ubertũ et
nõ mirabilia margarita ul' gẽme si mo
res auru detrãt sacerdotũ sicut et ue
ru sacerdotalis humilitas deũ sibi rõti
liat et retetã eius bona rõmendat sic ar
rogãne tumor et vanitatis habitus dñm
adiuũ se rõdignatois intuitu ꝓuocat
et rõũ bonũ ad' aliũ optatũ est fortissi
pugnat Vñ q̃ ysaie dñs dicit. nũ
quid siq̃ homo nõ indignabor siq̃ mo
rtẽ excelsũ astendisti et sublimẽ aste
disti ut molaces hostias siq̃ mõtẽ
atq̃ excelsũ sacerdos astendit cũ sese i
sinplice fastu q̃ quasda adulterini de
cetus insolencias erigit et cũ ania sac
dotis tñi sponsa ypo sit spenalis cõ
iugij federe copulata sisit excelsoz
ambiat cultũ ut ulteriorẽ postponat
ornatũ quodamo uiri sui thoro mitro
dicat adulterũ Vñ mox dicitur ꝓsto
subiũgit sinã. ad te nũq̃ me disco
peristi et susceptisti adulterũ tuũ
Ad q̃ acerbi doloris est sic nũ maxime
pñs tuũ intercludat adulter et thã
lamo quo recubat sponso uitales di
mittat mestũ. Vñ ꝓtinus additur Di
latasti tibicile tuũ et pepigisti tu eis
dilectissimis strictũ eorũ i manu aptũ et
ne ornatu de ornatu uel delicijs tuis
at illico subiũgit et ornasti te regio
ungento et multiplicasti unguenta tua
Posteaq̃ nõ confudit arrogãtia sup
bos et luxuriose uiuentes mox spem
Solatur subdit humiliũ et salubriter afflicto

cũ Auferte inquit offendicula ꝓpli mei
ad hec dicit dñs excelsus et sublimis habi
tãs eternitate i excelso et in sco habitans
et cũ contrito et humiliato spũ ut uiuifi
cet spũm humiliatũ et cor contritũ uiui
ficet Cor demũ sacerdotis templũ dei
ypi debet ee sanctũ nõ recte sicut
legitur spelũca latronũ nũ sordentis pecu
nie receptaculũ Hoc demũ unaq̃q̃ mens
esse domino putat quamne ad uer
sat Rõtemplacionẽ Cogitatiõe Formi
tationes ymaginat uel adulterũ lupa
nar effingat meretrũ. effusionẽ meditat
et odũ caput est fremẽtis bellatoris
uiroz et suauis epulatis uersat quis
Cogitatione delinas ad aliud in tẽplo
dei videt nisi rapinas sui lebes Tanto ri
bus exequit. tõtumersas tractat ati
tudines quid aliud q̃ tribunal iudicis aspi
citur sine foro Vnde cũ dñs dicat ad
ezechielẽ Ingredere et uide abhominatio
nes pessimas quas isti faciunt. Ingresso
subiũgit Et ingresso uidi et ecce omne sili
modo reptilium et animalium abhominatio et
uniuersa ydola domus isrl depicta erant in
pariete et in circuitu ꝓtinus Ad quid enim uer
satur i mente tua depictũ crimẽ i pariete
et mens ipsa carnis uersis ymagines con
templat quas sedula meditatione uoluit
Et tua diuisis ymaginibus actionis pinge
tur ꝓut uana uel futilia meditat ac
si aquosa nitrosa mitra astrum suspicat
nitor declinet oculos Platrina. mox mitre
tue radiantis auri fulgore. modo sim
bra ferri cõtemplet erugine Quis sic
humana mens dñi uirtutes meditat et
firma ꝓtinus uolubilis terra cõspicit. nil ub
que pietatis sibi tractat dñi diuina cogi
tat ati talestia meditio talis et templi
uidetur ati sacratis Cessit preterea
romana curia que sedes est apostolici a
tiqua debet imitari curia rõmani Quam
ei tunc turrenus ille senatus ad hec cõmuni

rabat ome consiliu mlior dirigebant
et subtilit coterebat cois industrie stu
diis ut nutarii genciu multitudo ro
mano subderet mpio Ita et nunc apli
ce sedis editui qui spalales sut uniu
salubi eccie senatores huic soli studio debet
sollerter mssire ut hiaiu gena ueni
peratois xpi valeat lagribq subiugare et
sicut romanoz cosules ad ecclesiu dei sic mu
di tubo reportabat palia ipsius rede
victorias sic isti nunc aiaz hoiu de ma
mu diaboli debet liberare captiuas ad hos
victoriaru titulos ad hos debet mhyare
se triumphos uir ut aliquo pdom aiaz
penciu mambq rapc et regi suo xpo
signa gaudeat victoie reportare Hinc
porro cosurgit dauid sigunt cu raabath
ciuitate victor optinuit Raabath qp
pe multitudo ui gradis mirpzebat qd
no ualuerit uniuersitate huius mudi
sigre cognoscit Dauid itaq; mabath ob
tinuit ciuitate cu suis legibq xpus
diade et copiosa huius mudi subdidit
multitudine Corona ud de capite ei
gis illius dauid abstulit sibiq; sicut scpt
tura testat imposuit Ecce nunc uere da
uid implent ui mudi sapies quibq
quodamo ornabat diabolq eripuit et
in suis decoris et glie diadema ecclesie
ciuitatis dei qui fidelium no mo xpi sed
et doctoris ungaz corona phibetur cuiq
pdicatioe ualuerit Sicut paulq philip
pensibq ait Itaq; fres mei karissimi gaudiu
meu et corona mea sic state in dno Soz
et pda uxo scriptura asportauit multa
valde. pda qui de raabath tollitur
cu ego mudo aliqz fideles et deuoti ad
dei omnipotentis obsequiu ecclesie ducuntur
Vos mei o sancti pontifices uos ponti
ficii huiusmodi deberis et pdones qui co
tidie desudans quas hoiu de mambo
reipbli possessois eripere et christi ecclie
regi nro dauid mabo reportare stre

tui sufficiat cu diabolo rapto ad dei
aliqs pia deuotioe ecclesie ducere nisi mox
a sancto spu diuina assi trebro stre pdi
cationis malleo cotera Unde p ihere
miam Nunq; nam uerba mea sunt assi ig
nis dicit dns et assi malleus cotercns
petra Verba qui dei assi ignis sut
qua frigo expellit calore mabo rigi
dus. malleus aut sit qui obstinationis
et pnicie duritia mollit Congrue
ergo sacra subnexuit hystoia Populus qui
eis addictus seruauit et custodiebat sup
eos ferentu tarpeia diuisitq; cultris et
tridubit in tergo latera Quid ei p fer
rata tarpeia qd unqz gena est turbidi
nisi fortes atq; expugnabiles quadrigas sti
rii euangelistarii ac phor oim scriptura
ru sacraru intelligere debemus eloquia spi
ritus ut alibi dicitur sicut ferru edomat ea
metallu et ciba metallis dnat sic eua
gelica doctrina duras mentes emollire cogno
scit Quid est q; sup captos hostes fer
rata tarpeia tridubat nisi sacre scripture
rois humane mentis arca tribulat ut
in eis sermo diuinus et uinozu reluctanti
gladius obtineat et cabad suscipiendas ma
datoru celestiu secretes explanare et ea
quae corrumpat Et quid est cultris eos
diuidere nisi pectoribus hoiu confessiones ad
fessione diuini uerbi pdicationibus aperire
de quo uerbo dicit apls gladius spus qd
est uerbu dei. tunc ei tpe spualibus homo cultris
diuidit cu ad detergendas aie sue plagas di
uini uerbi gladio desecat desectatur Cur
aut in tergo latera eos tradidisse narr
atur nisi qa luxui et [illegible] ter
reni sunt et decori Tunc enim pectora intu
itus latebis uertitur cu ad pdicationis
nore sancti spus ardore accipit et nea
nter humilitatis terminu se ac luxui spen
dit Sic uirtutes quisq; conuersus ac pen
tens in lateribus formate ymagine ei
et humiliate ea sue fragilitatis luto

et quasi rubesat sine flameşit ia
more diui no ut dū se teremū puluerē
pensat tor sūm ad referendas deo grās ą
se reuertant attendat Vnde et ada mihi
tatur terra rubea ut ex hm pmus noie
quis rōdiderat nel ad originalit sit ul ad
eū actualit ea rōtineat Ad has itaq
sacerdotes ecclāz ad istos sū pontifices
debuerat anhelare uictoriab. nō supino
sis epulariū fercūlis nō resolui lenoci
nāq pestilētia uoluptatis Post mundi
ąppenascētis exordiū ę mille ąppe annis
seculos ānos ipiarū gens sine uim po
tulo et esu carnū uixit nec tm quispia
quē septimā cōmeorāt usq ad obitū lāt
guor cōtabuit Sed ut q̄ sup ia
lang cōplensa sit breuis epylogi fine
cōcludā et cōis ficto officio dū ipse
no mihi ingētis aue ferri magis ac
magis exanimā cuellat a corde uiuo radi
ce anaima cōcutiebor sonū septimā
tui testimonij eundēssē cōceptaculū et
cū archoz filio charim ąsi tor pcūs scele
ris quor lapidibo obruta nō arripiedis
muneribo deleremur ne i occulto reatus
examine a sacerdotali qd absit deinam
orādi fiat filij sanctū ob hoc indignatis
anni se culmus dignitate. nō iudicium
synodū nec synodale decretū redigamur
ad pcij q̄ntitatē ne sam cōsilij spūs
sūm distrahē uideamur auctore Bene
dicto pape fateşat abuno modēnit mi
tor et ysolensa uestrū epulariū ar po
tuū i gurgitatio tempest Inmanā pau
periē uzā paciencia traseat que ę causa
ruinā mugesint ę mag exhausta cru
dena folleşat. uzē diuine uestrum
thezaurū pauperib miscēdo crogēt
et m archa pectoris pendat taleta ui
tutū. Thar ē am principalit sacrificiū of
ferāmo ut ę fugatis que circa nos sūt
demū nosmetipos deo uiuentes hostias
Immolemą ātiq dū sacerdotes i occultis ho
minū cernimur i obtutibo etiā occulta
uidentis nec sacerdotij iure fungamur

Sancto cassinensi monasterio de
busdam miraculis

Omnipotēs desideriō archangelo
monachoz ac reteris sūs fratri
bo Ip pretor monachi deuotissimi fami
latq obsequiū Dū i meo pectore uiua
ntis ardor i extinguibilit ardeat meq
citra tui memoriā tepescē nō pmittat
aşirij mihi aliqd i meoriā uenit qd me
mittende legationis tibi admonuit sanc
dū m tui cōtemplatiōe sedulq habitare
et angelico fruj sto aq tōuenit sit i tor
dis obtutibo uelut torpalit interesse
mihi alia multa repetc tuarū retordata
sū linguā quab tuq̄de sub mirrogatiōe
imisisti sz hijs ego synodali i ustantia p
pedita nō respodi et si remissa naleo i
hijs cōtinebat eccl̄ia zelotipa
qdā mulier hijs uiri ex adulterina frau
de suspectū q̄ue ei vēdicaret ipō tho
ro tolentū a uirtua penit mulie cōsili
i q̄ue nimirū ipsa et ultricibo flā
mis euidēt obnoxia hoc ea sacrilegi
i uenenata anq̄ serpens suadela p do
muit ut dñici torpq ąsi curata repet
qd tantę resecnāq uiuo sito postmodū nō
sine ambusdā malefitijs ingnaret dū
uz a sacerdote repta ut usq dū ocrasio
haberet pallio reseruatū nō sine mag
no scrupō dedit miraculi Sicer ō puri
la dñici torpis tuēta est usq ad media
tatē i carnē ea cōuersa altera uo ne
dictas pāis spem nō mutauit Itaq si
cute remissor hoc ingressi deinde quid
ptendēt iquisisti Quę qua ąstione nō
nrā est diuerg imoraī breui cōpendio
qd nī uidet expedīa sca id enim deus
omipotēs sacrosēm illud misterium i car
nis spem uertit ut efficia regbe mu
neris argueat dū visibile dñici torpis os
tendat ueritatē quatenq que priori pa

nē videbat aut credebat nē carnis
speciē cernāt sicq; sacrilegā dū capit
stolatis andaniā suo ipsā indigno corde cap
naret . q; aut medietas sic remāsit ad
euidentiorē indicij testimoniū p̄fert
ut dū i vna eadēq; sbā vinc̄ panis
illic carnis adeē cōsideret speciē i
vtroq; licet carnis neriq; panis i
differenter intelligas veritate quia et
ipsa panis qui de celo descendit et
qā melius caro quē de virginali
vtar materia p̄dixit ¶ Nā et nost
ille finitimo pie recordationis annal
fitano epō nomē nescio Stephano
romano pōtifici me p̄sente subiunxisse
udo sepe testatū est qā ei aliquā ad
missā dñi sacrificatum accedēt sp̄ sup̄
dulo sacramento dñici corporis lesitauit mira
cōsecrationē salutaris hostie tribuat p̄
ar p̄sentā caro nīc ei⁹ manu appariuit
ita ut eā digitos cruentaret sicq; sa
cerdoti dubitanti scrupulū dubietatis au
ferret Vbi notandū q; sit inuisibilis pi
culū indignis maiora tā terribilia tru
tā sacramēti Sed quid de sacramentis
ipis eloquimur cū eā supplicāti aliquā eos
ad cōsū vasis ostendit terribiles fibras
sinas videamus ¶ Arnoldū cuius ā
tatine sedis epm tuā familiarit ag
nouisti de ipo mihi nūtio hēmita mag
ne sanctimonie vir atq; celebris fame
narrauit dum quidā sui mris mōs
terio caliē auferēt tulit et abusū
et i monachos nequiss alienauit dū mi
meti calicē nobilis ac deuota mulier
que eis sēs obtulerat anathematis
vinculo ne ab aliquo tolleret p̄sumat
fant i scripti ¶ Intrā quidā frater sopo
re depressus videre cōgit animā lo
ci ni nimis caloris ardore feruidē ar
ceos sulphureos fetoēs no sine tetri
fumi et volutibus exalantē Circa quē
lacū detestandi quidā volut ethiopes
nigri filiiq; eq̄ nis filibus si dānatorū
uero videbant horribilia ac dñi sa sup
plicia nīc quos subito cōgit ut ānā
arnoldi videt epm quē ut ei nullis p
nuntiatē caloris cōuallatibus aquis cir
cūtenū i medio terribiles duo ethio
pes cōstringebat quorū alter sartagine
ferreā alter caliē aureū i manibus te
nare i manibus videbant ¶ Qui iste ni sar
tagine caliē replebat aqua et ille la
bijs epi p̄ting eidē caliē crebre rapiebat
bat eiusq; fundū abibē cōpellebat Sit
unaq; mica remanebat et illi pōnū labijs
hijantibus i margine et iste conclu i desmet
uauriā ¶ Quid multis i horore hāc vi
sionē audiunt epis ut mōstrū restringat
caliē ab amicis dño suggerēt aut p̄sb
fortissis ambigno reddere pollicatur
¶ Qui dū res i trastinādo differt sino
dñi nra salutē sua ille no cunctat re
lectis suis eā sua no dormitat ¶ Nā et
btus petrus de ijs qui fictis uerbis i
anaina negotiant aut ¶ Nubes iudi
cū iā olī nō cessat et pdito eoz non
dormitat ¶ Nuada itaq; die appropiante
iā hora tua i trastelli ubi erat recipime
sellā rapit asserit ut surgentes caloē
solis cōpet ac matutinas frigoris reli
quias p̄ulsaret ¶ Cuiq; residenti domesti
ci sui serui astitēt et ille seruis hilaris
ac ioculāda fabella ridentibus et urbana ver
ba misceāt subito repetinus dolor i eius
ventrē tā gladio ierunt cuiq; maior
maior exclamādi cōgit ergo balnea
tibi ne ris defluant defert ad cubiculū mis
terii sacro situ cōmunibus accepit ac
spm p̄ting exalauit Timeat ergo ais
qui uel cimiteria uel sepulcra distrahit uel
tremendi anathematis culogiū p̄cipē
dit Ygen mirabilis valde et i salutē huma
na cōdito Circa p̄fatū epm huic mihi or
negligentie torpor obrepsēt aliaq; mi a
mici erant i p̄sentiarū et multi Cantuarē fa

cū die ut dīi expeditissime uerba de
curret circūsonis labijs dīi merito
potuisset Sed cū aplūs dicat prude
na carnis mors est prudentia spūs vi
ta at pax est Quid prodest siquis pia hu
ius seculi prudentia callleat si ignem vi
uans obtundat abdita cōprehendat si
uersutia calliditate tamē ꝓsens i na
tia se formarū mōstra cōcrepat
Interea sub hui⁹ occasione sermonis
illud i mēoriā redit ad olī tebaldū e
pīscopū pdecessorē istius i festiuitate do
nati cōstituto i publico sermōe quo cō
nouabat adiens In lōgobardie ꝓuin
cijs vñ ozigine duro vulcanit ver
sipellis ignem eructuosissime subtilita
tis duplex aio symone lapidū cōtina
bis fabricandis aptū cōmentis edocto i ve
neredis cōsilijs vehemēter astuto nudū
erigebat brachiū cōi torrēte ꝙ ꝙ
cūq; late nuda cū turbinis animū p
flabat ille ꝓtinus apīi calliditatis ac
uersutie pallīū opponebat Vidit ac
ut hūit post obitū quida frater noc
turna visione cōspicēt lacū quē cruc
igneo ꝙ flāmiuomis uaporabat ferē
dijs et crepitabūdis ignīū globis terri
bilit remugiebat Teutebat terrorē Quē
lacū tubalis enormitatis bestia videbat
obsidere dracones uariāq; serpentū ge
nera hūit inde ꝓcurrentū spaciū hu
mānū ille quē dyonisij in ipa flāmarū
stridentū uorāgine temptabat rostrū
quidē effugē ꝙ obstantibus bestijs dolebat
aditū nō patē. modo sese hac ꝓte fugi
tabat ꝙ ecce serpēs obuius adhēbat. p
alia ꝓte eripē satagebat ꝙ ecce rursū
alia bestia lassē guttē frendēs occurre
bat. ille rursū et alia ad euadendū loca
temptabat ꝙ insurgebūdus belua cūcta
meatus antfugij nō patebat Horro
rē cū uetustas dicit Quē mesura ī
mensi fluctus remenet nobis. hor
rore

illo tuscū de medio cōsurgebat sicut
ē ille ꝙ eumal' astruxe vanitatē ꝙ
huiusmodi huius seculi se nouerat laqueis
expedire ita postmodū uersa uice nul
lo valebat ingemo supplicium quo erui
rī debuit euadē Cui nimirū si prudentia
qua callebat Deus nimis strictus exer
cere noluisset ars mirabilis nō tremē
rent mē rabida ora serpentū ꝙ gau
deāt posse mē agmina beatorū Vim
plane cōsurgit i nris ptibus de quodam
carnalitate sapiēte qđ dignū nō est si
lentio ptere Phanes quida primarij
ciuitatis hugo noīe ipa nocte qua ꝙ
acta pascue sacrosanctū sabbatū dīne se
pulturē fuerat cū armis ac armatis i
gressa ecclīa Quia dīm quabat offi
cijs posse sibi molest horam cepit ac
vitulis crudelit manipauit Hanc qđ
noua ꝓsiluit nouo deo omipotens sup
plicio cōdepnauit Quā ei sensim me
tus ignauū michi. intentū terruerat
omēs ei tēp necessarū expinauit et de
mate cōspuit abiecit et expbrat ā
helium ā eis inferi quida bellū ob ipsa
eis exhorret Quia uelut e aruptione
mira explodit ad mensa siue colloquiū
filius nō admittit. adiuit oculos famuli
dedignant. amici Clientes milites affi
nes atq; optimates episcopi ecclīe ciuitatis et
ut cōpendiose cuncta cōplectar oīb clerō
et ꝓceribus ita fere ꝓ duodecimū arbitrat
ei mentis torpē ac necessarū nullius cu
ra tēp energumino dignat hre cōn
sortiū Horrendi dines sit et exhibeāt
domū eius fluuit pauore et illotis pectō
ribus horret mensa cesaries caput eius di
uinum sudor fetet ciuitia tedia tōti
plongā sordet penuria Hic plene ci
me adee cognoscēt me cōcitū adiit
mala que patiebat exposuit anxie
tā de suis sobrio sermone digessit et
ꝑtim ex tenoe uber eius ego colligere

potu vñabilit declamauit Imag to
ticm filiu cpm ꝙ ac de ritate ꝙ plu
rimos et subiulit Inquisiui quid ꝓ
dmatu ꝙd delitu quid ceptu tilleto
spicent et quo sibi vsama Iputarent
a quibꝫ vnaꝫ michil aliud et nc vnu
quide ceteu signu ebu addisce misipc
tu ꝙ demcs et omes ore tosono vna
mmit assercbat Cuiꝫ hoc dicu quo
sciuꝫ quibꝫ idignis ell Isame co ui tus
michil aliud Iuenietes idipm democ re
plicbat demcs Cui' nu videt ꝓfudu
ats mabile dei ipotcus ee iudicu ut
qui pzudes et sucs spoe despuisse cog
noscitur pzudes et sucs opimone uesa
me punial et qui spote furto furiosꝫ
demcs ab oi tplo iudicat Iuitꝫ ejcrito
rcuca uotu iudicat Isame qui voluta
te dpa cruatꝰ est Isame Cum nõ sine
tractu furet eo miser est mmo est
qd desperta sin mala ꝙ para ignora
ter Ron tuaꝫ sicut moꝛtuꝰ seculi qui no
sentit sꝫ sinit moꝛtuꝰ e miserꝫ ꝙ ingrt
moꝛte et moꝛte ipam sentiẽ no desinit
Talno nepe illo terribili i mudi fine iu
dicio nisi cnã omps deus nõ mo reu
delia ꝙ ibꝰ facta sꝫ et sꝫpba et sacrile
ga ꝓ ut digna ẽ ulasti narba Hin
dicauit siquide ꝙ balatzar sacra uasa
templi Idigne tractauit. ner dmi
sit multꝫ ꝙ nabugodonosoꝛ arrogãt
elata uerba deprompsit Rone Iquit
her est babilõ magna quã ꝙ ego e
dificaui Idomũ regni in roboꝛe foꝛ
titudis mee et in gla decoꝛis mei Tibi
dicit nabugodonosoꝛ rex regnu trasit
a te et ab hoibꝰ te eiciẽt et cũ bestijs
ac feris erit habitatio tua Dumnit
ꝓea dns zedechiã regẽ iudi qã per
cpos acto dei madata otempsit Vl
tꝫ est enim anama ꝓphetã nõ qã ma
lis fecit sꝫ qã medaciũ ꝓtulit Cui
ihẽmias nõ mã misit tedns et nucõ
fidẽ fecisti ꝓpũ istũ i mendacio Idcir
co hec dicit dns ecce emittã te a fa
ne terre hoc anno moꝛtalis Iouis
ꝙꝫ tpibꝰ audit ut Ibuit die pnbꝰ
audã dicẽs esse sꝫpba nimis ac tum
do nõ mo carnalibꝰ his vite secularibus
dedit sed etiã ronc suis ordinc terribilis
bellicosꝰ Hic magꝫ cũ etiam bñ manu
ti militis triũphi posset suis diuombꝰ ꝓ
surpabat. potes aut quida edifiso su' mu
ris ee nõ sine magna labꝰ atꝫ tarda
mib aduersarie tendẽt tandẽ belli dies
vnoꝫ pacsente struit a multis hmoi
de frementi armoꝛ agminibꝰ obsidet
Potens aut ille qui dnoꝝ murꝰ ad
hostilia castra direpti qui et appati bel
li solleꝛs ꝓcerulaneꝰ ꝓpendẽt ac sibie
lenti minabꝫ forte tuꝫ eleiꝰ missa tu
bis qui diuicatuꝛi erat suis sentoꝛibꝰ
audiebat Cuiꝫ ad euangelii ueniet in
fine lũi est. oib qui se exaltat hũliabit
et qui se hũiliat exaltabit. illuc eleu
ta Ihat sacrilegã uocẽ ꝓtinꝰ eruptꝰ her
mãꝫ sua uera nõ est nã siego me meis
aditsamis hũlit trinasse hodie tot pos
sessiõis aut clientiũ copias no haberem
Recisꝫ aut nuncio dño suo fidelit retu
lit nõ me ad ꝓ imbecilli ꝓtectꝰ appa
ritioe cõspexit si hoc erat ad' ex oꝛe eleꝰ
ti tumide loquentis audiuit Cui ille pla'
dẽs le in dño leto assiat aut ad spẽ ꝓsꝑi
dubio extendẽs uictoꝛie mihtes cohoꝛtẽ
tur Conglobatis itaꝫ diuisoꝛiis cuneis
armatoꝝ ex utraꝫ ꝙ belli cõmittuꝛ
uires uiribꝰ opponit densa teloꝝ silua
depomit et hiatis mflicta cordibꝰ ar
ma cruentant. habebat aut eleiꝰ equã
quã medius ꝓiatus astendẽt tante ce
leritatis ac roboꝛis ut nullꝰ videt equus
a multꝰ ad diuitadu posse ꝓferi Casu q
mo deo disponẽte cõtigit ut ꝓcedẽti
norte uulnus illud solutꝰ ꝓtinꝰ abstedẽt
aeruũaꝫ salꝰ Tuamẽs ex eo plurimꝰ

concedisset. Cleric⁹ itaq; dū m ante tosti
tutq; sup aquā riuulū deueniret ibiq;
comq; aduersariū armis arma cōferret
mentē ut erat assumpt salis copia si
bibendi frenū de manu rectoris violent
extorsit sibiq; totū uiribus uendicauit et
ppto caput i aquā ad bibendū mhyā
ter demersit. Ille uō dū ea manu ā scu
tū tenebat confligit hostilibq; armis fa
ne coactq; exponit. Et ecce repēte ira
dūi ob eius sulmīb; more trāsfixit. taliq;
uir reprobo uitā sua fine horribili clusit. Et
hēc cognome illa ptulit pte rectoris vi
dictā qua nigri fallis i dūm uomuerat
blasphemā. Et cū aplica de talibq; dicat
filij hominū dentes eo eorū arma et sa
gitte et lingua eorū mucro acuta. qm
lingua sua et dentes aduersū deū gladij
more uibrauit digne p eade membra
malis gladij penas exsoluit. Ista plane
contigit qđ dns in euāgelio ait. Nūquid
sup decē et octo horas turris syloe cecidit
et occidit eos. Quae uō nusquā turris
illa significat nisi illa cui psalmista de
cātat. Dedisti me qđ fortis es spes
mea turris fortitudinis a facie inimici huic
ei expositū ipm. q; syloe nomē adgau
det. Syloe siqđē mittatur missio. Haut
dubiū qm ille qui dicit. Qui me misit
mecū est et nō reliq; et a nativitate hūane
accepit ab eo qui ait. Ego huy i mūdū
uenī. Decasu ergo turris alibi sub figura
dicit lapidis. Dic qui cecidit super eū
cōfringet. Super quē uō cecidit conter
et. Sup hāc turrim si lapide cadit homo
aliq; cōfringit. Nō p singularitatē aliqua
pena ruina contēt. Nō sup hc blasphe
mat. Turris ergo syloe sup hunc cle
cū cecidit et sicut pl̄b blasphemādo me
ruerunt. Omnino cōtriuit.

De miraculis sancti severini epis copi colonien sis

Et quid mirū si dūna nos pec
cata tormentis addixit cū subtile
dei iudiciū spūalia mēbra etiā nō reli
quat. Immo qđ nouū si reprobe locutionis
sacrilegiū dapnet cū ipa quoq; laudibus sue
proma nisi digne sit deprompta cōtempnat.
Audiadi nepe prudentes et religiosi
uiri q̄ bremetensi pfidet mōsterio dicta re
latoe qđ scripsi qui etiā multis hec ce
cinebat. Cleric⁹ quidā colonienses cū na
ui dū fluuius trāsibat et ecce bestia seuien
ti cuidā cū mip apibus eius habenas
apphendit eiusq; retinēs sistit. Cuiq; ille
i stupore uerso et ḡnaliter animaduer
tā clamā illic et tā celebris fame uir mo
uet. i admiret. Da mi aut manū tuā et
q̄ cita me sit nō audiui dicere p tactu
Cuiq; dicā manū fluctibq; apibus mip resi
sisset tāq; ei ardor obsorbuit ut undiq;
carnes eius resolute diffluerēt et ossa nu
da uix pānubq; articulis remanerēt. Ad
quē cleric⁹ mi nomē iqt tuū i tanta be
nedictiōe sit apud nos et fama tua tpo
ribus tonq; cūctis promptis celebrat. Cui tel
pestilens hō nequaquā stringit talitoq;
pridolor irendis cruciat. Ad quē sctus
epūs. nichil aliud aut i me temasset
ultione plectendū pter hoc tm qđ dū
in aula regia cōstitutq; impialibq; me
cōsilijs ipliciti ranosite synapis offen
sa p distincta horarū spacia nō p̄solui. Ja
ne ipe simul ora quaternas tota die
negotijs i structuris sacrum libitate ma
cabā. ob hāc itaq; negligētia horarū
ardoris hui⁹ fero simplicitū. Sed omni
tentus dei clemētia ultro simul hūilit
p plezemq; ut manū tua i pristine sa
nitatis restituat. Qđ cū frm̄ fini
set vade mali fili ob serua fres nros
cūctos clericos et spūales uiros ut ḡna
fres firmāt indigētibq; subsidia p
ferat sanctimon notis nisi tuis
ei pactis ego mox de uitulo pene hy

dubitant expediar et expectantibꝰ
me bton̄ trinit̄ chorus letꝰ adiuget
Qd certe magna nobis debet mise
re formidine qa dn̄ sem̄ veri vm culpe
diffugat obnoxiꝫ tñ mitescabilis pur
gatorij pena coprimeret Ve vc que
multi meibꝰ silibꝰ est miseranda sma
quos tot tratuꝫ plusitas grauat Dis
gnanda sint ergo p momenta tepoꝝ
ecclastice sñtutis offina et sub mag
na timois ac re dnim ac teneb̄re di
tenda disciplina ne dn̄ psallimꝰ frus
tñ spūs n̄ carnis desideriꝫ misceamꝰ
Quid ei pdest hostia deo laudis offer
re et p torpore negligentie sordib̄ cogita
tionibꝰ animā Hanc puro bonis
malisq; mixtuꝫ locꝫ ille sūpt euangelij
ubi dicit qa dicebāt dn̄o adierūt quidā ipō
m tpe nūciates illi de galileis quoꝝ sā
guinē pylatꝰ miscuit cū sacrificijs eoꝝ
Et qa pylatꝰ ob malicatoꝝ multitudinē
qd Ihūs misi dyabolū debemꝰ intelligē
qui Pylatꝰ est semp hoīes offensionū ten
bꝰ uerberare Vnde et virga sup humē
ros hoīm tenē dicit Ipylatꝰ Virga
egipti humei eius supposti sicut in die madiā
Quid nō sāguis misi purū. ad sacrifica
misi rectas et acceptabiles deo signifi
cationes Pylatꝰ ergo galileoꝝ sāgui
nē sāguinē cū sacrificijs miscuit qa ma
ligna spūs uel ociones prauis cogitatio
bꝰ miscuit uel opa bona pūa cuiuslibet
alterius nō corrupit et sāguis sanc
tificū pollunit dn̄i nrāq; offensio oblata
deo tñ opis uirtute sedat Vnde scptū
est cū abrahā deo sacrificiū de pecoribꝰ
et volucribꝰ offerret descendebāt
volucres sup cadauera et abigebat eas
eas abrahā Quid ei exprimit volucres
n̄ nisi dyabolos spūs p aerē volates Volucres
ergo a sacrificio nrō repellim⁹ cū ope
rū nrōrū victimas a malignis spiritib̄
eas fedare tēptationib̄ p nrāe custodim⁹

Qdā sane que pdiximꝰ aldrada
dñi i burgundie regno n̄ romanoꝝ mul
dēt hoc tamen loco p que nunc trāsi
tū habam⁹ aliqd cōtigit qd si dicim⁹
non videt onosū fratrē quidā nr̄ cenobij
haut dubiū amicū macēsis pie
tatis ac rē cōuersatiōis virū hunc aliquādo
trāsibat Et cū ecce tumultuꝫ quidā ass ibero
limitana pegrinatiōe deuenies palmā
ferebat i manu Cuiꝰ pegrini et mōtis
tumultu obuiā sese altrinsecꝰ p trāsisset au
ditū cōpletorij i leō nec salis est necq; pi
sectꝰ dñs frater audiēs āmiratꝰ eqpa
uit ac repēte post tergꝫ respiciēs eū vi
dere nō potuit. moxq; ut verbū prodit
ore disparuit ille uō ad cōsciam mox
reuersꝰ duxit qa pdiano vesp̄e lassꝰ
de via redieāt et sessā in cellulo membra pri
mū cōpletorij iacēdo cōpleuit Vtrū ille
angelꝰ fuerit an reuera sicut videbat homo
dei dubiū relinquēdū ce indicio In
hac cella hēmo fontis auellani ubi mica pa
nis puer quidā noīe iohes allatus qui
bus dā ieiunijs manducato uidebatur
semp et grauius hac tracꝫ sui corpis im
becillū tamintus cōfisꝰ sepe iacēs i cellulo
cōpletorij decurrebat Accidit aut ut
demoniacꝰ quidā no pcul ab eccl̄a mul
ta hoīm secreta et obscenos actꝰ impudēs
effutiaret Cuiꝰ ppinquus iohēs demonē cor
repsit et abusā exorcismi āthomb⁹
flagellaēt tūc aut illaeb qui sub tecto
hodie cōpletorij ieiuniū et mo me
diocriter cecā et uetis mei vasculū de
meo dominio libeāre uls. hoc audito fratꝰ
erubuit qa tm uēritate cecā p medicij
cognouit auctorē Alter cecā hēmita
qui vocabat iohēs de aliso cū ei ut egre
deret uehemēt insisteret ac dīni noīs
adiutoriū crebrius intonaret mīa ob
lutꝰ es ait quid tibi hac nocte ferati qa
si nunc quadit certo es qa dn̄i ego m
apri silvestris me effigie vertī tu me

quasi venator insectabatur si quis vide
bat aper subito spem venisse mulieris as
sumpsit atq; in ostiolū tuū vndq; ut semē
effunderet tui filii triumphum. Cuius utiq;
inuidq; spūs et regibus de fide delinque
te et soporis energia se gliat habere
trium phū quato putrimq; eū grauide tri
pudio sint hijs qui labunt in adulte
riū sine metu. Vnde sepe dns omi
potēs terribile exhibet edā in hac vi
ta iudiciū nec tui mysterij hostes desinit
iteruē plectendo. Quā robertus gal
lorū rex annis istq; philippi qui in pa
terni nimis septimū successit quā
sibi copulauit uxore ex qua suscepit
filiū ansericū et oia caput et collū
habētē. Cuius edā virtutē sic et vxore
omes fere e galliarū epi cū simul ex
cōmunicare sua. Cuius sacerdotalis edicti
tanta vndiq; terror diuasit oem popu
lū ut ab eius vmbra sōnectate retrō
ret nec p̄ter duos sibi seruos ad nutū
ei victū obsequiū remaneret. Cuius
tū et ipi oia vasa equibus rex uel ede
bat uel bibebat p̄cepto cibos abhoīna
bilia indicatos pabulū igniq; exhi
bebāt. Hijs tandē rex coartatus an
gustijs adsanā cōsiliū redijt diuertit
q; testū et misit legale cōmbiū
Ert otto rex theutonicor̄ a postmodū
p̄pator creatus e cōnozā adalaide vi
lia regina que sibi cōmater exuite
rat susceptā in cōiugē. Cuius filius eius
qui magnitine p̄sidebat alimsticq; pas
tor eccl̄e cepit constanter ecclesie et sce
lesti luridus coniugū publice con
despnare. Pater aūt nephandū nefa
riatq; aūs complexū ferre et mgo tar
deuli custodie mancipauit. Cuius p̄ a
nale curia sparū tarter mluisset si
a tortricē lignā et terribs virtutū no
lugauit. Cū uō pater eū ad 22 agesimali
deuitrete iciuno de custodia deuxus
set edite cuiq; psalteriū quod
aureis exarabat apicibus retrusauit
exire. Verūptū cū eo inde exisset
zelo sacerdotalis auctoritatis accensa
no ambiuit si in pretij tantilli publi
ce exhortationis nitorsit. Quē dignū
regio genere sacerdote qui causa dei
no imperiale fastigiū no paternū re
cognouit affirmq; si tū paterna ac re
gia auctoritate in solo deo cōstituit
huic hoiem cui legibus resistere a se
prorsus extraneū reputauit. Quid ait
patri tu arbitrariis me adisti te vio
lenter age te nō prudentiū sustine. Ita
to p̄nostens qā die sto penitentie tu
tarq; simul astabimus ad deū ibiq; tu
labit inter nos libratā iustitie lan
ce lucida ibi lucet clarius apparebit ab
unoq; equitatis linea tenear quis de
legibus cōtenditur factū ac est ipo qui
dem est sacro sancte solepnitatis die
dū p̄fatus augustus imperialibus infulis
redimitus multorum potentū choros su
pereminū uallato agminibus missarū solep
nijs interesset repente sup eū venie
te iudice reptus est mortuus. Cuius
dnō ita accidit. Cur sic qui de meesto
quoq; cōtemptissimus inter hoīes iudi
ci ad tribunal etiā iudicis coactus
est p̄tinui. Et qui subiectis sibi dedig
natus est audire pontifice terribile sup
se nō potuit etiā sententiā maiestā
tē. Hec ergo veneabilis pater et ali
a q̄ plurima nō sine magne formidi
nis angore conscribo ne vir uel rela
tor eius mei mere ueritatis semitā nō
tenuerit uel ipe quoq; relationū suarū
libros i memor oblitione deliquerit. Ve
rūptis recte consulā nō hec meminendi
noto si edificationis esse. Ut ut medi
tata recole satagō sedulis animo re
uoluere si quid nūtis in hijs oblitione de
prauasse ipse. Aliquid humane condicio

nis infirmitate reliqu anĝ ngnbg hui
carnis absoluat dina mi pcibs tuis
orãibg i memoria reuocet ac digne
lugẽ ꝓmittat ner vitã mi penitendi
quid manẽ possit occultu ad mozen
tiã sit occulis mgerendu ¶ Hinc
demq; cũ clumacẽsis abbas ad suũ me
mõsteriũ ꝓdiuisset finẽ quida senio
infirmoz domo ingnescente tong coz
poris tumoze laguebat Hinc pozoris
abbatis compisset adec pnã leta ef
fecto diua cepit implezaẽ clemẽtia.
Dñe iam quẽ nullũ latet occultũ
also si quid reato i me est qd nõ sũ hũc
usq; cõfessꝰ tu mi misericozditer i me
mozia remota ãtreng abbati meo dñi
pnã ꝓnũc cõfitear ac abeo qui ꝓ i
me ꝓ cateris habet indulta absoluar
Hoc dco hinnsmõi uoce iamnbg eig
i sonuit Certe est certe ẽ aliqd inte
qd cõfessꝰ nõ es Cũq; sola noctẽ audi
ret ꝓ aqua ꝓcedẽt nõ videt ozando
subiungit Ego ꝓme dñe manifeste quid
hoc sit ut cõfessꝰ cozrigã qd ermnu
pozro uoce cadẽ petiit qdda sicut q̃
rebat signat ego ꝓsiit qd ille a se cõ
missũ illico cognouit et abbati festi
nater adito cõfessione purgauit pau
cis aũ post diebꝰ i sua pace defuncto ẽ
¶ Hoc tale ꝓtento est fme clericus
ille de quo mi hugo clumacẽs mõster
tozi fidi relatione narrauit Religio
sꝰ mõt quida cũ bis in expeditione po
ntis cũ uenisset ad ripã cuiusda fluui
j subsistit ibiq; lassꝰ recreãe spũ re
pit Cũq; ille tranquille ãsceret audiuit
boces de fluuiis alueo ꝓdentes et hec
uerba relegi ego ꝓmitto hoza uenit hõ
no uenit Hijs auditis egris sollici
tꝰ reddit et recognitis hoc sine mise
rio ẽ no posse adueni rei sollerti cus
todia ꝓsolatꝰ ds attento cupio
tioz expectat dñi ꝓ et illa reco
gitat esse quida clericꝰ qui cubabat equi
q; calcaneis attritis amne transire q̃
tocius festinabat. Admonuit at suos
epos ut omnes se nemen festinater
abstinat ecce aũ a sui cursu ipetu retine
ret Cũq; ille primus ꝓpius fluuium
aggrederet festinater inuadẽ ac sine
moza transire. illi cronẽ molentẽ ob
sistẽte et ꝓdiu fige cõpulisset aut
Domine ascende mitte me retrorsũ
ad nutũ regis regat nõ est res que
differri possit i posterũ. misterium
regis mstat ignitabilis meritis tm
petit. quid plura Cumq; epos ea
violentissime retardi supuenieti nocte
sereni habẽ coegit hospitiũ Ds omni
sera hoĩb ac lugendi condimo que fa
cilius ualet comitẽ mala cũ desint ap
petitꝰ cibi imminet Expositis cibis ꝓmi
scuere deprecatis ille nabaq; i hospitio
repperit i quo caput imergẽs sitis ipe
tozes effectus se famulis enectauit Ds
simul iste licet occulto districto iudicio
carnis ictum ꝓcubuit tra ꝓ eig
pia clemẽtia morte ãe simul et coz
poris aliter euasit De puero a demõe
Narrauit qdã mihi dñs et uenerato
ex relatione cõis dñi clumacẽsis
abbatis et ex ore ipius cui res ipa con
tigerat frequẽs audiui Adolescẽs qui
dã erat i finibꝰ aquitanie qui cũ coe
tibus suis miserabiles de animarũ sua
rũ pe
rit salute tractãe deliberatione tande ꝓmissa
statuit et unanimiter cõfedera
tione ꝓposuit et mundi cultu ꝓpatꝰ
abiectis et ad mõstice conuersationis ordi
nẽ conuolare Ds dñi res aduersa suspecta
differtur dñi remi ordo multiplici ua
rietate cõturbat ipe q̃ tener adolesce
tie aĝ fragilis in suo ꝓposito nõ tenet
Quid multa. mutatis postmodũ me
te diuitis uxore duxit Cũq; ꝓcessu tempo
ris ex eig ad memoriã sui ꝓpositi pue

Interi tract dñi te quo mino attendo que
duligo ad illñ semp oculos meos leuo
ad que terñ simul attingẽ corripisco
Consere igit et mitete manꝰ atq ut
laboze alleneng teneis mutuis nos
adhoztationibꝰ mitem. Tuam quite
gendi pstantissim mõstem negoꝫ obli
gaꝫ caue ne ī huiusmoi laborꝫ uel
pusillanimꝫ te lassitudo retardet uel
assentatoꝝ delumfica uerba robur aī ī
alieno sentiendo eneruet. Illud tractꝫ ad
medꝛiã reuoca qđ de tobia viro iusto
scꝑtura testat. Contigit cũq̃s ut qua
da die fatigato a sepulturã venies domi
tartasset inuita patrẽ et obdormisset
atq ex more ꝛiãdrum dormienti illi calida
stercora miserit sup oculos eiꝰ fieretq
terꝛa fatigato a sepultꝛa dñi se velut sint
tus uirtꝰ gerit lumẽ amittit. ille sñi ãppe
tendis oculis sanat ãsãs ī bonis opibꝰ
infatigabil' pseuerat cui vñ pusillanimꝫ
fragit nõ ī merito lucꝫ puat. Nunc ei
scripm est. Ve hijs q̃ pdiderũt iustꝫ me
ta. Nunc paulꝰ ait. Vigilate state in
fide viriliter agite. Quid g̃ leuit uoli
tates ꝛiãdmes iusti leues adulatiõ et
blada loquelã sigñt mores qui dubiã
diloquij sui suauitate demulcet dñs ad
ulationis oleo caput audientis ī pingual
interiores oculos ne sohta lucꝫ pfruat
ꝑpetrat. Corripiet me iustꝰ ihũ ī mia
et increpabit me oleũ aũt peccatoꝝ no
ī pinguet caput meũ. Et tñ sterilꝫ oculꝰ
ingemit dñi lenoꝛi nãs eloquij quotidiꝫ
blanda obsequiatꝫ pungit a quibꝰ sibi
sepe dicit. Nunc vñi vnus ꝛectoꝛ
adulis ne sise distringa artat tot appsa
laborꝫ cauo fingit' moy succubuit. Et
sona tua clemẽnoꝛibꝰ ꝑpolat idonijs
ut eiꝰ quã teneꝰ seruet ꝛemine digni
tatis honestas. agglomat latꝰbꝰ tuis
ī modũ tumꝛi turba clientũ ut dñi tecto
meaꝝ multitudo ꝛedecoꝛat tã subtilis
honoꝛ offitij cõualescat. Sed si nobis hic
dyabolice malignitatis amaritudo detec
git ꝛeptationibꝰ ingestis caligines affli
ctis cuanescit. Vnde et illic dicit fuit
sumes tobias de felle pisis limuit o
culos pꝛis sui. moyq̃s cepit albugo ex
ocꝰlis eiꝰ ãssi membranã oriri egredi sta
tiq̃s visũ ꝛecepit. Fel etenim pisis mali
gna beemothi caput est et mitigãs to
tã migalis. Cecꝰ itaq̃s felle pisis ob
limit et ꝑtinꝰ cecitas effugat. qđ ei
amaritudo dyabolice ẽsume mẽs ocul'
ostensa ꝑponit tenebrarũ moy caligo
appellit et luy interioꝛ que velut eclip
si passa fuerit ꝛeformat. Et nondũ
ay dicit quia ꝑtinꝰ albugo de oculis e
iꝰ egressa et sic luy illico ꝛeplata. Ille
ãppe ī oculis gerit albugine qui de se
satãs gerit opinione. Quisq̃s ergo
ꝛeruginẽ vult lucꝛ aputet a septꝛio af
fectate estimatiõis albugine ut sene
abnegat pꝛodẽ qui pcũ vult euade re
citatẽ. Dñs mundo corde qui ꝑ ipũ deũ vi
debit. Ipse sit oculi de quibꝰ ī canticis
dicit. Oculi tui columbarũ absq̃ eo qđ
intꝰsecꝰ latet. Quia licet sñi mentꝛea
torꝛ sui ꝑ gratiã cõtemplationis aspi
ciat latet tñ magnũ aliqđ ad quod
mlier corruptibili carne ignãne men
tis aciẽs nõ aspiciunt. Ubi moy sequit
Capilli tui sicut greges capꝛarũ q̃
ascendunt de galaad. Quicũq̃s ei ꝑ oculos
ecclẽ doctoꝛes intelligũt qui ad videndã
interioꝛibꝰ mẽbris sublima ac spiritalia
sunt plati sicut ea ꝑ capillos greges ca
prarũ designat simpliores et subiecti di
mittũ et si ꝑ simplicitatẽ mysticã aliq̃s
ad sublima nõ penetrat et multitudine
tñ et ꝛõpositione sua sancta ecclia uelut
capilli caput coꝛonat. Capra qđ pleriq̃
ꝑ pcũ offert figuram pcũ galaad arce
uq est testimoniũ ꝑ galaad ergo xpi
ani sꝛi omnis multitudo de xpo electi

sibimet facilius fiducialiter consurgere
satagit excelsa virtutis. Hinc hoc quod
plus ordo deduxit ad medium nisi ut mitel
ligas qđ quilibet distat mee oculos et pu
pillos tantum fere totem platonis studium
mee platos distare debeat et subiectos
Quatinus tu ecce qui tibi commissi sunt o
culis tui spiritalibus studijs sis intentus et
videas no mo tibi sed et sibi. Hinc frequen
ter exoritur fundatio fletuum salubres ro
piscino lacrimarum. Hinc est q in genesi legit
Iste est iaquit ouis q inuenit aquas calu
das in solitudine dum pascit azinos ze
beon prius sui. Hoc plane quilibet adhuc
vanum videt et frivolum. Quid di scripture
hinc primet ut referam qđ custos azinoz
aquas reperit in deserto. Hi ubi in his
nulla videt utilitas ad spiritale intelli
gentia intelligentie vere est ut mesopo
tamiam narrat. Quid est ei p figuram ouis ire solitudine prius sui azinos pascere nisi p spiritalem quelibet virum cui deus placet esse simplicem frequenter sub discipline remotioris studio custodie. et id est aquas calidas invenire nisi copiosis lacrimas que de fornace sancti spiritus eliciunt exprimi. Quia et ipsa interpretatio nominis huius figuram no effugit intellectum. Quia siquidem dolor uel tristitia cordis sine certa inquisitione uel murmuratione intercedat. Quisquis ei vel co piosis doloribus tristitie admissi spiritalis vite sue murmurium repellit. Sed hoc aliter interpretari potest quod deo ro gitare nemo possit ignorat. Ipse equi tate principaliter stat qui nisi ne tritudine nulla nequitie coacto exorbi tat. Quia ergo dei prius sui sedulo azinos pascit in solitudine aquas calidas recepit. qđ quisquis se p mire tritudine deo filium quolibet ac de proximis suis medul litus dolet. dum se reddet in pristinum fratrum cum sollicitum. Dicto mente pectus gratum lacrimarum fluvium et vena illa penetrabilior pe

pedes dni unguento perunxit postmodum
etiam alabastrum unguenti preciosi super ca
put perfundentis effudit. Caput xpi deus
pedes xpi servi dei. Sicut ei illa dni lyma
tum xpi impedit obsequium ad divinitatis
attingere meruit intellectum sic mimus sit
doctor etiam dni xpi membra custodire co
templande divinitatis gratia prudens. Pote
rea no mihi sint simplices fides quidem
sit contemplari nescit atqui ideo in spiritali
bus studijs se exercere millatenus prudens
se studio ab hoc mundo monstrat. Dum
satagit se diversis pro obedientia satagit
ar in eis se obtemperare suis possibilibus in
ardescit apud dispositum dum locum sanc
(ne)tuarium optinet ita ut pedes alicui e
tiam detrudi fiat. Quidam certe dum
ia sol ad occasum nesciret finem quidam iohes
noie ad me venit et miraculum celebri
moderna dignum sibi duduum contigisse nar
ravit. Cui iaquit in claustro monasterio
degenti et commisse mi fratres evidenter
custodire quadam die pro completorium li
bros certe in arctissimo cogessi demum cel
lam in primes ut eo die consuetum ob
servarem. Hic ut pro libitu liquido patuit
de cetera que fereba ani me rationem
nuerunt et intrinsecus quo liber cooperen
tur aspiravit. Mane autem sed cui ar
dua aperte ut libros tollem repente
mi in vultum fumus et ignis vapor occur
rit. Stupefactus illico atque preterita si for
te de libris aliquid supersset caput contro
se quatere. Hec metaphensibilis dime
nitudo effectus cui oculis intuentis virginitatem
inter convulsa cernit mi et michi redarguit
quibus nimirum codices fuerant. Nudum
ipsi codices domino servabat. Illesi pos
tea arripiat ignis penetrabilior et lacrymo
dosis orbe in eis fundo relinquat
Hoc itaque copto fratres divina laudamus
et potentia qui in caldayco camino hebre
orum custodiens pueros nec in aure

flagrans trendn̄ suos cui sermocinat li
bros Et aut frater ille q̄m narrant
videtur quide ut neq̄ videat indignū q̄
deo p̄ eū dignat habē p̄digiū Tu at
venerabilis frater sit domin̄ dei tui q̄m
so gregē custodias ut te in̄ p̄ meritū no
telmaquas Nec fetiditate lye fetidis fe
tibꝫ cyrolas ut ea vemste turchelis applen
bꝫ no recedas Noli te iactationi vla
dimeti q̄ne ne dñi te leonis homi na
na nec ba deiecit ad instar robye me
ng oculos yzidi nū sterto obdiat Di
quis est qui te amicabitat corripit
hmr aures eā mittat adhibe. abilis at
uelut cyecrus et nauseatꝫ ailte nec
bi cogitat ad salomo ait Vino qui te
ripiente dum terruet cotempnit repe
tinꝫ supuenit ei inteitꝫ et eū samtas
no sequet De talibꝫ et p̄ysaia dicit
pplus ei ad tenebria p̄uocatꝰ e et filij
medates filij nolites audiē legē dei
Cui dicit videntibꝫ nolite videe et aspi
cientibꝫ nolite aspicē nobis ea que recti
sunt Loquim nobis placentia videte nobis
errores auferte a me via. declinate a
me semita cesset a me sanctꝰ israel Ig
sicut ea supia diximꝫ adeamꝰ ei fiducia
ad thronū gr̄e desinimꝫ tenebras se
cuti. abcrudis nris tartarꝫ cōpisceme
se caligo demoneat ut elapsis passionū
eternaliū tenebris uere solis nobis splē
dor eripat. anhelemꝫ ad deū qui in
eo habitat iaccessibile et immo cor
dis accessu appemꝫ ad deū qui nos ex
spectat uere lucis auctore Ait enim se gr̄i so
litudie aquas erūpas possimꝫ fugere
ut dū removemur a seculo et sanctis
tatꝫ nos feruor accendat et salutifere
cōpunctiōis ardor a cōtagijs abluat si
mit p̄ysaia dicit Implebit dñs splen
dore aiam tuā et ossa tua libabit et
eris q̄si ortꝫ irriguꝰ et sicut fons aq̄
rū cuiꝰ no deficiūt aque Cui hoc ita
fit tūc homo aia facta est paradisꝰ et q̄si
vere sit ortꝰ deliciarū. tūc amor mundi
hmꝫ i animitudine nertit mens ter
nalis affectꝰ vitulus absoluta in alta sur
tollit et i solo sui creatoris mansuetꝫ cō
tubernio delectatur sicut p̄ eiusdē ysaiam di
cit Tuit delectabis sup dñm et sustollā te
sup altitudinē terre et cibabo te sup hē
ditate p̄tis tui iacob Ad hoc eniamur
dulcissime frater tibime referentes epulis
tendē has nisq̄ desinamꝰ dapib⁹ celestib⁹
delicias esurire q̄tinꝰ dñs q̄si puer tanta
tulo ne deficiamꝰ i via refectamur ad il
lud plenū ad' in celo est nuptialis co
uiuij fertulis nutriam̄ et q̄q̄ diuisis
te negotijs cura regimis oppimat ad si
mū tū amoris ibime cū peruenit mens
recipiat imitatꝰ s̄ moysē qui tabnacu
li sedeis intrabat frequēt et egrabat.
Quid est ei ad ille crebro tabnaculū in
gredit et egredit nisi ut exemplū p̄beat
q̄ ibi q̄m intꝰ est i cōtemplatione in
piat forib⁹ affirmāt negotijs frequēt
urget. intꝰ dei archana cōsidēt foris
onera carnalia portat Cui de rebus
quoꝝ dubijs sp̄ ad tabnaculū recurrit
ac eoꝝ testamēti archa dñm cōsulit
foramē p̄ cui dubio recubꝫ plene ut
cui foris abigit quid disponat ad me
te q̄si ad tabnaculū redeat. et iclut eo
rū testamēti archa dñm cōsulit si de
ligis i quibꝫ dubitat apud semetipos
intꝫ sacri eloquij paginas reuoluit Vn
de et ipa necessitas p̄ suscriptione nobis
nre humilitatis ostensa nostrꝫ i motꝫ
oculis nocte die nō i vigilijs p̄ multi
plices signa choruscat imitatiōis viz
via bonis recubꝫ sternēs ut si ea sit
ima cōtemplada appetit necessitatibꝫ
ei misereatur cōpatiendo misereat quia
tūc ad alta caritas intrabilit surgit
cui ad ima p̄ximoꝝ se misericorditer
attrahit Et quo benigne descendit

ad nfima ualent reuocat ad ſtima De
hijs q̄ ꝓdia cont̄z ſeculalibꝫ hominꝫ
Omno. V. Venerabilis ep̄o p̄
ꝑtuꝫ monachꝫ ſalutē ꝓ Volo te la
teat venēabilis frater q̄a de ꝓdijs eccl̄e
mee q̄ue diſtribē diebꝰ nō ꝓuis rumor
meruit ꝓ̄a et tor nr̄m nō leui meroꝛis
aculeo nup cadē fama tūſſiuit ꝑ̄ Quid
obluctaſ es q̄ ante fere āīq̄ueniū victor
aplīce ſedis epūs i ꝑlenaio ſ̄ſilio flor̄a
ce celebrato cū ſimul hēret imp̄ator i
tor ſint hor ſub eyd̄ cānois ſ̄ſura ꝑhi
buit. an ignoras q̄ adhoc eccl̄ie ꝓdia cō
ferūt ut eccl̄ie pauꝑes ſuſtātent. mdi
gentes alant ut eccl̄ie vidue aū pu
pillis ſubſidiū ꝓueniat Eccl̄ie quippe naſ
centis mitio ſ̄ moꝫ ſolebat ut q̄ibꝫ
ber venētes ad fidē poſſeſſiones ſuas
inta diſtribuēt aū ad pedes aplōꝝ ꝓ̄ā
q̄d eccl̄ie ſumebat offerēt ꝑ̄ eccl̄ie i
cōꝛū acubq̄ legit ꝛ̄ notāt ſ̄ dat poſſeſſo
res agroꝝ ā domoꝝ cūm recedentes applīe
debāt ꝓ̄a cōꝛū que vendebāt et pone
bāt ad pedes aplōꝝ ꝓ̄ā q̄d eccl̄ie ſu
mebat ꝑ̄ Precedente nō tpe ſ̄ſb eccl̄arū
redꝛibq̄ miſſi eſt ut ipſa ꝓna eccl̄ie ꝓdia
tradēt ꝑ̄ Vñ ſi nō mō electos ſacris eccl̄
ſtibāt̄ offīijs eccl̄ia paſcāt ſ̄ et refrige
ri ſcripte diuīe ꝛdigēbꝫ et mopia labo
rātibꝫ miſtrāt ꝑ̄ Quāde igit̄ venēabilis
frater q̄ntoꝛ homicidoꝝ in die iudicij reꝫ
ent qui nō tot vidue tot oꝛphāi diui
ſis ac pauꝑibꝫ vīj victū debeāt ſubtraxiſt
ad tribunal illiꝰ qui pauꝑes ſ̄ngulāt̄
diligit qui ſe in pauꝑe reſtia i pauꝑe ſe
ꝓhibet eſurire. ad tribunal inq̄ illiꝰ q̄a co
ſtia ueīt qui alimēta ſe ſubtraxiſſe pau
ꝑibꝫ recognoſcit ꝑ̄ Di dāpnāt illē q̄ uel
vnū ꝓhibuit hoīem ferro q̄a ſ̄ſia dig
na erit qui bona ꝓfligando eccl̄ie ꝓ
pluēs interfīat fames et mopie gladio de
quibꝫ diuina uoce malo cruētis vēdicta
ta dicāt̄ Eccl̄ie nos ſanguis fr̄is tui cla
mat ad me de terra. et illa ſ̄ſque fr̄ib ꝓ
mit inuidia q̄a ſacrificiū eiꝰ nō eſt deore
ꝓbāt acceptū. iſti pleriq; tale q̄d fa
cīnt amore pecunie q̄d eſt ſeminū ydolop
ꝛ q̄a cōuenit ac ſup hijs q̄a licebat
auēte rogaſti. reſpōdim patrū ee q̄d
tū eſt nec ter̄ modū tranſſe q̄d in q̄d
fama ulgāte ꝓbāt eſt. ad q̄d ego. ali
q̄n gruttali liquoꝛ ee emanat q̄n tū uas
ꝓxſq; q̄aciat. uber eccl̄ia ꝓpugnatiū uñ
medicū q̄d tondie tollit tandē aliq̄n tu
cūm repit ꝑ̄ Adhim tū q̄d ꝓcul et ꝓpugnā
dius indicātis oīa ſ̄ſam nō eradit. Indi
q̄d ihēmias ait ꝑ̄ Factū eſt uerbū dñi ad
me dicēs Ecce Anamel filiꝰ ſellū patruꝫ
lis tui venit ad te dicēs Eme tibi agrū
meū q̄n eſt i Anathot tibi ei competit ꝓ
pīquitate ut emas ei et paulo po ſubdi
dit ꝑ̄ Intellexi ait q̄d uerbū erat dñi a
gmi ab Anamel filio patruelis mei q̄n
eſt i Anathot et appendi ei argētū ꝓ ſta
teres et dedi argēteos Ecce ay epūs q̄ ꝓ
mus ager ille finiſſe ꝓbendit ut ꝓbitq̄tur
argēteis et ꝓ ſtatēbus emēt et tū ſup
eo uerbū dñi ad se fieri ꝓbā teſtat ꝑ̄ ſ̄ta
eide ihēmie tāti ſunt ag̃ltq; ut deꝰ di
rat et ſcripſi in libro et ſignaui et ad
hibui teſtes et appendi argētū in ſtatera
et accepi libꝝ poſſeſſionis ſigīū ſtipula
tiōes et rata et ſignata. formā ſcripti et alia
plia q̄ue ꝛ̄ ānotāt̄ poſtpōm ne faſtidi
ū legētibꝫ mſeram. Vñ ergo tū ꝓna poſ
ſeſſio aplīca ta ſolēpnit emīt ut i dine
nouis oꝛaculo ꝓdīrat. aliꝫ ergo ſtim in
ris hēditas q̄nto ad vēdendi debet ee
terroꝛ ep̄a q̄a ſ. eccl̄ie in ſuis debet in
digētibꝫ ſuſtentari ꝑ̄ Quid de vēditione
loāmur tū nō mō ea q̄ue ꝓ emptiones
ſūt lōnta cōtractū nl̄ q̄ue ꝓpoterāt̄ intra
cōuenīnt ſine ea q̄ libellario nōie ꝓſti
tant ꝑ̄ illa q̄ ſub nudo būſtm nouā
bulo ſeculāes ampliāt reuōꝛi de ratō alt
reſtitui eccl̄ie milomo ꝓnt ꝑ̄ Ita quippe

mang diripiēnt dyabolice tenacie ī mise
ant ut quolibz mō semel acquirūt eccl̄s
vedd̄ sua bona nullatenꝰ arcdāt Et nō
mō ipi dñi mīnt ꝓcōtra ās̄ iure possideāt
ſ̄ et ī posteros sui germ̄ eam ꝙ possideda
trāsmittāt Petit sibi secrlades emāsticā
ſ̄dia ī portuīnos se īgerit simplicitates ī sistit
et nō sūt a sapulatoribz monimēti ſ̄ vn fo
te noīe būfirij ad unꝰ tm̄ inde est ar si
adamātino silo tabulis eius scribēt We
mūt tm̄ ad te dicētes cū achab rege sama
rie Da mī vineā tuā ut faciā mī ortū oleri
qā vicina ē et ꝓpe domū meā Tu cū na
both iezrahelite ꝑsto respōde Ꝑpiꝰ sit m̄
dñs ne dem hereditatē patrū meoꝝ tibi
Preterea nō ignozas qā ci a pamtēbz ter
mīs acquirēs ī ꝙ mēsura mūcelt eis de
ꝑme q̄ūtate relaxam ꝙ Sicut scptm est dñice
lōis tedepto eis ꝓpede et tōgina tuide
tā sidem qā sicut ip qui ꝑdia ꝑbat eccl̄s
pertēne sine pondē melto lenigat sic ille
qui subtrahit subeūde pñe digne molēt ꝑ
mitt ſ̄ā si datoz resolui cōsequēs ē ut
ꝓceptoz virtutis īmodēt. tāngz hīr debin
teneat obnoxiꝰ qūto ille nō abrigit absq
luto Tu sanus igit̄ sp̄ūto ecclāstica ter
ritoz ꝓdigo est tot ī vnū rapuit mala
cōcurrit In tremēdo nāq; iudicio dei sā
quor honoz egregiate mūmit transīt pau
peꝝ ī vidue pupilli quilibz hospites fo
mis se gladio clamāt Ereptos sic mi
nplens hominū reg est ā sāguine tu
qui fudit Fuit ecclā a plebibz secularibz
creditū hīr mūmen tāto ḡnꝰ delinquit
ꝙnto et sacrilegiū cōmittē cōmittentiū
qā et sce ꝑplanat et hīr quibz ās̄ be
nefitiū ꝓrogat venenū letale ꝓpinat
Quid ē ē dicimus ī vsū secularium ner
te nisi mozifera eis vitia quo percant
cohibē Hinc accredit ad et plebes ſ̄mis
tista dat̄ atrasio ut matrib; sue eccl̄s
obediencia subtrahat ut nō eis legittima
dem marū tributa ꝓsolūat Et hec renem

sūt egregia dona ꝓfectus quibz mūmitū ho
noz eccl̄s tollit̄ ampliꝰ ad dat ī ꝓmine
ncrit̄ ipse ꝓpriam ritꝰ obediēcia renocat
Ab hīr itaq; sacrilegis domꝰ altissime fra
ter mani temale abimus nephariꝰ ꝓpri
mis ad ꝛdiuctibz tante ſ̄ar dilectissime
te enstodi. dēm enā fraternitatis emē tā ꝓ
mptis ſ̄ attētione gratia ut studio tui vi
litatis emēso nō ad absit emē dissipatoz ſ̄
celebris fame testimonio tuos ditaīs et
pastor Obsecro frater ne ḡnis tibi videat
ipa torpetudo nā ad mū studio te ꝓficere
ad ꝓfectus aptē nō ignozas dignū
est ut sicut ꝓficiēte ita nichilomī ꝛet
redargūcte aliqñ cāmunt̄ ferus ſ̄ Tacet
ipse dñs petrū vnitatis emē ſ̄mulit ꝙ
deinde ḡm ꝛet reprehensionis ꝛcrtione
pulsauit ſ̄a cū dicēt tibi dabo claues
regni celoꝝ et q̄dcūq; ligaueris sup ter
rā sine solueris ligabit̄ et solut̄ ī celis
paulo ꝓ tā austere eū corripuit ut
dicēt Vade ꝙ me satḥana scandalū
es mī qā nō sapis ea que dei sūt ſ̄ ea
que hoīm Ihc ā mūmitū nobis dedit
exēplū ut quos ad honoīs culmē at
tollim̄ sub disciplīe magisterio semp
refrenem̄ Et ne ipi lenocināte fast
tigio ī superbie se tyrānide erigāt ma
gister eos sub custodie sue calce ꝑmat

Contra illos qui a subditis cōmissa scelera transire permittūt ꝓnimia

Domno desiderio archan
gelo monachoz sōdaq; cōme
tui ꝓ. petrꝰ manachꝰ Der
uitute dñi seculi vehemēstis quate
nꝰ tor nūs deo ḡias debeatis q̄ peri
te cōsidēt qui mūdi furentis flagitia
nō ignozat ꝓdoz ei et honestas pōit
et dū ecclāstici vigoris sensū disciplī
na collabit̄ inundās vitioz ar ꝑmi
tatū omn̄ ingens pestis augēt̄ Ut

illud appetunt nec ponunt in tpe videat
mpleri Pro est iniquit ueritas et non est mia
et non est scia dei in terra maledicti et men
dacii et homicidii et furti et adulterii
inundauerunt Et ama hec non pnicies
tissima non repmit sz et fideli in famosis
assensu equitatis tpmittit sz ego eos nisi
eyerunt nri non mo gemitu erat furor
et ispatiens debeat Recte ptendit apha
postmodu dicit In malina sua lenierunt
runt regem et in medijs suis tnicipes eoz
adulteriles asi clibanu succensi sunt a coquen
te. et sicut arbor annalem sibi legumen pua
tis laqueu domus aut tupilla pncipes eoz
rupit deum et subiectos sese uelut et pla
moza diffidit. paulopq addidit Omnes
tales fam sunt asi clibanu et deuorauerunt
iudices suos oes reges eoz ceciderunt non
est in eis declamet ad me Et qa bonos
pncipes mala ipsis no mat aut ideo to
ta inundq uelut unu corpus eon mutata tri
minu contumatione pfudit dicta noe
et apham exprobrat dicens Ubi est rex tuus
isti mapime nut saluet te in oibus urbi
bus tuis et iudices tui de quibus dixisti da
mi reges et pncipes ubi et psto subiungit
Dabo tibi regem in furore meo et auferam in
dignatione mea Unde patet mundi pnci
pes non intra sz intra cosentiat subiectos sz
potius in malis nulla legalium sanctionu re
ctitudine refrenat Hoc mundq nos tpe paul
qd et ysaias dicit Omne caput languidum et
oe cor merens a plata pedis usq ad uertice
non est in eo sanitas Qua obre ciuitati no
bis est dilectissimus simone ut in mensas deo
gratias ingrediamur refectis qui uero hoc tpe de mu
do egressi fuerint in eo quo stant in eo quoq; possint
saluari Impletus ei ap et zacharia dno no
strente cepit Et fugite de terra aquilonis et
turbe Et syon fuge que habitas apud filia
babilonis Quibus mmtis uerbis dicit Ego
elegi uos de mundo et qa de mundo non estis
propterea odit uos mundus sicut si uelut ferox bes
tia pcy rualidis mordicy apprehendat pas
tor aut uel unu membru de gregibus furiose de
glutiens ederet ita nos ppius de ore eripi
dominus emptos dei pcepte mundo ad obsequi
um nos familiares elegit Hinc et ysa
ias apham dicit Quia si eruat pastor
de ore leonis duo crurum aut extremi auri
culae sic eruent filii israel qui habitant in
samaria grabatis et pulueribus lectis mu
ro no ambigit nobis fuisse collatu qd
et eidem apham alibi dicit Pluit super ciui
tate una et super alia ciuitate alteru non pluit pe
na repleta est et pes super qua non pluit
aruit Corda appe terrena aut animalia
uelut estu squalentia diuine sententie a
resciit que fluenta sitiens gre copiosis
mis ymbribus non infundit. de qua re ter
ra dicta neq; aut mandabo nubibus meis
ne pluat super eam ymbres. at contra de me
te illa que deum ueraciter sitiunt que fonte sa
pientie desiderio concupiscunt et ysa
ia dicit Effunda ei super sitiente aquas et
fluenta super aridam effunda spm meu super se
men tuu et benedictione mea super stirpe
tua et germinabit inter herbas di salicum
iuxta pterfluentes aquas Cui ergo nos om
potenti deo mundo subtrahit ac sub mysti
ca sibi disciplina seruire constituit quida
lind sensisse cernit qui uelut olim i cathaclis
mo de multis pereuntibus nos paucos elegit ac i bituminata arthe latibulu ut
uiuendo duxit Claustru appe mysti
ci uiuarii et cauerna ubi appe uiuunt pisces
qui inter legis edicta penulas habit ut alis
ut i corpe xpi transeant et salubriter mer
gunt pdaticas pbent Pisces appe qui
penarii squamulas habit dare saltus erga
super aquas solet Quid ge penarius pisci
nisi electe aie figurat que profecto sole in
celestis ecclie corpe transeunt qa non stu
ti penulis fulte salty dare et celeste de
siderii seruit ut supna et contemplatione ap
petat qui us i semetipsis sterili et mortali

carne relabant. Claustrū unde mōstrum
vetrū gurgustriū sine vinariū piscium soli
mō sicut dñs est in cena captabilis relesti
ū pecorū nel retia aiarū noluerū p spūale
intellectū vere possimo appellare. Hac
damus triplicē aialiū speciē posuit psalmis
tā dicit. Pecora campi voluerunt veli et pi
sces maris. hec et oze ppha cōmendat cū
cit. In bestia agri et volucres celi sic et
pisces maris congregabit. Duo igit hoc
trū notabula cernebāt vere expmit. Ez
ut liquido expmit omnia sic hec tria vola
bula claustra mōstrum gurgustrium
uit dū et unanimes et idumee tractatus
gne cōflata spūalium aialiū diuersitas cō
tinet. Ibi spūales sicut dñs docuit pisces
sacrarū scripturarū fluenta ingrit. Data
tos. Rursi est spūale gurgustriū ibi no
tarei. Si celestes pisces spūaliter viuent ne
cessario dns ad bñm iob de typica beemot pal
le duxisset. Cuius in plebis sagena pelle
eo et gurgustriū piscium capitur ulig. ibi
pecora agri illig. Si de quo p iacob dicitur
Ecce odor filij mei sicut agri plenum cui be
nedixit dns. De pecoribus aut illig clericis
si in sce ecclesie vnanimitate viuentibus v
sanas aut. Habitabit lupus cū agno et pdo
cū hedo accubabit. vitulus et leo et ouis
simul morabūt. Quia p sce tranquillitatis vi
tā lupus cū agno habitabit. qđ hij qui i
seculo raptores fuerūt cū mansuetis ac
mitibus i pace requiescunt. Et pdus cū
hedo accubat. qđ ij qui pecoz suoz ma
litijs varijs fuit cū eo qui se despicit ac
pecoz fatue hilitatē consentit. Vitulus at
et ouis et leo pariter cōmorat. qđ et ij
qui p contrariū coz ad cotidianū se deo sa
crificiū sparūt. et alij qui in leo qui
crudelitate seuiebat et alter qui velut
ouis i innocētie sue simplicitate pdurat
Tunc sce ecclie cōuenerūt. Ibi q celi
sunt volucres hij mentiū a ventū plumis
sese in aduna sublenat ac terrena quelibz

sub se transire de sue mētis arce despec
tat. dilatq p terrena repe sub carnalibz cō
tu piscane ligo despicit libertate aeris
petit. sese ad celestia libzata mētis cō
templatione suspendit. De quibz in mi
ri nolitribz dns i euāgelio loquit
cū granū sinapis i arborē creuisse testat
cū aut creuerit ait maior e oīb olerib
et fit arbor ita ut volucres celi veniat et
habitat i ramis eiz. nec mirū si ac pe
cozibz agri et volucribz celi et piscibus
malis homo p figuta spūalis intelligētie
cōparat cū et ipse homo qui ad quē s. te
rena sit creata oīs creatura docet. Cuius
ait i mundū venisse ut fidē euāgelii oī
creature ostēdat et nāles actus pecoz p mysti
ca lectione reperim i moribz hom. sicut
et i hoībz inuenit qđ ad officia ecclie
agelorū. Quem appe conditoz omnis deus
sicut terrena quelibz ad vsū hoīm con
didit sic p ipas naturas viros nequi
ssimos mōstra quos bruta animalibz mīdit
hoiem salubriter informare cognouit ut i
ipis pecoribz ho possit addiscere qđ imita
ri debeat uel cauē. Qđ ab eis salubriter
imitari valeat qđ rite cōtemplat qđ
dū a rōne dissentibz hō zōis instruit
ad auctoz sūm p via spiē cauto semp
et offenso tramite gradiat. Quz ut liqui
dius valeat elucē qđ loquimur no grauem
hui aliās aialiū nās apponē et qualit
humanis cōgruat moribz strictim accipe
ut explatis breuitas patet breuiter i
timare. Leo in uelut exprimit sūmū hui
mōi nobis pēnā arrogātiā. Si iddm
triuat qđ ab hijs qui rationabilis rerū i
stituāt natura nob est traditū i desis
se atq; irretractabiliter indignamur mīs
opusculis inserendū.

De natura leonis

Leo inquz ex iis sit fortissimus ms
bestiarū scriptura nullis patefecit oculis
cursū videtur etia malis ipse quoda
mō subtilitatis ingenio. Fla ex a vena

toribq queat eoꝝ ꝑtinq odore contrpto ut ꝑsequentiꝫ se deludat ꝺagmꝫ ne
ſuta ſtrmit fraudulẽte nonitate ⁊ cauda
ꝙpe ꝑ terꝫ trahãs veſtigia ſua dñi gra
ditur operit ſtraq uenãtiꝫ laqos ne capi
atur euadit ⁊ Venatões plane hoiẽs m
iqui ſint ſpius ꝺam nimiriꝫ venator mee
carnes ſanit dñi quoſlibz ut carnalit vi
uat ſmam ꝑsequit ⁊ Sed quiſq; ad il
lũ leonẽ ꝑtinet de quo ꝑ iacob dicit ⁊ Ca
tulq leonis iuda · venatorꝫ odore corꝝ
qã uersutã hoſtis ſidias deꝓhendit cuiq
vis odore argute cõrepedt qui dicebat
ſcõ ignorantiq aſtutias eiꝰ . illis eoñmo
ignorãtibq de quibq ihesꝰ dicit ⁊ Nunq
cognouerũt altitudinẽ ſatane . hic ena
neſtigia ſua cauda que poſtrema ꝓ eſt
corꝝ opeꝫ . q̃ vite veteꝛ ꝑuitatẽ r
tegmine nouo cõſcientie abſcondit ſic
dicit ⁊ Dñi quor tremiſſe ſut miãtates et
ſtrũ ꝙ terra ſuit perꝫ et alibi ⁊ Renuiſti
miãtatẽ plebis tue et opuiſti oĩa peccã
hinc igit impſſa ueſtigia cauda leonis o
perit cũ veterẽ vitã poſtelorũ tritudie
tegmine obduxit Ad hoc enã ꝑmet qui
de leo tribu ſũdit heſternũ et eſſe ꝓpe
reliquas auſũt ⁊ Et tu o homo ad quo ſerma
tio ſuerit abhorꝛe primũ ne tuã carnẽ te
uarii videãs ad vomitũ Adde q̃ leo apꝛe
orulis dormit et tu ſis quieſce ſopito mi
do ut pugiles orulos habeas apꝛos et ꝑ
ueniãs in deo ſicut dicit ⁊ Ego dormio et
cor meũ vigilat Icena mortuũ patris tu
lit qui ꝑfecto ꝑ triduũ mortuꝰ ꝑſeue
rat donec tria die pater eiꝰ aduenies
i faciẽ eiꝰ inflat ſtraq vitã reꝛcitet
egritat ⁊ Contempla tui q̃s te quã vita ab
hor mundo paratꝫ mortuũ tui pater oĩ
potẽs ſpũ ſue vinificatois inuitat et
hortat q̃ catulũ leois de tribu iuda die
terna ſuſcitauerit te quoꝫ intẽ fidei ſpei
et miãtatis triduũ nõ mundo ſ ſibi viuẽ
te reddat ut libeã tũ apl̃o valeas voce
ꝑ eandẽ ⁊ Vnde ait ꝑ ma no ego ſũ vinct i
ꝓpue

De artalapo

Artalapo q̃s arcubꝰ nimis violentꝰ
eſt aial adeo ut nec illi venatoꝛ accedẽ
nec ꝑſecutoꝛ quiſq; audeat appꝛopiquare
Habet ãt loga cornua i ſarte ſilitudi
nẽ ſtrndẽta quibq mirũ ꝓgredia ma
leat arbuſta ſerãt terreq; depone ⁊ cũ
ſitiẽs uenit ad eu fonte bibit ꝓcul videꝛ
fluminũ fontesq; q̃a naſut qui gentime no
rabulo mirꝛipat hñt vgnita aꝛs ſubtilia
aꝛs pluya Venies itaq; artolapq ad gen
tina dñi inde laſtricẽs tẽptat cornua ſua
virgulus trebzeſcẽtibq obligat ⁊ cũ ned
diuerq pugnãs ſeſe mulatonq valet abdu
cere magnis impit nonbq eqrlam ad hñs
egritatẽ clamãtibq venatoꝛ accurrit cui
dñi ãpzis neruis aptat ondit ⁊ Tu ãt ſer
ue dei q̃ duobq teſtamẽtis amonitꝰ ãſtu
tiãe cornibq ꝛbiſte munitꝰ q̃q; mirũ et
tremetrpin valeas ꝛbiolabili fortitudẽ ꝓte
gẽ et aduſates ſpũs robuſtiſſe uenlare
Poſtq; magni eufrates cole . et celeſtis ab
qui fluenta bibiſti noluiã tãm ſeculariũ
natãe negotiis ſolicite nolite pertimꝰ
aial carnaliũ voluptatũ uretiãe vgultis
ne dñi te her ſuis neruis obligat nedũ
mq aduſarq impetat ac letale vulnꝰ
tui impbq mſligat egritat ẽ venato
ris vox clamoꝛis cui te accedit flamma libi
dinis . milla ꝙpe uox ẽmmi ſonoꝛis e
leuat ſcelꝰ de aqua ad abrahã dicit ⁊ Cla
moꝛ ſodomoꝛ et gomoꝛreoꝛ multipli
catꝰ eſt et peccã eoꝝ aggrauatũ ẽ mihi
deſcendã et videbo ut clamoꝛ q̃ venit
ad me ope cõpleuerit ꝙs ut vita
hui carnea libidinũ derelinqda eſt peccã
bis ſonetas feriãt

De natura ꝓpriy bolozi

Quoda nepe mõte oziens lapides ſut ignifeꝛi qui maſculq
et fẽa mitꝫ paꝛ et dicit ꝓhyboli ⁊ Cui
mirũ cui aſe tales pretiũ accedimus ſut
ſi nõ fẽa appꝛopiquauerit maſculo ꝓpꝛio

ignis egredi[tur] ita ut oia que tetigerit mor
sit flamis vaporatibus ejiciant. Ab ipis ergo
lapidibus edoctemur ut si libet a libidib[us] mor
dio ⁊ nolimus multiebriis aspectib[us] stem de
rimemus ne de cōsperta forma flamia ꝓsili
at q[uo]d in nobis nō manens fr̄s mētis fructū p
uadat

De castore

Hoc exigit dū ita q[uo]s libidib[us] frangi ac
opꝰ prius est ut cū castoris munite
mur exēplo. Cuius sc̄z testiculi medicina
libidinis gignendi sint necessaria. Castor
itaq[ue] ubi se videt a venatore ꝓpt[er] genitalia ꝑ
sequi hec mordicus abscidit. et ait venato
ribus sane ꝓpter hec me persequimini. Credit
dū id ꝓpt[er] q[uo]d eū ꝑsequabat ꝓpositū in
uadi ut alt[er] eū ursus inuadat. et ita ei
mistāq[ue] ꝑsequēs euadendi aditū p antea
desperate cōpellit in arto situ mox vena
tori se erigit. sibiq[ue] deesse virilia ꝓpt[er] que
fugerat ostendit. Ast ille abscessum ve
nabulo libēter dū ostendit sibi deesse
q[uo]d querit. Tu quoq[ue] si vis castus eē time ve
natores. Inde sollerte a te fuge. Turpiter
illecebrose libidis fomites amputa. Sti
de a pectore tuo. Cū luxurie. ꝓpositū et
sic ait. Si radicē luxurie veneda repellis dū hu
dis actū. in ipa parte nolitem depone. Et
dū malignus spūs eē nūquā venator tibi
adsit. te luxurie dimittat. tu ī vires te ꝓpa
ga erige. ac deesse tibi luxurie mēbra
testones onde. direbris illi. Cur me ꝑsequeris
Cur me ꝓpt[er] ne que tā ī me nō est ulterius
tonalis. Ego ne inda nō habeo dū ā pu
tato luxurie semināio rapsitatis ꝓpositū
Violabilit[er] sermo dūi ei ni ꝑ ysaiā
dns. Ego dicit eunuchis este ego legem
custodiū q[uo]d hec dicit dns eunuchis q[ui] custo
dierūt sabbata mea et elegerūt que no
lui et tenuerūt fedꝰ meū. Dabo eis ī domo
mea et ī muris meis locū et nomē melius
a filiis et filiabus. Ego siqde cupidis si de
quibus ꝑ semetipm ī cibagicho aut ꝓpter
eunuchi qui seipsos castrauerūt ꝓpter reg
nū dei celor. Hoc itaq[ue] nō sollicite cane
dū est ne ⁊ ostis hostis tēptationū suarū
aculeis corda nra trāsfigat. et castitatis si
ne ruga libz boi fructū opis a stirpe fumi
dis arte decerpat.

De ermano

Hic figura etiā ermanie repn
tat. qui mmm toto corpe spūs
obstis vidematis tue ingredit vineā et
quā meliorē videt corrumpat. vitā quā
magis ta violent evagitat ut oia eius in
usū gēna ꝓsternat. Inde aq[ue] desides ta
dū sup eade gēna ꝓpositū dormit. spūa
lis eius aculeis oia trāsfigat. sit undiq[ue]
omnis timeat. ait. Heri filius spūs alienū
ta cōpertat. Custodienda ē ergo bona
opis vinea nā sine ea aliquis hostis as
cendat et spūalem vitis tue gēna corrum
patur. Deinde tēptationū
suarū aculeis ī sumat. eaq[ue] hesitis terre
heri ē adiscernis ꝓcatibus cibū trudat. sic
q[uo]d labe facto aut frustratus a laboribus sue
ho id q[uo]d legit mēdacius gemebundus eiulā
mat. Ꝑ quos iecerit me custode ī vineis vinea
mea nō custodiui. Ꝓpterea ei ab ermanio bo
trus ejicit. a cui⁹ sic a diabolo ⁊ libz ho
i cauto mutat opibus boni. ut ille formis
ei et callidus ille negocie spūs nos sic ꝑ
actus fingia fiermit ut possit nō mō im
dare fr̄s et fructū denegare quos decipit

De vulpecula

Vis vitaq[ue] vipe. De vulpecula
tula fibet ymagine ā dū sēmo
nia fingit. mozte volucribus venit in
gerit. Ꝑa dū esurit et ampie q[uo]d ibi q[uo]d
comedat no ocurrit. q[uo]d ubi rubea t[ra]ā sit
in d et dū repit toto corpe in
ea ꝓpositū ut ās tuo nuda et crudā
videat. mox se ī terrā ās mozua ꝓ
cit. flatu intra se reprimit. ut nō respi
ret. Vitaq[ue] hec mō cruēta videat et tur
gida ab i cautis volucribus nō dubitat
contacta deglutit. Vitaq[ue] ut ea comedat
fr̄s illa utrinq[ue] ꝓtectis arripit eas ꝑ nec
cit denegat. quas ad se denegādi falla

nt̄ ꝓtrahebat. Hunc itaq; deceptor
atiquus spem exprimit qui tam alia lu
cra quæ rebus sē ās mortuū fingit illis
q̄s opa sua tēp mēbra sua quibus vesta
tur exponit. Qui festa āt sūt opa tam
mā ās sūt sicut dicit aplūs. fornicatio
immūdicia. luxuria. auaritia. ydolorū
seruitus veneficia inimicicie cōtentiones.
emulationes ire rixe dissentiones sectē i
vidie homicidia ebrietates cōmessationes
hec plane sūt mā spūs nr̄a. hec re
probos et carnalit̄ viuentes condemnat
alimēta. Adhec dñi ꝑdūt quidā uelut
eruditos mihiat eos maligna spūs
trā uolucres vulpes dolose deglutit e
cossas i sui corpis viscera trudit. de ab
ui mirū ꝙ appetant dicit. Intrauit i
infelicē terre tridentē i manū gladi
ꝓtes vulpi cecidit. Hunc vulpis pq cāt
hēdes aut rapinis sui nosse crederet tñ
domino ait. Ite dicta vulpi illi. Huic
vulpis fetor cecidit. si hēnt de ab
et cānus dicit. Capite nobis vulpes ꝑ
uulas q̄ demolunt vineas. **De polipo**

Et quid mirū si regna diaboli i
dolosa videat vulpecula callē tñ et
in pūbus nō mō mfamor. armis finesq; fini
dis repat. astuta ut dñi curtis animā
bus hūs ꝓponit. ꝓhor erat quibus pestis
nē pecula moneat. Polipus ap̄e petrā
i uadosis littoribus inuenit mi se mirū mō
dō stricto affigit. cui q̄s doloze ac spem
tendit. obducto itaq; tegmine i silitudinē sapi
phūmos piscū sine ulla suspitione fran
dis allapsos intrupit et dū scopulū sim
phitē opinat. rasibus eos frumue arma
ortundit. Talibus igit̄ argumentis spoli
atos rapina decipit et dū nō metuit
fraude ignorat. ultimi naufragii ultate
ultatē uoragine ꝑ. ad petra nisi ꝓpīe
ad polipū nisi homo dolosus et pessimus atq;
ob id hēnd. Hic affigit petre et sapiēt
mentē serena colobis q̄ sinit nigredine
Hec vulpes i scrobe illo velut i tenebris sue fouee lambebat. q̄ oc ueritat̄ audiebat vulpes fouea lambebat hec
tūs figurat. i angelū luce adhēt petre q̄
et sine ꝓpatione salute ꝓfessionē
sue copulat cui. et uelut tenuitos pisces
arripies deuozat dū electos quosq; ac
simplices fidei sue escibus implicat
Vñ aplus ait. Custodite ne quis uos
deuozet si quis accipit. uerbum i hymno
mōi uisceribus et fraudibus adalūt. aliqui sa
lutalis allegorie deprehendit sacramentū

Vrsus cum **de vrso et corodrillo**
alia habuit i gurgitibus fluminis
corodrillus femulat inimicū. Hic itaq;
cū uidisset corodrillū apto ore i crepidine flu
minis dormitē proximat. i limo lutū ut fal
lat illi lubrico corpe fraudi posset. ubi ꝑ
m os corodrilli dormitis ꝑmat. in silua q̄
ille desubitus deglutit. ursus uō miserā
eo cuncta dilamat dolet eo ia prosp̄ exitio
et de cadauē illi⁹ vindicat. cruciat
Quid hic corodrillo ā fraudē tenet tartari
Quid ursus ā victoriā. Tenuit saltatorē
limo igit̄ urso obuoluit. de. dū redemptor
nost̄ humane carnis luto uestit. hic uē
trē ingredit corodrilli. qđ diu claustra
penetrauit miserū. ꝙ demolit. Tenuit
viscera et dū mortuus exit in pūs. ille
curiosus ac penetrato cadauē ꝙ victoriā
redit. qđ saluator cū posset. ꝑ fer uū mo
riendo momordit. cū triūphali de sepul
chro gl̄a resurrexit. Vñ mortē ꝙ ꝓphas
uictor i silicat. Ubi est mors omors vi
ctoria tua ubi ē mors stimulū tuū. et
iterū. O mors ero mors tua morsus tuus
ero inferne. **De caladrio**

Caladrius q̄s figuram nr̄i saluatoris
exprimē no ambigimus si mirabile
ei⁹ nam nō sine admiratiōe possimus
Egrit hic nolanie totū albū nec nulla
ingredimis macula repit i pluuiis et
arenosis aut et egritudine cōstitutus
ꝙ pūcta huic uolucris malet abscessu du
bietate colligē utrū se i ꝓximo collo
cet an i infirmitate mortis articulo nec

sit infirmitas ad mortē mor
ur egroti videt ptinꝰ oculos suos auertit
eiq; ultra nō respirat. et sic iudicii datur
qm̄ ex ſtomachi tē corrupta lāguida mozis.
alioq; si lāguida ille victurꝰ est ſpō cala
drꝰ obtutū suū ei⁹ ora defigit ac nūq̄ se
bre illius egritudinē corpit demū cōtē
plus ardore impiget euolat egroti infir
mitatē soli se obtendēs cōburit ac p aera
uolitādo diſpgit cuncabile visu. ex tripla la
grimarū origie et dulcedine oīm passionū ſ
nedine cōualescit. ☩ Hic redemptorꝭ noſ
noluerus hoīs figurā cōtemnat huic clarius
ratio manifestat. Instante ergo euangelio can
dido est ppositū qđ mille cūnis apparuit
maculā demi gratꝰ ales ꝑ penā nō sentit
ner dolꝰ tactꝰ est mozē eiq. de quo et
ſponſa dicit i canticis dilectꝰ meꝰ candidꝰ
et rubicundꝰ. vigilitate sic et mozte can
didꝰ martyꝝ sanguine rubicundꝰ. Cum ni
mirū ad ſtimū iſtū ipm̄ pia visitator ad
uenit ſ fame suā abeo qm̄ ꝑfidie et incredu
litatē mozbo mordebat auīt. Ad gentile
m̄ populū eque ſ lāguidū cozde respexit pie
tatis oculos ⁊ cū clemēt mſpit i semet
ipm̄ eiq egritudinē trāſtulit eiq; salutē
pristine refōzit. Vere ac sicut ꝑ ysaiā di
cit lāguozes nros ipe pōzit et noſ pu
tauimꝰ. ſ. leprosū et ꝑcussū a deo et humi
liatū ipe at vulnerat⁹ est ꝑ ipe mā
tes nras et attritꝰ est ꝑ scelera nra dis
ciplina pacis nre sup eū et livore eiq sa
nati sum⁹. ☩ Egritudinē nō p aere nolita
do diſpsit qđ pcatis aeras sibi viribꝰ
debilauit. ad ardoꝛ solis ascendit ac vi
lāguozis ꝓcussit qm̄ ad patrē tudies q̄
est sol iuſticie mozetꝰ deglutiet debe
lauit ascendit ⁊ alēū captiuā duxit captiu
itatē dedit dona hoīb⁹. De fenice

Sed et femy volatile ſ. qđ ⁊ indie uel
arabie tribꝰ habitat cuius redemptor
nrū mozte sil' et resurrectiōe designat
ipe ei dicit ꝑcte habeo potestatē ponendi aiam meā
et ꝑcte habeo iterū recipiendi eā. ☩ Hec
egritudo anīe moyuit quāgetos vite sue annos
ꝑplenerit ligna silvam mōtis ingredit
et ꝑalas vtasq; dulcis aromatis odoribꝰ
onerat. hoc ritu sacerdos ciuitatis alia
poleos ꝑbitā significationē indicijs deſ
hendit. et moy vacuatis sarmentis atq;
ramusculis ignē struit cōgerie sup qua
vnstruē femy aromatibꝰ onusta deſcen
dit. se sacrificio supposito sarmentoꝝ ignis cō
burit. Alia nō die sacerdos accedit ligna
que cōpositā cōsumpta cepit quoꝝ cine
res curiose ꝑstrictas iuxta vnicula vel
de ꝑtenuē ſ aquam odoris suauitate sta
grāte. seruādo die eodē capit cū a unicula
et plumas et alarū remigeꝝ figuratū ac
no demū die sacerdos aduenies videt ꝑfec
ta et integra statq; auīe fenice. ☩ Femy
uiaq; alas reformas armatis suauitate
depoſuit qđ redemptor noſ de celo ꝛ ſ ge
mino ad nos veniſq; testamēti odore des
cendit dicēs ſ. Non veni legē solui ſ adim
plē. ☩ Omnis igit̄ scriba docto i regno ce
lorū similis est hoīi patrifamilias qui de thesaurō ſ. fert
noua et vetera. qua nimirū ꝑ
cepitur et vt vinculo ille ꝑfecto qui dicit
Ego aut sū vmis et nō homo. Ille ſ hy
que ille signabat qm̄ matutinis cōiugēs
cedra sup caput ione posita vetꝰ vrente
ꝑcussit et arefecit cōpulit. Pendere nō ipe
alpe velut matutino sole euangelice gre
dies synagoga ut renouā stelle cedra dis
tricte sime sue denuo surrexit ac mirabiliter
prozsꝰ et arida reddidit. Deinde femy
plumefacta et in aere alarū remigibꝰ ar
mata sustollit. qđ victor mozte dns ad
ꝓpria nos cōscensa cōnubilatibꝰ undiq; sū
mis ꝑuijs elevat. De quo ꝑ psalmistā
dicit. Ascendit sup cherubin et volauit
sup penas ventoꝝ. Quāmō ac nobis p modu
lo nro pene sit mistice ventres ſ. spūa
les quibꝰ si velit viam ad celestia sibi
ueniunt. Sanauit eos desidie torpore de

pomino nrīe est ut sī scripturis vi
riozū p̄fundā mīgamur de sarmatia

Huius rei typū sarma marina ꝑbe
bit. Q̄ cū primus habeat penas
mox ut vidēt nauē velis trāsire alarū
et ipa p̄mota remigiis cōtendit ve
lis trāsire post nauē. Hz nīl p̄ vl' studia
Thuig certaīs labore p̄sistens desinat
et d' sit defessa alas mīt dissimina ma
rina depomt. fluctu nāq; uexāte cōpel
lit' vt ad locū vñ migrīe repeāt. Item
relabat. Q̄ Nauis plane velisimat
stram etiam ul' vna quaq; fidele aiaz
signat. Que nimirū legno cruces e
uecta spūmans fluctuagi mūdi p̄tel
las cruciat. Ututiq; remigio ad portū
p̄tue quietis anhelat. sz hāt sarta du
p̄sequit defint. qā mollis et dissoluta
quelibz aia fermide quide alīq; capit
sz m labore lassa uemēt ad p̄fectionis
ius. qd subire dereuecāt nō p̄mgit.
Aut ēi q̄ du alios nre p̄fessionis vite
t̄mīte trānsit pio desiderio p̄uocati pq
eos uter arripuit sz dū ul' minimū labōis
ul' tēdatus tui ubz adustatus fluctib
obruūt. p̄tinq; alabōe desistit et sīt
ad similitudīe sarte vñ velisimē trāsi
rāt relabūt. de ambo vnaz sēpti est
Ne hijs q̄ uidēt sustinēdā. et vir
sapiēs ait. Estimaq; sono mese et nō
p̄manet. i die mīdatis. Hz talibz rebz
ertiazū ip̄gra debet exhortatione sur
rurrē animi ipa sentētie gurgite distri
mia fluctuātes validis p̄dicationū bra
chio roborāt ut eos naufragū pelago
sorbere phibeat dū ad p̄sentie robur
redeūtia cōstātie radice cōfirmat. de

Quod ethimo ena breuis ethimo
videlicet p̄sentiq; tēpe. qui nauēs
igentes plēis tumētes velis i mobilit
sistit. ethimo quo p̄sens p̄sentis tempe ta
enormē ratibus molē valeat redūtis
cōpescē ut tēp̄ sīpa tūidū videat here

Ethimq; ergo figit i fluctibq; nauē cor
roz etiē nō cōfirmet aiaīq; tēptationū
undationibq; fluctuāte. Sicut ille qui du
dū vestigijs turbatibq; i pelago cepēdat
mergi. sz exteriorus metuit deorsū sistere
tal dem est et tu aliq; cōuersq; cōfirma
fides tuas. Ergo p̄sules aiarū sollert' vi
gilent ne quos de rapinis semel eripiūt
rursq; eos rapine inuadat. rursq; advomitū
re compellat. De nigrīe

Quinis utraq; ꝑ laudē silitudīe ty
grīs iudicio. q̄ sicut asserit nul
la natiū rapte sobolis cubile reppēdit. ꝑ
illico vestigijs raptoris insistit. At ille cū
effugiā agilitate fluuiat. agricolis in
fāz q̄dā ascolam se fugā posse nō
dubitat. Cuiq; sibi nullū patē suffugiū
cōspicit. hūmodī theca capiosa fraude
molit. ubi fera cōtigia deprehendit. gla
bosā de vitro speculū ante illius oculos ponit
at illa respiciēs se ut a speculo ꝑcussa ex
pozis imaginē iudicat. et sobole sustinēdā.
putabat. ignē circūsi dū aplem desiderat. sem
sz ecce dū iam se subsecutā cōpicit. totis spē
se ad cōprehendēdū eamq; vtriq; frīdūt
sz dū simulq; ne valent. timet. fugiendi
ille spem sequendiq; obtutibq; alterū obtine
ner in fallacitate mīsit. medīa frandis
ꝑcludit. Sed tygris ascolā lactantia prole
cassā versat imagine. hoc nāq; mō ty
gris orbat. at vltio de venatē nō sumit.
Ut aut hoc ad vsq; ethā fastidio mīsceatur
no tygrine quid venator. nisi p̄dicator.
Vñ ꝑ Ezechiā dicit. aquila eis multos venā
tores et venabit eos de oī mōte et de oī
colle. Et q̄d iste tygris ī dyabolo debeat
intelligi. Tygris nāq; ratilis raptus et de
do qui est crudele dyaboli cōsilium quibz ip
se minē ad salutis huius remeamus. Dū ergo
spūale pq nos tygris de curret. ꝑ tēptationū
suarū argumēta sentimus. vtiq; illi spem obi
timq; dū fragiles sibi hoīes ubi sua imagi
ne videat demōstramq; Quos aut sibi demō

strae est ab eis pestifera visione mos ab
stronde In sinis ar hoste animo sua remit
ymagine in quibus vias regnat apte neqne
pranitate Deinde nepe vitreis hoibus cuius
ymagine refundebat apocalipsi dn
tur Si quis adoraverit bestia vl' ymagine
eius et acceperit karacterem i fronte sua et i
manu sua et rehis Studeamus igit a ty
grinde catulos custodie quos tulimus ut a
ferinis crudele bestie ubibus raptu lacte
rondie celestis eloquii no desinat recreari
ne qd absit illud valeat vobis obiu qd
phanseus dem est De vobis qui circuitis
mare et aridam ut faciatis unu ppselitu et
cu fuerit facti estis filiu gehenne du
plo q vos Sz id pono ad de se pui veri
tas dicit Ecclia quos dedisti mihi no pdi
di ex eis quem. de quo et ihesus dixit Cui
mi dilexisset suos i fine dilexit eos De pel

Quato demagis ypis suos a hirudine
more dilexerit p naturae sue vi
cia pellitamq ostendit Par est ales simi
tradit hm qui crudelis aialiu insidiando
naturis natos suos crompabilit diligit
si digna et vere i grata soboles no repen
dit Cuius ape filii moy ut impleat scri
ture veritas quia obcecauit malitia i
piugnat. qui cepiendos eos qd discipli
ne modu tenere nescit qdamo crudelis
mis fecula i gladios ulciscit dn mimis b
beibq filios mactabit Cerno ad die sup
filios mater i cubit latus sinu vestro p
cuties apti Vnde sup exhortatos mater
nu cruore instillat qui pnq eos ad vi
ta i columnes sustinet Quae mirabiles res
no ea ta figura q ecclia gehica indet hysto
ria Ysaia magis conditor hoim mai
feste docuerit filios tat genui et exal
tau ipi aut spreuerunt me dicit ecclia
Ecclia est ab exordio populus filius suus sicut
pellicanq a filiis suis sicut p alia simi
tudine dicit In surrexerunt i me viri ii
qui absq ulla querimonia me miserunt et

no peperceruit i fame mea spue et la
queis suis vineauerunt me Mellitus
aut pullos suos rapientes p limit quia
dns Ihesus pplm gnis raptuntatis atq bel
lozu clade p cussit. sicut et p salomon dicit
Percussisti eos et no doluerunt attrivisti eos
et noluerunt accipere disciplina. si magis
filios bonis p malo reddit cui ad vita mater
no sanguine renouat Sapia aque dei mater
s. oim viuentiu in cruce pendens latus ape
ruit sicut scriptos ad vita sacro sangui
ne sui pplm renouauit Sz sicut aliis
lyrnq quia diuina fetus diuinitas expiuit
i grate soboles sic edulio ut pia figu
ra exhibet pietatis Ut sicut i uno mem
brum qd spernat sit ni aliter expiana pie
tas qd imitat addiscat De vpupa

Hec siquide volucres cu similib⁹ ge
mant cetera ut ea nec volat nec cant
nec vide. filii genitoru suos pio compatiendo
affectu ne rustas sibi penas endiuit cor
ab oculos alis abscondit ac tam cor
pq vndiq nelut oblimedo ac palpado de
mulcet donec tota corpe renouata plumis
vndiq reflorabit adolescat Sic sit p
pie prolis obsequiu tpe suo pubescat
florat et nisu recipiat et volatu De ap

Sed quid miramur upm facta filiis
pa mne visceq genitoru exhibente
cu videamus et fulica talem ab grime se
cu materna extendat pietate Sicut ea
natuazu scriptor ibq phibet Aquila q
regia dicit annis pullos suos exponentes
solis radiis a obicit atq i acies vastante
librator pios tenedo ungue suspendit
dicens ille aut illoz intrepida oculoz acie
no offenso medi nigredine conservat hinc mat
ad apparandu regi dapi grue ydonea in
dicat Si quis ab lumine sua solis radio p
stricto inflexerit nelut degener et indig
nu cu excellen nobilitate genitor et cui
hereditatis et spurio me filios nos habet
Et quam pfunditate luminis ab i genuitate

grūs dāmnāt ſſ̄ dicāt quodāmo mt
i gemnos filios nō ſortit̄ ſz aſſūm̄ ſſit
pullū ab i gremio ꝑſapie ſublimitate de
iectū plebeia quedā anus fulica vīz que
grece dīt̄ ſena uelut adoptiuū ſuſcepit
et tēp̄ nāle mt ꝓpriis foto clamīet emi
trit ⁊ q̄ē q̄mla crudelit̄ ſeuit ſuīt
ne hēditatis ēuētū q̄a ſibi maſculepietatis
ſtimu. ⁊ſi fructū ſuis adoptant filiꝫ colu
redem. De vltoribus

Vigit arma vtutū i ſpūalī ētra
tamine cōſtitutū cuīa a volucribꝫ mu
tilemꝫ ſicut hyiana ⁊ymo ꝓpriana obſu
pescimꝫ i fulica pietatē ſic etiā alios ā
mittimur ſeruāda i vltoribꝫ bgnitatē
Phibent̄ ei vltores cuīa ſuū nidū a ſibi nocē
tibus nullatenꝰ ꝺulcē ſz abſq; vl
la ꝓcraſtinatione cō
cipē ut ſi ad captiuos habēde mīdicta hu
mana ēxēpla nō ꝓmouīt ſalte de bgnita
te vltricū ꝓdicēs pudor impellat. ꝑcer
ni eos aut̄ q̄ſq; fructū ſtupēda ſſ̄gida
nitate ꝓgenīt. breuis vite finis ā gustat
ei vſq; ad ētū ānos lōgeua ſe cōſtī vita
ꝓducat. De apibus

Apes ēuā ſicut ſuīt īmunes a cōtu
ita etiā nullatenꝰ cōtrīpūt i ꝑtu
et ſimit i cōcepti ſeym ſeruos nō miſcet
ſſ̄ ſit in edendis ꝓbꝫ necq; bgnālis inte
gritas uiolat. ſſ̄ ei vīua ſſ̄bnera ut ita
loquar ſobolē ꝓcreāt et illibate ꝓzſus
et integre ab ei cōcupīſcle cōtagio ꝓſeue
rāt. ſſ̄ ārē filios e foliis legūt ac ſuc
ceſſiue poſteritatis eyamē emittit

Sed cur cuncta nos vir. De muſtela

Pgnitatis ſecunde mi ciculū i vla
tilibꝫ ꝑdicamꝰ ei i vilibꝫ ⁊ reptilibꝫ cō
cepti ſil' et ꝑtū nō leue admittamur cauſ
ſela quippe ſimit phiſin phibet ⁊ os ā
de cōcipit ſſ̄ ⁊ aure ꝓāt. Cui ꝓfecto ſi
dignū duamꝰ i mūdie ac īmmūdis
rebꝰ humana cōferre cōgrue forſitā quoꝰ
dā frēs mimꝰ ſde ꝺamnātes ſſ̄ hāuiter
obediētes poſſumꝰ coaptare. ⁊ ozis ſſ̄
cōcepti. Intelligimꝰ tibi ſicut veritas dīt
Dñe ad' m os mtrat i ventē vadit et i
ſecreſſū emittit. ⁊ aures ei ꝑtū ſignat
obediēta ſicut ſcīm̄ est. ꝓphetā q̄ nō
cognouī ſeruiuit mī i auditu auris obe
dīuit mī. ſſ̄ hui nāq; nō nulli fidē q̄ui
ꝑ ſpūalitudinē cozꝑis ul' mētis fragilitate
ieiunāt̄ uix ꝑāt ſſ̄ ad ꝓfectionē obedīē
tīaq; eis ſuīgit ſe ferīat. augit et
quo validiq; robur ꝑalimēta ꝓpriat. eo
gr̄iozis obedīē labores ferūt. ⁊ os ergo
tibi tēp̄ ſemē delābit. edendo cōpiuit
mꝰ tibi fructū ei labore ⁊ obediēta tēp̄ ⁊
aure ꝑtūctes emittit. ⁊ame ergo q̄ ⁊
os mtrat ⁊ aures egredit. q̄a ut ita fuerat
cōcepti eſſe firmꝰ ꝑāt obedīēte ⁊ q̄ue
tibi edendo uelut cōpiendo delrat. labor
obedīē. ⁊ſi ꝑtūctio ſanguī. De aſpide

Aſpis aut̄ cedra q̄ſ ſtata noīa au
res obturat obſtinate mēs obedī
nā ſignat. ſſ̄ā ei cū ad os ſpelūce marſi
ne ſ̄p egrediat̄ incantat illa ꝓmo vna
aure terre ſtricto ſſ̄pit altēi cauda ne
lut i penetrabile ſufflamē opponit. ſicq;
dū voy venefici aurīū eius mteiozā nō pe
netrat illa ſi cauca ſua īmobilis ꝑſeuēt
Hui⁹ pozro ſerpēs multoz ꝑuitat hoīm
imitat̄ exēplū. Cui dū hic terrena dilīgī
illic i posteriozis vite lōgeuitate cōfidūt
⁊ſi ſua et cauda auribꝫ ſuis ne voy ꝑ
cantōis audiat̄ opponit

Sed ut aſpis eos exprimit ā cozm
terrenis actibꝫ figuīt ſic figuīt
eos aſtudi ā ſſ̄pe ſua i celeſtibꝫ ponit.
est ei alia ꝑnātū quidē ſſ̄ nobile tñ ma
lū. est ei nāliter oblimoſū ac mēozrevi
tibꝫ vanū et rideo mīq; ꝑāt ñ m aſſen
ꝑſpicēs uel gīliat. ſſ̄ ſurgē i ſuperiora cog
nouit. et ſtimo mīq; tpe inyta nimiū ſ̄ me
ſe parit. et i ſolis feruore cōfidens ouā
ſua fabulo ual' arēnis abſcondit. Ut di
mater ſui foti oblīſcāt. et loci de poſite

sobolis intercipit prefsa oblimis calor solis
et clamen simul clemencia simul aeris ouis
cōfouear ac uelut ad matris sedulitatis cō
tubium foci eripiat obstetricāte igit sole
nascit a sade pulli uelut ipa matre desup
accubāte cōfen Nec itaq; voluerit dñs ob
limois ptrue cōsna de se ymā dissidet ad ce
lū p oculos erigit ut fambo suis aeis clemē
cia supplicat ad matris stolidias negat pos
cana ut eo nobis bom opis ualeat
germē erispē no hesitem fermoze dim
spūs de celestibo flagitāt ut cordibo nris
que ipā fecunitas ebenit ipe vices edendi sa
lutifere ptis mfidat De alcione

Hinc ena que alcion dicit in edendis fe
tibo mabilis phibet et sicut illa qua
dixim aquil quat in edendo calorē sic ista
brumalē elegit no sine maīs luctoibo hyc
mē Brumali ipe tpe i arena maīm luctois
ouia deposit cū viz prellatū ipetq; fermēto
i tumulos eleuat ac luctoibo ualdior fluc
tq illudit dz o supne disposatois scripedū
miraculū mox ut alcon sup luctoreas are
nas ouа posuit aūtribz undosq; q̄tūlibz
sit tempestate tumsso placida ponto trāquilli
tate miteat Elationes fluctuū deponit et
aēs furentū ventoz turbines coquiescūt et
donec angust ouа sua cōfouet mār trāqil
lū et quietū iacet septē porro dieb editis
ouis deibit septē postq; nati sut pulli a
nutrit hor q brauissimi spacio tempoīs ad
olescit alarū q; remigio auolare tubescit
tes inquit Hinc itaq; āni ordeū diebo tāpo
rū mār trāquillū et nulla prio afflantū
strider procella ventoz Quo typū tenet scā
ecclia que p septenariū numū et fouet et
nutrit qā quos p septiformē gne spūs i
baptismate pfi ad fide parit p eiusde spūs
dona ad sue operatois fortitudinē pducit Ip
ergo nō exponendo tūscuriosius ut tāmino
legentibo sit miraculū cōsideantibo aut
spūalis grē sacramētū
De natura columbarū

Columbarū quez nō vulgare quoddā p
bet natura miraculū Est em i in
dia arbor que grece pdryo vocat cuius itaq;
fructo valde dulcis est et suauis inhumo
gitur arboris umbra columbe nō modice delec
tat cuius numeū fructo refiat umbra defen
dit Cetcrimq; ei draco fomli Eas i mani
tate pequit et cruenta guttura hauriens
ijuant absorbe molit Qz sinut columba draconē
ita michilo draco formidat ea qua pdryi
arboris Qz papine timet umbra ita ser
si umbra fuerit a pte arboris dextra ille p
tul fugiat ad sinistra et si umbra fuerit ad
sinistra ille ad dextra. Donec ergo co
lūbe sub arboris illius umbra fuerit cōme
tare nullis eas trudatis illa bestia ualet i
sidijs ledē. alioqn si p tul eas inuenit si
ne ulle cōdictois obstaculo repentino i
uadit Nos plane quibo sipturas colūbi
na capit nare est ad scripturaīm arborē
fugē si crudelis draconis tumi talpe uolu
ting euitāe De ybice

Sed quē draco signat aude michilo
et ybex signat iudicat Est ei volun
le lunaū et timidū obscenis fetēn sordi
dū et squalē pollutū. nā mozticinis se
cadaueribo uesat et ipe littora maris et
stagnoz seu fluminū ingrit cōmozat quem
ei si ad putridū et corruptū ab aquis ca
dauer erat ut illo qā se timet fluctibo
credē sanet Et qā natāe nescit nec ā
se gurgitibo emergē audet quibuscūq;
timidis fluctu uomēte fluctus sue ani
ditatis sylueq; estento et sanē Sed quē
antes iste designet qui ob famis inbie flu
tus extrema timidat insi illū de quo petro
aut adulsario vz diabolo dr leo rugies
circuit quereē quē deuozat Quid aquis
exacta cadauer pusillū nisi putrida et mar
cida signat corda carnalit viuentū repro
borū asare ipe vincula corpa tenet ca
dauer ignat In fluctus q septimanis hui p
manē puit qui deo vinit Quisquis aut

a fide uel trib opibo moîtur rozrupto ac fe
tido a xpi corpe qđ est cibꝰ nrꝰ est cmo
me cuomat dicente sptꝰ. Quia tepido
es ispuā te euomā ex ore meo **de hyena**

Hic qui ab eo que an̄ cōprehēdat cā
lore tepefat quasi de uno qui fuerat se
se ī frigā uertit et hyeme mēto tempꝰ
que nūc de masculo ī femīam aligī de femī
nā ī masculū cōmutat ac ideo ī nullo aial ee dicit et
ob id hyenis esibꝰ ꝓhibet deꝰ ꝑ ysaiā dicēs
Ego pellica hyeme hēdinas meas fecā mi

De panthera

Ver pathem ꝑdiui si de panthera
tale natiē inuenīt ee ferā colōra dr
aial colore quide uarīū sī spē pulchrā et si
plicitate grā masculū soli mi draconi p
bat ee cōtrū. Her itaq; pathea cū diuisis
sa venatoibꝰ reliq; moꝛ ī spēm re
ri pcēs dormit. Post triduū refecta sopore
cōsurgēs magnū emittit ī clamāē rugitū
cui quo sil' rugitu tā mire suauitatis atq;
fragrātie odor egredit ut oēs pigmētoꝝ
ul' aromātū spēs omīa uideat ee mēs aūt bes
tie saltuū ad quos odor ille ꝑuenit ad eū ꝑti
nus cōfluit ac tāte suauitatis spectamīe de
trahūtur. Solus aūt draco ī nocte ei⁹ aliene
rit nimis tarde cōualuit ac sub tantume
ꝺ illico spectibꝰ occultat ibiq; ut tātū odoꝛis
nullatenus fores rigido obstupefat et effe
to uiribꝰ ac pressa manu tāq; mortuꝰ desi
nat. Certā uā salua aīa tercia die suauita
tis odore pascit redolentes pathē quo
niā ꝑgat uestigia nō relinquit. Quarta
ex positionib fluxerūt. Her posset equiperare
materia qui sacris uacat eloquiis nō ignoꝛ
at. Panthea plane oīa trahens mīa ꝑtat
ad illi cōgruē nō abnigmꝰ. Ait. Ego si ex
altato fuero a terra oīa trahā ad meipm.
natura est. Et xpus omī gremi e qualitate
uestito est. Qui panthea pulchra est. Ab eo
ipo nō dissonat de quo scptm est. Et pciosa
forma ꝑ filios hoīm diffusa est grā ī la
bijs tuis et sposa ī cātico dicit. Quam pul
chra es dilecta mi et decora. Qđ nec

nasuetū est aial. De xpo ꝑ zachariā dicit
Exulta et letare filia syon. Ecce rex tuꝰ
uenit tibi iustus et saluās. Quo ī di
cit. Ego nihil mādutā habeo que nos nasu
tis tuis quibꝰ uenatoibꝰ sanctis. Ꝑmitto
electos ꝑcos dormire ꝑ tridui. Postmo
dū emisit rugitū aplice ꝑdicatoibꝰ ut ꝑ sil
uas oīm gentiū flagrāna spūalis diffudit
odoꝛis. In oēm ei terrā exiuit sonꝰ eoꝝ
et ī fines orbis uerba eoꝝ. Cum ergo di
cit. Deo aūt gratias. Ā semꝑ triūphat ī
xpo ihū et odorē notitie sue manifestat ꝑ
nos ī oī loco. Qđ xpi bonꝰ odor sumꝰ deo
ī hijs qui salui fiūt et ihijs ā pereūt alijs
quidē odor mortis ī morte alijs odor vite
ī vitā. Hinc est ergo odor spūalis grē hec
fragrātia salutis humane quā pathem
celestis cultor ut ad se feras siluarū ꝺ
est gentiū multitudinē trahat. Solꝰ aūt
draco ī subterraneis latibꝰ uoragine mū
di. Qđ uel nos hostis qui mūdū iohānes
dicit. Diabolꝰ et sathanas. De quo fuer
tū ait. In abisso est. Sitne sine tarthena
ligatꝰ.

De salamandra

Salamādra quoꝝ liret exigua mi
rabile ferunt habē naturā adeo
si casu aliqñ ī ignē merserit oīa ignea
uis tāq; fundatis aque ꝑfluuio extīgua
tigua. Et ut quid ꝑ ignē exeat. Cui
reat humilitas pacē tenuit flāmo
rū horrēs a feruore uidicte.

De cupra

Cupras etiā que cupra latine dicit
no ī utile ēdificatiōe natiē nre
ꝑbet exēplū. Her habitās ī montibꝰ
montiū ui habet nō mīa subtilitate in tue
di sē et mirabilit discernendi ita ut lō
gissimis ꝑcis ac ꝑcul remotis regionibꝰ
horīes uideat et utrū venatoēs ac ua
tores sint sagaciꝰ deprehendit. Hos ꝑ
si terrena deserentes exercisa mens ante
submittit mē ad discernendū spūs si ex
deo sit utrū s. tāq; venatoēs uiatoreꝰ
nos ad ꝑcam diuigat an sicut venato

res ad subtractos tēptationū suarū laqos
et obiectos insidiarū casses impellat de hiis
Limo quoq; tā modo abile visū ani
mē habet ut nō mō ad libz corpz soli
dū sz et lapides pietes q; penetret dō
mittit hoc mō abbas qā si limp ex una pie
tis lapidei pte cōsistat cauo nō alit sect po
mit trā mihil mīsit ad ea pting inhiat
atq; ut sibi sbeat anhelat sz ergo mittū
penis tā vilia q; inuitq; acumē habet hūa
ne mēs ihūa deus ōmpotēs ānto p fū
dio videt. Ving ē cū sermo dei et effi
max et penetrabilior oī gladio ampin
pting ḡs usq; ad diuisionē aie et spūs cō
pagū sz et medullarū et discretor cogita
tionū et intētionū cordis et nulla creatu
ra est invisibilis in conspectu eius oia aut nuda
et aperta sūt oculis eius de natura pdtā

Ad et serpentibz sz nō milla nā
lis astutie reperit indiga que nō
potuit ad nīe cōuersionis trahat exe
pla pla serpēs et cū senuerit et eius ōm
li teperit caligaē p circuitū q̄dragesīe die
rū tondet sz nocturnū nullo cibo prorsus resi
nit sz iugis tedio cōtinēcia macerat sit
mmerū quo magis maneta corpz eius a
riditate cōstringit tā omagis eius pellis
squamosa lapat et dū cuo a sua corpulē
cia defunt pellis sollesat deinde hiatū
dutre tre ut rissurā lapidis queat ac p
illū se agustias suffricates trāsit sicq; pel
le penitꝰ cū senectute deponit q̄ exuuiaq;
sūt nouq; cū simul et vīo repat et visū Est
et alia nā serpēs q̄ cū bibē cōcupiscit
aīal venenū euomit hausta ut sufficiatur
aqua ad locū ubi vomuerat redit vomitusq;
resumit Postq; bit anda retulit q̄ sub o
culis eius serpēs lapide vomuit deinde
festinꝰ ad fontē bibiturꝰ increpsit sz dū ille
petit fontē reuelauit postq; lapide sz cessq;
ait serpēs du venenū q̄ resumat nō i
ueniat hinc illucq; dispumet Lauerēs pting
exspuit Sz eia cū celestis eloquij fluē
ta desideramꝰ haurire p tonatū puteū
fossilis oia uinoz et lapsuū venena debe
mꝰ euomere sz absit ut reuertamur ad vomitū
illud pterea ē ingemuit ac valde nobilꝰ in
serpēte q̄d dicit qā fugit hoiem iudex ag
gredit mordē vestutū ac si fortis assit bel
lator armatus uideat armatū uereat ferme sz
vibe ergo timē diabolū terrenarū terre
strū exuuiꝰ vestutꝰ es tingere te colu
bri phorteseꝰ Vīs ad exemplū serpentis no
uꝰ fieri et lagniere aie senectute spūs
uestens adolescentie deflorē decore. iei
na cū serpente p q̄dragenarium tps circuli
hor ē a desideriis carnis tempa te p huiꝰ
dei huius vite datur sz eia et ide serpes
quanta sit iejunii virtꝰ ondit q̄ moueat
sputū iejunii hoīs gustat pting intemptꝰ
exspuit sz ergo ferme dei te pigrat iei
nare ne moriat ille qui te cibo turgidi
mitꝰ deglutiet absorbē carpes sed to
tū corpꝰ ictibꝰ uerberatis exponit solū
caput abscondit Tu q̄s i p̄sentibus cō
stitutꝰ xpm mīs mētis auribus recede cor
po vō tm si res exigit p̄sequentē malis
trade esse q̄s ut patui ingens credit tre
dit grauiq; q̄d si hoiem mordeat tanū corpo
ris virꝰ uertat Preterea q̄dā animō ex ui
perinū genꝰ assarit tā acriꝰ uenenū ut
si que aliā sitis eas volauerit ex alarū
nitore feruis ex capite morieꝰ corruat Hinc
viz hac cautela ut uel parietē cōfricando nā
pocuit impio ut masculꝰ cōs fricē caput
i pungat q̄ illa p minuta cameris i pancia
mordendo prodat ac festo deglutiat ex cuiꝰ
capitis oculis duo tanq; pereat q̄ ptue
re machia latera utriq; corrodit et sic
altrisecta sil' occidetes et nascentes eam pisti
q̄ uenenū p̄ ami sit patrande cū filij et ideo
nullū habet Peter duos huiꝰ generis exor
des aliq̄d inuenit Est eia sicut ferrea
lium genꝰ q̄d dentis iaculū q̄ uolando re
pete hoiez penetrat et ita p̄fixit cū mi
sibi prorsus obsistat Ad istruendā super hūa

hūanā nām ꝓuis ꝯditor dñs ab bru
tis aīalib⁹ vires et astutias ꝯtulit ut
ex bestiarū sagacitate dignū me nō ꝯtēp
neda ī his ꝙb⁹ arto ualeamo ꝙcepta ꝑficere

Quis ei dormit ona de onagro

Grillū ut ī cānonicalis mēsib⁹ marci
ꝑcipitula ꝑ duas horas diei semiū ernos
tis tonde rugitu amittat et velut ꝑ nā
lis horologii ex gemū horariū monetā
distīguat ꝑ singulas ei horas sine diei
sine noctis semel rugit ac ꝑ hoc cānonici
alib⁹ libre ades tempo ostendit de cle

Quis dormit elephāte ꝓcerā phāte
castitate diligē ā cū ei natūe co
acto impio vertēs caput po se ās nole
do et nauscando coiit cōpiere semel
fetā ad cētibitū nō reuertit illa ueno
dū draconē qui sibi fetalit insidiat tre
mefacta formidat nō alibi sī ī aq̄ parit
quē ad vbā aq⁹ usq ꝑmigrit nāq ex
aquā pepulit draco catulū ex repēte
deuoratum ī uadit de vnicornī

Quis hāt ingenitate vnicornū cōti
nuit ut dedignet uirtūb⁹ vīb⁹ humilitat
arte se panat fame supari nūq̄ sa ve
natoīb⁹ capit nisi ꝑius ī virginis gremo
reclinet de aquila

Quis hor medīe greg⁹ aāle ꝯdit
aā cū semeīt et grūal repent ale eig
acy oculi caligāt tūc ardit fonte aq̄ cōi
quē posita uolat usq ad cētū solis illic
aq⁹ ī puncto acie nasutate libzata ad
uapozē solis alas ītendit et caligīte
oculoz ꝑstīg cumit moyaq⁹ descendes ī
bq ī fonte uinbq mūgit et sic alacri vi
gor et oculoz acies multo melio ꝙ iu
uēta attribuāt renouat de formica

Quis cū formīca tritū adi greg⁹ in
stituit ut segetē grūa discīat et ig
nabilia despicies elegāciōis frugē grūb⁹
diligat acerui quippe segetis diligēt explo
rat et ordeū ante quidē ꝯ in meloz
pabula ꝙdāmo fastidies asperat ubi

tritū grūa fuerit libenter aplaudit
hor cui fimiē sementis tēpo abūdā de
phendit mdcrib⁹ et ni cellaia sua acno
cumit humōe madescē grānis hūmeris
repositas victu suo fruges exportat et
dāna domestica ꝓuidē tōrentibo eas
radijs solis exsumit et cū hoc nō suffi
ciat cadē oze ꝓximo grūa ꝑfindit ne vis
ꝑ hyemal tēpestatē pmbrib⁹ uteri mu
grēat et negata spe victus ī hāb⁹ expiat

Quis cui vipera dormit de vipera

Aut cū nipidinis ea tonitru ītonat et
adlitto illico grumit ubi murene mal
time copulā petit Hanc igit sibilis sua
festāte prima cōmixto murena gregredit
et venenate bestie altrix clementi matu
re misert de amphitre

Quib⁹ amphitrib⁹ hinc legis uitra ꝓ
cuit ut ubi mdiscrat ꝑ ampli hūc
mōe curatū nullis ei no rapinis īsistant
et cū ab eis ubiq⁹ locoz ī bello nō uinc
illic ubi victōes hostiū manubias ꝯferat
pax trādilla seruat Ac ubi fero suos tā pbi
mestētes r anolare posse deprehendit pedi
bo⁹ eos ac rostro cōtrudis eliminat et cū
cētū pauos legibo⁹ a sua ꝓcul tohabitatio
ne ꝓpulsat ut sic a tenero cā mutuat
ad pdā uel ī sagmēte se sapantes a pē
dib⁹ alimēta resoluat ꝙ ab tpe ꝓmi no
lato ꝙotidie crebris a rapinarū malef
cijs assuescat de vrsa

Quia ꝑterea vrsa didicit cū ꝓlis e
dat ī formes natos suos lingēte lig
gula ꝑ barba membroz liniamēta distīgue
ac moze figuli ī malis effigiē gnīe ī
magineq⁹ formad · Time quis ea medi
calis artis instrumēta pdomuit · quis ei
reb⁹ hāb⁹ et ꝑ curatiōe fomēta dicta
uit ꝙa si aq̄ ictib⁹ grauissime cedis affi
nē uel cētū vlceru ꝓfossa uinculib⁹ sa
nat herbe nūq̄ grece flomus nomē est
uincla subiit et sic solo tactu oēs vlce
rū dolores expellit et ad sanitatē

ptinā tōuale sat. de serpente

Serpēs ꝙz qđ nob supio fugeāt sic
nitēt pant ēsti femali salitatu ꝑstme
reformat ꝯ igit ut sentit oculos sibi
obdura notu ꝑeut ꝑsto remediu ner spa
sue frustrat affectu. de testudine

Testudo viperibꝫ pasta serpentis ui re
nenū ꝙz sentit sub viperibꝫ serpē ge
nꝰ herbe origanū sibꝛeptino ad remediū
no negligit adhibere

De diuisis animū medicamentis

Quidꝑis enā dolosa ui mozte sibi sen
serit imineꝫ ꝯsidate ꝑpio sibi
tesima medet talꝫ remedio ꝛ logro
ris vite spacio ꝓtelat. Quā et ipa ani
lia que sibimet adhibet a rebꝫ cyrcio
nibꝫ medicamiā ꝛsuis ꝙz viperibꝫ medē
di ꝓbant ꝑte materiā. De carnibꝫ appe
vipē que tuꝝ dicat nō mō uenata rōsi
nt ꝑ et diuisa medēdi remedia ꝓnidet
& egrimeta ebois ꝛ medelas varias assu
mit fel hyear e restituit oculis claritate
nug steroꝰ silit et cam vlncā naturāe
amostrat. Omnib enā egris seu si ratis ebꝛ
beat sagume remedet saitate ꝑa et sim
hoīb ad quata cumtionū medicamēta ꝓ
finat galieno enarrat. Strumo camelo m
ne camelēdes grues cromē fel aquile
femur sanguis attpitris sterco et carnes
yzundinis quibꝫ morbis afferūt media
nā ille ꝑt edite cū quosiū ē de cumanā
bꝫ rozem disputat. Lubet qđ pellis co
lubꝛi qua deponit si oleo decoquat fer
uēti mire ꝓ ea dolor auriū mitigat. Ci
mices mulieribꝫ mulig videt otilitatis
ꝑ si sanguisuga faucibꝫ hesceit fumo di
lig expto statī cromit ꝛsuꝫ et difficul
tas orine cuius appositione lenat. ꝑ
terea pozcoīū et anserū et gallinarū
fastanoꝝ ꝙz pigmedies quot se medica
mēta ꝯtineat medii no ignorat ꝑa
nomis fimꝫ podagre nocet mitigat fer
uoꝛ ēgre los si sumca deuozauerit moy

de ualitudine ꝯuale sat. leopdis si agres
tris tapre sagume hauriat uim lagno
ris emitat. Ursꝰ eger sozmicas vocat
cerui lagrimꝫ olee cum suis oculos effla
gitet ut sanet. Cur aī hoc ocmpt deꝝ
retū ꝯditoꝛ naturis aialiū ididit ma
qđ diuisa hominē ꝓpter homis vite hꝫ
alimēta ꝓuidit ut dū creature que
subiecte sūt homi sese ꝛbuē subleuāt
ad utilitatē eoꝝ qui ꝓlatꝫ est. ꝛibꝫ oīa
referat. Et dū ꝛoꝛibꝫ suis bonitate
mittat artifex ipe nō horreat ꝯditus
ꝙz aspectū desidet conditoꝛis. Omnes pla
ne natuās aialiū ꝙz sue ꝓsticimꝫ
si sē elaborat sollert mspitē vnū po
teūt ꝛhuāne ꝯuersatiōis exepla trāsfer
re ut aūt hō viuat ab ipa ꝙz tōme
ignara petoꝝ natuā ꝯdisrat ꝙa ut
ut aplius aut ꝙo est deꝝ cum de bobus
ꝙ cū ꝛbrutis aialibꝫ aliq ꝛsigne ꝯsepi
rit hō ꝓtinꝫ ut ad ꝙd illud est ad sui
ꝯsideatiōē retoꝛquear amonet. De

Quid est ei ꝙ lupꝰ si mo lupo
fuerit fuerit asperū no valet effu
gē si te ille fugeneit uote uote nbi ꝓ
bat auferre. et ut magis ꝓperet si ob
mutueis ſ tuū solus amittū et illico re
petens ebū. q̄ subito mte forte repedīg
surgit arripe petā et ꝓtinꝫ fugit.
Que at est peta tua ꝛ ꝓpius que ꝓfer
to si sicut dignū ē arripit lupū spūal
neare qui te ꝓsequit effugabis. Et ut
hinc ꝛsurgat expediat solue amictū tu
ū ꝓ ꝯfessionē ut nō mutꝰ ſ eloquēs ſe
rende ꝓdicatoīb habeas libertē ſrpnā
tepente. Dic tu ſat ꝛ ātates tuas ꝓuoꝛ
ut insistens. De one

Quid quesō dormit one ut hyemis ꝛ
opia timeat ait ideo nelut ſtinabi
lis animalis tpe herbas ꝓ ꝛcoꝛ plubis lit en
herbas carpat aridig ei solito tuꝛ pa
bulū caput herbā ꝙz nō nesciēs defu
turā sese dū licet vberiꝰ pasci ut quasi

futuꝛis ꝓparetur mopie et uicto ſimilu
tra reponat ꝑ ſibi herba deſinat
ꝫ nec illud ē ſine cā ſa q̄ elephās
formidabilis tauꝝ timet mittꝫ mꝰ ſtonꝫ
leo reꝑ ferarū et veneno ſerpentes et a
nulce ꝑimit ſcoꝛpiōs et ās nō miret q̄
leo qui comites fuit theꝛes eꝑmittit
qui ſiblato pectoꝛe tribulis fenis oza ſu
ꝫ attollit ꝑ q̄ ſcoꝛpiōs aculeū
ꝑimeſnt ⁊ q̄ eſta ānitande ducat
ꝛ dignū q̄ elephas qui turꝛita caſtra
tot loꝛicatis plena milibꝫ poꝛtat vnꝰ
arboꝛis ictu depheſſꝰ cū turꝛibꝫ ec
cidat ſta q̄ qui ccc armatos ul' plures
cita ⁊ cū turꝛibꝫ ad inſtar vrbis
deſup eminentibꝫ ſuſtinēdo nō cedit
ad caſū vnꝰ arboꝛis cadit nī vi arboꝛi
freqnt ⁊ impꝫ ul' toſtas fruſtas ul' in ſo
poꝛe ſe q̄ ſtēdo relaxat ſcd̄ milli ās
has illi ſtruūt ꝑt ebur iſidias ut ar
boꝛē q̄ elephas intendo frequentat
q̄ altera ꝑte feꝛe uſq; ad medū roꝛdat
et ſit arboꝛ ad ta enoꝛmis mole coꝛpis
coꝛruat ꝫ dū q̄ aſa aialiū natu
ꝛis ad edificatione nrām fꝛes mei di
ligēcia emulando ꝑ q̄ ſcāmur nec ā ob
liuiſcendū eſt q̄ nō libuit ꝫ explām
adoꝛſi ſumꝫ ⁊ q̄ obꝛē curuētus ar
ticuli cohibēda libertas eſt ā q̄ nꝫ
ſit edificatiōi cautas ſeruat ut tꝫ
modū ſuū explaꝛis cōpendū ſobꝛietas
non ꝑcedat

de cancro et oſtrea

Cancer ei q̄ delectabilit oſtreis veſ
cit cozū q̄ carnibꝫ ſaginat cū e
pulit ope ꝑ eſt audie quas illi ſtru
it iſidias ſta ni aude ſit appetes ri
bi ē argute ꝑ ſpines et periculū q̄
nī ſit diffidus eſt et ꝑiculoſa venatio
diffidus q̄ q̄ eſta carnes mi
noꝛ malidicis tēſtib ꝛcludit. pei
culoſa nō q̄ ſi telas cancer ītmiſe
rit relabēte ꝑtinꝫ teſtacū diptico
ꝛenaſibilit coartat ⁊ quid ergo ſanct
ut valeat optinē q̄ flagitat ā ſar
to deſideriꝫ ſui voti ꝑficiat niſi ad q̄
quiſite ſeſe fraudis argumēta conuer
tat ⁊ gnit ſolert explorat ſi aqua oſ
trei ꝛclus ab oſtio remotis ſe cōi
radios ſolis aperiat ⁊ ut ergo calor
ſui rladeſtimib ꝛcurſatoꝛ intꝫit etro
cluſione oſtrei ꝛeꝛiam ſuffiammib
impedit ſicq; inſana clauſtra repe
riet tuto ia telas ingreſſ et in ſtrea oſ
trei mēbra deꝛeꝛpit ⁊ quid ergo oſtrei
cōgruētiꝰ videt ſignificare q̄ mōchi
qui nimiꝝ vinū dū ſub ſilentio reſi
ni cōcludit pect aut nī ad loquēdū
modeāto apit ad inſtar ſtꝫ oſtrei cui
nō hyat mutꝰ aiam ſeruat cui uō
effrenate loquī mutꝫ inſcribꝫ natuꝛa
⁊ quid ei deſignat talibꝫ q̄ oſtreo ne
recludat monet niſi diuina cōſuetudīs
qua quibꝫ neceſſe ad p̄ſentiā emolli
at ⁊ duꝛat. nā ſi ad ia lapillo ꝑ cō
ſuetudīs obſtat ne is q̄ fabulaꝝ
uacat meꝑ a ſua ſe ꝓpꝛietate ꝛelin
quat ⁊ quid aut ſ eſt ꝑ figuꝝ cauter
nis apoſtata ſpūs q̄ poſt ſe nāliter
ꝛedit q̄ poſtq̄ ſemel a cōditoꝛe creaꝰ
ſerit i poſteꝛioꝛa ꝛelabi nūq̄ deſit. vn
de et diabolꝰ nūꝑpetat deoꝛſū fluere
⁊ q̄ ſicut de ſanctis aialibꝫ legit
q̄ erat pedes coꝛ pedes ſū ita dya
bolo et eiꝰ ſectatibꝫ pedes i poſteꝛioꝛa
ſint ſemꝑ obliqui

de ſymea

Et q̄ ſe ſermo de pedibꝫ in
tulit ſicut venatoꝛ ſymeā ſit
pleriq; nerſuto inſidiatoꝛ illa queat
aiam et q̄ndē nō ſeptē reppēi ſꝫ q̄
oze phylitus audiui q̄ q̄ ſymea
q̄ueat capē viua ꝑ q̄ ſibimet pꝛimeꝛi
colōs calceos cōſuit q̄ibꝫ et ſoleas
de pluꝛbo ſubnexuit ni uō ſymea emino
aſpiat ea cernēte pedibꝫ ſuis calceos
tubꝰ ea cozrigis illigat ea q̄ hoc mō
q̄ndoq; modū ſernat ā ſi doctoꝛ inſeꝛit

deinde latenter solicitos ibidem calceos deseit
sescq; depelons alludq; explorator abscondit. Symea uo pquenatoras ubi optimates
aberassit hyliam arto cunila relictos calceos
suos ymittit pedibq; ac hyulis fortat simu
gnit fi ecce venator de suo pfio lasciuio ppsi
lit disputata suos ppriis ureuit uestigiis
rapit. Sic sepe maligno spūs puasculis
sim auctibz. viz nuptiis et ptemis dorcti
uocentes hoies predzu uiaibs ureuta utad
mala que cora mtuentibq; cohibet eos ipe
ās duo et mgi. ibitur et dū finū cum
la sequent suis ipe laqueis rapit. De ma
Sed et illud nnt subsequent. de mone
rarit ad ū dns Alexander ipa nec
du emerso ut ita loquar mese narrauit
Aut ei qđ nup comes amiliq; hyspanie p
nbq; isstaus mare habebat symea q̄ nul
go mano dinō ei quo et uuez eq; ut ēat
ipudica prorsq; penitat lasciuiq; iocabat
sta et ego duos eq; filios uidi quos de quo
da epo plenibilis peperat cuiq; epi nos
cognōe nomē exprimere omittimo qđ no
tare qrūdibz ifamia uo grandem dū ergo
petulan fore mulier sepe colludēt ulnis
aspiigeret applexibq; demulcēt si et illa u
mehyloma q̄uēda libidis signa pretendēt
atq; ad nuda illa carnis pringē abusiōa gres
nbq; amplexabt. dyit ei cubicularia sua. p
mitte si placet dño ad uirtutē ut liquido
patear dñm mittē attemptāe. Quid plura p
misit et qđ turpe dictu est ei fela feram con
cubuit. dein cōsuetudo tenuit et domes
tici maduti scelerib; molent. Quodā uero
die dū se comes uxori cōiugali more mis
ceret manu primo tāq; zelotipo contacto spū
tu uentriq; pressit uterū uelut tumale bra
chyo et acutis unguibo arpagauit morde
tq; apphendit et irrecipabiliē lacerauit
strictaq; comes cognita est innocēs ergo
homo dū fide thalami seruat uxori dū a
mmal simi cotidiaīs alit mpedīs mlab
utroq; suspicat adūsi ministri qui de merita
phebat assim si hoc scelo et femīa tumpit
ius cōiugii violat et bestia ingulii dmi
gladio puabat. De puero qui mamā
Puero mpe allato est similis cat
pisato pape simul gradm salutis
quida puer et si ita ut dixī mremalis
tis prosq; elingues et mamā forma fi
lis ita ut eode vombulo minuper vi
de simstra posset omni suspino si huiusmo
di nō dira ferimi si ferale portentu pri
na tur aleret in domo. De reto
Sed dū de turpis infidelitate mulieris
eloquimur retq; aīa ille marinq; nob
in memoria reuocat qui mmini sup enor
me corpq; fabulis portat ac terga sua sup
unda deuat ut trāj insula ee tredetes
remiges applicat pauillos figut naue
sistit foros mstruūt si belua moy ut ig
nis sentit ardore ilico mgis i profundū et
naue sil' et nautas vorat. Ferale naufra
gium sta et ghecundq; nost' viz mōchus
retulit i nozmane illuttozabq; captis se
balena vidisse de cuiq; rigue tarmbo quoz
dem saginari fuerit oneratu. viz ut adil
lud redeā qđ mihi si fide i belua nauta
no repit quia et vir i pyrene qui nō fue
rit. Quid mirū si bestia muta i insulam
metata preliis i mergit. cū et mulier vo
lata fide cōiugii feminis amplexibq; ex
ponat. Quid est ei tā nimi et tā pcupi
turis i hermido cui vari casi no possit
esse suspino. De puero qui mergit
Nostris appe temporibq; aquis imersit
audiui cōtigisse qđ narro. piscator
quida puellū in lembi sui proza filiū sui
posuit ac i fluctu progredies congregā
pluie magnitudis cepit. Lembi magis pre
dā premi i nauis ita ut caput eius cōi
pueri vertēt puer at e regione sedēt
si piscator mtro remigio redire conten
dēt et alacris de prospere fortune successu
solicitudine nō habēt. pauefacti pueri i
pisces aspeī lugubzis exclamant ita

me respiat ꝙ me besta deuorabit
cui pater alludēs ni tāt eū deuorabis
nō ipe tz dīq; puer idē repetit si
eq verbi pater meptas deputaēr tan
dē pisus sublato tacrē puerū videns
impedit dīq; repetē corripies aquilse
cū rapina sua raptor imersit ac nemor
comparuit Conclusio

Certe fres mei que ē in hoc mundo tra
sena possessio tqua nob tuto pnā et qd
tā imis ē nīl qd nō debeam tēy tota
uolubile deputarē hāt roma salomōe de
cat cē cauēdā et creatoīs sp adē de
bere medīā qui ei dicit ch emēdo nea
tous tuis tdebo inuectiis tue aīe
uciat tempy afflictois me. paulo py
addidit et cōfingat tota sup ei sterna
et reuertat pulus tterrā sua vnde e
rat Caneamo igit tqualibz istabili
possessione cohidere uel fallaris tsile
sabulo tēy impia remigis applicare
Adeamo vpm tutissimū vrz naufragan
bg pozzii et de mātuo distringime libe
ratis fide prsg ac certa quietis an fu
gia Illic nūmo pfona ligna laqueoz
qui disponit et ordinat nīlia imi mi
tom ut toībg creaturis sola pdicetur
virtus ac potestas creatois Ista solemnia
malignoz hominū deplangit q
nūc acta finem mundi violen
tius minassatur

Dompno v sume sedis austin
pp. prdor mōcho. seruitute red
ditas mi sanctitatis vre limis dis
tolo quida pbr defente lata arripui
ostulato cyphum et celeri sub auiditate
plegi tz cū my anēnis vre sit pondy ut
sanis ama si sub pauis apicibz cui tue
sanctois digar mdiculo illic tot sit e
loquēne flores tot rhodia heiles tz pa
terne pōg suauitatis ut ad pamphilo
missū est hoī regie sufficiat dignitatis
Veruptm hic duo mota reppēi que me
fatear ambesē copulerūt. Diuisis ei
et si nō hīs uerbis ca apter edēmpla
nonis studiū cui vigilant mihi ero non
debere prsus obmittē qui uos dicta
milbg aliā visitarē Ego sīgnde quidā
ad tz venerabilis pater qui de pondere
epalis abiectu meū vnanimit concor
dasti edēmpladi quide atz dictandi p
fitor. ono sz molestijs adiscām causa
rias negotis tgrauedinibz nō respuit Do
ro aut dū intra me cellule septa cōclu
nalut tporty simu ul' thttozia statione
cōsisto sz quid pdest nā dū illic āsi seru
rg quietis ony potuī tranquillitate deside
ro cere sentiens mūdi me flabra cōtinuīt
causatū undarū fluctu ferieng tumef
cūt illatis turbinū procellis illidor vio
ta pdoz ul' anozūq; pcuciū dimini
one pturbor dicēs cū pphā Expectauī
pacē et nō ē bonū tempy cōmotiois et
ecce turbatio Intrā nō desinūt qui de
alarū āz suarū expugat salute cōsilia et
tsup ad dūmgest ante pōsitē pōsidē
mittē exterminē indigā. et hic me qui
epām fugio epūm nō audo et sub specie
dotali fatigor emē qui sacerdotalis sol
dericonzato sīi dignitate Hinc itaz ual
lato agustijs nitor meqz collabor. tepto
fi pīto desino. edēmplationis sūma no
penetro tcopulationis lacū magis no erubo
scens ei terrenis obtenebrata negotijs
frustra se in edēmplationis culmē attolle
mittē dū actionū secularū mēcto ās cō
gestus lapidū rudēbo aggrauat Aurū ei
allia celeri postq; pli mosaīus fluctu
trāsierit nō admittit aruina sit mēs
humana nisi ab humōe fuerit cute serula
ris cpulis nō patit fugere pīgnedinis
gram Pellis ei sicca pīgnedinē cohibit
humecta repellit et humāū cor omer
surarū serulariū madē turgescit sagi
nas mētis pīgnedo nō admittit Non
et lge tmōte ozeb data legit ad iudeos

sicitas interpretat. Illa demū mēs que ꝑ amorē spūs a terrenis ꝯ alta suspollet mōs est. Iquo lex dñi irrephē sibibus que ꝓ nildubio talitas est dicto ꝑmulgat. Et hic mons vocat est oreb qn sicitas dicit. in qua vix dñi vigor humor ex roquit. et ad radios solis inspne libidis aīe carnalis illecebre lemma sumat sicitat. Hymn. Q vasa templi ⁊ argillosa terra que vix aqua sitē ter mbibit. ꝑ. prā ad salomonis mpiū fa bricantur. Quibus mmiti vasis est. illud qd ymbre celesti ꝯcupiscat mplēri dicit. Aīa mea sicut terra sine aq̄ tibi. ait ideo ecclias clamat. Sitiunt aī ma mea ad deū fontē vitē. cui venia et appareb ante faciē dñi. De hijs ergo ita scis ⁊ tino regni libro dicit. qa ⁊ tā pestis regione rozdanis fudit ea rex in argillosi terra int sorhot et sartha. Io chot ⁊ tabnacula ecclie. sartham inter pretatur tribulatio coz sū demolitoz aut cōangustiam. Mundi ita. Q. sorhot. qd interpretat tabnacula dicimus nisi pros vivos accipimus qui vix dicit. Ego habe mus hic manētē ciuitatē sz futurā mā timus vnde et petrus. Certe sū mans q̄ velox sit depositio tabernaculi mei. Quid ergo ꝑ sarthā que tribulatio coz dicit. nisi reprobos tribulationē nos ꝑ cutio designat. Hij minutim demolitoēs et cōangustantes sūt. qa dū demolim aīe destruere fidei rite ul bon opis edificiū tempnt. duris ⁊ muraiū ā pressuris nos calamitatibo cōangustat. Vasa ergo te pli. ꝯ. oēs electi fiunt. in cathedra regio ne rozdanis ⁊ humilitate baptismi inter sorhot et sartha. id ē mt iustos aīe ꝑ uersos ut et tenez forma ꝓpona. ad imitandū rē cōuersationis exemplū et pramez ꝑsecutio illos ꝑficiat ad cumu lū meritoz. Vasa siquidē figuli ꝑbat formay et homes iustos tēptatio tribu lationis. ⁊ in arida ergo terra templi vasa fundit. qa mēs hois ad suscipiendū sup ne gre munꝰ cōgrua nō est. nisi prius ab oī carnalis illecebre fuerit humore siccata. Dicta aīe corda clarū animo me sonitū humida reddit. obtusi typa nū. At si turbū sonat. si quibus ea humor humectat. Hic nīe est. ut mēs hominis a carnis voluptate sit arida. qtinꝰ medi ōipotentis auribus ea cōd sit aptata. Et nucē sunt ab oculis dñi solis se radijs dirut. vide ferulam cōtendit. et canos quide ozes ac varios pupillis palpe bra pande mittit. sic ad cōspiciendū cō templationis luce sese manu erigit. qui ꝑ seculāis vite meritū ante cordis amisit na. si quibus ignoto cubiculū regis intī pat. aut ꝑ tēp familiaris assistat. regis tū colloqō nō ꝑfruit. qa caro ei pante riorus notule gratiam nō habet. Ita nos i fehres et miseri qd quide de meis sibi loquor sepe soli. Tanguſta cellule treme tione cōsistima solis dñe maiestatis ob tutibus tremētes astamus. pcis tū obsta culis ul interni splendoris ignem ul cōspectibus grauiꝰ nō mēmur. sic ait. vix uelut ante regis videm aptē pnia si qa ꝑ vite tuendē me sibi non nō sumꝰ collo cutionis intime dulcedinē nō gustamꝰ Vix o dulcedo mellifua ei dñe ⁊ seruo et seruꝰ ⁊ dño delectat. Vñ psalmista suauis sit tibi cantꝰ ei laudatio mea ego uero delectabor ⁊ dño. Michi aut mi seno velle adiacet. quide ꝑfrui ac nō ⁊ tuemo tratione mea bonū. et hoc quide desidero ad hoc toto corde suspiro ⁊ ad hoc cōse quenda mētis ꝓhibentibus nō assurgo que vix et cōprehensibilis vite tenor ⁊ pedimur et cupiditas ⁊ negotia fulgore lucis ihesu cōspici nō ꝑmittūt. Et hī eadē terrena turbamur. que vix ad cōte plationis intuitū mentis ante obtutū sū bendi ꝙ michilo⁹ adimit. facultate luc

arte attendit qm̃ licet ego dictaꝫ forte
quid valeã deest antiq̃ qm̃ mẽ scribat
Sed cur ego negare tñ scriptiõis queror
Iniuriã tñ no modo quispiã que scribo mẽ
ferre sz ne telem quidẽ uacet ꝛone ꝑ
curiẽ ꝯtendi plane antiq̃ rõres quib⁹
ponissimũ hui⁹ rei cura debuisz ꝛ tribere
tãto mundane vãgl̃ie tondie rotant ꝛ
pulsu ut eos a secularibꝫ barbaꝛismis
quidẽ diuidat sz actio no distrahat nec
sententiã meditatẽ eloquiũ sꝯpturaꝫ sz sic ita
legisti et forẽse lucrũ multi tudinẽ sater
detñ no suffiriũt tribunalia iudicũ et
tribe regie dñi clericoꝝ ac monachoꝝ uo
mũt turbas brevitatẽ sue eoquerit
augustas. clausa uacat euangelii clau
dit ꝑ ora amasiũ ordie forensia in
ra deuertit sz vinã legalib⁹ edictis dulcꝫ
at essem⁹ lite tãtu arma ponẽ cotti
ꝑimꝰ vibrãa telis tela cõserim⁹ et no
uerbo sz ferro cõi uti ordine regulã di
micam⁹. quibꝰ mihi dicit apl̃us qã
gladio spũs est uerbũ dei Hencã tam
tamẽ ẽssuere calamitas ꝛibuit ecclie
ut trẽ babilonie legionis anes ẽffusa
et ihrlm ti timibꝰ sine videat ꝯsessa
Seculares ei quibꝫ ecclãstica immunitas
dicit salaria subtrahunt possessiones ꝛ
uadit et sic stipendia pauperũ uelut
hostiã reportaꝫ manubias gladiãt ipi
que seculares michi⁹ mense ꝑprie unie
bona dirupit alter alteri supgredie
tes ipm̃ginit et ꝛ eoi mundo cõtinui ꝯsa so
li esse nesciunt mutua se ꝑcussione col
lidũt mox arundineas custodes tegetes ag
grediũt quinẽ et sol atronissim⁹ limoris
qd̃ sine strage negant ꝛ minis inomere
mirabilius no erubescit tustinet ꝑmare
et tuc sit ad limen qd̃ eam ꝑ ꝑisam dñi
supbit impiꝰ mercidit pauꝑ ꝛ in quo ni
mirũ magis est serpentina virulenta ꝛ
humana crudelitas. serpes em fugit ho
minẽ mundi aggredit et morsibꝰ que
que tumẽt mundũ. et forꝛis ac ingenuꝰ
quisq̃ bellator vitat termẽ impent dñi
si se tela vibrante. ampliat ena ubi mi
sirat ꝛ amplo quidẽ nr̃oꝝ nulla dig
nat̃ gentẽ rapina utrique facilia sit ꝛ
ꝓdigũ nobiliter trãseat et quibꝰ uere
maior victorie labor est lõgi magna ꝑ
quirat ꝛ sꝯ no aduersꝰ auriterme ar
ma corripiũt et dñi fugiũt hostes va
pulat ꝛ noctes Porro aut dñi sic ꝑcu
or ledit ꝓting alter ꝛsurgit et no o
culũ ꝑ oculo uota legẽ sz refert ni se
noẽ lesionẽ talio quippe que ꝛ ulta
na lege decẽt nr̃i ꝓbo ignoratur
et disciplina vndẽ que sub gentilis di
dñi seruabat impio nec euangelio ter
ribilit ꝛonate venia nesciũt ꝛ deo ꝑ
virga tantũ ꝑ sanctã clauã ꝑ uerbo
ferrũ ꝑ verte teddẽ gladiũ no erubescit
no credentẽ ꝛinitie uite dedignat ꝛ
lati discrimẽ equitate Viden victores
atz terribiles ambiũt triumphalis glie
titulũ corripiscit Sic utiq̃ ci vng trã
situt alter adiama gnoscit et tribes in
bie genant at furore furor ꝛflamat
sicut et hic exprimẽto demostrat qã si tibi
dg tamꝰ horem forte momordeit tanta
vi rabies cui ꝛ uisceꝝ ꝓtinꝰ humana ꝯsti
ditur ut mox ꝛ ipso ꝙ urine receptã
milo canili gnẽt Cd̃ mmrii horẽti
dem compbat indigno qã si is qui tamẽ
morsu rabiem est cautalenas qd̃ missa
rii gen⁹ est Taqua tutas bibent mox
ãi urina simul no sine magni doloꝝ
gemitu calculos fundit et certe no eo
tempe do res digna spectaculo qualiter
et sitro dẽti esse soboles gignit ꝛ aquo
ꝛ humor semẽ no habet Credo ꝑ ꝯ
mitale membrũ facẽ natura no poterat ꝑ
tradere dentiũ silẽ ꝛ diuiso gnẽ spem
formatet forte no sine misterio fit ut
ꝑ hoc aial qd̃ catalena dicit virtꝰ qd̃
ex tamina rabie ꝯceptũ est exeant ꝛ in

cantator cui ꝓdicator dño eloquio ꝑ
hibet. Vnde et i psalmo dicit sicut aspi
des surde et obturantis aures suas que no
exaudiunt vocē incantantiū et venefica a
incantāt a sapiente et de ꝓdicatōe mīti
sero saniato dicit. Quis medebit incanta
tori a serpēte ꝑcusso. et i proverbiis dicit
aceti i vitro ita qui cantat cor mestū cordi
ꝑverso. Sicut ergo ꝑ cātalenas in rubidi
furoris vino egredi egerit ita ꝑ exhorta
tionē sc̄ ꝓdicatoris correpti tristicie tumul
dia mitigat. Vtigit ad ea que ceperit
sermo cecinerat. his et hūmodi mūdi
furiis inflāmato et oppugnantibus undiq;
membris altercatōe certatōe dimulso nos
cere q̄ a quibus libello repudii donato est
coniunct et adulterantib⁹ ut in me cōtem
plationis intimi mētis acumē obtundit
Adde q̄ cera si sit facta qui scribat sicut
ad diuina deest. Imo qui tūc sentit deest
postremo qui cetera psalterii lectione ꝑ
currat. Enimuero cū furentibus ventis tē
pestas oborit et procellarū turbo fluctu
agnos i tumulos elevat. tūc mare in
ipa sui pelagi ꝓfunditate immo q̄tuat
arena litto aut saxo se fortiora erigit ut
naues q̄ si appulerit frangat. Vn sit ut re
migū tūc littoribus loca contigua tranq̄ sin
tūc discrimē aufugiat et quietoribus tūc pe
lagi ꝓfunda cōstendat. Nec immerito cū in
huius seculi tempestatibus exprobramur. si nra
littora sui mundani fremoris ebullit sese q̄
perturbationis atq; superbie tumultus erigit
et qui i presenti seculis velut i pelagi ꝓ
fūditate quodāmodo tranquilla quietem
nūc extra sinē litoris pestilentie spectat ut
applicatos quasi discrimē naufragii vide
at. Et per quassatos atq; perturbatos de
lapsorum nasci et ad natiue contrarium est
de voluptate afflictio gignat. Vñ et salomo
hanc tanti occupatione pessimā dedit
deo filios hoīm ut occuparent in ea. Vidi
q̄ que fiunt cuncta sub sole et ecce vanitas

vanitas et afflictio spūs. Omnes enim dii am
plectant ad ea et animo delectant. aqui
tē necessarie cōpellunt afflictione spūs
laborare. Et dū in eo ad ipse queri alteri
obiunt ad id q̄ oblectat nō sine laboris re
dio quiemt. Hinc rursus aut cū me ver
tisse ad vniuersa opa que fecerat manus mee
et ad labores meos quibus frustra suda
uerā vidi i omnibus vanitatē et afflictionē
ai. Que in afflictio dumsat reputas me
tes et ipa delectat. dū nō mō delinaz sua
uitate sz laboris oblectant. ait domine. Hinc
est q̄ iserite stimulo gule prurientis
illecti nō mō sibi deesse carnium ollas.
pisciū q̄ delicias sz et pocula ac cetera
cōquerunt et alia. Cuius in mentis spes
dū vi mālis ait redis mozdet fauces gus
tū lacrimas ꝓnocat oculoz. Aut nō ex
patris et alteoz esurit. a cimonia q̄
vri euidentioza domestica apparatu e
dulia deserit. qui intus adipat quasi esu
opipatie ulteriores obtulit delinat. Ex
pendit et ꝑ horrescentia dumeta mo
tuū pinguia feras agrestes venales i
sectant. Cellaria deprompta fastidit
sz et vaga ꝑ aere mensis accipitribus au
cupant. Cū tranquilla pleniaq; ualeat
pace quiescere tonidi deputat et ame
nū cātandi uel lugendi laboribus in
sudare plandi iudicat. quietis omnes
bes ignobile fatent et dissolutū sunt
et illi dicebat. Aia mea arida est michi
aliud respuunt oculi nisi manibi
que murmurantes dicit. Deest pa
nis nō sitis aque aia mea nauseat sup
ubo iste leuissimo. Leuissimi quoq; de
putat abiti si pondo atq; diuicia cōmi
grat deesse laborat. nā laboribus resol
uit otio fatigant. Plane hec di
ligenter inspice q̄ breuis ꝑ corpis
sit cui tota mūdi substātia nō sufficit
que cuncta terrene facultatis impedia
cōcupiscit. Ita cū cetera corpis membra

quoda mō bruta videant et stolida, nec
tribus semis repit in corpe que rerū
mīū vnīūsitas nēcat sanare ab oculis si
quide usq ad genitalia regnat ois hyalia
corupisenna Et her quide angusto cō
pēdio nāli nēcitate cōcludit sz nālis
mete legib nō terret nāp exterioza
cuncta diffudit et que de modica tradite
p̄cedit nō modicis paucab cōtenta oī
bq mīyat Oculi siquide pasūt pul
chritudie rerū. mulcent aures tym
nis armonie sonitibq aul'ee adulacōis af
fectatōe verboz. nares odozamēta cō
punt. fauces epulaīū saporibq oblectan
tur. cor cogitatōīū versat archanū lūc
gnia p̄fundit eloq̄ū et cor q̄d meditat
ozis ad medīū interpretatōe p̄dūcit.
ep habundantia s cordis os loquit. ita nō
genitalia tāto ardentiq ad coitū p̄uōūtur
quāto magis stomachq ul' ciborū copia ul'
potus i gurgitatione replet Educatis
quippe quedā sanguisuga est cui due sūt
filie ebrietas scz ac luxuria de quibq
vnaq salomō Sanguisuge mee due
sūt filie dicentes affer affer. ita que ad
p̄modēa cq vesci nō licet ea ut ad
pōm estuāq accēdat Et dū cōgesta
sibi moles fauces este stomachi laxet
deroquit crebus nec est hausibq ut
gatur Quz si nobis venter ac pondus im
mesat consequēs est ut alteq utriq
meatus et fetes p̄podiet i cumulos e
gerat et humozē de genitali corepiamulo
p̄ pudenda p̄fundat Hinc ei i tormentis
vinacīi a vino sic mihi strictis sensē
sepat a vini Sanguisuge est que eda
citas est due sūt filie ebrietas et luxi
de qā dū vna pestis detestabilit corupit
germina nrōm sobole parit que nimi
rūm dicit affer affer qā cū sint i sana
biles violēte q̄s sūt exactrices Her ita
q̄s p̄s corpis a prudentie viq usq ad o
culos totū p̄mit hoiem ac pz̄q in eo
nāles excellēte subruit dignitatē p̄s
em spiramīa sensuū Tfelix illa condicio
hūana et q̄d salutis efflūit et q̄d est
p̄ditōis admittit. Her oia brevit corpe
hendit ioses cū dicit Omne q̄d est i mūdo
cōupisēna carnis e et cōupisēna oculoz
et superbia vite Cōupisēna s carnis ad
corpis voluptate. cōupisēna oculoz ad
visibilīū rerū p̄tinet pulchritudinē. sup
bia uō vite terrenis honestis ac fastigiis ap
p̄tinet sublimitate Her ei p̄ma homo
captatq agnouit sinit septima testatur
Vidit igit mulier q̄d bonū esset lignū ad
vescendū. este cōcupisēna carnis. de
inde sequit. et pulchrū oculis aspectu
delectabile este superbia oculoz p oculos
enī superbie i cōcupisēna animas que deus
p̄hibet delectat. superbia uō vite fuit
cū mulier eade ep ore serpentis libenter
audiuit et rursus sicut dū secretes bonū et
malū Totus itaq mūdq hoc tpe mr
mechatur aliud nisi gula ac luxuria libido et
sitis oli triphanā dixisse est ebrio ut tribq
simul principibus subiacet ita nūc gens hūa
nā heu pdolez hīs tribq vitijs seruili
ta colla substernit. cor igit tonde tyra
nozū legibq obtemperāt obedit. occi ei
sicut scripturā dicit anxiatur studet a
nimo usq ad viscera De gula uō
quid dicā cū opulēti quiq nesciāt fa
me. nisi epulent esurie. humores ve
tres nisi varijs p varias spūmare ef
foleāt crepitū ilibq reformidāt et sic
i mēbq fistule cōsūnt i columnitas vite
Cruza flamēta crapulant nec tū desi
sūt fastidio p̄hibēte comedē q̄s sz ponq li
gurire ac ideo dū afflictio cōtritis a
nimis pēitentibq pene respuit i effigie
dis pēitudinīū iudicijs vigoz canonū
fridito enervat Cruā obrē aut liber
oī no claudendq est canonū à ab allegā
da p̄ce tapatione cessandi Crude ei
secularīū ferret si vel triduo p ebdoma

da femnaꝝ papias. mō stomachi lesione
simulāt mō splenis sine vesice lamentāt
ōiū. mō marādi pulmōis vāo nitendi
sūbmat alicui cōquerūt. Hinc multipli
ces rei familiaris curas abinde fluxit illinc hēā
lis familie obsequia laboriosa pretendit
quo plia dira labor theatra argumentor
frena struxit getheū rudiuit et rōnis fa
se formam mōstra cōuertit picta lagune
tū gnā simulat ut ad potissimū meruit
langorē nō meminerāt. Hz nī tantope nō
egregii natiē hz ipanem gule deseruit
uesse nosse libeā libidinis frena lapant
Venter et ad pudēda cōgrua sibi sūt affi
nitate continua. et nī ille sine tpance dis
cretione tenet illa primo ad cōmodias ex
tenāt sibi s. illices sūt libidini et modēā
te uicō tepeti qui hūmois cōuberāā moy
ad pudēda trāsmittit qui viz in mōes dū
cōgestu pūrūt et nullat ipoznimo ex
petit ut p cortū effluat. Hinc
ēy plurimū dū lege pmissa excedi cōm
gy nonē hectica nulla reddendis cōiuga
lis debiti exhibet disciplinā. nec ostū cō
mygnonis vxorie tepent vult dū nō
gignēdi. Hli hz egenia deseruit volup
tas Hyp plane nō dira malū hz pleri q
nō cōiuges hz pongamatōes. sic admirā
da tempoꝝ omia cōmutat ut prozubo
sius qd mire dem est nec pregnātibo
tant. et rasis tanē regulā violāt necā
ēy hoies erubescūt quā cura pregnā
tes suas et alia quota custodiūt. Vide
o homo tanē si cannula postēa cēpit
aggredi. aspice bubulā ut tecte equā si
post cōceptū a suis manibo infestant. igno
rat atte cocidi libidine nī decesse sibi gig
nēdi cōspicuit familiare Cui ergo timent
rames et terrā bestiam gnā fenbo suis
venenūā pbeat soli hoies quoꝝ ductor de
vgine nato est ut nota sine libidis copula
ant pmulos suos q ad dei formā vmagi
nē nemates cōtere nō formidat hinc qe qd
nō mille mulieꝝ cū pcordi tempoꝝ abor
tūt. ā certe mutilata aut lesa corinde p
mulcoꝝ tenera ad hinc membra repsit et hoc
mō ferūt ad libidis frenum pruptes
ut cū pcordi sit ap pnes et qd valde pe
rnulosū. c dū hoc vino natiē pentes
adscribūt sese tā flagi nosi reatu obnoxi
os nō agnoscūt Veruptū et hoc alicui
nō ignorat hz dū lucrat ignoratiā pli
dissimulat hoc sacerdotibo cōfuse Barr
rus cum et elephas dirē vnice diligentis
tatis mūdiā phibet. et extenuo expiatat
obscena libidinis ut nī ad pagendū ge
no rone compellit vltū post tergā re
torqueat ut ut ita ādamo natiē co
acto impio nolle se at erubescē qd agit
ondat Hesna ergo quelibz ad hoc solū
mō cōit ut gignat: hō solo ad hoc gignit
ut rideat. pterubo utiaz suma cōuiendi p
nis. hoibo nō suma gignēdi cōcubitu. vl
tures pauit nī se p cortū nō corripuit
Apes sobole sunt esse nec posteritatis emittunt
et ēgines pseuerāt. itaq tōmis p expie
ria filiū ēginis imittāt et hoies quibo
vtiaz nato est luxurie voluptabro deta
tur. Deus ei seminibo semina supplantat
Deus agricū vnāim si segetē deorez cul
tuī sulcū dū vomeribo indicat cuius
prio falce et nī ager vacat satio moy
segetē gminatā sucrēdat. aliocqui si
semī semē ingerit forte cōtinget ut
nō dira ex vtroq quide pueri copiatol
ligat. attende itaq ubi enerus simo
vir eximie ad ambias et sento ad pul
uis ar timis est ad quē luxurie fanbo
rflamatu anhelas vr ut cū mulierez arti
amplecteris uermis famē tollēt abi
tetaq fetore amplectetis ad paulo post
funum est cōtemplatio. ut cōsidemcio
funere putredis fucos cauta despiciat
venustatis femine sapiens atte mō
no nō mō subiacet ad lenoniat oculi
bo hz ad latet cuā ōmateriā ueltatis

Verūptū eas ullas delinas quas mit
vxorcula sint cōmugibq; qbibet alys q3
viris mitē est ꝓbeat si eas pq cor obtūs bi
virabus ut assolet ul' cētā trivirias cē con
tmgat. nō est fides eis nulla pq morte q3
dū placē viris posterorubq; cōupiscibi
lit' appetit audiē quos prior suffuseml'
nō imprudent' erubescit Roni plane vi
rū dū illatā uxori iniuriā cōtigit' animā
gladijs mitēmptū q tū ad secūdas nu
grasse nupcias dant' aīq; am citius
impleret' Sant ergo viri et relicto deo
spē in uxorubq; ponāt quas vnaq; dū in
teperātq; diligūt sepe pcas nō nō ex
traneis viris q3 et hostibq; suis bona trā
mittūt ꝓpria Hinc accidit qā si mulier
thalamū violat cū fama tā cōiunctoz
omī ora ꝓlixitat nit tm solq; ignorat
etā sue domo obprium ꝓtulit ꝓpo vir
deprehendit extremo Igit' mechina li
bidis fomites sūt animē et materia cu
piditatis. tā cū luxuria multis simptuū
indigē nō ambigat expēsis. nisi mlt'iplī
abq; exhibeāt cōmodis finē nesciūt. m
oblectationibq; voluptatis Sed sunt hi
qui mūdi hui⁹ ꝓbant' cē bna cui ter
rena se rebq; ambiūt oneare sic uersa
vice mēs celestibq; inhiās se gliatur'
eruē Q3 iocūdū q3 suaue mūdū ꝙ
dulcis demagad amicē meas nitē fama deue
nit que vos hospitēse comitatū mū subtrāx
se et alij tradidisse ꝓhibuit Romanq;
nō quidā uelut actu sās te apud me et
trēs mī cōsules atq; cōpatres q3 fem erat
dixerunt si quē actu sāctē credidit nesciēs
cōmedant ego quidē ꝓmo assi gr̄iter
tuli si erupcionibq; abundā lepre signis
ul' suspicarem q3dē merore supari nō po
tui. vitro etā dīna tm plozo clemētā
ut ep̄alū q3 quōdā ordinē nō diffēās
et silo arenosi littoris atq; trā mī de mali
bq; tollas. nō ei est hūm ꝓpis ut q3uis
tatis et innocētē tramitē tenē desiderat
etiē bamulare regimē arcesent cū videl
pene oēs ꝙ uinoz abrupta ꝓpria et trēs su
centes equi ꝙ voluptatū suarū tempes
tatē affrenes et quid aliud mīt' her
tor uinoz mala ꝓpendimq; nisi qā retro
rotis antiqui hostis uia cā sternit ꝙ qua i
offensis nec ānē sue vestigijs gradiatur
cā siant dicit aplūs misterū iā operāt
mīstratis cuiusq; signi de luce tenebris mu
tuat cū eis cā finis aggrmquat et nue
lum mīt dē et morte cuidē notare nec
pascuū dū ouibus lucē bonis vocē ostē
dere uinoz Quid mirum si illud abrahe ꝓten
debat ad' septimā pmittat cū mādi ocul
bēt sol uirtutis sue abrahā timoz et horoz
magnus et tenebrosus inuasit eū cā solis
occubitū mūdi designat occasū Horoz
nūs magnus et tenebrosus uinoz figuriat ex
mundi q3 caligine que condig pestilent
mīoz resuit ꝙ equidē rubori hōmi pza
uitatē .vii. et illud paulo pq addit cū ergo
occubuisset sol facta est tenebrosa caligo
et apparuit clibanus fumigans ignisq;
fumo exigue clibani uaporatis egredit
ira uinoz omī flagitioz q3 caligo de ter
mino eternis animē gnāt. ignis
dicit aplūs qā radix omī malorū est cupi
ditas est. et hoc extra finē dier. extra fi
nē mūdi fumeas gr̄ clibanq; tenebrosa
caligine gnāt. qā tumq; animē q
ex prauoz hōm pectoribus eructat multis
ꝙsitatū tenebris mūdū pestilent ob
scurat. animā meā q3 fidelē erat. que
spēs et fidē tollit et omī bonū deoz
dibq; hūnē extinguit Unde cū illud ꝓ
misisset aplūs ꝓsto subtulit. quia vi
dalicia quidā appetētes erraverūt a
fide et inseruerūt se doloribq; multis q3ul
nis q3 se doloribus inseruit dū quē tpalia
lucra. fedabili ase tunicē simultate
resilunt. et plerisq; dū ꝓ corpalibq; ī
arma cōmutāt corporibq; cibis exhaust. q
uicō solis celestibq; ardescūt ꝓ doloribq;

Confert elemosina

Omno aldzado bñmeteſi ve
nerãde ſanctitatis abbas p. pñr
monachꝰ ſalutẽ t dño cum ſub eſtimo meidiã
vmbraculo. et tũc t plus nõ laborat et
ſi nõ tegnie de plus diſputat. nõ oneſe
quiſſimo ſi quieſcendo de labore tractam⁹
quos ordinẽ ut dulnor fructu nel fer
nor valeat equibeãre quieto à regria ũ
ſatur t tuta tũtas virtũ ſuarũ vires
explorat ſi qd eſt vnde pñcipalibꝰ o
culis placẽ plurimũ valeat. Et maquo
ſe rapuit ampliꝰ poſſe ibi ſe ſatagit e
mpiꝰ exercẽ. alij ſi qdẽ robuſtior em
bello. alij prudẽtior t conſilio ille dñi p
orat causas humilẽ ar lepide coronat
t publice. iſte dñi iſtũ equalẽ facilide
turbãtate nõ poſſit dictãdi fortẽ ſtudio
nel cũa auctũpio ſi recte venatoꝝ ar
te ꝓcellit. Et ad ut ad nĩa venatꝰ
ait moyſes filius iſtr' Depate apud
uos ꝓmicias dño oĩs voluntarius et p
mi ai offerat eas dño aurũ et argẽtũ
es tamarĩ et purpurũ coccũ et bys
ſinũ et biſſũ pilos caprar et pelles
arietũ ligna ſetĩ et oleũ ad luminã
ria concinnãda. Que munera qa dnes
cia nõ habebat obtulit vnoquiſq; qd
potuit et mca largior fuit que ſibimet
equiperãdo habũdauit. ut dñi ocs of
ferret qd' ſingulꝰ nõ habeũt vnũ multi
dño tabernaculũ fabricaret. ꝓpter cuã qa
nũc t hymnꝰ vite deſerto tabernaculũ co
ſtituimꝰ ut tgreſſi terrã lac et mel ma
nare t illa celeſtis ierlim templi ſub ve
ri ſalomõis impio dedicemꝰ qd' nimi
rũ nõ ſit ex aſſenſibilibꝰ ambitꝰ me
tallis ſz ex lapidibꝰ viuis. et nõ dem
ſamur tribulãtiõ mtore gẽmarũ ſz ſpũa
lium tradat decore omnium. omnq; bo
nor deo largiẽte fieri ptnpes poſſiꝰ
qm uero poſſidẽ equaliter nõ valemus
ſz ã et ſancti pres qm nos ad celeſtia
preſſerunt licꝰ omnꝰ brutũ ex dñica fue
rit opitulatiõe ptnpes nõ mi t oĩbꝰ
eqnuiſſe credit equales Abrahã ſiq
de ceteris ſimul et fide et obediẽcia p
fuit. yſaac mundã monogamie caſti

obtionibꝰ potuit qa mi fructue cultu
tis dulcedie vnanimit vnuit. Hinc eſt
q m illo ſacrifico veſperino qd tũc abrahã ob
tulit pecora ade terrena ab tuitu ſequeſ
tratꝰ coꝑſit ſz nolatilia nõ adimpſit vnde
ſcptũ Cum tolles tã vnuſa hec diuſit
ea p mediũ et utraſq; pres contra ſe altiſſe
re poſuit aues at nõ diuſit Terrena ãſpe
atalia cõi ſe et altri ſerꝰ opponit. qa terrei
quiq; cõi ꝓximos ingr nitꝰ et cotentioibꝰ
ſeuiũt ul' certe corrute adiſq; eos odiũ fomi
tibꝰ tardeſcit. At contra qui ſeſe m altũ celeſ
tis deſiderij plumis ſuſtollit dñi ſacrificiũ deo
ſemetipſos offerẽt a mutue dilectiõis gluti
no nõ retinent. Hec apud te pater venerabil'
de mundi fructibꝰ ſcama cõtraria nequa
mi ſatorꝝ nequiã notãt dñi illi delinquẽtiũ eo
pono flagitiũ qui corrigẽdi pria p ceteris
obtinet pñpatũ ꝓ ei detractor ille di
cendo eſt qui ei intimat ecclãm reatꝰ expo
nẽ qui valet ea que temẽ pſumpta ſunt e
medã Hec pozio helye verba ſunt. altri
ria mea dñice deſtruxerũt et ꝓphetas tuos oc
ciderunt gladio et relictꝰ ſũ ego ſolꝰ Cui
dñs deliami m ſepte milia miſit' quoꝝ
genua nõ ſunt curuata baal Cui ergo ꝓpha
te ſolũ remaſiſſe dicat. dñs admiſo ſcpte
milia reſpondeat helyas in medio ei nõ ar
guit qa hic helyas celeſti igne ſuccenſꝰ ce
ꝑ phibet opinat ſz helyas imꝑ nõ per
mittit qa nõ odio ſz zelo medii arguẽdo
mos exarſit Vnde ego debeo pſumptoꝝ
argui qui pauca de plurimis ei potuiſſe
mi ã mos corrigẽdi pncipalit poſſidet
ſtimari Deus imꝑ fuit ſacrũ amorbo
rũq; ſuggerẽ mi e ꝓut facultas at
tulerit coercẽ Satagẽdũ igit et inſtant
laborandũ ut ꝑ tremẽdo ſumi paſtoris ꝑa
mine ul' ai helya re timꝰ zeli feruoꝝ ex
periſſe ul' in petro qd glorioſũ eſt multi
plicẽ cõmiſſi gregis exercuiſſe ſcequeſo
mi ſi tenoꝝ huiꝰ ſilo rumpit ſi ultio
qa dñi manꝰ adiacẽdos aperiẽs ꝓperat
hiat cadalos draco vt ſtrictꝰ mꝰ ſuffiat
illis vmbrẽ mumia de cauime ſuis e
greſſa conſcibilat quos qa nõ poſſumꝰ i
cantatoribꝰ frangẽ paucꝰ ſequamea colla
gladio obtruncare Anantia ſalutẽ

trans decorauit ajoyses sinit aut sepulta
nuissimq erat sup oes holocs q mozabat
sup terrā Hebr libertatis auctab reddit
signē. finēs zeli feruor et ultio nunc ppe
tuo cōstituit in conspectu dm sacerdote Johēs
ad templū dm in pectoris vigilias cumulit
Petrū nec propriq amor ad principeda pa
scua pastōis unus prudent Quamus ergo
unusqsq suis oibq floreā uirtutibq nrārq
debeat. neq enī singula quaq uē virtus ē
si mixta aliis vtilibq nō est Una tm vir
tus tutaq pfectis et diligeda cunctis mens
familiaria mihēdo deseruiat atq aliquā
ita locis obsequio nō recedat In cunctis
vtilibq eque nob expectaē nō possumus fi
dē vnā amq custodimq Hac qd exclu
quis nunq est adiplema et dū hāt ide
sinēt ad amplectendo cōstringimq assito
tū vtilū corpo vnq membra principatōe te
nemq Quia neq vtile tibi persuades pe
tulāq exequēda Sanq iccirco hz cō
tumo respondebis si imodeātis corpq meū
iccirco attero immanibq est causa tibi dis
cursionūq laborib moy succubo Tu psal
modie meditatōes indiscreto ab eozumbq
quies assiduitate pdicoz qm ad respon
dendū salutationibq aliox ac miscenda
collocta cotidie coacta impellor Si modis
te unq murē aplozū pedibo hortor nitrā
si duriq mstar colles membra tua tutius cō
mane. sidemq te tutiū pfusū. si extrema
li custodia te nubeā paitentiū moze cōtendi
imineāt psto cautabis egritudinē ul' pena
nō te posse pferre tā dirā corpis cōmodi
tatē Cui ergo membra tui corpis adiuc
times affligē imo q tametsi pcarissimo
mia pmē nexibi valeo deo sacrificiū exhibē
ad ea aspo que arcte sint manū porrige
et quia nō te salē que tua sūt impune
carnē fulcra mansuetq sanctis tibi psto sita
tū capillos obtendēs qd manq obtutibus
ris obuiencat pm est si vnguis diligeat
extremēta pudat Quātū distat int dū
no hūane carnis et vestis tm int homines
et eq facultate Hoc mō abraha pcto ob
tulit ut filiū cōseruāt martauit aiēte ut
rusto diceat hēde Hoc mō pe mecol possint
lecto simulachrū ut a patre uexame
gladiq defendēt virū. et ut dauid uelut
uinct āsi mozicre cū studuit capna pelli
tula simulāte Pelle ei p pelle et cuncta
que habet hō dabit p aīa sua Tu ergo
tametsi pmā facultate primitia et tu fac
mtem sanctificū ut ipē postmodū sinispi
mercatis Holocaustū pro ei deo sit ampli
oblatione ut desipiat offerēte ut qui suc
facultatibus oblator existeāt senum ei vbere
mamme valeat vocē tendere Quidnis tanti
nos vellet ocidē de malis nris holocaustis
et libamēta nō susceptis Suscipit ei deus
p manū pauperis elemosinā cuiq ubi re
condita Illa celestis gemmarū sertis ite
te coseruat. vii dies Euangelio Hezau
rizate qui vobis thezaurios celo ubi neq
erugo neq tinea demolit et ubi fures nō
effodiūt neq furāt Ideo plane deus
omnib alios pauperat cōstituit alios di
uitiaz copia dilatauit ut et illi habeāt un
de qd debeāt pcia redimē et isti unde valeāt
sua copia sustentāt sicut scriptū Redemp
tio aīe viri diuitie sue. vii habitgodonosor
aut dauid Quia obrē ipe cōsilium meū pla
ceat et pcia mia elemosinis redime et ti
tates tuas miserozdis pauperū si forsitā
ignoscat deus delictis tuis Quia ergo dimites
sunt dispēsatōes pcaq iubēt ee q possesse
res et nē qui iuris debēt deputāt qd ha
bēt qā nō adipisc bona trāsitoria pcipiunt
ut delicta affluat ul' luxurios hec vsq ad
mat sz ut administratōis fungāt officio du
i cōmisso pmanēt villicatu Quisquis qui
pē pauperib erogat aliena reddit nō sua dis
tribuit Vn dns elemosinā precepit ut at
tenditē ne iustitiā uestrā faciatis coram hoib
ut videamini ab eis. nō ei dicit nullā iusti
tiā uestrā Ille ergo facit nullā qm ipsa
tribuit Ille nē iustitia sunt qui qd alieni
est reddit Unde et psalmista ni pmisisset
dispsitor dedit pauperib nō ait mia eius sz iu
stitia eius manet i seculū seculi Cui ergo
pauperib subtrahim q aliena prius debito reddim
nō nrā pecunia Voluptuosi apud pōs mdice
miserozdes ee deprehendunt cui hec ipsa
nō nra sz cōia sunt fidelit dispēsamus Et
cū iuste que aliena sunt reddim apud eū
qui cozdis rimas cōspicit nrās primo nō en

tem̃q; tremq; · at cõ̃ qui nũc pauperib; sub
uenit̃ cõtẽpnit tremẽ de discussionis
examine nõ tã attendant auaine q̃ captiue
tiet suor tenaces ꝙ alienor pono cõm
tit fuisse raptales Quibus merito dicit
arbiter dñs · Discedite a me maledi
ctj in ignẽ eternũ qui parat est dyabolo et a
gelis ei⁹ Esurivi enim et non dedistis mihi ma
ducare · sitiui et non dedistis mihi bibere nu
di et · q̃d nolumus ea misereare cõsentis
que p illoꝝ refrigerio precipitis vocabis
gehenne vlta nouitia deglutiat que et empi
dimus ardore alienor bonor rapina cõ
depnat et ꝙ alienum a nobis sit q̃d dis
pensatiue tharvita suscepimus · nr̃a uero sit
celestis glia quã speremus Competet hijs
illa sñia cõgruit quã dñs euangelio aut
ꝛtus fidelis nõ timuit q̃d vob̃ ꝛ
quis dabit vobis · Ille certe fidelis salue
me exercuit qui de se confidenter mebat
Ecce ego pertimui super me plet veme
bat et cor vidue cõsolatꝰ fui · oculꝰ fui
co et pes claudo pater eram pauperũ et
q̃ fidelis ꝛ alienis exercebat et q̃ firma
spe de ppriis cõfidẽ poterat et q̃ alibi se
deuotabo clamabat Ego negaui tantũ q̃d
uolebat pauperib; et oculos vidue expec
tare feci Ego comedi buccellã meã solꝰ et
nõ comedit pupillꝰ ex ea q̃d ab infancia
mea creuit mecũ miserabo et de utero ma
tris mee egressa ꝛ misereri · ubi adiutor a
pte subiungit Si despexi pereunte eo q̃d
nõ haberet indumentũ et absq; operimẽto pau
pere Si non benedixerunt mihi lacte ei⁹ et de
uellere ouiũ meaꝝ calefactꝰ ꝛ Videat
longe sit miserũ iste cathalogꝰ ut mihi ꝛ
q̃ omittat alii omnẽ nequitie modis oriun
dat cuncta egestatis ulneribus uelud et me
dendo subueniat Potro aut dñi diligẽtibꝰ
ꝛ nequitie sumurrimꝰ uelitate et simul et
misam adimplemꝰ · misam q̃ dñi in opibus pie
tꝑ patimur · uelitate uõ ꝛ nuptiarũ dñi nõ
illis nr̃a ꝙ que sua sint misturamꝰ Hinc e
q̃ in pũbiorꝫ libro salomo aut Mia et ne
mine nõ te deserit circũda eas gutturi
tuo et describe ꝛ tabul' cordis tui et uenies
gratiã et disciplinã bona coram deo et hoib;
cumsi q̃ scripũ est Mia et uelitate ꝑparant

bona in cõspectu dei et hoĩ · Ne
pietatis opꝰ segnicie ꝛ ignauia deprimat
ꝙ demonꝰ celeꝝ arripta cõmedat alibi
dicit Per dies aĩ cito nõ vade et reuꝛ
cras dabo tibi cũ statim possis dare · Tremuit
ꝛ manꝰ auari cũ tribuit et timuit egere q̃
horret amaresceꝝ auaritie auidus differt po
tulũ · sic iste dando alicui differt ne poste
rũ illi siquidẽ quasi pauperis potꝰ nauseat
amaritudine · iste sidefert aliq̃ metuit
egestate · ideoq; ubi lucri ne bibendo
nouitatis tempꝰ imminet utq; ꝙ
posteri q̃d abhorret certa dilatione re
seruat Plane largꝰ et libẽalis animꝰ
sanat dñice pauoratq; tenaciã reddit e
gete vñ scripũ est Substãtia diuitis urbs
fortitudinis · pauer pauper egestatꝰ cor
uicꝰ diuitiaꝝ copijs videat affluẽ Tu
aut dilectissime noli fretꝰ tuis ꝛ pũti
nouitate despicere si tibi deꝰ desideriũ ni vl
time nouitatis arnulfo subueniẽ Ecce si
quidẽ misericordes eni ipi misericordiã cõsequẽ
tur Porro si dederis homo pecuniã ipse tua
mihi retesti mea reꝛpies · si vꝰ pauperibꝰ
sedm̃ diuina mandata cõpliꝰ cõsequens
q̃d si hoc parũ videat et vita tibi cu
mulate eterna ꝛmone ergo melioꝰ est
te reꝛpere redimpliꝰ eni celestia cẽ cotem
ni ꝛdit ergo despicere q̃ proximi si nõ vi
deo despicabilis apparere vñ et salomo
ait Qui despicit q̃ximũ suũ peccat ꝙ
autꝫ miserꝫ pauperi beatꝰ erit · ubi mox
addidit Qui credit ꝛ dño misericordiã diligit
Diligendꝰ est ille nõ credẽ qui consulit misericor
diã nõ mutuat · cuiat iste non credit alia cuiꝰ
de libri sententia declarat · aut ei fenerat
cor deo qui miserꝫ pauperi et vicissitudi
nẽ reddet ei · nõ itaq; mutuat ꝛ dño qui
bona sua sibimet vult committi dñi ea nõ
vult diligẽtibꝰ quibꝫ ꝙ si mutuo veꝝ
nit credet fenerari sibi tuꝝ fideli ꝙ debitoꝝ
facultatis sue depositũ nõ timet Demũ
aut fide q̃ dubitat nõ ignorat cui peni
dubio nõ ignorat cui scripũ sit Honora do
minũ de tua substãtia et libi dicit Qui
calumpniat egentẽ exprobrat factori eiꝰ · Ho
norat aut eũ qui miseret pauperi et iterꝫ
facit misericordiã magnꝰ placatꝰ q̃ michi

me elemosinaria quisq; mag fiat dū i
digentibq i nūitate compat. undiq;
dū ei no ap̄ia sz cor bona largit
gz ephye i pūti dū alienā sustentit
mopia etnas sibimet i futrō dirat
patit vū sēptū est Qui dat paupi nō
indigebit qui despicit deprecante susine
bit i inopiā Deponit et dines qō mdi
gētibq tribuit et mit ās i mutue petu
me depositū redit ad i etna vita mil
tiplicatis fenoribq recepit et mit fit p
mag creditor i retributioe post modū
felix dit exactor vū sēptū ast Paup
et creditor obuiauerūt sibi vterq;
illuminator ē dūs Et de muliere fortu
p quā nil sanctā vnigenā nil vtriusq;
intelligit ala i p̄bys dirat spūs sūs
apcuit mopi et palmas suas extendit
ad egētē. ubi mox apte subiūgit Nō
timebit domui suē a frigore nimis ois
ei domestica eius vestiti sūt duplicibq Ex
quib⁹ a mit optimēto germine tūicas
rōnit ei duplicia veste cōtecto ne ei
futrā nimis frigore cōstringat Et ay
mic ardor caritatis inflamat mit pena
lis algore nimis ignorat. de q̄ viz m
ne finem supplicii et p hoc de reprobo nob
viro dirat Ad nimiū calore trāseat
ab aquis nimiis et ruīs ad inferos pam
illuq oblimisc̄at eius mia Digna ap̄e
est ut q̄ in hac vita p ardore cōpūctōis
ac carnalis exarsit a calore nō mis fri
gidq et cōgelato obtorpuit illic ad calore
nimiū trāseat ab aquis nimiis ut sicut hic
duabq deliquit offensis ita gemitibus tre
met i gehēna supplicijs et illic eq uersa
vice nīa oblimiscat q̄ nec̄ hic mis me
mor extitisse cōuincat Dimitte ergo
tibi opēs tuas vū p̄modū vīuas. p
redāt te facultates tue tue quas i illa
sp i mortalitate possidebas, memento q̄d
scriptū Dines cū dormieris mihil secū
auferet aperit oculos suos et mihil inue
niet apprehendet eū q̄si aqua mopia
nocte oppimet eū tempestas Placeat
ergo tibi cōsiliū q̄d p salomonē datur,
ejice panē tuū sup trāseuntes aquas q̄a
p multa tpa reperies illū Da ptes septe
nec nō et octo q̄a ignorās q̄d malū futu
rū sit sup terrā et mentū q̄ne femina fe
mina semē tuū et nesc̄is ne forsitan mane
mie Legit i greco q̄ scripsit ysaias i gre
cia et ipsum i ipo āno cōplūi. si q̄s se
mino seminat qui dū subsidia indigentibus
subministrat q̄ hauena tritici p pugillo
chori q̄ grano mentit aeternū tetrēmis
plane celestia trāsitorijs mercat etna di
cit sēptuia Quis pūt dicē mūdū cor
meū purgasse a peccō ab ei glāb̄ castis se
hīz cor cū eleosinis solert misisse et
mundū te q̄ dīna pietate cōsidē Vnde sal
uator ad sup est i quit Date elemosinā
et ecce oīa munda sūt vobis Sicut ei
ardor ignis metallū emundat sic et rubigine
sūt elemosina cōsuenit ale purgare sanā
lore Vnde et vir sapiēs ignē aīe ardēte
extinguit aqua et elemosina resistit pec̄is
vnde et p̄sto subiūgit Et deus est p̄spector
eius q̄ reddet gram memie i posterū in
tpe rasis sui firmamēti et posita subinit
Fili elemosinā pauperis ne defraudes ero
culos tuos ne trāsuertas a paupe et auersa
iam esuriētē ne despexeris et ne exasperes
paupem i mopia sua. cor mopis ne af
fligentis et nō extrahas datū i angustiam et
multa alia quevis iste apicētō de ero
gāda pauperib⁹ pietate contexit et e
uāgelio nerdū illucescēte trū sacrarū i
ecclā plures sermones serie p̄texuit q̄ nos
hic oia simul exaggerāda nō ducimus ne
fastidiū legentibus generēmus Sz tm ex p̄dict
sacri eloq̄ pagīnis elemosina p̄dicet
et mia ceteris omnibus anteferat ac palmā
mie opa pietatis obtineat illa tm mia sup
eminet que de copia mip ad inopiā de
uoluto ay angelis p̄bet Huius nāq; no
nulli quos honestos de gradu ruīne eripuit
litat si indigentia rei familiaris āgustat
plerūq; equestris ecclā p sapie titulis ad
ornat si domestice nimitatis inopia depri
mit. exigēte grāi dignitate cōpellit
spectabilium interesse colloquijs cōsessuq;
de pariles longe facultatibus meq̄ales
si hīz eos domestice paupertatis sollicitudo
discernit ecclā si cogēte nimitate ad emē
ma quemlat alimēta petē mendicitatis

ignorat aliquit ei petrus mox ih publice
meditatõe confundit agnosn vẽtr mopiã
confitẽt et tñ alys suã ꝓdicet paupte
gestat ipl nõ mĩh modũ exaggerãde pau
tatis exoredit ut uberiꝰ stipẽ cõsolatiõis
amplat. isti ad patiẽt ocultãdo dissimulãt
ne inopie ꝑ oculos hoĩm signũ aliqd pau
tatis etiã par hoẽ igit indigẽa ponq ua
let intelligi ih videri ꝫ magis âbusdã sig
nis exhibẽdis cõmẽ ih mãifestis posset
indigꝰ deprehẽdi. De quib⁹ unq nõ mãi
feste ꝙ occulte paupib⁹ quãtꝫ sit retribu
nõ ꝺpheta designat cũ ait Beatꝰ qui in
telligit sup egenũ et pauperẽ ꝺhuꝫ pau
pes âpe pãnosos et vulgiuolos pensat
gẽtiles intellexũ nõ indigentꝫ quos vnq
mãifesta visione cõspiuimꝰ ꝺhuꝫ illos at
pauperes debemꝰ intelligẽ intelligẽ quor
ꝙ sup egenũ nõ possumꝰ miserꝫ quidẽ De
ait cũ qui intelligit sup egenũ et pauperẽ
et quae beꝫ ꝺhuꝫ die liquit mala libeãbit
cui dñs ꝺhuꝫ ista ꝓmissio ut postmodũ
ꝺhuꝫ libẽt exemine ꝙ nũt seruit idi
gentib⁹ ꝙ merore nũt a miseriã calamita
tis eripit qui modo miseriã patientib⁹ mi
seret ꝺhuꝫ audiamꝰ adhuc qd psalmista
ꝺhuꝫ sequit dñs ait cõseruet eũ et viuifi
cet eũ et beꝫ faciet eũ et ne tradat eũ in ãiam
eius ꝺhuꝫ et nõ tradet eũ in manꝰ ini mici
eius dñs opẽ ferat illi ꝺhuꝫ ih gloſe met
toꝝ qui ꝙ mea quia inꝰ mundi pauper
bꝰ exhibet tonꝰ exclamatus ozõe cõti
nua ꝓmẽt ꝺhuꝫ ei uniuſalis ecia to
to terrarũ orbe diffusa ꝙ illo deũ cotidie
supplicat que vñ huic psalmũ cotidia
na cõtigit deuotõe frequẽtat adeo ꝙ
hier ozatiõ nũ ih dñe clemẽte valet de
uenire cõtemptũ que vñ a spũ sco fta
est qui est remissio peccatoꝝ ꝺhuꝫ ei par
to ozõe a sempiterno cõpositꝰ nõ ad
mittat quo qd ozãdo dormit nõ exan
diat Beatꝰ ꝙ et vere beꝫ qui intel
ligit sup egenũ et pauperẽ Virum nov
issimo dñs ꝺhuꝫ ꝙ moyses ih vng ait
tas ciuitatis tue in terra quã dñs deꝰ
tuꝰ dabit eꝰ est ubi ad pauptate veneãt
nõ abdurabis cor tuũ ne cõtra fres tuos

nũ tuã sꝫ apies ea pauꝑ et debilis manũ
quo eũ indigẽ ꝙ speꝫ et alibi ꝺhuꝫ deꝰ
erit pauper in terra habitatiõis tue idcirco
preceꝑto tibi ut apias manũ tuã egeno et pau
peri qui tecũ versant in terra ꝺhuꝫ ei ih
poterꝫ deus qui humana fragilitatẽ ꝙ sola sua
mĩh ꝙ pietate nũih quemq posset adiuuã
ꝫ sꝫ indigẽ mã atꝫ ideo ꝙ oes sacrarij pa
gine scripturarũ elemosinã laudat mãi
festat scripturarũ elemosina laudat mãi
festat. uisceꝝ pietatis exhibẽda pauperib⁹
detinet. frustrat ut dñi ihu homĩ misereat
suis membris a deo eterna mercedẽ cõsequat. dñi
sustentet ꝙe natiuã cõsortẽ sustentãte se
habẽ mereat auctore et qd exhibet ꝙ recio
ipse quoꝝ cõsequat adeo ꝺhuꝫ ei cendi
tor homĩ et ecclie ad regnũ ab ipsa
mundi ꝓdestinauit origine et tñ ꝙ pprio
acquisiõe regnũ ꝺhuꝫ incipit ipsangabilit de
fudare ut qd gratis a creatore cõsecutꝰ
suis hoc laborib⁹ assequat. uita mee est ut
qui ꝙ miꝫ a pio suo auctore saluadi ipi
quoꝝ pie humanitatis munerib⁹ nõ negligã
mo scribo mutuo ꝺhuꝫ Unde tobyas ad filiũ ex
hortatur noli timere fili mi paupertatẽ hanc
autẽ fame tua ab ullo paupe ita ei fiet ut
nec a te auertat faciẽ dñs. ubi etiã discre
tiõis modũ ꝓpoit et auctenticã prudẽtie re
gulã. habẽs possessiõis aut substãtie quã
tate ꝓfecit aut ei ꝺhuꝫ poterit ita sit
misericors si multũ tibi fuerit tribue habẽdi
ter si exiguũ etiã exiguũ libenter impti
ri stude. Curat hoc fieri debuerat aperuit
cui subiungit ꝺhuꝫ ei homĩ thesaurizat
die necessitatis qui elemosinã ab oi pcto et
a morte liberat et nõ patiet animã ire in te
nebras. fiducia magna erit coram summo deo
elemosinã oĩbꝰ facientib⁹ ea. Eximiũ hui
rei summã breui cõplectatur eloquio. misereꝝ
tur pauꝑ et mutuat ei qui ih offerendi affectũ electione
nõ habuerit. sed a nõ habet re habeat vo
luntate. et tñ domestice facultates nõ con
uertat liberalis ei dominus nõ committat ꝺhuꝫ
qui nõ habet tibi forsitan ꝺhuꝫ terrã. nõ va
let esurienti alimẽto refici nec valet salte las
santi hospitalis humanitas offensione re
creare. mercedẽ illud aplius caritas fra
ternitatis maneat tuis et hospitalitatẽ
nolite obliuisci ꝙ per hanc quidã ꝙ placuerũt

quida angelus hospitio receptus ꝓ nullis
sane diuinis pauperibus ppi uacuam eis uisere bo
landi furandi tumē obtulit et diuine
hospitalitatis humanitate gaudia sibi
trahit temptat suspicari tactum a reb⁹
domesticis se fornicatione cōfingit nō s.
obesa fame nec ora rubentia subsanatas
opponit et carnosa brachia robustos q⁹
lacertos agrestium nec tot simbo ydoneos
terminat diuinum quin talibus solacijs offensa
animum posset et alios suis laboribus et
exercitacionibus sustentare ab quo profecto valde for
midandi est qd in deuteronomio ꝑ moysen
ysrahelitico populo dicitur est amonites et
moabites usq; post decimam generationem non
intrabit ecclesiam dni ethnici qa noluerunt
nobis occurrere cum pane et aqua in via cum
egressi estis de egypto ꝓ qua gentes illas
uitia nos inuitet idcirco ab ecclesia dei uiuentis
exhibiti excludit quin immo ecclesiastici sunt
ꝑ hospitalitatis officium occurrere neglexerit
q⁹ terribilis sua diligentia sit a uestra sua
diligentibus claudit qui ecclesiae fidelibus no
impedit hinc manifestum sit ex sacro sancti
baptismatis fonte regenitis nihil ex ve
teris uitiis esse egressi et eis quibus
diuina carpis et sanguinis mensa priuatur
nihil nisi quos ecclesiastici disciplina negant
Et quia consilia nos ab elemosinarum erogatione torpere qui uix ecclesiastica pericula
euasimus cum et sancti apli a quibus tam mul
di uicium bella congressi uiuunt gre stu
dio legant solliciti exhibere ꝓ qua si liceret
alijs illi potuisset nō conuenit ab hac sol
licitudine feriare a primitiis et a decimis et
primitiis fidei semen metitur et ita arentissimo co
rpori cōmunis ꝑficia fide cōsistunt similo
ꝑsecutionis labore ab ea exhibenda fidelibus
humanitate cōpescit nulla tribulationis instan
tia potuit eos ab impendenda pauperibus mia
exhibere Unde paulus ad galathas Alterius
quoque et iacobus qui videbat columpne ecclesiae dextras mi dederunt et barnabe so
cietatis ut et nos euangelizemus gentibus
ipsi at in circumcisione simus ut pauperum me
minerimus esse memores qd ecclesia solliciti fuit hoc
ipsum facere Ad horum quos dixit De collec
tis autem que fiunt sanctis sicut ordinaui
ecclesiis galatie ita et uos facite ꝑ una sab
bati unusquisq; uestrum apud se ponat recondens
quod ei bene placuerit ne aut cum uenero tunc
ꝓbatione ꝑcepte hoc mihi ꝑficere uestra
ipsa ratio Tantas fuisse erga pau
peres in apostolis liberalitates ut ecclesiastica le
gat qa euangelium ut ea domos panes
et sumebat tribus in exultatione et sim
plicitate cordis laudantes dominum Cura do
mos ihu nō in ea domos Quos secundis
negotijs nō sequit qui prasinum pessimos
ac repagula sacris clausis obtinuit mer
tes seruis inuehit sicuti cum pauperes ex
aduersis eiusdem hospitii ancillas tabitha de
mittit Ethelredo certe de summul
do ex eadem uerbis promissis fuit quae gra
dene ea et ꝓsemibus etatis ois puerula
uidi de quo minimis referre frequenter
audiui qa aliquis ꝓlixis copia laborabat
adeo ut nō nullos amicorum ualidi fames
extinguit ille in suo nescissimi sibi nepotum
ex ea soboles nō decet amissis frugibus e
orta fabia nō nulla disparuit et alimenta
potuit indigentibus erogauit ipse quotidie
panibus sacris panum mallatis agrimen
comedebat cibus ex hospitijs adiunctis esu
riens in uel sibi ut illis quid adde nō ha
bet cor compassione lacrimas flebat Cum
hodie ꝓgenies diuitijs floret et plum
bi ꝑ uita fuerit patrimonia possidet Val
dericus pia qui dum adhuc heremum in
ter insignis effecta et maxime sicut modo
ab nobis venerabilis spoletane ecclesie
retulit dum aliquis dominus mature uisce
pauperum quedam ꝑ foribus repit qui se
requietebat herbarii fasciculos colligisse
ex sal unde pulmentum conderet ab eadem ma
trona ꝓpter nullatenus potuisse Cum ꝑ ue
sancto martini ingressa hospitium aliquan
dum salis et uasculo recepisset uehemen et ira
to uas cum sale arripuit et ꝑ plateas ad
mixtis lacrimis strauit dicens et illud nō de
bere comedi ꝓcesq; a cypriano qd ꝑ audiens
negatum est ubi dicitur paulo post ut
reprehendat uarium nō sine stupore mira
culi sale repletum est plenum Quam sedens
ex marmore qui sublimis ligurie principa
tu est finibus fertilissimo cum uxore sua

studio ꝛ sustentatõe sua clarui de quo m
mini ut retrà tacà illud vñi celebꝛ solet
redolẽ meoꝛia qm ꝛ ipso sacro sancte resurrec
tionis die ñi dom eiꝰ aures ac blachis or
natibꝰ tñi regale palaciũ resplendẽt ꝯ
prosi supto affluerẽt. eisq; nõ modicũ ca
didatoꝝ turba clientũ conspiceret m
stri magnifice cõuiuiũ fecit et pordia
tus ꝑ oes mẽsas diligẽti cura pauperibꝰ
ipe ñi suis seruis dapifer ministrauit q̃
bus sufficiente impletis ipse ad sibi resi
dui fuerat quasi priuati accepit ut pas
chale illa solẽpnitas ꝛ pauperibꝰ emteꝛ
ceret p̃ceꝝ familias nõ dom priuata
refectio sustẽtaret. De quo cerã vir dei do
mina mea venerabilis hẽmita leo qui ꝑ
tẽpora ea fere vicinus ꝛ cellula vicinus
adiuuit hoc ꝛ signa phibuit. qa ñi ꝑ
fata marchionis hẽmo ñi nõ multis ꝛibꝰ
habitauit. Nat sibimet legẽ eiꝰ quã m
dixerat ut ad eius sibi nrãm hẽmitaꝝ
ninã peteret ipa ꝑceptiõ ducto senore gemmaꝝ
viz ñi ista quas fortassis egerat solidis illa
dere tradit. ñi ille dere ista virgini ꝯtinuo
numerauit. Descripti ad edificatiõis iam
melꝰ est relatiõibꝰ tacere q̃ ꝑ silentiũ
oblitione delen ñi tacꝰ largꝰ ad etoga
dos indigentibꝰ pontes exstruẽt ñi sepsime
septẽ si rite teneo nõ minima mõsteria in
ipsis suis possessione tenuerit pdis
et ornamẽtis munifica liberalitate ditauit
Quã ꝑcã sibi ꝑgenies egena succedit
absit. Videmꝰ et nepotes eiꝰ manda ꝛ
mdie ut pucos in qbusda ptes ecia regni
burgundie possẽt aliqꝝ ꝛ sup sorꝝ impa
tori nrõ sponsali cognoscẽt iure debita
Cur ergo timemꝰ deo reddẽ qd̃ contri
but qd̃ in hac vita nobis ut hẽdibꝰ nris
restituit restituit et m illa celestis
regni gloria sub fenore multiplicate re
tributiõis augebit. Ther ecia nosse
ope deputo qd̃ ueraciꝰ marchio qui
dẽ defuncto est septimo referebat aue
bat ei qa vir quida ꝛ thetonis familiꝰ
unde pri ꝛ ipse ꝙ ordinis existerat opti
mi ptis nris ꝑdõi dñi sororis pueriti
tiosis affluenti ubertim possidebat hꝛi
bebat ac duodeci filios cepit interuallo

gritie qd̃ post eius obitũ fiet si vmq; pos
sessionis hereditate mit tot dimidet tolle
redes. Dicebat ei ego quidẽ qui tot
hor solꝰ habeo sufficienter et pacifice vi
no ſz tibi tot dimissores emerserit quis
eor similitudes quis ecclesia nra illoꝝ lu
noꝛibꝰ et odij ingrua sustinebit. nec em
illic ee poterit vnitas uoluntatis ubi ta
multiplicia fuerit dissitas facultatis. co
lom ꝑcã qui vm patrẽ dño sit confiten
tio sine grauꝰ sue quietis ꝛuina tot dño
ri ipõ resonãt. Tibi gr̃ deꝰ omipõ
qd̃quid est mei iuris dilectis tradꝰ tesa
tis hereditis mee possessiõibꝰ eligo filios at
meos tibi cõmendo fac eis qd̃ in oculis tuis
bñplacitũ fuerit et hoc dicto gr̃ãtis sum
sagitte ptem allignant eaq; cuiuslibet fortu
ne ꝛuina acies superꝛa ꝯtent ſz inequa
litas sit gr̃ãto in terra relapsa est et sit
eudenti monstrauit medio qui dño qd̃ fides
obtulit clemẽtia dña suscepit. Cur illeda
mineis sim oblatione fidentioꝝ et alacrioꝝ
facto possessione sua cuidã eme tradidit
ea q̃ sibi ꝑpetuo iure ꝑ stipulationes ac rata
firmauit. Dzem ño ipe post hoc filii eiꝰ
tanta honoꝝ affluẽtia ãma sint habundãtia
ꝑditi tot ꝑdiꝰ ac tensim copia sint mag
nifice dilatati ut eozũ quis summã pater
ne facultatis ꝙcedet eis q̃ omnis fluxa mũ
di ꝙsperitas in õibꝰ amẽdet. Hic sic qui nos
tutiꝰ gr̃ãti de manu ꝑcis in celo recepit
sup filios suos ymbꝛe sue benedictiõis ni
fluxit cumulauit. Quod ergo in terra deo
datur in celo recipit. et inde sperandi est
fructꝰ quo ꝙcessit munus oblatiõis. Hinc
est q̃ angelo dñi cornelio dixit. Orones tue
at elemosine tue ascenderunt ꝛ memoꝛia ꝛ
conspectu dñi. Q̃ scilꝰ tale cõmercium ubi
ipõ fenerator et deꝰ omipotens debitoꝝ
et fidei possimꝰ cõpensatiõis nre de
bita digna reposcere si nrãs ei satisfecimꝰ
muneribꝰ fuerit. Qa in tpe gre
gorii pape qui gratianꝰ dicit secolo co
tigisse qd̃ natura sinit ei bonitas gratie
tis viz vir rectꝰ vitijs sui seculi ingra
vãbꝰ veterꝰ constituti retulit frangenteꝝ
rem primeuo sue adolescentie floꝛe pulsa
tis qa pater obijt cumq; in regalis fas

trgy nra surrexit ſz ñ sollicite ꝯsideret
ꝙ singule sit q̃ndoq̃ m hoc seculo timet
ꝙ labile q̃d supernet ꝙ velociꝰ eterna
trubile sit omne q̃d splendet ñ ꝯsiderato
ea esset decreuit regales m filias regni
celestis amore deponẽ corona mpiales pur
puras cucullas mutare Quid plura simi
lar ordinis studiũ aggreditur expedito
me huiꝰ primitiũ apl̃oꝝ trag lumiñ
deuotione copleta & egregiãte clientũ
comitatu monachũ habitũ latenter in
duit et sic ad se misit ñ regno bñ se
metipm finitũ abiens Quo mogla
gnoze ppulsꝰ ad extrema puenit nec
ad obitũ hor tã sedeãte ꝯuentionũ
clogiũ reclamare ñ destitit Dñe fer
q̃d ꝓcepisti adiple q̃d promisisti Quid
q̃d ei ab alio dicit ab hac ille audit
exactione debiti ñ cessabat Dñe fer
q̃d ꝓcepisti adimple q̃d promisisti ꝑa
mureꝰ t vinea ꝯstituta repostebat mi
nus q̃ ꝓfitentibus senuit mplesse
ceptũ Et hic t decima fuisset hora
ꝯducto exigebat regnũ post labore
et expleta reposcebat aplatione mer
cede Et dñe tamẽ dimitte nr̃ ꝯpellamꝰ
egenos prꝰ mistrando tã sobrie ꝰ
gruere dñe ipi turpite lanie edulio
ne ꝑfruem abstinẽ nec eis a albusda
sit torcens adhibenda mẽstra ñ no
bis olle uel tarabi vipa suffimat

Pulchrazatus nepe cuiꝺã gallie regio
nis epus ut ñ teneãꝺ m xpo hugo clu
macẽ abbas retulit dñi a filio requirẽt
yronomo q̃d sibi pare vellet audiebat ñ
mim ꝯuestrem q̃ ut tibi visũ fuerit pa
ra ꝙ me vero solo pozũ optimi pgrie
mus et grade opitulatozibꝰ exhibe ut
ne temne leticula ex eo quisq; debeat
absq; mea ꝓsona gustare discribes trag
ñ ꝯuestribꝰ pauꝑibꝰ tota ei no
ctem ꝯsumebat nec cuiq; ꝓter eos
ul minus tarnis ostiũla pozrigebat
Ide ñ scribs abbas iterũ retulit q̃ vi
quida dñi ordinis studio diuisi mundi lom
penetret impegit t hemũ ubi quida sce
frater t cellula mozabat q̃m post aliq
pegrinꝰ subiit t quisquis vicii clausa
trusse mõsterii nosset t cui subsequenter
et hoc subiit Questo te mquit ꝙ cum
tale dei frat̃ nr̃i ut laici siloci venerabile
fortassis adire cõgant denuncies fribꝰ et
abbati ãtiq; ab elemosinã studio nõ repel
lat sz pietatis opibꝰ sinit assuetꝰ sit ꝙ
senectũ ꝯstricta ungulam t ferulam Hic
et gehenna flammis vaporatibꝰ estuet et hoc
aie dapnatoz me frequiet audiete ñ
magnis eulatibꝰ fletuꝰq; stridozibꝰ
mgnũ m tartarũ sz ozones et elemosine
ꝑfuꝰ mõsterii malignis spiritibꝰ mate
ter obsistit et tã ꝓdi ex eozũ manibꝰ
multos eripuit Pegrinꝰ itaq; longo
post tpe ad mõsterii uenit atq; sibi ma
data fuerat frib ꝙ ordine nunciauit Illud
ptea satis indignamur q̃d a quibusdã fra
nõ ambigimus ut ipi viz mmtent̃ quod
se mentis fassigio pauper nõ qui abeis a
sit ãsi tamen greges t nudo resideant
pannicio. illi tunc matellis aut varia
te depictis usus alimenta ponat in gre
mijs Godefrido plane clarissimo duce
et marchio ñ phibuit m t pzie regio
nis historia ꝯmemorat qui karoli impa
toz xv̄i regi saxonũ qui gentilitatis ad
huc detinebat errore ꝯmisit bellũ qꝰ
denes pdidit tribꝰ ibi conserens postmo
dũ ꝓlijs karoli superauit eiq; postre
mo captiui victoz exuuiuit Aliquãdo si
ne dñi karoli ide evectus ut assolet
Thromzatus arce discubet pauperes nõ
quos alebat solotenus ignobilit recede
rent Hec qui remota periculo imitatoꝛ
mensa prandebat talia p minũ legatu
direxit. dñi vz mei optimi se se phibe
at t pauperibꝰ tempꝰ qua fronte ꝓsua
detis nr̃i sibi colla submittit quãe bos
tui desuntis et q̃s multa honoris tenet
ria exhibetis exhibetis. ad q̃d impa
toz rozde cõpunctꝰ erubuit et ex ore
gentilis hois euãgelicã ꝓdire sua
uehemẽt expauit ait ei dñs Ad
um ex minimis meis fecistis mihi
Letatꝰ est rex dñi a tali cozrectꝰ est
utpote qui nec dñi fidei tiuimenta ꝑ
cepit ea fidei fructũ nrãe sꝑa
ꝑdimbat Illud ꝓterea sui impe

nōdū est q̄ pedes lauāde pauperib⁹ salub⁹
rimū est ℣ Unde dñs aut discipulis ℟ si ego
dñs et mḡr veſter laui pedes uros debem⁹ et
magis uos debetis alter alteri lauare pe
des ℣ ut hoc ntradatu firmiori adhuc
auctē statuāt eozūdē hoc mentib⁹ ſ cul
tuer aīa adiciat · exemplū ei dedi uob⁹
ut et uos faciatis ſſā ut pauper pedes
m eā q̄n ꝓcepit deuotione lauāt lauā
tis ꝓfecto et aīa simul et corp⁹ a prāui
abluit ℣ Unde et petro ait dñs nō tm
pedes meos ſz et manꝰ et caput ℟ ut
tacz petro nō alia corp⁹is mēbra cū pe
dib⁹ ꝑter manꝰ et caput obtulit mīſt
her opa corp⁹is et cogitationes mentis eo
ꝓcepit · caput et ꝑ mētē manꝰ q̄ ꝑ
eā pomt corp⁹is actione ℣ Corp⁹ mar
mareū venerabilis siluestr⁹ epūs ſi
retulit q̄ nicol⁹ papa pie memorie
qui an tricesimū ex hac m dñi luce mi
grauit mēſ in toto anno ꝑtermittebat
die q̄n pedes duodecī pauperib⁹ semp
ablue⁹ q̄d si fieꝝ ꝑ totū nō ocurreret
die hūdū pietatis op⁹ expleb⁹ ℟ nocte
ꝙm de priuilegio mīe et electionis
dignitate plā m̄ datur videꝝ ꝙ dicē m
eā ꝓmtū habeat breuit exclamare
℣ Unctā elemosine que uelut fluctū
fontis irrigui et perēnis cānameā deter
gib⁹ et aſtrictū uinoz flāmas exstinguis
℟ felix elemosina que de gelſpne bau
tro tenebraꝝ filios extrahis et adoptatos
regni celestis hēre ꝑmittis · tu
de malis pauperū uolas i celū et illic tu
is amatoribus ꝓparas hospitiū ℣ peccati
es nō cōtaceſne ſi pauper nō emittis mu
tos ſi caro uīt pisces nō ꝑeunt i puteo
dñe ſi magis ꝑtā multa contrahis ne
cessitate retenti negligētes et noua
et mouēti tuo oblatā obiecit adeū ihc
multiplicē culpā reatus tu de caritate sub
tuū ſqualoꝛe cōſpicuos tu de deprauati
tuis ſtos tu fatis de gentib⁹ ꝓpriis q̄d
mīmi tū cozuelut ꝑhat cui⁹ elemosine ad
dñm cultū cōſpicuū culmē ascenderūt
℟ dulcis elemosina que tuis amatoribus
ſubes hēditatē i mateſſibile et celestis
curie dignitate ℣ mirāda mīe uirtus
que pīdzū oīm rubiginē purgat fre
mētū uinoz tū tamēta mortuſtat et
ſplendoꝛe celestis gre tenebroſas hoīm
mētes illustrat ℟ Per deū fant hoīb⁹ de
bitoꝛe ut regnū celoz nō ita quaſi alie
nū est aq̄rat ſz uelut q̄d ſui iuris ē
audacter ꝑadat ℣ felix mīa que de
miſcla q̄nde nascens ſz matura tui ex
emplōꝝ bīſtudīe paris tu negotiatrix
oīm magone pīdentioꝛ que terrenis mer
cib⁹ celestia compat et trāſitorijs eterna ꝑ
mutas felices mīdme tue mēb⁹ datur hoſ
pitiū ſuſcipit habitatiū ꝓbet pauꝑ
egrigiūb⁹ tenuit regnū pozrigit mīmo
compat aula celoz ℣ Inter ceteras ꝙ vir
tutes venerabilis frat quib⁹ ſatanas tue
nō abrigimo floꝛē pīdentie ihat ſpecialiꝰ
arripe m oīb⁹ te pietatis exercite mīſe
re miſeris affluē ut q̄ mīt pauperib⁹ xpi
miſeretur a xp̄o postmodū mīaz cōſequaris

In vigilia sancti benedicti abbatis

Uigilia ſti egregij cōfessoris bñ vi
bndicti ſtis hodie colimus et
mre est ut ad celebranda ſolēnitatis eius
ſtigma ꝓptos animos ꝓparemus ℣ Ita nāz
ſplendoꝛe tāte ſolēnitatis mēs deuota ꝛ
ripiat ad ꝑcipiēdas se pie ſeruitutis arri
gat et flāma dīm amoꝛis ſolito feruēti
celeſtat · ſcōrū tuoꝝ cōſuetudīe mūdat
eccā ℟ ſinceritas quoz cōfessione purificat
cogitationis ꝑne pulsu cānsā · ꝓparat
luminaria diuīe oznamentoꝛ ſpēs appen
dit ℣ In pectoribus q̄ mīs dīna largitas
clemēta varia disponat oznamēta vir
tutū ſtrāq̄ ꝑ hanc interioꝛ templi quoz
pīs ſtudijs quaſi tot chozusās lampadibus
accendat debem⁹ igit hodie bñ vitā
uelut egroti⁹ pīs visceribus compatiēt
ras mēto valeam⁹ de aſſūptione eius
eo pariꝰ gloriari ℣ Unit de redemptore
dīt aplūs q̄a si comozūm et cōmunem
⁊ si cōpatimur cōſequabimur · hinc rursus ait
si cōplantati facti sum⁹ ſilitudīni mortis
eius ſil et resurrectionis erim⁹ q̄d ergo de
bem⁹ capti electi oīm xp̄o debem⁹ et
bēo bndicto venerabil ꝓmitti ut cōpa
tiam⁹ egritudīne patrū celeremur
ad celos feliciter ascendam⁹ ꝑ xp̄m nāz ꝑ

tpale obitū nature debitū solui damde
comitatibꝫ ymdiis ãgelozū cetibꝫ ad celestia
regna migrauit ¶ In hac ãppe die corpo
rei tagrioꝛis molestia prulit ꝛsupscriptꝰ
aūt patriã felicitatis ethe plenit regna
turꝰ intrauit ¶ In hac die meritis disci
pulis mirabiliter sucrubuit febri mul
la ad cognitionē tibꝫ ẽt ꝛtibꝫ gloriose
lestis ꝛuectꝰ est celestia. corpꝰ ut depo
sitū sacrata mox ꝛmēchitatis induit est
stola ¶ Ibi decubes silino mr patroꝛū
discipulorꝫ manꝰ spūs reddidit ꝛs mox p
uia pallij strati lapidibꝫ q̃ chorusc̃ ad
ꝛmirabilē ãgelorꝫ letabile cōsoꝛciū puo
lauit ¶ Quid mirū si celestis curie sal
uatoꝛ ꝛsignis post felicē obitū ãgelorꝫ pe
ciit cōtubiū qñ quide et ꝛ carne adhuc
coꝛruptibili cōstitutꝰ cocti sepe cū me
mit familiare colloquiū ꝛsta ut de cetꝫ
silea vnū q̃ sacrū aut uendicū gregoꝛiū
m sibi fugit articulū cultari vre colendū
ee nō arbitroꝛ ¶ Plane cū vir dei bndictꝰ ꝛ
loco qui sublacꝰ dicit̃ constructis cellꝫ
mōsteriis solitariꝫ agẽt diuinꝰ q̃ admonitꝰ
ut loco cedẽt castrū q̃ ad cassinū dicit̃
ꝛpetebat ¶ Huc vir sctus abscꝫ ciuitatibꝫ co
mitus ãmiculo solꝫ ut erat iter arripuit
et p quinq̃ginta fere passuū milia gra
diens loci quo uehebat ibi sit ꝛs ei p
igneā loca solꝫ viatoꝛ cedẽt uberiꝫ
bitum ocurrebat duo p tinꝫ iuuenes vi
debant assidẽ qui sibi quo gressꝫ diri
gẽ debeat meditaret ¶ Cū nimiū iue
nes qui ab sit credẽdi nisi ãgelici spūs
ad sci viri custodiã deputati ¶ Quid aūt
mirū si ãgeli sctoꝛū viꝫ hoīm amatoꝛes i
ter edocebat ne vir sctus erraret cū et ter
ra animalia eiꝰ vestigia sequebat ne solꝫab
ꝛret ¶ Ita tres coꝛui p dñe uia ꝛditi dñi
sibi facti sint comites eiꝰ vestigia assidue
p sequentes hodieq ꝛ silua que venerabili
mōsterio cassini mōtis adiacet duo sine
tres ut ferunt coꝛui ãnia sp reuolutionē
mirificat q nos abilitis ãtiqui tpis coꝛ
uis nō nulli p dñe p tradite gnatio
nē semis assentiat ¶ Et ꝛ tertia cū con
die mōsterii fozibꝫ adiolat ꝛcubãtes
et alas ac rostra pandentes solita est
uelut debitū tensa ac uetuste possessoꝛis
mre deposcat ¶ Et ut clarꝰ innotescat
q̃ p uigil sup bñi viri dñia gra rhe
ruscauerit scire quida uir ꝛ p dicti cas
sini montis tui arce degebat cui dñs
uoce preceps est ut abscedẽt alteriꝫ
qui nouꝰ habitatoꝛ accedẽt loci daret
¶ Per plane de mane eiusde viꝫ bti be
nedicti discipuli uenusto carmine de
florauimꝰ q̃ ꝛ ueneride gregoꝛia
ne ssere nūme repimꝰ ꝛsup cui mo
q̃ sctū cassinū mons tenebꝝ satis mscꝫ
ne miraculū contigit ad no abze fieri
credimꝰ si ad eiꝰ qui mirabilis est in sūb
suis gloriꝫ referimꝰ ¶ Pncipio uero ma
ij mēsis ꝰꝫ ad quītū die augusti vigilia
qñ pluuialis ymber tenuissime salẽtem
squalẽtia rura rigauerat ¶ Cuiꝰ oīb tel
lꝰ arasceꝫ et feruẽte soluto mūdi igne
cuncta ardoꝛibꝫ estuaret die quo p
diximꝰ rustꝰ quida ut ubes puerit
sinꝰ noualibꝫ pndet postꝫ segetes
messuit mox stipulas que remanserat
igne succendit ¶ Repente sūb flama
sentet tota undiq̃ se adusq̃ arua tol
lipuit et nō contẽta paleaꝝ cumulis
q̃ at siluas et saltꝰ et quoq̃ fruticū ob
ima globis furẽtibꝫ conflagrauit ¶ Cuiꝰ
ad id puenit esset ut q̃libꝫ adiacẽtia
mōsterio ita pene ignis limgua p la
beret et nisi q̃ dubiꝫ loco sco mentꝫ
imminet subito maeris vastitate im
bellia brevis valde et cuncta apparuit
movꝫq̃ paulati in ampliꝰa se poꝛ
rigẽs sup̃ totū se undiq̃ mōsterii cir
cuitū dilatauit ¶ Quid verba diuinus
p traham q̃ mentis mirabilis supne vir
tutis potentia q̃ nimiꝫ deficiet̃ super
electos suos dñs custodiã. p tinꝫ sese
nubes ꝛ largissima ymbꝛi fere ꝛ undi
q̃ fluenta resolut adeo ut mo ꝛrꝫ
tis medii flamas cotigueꝛ ꝛs one sci
loci nimiꝫ p fluentis prellati copiosiꝰ
undationibꝫ tumẽt et ut ne q̃ a
bigat nubē illā meritis bti bndicti
fuisse plata aꝛs ad sola terribilis fulo
ri eiꝰ pressisse custodiã ni tota relisse
in cinnia undiq̃ sua serenitate clare

caret sit se ad mensura monasterij nubes
illa cohibuit ut liberi quide sanctis edi
fics adiacentia p̄fundet ad finitima aut
ar contigua aliis loca penit⁹ nō stillaret
ēza et hij qui vicinozb⁹ locis ad p̄tegē
di mōsterij undiq; confluebat mirabat
se subito madefieri cū cateris fuerūt nō a
quis sz sudozibus tabefacti Quid firmā
ergo fiduciā frēs mei in tā strēue tam q̄
pingui possimus habē p̄sidio cū cū se
uientis incendij flamas et auxilio lignoz
et lapidū conflagratione p̄hibuit q̄ nali
do putamus arbusto aut quas ntās ad yma
grāe dei fontis ab estiualis vinoū ardoze
defendit nube monit ymbres oppressit
flāmas extinxit edificij libe liberauit
Tu quoq; intentiua libidinis tue vis
bo estiuā si templū tm pertetas tua dē
tinillado ēsi lambedo festinat et hys se
sis aia tua ariditate tabescens et torpi
di nō resultat pete lacrimaꝝ ymbrē fla
gium cōtriti cordis salutifera copunctione
que viz dulcedo tui spūs cordis emolliat
sitz mes atridi ad p̄fendas segetes bonū
opis reuiuescat ut fiat tibi qđ p̄pham
dns pollicet Erit mā aia tua sicut ort⁹
tus irriguus et sicut fons cui nō deficiūt
aque. illud etiā qđ alibi scriptum dicit cū
te cōsumpsi putanciis quasi lumen ozā
tis Ecce mag dilectissimi frēs mei secūdū stu
dia mg celebzāde vigilias ut illi sime ac
ōtime solemtatē que in celestibo agitur
de omni vita nra vmas ut ita loquar vi
gilias fingamg in vigilijs quippe debet
celebrator affligi ut i solemtate valeat
q̄ tutam Hāc itaq; alijs illig ultiē resur
rectionis vite s̄ pasche vigilias celebzamg
collimg si voluptates ꝑprias fragilimg si cur
sus impetū refrenamg. si cogitationes p̄
nas a corde repellimg. si crebē post ūsum
nosmetipos affligendo corrigamg.
si demaz studeamg offendentibo p̄xīmo
rantibo subuenire. ueritate ozē p̄ferre.
caritā nō fictā in corde seruare. si nō va
camg fabulis. nō verbis inedimg otiosis
nō terrena que libz corrumpimg. nō ne
gocijs secularibo implicamur. si puras et
deo mundas cotidie studeamg oīōnes offerre

si verbū dei toto cordis affectu lugitē delect
audire ut xp̄us i lingua audiat xp̄us videa
tur in vita xp̄us in corde xp̄us habitare Eni
uero quisquis hec diligenter obseruat ille ne
cessario eterne festiuitatis vigilias celebrat
Et qđ modo cū xp̄o sese humiliādo mori
tur cū eo simul mane est resurgat Hac
igit fres karissimi sp vigilias celebrando
ad capescendā illig eterne festiuitatis glo
ria tota spūs intentio dirigat ātiq; dū
iugiter pagendo vigilias ihū semp
aspiciamg seruire p̄destinē unde p̄mo
dū mīt ipsa sōtemplai solēnia mereā
mur in patria maiestate regnare Dnm
nr̄m p̄z et spūm sc̄m viuit et regnat p̄ oīa
secula seculoz Amē

Vt iudex equitatis et discipline teneat rigorē et p̄ eo lorem plectendis quoniā populum nō perimat

Odolfredo excellentissimo duci
p. prior monachiq; dum pig
meta cotidie bibit ac mele cō
dita aliaq; lagena dulcedine gustare eis offe
ditur at in austeritate vilis vappe totū dig
delentur Et certe p̄ salomone dicit qđ q̄
mel multū comedit nō est ei bonū qui
mit adipati quez huius edulia viuēdi hor
be fastidiū repūnit et nauseatis ad
vomitū pectoris archana reponit Di
sapiens enim eminentissime quodāmō mulsa
cotidie pappis at nectareo sapore con
spersa dū tibi vnusquisq; ad vomitū loquit
nec aliud quidq; suggerē nititur nisi qđ tu
ibi auribo blandiatur Quidqđ tibi plane de
cedit est p̄z accurate reponit et quasi fa
bricis instrumēti studio cudit ac polit ut
viz quidqđ illud est substrati pōnis hymni
tas illud suggerat q̄ libera loquelis aut
coritas dictat Et o misellus et deceptuom
semp obnoxius nimirū fastigii dignī
tatis quia ei cateris dicat hodie illa que
sentiūt potentibo seculi fucata sermoīb
argumēta reponit et eos qui se alijs
cuilibet putos diuitis compellit semp
habē suspectos Dū ergo mundam quilibz
hodie excellentie tue pocula tm modo
melliti gustet id ei solumo suggerit
qđ tibi placitū et p̄tendit. inter dulces

cotidiane assentacois illecebras nō debz
molesti ferri meoꝝ amaritudē sermonū
tuꝝ inter suaues epulas alqñ placz agrest
tuꝝ vnoz herbaꝝ ꝛ quod ergo vnus tibi ser
moibz ꝓtulī hoc mīr ꝙ eplam repleo ꝛ
troz sane nullū mī displicet qā monar
chia hanc in ā pene centū milia degūt
hoīm tuꝝ rusticoꝝ quoꝝ vtiliū negligis
carnaz duri ꝙ quā regi et aīm nutri de
beat nō cōmittis ꝛ vobz ālpe quibz nīr
ꝙ regimis officiū ꝓmmes disputo mi
dicoꝝ nōnullī debes ꝛ quato mīr gloꝛio
sius est in optata dignitate fastigiū tā
to durius erit in reddenda rationē iudicū
ꝛ transfer ergo pondz in alteꝝ ut quod
ꝑpzijs nō potes cerninb fere ꝙ alijs va
leas cōtacto labore portare ¶ Illud etiam
michi nō mediocrē displicz qā in plectē
dis flagitijs et temeritis mīoꝝ hoīm
ausibz coherendis remissioꝝ exercere
qñ debeas ꝛ et dñi pdecessoꝝ ꝙs augē per
cata cōmittēs ꝛ enervato alpe rigoꝛe
iustitie strauerit disciplinā ꝛ et dñi
ultoꝛis sanctitatis cēsura reprimē temera
ria delicta quidē licētia relaxat ¶ Inordina
ta sane pietas mutat ꝙpietate ꝛ et timida
manu media vitia cauere egroti frenet
ci cum bibere putredinē dū nō secando
ꝫ palpando cotidie supdimit ¶ Ling no
lo acatrice farina copula ꝺemag qui
mollibz vngūentis nō ꝓmisit acredinē
tumoꝛibz exquirendis nulla ꝑ adhibē ꝺ
tuē ꝛ cō oīa membra cruciatu fugunt
offino ¶ Aliud nāpe sacerdoꝝ aliud compet
indicia ¶ Iste sāctē viscerib dolet pietatis
affluere et ī matꝛno mīe gremio sub qz
uberibz doctrine ubaribz filios cōfouē
¶ Illig auāt offinū est ut reos puniat et
ꝓuoꝛ malis eripiat inocētes ut rigo
re rōnis et iustitie teneat et a zelo
sanctioīm legaliū nō trepidet et rabi es
tatis linea nō trepidet decliner ut le
gittimi vigoris ī gremiū nō aneruat
ejemneit erā sp qđ ꝙ aplm dicitur
vis nō timē potestē fac bonū et habe
bis laudē ex illa dei ā mīster tibi ī
bonū si aūt male feceris time nō em
sine causa gladiū portat ¶ In quibz vi
qz verbis intelligi alind ē gladiū pōti
pis alind īfula sacerdotis ꝛ Ego em adhoc
ꝺi ensē gladio ut violentioꝝ mala de
beas palpare et vnge ꝫ ut ea sanideas vi
brati mucronis ictibz obtundere ¶ Hīc ē qđ
sequit ꝺei em mīster videz m ire ei
qui malū agit ¶ Si ergo deī mīster qui
mala facientes in ira vindicat diaboli
ꝙ cul dubiū mīster est ā ꝺmnosos
ac reprobos suauit palpat et sinit deo
plebet obsequiū ā ꝙ uersos ulciscat
sic mīster aduersam est qm ꝙ pietatis i
iqua blanditur ꝛ Necesse est ut cōtubat
murmuꝛ rubiginē qui semp in thesauꝛis
condito nil ꝙ aggerit ultionē ¶ Scaber
ensis effingitur qui dū cohibet ꝙ a vitijs
nō limat quo cōi ꝙ ezechiele dicit ¶ Gla
dius evaginatus est et limatus ē ut cedat
victimas evaginatus ut splendeat limatus
est ¶ Distat plane tribunal iudicis a cā
thedza sacerdotis ¶ Ille minuit adhoc gla
dium portat ut cū Tullione iuste viue
ntiū exerceat ¶ Iste baculo tm cōtento
ē ī noctē ne ut quietꝝ et plandꝝ teneat
custodia discipline ā ꝓ et sacerdos si imo
derata circa subiectos pietate resolui
et ipse sine dīni furoꝛis nō īmerito
redemptor ꝛ Cā sacerdos eāt heli de
quo dīm est ad sāmuelē eo qꝺ noluerit
ꝺigne agē filios suos et nō coercuit
eos ¶ Ecce meam domū heli qꝺ nō exqui
erunt mātes domoꝝ eoꝝ victimis et mu
neribz uīs ī sempiternū ¶ Et ꝙ indecen
sas ac negotia negotiū diuine nō negli
gat maioꝛibz ꝺe dei ꝓe missarū so
lēnijs et ozibz īsistendo cōsumat ꝫ
erat illic dicit qđ ne ipsi quidē sacerdo
tis mātes exoꝛare potuit vitijs et
muneribz uīs mechi eo qꝺ heli vicia nō
coercuit filioꝝ ¶ Et pende quale ē qđ
victime simul ac munera que pietas pī
cipalit ablatū habuit ergo subiectos ī
negligentia expiare nō ꝑt quilibz nāpe
falsē pietatis erroꝛe deceptus vnde se deo
placē īsipient auctumat inde adhuc
eū crudelit pugnat ¶ Et ex eo mereat
ira vnde se adeptus opinat sit gratiā
¶ Et dñi alys nemā falsē pietatis im-

rint ipſi motu dñe indignationis furiſti
Vir nãq de filijs ſuis habuit dubitauit ad ſonũ ut
ſe ꝓtegeret q̃ que cũ ferre cõtempſit ꝓtinꝰ
a leone ꝑuſſꝰ interijt Placet ſe deo de pie
tate ſua arbitratꝰ eſt achab cui benadab ve
ge ſyrie nõ mõ vocatꝰ fuerãt ſi in utrũ pro
prio ſibi dignatꝰ eſt aſſeſſore Hz andi q̃d
indiſcreta pietas mereat audire Cxma
dimiſiſti mãꝫ dñe viuũ dignũ morte de
manu tua erut ꝙd tua tua illi q̃ et
ꝑplus tui ꝓpli ei⁹ Saul agab regẽ a
malech nõ occidit ſz captũ parcẽs victo
ria cõſeruauit et ꝙ hac mĩa digne re
muneratꝰ audiuit Q eo q̃ abieciſti ſer
mone dñi abiecit te dñs ne ſis rex Prop
exercitꝰ ꝑplus erga mulieres madianitarũ
Hz aut illi moyſes Cur feciſtis reſeruaſti er
go occiſos interfite q̃cunq̃ de maſculi
ni ſexꝰ ꝑuulos et mulieres que nouerũt
viros in coitu iugulate Idem eſt moyſes
loqꝰ et tridat vngẽtũ frem et alijs et ꝓpri
mis ſuis et poſtea ꝓphetã milia hoĩm ꝙa ſunt
aut conſecraſſe hodie manu vnctũ dñi
vnxiſſe in filiũ ſuũ ut detur nob
benedictio Amalechites ille qui gloriatur
ſe ꝑmiſſe ſaul dñi ſe nõ galea ſz dyade
ma de capite bellãtis abſtuliſſe confingit
gladio deinde ꝑcuſſꝰ omnibus Interfe
ctores ejus yſboſeth dñi loco munerib⁹ capiũt
illius offerret dauid gladiũ nõ euadit Et
que ſperauerũt munera gr̃ ac gratiã red
dere cõmiſſi populi hominũ exp̃ſerunt
illatores Petrus ejus ananie et ſaphire me
dacii nõ molẽ abſtulit ꝓmiſit ſz eos exa
gladio ferieꝫ alioꝝ ne ſilẽ quid ſorte ſimu
lent torpa ꝓterrent Paulꝰ q̃nos dñi ab
ꝙcuſſibꝰ tueꝝ diſcipulos mittẽ iungi deꝫ
quibꝰ terminat ſalnatorꝫ ejus noſtes qui tã
multis agnis apparuit moy ut petro celitereꝫ
mum ꝓmiſit ꝓtinꝰ ei dicta redargutione cor
ripuit Pode nũq poſt me ſathana ſcandalũ es
ſi quia nõ ſapis ea que dei ſũt ſz ea que
hoĩm Quid eſt g⁹ ꝙ ſancta viri torqẽs delinque
tes tepidi tuetur ul' corripiendo verbo ul'
ſilentio ꝙm niſi ut manifeſte clareſcat
q̃ in hac mortalitate tecte nõ venit ſubla
dis ac mollibꝰ aſſuetus nõ miſcat ſꝛã ubi pe

nita diſciplina poſtpoſit ubi deſtricta le
gitimi vigoris cenſura reſtringit nec ut
ꝓna ſp ad malũ fragilitatis humane con
dono ad illicita relaxat Et ni ei periꝫ
dubio tota ſubiectoꝝ culpa redundat qui eos
ne peccẽt ꝙ credẽt ſub diſciplina loco
rũ habẽ debuerũt Inordinata quippe pietas
ꝓcerũ quid eſt aliud q̃ confuſio ple
bis nã dñi ille a modernis regibus ha
bena reſtringit ſubiecti quiq̃ nolunt offere
nes eam ꝑ abruptã rapiunt agẽ in
mitiũ luxꝰ q̃libꝫ et tũc luxus terminat q̃
ſepe dñs in libro iudicũ repetit Indie
bꝫ illis nõ erat rex in iſrl ſz vnuſq̃ſq̃
q̃ ſibi rectũ videbat agebat Et illud q̃
ꝓpe achab impiiſſimi regis dicit ꝙm e
chea ꝓpo hanc dñm iſti reuertat ergo
vnq̃q̃ ſz i domũ ſuã De ꝙpe quoꝝ ſaul
dicit q̃ abſtuliſſe crant arcẽs vomerũ ac
ligonũ et tridentũ et ſecurium uſꝫ adſti
mulũ corrigendi Retuliſſe ꝙppe ſunt ar
cẽs utenſilium cui zelo ac feruoꝝ ecclẽ inſi
gnitꝰ Hec ſtimulꝰ eſt qui pungat cui de
eſt qui delinquentiũ peccã corripiat Vnde
pungere ſe paulo ſentire cupiens cui noy
illi dicta dicebat Dure tibi cõtra ſtimu
lum calcitrare Et nuncio q̃ dextro ſit nõ ſi
ſuis hyſtorie tradidit ſz tomas ubaldꝰ vir
vite diſerte ac prudẽs i modo dictandi ſer
mone narrauit Theodoſius mag impa
tor cui religioſo quidã hũmita cõſuendi
habẽ colloquiũ cui⁹ videlicet obtempa
bat imperatoꝝ imperio et conſtrictꝰ ſibi ta
lentũ archana pandebat Deum ita q̃ deꝫ
ut erat ſimpleꝫ ac pure ac mundane ꝑ
pe modũ ꝓprietatis ignarꝰ auguſtꝰ diſ
tricte ꝑmonuit ut ei⁹ delinquentes pu
nis cohibeat et ea eoꝝ ultoribꝰ abſtineat
Et qui ſibi depoſcit a ſupremo iudice venia
ipſe nõ exigẽt a fratre vindicta ſed im
mi cui ipſe iudex dicat in qua mẽſura
menſi fueritis cadet remetiet vobis Im
peratoꝝ itaq̃ ſui vim fide mentis ad
hibẽs cepit flagitioſis et crimbuſq̃ no
centibꝰ ipſime cõmiſſa reliquie ſeculẽ
gis ac lege plectendis nemo ſit indul
gere directis ecclẽ aliena mira prudenti
bꝫ temẽ debita relaxare Ad hoc regni

sic oīm aluena dirupiterīt vissā tremefe
cit sic totū regnū in seruitutis ac pau
tatē cōposuit ut ōēs fere inf compe
diū sin limite se formidolose rep̄ment ner
uis p̄ēm timinos p̄ insolētā misisset
Vnde p̄ ora ppli hic se p̄ōm fama diffu
derat ī euulsione sc̄ē omiū vīm pacifi
cū regnū Dies facti sūt rea et oī pplo de
tis optate lūme influsit Tu quoq; ut mg
nifice scrūt t ppūpīn et legalia iura seruā
tū exempla ēppone nouīe pietatis ymagi
ne a te p̄ncipī q̄rende et erga ppīm qui tibi cō
missū est sāguine semp iustitiā custodie scp
tum est enī Beati qui custodiūt iudiciū et fa
ciūt iustitiā in oī tpe Et salamō Diligite
mīāt iustitiā qui iudicatis terrā Tu ergo ei
dē zelo semp ardentiq; incede nec p̄ iusti
tie tramite ut nō iudicēdo ꝑ remittendo
ad ipīm qm̄ p̄ iustitie rectitudo a uocāte Ad
mīgrāda ut spretis mundi vanita
tibus deo ſplacēt cōplacere

Ostē sue impatrīa a. ꝑ petrū mōcho
quitō scrīa Quia a sēta p̄ma mia
tēmoty scīt et hor tpe vobiscū ēe nō possū
sanc deo et cotidiana lamētatiōe suspiro ꝓ
teri ēn et cū ēt ad nos redeā hortor sanctī
patrēm vrām ut nō ei grauīe sit aspem
quelibz ac dnm p̄ferre et p̄ amicōe celestis
sponsi solitudīne uel etiā necessariū supti
mopia sustinē dn cū ppīis et te p̄nule
rit crucē ad mrēd si tu sustines ꝑ illius
amicōe paup̄ ēe Ibi ille tui virtutes et do
mīa nostē familiāt in celo spūm flagella
et obpbria colaphos et alapas patien
tur ī mūdo ad magnū que terrā ē hm
piahs glozie vnia p̄mas pompā et tiomū
di vagīna ꝑ ad longe glozioſa est te prebeas
eterni regis amica Recordāe ad dīm apli
Ecclām vgit ad ei ēō cōfea mulierīm ei
pozētes nō ei habem hic manēte ciuitatē ꝑ
futurā inquīm Felix mulier tale cōmercīū
ubi datur lucri et tollit anīe ꝑ tenebris in
te ꝑ terrēa honoribz celestis gle cōpat dig
nitate sicut p̄ aplm dīt Dīs cuo fem
et oīs gl̄a eius quasi flos feni arūit fenū et
flos eius cecidit Manet autē sēm ī dīm ma
net meritū Dicam autē qui hodie mūdū
pupurā cras mūdū sepulturā hodie quide
lībus dūatur cras a uermibz frūs putredo
cōsūditur hodie tegalibz mīfluis redimi
tas vilibz p̄tūculis q̄ anīme corpa obnol
uit Hodie splendet cōcuatū in regali ꝑ cubi
culo solio quas fetat marcēdo in sepulchro Ih
sūs dīs nr subtulit pensa et huiz vite labo
res cū illi cēnīt tollera ut cui ipse qui
iudicatus est iudicaturus aduenīt tu uelut
una de sapientibz vīginbz ornatus lampadi
bz ei dcrāt occurrīs et p̄ tempa p̄ncipū
in stola Immortalitatis amplas ac p̄ciosa
que de terreno fuerat fabricata metallo il
lud dyadema susceptas q̄d in celo factū est
de lapide p̄ciosō Vt ue similis mēbr ei
sistat que deū sibi placere desiderat

Domno .v. reuerendissimo .N.
Epō ꝑ petrū mōchū salutē in
dño Vere dignū et iustū est nos dīe cū
do laudabilis q̄a dū serati sumus dū p̄ci
pit et curat et medet dū vulnerat mūdat
et dolet dū uulnerat nō fugit
Ad hoc ei venerāde pater dīna seueritas
corripuit me molestie uerbis te cupiit ut
mī doale p̄cēm alacritate compesceret red
to te malleo disciplīne p̄cussit ut vas utile
domo dīi a scrabe sentīs sordis ad sup
ducto rubiginis squalore purgaret Hinc
est q̄ de increpatiōibz et disciplinatis ꝑ
ꝑphām dīna p̄cussisti eos et nō doluerūt
attrīuisti et noluerūt ampē disciplīna et
iterū frustra conflauit conflatoz malitie
eoz nō sūt consūpte De quibz et alibi ꝑ
ꝑphām dīna vox aut ois dom̄ ī sūl reiecti
uersa est tu sordes Dūt enī dom̄ ī sūl tu
sordes uerūt mī dīna p̄cor a iudīsione
p̄cussi ut mī desputatiōis nocumēta labāt
uel contra inste sententie impiī p̄ impa
tientia efferūt ac tūsē quasi mandē
metallo sordes sub dīne p̄cussionibz amo
lat mī quibz pereūt sūpra uerbere ma
nūlat et uulnere sentīs a se mūdos tubi
gine p̄mat et refloze cū candore ut rubi
ar resplendentis vite nitore clarescat
Ad ultīa ꝑ respectū dīne gr̄ie mte ꝑspi
cue videmus impletū cū mūdos oēs in
gr̄iam receptos et sic ab mīsericordi p̄cipīs
uahitudine cōualescens cūa fēlis ad limus
cetē grandīs reddīsti Vñ et dauīd non
migrata deo debes uoce timūe Castī

gans castigauit me dñs et mortī
nō tradidit me Et ī tona ī angustiam ī
me ad ma mea dñe recordatus sū ut ueniat oī
te oratio mea ad templū scm tuū de hmoī
gram artcēs cū eode ēpha hor potissimū de
bes fide concludē Ego aūt in voce laudis i
molabo tibi ēcrifq; nomi redda p salute mea
dño Quis enī qui te ueluid amisit recipe
deo largiēte meritū mg offeramo et sacrificiū
nrōz vitulos labiorū Et ī filia raguel dissam
mo · bndem ē nomē tuū deo patri nrōz
qui cū iratus fuerīs miam facis et ī tempe
tribulatiōis pcta dimittis hyc qui inoratū
te frequēter plane fructo affuo frequēt
ī sinagā ut cū mīmis tuis redimula pa
te cōponeres ut sōrozib tuis iuste leden
tibq sacrificiū indulgeres fz animi tui
motū quos lenio blandiēs limire nō potuit
austeritas dīna pdomuit et ut ita loq̄r
uel tua cessando placauit · semel mte no
luit ut sanies tollet · spūs ulciōs effudit
ut mansuetudō mte spūs reformaret Cui
to plane studio vitiū inualide sit vitādū ut
prudēter tue hādo ualet pbare indicīū
ma qui tibi tuū videbant amari tuoq;
familiaritatis accessū pfro mdigm dul
cissima nūr cōsū affabilitate pfruens tep
ī eos securo animū quodāmo iordeis a
mente constricto amplexibq delectās
fuit et manto dirabis · turbatq; est pre
ū oculo meo fiat ei potes alarū nocte
tēptare Iustitie dñi rēt letificātes cordā
ceptū dñi lucidū illuminās oculos Pre
ceptū Appe castus est · hoc est mādatū pre
ceptū mei ut diligas inuicē · hoc sane
Preceptū oculos cordis illustrat sicut econ
trario timor et odiū tenat Quis est ex
sicut ait iohēs odit frem suū in tenebris
est et ī tenebris ābulat et nescit quo
eat qā tenebre obtauerūt oculos eius
quo cōi dīs ait Ego lux ī hūc mundū
veni et oīs qui credidit ī me in tenebris
nō manet Ex hoc uero si oīs qui credidit
in xpm nō manet ī tenebris et oīs qui
odit frem suū in ioānis uerbū nūc in
tenebris est ille pfecto in xpm nō cre
dere et mādata cōtēnit qui fratrē odit
tenebris obtenit Ex hmoī igit aplīe
et euāgelice fidei rōe colligit qd qui
qs odit qd tenitate pximū me xpi fide
les suspicio minuat Et quicūq; ex odio
sq; ne nūcio sequit ut sit ei in fidelis
et in dēū nō habeat fidē qui cura pximi
dilectū in suimet amisit caritate Illa
igit sola ē vera fides dicit que p dilec
ne operatur Excludat ergo ab altario mee
tibi iracundia que odiū gignit que nimirū
cordis oculos quos p semetipm turbat p
turulenta superbie detegi cogit Et iracūdā
quisq; se uenerit perimit dū lesione pxi
mi uel qd atrocius est mortē sitit unde scriptū
est Virū stultū interficit iracundia et parulū
occidit inuidia Pozro cū scriptū est in aūt
dñe cū tranquillitate iudicas Aduersi turbule
tos ai motus sub mansuetudīs rigore cōstri
gimus et ad cōditōis mre pacifice redire
conamur ut sibimetipsi nō congruat ut fe
mīa salsedīs uelut aqua fluctuāte cōsū
dat et dū cor fluidū iracundia gemouet tep
unde fluctuāte ymago ei⁹ originē nō
uidet Quis demq; sapientia ēditur ut
quid quoue ordine agendū sit ignorēt
Unde scriptū est Vera ī simplicitate requiescit
de qua et alibi legit Ira ēdit stulta prudē
tes qā uis confuse animo ira si ualeat ā
de subtilit intelligē leuitas vicij mole de
pressa nō ualet explere Pozro aūt ā
cōsuenit frequēt iniusta iniusticia minus po
terit opari Quentin me fortasse quis
dicat si aplīs in epla nō scripsisset ira
mā vir iustitiā dei nō operatur Scīa dū p
turbatio nīal indicii sine cōmissi excusat
nō qd deus precepit sz qd furor fugere
rem punit Iracūdia sane sit iracūdie pes
tis in hoc patent exprimit cū nobis ira
cūdi hoīs societas explicetur et quasi
p antique scripture similā quadā nr̄a ta
rear exercitatiōe precluse dū a pximoz
suoz cōtubio separat Ait ei salomo Fo
li ce assidue cū hoīe iracūdo ne discas
vias eius et sumas semitas aie tue et inter
Helias ē cui habitare in angulo domatis
p cū mulierē litigiosā in domo toi Unde
qā se quelibet humana tāne nō tempat mitē
est ut solo bestialit vivat Pozro cū sane
cōcordia ecclesie inuidie fomes

tas sepe violatur sicut scriptū est Vir aīoso
parat iras et vir iracundus effodit puteū Pe
nempe iracūdia phibetur effodere q̄a malos e
nā quos ad furorē i ſaniā p̄uocat cogit ut
deteriores p̄mpatiendā fiat P nā p̄terea
lumē veritatis amittit et obtenebrate me
bs obtutibus in ordīe solis radijs offendit
Vnde dicit aplūs sol nō occidat sup̄ iracū
dia vrām · nā ī mūdicia mētis cōfusionē
tenebraz intulit hinc dens ille tradit sue
cogitationis abscondit Per nā S sancti spi
tus splendor excludit cum ī habitaculū
fieri mentis inpia nō meret vt p̄phaz
dicit Sup quē requiescet spūs meus ni
si sup̄ humilē et quietū et trementē sermo
nes meos Ista ē humile quid quietū cōse
quēs addidit q̄ dū in quietē mētem quietē sil
et humilitatē subtrahit sua ibi spūs
habitationē claudit dū q̄ se p furorē i
sania deiat ne ad se spūs sanus introeat
sementipm mens uelut sanitis foribus dap
nat Et sciendū q̄ ira sepe tranquillitatis
mēta colorē suppfiae mentis obtendit
dū in furorē īdignationē aptē nō ps
lit sī mitem dñi mira mētē velut ebria
no uehemētio estuat luc ex tristicia tentat
clamosas mētes forēs tonātis uerbis formar
Vñ p salomonē dicit ptolatio impioz
furor Et sapiēs quide aut cogitationes
malidi vipere sūt genitiones mentē cōe
dūt mites sīa Tradit physica q̄ ira ho
mīs tuphia sit etem alit tolis grassa
bilis et corruptibilis nō ergo sine mg
no labore cōpescat que nos p amōdesto
tit sī nāliē mīa phibet Veritas ad
uersū hoc victi sicut nec adhuc cōtra
pfectā nēq̄ debem⁹ desperare victo
ria Statim āppe nēa cū fista dicitur
ozig malit ra sīa q̄ pmi quide pctis
est tra gressione corrupta sī ad spūm i
columitatis p̄me p nr redemptorē egrīg
reformata Et sic lex carnis cū spū le
ge confligat facile mens nra uetustatis
sue tenebras supat si in eo quē reforma
ta concepit vigore celestis gre p̄sene
tat vñ dicit aplūs Lex cū spūs vite i
xpo ihū libauit me a lege pcti et mor
tis vbi mox addit Ista q̄d impossibile
erat legi in q̄ infirmat p carnē deus
filiū suū misit in similitudīe carnis pcti

et de pcto damnauit pctm ut carne ut nos
tificatio legis impleret ī nobis Porro si
cui uel cōcupiscētia que nob dicit nā lit
mīsite p vigore spūs superari nō possent
neq̄ ideo p̄dicator egregio impossi
bilia p̄ceptisset Aut ei nec aut deponte
et uos dñe nra īdignatione · ad ephesios
quoz oīs mō amāritudo et ira et indig
natio et clamor et blasphemia tollatur
a nobis cū omi malicia De concupisce
tia uero superflua est exempla ponē qua
et lex antiqua uetat et oīs sanctaz scrip
tura censura cōdemnat Supest ergo p
dīna gratia p̄sit que superet p dīna mā
data iubent Quid igit in deterius que
nimirū de felle antiqui draconis enomit
ut tenebrā letale virus in furioso cor pcti
tozde crassetur Ira siquide sicut scriptū
est demonium habet Vnde cum experimēto di
nosamus si saul irascentis hystoriā p oz
dīne ppendamus ait ei scriptum Cum
ei mulieres ysraelitar ludentes in sistris et
letitie tymp̄anis cantarent peussit saul
mille et dauid decē milia · irat⁹ est saul
nimis et displicuit in oculis iste sermo de ea
inde subintulit Post die aut alterū ira
sit spūs malus dei saul et p̄phetabat ī me
dio domꝰ sue Unde ipse videmus q̄d scrip
tū est legimus ira s· habē demoniū In sa
ul eī ira p̄cessit ut et mgo nec ne spūs ī
trodūxit delyre ad reptiū sui in tēli
vesam furoris arripuit et ad p̄mendū da
uid manu quo sancto habitabat spūs imita
ut ista teste scriptum tenebat saul lan
cea et misit ea putās q̄ configē posset
dauid cui pcto firmebat ei manus le
ue auctor mortis spūs enī q̄ adhuc ī
nocētes seruos mvidie facibus inflamabat

Quem ppe modū corrisile quide arbitra
ri territorio ca vere a decimo contingit q̄d
ad nram ꝓferto nouam ista ponē rei p
sentia q̄ fama vulgante puenit Adhesp
tata ātpe tam die ī duoz quoz idē p̄
bitoz cordibus sol inomdinis ortū debat
cosq̄ adhuc se mutuis furiaz iurgioz p̄cordijs
auctor discordie spūs accendēat Cuiq̄
p̄sbr cui p̄sbter p̄vocis cōtumelijs
irrisionibus lacerāret et alter alteri mi
to mordentis sale maledicti q̄ relatio
nibus cōspersisset vnus eoz minatus inte

tia que tumultuas solut. ad mysteriū pa
nis ⁊ paratq; accedit. cū magis sit sacrificiū
pertinū dmittā ꝯ laudis hostias ⁊ immolare
et placabilis deo sit bone voluntatis holocaus
tū ꝯ eucharistie sacramentū. Unde nō ono
si credimus si hijs uerbis miscuit. qd celebri
ato multoz relatione uulgat. Vir quidā ur
bis potentioris se interfecit hoiem a mi
cā filio moze seculi nō legibus euāgelij
multas molestias pulsat. patrem s. ultoz
interitu et stragem anhelabat hom et fre
quentiū reportabat manubias rapinarū
inter uias homicida defluens angustias
impiale deuenit adire fastigiū si quid forte
tot talamitatibus posset repire remedium sola
tiū. quo compto patrū sanguis ultoz inse
quit. cōis sine ut ebraalmi lege constrin
gat sine ut repente gladio opprimat impi
ger comitat. nitrantholius ad tribus tri
mpator agebat. Cui⁹ iter precedens mo
deste. ⁊ si seruus intrepidus subsequens ante
tandē celeriq; aperiret tandē contigit ut si
bimet ipsis dimicantes ⁊ mutuos ictus du
centur asperos ꝯ ⁊ ille qui hominē tres
erat nisi q̄nq; ad quinq; comitū duceretur
anxietā. mercenarius uero filij trigilla ferme
tingere obstantis armatoziū ⁊ime omnes
suos cohortat ut fugiat. Ille se prepiter
de psequentiū manibus aiutē non posse
me prōdentiū perijt ad hūilitatis umbra
culi confugiū fert. Petrus igit armis
brachijs cū ⁊ medij crucis austensis solo p
sternit. et uel miserendū uenia ul' ictu ferē
tis postulat. At ille ita victor adreuelitia
crucis manū repressit. ultio e
nā ne ab aliquo ferret. inhibuit. postre
mo placuit integrū sanctis ad honoze sancte
trinitatis crucis nō modo uitā ⁊ et paterne
ueris donauit offensā. Hac igit insigni
ta victoria qua ⁊ nō alteq; ꝯ sui et ut
ipi fatear nō ⁊i hostis ꝯ quesij crudis victoz
euaserat. ad regis tentoriū ꝯ nō procul erat
accessit ⁊ mox ut ad cuiusq; oratoriū ingre
ditur res miranda. mirabilis q; strupenda sal
uatoris ymago que ⁊ cruce videbat expsse
salutare ⁊ ꝯ uiuis ⁊ limate capite visa est
ut ab auctore mō meritū recuperat. atq;

qui ꝓpter eius reuerentia omiserat uindicte
et ab eo recipere salutaris honoze ꝓ quo
salutē cōtra postposuit ultione. Qd primo
impator audiuit honorifice eū et affert uosa
p ut decebat assibilitate suscepit et copiosa
muneris largitate ditauit. ⁊ sicut ille sac
dotibus ordinis officio fungēbat ꝯ ⁊ deuot
ad offendū deū cuius potuisset accedē ꝙ
tam excellentē diue salutationis meruit
gloziā optime. Quo uisa ⁊ismis in roze
ire ul' odij confusiōes agglomerat et tem
pō ultorie retributionis expectat ꝯ pni
ciose ꝯ noxie sanus abscedebat. ꝓmaiat sibi
ꝙpe uenit ⁊ intrandū qd adrefugiendū p
misit est sacramentū. Unde fortassis ac
tingit qd cuidā suo pbitero venerabilis ar
chyepiscopus mos erat
misse ybibuit qui ministrū pbr ad cri
minales peccatū questo nō mediocriter a
nimadu et senioz emplebat usuras et de tene
ro carnali conuersatione uindicabat. Hic ali
q̄n dū missarū celebraret officiū mē ipsa
dum corpis fractione tres repente famu
le ignis ex ipso relicti sacramento ꝓdeun tes
emicuerūt et in pecto sacerdotis terribi
liter impegerunt. Qd minister qd ee po
tuit subitus mētis prudēcia indimbat.

Illud etiā silentio pterendū ee nō ar
bitror. qd ide palermitane urbis ecclie et re
ligiosissimo cassinensis mōsterii abbas de
sideriꝰ uno tp̄e in ira laqueat ore diuersit
ate cū epō ciuitatis dum ⁊ quodā transi
conseratq; ee et ecclie ab eo qui beneficia
ne tūc erat electus ecclie bti barbati reli
quias periit. A minutis fratribus arripiebat
uotis sanas mirabilissime buste reliquias tra
dit sigillis competentes impressit et statuto
die ꝓ fidele quedā mōchi arriana pete
ti dona trānsmisit. ⁊ mox ut soluto sigillo
capsidiā reclusit. mane grā et uarijs
repletur. miratq; gemitus dece reliquias
quas credebat inclusisse. dolet epūs a spei
sue se suspensione frustratū. Reuersus grue
te ꝓposito dedicat. ecclie redit mirabilia
ri ut credebat capsidiā reperiens. ⁊ ecce
dū gradū sentit ꝙ mē busta aliquid
agitat. mox aperit vasculū et totū ve
nerabilium reliquiarū sicut ꝙstatum ante

perat mtegrū caput sacīmetū ꝑ paulu
īū vero et posita cās est dīno destructa et
totū mīlomū castrū ī quo fuerat constitu
ta qđ sane au ꝯpmisso sacerdotis ouen est
seu quolibz alio dīno iudino nobis ad liđu
patē no potuit De illo quoz dei iudino
mīt fiēt mīlomū dubitat quia ꝓbz quidā
ēt viri cum sōi uxore pernoctāt et postmo
d ꝯsūmesi nōsteno ī mōtho frūt ꝑponesta vi
tā ducebat Audit aūt ut ꝑa sua ebdoma
da mā celebrāde misse teneba affirmā dū
ꝑma hozā ēt fribo psallēt repēte sup eū ful
me irruit et consternatus alys hūt extimp
it Illud ea nūc ad medzā redit qđ
ꝑfato ꝓfessorino archiepūs cuidā ex suis
tribus ouesse ꝓhibuit ī manū demū te
pestate deprehēso futurū sēmēti affectio
sa ꝓpōsione denouit si naufragiū ēt ūq
uoti solue vite hui amore cōtempsit ex
plere uō ano ipō die quo uoti dnō sue
cōfessionis obtuleāt ita ꝑ sanctam dū hsit
mde discurrēt ēt laudēbo et cū sīna tribo
puerīs chozū ducēt et frīuola quēda ar
gumēta dīmittāt subito lapis sup eū de
tecto cecidit et obtruit vir mīsery ille ā
mūdū desere cōtempsit ultronē amisit in
vitū et sallacē carnis dulcedīnē ꝓdidit
qui amāde tante mētis est uentū hui
usmōi cōtingit qđ stupēdū est An mīa ex
altāt roz Et illud aplī horribile est mīdē
ī manꝰ dei viuēte Verūm tradit hi
storia qđ quidā faber sub tyberio cesare
tale quoddā ꝓgenuāt tempa mētis
quo vitrū ductile fieret ac flexibile et mīē
nām cuiusdā metalli ad ferientis ictū m
frustū ac solūm ꝓmanēt Cūq dū cesar
regie fores admisso ꝓgressus mīatoz
statā millatenā est cōfracta si ad silitū
dīnē nasis eneis ussarētur recepta est ex
dā lam ēplicati faber ait primo de pa
uimēto leuauit malleū de sīnū ꝓtulit et
mag ꝑcussurū collisit si obliquis ictibꝰ mo
le metalli rotundet hoc facto cesar ām
mato dyuit arripi Est ne quisq̄ ꝓcer te
qui hāc vitroz scīat refīrē conditricē m
iur faber nemīe Ex sup terra ꝓter se solū
qui hmoi artis cōphendat ingenū quo
cesar audito precepit ei primo decollari m
mirū reputāte qđ si hmoi artis ex̄plem fab
rilitas ī cōem hoīm notīā deuenīret au
ri cōspuerēt ut lutū omiaq̄ mīlesceret spe
nes metallox Et reneā si ita fragilē vi
tro natūā deesset uīz ut ductilis esset ma
ictū ferētis admitteret cuiq vmāj metalli
fulgoz ꝓspīcuā vīne clamatis equāt
Ut igit ad ꝓpūs reūtamur sicut vitrū
fragil nā depeīat et solidītatis ro
bur reteā metalla cōmedat ita ꝑ
tuīdīā tota vtutū structūā collabitur
et impiatis patētie maiestas mīterii ge
mārū splendoze choruscāt deo ī nobis ha
bitaculū fabricāt sicut ei illa vtutes
eradicat sic ista cōfirmat Pater tibi
venerabilis pater impte dictaui non ut
te docta qui es auctoze deo doctoz esse
sz ut turbulentis in q̄ sibi bus possem sub
allocutōīe tue occasione ꝓdesse ꝓter
ea uereoz ne sancta prudētia tua moles
te ferat si qđ sibi minoz quisq̄ suggere
re cū humilitate ꝓsumat ei ignoscat
hoīb ꝓhetica dīm uoce dīuisse Vehemē
et arguite me et mayse dīm sui mīste
ria qui cetu gentilis utz hoīs oze pauēter
audisse stricto labore cōsumele Omnipo
deus qui te generalīde vie nobis ītoli me
reddidit et vinoz om te fruat cultore
squaloze et tēp̄ exercet ꝑ ignē vas cruciā
suo spūalīū vtutū ingenio clarificē

Hic contemptū preciosarum vestiū et ꝓlicīū laudat amictum

Omnipo dīgnatōe frā bmīe
P. petroz monachū salutē ī dīno
Tēptare et tempestat adhibit ōba
medīne grīb si langruīdo obeat no
e vnde medīū cōsīa reprehendat se
cit ei ome qđ potuit qui tucta que de
erat arthigene curatiōīs arguīenta
ꝓsoluit dū hmoi febrīgeī morīt qui ei cū
rādi mimo ꝓpe erat trīmme nā tene
tue nā qđ sūū erat ꝓdustra artis ex
hibuit ars ideo talīme nō patabit dīm
iam frater est ex quo tibi ꝓfessōīs ves
tīū ctus mēdauit et ut ita loquar am
bitionis tue vīsum tēp̄ lenire febrīs ar
dor ꝑcepit Ego ait tibi velut medi
cus impiis et oleū leme ars ꝑnalis

amonnois adhibui et aufare corrup
tionis ymbi frequet infudi Hec scrip
turam tibi de fuere pigmenta quatu
ſmag dñi exponē ſtudui velit aroma
tum ſpes p̄ſidere no ceſſam Et qm e
go ſū reteris fruribus uilib⁹ rosa te fili
ma confeta ſit et dñi fetor p̄cio qđ mouit p
ſe quaſi p̄cio arridotū bibi ſuaꝝ tradi
bendi qđ appmanerā quotidiā Ac et cal
cem poſtremo adiſtoit impreſſi dñi mo
ri veſtigi ignes tartareos immitates mit
tam In no adiſtoit famuli dñi mb⁹ imp
mebat tacubo eñ et hic neſtes tineis et
illic carnes medijs obnoxias phibebat
dicēs Agite mee diuites et plorate ululā
tes i miſerijs que aduenēt nobis. dum
ne ure putrefacta ſint teſtimēta uſtra veſt
ra ſint a tineis. aurū et argentū uſtrū e
ruginauit et erugo eorū i teſtimoniū erit
nobis et arcebit carnes uſtras ſicut ignis
Hetalia Atque qđ mihi p anaricia poſſidet
rat Flamineas uestis et que caro q mer
furans veſtibus ornat flāma poſtmodū ſtri
dente p frangit In no medicinale ferrume
ti ambitioſi veſtis erā ſaluator appoſuit
ei diuite biſſo et purpura decoratū flam
mis infernalibus ardere phibuit Scripturā
quippe tepe michi aliud mihi per diuite deſ
hendituꝝ niſi qđ ſub mitore veſtis erā ſi
ne mā legitur ſplendide dominatoꝝ qđ at
et m ipſo indumento mundum cultoribus or
nati ſn dubio vane gl̄ā deſhendit appetit
Premo Atque illic anhelat priuſis veſtibus in
dui ubi alieno ei aſpectu negat mituen ſi
adhor quiſq; cultoribus mundis emtaſſe
rō cupiſſet ut ſe mirāti mundiq; oblectat
aſſerm ut alienor paſcat illecebras om
ſoli Ac dū mulcet oculos exteriora mūde
rū interim mōdus offendit obtutū Volent
plane potentes ſeculi ſalcātes obſequelam
dominus delectari ſperā ſi mercatores hoſpitiū
ſit mundus ſi ſambuli quiq; diſſi cultu
ſpere videant ſuſignes Ac videamꝰ meta
tore ihū ioſiam attendamꝰ etiam regis
egregii primeſole qui mirabili pietate ei
m ſpū et virtute helie ut reuertet corda
patrū in filios et incredulos ad prudētia
iuſtoꝝ Perpedamꝰ itaqꝫ imperator reli

et terre quibꝰ p̄ſul metatoꝝ ſui veſtib⁹
delectat Ac euāgelio teſtante cognoſcimꝰ
qđ veſtimēti ei⁹ pulos mihoratur rame
lorū deque ſaluator Quid mat exiſtis in
deſertū videre voluiſtis molliby veſtitū et
ce qui molliby ueſtiūt i domibꝰ regū ſunt
Ac ſi manifeſte p̄hibeat qđ no celeſtis ſi
terrenā regis dignū decreuit obſequijs
qui ad vane gl̄ie mitoꝝ acruate ornatū
geſtiūt Denique Mollibꝰ quippe veſtibꝰ
regalis aula aſperis et mendis delectatur
carta · ois ei gl̄a eius filie regis ab intꝰ Et
eccleſia ſiqđē ul' quelibꝰ fidelis aīa que et
ipſa ſponſi apl̄ici eſt filia no extrinſecꝰ
no emteſe ſi ornata grandet Interiꝰ in
dims obtutibꝰ appare nec oblectat fucata
pulchritudine veſtiū ſi ruinantē gl̄iā
varietate brutū deq; ea varietate ſcrip
tura proſequit. in fimbrijs aureis circū
amicta varietate Vbi audis voluptatē veſ
tiū que celeſtis ſponſi delectat aſpectū aīa
certe mitee caſtitatis candore conſpicua
ad dei omipotentis oculos ſpūalis biſſo
ſine rollobio p videre et mereri Ac per ea
dē flāma feruide caritatis ignit⁹ diuerti
ma ſine diſtinctō rotā rubore p fundit
Cui nō mal abhor ſeculo fundū mactā
ſtrare ul' cōſimari p marmoꝝ aiude eō
cupiſſet tinc uelliꝰ conchilij ſanguine
tingit ſic regalis purpure ſpem mittat
ſi dum p nec dū priſca q̄ nitoꝝ abeſſe
credendū eſt qđ dū mens amena ſempꝰ in
rentis paſtue grandia firmitē ſperat ue
lut i ſmaragdinea decoruꝫ ſpecie i mar
ceſſibilē veratē Vnde et p petrū dicitur
qđ regnauit nos deus in ſpē viuā p re
ſurrectionē ihū xpi i hereditate incorruptibile
et incontaminatā et imarceſſibile cōſer
uatā in celis Ihūs plane veſtibꝰ amando
minꝰ ſe mundiſſe teſtatur cui p ezechielē
loquit dicens Veſtiui te diſcoloribꝰ et
calciaui te iacinto et cinxi te biſſo et mūdi
te ſuſubulis et ornaui te ornamēto Iſtic
demq; cultꝰ huic i mundicia ſpūalis or
natꝰ idē petrꝰ a mulieribꝰ exigit ſil eis
ſemoniatis ac luxuriante compoſitione fa
lerate mtendat. Denuo ſit manus nō ex
trinſeca capillature ſed circūdatio auri uel

argentu ꝺ mdumch vestimetoꝝ ꝑ
ꝑ rultꝫ ſꝫ qui abscondit ꝫ homo cordis
ꝫ mitꝫ tꝝ humilitate q̃n et modesti spūs q̃
est in conspectu dei lonplcs ꝫ inuisibilis ob
lectat ornatꝫ et cū sua q̃ma conspicit
emte virtutibꝫ in eo ꝫ uirō nolat ampleꝫ
tur dnat pulchꝝ es amica mea suauis et
decora sicut ihalm · sicut ihalm ait nō sic
babilon quia vidit iohēs ciuitatē sanc
pura et casta et auratā auro et lapide p
tioso et margaritis ymte pennā ī manu
sua plam abhoīatione et īmūdicia fornī
cationis eius Babilone sane dyabolꝫ ihalꝫ
mihabitat oēs · Ille luxurians cōmixtꝫ
uanitate refertur hic aspis et humilibꝫ si
cordis nō desit humilitas delectatur Auctor
porte superbie sepe mtoꝝ vestiū q̃uerat
a spūs aūt oēm ut humiliato cuilꝫ mi
sereat ꝫ uitat ſca sicut sacra regū testat
hystoria rex ysrl iosaphat rex iude sedebat
uniſas ī solio suo vestitꝫ multo regio in a
rea ingꝫ porta samarie et uniūsi ꝓphete in
coīi conspectu medianꝫ ꝓphetabat Auctor
ꝺpe medianꝫ fornicē multo delectatur illece
bris et in umbrati dedecoris aspectū p ora
ꝓphetarū officinas fabricentur falsitates
Ar contra eū ide achab rōmuntis helye
dura ꝑ ut digna emt verba ꝓpēt ar
mpedente suis cultibꝫ dnm furentis ira
dei terrā formidaret scriptura teste sūdit
veste sua et tegumt cilicio tarie suam
ieiunantꝫ et dormiunt in sacco et ambu
labat demisse capite fortis ꝫ semo dm ad
helyā test testibꝫ dicēs ſcōne vidisti achab
humiliatū coram me

Ego abstuli a te misericordiā meā et indum te mu
tatorijs et dicit ponite ydatī munda sup
caput eius ꝺcnid ꝫ ihūm sacerdotē vidēs
magnū nisi mediatoꝝ dei et hoīs dēt in
telligi Plane sicut ꝫ sorobabel filiꝰ sala
thiel qui de regali iude stirpe processerat et
ihūm filiū iosedech ꝫ sacerdotalis admīstra
bat officij dignitate israhelitici ꝓplis post
septuagīta annos magni babilonie imperij in tantis
cuasit templū qꝫ ihalm qꝫ diruti fuerat
redimita nomine construxit · Ita mmer
electoꝝ post huius vite tempta que sepe
naria diēm repetitione destruit ꝫ ihūm
ypm qui vere rex est et sacerdos de seruitu
te huius mortalitatis eripiens et in celesti
ihalm templū dei qui est sm ecclā renouatis
de qua mundi seruitute dicit apls Nā
et ipsa creatura liberabit a seruitute cor
ruptionis in libertate glie filioꝝ dei Dñi
unigi ihūs in corpe suo qd est ecclā sordida
nequitia depont ꝛcipit honorē ac gloriā
regnī assumit qā oēs electi chorꝰ alu
gribꝰ squalore tenebris rusticē liberat et
immortalitatis stola immo splendore sem
piterne felicitatis indūt ꝺcnod ecclā ī
psalmo dedicande domo apissime canit
ecclā Conuertisti planctū meū mi
hi sacciū meū et circūdisti me letitia ut cantet tibi gla mea
et nō compungar · Lydaris ecclā munda ī
eius capite ponit qd felicitatis ecclē glo
ria coronat Unus itaq; vte uasis mem
bri dilectissime frater ieronyma ancte ec
clesie Idrimen bladimen contemp
ne ludicras ac fluitantes intentus hu
bitu lasciuias despice · contentꝰ
extremis ac nullibꝫ sub sancte regule te
lege constringe · noli alteꝝ sapē ſtime
ultimū in spialibꝫ nūpcijs arcubus pe
te · humilitatis ymāgā phoresie sequēdo
negligentē obrepsit ꝫ primā corrige
ꝺclemēto itaq; qd ꝫ salomone dicit ꝙ
ascenderit supra te spūs principis loci
ne dimiseris · ar si apte dicat si tep
tatiōis spūs contra te in aliquo fuerit ex
surgens humiliare primo nō relinquas ob
riosus igit te pura nestē alba tū quod hu
militas contegi ꝫ tū superbo ac pertinaci
dimitte flamis eternis urendū tradidit
sepelirī Ad firmanum episcopum q̃
ecclesiam magistri non debent pre
liari nel ex minimis ulasci

Domino Odelrico firmano
epo · ꝫ. prior mōrig mey
plebisq; deuotionis affectū del
ectabilis vte sanctitatis eplām quata cor
dis auiditate susceperit ꝑ seuerā eplam

ca quippe tohabitatrice ⁊ cellula ingis
teneo tñ ea sepe cofabulor. tñ ea mte
noiſ hoiſ vſi spem ac vel vltro ymma
gine mā feste cotemplor. ⁊ſt m ad m
ea gramt fero qđ ſi no tam honorati
q̄ onerati me in sancti iohīs laude te
pero. ⁊n hoc iande flebilis ⁊ſt mea
calamitas q̄ nō mō mei me tam impe
dīt ſi mſiq; ſi iohīs ⁊ mea pbolez ⁊ſt
ti manđ delinquūt. Absit aūt ut tñ vi
tñ fatear. etiā me pdicando meū hđ
hō ⁊s potes salte p̄ benuolentā falſi qđ
uero meminī ⁊ſt cōi mēte ioā confitet
aliqñ ut ide ſit. et ego dicentis opinione
berū. et ego ipſi rei qualitate medacii cō
fitear. ad dñm meū qđ sepe versat in ore
meo qm quiſq; me mei. m ob meū lau
dat. cupidi. me grulonibo assentatorie
laudis arcuſat. timor dēte ſi cōſcia pti
no aio ⁊ſt iſte m̄ loqui. velut ad uoſ me
q̄ tonet benuolū. reddē mūq; me oleo de
lenſice ſuauitatis aſpergēt. ſi me delectā
laudi fauorib⁹ no ſpernat. ⁊n mea igit
laude confidor. et dñi magnificū videor
extimesco ipē appe fauor obumbrat. qđ lau
dis amōdū. et is qm videt. ⁊ſſe laudator
existimat. ⁊ſ aūt credit. qđ quecūq; humana
mens sano utitur. fulta cōſilio ſi ſe ſub
traho. et solent manere. nec ⁊ ſuis facul
tatibz deuenit. vnde melio ſperare promīſſi
possit. ⁊ſ mortalis appe conditio vndiq; tor
quata. atq; constricta. quid nouit. vnde possit
optari. quis em̄ sciat. qđ m extremitate fue
rit. an hūc deus hūc tondat. mūdū ſ; dñs ig
nosset. qđ fecit. an mūdi pñs pīs nouit
forſitā. qđ post eius tm̄ mi ſit futurū.
vtrū ſ; m̄ ministerio ſui cursus vtrq; astra
deſerunt. vtrū ne post ea que mīc ſint
alia. q̄ſq; elemēta succedāt. ⁊ſ et ſera
phī illa. que ysaias. ap̄ſa in cōſpectu dñi ſta
re cōſpexit. ſenas alas habuiſſe. ⁊ deſcri
bit. duabz ⁊ſt velabat faciē et duabz
velabāt pedes et duabz volabāt. vela
bāt pozo faciē. ſine pedes. nō ſuos ſ; vti
q; dei. et quid p̄ faciē dei. nſi mūdi pñs
pīs. qđ p̄ pedes. nſi eiusdē mūdi fines de
bet intelligi. Alarm̄ g̃ ſcīpt. et pluēs ſit
que velāt. et pauet. q̄ volat. qđ ex diuīo

rēll opuſ celsitudine tñ p̄ pauca ad nr̄am
p̄mittam̄ adnotiā. phīma ⁊ the
zauros secretoz celestiū ſeruat. ostulta
p̄ qđ fundito ignorem. qđ an mūdi pñ
cipiū fuerit. fuerit. et qđ post cōſūmationē
ſeculi ſit futurū. ide ⁊ſ habet. ysaiat. pōza
tquit. aīmā mēa. et nomiſia q̄ne futura
ſint. et dicta. qđ dñs egit. de medio aūt pau
ca ut singl̄q; cognoſcam⁹ q̄ne tñ ex ſcīptu
rīs nobis attestatione pandit̄. ⁊ſ ex
aūt in ihīm ipſū quātā nonne paciam̄
inopiā. q̄ sapientiſſimo int̄ hoies exiſtit. nō
erubuit cōfitēri aut ei salomō. ⁊ſ ut iuſti
sapientes quoz opa ī manu dei ſunt. et tñ
nasut homo vtrū amore an odio dignus ſit
ſ; qđ in futurū seruat. in ētā. ⁊ſ non dñs
qđ tñ iustos dicat. et sapientes. q̄ minīſtros
cultū debuerat ſubtrahi nosci. ipſos etiā ⁊ſ
habet q̄ne futura ſint ignorāt. ⁊ſ mihi cō qđ mo
nō me de sapia ſ; et de vite ſ; ās sanctita
te laudaſſe. nō ut hoc ſtā vtā prudētia re
dēt ſ; ob hāc fortaſſis industriā ut me adq;
cinctū sancti ⁊ tamē actus in stigaret qua
cōfidēs. ut in hoc valeo q̄ tribz assentiri
dñi. q̄ quōmō otioſo uerbo ratio reddit. dñi
ſola fatui appellatio. rehēne ſuppliū tem
net. dñi dīc legis nō apex. nō iota p̄teat
dñi ſola contuitū visio. mēthe. tēmē ⁊ntr
rat. ⁊ſ et huīq; mōi venēabil̄ pater quis
q̄ dignā cōſideratione pendit. ex dīna
p̄t miſeratione p̄ſumē ſ; nefas. vtrū ualeat
ī q̄tribz equibertū maiorz suoz ſeruī
tate dormire. ⁊ſ seruī tñ mūdi vndiq; fre
mat vndiq; uelut marmī pelagi ⁊ tumeſce
nba ſe p̄cellis attollat tantaq; nobis ⁊ſ
rorib⁹ molestias inferat. ut turrem ponā ī
ſermōe negotiis q̄ obſequiis vacaē. dñs ut
ad puritatis nos aſpirāt. mūdicia plerīq;
cōpellat. ⁊haligna plane ſpūs ymāgī gren
tur. ⁊ſ ira odioz ac sine vltiōis oēs
hūoze p̄turbat. tot ēt bella cōdit. deſcrimīs
armate acies p̄mit. hostiles ipetus ⁊hor
reſcit. ut de mīlibz amōē vnus plures vi
dent abſimm. q̄ mīlibz quiescentis corpo
ris cōdiuois cystido firmē ut q̄ modū mari
moz grēs hr mūdi ⁊ſ ēt ī montib⁹ ſepel
tas obruat. tu ſpāt. mīm. pelago ī nichil
tois ferientiū. ⁊ſ ex ira mīc ⁊ mūdi

q̄ et cet̄is sc̄is ꝑsbr̄is no milia h̄ ex-
pla ꝓstringēt. nisi vob mcomꝑabiliter
nouerā ip̄m mtm̄ heret sibā cet̄ni tenere.
Plane q̄s no videat q̄ sit ihonesta cofusio
ut q̄d agendū ecclia denegat ip̄rudenter
ipa rōmittat et cū alijs ꝑdicet pacta
mfedēabile ipsa cont̄ nocētes attendat m
ne Cōsignū ē hec facien q̄ aplis dic-
illud pōno q̄d ad vōos aut dicm g̃ alijs do
ctes ꝛcipm no doces. qui ꝑdicas no furtū ꝛ
dicis no mechādi mechāris. q̄ abhōnandū
dola sacrilegū sacrū et ꝓpue id q̄d de hmōi
sto subiūgit. qui in lege gl̄iāris ꝛ ꝑuari
catione legis deū ihonoras ꝛ in lege āppe
dei sacerdos no timēdo gl̄iāris. q̄ loci mīst
terij ad ꝑdenda legis mādata sortit̄ est ꝛ
ꝛ ꝑuaricatione legis deū ihonorat cōmixt̄
dū sceleg̃ia trāsgredi no veret. dū ep
aliud agit aliud ꝑdicat. q̄rit̄ in se ozō ab
cause legis obseruatione detrahat sinit
subis et ꝓpl̄i sēs dīs dicit. Ve vobis qui
q̄d abstulistis clauē sapiēcie et sūne ꝛsi
no intrastis et intrātes alios introire ꝓhibu
istis et vanā q̄ fronā qua lubricus audacia
sacerdos quilibet in diuisa ecclie cōfederatione
desudet. cū ipe suis cōsozdis no remissiōis
diligat verba sz effectū ꝓpiciabilit ad vi
dicta dñi dic. Sanc̄e deus omnū gēmas quas sa
luator noster de celo venies attulit duas q̄ sig
nā ap̄s ꝓlatā ruinā monstrauit quas et in
se ꝓio cōpressit et ut nobis ꝓmeñtare
docuit trāsire s. et pacientia et detrāsire
de dicit aplus. ꝓpter nimiā caritatē suā q̄
dilexit deus nr̄m dū filiū suū misit de pa
cientia nr̄a aut alie scripta sunt ad nr̄am doc
trinā scripta sunt ut ꝛ pacientiā et cōsolatio
nē scripturarū spē habeamus. Ꝛ caritate nr̄a ꝓ
dei filius descendit. Ꝛ pacientia nr̄a ꝓpa
bolū suū ꝓbauit. Hijs munit virtutib⁹ et fi
datores apl̄i sc̄i ecclām condiderūt et ꝓ
pugnatores eius sc̄i martires dīs̄ciplinā mor
tis suppliciū triūphātes gl̄iosi. Ideo ergo
q̄ fide q̄a vnīsalis vnit ecclia missij ser
ca rōmpi arma concedit q̄d ꝓ terrenis
et trāsitorijs ecclē sacrilegijs horrorē aget
ī gladios debachat. Dozo si sanctum in
ꝓiciet hēticos ydolorū ꝓ cultores nec q̄

primū si pugnat eis q̄ fidei catholice
primū nō refugit. Duo q̄ terrā vilē
detrimēto fidei fidele gladio impetat
que sem vnigenī xpi redēptū sanguīe nō
ignorat. ¶ In galliam audiui gressū fimbo
fuisse q̄d refero mr̄ abbate et quada se
culi ꝓpotente orta nō leuis de ꝓsessione
contēcio fuit. Quas aplis vigilijs famoro
bo mimis dni certatet et iurgijs tandē
vt armis agēnt vnigenī conditū est. Et
seculāis quide pauis copijs cāpū pluui
ro ingredit. anes struit runcos ordinat
ats ad fortit agendū. cui mētes ārtissima
cohortator ꝛflamat. silnescit. cū gla
dijs rubet clipei. confracta clamor
attollit. minātes armatoꝝ fremitū in
horrescit tela strīngūt et aduersa ꝓtin
mipera arcuisis ad rogradiendū mētibo ꝙ
spectat. Abbas aūt nō armis tuentē spe
sua sz in ihūane salutis auctore fōtibus cur
tis quib⁹ se dimittē cōuenerant suū ꝓhibuit
comitatū. solos ac mōchos suos equis impo
suit. capita cucullis opti protexit. sicq̄ cu
cullus velut galeatos et loricatos fidei mūni
mēto cruciq̄ vexillo adloci certaminis venit
Cui q̄ vir ille nō ferrea ut speculabat arma
cō spicit sz trū celeste atq̄ angelica aūt ad
uētare comitia aduertisset. ꝑ tēpo ei ei suis
obuiā dīm timoroū horroꝝ fugasit ut desili
tes de equis primo arma ꝓicerūt turpe se
ipsos fore putarent. idulgētiā flagitarēt. Cui
sic nimiū timulos victorie tēpi ꝓhalijs obti
mūt. q̄ no in frameabo nō in cōmeabo gla
dijs spe posūt sz q̄ dīne tm̄ potentie
mite ꝓstrpsit. Ad hoc si quis obmurmurat bel
lūs usibo leone se fregēter ꝓtulisse po
nsse veritū sēm esse. dico q̄d senao qui
ner petrus ob hoc aplātū obtinet ꝓtupa
tū. q̄ negauit. nec dauid id certo ꝓphete
meret ozanias. q̄ thoꝛ alienū lucris tua
sit. cū mala nl̄ bona nō ꝓ meritis cōsideret
ipsi cui sz q̄ effectus debeat ālienatibo iudicari
Quā hoc legit̄ egisse nl̄ legis dominū gre
gorius qui tot rapinas ac violencias alogo
bardoꝝ est ferentē ꝓpessus. Ita ambrosius bel
lū arrianis se suis q̄ ecclām crudelitet
infestantibo intulit. nec arma sc̄ōrū
quisq̄a tradit̄ surrexisse pōtifex dam

verberari nlm et mox addit. Dimen
sum pcti est et plagarum modus tra du
tagat ut quadragenarium nullum no excre
dat ne forte lacerato ante oculos tuos obeat
fiat mig. Ad viz illum plm legale scrip
tum nobis et allegorie misterium. adragie
sum. Hinc e quod ante vite signar cur
rit deserti. hinc moyses et helyas insti et
ipe dns tot diebus ieiunauit. q etiam
sanctor horis vel in sepulchro mozmo iacu
it. im michilo p resurrectione diebus to
tide in discipulis fuit. ating nos sua me
dia plus migi. adorat ut post vestigia
capitis mei gradientes et mortui mundo
et peregrini velut hospites essemus i seculo.
christe quos pretio mlegre dii vapulado scripsi
mur credi adragenarii et plagarum mul ti
plicatur. Omnia quisq in hac vita et frau e
runt primam nullam pmodum et sine cruciatibg
sentiet pena. Dozo tnario ut misterium se
cretius ad fide. anarii at ut quis sensus
nos primet ad exanone. et qd quisq in
peccat. nl erraut in fide nl deliquit in ope.
digniu sint q post paulo q utrobiq peccauc
rat ad effecta purgandis effectu tor utrius
et aliquies vrentur ubertu adragenis. qd at
diat vna mina et nl dubio am indices
uni detrahent iudicii de adragia minue. ut
dii ad legale talentu no primerit ei contra
ria existent nitetq no nisirent. et ergo
qui venisse legis autoritate et euangelica
pla comedat ut et sanctos apostos in coeli
no resos et beatos merear legamq sepe mihi
no verbatos. Ozucifixi at scripta sint ad
miram doctrina scripta sint. ad ab surdii et
ad inepti si nisi sua etiam in pars unit o
no quo vrebant dudu in bello. Ita et aplus
iterii dicit. castigo corpus meu et i seruitute
redigo. et alibi. sci iudibria et ubera quasi
Dozo dii mang carnifice nisi ab infligi
do mentibus cessat. ad obest si sancta deuo
no ipa subtrahat unde sanctis mentibus pe
cepta fieri meditur exhibeat. Ita cu spole
me dirige meos ante conspectu dni verbero
deuotois ingemo desideriu ac si carnifex

semret undo quasi q amoe xpi tm dulcis
est mi pena ni deest ana promptu suspe
re aio si presentor offerret. velle propo
subire nitoriu ng habeo cessante studio fa
cilitate ipe me verbo atteres ostende salte
rem ens ad voluntate Primum si me presentor
alliget ipe me verberare qd verberandu me
ultroneq exhibeo. na solent septua disci
pi ipe rex mitis xpus no solu a nobis q
cta a pte et a semetipe quos tradit tuen
dos sca de patre dicit ap'lus. qui pprio filio
suo no pepercit sed pro nob oibg tradidit illu.
de filio aut alibi. q dilexit me et tradi
dit semetipm q me. Hinc q me cepit manu
affligat sil carnifex ictus infligit. ego spe
ro hmoi exaiationis autor existe q me ex
amandu ultroneq offero. Preterea qd tibi
panni pellis e arida ille mi pphani templi
pano dei vocant laudat. q confertu ieiunio
corpo et disciplina verberat. Plane et sanc
tiones no nullos a deliquit vapulare et
inpiit. vii plerisq sancti pontifices quosda
ad penitenia venientes prius i oculis sue vberari
precepit sicq demu pcitentie tradidit po
nit. sca et ani nos oibg fere sanctis moste
rit hec disciplime regula nedu fuit i oppi
nita et si no adeo preaudita vii et singulos
penitentie annos millenis scopis redimere co
gnouerat. Tu quos no disciplime regula si
logiosis disciplie detestatis mutata. nec pe
nitet in disciplina din psalmis sed chorez
tis ut consuescet a tu disciplina psalterii et
dic obsecro fiat mi pace tua loquar dete
statis illas q ex nuce fiunt. Spiritale disci
plinas. damnas fortasse et hoc. ad sepe fit de
leui anabis offensione cosessio venena forte
nl' ut mihi aliquando nerberis plagis
subire scripsimq sed qd disciplime iste adole
scendu leuiores fuit et cuigne aiq mi fies re
gulari assuete. Respicias e qd no derogat
no reprehendo ne coi communie sit ordinis co
suetudine veniat videamus. Age ergo si qs
quadragenas ut dicit est institue mihi cta ne
nl' cta si presumimq dicet usq centenas. qd si
centenariu i hoc pie deuotionis sacrificio mihi
ing attingat mihi no cta dicetur mihi no ne
cetur. adtingetur. affligetur. mihi certe ar
millenariu ac detrahet no licebat attigere

manu consilio simimus audio ia pbis apm
quaꝫ congruu iudicaui n̄ exemo breuiu tibi
quo vñ dono pensimus delectus ornare ꝑ et
mox ut nauis vna missis litteris ꝑ appulit ut
ad vos impiger iter arripẽs dulcis fama
mitit. De iacob siquide scriptura dicit qꝫ sim
plex habitabat in tabernaculis idcꝰ terrena pla
candi et frenu mundi bo dicit qꝫ sola diligit
cũ diligit terrena cognouit. ego quoq; qꝫ cũ ia
cob domi simplicit habitauit qꝫ tibi plus spiri
tua q̄ carnalia quesq; placẽ no ambigo spiritali
sancte tue munere placere contendo. Quia q̄ cũ da
uid fugeret a sene absolo magis sibi ꝓfuit exilij
achitofel qui in urbem rediit q̄ ethay qui vn
a fugere dauid tm̄ uidit assecla nõ recessit.
Idem q̄z dauid lege constituit in isrl ut equa sit
pars descendentis ad plũ et remanentis ad sar
cinas. Et potens unus istius plus moyses i
mplendo dñi uelut onosq; ozat. q̄ iosue luctat
urbibus amalechites tribuit armata ocurr
rit. Sed ille spine ꝓbet septua cũ dicit qꝫ ma
nus auꝫ manu moysis vincebat isrl sin autꝫ pau
lulu remisisset superabat amalech. Sed multu
mung mihi congruere datur q̄ ad qd̄ ab eo ipso
cui datur congruit. Aliqñ certe si uite rancor ame
nitatem recessisse que in causa videat cur apostole
sedis antistes nisi q̄ diuina vitam breuis
huius spatiu die claudat extremu. adeo ut post
beatu petru apm qui p̄ annos xxv tenuit annos ius
sedit nemo postmodu eorum pontificu hoc spatiu
ꝓtulit equauerit. modicis ymo tribus vix ass
pta in pdicte sedis culmine calcauit qui merito aliox
ul ut quibus transcendat animos ad considerandu
exemplis ut ita loquar stupor obstupescit qm̄ hec re
nitet vincedi nullus qualibet ad manu notoria i nulla
alia temp orbis etiã repit. Assignatis mortalibus di
ne dispensationis reuelatur archanu videt nos
qd̄ deuere modici relictis hoc ordo. depo sunt
ut hodie q̄ nisi mecu moriens in cruciat et q̄ despi
cenda sit talis vita q̄ in ipso q̄ principat e
uidenti ondat animo dei famulus hoc tm̄ an
gustus tpis compedio meruit memoriter quisq;
ad ꝓfectandi sui obtu custodia generetur et
arbor ysaiani grãis dñi eximie ar vince sim tam
sancte coaluisse cõsideat flamen exussi sozomenus
in suis vendicat vannis electis cõmemisset. Ex quis
pia fortassis obtinat cur et regibus hec cede vi
uedi breuitas nõ occurrit sed et octauianus
augustus quo imperante saluator mundi de v
gine nasci. et dauid rex de cuius stirpe dignatus
est appagari. alt lui. altus vel amoris eccl
i regali fastigio floruerit. Post quos et alii ve
ruissq; regni principes et si minus magnifice
nõ tñ ad instar romani pontificis breuissima reg
nauerit tpa q̄ntitate. Ad qd̄ facile inducitur qd
cũ vnus ei mundo ꝓsideat regens at plurimos
tm orbe terrarũ sua cuiusq; regni meta coartu
dat. qd̄ quibus imperator ad ꝑpe vestigia
coarctat et tñ rex regni et princeps impe
rator christo i eterne vitetur honore ac dig
nitate preferri. Unde quilibet regat defuncto
ministratione eius regni tm̄ cui ꝑeunt desi
nit. Cui nõ sedis apostolice pontifex moꝝ uniuersi
tñ cui patre mundi orbat. Quid ei affirma
de regibus asye a quid ethiopia de principibus
sentiat aspicere. nã siue moriat siue uiuat qd̄
ꝓcul a se remota sint uitiaq; mentis ignoret
Est et aliud cur mors quibus regibus no
magnopere sit terori q̄m secularis principes a
turbis populariby ꝓsint sepe gladios timuit
sed ut de multis paucos adnibeo Gaius.
Claudius. Nero. Galba. Otto. Vitellius. octo
isti imperatores p̄ continua sint serie vnus post
alterum principari et exceptis claudio nicen si
quis suis ut hostilibus gladios intercepti. Post
modu quos sicut roma tradit historia Maximi
nus. Athemis. Alexander. Maximus. Gordianus
decius. Gallus. Volusianus. Ocl. isti seriatim sibi
met p̄ continuum ordine succedentes gladio tru
cidate ꝓstrati sunt. Secula ec ergo principes qd̄
diuise mortis exitibus exponit cor audaciis
eorum quin no terret. Pape nõ vita qd̄ sola
talis obtu lege concludit cui ecclesiarum vniuersalis
episcopus cui lucet finat mors cui p̄ ampla ter
rarum regna diffundit. Et sicut sol sicut sol
lucet si eclipsi forte sustineat ꝓsto tñ est
ut tenebras tocius ubiq; mundi meminerat
sic ipsa ei ecclesiarum vita recedit duce qd̄ vnq
i mundo est longissima regnoꝝ spacia morte
eius fama p̄currit. Et consequens est ut ds
ta sublimis singularisq; ꝑsone casu obturbat

de consp̃cia ꝓxii ꝺnersatoꝝ gl̃ificat
ar in eius conspect̃ qui sorti hoīm stelā
subtilit̃ amīādo condēnat. Hinc arredit
quia in die iudicij cert̃ sūt neq̃ testes
si vre voyssent certi fient defensores. Hoc
teq̃ mō male agēt̃bq̃ vtilit̃ ꝓmitt̃ qđ vre
viuentibq̃ ꝓmissū est in salute. qđ sancti angeli
qui deputati sūt custōs i admonitiōē ꝺnoīs
i reprobos exaggrant irremēdi felices gl̃
sūt qui tuste viuūt. qđ ꝺi malignos spūbq̃
fedeabilit̃ obluctant̃ ꝑ electos fortissimos auxi
lio muniūt. Adde etiā qđ et ipi spūlis militie
fortis nr̃i sūt obsequio deputati. qđ ꝺi tegim
mur et no succūbimq̃. ꝺi ꝓtegim̃ et qđ leq̃
ꝺi oppugnat certe violēta hostis et nō ex
pugnat furtiē nob̃ tentatiōis ꝓdus ac
cumulat et ꝺi labore certamis irrogat vic
toriā nob̃ meritā subtrahat. ¶ Ecce ꝺi
tanq̃ volentib̃q̃ victa ꝓstrigim̃ usibq̃ hom
ministrat̃ cotidie oīa reptimq̃. relin̄q̃ tamē pa
uit et inferni. Hinc ꝓsumptiosus nos fortasse qđ
arguat si autē scripturē sūma no attenta
ꝑ ecce paulq̃ ethnicus dicit. Dia et via sūt
sine paulq̃ sine apostolo sine ꝛephas sine hr̃ mi
dq̃ sine vita sine morte sū ꝑsentia sū futura oīa
et via sūt vos et ꝓpi ꝓpter aut deus ꝓbatur
oīa veraut sūt hoīs si ipse hō sit vocāt homo.
est et qui solo nosse sit ipse est qui re ipā et meri
tate sit homo. Audi salomonē. finē tamē loquendi
deꝰ ꝓpter audiamq̃. ꝺeū time et mādata eius
obserua hoc est oē hominis. Quis aut finis loquē
di nisi ille de quo dicit apūs. Finis enī legis ad
iustitiā ꝓpīs oī credenti. Finis dico ad legis
ad iustitiā ꝓpīs est ꝺā quidē finis veri finis no
ua lex loquit̃ ad ultiū sine dubitatione referatur
Ad mētem nō nō erubescit dicit qđ ꝺne legis ser
mo iustificat et animā a sordibq̃ mundat sicut
discipulis aut ꝺā uos mundi estis ꝙ sermonē
quē locutus sū vob̃. Deū nō time est victa que
deus ꝓhibet exercendo et abhominando contēne.
mādata illiq̃ obserua est oīa que ꝓcipit
agendo exercere. Ille ꝺeū timet qui satagit
cauē qđ ꝓhibet. ille mādata eius obseruat et
studet implē qđ imperat. deū ꝺeū time et ma
data eius obserua hoc est oē hominis ac si
ꝑspicue dicat. qui studuit cauē ꝓhibita qui
neglexerit implē ꝓcepta qui vtiq̃ caruet no
mine. Qđ hoīs habet si hoīs esse nō habet
quia nō venit ad virtutē nois qui ꝛensetur
ille mentiri se credat vocari hoīem q̃ hominē
recognoscit auctore. Quoq̃ ꝙ ignoratignora
bitur dicit aut sine hr̃e sit homo ꝑspicuū est
finimit nā ei dicit. stelle no sūt mūde in con
spectu eius q̃ntomagis homo putredo et vermis
homo vnde ad abrahā ei ad sūme collo
quiū culme attollit̃ in dñe salutatiōis gratiā
gemētur. huiq̃ humiliatiōis recordatione depmit
ei dicit. loquar ad dñm meū ei sim pulvis et
cinis ¶ Ida et apud grecos hec tenet con
suetudo ꝓhibet̃ ut ei imperator quis ꝺignē
mirate veatur nec ut imperialibq̃ fruit̃ insig
nibus redimito cōne simul ac sceptro gla deau
rata ei dextra gerenti vallat obsequijs. ei qui
ꝓpitur modulatiū modulatibq̃ psallentiū cho
ris. quida sibi ꝑsto fit obuiq̃ qui vt vna manu
vasculū pleni mortuoꝝ ossibq̃ ac pulueribus
offerat. Talia nō frustra him subtilit̃ pensam
ac pilis pensilibq̃ mollit̃ demolitā cum gemi
gnis adhibetur et repēte fumū ortū flāma
subito vorare cōsumit. vt m altero debeat con
sideratē qđ est in altero valeat videt qđ habet
In rebus se quisq̃ ꝺnēm recognoscit. Isq̃
pia colligit in die iudicij et subito inuidi ar
debit. Quinq̃ dñi se similit ac sua tā vana tam
floxipendenda consideret de imperialis culminis
ascensu fastigio mullatenꝰ ꝑsolestat et ꝺi pos
sessor alt̃ possessio subtiaē oīm ei tacui no a
bigitur tā quasi de singulis dignitatib̃ aptis
qua ad sūma ꝓtenꝰ est nō inflet̃ Quicquid
ergo mūdane rōdinois ordine ho considerat
et ꝺi ossibq̃ eiq̃ oīa cernit attribuit nobis ꝑ
sino veneremur gras conditori. Ignorate mundi
gl̃am, sub iudicij sui calcibq̃ deprimat. vivoꝝ
carnis aurā tā pulcheꝝ reddat. die sue voca
tionis tue ꝑfectū sūmis ꝑ obtutibq̃ aīmonat.
districti vltime discussionis iudicij cotidiani
cat quing ꝺi nisi creatoris sui legibq̃ subditur
ani nil creatāb̃ que terrene sūt videntiq̃
signis in celesti aules gaudijs sublimis

Epla
petri damiani ad alexandrū papa missa
mediolanēsibq̃

Alexander epūs seruus seruoꝝ ꝺei dilectis
filijs et ārchiepiscopo mediolanēsi clero et
ple. salutē et apl̃icā benedictionē Diuini iu
dicij dispōne geritur ut mediolanēsis eccl̃ia
filius et ārchiepiscopus vobis subtractus ad pri
stinū apl̃ice sedis rōdinē ascendēs ac manu om
nipotētis pastoralis cure sollicitudine desuper
vñi et tocꝰ vniuersalis eccl̃ie curā nr̃a nobis
nr̃isq̃ nobis incūbat ꝓpensiꝰ curā nos ipsa
nā nos ꝓpiorat ex fragilis ut vñi nos cō

Epla leonis ppe petro damiano dictante. ne defuncto epistopo bona ecclesie deseruantur...

Leo epus seruus seruor. x. x. x
dei dilcis ni epo filijs oib; apostolicam
salutē & apliā benedictōē Cuncta auctore deo
sic nob; cure aplice sedis cura specialis est co
missa ut p diuinā mīam aplice sedis ecclesiarū
cunctarū gralis sit frequens delegatio. nūs cōpe
te videtur officio nō solū q battenq adusq ec
clesias tumentes ausibq; sint usurpata eorū
ḡ sed ea ne ultrō cadē psumāt p posteri
ḡ Cuncta aut ecclesiastica qualiacūq
plebiū p cōsuetudinē sana ualētia cognoui
ut uis sito defuncto epō dei epi hostiliū ir
ruentes diripiant. sacrilegiū ei ḡdam mor
diripiat. ḡdoq; demos intendat uites uiuis
et arbusta bestialiq; rabie ferendo furendat
ad nimiū nisi ecclastica uigoris fuerit censura
coercita. haut dubiū nō est qui regnoribq; il
lis repetim furoris ensis immineat gladius &
honorate gentis p̄mū dirue & remissionē mā
dati. si malentes patru il' mala mulcta incor
re scripturā culp̄ aliāq; offensionis sibi dignū sint
ā nō carnales gemitores ysaqui & gastrimi
pan meū sitā ecclām & aqua ex aqua et
spū sco regnū dei uiperinū gregi dissipare
conteditis. Et si sacerdos quilibet ex debito huius
ne conditionis obiit si epūs nr̄ qui alterius
uicarii epūs est ex debito dominici mei mi
nisterii sicut ei paulo dicit plures facti sint sacer
dotes sedm legē eo ad mortē phibentur p
manē. cuius aūt eo q̄ mater mei seni
pūm habet sacerdotiū. deū ergo honorare
debemus qui mortali uitae ex carnem fragi
lem ab eterne felicitatis consortio subtrahit. de
functo aūt eo ad diuina qui immortalis
eterne gaudia est fel odij et uiri malitie ab

celestia p̄ticipe ingenuitē concupiscit. Vos
estis dilectissimi membra mea uisceā ac mee sit
satagite p̄ uos mādan celestis mercedē ut mee
uicā meritō semp debeat de sancta congregatione
eius fructū consolatione gaudē. Et parua aūt mi
ro qui de regime dignitatis est nāsti qā nostri
ministerij tps sancta electorū cursus equalitatē
ac tranquillitatis iugiuia cū cetera hēsibq; cōsum
detur. Quippe deus dilectissimi fili mei ab om
nes pauitate custodiat. et p̄ iustitie semitā ad
celestia nos regna p̄ducat. Epla leonis ppe
petro damiano dictante. ne defuncto
epistopo bona ecclesie deseruantur...
Leo epus seruus seruor. x. x. x
dei dilcis ni epo filijs oib; apostolicam
salutē & apliā benedictōē Cuncta auctore deo
sic nob; cure aplice sedis cura specialis est co
missa ut p diuinā mīam aplice sedis ecclesiarū
cunctarū gralis sit frequens delegatio. nūs cōpe
te videtur officio nō solū q battenq adusq ec
clesias tumentes ausibq; sint usurpata eorū
ḡ sed ea ne ultrō cadē psumāt p posteri
ḡ Cuncta aut ecclesiastica qualiacūq
plebiū p cōsuetudinē sana ualētia cognoui
ut uis sito defuncto epō dei epi hostiliū ir
ruentes diripiant. sacrilegiū ei ḡdam mor
diripiat. ḡdoq; demos intendat uites uiuis
et arbusta bestialiq; rabie ferendo furendat
ad nimiū nisi ecclastica uigoris fuerit censura
coercita. haut dubiū nō est qui regnoribq; il
lis repetim furoris ensis immineat gladius &
honorate gentis p̄mū dirue & remissionē mā
dati. si malentes patru il' mala mulcta incor
re scripturā culp̄ aliāq; offensionis sibi dignū sint
ā nō carnales gemitores ysaqui & gastrimi
pan meū sitā ecclām & aqua ex aqua et
spū sco regnū dei uiperinū gregi dissipare
conteditis. Et si sacerdos quilibet ex debito huius
ne conditionis obiit si epūs nr̄ qui alterius
uicarii epūs est ex debito dominici mei mi
nisterii sicut ei paulo dicit plures facti sint sacer
dotes sedm legē eo ad mortē phibentur p
manē. cuius aūt eo q̄ mater mei seni
pūm habet sacerdotiū. deū ergo honorare
debemus qui mortali uitae ex carnem fragi
lem ab eterne felicitatis consortio subtrahit. de
functo aūt eo ad diuina qui immortalis
eterne gaudia est fel odij et uiri malitie ab

sit ozigenis dnosse p̄mozū ibi cā maiozis
ad etha salute habeamo sollicitudinis tremēti
p̄ā ignis ea prius ligna cōflagrat q̄ quibq
oriunt. et sons illas an oia terre uenas ifudit
q̄ quibq p̄flues diuat. Vnde nos dilectissimi
p̄ne dilectiones studio roborammur ut ad celsi
se uestar spūs erigat. decepcioā frenam rez
et radium lingua contenat. ab amoē renosi hō
mundi se p̄tendant q̄ expediat et ad eternā p̄mi
desiderii mēdulitū iudicat. Epla ei sancti
brius dicit aplis gens sancta ppls acquisitionis
ut ūbiles animas eoq; qui de tenebris nos
uocauit ad mirabile lumē suū. Quibq ergo
hēditas ēhamata et inarrabilis con
sernat in eius absit ut eorū meis q̄morem
rebus sit uoluta. terrenis plane q̄ cōa uel
q̄libq loq̄mur uulgata sēpture testimōi libenter
adhibemo. Hieronimo dicente. Quis fiet meus ap̄ oione
dnica dicitis p̄ nr̄am et mei. Quē itaq
p̄em uerame ad eius hēditate tota mētis con
cupiscentia festinare debemo. De terrena por
tio hēditate sēpm est. hēditas adq̄ sit ph
cipio festinat. i nouissio benedictione talibit.
Cui ḡ ei dnica p̄ nr̄ ps̄to subtrigimo q̄
es i celis et nō ponā qui es in terris uis q̄
nobis nonozes sint sine q̄ es aqme uā in
abissū ei uelociā deus sit michi q̄ ei potē
na maiesti sit ps̄ ei dnica p̄ nr̄ idēo adi
mq qui es i celis ut ad illā celestē hēditate
sese nr̄ animo cognat. atq; ad uita sublime
ēme adscitu ut sit hēs dei terrena glebe ig
hā pluēs habuit filios ps̄ sola ille nobilis q̄
frui uocis qui nō ex cōtubiū sit ig
nobilitate susceptū a patrua hēditatis mere
ces sucessione legitī celebrat. Porro aut ei
ceo aleē abraha odē dicebat filij abrahe at
uero ei ad testamēti q̄ sit legitima hēo uel
qui fiat debeat patent. ondit ps̄ sēptuā tes
tate dedit abraha aec oem hēditate filio suo
ysaac. filijs ac cōtubiū dedit munēa et se
gregauit eos a filio suo ysaac. Ecce itaq; o
nes dicebat filij ps̄ no oēs hēditatis p̄me ps̄
tuā sortiū sic deferto fiēs q̄ pluēs sint hodie
ypocrite. et professionis nr̄ule detorqu q̄ uis in ypi
hēditate neq̄q̄ meāt assimbu. Et nisi q̄d
p̄no norabilis gliāt ps̄ neq̄q̄ ad hēdita
da patrua bona peruenit q̄ ualut spurie ne

eatenq; occultabat effidit. Et fortassis ejus
via sua aliquid lesit sed ppius qui emē
nostros reducit est ad pectandū. In ḡ illi q̄ no
cuit malū q̄ malo no reddit. cur et no po
tius q̄ nobis bona p malo reddidit. ignoscenda
nō habemus. Verūptm si emē filo dei filiū
īmortale p nullo dubio pōnisse nouerit. si cū v
bis pōsse ois nosse ac posse cōfidēt. cor
eius ocūlis admittē tā īmpiū tā sacrilegū fan
tū no audēt. si nec in illo complet qd̄ ps̄al
mista dicit. Dixit insipiens in corde suo no est
deus. Porro si illi qui bona sua emē cōfumūt
ejus treuga absolutionē felix cōmercio p mēdi
consequūt. cur illi q̄ cruciatus sanctorū barba
lem salutē desperāt. Et nec dāpnandis vo
luptatē tradit. q̄ minimi nouo et īcompa
bili arcanis grē sic indulta pfidia supant
ut nō mō gēlem errore sī hēreticorū pfidiā
detestabiliorē excedāt. a ābg vnq̄ ppōsitū
cruciatus figit. et corpa eoꝝ q̄ est cruciliter
lacerātur. Reprimatur ḡ ausus illicitos et nefarios
diabolice instigationis cohibeatur excessus. ab
stineat manus audax ab ecclesiastico pātimonio ne
victus pauper pereat. ne q̄ ex oblatione
fidelium ... ta deo sacra est sacrilegio pfa
nentur fiat. Quisq; aut̄ hui⁹ mīi decreti tui
probo temerator extitit. ex pte dei omnipotētis
et auctte beatoꝝ apl̄oꝝ petri et pauli anathema
tizādi ee decernimꝰ. et ut reuelā pudicie melius
ex cōtactōis ferro a sce ecclie corpe deturcamꝰ
Et ut ḡre nisi resipiscat anathema maranā
tha. deū q̄ maledictiones hebal sup exitū
suū descendisse cognoscat. observatoribꝰ aut̄
gl̄am et honorē et īcorruptionē quietibꝰ
vitā eternā. Amē.

**Hic hortatur reginā gallie vt m bonis reptis operibus ni
tat̄ perseuret.**

Nicolaus epūs seruus seruoꝝ dei. glo
riose regine salutē et ap̄licū benedic
tionem. Bone voluntatis auctorē omnipotēm deū
dignas grās agimus quia i femineo pectore
virile vite virtutū robur andiminꝰ. Nec
mīr. q̄pe ad mīas q̄ames p̄cellentissima filia ec
mitate tua indigētibꝰ munificētia pclibēa
liuans affluē deuotiōe ecclīs studiū impēdat
q̄ violent̄ oppressis vi disturbōis eqtē ecclīs
q̄ bona ꝑ tibi rōpeat assensū regie dignitatis
tuę implē. Hortamur ḡ sit tibi q̄ deo m
spirante semel ingressa ee limite teneas. Virtus
simi q̄ viri tui filii nri regē ad pietatis
exēplū gubernacula modeanda sumāq; ecclie
retinēda genuine comedas. In et eloquentia
abigeau fulti nabal ab iudicentis dauid gla
dio seruauit. illesū q̄ tomaris sua deuotione tui
prudentissimi viri tui dīnis reddet obtutibꝰ
gratiosū. Hec demū tibi vē diligis si seruādo
que dei sunt pīs exhortationibꝰ famulū
quo pacto viros suos illa cōiuges amādo reddat
que mīe capsas utrūta loquar tacēdo diligit
si alterū amet qd̄ mīe recondituꝝ nō aperi
dit. Valuerunt ei luis apl̄ici thesauri istius
vasis fictilibꝰ. que nimirū hoc duraverūt am
plectunt. qd̄ vīmes deuorat in sepulchris. ut
lud vesane desipiat cui īmarcessibilis gl̄ia
seruatur i celis. In carne appe amore sui illa
corrupticat que dauid se despuendo virorum
sullionē dicebat. q̄ gloriosa fuit hodie rex
isrl̄ discoperiens se an ancillas seruoꝝ suoꝝ de
nudatꝰ est quasi si nudet vnq̄ se seruus que
q̄ferto qd̄ desiderat sui ipsa carne posiuntur
mentis fructu debitū ē. Laudatione pulcra vīr
paulo post scripturā subiungit. igit̄ michol filia
saul nō est natus filio usq; in diē mortis sue
Tu aut̄ gloriosa filia quia fastidiuisti domi
dīnig memoriā sic charissima in strue sobole
ut int̄ apsa lactamina ipsarū cunabula ad rece
tous sui nutrientē amorē. Vide grē distant
nū potissimū debeat. et q̄ in regalis aule sedē
sūt nobiles genitū et q̄ in ecclīe gremio lon
ge nobilē. Et sanctū spūs gl̄am sūt venati.
Noli aliqū pecunie q̄ferre iniuste. si thesau
rū vere sapie inuenire. Regina austri
saba venit nō vidē dīnias sed audire sapiam
salomonis quas tū ipa no pemit copiosius
reportauit. Tu ecclīa filia dīnis obediendo ma
dans sapiam possidē. ut medēris ad salutē
atq; tuę et terrenis cōperent affine et de
transitorū regni ruinosa ad celeste transire

**Scribunt cardinales d. imperatrici pro nonē sup pallio magistrum elec
tionis mittēdo nō ee rōbilit admittendis**

Clementissime imperatrix a. n. ymbert⁹
archiepūs et .E. albanen̄ sī tercius
cardinalibꝰ epīs concorditer fidelitatem de
seruitū. Alongo ita ꝑ tue mille pīs imperialem
celsitudinem ecclīa romana plus debuit
q̄ vere glie ex cuius vni sce deuotionis studio

nulla brisina et magna susepit ita mmm
ne ime dilis bñ petri aplorū pncipis filia
et dei omipotentis i cōmisso mbi regimine fi
delis ancilla Quando g magnificentia vra
a romana pcessit ecclia ad tanoris obviet re
gibus no malime qd absit assimilamur ss comi
tiarii vicarii ponq ignorante deputamur De
inde et ut dño magnifica electo pallii mit
teret qd fecit dubio sedis pris sanctionib⁹q
batur adhuc. ipi quide pontifices ex antiquo
dnoms vre ad aplorū debent limina pcedere
et hoc sima que metropolitanis ecclie ne pnt sufficim
ossumade sue dignitatis ampe. qd si hinc as
sensum fortassis obtinet romis pontifibus palli
i ad plurima tpora sepe dnos fuisse insmis
si hoc negotium tali videt rone distingui qd
nec ipis legati romane ecclie vite pape fun
gebant Quinas constitui. illi g cos qui
ad cpatus apice promouebant² quando sibi
ipi pallii ab aplica sede Minime imperta
bant Porro cum uno sufficiat exemplo de
clarare qd dicimus breuiloquio cuncta pra
tio quo gregorius imperatrae pallii alia vice
no potuit nisi ille ymo bono cet et iustus
et iudex defensore qui in ulla tpe aposta
sie fungebatur officio ab eo examinado adi
ci siccp ampius pallii dignitas negligere suo
romano pontifici reuerentia quiuerit Quamuis
ecia impator ab eode gregorio Longa tpa
simplicitas alia qd de pallio peteret nō
placuit nisi qd maxime solemnitatis exigit ra
tio Fuerunt se ecclie capitulis que si
bimet obuenta fuerat cotidie ipis quibus hor
mdiu fuerit fuerat digna sanctitati ne pur
gauit Quod et bone pape damaso hor de
creuit ut quisq metropolitanoz ultra tres
menses post ordinatione sua romano pontifici
fide sua exponeret et pallii flagitare disponeret
comissa retineat dignitate Super qb dns ma
ximus electus vester ad aplorū limina venie
re dissentit sicuti p effectu sue dignitatis cognouit
et ordinabitur fiet Hinc et nos si dns noster
gratia qd et animabus mortalium nre est age p
tate celsitudinis vre placuerit nre dilectionis
dilectissimum se esse congratulatur et resp
tui sibi gratiam deprecatur

Domno leoni sanctissime pape p. petrus
monachus deuotissime seruitutis obse

quium Hoc salti dira amissa ibo meq qd
plene pleno ysaiam dicit Ecce nubes subtrahit
et dns et indicat qui fere sensus edere visum
cora pharaone et seruis eius Quamquam magis
hostis timens ne ego possem nobis suggerendo
destruere qd ille in ipsis ptibus no desinit cotidie
nouis aduentibus fabricare. malignari ad
uersus messias exercitu. cōplices suos ad cō
ponenda mendacia quodda sibi volunt exigentia fe
cit fraudulenta sua rapina et malitie sue vim fa
cere animis insultant. Et quid mirum si dno meo
tui expresso negotio vsuca calliditas hominis sui
nocere potuit cui et dauid qui gratissimo pleno
erat spu dei sibe transilire credidit Quocirca
gratia mipibosceth simē gessi promissa adimplere
tui q apud eū falsa accusationis sermo preualuit
ut plenitudo sermonis in hebreis consonantibus tedi
tans assistet et fidelitatis veri tibimet dig
nis spmo iudicet Verumptamen si nouitatis mee
facta vigilanti attendimus ad credenda tibi mala
fide animū facile nō debemus Ipse
ei tuis ut oculis nuda et apta sunt ita non
dedignatus est dicere Clamor sodomorum et
gomorreorum multiplicatus est et peccata eorum
aggrauata est nimis descendā et videbo
utrum clamorem qui venit ad me opus cōplenerit
an non ut scia Quod profecto ad michi aliud dic
ta videntur nisi ut ipsima dorcatur ignorantia
sine explicitis audita no crede cognita no
leuiter iudicare. nec aut sinam grue ei ce di
uina testimonia appbāt. quia profecto cautela
dii vas prudenter habe malis liquido nonima
qd nobis obscurata no est no vobis assimilabimur
nec gentilibus meis imputamur Verumptamen
ipsis ad confusionem rudes ad manus mee sencta retur
no ruitq quia nisi gratiose epi mihi ego malig
narum sit mihi hoc mortalis gratia quicumq mi
hi nocendi primatus Quapropter ipm consentie
mee testē Tiberi et ysidē qui quia in sanctio
ri sedi pontifex habitare pmittit qd ut si falsum
mee congressus indicet vos in mittere sua
grātia fu amicte proprie et semitam vre voti
ui planabile reddat quating ipse me i via
recti siliarum consedet qui me ad gerenda vre
clemēte gratiam vestre te rigida teneret Ita vo
bis sanctissimo assistente vre flagella no verbe
rabūt ee desinent linguarū stipulas humilit
subdo. ozi meo dignetur suppono. mil regna
tor se adipiscī spem mee ocilos leuo unde her

ergā me fieri iusta omnia q̄ animis dispo
sitione p̄cendo sron ergo uos sc̄i ipm ro
gō sine cuiq̄ rubō nec solū credo adhuc ut
roz vīm q̄d i mām tenet si m̄ salus est i
mea dignetur benivolēcia melinde De
quodā qui m epm̄ erat electus

Domino gregorio sanctissimo pape .p.
Petrus monachus deuotissime seruitu
tis obsequiū sedulū deuouit brūdo vīa pissime
dne quia p̄ peccā mea dignū episcopatus
officiū i mea p̄sona nō inuenitur. oēs ei q̄
uiuit ante sua sit. et nō que ihū xpi a
maine esse et clamoris igne succensi ambi
unt quidē ad sacerdotii p̄moueī sc̄i nō sinit
dignū sacerdotio fieri. posse tñ uidet. p̄desse no
nullis. Verūtñ ego qualūcūq̄ tpis et peccā
ta psonarū uideā m̄ electi archiepi. posse
ad episcopatus apicē p̄uehi si uīe sanctitatis ad
decernat auctas. erepto ei animā honō
rus estimat conscendē ad pastoralis officiū mi
hi me anhelat hoc uīo relinquat indignū si
hoc nō obsit cū sim phylosophus esse electualis
ordo i mea mente uenerit. huc aliquīto exercē
quasi meditando uenitur. Quapp̄ si prudē
tissime uīe sanctitati placet p̄t postq̄ a clero
et p̄plo est electus. postq̄ ad hoc officiū a pu
ribus utriusq̄ iudicatur. p̄dones de ambitione
sua penitā agat et benedictione consecrās ami
cat. Scripti omnipotēs deus quid nobis sup
hac re sanctioni sit. et si uis spūs gram decreat et
in templo pectoris nri manifesta uolūtatis sue
cum decernat ut si huic nō consentaneū do
nec me seruū uīm uideris nulli p̄dēm episcopi
cathedrā tribuatis Conquestio de malis

Domino .C. sanctissimo sedis apostolice epis
copo. petrus monachus humilime deuotionis
obsequiū sedulū deuouit brūdo vīa excellentissime
dne quia dnus noster imperator nō semel
sed sepe mihi preceperit et si dicā audeo rogare
dignatus est ut ad nos uenire et que mee
ecclesie utilia p̄cum agenti queat mihi mīa
videant sicut a nobis uīis animis tumultuare
Licet ego et difficultate itineris et horrescēdi
ad uos uenire penitus renuerē ille a sua intem
tione nō desinat sc̄i ut itur arripuit. absoluta
dissimulatione preceperit. postq̄ aut inde tribus diebus
ad hēmū regressus sit. ecce iste eius līe sacrus ves
tris manibus offendit. nobis allate sunt quas nos
ad aspectū uīm nō presumimus temerare quas
si placet inspicere nos plus nisi pcipite et ali
quis simul p̄ nobis ad uos uenire
ner me ni nihil dignam. Ergo ei me uīm
ag positū et deus meos huc illucq̄ disponēdo
p̄dere iuueo et mi ecclie deu quē i uīis pu
bo p̄ malos epos et abbates. sino offuscē sūr
repandō mente nimio et tristitia cōtabesco
Et quid p̄dest dne mi. ad aplicā sedē de te
nebris ad lucē remeasse diuino. si nos ad huc
in eisde tenebris remaneamus. Quid iuuat si
quis sub clero qualibz uestib⁹ alimen copia elau
dat ipe in fame depereat. ad animarū ali
mēta mutrone seruū suscipit. si enī sub
hostili manu nō vibratur. De ei ompō deus
uere sui i plō quodāmō ribi posint. qui re cō
tra oēs aduersarios ipetus ecclie sue fortis ar
mat. ūmo eo resistendi pectus studeat
celesti ūmte roborē et stimulū mē humilitatis
stomachi sacri ubi dapibz sanctis p̄ni ue
dcamq̄ pharisee latrone ab hostib⁹ ecclie qui nō e
rat. sc̄i dicebant apli maledicti et execrabili
aspernantes quos tot et tantis cruciatibz ubi
libet alios sibi sua condemnādos a nobis
nō tacta arrogantia et exultatione renuerit.
cogitur i lustri spei mee grandi cōmutari
nos ei speramus q̄ in tuo dēs redemptus sit
Quapp̄ brissime dne sit cōsolata et ab
certa fide redemte insultū sit ecclie tue
gregis exhibe disciplina ut et p̄ nr̄a
a statu sue pbe roborat. et nos humiliū ad spe
randa bona fiducialiter reualescat

granarii actio de promotione

Domino .B. sanctissimo pape .p. petrus mo
nachus debitū seruitutis obsequiū hu
millimedne dne regi regū xpo gratias referēs
quia qui de aplica sede bona semp audet ali
dis desiderii mei fructibz sino largis. promissi uī
piculi multis ad animarū cibo. Ami uis humanis
tanta suauitatis dulcedine mētis mee stoma
chū reficiat. ut dū mens intus imbuat. lingua
p̄cing in hac uoce laudis erumpat. gla in ex
celsis deo et i terra pax hoīb⁹ bone uolūtatis
Vere ei sicut scptū est xpe mutat tpa et
mūtat regna. uē ad p̄ te aplicam. sicut missū
ante p̄dixerat. uīe uestre uīa labilis
adimplenit. qā dnator exercitū i regno hom
et ei uoluit ipe dat illud. Letetur ge celi
exultet terra et ante eius uultū p̄sentiā

se recepisse sancta ꝯmittetur erga Contemptum mille aurei fozme capit venenati serpentis. esset romanis pisse negotiationis millia ia monetæ falsarij symo in cuius fabrica millia ꝯtesi pisse quibusdoctoꝝ absentia furtiua dona reponeret. ia calciba recitatur ad aurea et vinciby olive solitæ pace minare redditæ terræ. reparet mir aurelij aplonij scalibi et ꝓsidente vra prudentia ecclastica refloreat disciplina. repmatur audacia ad epatus missas subdiaconi. excertatur cathedre colibus vendere nra mandatoꝝ vestigia vestigia que scribimus mundo speare sit lucis. pnia pesantesse erga bone spei clarii dabit medicinæ. nisi ea pdicta erga deo manu illig admisti festinosi pium ars capiosa fevarius oib plozu spes que de reparatione mundi certa fierent fidem cruciatur. omnes sade adhuc fine omnes tendit. odi ad hac vna vocare anres cigit. et si ille tor cimbo obsolutis ad epatus amꝫ remisit ab aplica sede vobi aliqdes volui se fieri petro denegare. tres esse sint que testimonium dabit castellana sedes et plenaꝝ et pesantensis ut in ore duoꝝ vel tri stet de verbi. in hyb tribꝰ patent offendit. aud spei de retro retiquatur. omps deus te sume pater ad cofessiꝰ da eme sue hinc residebat. et pelm sibi no timeto sub tanto pontifice gaudet ꝓmittat.

Quin sacerdotalis sibi ornatus auferatur velut occasionem dimittendi episcopatus libenter amplectitur

Beatissimo ffia .p. et .s. venerabili archidiacono .p. petro mochus debitæ seruitutis benedictus omps deus qd dñi quidqd ni de busino datu fuerat tollit. dñi ipe quoꝝsacerdotalis ornatu auferatur tecta ni signa riadsuit. qd epalus .i. cervino dignius ni fudinis abimat. sca et filij iacob cui fidei sibi ioseph pdere demissent. pzo cui talari ad pedimin tunica indueretur. dñs erga cui aaro sacerdote obuie super aut meysi pgat aaro ad petu sibi et paulo post. cui indueret tunic vestis sua. dies ea elezaro filio eo et aaro colligeretur moueatur ibi. nimis cui quæ a sacerdotali ra officio quicesce voluit sancta pa vestæ indumenti caꝝ filiis indues de patre mysteae constituit in ablatione igit vestis claret amisse. Dignitatis in ruptura quoꝝ reperitur historia qd dñi fames .h. cosolimoꝝ ecclesiæ compassi in cirillu qui pcipua tur theosebius fuerat venea tñ in epm nimiae

nboꝝ turba respuebat. egenti magꝝ penuriae ad consulendu deesse vasa ille sancta ar veladis magis sicqꝫ ipla qui laborabat inopia subsidia ministrauit. qua de re constantino imperat. ad martidia. dolo ob qd marie qꝫ ataciis resaice palestine epis cui cirillu nostr machimatq. sancta naꝝ veste qua famosissimo imperat constantino ad honore ihc salimoz eccle dederat macharo illig manus pohin auro s. sedeꝝ ꝯ texta ut ea colamicto ministeriu sancti baptismatis adimplet. cirillu asserit vedidisse ea qꝫ mir emisse quedã thimelicã saltatoꝛe disqꝫ medio ea solito moze saltaꝛet ut ille testabat. ꝓinqꝛe ndit et contacto ar dina nihone ꝓmisso spm exclamauit. hor igit ciriacus cirillo nime obient sicqꝫ illi epali dignitate deposuit. hi ꝑ summis pontifices aaron vir et cirillo post amissione ceteris pdidezit erga consequet sacerdotalis ifulas dignitatis. qd mi ꝓmulo et indigno aliud datur intelligi. nisi qꝫ dñi ornamenta sacerdotalia ho epos sacerdotali ꝓcul dubio dignitate deponoꝛ. Pterea mysterii hospitalitate et captis tando munerib abstulisse de epali quoꝝ qdqd ꝑ uictus inuenire potuit cosumpsisse. qd ꝑ cessat nisi ut miles emerito abinat. cui clamide cingulu q militalis stipedii pdidit dñici. cedant igit ia in vsu vtor epatus sil et mosteria. nec mi quispia de cetero manebit nisi cui nome obinat. si vtis me rebꝰ dño mihi dabit uob et vtis luce claria inotescat. ho uicit magꝝ vra vtutis benignitas qꝫ her uobis in irrenotabilit reddo qꝫ donec vita comes fuerit ultroq nõ tenebo. Conqueritur odii et refutat episcopatum

Domino .h. archid .p. petro mochus seruitutis equit venem vil' frater mi sancta mes tua milla certa valeat occasione mitesta ut ne vnu ade verbu ꝓferri qui absens sui ul ad me ul de me ꝓsentis qꝫ ad cartam videatur affectu ꝓtine si qui cias ul ame legatio destinabit. ul te pisse sermo aliubi ego ene sozialis obortur. mqꝫ primas mee nome expladitur. fama cosputitur. leuitas irridetur. ac de me talia ꝓferri. quæ et inimicis meis iudici sit scabrosa et michi cosciis lubrica. Plane posthac romane sedis allegatio ecclie vtima ta dei ꝓtectio ul seo petro qꝫ tuis ꝓceptis tuisse tributis semꝑ obtemperare contendi et michi tuis

rentanibq atq victoriosꝰ ego no me re
militone sine predissequi sꝫ quasi sulme
mien · dꝰ ei ertame vmq̄ cepisti ubiq
ning ego no esse et hingatoz et indeq
vbi s no alia auctie armoꝝ nisi solu me vo
luntatis sequebar arbitriu et mea vo
luntas in canonꝫ cat assistus · nec vmq̄
indignati qꝰ visti est mi sꝫ qꝰ placuit tibi
Preter nomē tuū Tanata vindictoe fuerit
apud labia mea salti dñi eluniaesse
qui tibi nō est ignoty manire ria du
sup te aliqn disputare nesnit mgt dilecta
mi tibi sui amoris esse dulcedine ꝗ et
fro si nosset hoc pabili penes amoze flagrare
grater Ez aue ego scrupulosꝰ hui⁹ arti
culi gratiaꝫ qua te latiu de no spero dcr
te nemo vnqꝫ Tarne mi libena subeam si
mi dignaretis oculi adhibe sꝫ qa spes ista
no est vide qui amicta et limata sit sulq
qui flores eloqui · que resplendeat vbiam
tag dimonis sꝫ sme videas sme no videas
ego tibi epam ame que mi sup est rom
pere videatur absndo

**Conqueritur illi deesse insignia quibꝰ
traditam amiserat facultatem**

Domino · v sume sedis apostolice pōt
monarchq debita seruitute i ypo dñi
nor mundi pissime dne cui⁹ huic miseri cle
mentia vta tantope no taquit et ad illustrem
dii tā rudis rapine fama zelo iustine non
moueatur dna dii ei terreno semilo mihi tam
iuste sua qa bona suauit et quiete possedit
postq̄ ne sub alas xpi refugiu fecit penit
postq̄ sentia excepti dimissis sibi ad secta
da redemptoris vestigia pcessit grima ei
fidelib⁹ predo fuit sunt possessoribꝰ expul
erit et quasi sub validi defensoris pten
sui fiducia bona spoliauit Hāt imag
nā mō ia hereticoꝝ furoꝝ videtur sustinē
si ypus inq̄ vri pstulatu tue pudicie pa
tiatur · et qui sciat iudicii sibi iniuria pate
ubiq̄ ipe sibimet i vre dilectionis exemplo
iustitia no moueat dnde ei si ipe salnator
suis te consolat verbis et has infundat mipe
rādo querelas Ego te inquit ut ne a principio
repetam de rei electoz gregē ad sacerdotale
ingiū eccliq̄ et de electela xpi ad optimeda
cpalis officij iura promouī · ego te quasi qa
ne mi prius esse constitui et roz illo ad gr̄
ad gr̄a nil ꝗ cuctis mortalibꝰ pene ultima
ni · ego claues regni esse mee tue mādui
tradidi et sup ea te Petri sili posui qua apti
sanguis effusione redemi Et si panis sit ista
cena monarchia addidi Imo sublato gregis de
medio regno nōi imperij vacatis tibi iuniō
nisi ego inq̄ qui tibi tam et talia signa legis
sine ulla Imo examine no tuemo atq̄
atriis tribunalibꝰ desperta et tales adredo

**Hic deum rogat ut ne pessime dne ita
vitijs et moribus hoc verbis impetet quid
ad hec ma sanctitas ex sanctis opponeret
quid allegandis quid defensibꝰ ad purgandū
se rōia eo qui argumentatione nō fallitur
nemiret Ita ia inq̄ zelo fauede iustine sa
natissimi vre clemēcie pectus accendat ia
vigor ecclastice disciplie in vinone se plactēdi
rimis exigent et in exsponsato hoc opus
suo iure cōtempti impietas hoiū temeritas
none refutat Exhibeatur misce ei fateri
domi pcepte iustitia ydeat i pfide ei re
gie alaudis sceleste censura Quid q̄
nadidit in hoibꝰ pcepte in semetipo exper
matur legalis iustine defensore Pater oti
meo venerabilis pat nec homo hoīs iudi
cium suggestiōs verba fascinat ei et ipe ol
potens deus hoibꝰ dirat Aperte et argumentose**

**Hic seruos in multis amicos sōe
tatem confederat**

Domino p. sancti palatij capellano Petri
nō xpi seruoꝝ seruꝰ seruentissime de
notionis obsequiū Dilectissime mi in me cō
qd hoc tempe venasti nec nō et frequēter
audita qui sis ad hoc mente venisti qa qui
valet mendacij huius mē spinarū densi cōpedire
ipe ea te voluit cōmis arcubꝰ exhibē Quia
scripturā non est qui dubio qa caritate mea habē
desideri et specula tenui familiaritate et vnam
mi cōtroūdie cubilo tenui nō nectu nō mediocrē
cōcupiscō · neqꝫ ei huic meo desiderio locum
valet abec lōginquitas qa et tpm mei captiui
emiti nō video et qui video vitiare nō mi
tenui aig michilo furoꝝ et qa oculi mi hyp
fundis excepti verbis occurrit mi mi thar pte
sis oculi · mi sis mgr dicitur pte ne liceat ne
ne si quidē apud autores barbarissimi hyle
aplin valeā laborare · misi dꝰ ad romanoꝝ
studii sedes romana sederat certi e qa romā
nisidē in suo lapsu errore pdurat et mte

ut eadē sit remuneratio principis quem ad
centū mdane salutis extitit fundamentū ꝓ ba
mine ꝙsumitas nō offendat legē recipe rogo
nō pigeat · Ex bramissima vō hmōi sūt membra
nulla mei pectoris intelligit bibliotheca Ex quibus
se venire non posse multiplicit cōmen

Domno ꝺ sce Italie sedis an dādo
nissimo Paulino hēmitus seruoꝝ dei
nissime seruitutis obsequiū Recepisti nō dilectis
me pater et dne et suscipiendo mādasti ut ad te
venire ꝙ ego pauperculus ioānes ad venerabilē sus
pectū qui papa nūcupatus solitus pauper exti
mis et pauper effectus si quot negotiorū
rep perpendā igit quale sit et plurimos re
ge et pbende nullatenus impedia nō habē qua
de re fratrū nrōrum consilium ad vos fraude
venire nō potui Veruntamen dū et hortatu sin
diose exacto quodāmodo sanctitatis deputo si
nitati tue parere qualibz omissione pretexto dēbe
ui illi tuo mobedies fieri que deo sanctis operib
obedire nō dubitem Tibi et ei deo auctore ꝓ
fides sedes nullomodo ubiq in ecclia ꝙsumitas
sancta reddit extra nihilum ad eo ipse quo
symoniaca dampnabilis negotiatrix vra
ecclia pleraq cōcupiscētie spūs vinū infundit
Tu sola pene ex oībus tuicio epi milex sedis
mee Romanę petri uasilo nequissime bestie
guttur insigne et certam tua mūda ab oī
cino pestifere contagione custodis et ad pastū
rii ymno latronū culpa nigrū sedes amisit
nobilis aliquā custodia violata seruauit
Sed mirer hec aia vre sanctis studia illud
in multo ē ratius ad salutē mōthorū pastō
valis oculo vē inuigilat et occulta diuī vi
nica mūnice ꝙmunit et disciplime cyrurgico se
me nō cessat Ecce miles epi sonit te mu
res colligit et intrinsecto prudēcie mie omi
rentia obstacula diaboli machinas vitiū ꝙ mūde
anaīa grata et superba culpa lapsū erige va
cillantē sce exhortationis dextera pbe qua
ting et temerarium sensum vtuti sancte custodias
et alios ab oī anima hostis impugnatione de
fendas Obsecro autē te dilectissime si tibi tua
licētia pt fieri me hortante ingeratur nō ꝙ
mittas simulet quid uolueris ei oī auctē
tatem Quomō despiciende sūt transi
Diyani nullen tozie dignitatis.
tissimo epō · P. ultimo mothoꝝ ser

mus debita venerationis obsequiū Dulcissime
et egregiū mōthe festinat nec est ut ad eiq
vanitē ꝙdam mīs passione consentiam quippe
ego qui ad celestibus vie nomine quemē des
fideo ut pote emaculate vite et sue mortis spō
dinitq elevato emaculati mundi scalam
more ymitto Nulla nō mouere ghē ostēn
tatione · nō terrenis cōmodi utilitate ul mea
ad nos epistola dirigo ul veram glām requiro
illi medicq sanissime quē de omnibus cordiū in
timis sine vlla dubietate cognosco ꝙpter di
lectissime mi pater et dne videlicet ipē que electa
pectora frequentat que thoꝝ mundo possidens dig
nabitur manē no pōt · terreni honores et dig
nitates quasi fumus quo alios egressum · nichil
ibi videant et mirabuntur ipō et ea mūsce ad ce
ne delapso subsistē militatem pōt Eas ena
ui hoc mihi desiderio mentis mee concepta se
bre correpti subito mihi deserimus et me sine
dubio dissimulo multa fuisse que magna reor
bamus · sola opa mea sine bona sine mala no
percuit si mi districto examine tremendi iu
dicis venianda seruantē Tu ꝙ dilectissime in
tra conscientia tua tenere et dū licet quid
tute maiestatis videre debeas sollicite medita
pensa quib tecū cōe possimus vemat ꝺ mi
nistrice fuerit et ta cumpla tua utilitatione re
quirat Ignas demigas grauidubio pater hunc
quia gram mea et bona voluntate semp habe
desiderio et salutē tua no soli ac si ecia cor
pous medullitus cōpisco quippe de tuorū
ꝓfectu no dubitem ꝓpe meas nō libenter
obedic monitionē agnosce Ego magis quia
nunc a terrena nō habeo despectibus nbi o
pusculoꝝ meoꝝ dona mīsimito ut ꝓ hoc
defensionis mee pronus quesa si ut ad cor
dis tui tribunal frigue mee vestigia admi
randa nō ut in ꝓfit angelus si ut mea tibi valeat
ꝓdesse confessio ego nulla ālpe ab humilitate mea
nobis sit suggerenda nō solū ad futurū si ecia
ad pte mea valeis maxime quia quozu vi
te inhaerentia epta scribēs si memoriā sup
nientis oculis nō timem · timui igit michi
pcp festū paschale pfigere et ut ad nos venia
vre fratris amore iubere · pero ecia supli
cat ut ad latenus pndū ore depromit ef
ficaciter audiatur Epistola petri damiani
ad cluniacēsi monasterium missa.

Ute sanctus et angelica vene/ratione nato
lendis eluniacen. mõsterij filius p. per
rator monachꝰ iugẽ in dñi seruitute fidelo
nos latear dilectissimi qã reuerentie a vobis ꝑ
uius me tedij meror absorbuit ac multa cogi
tationũ caligo pusillanimitate deiecit ꝑ
pacies talefeat plane dum me recolẽ ve
nie puerũ onis seductis et ita de lenitas ver
bis tuis blandimis ut delicatꝰ iuuenis mollibꝰ in
stis obligatꝰ aliud deuote sermone promisi a
liud omne rebꝰ exhibitis fluctuaba ꝛa et ob
curates quilibz a ualitate linea tue fatez
pia solito displicebat ꝓa ut vnũ dicamus ã
notare sufficiat quo cetera colligant promissi
mi est q̃ in hl'angusti fore recessu ad qrua
sz grauigate postmodũ timestri fore currentis
et quata patris celestis clementia meminit ut tuꝰ vig
quito ante hl nouembꝛis die fontis aiellam in
de pressura maxime ascendi. Vnde noster
animꝰ dñi ꝑ tot iurmescentia uada torrentis
ꝑ tot riuatis asperi scopulosa ꝓrupta ꝑ tot
cenosa q̃d pauis est cum cadolon fluxus cõ
globatis insidias suspecta timedet densa ut
ua laquar uestimi retramitis gradine genitꝰ
et q̃ in hoc rigidꝰ semp et iflexibilis ꝑ
manet quo minus decrescat malis ꝑ non
malo nõ redde. obliuione tñ inuic q̃nibz
mitent nõ potuit studio obtinere ac poste
ad cellula gruentij est primo postea i morbo
qui fuerat exclusꝰ intrauit mox estuatis ar
fluxꝰ exhorrescitur cõtinoli tinuit quida so
pitus. timor clamor et indignatio ꝓsto de
ponit et omẽ q̃d in meis uisceribꝰ amaritu
fuerat dñitꝰ exhalatur ꝓa ualuit ad tubu
lai nidus contentos lingatos adducere q̃d
ta mutile nõ sit ausꝰ exponere an discrete cellu
le maiestate. et tñ si langudꝰ quilibz cum
manu ingredies officina artifex antidotum
medicamẽa expiat. depositis langnois e
grotantibus cõualescat. Sita egogtinꝰ
ut cellule mee limen attigi vigil tribuit
aperiendi et obsequentia mihi vtilia san
me atꝛ solume cõpositis aiẽ mee volumẽibꝰ
reppeti atꝛ ad diuersa librorũ qui adhuc clau
si tenebantur asperi ualui ad medicine to
tius salute hausi spualibꝰ diuitiar odo
ribꝰ ft fragrantia pigmentorũ cũ magist sto
rũ nitꝰ qui mi tãte calamitatis pondꝰ in
uexit nõ modo uite lesionis indulgeo sz eti
quos mundanis actibꝰ ꝑ una caritate re
duco. ꝙ etsi nõ absolute sz sicut ipi dimittimꝰ
ita nobis ab eo dimitti petã rogamꝰ dñi nos
tri relaxatione petri. dñi quos gratia animꝰ dig
nus est ut nos ecia iniuriosos nobis post offen
sionis ueniã in ꝑstine pressi aliene pietatis
reformemꝰ. Aiunt ei oblimio mandatoꝝ dei
ꝑ nil dubio uerũ est. sic illate calamitatis obliuio
nõ ꝓua uirtꝰ est. Vtrã illi qui me ꝑssum ta
ta labois attriuit ecia gre refendã sit. ꝙ illo
disponente qui nichil boni uult nisi malis ꝑ cuius of
fensa in salutis uie me contigit deuenire no
uerã. Est in hoc q̃ pensio grauio ꝙ meus labor
erisi nobis amene seruitutis ꝓportat. mea
uocatio laboriosa quieti uie dulcedo fundat
ꝑ mãuit. Hoc tamen me prig operibꝰ uite
inseruiꝰ auxisi et si sancte uitedi uestigia nõ
arripui ut tñ uite sancte possens angelum imi
tari ille diues achab dispe satez abrahe dixa
gladius iezabel fugientes ꝓsequi a spectibꝰ qui
quagenos absconderat ipe postmodũ gloriosa uo
cationis diuine q̃hanta spus gratia meruit. et mise
ratiam spualis edulij dapibꝰ refecit qui tur pa
ne et aqua esurientibꝰ ministrauit. Sarchelizeꝰ
dñi migre suo deuote sedulitatis exhibet obsequi
duplicẽ conscendit est gratia i uite signoꝝ.
Sic uab ani explorationes ispi a facie fugientis
exuluit gladios thesbytarum. et uita sit et
gedeo ꝓstibuli in castitatis et mistati consecuti
dñi cotidiani mimici uitalis auxilij fruit augu
mẽti. Ego etiã ut speraꝝ uerius me uie sin
tange ingressꝰ dñi marie rẽ eme iugali ad'ne
bis ꝓmi comptabat abegi. Tuendi q̃ mente
da uega ꝑsuasis demoni ꝙ uibrata i nos
clauã hostilis rapti demanibꝰ dextrorũ et tñ ic
ubi de nobis tdauid in surgẽte genti ac nati
uerna ispi extinguẽtur obtutu. Nouo autẽ
dñi discretis ac frequẽte sue uie edue famosa de
uecole nõ ad tuchonie inane studiis ꝑ sessione
magisterii mei gerendo ꝓa tãta erat mi ser
uadi ordinis altitudo ingirate ꝓuinas tenui
ꝑ serui in anfractus offitij grandeliatur instau
na ut in ipso tanqꝝ sui iconis esset. Et longeuus
sint dies uite ꝑtoti die uniq salue uerumer hore
dimidiũ q̃ne filius melanstio limisset. misereꝰ
colloqui. Hoc autẽ tã exhimii laboris exercitij
ad hoc est ut uox solleuis sane ac grauis ma
gisterii arte ꝓtecti ut lamiꝝ atꝛ infirmoꝝ fa
tui fragilitate reparet. et dalmatica ꝙ me/

dñi ostensionē tollat. ꝗnq; enā si vel va
lent ꝓpt̄ ogitationē pctā vite possent
fragilit̄ ꝑ timbenitate consulit dñs ꝑ sol
licitudo cotidiani ordis pensio totis nō mō diu
rni sz et nocturnis tpis spaciis ꝓfligatur. ꝙ
et ipse omipotēs hoīe humane salutis vt digna
tus est argumēto cū ipso ꝑ desertu triduī
ti tot mādata ꝑtulit. opꝰ si vis alis in
plicabile tabernaculū fabricari. diuisa sibi sa
cratissima ꝑ tot cerimonias et ritus asserit ipm
castrorū ordinē sine residentia sine tēnicā
cū tā artificiosa ꝗ mistica varietate disti
gui. ꝗnq; dñs sese in mīs nigrīt exercent
vel solūmodo carnal plebs ad ydola colenda non
possit. Sane dñs ꝓpitius ille nō operib; tpis
nō textuarie artis opam nō denigs studia
agricultuī dependēt. nō nullis ꝓspinade ne
cessitatis laboribꝰ insudāt multiplicibꝰ
ꝙ aliat deo occupādi largē famulāt mīa
datus. vt dñs hac cū labore ꝑsoluit nec ꝗ ma
nno resoluto in sacrilegiū declinaret ꝑ
misit cū ad ipm ana phaino temptabat ysm
pac ni diuit. varatis ono et vero diuinis ea
ng et sanctificatione dno sc̄a qd nō mō gerebat
terrenū qd agē nisi mōdicta thimo legis ꝑ
cepta seruac testatur moyses ꝙ cū allocut
dñs. Dedit tibi dns nbis mana qd et ig
norabas et tu et pres tui vt ostēdat tibi q
nō in solo pane viuit homo sz in oī verbo
qd egreditur de ore dei. vbi et ꝑsto subiūgit
Vestimēta tua quo operiebas nec ꝙ vetus
tate defecit et pes tuꝰ no est subtritus. ꝑ
quadragesimā ānis ꝙ. ut castigues in corde
tuo qđ sicut erudit hō filiū suū sic dns deꝰ
tuus erudiuit te. ut custodias mandata dñi
dei tui et ambules in vijs eius et timeas eū
In quibus vbis illud ꝑticulariter attendendū qđ
ait. dedit tibi mana vt ostēdat q nō in solo
pane viuit homo sz in oī verbo qđ procedit ex
ore dei. Vbi luce clarius constat qđ illud mana
quo illi carnalit̄ sapiebant hoc dñs vbi figit
fabulis quo mīe in aia vescamur. ꝑ ne
tādem q de hac mana in libro exodi legimus
qđ si vidisset filius israel diuersa aduersa ꝙ
qđ figit quid ꝙ hoc Filii ꝙ mana id ē qđ
est hoc varians comedit qui dū legunt ut
audiūt dñi vbi misterium solent inquirere
ꝙ minime nec valēs palee conchā dulce
intelligentiaꝝ spiritualē ambire cum ruda medul

la. Hinc recte ꝙd est hoc vescitur qui in
assidua scripture sancte solerti mastione versatur
Quasi ei aperte quada et quid ait hoc aut
de cordis ore comedimus cui ad penetranda mis
teria scripturarū vigilanter insistimus. cui spiritalis
celestis eloqii subtilitas reuelatur. Et ꝙ bene
israhelico ꝓpulo monarchia ꝓfecto congruit. ꝙ
vendit̄ illi alchami in deserto nō nos epi
lamur i claustro. Quid ei deserto nisi ab om
nagorii secularis actione secessus. Et sicut ꝑ de
serti gradibꝰ hinc ignea nr nocturnas te
nebras mfulgebat. sic et conuersantes in spiri
tibꝰ claustris supernas luces sepe vidisse illus
trauit qui et carnalis passionis tenebras abi
gat cosq; contemplationis mtime nitore ꝑfi
dant. Frigredus ꝙ est mūdꝰ qui tenebras ꝑ
mittit. petenda ieiunio ubi tū in deserto ve
rū lumē arripit. Prius repellenda est mūdi
amicitia qui mimicū dū tenebrarū in abꝰ se
est caliginis ingerit consortiū sibi aīs obe
dientiū lumē extīguit. ymo debemus ei se
infedabile bellū qui suoꝝ oculos obtusit
amicoꝝ. Hinc est ꝙ sacra ieiunii hystoria
narrante dicimus. Quia cū naas amonites
assedet ad iabes galaad ei suis agrib; im
pugnat. hec vnī iabes ad naas una voce
dixerūt. habeto nos fedatos et seruiemus tibi
quibꝰ ille rndit. In hac feria nobiscū fedus ic
ciua omi vrū oculos dextros ponā ꝙ vos ob
probriū in omē israhel. Angustias ad cū hec se
niores iabes concede nobis septē dies ut mit
tamꝰ nūcios in omnes israhel et si no fuerit qui nros
defendat nos egrediemur ad te. Audiens hoc
saul spūs mali ira ardens. egregiam armā
corripuit et ex āmonitis grauiū dimodū cede
prosecutus est gla triumphans. Quid ergo ꝙ
naas amonites superbus vrbes israel nisi ul mūdi
creatoris sui rebelles ul dyaboli cuius intelli
gamus principē de quo nimirū dicit. qđ ipse est
rex sup̄ omnes filios superbie. Et qđ naas secreto
mterpretatur. serta ex hac venenosa illa et
lubrica anguis expremit. Quid nos ꝙ iabes
que ciuitas et israhelica nisi aia fidelis. ꝙ
na ad videndū deū ꝙ studiū contemplationis
intenta. Et qđ iabes interpretat expugnata ul
sicitas congrue ꝙ iabes illa mediocris aia que
supne ꝙ grē principiū desiderio et mestis cor
dialis compunctionis lacrimis arescit. Merendo appa
ab inimicis dñi munitis rore fit fecta que

de corn et p̄scidit vestes eor̄ medias
usq; ad nates et dimisit eos Quid ei p̄
amo nisi neq; spūs. qđ p barbā qđ vi
ror̄ est attrit nisi scārū fortitudo virtutū
quid ergā p vestes nisi sacrāta intelligit in
dumentū p̄ salmista Induere qui aut sacerdo
tes tui induant iustitia Amo q̄ fedus aliq
repositū in media barbe p̄te rādit qđ hostis
adhuc aliqm fortis oppugnat robur i mi
mit Qz. postq; barbā rasit erga vestimenta
p̄sudit. qđ mox ut malignus spūs intrōze ani
mit fortitudine consequēt erga exteriora
conspicue conversationis exuit honestate
Quid est ei vestes hominū ad nates nisq; p
sudē nisi eos a superducto velamento iustitie
usq; ad obscenū cordis opis turpitudi
nē detrudē Iudicat hoc dūs Stephanus q̄
dudū de cōtuberno nr̄e sanctitatis egressus
cū ammonitorū rege fedus ultro contulit
et mīt p romana menia tū rasa barba et
dimidiata hostī ro sine dubio pudore dis
mutat Iudicat et hoc fortassis adhuc in publicū cōtristet medit
aliq; carnē libidis obtentu inhiat de gressū o
culis. hoc e vī intima cōtemplatiōis exhilarat
sed p̄mat cor̄ gula ri ille carnalis ist
pocula repas et allia quarū viz herbarū ve
hemēs acrimonia oculos turbat et ad lacri
mas p̄uocat. qđ mimicū scenalis actio di
mittens p̄sonā angustiis ringit dū laborē
p̄tendit. tabra p̄cubatione vacat. quibus
gaudē amisit p̄fectū compellit Planas suspi
laboris oblectat exercitū habet sancta quies
laborē sui. Unde dūs ad moysē Vade inquit et
dic eis Reuertimini in tabernacula vra Tu uō hic sta
mecū et loquar tibi oīa mandata cōmoniasq; ad
dina Carnis p̄fecto tentus sine tabernaculo dolet abi
lus quia scribe scribā dei nō reside nubet sed stabi
ri dnā vrqua remorā a mūdi labōribus cessat
eo vigilanti in dūs obsequiis q̄t se sanctis ag
ns fructū exerat Sed ita ad me videō me vasti
gia vre sanctitatis adhuc ut sicut in ob via
mimit dimissus Thyatē petrū vōcē meus se
dule oīōis tractū pauitatis p̄ra si nobis ta
habitare nō potui hitherto mi vel quātulūcūq;
penā Quicquid sane gradientes destruendo
de vagedi fuit animata dauid ei fugit a fa
ne absalon quē ei parta victoria regē fuisset
ut ad quietē dei ei eo in urbem ille transiret acquie

nolui sed filiū sum illi sua vice cōmisi Ob
sero tamē ut reuertar famulus tuus et moriar i
ciuitate mea et sepeliar iuxta sepulchrū patris
mei et aut famulus tuus thamma ipse vadat
tecū dne mi rex et fac ei qđ tibi bonū videt
Ego etiā barzellai no supar ergastulo in hosti
li nobis p̄sentiē sumptum. sz deo largiente tri
umphū ad tua repedam Hor dum ista ille mi
quies qđ coloc̄sibus planis diabat sua f et si
corpe absens sit sed spū valentē sit grandes et
videns ordine rerum Sicut ergo ille regi tradi
dit filiū suū et ego ap̄sa alacri vultu mihi tōdo
atq; ut ad mensa vra oīōnis alacer implora et
munus in bonū p̄ malo inbeat lex dūna restitui
quātomagis bona vobis scripta reddi Quid ei
mirū si hec thriana rō ex mōdita sibi lege p̄sol
uat cū idipsum etiā alienū aliena millies
abnoxia legibus mplcat Sā sicut fama multis
constat relatoe vulgata Venete qđē in stuo
res mārina dissimina remigū labore sulcabat
cuius applicuisset formidolosū stupedūq; con
spectū no genul ab ipso litore recipiebis et
arena portātū leone s. rabidis ut videbat
draconis spiris obsessū tumultū Quē ille
draco raptū ad spelunca sua violenter trahēt
hīc miscabilis leo quibus ne valebat misibus re
sultare tandē quo leo rapit desperata reluc
tatione defici tātomagis draco meyerabilibus
cīs nodis nectēs alabat victoria obtinē
Sed pandores qui repetā hinc spectatores sue
nerunt miscantes infelicē leonis vitā audēt
arma corripiūt draconē p̄mūt leonē de fau
cibus mortis eripiūt abiē p̄mittūt Sed leo nr
ut dirū nubissimo bestiaq; grāmo vitā sue ami
cōibus gessit et p̄ aliqt dies quibus remoran
sui vnā cū rondie pelle raptū a se alienis ad
mouit Quid g̃ mirū si sanctū hostes et dūs
legibus eandē p̄tra raptū tutantes offensū g̃ra vul
nerēt si idipsum et brutū aīal videat
mplesse et hoc exemplo forsitan quadā na
turā congruē Vos aū leo no sine causa sigt χρὸς
qui sic dormiens a seculo ut p̄ vigiles semp
oculos habeatis in deo illud ni fossa cātatus
ego dormio cor meū vigilat qui sup aspidē
et basilischū abulatis et cōculcatis leonē et
draconē qui deiq; ut leo sine turbe confidit
et ostensū adiuuans neq; ne panetis p̄d
le aut aspidē ad caput dauid posuit p̄ana
ille gladios saul regis euasit Bellum quoq;

tunicas pro(?) primos parentes nostros omnipotens deus induit
quibus utique mortales effectos reatum transgressionis
signavit. Vos itaque dealbatis per me necessitudine(?)
pedum pelle(?) ... vestra(?) reddite vitale quod in
mortificatione vestris orationibus impetrate. Nemini
de ceteris mundus adiciat. Sed si quid autem adhuc in
vite in reliquum est in sacrificia(?) salutis eterne
hostia(?) offerat. Sed quia apostolus dicat quia absque
ulla contradictione quod minus est a meliore benedi-
citur, quia(?) ... compellor benedictionem exhibe-
re non valeo. Oratio super fratres.

Omnipotens deus cunctis insidiis sathane nos
infestationibus protegat et omnia carnis ac
spiritus inquinamenta detergat. Amen. Extinguat
in vobis estuantium viciorum fomites et flore nos
sanat(?) virginitatis decore vestiat. Amen. Per intercessi-
onem apostolorum suorum Petri et Pauli ab omnibus nos
peccatis absolvat et electorum suorum secum sine fine
regnantium consortes efficiat. Amen. Benedictio dei
patris omnipotentis et filii et spiritus sancti descendat
et maneat super nos. Amen. Epistola Petri Damia-
ni Nicolao pape directa de continencia clericorum.

Domino Nicolao summo(?) [illegible]
ssimo pontifici Petrus peccator mona-
chus debite subiectionis servitu-
tem. Nuper habitis cum nonnullis episcopis vestre maies-
tatis auctoritate colloquiis sanctis eorum femoribus vo-
lui seras apponere, temptavi genitalibus sacerdo-
tum, ut ita loquar, continentie fibulas adhibere. Ergo
quam hec est secta tam ubique condicitur aliud quidem
quod etiam vestre constitutionis imperium sub spe ...
tiendi fedant indicium. Huius autem capli(?) mi-
da salte(?) promissione tremulis prolata labiis dif-
ficilis extorquemus. Primo quia fastigium casti-
tatis attingere se posse desperant. Deinde quia
synodali se plectendos esse sententia propter luxuriam
victi non formidant. Preterea quia apud nos gemina
quodammodo Rome curie consuetudo servatur, ut
de ceteris quidem ecclesiastice discipline studiis exa-
mine pro ut dignum est moneat. De clericorum vero
libidine propter insultationem secularium dispensato-
rie conticescant. Quod satis correctione dignum est,
ne vero vulgus omne conqueritur. Inde pontifices
sinunt a magistris ecclesie in iudicio taceat. Sed
malum hoc esset occultum fuerat fortassis utcumque
ferendum. Sed o scelus omni pudore postposito pestis
hec in tantam prorupit audaciam ut per ora volant
et loca scortantium nomina concubinarum socerorum
quoque nomina simul et socruum fratrum denique

et quorumlibet propinquorum. Et ne quid his asser-
tionibus deesse videatur, testimonio sunt discur-
sio nunciorum, effusio munerum, cachinnantium ioca,
secreta colloquia. Postremo ubi omnis dubietas
tollitur, uteri tumentes et pueri vagientes. Ergo
pre pudore nescio quo supprimat synodo quod
publice confitetur in mundo, ut non immo parentes
tes ut dignum est noceant infamia, sed et hii quo-
que ultores esse debuerant videant mentiri(?).
Quod Phinees idcirco fedus eterni meruit sa-
cerdocii quia in zelum se extulit ultionis.

Non hic pudor fame Phinees sacerdotem
operuit qui nimirum coeuntem cum madia-
nitida israhelitem in locis genitalibus arrepto pugio-
ne transfodit. Porro autem nos quod contra divina man-
data personarum acceptores in mioribus quidem sacer-
dotibus libidinis inquinamenta prosequimur, in episcopis
autem quod nimis absurdum est per silentium tolleran-
da veneramur. Sed ecce hic Phinees divini spiritus
zelo accensus cum totus pene israhelitarum populus cum
filiabus Moab fornicando corrueret, seseque per Be-
elphegor sacrilegis cerimoniis immundae ... nam
despectos quosque vel infimos divine legis trans-
gressores(?) invasit(?), sed excellentiores et clariores in
populo quos ad terrendum ceteros trucidaret elegit
testante scriptura que dicit: Erat autem nomen vi-
ri israhelite qui occisus est cum madyanitide Zam-
ri filius Salu dux de cognatione et tribu Syme-
onis. De mulieribus quoque nobilitate si aucitur
hec in sequentibus invenit. Porro mulier madya-
nitis que pariter interfecta est vocabatur Cozbi
filia Sur principis nobilissimi madianitarum.
Itaque post digestam fornicationem et digne ul-
tionis historiam quod opus fuit Moysi ut genealo-
giam fornicatoris utriusque contexeret, et alterum
ducem, alteram nobilissimi principis filiam fuisse
narraret, nisi ut doceret carnales illecebras in emi-
nentioribus personis acrius prosequendas. Hinc est
quod et ipse dominus cum omnis israhelitica plebs non dispar
crimine teneretur obnoxia, de populo quidem ta-
cuit, ad duces solos et principes in furore se dir-
exit, ac velut lesionis auctores ... Iratusque ait Moysi:
Tolle cunctos principes populi et suspende eos
contra solem in patibulis ut avertatur furor meus
ab Israhel. Planc et Moyses non ad alios sed ad
iudices Israhel ait: Occidat unusquisque proximos
suos qui initiati sunt Beelphegor. Dum ergo
Phinees quod contra fornicationem totius multitudinis
ulciscenda in eos potissimum qui duces videbantur

Helyi ideo perijt q̄ filijs peccā tibus male pīus indulsit

Contra helyi q̄ filiorū peccā cognouit sed eos increpione qua digni erāt arguere non corripuit eisdē filijs a philistijm in bello q̄ntis ipē quoq; dederat sata repetitis rendit fractis q̄ rimis exprimit q̄ et archa dñi ab hostibus capta est et puig q̄dē quoq; milia dēfi tigit milia vicīt fuit philistheo trucidate postrata Et quide redarguit et q̄ corripuit ſ leuiter et mā suetudine pcōz nō seueritate nr auctoritate potius Quare Tot sanctis res hui⁹ scripti quas ego audio res pessimas ab oīb⁹ plē Dolite filij mei ſ eo est ei bona fama q̄a audio Audiēt ei fr̄s tuos q̄a dozmiebat cū mulieb⁹ que ob seruabat ad ostiū tabnaculi Pozro quos minimos dei vidit ? p̄mine sua filios recognouit et quas ipsis furie gladio debuit p̄ne blādine lenita te palpame ſ eo sicille fidelis ? domo dñi familj moyses magister vir ? gemi phinees stans ei in porta castroꝝ aut Si quis est dñi ? gratur mi cōgregatio q̄ sunt ad eū ocis filij leui · q̄ aut Iher dixit dñs deꝰ israhel · ponat gladiū vir suꝰ femur suū ? ite et redite de porta usq; ad porta castroꝝ et occidat vnusq̄sq; fratrē et proximū su micū sim Cesis itaq; virgis tribq; milibꝰ hom̄ aut moyses · consecrastis manꝰ vras hodie dño v musq̄sq; in filio et fratre suo ut detur vobis be dictio Plane sunt benedictione digni sūt qui eis peccātibꝰ corripti sūt nō mihi⁹ maledictionē obnoxij sūt qui peccātibꝰ blādiūt sunt Et q̄ apte dicat o maledicto q̄ nō p̄hibet gladiū suū a sanguine Et sanguine q̄ gladiū suū p̄hibet qui scelerū sceda reprehēs digne sūt aūdisione roborent fratrē suū q̄dē nullū habet ? q̄d ? Et negligit e mendāt Vnde et Fato heli vir dei qui et phi neeꝰ fuisse putat aut Iher dixit dñs ? Quare cal ce abiectis victima mea et munera mea que p̄ cepi ut offerrē in templo et magis honorasti fi lios tuos q̄ me Si q̄ heli q̄ppter quos dixerat filios quos nō ea q̄a digni erant increpione cor ripuit cū eis sil et tot cū hom̄ multitudine pe cūt q̄a arbitrauimur dignos se suā qui ? aula et sacrificijs et cū solijs iudicārij ? sidēt et sue nō ignotis p̄uaricā hom̄ crimini mīb⁹ tacent. Quos du dehonestat ? publica meruit ad re tumelia signi vidimꝰ diuine legis mādata con fundit et dū p̄dicta ? bꝰ amittēdi honoris offensū sentat ipm etiā sue dignitatis auctore

Ite Iheāmīg nō assēt ? loco allegato q̄ phinees fuerat helyas ſ scribit helizeus hoc auctu mare Gregoꝝ nā ? omelia de ascensione vide cōdere q̄a fol scribit helya nō genuisse et de phinees ſ fuerat scripturā legit q̄ genuit abisue ut p̄z ? p̄mo q̄ phinees [illegible]

hone depascat. Qui et flāma inuidie equas
qua fiore qua anima sacris almibꝫ ꝓpi
nas. Ignozas qꝫ sibi aarō nadab viz et
abiu ideo celesti igne cōsupti sunt qm alie
no igne offerre dño ꝓsumpserūt. Altaria ꝙ
pe dñi nō alienū igne ꝙ igne dñi ardebat dñ
amoꝛis amplius. Qui siquis carnal' illecebre
igniꝫ estuat et sacris assiste misteriis
nō formidat illo ꝙ nuldubio dñe ultionis
igne interi cōsumit de quo ꝙsa testatur.
et nisi ignis aduersarios cōsumit. Et sicut
mit etnaris liquide flāma deuorauit ita
posteriꝰ nisi finiedis atrocis gehenne i
cendijs nec est combibenda. Breuia nō
expauescas a tuscio esse qꝫ dñi misericor
dia grauine corruis nicolaitarū hēsim incur
risti. Nicolaꝫ ꝙpe vnꝰ ex his quos petrꝰ
apls dyaconos cōsecrauit dogmatizabat
clericos cuiuslibz ordinis nupcialibꝫ fedaꝛi
dos et coniugio. Ad qꝰ ille docebat ebrios
ad hoc tm i ecclesia pestilēcie sedes milio
ꝛibꝰ ruinas exemplis. De quo viz scri
bere angelo ephesine ecie dicta voluit.
odisti facta nicolaitarū quia et ego odi. Et
in apls dicat. oꝛb fornicatoꝛ nō habet hē
ditate i regno xpi et dei. Qui i regno dei
hoc 2 in celo nō habes qualibz hēditate q
pacto in ecclia que michi et ꝛegnū dei est
flagicijs obtines dignitate. Ephilogus

O amt dñe mij venerabilis papa
qui xpi vice fungeꝛis qui summo
pastoꝛi in aplica dignitate succedis no
li peste hanc ꝙ ignauiā ad meremetaꝙ
duce. noli cōniuere et dissimilare grassā
ti lupinis frena laxare. Scripsit et hyeroz
bq ut cantet et vitosa ꝓcago ad finita
pcurrit nisi euangelica falce qꝫ male
pullulat amputet. Absit ergo ut sancti
oꝛ vocis segnis heli torpoꝛ emolliat ꝙ
pono ad scalaris ylione iꝛammi phineeꝛ
zelus arcendat. Deponatur hij qui eccl
ica tabernatus nō erubuit mundina fedare
et deserti deturpare quos male stantes ad
impios liquide cōmercia ꝓuocabat.
Ad ultionē igit se rancoris vigoꝛ exeꝛcat
et petulātiū clericoꝛū mala compescat
ignis et bestialis vꝛe qꝫ absit neqnis
obrepat i fame ꝙ soluꝛis nitoꝛ ecclie
resplendeat discipline. Vestra ꝙpe cle

mētia nō ignoꝛat qm achab rex israel dū
regi assiꝛoꝛ benedab ꝓdomata pietate
pepcit dñi adiuꝛa se furoꝛe ismaelitico
mutuit. Cui nimirū vir dei ait. hec dicit
dñs qꝫ dimisisti virū mortis digni de
manu tua erit aīa tua ꝙ aīa eius et ꝓpulus
tuus ꝙ ꝓlō eius. Hic ꝙpe quoꝛ vir dei cō
dixerat sono i sermone dñi ꝓcite me no
luisseꝛaꝛ. Ecce ait. qꝫ noluisti audire no
ce dñi ecce vindex a me et ꝓcumbet te leo
Cuiꝰ paululū recessisset ab eo ut scripsit
reperit i uenit eum leo atq ꝓtriuit. Qui bz
vnoꝛ sacre elocutionis verbis ad aliud immit
tit qꝫ qꝫ ꝓpositā pietatis ꝙuldubio mēt
uā dñi nō ꝙmulgat. in reos sub districti
oris estate cōsistā. Quēcūq debet sup
iudicis subire vindicta qui neglexeꝛit i sub
ditos exercere disciplina. Ihaz leoni qui ne
cruit querēs que deuoꝛaret merito tradit. qui
ab mstigādo pīcē vinū ꝙ torpoꝛis desidia
cohibet. Hic ergo i gremio spūs viꝛ ad tol
lendū rapinaꝛ obꝛepiū se ferueꝛ arripiat
sic se in vltione nicolaite hēsis strenue ar
mirilit erigat ut in eū ꝓfessione phinees
pare sui fedeꝛis nobiscū deus omps stimulat
simo sicut helyas celsitudine adoꝛigenus
qui ꝙgrua sacerdotibz celo nos no equis
ignauis ꝙ agelis comitatibz introducat.

amicum ꝓuocat ad scribendum

Reuerendissimo Abbati D. ꝙ pauꝛ
monachꝰ salutē in dño. Carta tes
tatur hystoꝛia qui ab solo ioab imitate pri
cipē ut ad se veniret nullo discurrente po
posset qui tū vanā cōtempsit. Cuiꝰ idipm
demus patet ꝙ ille obstinatior rigidq ab
nisset ad agrū illig absolō seruos suos ꝙ
ting misit messe q ordei quo pleng erat ig
nibꝫ conflagrāuit. Ꝙsto ioab absolō cōpos
tulatur q aggrediꝰ. Ille gauder q eiꝰ
accessū talibz bustiis ꝙmētur. nimirū
qꝫ petitoꝛibꝰ nō obtemperat legioꝛibꝰ impe
tranit. Ego aūt tibi venerabilis frater no
bis ꝙ scripsi scripsi verumtū usꝰ hodie ne v
nū qde tota ut referre dignaꝛis epistole
ipse quoq pollicitꝰ es qꝫ mi nouerūi mit
tes qui salē ea que mite spiritus scripserit
in tui silentij ꝙgamenta trāsferret ꝙ sup
sedisti petitꝰ uel vestribeti vestribe ul' no
tarii ut spospondeꝛas destinaꝛe. quoꝛū viꝛ

vim̃ raltas exigit alterū veritas ut-
quasi p debitū ꝓsoluat impellit Ad
ergo facia no qā dormēte te mipigēs
et bellicās exuitaē no valeo Pūga et
sis saltim ut evigiles ꝙualcho ferala
ꝙ mite doctine telum migr arripia
et velut supparē uli dicte her que tibi
forte aj m notoria sūt Amone ꝓsuma
et hoc sic mei pungē doctore velle doce
Ad hanc fortassis iniuria expectato cuiq
labis ut qui cautam denegnicās vitele
deti salte reddas talione Veruptm quē
ni tibi vides her hylaie suggessise mio
res sibi fuisse ꝙ culpabilio deputat sero
consulere Lege igit ¶ Noli fieri qd ple
riq; faciūt tūtissimo siquid in te e virtus
attende vt vina ās post tpa posita neg
ligas iudicē Imitare nāles i pauone di
uersitatis exemplū qui nimiū pulli
nos et velut ignobiles pedes p omnis
semp habet Signe no tande pulchritudi
nē post se spectabile ꝓbet Videat i pedi
bq rusticū aliquid qd deprimat Ingnozat
rotunda qd ei mirabile reddat In gemp
tis e vir se debeat ihibitate deprime pq
tergū erit vir valeat quasi p cetera a
nibq superbire Te quos quodcūq qd mite
virtus est lateat si quid nō virtuosū et
correctionis dignū ab aspectu tuo iudicio nō
recedat Fraterne correctionis zelū non mo
leste ferre sz ingenuabilibq amplecte ac velut
certe curanois studeto Fac langrietib
intrāza diffinde Ajemeto inaq qd salomo
ne dicit. melior e manifesta correctio aj
amor absconditus. melioza sūt Vulnera
diligentis aj fraudulēta oscula inimici.
Et alibi vinū q corrumpete dum cinere cō
tempnit repentina supuenies mortis et
eis salutis nō sequetur Illud etiā attende
qd ait Qui abscondit scelera nō diget
qui aūt confessa fuit et relinquet ea mise
ricordiā cōsequet Et iterū. q odit disciplinā
diligit sapiēcā. q odit increpationes e
insipiens ¶ Virtus nempe qui viā animē
admittit et quicqd in se latet exponit
sentiendū videt Ce oibq metuēdū nisi p
cussit fame fame frangit sz qm ad primi ferie
ne ictū illico dissilit talem vim vir
dedrate aquat arget Rosa purpurea
rutilantior videtur ce viminis sz qa multa
fert labois iniuria mr quisquiarū stipulas
deputatur Porro aūt qā sancti cōuictus
rectoz ac conspectus noli dissimulare culpa
sz magis ut emerserit adhibe disciplinā vt
ni sinceri te zelus ad etni sacerdotij iniu
a monuerit nō eū hely sub tempore desidie
ignobiliter obseruāte vltio repentina percussit
Vñ p salomonē dicit. noli subtrahē a
puero disciplina si eū percusseris eū virga nō
morietur Tu virga percutis eū et animā eius de
inferno liberabis Veruptm quoc ne nimie
disipline rigor durioā cōtrahat et immodicā
tuis zeli feruor vertat in uicē ne du culpe
rubigo detergitur vasteneri cōfringat
Vnde et salomo ait Noli ee iustus nimis
rideo neq; sapiens cur vitio fueris ne for
te disras semitas eius et summas scandali asce
ndas. et iterū. melius e habitare in terra deser
ta qm cū muliere litigiosa et iracunda In nul
li plane cū p iracundie fomite a fratrū cā
tate resiliūt horaq; paule et barnabas pr
martū discesserūt i defensione fidei testimo
nū verūt qd vtiq; constat nō discordie
vitio sz diuine dispensatiōis factū ee iudi
cio ut mmorū fratrū apli tēpa ptēr eo
pegende fidei vbertate messe reddant quo
pacil eos ab inuicē dissensione arcuerat
¶ Absentiq; mliq detrahat si eos in
fame q nit res diuersa cōpulerit obmur
gare Time e qui in q uerbis legit Remo
ue a te os prauū et detrahētia labia sint
procul a te Et cū absentes grimordeat mal
serpēs in silēcio mentē eo mirū habet qui
occulte detrahit Vir enā sapiēs aut su
surro et bilinguis maledictus e. spulcos ei
turbauit pacē multos. Audiē lingua ma
ligna Et ozi mo sancto oscula et seruabā
tribq tuis Aduersus lingua nequā aures mas
sparse sepē Sepimur ut detractores
spinose visionis aculeo retudamur
ma ceteris ut media corpa arceātur Ad
celestis quoc pmeditatis sagittatur Et sa
pens ille qui comedere horiem telo ꝓcul
uit iudicium mic p sobrietatis arma sibi
tibat Serpēs ei sicut p libenter qui sem
tandis rerū naturis subtilior i fundauerit

De penitencia clericor

Domino cuniberto venerandissimo epo P. prior monachq; devote subiectionis obsequiu. Iter & vere caritatis atq; amicicie regula ut ita se fides mutue dilectionis dulcedie amoris copulet. ut nichil si quid murmuris reprehensibile est alteri alteri non abscondat. illa quippe nimirum probatur virtus et honesta dum culpa ponit in medio et quod corrigendi & corrigit et quod pium & mutue puritatis ac sincere in amore custodit. sic et fit ut dum delinquentis culpa corripit & corripiendo opposita gratia cumulet. Inter nos multos virtutis flores. vnu mihi fator valde displicuit quod mirum in modum et tuis me mouet vehementer. Iuvenit et nunc subito huius articulu examine compellit. Dum mittis ei ut credit tue clarus cum aliis sint ordinis ueluti inde merendi consederant. verbis quod sane ea ipsa causa mihi displicere debuit. videat obsecro ne canonica traditio contrariu ei tue sinceritatis sedulo patrum sanctorum edoctus. Absit ut tanta que in te & possit ignorare prudentia presertim ei et ipsi cleri tui alias quidem sane honeste et literis studiose venerabil' pr aliis tue fratribus amat gremio

id agat ꝑ̄ra videam̄ apponend̄ a hi ſtr
ſmas ꝓ̄m̄ miſi ꝓhibet eplare cop̄end̄i
ſ̄ qđ nob̄ vob̄ fides nō aut adhiber̄ co
r̄i ſalte panta ſint ponenda teſtimonia ut
ꝯhec que n̄ nr̄ ocr̄erunt meorie colligat
quāt valeat ſi quſierit in ipſis codicib̄
tuc̄ne ¶ In p̄mis itaq; qđ aplīs iaco
b̄ ſuꝑ hoc negocio b̄to clemēti ſcripſit
audiam̄ eſtimſti mat altaꝝ ꝑſbr̄ ſi
dyacon̄ ad dn̄ica eligant offina qui
an ordinatione fu cōiuge ſua reliquerit
ꝙ ſi poſt ordinatione miniſtio cōtigerit
ꝑ̄e i nāde cubile vxoris ſarcin nō inuret
limina nec ſacrificij potest fiat nec altare
cōtingat nec ab offerentib̄ holocauſta obla
tionē ſuſcipiat nec ad dn̄ica cocp̄ie poſ
tionē accedat. aquā ſacerdotū pōrigat
manib̄ oſtia foꝛiſecꝰ claudat minora
gerat offina vꝛeſi ſane ad ſalutare calicē
nō ſuggerat ¶ Aurelius ep̄s carthaginenſis ep̄o
rū retoꝛa ſic ait Placuit ſanctos antiſti
tes ac dei ſacerdotes nec nos leuitas ul'qui
ſacramentis dīuis miſeruit cōtinentes ee
in oīb̄ quos p̄nt ſimplicit qđ a deo poſ
tulat impetrare ut qđ' apli docuit et
ipſa ſeruauit ātiquitas nos quoq; cuſtodia
mꝰ ¶ Cuiuſtinq; ānā epūs potestine p̄ſ
ret ut epūs ꝑſbr̄ et dyacon̄ ul'qui ſa
cramēti contrectat pudice cuſtodes ab
vxoꝛib̄ ſe abſtineat ¶ Ab vniuſis epūs
dictū e placet ut i oīb̄ et ab oīb̄ pu
dicicia cuſtodiat qui altar̄ ſeruiūt
In carthaginen quoq; conſilio iterū di
ctū ꝓhib̄ ul de quacūq; clericoꝝ ḡnis
lectōr erga vxoꝛes ꝓpꝛias i cōtinentia re
ferꝛetur placuit epos et ꝑſbr̄os et dya
cones ſecūm ꝓhib̄ ſtatuta ecc̄ia ab vxoꝛib̄
cōtine qđ miſi fecerit ab ecc̄iaſtico ꝛemo
ueant offino ¶ In canonib̄ aplōr̄ di
citur de ꝑſbr̄is et dyacon̄ib̄ diuinis le
gi eſt diſciplina ut i cōtinentes i offinis
talib̄ poſiti oi honoꝛe ecc̄iaſtico ꝓfuerint
nec admittant ad tale miſterium qđ ſola
cōtinentia oꝛtet impleꝛe ¶ De qui ſup
viꝝ Aurelio carthaginen epō ¶ Audimꝰ
mat fres karissimi ꝓhib̄ qđ quoꝛunda clericoꝝ
ḡnis lectōr erga vxoꝛes ꝓpꝛias i cōtinentia
reſeruet ¶ Placuit qđ et i diuinis con
ſiliis cōfirmari et ut ſubdyacon̄ qui ſa

cre miniſterio cōtinetur et dyacon̄ et ꝑſbr̄i
ſ̄ et epi ſecūm ꝓhib̄ ſtatuta ecc̄ia ab vxoꝛib̄
ſe cōtineat et tēꝑ nō ſpōſes videant ee
qđ ſi nō fecerit ab ecc̄iaſtico ꝛemoueant
offino cetꝛos aut clericos adhuc nō cogi
miſi maturioꝛa etate ab vniuſo cōſilio dic
tū eſt que vꝛa ſanctas e iuſte moderata et
qđ ſcā et deo placita ſint cōfirmamꝰ ḡ
ut valeamꝰ cuncta faſtidij ſuſpicionē tol
le de ſubdyacoꝛib̄ ſolus qđ ſtatuat̄ mideꝛe
ut eoꝝ meſurā diligent̄ inſpecta de ſu
pꝛioꝛib̄ gradib̄ nemo ꝛeuocet dubitare ¶ In
decꝛeto quoq; leonis ꝑpe hoc nr̄ cetꝛa tetigit
ſtatuta ut ep̄i clericoꝝ oꝛdine cōſtituti nup
tiarū ſonetatē et ꝑcreandi filioꝝ ſtudio ſint
liberi arbitrii ad ꝙhibenda tm ꝑfecte
cōtinēte puritate nec ſubdyacon̄is quidē
cōmixtionē carnale coꝛrūpit ut qui ſint ſmt
tēꝑ nō ſpōſes et q̄ nō habeat ꝑmaneat ſe
clares qđ ſi in hac oꝛdine qui quarto e a
ꝓpria digni e cuſtodi q̄ntomagis a ꝑma
ul a ſcēs tertio ne ſeruandi e ne a leuiti
co a ꝑſbrali honōe a cuꝛa excellentia aſſꝛ
ydones existimet qui ſe a voluptate vxo
ꝛia nec dn̄i fr̄natione ſeruauit ¶ Siluneſ ꝓpa
in decꝛeto ſuo ſic ait Nullu ſubdyacon̄oꝝ
ad nuptias inſiſ ꝑmittere ꝓpiꝛans ne
aliqua hoc ꝓhibitione ꝑſtupſcerit ¶ In co
cilio vicine diat Innuptis aut qui ad
clerū ꝓmoti ſint ꝓcipim̄ ut ſi nōluerint
vxoꝛes accipiat ſ̄ lectoꝛes cōtoꝛaſq; tm mo
ꝛent et btus ꝓcessoꝝ petro ſubdyaco
nō mādauit dicēs Ante triennū ſubdya
cones om̄i ecc̄ia cuiuſq; uꝛbe ꝛomane et ꝓhibitiōes faciāt
eccleſie ſuis vxoꝛib̄ mllatenꝰ miſceant̄ur
qđ m̄ duriꝰ et ꝛcompetes ee videat ut
qui vſū ei⁹de cōtinere nō ꝛuerint ne
ꝙ tꝛaſitate aſſumpſit cōpellat a ſua vxo
ꝛe ſeparī atq; ꝑ hoc qđ abſit decꝛeto mādat
Vnde videt̄ m ut a ꝓxīti die oīb̄ epis
dicatur ut nulli fas ſubdyacon̄i ꝑſby
ter̄ misi qui ſe victurū caſte ꝓmiſerit
ꝙting et ꝑfecta que ꝓpoſuit mēte appe
tita nō ſint violenta nō exigent et fu
tura cautel cauebit Quā nō poſt eande
ꝓhibitionē que ān triennū facta e cōti
nent̄ ſuis cōiugib̄ vixerit laudādi
atq; ꝛemuneꝛandi ſint et ut i bono ſuo ꝑ
maneat ꝙhoꝛtādi ſūt aut qui poſt
ꝓhibitionē fr̄m̄ ſe a ſuis vxoꝛib̄ cōtinē

noluerint ꝓgenie ad sacrū ordinē no
lumq̄ qā nulliq̄ debet ad mīsteriū alte
rius accedē nisi cuiq̄ rasuras aūt suscepti
mīsterii fuerit ꝓbata. Sed cur ego adeo
ad coarctandos canones ultr̄ ꝓgre
dior qui quidē hoc ignorāt ipsi etiā
negāt qui turgida adūsq̄ eos temnit
contēptū. Aliqn̄ cū me laudeq̄ eme
tauri pingues armata cōspectione val
lauerit ac furioso strepitu virtutū tumul
tuantes infrendent trā tructi
fellis ī os meū enorme dicentes. Ha
benq̄ aūte tributeū si tū ego nomē
tuū cōfiteor ꝙmotq̄ ad emēdationē or
dinē reddi cōiugi tribuat facultate
Cuibq ego rndi. Connubiū mīj vxīs
q̄ deinceps nomē obtineat ꝑ a me nō re
cipitur si decretis rōnoz pontificū no
concordat. Incipāt em̄ quedā quasi
canonū adulterina sacramenta cuiq̄ pre
cēdēt aūte ut autentica canonū valeat
vanitas vīte. ꝑ salomō dicit. qā spū
ma vitulamina radices nō dabūt altaq̄
Instant ei adūersationes hoīm a sanctis
ꝓlate sūt ꝙ spūs scī et qui sacris ca
nonibq repugnāt nō metuūt ipīs ꝙ
cuidubio spūs a quo ꝙmulgant esse
dicit vñ io. ī apocā. Si quis iquit ap
posuerit manq̄ ad hec apponet sup il
lū deus plagas scriptas ī libro isto et
si quis diminuerit de vbis ꝙphetie libri
hui⁹q̄ auferet deus ptē eiq̄ de libro vite
et de ciuitate scā et de hijs que scrip
ta sūt in libro isto. Sed ne q̄s nos ar
guat sacre scripture verba ad arbitriū
mē voluntatis inflectē asseres hec ne
quaq̄ ad sacros canones ptinē audiat
quid anacletꝰ papa quinq̄ ꝑ a beato petro
de violatoribq canonū dicat. Violato
res aūt voluntatē canonū grauit a sūs
pensis indicant et a sacro spū cuiq̄ in
structu dictati deīnat quī blasphemat spūm
scm. nō ī corpe blasphemi vi
dent qui cōi⁹ eosdē canones sacros nō
imitatē cōpulsi ꝑ libentē ut ꝓpriū e
aliqd a ꝓterne egit a legi ꝑ mutat
a fratē voluntq̄ spōte cōsensit. talis
ei ꝑ sūptuo⁹ manifeste ē vnū ex grege blas
phemantiū spūm scm qui ut ia ꝓhibitū
est cōi⁹ ei agit cū in ipm et grā ipōe
sancti edicti sūt canones. Cui ergo ca
nones scī ꝓtēs qui ꝙ spūm scm canones cō
didērūt de seruādi rectoz iudiciaria nō
dissona fīnē vnanimitate cōtulerūt ad
speranda eis q̄ spūs scs ꝓtē cuncta illece
bras adiplendo blasphemat. Cui nimi
rū ꝙ momentanee libidīs stupri lenocinū
vilē cōtubernio eterne mercat. in tradi
mur ī impiē feroz sordescit. ꝑ cui flamme
vltibq ēdit ī tartarē puteꝰ at sulphureꝰ
rotabit. mūr estuans luxurie semp extōs
ēpibet tartarū cui in ritus etne mortis
emersi cruce gehene ꝙfert sine fine tor
mētū. nunc ī semetipīs igne libidīs nu
trīt cui mdefinentis flamas mredīj mu
dillis suoz visterū pustet. et o miseros
infelices miseri sermōdo ꝙ lege putride
carnis sue que vmbq ē deiectamus ob
noxia illig iuxta cōtemnūt qui de celo
uenit et sup angelos regnat. vnde cōpbo
vno ꝙ abraham dns dicit. posuisti me pq
corpq tuū. ar si dicat corpis tui libidinē
ꝙ lege custodis et legis mee mandata cō
temnis. lex quippe corpis humani dicit le
gi cōtrarie vñ dicit apls. Video aliā le
gē ī membris meis repugnātē legi mētis
mee et captiuū me ducētē in lege pec
cati que ē ī membris meis. Illi ergo ꝙ deū pq
corpq suū ponit qui cōtemnētes dīne
legis imperiū suarū obtemperant illece
bris voluptatū. et dū lapat frena luxu
rie indicta sibi quamuis regula dis
ciplīne ignorātes q̄ ꝙ vnq̄ cui⁹q̄ appe
gatu voluptate cōtubiū mille anoz ne
gotiant. medīū ut qui mūr estuāt flamo
luxurie cui⁹ robustat igne vndē ꝑ pe
petuantis illecebre voluntat. in tēno q̄
pestifē seruitutis audacia salutaris enchiri
dīne de se mgerūt sacramēta. cui dns per
moysē sacerdotibq dicat. cuiq̄ hō qui ac
cesserit de stirpe sua ad ea que ē immū
dicia ꝓhibit corā dno. deūq̄ sequit. Homo
de semine aaron qui fuerit lepros aut pa
tiēs fluxū seminis no vescet ex hijs que
sanctificata sūt nisi donec sanet. Qui si illi q̄
ꝙ corpis infirmitate cuiuslibz immūdicie pa
tiebant illicite nō licebat oblata comedē
quo pacto ijs qui spōte versant ī tota mūda
tione luxurie sacramēta deo valet offerre
vñ dicit ī leuitico. cuiq̄ qui habuerit ma

tnlā de sēc aarō sacerdotis nō accedet ost'
re hostias dño nec panes deo suo. dein se
quit. velū nō ingredier nec accedet ad al
tare qā macula habet et nō dēt cōtamināre
sanctuariū meū. Prudēs hic lector attendat q̄
apte aplūs iacobi illa sūma que supra po
sita ē cū hac dīna lege cōcordat. An ergo cū
quisq̄s haberet maculā ingredi sanctuariū nō
audebat quisq̄s se nūc cū mulieribus pollutis
ministrāe sacris altaribus q̄ mere p̄sumit cū
p̄certo tabernaculū illud umbra rei et ex
emplū et imago celestiū sit. nō sicut
aplūs ad thimotheū dicit colūpna et fir
mamentū veritatis. et sicut ad hebreos ē
aut umbra hr̄s legis futurorū bonorū nō
ipsa ymago rerū sz̄ in illo tēpore veteris
legis tabernaculo siue templo cui ministrabat
leuite nūc sacerdotes neq̄ sine victimis
offerebat. Dā et dauid sicut i paralipomenō
libro legit decē sacerdotū tondēt
leuitarū sortes instituit qui in cultu de
cori suas vices agerent et p̄ testimoniū
cum suis tribus ministrarēt qui numerū
donec vitis sue tēpus expleret a reddendo
cōiugali debito penitus cohibebat. Dā et
lucas euāgelista manifeste declarat quia cū
demissus esset qā zacharias erat de vice abiā
et dā sacerdotio fungēt i ordine vicis
sue ante multū post aut factū ē ut ipleti dierū nō
sūt dies assumpte deo et abiit i domū suā
mox q̄ subsequit. post hos aut dies concepit
elizabeth uxor eius. Vñ p̄spicue costat
qm illis tribus sacerdotes sorte a cōiugali
debito seruabant immunes donec vitis
sue tempus explerent. imo mgīt mozabant
i templo donec sortis iudex fugebat offi
no. Vñ moyses ad aaron dicit donec rising
sanctum cōpleat diem. nocte manebitis
i tabernaculo obseruātes custodias dñi ne
moriamini. sānt aut scripturā cū propter
ut semp ordo ministri altaris nō pereat
delegatus vicis dñi sine villa tribus itermis
sione ministerij sui cōtinuā exhibeat seruī
tutē. Preterea dicit aplūs vir uxori debitū
reddat et uxor viro. nolite fraudare
se inuicē nisi forte ex consensu ad tēpus ut
vacetis orōni. Dñi ergo cōiugale cōmer
cium sacrilegio tollit. ordo qua rōe permit
tit rei diuinis sanctis altaris ministrāe. q̄ sine
tempore i ne met quo debeāt varietē cōti

gio qui nūq̄ ab ea ministrare sedulitatis fe
rant obsequio. Ad ultimū. nāq̄ dicit aplūs.
qui sine uxore ē sollicitus ē que dñi sūt quō
placeat deo qui aut cū uxore ē sollicitus ē
que sunt mūdi quō placeat uxori. Permissū
aut dicit ministrat obsequiis nec ē urbis
que dei sūt sollicitus et insistat nec ex carna
les affectū animi diuidat sz̄ quō valet ex sol
licitus ac semp intentus auctori cum ultimū
gustū uxori. nescit mgīt qm corpus vā
membra xpi sunt et ut multa preteream q̄ sup
hoc themate ide dicit aplūs ne fastidii ge
nere illud salte relatū. An nescis aut qm
membra vā templi sunt spūs sancti qui in vo
bis ē de quo tēplo alibi dicit. si q̄s templū dei
violauerit p̄det illū deus. Virg nō solū aīa
sz̄ et ipsum corpus nrm. q̄d videat et palpat ex
tra sem templū ē p̄mdubio spūs sū quo in
nobis habitat carnale cōmercium nō violat
templū dei dū semetipm petulāti luxurie
p̄stibulū cōstruit. spūs sanctus abiit i quo sig
nacula fricat et i illis vicē spūs mise libidis
imodum. Et ide nob̄ dicat aplūs. nolite
cōtristare spūm sanctū i quo signati estis.
nōne spūs sanctus ad sui cōtristat meritū q̄
en ex hiatibus sui muri exclusit et eius hos
tē inpune vim intromittit auctore deo. Nō
ad mōrā ignorāt qm filij aaron nadab
et abiū dū dīno altari alienos ignes
inferūt iussionis reatū missa ptinus exierūt
Arreptis igit nadab et abiu filij aaron thu
ribulis suis posuerūt ignē et incensū desup
offerētes coram dño igne alieno q̄d eis p̄cep
tū nō erat. egressus q̄ ignis a dño deuora
uit eos et mortui sūt coram dño. Ad ē alie
nū ignē dño sacerdotes offerre nisi iussos
libidinē i flamatos sacrosanctis altaribus quasi
quādā et ei septuā dicit spūs nolite exstingue
re spūm sanctū in se spūm sanctū qui i eis ardē debebat
exstinguūt et alienū ignē obtulerūt dño ad
altare dñi flamā libidinis estimates accendit
sz̄ repente sup eos ignis dñi furoris ascendit
quo terribiliter exustī sunt scripturā testante que
dicit. et mīt ignis a dño consumpsit
Et recte legitimum ē ut qui sordentes sa
cris altaribus exprimūt gladio diuine ultio
nis intereat dicente ad moysē dño. Horribis
filios isrl ut pereat i mundicia et nō mozā
tur i sordibus suis cū polluerit tabernaculū
meū q̄d est inter eos. Pudor maior a filijs

lem ſeruabat uincula ſynagoge ꝙ mic
a miſtris xpi deſerut eam. Illi ſquide ſub
diſtricta iemm ſe caſtigabat tabernaculis i
gredendo ruſticâ. iſti uō nec caſtitatis quide
acquieſcūt ſeruare mūdicias. Dicit ei deus
ad aam. Vinū et omē qđ' inebriaē ꝑt nō
bibens tu et filij tui qñ intrabitis tabernaculū
teſtimonij ne mozamini qđ ſtatutū ē ſempiternū
i gnationes veſtē ut habeatis ſuam diſcretio
nē ſāctū et ꝓfanū mūdū et pollutū et mundi ꝑ
ducit ſe miniſtru eius qui xpm imit. migrāti
et hyſſe crucifixū nō ꝓhibuiſſe. i voluptā
tib ſuarū vnā dilectā me et quotiēs ꝑcutiē
tarmis allegat admiſc. ſicut ꝑ ihēmiā dns
ait Datuāi eos et medium ſui. et i domo mē
tricis lugubrabāt cūi amatoēs in feriis e
miſſarū facta ſūt vnuſqſq; ad vxorē ꝓximi
ſui ingrediebat. et vir ꝓphā nāq; et ſacerdos
pollutꝰ ſūt et i domo mea inuēni malū ait
dns Ez. ad me. deſiderāti ſuorū ꝓfectū ioniā
paſcitur. qđ eos et ſuauitatē hymi hauſta dul (tatem)
cē me repēdatur attendat. Dicit mr ego
cibabo eos abſinthio et potabo eos felle a ꝓſtis
ei ihlm egreſſa ē pollutio ſup omē tribꝰ ꝑa
qui nunc ꝓdita venit qui medullas carnal
dilectōis ſugit et quoda quaſi melle pec
catus hūanē ſagināt. dignū ē ut tagato
ꝓmodū fiāt felle ſil et abſinthio debeant
Vt ſicut nūc voluptatē ſuam pocūis ſe in
ebriāt ita nūc repleāt viſceribꝰ amaēſcāt

deſerti

Hortatur amicum ut sedrabiliane
resistat cõ iniuriam clericorum.

Dompne petre latãnen ranosto archipbre p. prãe monachꝰ fr̃e gluttinꝰ ratatus tamꝰ valet iaculꝰ quata virtꝰ est bellatoꝝ ꝓa q̃ talibꝰ timet et armat̃ mõstra si brachiꝰ vibzantis elongicat̃ isignis victorie manubias nõ reportat. at vbi bellatꝝ ẽ spẽ mag̃ ꝑ obtusꝰ quoꝝ gladiꝰ resis hostibꝰ absq̃ fit triumphꝰ ꝓa et goliath isignis munitꝰ gladio nõ mo ꝑdidit sꝫ et ꝑcussꝰ ocubuit et sampsõ nr̃ vlã madibula asinã mille de phylistẽ virꝝ cecidit. Timẽ ẽ dñm̃ethoz ꝑ magnã gedeõis gladiꝰ ñ misset eoꝝ̃ zebee et salmana reges madyã diuerꝝ gedeoni surge et irue in nos qã mã etatẽ robur ẽ ihesu. Trahꝫ qui cõ iuuenũ clericoꝝ tyꝝ hedinas iaculꝰ fabrico ñ nullꝰ ei malꝰ q̃ ñ tuis manibꝰ pono. Tato q̃pe zelo vidi te ste adhisq̃ eozꝫ ꝑtoꝝ morez medullitꝰ iaꝝ deste ut finez nl̃ ẽlue mdreis ẽrendio nõ ẽpẽ adeo ut plꝰ ẽsuggillatoꝝ tue vere ante obsequiũ q̃ vtñ quoꝝ timeat ꝑsule de tes ꝓa valut egregiꝰ tuis aule regie ruꝫ nocturnoꝝ fures clare nanq̃ ibꝰ ipe ns cosqꝫ ne libidis sue palatiũ regale cõ burat mordacꝰ aphendis ꝓa ei latet q̃ ꝑsbr̃ diaconis et subdiaconis tam ut ei catholicoꝝ ꝑtiũ cõtumelie mdicꝰ a cõhendis impijs frundꝰ absindent̃ et ẽ sanꝰ ẽ rõne plenissimũ ut ꝓcepꝰ in hijs quoꝝ tribꝰ gñibꝰ ninaq̃ prudine cã doꝝ efflorẽt a nimiũ sacris mistis fas liaris adhibeat̃ ꝓa q̃ dñici rozꝑ in virginalis vtꝝ templo coalui mꝰ ecã a mistris suis cõtinẽs pudinne mudinã q̃ nt. plane sicut cõpleti deficte vgim nõ vile semẽ mfluxit sꝫ vꝝ sancti spũs obũ brauit. ita nũc i altaꝝ positũ sacrmẽtũ eade sã spẽs virtꝰ ẽ que vinificet et nutrẽ est ꝙ hac pudica mano et ꝑpollutꝝ cõmigat q̃ sup̃ hoc thamate ꝓlixꝰ ia alibidis putaniũ et ꝑmo quidẽ pie memorie nicolao ffe. dẽsi taurinẽsi epõ. postremo ecia cõ tisse adalardi m tuũ scribentis diuisa sarꝫ nimiã exempla cõgessimꝰ. ad illa te frat veneãde trãsmitto illis te valut armis militaribꝰ mdno atꝫ ut alt̃ iosue vbẽ ipe meo subitẽ mitaꝫ impello ꝑque ẽ gñ mur ut eosdẽ cleros ipe pariꝫ aggrediar q̃tinꝰ ad̃ tramino pectoꝝ ferner ita labijs ãsi riuꝰ patentibꝰ cuapeet. Concio vos o plectarij vxoꝝ ac mulierũ anancij di nosibꝰ miserim ut qd̃ rancide sanioꝝ mã cõfundim et a sanctis ꝓbꝰ mistuꝝ puritatis emãsare regulã violans. ꝑ pudore libidis vẽ legibꝰ colla submittus et ꝑ mulgrata ꝑ ora doctoꝝ sñ̃ ꝑtis edicta ralitatis dñe ꝑ nos aplozũ cuiꝰ labez et edi ficiũ ad̃ doctoꝝ eccl̃e fundamẽtũ liquer q̃ vob i pugnãtibꝰ obtinat̃ et ita fit ut lex eccl̃e qua cleicalis ordo statuisse dinos cꝫ ꝑ eccl̃e turpi ordine cronio destruat̃. Immo et absolo statuꝫ fuerũt quoꝝ v ng quidẽ pater genuit sꝫ alterũ alt̃ expulit caym trucidauit abel malq̃ sꝫ instũ. sepiq̃ ecia adultẽrij legittimũ ꝑimit simit in gurta gabaõte troiano rampsal et aderbal or dit. ita ꝺadmõ ispũm sicꝫ legittimos ꝑ mittit cũ hijs qui se solo nomẽ ꝓ cleros ꝓfitẽt sedẽs ꝓtin indigna destruit et tyꝝ nros vi dentꝫ eripiuẽ quoꝝ nõ meruit sinat a millaẽ quos viz apte sigñe videt abymel lech filiꝰ ihedbaal septuagiꝫ virꝰ occi dẽt sup̃ lapidẽ vnũ. Quid ei ꝑ lxx viros ñ ꝑdicatores eccl̃e designat̃ de quibꝰ ait lucas euãgelista. qã designauit dñs sep tuagiꝫ et misit illos binos ãt faciẽ suã i oẽm ciuitatẽ et locũ quo erat ipe venturꝰ Iuxta ꝑdicatiõis ordẽ frigidus ille de q̃bꝰ ad moysẽ dñs ait. Congrega mi septua giꝫ virꝝ de samoibꝰ isti quos tu nosti q̃ senes ꝓli et magñi et duces eos ad ostiũ tabernaculi sedeãt ibi. de quoꝝ mistꝝ mis ꝑ dicatoibꝰ cõuenit. nec idubitat agriosit cũ ispũm i eis loco castra posuisse narra tur. vbi vii erant xii fontes et lxx palme. Quid ei ꝑ xii fontes nisi sanctꝰ designat̃ apli qui arduitate ordis hui̇am sce ꝑdica nois nõ desinũt irrigare fluctꝰ. Quid ꝑ lxx palmas ni emfelicis gñis dñi sacerdo tes intelligi qui constantia sunt ꝑ mundũ xpi nomẽ victorias ꝓclamãt fidẽ cõsueuit cõ uocãt victores. denarijs aũt nũc mihijs ꝑ septenariũ dedicat̃ qã nrã ẽ ut ꝑ septe formis gratiã decalogo impleat̃. nec pre rendũ q̃ ꝓlixꝰ ille anq̃ veniꝫ i helimꝫ diana tabernaculaq̃ fugat i mari vbi

nimirū nī aqua tā dēt amara ut pom
lū nō admittēt lignū qđ deus ondit inge
rit⁹ et ꝓtīng ordinatur Deinde ꝙ ve
teꝝ legis lignū qđ nemo valebat mplere
quasi ꝑ amaritudine salsas aquas hauri
rat hoies bibē ꝙ ihc aquis cū lignū cru
cis adhibet. nī dnica passionis series appli
catur mgr spūalis ītelligētie nī dulcedi
ne bibit sacramēta Sicut ꝓphēta de ma
ra vult ī helim arbē ꝙ lignū ꝓiciens ꝓtīnus
rē et ad aplicos fontes atq; ad palmaꝝ
fructū gaudet festinare dulcedine legalē
abiectā seruitutē dulcē expetens euāgeli
ce gre libertatē Vt ꝙ ad id qđ repugnā
rentam cū ꝑ lxx virōꝝ quos omnipotēs
bimelech pōtificatoꝝ figurā erāt qđ ꝑ
eūdē abimelech qui eoꝝ finis erat ꝙ spūs
nō missi impiosi aut carnales ītelligēdi
sūt claim qui catholicoꝝ aut sōrū pōtifi
cū et fides quidē sit ꝑ acceptū ecclēsiē
ordinē et nī spūm indicant ꝑ degeneres
vita et ignobilitatē animi ꝓuocāt Ihc fres
suos omnīū cū sōrū pzm̄ nōma odissē
runt cū sapientes eoꝝ aut decretū ꝙ esse vi
nedo cōfridūt. et hec mīfectio fit sup
lapidē vnū lapis saluatoꝝ est ecclā de
qua ꝙ zacharias dicit Ecce ego adducam
seruū meū oriētē qđ erit lapis quē dedi
coꝝ ihesu sup lapidē vnū septē oculi sūt
Lapis iste vtrobiq; aptissime vng dicitur
ut vnitas ecclē cōmendet de qua sponsꝰ
ait ī cantibus. vna ē columba mea vna ē
genitrix sue Cui sūt aūt septē oculi sup
lapidē vnū saluo mō si ē alteri⁹ misterio
misi illi lxx viri. hoc ē doctoꝝ sancti ī
ecclēsiē pace vnitatē cōmūnī et septifor
mē sū spūs ecclēsiastici illustrāt ꝑ hos
ē oculos sancta vis ecclā cōtuet ubi
recti operis pedē ponat ac ꝙ viā mādatoꝝ
dei gdiēs normā rectitudīs nō offendat Al
bimelech ꝙ mālet et spūm lxx electoꝝ
ab ecclēsiastica nobilitate degeneres obstre
pūt se luxurie legibus subiuit Et dū sanctos
canones reprehendēs indicat eoꝝ cōdi
tores sanctos vis vitos ac ꝙ hoc nobi
les gedeōis et saluatoꝝ ī et ecclē filios
impia quedāmō crudelitate trucidat
Habet ē adulterinos canones et quasdā
arrianorū camillārū nouitates quib⁹
et si sēctes suos ad imitationē sui dogma
tis ꝓuocet et arte ecclēsiastice cōstitutis op
pugnet qđ vis in illa quoq; turris sūm
mor obsidione significat cui de eode fratre
ꝙ hystoriā serie dicit Abimelech mgr
andies vnus turris sichimor ꝑ cōfe
batos astendit ī monte selmo cui oī pōl
pulo et arrepta securi ꝑcidit arbore tu
mū imposuit qz ferens humerō dixit ad
eos quod me facere videtis faciat vir. de
inde secutus. igit certatim ramos de arbo
ribus ꝑcidentes sequebant ducē qui ar
dentes ꝑcidū circūdederūt atq; ita fac
tū ē ut fumo et igne mille hoīm nec
tuū vi ꝓpe ac milies hostator turris si
chem ꝑiret Ecce ē huius lōga sacre figuras hystō
rie solerē exponē sufficiat nobis quicquid
appositū attinet ad sūmotēs plurimū ꝙ a
mi arboris sūt sine scripturaꝝ quas dū ī
pudens quisq; ad allegationis sue nūtum vio
lenter īflectit fumo si et igne vniuersas
hoīm cathas exstīguit Fumo si cireis et
igne libidīs ut deceptas maledicentia mē
tes et ipsiꝰ flāma succendat et pīm qđ
manus tāligo cōfundat Hec sūt
que de sodoma et gomorra ꝙdie vise sūt
ꝑ quōdā abrahā māne surgēte
mane ubi steterat ꝑ nī dnī ruinis
ē sodoma et gomorra et vniuersa terra
regionis illius. videtis ascendente fumū
de terra ās fornacis fumū Ceterū vi
usal' ecclā Puteus aūt et dū thebez cū suis
agrīs obsidet opidū cui de cōi trāsi
tate abymelech videt cōfugisse cōstat
tū erat aūt turris excelsa ut supra
testatur ī medio ciuitatis ad quā cōfuge
rat vi ac milies et oēs principes mūnī
tis clausa firmissime ianua et supra turris
tecti stantes ꝑ propugnacula Ceterū
militaribus armis turris munitas ē ecclēsia
ad quā cōfugiūt similiter vir ac mulier
fortes ꝙ et infimi principes ecclā ciuitatis
ordo vir clericoꝝ qui tenet ecclā principatū
arcedēs ꝙ abymelech impē turri cepit ī
stantq; dimicāt et aggressionibus ossa ignē
conabant apponē Hoc itaq; mō cleri patro
cināles et ī frumīti turri cōsistentes molīnt
frendū dū multos ad sue libidīs et ēffu
sionis flāmā cohortant exemplū. igne
armati turri ciuitatis ꝑpetūt dū mēsti
castos flāma pestifer ꝑsuasionis accendūt

ſ; hmr certam̃ quib; fimꝰ ip̃omiſ quos vic
torie titulos hec pugna ſonat. Ecce m̃q̃ut
mulier fragmẽti deſiꝝ tandẽ illuſit capiti
abymelech et confregit cerebꝝ eius qui vocat
ut cito armigeru ſuũ et ait ad eũ. Euagina
gladiũ tuũ et pfode me ne forte dicatur q̃
a fœia interfectꝰ ſit qui iuſſa ꝓtinꝰ exequens eũ
Vt aiũt in hiſtoꝝ diuinꝝ nõ timuit. fragmẽ hoc
male q̃ abymelech celeꝝ confregit mihil
aliud q̃ ſacrũ illud q̃ daniel fili maibog abſci
ſũ demẽtia conſpexit ipe vñ dñs qui de ſe in
euãgelio dixit. Cui credidit ſup lapidẽ iſtũ
confringet ſup quẽ vo ceciderit conteret eũ.
mulier vo dei maibog mittit ſacrilegã q̃ que
flagitioſis pudicitie contẽptoribus repetitiõ in
dicit ꝙſi cõmmat. de qua p̃phẽtã dicitur
Siquid no vba mea ſint ſicut ignis dicit dñs
et quaſi malleꝰ conteret petrã. armiger vo
abymelech dyabolꝰ ẽ qui fanctoribus quit
ſi caſtitatis oppugnat arma libidis et acuta
luxurie iacula ſubminiſtrat. de quibus iacul
dicit apl̃us. In oibus ſumẽtes ſcuti fidei
in quo poſſitis oia tela nequiſſima ignea ex
tinguere. et epla dñi matt aſſur cũ armis ſuis
que ꝙ mulier fragilis male peruſſit armig
ense petit. qd̃ caſtitatis admiſtoꝝ quibꝰ ſcp
tũ ſancta iudicũ dñs adhibuiſtis intrauit
dyabolꝰ erue mente intemptione truncabat ut
quibꝰ fuerat miſſ in pugna eorũ ſit poſtmoꝝ
terror ꝙ pena. quia q illius cõ pudicitia ar
ma ſuggeſſerat eade q̃libꝰ meritis ꝙ cor
ſint iugulũ vertat. Tunc ꝙ mr electi mol
les ineſſe an a gratia ſui exilio nobilitate
degeneres ei abymelech arma extorſerat legit
timos ſup vnũ lapidẽ fideꝰ ordinat trucid̃ iba
beo. et caſtitatis arces oppugnãe contendat
ois in eorũ cõflictu hoc fine cõcludit ut
pq ictũ lapidis armigeꝝ quoꝝ ſui gladio ꝓ
manẽt ãimo qui ſup lapidẽ gladio fides ex
tinctũ ꝙ lapide ꝓtrauit vt gladiũ nõ e
uadat. eoſq ponderꝝ ꝓmo dñe ſmõe conteret
demõ malignꝰ ſpũs panal' muros cõdat.
Deꝝ nõ ignoramꝰ nec abſurde ſignificat
poſſe p ieroboal copiã. p abymelach ãtiqm
qui mittũ ſunt ille cõcubine ſit et iſte ẽ
recta filꝰ ſynagoge. p lxx nõ fideꝰ quos
abymelech occidiſſe narrat hoc lignarii
genitas quaꝝ animoſius i ſcelꝰ ſine ꝓſequit
Sed et nos ne extincti electorũ adhuc
vexamꝝ ꝙſequamur. Ihũ plane tuũ filiꝰ ta
cob patarne ꝙdẽ q̃ ſapie tuꝰ lo decretat ſi
quaſi ſpuriꝰ aut degenerẽ nõ legittimã q̃ vxo
rẽ ſi ignobilẽ pecꝝ aſſi q̃ cõcubinis ori
ginẽ traxit. Sicut ei ſeptua dicit ſpuria
vẽtulanima nõ dabit tuditer altus. nõ ei
lye ſũ rachel' ſi bale pong ul' zelphe ancillar
filij i ſeruili pcedit cõſortio q̃ cõpbat
Bala ſiquidẽ int̃pretat̃ inuetꝰ. et hij dñi
carnalit̃ viunt nõ q̃ nouitatꝝ ſpũs ꝙ q̃
carnali vetuſti hois ꝓfunditꝰ ſe ꝓdere taſtat
zelpha nõ i mea ligna ſonat os ingrans hec
utaq; illoꝝ mat̃ ire dicit quoꝝ ſi i ꝓdi
tione veritatis os videt ire ſi cor nõ ire. Ded
bus vnaq; ſcripti ẽ ꝓplus ipe labijs meis ono
rat cor aut eorũ longe ẽ a me. quibꝰ cõſo a
poſtolꝰ aſſi ꝓſonatꝰ egybzanus ait. Deum ergo
alienũ dores cerpiũ nõ nõ dores. qui ſpiritũ
nõ timuiſti furialis. qui dicis nõ mechaberis me
charis. qui abhoraris ydola ſacrilegiũ facis
qui i lege gloriaris ꝙ ꝑuaricatione legis
deũ inhonoras. nam̃ ei deꝰ ꝙ vos blaſphe
mat̃ ẽ genubo verbũ q̃pe deꝰ qd̃ labijs aſſu
mſit reppbe vinclo conclusit et loquentes q̃pe
de nobiliſſima patriarchaꝝ vident̃ nobilitate
deſcẽdẽ vinctes ait ex ignominioſa fedꝝ ꝑſo
bulꝰ conꝑbant linea ꝓgal' Abrahã plane
vnũ quidẽ de vxore pluꝝ ait ex cõcubinis
filios genuit ſi eos ab illo ꝓcul dñi admixti
ſeparauit. nõ ei finitꝝ fid poterat cõgredes
qui amillabant i gẽmine qd̃ utaq; ſcripmꝝ dicat
Dedit abrahã cuncta que poſſedit iſaac filio
ait cõcubinarũ dedit munera et quidẽ dñi ſu
peſſet abrahã odio gloriabant̃ ſe ex filiis abi
ſi cũ in fine totius vni ꝓmonitꝰ cõcubi qui ve
nerã filij nomẽ obtinebat qui a cõiugali nexꝰ
ſſamia ab illo maieſte deciderit ſpuit utaq; ma
net heredes electi mr legittimos abrahe filios
cõmuni vident admixtione diſcernẽ ſi ꝓmo
dñi ab hereditatis conſortio repellit̃ qui mo nu
lieibꝰ quaſi ꝓcepto a patre munerib; delec
tant̃ Sed dicit. none dicit apl̃us ꝙt̃ fornica
tionẽ quiſq; ſuã vxorẽ habeat et vnaquaq; ſu
um virũ habeat. vir vxori debitũ reddat et vxor
viro. Ecce m̃q̃ut hec apl̃ica vba gnãlia ſunt et
dñi vinculis nubẽdi lucha tribuit nos ex ꝓ
pe nõ videm̃. Ad qd̃ ego ſic hec verba cõiugal'
ſtabilitate paſſim ſirena iquam̃ cpis eccl̃a ſine
monachis inſuꝝ et abbatibꝰ liberas eade nõ
negatur. et qm̃ vtiq; ſecuꝰ nõ diuiſa lege cõ
ſtringit̃ eccl̃a ſacre vgines ad ſeruida cõiugalis

copule federa pnorent. Sed que aures ec
clesiastice attrite doctrine ipo ejiciunt' fetuit
et nō quino expauescentes imane sacrilegiū
p horresc'at. ac nō nulli sup hac quasi cōue
n ad pauptatis illius p'ceptū cōsulat. Vnde
si clipeū frigide expositionis opponat. Iulie
nus aquilee scolasticus auxilio caue nō pos
sumꝰ. qā ei fabule inopia sustinet. Cui
contra respondemꝰ. qā ubi agustina sit
alimēta ibi minor ē alenda familia. et me
sa que nō grat' admittit nō ē plenis obscuda
cōuiuia vti necē ē ut pauperes dignos sol
lemnitatis festiui docear abdicare cōsortes et grec
gis inopiam odercim. p'hibeat gregē pulso
ris. Verū qā mens audiens dīm nō expauescit
appropinquare misteriis eū dauid ait. panem pro
nostris astringat. mundū se ac suos ia p' tōnū
a cōtactu mulieris ceuisse exaussat. Quodat
ei sibi abymech sacerdos nō subesse panes. sī layros
tm panē sanī si mundi sint. quē magne a mulie
ribus maduerat. Vbi nondū qā ei dant eos q
panē sanī cogebant. edē magne a mulieribus im
das ē debē p'specte docet nullū aliter con
tagiū nullis nisi nō neatis dīme misteriis magis
ē cōtrariū q ipe illicita cōiuncta fecerit. Prezo
dū tanto apud veteres meto fuisse umbre dīne
corporis quāta nūc decor veritatis ipse veneri
et si cōiugale cōmercū ab illis panis cōpes
cebat accessū. quādomagis ab hoc sacro sancto et
misterio remouenda ē pcharis. Ita sancti q mang
deputate fuerāt ad ordinandas ecclesias mese
ferculo vitales epulas angelorū tractare nō me
muit obscenitates et spurca cōtagia mulierū
Ipse qui mē illa terribilia sacramenta chorus ad
miscēt angelus magn tāt decoris crudes ad femeos
fenditatis delabūt' ample et velut sues in
mūde caenosis vmagine luxurie volutabris
inergunt' quor ignis nō exungnet et vermis
nō morsus'. Dehinc apte simul i vmū et vmaco
currunt et sordibus quibus audant se ingerā
nō verent'. ptates angelice tremētes assistūt
mē offensionū mang virtus dīna destendit de
mi sancti spūs influit pontifex ille quē ado
rāt angeli. a sui corporis et sanguinis hostia nō
recedit et adesse nō trepidat quē tartarei
bidis ejus flamat. Ecce qui impudicis nō
ornabat' mōdi ille malis predibus q lozis ad
dictus i tenebras fuit' vinctus. qā ille spe
randus ē qui celestibus triclinijs introimisi
nō mō nō est spūalis idumeā decore respi
cug si ultra cena fetat sordentē luxurie spur
cor effusa. Ille sordē deterit et p fletu i
plectit' amictū qui ornatū vestri cōiuga
lis cōmutauit nō oblectat aspectu. qd' illi
iudicii qui fetentē et luridū quātū ad se ip
sa inspnal' cōiugū mūdicia pollunt dissentiri
nō candidato offendit. ipsaq; ipse
sordidis malis attrectat' p'sumit. Barbi
et abyssi nitgrates cōi manse et nates deni
grans terra deglutiuit. Chore q' ipsum cū
ducētis quinquagīta viris repente de celo
descendens igne medii denorauit. et ille
quodāmō vivet q nō horrem si homīs tā crude
te tā turpit' offendit auctore. Ymagnedi
plane cleri legatione mittit. dīne nō quide
strepitu vbor si lignis aperti et sermonū ve
rorū. nolumꝰ huic regnāe sup nos. de quibꝰ
vnaꝰ dicturꝰ ē p'phetes. Veruptes inimicos
meos qui noluerūt me regnāe sup se. addu
cite et interfecite an me. Planissime ipse
sibimet esse decertans impiis ac deis ipse
sup se regnāe conspicit. Ecce ille cōtus et
latrabis oppimit qā lucrulentis ac tenosis apibꝰ
tubāe compellit quibꝰ apibꝰ cōmiscent et
palee actiones sc̄ vtiles et infecunde. ac flā
mis cruentis ignibilibꝰ deputate. Ipse pectora
illud ypheneū labar aptissime cōgnit de
quo ieremias ait. Dixit dīns ad me vade
et possida labar lineū et pones illud sup lu
bos meos. de quo paulo pg. surgēs manet va
de ad eufrate et abscōde illud ibi i foramine
petre. qd' ille fecisset et in eufrate sicut iussit
fuerat abscondisset pg paulo post dies ait dīns
ad eū surge vade ad eufrate et tolle inde
labar et abi. Ille ait ad eufrate et tulit labar
de loco ubi abscōderā illud et ecce cōputren
erat ita ut nulli usui aptū esset. Et ait dīns
sic putrescē faciā superbia inda et superbia ierl
multā ipm istū pessimū q noluit audire ver
ba mea et ambulat i pranitate cordis sui et
erit sicut labar istud qd' nulli usui aptū est
Quid hierēmē p'sona in dīno in ordine sac
nat clericali. Dic enim vestis ē ap̄t de cruo
sibi membris p'phām dicat. cibꝰ ipse velut
vestimēto vestiens. p sicut labar iuxta
humano corpi et aing adhēt. qā reliquie vestes
ita cleri mālis ordo familiaq dīne adglutī
nat obsequijs eī tecti homines sicut
lus de isrlitico populo dīna vocauit. Sicut
ei adhēt labar ad lumbos vi sic adglutinauit

m dne domꝰ isrl' et eam domꝰ mea ut ꝯ
ser m m ꝑpm) et i nomẽ et laudẽ et regio
nẽ et no audierũt ¶ quibꝫ quesꝫ tã apte
ta coꝑresse sicut cleins possũt ita ista cõ
gruẽ qui nomẽ dei et laudẽ et glã suã
lit' constitui sũt ꝑdicãt ¶ sicut ei isrl et
mea peculiaris erat ꝑ mꝝ ones
gentes terre ita cleiu nũc spalit' adhẽit
deo ꝑ fideis membris eccie ¶ sũ nepe sũt hũ
bar lineũ arnozi mõ dño corpi familia ita
te cõtexẽ. limi siquidẽ laboriose ꝓcurrit
ad candorẽ et cleiu mõ luciferi studiis i
sudãdo mõ ꝑ mirualia tpm ãbusda grib
astendãdo diffinale ꝓmouẽt ad sacri ordiis
dignitate ¶ ubi quis siquis contendos astruat
hoc nõ simplie serie historialit factũ nec
spualit intelligẽdũ quo ihrusalem potuit int
amabiles assyrioꝝ caldeoꝝ nationes urbe
ihrlm conspiratis agminib obsidentes hũbam
petricta cerne idq; i cuiusdã qui talẽ dete
rit absondere ꝑ medii quoꝝ ꝑfugato dñi
ni tpis cursu quo pacto ass seruꝰ tulit illud
ei ꝓtinus factũ sicut scriptura testat ꝓcurrit
ei ihrlm vr fossa vallo castellis et turre
bra vndiq; cõ munitione ẽrudata ¶ ea ei
aliqñ ide ecclia ad anathat veniẽtiũ sibi in
terno miliario ab urbe situ conẽt cerne i
porta qtiꝰ capit ad ꝓcipes trahit gnit
verberat et tã nisfuga sine ꝓde editoꝝ i
carcẽ trudit ¶ qa ꝙ nõ consequit ut in
telligat historialit factũ cõstat ꝓculdubio
ymare figure nõ deesse misteriũ. hũ ꝙ ꝑ
hũbar lineũ ipm̃ hec que supꝝ dicta sũt cho
rus exprimit eloquoꝝ ¶ aut hoc hũbar in
cuiate. i. aquoso loco et i foramine petre. i
in obscuritate aut umbra ponit habet. qđ ꝑ
hoc exprimit ni illa electoꝝ pars que sub vo
luptatis umbra et i fluxu inquiete cõmorat
de quoꝝ duce i libro iob dñs dicit. subvm
bra dormit i secreto ¶ cala et locis hu
mentib. ꝓcessit umbre umbra eius circudat
eũ salices torrentis. aut ne ondat quitũ cũ
suis familiaribꝰ habitatione sibi delectet
ꝓtinus addidit ¶ ecce absorbebit fluuiũ et nõ
mirabit habet ei fiducia q influat torda
nis in os eius ¶ qđ aut dicit fuisse positi i
foramine petre ꝑ nõ ꝑfecte mtelli
gi int septa eccie qui cũ in foramine petre
clerici includit dñi eccie limina suis exem
bare ministerio sedula frequẽtatione iubẽt

hũbar ergo ꝙ immen loco positũ putauit qa
de hijs qui i luxurie fluctibꝰ imerãt ꝑhã tes
ta ꝙ putruerãt immeta i sterore suo. immẽ
ta quẽ in sterore suo cõputruerũt dicãtq;
carnales et sordidi vita sua in luxurie fe
tore cõcludit. nullu enim vsui aptũ reperi e
qa et dñs ait ¶ nemo mittẽs manũ suã ad aratrũ et respiciens retro aptꝰ e regno dei. ars
apte dicat qsquis dictate sui ordiis regula pu
dicitie semel acceptꝰ limina ꝛ ꝑmodũ pe
dore libidinis oculos inflectat ad sodoma qa
ia motana despexerat qa regno dei ꝑfidꝰ in
ne factũ se ee demonstrat. ¶ mistice ergo
hũbar i humecto loco positꝰ ꝙ in cõputruisse
dñi tumidas crupula et ebrietate venes i pur
gredi dñi illumie se libidis ac cenose fluctib
luxurie i undat sicꝫ ceteris vsibꝰ reddit inu
tiles qa quo magis i carne videnꝫ uiuesse eo
deteriꝰ mentes ꝑfecte obsolesc i squaleñ ale
ditate de quibꝰ et i psalmo dicit corrupti sũt et
inficiendi et abhominabiles facti sũt i vo
luptatibꝰ suis ¶ hũ aiũt venerabilis frater
hijs aliis ꝑ scripturã talis armatꝰ adiuuãs
madyã tasi congrue zambzin et cosbm i
mẽtirino turpit occidit dñi vbi prophetie
mittẽs ut pacẽ fedeis dñi et ins sacerdoꝝ se
pti mi finees meretꝝ ampe ẽre mãt dñs
deꝰ ei pacẽ fedeis mei et erit ta ipsi ꝙ semi
ei sacerdoꝝ sempiternũ qa zelatꝰ e ꝓ deo factũ
sũt suo ꝙ filioꝝ isrl'. no itaq; hostilitas
inimicat humana que pacẽ dñi fedeis rompe
bant ¶ moyses nãq; qa ꝑcussit egyptiũ ꝑ
fugã amisit egypti ¶ hũ ꝑmodũ vulnt
aucto fenore torq; israelitare plebis abnuit
principatũ ¶ vidit ei ut scriptura testat virũ
egyptiũ ꝓmictẽ que da de finib suis que
illicto ꝓmisit et absondit sub zabulo ¶ unde
mi vides egyptiũ ꝓtinꝰ tenebraꝝ quelibꝫ
de finib tuis eliciat si ordiis virga libidis
affligẽte ymo qđ magis cõgrue letalis ca
tulo trudãte vibrato ꝓtinꝰ vbi gladio i
lecti te vulnere expiet ei qui domestici
seruꝰ tui multabat ordiẽ arguẽ obsecu
mpta i dñi pana et doctrina ꝛ qm̃ sicut tes
tat aplus erũt nõ multi q sana doctrina no
sustinebit ꝛ ad sua desidera coacervabit
sibi magros ꝓuritꝰ prurientes auribꝰ et a veri
tate quidẽ audituꝝ a veritate ad fabulas at cõuertẽ
tur noli cessare ꝛ age qđ sequit in vo aut
vigila i oibꝰ laboribꝰ opus fac euãgeliste

misterii tui impleri hoc itaq; mō quos pa
teris attrahe cōtumaces et obstinatos mēte
rebelles i obscenitatē sue feditate relinque
hoc ē ei egipti i zabulo sepelire. zabuli
quippe arenosa et fragilis terra que sur
gentis edificij cōmine nequat fidamentū vi
de nō i arena sī i petra petrio nō lapsu
ra fundat etiā dnūs ihūs mat dnūs pe
tra edificabo ecclīam meā. fidamētū sim
m petra erat collocat quāq; figi ac sta
biles i homīe oportebat de quibus dnūs
i euāgelio ait. Omnis homo q audit ver
ba mea hec et facit assimilabit vīo sapie
n qui edificauit domū suā sup petrā descē
dit pluuia et venerūt flumina et flauē
runt venti et irruerūt i domū illā et nō
cecidit fundata enim erat sup firma petra
Si uō fragiles sint aq; pluuiarū et velut
arido impellentibus carnalis illecebre flatibus
agitata arenosi preiudicio zabuli sint sub
stantie tempendi de quibus p psalmistā dicit
Sō sic impij nō sic sī tāq; puluis quē proiicit
ventus a facie terre et dnūs. ois itaq;
qui audit verba mea hec et nō facit ea similis
erit viro stulto qui edificauit domū suā
sup arenā et descendit pluuia et venē
runt flumina et flauerūt venti et irruerūt
i domū illā et cecidit et fuit ruina eius mag
na Lymphata mihi uō regū. ois itaq; vasa
que fuerāt hyrā regi salomonis i domo dñi
de auricalco erāt et i campestri regione
iordanis fudit ea rex i argillosa terra Sā
qā vasa illa carnales quoq; designat nō
ex auro sed auricalco ponq; dicit ea for
mata et ideo nō i montibus sī in campestrite
gione fundit qā qui p hec figuriant nō
virtutū montana conscendit sī i carnalibus et
luxuriosa vita cōualle subsidet Sacer ei
ducibus sī fusilis sit qā nō extendit
cruciis et penitentie malleis sī sibi dimi
lauant illecebras et feruoribus resolui
obscenissime voluptatis Ideoq; sicut i
cenfrate iubar ē positū sic ista vasa mul
tordane fusa refert et nō i solida ac
firma terra que basis mentis conueat fi
da mētis sī i argillosa pōq; et arenosa re
pellimur pariat fidem. Cū itaq; venerit de
fratre cū moyse telo districte correptaīt
egiptiū percussore fidē interfice eiusq; tēp za
bulo i mentibus arenosis abscōde ut ar
gillosa terrenarū mentiū sepultura mortuo
implicat ibiq; vines cōpiscēte pereat.
eos aut qui veri israhelite sint temptationū
suarū flagris verbenā desistat Sacerdos cū
casu audit q raptus est dominus ihūs i sepul
monumento egipti vō qui diabolū figurat
sepelit in zabulo diabolo ei qui interfecta
deorsū fluēs illos sibi vendicat qui ad ruinā
semp valuit arena dissiliit. qui aut ep̄i
sint constant i sancta posita fundata Ecclīe
sepultura vō domq Emeritensē et qd diabolo
mortuq ē qui a deo vera sp̄s vita discretus ē
dei mente qua habitat sanctā absq; dubio
sepultura vn̄ p̄phā dicit ibi assur et se
pultura eius egipto ergo sce eloquentie mu
rione p̄fossa interiat eiusq; zabuli sepulchrū
cōcludat ut israhelitica plebs pharaonē dimisso
et paradisiace patrie vexillo cū triumphali
bus ymnis ad terrā repromissionis ascendat u
bi ihesus xp̄us dei filius p infinita seculorū
secula regnat amē

numerus foliorū

Prologus cōmonitorius ad lectorē.
De electe dāpnatois mercēdis lectio
De dimittēdo ep̄atu cū miraculis. vi
Epistola ad gaudentium. vii
Epla ad blandā cōiugē q nomine cōiugis viii
De iusti ab iniustis p̄mittit affligi ix
De correpto sclo mīs dei ad amorē dei x
De hortata ut i relictis sponsi aplexibus xi
De cautela qua erat cōtemptatoris xii
De ala m egressū de corpe xiii
De sepulturā de die iudicij xiiii
De sub pietatis spē veneratā ad sclm xv
De mōtho q de hōie ad renatum rediit xvi
De sepultura dōne sophie xvii
De vxore ducis veneris i puteū dei vsa xviii
De suppliciis damnatorū xix
De monacha fugitiua et mōtho fugitiuo xx
De vite dulcedine et psalterii ratione xxi
De celestis ierusalem beatissime sepultura xxii
Dispensatio qua pt fieri utq; facta sit xxiii
Vnū deū pt repari virgine p̄gnante xxiiii
De posse dei ut nascitur quid det intelligi xxv
De voluntate dei oibus rebus ea ē xxvi
Deū p̄ lapsū virginē reparare pt xxvii
Deinde pt fieri ut q̄ finē ē facturi nō sit xxviii
Dicta aplica ut pecuniā p̄hibeat xxix
De palatio iumenti et phē cōmentitio xxx
De hijs q dñm p blasphemiatis lapidē xxxi
De illo qui adulterā dimisso xxxii

Dñm̃ dom̃ lozicam̃ cc̃ mic̃ folioz̃ cxxvi
Paulinꝰ epc̃ qđ digñm̃ et iustꝫ e cxxvii
Supplicat ꝓpt̃ q̃ egre nõ ferut qđ resig cxxviii
De valeõ epc̃ et alijs epatꝫ dñcibꝫ cxxix
Qđ aĩe ĩgr̃ hẽna dom̃ dicꝫ dicbꝫ testeõ pmit cxxx
De mõcho qđ ẽ ĩsano hbeãtꝫ e cxxxi
De siluano phibꝫ epc̃ cxxxii
De symoniacho epc̃ q̃ no potuit spũ sm̃ nãre cxxxiii
De cõite cõdempnato ꝑpt̃ bõ cẽtu cxxxiv
De milliõ marñ cxxxv
De cõuersõ abbis andree et ĩgressõ vbeato cxxxvi
De cãcula anĩe bõ ĩgressꝫ cxxxvii
De paulipho et cõite dapnato cxxxviii
Fle pnãs alñ alr̃ ĩ tante suspiat
De cõfessõ ingñ nõ dent̃ absolui
De eo q̃ cõuersõe promissa nõ iplent cxxxix
Flebil' lamentatꝰ de diabꝫ ĩmidine decipi cxl
Apologeticꝰ de cõtemptu senũ
De mõcho q̃ adeo q̃ dimisert reditũ cxli
Qđ mirũ petrarcꝫ ammonas et saphiã
Qđ mõchꝰ negat sil' ẽpm et pena
Epla tñedo hẽmite
Archiepõ ni quata sit diffinitate imꝑ cxlii
Pursit q̃ vtꝝ ipm̃ ihesũ estimat
Qđ mõchis ĩ vbe morãtibꝫ arrogãtꝫ
De abstinẽcia quozũda fim̃ cxliii
De nimio stroza cõuiuio
De leone sine et alijs tbꝫ
De leone hereñita
De docto lozicato cxliv
Rabo discipline
Tenẽda distinctois amoꝛis cxlv
De monacho ĩfirmãte negato
De mõcho q̃ diabolꝰ pronũciã assumit cxlvi
De pena monachi denati
Ĩ sepulcꝛo q̃ dra sũ tribꝰ satisfactoꝛe cõtinẽt cxlvii
Dñi cos q̃ pmales discipl̃as irridet cxlviii
Exceptiõ de pbro luxuriaso
Exemplũ de q̃ supra cxlix
Hic cõi pelit̃ electoꝝ sepulcꝛa fuerint cl
Sepulturas hom̃ fidi laudat cẽ cli
Cardinalibꝫ ut auaricie resistat
Loco cassinẽsi mostrat de q̃bꝺa miracl̃ clii
De miracl̃ sũ senicim colonen epi cliii
De puero a demõe necato cliv
Desiderij cassinen abbis de corrept̃e et cruditate clvi
Delijs q̃ pena secularibꝫ emũdꝫ tenuit clvii
Delijs q̃ scelꝛa nõ puniũt clviii
De natura leonis clix
De antilope et natura phitrobolꝫ clx
De castore clxi
De erinaceo
De vulpecula
De polipo
De ydꝛo et cocodrillo clxii
De caladrio
De fenice
De sacra marina
De echino
De ayguide clxiii
De pellicano
De vpupa
De aq̃la et fulica
De vulturibꝫ et de apibꝫ
De mustela
De aspide et asynda clxiv
De alnone
De colũbis
De nama ybidis
De hyena
De panthera clxv
De salamandra
De capra
De tinea
De natura spũs
De onagro clxvi
De elephante
De vnicorni
De aquila
De formica
De vipera
De antipite
De vrsa
De serpente
De testudine
De diuisis aĩalibꝫ medicamẽtꝫ
De lupo
De oue
De canino et ostrea
De symea
De mamone clxviii
De cete
De pueꝛo q̃ cõgeꝛ aq̃s ĩmũdꝫ
conclusio p̃dictoꝝ clxix
Insolẽcia malignoꝝ hom̃ deplagit
Qđ alia sanctꝫ confert elemosina clxx
Finio ꝑ vigilia bti bndi abbatꝫ clxxi
Qđ index edrat̃ et discipl̃e vigoꝛe clxxii
Imperatiã vt spũs mũdi tribꝰ clxxiii
Qđ mẽs resistat stimul'is

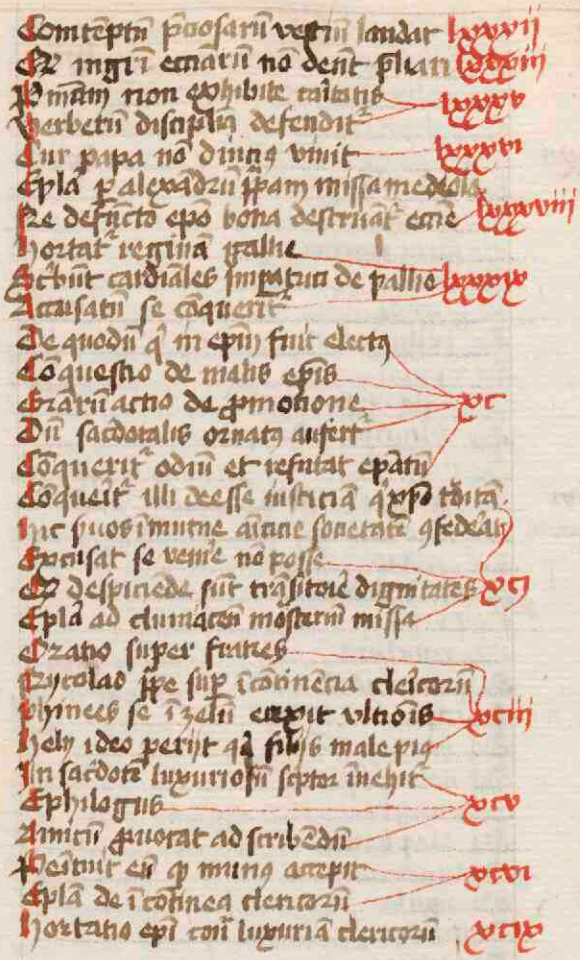

Beatus homo qui inuenit sapientiam et affluit prudencia ꝓuer. 3°
Quadruplex existente genere librorum veteris testamenti. quadruplex dicit genus librorum non testamenti seu euangelice legis. librorum etiam veteris testamenti alii sunt legales quibus lex dei per moysen tradita est ut moysi pentateuchus. Alii sunt hystoriales ut libri iosue et iudicum regum et paralipomenon. Alii sunt ꝓphetales ut constat. Alii sapientiales ut quibus ꝓximi formit in nouo testamento libri legales sunt quatuor euangelia. Sapientiales epistole apl̄orum. ꝓphetalis est apocalipsis. Hystorialis vero est liber actuum apl̄orum. Nititur deo agente eluciandus per euangelicam doctrinam ꝓpria sanctissimis euangelistis conscripta. in qua sapia ꝓfulgere certissime constat. Quamuis autem ipsa sapia in euangelijs multipliciter copendiose et clare inueniatur conscripta. nichilo minus per veteris noui testamenti scripturas clarius eluciditur et firmius probatur. Et in aplis quidem aplorum potissime pauli fit hoc per allegationes scripturarum veteris testamenti et per moralia documenta. In actibus vero aplorum fit hoc per miraculorum ventilationem quibus ꝓpiane fidei veritas diuinitus data ostenditur per allegationes scripturarum ac documenta moralia. Demum intuentibus procul dubio apocalipsis clarissime liquet eode spiritu locutos veteris legis beatissimos vates et euangelice legis ꝓphetas sicut euangelistam iohannem qui in apocalipsi sua non sensibus tm̄ sed et verbis quoque et modo loquendi ac predicendi veteris testamenti ꝓphetas repetit conformius ꝓ sanctum ysaie ezechiel et zacharie quemadmodum in exposicione apocalipsis ꝓprijs locis monstratum est.

Insuper sapia libra huius nitet quippe planadi multiplicit commendatur primo ac generalit ex obiecti qua de deo. 2° ratione actoris quia a sacro sancto iuxta euangelista est dictus iste liber. 3° ratione materie quam apostolicos actus describit primo in primis capitulis in materia euangelicorum librorum commaduit. In primo capitulo de ypostasi ensione in fide de spiritus sancti missione loquitur.

Quarto ratione forme predendi quam euidenter distincte copendiose primo magistraliter est predens deinde et stilus ipse est venustus et greca eloquencia resonat. Itaque vultissima prorsus et primus theoria voluminibus atque historia cuius in quo exordium et progressus primitus ecclie seriatim describitur. et iuxta catholicam fidem no medio crit roborantur. Sed et liber ipse sententiosus et rotundus est valde. propter quod per illuminationem adorandi pacifici spiritus sancti in eius exposicione. singulariter eiusdem almi pneumatis in mentis clementia ac stupmum sirentissima bonitate quod dicens ex corde Veni ste spiritus et emitte celitus lucis tue radium. Exposicio primi capitu

libri actuū apl̄oꝝ. ¶ Primū qui
dē Ymonē scā. Articulus

EXordio libri huius primus
pandit se beatissimū lucas esse
priscis conscriptorē volumin̄ū du
ad finē euangelij a se descripti se
ipsū cōmunat atq; eadē viro cui
euangelium scripsit hinc quoꝝ se
codice scribere manifestauit dice
do ¶ Primū quidē videlicet de euāgē
lico libro a me descripto. sermo
nē scā de ōmib⁹ o theophile que
cepit ihesus facere et docere id ē
de factis doctrinaq; xpi ¶ Non q̄
vniuersa gesta et dicta dogma
ta saluatoris aut alium aliquis e
vangelista i particulari p̄sumpse
rit complecti ¶ Nā et q̄d ipse
ipse volumine sanctus paulus xpm
protulisse cōmemorat oportet in
quiēm memorē esse vbi dm ihesū
quia beatus est magis dare q̄ ac
cipere nullus euāgelio suo con
tulit euangelista ¶ Iohānes quoꝝ vl
timo legit² q̄ quia alia multa sig
na fecit ihesus que si scribant⁹ p
singula nec ipm̄ aut mundū pos
se capere eos qui scribendi sunt li
bros ¶ Denicq; q̄ innumerabilia
particula atq; indescriptibilia fuerint
xpi miracula ex euāgelio cer
tissime constat ¶ Scripsit e ma
thei ortum q̄ dēb⁹ male habentes
curauit ¶ Ite matthei p̄ Circuibat
ihesus oēs ciuitates earū ōnē
languorē et ōnē infirmitatē ma
thei quoꝝ ymo scriptū est dz cū
venisset i terrā genesar vici lo
ci illius miserunt i vniuersā regio
nē illā et obtulerunt ei oēs male
habentes et rogabāt eū ut vel fim
briā vestimēti eius tangerent et q̄
cūq; tetigerūt salui facti sunt ¶ Si
milit̄ scriptū est marcū p̄o dño
cūq; introibat ihesus i vicos aut
in villas aut ciuitates i plateas po
nebāt infirmos et quotq̄t tange
bāt eū salui fiebāt ¶ Itaq; distri
butio ista qua dicit² ¶ Sermonē fe
ci de ōmib⁹ intelligenda ē de ge
neribus singulorū nō de singulis
generū. siquidē de ōmib⁹ aliqua
reticuit ¶ Propterq̄ asserit beda
de ōmib⁹ elegit vir bene sciens
sermonē qui audientib⁹ aptus et
cōgrua sufficere offinio dispēsatoris
sue ¶ Pensandi quoꝝ est ordo
verboꝝ in eo q̄ scriptū est ¶ Quecū
pit ihesus facere et docere ita q̄ p̄
mo exordium est operū deinde q̄d
fecit edocuit ¶ Nimio multorū p̄
sumptio atq; audacia inuenit² q̄
qui p̄ioribus fuit dictū q̄ dixit lo
qui q̄ audire ¶ Vel q̄ ea que facto
nō exequunt² nec scribere sciunt vitio
se et i q̄ placāt cōtrectari cōtra hyps
quibus presunt aut verbū dei annun
ciat ōmib⁹ id intuendū q̄d legit²
iacobus p̄mo sit ōis homo velox ad
audiendū tardus aut ad loquendū
Denicq; cuius vita despicit² ipsa ut
eius predicatio contemnat² ¶ Vnde bo
na docet et impie agere q̄d aliud ē
q̄ se vere q̄ condemnare ipse illud
euangelium q̄ ¶ Deū maledicat impius
dyabolū maledicit ipse animā suā
et ad rōnē obtulit ¶ Inscrutabilibus ego
ho qui iudicat iniquo ei iudicabā
tur tribunali condemnat cadet ei agib
interea peccatoꝝ dyabolus deus ēē tu
enarrabis iustitias meas ¶ Doctor q̄
predicatoꝝ et pastoꝝ vnicuiusq; istius se

quēs magistrū p̄mo faciat quē alios doceat ne ꝙ̄ ore dāpnet²

¶ Postremo theophilū ipm̄ cui et euangeliū et p̄tem libr̄ū lucas ꝺ̄o scripsit quida affirmāt fuisse virū potentē achaie p̄ncipē. alij ꝙ fuit ep̄us Theophilꝰ autē int̄pretat² deū amator seu a deo amatꝰ Itaq; nō solū hunc p̄sonē sed cunctis deū amantibꝰ atq; ab eo sēdm̄ p̄destinationē eternā amatis scriptus ē liber iste euāgelicꝰ volumē Itaq; scripsi: De omnibꝰ que cepit ihesus facē et docē vsq; in diē qua p̄ceptis apl̄is p̄ spm̄ scm̄ quos elegit· et usq; addit ascensionē quo usq; sit apl̄is Eisdē ꝺ̄o virtutis p̄dicare euāgeliū oī creaturē Et ꝙ̄ in eis habet Erāt ꝺ̄o mecū testes ꝺ̄o in tota iudea et galilea et samaria et usq; ad vltimū terre: Ex aut̄ euangelio suo lucas usq; ad dicta fecit ꝙ̄ ꝺ̄o in die ascensionis naturaliter ne ꝙ̄ putauerit atq; ibidē fingat ꝙ̄ fine euāgelij sui ostendit² ꝙ̄ ita finit² Ꝺuxit aut̄ eos foras i bethania et eleuatis manibꝰ suis benedixit illis Et factū est dū benediceret eis recessit ab eis et ferebat² in celū Et ipi adorātes regressi sūt in hierl̄m cū gaudio magno et erant semp̄ in templo laudantes et benedicentes deū ¶ Ex aut̄ ꝺ̄o apl̄is ad gr̄a apostolatꝰ et p̄dicationis officiū electis maria² sic refert² Astantibꝰ in monte voluit ad se quos voluit ipe et fecit ut assisterent duodecim cū illo ut mitteret eos p̄dicare euāgeliū. quibꝰ et iohīs vic² ꝙ̄ fuit² Nonne ego vos duodecim elegi et vnꝰ ex vobis diabolꝰ est· s· iudas traditor qui tertiꝰ est in die ascensionis defuisse et locū eius assumisse mathiā ¶

Postea ꝺ̄o p̄ spūs sēdm̄ ꝙ̄ homo ꝺ̄ominus dirigebat² a spūs sēo vnde et ascendo ut ꝺ̄us seu a toti sup̄beatissima trinitate Licet tm̄ dicatio spūs sēo magis assc̄ribit² sicut et tota opa benignitatis q̄m spūs sēo benignitas bonitas dilectio libertas appropriat² dicit² qđ̄ ꝑsaie vic² loquit̄ur ex ꝺ̄o ut homo. Ex ꝺ̄o dñs sup̄ me eccl̄ me vnxit et ad euāgelizandū mansuetis me misit· Assumptꝰ est· Ipse ex ꝺ̄o sēdm̄ nam assumpta· de terra et celū iugū illud mortis vltiō Et ꝺ̄us ꝺ̄a ihesus postea locutꝰ est² eius assumptꝰ est² et celū et sedet a dextris dei· Assumptꝰ est· a qua diuina virtute assumpsit ul̄ de terra et celū leuauit scripm̄ ꝙ̄ et p̄ dote agilitatis facē potuit· ita ꝙ̄ corp̄ eius sua agilitate potuit sele leuare Assumptio ꝺ̄i hec toti sup̄benedicte trinitati p̄t assc̄ribi que ꝺ̄ei tus effectibꝰ possessime xpi p̄ncipalit̄ opat² cui et opa sunt ꝺ̄uisa· Interea· Assumptꝰ est· et a nube p̄stante ꝺ̄o suo obsequiū no ferente auxilio Nubes ꝺ̄a quoꝝ celestis aule fuit² quia ei tgenti susceptꝰ et gaudio ei dicēt ad eos Attollite portas p̄ncipes vras et eleuamini porte eternales et introibit rex glie ¶ Ex aut̄ ꝙ̄ in celū illo ore ꝺ̄o mutabile ꝺ̄ei scripturabile cuncta ꝑplete ꝺ̄imensa no ꝺ̄o petat locū mutare ascendat sit ꝺ̄escendat ꝺ̄eitus et ꝑ sēdm̄ formā serui dilatet² par qua terra corp̄alis p̄ncia reliquit quēdmodū passione ꝺ̄ūte p̄dixit· iohīs ꝺ̄o Exiui a p̄re et veni in mundū iterū relinquo mundū et vado ad patrē· ¶ Nunc et

ꝑbuit · t visibilit audibilit · tangibilit monstrauit · septm vitam · t vita corpali humana · post passionē suā videlicet statū post resurrectionē suā · Quicquid surgens ihesus mane prima sabbati eodē die cepit apparē et loqui aplis aliisq; credentibꝫ in multis argumentis · Argumenti tripliciter sumit · primo ut de uno uel duobꝫ dubie sciēb fide · t certitudine · Secundo ut in hac distinctione sumit fides et hoc modo que cadit sub fide argumenta non habet quia quę ꝑ aplos ipse notis ꝑbari non queunt · Tertio accipitur argumentū ꝑ quocūq; signo sensibili ad veritatis declarationē inducto · Primo ꝑ effectu huiꝰmodi argumentoꝝ puta ꝑ ad hesionē qua mēs veritati assentit · Secundo ad hebreos ubi sumit de cetero aplō fides est speculi sua recti argumenti non apparentis · Aut aut argumentū primo accipit ut sit sensibꝫ quibꝰ ꝑ multa sensibilia signa et gesta seu opa ꝑbauit se vere resuscitatū et re surrexisse · Per dies quadraginta apparens eis · Et si non crebrius frequenter et multo frequentius quā aliqs euangelistarū imo quā oēs simul describit · cui potuit multa referat · factus ei ad discipulos uēs atq; sensibiles apparitiones a nullo illorū descriptas · Quid aut et quoties ubi et quo ordine apparuerit eis t euangeliis et ubi aplī pauli cōtinetur · Et loquens de regno dei · t de statu ecclie militantis ac triumphantis · de utroq; et regno inter hos dies multa locutus est quo scz diuulgandū esset euangeliū ꝑ totū orbē terrarū · et de mittendis aplis qui baptizandis · de salutate ecclā patrie beatorū qualiter quo modo euangeliste euangeliste describit · Et conuescens · t cū discipulis suis saluator manducans · Precepit eis ab hierosolimis ne discederent · frequenter aplis ꝑ resurrectionē sua cū discipulis legitur manducasse · Primo cū duobꝫ castello emaus mīl illud lucę vltō · Secundo cū recumberet cū illis accepit panē · Secundo cū ꝑ aplos et ꝑfatis duobꝫ et cena aula seu cōclaui ihrlē sicut ibidē luce euāgelio scriptū est · Et utroq; manducatio hec facta est in die paschę · Tertio cū vii discipulis iuxta mare tyberiadis ut habet iohīs vltō · Quarto cena undecim in die ascensionis ꝑ ut marci vltō dicit quę posuerūt · Et cū eis manducans de qua nūc primo refert · ad ea que fuit die ascensionis sensibꝫ certaꝝ die illo iussit aplis ne grā ꝑdicandi quoq; a ihrlē discederent donec spm̄ sanctū promissū susciperent · Undecimo vltō aut ascendens uos aut sedete in ciuitate quousq; induamini virtute ex alto · Tertio uō manducatio ista ad 2am seu 3am referat · ad ꝑma et ꝑcipue non refert · potuerit esse sensibꝫ · q; cui precepit eis de ihrlē timore indecoris non discedere aliās sicut verisimile discessissent · Et tota paulo erat · Sed exspectent promissionē patris · t ꝑplationē promissionis de missione paracliti quē pater ꝑ ob virginem filij sui promisit · ideo subdit · Quā audistis mei ꝑ ob meū · Ista passione mea te ꝑpue dixit apostolis illud quod est

q̄ Paracletus aut spūs scūs q̄ mittet pat̄ in nōie meo ille vob̄ do cebit oīa. Ego quidē baptizauit aq̄ā · i corpora aquis ablue bat alias nō purgauit · Itaq; eius baptismo nō cōtulit gr̄am nec fuit vnū sept̄ sac̄mentorū ḡd sacramētale dispositiuū ad xpi bap tisma. Vos aut baptizabimini in spū sco nō pl̄ multos hos dies · i mō pauc̄os dies Cū igit̄ ēt dicat q̄ discipuli putā apli xpi baptizabāt de mandato ipius credendū est q̄ ipi a xpo fuer̄t baptizati baptis mo ēuāgelice legis gr̄ā cōfe rente. illo ēt et ipi baptizabāt sac̄ mtū si aplōr̄ ip̄ius nondū baptizauit aut passione. qui tpe tene pedes eorū lauāe dignatus est ser̄i cū nō dū an hanc tenā dñe ih̄u redemo. Si quis tenatus fuerit q̄ aqua et spū sco nō p̄t introire i regnū dei Itaq; quid ait. vos aut baptizabimini spū sco sic intelligē dū est tenet̄ spū sco ipse baptizauit q̄ et mētes vnās plus q̄ aīa abol lorde lauabit Dicit corpora illa spūs sc̄i infusio p̄ signū visibile baptizato discipulorū vocat̄ qui in stat̄ gurgitū fundāt aquae de sup̄ fluxit in eos vñ et spūs scūs et gr̄a eius p̄ aquā cyprium. q̄ mē te purgat. refrigerat. refocillat. hinc iohēs ait laqueū xpūs q̄m credit i me sicut dicit scriptura. fluminis de ventre eius fluent aquae viue. q̄d e vāgelista exponēs adiecit hoc aut dicebat de spū quē accepturi erant credentes i eū Apocalipsi q̄q; ait iohānes Ostendit mihi flumen aquae splendidū ut̄ crystallū q̄d de spū sco exponit Dicit ergo spi ritus sc̄i illustratio vncto appella t̄ iuxta illud Prima iohīs · Vnc tio eius docet vos de ōnib; sic to prosa eius susceptio baptizatos mē tes vocat Propterea sedm̄ tabernā culis aliquib; sic habet. Vos aut vngentem spūm sc̄m Christi nō fru dere dies sc̄i die pentechostes fuit impleti Igit̄ qui conuenerat mul titudo rogabat eū dicentes Non ei eum dem̄ apparet i quo loco fuerit isto rū discipulorū conuentio et inter rogatio an sc̄i i templo uel i loco ascensionis Indie ei ascensionis eius xpūs bis eis apparuit p̄mō in domo clam 2° i monte oliueti vnde ascē dit Vetus ille qui vobis sequentib; vi det fuisse conuentio et qui situs ip si tū et loci ascensionis nā paulo post dicta sc̄i responsione subiungit Et hec dixisset videntib; illis e leuat̄us est Denique si in tpe hoc restituis regnū israhel · i an statu misso nobis spū sco reparabis pti tē et regia dignitate israhelitici regni ac populi iudaici dando fi delibus tuis tpale regnū i seculo isto et tpaliter regnādo i eis Discipuli ista uoluit profecto illustrius pu tabat tpaliter promissiones de regno xpi i plebe fideli corporaliter tpaliter coplendas quēadmodū et retro in deo usq; in pbis existimat Hic ei de matre filiorū Zebedei dicit ihēsus q̄ mulier quā audiuit illa a xpo q̄ terra figendis esset et rusticis rectoribus putauit eis illuc regna turū Et eleophat lucē vidēdi aut stos at speculabant quā ipe est re deptur̄us ipse videbat ei discipuli

p̄ ꝓpl̄o nūcior̄ ēsset oblatū strep
tū alienigena eū dñante et q̄
subditi ēent romanis ideo quere
bat an ypūs restauraturꝰ et sub li
maturꝰ esset noꝫ regnū isr̄l̄ aut
vbi q̄ueda applāsa suppstactenꝰ so
nāt an p̄cū futuro et dū regi
nū ꝑpl̄ sui exaltaūt. Et q̄m quic
tus ista ex ignorāa et errōe p̄ced
sit ypūs eā refellit ut subdit.
Dixit aut eis. Nō est vr̄m nostr
tempa ul' momenta que pat̄ posuit
i sua ꝓtate Restituto isr̄aelitica
regnū spūaliter intelligēda est
q̄tū ad bona glie i futuro Et quo
tpe id cōtingēt determinate valet p
nosta nō est vr̄e puritatis plena
rie ei nō fiat nī die iudicij q̄n vēt
isr̄aelite ad fidē et errore gloriosi
us et etnaliter regnabūt cū ypō
Ptinaliter aut et pūs sit i mortib
singulor̄ q̄n ad patria regni celest
puenūt. Sz nec tempa iudicij nec
die mortis vult deus ꝑscari q̄nq
mortales tanto sint de iudicio adue
tu mortisq hora sollicitiores quāto
sūt magis incerti. sicq cotidie viuat
tāq die eode etnaliter moy sequētes sint
iudicādi Tempa tpa et momenta mor
tis atq iudicij vnius sorti pater po
suit i sua ꝓtate q̄m sue notitie ca
seruauit et nr̄i ei placuit meli q̄
decreuit ꝑsciri. Ibat ig ꝑ strate atq
spēdia nec filiū nec spūs scūs quid
(ꝑlonarū) dit̄ cū trini sit vna ptas eadēq substa
tia ideo qđ de vna q̄ p̄mittit de alio
eade ratione intelligi dat̄ Interdū
ud q̄ certa causa aliq̄bus horas mor
tis p̄nūciat Scriptū augūs i ser
mone q̄dā de assensione verba ista
alit̄ allegat mi p̄cepit et tractat

sub hac forma Dne si hoc tpe ꝑsti
tabis et q̄n regnū isr̄ahel. Et q̄
p̄ntatione ypi intelligit reuela
tione eiꝰ aptā qua i die iudicij
ab vmbis videbit venīte i ma
iestate et gloria Q regnū vō isr̄l̄
intelligit regnū celeste qđ cotidie
nobis cōmunicāt ꝓtam dicētes
Ducat regnū tuū vt sic ad sōne
tate mentis regnantis ꝓducamur
Et q̄ sicq iuxta augusti intentio
nē apli quasierit agnoscere tempa
et horas iudicij Quoꝝ aliqs i
tata ypūs rēpmēs respondit
Nō est vr̄m scire tpa vel momē
ta q̄s Q que verba sicut i libro de
ciuitate dei asserit augustinꝰ ypō
vedargunt oēs qui de anti ypi ad
uentu et fine mundi calculare ꝑsu
munt cū omnī hanc determinatā te
pa q̄ deꝰ liberrima ꝓtate dispen
dēat. Decreto mihi mei q̄bus re
uelauerit deus i notaste valet que
admodū determinatū tempa cete
ris hoīb seu q̄ordā mundi q̄ sola dei
reuelatione innotuit Quid vō
ad discipulos illos ꝑtinuerit subdit
Sed accipietis
virtute supuenientis spūs sci i
vos. i. ipm̄ omnipotēte spūm sc̄m
vobis in sensibili signo donādū
vel' virtute. i. fortē gr̄am ad ca
rismata spūs sc̄i q̄bus cito dila
tā desendet i vos Dicit aut spi
ritū spūs eius ꝓpe et filio ymo et
a seipso dari atq infundi q̄bdā do
na eiꝰ ad gr̄ata gratis faciēda ꝑti
nēdia dans sca i fidē vnū spūs
scūs donū dei vocat̄ na a pre filioꝝ
ꝓcedit tāq donabile cui ipe sit amor
q̄no ꝑma unio dom̄ reluceat et in

quo extrā dona donant. Descendit
qz atq; suspexerūt spūs scūs i hoīes
no ꝑ ꝓlōi mutatione cū īuisibilium
scripturaliū īuariabilisq; eōsistat
ꝫ ꝑ donoꝝ suoꝝ ifusione. Et eri
tis mi testes i hierlm et i oī iudea
et samaria et vsq; ad vltimū tre
ꝺ. Hec dicens ostendit eis manus
et latus. Gauisi sunt discipuli viso
dño. Dixit ergo eis iesus iterū. pax
vob. sicut misit me pr̄ et ego mitto
vos. Hec cū dixisset insufflauit et dixit
eis. Accipite spm scm. Quoꝝ remise
ritis peccata remittuntur eis et
quoꝝ retinueritis retenta sunt.
Thomas autē vnus de duodecim
qui dicit didymus non erat cum eis
quando venit ihesus. Dixerunt ergo
ei alii discipuli. vidimus dominum.
Ille autē dixit eis. Nisi videro in
manibus eius fixuram clauoꝝ et mit
tam manum meam in latus eius non
credam. Et post dies octo rursus erant
discipuli eius intus et thomas cum eis.
Venit ihesus ianuis clausis et stetit
in medio et dixit. pax vob. Deinde
thome. Infer digitum tuum huc et
vide manus meas et affer manum
tuam et mitte in latus meum et
noli esse incredulus sed fidelis. Re
spondit thomas et dixit ei. Dñs
meus et deus meus. Dicit ei ihesus.
Quia vidisti me thoma credidisti.
Beati qui non viderunt et credi
derunt. Multa quidem et alia si
gna fecit ihesus in conspectu discipu
lorum suoꝝ que non sunt scripta in
libro hoc. Hec autē scripta sunt ut
credatis quia ihesus est xps filius
dei et ut credentes vitam habeatis
in nomine eius. Postea manifestauit
se ihesus discipulis suis ad mare
tyberiadis. Manifestauit autē sic.
Erant simul simon petrus et thomas
qui dicitur didymus et nathanael
qui fuit a chana galilee et filii zebe
dei et alii ex discipulis eius duo.
Dicit eis simon petrus. Vado piscari.
Dicunt ei. Venimus et nos tecum.
Et exierunt et ascenderunt navim
statim et illa nocte nichil prehen
derunt. Mane autē iam stante ihesus
stetit in littore. Non tamen sciebant
discipuli quia ihesus est. Dicit ergo
eis ihesus. Pueri numquid pulmen
tarium habetis. Responderunt ei.
Non. Ille autē dixit eis. Mittite in
dextram nauigii rete et inuenietis.
Miserunt ergo et iam non eos trahere
rete prae multitudine piscium. Dicit
ergo discipulus ille quem diligebat
ihesus petro. Dominus est. Simon
petrus cum audisset quia dominus
est tunicam succinctus erat exuit
se et misit se in mare. Alii autē
discipuli navigio venerunt non enim
longe erant a terra sed quasi cubitis
ducentis trahentes rete piscium.
Vt ergo descenderunt in terram
vident prunas positas et piscem
superpositum et panem. Dicit eis
ihesus. Afferte de piscibus quos
prendidistis nunc. Ascendit simon
petrus et traxit rete in terram
plenum magnis piscibus centum
quinquaginta trium. Et cum tanti
essent non est scissum rete. Dicit eis
ihesus. Venite prandete. Nemo au
debat discipulorum interrogare eum
tu quis es scientes quia dominus est.
Et venit ihesus et accipit panem et
dat eis et piscem similiter. Hoc iam
tertio manifestatus est ihesus discipu
lis suis cum resurrexisset a mortuis.
Cum ergo prandissent dicit simoni
petro ihesus. Simon iohannis diligis
me plus his. Dicit ei. Etiam dñe tu
scis quia amo te. Dicit ei. Pasce
agnos meos. Dicit ei iterum. Simon
iohannis diligis me. Dicit ei. Etiam
dñe tu scis quia amo te. Dicit ei.
Pasce agnos meos. Dicit ei tertio.
Simon iohannis amas me. Contristatus
est petrus quia dixit ei tertio amas
me et dixit ei. Dñe tu omnia nosti
tu scis quia amo te. Dicit ei ihesus.
Pasce oues meas. Amen amen dico
tibi cum esses iunior cingebas te
et ambulabas ubi volebas. Cum
autem senueris extendes manus tuas
et alius te cinget et ducet quo tu
non vis. Hoc autem dixit significans
qua morte clarificaturus esset deum.
Et cum hec dixisset dicit ei. Sequere
me. Conuersus petrus vidit illum
discipulum quem diligebat ihesus
sequentem qui et recubuit in cena
super pectus eius et dixit. Dñe quis
est qui tradit te. Hunc ergo cum
vidisset petrus dicit ihesu. Dñe hic
autem quid. Dicit ei ihesus. Sic eum
volo manere donec veniam quid ad
te. Tu me sequere. Exiit ergo sermo
iste inter fratres quia discipulus ille
non moritur. Et non dixit ei ihesus
non moritur sed sic eum volo manere
donec veniam quid ad te. Hic est
discipulus ille qui testimonium per
hibet de his et scripsit hec et scimus
quia verum est testimonium eius.
Sunt autem et alia multa que fecit
ihesus que si scribantur per singula
nec ipsum arbitror mundum capere
eos qui scribendi sunt libros. Amen.

Et cū esset i deserto cū bestijs ange
li ministrauerūt ei. Deinde pace
te xpō obscurato est sol et mutā
tꝫ est cursꝰ lune. Ascendēte eā nu
bes ꝓ obsequiū nō subsidiū ꝓbuit
Cuiꝰ mirerēt discipuli eūtē illū. et
ad ꝑcepta atq; empireū celū scādēn
te attentissima deuotissima mente ac
tota dissima mente corporeaq; ꝑse
querēt intuitu. ecce duo viri. i. an
geli ꝑ forma virili astiterūt. et sub
ito cōparuerūt. iuxꝰ illos i vestibꝰ
albis quarū albedo et candor puri
tatē nature angelice ꝯsideratē ꝙ
hꝫ negocꝫ mōstrauerūt. Quam et
dixerūt. Viri galilei. Quid admodū
ad ihūm sic et apli de galilea fuerūt
nl' ōnes uel pene ōes. quid statis
aspicientes i celū. Hic et cū ōnib ihūs
nube ingressꝰ atq; i altū ꝓgressus
oculis illoꝝ fuisset ablatꝰ nō cessa
uerūt suspicē ꝓdilectū ut
moris amantū atq; mirantū. Ideo
ad declandū xpi maiestatē et ꝑ eo
solatioē ac ifirmatioē discipuloꝝ
angeli apparuerūt dicētes. Quid sta
tis aspicientes i celū hic dicat. Cui ca
tenꝰ mirantium ꝙ ōnīs vniuersorum
creator celoꝝ vmq; gēteꝫ deꝰ ad celes
tia tendit. nō inde mirem ꝫ de hoc
ponꝰ ꝙ ad terrās descendē. i car
nati. mi vos ꝯuersari et crucifigi
dignatꝰ est. Hic ihesus qui assumptꝰ
est a vobis i celū sic veniet quēad
modū vidistis eū euntē i celū. i. sicut
cū nube ascendit et i vera humana
glorificata. Ita et cū multitudine
glorie et sanctoꝝ quos de limbo e
duxit. Ita i nube veniet indicaturꝰ
mūdi i naturi humana cū multitudi
ne ciuiū supnoꝝ. Hucusq; illud ysaie

3° Dns ad iudiciū veniet cū sc̄is
nibꝫ ꝓpli sui et pl̄aptibꝫ eiꝰ. Hic
uenerūt sūt iherosolimā. scdm ꝙ
ꝙpīs eis p̄cepit ut dim̄ est. A mō
te qui vocat oliueti. de quo loco
ꝙpīs ascendit qui ē inxta iherlim
vtpote p vnū miliare qđ ē me
dia leuca distās ab ea. Ideo subdit
sabbati habēs iter. i. p tm̄ spatiū
ab eo distāt ꝙm̄ die sabbati licuit
iudeis scdm legē ambulāe sen p
gredi a pā mansione vz p mille
passus. Hec ābulatio cū ad exercita
bonē ponus sit ꝙ ad laborē quieti
sabbati nō derogauit. ¶ Porro iuxta
literalē intelligētiā mōs iste dns ē
oliueti qm̄ oliuarū arboribꝫ con
situs ē fuit. Q oliua vō pietatis
mā clāitas designat. In hunc g̃o
mōtē ꝙpīs discipulos cōuenientes
eduxit et ab eo rite ascendit
vbi spūs sc̄i vnctione et illustra
tione eis ꝙsponditur et benignita
te copiosa impendit. ¶ Insuper
qui cū aplis spūs sc̄i domus cupit
ꝑpleri sabbati iter ingrediat. i. quie
ti mītēdat mētali. pauset loci ītro
eat qui p iherlim figurat. vt inxta
vsuā sit ei sabbatū ꝙ sabbato. s.
quieti. Nec mīe mirū quietis vie ap
qui hic cessat ab inquietudie opm
nū ꝑuersoꝝ et vitioꝝ tumultu illuc
ī retributiōe et pace quiescet ce
lesti. Quidam scdm quosdā discipu
li de ꝙpīi ascensione cōtristabā
tur. Quibus ea auferebat dilectus
ponꝫ tm̄ eos puto mōe vehemēter
gaudēs. Ꝓfecto cū scriptū sit lucre
vltiō factū est dū benedicēt eis re
cessit ab eis et ferebat in celū. Et
ipsi adorātes regressi sūt iherlim
cū gaudio magno. Et cū introissēt
cenaculū in quo ꝙpīs cenā cele
brauit nouissimā p̄mūnq̄ missā
ascendērūt ī supiora. i. in illud ce
naculū qđ fuit in loco sublimi posita
in mōte sion ꝙpe templū vbi ma
nebāt petrus et iohānes. iacobꝫ
et andreas philippꝰ et thomas bar
tholomeꝰ et matheꝰ iacobꝫ alphei
et iacobꝫ minor filius alphei qui ia
cobꝫ dcūs est frater ꝙpī. cū forma
vltu gestu modoq̄ cōuersandi et
prāpue filiis et q̄ filius fuit so
roris virginis sancte genitricis ꝙpī
et symō zelotes qui matthaeo dcō
dicit̄ symō chananeus q̄ de vico
galilee nōie chana vbi saluator a
qua cōuertit vinū cōuiuat oriū
dꝫ. Et iudas iacobi s. frat iacobi
minoribꝫ m sua canonica frater
iacobi se appellat. ¶ Istis itaq̄ tūc
tēb qui sequūt ꝓfatū locū ingres
si sūt. cū ꝓpter loci amoēnitatē et sita
tē quē ꝙpīs sua sanctificauit ꝓsentia
cenā. et cetera gelue legis sacramēta
īstituēt. cū ut ibi ī loco abstracto
liberiꝰ orationi intenderēt. Et ut item
ibi latentes iudeoꝝ vitarēt ca
lūpnias. Nondū ei ꝓfecta caritas
ꝙclusit ab eis timōrē. Considerat
quoꝝ ī altū cōsenderat loci qui
terrena spernētes ad spūalia se
ꝑparabāt aduentū. ¶ Fuerūt aūt
ꝑsecutes vna mīa in oratōe
tam itaq̄ ꝓximitate fuerūt in
dño adunati idipsū dicētes oēs
et sētiētes nescientes. Itaq̄ et nos
si spūi sancto simplici optamꝰ con
cordi et instanti oratiōi vacemꝰ
vna mīe. vno ore deū ī omibꝫ ho
noremꝰ. cū mulieribꝫ et matre ihū

sis. viz maria magdalene et cetis
que i evangelio xpo ministrasse
legit. Et maria mater ihu que
etsi pg vivos hos nosset omibg ti
pstantior fuit et sanctior vni ilsis
Et fratribg eig. r cognatis qa no
mi qda apli fuit et alioti disputa
tioni quida erat co sanguinea sal
uatoris Est aut cosuetudo scrip
ture ut a de eade cognatioe sint
fratres vocent. Consequit de
scribit substitutio mathie loco iu
de ? apostolatu Et i diebg illis ex
urgens petrus i medio fratrū Et
tacuit hic ones apli fratres vocant
Dixit Jam et ei et an passione
designato et pg passione fuit a xpo
pncipe apliq cōstituto ideo ti
maior et prior pre ceteris loquit
que sequit Dem q ppt tanti col
legii dignitate potuisse ppt ma
tris xpi pnia. humiliter suggit
uel terret stat sequenter loquit ut
ar deuotoni ac religiosoni ecclie
tue honorandq Erat aut numus
hoim simul fere centū viginti quo
rū quida fuerūt vir aliq femi
ne Sed quo ? si dubitas aut fere
ni pcm sub sub loquat Est
respondendū q fere no ponit hic
dubitatiue ? pot q assertiue ad hme
dū q a pdicto numero multitudo
illa parū distabat Jn magno aut
numero qd parū defuit seu sup fu
it no reputat aliqū in scriptu
ris nec i eis modo loquendi ppt qd
mirandū ipm electissim assert fuis
se centū viginti Pari fratres oportz
mpleri scriptura qua pdixit spūs
scūs p os dauid que aut sit ista sc
tura paulo pg subdit De iuda qui
fuit dux i ductor eoni q coprehe
dentib ihesū nyō illud luce 22 Ju
das vnq ex duodecim erat ecclesie
cos q communeratq erat i nob i a
xpo vnq apli ordinatq sorte ab
alijs appellatus Et sortito a sorte
mministerij hui r ptē i officio et
gra apli latus adeptq a saluatore
ita q fuit apli et pdicationis bap
tizandi. Jmo ut asserit augustin q
baptizauit ioh baptismū et bap
tizati no fuit baptizauit iudas et
baptizati fuit Ad hoc ideo dicit q
i ioh amb baptismo gra non dabat
sed solū baptizati pg xpi fidei
susceptione rebaptizabant no aut
qui a iuda fuerāt baptizati Et hic
qui de possedit agrū de mercede
iniquitatis Ad triplicē explanat
Jmo q ppetua steriles ac noīb sui
memoria agrū hic possedit i me
tibg recordationis eig et animis eig
Vt ei matthei 27 legit videns iudas
q damnatq esset desperatione fuit
q denarios p quibg vendidit xpm
restituens pcepit i templū p quibg
pncipes sacerdotū agrū figuli e
merūt ad sepultura peregrinoni q
rei no oblimiscit fideles. Secundo
a abusda exponit q iudas ibi se
pultq sit ideo q corpus sui i mo
rtione agrū istū possideat ? hoc
certū no est ideo certo exponit
q mysta cōsuetudine sacre scripture
qui iudas hic agrū possedit r possi
dere feat ? a rge reos restituendo
causa fuit q ager ille emptq fuit
atq possessq ab emptoribg seu i
eo sepultis Jmyta que sensu suo
ioh abhominabat me i quit vas
tum meā r abhominabile in

tuebtq; reddent. Et suspensꝰ vi
q; a seipo. nã laqueo se suspendit
crepuit medius q; deus et homo
mediatoꝛ tã vili pꝛio ipiissime
vendidit Et diffusa sunt viscera
ej; Scꝛiptꝰ Thoꝛie da illa destino
tui ej; effusui sibi turpissima mon
straret ꝙ enormie piaculi com
misisset. Ita etiam impius superbis
mus q; ipm xpi diuinate oꝛe blasphe
mauit sacrilego visceꝛi deiphe
sub dolore ad nature reassita de
clinab destina sua turpissimus
turpissime mox effudit Et no
tũ factũ est scelꝰ seu genꝰ mor
tis inde. oĩbꝰ habitantibꝰ iherlm
ita ut appellatꝛ ager ille lingua
eoꝝ achseldemach id e ager sa
guinis. et empti pꝛio sanguis
ihu Deinde pomꝫ scꝛiptuꝛa da
uid in dr cõtinebꝫ. Scꝛiptũ est
enim in libro psalmoꝝ Fiat cõmo
rans ej; deserta et nullus sit qui
habitet in ea et episcopatũ ej; accipi
at alter. Sciendũ q; xpus et e
vangeliste atq; alleg apli alle
gando scꝛipturas veteꝛis testamẽ
ti viuisse sensũ magis ꝙ verba
allegat. ita et petrus ita aut
Induit at testimoniũ ex psal
mis duobꝰ ex quoꝝ testimonij pma pꝛs
ꝙ ptin ad sensũ psalmo ꝛ dr habeꝫ
in quo inde condicio apparet
Veꝛũ q; ibi de iudeis xpi psecu
toꝛibꝰ plurali dicit hic de iuda
singulaꝛi allegat. Sic et ipse
illo nostra habet translatio. Fiat
habitatio ej; deserta eoꝝ et
tabernaculis eoꝝ nullus sit qui in
habitet. Horũ etem vnus ex ipsis
peꝛditoꝛ quoꝝ omnes ciuitates et do
mus Et vlacoꝝ sanguis xpi pꝛiores
destructe nostꝛe. Secunda vox pe
stimonij huius de ipsius apostatꝰ
inde loquens scripta e in psalmo
octauo quo legit Fiat dies eoꝝ
pauꝛa et episcopatũ ej; accipiat alter
Episcopus ãt episcopatus vocat et apli
cũ successoꝛes ejus erant epi. Oportet
ergo ex hoc viꝝ qui nobiscũ fuit cõ
gregati. et qui inter nos conuersatus
est tota nobiscũ collecta. conuersati
onis in qua transiuit atq; ui
uit inter nos dns ihesꝰ. Incipit il
lud pbr videtur ingressus meos deꝰ
ingressus dei mei regis mei qui est
in sancto. Vsque ꝙ dr. Simul lau
dabunt qui oculo ad oculũ videbunt
cũ conuertet dns sion. Inquiens
publice predicare atq; mirabilia fa
cere. a baptismate iohis. et ipse baptis
mũ quo fuit a iohe baptizatꝰ seu
loto ul'ipse baptisma a iohane pdi
catũ et dictũ Johannes ei baptizan
do denunciauit ex xpus mox in spũ
sco baptizaret psentibꝰ in carne erat
ipse pꝛoꝛ ꝓparans viã xpo qui ex hac
orsus est predicare et sua ex tali cena
declaraꝛet vsque ad diem ascensionis
eiusdem qui subiit. Vsque in diem qua as
sumptꝰ est a nobis In ascensione teste
resurrectionis eius fieri nobiscũ ser
ui videri apli. Vnum ex istis Ideo
dixit resurrectionem specialiter exprimit
qua apli maxime latuit et de ea apli in
die pentecostes predicatione sua
exorsi sunt Et stans cum eis duos. et pe
tro et aliis ei consentientes vnanimit
duos tũ p certis signis et rationibus ostensis
atq; ad quam apli magis ut
videbant idoneos elegerunt ac
ordinauerunt Ioseph qui voca

bat barsabas qui cognominatus est
iustus ¶ Quia tã preclare et cunctis
tib fuit iustus q̃ppio nõ quasi a
missio iustus ẽ appellatus. at ma
thias prudens at cõsilio ioseph iste
laudat ne q̃ sua culpa videat ab
applatu repulsꝰ. nõ at matthias ꝓ
ꝑ ꝓmo ꝑt sufficẽ q̃ alio tam
iusto i hac pte relicto ipe ad applatus
apiẽ est assumptꝰ ¶ in quo etiã facto di
uinoꝝ iudiciorũ altitudo mostratur
q̃ nõ is ꝙ mores homi plus laudabat
apl̃s a deo eligit et creatus dñe
fuit ¶ Tu dñe qui nosti cordahomi os
tẽde quẽ elegeris ex hijs duobꝰ unũ
accipere locũ · t̃ autoritatẽ et gram̃ mis
terij hui · t̃ pdicatiõis et applatus ꝙ
est dominꝰ gr̃a gratis data fuit at
tẽphecia. ¶ De quo pphetatꝰ ẽ iudas
t̃ quẽ sua pdicatiõe amisit et abi
it i locũ suũ · t̃ vt in ystoria i lo
cũ suũ succederet seu succedat. sicꝫ
dictio vt. tenet hic eo cõmittant nõ
tam salutẽ ꝙ ꝓ ea ideirco tãgressꝰ est
iudas ut alẽ ei succederẽt ꝙ ad tãs
gressionẽ cuius ea cõsentiri ẽ quẽad
modũ fertur i ꝑb. ¶ Tibi soli peccaui
ps. ¶ ut iustificẽris i ꝓmijs tuis
et dederunt sortes eis et cecidit
sors sup̃ matthiã et annumeratꝰ est
cũ vndecim applis · ita q̃ duodecim illis
fuit.

¶ Circa hoc quẽritur quid hic nõie
sortiũ intelligat et qualis sortium
fuerat vsus ¶ Ad huius cuius intelligendũ q̃ sedꝫ
doctrina beati dyonisij libro de celesti
ca ierarchia. sors ista nõ fuit talis
qualis i veteri testamẽto erat sed
quida splendor diuinus seu radius
diuinitus missꝰ sup̃ matthiã ad ostẽ
dendũ q̃ ipe esset applis assumendus

diuinitus ut referẽt q̃ sortes hijs date fue
runt tales quales ille quarũ i lege
moysi usus fuit de q̃bꝰ pũbiorũ ꝓ
dicat ¶ Sortes mittunt i sinũ sz a
dño t̃ pant quibꝰ iosue usꝰ est i de
phansione achor ocultus sedẽs
ihericuntiũ ¶ hoc exemplo nõ est sorti
bꝰ nunc utendũ qm̃ priorũ pri
legia a eodem lege nõ facunt ¶
postoli q̃z ex occulto spũs sci i hoc
tui usi sunt eis q̃d nõ ẽ i cõsequẽ
tia pass̃m trahendũ ¶ in sup̃ beda
hic ait q̃ figuraliter obseruare licet
bat quoniã vocatis venerit ac pa
ruerit. vera hostia i cruce imo
lata ꝙ i penthecoste venerãte sup̃
apl̃os spũs sancto cõfirmata ¶ i
circo i electiõe mathie sortibus
usi sunt ne alege discrepauerit ꝓ
penthecostẽ võ veritate ia ꝓpla
ta septẽ dyacon̄ nõ sorte ꝙ dis
cipulorũ electione apl̃orũq̃ ora
tione ac manuũ ipositione sunt constituti ¶
De hac at materia loq̃t thomas
2a 2æ q̃st 95. ar. 8. cetera assereb
q̃ sortes dicunt dñi aliqua fiunt ex
quorũ vario at certo eueni oc
cultũ aliq̃d innotescit sicut i ora
tione loquiis aut breuiis fas
tuere ¶ si ergo p sortes querat
q̃d sit alicui exhibendũ de re
possessa uel honore seu pena vo
cant sors diuinatoria ¶ Si
ta q̃ actꝰ hom̃ qui requirit ad
sortes nõ subdat ipsum ce
lestiũ corporũ aut stellarũ si
sortibꝰ quibꝰ utat quasi actꝰ hu

nias ex celestiu corpu impressione de
pendeat ita q̃ dispositio cuiusq; sortis
ex stellarū influentia expectā
supstitiosi et vanū ⁊ nequ occulto
tamen cū demonibus pacto ⁊ hac
causa remota. oportet sortiū dispo
sitionē expectare ul' a fortuna uel
ex aliqua causa spūali a diuina
⁊ si a fortuna q̃ ⁊ sorte diuisoria
tñ modo locū habet nō est vitiosū ī
a causa pendat illicita sc̃z auiditate
a' sūl'. vndē alīq̃ nequnt ea q̃ cor
dit' diuidē sorte vult exponere
fortune quib; qua p̃t decipiat
Porro si sortiū cuiusq; expectat a
causa spūali mala. s. demone. ipm
⁊. si aut a bona pīa ī mediate a deo
uel ab eo p̃ angelos sc̃os tal' no est sors
sedm̃ se illicita sedm̃ augustinū
Quadruplicat tñ p̃t id dē illicitū
primo si absq; ntūtate recurrat ad
sortes tūc ad tēptationē pūi nat dei
2o si sine debita reuēcia Vñ beda
hic ait ⁊ qui necessitate cōpulsi
deū putat sortibus cōsulendū ex
plo aplōrū vocat ipsos aplos no
mīs tollendo fratrū ētū et pbis
ad deū fusis id egisse. Tertio si
diuina oracula ad terrena cōtur
bant negocia. Quarto si ī cele
stiū electōibus que ex spūs sc̃i
īspiratione fieri debēt sortibus quib
vtant' Intpalibus vō dignitatibus
q̃ ad ēcclīa ītrusi sanū disponē
da ordinat' seruīs ⁊ q̃ ī illarū e
lectione horēt sortibus vti aliquā do
possit' ⁊ tanq; si nūlīs alia ab e
lectione ecclīastice dignitatis ītē
bat haberi tñ debita reuēcia diui
nū iudiciū sortibus implorat. Cuius
rei exempla augustinus īducit vt
si mīr seruos dei sit disceptatio quis
eorū tpe psecutionis fugē debeat
a mane uel sidus eq̃ pauper ali
cui obuiauit qui aliquid dare ha
bēt q̃ dare nō posset ī vtri
Postremo diuīs ī legenda sc̃i matthie
apli Ipe matthias et ioseph dict⁹
barsabas fuerūt de mīo .lxx. discī
pulorū et ioseph pfatus fuit frat
iacobi mīnoris et cōsanguineus ex pa
tre q̃ hoc ex xpo audierūt ymit ioseph
matthie ī aplātū ꝓposuit. dominū
ex cōsanguinitate aut carnali affec
tu nō fuit horīs ad ēcclīastica bñficia
ad' offīa promouēdi Aliqui tñ dixe
runt q̃ ioseph iste fuit barnabas
q̃ etiā alio nomē sibi ab aplis i
ditū vocatq; ē ioseph filius hoc mīng
vocatū ēxistēt ī barsabas me pre
tat' filius quietis sedm̃ ihēm̄ .i. bar
nabas aut filius cōsolationis vt
m sūt dicatur.

Expositio .xl. aplī Et dū aplerē
tur dies pentecostes .xl.

Precedenti euāglio scripturā
qualiter admodū ex pmissis dīsapu
lis spūs sc̃i promisit mīstrā
tionē qualit' illa pmissio sit im
pleta ostēdit dū cōpleret' dies pen
thecostes .i. quīquagesīmo die a xpi
resurrectione Ita q̃ die illa quīqua
gīta dies cōputabant' et ī plebant'
a die resurrectionis dīce Pentha
costes aut dicat' a pentha q̃ ē quīq;
et coste q̃ est dece quasi quīquab
dece qua fiebat quīquagīta Erant
oēs discipuli pīt' ī eodē loco sc̃z
eodē loco sc̃i cenaculo ī quod p̃a
dicti euāglā astendisse scribit' Et
factus ē repente de celo sonus tñ aduē
mentis spūs valentis .i. mistar

volume .xxi. et .xxii. euāglia per totum anni

grandis tonitrum seu veni pretiosi
et replent tota domum ubi erat se
dentes · et mantes seu residentes ipi
discipuli · Factus est subito sonitus
grandis et vehemes ad declarationē
maiestatis paracliti spūs sc̄i descen
dentis et erat p sonitū illū cordi
discipulorū ad ēuangelicā legē dei co
traitur timore ac pfidiori humilita
te ad spūs sc̄i discretionē influxū
Sicut ezechiel vidit quatuor animalia
et thymi ac residentibus eo magna
se audisse commotionē testat · Illa ei
ymaginaria fuit ista realis qua aliqui
dicunt non solū a discipulis sed a tota hie
rusalē fuisse audita Porro qd aut ei
adventantis spūs vehemēs in talli
gi pt de spūs sc̄i vt sit sensus Factus e
repente de celo sonus ei⁹ adventantis spūs
vehemētis · et sicut decuit spūm sanctū
utpote talis qualis fuit condescendat ad
aliq̄ efficaciā maiestatis q̄ monstrandi
huius quē modū scripsit ezechielis
p̄. Audiebā sonitū alarū ās sonitū aquā
et multarū ās sonitū sublimis dei · Ap
pellat aut spūs sc̄i spūs vehemens
qui ve adimēs et metens a terra eis ad ce
lestia valet Et apparuerunt illis dispar
tita lingue tanq̄ ignis · et insedit
multiplicat diuisa atq̄ distincte sedit
q̄ supra singulos eorum · et spūs sc̄i in
ipsis linguis ignitis supra vnūquēq̄ dis
cipulorū quiescit quēadmodū supra
ipm̄ dñm baptismo descendit ac mansit
in forma columbe Interea aduer
tendū q̄ duplex e missio spūs sc̄i vi
sibilis et invisibilis qua mē
tes nr̄as aut purificandis infun
ditur. De qua ioh⁹ 3⁰ legit Spūs u
bi vult spirat et vocē eius audis sed
nescis vnde veniat aut quo vadat

Ita est visibilis qui aliquo signo
sensibili demonstrat ac datur ad
insinuandū q̄ earū veritatē quarū spā
apparet p̄ virtutē operat̄ mirabilibus
quibus illabit̄ Hinc nunc duplicis
signo visibili demonstrati et ac
dati · s · igne et linguis sicut
nis spēs ignea habebat et linguae
ignea apparebat ita q̄ equalent
fuit signum duplex sensibile In
lignarū q̄ spē apparebat adventus
dñi q̄ omnium ingeniorū notitia facultā
te et vsū ab infudit · Ex q̄ ritus
gentibus predicatum erat · q̄ omnibus
predicandi spūs sc̄i gratia singulis necessa
ria erat Hae aut linguae ignee
erat ad designandū q̄ verba fervi
da proferre et ignea legē dei debe
rent Tam q̄ priorib⁹ ignei dimanan
tes succederent Itaq̄ deus p̄ hoc
q̄ foris exhibuit ostendit quid in
terius gessit Omnia ei discipulos ve
ritate fulgentes et verbo actiua e
ruditos mēte constituit foris p̄ lin
gueas ignias monstrauit Sed
mira tolumenti quinquagesimo die a
pascha datus ita e ita spūs sanctus
homo ad acq̄rendā vatibus ac e
vangelica consonantia legis Nam
vetus lex p moysen data est descri
quinquagesimo die ab esu agni pas
chalis in egipto ac egressione filio
rum israhel inde ut dicit exodi 20⁰
Unde et quinquagesima dies a
pascha illo figurato apud iudeos
celebris fuit Nationē legis mosay
ce mediā sicut a pascha nouo in
stituit est domini spūs sc̄i cordibus disci
pulorū p quod ewangelica lex in
eis illuminata. Ita amata confir
mata q̄ fuit Hactenus quinquagesimo quin

quagesimus nūs remissionē et
quietē designat. Cū ergo spūs
sanctus pmā remittat veraciter tribuat
pacē et aderna ponat quietē qñ
quagesimo die datus a dño discipul
ad hanc quos discipulis mīa hos da
tus abstensione cōuenienter se
disponere potuerat ad tā copiosissi
mā spūs scī susceptionē. Quo
etiā nūs mīstice figurat q̄ p̄ obser
uantia dñi decē p̄ceptorū ad tres
meta caristmatū spūs scī pringit.
¶ Preterea ad mentem nūc dicat
apparuerūt illis. Est quida opinatio
sūt q̄ apparitio illa ymaginaria fuit
vñ. 2o de trinitate capō 6o augustinus
affirmat q̄ in hac questione
an ignea lingue corporaliter visa sunt
eis an ymaginarie. Tenendum
est absolute et cōi pene ab omnibus
sic tenet q̄ vere ab eis realiter appa
rebat sicut columba sup̄ xp̄m. Et
repleti sūt decē spūs scō. Quia ad
modū et dom⁹ in qua residebat im
pleta fuit sono et ignealis lingulis ita
et corda eorū p̄fusione feruoris et
illustratione spūs scī. Et utriq; ante
horū hac gratia spūs scī susceperūt
etiā habundantia quada p̄sertim
cū xp̄us p̄ ascensionē eis spūm scm
infudit. Sz nūc ip̄e q̄ritur plenitudo
spūs scī sortiti sūt. Dicit
aūt plures gradus plenitudinis qua
electi dei spū scō pleni & repleti
dicūt. Nec fuit nūc repleti fuerunt
qui ab hac die usq; ad finē vite sue
in spūs scī caristmatibus supleuerūt in
crementū. Insup repleti nō dicit
spūs scō nō solū q̄tū ad dona gra
gratis fanctis. Sz etiā quo ad dona
gratie gratis date que ad alios
pstant. Quarto q̄ data sūt
eis gra miraculorū magis q̄ ante
spūs ap̄lica. Domū ligna rū di
rectio spiritū. Sermo sapie et
sermo scientie. In tanta quoz plen
tudine spūs scī quo ad dona gra
gratis gratū fanctis sūt recepit q̄
q̄ confirmati sūt in gra utq; postea
mortalit nō parcunt. Et repleti
loq̄ varijs lingulis prout spūs sūb
dabat eloqui illis. Omnium ai gē
tiū ydeomata p̄fecta et intelligē
potuerūt. Imo q̄d mirabilius est
ordinē glosa et exp̄positores tōt vno loquela
eorū aliquā p̄ferente lingua. Sed
qui adorat quādiu ydeomatis co
sistent diuersis loqla illa tam ip̄i
q̄ illi ydeoma audierūt atq; intel
lexerūt diuina id agente potentia
vt sicut p̄ superbiā et rebellionē si
liorū ade diuise sūt lingue ita per
humilitatē et obedientiā discipulorū
xp̄i opanta spūs scō vnite sūt. Et
erat in illis habitatis inde vir
religiosi et diuino cultui dedit seu
deuoti. ¶ Religio ap̄se est virtus q̄
alio nōie latria nūcupat p̄ qua
deo cultū debitū et honorē q̄ impendimus
vnde diuini dicūt religiosi
primo q̄ diuinis mentis sūt sicut
oēs fideles. Vnde si dicendi sūt reli
giosi. 2o q̄ singulariter diuinis se ma
ciparuerūt. Seipsos deo totaliter of
ferentes et seculo abrenūciantes
p̄ ordinē debitū regressū et sic claustrales
religiosi vocant. Ego oī nationa
que sub celo est. Hoc p̄ ypbolen
dictū est. q̄ ex diuersis et valde
multis q̄ntis quida iudeorū
ad thēplū q̄ die hōc conflueret
atrillic manserūt qui erāt ex his

udeis quos aduersarii eorū assiduē
at ealdu ac grecā subathiochō regē
ꝑ diuersa vndiq; dispse
rat loca vñ in libro hester referrē
quēadmodū cōiuratio principes assi
ri plurimū morabant iudeā etiā
uis a tyro rege ꝑsarū habuerūt
ꝛedaudi licētia multa tñ ido rediē
tes facta at hac voce ⁊ loquacē
aplorū ēa mirabilit resonāte ꝙn
ctperūt variis līguis affari dō
mino at spūs scō aduenisse igrēssi st
templū qđ fuit ꝑ aduentū.
Coēpit multitudo iōnū cruciari
ad ꝙ uocē hāc facta intelligūt so
mu ꝑfatū tēp adueniēs spūs ve
hemētis que deūt ab habitato
ribꝫ ihrlm circa templū auditū ꝑpt
qđ illuc cōuenerūt Et mēte con
fusa ⁊ pluri mū admirata et
cōturbata qm audiebat vnūq; ꝙ
līguā suā illos loquētes ex quoc
unq; sīguli vnā cuiuslibet a
postolorū loquelā intelligerēt qđ
fuit magnū at tanditū miraculū
oēs illos cōuertēs ⁊ stupore que
admodū subdit ꝑtupebāt oēs. aut
stupor ēo magna admiratiōe ꝑ
tendit. Et mirabant ad inuicē di
centes ꝙnā ecce oēs isti qui lo
quunt ꝓuincie galilei sunt Et
quo nos audiuim⁹ vnūq; ꝙ līguam
nrām ⁊ qua nati sum⁹ Dicmde
audientiū diuisiōe ex ꝓtolorū
natalīū aperit ꝓparti et medi et
elamite Et hi qui habitāt mesopotamiā iudeā que
hoc loco ampliꝰ ꝓpria dicūtur
sed nideā et ciuenyamī addis
tinctiōe utrāq; vocā samarie ga
lilee decapoleos et aliarū ⁊ eadem
ꝓuincia regionū que circa oēs vna
loquunt⁹ līgua hebrea Domestica
q; singule dicendi spēm habuerūt
distincta Vñ petrus ⁊ passiōē q; gā
lileus sit ꝙrit. ꝙđ līguis ꝑtium
et asia regio quediat minor
ab oriētali ꝑte qua ad capadociā
syriāq; ꝓcedit vndiq; circūdata
est mari ex ꝙnitate sui. frigia pā
phylia alitia licaoma galacia et
alie multe ex specialit ubi epheso
ciuitas ē assignant. Egypti et
partes libie q̄ est circa cyrenen
Egipti re regio a septentrione mā
nu mare et sīmi arabiā. ab ori
ente rubrū mare. a meridie ethio
pū ab occasu libya habet ex mixtō
ne ꝑte nyli ad ethiopiā adsimilatā
diuisq; amplexu suo determinat
ꝓpter quā causā egiptū inē insulas
cōputat. Et aduene romani. q̄
de ytalia ad ihrlm deuenerūt
Iudei quoq; natiā et ꝓselitī Cre
tes ⁊ nouo testamēto vocant ne
ophiti q̄ de ifidelitate ad cristia
nā legē de nouo cōuersi sunt
Arabes ⁊ veteri testamēto dicebant ꝓ
selitī q̄ de gentilitate ad legem
cōuertebant⁹ moysaicā. Cretes
et arabes Arabia regio inē sinum
maris rubri qui parsicū et eū qui
arabicus appellat⁹ plurimā habet
gentē vñ moabitas amonitas
ydumeos sarracenos et alias plu
res Arabia at sacra interpretat⁹ eo
q; sit regio ⁊ qua thymi nascūt ꝓ
ducēs odores hymettia ēa attica
eadomon latini beatā vocauerūt
Audiuimus eos loquentes nostris
līguis secūm modū ꝓtractū mag

nalia dei vocalis xpi resurrectio
ne ascensione. pacis missione
verū vno apl̄o loquente alissq; tac
tibq; vnq; ille ille nō nisi vnq; ydeo
manib; p̄tulit voces ōibq; vide
bat q; sue loquele vba p̄ferret
et virtualiē nō formaliē ita fuit
sicut et mālia cātorū aborū sa
pore cōmunit. Iuō illud sapiē io
hanē de calo p̄sonuit eis omne de
lectamētū in se habentē et ōib; sa
poris suauitate deferentis. ei vnq;
cuiusq; voluntati ad quod aliq; vo
lebat conuertebat. Hoc tñ ibōmb
indub a mādisse dubitavat aliq; as
serūt. mali at dicebāt. aliq; ista
nauseat sup abominatissimo.
Stupebāt aut oēs et mirabant
dicētes. q̄d nā vult hoc ac dicere
gentili admiratiōe inter se conferebat
et eade sapiā p̄ferebat quia
eq; habūdantia cordis os loquit
Illi aut irridebāt dicentes quia
musto plen sūt isti. Iesu erat ōmo
puer si q; tā euidēb spūs sc̄i mira
culi similitudē p̄tendebant. et
caritate et domb spūs sc̄i eq; in
beraūt implatos ut ut eruditos ple
doc ac mētis lenitā reluctāte m
vultubq; eorūde. admirabāt diuersit
q; si mustū hoc fieri posset. q̄d one
naturale tñ extendit potētia dei
cui spūs sc̄i tale ebrietatē erant. Hij
sancti inducti cella vinaria
et tonitrue voluptatis dulcitudē usq;
ad plenā potatiōē. in q̄bus illud ex
cessorū quinto fuit ip̄letū. Comedite
amici mei et bibite et inebriami
carissimi. Et ei feruore amoris sa
pie sapor grandiorū q̄ctesq; me
brianetur eis bibentiq; vinū q̄d
q; spūs sc̄i p̄ris misit eis
Petrus aut petrus ñ vndecim a
postolis eleuauit vocē suā et
locutus est eis. Iam notatū est
inpit quata sit efficacia gre spūs
sc̄i et q; tū me fragilitate humana
ac diuina distet virtute. Erat q;
paulotate vnq; vilis mulierculē
voce contritus. q; p̄ma sit malq;
veritate negauit. nec mīt tot
milia p̄cedēb apl̄is ip̄territo
et tubali eloq; testimoniū p̄hibet
veritatis. Ia nempe ceo p̄fectus
amor seruile cecidit timore. Vi
ri iudei et q habitatis iherl̄m vni
uersi. hoc vobis notū sit et auri
bus p̄cipite vba mea. Ecce q; auto
ritatiue et sedule effatur q; pau
loante idoctus et rudis fuerit
vdeota. Non ei sicut vos estima
tis hij ebrij sūt. Ebrij q̄de sunt
fatetor si nō sicut vos estimatis q
tū carnalit carnaliē iudicātes
Et silēs eius hely crapulā qui
sanctā anā p̄hibuit temulentā
Cū sit hora diei tria. vndecima ma
na nō solet hoīb corpaliē vino
implari. Sed hoc spūs sc̄i qui
est terna i supbenedictissima t
mitate p̄sona maiestate at glo
ria idemidue adorandaq; trinitatis
mūdo apl̄is p̄dicatiōe tria ho
rū cōmenta destendit. Et quia
ut dictū est discipuli erāt in ora
tione p̄seuerātes ecce spūs sanc
ti hora orationis p̄cipuit ut
monstret q; spūs sc̄i gra nō sanc
te p̄patrātur nisi a membris car
nalibus supnorū dantioē lauat
Tria aut tpa quibus daniel ge
nua flexit et adorare soleb

videlicet tria sexta et nona horas
ab antiquis observantie. Tria et ypsius
spiritus sancti horas tria mittebat et cruce
sexta hora ascendens nona spiritum
deus easdem nobis horas trinitatis
et sanctificationis dignatus est. Hadhoc
quod carnibus est quod dictum est. et ypha
tice prenuntiatum et per ypham iohel
ea verba subdunt. Erit in novissi
mis diebus. et per euangelicum legis
cui lex alia divinitus non succedit
De quo per sanctum iacob genesis
quod dixerunt congregamini ut an
nuntiem vobis quod venturus sit in no
vissimis diebus. Et ysaie 2° Erit in
novissimis diebus paratus mons
domus domini. Unde hoc tempus ultima
mundi etas dicitur aut apud hebreos
summus et quos fines seculorum duxerunt
Dicit dns. si deus pater
pater et filius qui sunt unus dns vi
vificator ac dator spiritus sancti
sicut et tres persone sunt unigenitus
dicit effundam de spiritu meo super om
nem carnem. et cuncti homines qui
unus deus et quibus seu quibuscumque de
omni gente hominum verisimile distributio
et gentibus singulorum et itaque om
nibus hinc de domibus et gradibus spi
ritus sancti effundam. sicut nomen pro
tollitur totum videlicet homo per
carnem sicut in aut iohannes ubi
mirum factum est per me ad te omnes
cum venerat. Petrus primus servus pe
nitus hoc loco sensum non formam ver
borum indicat. Sicut iohel 2° scri
ptum est. Et erit post hec effundam
spiritum meum super omnem carnem. Et pro
phetabunt filii tui et
tue. et discipuli et discipule pro
phetabunt. Et discipuli et discipule christi
sanctum scilicet cum apostolis spiritum sanctum
receperunt et quam prophetale sorti
ti sunt. Juvenes visiones vide
bunt. et revelationes divinas atque
prophetas veras intelligent. Intel
ligentia est opus in visione. Et
senes vero somnia somniabunt. et
revelationes desuper tres somniis
pientiam quam per quilibet virtus y
maginatione ac sensum extendit ap
tior et alia ad illuminationes supnas
per quas iob 33° legitur per somnium et
visione nocturna aperit deus aures
virorum et instruit disciplinam
Et apostolum discipulorumque ypsi
us semoras alii fuerunt minores
earum est dictus. Porro hyacinthi
somnia non sunt vana et solita om
nibus sicut illa de qua etiam sanctus
habet. Somnia evellunt ipsum
dentes et assi quasi apprehendit umbra
et sequit. secundum hoc visio somnior
et quod super servos meos et ancil
las meas in diebus illis. sic in exor
dio evangelice legis. effundam de
spiritu meo et prophetabunt. Iuuda
ei virtus secundum in primitiva ecclesia
prophetarunt. sicut et ipsa scribitur
quod philippus diaconus habuit quat
tuor filias virgines prophetissas in
quibus ad effusionis ostendit gra
tie copia seu munerum largitas.
De hac effusione septimo de ysaie quo
effundam spiritum meum super semen tuum
et benedictionem meam super stirpe
tua et dabo prodigia in celo sursum
et signa in terra deorsum. Hoc et ver
ba sequentia quod exponunt de
signis prestitutis in diebus illis.
Sed ut petrus tibi usque septu
agesimum per tempus in plenitudine alle
gret aperiatur quod per eum tempus
Dedit ergo deus in primo pentecostes

tu et rarcat ꝓdigia ꝑ celo qñ ad
nato celestiū milicie multitudo
deū laudāb apparuit. stella m
agna radiauit. et tpe passiois
du luna tpe oppositiois supnatu
ralit vedist et sa sol suppositiois
totis horis sub ipo pmansit ita q
sol stante in oriente. similit ascen
sione agni apparuerūt. Insup
dedit dns signa i tra qn ea appe
tit patrauit miracula et du
ad paradisū mota ē tra scissa st
petre. apta sūt mōumēta et
multa corpa sanctoꝝ resurrexe
runt a mortuis et veniētes in
sanctam ciuitatē apparuerūt mul
tis. Alii aut istra tonitrua ad
tempus primi aduentus xpi sunt re
lata inotuisse qb ad ꝓpositū aut
ad ꝓpter vnū modicū et
ad ego modicū talis et tra et
maris et aridā et vadit desidera
tus cunctis gentibus qd ois de primo
ꝓpi exponit qdrigesimo. De quo
gen qd loquit iacob. et ripcabit
eū ꝓpatruo gentis. Consequēt
qd dignoru istoriū spalis expo
nit. Sanguinē et ignē et va
porē fumi. Per sanguinē intelli
git sanguinē qui de xpi latere
fluxit. Incensū enī aque duo
mirabilia cōgerūt primū qd
de mortuo corpe sanguinē viuacē
viuo effluxit contra nostrā na
turā et corpm. Secundū qd simul
cū sanguine aqua pfluxit. per
qd ꝑ sanguinē aquā pi sanguis
quē ꝓpō martires mirabilē cō
stantiā effuderūt. Per ignē illus
tratio qd i flamato spūs sc de
signat. Per ignē et fuit splendor
et talor. Per vaporē fumi qui
tatio indoctoꝝ ad cōpunctio et la
crimatio conuersoꝝ qd ad ꝓdicta
hone pat cōpuncti fuit roidē. De
quoꝝ pnsio fletu zacharie 12° di
cit. Plangēt dū planctu qsi sup
vnigenitū. Sol conuertet in tenebras
et luna in sanguinē. i. rubea
apparebit. no ita planete fuerūt
in se ipsis talis se habētes sed sōm
apparentia fuit sic. Dolet at luna
in eclipsim patit sanguinea appa
rē sz qui dicit supponit soli nigra
videt. Non si suppositione illa du
rāte rubea apparebat mirabilit
factū ē qd sedm ihm credit qm
nullo scripturā tho est sit. no ita scripta
sunt dicta. Nisi dicamat diebus
magnis et manifestis. Per dies ultimi
hi comma supra ioelis intelligit de
domicilio resurrectionis quo magn
na operatus ē dns et que omnibus
manifestauit. de quo ait. Quia
est dies qua facit dns et nos exultem
ioel 2° appellat horribilē qa ac
tus preambulos ipsius nudos panen
dos ꝓnotauit. qz ꝓdicta istius horribi
lis magnificentia et manifestatio tripliciter
grauissime ac finalis ea punita
tis nudatio primanos intelligi
da. Ista hinc tria seco qa sup duode
cim apostolis suo loco plenius qua expo
sui. Et erit. omnis qui invocauerit nomē
saluus erit. i. deuotus ultimo tempore ad
fidem christi recta orauerit sal
uus erit. Convocationis autem
tempus dagit apostolis et dnus omnibus
tubis eis i veritate ihū illud exem
plo dicens iuxta illud. Cum
tulerit illis et dispergā
et eis. Consequēt brissima pe
trus euangelium instituit. eos factus
et auctoritatibus ihesu de messia de

clarab. Viri israhelite audite
hec verba. Ihesum nazarenum virum approbatum
a deo. imitate et a semetipso sedens ad
dexteram est. Vobis et michi vobis. Virtu
tibus et signis et prodigiis
que fecit per illum deus in medio vestri. Verbum
autem seu doctrina operabatur per humanitatem
que fuit instrumentum seu
organum immediate coniunctum et per
virtutem verbi quemadmodum corpus
humanum instrumentum est anime cui
coniungitur. Dyonisius ad apostolum
Ignatium et ceteros discipulos apostolorum
alexandrinos. Deum virum et
virtutibus hominem divina potentia agentem
et facientem. sicut vos scitis. quibus et
ipsis ante passionem dicebat. Multa
opera bona ostendi vobis ex patre
meo propter quod horum me lapidatis.
Iuxta definitum consilium et prescientiam
dei traditus. Quia ante et iudas
qui eum tradidit deum in eum per
ipsum hostes tradendum predixit. Predixit
autem et sua passionem scripturarum
et horum mortuorum predissimulter
quemadmodum aut apostolus. Proprio filio
suo non pepercit sed pro nobis omnibus tra
didit illum. Deus quoque patris sententiam
ante ex voluntate morendi ex hoc
habuit inspiratum. Cum surrexit eodem
tulit testimonium iuste conversari et loqui
Iudei autem invidia conatati ex
qua ultra ad exitum omnem progressi
sunt. Hinc traditus exitus ad
causam atque principium eius fuit deuac
te et effectum a deo. Loquendo ex
de causa traditionis huius bona pura
iustaque spontaneaque principio capite

cruci eum semetipsum tradidit ipse
iuxta illud ysaie lxo. Tradidit in mor
tem animam suam et manus iniquorum vi
dentes militum pilati. affigentes
crucis mysterium morti ipsius
preludendo. Quem deus suscitavit a
mortuis imo et ipse ut deus scrip
tum scivit predixit. Potestatem habeo po
nendi animam meam et iterum sumendi
eam. Et item. Solvite templum hoc
et tribus diebus excitabo illud. Hoc
ait dixit de templo corpus suum ut e
vangelista exponit. Solutis dolo
ribus mortem et penis infernum atque
sublatis ita ut eas non sensit. Iuxta
illud propheticum. Factus sum sicut homo sine ad
iutorio inter mortuos liber. Solutis
quos hinc pius a sanctis quos ipse
de limbo eduxit. Nam mox ait ad eos
alia quibus visa est brisea dei visione
illustrantur corpora. Jam ex causa dila
tionis quidem vite originalis primi hominis
sua passione amovit. Sancti autem in
limbo ut si pena sensus non habuerunt
nichilo minus pena damni fuit magis
precipue dilatus quidem cum aliquomodo af
fluxit. Iuxta illud philosophi iiio. Anime
que differtur affligit animam. Lugubri
vite desiderium vehementius ipsorum quod de
ipsis zacharia nono dicit ipse. Tu
quoque in sanguine testamenti tui emi
sisti vinctos tuos de lacu in quo non e
aqua. Ita. Unde quod impossibile erat ho
nem illum. s. ipsum. ab eo. et a bumfer
no. Tui ait. Ut carnem sit culpa nil pec
catis attribuit habebat in eo diabolus seu
mortem quod passione differre iste
te dixerunt. Johis 14o. Venit princeps
mundi huius et in me non habet
quicquam. Daniel ait dicit in eum. et de ipso
ita ut verba sequentia ad iram in
ipsius persona dicuntur. Quid debet omni

cor mē sanū ⁊ ego ut homo deū
ingrē intuebar atq; ī ōmib⁹ cor mē eo
quid dē ēuenisset. ꝑuidebat. ap̄ō aīa xpi. A
p̄mo suę creatōis instanti vidit
deū ⁊ spēm sā clare ac ītuitiue
ut modo. qm̄ a dextris ei⁹ ī. m
oīb⁹ gr̄ia adsit. ne assistat. scd̄m illd
ysaie ī. xl. Dns deus adiuuabit me
ne cōfundar. ⁊ a via ēq̄tatis ac
veritatis usq; recedā. ꝓ in tm̄ em
affuit nature assistit. ꝙ ꝑpetrare
nequit. ꝙꝓ hoc letatū ē cor
meū videlicet de tā ī compabili
beatitudine dei ac de eius aspec
tu illig. et exultauit lingua mea
. ī. verba laudis dīne ei exulta
tione ꝓruperit dicendo. gr̄ias agō tibi
pat̄. et honorifico p̄sentiam meā. et
cur̄ solute deū dicit. exultare ihc
sus spūs scd̄. m sup̄ et caro mea
requiescat in spe. ī. corpe meo ab
aīa separato atq; sepulto de ei⁹
surrectione certa ero. Quia non de
relinques aiam meā ī inferno ne
q; dabis ihm sanctū tuū videre cor
ruptionē. Quoniam ihc ait ī genesi. descendam
lugēs ad filiū meū. atq; ī symbolo
sepultus descendit ad inferna.
Mortuo ī morte xpi fuerit cor
pus atq; aīa eius ab invicē separata
utriusq; tm̄ manserūt vbo omnipotentie dei
corpa aīa resolui nō potuerūt. ꝙꝓ
quod subdit. nec dabis sanctum tuum vi
dere corruptionem. ī. corpus vere mor
tui filii tui nō ꝑmittes putre fa
ctionē sen dissolutionē michi lo
quī. q̄ simul adeo corruptione ꝓ oc
casione fuit vere corruptū seu
mortuū. Notabis ī fecisti vias
vite. ī. semitas in quibus ad
ad vitā beatā transire me do
cuisti. et ꝓ actiuā tā resurrectionē
iter ad vitā glorie ascendere me fecisti. ita ꝙ tuit ꝙ ex
pientia illud nomen. replebis
me leticia cū tua facie tua. ī.
cū conspectu tuo ī celesti appa
ratu ceteo regno pleissime glo
rificabor. Quantus ei xpus ab
exordio ī carnationis sue tuit ad su
piora ait ꝑtē ad verbū relata
fuerit cōprehensor. et oī essen
tialib⁹ p̄mij gaudio plang michi lo
quitur quo ad mīa dōra aie vide
primo et ꝑtim ad superiora vires ad
assanda aīe cōpatas et ꝑtim ad
carnē passibilem fuit viator et
tristandas aliqn̄ habēs atq; dolores
in ascensione aute pleissimam
glorificationē sortitus est primo et
ab omni tristitia ī puncto mortis ex
tunc liberatus. ꝓterea ꝙ ꝓba m
ducta nō desit ipso ꝑ de xpo pro
fuit dauid cōsequi ꝙ dicit. Vnu
fratres luceat audent dicere ad vos
de patriarcha dauid qm̄ defunc
tus est et sepultus e. sepulchrum
eius apud nos est usq; hodiernum
die. sicut ꝙ regni descripsit. de
quibus patet ꝙ corpus eius sepul
chro sit dissolutum. ꝙ cū ergo
ei esset. ut ꝓclarissimus fuit
ꝓpheta dauid. et sciret quia iure
iurando iurauit ei de fructu. ysaie
lumbi eius sedere super sedem eius. ī.
ꝓpago eius vere spiritualiter regnare
ceteris virtutibus sublimior. unde ille
ꝓphetauit dns dauid veritatem
iurando frustrabit eum. de fructu
ventris tui ponam super sedem tuam
secundum carnem. de

quoloquit ysaias. Sup soliū dauid
et sup regnū eius sedebit. prudens
i. futurū p̄uidit p̄nuncīb. loquitur
est de xpi resurrectione. Quia nec
derelictus est in inferno neq; caro eius
sensit corruptionē. nūc exponitur
ne inducta. Hunc ihesū resuscitauit
deus cui nos oēs testes sumus. qd' vi
dimus p̄testantes et p̄phetice p̄nū
ciauit nūc completū monstratur
Dextrā ei⁹ dei exaltatus. i. diuina
virtute de limbo. de sepulchro de
terra ad celos leuatus. et p̄missio
ne sp̄us sc̄i acceptā a patre. i. om
glorificatione qua ei p̄ sp̄m sc̄m
pat⁹ i scripturis p̄missit adepta.
Effudit hoc donū qd vos videtis et
auditis. i. magnā hanc gratiam. sa
pientiā. signarii notitiā qua i nob⁹
ēt xp̄i mm̄ largitus est nobis. p̄
missionē aut sp̄us sc̄i accepe cōpe
sp̄m sc̄m dare s̄dm naturā humanā. sed
cui⁹ m⁹ p̄ s̄cndū hūanitatē sit
gratia capitis p̄ quā suis influit mem
bris. qd' agit ut causa gratie instrume
talis ac meritoria et coniuncta. Vi
ro ap̄ xp̄us p̄cis dextrā sit exaltā
tus testimonio p̄bat p̄ph⁹. nō ait da
uid ascendit i celū. qā quoad cor
pus manserit monumento et hūc
ad aram i lymbo. Dixit aūt ipse i
psalmo. Dixit dns dno meo. i.
pater filio. sede a dextris meis. i.
i bonis pōnoribus s̄dm naturā as
sumpti. Vsq; oī creatura fiat plata sis
plenaie glorificatus et diuinitate
p̄ cunctis habitādo fruens. Vel
tm dixit xp̄o hoī deus pater in
ascensione. secundū vō diuinitatis
ē pater ab eterno dixit filio. sede
a dextris meis. i. mecū esto eqlis et
in ea reside maiestate qua ego.
Donec ponā inimicos tuos scā
bellū pedū tuorū. i. oēs reprobos
tibi plene subiectā et subiectos
ostendā qd̄ maxīe erit i die iudi
cij. De expositione aūt hui⁹ nomi
nis trāseo cū i libro psalmorū
plura exposita sint. Dixit aut hec
dictio donec summā hic nō limi
te sed indefinite constat. sicut et
mathei p̄mo. Non cognouit eam
donec peperit filiū suū. Certissime
ergo sciat. p̄ fidei cognitionē nō
p̄ tractatū aut scientiā naturalē. nec
quē modū scīb⁹ habuit. Quod q̄ re
demptor meus vnxit et nouissimo
die de terra resurrecturus sit. dīb⁹ do
mus israhel. i. tota plebs iudaica seu
duodecim tribuū. quia et dominū et
xp̄m fecit deus hunc ihesum. i. patet
eis et timēt⁹ supdigressima ihesu na
zareno s̄dm naturā humanā contu
lit p̄ patrē vnctionē et vnctione
gre singulare ac summā. nec⁹ illud
Vnxit te deus oleo letitie p̄ cōsor
tibus tuis. Et ita xp̄us patet⁹ i p̄
tatōe nature assumpte et gratie
ei collate. Ego aūt constatus sū rex
ab eo sup̄ syon montē sanctū eius.
Cruce vos crucifixistis no vrbs sed
militū malorū. et magis patres sub
quorū illi. qā p̄ma causa plus influit.
Hijs auditis cōpuncti sunt corde
de suis dolendo peccatis nō oēs ti
sed multi. in quibus impletū qd' an
passione xp̄i sub pōtio pilato
dō. Tu qui exaltatus filius hoīs tunc
cognoscens qā ego sū. Tot utiq;
scripturarū allegationibus et tantis
p̄digijs sunt conuicti. Et dixerūt

ad petrū et ad reliquos aplos.
Quid faciemꝰ viri fratres. Petrus vo dixit ad illos. Pęnitentiam agite. nec pcam sed maximā vtiq; ad mitigāda dolore ut magnitudi criminis correspondeat magnitudo doloris. Oportet ut sedulis hortaminib; ut dolor cordis adequet grauitatē pcī quātūcūq; de maiorib; vicijs maior habeat contritio. Et baptizet vnūqūq; vrm in nōie ihesu xpi in remissionē pcōrū vrōz quibz in remissionē pcōrū suorū. Quibus aut xpianis forma baptismi docuit dicēs matheus vltimo. Baptizantes in nōie patris et filij et spūs sci. aplis tm et eorū discipulis in primitiua ecclia sub alia forma baptizauerūt ex familiari consilio et instinctu spūs sci. Verūtamen hanc formā verborū baptizo te in nōie ihesu xpi vt sc̄z nomē xpi ampliꝰ dilataret et honorabilioꝰ ac amabiliꝰ redderet horibz qđ a iudeis tm credulis blasphemabat. Quo facto cepit ecclia vti forma baptismi instituta a xpo tame qui in nōie baptismū dabat baptismꝰ forma a xpo prefixa ꝑfecte ac virtualiter seruabat qđ in nōie xpi tota sanctā trinitatē intelligebat. Nā xpianis dicit vnctio hec in nōie cuiꝰ intelligit pater vngēs. filiꝰ vnctus spū sancto vnctoribz causa seu vnctio effectiua q̄ ꝑ ꝓdicatōnē causata vnctio appellat. Et ideo aplis dōm spūm sc̄m. i. nō solū remissionē pcōrū et dōm sapiēcie ac intellectus qđ in nobis

mirabilem. Cui nāq; baptizatis dabat credere spūm sanctū in signo sensibili p impositionē manuū aplōrum sicut et mihi habet vsus in scolastica hystoria sicut habet actuū decimo donū spūs sc̄i. vt loquimini variis linguis sicut et nos et hoc erat signū familiare in primitiua ecclia qđ dū fedē ascendentes de lauacro loquebant variis linguis. Vobis enim repromissio et filijs vrīs. i. ꝓfata promissio de effusione spūs sc̄i ꝓphetice ꝓnūciata. vob et filijs vrīs et cet in qđ i vob' cōplebit. Nec solū in vob' iudeis sz et oibz q̄ longe fuit a vob' seu loco seu dispari cultu et disciplina puta in gentibz. quos tūc aduocauit dūs noster. i. p euāgelica ꝓdicationē seu inspiratione dīna ad fidē et cultū sue ecclesiastice vnitatis ꝓduxit. hoc et oibz ꝓdestinatis. Ipe qđ ioseph quo septimo est ihesus moritur erat ꝑ gentes atrio solū ꝑ gentes sunt filios dei qui dispersi erant congregaret in vnū. Ihesus gentibz seruiens aplis. vos inquit qui aliquā longe fuistis nūc ipe facti estis in sanguine xpi. Idē eadē in epla ad ephēsios ab ysaia ꝓphetā declarat. Aliis eadē verbis plurimis testificatur et hortabatur eos dicēs saluamini a generatione ista prauā. i. ab mentibus istis iudeis diuidamini corde ut fidē et grām suscipientes illoꝝ pessimis vos saluemini. Qui ergo receperūt sermones eius. i. verba petri acceptauerūt. baptizati sunt ab aplis aliisq; forsā discipulis ipi. Et apposite sunt. nūc tercentū animē. i. homines. erant tria milia

ad gloria sume trinitatis tong gre
supdiu ssmi fontis. mlla die vig
penthecostes. erant ait pseuerantes
i doctrina aplorū. illa mansuete
ac sedule audiendo ac prompte ipleñ
do. nouerit illud tacobi primo. Abiicē
tes oñe immundicia i malicia abundā
tie susapite mitte verbū quod pt sal
uare aias vras. Fac et subditi i doc
trina pastoris suoris debent stabiles
permanē. et cōcordes fructibus pe
nitēcie sacramēti sedulitate ad pau
la ait. panis quē frangimus nonne
participatio corpis dñi est. In p
missa ait etiā crebro et multitu
dine eqrebat. et oratiōibus. nec du
bium qñ et laudibus dei ait. ma
ior autē diuinus sit deo laudibus q̄ oratio
nibus esse mentis. sēa deū laudan
do magis suplicamur in ipso et
mius ad nos ipos reflecti mur. sed
cū non sit spōsa laus i ore peccatoris
q̄ diuine laudationi cupit misscere
primo i oratiōibus p̄seueret ut pu
rificet et corde mundato agat ad
scriptū est. benedicā dñm i omne tē
pore. semp laus eius in ore meo. fiebat
aūt omni aie timor. et multa si
gna et prodigia p̄ manus apl̄oꝝ fie
bant in ihlem. qua sancti spūs
presentia studens no recedat. et mete
erat magna i omnibus. qui causas
plectas. in quo diuina potentia e
uidenter ostendit. q̄ sēs discipuli ad
peracti missione trepidi nunc erat
intrepidi et aduersarii aperta pa
ui di. Tanta ei gre fulgor po
testatis. et vigor ac diuinitatis opa
tio in eis splendebat. q̄ emula ve
ritatis formidat coactu fuit qui il
los pauloan no solū no metuebat
sed et oriri vetare disponebat. Omnes
etiā qui credebat erant pariter me
te et corpe. et habebat oia cōia. pos
sessiones et substantias vendebat. et
immobilia et mobilia bona. et diui
debat illa oibus. prout cuiq opus erat
Quo ei spūs sc̄us dicitur fuerunt
plenores. eo mius ruinauerūt opes
carnales. et quo i dei ac pximi di
lectione magis ardebat eo mirabi
lius sua sibi vitē cōmunicabat. Ca
ritas ei oia fauet. de cōia nec sua
diffitebat. et sup eam mipendit
et q̄bus eligat tanto quidē mius ha
bere de diuino amore quo cernit a
uarior et quo aplius queat fruens
eo aliam habet paupiore. Undique
quos pduentes vndique inuitat
vndique inuocat frangētes etia
domos. i reditu suo a templo. pa
ne. sumebat tibi cū exultatione
spūali. no carnali. et simplici
tate cordis. nō ab ore simulatōe
et vanitate dolosa i mūes. Tan
ta fuit i eis caritatis fecūditas et de
uotionis instantia q̄ i expiōi oci
patione et necessaria corpis re
fectione manserūt ad deū mēte
suspensi et gloriantes i cōtempla
tione ipius. i q̄bus illud p̄ta ipleñ
tis est. Iusta epulent et exultet
i conspectu dei et delectent i leti
cia in quibus et alie multe applē
tiē promissiones vere spūaliter
q̄ mpletē sūt quas carnales et

obstinati iudei nodū putāt mi/
plectas et corpalit⁹ pistolant⁹ im/
plendas. collaudantes deū et ip/
ventes grām ad ōnē plebē. ¶ Ita
q; oīb⁹ erāt accepti et honorati
p̄ter ea quidem⁹ maxīe efflue
ēa in ipsis splendente quedam
dilegit de sco sebastiano p̄cess
se erat ut q̄ deus tam p̄fideat
gra ab ōmib⁹ amaret. ¶ Dns aut
angelū qui salui fieret. et quesda
conuertit et fideliū multo copiosiꝰ
crescebat. collegiū credē
tiū uel ī ipsomet deo īcōmutabili
bono ī quod meta tendebāt et q̄s
cebat. De quo refert ī pb. ¶ Iu at
idem ipse ql eb. et cum sic ¶ In parte
mōdi ipius dormia et requiesta ///

**Elucidacio capli terti. Petrus
autē et iohānes ascendebāt.**

Quia euāgelica doctrina
sit supnaturalis necesse
fuit ea supnaturalibus
argumentis probari. ¶ Inter ipm et
eius discipulū queda talia operabā
mirabilia que sola dīna virtute fie
ri possunt. ¶ Inde recte p̄ credē
tes deū falsi
tatis nō esse approbatiue ad confirma
tionē tē tertii est fides catholica q̄
a deo p̄cepit ergo grande narrat
miraculū quo fidei veritas roborat
et plurimi conuertebant. ¶ Petrus
autē et iohānes ascendebāt ī tem
plū. viz ad quedā eccliam q̄ tūc dica
tur atrium mundicie vbi iudei se
cundū legē mūdi orabāt. ad horā
orationis nonā. ¶ Huius erat aliā diuti
q̄ iudei ter orabāt die sicut iam
ad quodamodo allegatū est. Ter
tamē necesse non habet q̄ quā
ter in die et quater ī nocte consti
tuant iudei et adorabāt dnm deū
suū. ¶ Interea hyrcanus apl̄i et aplōr
eorum ī multis assecutus est regnū
tēp̄ singulari familiaritate coniuncti
quibus veteres eorū carnale fidem ha
berat apl̄i. nā in ypi ministris
plq valet gratia q̄ natura sed amor
infusus q̄ naturalis. ¶ Erat quida vir
claudus ex vtero bajulabat ī lecto
nā sedm glosā erat paliticus fuit.
qua ponebat quotidie ad portā que
dicit speciosa. ¶ De cuius q̄ ī sco
lastica hystoria legit. ideo sic dicē
ta est. qā alexander hyrcanus ornā
mētū in composuit ī qua et hero
des aureā posuit aquilā. fuit tēp̄
porta atrij mundicie pulcra et aut
q̄ nō fuit ea qua in iudaea vel
iuda edificauit que sublimissima
dicebat cū illa fuerit p̄ caldeos ¶
destructa. vt patuit cleosima.
forte nō solū p̄ se sed et p̄ mini
stros sibi. ¶ Qui cū vidisset petrū
et iohānē ī templo petere elemosinā
rogabat eleemosinā. intuitus aut eum petrus
cū iohāne dixit. respice ī nos. ¶ Qui
petrus deo dixit ut claudus iste et
alii scirēt a quibus recepat q̄ modo
fuerat receptus q̄ ipse p̄ ipsos apl̄os glorificatus et
ad eū alii conuerterent. ¶ Ille ī
tendebat in eos. oculis mentis et
corporis tēp̄ elemosine aliqd et forte
ex verbis petri ī soluto modo con
sistēs. sperans se aliqd accepturū
ab eis. nec fefellit eū spes sua. q̄
plus q̄ speranit accepit. ¶ Dixit at
petrus argentū et aurū nō est
michi. Quia ei ipse xp̄us reliquit
nec pecuniā ab conuersis ad apl̄os
pedes positas ī suū usū conuertit

sctū vocabulū qđ audiuit a xpo fructū
tulerūt ꝙ via neq; pecuniā et nobi
te possidere aurū et argentū. qđ aūt
habeo. ꝙ sanitatis beneficiū qđ i mea
ast ptāta instrumēbulit. hoc tibi do.
tāj instrumētū oīpotētie dei a quo
gratiā sanitatis et virtute miraculoz
orator fu. In noīe. ꝙ virtute et grā.
ihesu xpi nazareni surge. de lecto.
et ambula. quoꝝ nullū potuisti hucu
usq; salte expedire. Et apprehensa ma
nu eius dextera allevauit eū. Statī
qđ sequitur beda. Quę vbo erigit
dextera cōfortat. qđ sermo docentis
m corde audientiū minꝰ valet nisi ope
actionis cōmendet exemplū. Et pe
dū cōsolidate sunt bases eius et plante
ꝙ tibie et pedes. et exiliēs stetit et
ambulabat. In quo ptm qđ subito sit
sanatꝰ. vtq; ꝺ diuina ei sit ifirmita
tis ꝺ instanti In claudo hoc eā il
lud ysaie ꝑ ꝺ impletū. Tūc saliet
sicut cervus claudus. Quia admodū ꝺ
qui diu pleto agritudinis incubuerit ei
sanatos se sanauit ꝑ grandio ambu
are impientes ꝺ exiliūt. sic sanat
et ista de sua sanatione mestabilit
exhilarat. Et intrauit cū illis in
templū. ꝺ testimoniū veritatis. am
bulans et exiliēs et laudans deū.
qđ bñficio tanto. Cognoscebant
aūt illū. ꝙ vniuersi qui ꝺ erat nouē
tat hunc esse qđ paulo ān fuerat claudꝰ
et repletꝰ sunt stupore et exstasi. Ex
tasis dicit quasi positio aspectus
seu alienatio mentis a se. qđ fit me
tendū pauore. metū ꝺ admiratione
miraculi cōtemplatione seu recula
tione. In istis aūt ex pauore et ad
miratione ꝓcessit. Cū aūt petrū
et iohānē viderent cōtinuerūt
oīb; populis ad eos. vel qđ ia nouerant
eos hoc fecisse ꝓdigiū nel qđ ex fama
et apparatu eorū id suspicabant etiam
aliūde audierāt. ad portam que
appellat salomonis. ꝙ in ea ptequastra
bat salomō dū oraret ut ecclesiasti
ca explanat hystoria. no tū fuit ad
mīo sicut nec ide templū. Vel ideo
sic vocat qđ constructa fuit i eodē
loco i quo et illa qđ i ꝓmo templo
salomō edificauit. Videns aūt
petrꝰ concursū respondit ad popu
lū. Viri israhelite quid admiramini
hoc a nob qđ nr̄a quasi nr̄a
virtute aut pietate fecerimꝰ huic am
bulare. Ad ops bonū ꝓfecto ad tāne
fiat impensione et nr̄ā actū requi
rit nō solū ptās. sꝫ etiā pietas seu be
nigna voluntas seu quedā cōpassio a
miserie cordia que nāt ꝑ pietate exprī
mit. Quia nāt virtute et pietate
aplorū fuerit signū hoc factū i strū
mentalit nō tū principalit. Et ipsi
apli hanc virtute et pietatē no a se
sed diuinitꝰ susceperūt. ideo no a sua
virtute a pietate dicūt se ista egisse
Itaq; petrꝰ no arguit eos qđ tanto
miraculo mirabant ꝫ quia cursus ad
miratio no fuit ordinata a spiabat
eis ad seruos et adiutores magis
ꝺ ad deū. ac principale agentē deū
petrus erigit eos ad principalē opis
ꝺ contemplationē et ad considera
tionē cause finalis hui⁹ miraculi q
fuit ut p illud ihesus ostenderet esse
filius dei et sic alios conuertēt ad ip
sum. hinc subdit. Deus abrahā ꝺ deus
ysaac et deus iacob. In hoc mysti
mabil dignatio ꝺ caritas et miseri
cordia dei ad homines designant. ꝺ
deus ille altissimꝰ et omnipotēs. deus

vnq; vmilsoriu; q digne noiaii non
pt dignatiue se dari hoim vocare
quasi pncipale habas dilectione
et cura ad eos. Hinc exodi. 3° ait ad
moysen hec dicas filijs isrl. Deus
deus patrū vestrū deus abrahā et
deus ysaac et deus iacob misit me
ad vos. hoc nomē mi est eternū et
hoc ē memoriale meū i generatione
et i generationē. Vnde q̄ petrus
loquebat indeus confirmat se mo-
do loquedi patrū veteris testamēti
Deus patrū nrōrū glorificauit fi-
lium suum. vnigenitū naturalē eter-
nū no adoptiuū. scz ihesū. i. p hoc
miraculū ondit veritatē et gloriā
ihesu xpi. hoc ei faciendo miraculū
i nōie ihesu ostendit q vera sit
eius doctrina et predictionis de
ipso. quē vos quidē tradidistis iu-
dici et negastis coram eo esse regē vite
aut filiū dei aut saltē prophetā dicē-
tes no habemus regē nisi cesarē.
et rursus. Tolle tolle crucifige eū
iudicante illo puncio pylato. hoc cū
no potuit sententialiter vincere
p me loquendo dimittendū assensit
dimitti. hinc iterū tertio nocuit. scā
docuit mil causē i deum et deū et ei
corripiā illū et dimitta vobis aute
iustū et sanctū negastis. vtz ihesū q
secūdū dignitatē sibi essentialiter sāc
tificatū et iustū. secūdū humanitatē p
virtutes et actus carni suis hor sanc
tior omnibus. et petistis virū hoī
cidā donari vobis. i. ad vitam mutuā
ut liberaret a morte vtz barrabā
qui fuit sedicios et latro. auctorē
vero vite interfecistis. ut pote vni
genitū dei qui est totius vite fons
et principiū secūdū naturā diuinā. a
quo diriuat vita nature. vita gre
vitaq; glie. qui secūdū naturā as-
sumpta sua occasione vitā glie at
glorie triumphalis reparauit. vnde
et vita natura resurrexit hijs quos
a morte corpea suscitauit. Et in fide
nois eius. s. xpi. hunc quē vos vi
detis et nostis confirmauit nomen
eius. i. votiuo nois xpi facta i fide
qua nos i ipso habemus. consolida
uit crura et pedes eius ipsi q̄ fuerit
nati claudi. Et fides que per eū e
. i. fides viua nobis a xpo collata et
de ipso habita. dedit. p medium
se instrumentalis ac meritorie. hec
eius sanitate ista i conspectu om̄i
vtm. Dia ei possibilia sunt credē
ti. et vtute ac merito fidei sue ma
nuū sunt prodigia secūdū q̄d saluator testa
tur est. Si habueritis fidē sicut gra
nū synapis dicetis huic monti tol
lite i mare et obediet vobis. Ideo
q̄ meritō fidei apl̄orū. no claudi
tur ingressus dei hac sanitate. Si
cut ila quādoq; sunt fide facientis ea
q̄ fides illoz quibus fiunt. Et ne ā
bus artifex est spūs scūs qui huic
pauperi piscatori tam fidē tanta con
tulit ut tot milibus hoim no vere
ret imperare ita i omnibus sibile
tela. vtz oriōne illustrissimā vi
migenitū filij dei q̄d solo audito hor
rendū est. Veritas q̄m discretio
quia ut rigoris pietas misceat
quia ut nia pfectio est assilari deo
qui i dñm effectu iustitie tuam i
misceat hymnē petrus pgaspera tuen
tione blanda via induat et terri
tos consolat. Et nūc fratres scio q̄ p
ignoriā a cunctis simul et principib⁹
vri. i. pontificibus tetrici maiores

Et hec ignorancia quasi causauit timen
eorum aliqualiter non totaliter ymo
ner multum p̄sertim quantum ad principes
Tanta enim miracula fecit ihesus et tot
simptuosa autoritatibus demonstrauit
se esse messiam i lege promissum q̄ mei
to debuissent credidisse i eum. sz cecite
tauit eos malicia sua Quomodo
autem de tribu aliqua principes et alia q̄da
nouerit ihesum de messia et quod no
aliter esset ad tantam certitudinem mouen
di populum quasi per se ipsa euidentem
xpi non eos nititur omittere q̄ matheus
22 dum hoc plenius et si quibus scrip
turis sit ex verbis augustini libro
de ciuitate dei: Deus autem q̄ firmissima
uit p̄ eos omnipotentia patrem suum
placuit sic. sicut prouidit. quia di
uina ordinatio de passibus est xpi
et eo modo deus implere uoluit illud quo
sensum uidetur est. q̄ tradidit xpm
et ipse esse uoluit. ut ysaie
26 caput. Propter scelus populi mei
percussi eum Non tm̄ mouuit in deos
ad faciendum hoc scelus. sz xpo ipsi
uidit promptissimum animum patiendi
et malis actibus impiorum usq; ad deum
bonum Ego hec autem autoritate cha
rismatis q̄ venturi prophete vbi uel sit pro
a misteriis facto expm̄ pertinuerint
passurum Sicut et luce primo scripta
nos facit. Visitauit et fecit redemp
tionem plebis sue. sicut locuti est
per os sanctorum qui a seculo sunt prophe
tarum eorum Peremptum. i. de vitis primis
per secula de expiratione dolere. et
conuertit ad dominum saluatorem vt de
leant prima vita vt ei venerit tpa
ra futurum. i. diebus iudicii in quo e
lectus plenaria quies prestabit unde
et iustus appetendus est dies iste illa
sedm̄ q̄d ait saluator hinc fiat rapie
tis leuate capita vra q̄a appropin
quabit redemptio vra. a conspectu
ab ipso deo et clementissimo eius suos
electos aspici. ab ipso et tempus illud
quidem: et misericordia qui p̄dicatus
est vobis ihesus xpus. ad iudicandum
de ombra i fama humana. visibili glo
rificatus sedm̄ quam minor e patre et
ab ipso mittet: Quem oportet quidem
celum recipere. i. excipere mirum teneare
tur q̄ mirum sedebit i celo ad dexte
ram patris: usq; in tpa restitutionis om
nium. i. usq; ad tempus finale iudicii in quo
omnium q̄q; q̄d promeruit retribuetur
et q̄q; ordinatio fuerit p culpam or
dinabit p penam ita q̄ singula debitis
locis ac premiis constituent: Que
locutus est deus per os sanctorum suorum
a seculo prophetarum. Ita de hac om̄i re
stitutione pene a principio mundi lo
cuti sunt vates sa. ipsum q̄d in ab suam
etatem ita dixit tastum nisi enoch
de futuro iudicio Conscripsit docet
q̄ legislator iudeorum moyses de xpo
sit vaticinatus. q̄ moyses quidem dixit.
i deutero. Dominus deus suscitabit
suscitabit vobis dns deus vester
de fratribus vestris. i. de gente iudeorum.
xpum sedm̄ carnem p̄diceret et gra
tiarum eminentiam ipsius. tripli
ci tm̄ notauit hic aliquid ita multiplici
defectiua similitudine cui xpus com
parabit maiorem sicut moyses Sed hoc
est similitudo q̄ sicut moyses fuit lator
legis scripte sic xpus euangelice
Christo autem quidam fuit aliquomodo
viator competit nomen etiam quo pro
phete q̄a nec sic clare visionis fuit
vt comprehensores Verum sicut ipse

est angelus et dñs et creator angelorū sit ipse pphetā et dñs ac plator pphetarū: ipm audiens
in ḡta oīa que locutꝰ fuerit vobis
sicut moyses ait hortando no assu
mādo. nā ꝑ multos ꝑ te iudea ꝙm
audiā spreuerit ⁊ in supbiā migē more
scripture moyses indocos sui ꝑpls in
psona eorū qui tpe ꝙpi erāt futuri
alloquebat. De toto ei populo solet
loq scriptrā q̄si de aliquo uno ⁊ dat
eo dāna ꝑte ad una ꝑte sub psona
alicuius ꝓbe uia sit dirigit sermo: Et
erit oīb aīa que nō audierit pphetā
illū. i. oīb homo tpe euāgelice legis
et ꝑdicatiōis ac promulgationis eius
existēs ā mysterijs no credidit nec
verba eius ab ipo ill ꝑdicatoribus eius su
sceperit: exterminabit de plebe. i. de
electis ppl sui tollet atq; damnabit.
Et oēs pphete a samuel et deinceps
qui locuti sunt amicā auerūt diebus ipos
. i. de tpe primi aduentꝰ xpi et passionis
eius resurrectionis q; eius pphetauerūt Chris
tꝰ ei est finis legis et omnium q̄ pphetar
adque ea tuc ordinabant. et de ipo
ac eius misterijs loq fuit principalis ꝓ
phetarū intentio Hinc et iudeorū ma
gistri fatent q; ꝙ omes pphete nō fuit
locuti nisi sup dies messye ¶ Quod
ei a principio mūdi et tpe patriarchaꝝ
nō defuāt pphetā de ipo dicente vi
gine gloriosa sicut locutꝰ est ad ꝓtres
nros abraham et se eius. cui de pphetis
q̄ a tpe samuelis fuerūt loquit petrꝰ
ps sermo cui gen⁹ q; patriarcha ratihabitā a
iudeis et ꝓpose vaticinet de xpo.
Est ꝯsiderandū q; tpe samuelis cepit
ecclia regni ꝑdones tribulationis sue et ex
tuc fuerūt pphete q̄ manifeste scripserūt
de xpo. s. dauid. ysaias. ozee cet ꝓte

dentes aut ea audierūt locuti nō sunt
salte cōtra. nec pphetas suas nō ascripse
runt: Vos estis filii pphetarū. i. de
apli et sequaces sui posteri et alia
rum de illorū sui sui nati: et testa
menti qd̄ disposuit deus ad patres nos
tros. p moysen in deserto. i. verbis tes
tamenti immutabilis sermonis sui filij esse. Dicēs
ad abraham. in gen. in semine tuo. i. xpo
a te sedm carnē nascendo. benedicent
. i. dona gre in ꝑsenti et bona glie in pa
tria consequent. oēs familie terre: i.
omnis ecclesie turbe lingue et gentes vocabū
tur de oībus. imo illud ipm ꝙd ministrante
et conuertente ad dñm omnis finis
terre: vobis primum suscitans. i. ꝓmonens
nec sedm naturalem assumptam carnem: de
filium suum seruatorem. q̄ dignatꝰ nō sum
sit nisi ad omes que peccatis dominus ist
misit illum benedicentem. i. multa beneficia
impendentem. vobis. inter quos visus
et conuersatus est. Vel suscitans eum a mortu
is ad vitam salutis misit illum nunc vobis p
mam ꝑdicationis. benedicentem vobis. i. do
na gre confirmantem aliquos vim: Vt con
uertat se unusquisq; a nequitia sua. illam de
cetera abhorrendo ꝑfectam defendendo.
Dicit autem petrꝰ ex habitu vitioso seu
deliberatione ac certa scientia ortos di
spicere nequam. non aut qd ex infirmitate
ignorantia excusare ꝑdit ¶ Pre
terea utrum misericordia meliorem ꝑfectionem
dandi a nobis intelligit ꝑplius nu
dorum a principio legis data verbis.
nec in via dei recte incedēs quam sancti
vates et pphete ante templi templum spe
culabantur. i. ad ypm deferebatur salua
retur per eum qui ait Qui me sequitur
non ambulat in tenebris. Ab ingredientibus
aut templi pauca a sacris fidelibus pplus
ille salutis ꝑsidia queri dicit petrus

vero. ꝛ q̃ q̃ firmꝫ et fortis i fide
talis pt̃ intrãt et templo mdũcẽ seu
xpo incorporare. ¶ Similit̃ pclau
dũ istũ signat̃ quilibꝫ ypiang i vi
tijs ingrẽs assuet̃ q̃ dnoꝫ ad xpi
misericordiã fuerit conuãt̃ et ante
portã clemẽte ponit. Hortantes ut
ab vnusq̃ ingredientibꝫ domũ dei. ꝛ
terrena spnentibꝫ. amãbꝫ q̃ diuina
aie sue querat salutẽ. Cui dicit dn̄
noꝫ. Respice in me. ꝛ miserationem
meam spectare dign̄ est. cui fuerit rudis il
lustrationis supne pfusꝫ auꝺ q̃ a clau
dicatione sin obligm̃ meã ssanatus
mox exiliit. stat. ambulat. atq; cũ ill'
actibꝫ mutat. surgit a vicijs. exilit
gressibꝫ referendo. q̃ detentibꝫ suis educ
tꝫ lucẽ conspicat veritatis i qua fa
pide mutetur. q̃ aspiranda sint. ꝺ q̃
bꝫ mens impedit̃ a deo. stat. quoꝫ ppe
uerando. ꝺ bono incepto ambulat. q̃
faciendo. mutat. amanꝫ celestibꝫ regni
beatitudinẽ contemplando. ꝺ auꝺbꝫ
visionis multi tanta mutationẽ dexteꝛe
dei vehemẽt̃ mirant. confluntq; ad
eam. q̃ q̃ tanta facta est cõmissio a
dnõ et nõ se ꝑ deũ laudari vigent.

**Elucidacio capli q̃ sequẽtibꝫ
aute. Articulꝫ q̃tus.**

Non cessat aduersarius veri
tatis et emulꝫ eq̃tatis ve
ritati et eq̃tati resistere
hinc a principio euangelice legis
visibiles ac invisibiles hostes aduer
sati sũt sancte cũe sicut nunc eccl̃a
nouꝫ impugnat. Loquentibꝫ aũt illis ꝺ
nõ petro et iohãne ad populũ: supe
nerunt sacerdotes et magistratus tẽ
pli. ꝛ iudices et doctoꝛes: et saduc
qui specialẽ secta habuerunt q̃ nec
angelũ nec spũm nec resurrectionẽ
esse dicebat. aiam̃ quoꝫ humanã as
serebat mortale. et q̃m omn̄ horũ
oppositũ docebant apli. tristabant
de eoꝝ predicatione hũi. sadducei. ideo
subdit̃: dolentes q̃ docent ppm̃ et
annunciant in ihũ resurrectionẽ ex
mortuis: ꝛ ꝑ ipm̃ nunc oẽs mortuos
suscitandos. Vel in ihũ. ꝛ sic ꝺ doctri
nã ac fidẽ: et misecordiã i eos ma
nig. violatoꝛes sacrilegas: et posue
runt illos i custodiã usq; crastinum:
ideo tũc eos tradere auerunt. q̃a ves
pere fuit. sicq; hora iudicandi nõ fie
bat. hymnꝰ subdit̃: Erat autẽ iam
vespera. Multi aũt eoꝝ q̃ audie
runt ꝟbũ ꝺi a petro sicut sequẽti
capl̃o dictũ ẽ. crediderunt: Et fac
ta ẽ nũs virorum quinq; milia q̃ hodie
crediderunt et baptizati sunt. Posita
ꝺ ꝺiebꝫ sequentibꝫ credibile quoꝫ
ꝺ ymultẽ mulieꝛ et puer ꝑ sermo
nem vitam istam tuc conuersi sunt. ꝺ con
sequendo ẽ septuarũ festaꝝ et pue
rorũ numerũ nõ tamen quinquaginta
seu ppuli q̃ mysticũ vicesimum annũ
vnũ q̃ illis sortitus sunt. Factũ ẽ aũt
in crastinum ut congregarent principes
eoꝝ et seniores et scribe in ihrlm et
annas princeps sacerdotũ. Et cumpe
aut passionis ecclesiastes fuit princeps
sacerdotũ. q̃ ꝺ pene anno principatꝰ
tũ sustinebat adhuc. Et caypha ab et
iohãne et alexandꝛ et quotquot
erant de genẽ sacerdotali. Et cũ
globati sunt i sua aũte multitudi
ne exercitatione apostoꝝ cõ ydiotis et
pauperibꝫ confutauit. terruit ob
iurgat. Et statuentes eos i medio
iterrogabant. i qua virtute a quo
nomine. ꝛ ꝑ cuius invocationem. fecistis
vos hoc. ꝺ. claudũ a nãtate optũ
ambulare. Opa ai quã ꝑfectoꝛa
sunt operibꝫ infirme. Vnde sicut ꝛ

vinū qđ ypūs fecit de aqua fuit
pnalidū ita q̄ claudj iste ypi vir
tute sanatꝰ cœpit ꝑ ambulare cū alijs
Tūc petrꝰ repletꝰ spū scō dixit ad
eos q̄ erant ꝑ pūl̄ et semones ad
dit Viri nōb hodie diudicamur
sup̄ beneficio hoīs infirm. et si nūc adu
dicū tal̄ nōs. requirimur. de sa
nam̄ ꝑ huīs curatiōe huic
collato. Itaq. huīs. iste salvꝰ fac
tꝰ est. ab ipedimēto ambulādi
Sciū sit oīb vob q̄ in nōe dñi
nr̄i ihū xpi nazareni q̄ vos cru
cifixistis. q̄ id ꝑcussistis. iste as
tat coram vobis salvꝰ. et virtute et
inuocatione ihū xpi curatꝰ e. Hic
s. xpūs. Et lapis q̄ reprobatꝰ ā vo
bis edificātib. in populū in angulū
ī structūb. qui factꝰ ē in caput ā gu
li. et a deo factꝰ ē coniūctor et prin
cepꝰ ꝑplūm duoz̄ sic̄ sicut i lapi
de āgulari cōmunit et cōnectunt
duo pietes in xpo cōnecti sunt
lecti ex undis ab ētib et ipe est
caput illoz ut duos condat in semet
ipso q̄ est pax nr̄a utrūq; fanes v
nū ut ait ap̄lus. Et quo ꝑ ysaiam
dñs ait ponā in syon lapidē ā gu
larē summū ꝑbatū. Et nō est in alio
alio salꝰ Vera nāq; salꝰ seu bñfi
do nō consistit nisi in xpo obiectaliter
secundū sua dignitatē nec ꝑ hoc
excludit pat et spūs scūs sed i
cludit cū tres ꝑsone sint vnū
ac trag bñficiis essentiali obiectu
sunt sg̃ solo xpo secundū humanitatē
et salꝰ ei⁹ i mediatōe ꝑ quā ē fac
ta salvatio Denique ysaie xxv lege
Dñs iudex noster dñs legifer no
ster rex noster ipe veniet et salua
bit nos Nec est nomē aliud est
in alio neq; alia rēs nōe designata, sub celo
in terra. datū hoīb. a patre
sanctissimate altissima. Itaq. cū
tute fide et grā. oportuit nos sal
uos fieri deo odō a primo mūdi
saluari aliquo mō ꝑ xpi fidē et grām
sicut saluati sūt et ꝑ passionē xpi id fecit
futura q̄ fiunt ꝑ ita mediātib fide
et sacrāmēto. vt aug̃ declarat. Vide
tes aut petrū et cōstantiā et iohānis
ad̄s tanto nobiliū et potentū agmine
cuncti steterūt trepidi. et tā ordia
te et sine tumore petrꝰ rndit. ut ipse
ad̄s illos cōsidentes absq; terore esset
compertꝰ. et certum i vento et cogni
to. q̄ hoīes sinceris cōscientiis absq; sce
lere humano studio ac sine. et videntes.
admissionē spūs sc̄i ꝑ tales ea
volunt dag a wagelica lege damna
ri. nec q̄ diuulgatio humane in
dustrie scientie ā eloquio asscribēt
sed et paulꝰ asserit se ꝑdicasse nō
in sapiēcia verbi sed in ostensione signo
rū et virtutū xpi cuidam et. admira
bant. videntes affectū ꝑsolui et
causā eius. i spūs sc̄i infusionē ap̄lis
data. ignorātes q̄ ea sapiens sit v
misceri se habēt constantia sapiētie
signū et nūs illud certū. q̄ homo
sanctꝰ i sapiēcia manet constans vt
sol. nā stultꝰ mutat ut luna Et
cognoscebat eos q̄ cū ihū fuissent
an passionē ipsi⁹ iohānes neque se
scribit notū fuisse pontifici
bus quoz̄ nūdi viderūt ap̄los ab nu
lantes cū ihū et facti i hierusalē
existentes. Homines quoz̄ videntes
stantes cū eo eis. sic ꝑ petrū et iohā
nē q̄ fuerāt curatꝰ. nil poterāt co
tradicere verbis ꝑ ne magias
artibus tantū deputare miracula
Deq; quo porphirius inquisit i sancta

qui petrū assert magū fuisse et
signū istud nō vē ꝫ iudificatoꝝ
ne exhibuisse sicut i libro de ci
tate dei plenius recitat augustin⁹
Fuerunt autē eoꝝ sortes ex cōsilio
secreto. Vtrum se quidā factu
essent liberius protulerunt. Et eo
ferebat ad iudicem dicentes quid
facimus hoībus istis qm̄ manifestū
signū per eos factū est omnib⁹ habitā
tibus hierl̄m. manifestū est nō posse
mus negare. In quo declarat⁹ est
populus exercitus magna q̄ tot vi
rtutes cōuertisse nō sunt ex
tante eoꝝ sua malicia Corruptus
namq; affectu parit corruptione
intellectu seu variis iudicio. Ex
ne aplis diuulgetur ipi istud
miraculū cōmemorare eis. sub
graui pena. ne vltra loquant
in nōe ihū. i. de ihū nazareno.
ullū hoīem In hoc isti mō egerunt
cōsilio raphael aut q̄ pa dei
reuelat et cōsiliū honorificū et
et denunciauerūt eis ne q̄ omo
loquerent neq; docerēt in nōe ihū
Non ei audebāt eos increpare
p̄ timorē ne cōtristaret cōm̄ sepl̄m
Petrus vō et iohānes nō dixerunt
Si iustū est i cōspectu dei vob⁹ po
tius audire. q̄ obedientia. q̄ deū.
iudicate. Quasi dicat certissi
mum ē q̄ nō Creatori ei magis
q̄ creature ē obediendū. potis
sime cū illa iubet quę phibet
ille ul̄ phibet quę ille iubet Vbi
ei supios papit et mfactor eo
tradidit nō ē audiendus mi sermo
Non ē possibile q̄ vidimus
et audiuimus. sc̄pi misteria. pas
sionē. sc̄a tumulationē. ascensionē
pacifici missionē. no loq̄t⁹ deus
Recipe nob⁹ hec p̄dicē Vnde
eis p̄mo habetur. Verbū
caro factū ē et habitauit in nob⁹
et vidimus gl̄iam eius Et illico
miracles dimisit eos no ivē
nietes quo pacto eos puniret eo q̄ per
ipm. q̄ magnificauit aplos suos
tanto miraculo. qđ eos clarificā
bat id quod factū fuerat. i. pdi
gium istud declarū esse confessi sunt
Annos ei erat homo amplius quadra
ginta in quo factū fuerat signū
istud sanitatis Idcirco psona eius
et innata eius debilitas omnib⁹ no
tum: nec fuit tergiuersatio ad hoc
ta sensibile veritatem. Dimissi
aut petrus et iohes venerunt ad
suos coaplos et annunciauerunt eis
quanta ad eos pncipes sacerdotū et
seniores dixerint. Hoc nam̄q; fuit
illis finis. Omnia ait secreta sua et
arcana sibi fabricata subuertere
lat. q̄ tis ei gradi agendi et dis
cretione ne audientes eius increpa
rent culpā. Cum ei audissent vnanimes
leuauerunt vocē ad dm̄m et dixerūt
Hec verba sequens ecclesia cū p̄mise
cerunt ita q̄ nemo eoꝝ alios ad
proferenda hec verba iuuet primi
tus inuocato a filio suo. magnum fu
it miraculū et eius dabat signum q̄
a spū sco omnes sibi inspirabat
Deus a principio celi et terre et ma
re et oia quę in eis sunt. q̄ dum
hoc loco intelligit deus pater sic
cut verba padit sequens. Cum
spūs sc̄us p os pueri dauid puer
tui dixisti. Quare fremuerunt
gentes et populi meditati sunt in
ania. Illi aut aplorum ac discipu
lorum de sede dauid orti fuerunt

deb vero tantu principa sum spu
ritale prem esse profess sunt
Abuter contra ejus fremetes fue
runt crudelissimi sui pylati et
herodis a quib illusus flagellatus spi
nis coronatus et crucifixus est dns
maiestatis populi vo q con fi
lius dei meditabant dampna fuerunt
scribe et pharizei cu aliis multis
in deus q vana consilia con xpm co
gitauerunt et filia optato frustra
ti sunt voluerunt eu occidere ihesu
ne locu et gentem perderet nec. a
romanis vastaret erut p turpe
morte medria ihu quem timuerat
imo illud ihanne 2o Expedit ne co
gitauerunt consilia dicentes veni
mittamus lignum i panem eius et
radamus eu de terra viuentiu et no
me eius non memoretur ultra sur sc
tamen meditati sunt dicentes illud
sapie 2o Et ait minatus est ma
sum q ab illo et gloriat se dei pa
trem habere videamus ergo si ser
mones illius veri sunt et temptemus
que ventura sunt illi si est ve
rus filius dei liberabit eu de manu
bus contrariorum. Iter fuit ipsius
eternis indeficiu xpm i primo suo
aduentu temporali regnaturu pu
tauerunt qa intra se cogitauerunt
q si verus esset filius dei pat non
permitteret eu occidi. propter qd
crucifixo insultauerunt dicentes
si rex israhel est nunc descendat nunc
de cruce et credimus ei alii pphe
te non potuissent quin ipm pu
di salute passuru. Hinc euene
runt eius opposita sua quia filiu
dei crucifixerunt a romanis
vastati sunt et xpus p sua pas
sione aplis glorificatus et toti mu
ndo notificatus. Astiterunt reges
terre. s. herodes rex et pylatus pu
dex qui a regendo no a regia pro
te dictus est rex. et principes con
uenerunt in unu. s. annas et cayphas
aduersus dnm et aduersus xpm eius. i.
contra patrem et filiu eternaliter
coeq grem plenitudine omnipotu secu
du naturam assumptam. Quia ei con
uena diuina agit persona cetera con
alias duas pertinet. quibus aliqua
petri p appropriatione quadam di
cant con patre aliqua con filio a
liqua contra spm scm Hinc filius
ait iohannis vo Pater honorifica
filium no honorificat patrem q
misit illu. et alibi Dedi eis verbu
quod dedisti mihi et ego dedi eis
sicut me et pater meus dilexit me
prima quoq oratione sua ait iohannis
xvo Pater vo dum no credit in filium ma
dare sanctum petrum consequens est
ut ipse in ecclesia aduersus aduersa
applicet et exponat. Conue
nerunt eu vere veritate fidei et
et extra veritate symonis q tu ad
hystoriam recitatione. no aut eo
venerunt vere veritate instituere
et veritate verborum mutare habi
torum sed iniuste aut medose. Ciuitate
ista in hac adunata sancta puerum
tuum geniti filium. tuum unctum quem
unxisti unctione spiritali viz
dnm gratia exaltemate quatenus ad
aliam a primo eternaliter nobis no
mato. imo illud unxit te deus
deus tuus. apte quia iohannis 3o dicit. no
ad mensura dat deus spm. sic ho
minibus apostolis. herodes et pontius
pylatus cu gentibus et populis
israel. herodes ait et pylatus qua

tū ad hoc cōuenerūt q̄ t̄ xp̄i p
secutione vnanimes ep̄ tetenderūt
facere. t̄ ip̄m p̄sequ et occidere
q̄ manu tua et cōsilium tuum. t̄ po
tentia et sapientia tua. decreue
runt fieri. Quid illi igit̄ permu
tare cū p̄tā deū nulla queat resistē
et bonū videt id facere q̄d deus vult fieri
Quoddubio nō voluit illud fieri eo mo
quo id passū est ypus dñus. Attē
tis igit̄ diligēter istis p̄cedentibus
duobus capitibus dictū est plenius. Et nūc
dñe respice ī minas eorū. illas ē cō
pascendo ne aliorū salutē impediāt
at hoc ep̄ caritate et zelo iustitie o
rauerūt. et da seruis tuis tuā om
nē fiduciā loquendi verbū tuum ī eo q̄ manū
t̄ p̄tē. tuā extendas ad sanitates
et signa et prodigia fieri p̄ nomē
sancti filij tui ihū. t̄ p̄ virtutē et
vocationē ipius p quod p̄dicatio tua
fiducia augeatur et audientes eoz
da fidē amplectant. Et cū orassent
mota est loc̄s ī quo erant cōgregati
et repleti sunt oēs sp̄u
scō. t̄ ī gra et fiducia tuā verbū
mā cōtinuerūt. mirabile q̄ sp̄us
sc̄s sensibilē contactū. roboratio
nē et exhilarationē. et loque
bant verbū dei cū fiducia dñm
et se fructū facturos ī aliorū cō
uersione sperabāt et eoz
p̄ces ostendūt nō formidabāt.
Multitudinis aut credentiū erat
eoz vnū et aīa vna. t̄ volūtatis
cōtrōz affectus et nec̄ p̄ cari
tatē exīmiā cōadunata. quo ad
plenitudinē fuerūt ī gra caritatis
et certis donis sp̄us sc̄i eoz oīb⁹
cōcordiosis exstiterūt. Quoad
modū dī nā q̄ ex humane mentis
īfectione generent opinionū di
uersitates et affectionū discordia
ita ex gratie et caritatis cōfor
matione procedit affectionū et desi
deriorū paritas. p hanc vnitatē
suorū p caritatē ep̄ī vivere ora
uerat saluator ante passionē iohīs 17°
p̄ter sc̄e tue eos ī nōie tuo quos
dedisti mī vt sint vnū sicut et
nos et sint cōsummati ī vnū. ī q̄
bus ī pleni. et q̄d ihēmie 42° do
mino pollicet. Dabo eis cor v
nū et viam vnā et letabor sup
eis cū benefecero eis. Sic ergo quis
q̄ eorū que possidebant. quicq̄ suū
esse dicebat sed erant illis oia cōia
Caritas nēpe que p̄fectior eo libe
ralior se effundit nec q̄
sua sint quicquā dicit quato ab sp̄i
talia dona fructuā q̄ bona sancti
tas appetit et acquirit eo mino cu
rat terrena. Ī hac aut p̄mitiue
ecclē sanctitate cōuersatione
claustralium vita fundat que et vi
ta beatorū ī p̄ria imitat ī q̄a
oia sint cōia. Et virtute magne t̄
forti et affluenti p̄dictōe atq̄ po
tētia miraculorū operatione. red
debat apl̄i testimoniū resurrectioni
ihū xp̄i. Precor de resurrectione spe
cialē fecerūt mentionē q̄a et illa in
credibilior videbat et ideo cōtra im
pugnabant. s. passio et ascensio. et
q̄a magis erat illis oibus illud. tam
ī aplis q̄ ī ceteris discipulis. Sed
et qui sēp ergā erat mētē illoz. qua

sufficiencia no suppfluitate habebat
in pta illud pueri xxxo q vendenta
te et diuitias ne dederis michi tri
bue tñi victui meo necessaria.
Quotes ei possessores agroꝝ aut
domoꝝ erat vendentes afferebant
pia eoꝝ que vendebat et pone
bat ad pedes apl̃oꝝ. per quod
monstrabat se despuere ista terna
atq; plenissia fide supna inquire.
Diuidebat aut singul' p ut cui
cunq; opus erat. ℓ necesse et vile
huiꝰ vite figura i filiꝭ vet hab p
cessisse videtur de abrahe mez i
habat quē admodū ionadab filiꝰ
vet hab patet vet habitacū pce
pit filiꝭ suis nō bibe vinū. nec e
dificare domū. nec sere agrū. nec
plātare vineas sed habitare i tab
naculis. Deinde i hac electissi
ma plebe pmittit eē veritple
tū q d xpi aduentu futurū de q
ysaie xxo pdixit. Edabit pulꝭ
i pulcritudine pacis et i habūda
cijs fidei et i requie opulenta
Zophonie iijo Reliquie israel' nō
facient iniq̃tatē nec loquent mēdaciū
qui ipsi pascent et accubabūt
et nō erit q̃ exterreat. Joseph
aut q̃ cognominat' est barnabas ab
apl̃is. quod est interpretatū filius
consolationis. Que ita cognomiatu
erit sancti apl̃i q̃d et xpi et cete
credentes de conuersione et magna
gra huiꝰ ioseph plurimū consola
ti fuerūt erat nāq; psona notabi
lis et ad aliorū instructionē bene
dispositā. Deo subdit leuites q̃d
de genē sacerdotali. cypriota
i. de insula cypri nat'. et pmtes
pcipitate et dispositione ad illi
deducta sunt locū. Cui habēt agrū
vendunt et non liquit leuites hec de
dimta bona i. pra eis de sacrificijs
sustentabant. vendidit ei et attu
lit pciū et posuit ad pedes apl̃oꝝ.
Que tanta resignas et apl̃oꝝ voluntati
dispensationē cōmendabat. Fuit
barnabas comes pauli nō ille qui su
pdict' est cū matthia statuti. postre
mo q̃d dictū est. multitudinis credentiū
erat cor vnū et anima vna. q̃ nos ab oi
bus considerandū et imitandū atq;
plandū sit. vtinā potuisse tm̃ ecclie
siis q̃ apl̃ice p fectionis vestigia
sectari pfessi sunt. Claustra q̃dā pt
dixit ihoronimꝰ. si pauci concordia ci
uitatis q̃ vnitas assint sint padisꝰ
dei i terra et habitatores i eis sint an
geli. Si vō defuerit sunt mansiones
et habitatores dyaboli.

Elucidacio capli quinti. Vir autē quidā nōie ananyas Ar. 19 :1cy

Scriptū est i veteri testamento q̃d
i principio latoris legis moy
si facte ob eius trāsgressionē
dire pene iniuncte legit' vt filij aaron a
combusti sint ac ignē alienū of
ferēt et alter a ligna collegit sab
bato q̃nto precipiente auctore mōstru
erit et alia ad obpugnāda dilectionē
inducerēt. patet ergo q̃ salubre erat
legi obtemperare diuine. q̃ i pue
et dapnabile nō parere. Ita i euāge
lica audit lege vta q̃ euangelice
legis sinceritati derogātes tribulati
sunt plagarū. q̃d i principio huiꝰ
capli exemplo ostendit. Vir at
quidā nōie ananias cū zaphira vxore
ce sua vendidit agrū et fraudauit
de pcio agri. parte pecunie sibi

fraudulenter suadet qua tota tene
batur communem usum proferre. cor tua
voces tua. mala cui sentire credenti
mente factum est hoc. et asserens pre
sumpsit ad pedes apostoli ponere. Dixit
autem petrus. tuum istud pecuniam dimitte
simonem. Anania cur temptauit satha
nas cor tuum. Ananias cur temptauit
cor tuum. Ut mentiaris spiritui sancto
et temptationem abscondas pretii agri.
Nonne manens tibi manebat et uenun
datus in tua potestate erat. quare posuisti
in corde tuo hanc rem. non es mentitus
hominibus sed deo. Ananias iste corpus quod pro fide ante
apostolos posuit facto asserit agrum non
nisi tanti uenditum. et sicut manebat ho
minibus et pabulo quod ex uoluptate fo
re et emptori ac tradito comisit ut di
cunt idem. Verum consequendo scripture est
ut cui aliquid fit dubia notabilis indig
nitate seu qualitate distructus a ma
iori tm facti dicat. sicut et moyses aut
udeus. Non enim nos murmuratio
nem contra dominum. neque apostolos est
nobis colluctatio aduersus carnem et
sanguinem sed aduersus principes et potes
tates mundi. Ananias nunc dicat non mentiri

ri hominibus sed deo qui illis non solum sed
deo principaliter est mentiri. Sed quid
aliquis put deo mentiri quit nemo fal
lere put et uidendum quid deo maturi est
ad suam etenim ueritatis curam illo
falsum proferre. Interrea notandum hinc
ordo uerborum primo ei locutus a petro
cur temptauit sathanas cor tuum men
tiri te spiritui sancto. Deinde subiunxit non
es mentitus hominibus sed deo. Ex qua auc
te thomas in summa eorum gentilibus pro
bat quod spiritus sanctus sit deus. Iudeus
autem ananias hec uerba tradit et
expauescit. Non magica arte hec
fecit petrus ut porphirius sed ex spiritu sancto fingit
sancto locutus est. et angelo dei tradi ipsi
ue mittente exitium et impius per
fuit hoc crudelitatis et cautus ad
uersus admonitionem simul et uitium me
dium abscindit ne totum corpus insanabile
perderet. put apparet. Sua post tris
gressum hunc gratia patendi obti
nuit quem sors tam serute correxit
Varie petrus scolastica historia refert
quod unius socratis tradunt uerna
culla uita habuit sine labore et sic
aliunde malo et filatere fuisset.
Iuuenes autem iuuenes. ad deum
pium. amouerunt eum. et eum auer
de fletu. et sepelierunt. Factum est
autem ut hora tertia spatium et unus
quisque nescius ad factum fuerat ingressi
Respondit autem ei petrus. dic mihi mu
lier. Quo mulier hunc petrus uendit
a qua interrogatus non fuit imo qua ipse
interrogauit. Sed uendit ei ad opti
mum ad questionem. respondit ei. i.
correspondentem seu conuenientem et locu
to et ei ad factum ipsius quod factum il
lud exegit. Tantum agri uendidisti.
sicut et primum apostolo posuisti. Mulier

ena tamtu. pase petrus aut ad
ea. Quid vtiq; cogit vob temp
tare spm sc̄i dni. i. spm sc̄i sanct
su dnm) dei qui spūs est. Nec vero
fraudabo fmt aqualem temptatio
du qđ ta fraudulent pte pri or
cultu uerit tāq; audent mentiri
sunt ās de dna pudicia et dei sua
dubitasse nt. Nec pdeb corui qui
sepelierit uiri tui ad ostiu sunt
forte de petry audiunt redeuntis so
mniu nec spm vidit quo esset que
admodu helizeg vidit grehi cuncte
te pgnanta quemadmodu ena aut
aplis et si corpe absens sit tm spu
psens fu gaudens et vidas ordine
uim. et effert te. ās dicat gratiaz
mortuis et ad sepulchru ducentib.
Confestim cecidit ad pedes eius. pen
sa ab angelo. et expiranit. Puri
tes aut inuenes tulerunt ea mor
tua et extulerunt et sepelierunt ea
ad uiri sui. i. ppe corpus uiri defuncti
fuit de cōsuetudo iudeis uiros et
coniuges i eode tumulo ponere cō
iunctione carnis sequēte cōiunctio pul
uerib et ās de costa vl facta ē mu
lier. Et facte ē timor magnus i v
niūsa ecclia et i oēs q audierūt hec
. i. omnes. s. credentes q aut extra
ipsu erat. perfectus aut i nobis
bat timor reuerential' ac filial'. Deo
vero cognita du vindicta aplica co
uersationis sinceritate diligēter imi
tari curata sunt ppa et deo deuo fa
ctat uacōne nec aliu tale aliquid
attemptare. timor nāq; ut ait
a peccō i quemadmodu i ecclia sancte scp
tu est pt timor ē vng ās declinat
a malo. Demas sicut verox
monachoz uita et mūtacio a co
uersatione et pauptate pmittue
ecclie supsit exordiu. Ista ex anania
et zaphira fictoz monachoz quida
dicti sunt sarabaite teste mu gen
nadio testante exortu ē. Q mag
na erga homines deuotione ac paup
tate silentes mirifice clam delicta
uiuebant. Postremo eta hinc loqui
loquit beda scripta ra hoc duos pec
tentia curasse a petro et ad tmo
re posteris i tuendu noxiu gmen
tadiuta aputare curauit. Ex quo pz
q detestabile et horrendu sit uitiu de
pzfectis i religiosis qui vtiq; ecclie
gelice pauptate professi sunt. Pp
mang aut aplos fiebat signa et
ppigia multa i plebe. Ex aut p
mang aplos intelligi pt duplicat
mo q p ipositione manuu eoru
sanabant infirmitatu illud nra vbi
sup egros mang ponet et bene ha
bebit. 2o p mang. i. p ptate et g
ā eo cessa aplis fiebat i vulgo mi
racula multa. Erat vna mit dēs
i porticu salomonis. ibi ei pdicabant
apli et alii orationib ḡmsabat. De por
ticu hac dicta ē explo 2o. Ipse spūs
et lucis vbis. Erat spūs templo laudā
tes et benedicentes deū. Cetero aut
nemo audebat se cōiungere illis. sicta
ne qđ animis et cōmuni ag cōiungēt
eis quos admirabat. Sp magnificabat
eos ppli. tūc dei electos tanquā di
natissimata pelagissime amicabat
et i vultu eoz vim atq; miraculis
terroz virtq; at gria resplendebat.
Et multi usq; in pnz vera religione
atq; deuotos cōmendat. michilo q insuf
carnalitatib et vanitatib pseuerant
viciosis vitia affectib. Itaq; illis
pmine ecclia pfectis cōstat ipletu
illud ysaie 61o. Omes q viderint e
os cognos semen illoz qđ ipse sanxit semē

cul benedixit dñs. Quibus aute au
debat i dñs credebat multitudo vi
rox et mulierū. Visis ꝺ tantis ꝙdigijs
et tā cui deuotis mdicis sanctorū ac
gra sub sa multa cotidie virtutes sepus
ꝺuenire cernebant ad xpm. Quorū fides mag
nitudo subinꝺe gebatur. Ita ut i plateis
ꝺ ponerent mfmos et ponerent i lectulis
et grabatis. Q̄ cū abbas ait sancti ser
lasset hystoria dicat q̄ ꝺicit lectus
ma pauperū i q̄bꝫ mi corpi subsistit
si tm supponit caput substramētis ut
veniēte petro saltē vmbra illi obui
aret quē qua illorū ꝺ et liberaret
ab infirmitatibꝫ suis. Mirabilis deus
i sanctis suis q̄ dedit virtutē et fortitudi
nē tantā apli potissīe petro q̄ fuit
i miraculis p̄ualentior q̄m plerisq; e
rat apliis ꝺ agnimꝫ. Simō ꝺ et paulꝰ
i sapiē dono. Ipe q̄ꝺ petrꝰ ad p̄dica
ꝺū iudeis spāliter missꝰ ē. paulꝰ vꝰ
ad gentes. Nā iudei signa grecꝫ sapi
entiā querūt. Vñ et paulꝰ testat. Quo
niā et iudei ꝺ petrꝰ i circūcisiōe
operatꝰ ē et michi mihi gētes. Erat ꝺ
cūt exp̄sitoꝝ. petrꝰ maiora fecit
miracula q̄ xp̄s. nec hoc ꝺrogat
xp̄o. q̄ꝺ no sua sed xp̄i virtute petrꝰ
operatꝰ ē ea. Hinc passione instante
ꝺicebat xp̄s ioh̄is 14°. Q̄ui credit
i me opa q̄ ego facio et ipse faciet
et maiora horū faciet q̄ꝺ ego ad pa
trē vado. Christi aute no euidēter le
gitē sua vmbra cuncta se mfmos sed
vestimēta sibi ꝺtracta. Dicat aute
vnū miraculū mag aliorū tā q̄ptā
rei gesta. vt suscitato matris mātq
erat miraculū q̄ illuminato cec. q̄
q̄ptā modi agēdi et sic petrꝰ ma
iora fecit fecisse q̄ xp̄s miracula
Currebat aute multitudo vicinarū
ciuitatū i thalū asserētes egros
et vexatos a spūbus immundis qui
curabant oēs. Vnde excussimus
est numerabilia fuisse apli signa
miracula et de plurimis no pauca
sed cōsepta. Verbor aliquis sit
ꝺ disacerdat ei ratio q̄ꝺ sub
data sit tanta gra operandi miracula
q̄ eorū numerꝰ describi no potuit
Verū quēdaq; sp mit nullꝰ corrigē
dus. Hinc epūs vñ corrigi deberet
ꝺ terioratur quēadmodū p̄sūmu
ꝺ ex aplorū operibꝫ tā diuinis i
nidia fuit successū secūm q̄ subditur
Surgēte aute p̄ncipe sacerdotū
et omnes q̄ cū illo erāt. cōturba
tē ardē i p̄secutōe iusti. qui
est heresis sadducēoꝝ. i qui cū illo
ayusā fuerūt heretici ꝺicti sadu
cei. Dicit ꝺ i nova lege vocauit
hēticā q̄ no tota sacra scriptura vete
plurit vt manichei et mo tm esse ve
tis testāmēti negātes. Ita i lege
moysi erat q̄ꝺa heresis q̄ libros
moysi tm recipiebāt. no aute q̄ he
retici scripturas q̄ sadducei vocabātur
q̄ mpretabant iusti. Sed iustos se no
minauerūt q̄ i iudicando et p̄mīe
do fuerūt acerrimi. Sꝫ q̄ no iusti
p̄mo valde iusti fuerūt dicapūt
sadducei ꝺ si seducti. Dicat tm sadu
cei ꝺ si seducti a sadech verbo hebreo
q̄ latine dicat iustꝰ vñ melchisedech
rex iustus mpretatꝰ. Vel sadducei
dicti sint a sadech sacerdote de cꝰ
semine natos se gloriabant. porro hi
sic grece ꝺ bēda ab electus vocā
tur qua ꝺ sibi spretis aliorū dic
tis quod sequēdi putauerūt eligūt
Repleti sunt zelo. i inuidia. nā vere
tas parit odiū i cordibꝫ tenentis

bilitu quēadmodu ſpūtu ſc̄m a
nat pſules eiꝰ qui ſe corrupit. a
poſtoli q̄ p̄dicabāt aiam ee īmorta
le et resurrectionē futuꝝ. ad quos
ag̃ ag̃elos dr̄ yhesu diuinitꝰ īſpira
tos q̄ eos sadducei negabāt. dr̄ie
cr̄ūt manꝰ apl̄oꝝ. vtiq; eos ſicut
aūꝫ i petrū et ioh̄ānē dirigat. et
poſuerit eos i custodia publica. i
carcere vbi et mālefactores cōcludē
bant' ne alibi fides putaret. Iuge
lꝰ aūt dñi p noctē. i. prima nocte ap
tis ianuis carceris eduxit eos
dixit Beda euidenter hic ap̄ſatur q̄ a
poſtoli ianuis clausis educti ſunt vn
ſcolastica hystoria dicit. Sicne ītel
ligendū q̄ ag̃elꝰ aperuit ianuas car
ceris ſ q̄ta eduxit apl̄os an ſi ianue
fuiſſent apte dr̄ q̄dā glosa hic aſſe
rit q̄ ag̃elꝰ aperuit ianuas carceris
nō realit ſed apparent. q̄ eduxit
eos ita libere p ſtia clausa ac ſi fuiſ
ſent apta q̄ p̄ potentiā dei fieri po
tuit nō āt naturali ordine ag̃elica
que ſcā hoc nō extendit q̄ duo corpa
ſint ſil i eodē loco p penetrationē
dimēſionū dr̄ aūt ianue nō fue
runt apte realr verba paulopꝰ ſub
dita ī ſimulare videntꝰ patebunt. Ite
et ſtantes i templo loq̄mini plebi o
mā vba vite hui⁹. i. q̄ plane educe
ſanctos ſeu q̄ ait ego ſū via vi
ta et vita. Dum ei audiſſet inter
bat ducentes i templū et docentes
aduentꝰ āt princeps ſacerdotū at eos
qui cū eo erāt cōuocauerūt cōſilium et
oēs ſenatores filioꝝ iſrl et miſerunt
ad carcerē ut educerēt eos. Dr̄ueꝝ
āt princeps et ministri cōſiderantes
factū apl̄oꝝ timore q̄ſpecāt et plu
rios a tanto ſmo admonā legē cōtra
ſeroſiſſime tendebat quid emiſſo
apl̄os audierat de medio hymo mag
nū et celebre ſanat cōuentū ăſi rem
magnā actum. Verū ut ſalomo ait
Non ē ſapiā nō eſt ſtia nō eſt cōſi
lium cōtra dñm et quātocūq; diuine ſpōdi
nationi cor hūanū ſpudens p ſuppli
cia q̄ reſiſtere nitit tāto omīno deq
q̄ decreuit gloriosiꝰ opat. Cū āt
eos emiſſet ministru et apto carcere.
ab ipſis ministris ſeu custodibꝰ.
nō dr̄ carcere i quo erāt aptū ut
ſtatī dicet. nō inuenissent illos in
uersi nūciauerūt dicētes. Carce
rē q̄dē īuenimꝰ clauſū cū oī diligē
cia et custodes carceris ſtantes ante
ianuas. Dum āt videbāt iudei
īcredili apl̄os tot mirabilia opa
ri cautiſſīe eos clauſerūt ne aliq
mō effugerēt. aperientes aūt car
cere nemine īuenimꝰ. Ex quib⁹ ꝓ
liuit q̄ clauſis ianuis egreſſi fuerit
apli. Dicit ag̃elꝰ ianuas aperuiſſe
cui⁹ dictis eos clauſiſſe. Vt aūt
audierūt ingreſſū templi. vizdet
tores legis et iudices. et principes
ſacerdotū ambigebāt de illis q̄ nā
fierent. i. dubitabāt quid ex tali re eos
habaret et q̄d de apl̄is eſſent actu
ri. q̄ dicta hora ait beda. Quid ſ
fama iudee cita ſtimulabit i ſama.
furabūt apl̄is dictis ex pte demōnū
dicto ſublati dicūtꝰ eos de apl̄os
de carcere tuo clauſo ex furto credi
ablatos. Verū i grauia malicia
cor ꝑfidū i ſtgm ſignis mālefactis
obtuerat. Aduenies aūt quidā. de
iudeis i credulis nūciauit illis
q̄ ecce viri quos poſuiſtis i carce
re ſunt i templo ſtantes et docentes ꝑplm
Tūc apli adulteriū tenuiſſet nō m

ag̃

Sicut

mitus

templo statuissent. Tunc abiit magis
tr cū ministris. i multitudo super
ei subdiis. et adduxerunt illos. puta
aplos. sine vllaꝑi. ad pilatꝫ sacer
dotū. timebāt ei populū ne lapi
darēt. si violēta aliqua inferrent
aplis quos vlgr deuote audiuit.
Et cū adduxissent illos statuerunt i
cōsilio et interrogauit eos pncps
sacerdotū dicēs. ꝓcipiendo ꝓcepim⁹
vob ne doceretis in nōe isto. vz i
nōe ihu nazareni. et ecce replestis
ihlm doctrina vra. et vultis ista sup
me duc̄ere sanguinē hominis istius. Hoc duplicat⁹
intelligi pt. ꝓmo. vultis ostendē et eu
sumꝫ hoiem in mortē pducē
do ad mortē. Secūdo vultis inducere
sup nos vindictā sanguinis huius qui
a nobis nocenter fusus asserit⁹ ꝓmo
mō aug⁹ sanguis intelligit ita q̄ indu
ēs animas volabat videl amorta
pi. ideo obtulerunt eū iudea pylato
ait diuerūt nob̄ no licet mēfice q̄
quā. Licet pncps hui⁹ sacerdotū nr
ēs obluctꝫ fuit q̄ ad pdnōiā ihu xpi
ne tot⁹ pplus iudeor clamauit. Sā
guis eius sup nos et sup filios nros
Respōdēs aut petrꝰ et alii diuerūt
obedire oportꝫ deo magis q̄ hominibꝫ
hoc sup ca⁹ 4⁹ exp̄ositiue. Notro ut
ait hic glosa quēdā ait scolastica hys
toria. Dēs ap̄li verba ista vidēntes
et q̄ fortitudo q̄ fiducia et zelo no pa
tebāt eos vinci q̄ omnibꝫ laq̄ Quibus dā
tis apparet q̄ sola petri vba hec̄ vtu
lit q̄ q̄ platus alios vbis et signis an
nuerit aliās videret ibi fuisse vo
cē confusio Veritatis studio cogit
ymo q̄ labile q̄ petro visionē m
ihoanē et q̄ sequēte alii q̄ furuor
aliqua vba misceat cāde assumādo
q̄ ecclie iudicio acīde solet no tñ or
dinate et valde id modeste fecerūt
Deus ꝓm̄ nōīs sui statuit ihm q̄
vos interemistis suspendētes i ligno
mānibꝫ militū Q̄ q̄ pn fuerit ista
nūt mor. q̄ ihs a tpe sue captionis a
nob sil fugerit ab eo. Hinc deꝰ pn
cipē et salvatorē exaltauit. Resurrec
tionē et ascensionē. dexteram suā. i. suā gl̄
riosa potētiā ac pia assistētiā vel i dex
tra sua ait ponēdo Et stant ex pbis to
tq militibꝰ ac tribunis actē Quasquo
ysaias pdixit vocabit nomē eius ad
mirabilis cōsiliarius deus fortis pater
futuri seculi princeps pacis Deū apo.
ꝓmo habēt Dni testis fidelis ꝓmo
genitꝰ mortuor et princeps regū terre
Iustꝰ exaltauit illū vt sit caput ec
clesie. ad dandā pēnitētiā. i. locū tpꝰ
et gr̄iam pēnitendi. seu pnīa cīm dei
atq̄ vite. ysrahel. i. pl̄s ysrahel
mo et nūcio hominibꝫ. Remissionē pec
catorū. q̄ ꝑ pēnitentiā impetrātur
ꝑ ea. q̄d pꝰ resurrectionē exhibuit
lucē vltō Oportebat ex hui⁹
pas et resurgere tertia die et pdicari
i nōe eius penitentiā et remissionē pec
cati i omēs gentes Et nos testes su
mꝰ iuxta verbū dñi. i. vere significata
cū p verba hec. s. resurrectionis ascē
sionisq̄ xpi. Verbū aut q̄ accepit
ꝑ interiorē meū cōceptū sicut tribi
in principio erat vbū. Quādoq̄ aut
ꝑ ymaginaria similitudinē. Interdū
ꝑ vbo vocali. Veritissime vbis
expressa quēadmodū 4⁹ vangelii loq̄t
ezechias. Ne fuit verbū i domo
mea q̄d no ostenderi eis. Et spūs
sanc⁹ est testis horū. ꝑ nos loquēdo

et mirabilia opando ꝛ testõniũ e
vangelice ꝓdicatiois ꝑ quã apli⁹
ꝑdiũt ihũ xp⁹ dñs ꝛ deũ venerit paracletus
qui ego mittã vob a pre spm veritatis
qui a patre procedit ille testimoniũ phi
bebit de me. quod dedit dñs obedien
tibꝰ sibi. ſ. nobis et odisapulis neꝛ
ꝛ signos visibiles. Nullꝰ tñ deo virtuo
se obedire ñ ꝑ puenãt gratiã spũs sc̃i
sed obedientibꝰ dat spũs scũs ꝑ diuerſa
ta suorũ carismatũ. Hec cũ audisset
ſſatus pñs ꝓpe ꝑ indeoꝝ. dissecabant.
vehemẽt fremere et indignates cõ
aplos tã auctoritate et sm̃e pauoꝛ
loquelas. et cogitabãt interfice illos
In malnuola ãpe eorũ aiam nõm
trouerũt sapiẽ verba et ꝓdentiã
sua ꝛeꝑhensione nõ sustinẽt ꝛ sedulꝰ
corripiẽte. Surgẽs aũt quã ꝛ fa
riseꝰ. comodo quo et paulꝰ
mſra testatur. ego phariseꝰ sũ. Ma
abo aũ ꝙ xpi fide ſsapient abo e
cãt de ſertalyãc ãtiũ ad obſpiandas
eas. noie gamaliel. ad cuꝰ pedes ꝛ
ſtructꝰ et paulꝰ. legis doctor vñ
honorabilis vniuſe plebi. qã iam
diu fuit honeſte cõuersandis et vi
ta cõmendabat docẽs ꝛ ipse. iussit
foras ad breue horaꝝ ſpatiũ. ꝛ aplos
iussit ad modicũ tẽpꝰ egredi et cũ
manẽ. Horaꝝ ſtepuit ãpi bi cui
de suis sibi eos ꝓponeret sapꝰ eoꝝ
ſeruiũ ac disapulũ ꝛputaret. Vacuꝰ
tꝰ mſtrat inbẽs locutꝰ ẽ. Dequo
ꝛfert elemẽs ꝛ quada apla q fuit
aplorũ disapulꝰ occultꝰ. sicut et my
chodemꝰ et de ꝛsilio aplorũ mãſ
mittit indeos vt eoꝝ cõ fidelẽs
mitigaret furorẽ. Dixitꝙ illis Viri
ſsraelite attendite vobis sup hoi
bꝰ istis quid actur̃i ſitis. ꝛ nolite
ꝓputare ſmam. nec deos ſulterastes op
pmẽ. neq; ex passiõe impetu qã
ꝓpagare. ad quod ꝛducat duo exẽpla
Inter hos ait dies exortus theodas di
cẽs se ẽſſe aliquẽ. ꝛ uiri magni ac
uate. cui cõſensit nũꝰ virorũ ꝛ qua
dringentorũ. q occisꝰ ẽ et omes q̃ eiꝰ
credebãt ꝛ dissipati sũt et ꝛducti ad
nichilũ. Nõ absolute ad nichilũ ꝛ
ad ẽſſe i mortalib⁹ et pma matiã ꝛ
ceptibile. ſz ad nichilũ ſitꝛ reducti q̃
tũ ad id quod attemptauerũt et de ꝛti
ſeu uite pñs sublati sũt. Post hunc theodas
sicut ſcla ſta hystoria ꝙ ꝛbis ioſe
phi refert dixit se et ꝙdam. ad cuꝰ
ꝑsuasionẽ multi indeoꝝ ꝛdiũt
ſtiꝰ et ſublatꝰ. ex uba ꝑfacti nichilꝰ
facultatibꝰ ꝛuenerũt ad cipas iordanis
at pmisit se ꝛdiũ dimersiõi iordanis
ut trãſiret ꝑ aꝛẽa aluẽi sicꝰ pedes
ut tpe iosue. Et mſra hoc ꝛdiũ ve
nientes multos missi a ꝑside ſyrie ꝑ
ſti ꝛtenderũt et multos eoꝝ quos ſi
dixit capturꝰ ei⁹ tulerũt ihẽlim. Fuit
aũt theodas magꝰ. post hũc exurꝝ
iudas galilẽus i diebꝰ ꝓfessiõis. i ge
nealis descriptiõis qñ mutante au
gusto descriptꝰ ẽſt orbis iuentꝰ ſt
gulũ ut ꝓfiteãt i sua ciuitate subdi
tos ſe esse romano imperio ac tributa
ſoluere cẽſui ꝛ uiuet. 2ª habet.
et auertit plũs ꝓſe. Nã docuit
ꝑplũs ſsrahel q̃ eũ esset ꝑplus deꝰ
nõ debere eũ subdi romanis. nec eis
dare tributa. qã i templo deũ ꝙ sol
uat ait ꝓmittas et qã i lege ſcripti
ſunt ast dimy deũ adorabis et illi soli ſer
uies. Quod seruauit in hoc de seruitu
te latrie intelligat. et ſpetat libertã
carnalis ſubiectiõ nõ ꝛpugnat.
quilibꝰ quoꝝ ꝙ bono ꝛpublice

stupedū seu ebetū debet. ꝙ utcūq; dyuīt saluator. Reddite que sūt cesaris cesari et que sūt dei deo. Et ita pereūt et quotēst consentiāt eis dispūsunt. Nō ei diua virtute rōnis romanos coborabant sēp suo errōe sue tribuerēt eternū utiq; dico volūtati discedere ab hoibus istis et sumere illos qui sūt ex hoibus ꝛ cōsiliū hoc a apīs dissoluet. ꝛ si negociū aplōrū humana calliditate cōstitūt ꝛ ac doctrina eōrū mendosa ꝛ magia ꝙ arubus imitūt cito totū pibit sicut illoꝝ diuorū. Quia vero ex deo est nō poterūt dissoluī illud. abstinete ergo ab hiis ne et deo repugnare videamini. Ita aonabilis prēs fuit ista instructio ꝑ ti oi probabilia valde ymo et ita oia signa apparent ꝙ aplōrū assert a deo consenserūt autē illi. ſ. gamaliel nō tm totū. qa in hoc cōsenserūt ꝙ dimiserūt aplos. nō aūt in hoc ꝙ eos flagellauerūt et pdictā phibuerūt. Et quo ad hoc aplos cesim. i. flagellatos. denuo audierūt ne loquerēt in noīe ihu ad ppl̄m. aliq laude digna. et dimiserūt illos et illi ꝛ ibant gaudentes a cōspectu cōsilij quia digni habiti sūt p noīe ihu cōtumelia pati. reputātes passionē hanc esse peculiū donū dei quēadmodū paulus thessalonicēsibus scribit. Vobis datū ē ꝓ xpō no solū ut credatis in eū. verū etiā ut patiamini ꝓ illo. Hic ꝛ placuerūt apīs qđ audierūt a xpō. Gaudete in illa hora et exultate quia merces vra copiosa est in celis hymenaeo ubi pō habet dñm gaudiū existimate cū in diuīsas tentationes incideritis. Intrepida enim libet vir habeat ppriū gaudiū sibi a nouo. ꝓfecta pacta habēs in aduersitatibus passione sedūm superiorē ait ꝑtrem

oppus

letate. Ita ꝙ sicut grandis est impetus nr̄e tribulationis fuit et ipsius subditi sic grandis ē pacientie tribulatio. Et vtiq; si ꝓpter pusillanimitatem gaudere debemus ꝙ in diuersitatibus molestias cōformamur. qđ et ꝓphetas a primo puerigam ad grauia hebdomadarū dispositionis ad magnificentiā celeste cōpendiosiq; pueniūt deo sēp tibi est pia pax. Quia cū xpō passionibus grandem et reuelatione glorie eius grandiorē in oi gē aduersitate ordinatā esse nouā expectamus et ypi passionē ac multiplicē pane fructū oculis cordis stabilite ꝓona ꝙ fratres ꝙ omnes q̄ placuerūt deo p multas tribulationes trāsierūt fideles. qui aūt exceptiones nō receperūt timoā dei et pacē sua exterminati sūt. Omnis aūt die nō cessabāt in templo et circa domos docentes et predicantes euangelizantes ihm. In quo patet maxima fortitudo fidei. caritatis ꝙ fortior ipsorū ꝙ in magia ponti siculi ꝙ vbe net verbis nec ullis potērāt a deo ope ꝓhiberi. et vtiq; ni diuina pietate totū opus fuisset fulcitū minime et credibile videretur ꝙ principes iudeorū nec vno die permisisset eos in vita a ciuitate sua metropolitana sed ut dictū ē nō ē cōsiliū hōis dñm.

Explanatio apli vi. In diebus illis Articulus sextus

Quia hoc libro scribimus primitie ecclie statum pro sunt descripte nō solū aplorum facta et verba enarrat sed et ceteroꝝ fidelium ꝙ aplos principes et ꝙ in eis ꝙ sacerdotes cōsistunt et obsequūt ꝓcōm. nunc

de ordinatione sapte primoz diaconoz textus hystoria. In diebus autem illis crescente numo discipulorum. orta est murmuratio grecorum aduso hebreos. p grecos hic intelligit uel iudeos i dispersione inter grecos nati et eruditi uel greca et aduene qui gentilitate conuersi et in hierusalem conmanates. eo q despicerentur i ministrio cotidiano. s. dispensatione seu administratione tpalium et victualium. vidue eorum. putabantur et reputant intelligi pt. primo q in hebreis i ministrio cotidiano viduas tpe erudiendas. grecoz viduis preferebat et seruanda exponit. 2o q vidue grecorum i ministrio isto minus curabat seu ad uilioza agenda deputabat. 3o q viduis grecor non tam bene ministrabant ut viduis hebreorum. Quod cum supra dictum sit q multitudo credentium erat cor una et anima una et singulis ministrabat sicut dignabatur quod i tam sto collegio inuenta est ista dissensio. Et videndum q nunquid discipulorum existente orta murmuratio ista. non dicatur esse effectum fuerit et tota multitudinem fuisse aliquos ipsorum mitti nos. ymo ut chrysostomus refert ad illorum factum fuerunt haretici. Conuocatos autem duodecim. s. apli multitudinem discipulorum dixerunt. non est equum nos deserere verbum dei. s. predicationem cessare. et ministrare mensis. i. victualium corporis administrationem occupari spiritualia dei. i tanto sunt tractanda ponenda quanto alia corpore excellunt spiritualia. ut et apostolica officia diuinioza q actu sunt instituta non debent i moderanter et sine necessitate circa uilioza intendere ne a principalioribus impediantur. Quanto membra sunt feruentia magis q ventris. Et uti vana aut hijs verbis ondit apli episcopos et doctores non debere corporalibus implicari dicentes apli. Nemo militans deo implicat se secularibus negotijs hymeneum iactio consubuit moyses ut presset populo minus quasi addens et maiora diuinarum scripturarum indicaret magna minora uero subiectus principibus iudicibus q committeret quasi ergo. si habet. Considerate ergo fratres uiros ex vobis. i. de uno collegio. boni testimonij. i bone fame. plenos spiritu sco et sapia. i. eruditos et existentes uiros et sufficientes eruditos q tuo humano modo comuni pt aut fieri. Quia fuerunt ibi q plures tota grecia decorata preerat fuit eos spiritu sco impletos. septem. tot enim adhuc habebat habuit videbant adoptanda ministrationis sufficere per quod mistice figurat q i dyaconatu promouendi debent septiplici dono spiritus sci ornati quos constituamus super hoc opus. administrationibus corporalium. ut ipsi ea ministrent ne ministrantibus psint. nos uero orationi et ministerio verbi insistentes almo. Et mistice ubi predicatio designatur. Vtinam plane ista attendant quorum ia pluries plagi oporteret dicere ut cessent tota tragica occupant i exterioribus q vertunt q a mente sunt frigidi nec i spiritualibus exercitati habent saporem. hymeneum effundunt negligentes ipsos et sibi commissos. Et placuit sermo coram omni multitudine. omnium murmurationi optabat q tinguit et ut boni filij patrem suum co
nor. atq ad sublimiora officia diuinioza q actu sunt instituta non debent i moderanter et sine necessitate circa uilioza intendere ne a principalioribus impediantur. Quanto membra sunt feruentia magis q ventris. Et uti vana aut hijs verbis ondit apli episcopos et doctores non debere corporalibus implicari dicentes apli. Nemo militans deo implicat se secularibus negotijs hymeneum iactio consubuit moyses ut presset populo minus quasi addens et maiora diuinarum scripturarum indicaret magna minora uero subiectus principibus iudicibus q committeret quasi ergo. si habet. Considerate ergo fratres uiros ex vobis. i. de uno collegio. boni testimonij. i bone fame. plenos spiritu sco et sapia. i. eruditos et existentes uiros et sufficientes eruditos q tuo humano modo comuni pt aut fieri. Quia fuerunt ibi q plures tota grecia decorata preerat fuit eos spiritu sco impletos. septem. tot enim adhuc habebat habuit videbant adoptanda ministrationis sufficere per quod mistice figurat q i dyaconatu promouendi debent septiplici dono spiritus sci ornati quos constituamus super hoc opus. administrationibus corporalium. ut ipsi ea ministrent ne ministrantibus psint. nos uero orationi et ministerio verbi insistentes almo. Et mistice ubi predicatio designatur. Vtinam plane ista attendant quorum ia pluries plagi oporteret dicere ut cessent tota tragica occupant i exterioribus q vertunt q a mente sunt frigidi nec i spiritualibus exercitati habent saporem. hymeneum effundunt negligentes ipsos et sibi commissos. Et placuit sermo coram omni multitudine. omnium murmurationi optabat q tinguit et ut boni filij patrem suum co

sino tñ rationabili eccl̃ie acceperunt
qđ et electus subdiac̃ē pensādū acy
miandū ‖ tr̃ā i vbis p̃fatis notat
ordo i electione seruādā. Electo ei
p̃mo fieri debet in diuersoꝝ ac̃ꝰ eoꝝ
dia qđ notat tñ diac̃. Considerate
ē ex̃ ex caritate dei subdit fr̃atres q̃
vnū de grecis ecc̃ie eligi debebat. hic
sequit ex vobis. 2ꝰ qui eligit debet
esse bone fame. ꝑ q̃ p̃ximoꝝ edifica
tionē ideo subiungit boni testimo. 3ꝰ to
cui bene se conuersanti quo addenio
addit plenos spū sco. 4to cui i structo
rum ꝑ q̃ sequit. et sapiā
postremo talis debet ee ut magis cu
piat ꝓdesse q̄ ꝑesse ꝓpendēs se po
tꝰ vtilitati ad ona q̃ ad honorē. idē
to añecte. quos constituamꝰ sup hoc
opꝰ. et elegerunt stephanū plenū
fide. que ē virtꝰ theologica. seu fidē
litate que ad iustiā ptinet. et spūsco
per quod i nuat̃ electꝰ fuisse plenus
fidei virtutibꝰ. hec ē p̃mitia ecc̃ia
fidei fuit specialit̃ cōmendata tñ fu
damentū virtutū. et q̃ā tñ valde ne
cessaria fuit fidei fortitudo q̃ ꝑsecu
toꝝ. ut q̃ ob difficultate subeundi
martirii ar̃tuli fidei q̃ rationē rep
timitate redirēt. et philippū. de isto
philippo dyacono i hac scribit̃ sub li
ma. Vnde et ripēt tertii q̃ sequit
plen fuerūt fide ac spū sco. et ꝓchoꝝ
et nychanoꝝ et thymonē et pme
nā et nycolaū aduenā ath̃eocenū.
et tm ut ferūt de gentilitate fuit con
uersꝰ ad iudaismū. ul̃ forte i mediate
ad xp̃ianismū. et de athyochia fuit
De quo occasione errois subscripsit
quida ꝑ apocalipsi nycolaite vocati
asserēs mulier̃ debā ee cōes quod et
thomas i suma cōn gentiles affirmat
huit nycolaū dixisse. Alii tñ dicūt q̃
ipse nō dixit hoc. sed cū haberet pulchā
cōiugē et accusaret de inmoderato a
more ad eā voleb̃ se excusāe coram
aplis. et cū iuxta mōs ea q̃ vltra
vtilitatē q̃ dictū fuit asserebat ipse nō dixit
eam nec quā sentiret. sed fecit dā
bē esse eorū. sicut ꝑ hui⁹ gentis modū
loquendi se plene excusaret. vnde q̃
dā ꝑsi ad mala ꝓclines cū q̃ verba
ut ita sua corrupisse dicta inter
pretantes suspexerūt q̄ eius occasione
errorē. hoc statuerūt ad̃ cōspectū
aplorū. quib⁹ ad q̄ hui⁹ septē electi
etiā elegerunt sicut i electionib⁹ colle
gioꝝ ac tenoris q̃ eligit̃ etiā eli
guntur et oracōes. ipi apli. ipōsuerunt
eis manꝰ. Secundū cabanis hic ordo
seruādꝰ ē vtr̃. ꝑ illos eligat. epūs or
dinet. et q̃ā apli ei⁹ oratōe et manꝰ
ipōsitione ordinauerūt istos dyaconos
in ordinib⁹ dandis fuit oratōes et
q̃busda actib⁹ manꝰ ipōe ordinib⁹ i
ponit dyaconis. Hinc scolastica q̃
refert hystoria q̃ p̃ter septē p̃moꝝ
dyaconoꝝ vice gerit archidyacon
ꝑterea ꝑstitit vt portet pondꝰ ne
gotioꝝ q̃tinꝰ ꝑdicatiōi ac doctine
libere vacet epi. et vbi dñi crescebat. i. ꝑdicatio aplorū fructi ꝑ
bat. et multiplicabat nūꝰ discipulo
rū i illis valde. q̃ plurimi cōuer
tebant. Multa eā turba sacerdo
tū obediebat fidei. ratione sua fidei
subiacēdo. in quo electi sunt i finita
mā xpi q̄ illos cōuite dignatꝰ ē
a q̃b⁹ tñ ꝑ tunc ac crudeliter
fuit expectꝰ ad mortē in q̃b⁹ spēa
lit̃ est impletū q̄ ab illo passione xp̃i
ꝑdixit. Tu q̃ualuncūq⁹ filius horū
et cognoscetis q̃ ego sū. Insuper

ad intendū ay sicut i libro hoc beatus
lucas duos principes apostolorū acta et ver
ba specialiter prosequit ac describit vi
delicet et pauli ita et predictorū septē
diaconorū duorū principū verba ac
tam persequit. s. stephani et philippi
nō ea oia scribā potui. Stephan
at plenus gra et fortitudie. quando
an dicit eū plenū fide et spū scō
nīt gra et fortitudie vt monstret sic
tm stephanū fuisse virū aplice perfec
tionis et tanta diuinarū scripturā
cognitione aptū ymmittat ad fortitudie
plenus fuit ita illa que est vera mora
lis et cuiuslibet caritatis erga ipsi
eius mortis cōstat. ita illa que
ad dei cultū et opus perfectionis cōstat
misisse. faciebat signa et prodigia
magna i populo. que scilicet magnitu
dinis studio nō prosequit. Surrexe
runt aūt quidā de synagoga libertinoz
ysti inquit dicti fuit libertini
a regione de qua fuerunt. vel quia ma
numissi. i. libertati donati fuerunt
ciuitate qui fuerat serui. sicut quidam
erat seruilis qui fidei susceperunt et cy
renesium. a cyrene que est ciuitas libie
sedi beati. et alexandrinorū. de a
lexandria vrbe egipti. et eorum qui
erant a cylicia et asia. que sunt re
giones vicine ad fidei. disputantes
cum stephano. volentes prohibere ipsum
ne esset christus in lege promissus. et non
poterant resistere sapie. stephani
et spiritui. i. spiritui scō. qui loquebatur
in stephano. secundum quod aut saluator
noster ait vos estis qui loquimini sed spiritus
patris vestri qui loquitur in nobis. Vel
spiritui. i. ac stephani qui loquebatur sic
ac si i plebatur in stephano illa christi re
missio ego dabo vobis os et sapiam
cui non poterunt resistere et omnes dicte dei
adinuentiones vere. Tunc subornauerunt viros
falsos testes. qui dicerent se audisse
eum dicentem verba blasphemie in moysen
et deum. sicut fecerunt regum et mu
lti. nam et contra christum quidam falsos
testes inducti sunt aut prudentia quorundam
veteris cuiusdam stulti non valet sagacitas
nabilis obviare pessimis adinuentionibus
et violentias euitare. sic egerunt et isti
commouerunt populum. et ad ira et zelum in
dignationis prouocauerunt. plebem et seniores
et scribas. i. iudices et doctores. et ue
nientes rapuerunt eum. eum i petu vio
lento tyrannico. et adduxerunt in
silium et statuerunt falsos testes dicentes
homo iste non cessat loqui aduersus locum sanctum et
legem. i. templum et legem moysi. verba
blasphemie detrahit. audiuimus enim
eum dicentem quoniam ihesus nazarenus hic destruet
et loca ista et mutabit traditiones. quas
tradidit nobis moyses. Certa si stephanus
hec verba dixisset ne fuisset blasphe
mia secundum veritatem ipsius secundum iudaicam
ipsorum estimationem. Romanam quidem
christi primitiuam destruxerunt urbem et templum
ipsum et cerimonialia quia legis christus
mutauit in melius et aliam dedit ista tu
nones vinedi ac dei colendi qui moy
ses. Verum existentia iudei putabant ce
rimonialia et iudicialia legis propter
quod christi aduentum ipse seruanda sicut mo
ralia. Nichilo minus testes isti mentiti sunt quod
uel stephanum verba ista non dixit uel ea
non dixit eo sensu quo ipsi ea proposuerunt
scilicet ac ea proposuerunt ipse ihesus destruet
set celestia mutationem ipse similiter
negabat ea uel quasi ista mutabit dest
ruet. ita non dixit nec stephanus ymo
christus testatur et matheus vt supra

vem solue lege ꝫ mplē ⁊ pfite ꝙ ei
monialia ei figuraūa fuerūt que m
xpo ⁊ plata atq; ⁊ enia. ꝓcepta ꝫ moꝺ
lia euāgelicaꝫ pfectā cōsiliꝫ ⁊ m
nistros ⁊ ei oēs qui sedebāt ⁊ cōsiliꝫ vi
derūt sanctā eccl̄ā tūj sanctā angelo ⁊ spledi
dissimā claritate ar̄mo decoze pfusa
ꝙ ad mēbra pfectōis magnitudo pu
ritatis ⁊ innocētia mōstrabat ꝙnqs moy
ses ꝓpheta ⁊ stephanꝰ ꝓtō ⁊ moyses
wlt̄ ꝑ splendōza a iudeis aspici nō va
lebat ꝙ tali aūt ⁊ tanta maiestate ostē
dit deus iudeis stephanꝰ wlt̄ vt con
uertēt ad veritatē si vellēt. ⁊ sinollēt
desua obstinatōe ⁊ iniquis abilioꝝ ac
damnabilioꝝ efficerent. ⁊ certo m
scripturis canonicis nō legit̄ homo vl
li hoīm tāt̄ habuisse ⁊ terra corā hoīb⁹
n̄ xpō ⁊ nūsi gurātōne et moyses et
stephanꝰ ꝙ quis magna valde stephani
excellentia ⁊ notesc̄it.

Explanatio capli septimi. Dixit autē princeps. Actuū vij.

Dixit aūt princeps sacerdotū
si hec ita se habēt. ⁊ cū
amissio dādi ⁊ loci rēspon
tū ⁊ ꝫ indēs scripturaꝫ ⁊ stephanū an
sibi obiectū esset culpabilis. ⁊ cū
aūt viri fratres et pres audite. ꝑ
stephanꝰ rēspōsuꝝ verbis modestis et
ac blandis ⁊ exordio vsꝰ ē. qā ut scri
bitur ꝓuerbior̄ 15° rēspōsio mollis frā
git iram. Deus gl̄ie apparuit patri
nostro abrahe. ⁊ cū aūt obiecta fuerāt
stephano. s. blasphemia ⁊ deū. ⁊ moyse
⁊ lege. ⁊ templū ideo de hijs ꝙnꝰ se
excusat ⁊ ꝓmo de blasphemia contra
deū quē deus gl̄ie nūncupat qā ipse
est beatitudo et gloria infinita et ab ipo
vita glorie ꝙ fluit ipse quoq; ē maiestatis
īmāse. ⁊ apparuit abrahe. ꝑ subiectā
creaturā. s. angelū. cū esset ī meso
potamia. que ē regio que dā. aīz tū
sumit vt ē ꝓpriū nomē aui tanꝰ si
tus samarie nūc ꝓ regno decē tribuū
nūc ꝙ vbe metropoli regni illius
accipit. ⁊ cū moraret ī charā
que sedm̄ bedā a vibꝰ regionibus me
sopotamie et geneſ xi° dicit̄ ara
et dixit ad illū. exi de terra tua
et cognatōe tua et veni ī terrā quā
mōstrauerō tibi. s. ī terrā chanaan
Circa hoc dubia oriūt. Abraham
nāq; oriundꝰ fuit de caldea et de ea
venit ī primā mesopotamie deinde
ī mitatē illius noīe charā. ⁊ deꝰ ꝓ
ea de tria sua tam egressō atq; ī alienā
posito dicit. exi de terra tua. ⁊ cū
gen xi° legit̄ ꝙ abraha ēi ꝑēs suo
thare habitauit ī arā que alio nōie
dicit charra et mortuo ibi thare
patre abrahe dīs ꝓcepit abrahe e
gredē de tria tua ⁊ ad ꝓmū respō
det triplicat ꝓmo sedm̄ bedā et
scolasticā hystoriā ꝙ licet ia egressꝰ
fuerāt de caldea corpe nō tamen mente
qā adhuc tenebāt spe et ad desidā
rēdi ꝑēs ꝓpit ei vt terrā mēte
egrediat de ea vt. s. ponat ī eā
nō reditū. ⁊ sacerdo in yta augusti
q; mesopotamia ē pars caldee et ita
nō fuit de tota caldea egressꝰ sed de
vna eiꝰ pte ī troyt alia nūc arigo
nibet̄ tota relinquē. ⁊ certo vtiq;
dicit̄. exi de terra tua sic exponat̄
⁊ logica distat ab ea. ⁊ ad aliud
respondet ꝙ vel big missū ꝙ abraha
exiret de terra cognatōe eiꝰ sua. viz
semel an mortē ꝑēs sui et ita ēt ex
causa rationabili distulit forte vt
patri suo tūj sem ꝑ solatio et exhi
bendo obsequio manēt cōiunctus

2° pg pbr sui dominoñ. Vel nr
aliqu dicit. hoc ad dñaz exi de terr
ra tua p ãnã patioñ ẽ ductũ. ¶ De
mã hoc pcepto abrahe facto mi
terialr sfigurabat ad egptũ post
ea p sapiã consulit vt sciret ip
su diã ralmqar erã pueb patrũ
sororeb ãs. ¶ Nec exist de tri tal
dacõe. sed ñ varii sensũ nec tactũ
s. longrũ discedendo ab ea uel ptem
cũ descredo. et inde habuerunt m
charã et inde posty mortuũ ẽ pat eoꝝ
chanaã. i terrã eoꝝ esset ducentoꝝ qñ
annoꝝ. vt dicat genesy. cristulit
t uc pcepit. illi i terrã ista i qua
vos nũc habitatis. que dicit ẽ ex pro
missione. et nõ dedit illi hereditatẽ i
ea nec passu pedis. i. nec mĩmã ptẽ
sed obtst ad gen 23° scribit abra
ham amisse spelunca cũ agro. Nã hãc
ptem titulo habuit emptionis p sepul
tura no hereditate possedit ad colendũ
uel habitandũ. sed egressus est dare ea
illi i possessionẽ. et. p id ẽ sed eg-
illis vñ qui ex iosue terrã ista sut m
grassi. cũ no haberẽt filiũ. i. an nati
tatẽ ysaac ymo ex ismaelis et hoc
ãstitit ad pmissionẽ pmo facta sepiꝰ
ei ut istud pmitt sed pmã scribit ge
nesi 21° longe ante ysmaelis genera
tionẽ. Vbi cũ eligit i genesi deus
pmisisse abrahe uel ysaac iacob q
daret eis hãc terrã et ferendũ ẽ ad
possidendũ ipsorũ. locutus ẽ autẽ ei deus
p angelũ. quia erit semẽ tuũ accola
. i. filij tui pegrini erunt et affligent. i
terra aliena. s. i regione chanaan
et egypti et seruitutẽ eos subiicient
et male tractabunt ãnis quadringẽtis
annis. Vñ gen 15 legit. Dixit do
minus ad abrahã. scito pnosces q
pegrinũ futurũ sit semẽ tuũ et seruitu
ti eos subiicãt et affligãt. quadringentis
ãnis. pro quo hoc quadringẽtoꝝ tẽpus a
nos computat rabanus a die quo facta ẽ
hec pmissio abrahe usq ad exitũ de e
gypto. Quadringentos vo annos no
mĩe tãpsit a natiuitate ysaac usq ad
egressũ isti de egypto. Aliq vo quia
dictũ est abrahe. i ysaac vocabit tibi
semẽ. computat istos quadringẽtos annos
a natiuitate ysaac usq ad mortẽ seniorũ
eius amoreorũ. at ogi regis basan intra
quos dictũ ẽ filios ad uenire in terrã a
lienã et seruitutẽ subiiciendi ac male tract
tandi. no ñ sensũ ẽ q toto hoc tpe i hu
modi fuerit afflictos. s pars ẽ toti ẽ
posita ad equso. Nã p ptes quadã hu
temporibus fuerũt afflicti i terra egpti.
et gentes cui seruierũt. pũ egiptios.
iudicibus ego. ni dicto primitiue et
codemptatiue. dicit dñs. nã subiunxit
eos i mãi tributo et statut i mferno.
et p hoc exhibuit. de egypto seniore
mo. et deserentes me ilotos istos. s. i
dea q̃ tpe iosue reperit. et dedit
illi testamẽtũ. i. pactũ. circũcisionis
dicens genti. Hoc ẽ pactũ meũ q̃d
obseruabitis circũcidet ẽ vobis oe
masculinũ. et sic genuit ysaac cũ
esset octo annoꝝ. vt scribit genesi
21° Erat autẽ nonagesimus annus
cũ pactũ circũcisionis suscepit. et cũ
circũcidit eũ i octaua die. sicut gen 21
habet. Et ysaac genuit iacob et ia
cob duodecim patriarchas. et patriarchę
emulates. i. inuidentes ipi. ioseph.
qa a patre plagamabat et sompniã
da illis dissidentia vidisse se et nar
rauit. vendiderũt eũ i egyptũ. vi
malielus negotiatoribus i egiptũ p
grenubos semitas ducentis atq ibide

aũt

pdidit ab he

vendetubg ioseph. Sed tamē accepta
triarche duodecī id fecerūt qā nec be
tamin affuit nec cū eis tractauerūt
eo. p grām magnā et pulcrā figu
lacē ac gratiosā. et eripuit eū eo ō
bg tribulacōibg suis. s. de manibg fra
trū et egipti q̄ cū tractauerūt vñ sapie
ns dicit. hec so sapia dīna venditū
in sūm nō dereliquit s a p̄cōibg libe
rauit eū et dedit gratiam et sapiam a
cōspectu pharaonis regis egipti. q̄ ei
diuina reuelatōe exposuit sōpnia
pharaonis sicut damal sōpnia regis ba
bilonis. et cōstituit eū p̄positū sup a
gyptū et sup ōnē domū suā. t familiā
ats substanā. dicēte ad eū genesi 41°
Vno tm regni solio te p̄cedā. Orta est
fames i vniūsa egiptū et thanaā et
tribulatio magna. Nā hab duabus regio
nib fames illa maxīe oppimebat. qua
oia i genesi plenā scripta sūt. Et no
i venerūt tribus p̄cēnti. i terra qua
habitabat. Cū aūt audisset iacob fru
mēti dā i egipto misit patres suos. i. de
ce p̄riarchas. benyamin seū retento
p̄mū. i p̄ma vice. et secundo. i secūda
eorū missione. i egiptū p victualibg e
mendis. cognitis est ioseph a fratribus
suis. q̄ nec dignit eis ego sū ioseph ger
nen 4m°. Et manifestatā e pharaōi
genq̄ q̄. i cognato. tūc ei tanta le
gis dictū e celebri sermōe venerūt
fratres ioseph. q̄ cū eis aūt ioseph i
fratres suos in plaustris et azimēs mit
tit q̄s dimisse actersunt patrē suū.
Ipsos demū ad se vemit et ad se. et o
nē cognationē suā i aīabg. i hominbg
septuaginta quīq̄. genesi 46° habet.
Facte die que i gresse sūt ei iacob i
egiptū et egresse ex femore illius ab
z ex eo filiorū septuaginta sex. Et ex eo
die primo exiit ordo ad eorū egressi
onē de femore iacob septuaginta. Sed
beatus lucas sequēs i temptatōe sō
pōit septuaginta quīq̄ p adimpletione
cōmemorat quīq̄ nepotes ioseph. q̄bg
dibg si addant ipse met iacob et filig
eius ioseph cū duobg filiis eius affuim
et manasse habent septuaginta quīq̄
et defuncta e ipse. iacob i egipto.
et patres nri. i. duodecī p̄triarche
bidē. Et translati sūt i sychē. et posi
ti i sepulchro q̄d emit abraha p̄cio ar
genti a filiis emor filij sychem. Scīm
est scriptū e q̄ iacob emit p̄cio agri
a filiis emor p̄ris sychem centū ag
nis. fuit tm agor iste mg̃ sale vbe
sychimorū. Ioseph genesi 25° legit
quod abraha emit ab ephron filio
seor hetheo spelunā duplicē vna
cū agro i quo fuit mō dñi ōnēq̄m
gentis arguit relig. Quod g̃ mīt
dicit q̄ abraha emit sepulchrū a fi
liis emor et quo emor vocat hic
filij sychem cū i genesi appellat
pater ipsig sychem. Ista m tm edu
q̄ iacob sūt i genesi scribit fuit
cito pg mortē suā i spelunca duplī
ci posita. Ioseph quo tpe iosue i
sychem et i eodē loco sedij i heo
sepulti fuerūt alij p̄riarche de la
tis eorū ossibg ex egipto q̄ nūq̄ i
genesi nō legūt postea at posita
sūt i sepulchro q̄d emit abraha
verū q̄ illud dicit a filiis emor
filij sychem refert ad vbū p̄cedēs
. s. translati sūt i sychē. Vt sit sensus
q̄ translati sūt i sychē empta a filiis
emor a quibg iacob emit hūit agrū
sychem Q̄ aūt emor hic dicit fi
lius sychē et i gen pater sychē co
tradit qā frequēt cōmingit q̄ aliq̄

habeat patrē et filiū eode nōie
appellatōe Hec i scolastica hystoria
scripta sūt. Cū at appropinquaret
tēpꝰ remissiōis quā cōfecꝝ i ſ
tatꝫ de gabaal. i. gēnīatōe tpe
implendū fuit quod de gabaal ꝑ
mīsit abraā deductōe poſte
ritatꝫ ſue ex egipto et introductione
terrā ꝓmissiōis. creuit ꝓlēs i ſ'
et multiplicata ē i egipto. ꝫ illud
exodi ꝓmo filij isr' creuerūt et ꝗſi
germinātes multiplicati sūt et ro
borati nimis i plenā erāt terrā. Quo
adūs rex alij surrexit in egiptō q̄
nō nouerat ioseph. i. quātū bona
gīpciōrū regi populoꝫ ꝓfuerint
rex iste sub quo natꝰ ē moyses nō
fuit de semine regis egipti qui eō
strauit ioseph sup egiptū ut ioſe
phꝫ seruiret. et ut alij dicūt octauꝰ
fuit ꝓgenitōr. Hic etiā meē genuꝰ
mīm. i. ypolitū isr'. callidꝰ oppīmēdo
nostra gēs aut exodi ꝓmo. Vanitate sa
pientū oppīmaꝫ eā affluunt ꝓlēs
nōꝝ. et inde ꝑcepto ut exponerēt
infantes suos. i. abortiuis ad ꝰcā
di ꝓmitterēt ut i flumē ꝓicerent
ā ꝑtū sinerent. ne viui ſeruarēt. i
ne infantes isti manerēt viuētes
et ꝓhac ꝓlēs isr' ualesceret ꝓmo
ſpe ꝓcepit obstetrīb ut infantes
masculos hebreoꝝ necarēt. q̄bꝝ
ex timore dei nō exequentibꝰ mādꝫ
pharao ꝺ ꝓlē suo utꝝ masculum
sexꝰ ꝓgnerāt eōrū gēs hebreoꝝ i
flumē ꝓicerēt ut exodi ꝓmo habet
Et ꝗnq̄ scīs stephanꝰ actuū saluat ꝗſi
obloquēs moysi cōsequēt ad uig
mēdationē descendit. Ex tpe natꝰ
ē moyses. duratē sex ꝓcepto ornādi
ꝓmulos hebreoꝝ. et fuit grauatꝰ deo
i. acceptꝰ nō ex ꝓpriis meritis ſ ex dei

bonitate tā ē natꝰ ꝓdestinatꝰ atꝫ
ad plenā opa bona a gēdā ꝓordina
tꝰ Iam nutrītꝰ ē i domo ꝓncipis inter
mīsibꝰ uirtutes ei puer ē pulcher
et elegāte ei esse infantē misertꝰ
sig tū ꝓnulo cōuersus adictā q̄ſitā
uerūt eū i uita et abscondērūt. ex ꝓpo
sito aut illo. i. i flumine q̄rēto ac ꝓ
sito i uasculo quodā mīs illud exodi
2°. Cui ā celari nō posset. ſ. mat eius.
ei. sūpsit physcella ſ sarpeā et bi
mūt ea bitumine ac picē posuitq;
in ea infantulū et apposuit eū i arundeto
ripe fluuij. ꝓstituit ei filiā pha
raonis. Visa ei physcella iussit uni ā
cillarū utilla sibi afferret qua aperta
et ꝑcepto infantulo misertaq; dixit
de ifantulis hebreoꝝ hic ē. et cognō
uit eū sibi i filiū. Ꝺmisit ei mātri
moysi ut eū nutriret et adultū sibi
i filie pharaonis ꝑsentaret. quo facto
adoptauit eū in filiū. Hec aut exodi
2° plenius recitant. Et erudit⁹ est
moyses oī sapiā egiptiorū. ſ. i ma
tali phica et astronomia. studijs at
phica ꝓmo uignit i egipto. et potēs
i uerbis et i operibꝰ suis. i. sapiēs lo
quēdo et fortis i operando. Et q̄ hic
dicit q̄ erat potēs i uerbis Origenes
asserit q̄ eloquēs fuit. et q̄ i exodo
moyses ꝓdicatis ligue se esse tardē
solūt ꝓbat q̄ tūc i eloquēte se diuit
ei deū audiuit sibi loquēte. ex cōpa
tione aūt rationalis creatuē cōsistit
eloquēs. Alij ꝓbabilig aiūt q̄ fuit
ligue impedite. Hinc tū potēs i uerbis
fuisse asserit nō ob ꝓmptitudinē ex
pressiue sed ob discretionē i discernēdo
cū aūt ꝓplacet ei quadragīa ānoꝝ
ei tempꝰ ascendit i cor eius ut uisi
taret fratres suos filios isr'. i. terrā

ll fuit

gressen ut i molestissia seruitute pe
litos cõsolaret. condoluit ei eis tã
pissimꝰ. Et cũ vidisset quẽdã hebreũ
iniuriã pacere ab egipcio fecit
vlcionẽ ei & iniuriã sustinebat per
cusso egipcio. i. iniuriã hebreo vltꝰ &
terrificando iniuriãtẽ egipciũ in quo
facto aliq dicũt eũ peccasse aly vo
affirmãt q nõ. qã ita deo reuelante
cognouit q liberatricꝫ erat filios i
srahel de egipto. sicꝫ cognouit se
ostensũ a deo defensore ꝓpli isrl
sedm qd subdit. Estimabat aũt i
telligẽ fratres. puta hebreos. q deꝰ
p manũ. i. ministerium et vtilitatem
ipsiꝫ daret salutẽ. i. liberationẽ de
mambꝫ egipciorũ. sed illi
i hebreis. at illi nõ intellexerũt. i.
nõ cõsiderauerũt hoc. Sequitur vẽ
die. nã immediate ut immediate pcs
dicẽs occidit egipciũ. apparuit
illis litiganibꝰ. i. duobꝰ hebreis mi
cẽtibꝰ. et reconciliabat. i. pacificãs
tonatꝰ. dicẽs pacem dicẽs.
Viri fratres estis. qã de eode sanc
abrahe ysaac et iacob. vt ꝑ nomẽ
sunt altercantes. Quasi diceret ei
fratres sitis vng altri benefacere debe
bat. iniustũ & ergo q vng alium lede
hoc et cetera. Quibus ibi ꝑsentia re
ligio sib et dei cultus mꝰ se cõtendẽ
bꝰ & dicebã. Quis at iniuriã faciebat
proximo suo heinco repulit eũ dicẽs
Quis te cõstituit pncipẽ & iudicẽ
sup nos. Quasi dicat. cur q̃ ad
te nõ spectat ꝓsumis atꝫ indebita
tibi auctꝰ vsurpas. Nũquid vis
fuit hir homo & cauratiua i cepa
te occidere quẽ heri tulit et pie argue
mentis & loth eos lenit increpanti

lacta sunt. Egressꝰ ab ut aduena nũc
ut iudicẽs. Nũq̃ mihi occidere tu me vis q̃
admodũ interfecisti egipciũ. Huic
pissimo hoi assũnt qui secretaria
lieꝫ ꝓpalat ex passibꝰ eũ admonẽt
reprehendisse seruitutẽ punisse ab eo
fugit at moyses i verbo ista. i. audi
to hoc verbo et rogmto q̃ pharao id ꝓ
cupisset qui et volunt occidere moysen
fugit. et factꝰ & aduena i terra ma
dian. habitãs ibi cũ ietro sacerdote
madia. vbi genuit duos filios. s.
gersan et eliezer de sephora filia ie
thro. Et explens anis quadragita.
a tpe fuge ꝑfecte. apparuit illi i de
serto montis synai. i. qã tulia solitu
dine sitꝰ & mõtis synai. Cui ei moyses
mirabatur mirãte. quã pauit. ad tuꝰ
radicem et vasset. & admirãte dei
verbꝰ. viz synai. Stãtes montis dicit
oculis suis montis synai. et medii vnus
ꝑ alios ponit. apparuit eis angelꝰ. tñ
ipsa dei et ipsa loquens ad moy
sen. ꝑcto quodã signo subiit. q̃ dñs appa
ruit ei i igne flamme rubi. qã de me
dio ignis quo rubꝰ videbat ardere
angelꝰ moysi loquebat. & deo quez m
igne apparuit qã ut diuinũ dyonisi
us docet maxima habet cognitiõna
cũ spiritalibꝰ rebꝰ. vnde suo splendo
ris simplicitate. angelica natũ pu
ritate et sapiẽtia signat. Et merito
ob id i igne splendoris nominat.
nec obstat rubi apparuit aduisi
nadii q̃ filii isrl i igne tribulatiõ
nis que i egipto patiebãtur purga
rent nõ existimauit. Moyses at
videns rubũ igne ardere. admiratꝰ
accessit. vt visa. scil. s. rubi igne
non lederent qui facultꝰ i flamma. et
accedere illo. ut cõsideret. facta &

ignis

ad eū vox dñi. ꝙ ā gelū loquēte
dicēte. Ego sū deꝰ patrū tuorū. deꝰ
abraha deꝰ. deꝰ ysaac et deꝰ iacob.
Tremefactꝰ aūt moyses. ex allocutio
ne et solita tuba. ā gelica et exp̄ssa
maiestate diuine. Talēq; ei visione
et allocutionē magnā parere ratione
t̄ meta et tempꝰ. nō audebat
cōsiderare. et rubū seu ignē illū aspi
cere exp̄ssiꝰ factū. Hā et talēs altera
cōes p̄mo ipedierūt ne ultra ibidē ꝑmit
terēt cōsistere. q̄admodū ꝓphetā daniele.
ꝙ ad ezechielē dñi aūt sta sup̄ pedes
tuos et loquiar tecū. Dixit aūt illi deꝰ
solue et exue te depone. calciamēta
pedū tuoꝝ. ex rationē subdit. locꝰ en
t̄ quo stas terra sc̄a est. et sanctificata
sm ad aliqd̄ sāū deputata. q̄ p̄nā
dei seu ā gelī. et ꝑ hoc ista aliqua
sāssima opa erāt paulop̄ dicta ꝑ
da. q̄n. s. t̄ mōtē synai data ē lex et
usq; t̄ p̄nē ē dr̄ locꝰ cultui diuino et
religiosoꝝ cenobiū. Fuit aūt ut dixi
ānq̄ et ꝑ seruī ꝑ ualeāt cōsuetudo
nō migrādi loca sc̄a n̄ pedibꝰ nudis
q̄d̄ mīe vsꝰ sacrarū obs̄uare dicit
ip̄se dñs ayt Videns vidi. oculo
miserioꝝdie. afflictionē ꝓpli mei q̄
est i egipto. qui fuit ꝓprie deus non
solū p̄ creationē ut cetēi sed ꝑ electi
onē. Ista vō ingeminatio t̄ loqle
do quā dixit videns vidi. nō cōsueta
et frequēs t̄ scripturis veteribꝰ ꝑ
tamen. et gemitū eoꝝ audiui. ꝙ cog
noui. et descendi liberare eos. An
gelū aūt hic ꝓprie ꝑ eum loquitur
descendit. deꝰ aūt cū t̄ excelsi stripa
bilis tractabilisq; cōsistat nō cōpetit
localiter descendere nec moueri sed
se. sp̄ualiq; sui effectꝰ hic erat sibi ꝑ
attribuit. Ita q̄libꝰ vbiq; sit ubi
sp̄ualit esse assūt ubi sp̄aliter
opat. et nūc veni. metaliq; accessu
p̄ obediēnā te in subiectō. mittā te
t̄ egiptū. ad educendū me filios isr̄l
de egipto. 3° plenā cognitā. Hinc
moysen qui negauerat deū sibi
cōstituit ꝓtectorē. Indicat sup̄ nos
stupēda ista dixit q̄ vnq̄ dī negauit
nūc vō pluraliter aut q̄ negauit
erit. Aut g̃ nūc ponit pluāliter mihi
et singulāl sicut frequēt scr̄ip̄tura
aut vnquāq; ecclesie habuit et fau
tores qui ide ē ipse. vbi. signis.
seu factis dixerit. Ista deꝰ p̄ma
p̄ isr̄aelitica plebis et redemptio
ne eoꝝ de seruitute egipti nullis eis
malis. et plāctu et cooptatus ā deo ā
uocauit illū t̄ rubū. Ista q̄ ā gelq; illa
t̄ oribꝰ affuit moysi. et forte erat
michael qui p̄ceptor ejusdē synago
ge. uel aliq; ā gelq; eq̄ representāt ꝑ
sonā. Hinc moyses admirat illoꝝ vi
filios isr̄l. de egipto fiāt tā signa et
iudicia t̄ terra egipti t̄ mari rubro et
t̄ deserto āmq; q̄ dragmata. q̄ etiā
libro eiusdē. lectiua et numerosa
copiosa cōscripta sūt. Hinc ē moyses
qui dixit filiis isr̄l. ꝓphetabit vo
bis fusc̄itabit deꝰ de fratribꝰ vrīs
tis me ipso audiētis. Hanc autē
tātā sup̄ ceteros 3° sanctos patres diuini
estatis ibidē expositā. Hinc moyses ē
ā fuit t̄ ecclā. t̄ collectōe ip̄sius
dei colendi. Quādiu enim cultus ecclā
a synagoga distinguit̄ tā ut ꝓpriū
eiꝰ collectio nūcupet̄ ecclā. Vniuersi
tas ecclā iudeoꝝ congregatio appellat̄
ecclā vt 3° regū Hinc dixit salomon ē
ui ecclē israhel. t̄ solitudine. q̄ ecclā
int̄ egiptū et terrā promissionis. Ad
ā gelo qui loquebat ei t̄ mōte synai.

tã ante eductionẽ israhel ex egipto
q̃ postea i legis latione. et eli pbe
nitꝰ. qui accepit vbā vite. i sacrarij
scripturā dare nobis. vel vba vita sūt
legis scripta. p̃ obseruandā autē
horū scripturē ac ꝓceptorū vitā grē cō
mat̃ et vitā glie obtinet. q̃ illud
dicit. 8° ꝓ nō in solo pane viuit hō
sed i oi verbo qđ egreditꝰ dē ore dei
Cum noluerunt prēbere. q̃ maduri
tē eorū ac triū. nā pces et fre
quēt caballos fuerūt. sed repulerūt
eū. vba eis sūdo. et ansi sūt cor
dibꝰ suis. a deo et moyse reducẽtes ma
te i egptū. q̃ illud nūciū iq̃ cōsti
tuamꝰ nobis ducē et reuertamur i e
gyptū. Dixerūt ad aaron fac nob deos
qui p̃cedant nos. putabāt nāq; in ydolis
aliq̃ esse vitale ac intellectuale et
tm̄ q̃ stultū fuit hoc vbi. q̃ di aaron
nō sufficiat eis ꝓdicta. q̃bus ipe potuit
facē deos se ad ducendū efficaciores.
moysi di huic qui eduxit nos de tra
egipti nescimus qđ factū sit ei. i quid
sibi contigerit. Hoc dicebāt q̃n moy
ses ꝓlixa mora fecit i sumitate
montis synai cū angelo q̃n q̃dragīta
diebꝰ remansit et legē suscepit.
et vitulū fecerūt i illis diebꝰ. Nā
ad ꝓpriā ipsorū istantiā et ꝑ
suasionē aaron fecerūt aureū i ig
ne et ope fusorio egressū. vitulū si
militudo. et obtulerūt hostias sīla
cheo. sicut exodi. 32 habet. surge
tes mane obtulerūt holocausta et
victimas pacifica. et letabant i ope
bꝰ manuū suarū. i i ydolatrijs nel
sacrilegijs et ꝑ hoc fato silachis. dicētes
ish sūt dñe tui israel q̃ te eduxerūt de
terra egipti. Vide p allegatū fuit
caplō. sedit ꝑplus maduce et bibe
ſſeiug sua causa est effectus p̃stantia
et surrexerunt ludē. Conuertit aūt
deꝰ et i malā vertā p̃misit q̃dmod
fecit i pbꝰ. Conuertit eos deus ut
dicat ꝑplus eius. et tradidit eos. p̃
missiue. seruire militie celi. videlicet
stellis et duob duodecim signis atq;
planetis qđ q̃ regū possūt sub
rege manasse fecisse legit. Secun
scripturā et de nideos ydolatrijs libꝰ
q̃ habetur. f. amos. 5° cuius liber primus
ad totale librū ꝓphē duodecim ꝓphe
tarū de quo stephan loqt. Numquid
victimas et hostias obtulistis mihi de
serto quadraginta annis domꝰ israhel
Circa hoc dicit hieronimꝰ beda et
glosa sup amos q̃ ex eo tpe quo filij
isrl adorauerūt vitulū aureū victi
mis obtulerūt hostias deo sed ydolis
et que deo obtulisse legūt nō volū
tate sed metu penarū ei obtulerūt
ꝓpter deꝰ voluntatē magis q̃ quia
aspnatꝰ nō reputat sibi illa obla
ta. Alij dicūt q̃ primo. vnaq; pgenies
tēpꝰ aliqua deo deuota sacrificia ob
tulerūt viz i dedicatiōe tabernaculi
et dedicatiōe aaron filiorūq; eius.
Quia tñ deo sacrificia victimasq; dño obtulerūt q̃ sup sacrificijs offēn
dibꝰ deꝰ p moysen dispensauit cū eis
sicut et de circūcisiōe dilatiōe p̃ter
terrū motū mibis et q̃ q̃ modo
cū ē p mchilo computat̃ aut dicit
nō obtulisse deo victimas i illa tēpꝰ
quo i deserto fuerūt. Delyre opi
nionibꝰ plena diui sup amos. Et
susceptis tabernaculū moloch. i
phamū ydoli nouā moloch appella
tū ad hoc affectu et illud ydolū colue
runt. q̃ pgressū terre chanaā
facisse legūtur. et sydera dei vestri
remphan. i stellā matutina puta

rēi scriptione nī pariē valeat. Aut
quis loq; ve q̄ cōiugiū mee. i. i mulla
ve ego me cōtineor q̄sto et cēi scri
bor et si i alijs q̄ ecclē dicat deus
ē p effectū. ipe vō i scipo quiescat
qa ipse sibi est finis nullig; egeat
et in scipso plene beatꝰ ē. Hoc est
salomō templo suo cōstructo p̄fessꝰ
est deo. si celū i q̄ et celi celoꝝ tē ca
pere nequit q̄ tōmagis domꝰ hec qua
edificaui. Nōne manꝰ i ōipotēcia.
mea fecit hec oīa. ideo oībꝰ excelsa
sublimior nec digat loc. sicut nec
ante oīm creationē. et nūc ubi et
tūc. q̄ admodū tūc vbi et nūc. nec
i se aliquomo ē variata sī p̄dicationi
dulcitate ē ex p̄te effectuū. ¶ Con
sequēs zelo equitatis i vehit cōtēptoꝝ
diuinoꝝ et legū suāsa diuinitꝰ datarū
fatet. Dura cervice. i. mēte i dura
sicut et moyses deutē dixit durissime
cervicis es ppl̄e. et rursꝰ ex ipso cō
tentione tua et cervice tua durissima
et incircūcisi corde. a viris. tuis q̄ vinis
plein estis. et auribꝰ. a vobis p̄sidet
spūs q̄. ihēmie nono habet. Omnes
gentes hūt ppucium. diē aut domꝰ isrl'
nō circūcisi sūt corde. et ut ezechielis
et circūcidimini et auferte ppucia
cordiū vestrōꝝ. vos semp restitistis
spūi sō. ex instinctu nō p̄sequendo
et verbis scōrū ab ipo victorioꝝ cō
tradicendo. sicut et p̄res vri. quoꝝ
nō solū cruēs ppagatiōe sī et p̄ua
tis imitatiōe filij estis. Quē ipse
cruci nō fuit p̄secutus p̄res vri. quasi
dicat oēs uel pene oēs fuit p̄secuti
et occiderūt eos q̄ p̄nūciauerūt de
aduētu iusti. vi; ypi qui p excellē
tia iusti vocat. quippe i quo nulla
vnq; iustitia fuit q̄ penā nō fecit
nec tuctꝰ ē dolꝰ in ore eius. Essen
cialit quoq; iustꝰ fuit et iustitie
sedi diuinā exerit naturā. Deat
petrus iustitia q̄dā ē sedis q̄ i
iustitia opponit iustitie que ē vēri
tatis et ōis vēri. Nōnulli vniuersoꝝ pro
phetaꝝ interfecerūt sī quasdā vt
ysaiā ezechielē ihēmiā. amos. za
chariā filiū barachie seruatorē.
et q vos nūc p̄ditores et hōicide fuistis
Quia eū traditorē eius fraudulenter
de eius morte tractastis et p manus
militū feristis ernistis eūdē. Q̄
quata fuit hec sīa viri constātia. q̄
ta fidei fortitudo. quāta ardoris amo
ris. q̄ta p̄mptitudo ad moriendū
p ypo. quāta zelꝰ iustitie. quāta
securitas atq; tranquillitas mētis.
ad hec oīa gloriosissimi artifices
sūmi. paduit spūs sctꝰ. qui actē
pristis p moysen legē. dāta i synai
i dispositione angelorū. i. p eorū ob
sequiū deo p̄nūpabat̄ excellēte. et
nō custodistis eā. Ex hoc datur
q̄ i datione legis plures angeli visi
et obscenū sit. q̄ uis de uno tm̄ de
principali fiat mōysen mētione
Unde ad galatas aut apl̄us. Lex
ordinata ē p angelos i manu me
diatoris. Audientes aut hec. ver
ba iuste increpatiōis et rationabil'
accusatiōis. victoriose q̄ informatio
nis. dissecabant̄ cordibꝰ suis. i. va
riis modis secabant et mutuo se q̄si
diuidebant ac rūpebant. q̄dmodū
mala olla i igne posita excipit et
exulat. q̄ supbi i parentes et ri
gidiores erant. quoꝝ p̄ua stultē
p etisantā multi sequūt qui dura
cervice arguēte corripit atque
rationabilis cōvincēte cōplacuit

cntē et indignant. et stridebant
dentibꝫ ī eū. ita ꝙ mīstat rabidi ca
nis medū furoꝛ formidēq; ostēde
bāt. ¶ Ille aūt cū stephano ple
nus spū scō. intēdēs in cēlū ꝛ scō sedētē
ī toto iſto cōflictu mirabilit̄ exaūt
et grē plenitudo ī martiriō q̄d ē
actiū excitatus efficax spāliť augmentat̄. vidēdō ī cēlū. oculis
mētis et corpis tēp addesideratiſ
sīmā patriā qua fuit mox ī grē
surg. vidit gloriā dei. ītuitiua bti
tudinē et mercedē sibi parātē deꝫ
sibi ostendit fīgustareq; facit. et
ihesū stantē a dextris virtutū dei
Verba ista pensando videor michi
audire tonitruū cōdā ī hoc bātiſſi
mi martiris excellētiā digne mi
rēt. quib⁹ huiꝰ visiōis magnificē
ppōnat ālitatē. q̄ demū ī hac
vē diuine maiestatis pietatē sanc
tollaudat. ¶ Itaq; vidit gloriā dei. i
deū gloriosū seu maiestatē. felici
tatē et excellētiā eiꝰ. ℣. quod vidit
p fidē ā p speꝫ. Et dicit no mihi
q̄ mōtialia vidit deū p speꝫ
seu diuinā essēciā et hanc. sicut bti
ī pria quēadmodū dant ā moyſi
et paulo videre deū p speꝫ sine
diuinā essēciā ī hac vita sentiū
augustinꝰ. Verū cōtra hoc alij sanc
apparuit obiecit q̄d deꝫ aīt admoy
sen exodi xxxiij°. non videbit me homo
et vivit viuet. Cui ꝙ dicit doc
toꝛes cōtra q̄ nulla ī vita pīa vi
uēs vita humana vtpote sensibus
vtēs corporeis possit videre deū
p speꝫ ℣ ab oī creatura rōnis vsum
operatione et vsu suspendit. Hic
phang aūt hec videt sensibus
actualit̄ vtebat loquēs in deū
Hinc alij dicūt q̄ gloriā dei vidit
visione ymaginaria q̄admodū ysaias
ezechiel et micheas. Iohannes quoq;
ī apocalipſi et daniel ī quoꝝ oīm
viuit ymaginacia. fuit p angelū ef
fīgies quēdā formata diuine maiſ
tatis repsentatiua. Certū dicit q̄
effīgies hēcamōi corpalibꝫ oculis
sī stephani fuit obiecta. sicut iohēs
baptista vidit ſpm̄ sctm̄ ī forma co
lūbe. diuina virtute potuit tale ad
extra formāl et ītrālo consistēs visū
stephāi ītuitiue. ℣ ad q̄ intēſi
et diuini dyonſij doctrina. Visio
dei anagogica q̄tat sublimior q̄
simbolica. ymaginaria ī visiō ad
simbolica pīnat. Ponq; cor q̄ vi
sio stephāi fuit anagogica pīna at
tellectualis sīl aduisiōne ſāctaſ
mariē. Cuius etiā ſāctē dauid dicit
nās habuit visiōēs sēm doctores.
Visio quoq; stephāi se medio modo ha
buit ad visionē vie p fidē et pīcē
p speꝫ. Erat aūt p splendidiſſima
quēdā ītradiationē ītuitiua atīne
q̄ lucē ī superiori pte aīe eiꝰ. imo
ī apice ītellectꝰ sicut ī contemplatiue
misticē theologie seu vnitiue sapiē
cie fiēi solet. ¶ In sup qualit̄ ihe
sū ī forma humana vidit. dicit qui
dā q̄ visq; stephāi diuina potēna
sic fuit conformatꝰ q̄ sua aīa et
ob penalitatē vidit ihesū ī celo em
pireo. Sed cū visio fiat intꝰ fusa
piendo magis q̄ extra mittendo. alij
astruūt q̄ corpꝰ xpi visū stephani
mutauit ī pīcē etatis xpi. aſtruūt
corpꝰ suū fuisse vidēi alongē sicut
de prope. imo cū corpꝰ glorificatū
plene subiectū sit aīe suē. ī pīcē aīe
gloriosē est vt ad libitū eiꝰ corpꝰ suū
alioꝝ visui ī multet nullꝰ ī multet
Visus aūt ēt stātē ihesū a dextris v

tutudes qui ꝑ sua vtq; ac fortitudo
sem ōmpotētia. Et qꝫ sedere ꝑ reg
nādꝫ ac imperātꝫ. stare aūt pug
nādꝫ et aduersādꝫ. marcq; euāgelis
ta scribit xpm a dextris dei sedentē.
et stephanꝫ vidit hūc stantē. nā ihe
sꝰ militē suū pugnādū eū qꝫ adiu
uat. et ait. Ecce video celos apertos
Hoc itelligendū ē cōtrō quo ī xpi
baptismo celi legunt apti. nō tā ꝙ
illa ī corruptibilia corpa sūt fracta su
dimissa. ꝫ ānq; mtuebꝫ oculi ab aspec
tu habitātꝫ ī celo nō impediebāt. Et
forsitā sō stephano apti apparuerūt
oculi eiꝰdā corporee cōmutatōne
desup a corpe xpi radiāte. sicut in
magnis ostensionibꝫ celi apti vi
dent. Et filiū hoīs a dextris virtutꝫ
dei. In quo enī oīm martirū alāta
et roborata sūt corda. oīm ꝙ fidelium for
titudo ē fides nō pauida. Exclamā
tēs aūt voce magna cōtinuerūt au
res suas. ne vba. sua estimatione
blasphemiā audirēt. zelū dei se habē
simulātes et ꝙ ītimā ꝓtinus va
stēs. scripturā sibi falsitatis obstrue
rūt cāb veritatis et veritatis tā sublī
mis ac sancte. Et ipsi fecerūt vnāīt
eū. ī pari malicia. nō ei ex caritate
fr̄a et fidelitate vnanimitas illa ꝓcas
sit. et crudelis eū ex dilectōe lapida
bat. ī quo se lex secundū putabant
sedm̄ quā blasphemi lapidādi erāt
extra castra. Et testes deposuerūt
vestimēta sua secūdm̄ pedes adolescētis
vocabāt saulū. Vt fuerūt testes
manifestū ꝙ stephanū de blasphemia
accusabāt inuenit. et pīm cōm eū lapi
des iacturi erūt. Nā ꝑ moysen dns
iussit vt mānq; testiū pīma esset sup
eū qui erat lapidandꝫ. Deinde vestes
suas exuerūt ne tactu illiꝰ ī qna
rent. et ita vt expeditiores ad
fortiter pugnādū atq; celeriter cur
rendū. Adolescēs vēdē hic postea
dictꝫ ē paulꝰ ꝙ alioꝝ vestes custo
diēs ãsi oēm̄ manibꝫ lapidabat. Et
lapidabāt stephanū īuocātē et di
cētē. dne ihesu suscipe spm̄ meū.
Hic et xpus dicebat. pat ī manꝫ
tuas cōmendo spm̄ meū. Positis ge
nibꝫ. et flexis. genibꝫ clamauit voce mag̃.
qa ex magno et ītimo caritatis affec
tu et ex cōpassione erāuit. dicēs
dne ne statuas illis hoc peccatū. i.
ignosce. Ecce pius se stabat ꝙ inter
fectoribꝫ suis tā crudelibꝫ genua
flectēs orauit. ī quo mirabilis pa
tiēna et ꝑfecta caritas declaratur.
et ex ipsis vbis nō ex alīs ī ordi
nata affectione ꝙ ex zelo iustitie aliꝫ
amoris magnitudine pendit. Hec
tā ē aūt stephani dictata et
opa xpi tā sublimia ꝙ cōformit
impleta qd̄ docuit xpus. Orate ꝓ
sequentibꝫ et calūpniantibꝫ vobis.
et sequit qd̄ egit ī cruce. pat ignosce
illis. Sed nichꝫ tam
sanctissima oratio stephani potuerat ī
fructuosa. nā ꝙ. imo exemplo
te pauli credit illustratꝫ. Et hoc cum
dixisset obdormiuit ī dno. nā de
corpis ocisione pergunt ad ꝓpriam
dulcissimā patriā. et felicit ꝙ
obdormiuit ī dno ꝙ ē cū ī suā
ī mēte claritatis assumptꝫ sit. ī mer
sit absorbenitꝫ abissū. Paulꝰ aūt
erat cōsentiēs nec illis. tā ꝑse
cutor ecclē ideo ꝓcepto culpe se
cūdm̄ qd̄ ipse postea docuit. quia
morte dignus fuit nō solū ꝙ fecit
sꝫ et ꝙ consentiebat facientibus.

stātem

Explanacio capli octaui. Facta est autem. Articulg octaui

Facta est aut illa die. q̃ lapidatg est stephanꝰ. psecutio magna ĩ ecc̃a que erat ĩ hierosolimis. Stephano nãq; qui pg aplos fuit vnꝰ de pmis ĩ fratribꝰ tẽ blasphemo ex tincto. surrexꝫ est furor pfidiꝝ indoctꝝ cõ cõuersos ex iudaismo reperiũtq; eos psequi atrociter et occi. dispulit uel pene occi seu notabiliores et famosiores. dispersi sunt. egredientes ihlm. p regiones iudee. s. diuersi tribꝰ. et samarie. i. decẽ tribꝰ. preter aplos. qui tẽ dmi gregis ancteꝫ fuerãt cõstancioreꝫ. Nec sine eorũ cõsilio et cõsensu ecclie abierunt. ymo ihoc ex pdocta sunt imitari dicẽtes. Cũ psecutus vos fuerit ĩ vna ciuitate fugite ad aliã. Deniq; dispsio ista occasio fuit salutis multorũ. dilatatoꝝ fidei me eos ad quos pueneruntdis persi. Vnde ad beda patet. dm mutuꝫ ad gradꝫ et tribulationibꝰ occasio fit ecclie euãgelij seminariũ. Constat quoꝫ ap ab exordio pmitie ecclie fides psecutionibꝰ nõ e minorata sed aucta. deo fidei veritate tuente. mẽtes et glorificante. aliasq; milies fuisset extincta. Cumq; eis cura et diligẽcia sepeliret. aut stephanũ viri timorati. qui fuerat ex iudaismo cõuersi. filiale habentes timorẽ ad deũ et erga eo sollicite cũ metu et reuerẽcia ambulãtes. quos ymitari debemꝰ. inter quos gamaliel fuerat fuisse. Vnde patet aut nõ pertꝫ ocs Ysaiam a ihlm tũc fugerunt sed aplos. et fecerunt planctũ magnũ sup eũ. Non ppter dapnũ occisi. ymo triumpho et glorificatõi eius cõgratulati nõ sunt. Sic ex desiderio martirii. tã dulcis et optimi fratris desiderãtes habẽ psentiã maxie cũ pmitiã ecclie adhuc erat tã parua. Fuit tãs cõsternatio in dauid defunctos suos ppter tã spectabiles valenter deplangere.

Circa hunc locũ scolastica habet hystoria. Dicit aplos videtur q̃ ad gẽtes essent postmodũ trãsituri ordinauerunt iacobũ alphei filiũ capitẽ ihlm solimorũ. et ipsi suscepit eum manu pie teg. iacobꝰ at iohannes ideo nõ a pauoribꝰ iudeis a tribꝰ aplis apicẽ hodie cõseruat. Saulꝰ aut deuastabat ecclesiã. i. xpianos psequebat. p domos eorũ. intrans ad quarẽ dicebat. viros et mulieres fideles. tradẽs trudebat ĩ custodiã. i. carcere. quo eis delictis eis ostendit q̃ nec etatis pepercit nec sexui. Verũ ignorãs ĩ crudelitate et feritate patriarcã suarũ traditionũ habitudinũq; emulator exitit. Qui q̃m dispersi erãt pertransibant predicãtes. in dea et samarie. euãgelizãtes. i. predicãtes verbũ dei. Consequẽter describit sacre lectionis scilicet diaconi septe predicatione et opa. Philippus aut qui supra legit statim pg stephanum diaconatũ electꝰ. descendit ad ciuitatẽ samarie. samaria nunc accipit non pro tota regione decem tribuũ sed pro ciuitate eius metropoli. predicabat illis xpm. intendebat aut trahere habitatores samarie. hec que a philippo dicebantur. vnanimit audientes et videntes signa que faciebat ex horlo et re ex his que iohis q̃ legunt monstratur ex samaritani hij prompti

fuerit ad suscipiendā eius gratiae legis
doctrinā. nā ibi habet quēadmodū re
gnauerit xp̄s ut apud eos maneret
et q̄ multi eorū crediderūt ī ipm dicē
tes. quia hic ē vere saluator mūdi.
Multi et eorū qui habebat spūs īmū
dos p̄ta obsessi. clamātes voce
magna exibāt. ab obsessis diaboli iuste
xp̄i potēt̄ expulsi. Quin aūt palma
et laudi tribuat fuit a philippo. facti
est ergo gaudiū magnū ī illa ciuitate
quia de sua illuminatōe. conuersione mi
morū curatōe cotidiq̄ beneficijs dei
magnifica fuit gauisi. Vir aūt quidam
nōie symō qui ante fuerāt ī ciuitate mul
tos samarie magis seductos gētē samari
dicēs se ee aliquē magnū. s. aut vatē
seu filiū dei uel xp̄m. cui adsentabāt
oēs a mīmo vsq; ad maiorē. vtēte. vsq; ad mīmi
mi dicentes hic ē virtus dei que dicitur
magna. Ma ip̄m vero que erāt magi
ca fecat putabāt q̄ esset filius dei et vir
tus eius. q̄admodū de xp̄o ayt aplus.
Iudeis quidē signū petūt et grēci sapiē
tiā. Symo aūt scribit ihēmnō symon
hic ī tāta p̄cipit superbia ut diceret
ego sū sermo dei. ego virtus dei ego
omnipotēs. Attendebāt aūt eū ppt̄ q̄ dīu
to tpe magnis sub dematasset. ī me
tis vēdicino suasset. eos. Cui aūte
credidisset philippo. q̄ aūt credidērāt
symōi. et ī nōie ihu xp̄i baptizati sūt
viri ac mulieres tunc symo et ipē cre
didit. Alia dicūt q̄ ad tēpus vere cre
didit. Sz ipē ad vomitū redijt. In scolas
tica aūt historia fertur q̄ ficte credidit
et ficte baptisma susceperit. vt philippo familiaritē adhereēdo a ipso dis
ceret artē talia signa agendi qualia
philippus fecit. Vnde beda hic ayt. ut
beati philippi verbis et virtute demū
(ex falsa pro veris suscepere

tis vacarit dño credidit. nichil q̄ma
gis credibile ē credēs se quoq; ad
baptisma suscipēt simulauit. Vt qui
laudib⁹ erat amantissimus ut xp̄m
se credi velit vt narrat hystore. ar
tes ab eo quib⁹ miracula facere discēt
q̄ deīnā successores eius facerent. q̄ au
toris sui malignos artibus ipsum et
ecclesiā qualibz arte ingredi et baptis
ma fidei solū erat. Et cū baptizatus
esset adhęrebat philippo. mō p̄dicto
ēst ūt cōsuetudo scripture rē gestam
narrāt eo mō quo ei fiat ab ōmibus
fidei putabat ut ayt ihēmnō. Vi
dēs enā signa et virtutes magnas
et p̄data valde miracula. fieri p̄ phi
lippū aliq̄ ipse nisi p̄ facta quoniā stu
pēs admirabat. maiorā fieri vere q̄
ipse faceāt ficte. Cū aūt audisset
apli q̄ erāt ihēsolimis q̄ recepisset
samaria vbi dei. hoc ei credentes
philippo iste ī mīa aūt eius. rogabāt ut
quida eorū venirēt samariā ad ipo
nēdū manū manū baptisatis q̄nq;
ī signo visibili recepēt spūm sanctū. Nā
nūq̄ ipone baptizatis fuit officiū
aplōrū sicut et nūc epōrū qui sūt sue
cessores illorū. Ex quibus constat q̄ ī
philippo isto nō fuit aplus. Miserūt
ad eos petrū et iohānē. Si alius apli
miserat hos duos pnūpales aplos.
cur arrius fingit vnigenitū dei filiū
patri ee minorē q̄ a patre ē missus
cum tū venisset orauerūt p ipsis
ut accipēt spūm scm. Et signo sensi
bili vt in dono ei gratie. nōdū enī
ī quēq; illorū venerat. Et signo visi
bili. Visibiliter ny venit ī eos. q̄ ī bap
tismo receperāt remissionē et gratiā
in substātia sicut nūc baptizati recipiūt
sed baptizati tm erāt ī nōie dñi ihū

dr̄ ait tñ) refertur ad nomē baptiza
ti. vt sit sensꝰ q̄ sic erāt baptizati q̄
nōdū ēt signo sensibili sām) sēm) e
rāt sortiti. i. ēt signo sensibili dē
monstrāte spūs sc̄i infusionē. Quod
aut et quo sensu i p̄milia ecc̄ia fie
bat baptisma i nomē dñi ihū xp̄i dicit
2° capl̄o. Tūc imponebāt manꝰ sup
illos et accipiebāt spūm sc̄m. ēt sic
no visibili sicut nūc dicti ē et ēt
plēnius grē ampliorē sēm q̄d ma
gis ad mōm ad hoc p̄ manꝰ deuoto
nē sē disposuerūt. Cū vidisset aūt
symō q̄ p̄ impositionē manꝰ ap̄lōr
daret spūs sc̄i ēt hmōi signo
visibili. obtulit eis. vz petrō ecc
hām. pecuniā dicēs. Date et mihi
hanc p̄tātē vt cui cūq; imposuerō ma
nꝰ accipiat spūm sc̄m. In hoc multū
plicat symō iste peccauit. nā et
cupiditate lucri voluit hāc p̄tātē
mercāli q̄si rē ipse emptā p̄dicē
alijs quos venūdaret et p̄ lucriuma
nꝰ ponēt. Vtē q̄ p̄ tpāli spūale
bonū emē affectauit. Hinc a symo
ne iste symoniā nocāt. qui p̄ tpā
li spūale emūt et vendūt. Cui cōā
dāt p̄ūt gyezite a gyezi ministro he
lyse q̄ a naamā syro suscepit pecuniā
p̄ bīno curatōis ale p̄ia. Petrus
aūt dixit ad eū. Zelotypus ēt fu
turis obuiat p̄ceptis. pecunia tua
tēcū sit i p̄ditionē. i. ēā nolo q̄ mīstīs
ē te tū ēā perire. Nolo tū sanct
uiri maled. tū maledictionib; sm̄ai
p̄ferit. nō affectu vltionis q̄si ultus
id agat. qui dōnū dei spūale q̄d
i baptismo confert. existimasti pe
cuniā possideri. q̄si esset tā vile ut
tpālibꝰ cōparet. Hinc ait salua
tor. gratis accepistis gratis date.
nō ē tibi pars neq; sors. i. salubris e
ūēq;. i. sermone isto. vt s. ad manū
marci i positionē detur spūs sc̄us.
Vel i. sermone isto. i. i p̄tāte hāc dā
di spūm sc̄m. Cor ē tūū nō est rectū
coram deo. sed puersū et cupidū ad
deū reuelāte petro cognouit. et p̄
opē symōis ad pēsauit. Pēitentiā
ergo age ab hac nēq̄a tua et roga
deū si forte remittat tibi hāc cogi
tatōis cordis tui. q̄ cogitasti cū con
sensu. pecuniā sic offerre. Dr̄ aūt
petrus si forte. nō ideo ait q̄ p̄mus sy
mōis fuit. vēm ut ostenderet si ullā
pēitere nō potuit ēt admittendi p̄ gra
uissimus fuit. Valet aliq̄ dicit q̄
i spū vidit symonē pēitentiā nō ac
tūrū admonuit tñ eū ad hoc sicut sui
fuit officij. in felle. i. amaritudine.
i. obliqua atq; nēq̄ssima intentione
ad gehēnale amaritudinē deducēte
et obligatione p̄ti. i. reatu dāpna
tōis seu pūnitate ad miserās obligā
te. Videō. i. cōsideranter. dicit spūs
sc̄us i spē solubē descendit ut eos
qui se ad p̄ volūt simplices et sua
ues ēē deberē doceret. Neq; qui
fel amaritudīs i corde reseruat qua
dāb; baptizatꝰ sit nō ē ñ reatus sue
vitalis absolutꝰ ēt quasi ad p̄fectū ho
ra baptizandi purgatꝰ moy a tricor
dem sapēplinā est oppressꝰ.
Frustra agit spūs sc̄us grauiā temptat
acquirē qui sāse mōdā curāa nō
curat q̄uerē. Hinc scriptū ē eccl
2°. nō est sensꝰ vbi habundat amā
tudo. et ad hebreos 12° Pacē q̄rāte cū
omnib; sursū gemmās i p̄diat
et p illā i q̄rent multi. Respondēs
aūt symō dixit. Precāmi vos p me
ad dñm vt nichil veniat sup me hoꝝ

que dixisse. et ne peccet hec ita ad damnationem imputant. Intendit impij verba similiter pretendens meta presentis vite sa. at prose orat ac sibi iniosa precantes dei amore a se alos iustos timoe pe nari. Est ei qui neget se humiliat et mi nora ei plana fiat dolo. Sic achaz dixit ad ysaia. non temptabo dm et non tentabo ei futuri spossidit. et illiquide. si petra et hoc ab. testificat verbis ac miraculis veri et testan eloquia vbi deu credibat in hierosolima et multos ciuitatibus samaritanorum e magelizabat. predicado i verbis p se uertebant. Angelo aut dm lo cuto ad philippu dyaconu dicens. Surge et vade contra meridiem. i versus plagam australem. ad viam que descendit ab hierusalem i gazam. Hec. s. gaza deserta loquor. et deserta. i. destructa. hoc dicit ad differentiam alie gaze que fuit i alio loco postquam gaze destructione edifi cata i terra philistiim. Et surgens abiit. pronpta obedie nec causa inqui sitionis querens. Quo i formamur ut sub dm superiorib[us] sine superflua i quisitione obediat. Imo oi sit subditi patribus suis et alis in his que ill' irrationabilia nec inutilia videbant obedire debeant. Et ecce vir ethiops eu nuchus potens tandacis regine ethiopie. Hermogenes hic iste vir vocat abas virgine et de tribu qui tam studiosus in diuinis fuit quo dinis. tamen gaudio gloriosa diuine amore possedit vt aula regali deaurata relicta a finibus terre ad templum hierusalem properaret. Eu nuchus quoq[ue] vocat[ur] uel qui castratus uel ob pbitate morum et castitate ap

admodum ayt saluator. Fuit eunuchi a se castrauerunt propter regnum dei. Fuit autem custos thesaurorum regine ethiopum. et ut i scolastica ferunt hystoria cognoscendo fuit eunuchus custodie thesaurorum potentis. Beda quoq[ue] affirmat ipsum fuisse ethiopi nandi a feminis genitalia castratum tandacis nocabul. ex his pt intellecta eu nuchi sequit. qui erat super omnes gazas eius. i. thesaurorum. veniebat i turrim adorare i hierusalem. erat ei zelus veri dei cultor et ad iudaismum videt fuisse conuersus. qui ut subditur legit ysaiam prophetam. Vide prudenter et alios libros legibus ac pro phetarum habuerit. Iudei aut p mundi dispersi quosdam gentium hinc inde con uenerunt. et cetus tribus venerunt ad templum hierusalem deum suum adorare. deum quadmodum eam solebant. p[ro]pe legunt. qui dam gentilium venerunt ad diem festum. et in machabeorum narrat. qui templum hierusalem fuit per totum orbem venerabile et fa mosum. Et reuertebat de templo ad propria sedes suas turpiter sua legebat ysaiam prophetam. Dixit autem spiritus philippo. Hoc de locutione interna ac cepit beda. potestas per spiritum hoc lo co intelligi angelo qui palo paulo ante locuti fuit philippo. Et ne spiritus sanctus cuiquam istructu ageret philippo. accede et adiunge te ad curruum istum. Accurrens aut philippus audiuit eum legentem ysaiam prophetam et dixit. putas ne intelligis que legis. Et dixit quo possum nisi aliquis ostenderit mihi. Rogauit quam ligniam loquebat is ad verum. Et de philippo no dubium est qui dominum iesum iam acceperat sicut apls. ideo potuit affari eunuchum i ligna illig. De eunucho mirum

est. an scivit ligua hebrea et an tex
tq ysaieque legit fuit vbis hebrai
cis scriptu an grecis. nā eo tpe trīsla
tio septuagīta fuit famosa. volent
at officiales regū et regnarū diuer
sas diste liguas. Rogauitq philip
pū ut ascenderet et sedat secū. eq
apparitu nepe philippi cōsiderauit
q vir esset religiosq. locu aut scrip
ture quā legebat erat. Tanq ouis ad
occisionē ducta ē. et sicut ouis coram
tondente se ē sine voce sic nō aperuit os
suū. Ista ad ihām de xpo ysaie pro
scripta fuit. Christq ē cui mā suetudi
nis ma mitate et tanq mitate ad lo
cū iuit supplicij. q̄uis pauassia q
dā verba i via ad multēs protulerit
Ipse est agnus de quo pdixit ioēs
bap. ecce agnus dei qui tollit pcta
mūdi. Cui ihāmie ꝛ pfitet. ego
quasi agnus innocēs q portat ad victi
mā alterq ipse. q̄si lugens et cotristatus
sic humiliabat. In humilitate iudiciū
eius sublatū ē. i. xpus ad obprobriū
te. paupertate et abiectione qua p
nobis accepit cōtemptus ē et iniuste
diudicatus seu iniusto iudicio spoliatus
Allegat aut ysaias scripturā hāc
sedm septuagīta trīslationē. Nostra
nō trīslatio habet sic. de angustia
et de iudicio sublatus est. i. de angu
stia penaq mortis et de iudicio quo
ab ipsis ad iudicatus ē morti. Vel de
iudicio quo electi sancti detinebant
i limbo. liberatus. xpus a morte re
surgēs et victor ascendēs ad patrē.
generationē eius qs enarrabit. quasi
dicat pferre enarrari et cōprehendi
nō valet. Quod de generatiōe xpi
eterna aut diuina certissimū est
Incarnationis quoq misteriū i com
prehensibile exstat nec effari quispiā
planare quo ineffabilis eternusq
deus de nouo sit de virgine natus. quo
diuina et humana natura i xpo p̄sona
tute sint vnite. qualiter clauso pdicti
vteri in suę generatiōe xpi spiritalis
vis multiplicato fidelium p baptismi
regenerationē ac fidei susceptionē
mira et minus. quemadmodū nāq mira
culū ē conversio mundi ad tā arduā
legē et incomprehensibilē fidē. et q
illū mundū p deo vano adorat q tam
turpissima morte occisus ē. hinc seq
tur. Quis tollet de tra vita eius. i. ipse
oriet et de homū p̄tra vitas eos
sorte auferet. nō casu si spōte sua
dispositione q huic passui ysaie legit
eunuchus vt hac occasiōe conueniens
alterius familia duceret ad fidē. Philippus
deus aut p eunuchū philippo dixit
Obsecro te de quo pheta dicit hoc
de se an de alio aliquo. q magna fuit
studiositas hoc gentilis et eius diligentia
nram confundit pigritia qua sacra
scriptura negligimus discere. Ille
vrō aut philippus os suum. tm ordina
te et sapiēt at de magno mysterio loqu
tus. et incipiēs a scriptura ista euan
gelizauit illi ihesum. quid deus esset
credendū. et diuersitas p via nō pe
destres qā currus sedebat. si tamen
p viā qā vehiculo illo transsiens viā
venerit ad quādā aquā. Et erat ei
nuncius qui me prohibet baptizari. q̄
dicat rationabilia impedimenta non
obstiterit. Dixit aut ei philippus. si
credis ex toto corde. i. fallacia tua
totaliter subtracta fidei et nullatenus
dubitatio de fidei veritate. licet. tu
baptizari. Hinc adulti dū baptizā
di sunt fides sua p̄fitent. et in fonte

bg aut respondet lenatas de fore. Et respondeb ayt credo dei filiu esse ihesu. Et mssit stare curru et descendert vterq; in aqua et baptizauit eu. Eunuchg vnq; magna secu fa milia habuit. nec hystoria illis semi dae actuali erubuit dn corpa deo ppriis vacuendabat pcib. Quo co fundit q hoiem magis ay deu cue rent d verem aspectu. Ut aut ascen disset de aqua spus dn rapuit philippu. i. de loco illo subito ad aliu mi rabilit trastulit Et p spm dn hom angelus du ralligit Et ipe filg qd i daniele de habacuc scribit qualit angelg de iudea i babilone tulerit cu pulo cuius sui. Quida ua p spm dn spm suu arripuit. sz p miu e me lig. Et subiecta appa creatura fent hor omnipotena spus su Et aplg no vidit eu eunuchg. Expleta di atz celarito motu disparuit Deinq; to tu hoc ad confirmatione fidei i eunu cho factu est pactu est. vt pta mi rabile rapti scirat eunuchg q; diui no mutu ad ipm devenit Et ipe cre dibile q philippg dum eunuchu ia credenti ascd angelo i pcipe vanis sbat aut p via sua gradeb. i. cu iuuenib; et ingenti vtestit lenia q tata cura se fundea a deu pietate et gna esset cupta Nec dubiu qn spus suus singulari consolatione p fectoe et gna cor eq ipleuerit. Et forte uerso ad ipa quo sda sue gne sent principes cos intendo ad xpm. philippg aut i vanty ciuitate to. forte usq ad illa philistinoru ui cos trastulit eu spus dn. et p trast ctos angelg audit ciuitatu cuctos quas hebat i via obuias sibi. donec

veniret cesaream. s. palestine i q habuit dnm quem ut asserit beda usq hodie demonstrat. cubicularii q quor filiarii eius virginu qui hanssa eus de quibus mstra habetur. sz de mstratione illa puto ad tempus pti tui referenda. amen vt ia iti sit nesso nesso . . .

Explanacio capli nom Saulg adhuc spirans. Articulg nong

Quia principium precedentis capli dixit lucas. saulg adhuc deuastabat ecclam nunc ad illud verbum suum commutat ipse quit qd incepit. Saulg adhuc spirans minarum et cedis. i. minas et pssiones ecclie xpi sue effu dans. i discipulos dni. accessit ad principem sacerdotu et petijt ab eo epistolas defferendas a se. i damasci ad synagogas. i. iudeorum congregatio nes ubi manentes. vt si quos inuenet hui vie. scilicet legis. viros ac mulieres vinctos perduceret ierusalem. ut ibi iuxta decretu ponticias punirent Et cu iter ageret contigit ut appropinquaret damasco. Et subito circu fulsit eu lux de celo. Fuit aut lux ista sensibilis qua viderunt gradientes cu paulo ut ipse habet Et p circumfulgentia ista sensibile significabat q i intellectuali luce esset magnitudo pfundag eq nerdu quam ante papu. et eadem i tercia. s. pauge stupore et admiratione. nescimus ei qd dicat dixerit. aquid circumfulsit illa tanta pena atq insolita designat. Audiuit vocem dicente sibi. saule saule quidme psequeris. Dura est di lectio et vmtas xpi ad suos fideles

qui eccā mysticū corpꝰ ẽ vocant vt q̄ꝫ bonū ⁊ malū illis fuerit vni gratū sibi reputet factū. Quēad modū ⁊ euāgelio ayt ayt Jesu rimi et nō dedisti mi p̄ duceret. mudꝫ fm et nō operimini me. et ite ād'nm ego minimis sensus michi sanctus ⁊ et zacharie p̄dicat Qui tetigerit vos tanget pupillā oculi mei. ⁊ tragꝫ paulꝫ ꝑsm ⁊ fines mortis ꝑsequebat. ⁊ similit oēs q̄ alios ad vita trahit ⁊ scandalizant xp̄m ꝑsequunt. nā illas aperuit ara ꝓ paulꝫ sanguine sui fudit sal nator. ꝑ q̄d ait apl's ⁊ pectores ⁊ fratres et pruncipes ecclesiā eor infirmā ⁊ xp̄m patentes. Quidū q̄ uis ebdē. q̄ me tā potenē et subito ꝓstrasti. tā valide terruisti. Et ille. ego sū ihesꝫ nazarenꝰ quē tu ꝑsequeris. Nō dixit ego sū deus ego vim gentis dei sū ego sū ihesꝫ nazarenꝰ tñ dicat. ⁊ humilitate mecā assume et superbie tue squamas de pone. Quere ⁊ tibi contra stimulū calcitrare. Cum eōi stimulū calcitrat sapiēs nō stimulū ledit. et ꝙ forcia fortiꝫ q̄ recalcitrat eo se grius vulnerat. sili vmisit q̄ se xp̄o opponit cōtingit sibi eā nocere nō illi et quo magis illū ⁊ sanitū eo ipsū ipsing perire nostient ⁊ tragꝫ durū ē eōi stimulū calcitrare potenti resistere cui q̄ resistit nil ꝓficit si pnīa desint Et truncans corpe ac stupēs mīe dixit Domine q̄d me vis facē. Christus manifestatꝰ cognitꝰ et exp̄tꝰ q̄ paulo ante miter descendēs ⁊ lanies animauit mutatꝰ ⁊ vehemēs et de suo cōfusꝰ errore in ꝙ q̄ et carne eius mgens horrore cōtrusit. nouꝫ q̄ ⁊ vbā ꝑfecte conversionis ac plene obedientie ꝓmpsit dicēdo. Dñe quid me vis facere. tñ dicat. Tuū est ⁊ parare mesā parare. q̄ q̄ tibi placuerit tuere ad oia sū paratꝰ Hinc subditi superioribꝰ suis dicere debent Verū ut ait bernardꝰ plures sūt theologi q̄ bonꝰ prelatꝰ verba ꝑ quos deus operatur. quid vobis faciat ꝑ quos paulꝰ cepit deꝰ radio veritatis ꝑfundi et dñs ad eū sinere. adhuc ⁊ iacebat ꝓstratꝰ ⁊ terra. surge. erua ab erroribꝰ et pnīs. a tridentitate a capto ꝓposito vinoso. et ingredere civitatē. Damasci. et dicet tibi. aquo da discipulo. quid te oporteat facē Ipse verbis socialis vite eō meditatur et declarat q̄ quē a deo sūt ordinati q̄d q̄ voluntas dei sit ipi ab hoīe mstrari et q̄ voluerit saluari deuotos ac religiosos debeat visitā. audīe et sequi eorū cōsilia et doctrīa ⁊ sicut ait salomō ⁊ frat' qui adiuuat a fratre ꝙsi ciuitas munita. Vnde aūt qui comitabant eū eo stabāt stupefacti. de pauli ꝓstratione et humili locutione exclusus ꝙ luna diffusione. audierāt q̄dē vocē pauli nō xp̄i. sed in q̄d mstri assurgat paulꝰ ex ꝓpto. Viri qui mecū erant lumē quidē viderunt vocē audiendo nō dicit. aliq̄ loquebat mecū. neminē aūt videntes. ad quē paulꝰ sua verba dirigeret. supposito tñ et paulū viderūt. Surrexit aūt saulꝰ de terra apt̄is oculis nichil videbat. offusa tā splendoris lucis ⁊ qua oculos fuit. magis aūt mens capta ⁊ dei sui ꝙllo tota fuit occupata q̄ exteriorū cū sensu exercuit vsu. Ad manū aūt illū trahentes introduxerūt damascū.

In tm fuit ꝑ paulo corpalis natura
suis viribꝫ destituta ꝙ alteratione
moꝛis ꝓpoſis et cōtemplatois intꝫ
facta q̄ ꝑ ꝑſonā ꝓferꝛi nō potuit. Sic
et damel aut ad agelū. Dñe i visione
tua dissolute sut cōpagēs mee et michi
i me remāsit viriꝫ et erat tribꝫ die
bꝫ nō videꝫ. oculo corpali. atq̄ nīa
durauit neq̄ bibit. Tanta fuit ꝛeo
lenatio mētis ad deū q̄ vicēs sensi
tiua ac vegetatiua a suis actibꝫ fuerūt
suspense. Constat et q̄ quato diā i
teruallo ꝛeuerat cuꝛa opatōne vnꝫ
potuit tāto plꝰ tēpis ꝛationis potētiā
remittere. Nāmpe in fine hui⁹ tridui
credit rapt⁹ fuisse usq̄ ad tertiū celi ui
dereq̄ deū ꝑ ſpēm et audisse arcā
na verba que nō licet homini loqui. Qđ
modū i⁹ ad ꝓximū ꝓtestat epla
in qua ꝑ ea credit triduo tradit⁹ a spū
sancto euāgelia didicisse q̄ ut ait ad
galathas Neq̄ ab homine neq̄ ꝑ hoīem accepi illud neq̄ didici sz ꝑ reuelatōnē ih̄u
xpi. Erat at quida discipul⁹ damasci
nꝰ nōie ananyas. et dixit ad illū visu
dñs. i visione. forsitā ꝓpe sōpnī. A
nania. at ille ait. ecce ego dñe. Sic
quoq; deꝫ frequēter sicut i genesi legit
ad iacob i sōpno ꝑ angelū dixit iacob
iacob qui ꝛespondit assū. Et dñs adil
lū. surge et vade i vicū qui vocat
ꝛectꝫ et quaꝛe i domū iude saulū
nōie tharsensē. forte hospes pauli fu
erat. i iudee. paulꝰ quoq; appellat⁹
tharsensis q̄ a ciuitate tharse exierat
oriundꝰ. Ecce enī orat. Ait dñs ad
meas q̄ nō crudelitas sz deuotōis et
oratōis mētis ē. mutata est i alium vi
rū. facta de lupo agna de saulo supbo
humilis paulus. Porro cū paulus
a captu ꝓfato ad sensū redisset deo

gratias agēs cepit orare et vidꝛ
ipse paulꝰ i spūali ac ymaginaria
visione. virū nōie ananyā i domū
sē et ꝓponēta sibi manū ut visū
recipiat. Intꝛeq̄ ei ananyas corpaliter
ad paulū venit. dataq; adiecti i
spū paulo demōstrauit apparuitq;
paulo q̄ ananias manū sibi ꝓponeret
ut recuperet visū qđ et paulꝰ ꝓpe
re gestū est. Respondit ananias. Se
ruisse se volēs. Dñe audiui de mul
tis de viro hoc quāta mala. penalia.
fecerit sanctis tuis in ierlm et dñs ad
eū vade. i recipiq; qm̄ vas electionis
michi iste. i valde electus gr̄e recep
taculū. Est at cōsuetudo signa petere
ut ꝛe alicui⁹ susceptionis vas appellat
ut ꝓtet nōmē mei. i ꝓpterea i
simul. coꝛi genibꝫ et vigilijs et ꝑ
ſijs ipsi. Ego ei ostendā illi ꝙ pena
uerit nōie meo. f. s. primo ꝓpter mul
tas tribulationes ꝙ per vas electū et
penas tulit sanctis mei demū pa
riat filijs sanctis. Et abijt ananyas et
ꝓpone ei manū dixit. Saule frater
dñs ihēs misit me ut videas. corpa
liter. et impleaꝛis spū sco. i gra i
pleaꝛis habundanti. i susceptos bap
tismi i quo gra spūalis datur confer
tur. Et cōfestim ceciderūt ab oculis
eius tm squame. i macule quedā al
be similes lucernis piscis squamis
quas qđ dicit ꝓ oculis pauli tan
tas ab exercitus illo lumine ipm
cecare at visū. i visū oculoꝛū. ꝛe
cepit. et surgens baptizat⁹ ē. et
cū accepisset cibū cōfortat⁹ ē. cor
pore qđ ꝓpter expassū cōtempla
tionis fuit valde debilitat⁹. Fuit
at cū discipul⁹. s. apl⁹. q̄ erant

damasū ductꝰ ad eos p̄ annū.
p̄ dies aliquot cū discipulis. s. stat
p̄ baptismū. ī ecclesiā ingressꝰ cū
fiducia dicebat ihesū filiū dei
naturalē cōsubstātialē patri ac
oppugnabat. p̄ hoc sicut rabanus
dat paulꝰ cepit nō erubescendi
multā fidentiā ut patrē veritatis
stupebat. et eos q̄ eū audiebāt et
dicebat. Nonne hic est qui expugnabat
ī ihlm eos q̄ hoc nomē
istud et huc ad hoc venerat vt vinctos
illos p̄ nomē istud ī ierusalē ī da
masco ducat ad principes sacerdotū
Paulꝰ aūt magis ualescebat
ꝓbando. et loquendo que dei sunt
p̄ fidē ī xp̄o. et fortior sanctū ī ip
so p̄ualuit. Nā sicut petrꝰ gētium
noctat̄ fuit amicꝰ ut iustꝰ augetur
et cōfirmabat iudeos q̄ habitabāt
damasci. nā p̄ scripturas legis et
p̄phetarū eis mostrauit venisse me
ssiam nec quibat eis resistere. q̄ affir
mabat hic esse xp̄m̄ mundi saluato
rem. Cū aūt ip̄leti sunt dies multi
cōsilium fecerunt iudei ī damasco
manentes vt eū interficerent cui p̄
ratione resistere nō valebat. Volebāt
eū duris et grauibus p̄sequi eos
a quibꝰ vidaꝛgueꝝ. Nota aūt facta
fuit saulo illa p̄ fratrē ī mātione
uel reuelationē diuinā ī sidecoꝝ
custodiebāt aūt portas die ac da
masci die ac nocte. ministri p̄positi
damasci. vt eū interficerent. Nō mirū
si ītimebat damasci et p̄positꝰ arethe
regis ad iudeos ītimauit. sicut ad
galathas scribit apl̄us. Damasci p̄po
siti arethe regis custodiebat ciuita
tē damascenoꝝ ut me comprehenderet
Impletis aūt discipuli nocte dimi
serūt eū p̄ murū submittentes ī sporta
nō q̄ paulꝰ tim̄et mori q̄ p̄posi
tā maiorē p̄ducē fructū ī ecclesia ꝑ
petuit. Exquo eius p̄dicatione q̄ ueritatis
humane ī dustrie vt subdidit deus vt vi
tentur primū. Cū aūt venisset ierusalē tēp
tauit se iungere discipulis. Erat aūt timor
eius nō credentes q̄ esset discipulus. Bar
nabas aūt apprehensū eū duxit ad apl̄os
et narrauit illis quo ī via vidisset dñm ihesū. et q̄ loquutꝰ
ei. et quo ī damasco fiducialiter egerit
ī nomine ihesu. eis aūt gradi fiducia p̄
dicādo fidelit. Scripturā hanc loquit
ās paulꝰ stans p̄ sua ī damasco bapti
zatione ac p̄dicatione vocauit ihesum
Sed obuiat q̄dā ipsemet dicit ad galath
primo. Nō venī quidē ihꝝ solimā ad
eos qui ante me apl̄i fuerūt sed abiī arabiā
et iterū reuersꝰ sum ī damascū. Deinde
p̄ annos tres veni ihꝝ solimā videre
petrū et mansi apud eū diebus quindecim
alium aūt apl̄orū vidi neminē nisi ia
cobū fratrē dñi. Ex quibus patet q̄
vix p̄dicauit ī damasco. s. primo stati
p̄ sui baptismatis. et inde p̄ posteā ab
arabia reuersꝰ est ad eā reuersꝰ ante
ihꝝsalē. Alii aūt affirmat q̄ ante p̄
suā conuersionē venit ihꝝlim. si aūt dimi
tardasset discipuli ī ihꝝlim vana pre
sumpsisset conuersione ac p̄dicatione ip
sius p̄sertim damasco facta nec eū ī
primo visu ad eos accessu vitasset ve
rūtamen ut ipsi asserunt nō reputatur
huic venisse ihꝝlim q̄a mox abiit. Hinc
q̄ dicitur ex fuga pauli a damasco
quidā retulerunt ad ea q̄ primo p̄di
cauit ibidē alii ad illud quo secundo.
Erat aūt illis puta discipulis alt
aplis salte petro et iacobo ihesu soli

scribit

mitarn epo / mtras et gnes et fidu
nalie agtes dño. Iaquebat quos gr
tus. A venerit ihrlm adorab illos
alibi reppait. Et disputabat cū gnāg.
indeb i grena natus. oib ihīs laque
bat de xpo. Illa aut / videlis gnā
grebat omde eū. qd' cū cognouisset
fratres ded uerūt eū norte tesarea
ciuitate palestine. et dimserūt tharsi
urbē i qua fuerat natg. Consideratis
aut fratrib. s' ypiam mr quos fuit
ypolis esset ecclesia ppt sapiā sibi
data curauerūt eū mom subtrahere
ecclesia q̄de p totā iudeā et samariā
et galileā habebat pacē. pedoīs et
reploīb. ītra q̄ fuit mota q̄etā deo et
ab hoīm psecutiōe qui erāt. ng ipse
cationē et ocsionē stephāi subsequē
tē. dabāt et proficiebat a xpiāmo a deo
qui pg tempestate tranquillū fauorē
pg gratiā cōsolatione mfundit. Et e
dificabat. i vtutib vno alīū ad
meliora. pfectāte et spū scō sibi iūcti
bg mansionē es cōstructa. abulans
de timōre i vtute. de via ad pfectū de
bono i melius. i timore dñi filiali
scō et casto. et cōsolatōe spūs scī re
plebat. Que tūc valde necessaria fu
it q̄n deuotissimi xpiāmi ob tanta
les cōsolatōes spūales
Cōsequat ad euoluenda p̄ncipia
postolor gestra ac documenta stūb lu
cas venerabilis. Factū ē aūt vt petrus
dū pertransiret vniuersos. i fideles i lu
dea lymen inde ac celeriter visitaret
eos i fide et gr̄a roborādo ac pluri
mos cōuertendo. Venit ad sctos. i xpiā
nos valde vniuersos q̄ habitabat lidde
i i ciuitate sce dei. Inuenit aut ibi
hoiem nōie enēā ab annis octo iacētē
in grabato qui erat paliticus. ideo am

bulare non potuit q̄ cōtractus erat
Ait illi petrus enea sanet te dñs
ihesus xpus. surge et sterne tibi. Et
cōtinuo surrexit. Et viderūt eū
oēs qui erāt lidde et saronē. i. i
urbibus istis. q̄ cōuersi sūt ad dñm
Nec hoc fuit leuitatis q̄ firmitatis
illa fuit mirabilis p̄ natura. nec
mirum eis fuit mirabilior q̄ modo
curādi. q̄s ad vnius vbi placuisset ta
ta firmitas tā subito ac totaliter ē
repulsa. petrus quos sapientissima dis
pensatio eius de xpo et aliis mysteriis alt
nimirum / aliquā audierāt et visis credi
derāt i xpm. In ioppe aut ciuitate
paulus. Erat quedā discipula no
mine tabita. i hebreo. que interpre
tata dicit dorcas. i greco i quo libros
scripsit hūc librū. latine nō dicit damu
la uel caprea. Hec erat plena ope
bonis et eleemosinis quas faciebat
Factū ē aūt i diebus illis infirmā
mori. quā cū lauissent posuerūt
eā i cenaculo domus sue. Cū aut
ioppe esset. i. pari distare. lidda
ab ioppe discipuli audientes esse petrū
i ea duos viros miserūt ad eū ro
gantes ne pigriteris venire ad nos
Et cū venisset duxerūt eū i cena
culū. Et circumsteterūt eū oēs vi
due flentes et ostendentes tunicas
et vestes quas faciebat ill' dorcas
Ut p̄hec petrū ad cōpassionē suā
et ad suscitationē defunte i ducant
Ejectis aut oib foras. ut ipse
sequerētur q̄ i fusitande filie ar
chisynagogi pene oēs erant. et
ita ut secreto liberius
genua flexit et ut ostentationē
fugeret vitanda. petrus ponens
i terra humi figēs. genua cum

mit. Cui vba lacrimis nō recitat. q̄
trādo aūt intellexit se spū reuelāte
iterū. exp̄audiri. Et conuersus ad cor
pus dixit. Tabita surge. Et illa cōpun
cta examine demū aperto oculis ac sur
gēs de mortis sopore. manūq; ei porrecta
posita. Et illa aperuit oculos suos et
viso petro resedit. sicq; sensum et mo
mū ostendit. Et vivificans eā. Et iusto cuiq; mi
raculo modū agendi p̄largē. Nec ei
halyas nec halizeq; tā facultē tā celeri
mortuos suscitauerit ut petrus hāc fe
minā. Dans ei illi manū erexit eā.
et ei vocatis sanctis ac viduis assignauit
eā viuā. astandēs se eorū desideriis sa
tisfecisse. Illi aūt facti ē promissa
ioppe et tradiderūt multi dono. Nam
vera suscitatio mortuorū sola dei om̄po
tentis est potestas Vnde ob aliorū cōfir
mationē p̄sentī suscitata ē felicissima. etc
nā ppē cōsolationē fidelium viduarū.
aliquā tā sancte mulieri melius videt
nō suscitare q̄ adhāc vita miserā reuo
care nisi forte ppē maius meritū cui
factum ē aūt ut dies multos moraret
ioppe apud symonē quēdā coriarium
Vel ut alii dicūt curiarium. vbi q̄ cuia
parauit. a curialis fuit. Aliqui eam
sic vocant sine ap̄tate p̄ nomē signi
ficata. Porro sedm̄ bedā. p̄ tabitā
hāc seu damulā uel capreā intelligi
tur ac vtutū studio alte q̄ quibusdam
estimatō viles. Damula q̄ppe et
caprea alia sūt i natura similima
sed magnitudine differēta que i sub
limibus montibus habitat et delongin q̄
oēs qui veniūt videt. Vnde et actu
mā visa greca dorcades appellant
Vir sanctus mariboꝰ opm̄ i excelsis
habitatas mētis cōtemplatiōe supe
nis intendit ibiq; summa semp̄ et
cauta circūspectione insidias aduersi
futuri sit. cibve arma quibus caueat vigi
lanter ꝑpendit. Quippe diabolus si que
p̄ fragilitatē aut ignorantiā lapsa fue
rit i p̄cm̄ cōtinuo a viris p̄fectis
ad vitā grauē reducit.

Explanatio capli decimi Actuū Apostolicorum.

Ostenso quēadmodū inter gen
tes p̄dicata sit fides xp̄iana
nunc declarat qualiter inter
gentiles crepant publicum. Vir aūt
qui dā erat i cesarea nomine cornelius.
Tres vrbes fuerūt dicte cesaree. vna
ē nāq; cesarea palestine i littore ma
ris sita. q̄ olim turres. et turris stratonis
vocabat. quā herodes maior nobilis
ædificauit. i honore cesaris augusti. s.
octauiam nominauit cesaream i qua ha
bitauit iste cornelius. Alia appellatur
cesarea philippi ad radices montis liba
ni sita vbi iordanis oritur habens
duos fontes. vnus nomē ior. alius nomē
dan. quā philippus ꝑfatus herodis filius
honore tyberii cesaris cesaream cognō
minauit. Tertia quoq; extat cesarea
asiatis metropolis capadocie de qua
ꝑfata habet. Hic ergo electus bea
tissimus q̄ cornelius mente et corpore
fortis i militia ac spiritalium armorū
exercitijs strenuus fuit. centurio. i
centum sub se milites habēs. cohortis
q̄ dicte italice. Erāt milites ipsi cuius
fuerūt de italia. imo sicut i scholasti
ca fert hystoria. cornelius missus fuit a
roma ciuitate metropolitana italie
Romani enim imperatores mittebant
milites suos p̄ ciuitates diuersas ad
custodiendas munitiones terras q̄ ro
manis subiectas tuendas religiosa

r actibꝫ religiosis dedita potestatꝫ
religio accipi fuit sine p latria per
qua summo deo debitꝫ cultꝰ exhibet
sine ꝑ pietate illa que ad omnia ꝙ
illa que ad vtꝫ mortales et miserior
dia nuncupat. opibꝫ siquidē pietatis
et mie fuit valde intenta. et timēs
deū. nō timore pene seruili sed casto
et reuerētiali. Timor aūt seruilis ē
fuga. abhominatio seu detestatio mali
pene q̄ sequit culpā et nascit
torig Timor vō castꝰ seu filialis. ē
fuga et detestatio mali culpe quo
deū offensa timemꝰ. porro timor ī
nalis aliq̄d habet de vitio q̄ nō si
domo. r familia. sua. Ita q̄ cū dicit
tur ergo fuerat timoratus. ad q̄d p̄z ex
bis et exemplis eos ī duxit. Quod et
oēs patresfamilias assumi debēt. sua
ad virtutes dirigēdo familiā cāq; de
viis mundanis et hoc quasi apostō
lice officiū ī suis domibꝫ exercendo
fames alamosinas multas plebi. ē
nibꝫ ꝑ dispensabꝫ et patentibꝫ sū ꝑso
narū attentione. et deprecando deū sp
oī. s. tpe opportuno. Dicunt q̄ ꝑ dēū
fuisse ut eū ī via salutis dirigeret. Vn
de sēm doctores. q̄ntū fuit q̄d fuisse
gram et illustrationē a deo cōsequit
ita q̄ si q̄s pagan⁹ seu infidelis ex na
turali ratione se ad p̄mū principiū cre
dat ipsumq; roget ut dirigat se ī viā
salutis q̄nq; tangat a peccatis. deus
sibi de necessario ad salutē misericor
diā p̄uidebit reuelādo ei p̄ angelū
seu doctore q̄ntū de fide catholica
quātū ad q̄d ad salutē. Hinc sēm
dionisiū multi gentiliū legē
moysi nō habentes p̄ angelos ad deū
reducti sūt et reducti. Ipse vidit. oculo
corporali. ī visu. exteriori. manifeste. ī
plana vigilia nō ī sopno nec ymagi
naria visione. quasi deus hora
nona angelū dei intrantē ad se et
dicētē sibi. Cornelī. At ille intuēs
eū. timore correptꝰ. dixit. Quis
tu q̄ angelꝰ ī forma humana apparens
voce magnifica et tubali lonitꝫ e
ato ī splendore indato apparuit. Iste
admiratione et naturali timore ip̄le
tꝰ fuit cornelius. nō ei tā venerāda
mirabilis q̄ psona aīe ꝑsperit. Ipse
dixit ad eū. Quis es dne. q̄si di
cat maior hoīe es videtur. Dixit
autē illi angelꝰ Orationes tue et elē
mosine tue ascenderūt ī memoriā ī con
spectū dei. r deo acceptē fuerūt et miseri
cordie a deo cōsiderate. ideo mitte
mittit ad te qui et tua vtiosa cōuersatio
ne angelica visitatione digna effectꝰ
Angelꝰ ad vba cornelij nō legit ve
sperasse sed de sua salute eū ī strenuit
vt doceamur vtilia et vtiliora sa
luti. nō curiosa siue superflua sustinē
Finis itaq; cornelij nō fuit ordinata
similis nō ī veteri testamēto
quereb sēm iacob ab angelo qui nōie vo
catur nō dat responsio. nec mamue
patri sāpsone. Quo ad modū ante
hoc loco oratiōes cornelij legunt coram
deo ascendisse et angelꝰ missꝰ ad eū.
ita thobie septē et deo ratiōibꝫ tho
bie et sare. destinationeq; raphaelis
ad eos. ¶ Insup de cornelio dicit
doctores q̄ ad appetitionē hāt habuit
fide que est vtꝫ thaumaturga sine qua ip̄os
sibile ē placere deo. habuitq; fidē for
matā seu caritate ornatā. habuit de
nīū fidē de xpō salutē ip̄lantā et ī
distinctā sēm thomā 1ª 2ᵉ Ter
dicit ei deū habē p̄uidentiā vniū
sorū et esse hoīm saluatorē secundū

per

modū sibi notū et patribꝫ velatū.
In scolastica tñ hystoria dicit q̄ fide tra
nationis habuerit sed de tpe fuit incerta
ignorāb an iā esset incarnatꝰ an adhuc
incarnandꝰ. Beda quoꝫ hoc loco allegat
gregoriū vbi dicens. nō vtinꝫ ad fidē
sed fide pmigit ad vtilitatē. Cornelij et
cū oratiōes ante baptismū angelo teste
laudate sūt. nō opibꝫ ad fidē sed fide
ad opa opa valuit. Docebat et creatore
omniū deū sed q̄ eius ompō filiꝫ incarnatꝰ
esset ignorabat. Bona aūt operatione
promeruit ut deū pferre cognōsceret et
de vnigenito eius incarnatiōis misterio
crederet q̄nꝫ ad sacramētū baptismatis
peruenit. Ex fide ḡ venit ad opa sed
p opera solidatꝰ est p fidē. Nestorius
fuit qui dicit. angelū q̄ cornelio appa
ruit fuisse aliū q̄ custodē cornelij fuit
deputatꝰ. Et nūc mitte viros i ioppē
et accersi. petrū. symonē q̄ cognōiat
petrꝰ. primo ei appellatꝰ est symō. post
ea petrꝰ a ypō. Hic dicet nobis quid eum
portet facere. Deus ab eo fuit ordi
natus. ideo diuina ordinatione
superiores inferioribꝫ auxiliant ordine
pulchro. Hic hospitat apud symonē
coriarium cuius est domꝰ iuxta mare. ter
minū. Joppe eadē ciuitas fuit terre p
missionis mari vicina prima. Ty
rum vō dicit nāq̄ a tyro ciuitate cen
tū q̄dragintā. quēadmodū dicit nāq̄
tyberiadis a tyberiade ciuitate. Et
cū discessisset angelꝰ qui loquebat illi
angelꝰ ei i corpe assūpto apparuit
q̄d sinit sua pcēte formauit et appa
ruerit i eo sic eadē illud dissoluit. nec
aplius visꝰ est. Et ex his cornelius in
tellexit angelū esse qui sibi apparuit. Vocauit duos domesticos suos
et militē metuentē deū ex his q̄ illi
puta cornelio parebāt. i. ex subditis
suis. Iam dictū fuit q̄ domestica cornelij fuerit immorata. ideo nō dicit q̄ hꝫ
duo domestici timuerint deū sed de
milite addit. q̄ne vocauit. q̄ fortē ex
domū cornelij i.e. de domo suis vtpote
superioꝫ. Quibꝫ cū narrasset oīa. audi
ta et visa sūt. septa tñ sibi ministrorum
familiorum ac melioꝫ inter plures.
misit illos i ioppē. Postera aūt die. vi
delicet mediate sequente. iter illis famulis
et appropiquantibꝫ ciuitati. ioppe. ascē
dit petrꝰ i superiora domꝰ ut oraret.
In solario vel tentorio tñ loco sancto
rum et ad cōtemplatiōē cōgruētiori sicut
et ypis ascendit i modū oratorij. Hꝫ so
lebat etiā i loco alioꝫ orare deuotiꝰ.
Circa horā sextā. q̄ est hora refectionis
diei Volebat oratiōē
se mundare. dabat nobis exemplū sibi p̄ximos
di vt simꝫ i cōmestione circa spectus
res ne grauet corda nra crapula vel
ebrietate. Et cū esurire voluit mystice
i. parce et modeste comedere. q̄d est
contra eos q̄ in structuris frameis et
fundūt se supfluis. Parantibꝫ aūt
illis. q̄ erant i suo hospitio. cecidit
sup eū mētis excessꝰ. i. tota elevatio
mentis ad aliquod mysteriū contemplandū
q̄ deo operante passꝰ est alienationē ab
vsu sensuū exteriorū. Et vidit celū aptū
quia i visione ymaginaria apertū vi
debat. Ad cuius q̄ a deo celitus pos
dam aliquid speciale fuit circa petrū
q̄admodū ezechiel primo libri sui capi
tulo scribit celos apertos i visione et ostēsa
est descendere vas quoddā velut linteū
magnū quatuor initijs i. angulis
submitti de celo i terrā forte p funes
seu lineas i angulis allegatas. In quo
erat oīa quadrupedia et serpentia

tre et volatilia celi. Erat autem visio
realis sed ymaginaria p similitudines re
rū ꝓsentatarum. P vas magnū de
signat ecclā. p alia vō illa secūm le
ge immunda gentilas quos spernebat inde
nec vescebant cū eis. P quadrupedia que terre
reptilia et bestie. p serpentes dolosi et venenati
p volatilia aut alas. Et facta est vox ad
eū dicēs. Vocē hanc angelo formauit
i meliori sensu petro. qui angelo tota
visione hanc misterialē exhibebat fac
mādo spēs patrū veteris et vi ymaginatiua
apli. Surge petre occide et manducā. ad
petrū torpalit intelligendū putās respo
dit ut subdit. Absit dne qā nūq̄ manducauī
omne cōmune et immundū. rubor le
ge ꝓhibitos mihi antep̄ fuquo exaltat
stat magna misina beatissimi viri qui
annū ꝓpō adhuc est monachalia legibus
diligenter ꝑplenit. Nec dubiū qm̄ tot
seruandis ꝓceptorū maiorū diligentia ad
hibuerit ampliorē. Porro s̄ moyse in
decreto locutus est petro. q̄ nobis legē ꝓhi
bitos vocabat immundos. neq̄ cibos qā
a gentibus erat edebant. Immunda erat
a gentibus vita spiritualiter fuit intelligenda ut
sit sensus. Occide. i. vitia a gentibus pcri
me. et manducā. i. ꝓpō ab eis elige eas
corpora. q̄ admodū i substantia alia ab
alia rebus. Ymo sequit. Et vox iterū se
cundo ad eū. Quod deus purgauit tu
ne tu communes. i. gentiles a deo electas ac
ꝑdestinatas. ꝓpter sacramentum lauacrum
certa dei ecclesia purificatas et ꝓpi
passione ablutas. p ꝓfana immunda alia
quia alia designabat. no estimes eo
tempore dās neq̄ vitandas sed credendū
vade ad eas. Potest quoq̄ de cibis ali
quibus legis ꝓhibitis ampli quoniā vsq
in nouū testamentū durauit. nā tercio

malia legis i xpi passione finē sortita
sūt nec postea obligāt ut ifra dicit
Hoc aūt factū est bis. i. duobus visio
nibus facta fuit petro exhibita ad confirma
tionē maiorē. et quia immediū q̄ ad sup
beatissime ymaginis fidē et cultū gentes
essent mox cōtinuo i euāgelio noīe bap
tizande. et statim receptū est vas in celū.
Secundū ymaginariā apparitionē la
pidū ꝑtinuatū est. q̄ etiā gentium regnum
in diuinis edā esset celorū. Et dū intus
se hesitaret petrus q̄d nā esset visio
quā vidisset. i. q̄d significaret. Iuvat
ei visione spūs sūs petrū nō docuit
subito et ꝓpsalpsit cōplete sed pedetim
sti et ꝑ ꝓpria. q̄d ad cōsiliū adam
metus humiliare humane humilitate spē
sub quāq̄ exceptam tāgit et quia
dogma nō tangit exceptē. Ecce viri missi
a cornelio stetērūt ad ianuā et inter
rogabāt si symō petrus illuc haberet
hospitiū. Petrus aūt ad se reuisus et
cogitāte de visione ꝑlata. que esset
intelligentia eius dixit spūs ei. Loco
tione interna vis spūs sūs seu angeli
ecce tres viri querūt te. surge ergo
ab oratione et meditatione et descende
de tecti cenaculo seu contemplatione ex
celsa. et vade cū eis ad predicandū et
confirmandū gentibus. nichil dubitans.
q̄a ego misi illos
. i. mitti feci a cornelio. Interdū ergo
deus cultus et curas postulat ab actibus
vite contemplatiue cessandū aūt ad opa
vite actiue et egredi ad eos. Virtutes
ei sibi vite reddit q̄nis seruire ne
q̄q̄ impediat. Descendēs aūt petrus
ad viros dixit. ecce ego quē queri
tis. quenam causa est ꝓpter quam venistis.
Adhuc ne videt petrus plene significa
tionē visionis sibi ostense nouisse.

rum dixerit. Cornelius vir iustus et timens deum et testimonium habens ab uniuersa gente iudeorum dixit ab angelo sancto accepit et placuit fuit deo atq hominibus tota fuit pietate et grā dei tanta. Respōsū accepit ab angelo sancto ascendere in domum suam et audire verba abbatis et saluus esse et omnis domus eius. Quibus audiens petrus significationem uisionis cepit aduertere. q. s. parabola illa immunda designarent gentiles et illis communicare deberet deo subditi introducens ergo eos recepit hospitio. In quo erat ipse manebat in domo cuiusdam alterius nocte. Et de tanto grauis rumore ait negotio grauis sit odor qui adhuc uehemens. Sequenti autem die surgens profectus est illuc ab ioppe cum fratribus. Ipsi autem die qui fuerat septimus a testimonium ueritatis et obseruantia patrum. Altera autem die transiuit cesaream. Cornelius uero exspectabat illos. Et cognita affectu uidelicet uiri tanti sanctitate et audita uerba dei per ipsum. obtinendi gratiam sibi ac suis de quibus subiungit. Conuocatis cognatis suis ac necessariis amicis. Ostendit spiritalis dilectos secum deo gratias consequi et salutem optauit. Necessarium autem amicum uocauit quia ad eum in articulo necessitatis non deseruit. Vnusquisque habet in possidet amicum in necessitate possidet eum et ne fraude tradat ei tempus. Est enim amicus secundum tempus sua ac non permanet in die tribulationis. Amicus sic per mansuetudinem fugerit tibi coaequalis. Et factum est ut intrasset petrus. Occurrit

sibi prima porta secundum atrium domus cornelii. Obuiauerunt cornelius ob tanti aduentantis honorem et dilectionem aut ac humilitate hoc fecit cornelius. Quia admodum martha occurrit ihesu. Itaque doctori suo obuiauit audire ut discipule uerba eius casto suscipiet pectore. Ihs illud ait. Amice bona tibi compisticena audiet sapientia. Et pedes ad pedes eius adorauit eum. Per reuerentia diuine et tam excellentis persone spiritualis patru exhibuit gestum corporis. Mens deuotionem reuerentia protestatur. In quo magna illustris uiri et comitatis humilitas. Petrus uero eleuauit eum dicens surge et ego ipse homo sum. Ubi similis in natura. Ideo honestate me moderate obseruia ei pure si homo. Et loquens cum illo. Pulsat cornelio. Et uenit in domum eius multos conuenerat causa audiendi uerbum salutis. Dixerat ad illos. Vos scitis quo abhominatum sit uiro iudeo. Et quia multum abhorrent iudei. Et conglutinari accedere ad alienigenam. Et gentilibus communicando eis eius in uictu. Sed mihi ostendit deus. In persona uisione. Nullum hominem communem dicere hominem. Et nullum hominem immundum uocare gentilem esse interdictum ad uiuendum seu repellendum a cohortione fidelium quomodo uelit conuertere uel sedum quia homines et puri sint in possessione dei aut liberati sanguine christi. Quaerit ergo certi de bonitate mentis. Quem accersiri. Interrogo ergo quia ob causam accersisti me. Et cornelius ait. A nudius quartadie usque hanc horam. Et quarta die ate hanc horam. Qua interrogatus ioppe orabam in domo mea die et quo ecce stetit

gelū vidit mſat tres vnos ꝙ ſcdūs
die venerūt ī ioppē at tuo redijt et
parūt quartoꝫ die venerūt cesarīa
et erat vir ſ. agelo ī forma viri
ſcdūt ait me ī veſte candida et ait
expandita ē ostio tua. Nunc ergo o
nes nos assumꝰ ī cōſpectu tuo audie
dā quecūꝫ precepta sunt tibi a dño ī
parati audiremꝰ obediē. Petrus
ait patrꝰ os suū dixit In veritate co
pi ī vere et ego pmētalit nunc
cognoui. qā nō est psonarū acceptor
deꝰ ī no vnū magis ꝙ alium ap
ꝓbat ꝙ reꝓbat misi ex causa iusta.
nec mē iudeos et gētiles discernit
ꝙ tū ad cōsequēda salutē dū modo se
disponat. ecce qd aut aplūs adūma
nos. In iudeorū deꝰ nr̄ nōne et gē
tiū. et alibi Deus hoies vult sal
uos fieꝝ et ad cognitionē veritatis
venire. Papie quoꝫ ꝓ legitur
nec ei ē alꝰ deꝰ ꝙ tu cui cura est
de oib⁹ Et ꝓ palipo. Ig̃ nō est a
piud dñm deū nr̄m iniquitas nec
psonarū acceptio neꝙ acceptio mu
nerū. Quod videt oppositū qua
duorū hoīm vnīꝰ cōditoris altꝰ ī
ōnib⁹ partiū deꝰ vnū miſeretur
attendit alterū iuſte relinquit. Et
cōſpondet ꝙ psonarū acceptio oppo
nitur iuſtīe distribuitrīe quedā
ſios psonis tribuit ſcdm dignitatē
ipſarū et meritū Est itaqꝫ psonā
rū acceptio cū ī eo cui aliquid datur
nō attenditur id ꝙ ipſe qd illud ei dat
sit sibi ꝓportionatū aut debitū vel ꝙ
libet dat alicui bñficiū qā diues sue
cognatꝰ Veritatis duplex ē dānā
na que ē actꝰ iuſtīe Et circa hanc
attenditur et versat psonarū acceptio
alia vō que ē actꝰ liberalitatis qua
aliqui gra conferūt qd ei nō debet
qualis ē collatio donorū dei qā nulli
ē obligatꝰ Et circa hmōi nō ē ꝑſo
narū acceptio quia omnibus aſſz potest
ꝓdare cui vult et ꝙtū vult hoc
ſcdm thomā dictū fuit qd ī 2ª 2æ q.
63ª galiens tollit Sed ī ei gentes
et tribꝰ sit natiōib⁹ qui timet deū
timore casto et filiali nō solū mīalis
et ꝙpalis iuſtīa. ī actibus iuſtīe que
virtꝰ misſa ꝓpter debitū virtutis fine
qd sine fide neqt placere. acceptꝰ ē illi
us ꝙ ī statu salutis ac ꝓmeretur
Vola aut naturalis virtꝰ et cognitio
dei nemini sufficit ad salutē sed ad
supnaturalis finis seu felicitatis ad
aptionē supnaturalia media exi
gunt vt media fini ꝓportionent
Verbū misit deꝰ filios israhel. Na
pat verbū suū eternū verant in
carnatū. misit iudeis ipd vbo ad
testante. Non sū missꝰ nisi ad oues
que perierūt domꝰ israhel. tuisit ꝙ
verbū ī euāgelica doctrina Annū
nians pacē ī yhesu xpō deus thō
mediatore qui ꝓpter mediatorē ꝓpa
ciauit nos deo ꝑ sāguine suū
hmōi aut aplis Deus creatis ꝙpo
nūdū rationalibus sibi Et ꝙpter ī
qd psona hec ꝓdicauit. pacēqꝫ per
totū annūciauit et dedit scdm qd ait
pacē relinquo vobis pacē meā do vo
bis. et iterū Venit filius hoīs querere
et salū facere qd perierat Iuxta
oīm dñs. qā verus deus nr̄ et ei
et dñs dnatū ꝓtempe ut deꝰ et dñs
ꝑ ꝓpriā auctoritatē ut ꝑsidēs ꝓtā
libus. sed ut hō sibi ꝓsidet ut instru
mentalis. Vos scitis q̄ factū est ver
bū ꝑ vniūsā iudeā. ī ꝓdicatione ihu

ubiq̃ esse dissamata ¶ miracula q̃
tem̃ xpi fecerut eu ⁊ loq̃ omnes
hymnide famosu. ¶ Incipiens a ihesu
p̃dicatione sua a galilea sicut ⁊ pas
sione iudeu diverit ¶ omonit ppm
docens p omnia iudea incipiens a gali
lea usq; huc. ¶ baptismu q̃ p̃dica
uit iohannes ihesu a nazareth. ¶ joha
nes ei baptista ppm baptizando ⁊ si
mulat et xpm. eis xpm venisse di
cendo. Medius vestrum stetit quem vos nesci
tis. Val sic ⁊ impiet ihesu publice
p̃dicare p̃ baptismu quo fuerat io
hanne baptizatu. ⁊ntus m̃ q̃ p̃di
cauit iohannes ihesu tri eig ⁊ p̃cursor
p̃dicauit aut iohannes baptista. qui
venit ad. s. ihesu secundu naturã as
sumptã. deus pater seu tinitas spũ
sancto et virtute ⁊ plenitudie gratie
et suauitatis sau p̃sate ⁊ miraculis pa
tendis ñ at spũs sctũ xpm vehoi
nee venire et misit m̃ illud ysaie
et nunc dñs misit me et spũs eig.
¶ Hinc datur intelligi baptismu johis in
ñ ad mensura dat deg spũs. s. hoi
xpo. ñra gra eig q̃damo ⁊ finita co
sistit ¶ per ventu spũalis et invisibil
data ē aie xpi ⁊ ipso suscitatibus
p̃nardis quos sil' in carne venta ē
verbo tenq̃ gñe fontis etno. ¶ Cui
p̃cessit mt' hoies conversando am
bulando et p̃dicando benefaciendo
hominib̃ multa beneficia dando et
sanando oes oppressos a diabolo mul
tos q̃ppe obsessos tenuit spũs
talis quos demonibus plenos eripuit
ad deu. sicut de maria magdalena
eiecit septe dem̃nia. ⁊ huc cũ ipo
fuit sua benigna passione omnes
peccatos saluauit. ¶ Quinetiã aut
tacet ⁊ mortalu pcto a demonib̃ e
o̅ppssq; ⁊ strato. victq. et expugnato
dñi q̃ aut oes oppssos acquisit de
generalib̃ singulos p̃ticq; q̃ de singul
gnerib̃. ¶ Cũ deq; erat in illo. s. pater
eis filio quemadmodu ⁊ ewãgelio loquit
ñ sic solq; sed ego et q̃ misit me pat
veritq; confectione hec. quis. bene
pensando ⁊ telligendu ē q̃ deus erat
⁊ xpo scdm̃ naturã humana. illa nãq;
habuit efficacia sic agendi qua assistens
ea dei ⁊ licq; ⁊telligi etia pt. q̃ deus
sc̃s vbũ etnũ erat in illo. i. cũ ihũ quo
ad sua humanitate p̃ hypostasim vno
ne q̃ue q̃ hypostasi ista no sit ppa ⁊ p̃
beda ne xpi psona genuinate videa
mur. ¶ Et nos sumꝰ testes omn̄. mi
rabiliũ que fecit ⁊ regione iudeoꝝ
et ⁊ hierusalẽ. ¶ Que omnia cũ sustine
rentes ⁊ ligno que deq; sublata sunt
ea die. ista ia sepe exposita sunt. ¶ Et
dedit eu manifestu fieri p̃ resur
rectione. no d̃ populo ⁊ mediatore
ymo nec oĩb̃ absolute. sz testibus p̃
ordinatis a deo. nob̃ q̃ manducauim̃
et bibimꝰ cũ illo p̃ q̃ resurrexit a
mortuis. ¶ Hoc ei exigit ordo
ethice sapie dei gubnatoꝝ ut supnatura
lia no oĩb̃ ⁊ mediate reuelent. sz p̃
mo q̃busda electis atq; maioribus et p
illos reliq; q̃ deinde ⁊ per eorũ
uitã a gentilib̃ ⁊ q̃b̃ gl̃iosa dei mi
nus a superioribus deueniunt ad ifiores
p̃ medios ãgelicos spũs ut diuina
dyonisiꝰ edocet. ¶ Interea adhuc dñi
q̃ petrꝰ aut. nobis q̃ manducauimꝰ
et bibimꝰ cũ eo ⁊ ewãgelio le
gat xpus cũ discipul' p̃ resurrec
tione manducasse nobiscũ ibiq; exponit
bibisse cũ eis sz cyprianꝰ ibis subiũxit id
et suscepit nobis p̃dicare ipso et
testificari q̃ ipse ē q̃ constitutꝰ ē a

deo ꝓ̃ca sedm̃ naturā humanā. inde ꝙ
vinos et mortuos. i. vniūsos
qui ad aūa fine mūdi erūt defūc
ti uel ea fine vite veniēt ar
igne cōflagrationis mortuos dicit
Vel ꝓ vinos intelligit electos q̄ vivunt
ꝓ gram. ꝓ mortuos impios q̄ mortui
sūt ꝑ culpā. Porro iudicio deo
cōstituto ꝑ mūdi cāuctoritas iudicā
di et illa ei⁹ ꝑsona cui et vita ꝑ
hendere iudicij exercitio seu plato
sententia que cōpetit xpo sedm̃ natu
ra hūanā qua et sua humiliatio ac pas
sione pmeruit. ppt̄ q̄d aut̄ ꝓtate de
itas et iudicēt facere q̄d filius hoīs
fecit. Nec et pat iudicat quēq̄ sed
iudiciū oē dedit filio. Hunc ꝙ xpo
oēs ꝓphete testimoniū ꝓhibet ut diu
ersū. remissionē peccōrū accipē ꝑ
nomē ei⁹. ꝙ. i. fidē et caritatē xpo
corpant. Prophete ei⁹ credūt lo
quūt de xpo ꝙ deum saluatē ita
q̄ credētes ꝑ eū grām inspectantur
Adhuc loquēte petro vbi hec credūt
et subito vēit seu repēte descēdit
spūs sanc⁹. no ꝑ sua inuisibilē
deam i eo mutabilēq̄ substantiā sed
ꝑ pietatis sue effectū et gratie dona
sup̄ eos dānde bat. vbi. s. sup
cornelium et suos quibꝫ ꝓdictionis fi
delibus. Descendit aūt spūs sanc⁹
i signo visibili sine sensibili sed
an i igneis lingūs an alia spē i
certū. ut scolastica aut̄ hystoria
Et obstupuerūt q̄ vēnerāt ex iudeis
dales. i. q̄ iudaismo crediderūt. q̄m
audierāt eū petrū q̄ et ipsi de gen
tibus. gra spūs sc̄i effusa e
ī habundabāt tāta. Iudei equidē to
tiens fuerūt gentiles ꝙ michi⁹ repu
tare. nec sibi hūc eē vnū fuat

I. ꝑ nūciationē et fidē ipius
omnes qui credūt mei

factū. Ideo de effectu tā magno
atq; ī solito ꝑ admiratiōe magn̄i
me valuit stupidi reddebāt. Fuit
et veneranda magni miraculi et
maxīa pietas dei. audiebāt enī
eos loquētes lingūis diuīs sicut
apli loquebāt i die pētecostes. et
magnificentes deū. q̄b demōstrā
tes ꝓcedo eiq; ꝑ bonitate et diuina to
tis ꝓcordib⁹ attollēdo. Tunc respon
dit petrus. Numquid aquā q̄s ꝓhibere
ꝓt ut non baptizent hi q̄ spūm sc̄m
acceperūt sicut et nos. Apli. s. cū
signo sensibili et dono ingratiāti ꝑ
nos ne tāta plenitudine sicut apli
q̄ primitias spūs acceperūt. et cum
sit eos baptizari i nōie ihu xpi
Dabat forma baptismi et quare
ea dabat baptismū i primitia eccla
dem̄ et apīs. Apostoli aūt cōsue
uerūt ꝑ discipulos suos baptizare co
uersos et ipsi verbo ꝓdicatiōis ī sis
tebāt. sedm̄ q̄d paulus testat. Non
misit me xp̄us baptizare sed ꝓdicare
interdū tn̄ aliquos baptizabāt. Tunc
conuenerūt eū. s. petri. ut manēt
apud eos aliquot diebus ꝓ eorū eo
solatione et plenior instructione. et
ꝑ sertī ex dilectiōe qua ad tā felices
et glorios⁹ cōperūt magnā prem
atq; apli⁹ nec dubiū q̄n eis cōfestim

Declaratio capli xi⁹ Artic⁹ xiij

Quid ex p̄mā illa gentiū co
uersione secuti sit subdit
Audierūt aūt apli q̄ me
rat i iudea. Ubi ꝓdicabāt hūc
di. et fratres. i. cetēi discipuli. q̄
et gentes. vt cornelij⁹ et sui⁹. ra
ceperūt ꝙbū dei. Cū aūt ascendiss
petrus ihēsolimā. a circūcīsa ra

dieb. disceptabat adu(er)sus eum illu
q(ui) erat ex circu(m)cisione. et cu(m) audi
mo(n)uerit. dicebat q(uo)d ex tristi
tia uestra habeatis et mgdu
casti(m) illi(us). assidebat. hoc cu(m) le
ge feosti. Iacobus et petrus expo
nebat illis p ordine. et cu(m) hoc faceret
eis ordinate exposuit sex ayeusan
do tenebant eis q(uo)d habuisset
visione troppe p q(uam) deus sibi mo
strauit ut faceret. et ayebat ide
m ad mo(n)uisset. Litteras et plana
et secundu(m) tapla habita atq(ue) exposi
ta usq(ue) ad id. Recordata sunt ver
bi dni sicut dixerat. Johannes q(uid)e bap
tizauit aqua vos aut(em) baptizabimi
sp(irit)u sco. Si ergo p(ri)mo tapla legis xp(ist)i
dimisse apli(s) q(uo)d exposit(um) est ibide
et t(ra)ns(i)ens gentilib(us) conversis plenu
a iug(o) exp(re)ssione p(ri)mo tapla inu
ducta. Si ergo q(uo)d. ergo cade(m) gra(tia)m
dedit illis(dem) p(ri)ori cornelio et sibi ad
iuncto. sicut et nob(is) q(ui) credidimus i
dnm ih(es)m xp(istu)m. Verissime et cognitu
dei dona gratie g(ra)tis facientis et g(ra)tis
date. sicut dictu est apli(s) amplioi
plenitudie p(re)fectionis gradu sortiti
sunt ea. ergo quis eis qui posset re
hibere deu(m). a gentilib(us) horu(m) visitatio
quasi dicat. hoc p(ro)fecto nec nos fuit
qui ponere tentauit(us) id requirit ut de illo
rum gratia gratularet. Illi audientes
cucurrit et glorificauerunt dn(u)m. et
glorioso miraculo. liberate liber
ti missi esse et oppib(us) suis p(ro)fessi.
dicebat ergo et penitentia. et gra(tia)m
loci tempus p(re)dicandi. dedit deus gen
tib(us). quas in dni reliquit ignis
errorib(us). ad cuius gratie obtinendu
m(un)dum istu(m) viuacis gl(ori)e ignis fructus
tentatus gentis quoru(m) da(m)pnor

fidelium. sic apli(s) et diaconoru(m) et
sequi(tur) quedam de factis ipsoru(m)
discipuloru(m). Illi quidem discipuli
qui dispsi fuerat de ihu(sa)l(e)m a
tribulatione que facta fuit sub ste
phano a iudeis lapidato qui usq(ue) deo
ignata fugerunt. p(er)ambulauerunt
usq(ue) ad fenice. Ortu(m) de tale vi(de)l(ice)t
ciu(m) syrie et cypri cypreus qui est
nomine regnis quae ipsa magis qui
nome verbis matropolis regni illius
et athiochia. nec loquentes ulli nisi
solis iudeis. Qui p(ri)mo annunciati sunt
euangelium xpi ignotes et predicauerit
et gentib(us) agnita q(uo)d petro conversisset
gentiles. Erant aut(em) quidam ex ipsis viri
cypri et cyrenei. et de cypro et cyrenei
tate sic dicit. quos aliqui putat fuisse
nationes gentiles sed ad ydeos con
uersos et primo ad iudaismu(m) deinde ad
xpm. Alii opinant q(uo)d non fuerit qui
iudeus p(ro)fecta ulla disputatio. Cum aut(em) ven
isset athiochia loquebant ad gentes. et
gentiles illic morantes annunciantes dnm
ihesu(m) esse mundi saluatore(m) et erant
mana. et angelus. dei cu(m) eis. multus q(ue)
numerus credens p(er)fectionem conuersus
est ad dnm. Venit aut(em) rumor
ad aures ecclie que erat ihlm solimis
super istis negotiis et fidei incrementis
in habens solimitana natus erat antiochen
sium et cognatus fuit tractatus et apti esse ibi erant
discipuli. Remanserunt eis ad per
ficiendu(m) fidei et aliorum conuersione(m). Et misse
runt barnaba usq(ue) ad athiochia. ut
conuersos plenius formaret. confortaret
consolaretur. et regeret. Qui cum uenisset
et uidisset gratiam dei. et uiuosa fide ad
conversatione(m) et dona gratie rapuisset. gra
tulatus est. sedens. qd(am) cultus dei et ygnis
ygnis ut de deu veneratae et ygnis

morū salute ālūz gloriet. ¶ Hortaba
dō ī apōsto ordiē ymanē ī dño vt ꝙ
sent ī bono rapto stabiles. ¶ Qui ē p
seuādueritis usq; ī finē salui erit. ¶ Hīc
ꝑma ad chorinthū vltio monet apl̄us ꝙ ta
biles essent et īmobiles. habūdates
ī opꝰ dñi semp. sciētes q; labor vr̄ no
n ē vanus ī dño. ¶ Intuēmīs
magna ē ī ꝓfectu mulierū q; virī
dīno et quēdā fatuitatē. stulto ei mu
lier ut luna. ¶ Ptēa scīptū ē ex ore v
¶ Sto firmus ī via dñi et ī veritate sensꝰ
tui. ¶ Nā erat vir bonꝰ moratꝰ ꝑmo
dest⁹ hērwyes et ꝓfectꝰ. ¶ Deo sub
dit et plangꝰ ꝑsn̄s ꝑdo. ī domū virtu
bꝰq; ī fusis et fidē. ut q; habuit fidē
ꝑdōm sensū ꝓfectū vt pote cū rationibꝰ
tradendorū et ꝓuisionē meāb ītelli
gēdā. Vnde ꝑdēs hīc accipi ꝑt no
n vē vtꝰ ꝑfructꝰ virginēs quēdā
fidei certitudo. sic q̄ppe mīt fructꝰ spūs
ab apl̄o cōputat. ¶ Et apposita. ī me
te applicita seu cōuersa. ¶ Turbam
tū dīno ī athyochia ꝑ barnabē ꝑdica
tionē ꝑt eos de querē cōuersionē ꝑ
ductū est. ¶ Ꝓfectꝰ ē aūt tharsū ut q̄
vocat saulus. ¶ Dīcit ei vrbā ut patuit
paulꝰ a thēsolimis venit que barna
bas ī ānsiuit vt aūq; fuit ꝙ ānulio
plures cōuerteret et cōuersos affirmāt
gubnāet. ¶ Nec ei valuisset ꝑdūxit
athyochia. et amī totū. ī ꝑ integrū
annū. cōuersati sūt ī ecīa multā fidelas
et docuerūt turbā multā. ita ut
cognoiarent ꝑmū athyochie discipu
los xpianos. ī cōuersi ad xpm q̄ ꝑmo
gentiles noīe dicebant discipuli ¶
bidē ꝑt eorū multitudīne reperīt
xpianos a xpō capūt suū alīs magīs
vocari. ¶ Sīt ꝑlatū ē illud ysaie. et ser
uos suos vocabit dñs noīe alio

ī quo qui benedictꝰ ē sup tēm bene
dicet ī deo amē. ¶ Sic ēt no dicēt
aūt notādo ista sīt īstituta a fidelibꝰ
ex iudaismo cōuersis uel ex ex gē
tilitate credentibꝰ. an forte ab ifide
libꝰ q̄ nouā sectā tōtīq; ē euāgeī
mirātēs a xpō dño suo eos appella
uerīt xpianos. ¶ In scolastica nō histo
ria dīcīt. q; a gētilibꝰ cōuersis ꝑ
dērit īstitutio appellationis istꝰ qui
bꝰ visū ē sequātes xpm xpianos de
le vocari. quēadmodū ī sactis plu
rīū discipuli a magistrīs nomē spēa
le acceptūt ut a platone platonici
¶ Hīs aūt diebꝰ supuenerūt a thēo
solimis ꝓphete athyochia. ¶ In ꝑmīna
q; ecīa multū fulserūt spūs ꝓphe
tici sicut ex capīte ex vbis iohelis ī
ducat allegatū. ¶ In diebꝰ illis sup ser
uos meos et ancillas meas effūdā
de spū meo et ꝓphetabūt. ¶ Surgēs
aūt vnꝰ ex eis noīe agabus ¶ sctī
sancti cōuictꝰ reuerētia humiliter as
surrexit stansq; lorum ē. ¶ Signifi
cabat ꝑ spm. ī. ꝑ reuelationē spūs
sī ꝓdixit. fame magnā futurā
ī vniuīsō orbē. que facta ē sub clau
dio. ī peratore. sīc nīs āno ī peryeg
et fuit hec fames ꝓpīa ī iudea
uēī ecīa sīc ꝓpria fert historia. ¶ Discipu
li aūt existētes ī athyochia. ꝑ ut
quisq; habebat. ī vnq̄sq; iuxta sue
modulū facultatis ¶ ꝓpositū sīn
guli. nō seorsū sed oēs pariter. ī mī
nistrīū. ī ad vsū corpis necessarios
mittere victualia seu ꝑmīa ad eccle
dñi. habitūtibꝰq; ī iudea fratrib⁹. ī ꝓpīa
mīb ibidē posse ī hierusalē cōma
nentibꝰ. quīs tñ mīt retrōb ꝓfectissī
mi apostolicā vitā ducentēs oia sua
ī pīa pio vendiderūt et ante apos

stolorū pedes p̄is positus. ꝓ cō-
vita pauperū ducē sūt contēti.
postea nō ab ydolatris iudeis fuerāt
spoliati q̄ aliquid adhuc habebāt
hinc athyochem fideles et postea
alij multi fecerūt collectas quas sūb
tribꝫ miserūt ꝑfatis. De qua re ꝛc
pistolis pauli multa legūt̄ sūt q̄
iustū ut gētiles facti ꝓuinciales spūalia
bonorū fidelium indecorū decorpalibꝫ
suis substantijs rationē facerēt eis
tpe necessitatis. Ad̄ et paulꝫ pro
minimo reputat̄ si nos rāt vobis
est spūalia seminamꝫ magnū si carnā
lia vestā metamꝫ. Ad̄ et facerunt
bonū ꝓpositū effectui tradere mānda
tis et malis ꝛōpue ꝑuenientes. mit-
tentes a samaria ad semaree qui
i certa illa ydolis retrib ꝑfuerūt ac
ꝓfuderūt. p̄ manꝫ barnabe et pauli
qui erāt milij fidedignissimi misē
runt ytaꝫ et cōtulit q̄libet iuxt̄ qd̄ ha
buit. implatas illud thabie q̄ dulo
porucis ibi esto mi sēctores si multū
tibi fuerit habūdāt tribue. si aut̄ pau
gulū libenter ꝓpter studē. ytaꝫ ꝑ ar
ticulꝫ necessitatis erā filij parentibꝫ
thesaurizāt seu grandē tenent̄.
Nec ista gēnsio obmittat verbo ꝙ pi
dictis nolite sollicti ēe de crastino.
si quidē verbis illis ꝛmodēta cura
nō ordinata gaudēna ꝛhibet. nec
tēptandꝫ est deus. si ꝓpulus hūano
modo quātū cōgruē fidē ꝑt est
ꝓcurandū

Exposicio capli xij. Eodem tpe Articulꝫ xij.

Eodē tpe de quo fit̄ sine
ꝓcedentis capli dictū est
misit herodes rex filiꝫ
aristobuli filij herodis astalomite
cuiꝫ tpe natꝫ est ꝙ. q̄ herodes
ana pater fuit herodis antipe a quo
iohannes baptista omissꝫ e et ꝙ
i passione illius. Porro herodes de
nuit sermo ītrfector iacobi apli a
iosepho vocat̄ agrippa. habuitꝫ fi
lium nom̄ agrippa q̄ di successit rex
no de quo ītra habet̄. mana. i. ma
tutē sui operis. vt affligēt quos
de ecclia ꝓmitta. i. aliquos ꝓphetas
ꝓpendit aut̄ iacobi fratrē iohannis
gladio. i. occidi fecit ante diem agimo
rides aut̄ qd̄ placēt iudeis ītre
dimꝫ occisio iacobi. apposuit appre
hendē et petrū. tūc capitanei ꝙpla
norū ut̄ aplis placēt iudeis. Erat
aut̄ dies azimorū. i. paschalis festi
tatis qn̄ iudei sepe dicty azimis ꝙpa
nibꝫ vescebant. infra quos dies ni
dū nō fraudē aliquē occiderūt. Quē
cū comprehendisset misit i carcere tra
dens q̄tuor quaternionibꝫ militū cu
stodiendū. Voluit eū populo appellat̄ qui
cūctis past̄ militibꝫ. ita quatīno qui
quatuor militibꝫ ꝓcest̄. sicutꝫ sub hys
q̄tuor q̄ternionibꝫ erat sedati mili
tes ac ꝓhor vigilias simul fuerūt ꝓter
custodes carceris. Voluit ei tā multos
custodia petri ne aliqua arte effugeret
quia herodes nō ignorauit multa mi
rabilia facta fuisse a petro ideo cauta
fieri eū seruari. sicut et iudas de
thesu dixit iudeis. ducite eū cautā
ne. s. vestris e-mulibꝫ elabat̄ volēs
ꝓ pascha ꝓducere eū ꝓpl̄ iudeis
ut occiderēt ad voluntatē eorū. Et
petrus quidē seruabat i carcere Ora
tio aut̄ fiebat sine intermissione ab
ecclia ad deū ꝓ eo. quia magne
cessarie sunt ecclie tēp̄ pressure apl̄or
et caminorū ꝙpulis miraculoꝝ.

Et aut ꝓducturꝰ cū esset herodes ꝛ
ipso ꝓsentatuꝰ ad mortē ꝛ ipsa nor
te dieꝫ quo ꝫ hoc facꝫ volūt ꝓdē
te. Erat petꝰ dormiēs inꝫ duobꝰ mi
litib⁹ vinctꝰ catħenis duabꝰ et custo
des ante ostiū custodiebāt carcerē. Vide
tq̄ stat cū sic custoditū ꝙ humana vis sil
tē industria nequit effugere. Et ecce
ang̃l⁹ dñi astitit et lumē refulsit i
habitaculo. Angel⁹ cū splendido vul
tu apparēs carcerē illustrauit. solue
tq̄ petrus illud lumē aspexit mira
culose id deo pagente nē alij illud
videret. Ipsiusq̄ latere petri cū
tanitrem dicēs Surge velociter et re
ciderūt catħene de manibꝰ eius ang̃lo
eas dissoluēte. Dixit aut ang̃l⁹ ad
eū Precingere ꝛ cinge te Vtrāq̄ scolas
tica refert hystoria ꝙ verbis bede.
petrus depositis cingulis sibi ꝑpter
molestiā carceris vt humida nimia pe
das dimissa temperaret frigori noctis
Quo datur exemplū deuotis ꝙ ipse
corporis molestiā atq̄ angustia mag
ne fidei erat eis aliquā deꝓsito sumptu
re la pace. Iusserūt sedm cassiani q̄ḋ he
lyas et petrus cingulis usi legūt mo
nachi i deserto cingulis valeant.
Et circūda te calciamēta tua. ꝛ calciame
ta tua ꝑdue. Et utiq̄ aliq̄
ga grecꝰ sit calciamēti nō habetis
nō habentes eorū supꝑ pedē quod
quida vocāt sandalia. nisi aut
aliqua talia signi fictiōe accipi
solet. Et fecit sic. Et dixit illi. Cir
cūda tibi vestimēta tua et sequere
me. Et egrediēs ibat sequēs
eū. ſ. ang̃lū. et nesciebat quā verū
est. ꝛ aliquā reale. ad ꝙ ang̃li ſie
bat. ſ. eductio eius de carcere. Estima
bat aut se visū vidē. ꝛ ola ista pu
tabat i ymaginaria visione sibi
mostrari nō realiter exhibari. Eq̄
apparet q̄ nō plenarie vigilauit
sed i ꝓfecto. aliq̄ naq̄ i sopno
surgit et graditur. Transeuntes
aut ꝓmā et secūdā custodiā
ꝛ custodas ꝑduc⁹ ad ciuitatē ferreā
q̄ ipsis ꝓpria ordinatiōe exhibita
ad hoc ꝓpter ordinibꝰ eq̄ si ei ꝓpte
adhibuerūt custodiā ne aliquā i dis
tura petrꝰ euaderet. Custodes aut
fuerūt sopno oppressi a deo tractate ꝑ
tussi. Ꝗsi serui regis syrie sub holyfer
nis alio simili mō dīna virtute deti
nebant ne petrū aggredierē sanctū
at ꝓhibebāt. Venerūt ad portā
ferreā q̄ ꝓpria sponte ꝑ atrio tur
ris exhibita. eq̄ dicit ad ciuitatē
ihrlm. Eq̄ dicit q̄ tarditer
exterā urbē finit. ꝗ ꝓpter ei⁹ ꝓpte
q̄ ultro apta ē. eis ꝓtāta dīna
atq̄ angelica. Nā et ang̃lus spūbꝰ
nimia corpal' obedit quo ad motū
locale. Et egressus ꝑ ferreā portā
ꝑtransierūt vicū vnū. verbi gratia
Et cōtinuo discessit ang̃l⁹ ab eo. re
pete disparuit. Et petrꝰ ad se reuer
sꝰ. ꝛ cōpos mētis effectꝰ et ratione
plenarie vtēs. dixit Nūc scio vere
et expedite. quia misit dñs
angelū suū. et eripuit me de manu
herodis et de oī expectatiōe plebis
iudeorū. In oībꝰ vult petrꝰ sibi ar
mato et elegāti et frequēter dif
fisus semp ꝙ sentēciosus. Cōsiderato
q̄ḋ quid esset eductꝰ et vbi mitteret
quo ve diuertēs. venit ad domū ma
rie matris iohis q̄ cognominatꝰ est
marcꝰ. Fuitq̄ cōsobrinꝰ barnabe. nō
matꝰ dua ꝓpria vbi erat multi
cōgregati mētē et corpe tūc deuo
tissimi. Et quātus mīt extra ꝑ petri

liberatoe · ꝓpulsate aute eo ꝓcessit
puella nole re vde · ꝑ tre cognouit
voce pet · ꝑ gaudio no aperuit ia
nuã · ꝯcipiẽs festinabat le
tũ ĩ mote · suis ĩsinuauit · ẽ nitro
ĩuerẽs nũciauit petrũ stare ãnã
nuã · ĩ tri dpuerit · ĩ sãmõ · tamq̃
illusa et ĩ ratiõe pnata · ĩ sac dyaũit
attendẽdo ad naturale rerũ pote
ciã · ꝑ quã ĩpossibile videbat · qd ẽ
cabat · illa aũt affirmabat sic se ha
bere · illi aũt dixerũt · angelq̃ eius
ẽ hoc loco atq; ea aliqs multũ pro
batur quilibet hoiũ habẽ angelũ
sũũ custodẽ qui ĕra vicissi ap
parẽt ĩ spẽ eorũ quibꝫ sũt deputati
petrq; aũt ꝑseuerabat pulsãs · mo
re eorũ q̃ ĕnectidam de captiuitate
no libẽt diu stãt eĩ dom̃ · ẽ
aũt aprusset ostiũ viderũtq; eũ et
obstupuerũt · viso tã miraculoso
effectu et tausa nodũ sũctas · ĩ
mues aũt eis manu ut tacerẽt ne
eorũ strepitu et clamore gaudioso
petrũ ꝓtĩa ꝓperet · et miraculũ
eĩ plano modeste aduertent · nar
rauit qũd dñs eduxisset eũ de car
cere ꝑ ãgelũ · Dixitq; · nũciate ia
cobo · ⁊ apo ẽpiãnoꝝ ĩ ihrlm · et
fratrib; hec · vt sint se gaudentes
et deo gras agãt atq; letent · ĩ dnõ
et egressꝰ de ihrlm · ĩ ada nocte ab
iit ĩ aliũ locũ · facto aũt die · quo
herodes dacruit ꝓpl̃ · ꝓduci pe
trũ · erat nõ ꝑua turbatio mi
milites q̃d nã factũ esset de petro
· ⁊ quo abisset · timebat aũt nehe
rodes tãi pena eos affici · quali
petrũ affici tegrauit · herodes
aũt eĩ irãs fuisset eĩ · s · petrũ · et
no ĩuenisset · nã et porte sera
rie apte ĩ nocte fuerũt vt credit eĩ
hor de porta ferrea apta dicit · ĩq̃
sirona facta de custodiba · ⁊ diligẽter
sa sutatq; ab eis quo petrq; euasisset
nullit eos adiu · ⁊ carcẽ mãpari
vel duri tra aliq̃ tẽptq; habat · ⁊ sibi ꝑ
sonali ad pumẽdũ eos de negli
gẽcia · no tñ nocuit eis postea nec de
creuit de nõ ꝓmittẽdo · nã petro erep
to fiũt alijs mortis ocasio · herodes
aũt fuit morte ꝓuisꝰ ut subdit · ⁊
Descẽdes q̃ a iudea ĩ cesaream pale
stine · scdm̃ beda · que fuit tyri et
sydoni ẽpl̃a · ibi moratq; ẽ · Adde
bellãdũ aduersarios suos circa hanc
vrbẽ moratos viz tyrios et sydonios
qui subdit̃ erat aũt uatq; tyrijs et
sydonijs · Illi vnanimes venerunt
ad eũ · utru reconciliarẽt aũt resistere
no valẽtes · Et ꝑsuaso · ⁊ formato
blasto q̃ erat sup̃ cubiculũ regis · ⁊
cubiculariq; eius · postulauerũt
pacẽ · ꝑ blastũ qui loquebat̃ pro
pter q̃ alendẽ rationes eorũ a bello · ⁊
de bonis tre herodis · q̃ ãgusta a
cat eorũ pũcia nec potarat tam
virũ regis ĩimicitias ferre · Statu
to aũt die · ⁊ ab herode ꝓpter o adloqui
dũ tyrijs et sydonijs · herodes vestitꝰ
veste regali sedit ꝑ tribunali · ad
faciẽdũ sententiã · et tonabat ad e
os · ⁊ blandijs · arnatus · et ꝓ ceteris
bis locutꝰ ẽ ad eos eis · populus aute
acclamauit · herodi dei vocẽs et no
hois · ⁊ dluinis penis no hylians eũ
laudabat · esset assentatos ei diui
nitatẽ quãda et laudẽ deo solũmodo
debitã · Coepit aũt protinus eũ ãge
lꝰ dñi · ⁊ mox plagauit viz grauissi
mis doloribꝰ · eo q̃ no dedisset hono
rẽ deo · et mox ĩ blasphemiãs

assumpta ppnado. scdm humiliado et
deo vdi tribu assumbado. Et cosumptus a
vermibus qui ttracti orubat putres
tribus carnibus eius. expirauit. Vna qui
dies qz scdm Iosephu. Verbu aut dni cres
cebat et multiplicabat. Herodes si
dei ppsentiae omisso eius gelium predicabo
rem qua qz diffundebat et plurimu co
mouebant. Barnabas aut et paulus re
uersi sut athiochia ab hierosolimis ex
acto mimstio. et allatis sibi eleosimo
sanctoll ectis ab athiochia emissis sicut
dns predixs cupli sptu est. Assump
to iohane q cognomiato e marco de
quo Tsto articulo dms e . . .

Eiudacio cpli xiij. Grant autē
Articulo xiiij

Erat aut i ecclia que erat
athiochie pphete et doc
tores qui ad modu scribit
aplus i pmitia ecclia fuerut diuisa
dona gratiaru. Inp illud pma ad cori.
12o Quos dā posuit deus i ecclia primo
aplos. deinde pphetas tio doctores
Itaqz pphete vocati sut qui reue
latione fuisse. doctores qui i ver
bi ratione septuisse. populoru i for
matione. Pastores aut in narratione po
test quos ad eosdē referri. na qui da
ceru pphete erat pastores. In
alia barnabas et symon qui vocabat ni
ger ad distinctione symois petri et dici
tur est niger uel a coloe si niger si
matur latine. ut assi assedes a virtute
sic i virtute. si niger sit nome hebreu
niger. ut si sit nome hebreu e et
dicitur a scendes Veritus aliq sor
titi sit hyemes nota absq ppositiua
pdicatiue actiois seu qualitatis design
nata ppsit. Imo aliq a contrario se
su nota sumit. et Lucius cyrenes

a cyrene ciuitate sic appellatus et
manaen qui erat herodis tetrarche
che qui vocatus e herodes ad pas
qua qm nos sat vulpe et dacol
lauit iohane. collactaneus. i eodem
ciu collacte educatus. qui strabus
aut illius dni. In actibus virtuosis ob
seruatis preceptoru et cosiliorum i co
ncessione aliorum. et ieiuniis vir
tutu p oia transigebat a tpe i sacru
tue spus redigebat. mos qz i spi
talibus diuine et ad cetera pplada
erigebat sup na. Quata nepe
sit virtus ieiunii liquet ex eo qz de dn
issimo malignoru spiu aut salua
tor. Hoc genus demoniu i nullo pt
exire nisi i oratione et ieiunio De
mos sicut i pfatione tangit. Deus
corpalis ieiunio viua cop̄mit me
te elevat virtutes largit et pmia
Tobie quos 12o Raphael angelus
predicat Bona e oratio cu ieiunio et
elemosina. Dixit spus sancto uel p
ispiratione interna uel p aliquem
pphetaru istoru sicut p angelu. Segre
gate mihi. i. ad meu honore a vita
societate seu gregre vel corpaliter
atq localiter separate barnabam et
saulu i opus ad quod assumpsi eos. i
ad predicandu gentibus ad quos eos elegi.
collecta. et mi p gram mihi vni ad
romanos 8o aplus de se loqr. paulus
segregatus i euangeliu. Tunc ieiu
niis et oratis i pdictis qz illis
manus dimiserut eos. Iuit aut eua
gelizare i gentibus Varie qz hic dr
qm posuerut eis manus vel modu
ordinandoz i sacerdotiu dicit nonnulli
et habet i scolastica hystoria qm spūs
sanctus i athiochia audito spus sci
cosilio oratis et paulo et barnaba

mi serūt eos yrlm ad petrū iacobū et
iohānē ut cōfortarēt ibidē. qui au
dito spūs scī mādato gauisi sūt ipo
sueruntq; eis manū qm manū ipo
sitionis ad aplos pmanebat. sed qm ita
nō videt hoc velle alij opinat. q
ia i athiochena ecīa fuerūt qda epi
ab aplis ordinati ad regēda multitu
dinē fidelium q̄ nūc vbiq; valde
mē multiplicati fuerūt. Epi aūt
sūt aplorū successores ideo ad eoz
officiū spectat ipositio manuū
potuerūntq; paulo et barnabe ma
nū ipone. Vtrū aūt pr ipositio
nē manuū alia ordiatiois sole
nitatē circa eos celebrauerūt trēs
predicti aplī sil alij quibus epi nō
certū ut ait scolastica hystoria q
cuia plybet q̄ uer de aplorū or
dinatiōe aliquid legit nec q̄ ipse
eis manū iposuit. De petro tn
certū habet q̄ athiochie celebra
uerit missā sed potuit aplis p
ordinatiōe sufficere qđ dictū e eis
a dño. Hoc fauta i mea cōmēdā
tione et uitā mea nō mē fuerūt
paulo et barnabe tn qđ postea
electi sūt ad aplatū cōsilio primo p
cepto spūs scī. forsā i hoc tn alijs
fuerūt aplis pmilegiati nec alia ordia
tiois solēnitatē circa eos celebrauerūt. et multū i pmtia ecīa
sine hac solēnitate ordiationis
ad sacerdociū sūt promoti etiam mī
tr layn sine dyacono et predictis
ordinibus facti sūt sacerdotes.
In sup beda hic ait. Videt sanctus
nō hystorie ordine triodecimo pō
dñi passionē ano aplātus fuisse barnabā
paulū q̄ accepisse vocabulū
Quartodecimo aūt ano nō con
dictū iacobi. cephe s. petri et iohīs
ad gentiū magisteriū fuisse p̄fectū
Nec hystoria ecclēstica repugnat di
cēs aplis precepisse ut annis duo
decim i iudea p̄dicarēt. qđ diuīs
cio ano nō stātes reliquerūt iudeā
et triennio quo ibi pmanserūt et paulatī
egressi sūt. Et cum s. paulo et bar
nabā missi a spū scō abierūt se
leuchiā que e ciuitas a seleucho
rege asie dequo macharēoz hoc
cōstructa et notata dicit. Et inde
nauigauerūt cyprū i insulā seu i
le illius metropolim. Et cū venissēt
salamina uerbū cypri nō dicta to
tā na sīm bedā p̄dicabāt uerbū dei
i synagogis iudeoz. qbus uerbū dei
fieri primo necessariū sīm qđ paulus
ipse fatet uobis oportebat primū loq̄
uerbū dei pactus uberiusq; dicit i sy
nagoga i similit sīm bedā factū ei
mitatē qđ legit. Habebat aūt et
iohānē i ministrō sue p̄dicationis. Iste
et iohannes cognomēto marcus de quo
scriptū e cū eis p̄ am
bulasset et uniuersa insula. s. cypri usq;
paphū paphū sedis bedā e ciuitas
cypri maritima nō insula venalib; qui
da rarū rebus poetarū famosa que fue
rūt tremoti lapsa nūc ruinarū ves
tigijs quid olim fuerit ostendit. Inue
nerūt quēda virū magū pseudo p
phetā qui opa magica arte factū
dyabolica inuidēs cui nomē erat
barichu q̄ erat cū p̄cōsule sergio
paulo viro prudēti qui fuit magī
ne dignitatis et p̄cōsul. i. secūdus a eo
sule tm causa quēsti et ambitione
hēnois cōtendit se magō ad decep
tionē ipsius. Hic accersitus barnabe
et paulo desiderabat audire uerbū dei

Resistebat autē illi elymas magus.
sic em̄ interpretat nomē eius. quērēs
auertere p̄consulē a fide xp̄iana p̄ua
illius magice artes cōfundebant. Hoc
diuinū nōm̄ s. elymas et magus unū
et eēpetatio alterius elymas et sedm̄ so
lastrā hystoriā interpretat magus. sicut
hoc nomē maleficorū appropriatū est
huic. Alij dicūt q̄ elymas interpretat de
mensura uel sapiens. Iste fuerit
secretarius dei magi credēt et ioānē
baptistā p̄fato nō exponūt elymas
hanc ob causā fraudulentū et ple
num cuiuslibet doli et fallacie. Hoc
loco saulus primo uocat paulus est
autē hoc nomē sortitus sedm̄ multos doc
doctorū a paulo p̄consule quē conuertit
Alios ex aliqua cōsuetudine nōia ex
aliquo notabili facto sortiri Vasi ele
ctionis organū semp fuit humilitas
unde ait dicit saulus q̄ et paulus q̄si di
cat uterq; uocatus a nobis uel potius
ad xp̄i fidē conuersione uocauit se
paulū q̄si humilē et modicū. Et plene
oī dolo et oī fallacia q̄ uerbibet
opibus fraudulentis Nūquid nō cessabis
et dolosis abhominat dns et p̄ualen
tes fraudulentia uasa possit fieri filii
diaboli p̄ imitationē doluit uiros
huius illud spiritū imitant illius q̄ssent
ex parte ipsius Hinc colligis uiri autē
ratores iudeis uos estis diabolo estis
similes ois insinuē. Legis naturalis
legis scripte plagis q; euangelice nō de
sinis subuertere uias dni rectas. et diui
na p̄cepta documenta cōsilia ēuertere
et occultas aīas ab aliis tollis et peruer
tere exponis. Huius magi memīt
libris de diuinis nobis diuina dyomi
sig assanes fuisse obiectione
qua ubi paulus obicit quibus paulus
affirmat ad elymothetē Deus scripturā ne

gare nō pt et arguit elymas
q̄ sedm̄ hoc deus nō esset omnib; q̄
si ueritatē negare mētiri. peccare
potēne et nō ponē potēne atq;
mi scire esse. Et nūc ecce manus de
mini sup te. i. diuina ptās tepi
uiet. et eris cecus nō uidēs solē ne
lumē ad tp̄s usq; ad tēp̄s ut penā
corporalē cecitate incurrens spiritalē
cecitatē mentis et sicut ipse per
uiatis ab luce ad tenebras sole uisibile
s. xp̄i sic fois pluabat matutinus sol
aspectu. Et cōfestim cecidit in eū
caligo et tenebre. s. imitatiū ut
ei deus sit similis operatur imita
ti. Cecidit facta est addendum est q̄
illa q̄ cecitas miraculosa fuit nō
naturalis et certum est quādiu q̄ mi
nus datur. Terruit ei fuit semen
plagā dei et ipse cecus circuiens q̄rens se
ductū ducatū et sustentatione
ne labaret in p̄cepto. Tunc p̄consul
cū uidisset factū tā miraculosū,
credidit admirans sup doctrina dni.
altitudine sapie xp̄iane et ūtute
miraculorū q̄b; cōfirmabat. Ita
uerat ei tales uir prudens q̄ deq; fone
ueritatis nō phibeat testimonium
falsitati. Ideo ex ipsorū apto
doctrina hyacinthi miraculo cōfirmā
tus credidit et magū abiecit. Et
cū a paphon nauigasset paulus et qui
cū eo erāt. s. barnabas iohannes et
forsitā plures alii credendi pt q
alios de mistis p̄consul' ad conuer
sionē et instructionē fidei pt sit
cōsecutus. Venerunt pergē pamphilie
pergē ciuitas pamphilie asie que
nūc a uocat pamphilia ingrediē
da iohannes ab eis discedens ab eis
ierusolimā. De causa sue
abscessionis ipse dicit. Illi uō s.

paulꝰ et p barnabā p trāsiū
teꝫ partē venerūt athyochiā pi
sidie ꝓuincia asie et ā
thyochia sita ē ea. Alia ē abbatia
amitate thya ꝑuincia quā ecclia athyochia dica
at oli rebellata dicebat Et ingressi sy
nagogā sederūt. quasi vere missi
ti ad audiēdū verbū dei et prōpti
ad ꝑdicādū. Post lectionē aut le
gis et ꝓphaꝝ miserūt principes sy
nagoge viris platū mōtis eoꝝ.
dicētes Viri fratres si qs ē vobis ser
mo exhortationis ad plebē dicat. Ex
ipso ad apparatu ꝓbitatis et grauita
tis paulī et barnabe cōsiderauerūt
eos esse viros religiosos ac sapientes
sicqꝫ sapiā habēs luceat ī fratribꝰ.
Surgēs aut paulꝰ. silentioq; et to
ti cōgregationi honestā ꝓpendēs.
et manu silentiū indicēs ut attenti
us audiret. ait Viri israhelite et q̄
timentes deū audite. Deus ꝓbis eorū hu
militatē exaltauit ut fructuosius
audiat. Deus plebis israhel elē
git patres nros ab initio et ꝓpa dimi
nuit ꝓstituto effectu ḡuosos hospi
tatis ī terra egipti. Et ꝓpter
eā ꝓpe adductionis ꝑ moysē et paulo
ate fuerūt tribus honoris sublimati
Et ꝑ quadraginta annorū tēpꝰ mores
eorū sustinuit ī deserto Et nōnullis
ꝑditis. murmurationes et rebellio
nes. viasq; eius sanctarū correxit
quosdā eorū sc̄z totā gentē nō delauit
Et destruēs. ꝓ ōcidēdis. parcēs fu
gādo. ꝓ ī captiuitate redigēdis. ī
terrā chanaā septē gentes. ī tondē
nationes filiorū cham vtpote chana
neos. amorreos. euheos. iebuzeos.
pherezeos. hetheos et gergezeos.
sorte. i. ꝑ sortē missionis diuisit eis
terrā eorū. ꝑ manū iosue. deinde iudi
ces ꝓpter tribus filiorū israel sicut iosue
ꝙ legit. duabꝰ et tribubꝰ ac dimidia
ate ꝑ moysē fuit diuisa ꝑ eas Et
ꝑ quadringentos et quinquaginta annos.
Computatus annus istorū secūdū bedā ab
scolastica historia ī quo natus
ysaac. Iuxta uero quōdā ī egipto
fluxerūt anni quadringenti et quinq; ab
ingressu abrahā ī terrā chanaā ꝑ quos ꝑ
mittebat ei dñs tutā diuisa et ēā sicut
legit iosue Et ꝑ hec dedit iudices
quoad ꝓphetā fuit othoniel frater
caleph minor vt scribit iudicū.
usq; ad samuel ꝓphetā ī quo cessauit quia
et ipse iudex fuit israhelitice plebi
Et quia postulauerūt regē Na
hū filij samuelis iudicis a ꝓpe suo cōstitu
ti ꝑ auaritiā declinauerūt vtpote
regni habēt Et dedit illis saul filiū
cis virū de tribu beniamin quē ꝓtulit
no erat ex filiis israhel maior. Et
amoto illo a regno quē sua ꝓpter
eo honores mutauerūt mores
et tradit illis dauid regē cui testimo
nium dixit Inueni dauid filiū yesse vi
rū secūdū cor meū qui faciet oīa
voluntatē cōformē ī omnē naturā at
gentē bene dispositū ad faciēdā oēs
voluntates meas. i. voluntatē meā ipse
bit et mihi obediet Ex tali dei ꝓ
pinqua ꝑuenit ex tali tale ꝙ ex
ꝓpinquo ꝓpinquū ex tali tale ꝓpin
quus ꝑ gratiā tale facit ymo ab eterno
ꝓdestinauit predestinauit se illi tale fa
turū quo facto tale meruit qđ le voluit
et eyegit Et ista ē ꝓclarissima laus
sancti dauid dauid ex ea nobilitatē voluntatis
tuā creatē dei sui voluntatē
esse cōformē cui amicorū sit eadē
velle et nolle. Ex deus ex esse. ergo

¶ Sēm promissionē factā ppī dauid
sēz dauid ¶ duxit p generationē ei⁹
vgine. iſrahel. ⁊ ad ſalutē ppli iſrl
ſaluatorē ihesū qui factꝰ ē ex ſeē
dauid ſēm carnē ut dixit ad cōnos⁹
ꝓdicate iohānē ante faciē aduēt⁹ ei⁹
⁊ am̄ maifeſta ꝑ ꝓdicationē et ap
paritionē q̄m p̄ miracula ſa da filiꝰ
declarauit. baptiſmū penitēē. ⁊ di
poſitiū ad p̄tām et i quo iudeū ſua
cōfitebant̄ p̄ca nō cōfeſſione ſacra
mētali ſēd̄ generali. ⁊ populo iſrahel
qui venit ad eū. ¶ Cū at̄ iohānes hāc
curſū ſuū. ⁊ etā finē ſue ꝓdicationis ⁊
mortē appropinquāē. dixit iudeis. q̄
me arbitramini ē nō ſū ego. ſed ecce
ꝑ⁹ ſicut putatis ꝓ cui⁹ ſuſpitione ad
ſtruebāt̄ indaicā eſtimatā ꝓpter ſuſſima
cōuerſationē ihū. ¶ Sed ecce venit poſt
me ad ꝓdicādū et baptizādū ꝑ ſuos
diſcipulos. cui⁹ ego nō ſū dignus ſoluē
corrigiā calciamēti pedū ei⁹
¶ Ipſe me mō dignꝰ ſit ego ꝓ ei⁹ exhibi
tōe ab
ſequi eo ꝙ ꝑ tēporabilē maior ſit me
ſēdm̄ diuinā naturā et ſēdm̄ aſſūptā
quoq; ut uerbo ꝑ mediate ſuppoſitalit̄q;
vnitā. at ⁊ oī gratia ſēdm̄ totā capacitatē
mētis create ꝓ plena. ꝙ ſi ſecundū
ioꝛ ē me ꝙā tota vmāſo ꝑtranſmoꝛ.
Vnde ad cui⁹ maieſtatē habendā ego ꝑue
nī nō fuit ꝓhab dignꝰ ad id. Veruꝝ
cōſiderādo ꝛogo obſecꝙ ut ꝓ tali tate
et actuali mōtiōe ſpūs ſī ꝓcedāt
mēſtorū fruī vitā eternā erīa de eā
digno ſēdm̄ multos doctores et quoad
id dignꝰ fuit dñs ihesū erīa baptizare
¶ Imo ſic denuo ſacerdos dignꝰ ē corpꝰ
eiꝰ et ſanguīe cōſecrare tractare et ſu
mē ad ꝙ nemo cōdignꝰ ē quod ꝓpi
dignitatē habeat̄ diuinā ꝓ reſpectꝰ
¶ Poſtremo ubi hīc nō dat̄ intelligi
q̄ ꝑ⁹ uſq; ſit cultꝰ qui cōſiſtit mudis
pedibꝰ ꝛeceſſiſſe ſed ē modꝰ loquēdi.
Vnū ſuū filiū genitū. ⁊ trinū. abſq;
et qui ⁊ vobis tenet̄ dare q̄ ꝛeferre
ri p̄t ad cōuerſionē ad iudaiſmū. vbi⁹
verbū ⁊ ꝓdicatio. ſaluus ꝓ missū eſt
Verbū ſaluti⁹ huius. ⁊ ubi⁹ dū tar
natū. ihūane actor ſaluti⁹ missū ꝓ
et ꝓpalit̄ ac ſpecialit̄ ꝛta ut ꝓmet
ꝓbis teſtatꝰ ſit. ¶ Nō ſū missꝰ niſi ad
oues domꝰ iſrl que ꝑierūt. Diſcꝑul
quaꝝ ꝓcipit. In uiā gētiū ne abieritis
ſēd ad oues ꝑditas domꝰ iſrl. ¶ Cui⁹
habitat ihrlm. ꝑua vilgrecie et ꝑ
cipes eiꝰ. huic ihesū ignoratēē eſſe
meſſiā. ¶ Quod quia verū ſit tractū eſt
ꝫ capto ſup illud ꝑcte fecit q̄ ꝑ lignū
crucis patrāſiit ſicut et ꝓphete vi. et
vocat̄ ꝓphetarū. ꝑ ꝙ ſabbatū leguꝫ
i ſynagogis ſeu ſcolis cōuū q̄ verba
ꝓphetarū de ꝙ nō ꝛeſſaverūt. Iu
dicatꝰ q; morte ꝺet̄ cōdignꝰ ipſa
uerūt. que de xpi paſſione ꝓphetata
fuerūt. et nulla cauſa mortis inuenie
tēs ꝛeo ſeādū ueritate. petierūt a
pylato ut mēſiceret eū. ⁊ q̄ eiꝰ ſūta
ꝑ militēs mitti faceret. q̄d et fecit
Cui⁹ cōſil̄ maſſet. oīa que de eo ſcripta
erāt. videlicet de eiꝰ cōſpiratōe. ligatu
ra. cōſpuitione paſſione. deponēte
ad de ligno poſuerūt. ⁊ monumēto. nō
uti⁹q; ⁊ ipſe mīs mēſiceret et depo
ſuerūt ac ſepeliuerūt. ⁊ illud ꝑ ꝓ
in ſtū ꝑ ioſeph ab arimathia et nyco
demū. Veruꝝ ſeptimā mortē ſolutō legē
de diuīſiōe ꝑ ſi de eiſdē ſicut ⁊ ꝑ ꝺ
ndāt eos quere bat eū. ⁊ ite ⁊ ꝺ
recceſſit retro cor noſtrū et declinaſti
ſemitas mās a via tua. Deus id ſuſti
tauit eū a mortuis tertia die ⁊ viſus
ꝑ dies multos hijs ꝙ ſimul aſcēderāt
cū eo de galilea ihrlm. ſcs viris ac
ſuis ꝑ ſecūdā aplis ꝙ ut dictū ꝑ mo
ceplo ꝑ paſſionē ſuā ꝑ dies quadra

ꝓplina pacis nre fuit sup eos. ꝙ li
nore sanati sumꝰ qui dilexit nos et
lauit nos a pctis nris i sanguine suo
Sed caput membris no influit nec pa
ciuificant ab ipso nisi eide conectat
ita vita gre motiuꝫ uirtutis a xpo
nis sorbitur q̃ ei p fide et caritate no
ꝯmet. Videte ergo ne supueniat
vobis qd dictu est i ysaia. i. ne pe
na appendat et punita vos apprehendat
Quod nos sit dictu i ysaia adiecit
Videte cotemptores et admiramini
et dispdimini. Ad opus ego operor
i diebꝫ vris opꝰ qd nō credetis si
quis enarrauerit uobis. Ista sententia al
legat lucas sedm̃ tñslationē septua
ginta qua sus tempore utebat ecclia
et ablutus primo habet qd allegat.
nostra quoꝫ sic habet tñslatio. Aspi
cite i gentibꝰ et videte et admiramini
et obstupescite qꝛ opꝰ factu ē i die
bꝰ vris qd nemo credet cū enarra
bit. Loquit ad yphata ad iram deceptis
simitate et punitione indeꝫ p caldeos
qua sibi i mente credē noluerūt p nu
ntiibꝰ ei yphatis. Iterat ergo apls
iudeos ut sicut illi iudei ob sua credu
litate et pusillate inciderūt maxima
calamitate caldeoꝝ ꝙ euasit sic ipsi
timdant similē pena et magꝝ forma
nocui nec ponꝰ demoniꝰ q̃ p caldeos
spiritalit designant. Ytaq; sensꝰ est.
Videte i. precauete. o cotemptores
verboꝝ dei et pmissionis diuine. et
admirammini de magnitudine vestri
primi et dispdimini p via et er
rores. i. tēp p captiuitate hāc ultimam
qua vagi estis i nationibꝰ qa ego opꝰ
ego operor i diebꝰ vris. Videlicꝫ sal
uatione generis humani p xpm seu
i carnatione passione resurrectione
ascensione ipsius qd no credetis si

qs enarrauerit uobis. nā si mali
pte maserit i credulitate. Potest qua
hoc opꝰ intelligi pena eis inflicta eo
qd nō susceperint xpm. Quibus
autē illis. viz paulo et barnabe sy
nagogꝰ rogabat principes synagoge
ut sequenti sabbato loquerent sibi ver
ba. Quod estimat ꝙ nimis ose
di rogauerint tm̃ indignati de hoc qd
paulꝰ dixit eos i lege moysi non pos
se iustificari idcꝰ volebat hoc iterū
ab eo audire ut maiorē cōfirmationē
haberēt unde et sequenti sabbato
i audiendo properent nimia forte
tm̃ id bene eis putabant ut de tanto
nouo uimore ac magno negocio ple
nius instruerētur. postea tm̃ subiit fue
rit. Quibus dimissa esset synagoga. i. cō
uentꝰ solutꝰ multi iudeoꝝ et colen
tiū deū adiuerūt paulo et barnabe
qui loquebant eis et suadebant ut
in dei gratia permanerent. Adiuerunt
autē hi dei colentes intelligut ꝙ
natione erant gentiles p religione iu
daica sed in iudaismū conuersi q̃ pro
selyti dicebant uel iudei de dispersio
ne. Cum enim apli legerent
p singulas ciuitates eis ut permanent i gra
tia dei. i. i fide xpi misericordie iustifi
cati eoꝝ quierent. no. i. observantiis
legis dei quaꝫ grauosa auxilio no
legis iustificationis indigent. Aliqui aut
dicūt istos ita credidisse i xpm. ideoꝝ
monet ut i eo permanent sicut.
Sequenti autē sabbato pene uniuersa ci
uitas conuenit audire uerbū dei a pau
lo et barnaba quoꝝ ista hoc diebꝰ se
mel p orbem fama atꝙ timitati
motuit. Videntes aut turbas ge
tilium horū iudei repleti sunt zelo. i. in
die cōi apl̃os. et contradicebant his
que a paulo dicebant de ypobla

mꝰ pretiꝰ

phematis dicendo q̄ ihesū nazarenū nō esse vez ꝙphū. Tūc fortiter paul⁹ et barnabas dixerūt ad eos vobis oportebat p̄mū loq̄ verbū dei. i. euāgelicā p̄dicationē ipsos nō ¶ Cū aut dictū esset a supbis atq; apli p̄mo directū sit ad iudeos ꝓuersionē ab hac ꝓhetice ꝓmissionē tā ꝑ apli pericula ꝑ sancti fuerūt sed dñs exp̄uliss illud obstinato aīo veritati euāgelice cōtradicēdo. et idignos uos iudicastis. i. facto p̄bastis idignos uos ētis vite ęt̄ne. ecce a beatitudo vē p xp̄m exp̄ata a cūctis couertimur ad gētes. ¶ sic dixit nobis dñs vt sedeas ad salutē vsq; ad extremū terre. i. p̄ ꝑ aīe tēpus nob mundi. Vnde et symeon loquēs de xp̄o confessus est deū patrē Viderunt oculi mei salutare tuū q̄d parasti ante faciē omīm ꝑplōrum. lumē ad reuelationē gētiū. ¶ ꝓpter Viderunt oēs fines terre salutare dei nr̄i ¶ sed ut hec verba sint legalit dicta de xp̄o quo apli ea cōmemorāt ita de ipsis ꝓpter quos Ad q̄d beda videt ¶ ad de xp̄o ꝓpalit dictū a hoc a sibi dictū arbitrant apli mētes sequitq; ea se recolentes sicut ea ipse ꝓpter

eius de corpis vnione dixit. saule saule q̄d me ꝑsequeris. ¶ Tanta et ast vnio capitis et membroz. Notest et aliter exponi. ¶ licet hec dicta ex ꝓpa ꝓuidentia ad literam q̄m ex q̄dationem mandata nō sint nisi ꝑ ꝓdicationē apl̄oꝝ. idcirco apli cōgrue ea de sedicta fatent ¶ In terra ut ista auctoritas clarius intelligat p̄sentiri q̄ ꝑtacto ysaie capitulo ualuimo illuminatio gentiū extenditur usq; ad ultimū xp̄i aduentū ap̄ssime p̄minat ¶ hic nempe ut ubi alibi dicit ꝑ ꝓphetā dñs formatus me ex utero seruū sibi ut reducat iacob ad eū et israhel non cōgregabit ¶ Quid ei ast israhel nō cōgregabit nisi nō conuertet nec tota electorū ecclesiam colliget. Quamde loquit ꝓphe ¶ et glorificatus sū in oculis dñi et dixit. Facta ē ut sic in ad suscitandas tribus iacob et fecem israhel cōuertendas Dedite lucē gentibus ut sis salus mea usq; ad extremū terre. Quidē tribus aūt gētibus sua saluatione effici tute p̄dicata gratissē sūt deo gratiaq; festiue. ¶ et glorificabant. i. magnificabant laudabant ꝓnūciabant terrasq; audiebāt. verbū dñi. i. euāgelica p̄dicationē seu ꝓphā quia verbū. sermo veritatis dei patris ¶ et credebant quotquot erant ꝓpositi ad vitā eternā. i. ad ꝑfruendā xp̄o et quos deus ꝓmptos et subditos ad vitā gloriē ab eterno elegit i seculo ipso de donis gratie misericordie ꝓuidebat atq; de oībus meritis ad cōsequenda beatitudinis premia quesitis. Inter quā primū ac fūdamentū a fides catholica quā ē oēs ꝛ meritis ultimū fine ondēs atq; ad eius adeptionē sibi dirigēs. Dis

sanmabat aut dñs dñi p manus eorum
et signa fieri et prodigia in
et euangelica predicatio nisi stare
sanctos p tra gentiu sparg̃batur
et cordibus hominu, sicut nactꝫ e dñs de
Iudei aut p̃tulisse principes synagoge
et tauerut et cõ apl̃os pugnauerut
multos eligentes sacerdotes et honestos
putas seniores et nobiliores, et mutatis
et prauauerut psecutionem et paulu et
barnabam. Quibus iste aut primary
verbis videnf primo fatisse apl̃os sp̃
ipia informatione iudeoru auersi, et
dereuerit eos de finibus suis. Et dñi qui
cussor pulue pedu in eos venerut ve
nit. Hoc ut p̃ius euangelio donent fore
du et testimoniu sui labenti et ostenta
bilitatis dñi qui verbu dei euangelizabat
rut. Et cum aut sedm beda et auitatis
celeberrima ciuitate et quor et alia
et ciuitas discipuli quog et credentes in
xpm, repleabant gaudio spiritu sancto
no ex contemplatione amoris sancti
diuina beneficiorum aug ifusio et oppo
tunitas gaudebat qua bona sint delec
tabilit pacientes fugiu et virtutu per
fecta et quietas et delectatio operatoi
tionis. Insup et et diuisis corde dulc
tatibus videtas se post passionibus tota
re et reformat. et p̃n ex semine adu
sentibus exercit ut nobis et filiorum
dei et spiritu sancto. et cum mandatis eius
et donis aut virtutibus corundem p̃fectes
Quarto aut et primitia eccia tribula
tionis et apl̃oꝝ abundauit tanta hominu grandis
magnitudo necessariu fuit, ne vanitas
mentis humane subrepens eccias deficere
nit et tuc mumificentia spiritus sancti co
piosius se effudit.

Expositio capli xiiij Factu est autem yconij Articulꝫ xiiij.

Postq̃ scripsit scribus lucas pro
cessus apl̃oꝝ predicationis et
verba yconio. Factu e aut yconij ut
simul introirent in synagoga iudaeoru et
loquerent. paulꝫ et barnabas ex
tanta et synagoga ita credidit ut ex
dit iudaeoru et gentiu quo
rum fuerit psalitoru seu iudeoru ex
gentia copiosa multitudo et quo fructu
hꝫ predicatio ostendit quia varios
miraculos dominꝫ ostendebat. Cum
uis tardius fuerit mens susceptauerit
ad credendu atꝫ gentiu aditu fidei
et explanabat p̃sertim cõ apl̃os asserendo
q̃ nouu et falsa secta eduxerat et ra
gerat cõ romanos. Deus aut deduc
tus pace. Ipse ei ad multi corda im
tat et quos voluit vertit. Multo et
tpe demorati sunt et verbo hac fiducialit
agentes in dño et p̃tulerit testimoniu
gratie sue et ipso dño attestante veritati
euangelice predicatioi et quatenus et nisi
deu maxie comedat decet et contrar
Quod aut attestatꝫ sit subdit dantꝫ
deo signa et prodigia fieri p manꝫ eoꝝ
et p̃ceps deitas et ministeriu pauli
et barnabe. Per hꝫ miracula humanitas
uitatu studes no rerentat. Diuisa est
aut multitudo ciuitatis et dissores et
fecti et quida q̃dem erat cu iudeis. vi
delicet. quida uo cu apl̃is. s. conuersi
ab eis. Cu aut factu esset impetu ex
valentia passionu ne ex ratione
et quietu pacientes. gentiu et iudeoꝝ
et credentiu cu principibus suis ut eam
melius affligent et lapidarent eos, pu
apl̃os. Intelligentes apli q̃ minare
tur et confugerunt ad ciuitatem lycaoni
am lystra et derben et no credentes timedo
sed potius obediendo hoc fecerunt. Ma
dauit saluator. Cu p̃secuti vos fue
rint in una ciuitate fugite in alia. Et
quida uir claudus ex utero matris

sedebat claudus ex utero matris sue
q̃ nūq̃ ambulauerat | nec potuit
stare sed portabat̃ a sustentantibus
vtebat̃ | hic audiuit paulū lo
quentē · t predicationē ei⁹ ante adūtū
qui paulo intuitus eū | oculo apti
tudinis nature et visu corporis. et vi
dens · t spū sc̄o repletus ꝓpendens
ei fidē habere ut saluus fieret · t ꝙ
vidit paulū credebat ei nō esse
sa saluandū surrexit a cōi corporis
reformandū Talē erat tota fide con
tulit ei spūs sc̄us q̃ miraculū face
re ausus est. dixit voce magna vt
signū nouū futurū ad xpi gloriā au
dientiū salutē cūctis pateret. Eri
ge sup pedes tuos erectus · ita ut
nulla priorib⁹ defectuositatis ves
tigia remanerēt. porro sedulius be
da · i greco codice sic habet. Dixit di
to · i nōe dñi nr̄i ihu xpi surge
sup pedes tuos rectus. | at ille exilluit
et ambulabat · t ꝓtinus sui obstra
culo exterritē cōsurgunt et ex
pedite cessit q̃d fuit valde grā
de miraculū sali diuinitus possibi
le. Turbe autē gentiles atq; ydo
latre cū vidissēt q̃d fecerat paulo
leuauerūt voce sua licaonice di
centes · viri nōi similes facti hoīb⁹ · t ihūana
effigie apparentes. descenderunt ad
nos · de celo · q̃d · t loco deorū sedu
lius et ueros. putant ipse paulus ꝙ
prius id petere fecisse · et vocabant
barnabā iouē · eo ꝙ prior et senior
videbat̃ iouis ei⁹ regis deorū et pa
tris putabat̃. paulū vo mercurij
q̃ sermonis gentilis vacuitate iouē co
mitabat̃. q̃m ipse erat duc⁹ verbi · t
eloquendo et ꝓmendo verbi deus
bat̃ ꝓnuntij et q̃ mercurius sedulio
ꝓsidia eruditi et eloquēs fuit · i
ut deq̃ eloquentie dicēt̃ paulū eius
nōie expmebat̃. Sacerdos quoq;
ioui⁹ qui erat ante ciuitatē | audito en
mox miraculo | tauros ad immolandū
et redimit̃ | ad ꝓponēdū eis coronis
apti ad decorē corporis et ad splēdo
rādū · affert̃ ad ianuas templi · cū
populis voluit sacrificare · t hostias
mactare et immolare apli⁹ tñ immo
labat̃ dijs Quod ubi audierūt apli
paulus et barnabas ei⁹ sacrificio tumul
tuabat̃ mox indesciti q̃ audita diuine
maiestatis blasphemia vestes scinde
re cōsueuerūt · zelo dei ās eius iniuriā ꝓ
pati nō valentes et rordie sui dolorem
ostentates · exiluerūt · t turbis
clamantib⁹ at dicentib⁹ Viri q̃d hec facitis
· t nos mortales sumus passi
bles similes vob⁹ · nūciantes vob⁹ ab his vanis
uolis conuerti ad deum viuū · q̃
fecit celū et terrā et mare et oīa que in eis sunt · Qui
in ꝓteritis generationib⁹ dimisit
omnes gentes ingredi vias suas · t tñ
non sine testimonio semetipm reliquit
benefaciens de celo · t dans nob⁹ pluvias
et tempora fructifera · implens cibo
et letitia corda nr̄a · Et hec dicentes
vix sedauerunt turbas ne sibi immo
larent hostias · Supuenerunt autē
quidam de antiochia et de iconio
iudei · et persuasa turba lapidauerunt
paulum · et extractum extra ciuitatem
putabant̃ mortuum · Discipulis autē
circumdantib⁹ eum · surgens intrauit
ciuitatem · et postera die exiit cum
barnaba in derben ciuitatem · et cum
euangelizassent ciuitati illi · et docu
issent multos · reuersi sunt lystram
et iconium et antiochiam · confirmantes
animas discipulorum · exhortantes
ut permanerent in fide · et quia per
multas tribulationes oportet nos
introire in regnum dei · Et cum con
stituissent illis per singulas ecclesias
presbyteros · et orassent cum ieiuniis
commendauerunt eos domino in quem
crediderant · Et peruagati pisidiam
venerunt pamphiliam · et loquuti
sermonem in perge descenderunt in
attalia · Inde navigauerunt antiochiam
unde erant traditi gratie dei in opus
quod impleuerunt · Cum autem
venissent et congregassent ecclesiam
retulerunt quanta deus fecisset cum
illis · et quia aperuisset ostium fidei
gentibus · Et consumpserunt ibi
non modicum temporis cum discipulis

at ptis defluc ac pene ⁊ la usq; ad ypi aduentu et ꝓdicatione eius ac discipulorū suorū gressus erat ꝓclivis seruiebat pauimento via usq; quaq; soliq; filij israhel uias dei ambulauerunt omnes uerbi dei celebs et quasi nostre testimonio sanctitudinis et boitatis ac diuinitatis sue manifestat scip; deus assa testat ꝑ varia beneficia non cessauit. benefaciēs. totū uniuersi eis seruiendo ⁊ asse et gubnando. de celo dans pluuias et tpe fructifera estate et ver. ꝑplebs abo et latina cor da uia dñi ei dona nature et bona fortune beneficia fuit sum deus ei⁹ ueritas maiestas ac diuinus ꝓuidus gubnatio nā. tpm distinctione. celestiū motione ꝓfluū mediatione ac pulsione ipis quoq; plus innotuerūt natiuitatis aūt de lectatus que ex coniugio potens ei⁹ coniugem obiecto causat a deo principaliter ordinat qui substitutas ordis et coha bitudis ueteri. Letabūdus ⁊ nuptias non plene abo corpus in quo ad desiderij actuationē. Et hec dicentes uix sedare cū turbas ne sibi immolarēt. pter magnitudinē ei⁹ gestie et qā ad ydolatrā ꝓne fuerūt hec de sacerdote iouis nō sperasset qui forte deus sibi uagbat uenire et dignant audiuit ⁊ pupua nauit aūt quida ab athiochia pisidie que sunt huic uerbi uicinior. qui athis chia syrie. et ydonius iudeus ⁊ credulus et pluasis turbis ciuitatis lustris. lapidantes ac paulū unde et ipse scribit semel lapidatus sū. et trahentes extra ciuitatē ei⁹ sepulturā ꝺdignū et ut uā uite ea dauer. existimantes eū mortuū esse qā signa uite no apparebat ⁊ ac tam graui⁹ uulnerato. mortuq; ac fuisset nisi diuina fuisset potentia inscabiliter pua seruatq;. Circūdantibus aūt eū discipulis quasi plāgentibus mortuū et ne ea in die uie ꝓperarat. surgens intrauit ciuitatē lustris occulte qā diuina uir tute fuit sanatq; sanctoꝝ fortitq;. aliter ꝓfugiendo potuisset. Et postridie ꝓfectus ⁊ cū barnaba ⁊ derben lyca onie uerbū Cuiq; euangelizassent illi ciuitati et docuissent multos cuius fuit listra et yconiū et athiochia pisidie uerbaq; ꝑquibus ia ante ꝓdicauerat. co firmātes animas discipulorū exhortantes ut ꝑmanerēt in fide tēq; in fidamēto uirtutū spiri tali⁹q; uite quo sublato tota corruit machina spiritalis ⁊ aia Et qm per multas tribulationes intrandum nobis. a deo. apta carne et ipsoꝝ ualitudi ne. oportet nos intrare in regnū celoꝝ De exitu ei⁹ ne ueniat ad patria ꝑ diuersos labores Cotidiana mīa quoq; pena castigationis dei patria re quirit. Cum aūt aduersat⁹ spūs et quo magis ꝓficit cupiens et romanā conuisibiles hostes ḡtiq; nobis misit Dampn⁹ no est seruq; maior dño suo Et ergo oportuit ypm pati et ita intrare ⁊ gloria suā quo nos ser ui ualissim⁹ sine tribulationibus optatā salutē ⁊ magis qui dicit se ⁊ xpo matre debuit sicut ille am bulauit et ipse ambulare Cum ei nter cepisset xpo cogloriatur bit ꝓ eis ⁊ hinc aūt ꝑsta. qui te tribulationis instoꝝ Et iterum Transiuimus ꝑ ignē et aquā ⁊ hic arta dicat uite que ducit ad uitā Ue filijs seculi amatoribus huius mundi qui extra que carnē mollia sūt quarunt qui nulla uolunt ferre tribula ml ꝑati ut xpm qui ⁊ stare brutas passiones concupiscē tias et sequi ⁊ deo aut salua

tor ⁊ cum vit vam mē pḡm me col
lat cruc̄ sua cotidie ⁊ seq̄at
me ⁊ raplus nō coronabit msi
ꝙ legitiē certauerit ⁊ vbi a illi
tapḡ mundatus ac saluatus i vinḡ
expedatꝰ spē stulta sibi cōfm
gūt q̄ i senia sua lāguore pēte
na sūt actuti: ⁊ cū cōstituissent
illis discipulis ꝑ vniūsas ecclās
plōb. l. ⁊ pōs sēnj quesda iu p̄
mutā nāq; ecclā nō fuit mē istoc
districto ⁊ frequēt cōde noīe cur
sebant q̄d ad tutū pmo facile est
pcare ⁊ ni ei displicuisset ad tutū. cō
stituas p singulas ciuitates plbos
⁊ quales debeāt ee plbi subdens
paulo ꝙ ayt ⁊ oportet ei epm̄ sū
crimne ⁊ similit̄ pmā ad thi
moteū 3o. ꝙ epi descriptione.
mox ad diaconos se conuertit. si
milit̄ ⁊ ad dios ad philippēses. ei
epis i quit ⁊ diaconis ⁊ cū o
rasset cū lamentatiōibꝫ ⁊ oratio
nibꝫ cōmendauerūt eos dño iam
credideūt. q̄ ꝙ ⁊ cōseruator pn
cipalis ⁊ nr̄os. ⁊ pasceres q̄
pisidia venerūt pamphyliā ꝑ
mirā asie ⁊ loquētes vbi dei
pergūt. ciuitate pamphylie.
descenderūt i ytaliā. q̄ secundū
beda ciuitas pamphylie maritī
ma ⁊ inde nauigauerūt athe
nas syrie vnda erat tradita gre
cis. ⁊ ab alijs sēs ibidē exhibiti
opibꝫ gre spūb ꝙ. ⁊ apḡ q̄d eis
placuerūt. ⁊ ad pdicatiōne ⁊
aplatū effigiē vt dicti ⁊ capla 3o
⁊ aut vā sēr athenas ⁊ cū
gregassēt eccl̄am narrauerūt
quā fecisset deus cū illis. ⁊ q̄ ꝑta
uit gētibus ⁊ gūa i cōuer
sione gētiū. ⁊ iudeoꝝ. ⁊ q̄da
q̄ aparuisset grāb̄ ostiū fidei. ⁊
fidē que ē anima ad eterā dona gē
tibꝫ ⁊ fudisset. ⁊ morati sūt autē
ꝙ nō modicū cū discipul. ⁊ athe
nis. ⁊ erant addēs gloriā ⁊ au
dierūt spūalē exhilaratione ecc̄e
renūciauit

Exposicio capli quindecim ⁊ q̄
dam descendētes. Articuli 149

Quisquis ardua q̄de ḡlis
determinat̄ que i p̄mitiā
ecc̄ia multos sollicitauit
⁊ q̄da descendētes de iudea ꝑsua
si de christo erat ꝓfisti iudeū de secta
phariseorū ad vsum cōsuetudinis ⁊ fa ha
bet. docebat fres. ⁊ vsum ⁊ an
tiochia cōsistātes de grātuitate ⁊
uarsēs q̄ nisi circūcidamini secūdm
me moysi nō poteris saluari. ⁊ ob
seruatis legis cui⁊ q̄libet sine circū
cisiōe legis moysaice ⁊ cōuersiōis. po
tissime vobis nō suffitit ad salutē
nīa. ⁊ sola circūcisione sed ceteā ꝙ
legalia voluerūt a cōuersis gētibꝫ ob
seruari. cui⁊ q̄ vana ⁊ de circūcisiōe
⁊ cetis ꝙ ⁊ q̄d ad galathas 1o ayt
aplus. ⁊ cōsiror si hoc cicumcidi se
q̄ dabitor. ⁊ vnusq̄ legis seruādā
facta ꝙ. ⁊ sedūde nō minima paulo ⁊
barnabe ad dissēsionē illoꝝ. paulꝰ ⁊
barnabas dūcerūt oppositū. nec ge
tes a se discordās ad legalia ⁊ duxe
runt nisi quo ad ꝓcepta moralia que
⁊ a xpō inbant scripta dānaturāl
dictamine rationis. ꝙ ad eorū cō
modia ⁊ tenuēt. ⁊ statuerūt. ⁊ dēs si
deles ibi cōuertūt ordinauerūt vt
ascenderēt paulꝰ ⁊ barnabas ⁊
quida alij ex alijs. ⁊ q̄da de ꝑte adū
sa. ad apl̄os ⁊ plbros. ⁊ sacerdotes
seu seniores. ⁊ ihrm̄ super hac questiōe

ad solutionē ipius hayda ¶ Circa nūy
legis dogma sapiēt fatent Deum eō
nomiē ī ſc̄o legit ¶ Videlicet ergo ab
gnū apud te iudicū ē pſpexeris ve
niāt ad sacdotes atq̄ illi tradent tibi
iudicū veritatē ¶ Paulus scribit ad
galathas suos aplus ¶ Deide pganos
quatuordecim aſcendit cū sōlima cū
barnaba assūpto et tito et tradidi eis
illis euāgelīū qđ predico ī gentib⁹ ¶
Circa qđ oritur questio Nā dictum ſu
um fuisse aplis ut duodecim ames ī
iudea primū quo ergo quarto de
cimo anno conuersionis pauli qđa eccl̄ie
ihrlm fuit tanta ad qđ respondet sco
lastica hystoria ¶ In tricesimo octauo anno quin
to perstitit quo tp̄e stans ī toto reliquit tē
pore iudea ¶ Beda quoq; hic ait ¶ Iacobus pe
trum et paulū aplos anno pōst dñi passio
nē 38o ī vltimo nēpe anno passos
narrat. tpe ī scolastica hystoria fert ad
39m annū pertū. forte liber exposition⁹ bede
quē vidi nō fuit correctus ¶ Petrus
ante 21 annis ī tricesimo cepit ur
me ¶ Eq̄ubus tollunt qđ eodē anno q̄
paulus fuit scribit ascendisse ihrlm pe
trum quoq; ascendit roma ¶ Anno pōst tres
mit p̄ athyochya vt confirmaret subdi
tos suos quibus ita ante pfuit septa
mis qbus ī athyochya anthiochena sede se
sedit ¶ Hoc tacitu p athyochya
testatur paulus qui discernebat ubos
vñ ad galathas loquit paulus ¶ Cū ve
ſſet cephas athyochya ī faciē restitui
illi ego ſ. paulus et barnabas. de
duch ab ecclia athyochena. aliq̄ alii
dalm̄ locu illuc ad spatiū pgebat cū
eis ¶ Veneriūt fenice et samaria ī ad
nationes has narrates. ad gloriā dei
conuersione gentiū et fauebat gau
diū magnū oībus fratribus ¶ Cū tp̄
varare tribulationū de appinorū sicut
de qbus gloriabant salute. pserti
q̄ xpi passione sic fructificare cer
nebat. ¶ Cū aūt venisset ihosolima
receptus fuit ab ecclia et ab aplis et
seniorib⁹ q̄ pfuerant cum illis et
magne iacob⁹ fr̄ ei⁹ apparuit ei ¶ Dicit
sicut ad galathas scribit habet. Petrus iaco
bus et iohannes fr̄ eius tribuerūt mihi
et barnabe dextras societatis quātā fecisset deus cum illis. sicut
ī fine precedentis capli dictū ē ab exposi
tore. Unde ni aliqd queda ā quosda
fuerat nō sue ad assistentiā vtilis sed
gre deo nocere se sed ī deo gloriet qđ
veneranda grandē et benefactū dei qui vim
holam fecit sibi cooperatore ī conuersione
et saluatione eorū. ¶ Surrexerūt aūt
qđa de hereſi pharisēorū q̄ crediderāt
dicūt pharisei credidisse dicit de hēſi pha
risēorū. uel qđ de eorū secta ali con
uersione fuerūt sicut et paulus uel
qđ legalia ni euāgelio pdicanti absur
dā dicebat nō catholici sed hēretici
tractat. ducibus ſcā oportet circūdari
eos ī gentilib⁹ conuersos. Petrus quoq;
aplus et pdicatores sūi platonis ī scō
lis q̄ et cinicis ad ecclīam conuersis sibi
commissis. seruāda legē moysi. nō solū
quo ad precepta moralia sed cōa cēmo
nialia et iudicialia. ¶ Conuenerūt qđa
postoli et seniores videre. orulis mel
ī cōsiderāda et diffinēda. de verbo hic
¶ Cū aūt magna inquisitio fieret p̄tulit
petrus varijs argumentis additis. sur
rexit petrus dixit ad eos. fr̄es venerāda
et veneradi ac sancti cōsiliū p̄sertī
iacobi aplī atq̄ epī ibi tūc p̄sidentis
et cēt ut melius et tot audiret sur
rexit archiaplus. ī quo et humilitas
nob⁹ reliquit exemplū. Vnus fratū vos
strorū qui ab antiquis diebus ī antea
multos annos vñ nō dū pgressi esse
sione atq̄ pactū missione. ī nobis

elegit deus p os meu gentes au
dire verbū euangelij et credere · i me
pmo deus dignauit ad predicandū e
ā gentib⁹ lege gentib⁹ putā omne
bus remotis et suis quibꝫ et p me
fidē grām qꝫ ifudit · Et q̄ corda no
uit deus · i deus infallibilis indag
cordiū humanoꝝ inspector · testimo
niū phibuit · illos sibi placē et me
dijs cū bñeplacitis illius predicare
dando illis spm̄ scm̄ · i signo visibili
sine sensibili cū ānch baptizarēt
sicut et nobis dedit · dedit · die
pathecostes · ¶ et michil distauit
int nos · nisi q̄ os ex iudaismo credē
tes · et illos ex gentilitate conuersos
fide formata que p dilectionē o
peratur · purificās corda eoꝝ · nō
obseruatis legis qā credendo nō le
ge seruādo mercuerūt ampē spm̄
scm̄ · Iustꝫ aūt ex fide vivit · et pār
fide habitat xp̄us i nobis · q̄ nisi
gelio aūt frequēt · fides tua te sal
uū fecit · ¶ nā fide error et ignorantia
intellectꝫ repellit · oculꝫ mentis i vi
tutū finē dirigit · vis intellectiua i
captiuitatē se redigit · et deos pfecte
se subiicit · assentiendo
his · q̄ que reprehendā nequit · ppt
autoritatē et reuerentia pme · et i violā
bilis veritatis · ¶ Hinc ergo quid tep
tant dei · i cur laborat diuine dis
positioni resistere · et alie q̄ ipse in se
rit pagē · utpote ipone mihi · i
ong obseruabōb legalū · sup̄ cetu
ag · i vires opatinas · discipulorū · i
xp̄ianoꝝ p̄sertī gentiū conuersoꝝ
ad nec nos nec pres nri portare
potuim⁹ · ppt multitudinē p̄cepto
rū legis · et coercide rigore · Vt ea
assert rabbi moyses · ¶ Tot erāt p̄
cepta · ¶ lege quot sūt ossa ybois · sz

Verū ut certū sit deū ipos
sibile nō nūc · dicente ihōmino i expo
sitione fidei catholice · anathema sit
q̄ dicit deū aliquid impossibile precepisse
¶ Dicūt p̄ceptoꝝ legaliū importabilia
fuisse iudeis asserūt · nō q̄ simpliciter
obseruari nō potuerūt · sz q̄ difficiliꝰ
fuit vniūsa seruare · Vnde patres le
gis dicūt · eā nō potuisse implere ob dif
ficultatē nō ob absolutā impossibilitatē
Vñ nō nulli eoꝝ ea seruasse nō sunt
sicut de iosue septi · et iosue xxi°. ¶ Non
prēcipit iosue de vniūsis mādatis dñi
ne vnū q̄de · Vbi que precepit moysi
¶ sed p̄ gratiā dei nri ihū xp̄i saluati
credimꝰ · ¶ Hoc verū · et sine gra augmēt
p habitū gre · et gratis gratū · sui et
aliorū gratioso auxilio xp̄i sine quo
vtute et meritū passionis ipsius · ¶ sacrifi
cii · vtꝫ et gra ex̄i passionis q̄ cui nob
p sacrāmēta ecclē applicat · et quidq̄d
vtutis salutis a merito i nobis cōsistit
p meritū xp̄i nobis ipendit · Appt ad
septū · et iohis pmo · Lex p moysē data
est · gra et veritas p ihesū xp̄m facta
est · De quo ysaie xlv° · Iurē dñs posuit
i ea rectitudē omnis cultꝰ i nore sanc
ti sumꝫ · Hinc subdit · Quadmodū et
illi viri preci nri pres veteres testa
mēti q̄ dei p aduentū ac ope passio
nis et meritū regis messie salvari
sperabāt · eāt̄ez ei p fidē caritate at
que motu vnde et abrahā dū re
missionē plenā deo p fidē · Nec tñ
quisq̄ illoꝝ sine xp̄i passione et me
rito ab originalis pene reatu q̄uit
saluari · ¶ patria i egredi · Hinc genes
xlix° iacob patriarcha fatet · ¶ salutare
tuū expectabo dne · ¶ Tamen alit
oīa multitudo · ¶ tā prodeūtiū
tractatuū nō deerūt · que pia lectio
q̄ tanta apti in tripē verba sedis

qd' i amasato legis ⁊ in medio semo
ni ne adnas loq ⁊ eqz audi tacob &
at p̄ uocatiõa accedet tibi bona gra
et audiebat barnaba at paulu nar
rates quata fecit deus ⁊ signa at pdi
gia ⁊ gentib⁹ p eos ⁊ quecõba ar
gumentatio sancti patris cõfirmabat
ro et me gentes deus dla mirabilia
faceret nisi at aplos ei⁹ pdicatõne
et illoz conuersione acceptasset ⁊ con
sequẽt i duab⁹ diffinita sabbata iacobi
hierosolimitan⁹ epi qui pontificali auctõ
habuit determinatione proferre. ⁊ p̄q
q̄ tacuerut respondit iacob. Vnde in
tractatib⁹ cõsiliatius nullq debet pu
tari quid loq a iudaica usurpare. Vi
ri fratres audite me q̄ breue fecit p
abulu cõ nos q̄ tediosa p̄lixitate v
ba multiplicẽt. Symo narrauit q̄
admodũ deus primu visitauit ⁊ gentes
ad dignatꝰ ē sume. ad gentib⁹ populu
mi suo. ⁊ ad sumpsit gentes quosda ex ge
tib⁹ ad fide conuertere. et hinc cõue
dat ẽba iacobi quoniã multi de gentil
illuminatõne naturaliter fruũt. potissi
me isaias ozee quoz et damal. sicut scptũ
ē a nobis nouis. Post hec reuertar et re
edificabo tabnaculu dauid qd̄ cecidit
et diruta eius reedificabo et erecta il
lud vt reliqui hoies dñm et o
nes gentes sup quas inuocatum ē nome
meu dicit dñs faciens hec. Fecit aũt scp
tura allegata iuxta lxx sedm̃ trãslationem
septuaginta. nostra aũt trãslatio habet
sic. Vt reedificabo tabnaculu da
uid qd̄ cecidit et reedificabo aperta
ruinas eius et erigam illud. vt quẽ
admodũ dubus habeãt reliquias hoies
et oẽs gentes sup quas inuocatum ē no
men meu sup eos dicit dñs faciens hec
⁊ cetera. Post hec ⁊ p̄q i subla
tione plebis dispõne p oẽs gentes
seu legis moysaice circũcisionẽ. reuertar
ad multiplicãdũ gre mee affectu. p̄q
vnigenitu filiu meu misi mundo. et edifi missionẽ
cabo i fide moribus. sacramentis. vni
tate. tabnaculu dauid. i. ecclam xpi
qd̄ cecidit p̄ vitia et errores. ⁊ reedi
ficabo p̄ ydolatria ante legẽ et sub lege
⁊ erigam p̄ ecclam xpi hoc loco designa
tã vniuersitate fidelium a p̄ncipio i
mundi usq ad finẽ ipius. Deinde quia i cete
ris dicit similia de regnũ celoz
hoc patrisfamilias q̄ egressꝰ primo ma
ne conduxit operarios i vineã suã vbi
p primo mane p̄ma mundi etas i mi
tur. Porro q̄ p̄ dauid intelligit xps
ad literã patet. i diuisis locis scripture
vbi ihãme ꝛo. Et iuraui dño dño meo
et dauid regi meo. Et ezechiel ꝛo
Ego ero eis in deũ et seruus meus da
uid princeps eorũ. et dicunta deus. i
p̄ trãsgressione legis naturalis et scp
te destructa atq diuisa. reedificabo
oẽs gentes i ecclam vnitatis colli
gendo. et elegi illud. i. ad celestia ele
uabo et multis miraculis beneficiis
q̄ ipsis honorabo. ut requirat ceteri
hoies dñm. i. gentiles quoq̄ iam ceteris
tes conuertant ad xpm. et. p̄ id ē
oes gentes sup quas inuocatum ē no
men meum. qua p̄q conuersione sua
ma sup se inuocauerut. et p̄ quoꝝ
conuersione sui patres me orauerut
Notũ a seculo dño opa sua. i. eter
nalia ei innotuit qd̄ quid i tpe faciat
atq de gentiu conuersione operari de
creuit ⁊ p̄ illud ecclie ꝛo Dñs deus
ait q̄ creauit cela et extendit ea. et
quod ego audiui ⁊ tpe apli. no ite
rari oes q̄ ex gentib⁹ conuertũt ad
dñm. i. gentiles conuersos no de tur
bandos seu aggrauandos p obligatio

ne ad seruanda legalia. sed scribere eis ut abstineant a cõtaminationibus simulacrorum. et a cultura deorum qui bus aia nõ mundat sed maculatur vel cõtaminationes simulacrorum vocant cõcisiones ydolotroz. viz sa crificiorum ydolis oblatorũ qd fuit ille ge phibitũ. et fornicatione qua gẽ tiles reputabãt opꝰ naturale ac lici tũ. et sufforato esu cuiuscũq; animalis p sufforationẽ occisi. et sanguine. et sanguinis effusione. uel mansuetudi nũ sanguine. horũ ãqua tua sit ad cõmonitionẽ legis expectanda. s. primi trium et quarti que ideo apli geruby preperuit ãtiq cũ iudeis co uersis cõcordet coalescent ac sana lut viuentes simul frequẽt i sanctã plurimoz ex diuisis nationibus collec torũ aliqua ordinant p pace cõi ad tempꝰ. postmodũ iuxta euãgelica legis veritate plenius eliminata cessauit obseruatio horũ cũ qd uerat saluator. nõ qd eo intrat i os cõmunicat hominẽ. Dñs quoq; cum tura bona a michyl qz remedia qd' cũ gratia actiõe sumũt. sanctificat p̃ verbũ dei et orationẽ. Moyses ait a tribus abigis habet i sinagogis sin gulis ciuitatibus qui an. i. scripturas celebres aiq. hodie i synagogis ubiq; sab batis legunt. Hoc i talibus dñi e de verbis iudee et aliarũ turbatũ i quibus dispsi fuerunt iudei vbi atpe sue dispsionis libros legis habuerunt atq; legerunt qui eos ad xpm cõ uersi nõ prius legalia omiserunt i toto sed paulatim euãgelio diuulga to determinauit eadem legalia omit tenda. Hec placuit apostolis et seniorib; cũ oi ecclia hierosolimitana. eligẽ tes uiros ex eis et mittẽtes eos cum chara cũ paulo et barnaba. Eos ait cõtinet uerbis pacis et ueritatis cõscripsit. deinde uicit dñs electos ex suis Iudã qui cognominabat barsabas et sylam uiros primos i fratrib. i. post apostolos me nobiliores seu eminentes eos i quibus dona gratie clarius emicta bat. Erãt quoq; secundi apli post dñi et ys saph ii matthia cognominatus iustus eorũ aplis fuit cognominatus iustus bar sabas qd' interpretat filius quietis et forte ab excellentia huius p̃fectionis seu gratie cõtemplationis seruo rum i iudea iste. scribentes. i. scripta apla iudeis dirigentes. p manus eorũ. vis ut iudas et sylas. nõ paulus et barnabas qd i hac causa pacis fuerit. Apostoli et seniores fratres his q̃ sunt antiochie syrie et syrie et galatie fratribus ex gentibus. i. de gentilitate collectis. salutẽ. i. uera beatitudine optat. Porro sy cia qua habebatur dinoscitur regio a me fluuiũ eufraten et mare magnum usq; ad egyptũ p̃tingẽs magnas ha bet p̃uincias. Galatia nõ nomen gentis est. Nam et paulus de tharso ver balis fuit. Quoniam audiuimus p quosdã ex nobis egredientes. viz phariseos p fas tidientes turbauerunt vos euertentes animas vestras a tranquillitate et sincerita te euangelica cõuersationis quibus nõ mandauimus. ut uita doceant legalia obseruanda. placuit nobis collectis in unum corpaliter et spiritaliter. qd decreti cõsensu acta sint hec ymo deo p̃ spiritũ sp̃ictũ qui ait. Vbi fuerint duo aut tres cõgregati in nomine meo ibi sum i medio eorũ. eligere uiros. viz iudam et sylam. et mittere ad nos cũ nris similibus nris barnaba et paulo hoib; qui tradiderunt animas suas. i. mortis

Paulus expositis diuisis labarb
nam pauerunt. p nomine dñi nri ihu
xpi. i. ex eius amore catholicam veritā
te ad xpi honore. Visum g̃ mihi et
spiritui sancto nihil ultra imponere
vobis onus. i. obseruantie legalis. nisi
hec necessaria obseruanda. scilicet
cautas. Vt abstineatis ab i
molatis simulachrorum et sanguine et suf
focato. que vbi ita exposita sunt. et for
nicatione. qd̃ no ad cerimonialia sed mo
ralia spectat. precepta. Nec dubium qñ
paulus et barnabas de formatione id
ipsum decreuerit ab aplis cui repetitur
ut a gentibus seruari. ita quibus
custodientibus vos bene agetis. i. merito
ne iuste et obedienter viuetis simul
et alia a xpo tradita adimplentes. Il
li ergo dimissi ab ecclia hierosolimitana
descenderunt athiochia et congregata
multitudine conuersorum ibidē fidelium
tradiderunt epistam qua cum legissent gā
uisi sunt gentiles conuersi. super consola
tione. i. de consolatoria ista epla. p qua
a legalibus iugo exonerabant. Iu
das autē et syleas et ipsi cum essent pphe
tes cū fulsissent pphico et aplico per
fectionis viri fuerunt. Vbi plurimū
consolati sunt fres et confirmauerunt i
fide alios vtriusq. Valuit autē ad do
cumenta et scripturarum allegationes
cui finali remuneratione hystorii ac
piarii apposuerunt. quibus auditis fra
tres conuersi i bonis actibus roborabant
i mundi contemptu et dimittatis a
more recesserunt. Facto autē ibi al
quanto tpe dimissi sunt in pace ab
thiochia. cui scribā illis verbis ad
eos a misserunt illos sicq. i. ipsis erat
hortis de sylea ascendit no. a. qñ
ad paulus remansit. nā sequit. Visum
autē sylee ibi remanere. Iudas autē
sola abiit ihrlm. paulus aūt et barna
bas demorabat athiochie. Aut
ipsorum fuit qd̃ aut paulus cū vasset
ephas athiochia i. fano restituit ei.
docētes et aliās euāgelizates. cū aliis
plurimis viris sēbā athiochia ex
istentibus. Videns autē qd̃ dictū a
visum est aut sylee ut sic adiūd paulus
aūt et barnabas no. a. de tpore mer
habet i. greco neq. i. libris correc
tis et olim glosatis additum. i. certum. e
tpus. Post aliqt autē dies dixit ad
barnabā paulus. Reuertentes visita
mus p vniuersas ciuitates i. quibus pdi
cauimus verbum dei quo se habeāt. i.
credentes ad eos videamus qui sint
i fide certos et stabiles in quo pa
tuata fuerit i paulo qm̃ sollicitudo
erudiri. Barnabas aūt volebat
secū assumere iohānē q̃ cognominat
marcū de quo dictū est supra. Paulus
aūt negabat eū. s. barnabā. vtpote
iohannes discessisset ab eis a pāphi
lia sicut vi. capitulo scriptum est. et non
isset cū eis i opus. i. opus dei vide
aggressus no fuit. vel predicationis of
ficium seu p̃secutionis periculū. Quod
timore i minuendi periculi abscis
sisse videt. no debet imputari cui
remissio. nec unq̃ desinēs alios
suo scandalizaret. Pauor. i. predicatus
atq. vbi dei potuisse me in fide
les stabiles esse debet i. certum
et q̃ fide seu etate mihi paratu.

facta ē aut dissensio int paulū et barnabā. Ista dissensio nō fuit vicio sa sed ponā a spū sō vt sancti vi ab iuicē sequta maiorē fructū pdicādo pducerēt dū i plurib⁹ locis ab gētib⁹ vbi dū dissemnarēt. Vterq; erā ap rationabili motivo nec quidā ppter cōmodi quisq; eorū quē bat sed bonū cōe. Nec ē ap ipa hec ria ā similē passione sed ratiōe dicta fa fabant. Vnde sēm doctores pan atq; cōcordie aliqn nō repug nat q aliqui i duobꝰ discordāt dū modo i vno tm̄ fīe cōcordes et sic fuit i isto. Nā et paulꝰ et barnabas cōcordabāt i hoc vtrū fieret qđ fuit magis pdauhonōē et exaltatiōē fidei dicatiōis pferēdo vtra ut discedēret ab inuicē. Et barnabas qđē assūpto nepote suo marci nauigauit cypr̄i. de q̄ fit mētio Actuū. Hoc loco scolastica hystoria dicit q barnabas nōluit mārcū dimittere ppendit fuisse aliq cognatū. Le gitur aliq fuisse cosobrinū. nisi illud ad colo. 4. Salutat vos aristarchꝰ et marcꝰ cosobrinꝰ barnabe. Paulꝰ aut electo silā i aditorē et comitē. pfectꝰ est ab antiochia. traditꝰ i. ablatꝰ seu cōmissꝰ gre dei tēpestissimo aditorio sine quo michil valebat. a fratribus antiochenis. p ipso deuotissime i oratiōibus. Et ambulabat et syriā et ciliciā cōfirmāns ecclias. i. fideles quos in q̄ reperit papiscabo custodire precepta apl̄oꝝ et seniorū q i ierusalē erāt. et aliqua ip salutē fidelīū instituerit seruāda sunt et precedēte capīlo de q̄busdā pcīis inductū est.

Exposicio capli 16. Inuenit aut̄ articulꝰ sextusdecimꝰ.

Hoc loco ussq; i finē vs lumini⁹ p̄sequit̄ sūs luc⁹ pdicatiōē actꝰ et mirac̄la pauli apli. Venit at pau lꝰ in sylecā i derben et listrā ciuita tes pīncie lycaonie. et eorā disti pat⁹ quida erat ibi. Listris. nōie thy motheꝰ. ia ppriā affectā. fabꝰ mu lieris vidue. nā pat⁹ eius fuit nūc mor tuꝰ. fidelis. q̄ mat̄ fuit iudea re ligiane. ut ypiana. q̄ admodū sē ad thimotheū p̄mo scribit. a pl̄o q̄dā thimotheū i recordatione exti pit̄ fidei que ē in ea nō ficta que et habitauit p̄mū i auia tua loide et matre tua eunice. patre gētili. pa tre aut ipsius fuit gētilis. Iudei nāq; dispsi vicissim cū aliēnigenis cō uiuebāt. Iste vt pater thimotheus testimoniū bonū habebat a fr̄ibus erat et premio fruturus. i. i verbis illis huic voluit paulꝰ sociū p̄fici. Vi dens eū q̄ idoneū esset et alios p̄dica re ac p̄sidē magnū q; sociū fructū affer re. Veritas i scolastica hystoria fatet̄ q̄ p̄mo fuit cū eis in fidē sed ibi fuit et manserit postea dubitat cū sociū. Et assumēs circūdit eū propter iudeos qui erāt illis locis ne scādalizarent. be ato deo q̄m nō circūcisi sed ī iudea q iudeis circūsi erat et p̄dicabat ei paulꝰ. Illa aut circūsio q̄ nūs nō fuit necessaria ei lata fuit ad euacuanda scādala pusillor. Legalia ei tūc ad tēp⁹ poterāt a iudeis cōuisq; sanari dūmodo spe illis nō ponerēt. Pau lus nō subito erat tollenda et quasi cū honore mat̄ synagoge seq̄lenda. sed abēt ei deo q̄ patres aug gētilibꝰ fier. idcirco nō p̄misit filiū sūm circūdi qđ et iudeus illis tradidit. Cū aut̄ p̄trāsirēt ciuitates paulꝰ sylasq; et

thimothyq. tradabat eq. r yprianꝰ
Porbibꝰ illis motatibꝰ oñs serut
dogmata que erãt decreta seruari
ab aplis et seniorib; q̃ erãt ibi sotiꝰ
q̃ tñ principalissimi ceteris certa docu
menta seruãda sanxerunt acissime
runt. Et certe sic quide ptinaciꝰ p
diuisas p̃uincias. cõfirmabant fide
que hui⁹ successoꝝ fuit ymo et electo
rum ptim p̃cipabat a spũ scõ. misteria
lit⁹ ab aplis admittebꝰ q̃ ipsoꝝ. Et
abundabat mãs eoꝝ dia q̃ta q̃ die
p̃linas cõuertebat ad fidẽ. Cursen
tes aũt figma p̃mitia asie. et galatie
regionẽ. tertia asia. Dicta q̃ bedi gala
cia. q̃rta asie a gallis vocabulũ tra
hẽs q̃ i angulũ a regebithinie cuncti
rr regnũ tñ eo facta victoꝝ dimisert
ut ita deide grecis admixti p̃mo gal
logreci postea galathe sũt vocati. ve
tus. i. phrygia. sũt a spũ scõ. p reuela
tionẽ mẽtis seu aliomõ. loquẽtibꝰ
deꝰ i asya. Et hoc facte q̃ spũs scõs
p̃hibuit asyanos tunc no tradituros
deo ne grauiq; cadaũt p̃hibuit eis p
dicti. vel q̃ alteꝝ aplꝰ p̃dicatoꝝ
hec instituenda seruauit p̃uincia. Cũ
aũt vellent mitya que e p̃uincia asie
et nunc rolis vocatur. Et aũt alteꝝ
unde nobꝰ incyta danubii fluuiꝰ
tẽptabãt ire bithiniã. bithinia et no
me p̃uincie asye minoꝝ et ultimi
tatis ea. et no p̃misit eos spũs ihu
illuc ire ad p̃dicandũ eisdẽ ciuibꝰ
que de pf p̃decti p̃hibitoꝝ fuit as
signata. Nã et lucas posuit bithinia
dicaũt. Porro spũs ihu. e spũs scõ
de quo aũt aplꝰ. Quoniã spũs xpi
nobiscum hic no e. q̃ appellatur q̃
dicti spũs scõs spũs ihu seu xpi qa
ab ipo sedm suã dinã naturã p̃cedit
atq; ipse sedm naturã humana pla
nissime testatur et qñ ipe illud
ysaie. Spũs dñi sup me eo q̃
unxit me. Cũ aũt p̃trassent my
sya descenderunt troadã. nullatenꝰ a
se mandata que et ab goma e vo
cata. et visio p noctem paulo ostensa e
Ista fuit ymaginaria visio et facti
videt i sompno. deide visio ipsa de
scribit. Vir q̃dã macedo. r effigies
uiri macedonis vel sedm bedã et sco
lasticã historiã. angelq; gestibꝰ illiꝰ i sili
tudine viri ymaginati erat stans dep
cans. s. paulũ et dicens. trasiens in ma
cedoniã adiuua nos. ad cõsequendã sa
lutem. Certũ e q̃ ymaginem eam is
tam et ea ita serena angelico ministerio
formabat i ui ymaginata sã paulo
simile i. phantasticis visionibꝰ fieri cõsueuit
ut aũt visu vidit. spiritaliter intellexit
stati dicto facto. assumimꝰ p finis a
macedonia certi sumꝰ q̃ vocasset nos
dñs euangelizare eos. hoc loco lucas
p̃ma cõnumerat se sancto paulo q̃a
macedonia aũt e p̃uincia grecie nobi
lissima et ditibꝰ alquãdiu magnifi
bilior facta. Manifestus aũt a troa
de ceo cursu. uenimꝰ samatracyam
que e insula i pelagio mari. et se
quenti die neapolim. Ciuitas e cãrie
que e p̃uincia asye. et deinde philip
pis que e ciuitas i p̃ma p̃te ma
cedonie a philippo rege p̃e alexã
dri magni nomẽ sortita. Cui fide
libꝰ missa e epla pauli que ad phi
lippenses intitulat que e p̃ma pars
macedonie qa p̃ma accurrit trans
ibꝰ macedonia ab ea p̃te qua paulꝰ
de mari egrediens ea ingressꝰ est
ciuitas coloma. Dicit aũt coloma
ciuitas que defectu idigenarũ no

nib ipl'at habitatoib⁹ atq; cultoib⁹
vrde a nilo ag⁹ colonia dicta ē. Dra
mq; aut i verba hec dicby aliquot
cōsentas in cunctis verbis istis. Dic
aut sibbatorū egressi sumꝰ foras por
tā iuxta flumē vbi videbat oratio
ē. Et ibide queda psone cōuenera
ant ad supplicandū sine loquendū. Dum
re ei vtriusq; significat locꝰ quoꝰ ille
videbat apte ad hec. Et sedentes lo
quebant mulieb⁹ que conuenerāt
Et queda mulier nōie lidda purpu
raria nuncupata ciuitatis thyatire
verba thyatirē nōie que fuit verbis
asye de qua apocalipsi 2° habet
Angelo thyatirē ecie scribe. deq;
verba fuit her lidda oriunda ē i philip
pis habitat. Dicit aut purpuraria
ea sedm̄ bedā qā vaditrix purpure
uel sedm̄ alios qā textrix illius. co
les dei vere q; vnq; Ita ē fuit
ut legit de gentilitate ad iudaismū
conuersa. audiuit vba nra et dns
aperuit cor intendere his que dicebāt
a paulo. Hanc ei formosā mouet au
ditus ē mīs dei ita mira tangat alti
tudinē ita ē strepitus idoloꝝ aut sal
uator noster valde ad me ē pat meꝰ
tragaste eū. Cū aut baptizata est
ipsa et domus ei⁹ soboles seu filia
eius data a deo ē. Et indicastis
me fidelē. Ea dns. i venite hospitio
suscipite in domū meā et manete i
bida adiuicē. et coegit nos ei⁹ q; ē
constat q; populata fuit grata et mul
ti deuota. Factū ē aut cū irem⁹ nos
ad orationē. i ad locū ꝓhoc apti.
puella quada habēte spīm phitonē
obuiare nob⁹ que magnū quēstū
ꝓstabat dnīs suis diuinando
Appollo q; at phitonē interdor fuit ex
puell. diuinatoib⁹ qua vitat a morsu i
vestigat ꝑ suspitatione defuit ꝑsti
giale nal a viris q; reuelare dyabo
lo secreta seu futura dignat Et vi
her faciebē seu talia diuinates vocā
tur phitones a phitone appolline
mulieꝝ aut phitonissa Et mō ꝑ
mū modū dicit mulier phitonissa
de q; primo regū scribit saul petiit
suffragiū Sed mō in sensu mo
du her mulier phitonissa assarit
que diuinādo i futura ꝑ secreta q;
demonib⁹ reuelatoꝝ pandendo ⁊ magi
ni questus i lucrū conferebat dnīs
quoꝝ ipa fuit. Illa q; ꝑ pauo ad
derogata respondit Intēdā sicut i
scolastica hystoria dicit. Deplene
intelligi pt ista puella fuissa phi
tonissa. primo q; ꝑ spīm phitonis
operabat arte magica sicut mulier
illa primo regū que p magicā ar
tē fecit dāonē apparere i similitu
ne alicui defuncti ad dandū de occul
tis responsū Sedō q; spīm phitonis
vocabat sicut alii asserunt dā phi
tonissa fuisse aut obsessa nā de
mō habitauit i ea dāb ꝑ ipsā respō
sa q; Deuenit quo puella istaꝫ
buit spīm phitonē Et intendū q;
ꝑ spīm phitonē intelligit pt dyabolus
sub ꝑ arte a phitone appolline i
vota auscultū apparēs siue cooperā
atq; rndēs Vn primo regū 28° do
scribit saul dixisse Inuenite michi
mulierē habētē phitonē Dicat
aut diuinatione loquit thomas i 2a
2e q; Iher sub secuta pau
lū et nob⁹ clamabat dicēs Isti homi
nes serui dei excelsi sunt q; annunciant
vob⁹ viā salutis. Vel euāgelica lege
at diuinū ꝓceptor custodia seu ꝑ

de catholica. que olim fuit via fidei ad salutē eternā sm̄ xpm̄ qui ait Ego sū via et nemo venit ad patrē nisi per me hoc autē faciebat multis diebus De lege autē paulus de primo et ifesta tione puelle. conuersa. vultu ad puellā cetros se conuertit. dixit spiritui sancto tibi i nōie ihesu xpi exire ab ea Nā indignū fuit ut verbū euāgelij spūs nūciaret i mundo Ideoq̄ quoz̄ assistit eu apls ne qui eū audierūt vana loquēte era derēt postea mēdacia p̄fatēn. Variis et falsis admisti demonas eos seduxerat Vnde ihesu facto paulo imitatq̄ ast xpm̄ q̄ ut marci primo habet demōa dicētē sibi q̄ sis sanctus dei. dixit ob mutescere et exi de homine Nūcit quo ipellate locutrice demo adnersarij hūane salutis Quamuis rata de paulo ei sūt sonis Et rūdedu sedm̄ quosdā q̄ bonus nature hoc dixit q̄ nature testimoniū i veru cognitū cō fitēri Alij dicūt q̄ cogēta spūs sēa hec dixit Aut nāq̄ recta hec beda Nouo initatus ista cōfessio e quia sēpe spūs tēptādi gr timore spūs sc cogēta ve ra mēdacij spūs loquitur nō ausus luce pīte suas vltra tolare veritas p cōm aut dixit q̄ uare tu enarras iustitias meas Varia cū hac obiecit q̄dā q̄ dicit e. dolēs aut paulus de illo demōe. nō ei displicebat de eo q̄ a spū sc̄a factu fuisset nec illud i peditisset Sed illa istātia facilit soluit Nēpe q̄ dicat dolēs aut paulus nō opus aduersus illig p̄fessio nē referre gr ad tolāitate puelle Ruerg. et si de p̄fessione veritatis et demonis facta dolebat hoc ne ei at i ēptu ubi fuit ānūciatio veri gr i ēptu id mala intentione fiebat. et ne veritas spūs nequā tāta falsa p misceret. Videtur aut dm̄ alicui puta puella. q̄ xpist spes ei⁹ eet. i. aplis fiducia nō haberet scripta lu cra obtinēdi p dīnationē sue ā cilla. apphandetas paulū et sylā p̄duxerūt i forū ad p̄cipes. qui ēa fuit iudicās ipos et primū. et offēsas eos magistratibus diuerit hij homēs cōturbāt ciuitatē mām. i. romanā. et nos. cū sint iudei. q̄ cōi roma norū cessui p̄hibāt deoꝝ cultura et āmittere more. i. nouū ritū colēdi dei xpm̄. quē nō licet nob⁹ suscipe nec facē cū simus romāi. i. romanis cōfederati ac subditi. q̄ ei ordinauit romāi ne sine approbatione senatꝰ aliqs de nouo dicātur. i. colātur deq̄ et cucurrit plebs adūsus eos et magi tratꝰ eorū et cedētes de spiritu et fustibus multos eoꝝ. tūc hemi passorū ac vilis uisserūt in custodia eos vinctos tradi. et cū multas plagas eis i posuisset mise runt eos i carcere. iubēs p̄cipiōne seruare cōi romanos sicut ista dicat Custodes custodi ut diligēter eos custodiret. tūc valde dāpnabiles. qui cū tales accepisset misit eos i intīorē carcere. q̄ fuit forte p̄fundior penalior et i cōpedibus ligneis pedes eorū strinxit. lignis ne quo modo effugerēt. Media autē nocte paulus et sylas adorātes laudabant deū. i. tot adūsitatibus grās ei gau dio celebrātes. cui⁹ q̄ dignē. Media nocte surgebā ad confitēdū tibi. Et audiebāt eos qui i custodia. i. i carcere erāt. q̄ tā alacriter deū laudabāt. Subito vō terremotꝰ factus e magnꝰ. ita ut basis q̄ ligāti nō ubiq̄ nec a cuiusq̄ naturali

sed ubi fuerit detenta virtute angelica ad demonstrandā salutē et virtute oraculi istorū. Ipse q̄d ait beatus Dauid in apl̄o pectoris et ore suo exprimit deū et illi ymnos i imo carcere cecinerunt et eorū laus tota ecclesiā commouit carcerisq; fundamenta concussit et aperuit ostia atq; pedes postremo vinculaq; omnium absoluit. Hymnū subdit. Ita ut mouerit fundamenta carceris et statim apta sint omnia hostia. Et uinculorū uō pauli et sylae dilatatur p̄ omnē q̄ erat in carcere quinimo principes facti sunt apl̄orū sororū vinculā salutis sunt. petita a gaudia ac diuina. Hyperbolice dictū autem ostendere eius et vitam animas carceris aperas euaginato gladio volebat se interficere p̄ ethnica et dolore. existimans fugisse uinctos et ab eo mortem subsistentia ne pumendi se reputabo. Clamauit autem paulo uoce magna dicens nichil tibi feceris malum uniuersi enim hic sumus. Hoc ille audiens uidit i medio domo carceris custos et rapuit ex damnatione corpore affectuosissime exclamauit petens quibus. a uestris sanctis. Deprehensa q̄ est et ueraciter facta de effectibus tā miraculosis. Exiit paulus et sylae ad pedes salutē et uirtute eorū admirans. honorans inuitansq;.. cupiens. et ducens eos foras. Sequentes autem pr̄s q̄ amor apl̄orū abstulit ab eo timore p̄sentis sanctorū quorū educit apl̄os ymnos et amor ne salutis adhuc ipsum teneret subdit. aiit Dñe quid me oportet facere ut saluus fiam. At illi dixerunt Crede i dñm ihesum deū et habebis tu quē credit secundū q̄d deus e. Et q̄d dixit apl̄is Credens i deū et

sine credita. Porro i ihesu credens et caritate et opere fidei omnia. et saluus eris tu et domus tua. i doctrina tua tuum sequendo exemplū. et tollens eos ad meliora sua domus loca. Deuotus eos. Tulit hora noctis lauit plagas eorum corporalis ut lauauerit ab eis sue plage spirales. et baptizatus e ipse et sui domus eius continuo ne dubitauerit quin ad baptizationē hanc apl̄ica p̄dicauerit illic diffuse de misteriis fidei explane. Quia poterat eos i domū sua apposuit eis mensa ad corporale refectionē a qbus mēte fuit refectis hoc facere fuit apl̄is ei mandatum seu ante auxera comedē q̄ flagellis ac carceri fuerant exercitati. Necessitas q̄ppe impossibilium est remittat legē non habet. et letentes ei qui domo sua de sua deuotione apl̄is salutē et q̄ sanguis ne sua sit. Silit eos domestica sui sit gaudens et ei facto est dies misericordie magistratus p̄ nuncios ad custodē carceris dicentes dimitte homines illos. cuncti nuntiauit custos uerba hec paulo. Verum de actibus apostolorum historia dicit q̄ideo ne plures credant q̄ miraculis scripturā ea eis instruit. Valet aliq̄ dicere passionem ipsum quis tunc sumere erit apl̄os ea eadem aduertere se tunc fecisse. Nuntiauit autem custos carceris verba hec paulo tres p̄nti paliot. q̄ misserit magistratus ut dimittam. Et ide gaudens e custos carceris nullu sibi iste periculi q̄ dixisset illos de carcere. nunc et egredimini ite pace. Paulus aiit dixit Cesos nos publice indemnatos homines romanos miserunt i carcere. Et nunc occulte nos eiciunt. Non hoc multipliciter expressere. ipsi

historia

viros inocentes ⁊ iustos absq; ulla causa publice flagellari fecerunt et sine iusto iudicio in carcerem miserunt. Ex vehemencia passionis quam sancti martiris Paulus ibi fuit ciuis romanus. Non est ibi nata sancta ciuitas illa patri eius fuit tolla et ipse puer filius ut ferunt dicit. Ciuis autem romanus fuit. Romanus non adeo certum. Sed scolastica historia habet romanos ⁊ subiectione ipsos fuisse romano imperio. Caput cesum puta denario super caput ponebat. Ab hijs quos romanos imperator efficiebat subiectos alij romana libertate donatos. Et nutu ordinem nos dicunt. Quos romane ciuitatis derogauerunt et eum romano cum egerunt decreta que fuit sanctum. Nullum damnari nisi locum accusatoris ac imperet. Non ita sed damnat et ipsi nos dicunt. Non est ipsorum ⁊ ipso iussione dixit hoc paulus et ne ipso ac suos scandalizaret. Atq; a fide suscepta ipsos reduceret pusillos. Et ita ut fieret fuit publica punitio sicut mane facta erepto ut veritas eorum patet. Audientes autem magistratus verba hec timuerunt quia audierunt romanum esse. Formidabat enim dampnos apud romanos accusari atq; affligi. Venientes quia deprecati sunt eos ut sibi ignoscant quia propter ignorantiam hoc fecissent. Et educentes rogabant ut egrederentur de urbe. Non enim ita ordinem dissensio ipse eorum prima et doctrina. Exultabat de carcere introierunt ad lidiam. Primo in de carcere ingressi fuerunt domum custodis ipsius. Ita femina hec de apostolo iusta per seruitione fuit plurimum coherstata ad paulum ⁊ scripsit prandes accessit cum suis ad ea gra consolationis. Mira

bilia dei que contigerunt ei ipsum ab ipsa in fide confortabat. Et visis fratribus viz ypsiam quia in hac urbe fuerunt. Consolati sunt eos et profecti sunt.

Exposicio capli xvij. Cum autem pambulassent. Articulo xvij

Quum autem pabulassent amphipolim ⁊ venerunt macedonie sic vocatum, asteras alia ciuitas in syria. Et apollonia. Que est ipsa ciuitas macedonie et alia in asseria que vocat panthapolis. Puenerunt thessalonicam in macedonie urbe, ubi erat synagoga iudeorum. Iudei enim ibidem manentes in urbe illa domui in qua ad colendum deum conuenebat habebat. Et sicut ecclia interdum per contagionem ypocrisis interdum per martirii templa accepit. Ita et synagoga nunc per collectionem iudeorum nec per martirii eorum suscepit templo vnius. Ut ait vir dicit iudei de centurione ad ypsum synagoga ipse edificauit nobis. Patrium enim consuetudinem autem sua paulus reuolvit ad eos in synagogam vadens sibi loquitur de ypso. Et per sabbata tria disputabat eis de scripturis. Dia etenim sabbati magis conuenerunt iudei et paulum ipsa cauit corda illum ad suscipiendam fidem catholicam reprobans de scripturis que de ypso mox prone intendebat hic subdit. Adaperiens et insinuans quia ypsum oportuit pati et resurgere a mortuis. Hoc enim trium ⁊ ephata de ypso exposita per dictum ⁊ primo et per sua occisionem damnum optime patuit. Oportuit autem ypsum pati

nō necitate absoluta ymo ipē sponte
tradidit morti quēadmodū ysaie .liij°
habet. Oblatꝰ ē qꝛ uoluit ꝫ ordi
natꝰ seu ex ypothesi qꝛ dignꝰ fuit
predestinatꝰ atꝫ ꝑfectꝰ predestinatꝰ p
uoluntariā xpi passionē saluādꝰ ec
gang hūanū etꝫ nō aliter saluarē
et qꝛ hec et hec ꝓphe quē ego ānū
tio uobis. Quidqd nāqꝫ de ypō ꝑ
trinatꝰ fuit ꝑ hec nazarenū ꝑple
tū ꝓbat viz qꝛ adhuc tēpꝰ erat gen
genitā natꝰ ē ipe a damele ꝑfecto
trinitate a medea ꝑdicta. natꝰ de
tribu iuda ꝑ uiratoꝝ ꝓdyit ꝓsup
fecit miracula quēadmodū ysaias
ꝓdyit. uixit et domuit sicut ꝑ ypheꝫ
ꝓdictū est. sustinuit tale genus mor
tis quale a dauid et ab ysaia fuit ꝑ
nūciatū. deinde resurrexit. astedit
spūi sancto mīstr. p discipulos suos ꝑ
numerabilia magna solusꝫ deo possibi
lia egit miracula. et qdā exeūs ꝑ
tes iudeos ihs. credidērunt ī xpm. et
adiuncti sūt mēte et corpe. paulo
et ꝑsone ut plenius ꝑformarēt de ypō
et de fide catholica. et de tolutibꝰ q
getulibꝰ ad ter iudaicam conuersis ꝰ
nisi uerū colentibꝰ deū qꝛ appellant
ꝑsulū. getulibꝰ qui ꝑ tot ī getulia
tū ꝑmanserāt. multitudo magna
conuersa ē. et multos nobiles nō
pauci quos et ꝑ ālios ī carne ꝓpa
gine nobiles exortos. tredecim
xpm atꝫ ex celesti regeneratione
sumendo multo nobiliores effecta
sūt mēte. Inter ꝑcelsissima dignā
tata. ꝓselytes aūt iudei. ī traditu
dinis honor et gloria ihū xpi disci
pulorū qꝫ erāt ꝓuidētes et le
ge moysaica ꝓordinata zelātes
seu diligētes ut ꝓmitatores. assume
tosqꝫ de uulgo quosdā malos ut mul
titudine ac ꝑpetuosō et irrationabili
strepitu ꝓualesset q̄ nulla ꝑ se ratione
habebat. turba facti cōmouerunt ci
tatē. i habitatoēs thessalonice urbis
modanbꝰ eos cōi aplos ꝓuocādo et
assistentes domui iasonis hospitis pauli
et ꝑsone. querebat eos ꝓduci ꝑsonꝫ
i ad publicū turbā tm̄ malefactos ut
eos uisos ꝓpius cōi eos ꝓsurgat et
ui no ꝓmissat eos q̄ ia alibi occu
pabant. trahebāt iasone et quosdā
fratres. s. xpianos. ad ꝓncipes ciuitatis
forte putabāt aplos abisse ꝓuisa
tos et occultatos. clamantes quoniam
q̄ urbē conturbāt. i discordiā mīt ciues
parunt. tempꝰ malitia spē aliquā
ueritatis se palliat. Vñ et hij ni affec
puniissem tm̄ ꝓpublice amatores
se cōfinxerint. ut eis talia crederēt.
et qd ipsi fatentur aplis et eorū i
ponebāt discipul'. et hinc. pñi ad
thessalonicā. uenerunt quos iusceꝑ
iason hospitio. s. paulū et suos. et
hij tm̄ decreta cesaris faciūt regē
alium dicentes regē esse. Romanus
etenim imperator tūc fuit monarcha
et sine cui licentia noluit aliquis regē
uocari sperēt q̄ no fatebāt se romano
subiectos impio. paulo autem et ꝑsone
ꝑdicauerunt thesū et regē regni sed
ꝑ hoc tpale dominio imperatoris no
derogabāt. Cōturbauerūt autē plebē
et ꝓncipes ciuitatis audientes hec
uerba. et no in talibꝰ deos quos scirēt
assent placa. et accepta satisfac
tione a iasone et ceteris. cū de ue
ritate fuerint ꝓuisi. potuerāt se ex
onerabiliter excusare et uba aplorū
ita ꝓcipiuntur q̄ no derogabāt ro
manis eo q̄ xpi regnū spirituale eō

sistat. dmisserũt eos fratres vd con
festi p nocte dmisserũt paulũ et
sylã i beroeam macedonie urbẽ
Opportuno atq; tpe fugiendi cẽ. a fra
tribꝰ psequendi. da loco ad locũ ypocri
vbi docuit et exemplo nã et scripe
tura gelio scribit opatꝰ. Cum aũt ve
nisset i beroeã i synagogã iudeorũ
introierunt. Ineffabili em et ardentissima
caritatis affectione sitiebat paulꝰ iu
deorũ salutẽ. et quo eũ diligẽs ipse
quabat eos cordialiꝰ eis cõpatiebat
ner adhuc a ipsa caritate tepẽ fore
rit ferendi ymo pocius succenderit.
hic ab alijs exacta ad alios accendẽ no
cessant cupiẽs salte aliquẽ saluare
ex eis. Hi aũt erãt beroenses. e
rat nobilioꝝ nobilitate ai et virtuti
ciuiũ q sunt thessalonice i thessalon
censibꝰ nobiliores seu de nobiliorib⁹ ex
eis. et nunc hoc subdit. qui susceperunt
verbũ cum gelica predicationis a paulo
in ei audientia i pfecta mẽs appeti
tione qua veritate apprehẽsa ac salute
cordi totidie scrutabãt i diligẽti inues
tigatꝰ et cõsiderates septuas ve
teris testamẽti i quibꝰ de xpo fit
mẽtio. silicet. que paulꝰ de ihũ xp̃o
dicauit. ita se habẽt. No enim i
nouũ spectabãt mẽte fuit lex nouã
suscipienda a aliquibꝰ xpianis recedẽda sed
scripture erãt tenaciter inhẽde an noua ve
teribꝰ cõsonarẽt. Verũ fide cepta
no sunt scripture scrutande ad videndũ
an hec ita se habeant sed ad intelligẽdũ
clarius ad predicandũ et predicandũ q; forac
q; vtiq; ita se habẽt. Itaq; nobilitas
mẽtis a studio scripturarũ sincerũ fine
ipsius. sapiẽcie opatꝰ dare. virtu
tibꝰ aiam decorãs. et qui christo aplo
occupatur illustrior appꝫbatur. Et
multi ex eis credidertũt ex eis et
gentilium mulierũ honestarũ. que sua
honestate ac pudicitia naturali ad fi
dei susceptionẽ et veritatis amplexũ
magis erãt disposite. et vici non
pauci sicq; ex utroq; populo ac sexu
utroq; conuersi sũt plurimi. Cum aũt
cognouissent i thessalonica iudei qa
et beroee predicatꝰ e a paulo vbi
dei venerãt illuc cõmouentes et
turbantes multitudines beroensiũ.
impiꝰ ãppe dapnatio ne sufficiat
ppa sed aliorũ quoq; ipsorũ salutẽ
impedire nitũr et pacificare eos si
bi i viagio. Statimq; paulũ tunc dimi
serũt fres ut iret usq; ad mare. et
pallud ad loca alia nauigãret ad p
dicandũ. Ipsi aũt iudei magis pseque
bant qa erat dux vbi. Sylas aũt
et thymotheꝰ remanserũt ibi puta i
beroea ad cõfirmationẽ et cõsolatio
nẽ ibi credentiũ. Qui aũt deducebãt
paulũ qui erãt credentes. pduxerunt
eũ usq; ad athenas famosissimã qui
dẽ urbẽ et phice oli studijs maxime
tã. Nouerãt hi paulũ ducentes qm grec
a sapientia quesierũt ideo eũ tm sapiẽ
tissimũ ad urbẽ studiorũ deduxerũt
et accepto mandato ab eo. s. paulo ad
sylã et thymotheũ. qbꝰ mãdauit
ut qm celerius. i. valde festinãter. ve
nirẽt ad illũ pfectꝰ suus ad eũ tm bene
discipuli. Paulꝰ aũt istandebat i
athenis forsit predicare. Deo illoren
tia populi viroꝝ volebat assistẽtia
habẽ atq; prima ãtiq; ipsi aliqbꝰ
loquerẽt que dei sunt. Itaq; fratꝰ qui
adiuuat a fratre quasi ciuitas munita.
Paulꝰ aũt cũ atheniẽs eos expectaret
irritabat spiritus eius i ipso. i. aia
eius ira se estuabat dolore. cõpassione

desideriq; conversiois erratu. vi
deb; y dolatrie dedita animate tam
rebus vt zelo diuinarum honoris
sue tres; e trasp; seo iflammat; ad
ve dimitat; cultu deuiauit. Dis
putabat ergo i synagoga cu iudeis
et t colebus. t ad iudaica legem con
uersis. et i foro p oes dies quib;
ibi fuit. eo quo loq; exors; est. ad
eo q; qui audierut. qui sibi p;tes
fuerut. Veritas ei no queit agni
li et ois q; sant veitate vait ad
luce. Quida aut epicuri et stoy
ci phi disserabat cu illo. con eu ar
gumetab; ut moris a ipsis phis cu
aliqua sub documeto cotria agit
audiit. De sectis vo et distinctio
mbg phoz augustin; i libro de ci
uitate dei copiose ptractat. Epi
curi aut phi a nugis et principa
suo epicuro nome sortiu sut beatu
dine hois i corpis voluptatibus co
stitutes q; q; tuste i homine ipemet
epicurus hoc docet cotinetissime vixe
rit olim bus vtes exigius. Stoici
vo i sola ai virtute felicitate hois
posuerut. Hij inter se discordates co
tra aplm cotendut. argumetabant
et alij dicebat. Ad quit semiator
uboz hic dicit. t qd ista fabulator
et inutilis plator simonis pcendit
uerupti sine aplis ve seminibig. t
ubi seminator fuit. semine a deo
bis dat utrpe aut nos nob; spualia
seminauimus. Seminator ergo erat
uboz et messor mortis de hui; mor
talitate vbera fructus exp;tabat
Alij uo dicebat nouoz deoz mor
uidet annuntiator de. Varios demo
nu ordines posuerut gentiles p;sertim
platonis. s; alios demones. alios deos
nes et creatores quoz quosda
dixerut bonos quosda pessimos. Alios
demonas asserebat multi virtuosos
et summos deos inter assistetes. qd etiam solo
gi de agelis sup;oz astruit ordinu
Alios demones ipsi appellabat sub
stantias intellectuales bonas hom; custo
dias dilectas atq; ad bona cohortantes
qd de agelis ipsoz; choroz edocet
scriptura. Alios demones ita vocabant
malorum psuasores et promotores qd
nos demonibus seruire asserimus. Ala
quin nos demonibus no semp intellec
tui pulsi intellexerit sed intellectuale
substantia. ai dem; dicit a dyamon no
mine greco qd latine interpretatu est in
tellectus. Si fatas damus substantias il
los constituerit et coluerit po
tissime. que de primo semine ordina
sit primo et qda alia eternalibus dis
positionibus quibus aiorum et corpus
cui suorum spiritibus i mirifico deductus mi
nuens consistent. De varietate p;phe
dum et themes loquit plato. Itaq;
quosda athenas ibus videbat. et paulus
ob mimia sue doctrine i compti hesibi
litate laudatos altitudine pdica
tionis coleda de demonia habitos pau
lo dicta sit deboris sit de malis sine de
optimis sedm; eorum id intulerit. De
mones eq; de dicebat multa metaru
mutabilia alo. passiua corpe. aerea
corpe etia sicut ab ibus porphyrius et
apulei memorant. Et audiens eu ad
areopagu. i viri quo mars colebat
dixerut dicentes. Athenienses intueri
singulos vicos a dijs q; i his colebat
uidemur. Varro aut gentes latine
mans dicit pagos ubiq; seu villa
quosq; sua quia et hec nouaqua
tradiut doctrina. nouis et quedam ni

fars auctor nūc ꝯsidemꝰ. Cū sint
mira at ꝯsueta que doctas libenter
audiēmꝰ explanatione eorū et cuius
nē. Hinc ītrogatiōē causā lucrat⁹ mi
posuit dicēs subdendo. Athenienses ci
ad nichil aliud vacabāt nisi aut dicere a
diste. aut audire aliq̄d nouū. Ad ꝓpositū
ꝯsitatus ꝓti studiositatis esse videt
philosophi nāq; veritatis scrutandi ci
uitatē ante athenienses studio philosophie vaca
bat vehementissime ꝛō oīm ueru cultus
nāq; scrutabāt et causas ac nomina ad i
telligibilia glorabāt. Stetit aut paulꝰ
i medio areopagi aut inter viros athe
narū areopagi fuit ꝓfatus. Nā ibi cōsue
uerat magistratuū et scōle libēter ali
qui. Viri athenienses p oīa ut̄ superstitiosos vos video. Quasi nō sit in hoc
hic designat sed cōtra vitatē. Videat ci
uitatē superstitiosos. q̄a ydolatre et superſti
tio ꝑtinet ad cultū religiōis seu latrie
oppositū secūm ꝯtrariū. Ut̄ exhibet cul
tū diuinū cui nō debet nisi ꝯmodo quo
nō debet. Cultū aut̄ cultus dei posset de
superfluū aut q̄d sit superstitio de singulis q̄
aug thōs i 2ª 2æ q̄stiōe q̄ idicit. Pe
trarch ci et video simulachra vetera q̄
ideo ꝯsiderauī ut eorū cultores dili
genꝰ ꝯseruare. Inuenī ara. i. altare. Cū
scriptū erat ignoto deo. Et ara ꝯsecrata
dicat hoc ꝯsecrata. Et deo ignoto. q̄ cū
ad puniles ꝓpetates seu distincta ꝯg
nitionē ipsius. Athenienses ci singulis
aris singulos titulos supponebāt mo
stratos quibus essent dedicate. Quod
ergo ignoratis colitis hoc ego āmōs
uobis. i. deū cui ꝯsecrata et hec vob
ignoti cui in sacrificiis ego predico ado
randū atq; colendū. Deus qui fecit hūc
mundū et oīa que in eo sunt. Ex inductis
a philosophis q̄ a theologis variis modis ac
cepit. Quādoq; p elemento tra. Ter
ra q̄ regione elementi. aliqn̄ p tō
machina mundi sensibilis sui corpus
ꝑtim ad principales ipsa ꝑtes vniq̄
regione elementarii atq; celestis
corporis et sic nō ampliꝰ. Hinc celi
et terre ci sic deus. ꝓpria auctoritate omni
saliq; ꝓtate et ꝓfecta quidem ordinꝰ
ꝓsidēs de quo i rō 74ª habet. Qui
ꝯstituit alia sup terrā a quo po
sunt sup orbe que fabricatꝰ ē nō i
manufactis templis habitat. Quia
qua circumscriptione locali vel deter
minatione sicut vi⁹ euāgelista stephanꝰ
dicit. utq; inde expositum ē. Nec
manibus humanis colit indiget aliquo
Nec aut deus manibus humanis nō colit sic
eo ꝓpter q̄ ex nōnullis et corporalibus
actibus deo ꝓpriꝰ nō honoret
principales nāq; et ꝓmarii actus re
ligiōis seu latrie sunt actus interiores.
Actus nō exteriores sunt secundarii et
minus principales q̄bus velut q̄busdā
signis aīa ad spirituales intimos int
nostros actus latrie excitat. Inde ci
Visibilia dei ꝓ visibilia cognoscentē
ad hoc q̄ mēs deo vnitur sensibilia
diget manuductoē. Potarea deū
colimus et laudamus nō q̄ ipse mer
geat. a aliq̄ beneficio hinc ei ac
crescat q̄ quis pie digne et sincere ho
nore atq; laude at quis tot bona
nobis largitus ē. ꝓpter q̄d aut ꝓcē
Dixi dñe deus meus et tu qui bonor
meorū nō egens ipse ei i ipso
vere et absolute sibi ipse et ꝑ
ꝑpria sufficiens infinito delectus ipse
eternaliter opulentus deus superglorios⁹
et superbenedictus i semp̄iternū. Cui
ipse det oībus vitā. oībus planeviꝰ
uentibus vitā dat deus q̄ eni q̄ genere

vita vinctas sint. at ispiratione.
qui p ispiratione conservat vitā
et oīa que hnt nā de esse ab ipso
p manus sonte essendi manauit. fe
cit q; ex uno hoīe. s. ppha plausto
pavete ada. de gen hom. i. hoies
vniūsos. habitare sup vniūsā sup
faciē terre. ita q ada ē principiū
og speciei humane nā at prima mat
nostra eiā de aīa formata ē costa
hic septē ē malachie primo nōne
pater vnq om nostrū. determens
statuta tpa. i. tpa ab ipo īstituta
determinās et distinguēs eisq; fines
ponēs. De q̄ cōtemg ipnis q; tam
perat varietē vicēs et luas diurne
tpa sūt successibg determinat. de quo
aīa rob 24°. constituit. ut oīs potesta
nā sūt absoluta tpa. de quo libro
2d° capīo. tempo posuit tenebris
et vmbrosz fine ipe considerat. da
niel' quoz 2°. ipse mutat tpa et
tates. Definiēs eiā et terminos ha
bitationis eorū. i. certa tre loca hoi
bg; p habitatiōe cōcedēs. nā prem
terre aquis opta rehāt. s. ppter sicca
uit et quousq; loca habiem bilia tende
rent. ppterea dr q̄ deuter 4 32°. ad
uertit. dñs dividebat altissimus gē
tes q̄s seperabat filios ade. cōstituit
terminos populoz. et vocabit deus. i.
adhuc tpa terminos distinxit ut habeb
i ppe hg. colatq; deū creatore mē
queat colāt et diligāt. si forte at
trectet. i. necte attingat. eū et i
uenīat. deo addūt forte. qm ppter
hanc vitā attingi nequit ā memori
et qā i hoīe libera ē facultas. in
creaturis at creatorē relucet ma
iestas ipius. illud spēs 32°. Im magi
nēm speciei creatīe potest crea
tor horū cognoscibilis videri. Deus
ubi nō longe sit ab vno quoz nem p
mo i alīq nob est. atq; i cūctis p ess
tiā. potēciā atq; presentiā. Dum ihemie
2°. prestat. deū et ita ego ipse
ad parū sibi hoc cū magnitudinis
aīq nullq sit finis. et corpalē totus
mundq ē. hō pulvis quāgnus de
terrā thomas ē deq; p dona gre iba
tus p dona glorie. i. p ipsū p regnat i
iustitiā. i. dāpnatus p illationē om
nīm. Sic ergo quāmdq ē deq; nō ap
loco distās a nob̄ sz i compabili dis
tantie. omnēs vnīūsis a quo ipi
dissiliūt me distat ipse illud p ubiq;
in longe ē me ab mipsis. Quemadmq
ē igit deq; ut clarq; agnoscit. ardē
tiq; diligat. fiatq; to seruet. p ferat q;
honoret. ut ei passibilitate qui p m
quemq. eiq; bonitate imitādo. deifiq;
dona ptinādo. q̄ est an oīa nō solus
p q; oīa nō pueq;. i. alīq; nō ideiq;
ex oīa nō queriq;. sup oīa nō clarq;
i fra oīa nō oppressē. manēs et habit
i sua superessentiali ēternitate q; simplī
tate ac luce incommutabilit habitās
ac subsistās. In ipo et. i. divina virtute
eiq; tractabili manu terrena. vbi q
moueam at sumq. ita q; nec i mome
to subsistēmq nisi ab ipso conservādem
qā ideo nec dependēmq ab ipo i. ce
et p manē multo plq; p virtq; a sole
dies a sole ad splendē alucre. Hyb at
bus audit apius deū i hijs que creā
uit ideo nec operi secūm qd ait sal
uator iohīs 7°. Pat meus usq; mo ope
tur et ego operor. Sapie quoz vno
loquit attingit sapia a fine usq; ad
finē fortē et disponit oīa suauit
demq; hijs cohordat qd i prima pte
q̄stōe 18 18m loquit thomas q̄ra

q̃ ang ſint ideo duplicat vnomo ſit
t i cõſecrate ſeu cõtinete ſicq; res
a ſe accepte ſeu cõſiderate ſint ideo
ſicut i bruta eas regete Et ita dic
aplus In ipo viuimꝰ mouem̃ur et
ſumꝰ Nomo ſit i ipſo ſicut i ipo
placeri pñtio et ſic oia ſint vita i
deo q̃ quo ydealis vitalitaꝫ cõſiſtit
nũ illud iohis primo Q̃d factũ eſt
i ipſo vita erat. Dicit et ſda vox
poetaꝝ dixerũt. Nec ei dyalitanto
poeta in ſuis ſeq̃bꝰ cõuenit aut
aplus cõi gẽtiles diſputãs nõ ſcrip
turas a nouo a veteꝝ teſtamẽto ſed
gẽtiles vt teſtimoniũ pferẽs. qm cõi
diuſos fidei adiſarios diuerſis ar
gumentandi modis bat vſus vt
poſſet cõi iudeos p ſcripturas legibꝰ
ſibarũ. cõi hereticos eas pnouo teſta
mẽto ſcripturas. cõi gẽtiles p natu
rales rationes diſeurſus Oportet nãq;
audientiũ cõſiderare pſonas et eas ad
legare quibꝰ ſcripturas aut documenta
que ponit. Ipſiꝰ ei vis dei genꝰ
ſimꝰ i genitura aũ factura ipſiꝰ
ad aliq̃ ymagine et ſilitudine cõdi
nõ q̃ſi de aliq̃ ſubſtãtia uel pare ſue
ſubſtãie exiſtẽtes ſed ab eo i eſſe
nature pducti. p dona gr̃e reformã
ti p dona glorie beatificati Vn beda
fatet Genꝰ dei ſumꝰ nõ ex aliq̃ ma
teria edita ſed ipſiꝰ ſpũ voluntate creã
ti et adoptiue recreati Hinc iacobꝰ pꝰ
duat Voluntate genuit nos verbo ve
ritatis ut ſimꝰ aliquod creaturẽ
eiꝰ. Genꝰ ergo ei ſimꝰ dei ab ipſo
baptiſmo renati. cuiuſq; filij p gr̃am
cõſubſtãtiui. nõ debemꝰ eſtimare aurũ
aut argẽtũ aut lapidi ſculpture artis
i quo p artẽ ẽ exacta ſculptura.
aut cogitationi hoĩs diuinũ eſſe ſi
mile. i eſſe diuinũ ſeu dei nõ debeꝰ
putare ſilẽ fore metallũ aut ſaxis
ſeu ydolis manufactis aut humana cõ
phãſibile cõ ratione Sed ei ita ſenti
mꝰ ſumo ſuperexaltato i ineffabili
bili ac ſiplicissimo deo i ineria et
maxima irrogamꝰ et noſipos vi
lie degeneramꝰ Ideo tã nobiles tãq;
creature nobilit digne et vẽ de deo
noſtro creatore debemꝰ ſentire Hiſdẽ
bis aplus ydolatria exprobrat. Et tps
hãc ignorãne daſſiacẽs deus. i.
tempꝰ q ydolatria viguit vino po
tꝰ ipſos ydolatras q̃ ad euãgelicã
pdicatione fuerũt Deus iuſto iudi
cio deſereꝫ et cõtemptibiles tempoꝝ ipſe
hãc aſſimilat q̃d habꝰ i tpe quiſq;
tibꝰ cõpetit ſeu cõtingit. vñ dies
mali dicũt. et tranſitꝰ dies ſibi pri
ſollintꝰ eſt et tẽpꝰ quoſdã immutare
aſſerit Hinc alibi dicit aplus in pꝰ
terita generationibꝰ dimiſit deus ge
tes i gredi viaſ ſuas. Hinc admonet
hoĩbꝰ p pdicationẽ ſcẽ aplorũ diſ
cipulorũq; xpi. ut ea ubiq; pe
tita agãt ſe conuertendo ad xpm
p penitẽtiã ſaluandi. eo q̃d deus
ſtatuit diẽ q̃ quo iudicaturꝰ ẽ orbe
.i. homines vniuſos .i. ex etate vniuſq;
q̃ vel ſecũdũ q̃d meruit ſecundũ diuina
p precedẽtia iuſtitia i retributione mer
cedis. i vitã quã ſtatuit. i. p xpm
quã ſecũdũ naturã aſſũptã ordinat.
atq; cõſtituit iudicẽ inter vniuſos.
p iudicij examinationẽ atq; ſeuerã pla
nationẽ quã xpo ſecũdũ q̃d hoĩ ẽ cõpetit
q̃admodũ ait Videtur ei ptãre et in
dicium fore q̃ filiꝰ hoĩs ẽ Porro i
finali iudicio deus trinitas p auctori
tatem principaliter iudicabit xpus au
ut homo miſterialiter iudicium exhi

hibalit. Iusitas ait a mortuis
tua die. Cui ait audisset de resur
rectione mortuorū futura i oī
bus ad iudiciū et ia i xpo cōpleta
quida ade incorrigibiles q̄si corda
no tetigit spūs sc̄us. Irridebat eū
s. paulū tāq̄ irrationabilia et impos
sibilia predicāte. nō ei ad dei om̄ipo
tētā sz ad naturāle rōnē ptēta et
ordinē aspiciebat. Quida iudicē
bat audiendū de hac re iterū, vt
diligētius cōsiderāto et ad veritē ap
pēsato. Hic paulo exiuit de medio
eorū. Quida iudei vigore ētinti
ad predicē. adhesitēs ei credidit
Inter quos et dionisius areopagita q̄ a
viro areopagite i quo ipe principal fuit
philos magr et doctor p̄clarꝰ. et mu
lier nōie damaris quā dicūt fuisse
coniugē eius. et alii q̄da cū eis.
Postremo dicēdū nūc esset quāe i
athenis cōsecrata fuit ara deo igno
to ad q̄d ī legenda magni dionisii et
magni dyonisii diffusius cōmenti
no msi breuitatē tangēdū vi
detur phi tpe passionis xpi mirabi
le illā eclipsi naturāle causā i
uenire nequibat. imo p naturā
lē suā sapiā cognoscebat illā
eclipsi naturāle nō ēe. et multa
supnaturalia i ea cōsista valeāme
tissime mirabat. Cernebat celes
tiū corpoꝝ solitū cursū naturāle
q̄ lege ac ordine variāi. Hinc vo
luti i aversū motus q̄dāmodo pa
sim loquebat. Aut deus nature
patit ā machina mundi plura ā
sbdera fallūt. Preterea deo cō
tra et causa mirabilia illa fie
bāt ara cōstituerūt. Et p̄ q̄ua
dei illig determinata no habuā
rent notitiā p̄ titulo assumerēt q̄
noto deo. quē ea genuflectiombꝰ
ac prabꝰ no aliter oblationibꝰ cele
bāt colendū. Cū ergo paulꝰ atha
nasiū altaria plustrasset et causa
modū ac tēpꝰ dedicationis altarꝭ
ignoti dei nouisset diuinitus. Quē
ignorātes colitis ego āmino vobꝭ
denūcio. spectabat principale illoꝝ phi
cū dyonisiū i affatu q̄ tendat ad p
dictionē paulī facilius credet. no
tm̄ si pꝰ acerrimā atq̄ logissimā
disputationē se credē fatebat.
Porro q̄ mirabil' fuerit pfata a
clipsis sūt dyonisiꝰ i epla ad a
pollophanē et ita ad policarpū de
scribit. Illā sūt ad policarpū dis
serūt q̄uoꝝ mirabiliꝰ i illa eclip
si cōsiderata fuerūt. p̄ mū q̄ tūc
fuit oppositio et plenilunii. na
turalis vo eclipsis fit tpe cōiū
nōis. Secundū q̄d cū luna finisset
soli suppositā ēt hora sexta i me
dio celi tū i declīo restituta fuit
suo loco i oriāte oppositā soli vīte
porū ordo nō fuit turbatꝰ. Ter
tiū q̄ eclipsis naturalis inputab
ilē dicēdā et p̄cunctā ad oriāte q̄m
motꝰ lune i tpe orbe velocior ē
motu solis i circulo tpe sicꝰ p̄cessit
solē ab occidēte oriēdē sed tūc lu
na p̄cessit solē distās ab eo p̄ cu
bū mediētate i oppositione q̄ns
tes ideo oportuit ut ab occidēte
reuerteret ad solē et primo attin
geret eū a p̄te orientali illā q̄ p̄ci
mitꝰ eclipsabat. Quartū q̄d na
turali eclipsi illa pars solis p̄ma
apparet que p̄mo fuerat obscu
rata tūc no p̄te ultio occupata
p̄mo reliquit. Additū et quātū

mirabile qm̃ naturalis ecclipsis cito
finit luna relict presentia hereti
dim durante luna sub sole qescẽte
¶ Interea beda et scolastica hystoria
refert | qm̃ dominus ap̃o paulo
apl̃o ordinato ephesi ecclie grosse rep
arians multaq; ad utilitatem ecclie
pertinentia que hactenus manet ibi
tm̃ sui reliquit volumina veritatis et
legenda habet q; ab apl̃o athenis
sic fuerit ordinatus epus ij fuerit
dictus post q; successit et diuisis ppetuit
longe | hic ait quem gregorius vocat
aliquin et venerabilem patrem. damas
cenu diuinissimu sacratissimu theolo
gissimu q; appellat. | hunc theologu
et astronomu et ph̃m et theologorum
affirmat postremo sicut iam legen
da asserit paulu ea que iam retu
lim̃us vidit et ibi archana que ibi
audiuit huiusmodi quimo credit
euelasse.

Exposito capli xviim. p̃. Post hec
egressus. Articulj xviij

POst hec egressus paulus ab
athenis venit thorinthum et
inuenies quendam iudeum nomi
ne aquilam ponticum genere. i. de ponto oriundu
venit p̃o capla septimo post et a
duobus ibi manere pdicti sunt. Cum quib venerant
de ytalia et uxore eius p̃scilla | hanc
fugiebat ipse apl̃us apl̃is mandat
ad q; p̃cepisset claudius imperator dis
cedere ois iudeos a roma | hoc ita
sapius narrat nonio ano ipsius regni
dis cessisse. Legitur in scolastica his
toria fertur q; uxor claudij tacita
cui iudeus familiaritate coniunxit q; ad
illam rem tota facta fuit et iudeus ad

is cepit. Transiit ad eos et quia eius
de erat artis manebat apud eos
et operabat manibus victui sibi
parabat ne quid gravaret unde
capta ppetuat. Ad ea que m̃nitia
erant ministranerunt manu ipse.
erat autem sermone factoria artis | ad vi
detoria seu papilliones faciendos
que idigentibus illius tpis necessaria
erant ppetuandi cotidie ex reditu ea
lobis vt dictat arbitrio sermocinatoria a
sermones qd̃ inceptat umbra. Et dis
putabat in synagoga paulus per
omne sabbatum. i. quolibet sabbato.
interponens nomen dñi ihesu ut pau
latim disponeret ad fidem. Suadebat
autem iudeis et grecis q; gratuita
ad mundissimu conuersio. ydolorum ad
huiusmodi gratuita mansuetudinem. hinc ut
rationabiliter ppiasset euangelio cre
dere. Cui venisset ad memoriam
omnia sybillas et thymotheum istabat
ibi euangelice predicationis. paulus
testificans p̃ miracula et scripturas
iudeis esse ihesum xp̃m. i. qui hic
est nazarenus sit rex messyas. Qui
contradicebant aut eis et blasphema
bant. i. ibi blasphemie cum xp̃i
ihesu loquentibus. excutiens vestimenta
sua. Que excussio fiebat ausu
de causis quibus et excussio pul
veris pedum. de qua dictum est capla

Dixit autem deus | gelo iustine
no cum̃otione ipacuae. Sagittis
vasti super capita vestra. i. iniquitas
vestra caudabit vos et tempesta
bilis eius applanabit quia debita ac
districta dampnatio. | hic modo lo
quendi i. ecclesiastice frequentat po
tissime. Cumq; autem ephesi ad
gradus vadat. i. ex tpe istorie ibi ad

tiare erat. ¶ Paulo autem ad dictum ei q̄
crispꝰ fuit archisynagogꝰ quā ergo
nunc sastane principe synagoge illius
vocat. Id quod puto videndum q̄ iudei
traduli a gentibꝫ crispi conversione a pri
matu deposuerunt unde. ¶ paulꝰ at
ei adhuc substinuisset dies multos
i corintho nil erubuit. valefaciens fra
tribꝰ. ¶ apud eos qui erant ibidē. na
uigauit syriā at ei eo psallabat a
quila. qui paulꝰ sibi totondit caput
fuit. ¶ pilos rapuit sui abrasit. i
cenchris portu corinthi de quo loco
fuit phebes. deq̄ ad romanos ultimo
scribit apostolus. Comendo vobis phebē
sororem nostram q̄ est ministrā ecclie q̄
e cenchris. habuit ei votum q̄d fuit
nazareus qui voto nazareatus appellabat
ad tempꝰ determinatū qui voto comā
nutriebat. completoq̄ tpe voti pilos
radebat atq̄ i sacrificij igne ponebat
hoc paulꝰ fuit natus iudeus circūcisus et
adhuc pusillis scandalizare fratres
id iuxta q̄ dixit. s. legalia observa
iudeis circūcisis vsq̄ euangelij publi
cationē suffundere sicut nutrilozi
observationibꝫ non ponere spes salutis
seu fidei. q. s. sine eis fides et gra
xpi non sufficeret ad salutē. Deuenit
q̄ ephesum at illos puta aq̄la at
q̄ priscilla. ibi reliquit ipse aut ingressus
synagogā disputabat cū iudeis Ro
gantibꝫ aut die ut apud eos maneret
apud eos manet. q̄ plenius ipsorum
malitiā corū. non consensit. omnia ar
dens amore atq̄ intrepidus bonum cū ubi
q̄. q̄ valefaciens eis et dicens oportet
me. i. expedit mihi. die solempni ad
iudeā qui hierosolimis sanctificat. facere
i. celebrare agens festum spiritale intelligē
na. ihesum nisi eis tantum conuertat

ad vos. q̄ quod eos consolat. deo vale
te. Deus instruit nos ut dicamus aliquā in futurū
nos actus nostros pfectus sobrie et mo
deste loquamur. atque ignoramus
an crastino die viuamus. idcirco addi
mus deo volente aliquid silē. sicut
et iacobus ihesus docet tanquam ipse
ait ab ephesi et descendens cesaream. ca
podocie metropolim. ascendit et sa
lutauit ecclam. que ibi fuit. et
descendit antiochiam. Et facto ibi ali
quanto tpe. profectus a fabulis aperit
me galatia regionem et frigiā.
De horum locorum nobis dictum est supra
frequēter. confirmans discipulos iudeos omnes
at quidā apollo natione alexandrinus ge
ne qui alexandriam natus. vir eloquēs
dauerit ephesum potens i scripturis
veteris testamenti. hic erat edoctus via
dni. i euangelica xpi doctrina. et fer
uens spū. i. xpi flagrans amore et zelo
salutis proximorum loquebat et
docebat diligenter ea que sunt de ihesu
q̄ sit ipse esse filius dei. sciens tm bap
tisma iohis quo at baptizatus fuit
non aut baptismo xpi. q̄ntū q̄ postea
nodum atque fuit plenius instructus de
sacramentis ecclie fidei q̄ misteriis. hic
ergo cepit fiducialiter agere i synā
goga. fortius predicando iudeis q̄ ihe
sum esse messiam. Quem cū audissent
priscilla et aq̄la assumpserunt eum et di
ligentius ei viā dni. i. de doctrina at- exposuerunt
sacramentis xpi distincte docuerunt
Cū at velle transire achaiā puta corin
thi urbem achaie. exhortati fratres
ab eo ut ei bene cepto proficisceretur
scripserunt discipulis corinthi. ut susci
peret eum tam fideliter cū caritate et
gaudio. Quem cū venisset corinthum
contulit multum. i. valde profuit his

qui tradiderat fidem eorum roborando
vehementer enim iudeos incredulos vi
cebat id est tacitum ac frequenter convincit
publice ostendens per scripturas prophe
ticas ac legis esse ipsum xpum ihesum. Adhuc
quoque aloquantum scripta non parum desar
vivit eidem

Exposicio capituli xix. Factum est autem. Articulus xix.

Factum est autem cum appollo
esset corinthi ut paulus
peragratis superioribus par
tibus in quibus discipulos conforta
vit plurimosque convertit. veniret
ephesum. a quo precedenti capitulo scribitur
recessisse. et inveniret quosdam ex
discipulis. id est quosdam in brevi xpia
nos factos sed incomplete. dispositi
vos fuerant ad credendum perfecte.
Dixitque ad eos. Si spiritum sanctum accepistis
in signo visibili per manuum in
positionem. credentes plenarie. At
illi dixerunt. Sed neque si spiritus sanctus
est audivimus. Asserunt quidam quod isti ia
audierunt et crediderunt deum esse v
num et trinum et per consequens spiritum sanctum
sed dicto verbo hec ita exponunt. Sed ad
neque si spiritus sanctus est scilicet hoc modo datus
sentiendo audivimus. Sed hec expositio
non satis consonare videtur. Et mirum
si audierunt quod deus sit unus et trinus
quod non audierunt spiritum sanctum datum apostolis
in signo sensibili in die penthecostes.
Variis ergo putatur quod non habuerunt
adhuc distinctam de superbenedicta
trinitate fidem. nec in articulis fidei fue
runt competenter instructi sed ihesum esse
messyam credebant. Ille vero ait. In quo
ergo id est in quo baptismo baptizati
estis. At illi dixerunt. In iohannis bap
tismate. Dixit autem paulus. Iohannes
baptizavit baptismo penitencie populum quem
ad agendam penitentiam ille ordinabat.
baptismus non autem delevit peccata. primo
prestatio fuit agendi penitentiam ac prepa
randi se ad xpi baptismum. Dicens in eum
qui venturus esset post ipsum ut crederent hoc
est in ihesum. id est iohannes sub hac forma verborum
baptizavit. Ego te baptizo in nomine
venturi scilicet xpi. Quia iam tunc venit in carne
sed nondum venit predicando et miracula
faciendo in publicum. Sic ergo bapti
zavit iohannes ut baptizatos induceret
ad credendum in ihesum. unde dixit. Ego vos
vos baptizo in aqua. ille vos baptiza
bit spiritu sancto. Ideoque baptismus non fuit
plenarie sacramentum sed eo suscepto nihilo
minus suscipiendus fuit xpi baptismus.
His auditis baptizati sunt in nomine domini
ihesu. Quia et quo sub hac forma daba
tur baptismus in primitiva ecclesia dictum est
2° capitulo. Et cum imposuisset illis manus
paulus venit spiritus sanctus super eos. id est per
sensibile signum se gratia illis infudisse
monstravit et dona sua sensibiliter super
eos effudit. Ut sit subditur. Et loquebantur
linguis. id est diversis ydiomatibus. et prophe
tabant. sicque duo hec dona gratie gratis
date. videlicet genus linguarum et spiritus
prophetie prius apostolis atque sensibiliter
innotuerunt. et hec venanda fuit magis
et admirabilis gratia. Erant autem omnes vir
tute gratia contemplativa. fere duodecim
tempore ante loquitur lucas. Ingressus autem sy
nagogam ephesi cum fiducia loquebatur
per tres menses. oportunius quam videlicet
dum cum viris illis tantum gratie munus col
latum exhilaratus est spiritu et ingenti re
pletus fiducia quod et in aliis fructificaret
vel disputans et suadens de regno dei
id est de statu ecclesie et gratia ecclesie militantis vel
de felicitate et gloria ecclesie triumphantis

tib⁹ et qlio p fide et xpi mistiã ad il-
lud ragiu ptingit. Qui at quida au
dcrũ iudaoꝝ pserũ. ꝺuricuerũt i
sua malitia et non credẽt. Fruit cũ
leta et bom expandit verbi dei ad pe
nitentiã emollitũ, sic puersi et reprob
abstinant: maledictas viã dñi. i euã
geliũ xpi. cũ multitudine audiencia
ꝑdicatione pauli vt sic ad a paulo au
dient. Diſcedẽs ab eis tp̃ i corrigibiliũ
bꝰ: seꝛegauit discipulos sapando eos
dentes ab incredulis, sicut sapanẽ agm
ab hadis na mſcetur bom ex verbis
pessimoꝝ blasphamis quoꝝ sermo ut
cancer serpit. Quotidie disputãs i scola
tyrãi in ciuitate. Ꝑbabilit dicit. q ꝑ ty
rãm hoc loco intelligit vir potens et no
bilis et forte satis tyrañ et ferus, a quo
paulꝰ domũ conduxit faciẽs scolã de ea
i qua discipulos quotidie instruebat de fi
de et scripturis ac moꝛibꝰ, ut instructi
formarẽt ad ꝺomo hac spe diẽ ti
mẽ eius ad dominũ attinebat. Aliqui
ſ̃ putãt q tyrãnꝰ sit hic ꝓpriũ nomẽ
Hoc aũt factũ ẽ ꝑ biẽnĩ. ita q ois
q habitabat in asya audiret verbũ dñi
tam iudei qꝫ gentiles. De asya inqꝫ ẽ
sermo. Et distributo ista qua dicit. oĩs
q habitabat in asya. ampleda ẽ ꝑ gẽtibꝰ
singulorũ, ad inuidiã q ex ꝺi gẽte i
digenarũ terre illi valde multi cõ
fluxerũt ad paulũ et conuertebant
nõ pauci. Virtutes aũt nõ modicas ꝙlibet
i. opa miraculosa potẽtia, nõ qualia
cũq; nõ ꝑua neq; vana qualia ꝑ ma
nũ pauli ad cõfirmationẽ sue doctrine
et conuersionẽ ꝓximi audiebãt. Ita ut
etiã super ꝙ languidos deferẽtur a corpe
eius sudaria uel semicinctia. i. vestes
medietatẽ corpis tegentes. a semis
qꝺ ẽ medĩ et cingo, et recedebant
ab eis languores et spũs nequi exire
diebant ab obsessis, ꝑ talia pãnoꝝ
cõtactũ. Rꝺ fuit grauꝺe miraculũ
et quodãmo maiꝰ qꝺ de ipso le
gitur, q ad eũ qui tangebat fimbriã ves
timẽti eius sanabant. Duo ei hmoꝺi
accidebãt alia corpoꝝ remoꝝ amouente
a corpe, eo ꝙꝺ aq ẽ sup ea fuit un
cta, qꝺ ꝑ hoc vtus et sibi ad ꝺe
lata sa extendit et i ꝺistantiã opat
aq; reꝺũdat. Vñ et paulꝰ i epl̃is suis
viasse tangit qꝺammodo ꝑdicatio sua
nõ fuit i ꝑsuasibilibꝰ humane sapiẽtie
verbis sꝫ i ostensione spiritꝰ et virtutis
et ꝺignoꝝ et i plenitudine multa. Et
hec scribit ad eos quibꝰ mẽti nõ potuit
aspa i quoꝝ cõspectu facta erãt hmoi
vt et nos certissimi simꝰ de veritate.
Tamptauerũt aũt quida et de circũ
tibꝰ iudeis exorcistis. i. ꝺemõ admirato
ribꝰ. inuocare sup eos q̃ habebãt spũs
malos pura obsessos. nomẽ dñi ihu
xpi ꝺicentes. Adiuro vos ꝑ ihm ꝑ quẽ
paulꝰ ꝑdicat. Referit ioseph̃ salo
monẽ exorcismata ꝺedisse ꝑ quoꝝ simi
modos exorcismoꝝ. i. adiurationũ, quibꝰ
immundi spũs expulsi ab hoĩe vltra re
uerti nõ sunt ausi. Et ut asseꝛit beda fit
hoc meritũ eius ꝑ cuius ad cõdem
nationẽ eoꝝ q̃ fuit. ut ob vtilitatẽ
eoꝝ qui videt et audiũt. Vtiliter ho
mines despiciãt signa facientes. ꝫ ꝺeus
honoretur ad eoꝝ inuocationẽ fiũt tanta
miracula. Verũ sicut scolastica narrat
hystoria. ꝙnis ꝑ exorcismos salomonis
eiecerũt ꝺemones, nõ ꝫ absq; multo
labore, sed ꝺum pa gẽmas et herbis adhi
bitis ut tradit ioseph̃. Vt ergo paulꝰ
expellentes ꝺemones admirabãt eos hoc
nõ ꝺicunt nos ꝑ ihm quã paulꝰ ꝑdi

cat sicq̄ ex ibant demones ab obsessis
Erat aūt cuiḡdā scenes ꝛ vir sacerdotis
iudei principis sacerdotū. nīe septē
so. septē filij qui hoc faciebāt Respondēs
aūt spūs nequ dixit eis Ihesū nouī et
nitionē iformi. quia nō diligo eū. et
paulū scio. ꝛ nosti ꝑsonas vestras eorū
cognosco. vos aūt qui estis. ꝛ Et insiliit
nō talagnos nostro ut daret nobis aduersus
nos p ihm quadmodū paulq. cui sine m
credidit Et factū hoc ꝛ cognitū est oēb
nūm pessimū ꝛ audacissimū et difficile
cubile. et dominatus alterū ꝛ duorū si
lorū ipsam principis sacerdotis. Valuit
eōn eos. ceteris forte itaq̄ fugientibus ul
nō pnūbus. qā nō semp oēs simul hoc fa
cebāt. ita ut nudi et vulnerati effugerēt
de domo illa Hoc aūt notū factū ē
oīb⁹ iudeis atq̄ grecis qui habitabāt
epheso et cecidit timor sup oēs illos. ag
nūm xpi potēna. vīt plq talia attēp
tare milq eorū ꝑsumpsit Et magnificaba
nomē dīn ihū. ꝛ ipse ihesq̄ ab oīb⁹
illis magnificabat fiebq cognoscebat ac
ꝑdicabat tēp dēnū omēs refrenatos
Multiq̄ credentiū venieb̄t. ad paulū
cōfitentes et annūciantes actus suos. culpabiles
qā cōpuncti fuerūt corde et ex cōfessi. Multi
aūt ex eis qui fuerāt curiosa vitā magi
cas artes sectati. cōbulerūt libros aliqui
hanū. et cōbuserūt coram oīb⁹. ꝛ insignū
q̄talia nūt computabāt ab inuenīt nec plq
ex ore tenebāt Et cōputatis ꝓcis eorū
sēp ḡtū valuisse putabant seu quanti
cōmunisset. Inuenerūt pecuniā denario
rū quīq̄gīta milliū. q̄sq̄ tāti pcij erant
Sic quo pēs q̄ multū valde libri fuerūt
ibi cōbusti. et ep̄ p̄gentū dierū. q̄ cēs
multū magi fuerūt ibidē conuersi: ita
fortiter crescebat verbū dei. ꝛ fructificabat
euāgelica ꝑdicatio pauli p̄ cōuersiones

audiēciū. Ihesus aūt explanabat quasi pau
lq̄ ī spū. ꝛ affectu spūs sc. non qđ ex
cogitabāt. trāsita macedonia et achaia
ꝛ discipulis cūctis p̄uisis demorantibus
visitatis et cōfortatis. ire ihēsolimā
ob ea ruentia sacra q̄ locorū et pīm
nē etās. p̄sertī sā iacobi visitationē.
dicēs. Quīq̄ pq̄ venies ibi oportet
et me romā vide ad ꝑdicandū ibidem
et qđ a deo ordinatū ē hoc ad sui ipsius
honorē. meū meritū fremētū et alioꝝ
cōuersionē Mittēs aūt ī macedoniā du
os ex ministrantibus sibi. timotheū et e
rastū Quos idcirco p̄misit ut eccl̄siam
ī ihrlīm sanctus fidelibus p̄ paulū defe
rēdā colligerēt. cūq̄ paulq̄ adhuc moret ī
niret paratā. ipse venisset ad tēp̄ vespe
rū hic masit ī epheso verba pandēs
pquēda. Facta ē aūt illa die turbatio no
nnodica de via dīn. ꝛ de fide religionis q̄ ī
epheso. Demetrius ei quīdā nōe argēta
rius. ꝛ argēteas matrīs ardinabat operarios
multos edes argēteas dyane. ꝛ ymagines
dyane que ī sedibus illis ꝓsis ponebat
stabat artificibus ydolorū no mediocrē q̄stū
ꝛ magnū lucrū Quos cōuocās et eos q̄
eiusmodi erāt opifices. ꝛ silēs ait fine
dwit viri scīs qđ de hoc artificio q̄stus
ē nob̄ qđ edes ymagines q̄ formādo
multa lucramī Et videtis et audītis quia
nō solū epheso sed et totā pene asiā mi
norē. paulq̄ hic suadens ꝛ avertit
suades ꝑ sua ꝓhibitione addūcens. quātū
multā turbā ab ydolorū cultura. dicens
quīq̄ nō sint dīi q̄ manibus fiūt. Periclitā
tis ei ut
sit fragilis et mortalis deū formare nō
valet. q̄admodū ī ysaia. ūbra et libro
sapiē demonstrat. Nō solū aūt hec pe
riclitabē nobis parū ī redargui nō venie
ꝛ nō tm̄ pericl̄se nob̄ apponet q̄ non
sit dīa q̄ manibus fiūt hūanis etq̄ ea ꝑ

miter fatuing edeo. ſ et magne dyane tẽ
plũ ĩ nichilũ reputabit. ⁊ deſtruet
ab oĩbg ad xp̃m cõuerſis. ¶ Diat aute
magna dyana. qã cũi mr deab gentiliũ
fuerat ſfamoſa. ſed et deſtrui ĩpiet
maieſtas eius. ⁊ vilipendet. que hucuſq;
reputata ẽ magna. quã tota aſya colit
et orbis. fiuit ei cultꝰ dyane vndiq; dila
tatꝰ. ¶ Hijs auditis repleti ſũt ira et
exclamauerũt dicẽtes. ¶ magna dyana
epheſioꝝ. Et repleta ẽ ciuitas cõfuſione
⁊ impetu eph̃oꝝ. corripuerũt gaij
et ariſtarchum macedonas ⁊ ſocios
paulꝰ. ¶ hos ei violenti traxerũt ad thea
trũ. paulũ nõ inuenientes. ¶ Paulo aũt
volente ĩtrare ĩ ꝓplm. vt ſuſtratꝰ reſiſtet
atq; et veritate et ecclãta moꝝ pauſi
mꝰ fuit. nõ ꝑmiſerũt diſcipuli. ¶ Quã
dã beroĩ eiꝰ volentes ei conſeruare
vitã. q; admodũ ipe ſcribit ad philip
penſes ꝑmo. Manẽ ĩ carne neceſſariũ ꝓpter
uos. ¶ Alijdã aũt erãt aſya ꝑnã
tibꝰ ĩ epheſo conſtitutꝰ. qui erãt
amici eius miſerũt ad eũ rogãtes ne ſe
daret ĩ theatrũ. qã exhorrenda fuiſſet
turbatio. ¶ Alij ergo fuerũt ad idẽ cõuenti. ¶ Alij
aũt aliud clamabãt. ⁊ vniuerſa ꝙ fuit
confuſa. ſm̃ paſſionẽ iuxta impetũ conferba
bat. Erat ei ecclã. ⁊ collectio hoĩm illoꝝ
cõfuſa. et plures neſciebãt qua ex cauſa
conueniſſet. ⁊ tunc cõgregatꝰ fuiſſet hic
cetꝰ. ¶ De turba aũt detraxerũt aliqui
alexandrũ. ut a tumultu abſtractꝰ red
deret rationẽ audientiaq; habẽt. ꝙ uelle
ubi cũ iudeis. nõ ei ſalutẽ egredi po
tuit ĩ tanta catorua. ¶ Alexander aũt manu
ſilentio poſtulato volebat rationẽ redde
populo. ¶ Quẽ ut cognouerũt iudeũ eſſe
et ꝙ conſequẽs ydola veneranteꝰ. vox fuit
ẽ una oĩm. ꝙſi ꝙ horas duas clamauerũ.
¶ magna dyana epheſioꝝ. Videtes ei ad
ſilentiũ ſuaſiuꝰ magiſtratꝰ ſuꝰ. ait. viri
gloriã ardẽs amoꝝ ac laudis. Et nũ ſedaſ
ſet turbas. fuit ei magiſter et doctor
mr gentiles. dicẽs. ¶ Viri epheſij. q̃ noſtrat
epheſioꝝ ciuitatẽ cultrẽ ẽ magne dya
ne nouis q̃ ꝓlue. nã in pũc fuit pater
dyane. Cũ ergo hijs oĩbus nõ poſſit. in
ulla ſ̃ nuãq; ſecta. oportet vos ſedatos
ẽ et nichil temere agere. Adduxiſtis ei ho
mines iſtos. nec ſacrilegos nec blaſphemãtes deã veſtrã
¶ Quꝰ ergo ẽ hoc. nouã ydolatriã reprehẽ
debãt. Et videndũ q; vnuq;. ſi modus
forte latuit ſcribã. nil' fauorabiliter loq
batur. ꝙ illius violenti adductis vt ſedatio
nẽ ſoperet. ¶ Vt ſi demetrius et q̃ cum eo
ſunt artifices hꝫ ad uſq; aliquẽ horum cau
ſã cõuentꝰ foreſes agũt. ĩ foro et pub
lico. et proconſules ſũt. loco cõſilii cõſtitua
ctiſent inuic. ¶ Siquid aũt alterius q̃
rit pret cauſa demetrij. ĩ legitima ecia
potit abſolui. ⁊ cõgregatione ordinate
collecta potit a iudicibꝰ dimitti. ¶ Metuo
ne ordinarijs dimnãi. ¶ Et pulcra ꝫ argu
ſedatio hodierna. ⁊ prudẽs nos mi
net q̃ forſita a ſuperioribꝰ arguamur et
puniamur ob ſeditionẽ ꝓnte. ¶ Si
nullꝰ obnoxius ſit de quo poſſimꝰ reddere
rationẽ cõuerſationis. ⁊ nullꝰ hic ita ve
ſtit vt abid exeri ſaĩ poſſit ꝓnte
cũ aũt hec dixiſſet dimiſit eccliam. ſ
vnuquẽq; ĩ ſua.

Exposicio capli vicesimi. Post q̄ autē cessauit ꝛc̄ Articuli xxix

Post q̄ aūt cessauit tumultꝰ cauit discipulos et exhortatꝰ eos ut uſq; ī finē ī fide et ſcīa tate pſeuerarēt. valedixit et profectꝰ eſt ab epheſo. ut iret macedoniā causa admonendi ibidē discipulos. Cū aūt pambulasset ptēs illas. ſ. macedoniā et circuiſſet eas et exhortatꝰ eos fuiſſet multo ſermone uēit ad greciā. ſ. quādā greciē ptēm ut ſcolaſtica hiſtoria dicit uēit athenas. ubi cū ſenſiſſet. ī fructuoſe expendiſſet. meſes tres aliorū cōuerſioī et cōfortatioī inſiſtens. Inde ſuū iſidie a iudeis. īminentes: nauigaturꝰ ī ſyriā uſq; illiricū. habuitq; cōſiliū ut reuerteret p̄ macedoniā ad euadendū iſidias eis ne ſpoliaret eleoſimoſue collectis quas de tulit ſecū uſq; illiricū. In uō iſidias illas agnouit ab hoīe a quo reuelatione ſupna. abigit. Coſequēs aūt ſyriā ī trauū q̄ abulauerūt cū paulo. Comitatꝰ eūt eū ſoſipater beroeēſis ī de urbe beroea ꝛc̄ Noſ uō nauigauimꝰ poſtdies azimoꝝ ī poſtq̄ ſolēpnitatē paſchalē ī quā iudei azimis paribꝰ uerebant ī aſſumptis a ciuitate macedonie: ueniēsq; ad eos troadē ī diebꝰ quīq; ubi moratiſumꝰ diebꝰ ſeptē ad eoꝝ conſolationē et cōfirmationē recedentibꝰ. qui ibidē gregabat Vna aūt ſabbati ī p̄ma die poſt ſabbatū ſeu p̄ma die ebdomade. p̄ma die doctā ſcīm bedā: cū conuenīſſemus ad frangendū panē ī ad ſacra miſſā celebranda ſcīm eiuſdē Vñ ſuperdictū ē q̄ p̄ſentabāt ī ordinādē fratres pariter ad frangendū panē ꝑ corpꝰ ueſtitione. et ita ī ſcolaſtica hiſtoria ex

Vñ aūt precelſiſſem ex pauli cōmiſſione: ſuſtinuerūt ī expectauerūt nos. b. paulū et exiſtentes aūt eo: quoꝝ et vnꝰ ego fui: troade ī urbe ſic dicta. de qua dictū eſt ſupi planat cū diat. Vna ſabbati cū conuenīſſemus. paulꝰ diſputabat cū eis de euāgelica ueritate cōferendo ac predicando ī troade. ꝓficiſcens ī craſtinū deo aūt eis ſeruū uolunt eos diligenter inſtruē. ꝓtraxitq; ſmonē uſq; ī mediā noctē. Iuuenes aūt lāpadibꝰ copioſe ī cenaculo ubi erāmus cōgregati. Sedēs aūt quīdā adoleſcēs nōie eutichus ſup feneſtrā cū mergerētur graui ſōno. ī ab ascendentibꝰ reuicteret ad ſūma ſilit ā mergite et tanq̄ mortuū ſuſtulerūt. Quē paulꝰ deſcendēs incubuit ei et complexꝰ ait nolite turbari. Anima enī ipſius in ipſo eſt. Reuerſus aūt ad cenaculū et fractis panibꝰ ī gustatis ſatisq; allocutus eos uſq; ad lucē ſic profectus ē. Adduxerūtq; puerū uiuentē ī conſolati ſūt non minime. Oportuit deo diſponente me ſuper dictis rebꝰ occurrere occaſio cuius nomē ſua miraculoſe ī oſtenſione ꝓdictū cōfirmauit ꝓdictio pauli. ī eoꝝ quos ſtigauit mēbꝰ diſcipulorū meoꝝ cum bone magiſtri ab eis mox diſceſſum

defuctū ratum ī

In note sat quez eplis sollicitudo et
fames apli et ppter mortis salute nau
fragiu i trasimi tota nocte duxit sep
ne pdicatoi mandes usq ad media noc
te. et tuc in mane sustitato et modico
cibo sermone vasi pfectus est cotinuat
usq aurora sicq egressus. Hos aut ascen
dentes nauc nauigantiumq ason inde
susceptu paulu. Hec ei dispositu erat ipe
p terra iter facturu. Itaq comitatu et
discipulos suos pmisit m ason ubi susce
perunt eu aductu. qui forte volebat i
terris ire medijs aliquibus loqui uba dei
Porro ason e ciuitas asie maritima.
Cu aut venisset nos ason assumpto eo
dem mitilene que e insula contra
asya. et inde nauigantes sequenti die ve
nimus contra thyu que e insula contigua
thime. et alia die applicuimus samu
que e insula i mari egeo. Inqua trans
dite vasa fictilia primo repti. et vasa
samya appellata sunt Vbi Ysaias habet
testa de samya. et sequenti die venimus
mileti. Statuerat aut asyam mutare
ei paulu ne forte tarderet in asya. festi
nabat enim si possibile sibi esset ut die pentecostes
faceret. i. celebraret. ihrosolimis po
tissime qa mecu dati fuerant spus sci. Illa
quoq sola apl'oru celebris fuit pp legis
datione et precepta decalogi mandent
tes euangelio saluatoris. Inde aut mittens
epheso vocauit maiores natu ecie e
phesine. Qui cu venissent ad eu et sil
assent i mileto dixit eis. Vos scitis a
prima die qua i gressus i asyam qua pos
tandi qualit p oe tempus vobiscu fuer
ti seruiens dno cu omni humilitate
illud. Et nato maior est humilia te roibus
et masuetudie que ta decet platos
q nidetes eis e ira. et lacrimis multis
quibus via pena deplanxi. Cuncta vobis
posthabui. ad patria aspiraui. et ne cui
tacuibus i pfanuibus. que mi ad essent
ex msdis indicari quo mihi subtraxe
rim vobis utilia. i no omisi vobis cotidie
nuciare ea que diarii pfuit expedire ad
salutu. mihi ad docere publice et p domos. testificans
iudeis atq gentibus i deu penitentia i age
da ei penitena pducente ad deu sup
dominu nrm. Ideo alios platoni sub
traham sibi ne quo ia palpado cozi
pia. ne eis offensis tpale dapnu incur
rat qui no sunt vera pastores nec dig
ni appellatione plati. et fide i dnm
nrm ihm xpm. i fide catholica tenda
mus i xpm et sedm doctrina eius sectemur
et ecce nunc alligatus ego spu. i. spu sco
me ad id astringente ac ipalecte. Va
do i ihlem que mihi ea ventura sint ig
noras nisi q spus sci i oib ciuitatib
protestat mihi. i congregatis oppidanis
p varias urbes diffusis sunt aliqui spu
sci ephesine ornati p quos spus sci mihi si
gnificat. dicens qm vincula et tribulationes
me manent. i. expectant i ihrosolimis
sicq certus fui p reuelationem illorum q
ibide legabor captus q tenebor ac tribu
labor a iudeis. Unde ostendit apls no si
bi pi i mediate a spu sco fuisse
reuelata que i ihlem passurus fuit ad
uersa. Et ne ad modu erra dei p nathan
et gad ephetas multa reuelantur sancto

Dauid de ꝑpō ſua ſtatu. cui ĩmediate
multa alia reuelauit de miſterijs xpi
et ſtatu ecclē. Sed michil horū vereor
reuelatū ꝙ xpō pati nō timeo. nec
eo ꝙ corpꝰ oīno ſit formido. qui tā ad
tāti pacis gradū culmē ꝙ queam de
uenire tribulatiōe latitie ꝙ aio et
cōmixtiōe mētis ꝑmaneo. nec ſanctam
meā. i. vitā corpalē ac ſanctitatē. ꝓ
ſiore ꝙ me totū ſeruabit quātū ad id quod
ſū ſedm̄ creatore ſuperiorē hoīem puta
ſuprēmā aīe ꝑtē viz intellectiuā ſi ntel
lectꝰ etiā dicat ihs dicēte ꝑpho. ꝙ ihs mayi
me ē ſuꝰ intellectꝰ. uīū modū loquēdi
quo totū a ꝑte ꝑpapatiōe denotat. ſtatꝰ
vitā corpalē ꝙ nichilo ducat ꝙ futurꝰ
ꝺ fuerit vita etnā. Deo ſubdit. Du
mis cōſūme cursū meū. i. pegrinatiō
nē et cōuersatiōnē meā ad finē felicē
ꝓducā. et miniſteriū vbi. i. officiū ꝓ
dicādi. quē accepi a dño ihū teſtificā
viz oī ꝓtestatiōne et mayia affirma
tiōe ꝓmulgāde. euāgelium gre dei. Nā
euāgelio xpi gra dei potiſſīe cōmē
dat docet et refulget et ipm̄ ꝙ diui
na pietate a gra ē collatū. Sed et lex
euāgelica gnā cōſtat ſedm̄ ꝺ ſacrāmēta
ſua ĩcludit. Et nūc ecce ego ſpi
ritꝰ dīna ꝙ ampliꝰ nō videbitis fa
ciē meā i ꝑnti vita. ꝺcō vob̄ aphe
ſij. Ꝙnos trāſiui ꝓdicāt vbū dei ſpe
rāt nāq; aplīs ꝑ ad illas ptes amplius
nō vēturū. Quapꝓ cōtestor vobis
diserta die ꝙ mūdꝰ ſū a ſanguine oīm
vestrū. i. ſi quid ꝓmulgādo aīe mōdicū ego
ĩmunis ſū. nō enī subterfugi quominꝰ
ānūciarē vobis oīa cōſilia dei. i. ea
quē dīna ſapiēcia mea hūanā generis re
dēptionē ꝓtulit et effecit. Incepta ꝙ
et dogmata ipīj vobis nō ſilentiū.
nmq̄ā deniq; fidei xpiane ꝙlē ecclīa ſu
me ĩmutabilis cōſilio ſeu decreto ꝑtinē
et ꝓmiſſa diuine ĩcreate ꝑſone ꝑ
verbi ĩcarnatiōnē et passiōnē ſal
uatū ē genꝰ hūanū. Sed nō alibi
ſcriptū ſit. Deus cōſiliarij eius fuit. et
ſapiēcie nomē ꝺcō hoīm potiꝰ ſine cō
ſiliū dei. quid potuit paulꝰ oīa cōſi
lia dei ānūciare hoībꝰ. Et ĩdubie ꝙ
nō ſimpliciter de oī cōſilio dei intendit
ſꝫ de oī cōſilio dei ꝙtū ad hūanā ſpectat
ſalutē ꝙdmodū ecclīa aīt saluator. Oīa
que audiui a ꝓtre meo notui fecī vobis
ſubtilē ei ſeriē cōſilij. ĩtudat ipm̄
ſilio que nesciēta quēda ſuppromit. nec
nī ꝙ cōſilia ꝓpē ſuptiū nō equant deo
ſic ei ē ignotāe nature ſecūdū damas
cenū. ſꝫ ideo deꝰ asſerit ꝙ nil agit
ꝙpinde. Attendite vobis et omni gregi
ꝑmo ꝺcit. attendite vob̄. i. ecclīe ꝙ
oībꝰ vob̄ habete. cura deo ſollicite ab
late. oī diligēcia cor verū ꝙ puritate
ſeruate. Deinde ſubdit. vobis ꝓ
ſtore ac ꝓnde dilectꝰ ei ĩpitꝰ
ſcripſit. et ꝙ ſibi nequā nisi bonū ꝙ. Deū
aīt ſcripꝰ. oībꝰ rationabiliter diligit
alios ꝙ gubnāe potuit. de ydoneis. i.
quos vob̄ ſpūs ſcīs posuit epos ꝓ ſcī
ꝓbiāt de verbo ephesio ubi fuerūt no
tati ibi multi epi. nisi epi ꝙ sacerdo
tes ĩtelligāt. Vñ aliꝙ dicit. oportuit
aplīm̄ oīa mandāa nature deducere ad
ꝓphetiam. i. ad regēdū. ecclīam dei
. i. congregationē fidelium xpi. Nā ꝙ nōīa
dei ꝑſona filij designat. ꝙ ſibi uigit
quā acquisiuit. i. damnatū inimicis eripuit
et ſibi reconciliauit. ſanguine ſuo. viz ſue
dignissē passionis virtute ac meritō. Deus
vnꝙ testimoniū diuinitatis xpi audiuit
ꝓbatur. Ego ſum qui ſcribit ꝙ discoo
ſione mea. corpalē a vob̄. lupi rapā
ces i vestib̄ ouiū ecclīa et falsi aplī. dam̄

gre a fidelib⁹ mēbris rapiebat. nō p
centas gregi⁹ ꝙ ꝑ spūalit⁹ eū letabat⁹ ꝙ
ledebat⁹ diuersis erroribꝫ et pcis ꝺ
ep vobis⁹ ꝺnus ihc̄ via loquat⁹ p
uersa. ꝙ aliq⁹ vēn⁹ sm eoꝝ qui ꝓdibat
ep vobis a fidei sinceritate recedet et
ꝺnara fidei at⁹ustinā affluabit. ut
abducat ab euāgelica veritate. post sa
ꝙ ad theredē eoꝝ errorib⁹. discipulos
hēat sibi libidie dnādi. docēdi et appe
tēdi suos cōmutabit errores. Qui talib⁹
i pria sua cānitie ayt rabanes. nunqd
erāt si ēnis erāt ep nobis: ꝓpē ꝺdoctis
late. ꝙ diligēter ecclīa i custodiēdo vos
ipsos et subditos tuos illud ābracie ꝛ
pup custodia mea fabr. mēbra ecclīe
tēp ꝺni p tēpa. quo ꝓdicta i aspa ꝑfec
ta cōplēta. nocte ac die nō cessant ipe
cognosc⁹ lectus monet⁹ vnūqq⁹q⁹ vēn
nāt i gēnali nāt i spāli et vnūqq⁹q⁹
sedm sua capacitate vocatione et statu
ꝑformab⁹. Et nāt cōmēdo vob⁹ deū et ꝙ
nisi ꝺns custodierit ciuitatē frustra vigi
lat qui custodit eā. Dimne igit̄ ꝓter
nom ac pietatis ōne que diligim⁹ in
nāt cōmēdam⁹. et verbo gre eius ꝙ promi
sionib⁹ ꝺni cleamꝰ quibꝫ manū sua cōfir
mauit ꝙ ꝓmisit vtille effectū sor
tiant i vobis. Vel vbi. i effectui gre
ad. sepe eandē i scripturis verbū pro
facto accipit. qui potēs ē edificare. i cor
da vīnib⁹ cōfirmare et vitā ꝑfectā ad
mīcia ꝙcha. et dare hēditate. i de
na gloria i regno. ꝛ sanctificatis oib⁹ ꝙ
baptismo et i actib⁹ vīuosis sanctis fieri
sunt. Regnū et sacerdo ad ꝺm vestē nullig
ordinis potest nisi xpi sunt. Hoc cōis pasto
rib⁹ et ꝓdicatorib⁹ auaros qui ꝛpabā
spūalibꝫ ꝑficiūt ꝙ lana omiū operiūt
et lacte eaꝝ refimūt ipas nō pascūt
ꝑmittūt. Quomā eadē que agim⁹

mī erāt ep hinc qui mecū fuit nimis
trauerūt mānꝫ ipe. i. ꝓpriꝫ mānbꝫ ne
cessaiā corpi tā mī ꝙ cōfirmabꝫ meaꝝ
ꝓpriaꝝ labor⁹ manuū ministrādo. neqꝫ
grauare. Vñ chrisostꝰ scribit. In oib⁹
sīm ānē me vob⁹ ꝓbaui et ꝓbaba. Qui
ad ꝑfectionē ꝓtrahēda. ostēdi vob⁹
i verbo et exēplo. qm sic laborādo
oportet susceptā infirmoꝝ. i. corpaliter
ꝛgendos de labore ꝙcūq⁹ manuū fulci
tare. Vel infirmos utpote ad ꝑfectos
pusillos ad ōnes ducē. Sicut ē ꝑfec
tois nō necessarius nisi ictus. ac mansue
tudo et opis exhibitione. Ubi dn̄s ihc̄
qui ipe dixit. beatꝫ ē magis dare
ꝙ accipere. Hoc verbū ē sedm se cōtūb⁹ pa
rabꝫ et nuptis ꝛtinēte apli. Etsi cōtūb⁹
parabꝫ aplis ē meū clamosum dare
ꝙ sumere. si sumēs sit unde facultatē
ad dandū ut ille a quo accipit. ꝓpē ad
beda ait. Ro illis qui electus dīnꝫ se
cūdū sūt dn̄m diuitias et eleosinarios
ꝑfecit. si illos ꝙ magis glorificat. q
cuctis qua possidēt semel mandatis
michilo ꝙ laborāt ꝙrendo mānbꝫ ꝓbis
nū ē vt habeāt vñ tribuāt nīcitatē
patenti. Hinc ep hēna exhibāt di
cētes ꝙ malis ꝑfectiōib⁹ ē diuinaꝝ
ꝛpāꝝ i sēculo pauplib⁹ erogāe ꝙ i re
ligiōe medicāe. ꝓpē ad Tubro dicē
dastatus dogmatibꝫ dicit. Bonū est
cū dispēsatione bona pauplib⁹ erogāe
si malis ē nocēa sequēdi ꝛpm vocāt⁹
donāē et absolui a sollicitudie cuiuspo
cunq⁹. Inteā constat ep̄m nulla
ēe dīa dotis meta ꝙ xpi que nulli cuia
gulpaē sarpsit. quia et obuiā nūc alle
gatū i euāgelio nō habet. Et cui⁹ dnūs
sit posīne. i. flagris quibꝫ castīt⁹ et
bellis. vtdeq⁹ vnūsq⁹ mīs recordet et
seruauit Magnū aūt ꝓfectū sanctē omn

et prolixius fuit sermo paulo osculabat[ur] eum dolentes maxime verbo quod dixerat amplius faciem eius non essent visuri et prosequebantur eum ad navem. Qua quidem navigatione ventis prospere flantibus ad insulam Coon pervenerunt. Et altera die inde Rodum et inde Patharam. Et quia invenerunt navem transfretantem in Phenicen ascendentes navigavimus. Et cum apparuissemus Cypro reliquimus eam sinistram et navigabamus in Syriam et venimus Tyrum ibi enim navis exponebat onus. Et invenientes discipulos mansimus ibi diebus septem. Qui Spiritu dicebant Paulo ne ascenderet Jerusalem. Et cum complessemus dies exeuntes ibamus prosequentibus nobis omnibus cum uxoribus et filiis usque foras civitatem et positis genibus in litore orantes diximus invicem valete. Nos autem ascendimus navem illi vero reversi sunt in sua. Nos autem navigationem complentes a Tyro venimus Ptolemaidam et salutatis fratribus mansimus die uno apud eos. Die autem sequenti exeuntes venimus Cesaream et intrantes domum Philippi evangelistae qui erat unus de septem mansimus apud eum. Huic autem quattuor filiae virgines erant prophetantes. Nobis autem pluribus diebus ibi morantibus descendit quidam a Judea propheta nomine Agabus. Et cum venisset ad nos tulit zonam Pauli et alligans sibi pedes ac manus dixit. Haec dicit Spiritus sanctus virum cuius est zona haec sic alligabunt in Jerusalem Judaei et tradent in manus gentium. Cum audissemus autem haec rogabamus nos et hi qui loci illius ne ascenderet Jerusalem. Tunc respondit Paulus quid facitis flentes et affligentes cor meum. Ego enim non solum alligari sed et mori in Jerusalem paratus sum propter nomen Domini Jesu. Et cum suasum ei non esset ad faciendum quiescimus dicentes voluntas Domini fiat. Post dies autem istos conficientes ascendebamus Jerusalem. Venerunt autem et discipuli de Caesarea secum adducentes apud quem hospitio recipiamur Mnasonem quendam Cyprium antiquum discipulum. Cum venissemus autem Jerusalem libenter suscepit nos frater. Sequenti autem die introibat Paulus nobiscum ad Jacobum omnesque venerunt seniores. Quos cum salutasset narrabat per singula quae fecisset Deus in gentibus per ministerium suum. Illi autem audientes magnificabant Dominum dixerunt quoque ei. Vides frater quot milia sunt in Judaeis qui credunt et omnes aemulatores sunt legis. Audierunt autem de te quia discessionem docebas a Moyse eorum qui per gentes sunt Judaeos dicens non circumcidere filios suos neque secundum consuetudinem ambulare. Quid ergo est? Utique oportet convenire multitudinem audient enim quia supervenisti. Hoc ergo fac quod tibi dicimus. Sunt nobis viri quattuor votum habentes super se. Hos adsumens sanctificare cum illis impende ut radant capita et scient omnes quia quae de te audierunt falsa sunt sed ambulas et ipse custodiens legem. De his autem qui credunt ex gentibus nos scripsimus iudicantes ut custodiant se ab idolothyto et sanguine et suffocato et fornicatione. Tunc Paulus assumptis viris sequenti die purificatus cum illis introibat templum adnuntians expletionem dierum purificationis donec offeretur pro unoquoque eorum oblatio. Cum autem septem dies consummarentur qui de Asia Judaei viderunt eum in templo concitabant omnem turbam et iniecerunt manus in eum clamantes. Viri Israhelite adjuvate. Hic est homo qui adversus populum et legem et locum hunc omnes ubique docens insuper et Graecos introduxit in templum et violavit locum sanctum hunc. Videbant enim Trophimum Ephesium in civitate cum eo quem existimabant quod in templum introduxisset Paulus. Commota est autem universa civitas et facta est concursio populi et adprehendentes Paulum trahebant eum extra templum et statim clausae sunt ianuae. Quaerentibus autem eum occidere nuntiatum est tribuno cohortis quia conturbata est omnis Jerusalem. Qui statim assumptis militibus et centurionibus decucurrit ad eos. Illi autem viso tribuno et militibus cessaverunt percutientes Paulum. Tunc adprehendens eum tribunus iussit duci eum catenis duabus ligari et interrogabat quis et quid videretur fecisse. Alii autem aliud clamabant in turba. Cum autem non posset cognoscere propter tumultum iussit duci eum in castra. Et cum descenderet ad gradus factum est ut portaretur a militibus propter vim populi. Sequebatur enim multitudo populi eum clamans tolle eum. Et cum coepisset introduci in castra dicit Paulus tribuno si licet mihi aliquid dicere ad te. Qui dixit graece nosti? Non tu es ergo Aegyptius qui ante hos dies seditionem fecisti et eduxisti in desertum quattuor milia hominum sicariorum? Dixit autem Paulus ego homo sum Judaeus Tarsensis Ciliciae non obscuri municipii civis. Rogo autem te permitte mihi et loquar ad populum. Et cum permisisset stans Paulus in gradibus annuit manu populo et magno facto silentio allocutus est Hebraea lingua dicens.

Exposicio capli 21 Cū autem

Articulus 3219

Quum autem factum est ut navigare nos abstracti ab eis et abaplyesse separati: recto cursu navigavimus Choum et sequenti die Rodum et inde Patharam. Et cum invenissemus navem transfretantem in Phenicen ascendentes navigavimus. Et cum apparuissemus Cypro reliquimus eam sinistram et navigabamus in Syriam et venimus Tyrum ibi enim navis exponebat onus. Et invenientes discipulos mansimus ibi diebus septem. Qui Spiritu dicebant Paulo ne ascenderet Jerusalem. Et cum complessemus dies exeuntes ibamus prosequentibus nobis omnibus cum uxoribus et filiis usque foras civitatem et positis genibus in litore orantes diximus invicem valete. Nos autem ascendimus navem illi vero reversi sunt in sua. Nos autem navigationem complentes a Tyro venimus Ptolemaidam et salutatis fratribus mansimus die uno apud eos. Die autem sequenti exeuntes venimus Cesaream et intrantes domum Philippi evangelistae qui erat unus de septem mansimus apud eum. Huic autem quattuor filiae virgines erant prophetantes. Nobis autem pluribus diebus ibi morantibus descendit quidam a Judea propheta nomine Agabus. Et cum venisset ad nos tulit zonam Pauli et alligans sibi pedes ac manus dixit. Haec dicit Spiritus sanctus virum cuius est zona haec sic alligabunt in Jerusalem Judaei et tradent in manus gentium. Cum audissemus autem haec rogabamus nos et hi qui loci illius ne ascenderet Jerusalem. Tunc respondit Paulus quid facitis flentes et affligentes cor meum. Ego enim non solum alligari sed et mori in Jerusalem paratus sum propter nomen Domini Jesu. Et cum suasum ei non esset ad faciendum quiescimus dicentes voluntas Domini fiat. Post dies autem istos conficientes ascendebamus Jerusalem. Venerunt autem et discipuli de Caesarea secum adducentes apud quem hospitio recipiamur Mnasonem quendam Cyprium antiquum discipulum. Cum venissemus autem Jerusalem libenter suscepit nos frater. Sequenti autem die introibat Paulus nobiscum ad Jacobum omnesque venerunt seniores. Quos cum salutasset narrabat per singula quae fecisset Deus in gentibus per ministerium suum. Illi autem audientes magnificabant Dominum dixerunt quoque ei. Vides frater quot milia sunt in Judaeis qui credunt et omnes aemulatores sunt legis. Audierunt autem de te quia discessionem docebas a Moyse eorum qui per gentes sunt Judaeos dicens non circumcidere filios suos neque secundum consuetudinem ambulare. Quid ergo est? Utique oportet convenire multitudinem audient enim quia supervenisti. Hoc ergo fac quod tibi dicimus. Sunt nobis viri quattuor votum habentes super se. Hos adsumens sanctificare cum illis impende ut radant capita et scient omnes quia quae de te audierunt falsa sunt sed ambulas et ipse custodiens legem. De his autem qui credunt ex gentibus nos scripsimus iudicantes ut custodiant se ab idolothyto et sanguine et suffocato et fornicatione. Tunc Paulus assumptis viris sequenti die purificatus cum illis introibat templum adnuntians expletionem dierum purificationis donec offeretur pro unoquoque eorum oblatio. Cum autem septem dies consummarentur qui de Asia Judaei viderunt eum in templo concitabant omnem turbam et iniecerunt manus in eum clamantes. Viri Israhelite adjuvate. Hic est homo qui adversus populum et legem et locum hunc omnes ubique docens insuper et Graecos introduxit in templum et violavit locum sanctum hunc. Videbant enim Trophimum Ephesium in civitate cum eo quem existimabant quod in templum introduxisset Paulus. Commota est autem universa civitas et facta est concursio populi et adprehendentes Paulum trahebant eum extra templum et statim clausae sunt ianuae. Quaerentibus autem eum occidere nuntiatum est tribuno cohortis quia conturbata est omnis Jerusalem. Qui statim assumptis militibus et centurionibus decucurrit ad eos. Illi autem viso tribuno et militibus cessaverunt percutientes Paulum. Tunc adprehendens eum tribunus iussit duci eum catenis duabus ligari et interrogabat quis et quid videretur fecisse. Alii autem aliud clamabant in turba. Cum autem non posset cognoscere propter tumultum iussit duci eum in castra. Et cum descenderet ad gradus factum est ut portaretur a militibus propter vim populi. Sequebatur enim multitudo populi eum clamans tolle eum. Et cum coepisset introduci in castra dicit Paulus tribuno si licet mihi aliquid dicere ad te. Qui dixit graece nosti? Non tu es ergo Aegyptius qui ante hos dies seditionem fecisti et eduxisti in desertum quattuor milia hominum sicariorum? Dixit autem Paulus ego homo sum Judaeus Tarsensis Ciliciae non obscuri municipii civis. Rogo autem te permitte mihi et loquar ad populum. Et cum permisisset stans Paulus in gradibus annuit manu populo et magno facto silentio allocutus est Hebraea lingua dicens.

adhibebat ad p̄mouendū qđ ī talibus
bat q̄ admodū ezechiel ī caligine
vasa sua offerēs pietatē p̄fodiēs ac
los quoq; velauit. Qđ cū audisset
rentabam ne ascenderet ihēm solimā. Et
dixit. Quid facitis flentes et afflige
tes cor meū. qđ ego dolor cōpatiēs et
nō sine afflictione audit. Ecce q̄ cōtra
hāt ī stimulū spūs sc̄i ī me q̄ibus vos
pia moueam. Ego enī nō solū ad
ligari sed et mori ī ihēm paratus sū p̄ nomē
dñi ihū. Cessa vē strenuus miles. audens
armator. fortis pugnator ī p̄tritate spūs
pq̄ dicēs aūt ipso assentiebamur ihēm ve
nire ait. q̄da et ego discipul⁹ a cōsanea
nobiscū addiscebat secū apud quē hospi
tabam iasonē quēdā cypriū genere aliqui
discipulū. q̄ ab initio fuit fidelis xp̄o ī
xp̄iamismo. vbi aūt hospitatus est paulus
et suos nō dicat. Et cū venissemus ihēm
solimā libenter nos p̄cepere nos fratres. Se
quēti aūt die introibat paulus nobiscū
ad iacobū. ihēm solimitane ecclē epōs
de quo dñs ī sepe. Omnesq; q̄ collecti
sunt seniores. cypriam audito paulo ad
uentu et forte a iacobo cōuocabat. Quos
cū salutasset paulus narrabat p̄ singula
quāta fecerat deus ī gentibus p̄ ministeriū il
lius. quāta viderat signa atq; miracula q̄
ta ī gentibus cōuersione. quāta gratiā
mirata. et ī mensa clemētie sue opa
rat illi cū audisset magnificabat deū
gratias referēs pietati diuine. Diua
turq; ei s. paulo. Videsne frater q̄ milia
sunt ī iudeis q̄ui crediderūt deo. fide
xp̄i susceperūt. et oēs emulatores legis
sunt. ī amatores et ymitatores legis
moysaice. nec illā subito spernē videant
tēp̄ nō ēē data a deo. Varietatis ista nō
posuerūt sibi spē salutis ī legalibus ob
seruandis. Audierūt aūt de eo q̄ discre
tione docuit a moyse esse q̄ per
gratiā sunt iudeorū. ī q̄ iudeos nō gē
tiles discessionē informes dimittē obser
uatia legis moysaica. dicēs nō debē
eos circūcidē filios suos neq; ī
tuetudinē legis ingredi. ī cōuersari
Quūda ifideles iudeū paulū medēdat
actisanerūt actisanerūt ās doctrīe
galia ecia q̄ ipse illo ēē mortifera
qđ falsū fuit. qđ ut patuit ipe mat
thymotheū circūcidit et q̄ppter caput
tondit ī cōtrib. gētibus nō cōuersis
talia p̄hibebat sed iudeis ea cōtēsit
usq; ad plenitudinē euāgelij diuulgatio
nē. ob cōmendandā vetustis legis auto
ritatē at sacramētorū illorū q̄phetica
sanctitatē. Hec aūt supius tacta sunt sepe
Quid ergo ē agendū. vnaq; opteret cō
uenire multitudinē iudeorū ī ihēm
uenisse. de te simstra īformata ut vel
tate agnita cōtenta. audiēt enī te su
per nos hīs tui sed m fideles iudei
Hoc ergo fac qđ tibi dicimus. Sunt nob
ī xm̄ nob. viri quatuor iudei ad xp̄z
conuersi. votū habētes sup se. qđ aliquid
deo vouerūt. Hos assūptis sanctificata
cū illis. ī secūdū legē deo te exhibe si
cut at illi. et impende ī illis oblatione
sacrificiū exhortatione. ut radāt capita sua
secūdū legis traditionē. et sciāt oēs qđ
que de te audierāt de legalium abroga
tione. falsa sunt. Sed ābulā at ipe custo
diens legē. ecia quātū ad cerimonialia
dū tēp̄ causa et locus id exigunt adui
tandū scandalū īfirmorū atq; ob alias
rationabiles causas frequēt̄ p̄tractas
De hijs q̄ui crediderūt ex gētibus nos
scripsimus iudicātes ut abstineāt se
ab ydolis īmolato. ī ne edāt sacrificia
illis oblata. et sanguine et suffocato
et fornicatione. Aliud facere et intelligē

dñs sit hoc sup̃ eā 1l° diffuse tractatū
ē. Hic paulꝰ assūpto viro postrā die
purificatꝰ cū illis/ sedm̃ ritū legalē i
trauit templū. annūiāb expletione die
cū purificatiōis observande sedm̃ legē
et tales quales esse quibꝰ ingrit se paulꝰ
fuerāt donec offerret p vnoq̃q eorū ob
lato. Cū aūt septē dies cōsumarēt/ nl'
ab ingressu pauli i templū ut aliꝰ dicit
vel ponꝰ sedm̃ beda et glosā nodū i to
to cōsūmati erāt hȳ septē dieꝫ sed eoꝝ
tursꝰ et cōsūmatio agebat vñ expressi
ꝰ grecismꝰ. Cū aūt impleban̄t septē
dies cōsūmati. Alioquī nō fuit strictē q pau
lꝰ pꝰ quīq; dies adiectus sue i reparatam
pfidi ayt. qā nō sufficiēs plus q̄ duodecī
dies ex quo ascendit adorare i hierl̃m. Et
ut hȳs septē et nullis q̄q; diebꝰ adiicat
dies cōsūmi. quos paulꝰ phariseos et sadu
ceos dissuadere i hierl̃m quos sc̃a deuo
uerit iudea paulū omnīmodis q̄uocdēcī
erāt dieꝫ. Hȳ qui de asya erāt iudeꝰ i
sua i fidelitate obstinati. cū vidissēt eū
i templo cōtaminēt dñe plebē tūc pūte
et iecerūt ei. s. paulo. manꝰ dicētes
Viri israhelite adiuuate. hꝰ ē homo qui
aduersꝰ plebē/ iudeoꝝ et legē moysi. et
locū hūc/ vtpote templū. oēs docet/ quasi
plebs iudeoꝝ sit totalit̃ reprobꝰ. legisq;
eoꝝ abolita et templū violandū. Insup
et gētiles iduxit i templū et violauit
sc̃m locū istū/ qā a templi ingressu phi
bet legꝰ gētiles. Cuius aūt de gentilis i
ductione i templū id dixerūt. subditur
Videbāt. et trophimū ephesiū/ discipu
lū pauli. i ciuitate ihesū cū ipso. quē
estimauerūt quī i templū introduxisset
paulꝰ. Hoc aūt ex sola suspitione falsa
scelerā p̄ruperūt. affectu mali corrupto
rato q̄rsq; mētis et modum octa turba
hoc turbat. Commotaq; ē oīs ciuitas
ihesu hoc rumore audito. Et factus ē
cōcursꝰ populi et apphendentes paulū
trahebāt eū extra templū et statim clause sūt
ianue templi ne ab aliquo gentilium aplꝰ
violaret et ne paulꝰ i illud refugeret
Quārentibꝰ aūt eū occidere nūciatū ē
tribuno cohortis/ videlicet claudio lysie
misso a felice pside. qā tota cōfundit ihe
rvsalē pplus eū turbat. Hic statim
assūptis militibꝰ et centurionibꝰ/ quos cū
q̄libet pfuit cētū militibꝰ. decurrit ad
illos. qui ppā autoritatē se vindicē vsur
pauerūt. Cū aūt vidissent tribunū et
milites cessauerūt plectere paulū. Tūc tri
bunꝰ apphendit eū et iussit ligari
ri catenis duabꝰ/ pmittēs eū multis forcia
sse cōis quē tota plebs iudaica trahe
bat. Et interrogabat quis ēet et quid fe
cisset/ ut si ꝑ testimoniū vincere nō posset
p alios ad exercenda nouā suorū de
fectionē p tribunū iudicet. Et cū nō pos
set certū cognoscere p tumultū militū
dua i castra i turrē ingrā qua ponebat
captiui. Et cū ascēdisset paulꝰ ad gradꝰ
forcie turris illiꝰ. contigit ut portaret a
militibꝰ pp vī plis/ violētiā eū desiderāti
q̄quebat ei multitudo clamāb tolle. i. auferre
eū a vita. Et cū capisset dua i castra pau
lꝰ dixit tribuno Si. i. an. licet mihi loq̄ ad
te aliquid. qui dixit. Grece nosti. i. sap
greci ydioma. locutꝰq; ei p suū paulꝰ lo
bium grece ne iudei intelligerēt ut sce
lestia narrat hystoria. Cuiꝰ cadē lingua
vsꝰ paulꝰ mirabat tribunꝰ q̄ sic
grece hanc nosset/ decreto adiecit. Nōne
tu es egiptius qui ante hos dies tumultū
cōcitasti et eduxisti i desertū quatuor mi
lia virorū sicariorū. Hucusq; modū beda
et scolastica hystoria. ex Ibis nos ꝓpheta
erāt. Egiptꝰ qdā pce felix pfidis de
quo paulus pꝰ sermo ē magica arta

ph'eta fuat se putri congregatu[m] tri
ginta milibg erat iudeoru[m] dupit eos p
desertu[m] usq[ue] ad mote oliueti volens super
ipsu[m] cepere. ut rue ut caperet ea. Cui oc
curens felix p[re]ses cu[m] multis militibg. fu
gauit eos cu[m] paucis et alios interfecit. Nec
obstat q[uo]d ibi[dem] mentio de q[uo]r milibg
fuit. q[uia] p[ri]mo pauciores dum pluies fuerunt
Dum[que] q[uo]s secuti. q[ui] scuta. et gladios
breues manu gestabat. quibg p[ro]hibeba
tur[ne] uim inferrent. ita ut inermes p[ro]cu
rer q[uo]s ala et latere premeret. Et dixit ad eu[m]
paulg. Ego quide[m] sum uir iudeus. no[n] ac[ci]bu
da sed p[ro]pe oppidu[m] tarsi. ciuis[que] iudei dicit
q[uia] tribg inda p[ri]ncipalior fuit. a tharso
vrbe. cilicie. ve[r]d[um] e. no[n] ignote. et fa
mose. autem mihi[m] cepe. Rogo aut te
p[er]mitte me loq[ui] ad ipsu[m]. Et ille p[er]misit.
paulg stans. et gradibg manu ad
plebe[m] ut eu[m] audiret. Et magno silentio
facto no[n] ob reuerentia[m] pauli sed auditate
sue di. q[uo]d eo[rum] moris p[re]tendit. alloquit
eos hebrea lingua dicens. Literalis
locu[m] scolastica ayt hystoria. Distingue
tuor p[ro]nodos. et p[ri]mitia eius. theo solis
celebratas. p[ri]ma de substitutione mathie
et iuda. secunda de electione septe diaco
noru[m]. Tercia ay gentilibg conuersione osten
sionis. q[uo]d legalia. Quarta de qua
hic agit. qua statuit. e no[n] phibet iudeos
a legalibg obseruatione tpe p[ri]mitie ecclie
dicendo spe no[n] constituerat sibi. eis.
Postremo q[uo]d. et p[ri]ductus fregit. ea ha
bitu. e lege inoysi. ymo aliqua pu[n]
cepta moralia. et lege euangelica obser
uanda no[n] aut quoad p[re]cepta eius moralia
ut ad plenu[m] notetur. Secundu[m] q[uo]d sit
et p[ri]ma sede thomas. ex duobg triplicia e
rat legis. p[re]cepta videlicet moralia. ceremo
nialia. et iudicialia. Moralia sut dicta p
cepta decalogi. q[uo]d ad bonos p[ri]ncipes mores
et immediate de ipsis actibg ipsa
cuit. lex ei diuina ad dei amore[m] homines or
dinat. intendit. q[uo]d fiet ne[c]t n[on] p actus
exteriores. Diuine quoq[ue] legis mentio e ho
mines conuenienter disponere. ita ad seipsos q[uo]d
proximos ad deu[m]. Et horu[m] vtrumq[ue] in eis est
de lege naturali seu naturalibg rationis
dictamine. Oportuit aut vtriusq[ue] determinari
et specialiter q[uo]d ad modu[m] colendi deu[m]. et
ite[m] q[uo]d ad modu[m] obseruandi iustitia[m] inter
homines. Illa g[ra]tia p[re]cepta q[uo]d determinat p[re]cep
ta moralia quo ad deu[m] assignando speciales
modos et ritus cultus diuini. ceremonialia no
minant. Qui vo determinat p[re]cepta mo
ralia q[uo]d ad homines assignando speciales
modos seruandi iustitia[m] inter homines in
dicialia appellant. Ad ceremonialia aut
p[re]cepta p[er]tinebat oblationes et sacrificia
legis. Cu[m] ergo p[re]cepta moralia sint
immediate de actibg iustitie ad ciuilitate
dei et p[ro]pi ordinatis. manent et obligat
euangelica lege. p[re]cepta vo ceremonialia
quia figuratiua erant xpi et misteriorum ip
sius ac cultus nouitestamenti. noua lege
no[n] obligat nec euangelio diuulgato
fuerat obseruanda. ma veritate veniente
et patefacta cessat figura. Et si adhuc
observet hoc erit ipso facto asserere xp[u]m
nodu[m] venisse. Precepta de mili iudicialia
no[n] erant sic figuratiua. Ideo et lege
noua possent seruari si aliquo casu
lex ea[m] fieret. Sequit

Exposicio capli xxi. Viri fres
Articulus xxj

Viri fratres et patres audite ra
tione[m] quam ad vos reddo ratione[m]. Cu[m]
audissent aut q[uo]d hebrea lingua
loquebat magis p[re]buerunt silentiu[m]. Et dixit
Ego sum vir iudeus natus in tharso cylicie
nutrit aut in ciuitate ista iuxta pedes

gamaliel⁹ eruditꝰ iuxꝰ veritatē patꝝ
ne legis. ⁊ legis moysi quā pater meꝰ
et ꝑdē ꝓfessores mei seruauerūt por
ro sēm̄ beda. parentes pauli de quib⁹
quida galilee fuerūt qui a romanis
capti p dispersionē venerūt et habita
uerūt tharsi ciuitatē. filiū aut suū
paulū miserūt iheḥ solimā ob studia
legis q̄a gamaliel⁹ uir doctissimꝰ
ibidē ꝑstructꝰ ē. ⁊mulator legis sic⁹
vos omes hodie. sicut notat hyeronimꝰ
dicēs aliqē. nō totale ymo nequa
q̄ dicēdū aūt collisionē suā pauli cū
ꝑsequēt̄ credentes in xp̄m habuit emu
lationē zeliq̄ legis ꝺ discretiōē et ꝓpa
tiā sicut et ipsi fideles iudei. q̄nis
dyonisius ⁊mulator fuit legis sēm̄ spi
tale q̄ intelligentia nō sedis leam̄ oculꝝ
te. iuxꝰ quā ipse emulabat̄ ꝓ q̄dā hāc
uiā. sc̄z euāgelicā fidē ac legē. ꝑseuerā
uit usq̄ ad mortē quocūq̄ ā. q̄ me pri
uate omīa fuerūt ꝓ fidē hac quoꝝ stepha
nus fuit vnꝰ. alligās et tradēs custodiā
⁊ carceri. virgis cedendis sicut ꝑ actꝰ
sacerdotū testimoniū reddit. ⁊ factū ē aut
q̄ndo me damasco media die subito
de celo circūfulsit me lux copiosa et de
cidi ā terrā audiui vocē dicētē mihi
saule saule q̄d me ꝑsequeris ⁊c. ista capla nō
nō exponit̄ sūt et descripta. ⁊ ꝙ mecū
erāt lumē quidē viderūt vocē aut eius
q̄ mecū loquebat̄ nō audierūt. vnde
ad nonū caplꝝ ayt paulꝰ vocē q̄dē au
dierūt exponit̄ ⁊ ibi de voce pauli nō
xp̄i. beda. ita hec lectio innuit vtriusq̄ de
voce xp̄i ⁊ intelligendū ita q̄ sonū cōfuse au
dierūt ideo sup̄ dixit paulꝰ. vocē quidē
audientes nō aut vocē seu verbū distin
ctionē ⁊ ita sūt de voce que ꝓprie ꝓ
legē facta ⁊c. ut ꝺ xp̄us dixisset pater
clarifica filiū tuū vult vox dicēs. et cla
rificaui et iterū clarificabo cuiꝰ sonū ꝺ
cōfuse audientes dixerūt tonitruū factū
esse. alij q̄ distincte ꝓcepisse dixe
runt q̄d verū ē. Angelū ei loquentē. ⁊c
tu nō videm̄ ꝓ claritatē luminis illius. sic
qui soli ꝑcutit ꝑdit⁹ ⁊ visu alios ve
ad manū deducti vēt damascū. Ana
nyas aut dixit mihi deꝰ patrū nr̄oꝝ ꝓ
ordiauit te ut agnoscas voluntatē eius
qui vidit iustū ⁊ audires vocē ex ore
eius. quia eris testis ei⁹ ad oēs homines
quoꝝ vidisti et audisti. ⁊ nūc quid cūctaris
et surge baptizare et tergere ab oībus
peccatis tuis inuocato nomine dñi. factū ē aut
reuertenti mihi ⁊ orāti in templo fieri me in stupore mentis
⁊ videre eum dicentem mihi festina et exi
velociter de hierusalē. quoniā nō recipient
testimoniū tuū de me. et ego dixi dñe
ipsi sciunt q̄d ego eram cōcludens ⁊ cre
dentes ⁊ cedens p̄ singulas synago
gas eos q̄ credebant in te. et cū fun
deret sanguis stephani astabā. quasi di
cat ⁊ ista pena ad sufficiet ad credendū q̄
nō nisi adeo conuersus et missus sū. et
dixit ad me. vade quoniam ego ad
nationes longe mittā te. audiebant
autē iudei. ei. s. paulū. vsq̄ ad hoc ver
bū ut ita loquatur. quo audito ipsa gēs
q̄ dicit se dignū missa ad gentiles re
uersione. ceperūt obstinatius et dura

lictis ipis iudeis q̄ gentes velut canes
spnebat. Et leuauerūt voce dicētes.
Furor at ipetus ai facit. Magna q̄
rūpē voce. nā causa aucta auget ef
fectu. Tolle. o tribune. de terra. i. de
hoīm cōdne. cuius sī decepte. nō
ē fas ē eū viuē. Ipse i oēm gibilēs
vba pauli vsq̄ ad gentes quibus ait dixit
sibi a xpō p̄nūciatū q̄ testimoniū suū ne
quaq̄ recipēt. Vestē atq̄ aut eius
et ptectibus vestimēta sua at pulue
re iactatibus i aere. Quē cū audiss
uiorū turbulētā et furorē mostrauit
Iussit tribunus eū duci i castra. vt i tur
re de qua p̄dcta capio dictū ē. et fla
gellis cedi at torquari ut sciret pp
quā causā sic acclamarēt ei. Suspica
bat eū tribunus q̄ nō nisi ob graue q̄
cussū rā i petuose coīi paulū mouēt
Et cū astrictus esset ad locū seu pumbu
lū cathenis. dixit astanti sibi centurioī
paulus. Si licitum romanū vt potestatē
vobis alicui. i damnatū. et de nullo q̄
cussū sedm̄ p̄cepta et ordinē iuris co
uictū. licet nobis flagellare. Qui dicat
ne. Quo audito centurio
accessit ad tribunū dicēs. Quid acturus es.
Qui dicat. Magnū te exposuisti pericu
lū quia romanū impatoris uā mādat si que
agis p̄cepit. Tunc ad hoīm duis romanū
ē. Accedēs aut tribunus dixit. Dic mihi
si romanus es. At ille dixit. Etiā.
Audito tribuno. Ego multa summa ciui
tatē hanc assecutus sū. Paulus aut
ait. Ego aut et natus sū. Nō q̄ paulus natus sit romę sed
q̄ pater eius legatus romanorū tā ho
norifice obtinuit. tā recenter se etsua
eis exhibuit q̄ ciuilitatē hāc sibi lar
gitus sit. Et ipse at filius suus ancp paulus
aet natus. Quasi diuina fatali ordinatiōe
et quodāmodo pauli q̄ hanc ciuilitatē al
legauit nō q̄ ex ipso pati et mori pa
ratus nō fuit. sed q̄ humana industria po
tuit vti ad gaudium de se hostili malig
nitate p̄ plus fructificaret mundo. Latinus
ergo discessit ab illo qui eū erat cu
stodi. Tribunus quoq̄ timuit postq̄ vinci
uit. et cognouit se ligatū diligentiore
pacta. q̄ aet ciuibus romanis et quia li
gasset eū. timēs de hoc apud romanos
accusāt. Postera aut die volens
sua diligētius qua ex causa accusaret a
iudeis solutus et iussit sacerdotes co
ram se et omē cōsiliū iudaicū et p̄duxit
paulū statuit inter illos.

Elucidatio capli xxiii. Intendens autē &c. Articuli .xj.

Intendens aut i cōsiliū pau
lus. i. iudeorū p̄ncipes con
sules q̄ aspiciēs ait. Viri fra
tres ego omi cōscientia bona conuersatus
sū ad deū usq̄ in hodiernū diē. Cōscientia
sedm̄ thomā. nō potentia ad habitū notat
sed actū. Iuxta q̄ vno hoīe. Cōscientia
vna i genē sed multe i specie. sedm̄
q̄ ho i variis actibus virtuosis diuersas
eis cōscias habet bonas. Itaq̄ ait scīe
plus q̄ a tpe quo ad xpm̄ cōuersus est
nō fuerit sibi cōscius de aliquo mortali
peccato. imo cōfidēs cōscientiam bonā fortitq̄
dō tm̄ apud hoc asserit se tūc veraliter
nō peccasse. Nec ista psumptuose sū vane
loquitur. sed si oportuit. ad gloriā dei vera
tatis q̄ ostensionē et aliorū edificationē.
nā et alibi facit. Nichil mihi cōscius sū
sicut nāq̄ et alii sancti instituas suas ap̄bat
si legitur. Vt patet de samuele. dauid.
et ezechia tribus regū. Quia et xpus

ayt lucrat lux vera cora hoibg ut vi
deat bona facta vra et glorificet pm
vem qui i celis est. Cepit aut sa
cerdotii ananyas ꝓcipit astantibg sibi
subditis suis. ponte ob eis tñ organu
pdd vba ꝓsumptiosa ac blasphema e
dyxisset. Et forsitan idignabat occulte
q paulg no exhibuisset sibi maiore
reuentiam loquendo si solu dyxisset fra
tres tñ Spualit eu superbi libent
patres et dñi appellant et nra qua e
qualitate ꝓtendit abhoiant. Hunc
paulg dixit ꝓmittet te deus paries
dealbate. Sacerdo vasa et vasa u
bu ipse ꝓphetia e no maledictio Et
Thor augustinu sequi videnf Et ba
da ayt ꝓ no ꝓturbandu ai paulg cmoto
hoc dixit si vtaꝫ ꝓphetando loquit e. qua
figura illud ꝓmittet ponfinale ponfitu lege
la qd edit i silitudine parietis dealbati
cꝰpositu ꝓmittedu est ac destruendu
ru ia vetu sacerdociu aplis euangelicu
xpi ꝓdicatibg aduciat Et ide e q
ait ꝓmittet te deꝰ. no ait ꝓmittat id
tatuo mo hac ꝓphetia futurum significat
no optatiuo maledictis Vn i scolastica
hystoria dicit. Forte ꝓphetauit paulg
de abolitione sacerdocij iudaici dicens
ꝓmittet te deꝰ paries dealbate. quasi
dicat destruet sacerdociu tuu. Vel cu
hyc obiu posset q si paulg hyppocrita
hoc ꝓtulit tñ vtaꝫ sensu verboꝝ suoꝝ
intellexit Intelligenda ut est opꝰ visio
ne ut dam el deum scribit. n omo ipse
dicat hoc ꝓphetice ꝓtulisse qui cryphas
ꝓphetauit de xpo. qꝫ ap pedit omi hoi
ne mori ꝑ ꝓpm. Paulg aut i verbis
hyis pfati sensu ꝓphetici no vidit
intellexisse. no ei sciebat q vicelle po
tifex erat sicut vba sancti sequentia con
testant. Deus ergo loquendo ad eius pru
dentiam intellexit ad ꝓsumptuosi pon
tificis iudaici destruendi horam tandem
no reprobando sit dictu ꝓpter beatu
apli apicem aliqua hoc ꝓtulisse zelo iu
stitie futuri punitionem illi ꝓprobri in
dicendo tñ dicit. ꝓmittet te deꝰ tua ꝓpe
tate vindicabit. Denigꝫ hoc mlt ihesu
mias et alij sancti frequenter cordi aduersa
rios suos loqui nouit. Videas ayt ihe
mias vindictam tua ego ab. Vocando aut
pontifice pariete notat eu fuisse ypocri
ta qui ex foris etatis pulchritudine et tri
passibg passim erat plenus. Quem quo
dam modu xpus i euangelio scribit
pharisseis ayt Ve vobis q similes estis
sepulchris dealbatis que a foris pul
chra appaꝛent intus vo plena sunt ossibg
mortuoꝝ et oi spurcicia. Et tu sedes
secundum legem. ut dicas quasi ꝓpter. iudicans me
cundu legem. ut dicas quisq ita no sit ac
lege no iudicat i nocentia tradendi. Hinc
subdit. et contra legem iubes me percu
ti. Lex dicit. Innocentem non occidem. nal
vel sanguinem. Secundu legem iudicas me
ad blasphemiu. et tu no iubes me percu
ti. Iuxta blasphemie qd secundu legem blas
phemi sunt extra castra ducendi ac lapidandi
sicut qui astabant dixerunt. Summu sacer
dotem dei maledicis. Quasi dicat. In
hoc ꝓsumptuosa facis et contra legem qua
te ꝓhibes amulari et contra ꝓpria verba quibus
dixisti te. oi bona conscientia conversatu
Dixit aut paulg Nescieba fres quia
princeps est sacerdotu. Quasi diceret
Tibi hoc scimissa ad vitandu scandalu
pusillorum modicuꝫ cum loquor. Attende
cui a quo et cui ꝓpter No tñ pacavit
verba ꝓdicta loquendo. nec statim ipsa gla
cies dixit et tñ tu apli eius alioꝝ fuit
princeps ꝑlatus ac dignitatis tñ ab illis
legalis ille apli nuꝫ fuerit ꝓmi ponen

fr̃es euangelica legis. Et sicut sacer
dotiū noui testamenti p̃fundū ē sacer
dotio veteris legis et pontifici istud illi
ē pontificio anteponendū. Scriptū ē
enī exodi 22°. Principē ppl̃i tui nō ma
ledices. Blande se excusauit apl̃us
ne illi iniuria inferetur. Sed pontifex
iste principatū nō habuit sup paulū nec
sup quemq̃ credentiū qui xp̃i ptate subtracti
a legali dn̄atione fuerunt erepti. Por
ro hijs dictis eandē apl̃us q̃ oēs isti de
tali concordes erāt ad faciendū impeti
onē eū cum tn̄ plurimū it̃ se discorda
rēt decreuit malā eorū concordiā dissi
pare et vale inter eos diuisione cōsare
Quēadmodū eī bonorū pax et vnio
bona ē et plurimū valet. sic impiorū
concordia nocet p̃ fcrīi dū bono contrariat
cū a' vngaliū cooperat. Itaq; sequit
Sciens aut paulus q̃ā pars vna eorū
esset / de secta et mio. saduceorū et al
tera phariseorū exclamauit i consilio
Viri fr̃es ego phariseus sū filius pha
riseorū. Nō mēdose se hoc dixit. Na
am conuersionē sc̃dm phariseorū reli
gionē sine q̃rela ē conuersatus. Cōuer
sus nō ad xp̃m adhuc ab suauitatis secte
istius tenebat p̃ loco causa et tp̃e q̃
tū euangelicalex p̃misit sicut ia pa
tuit / De spe et resurrectione mortuo
rū ego iudicor. i. a vobis condempnor qui
resurrectionē ex mortuis p̃dico et fu
tura beatitudinē credentibus euangelizo. Et
hoc utiq; verū ē. allegauit eī causam
sue diiudicationis i genere nō i singulari
Nō eī dixit de resurrectione et glorifica
tione xp̃i iudicor sed de spe et resurrec
tione mortuorū quorū et xp̃us fuadt
vnus cuius resurrectionē p̃dicando iudeos
eū i currit offensa. Et ab eis aliciit a
uissi liceat vti honesta industria et

veritate semp velare ut mala maiora
vitent. Et cū hec dixisset facta ē dis
sensio inter phariseos et saduceos et so
luta. i. diuisa et segregata. est multi
tudo consilij. Saducei eī nō dicunt nō
ē resurrectionē / qā credebāt hoīm asse
bat mortales. neq; angelū neq; spiri
tū. i. imateriales substantias. In quo eorū
maxima crudelitas imotescit cū et i libris
moysi quos recipiebāt de angelis mētio. Pha
risei aut vtrūq; cōfitent. vz resurrec
tionē et angelos. Erāt aut inter iudeos mortuorū
tres secte vz saducei q̃ libros moysi
tm̃mō receperūt. et pharisei q̃ eciā li
bros p̃phetarū susceperūt. et esseni q̃ fue
runt ceteris religiosiores ac meliores
vn̄ nec xp̃m i eciā p̃secuti legunt. Factus
est clamor magnus / quibusdā vociferantibus
con paulū et alijs inter se contrarijs
Et surgentes qdā phariseorū pugnabāt
gladio oris sui p̃ paulo con saduceos di
centes Nichil mali inuenim⁹ i hoīe isto
Et hoc verū fuit aptius nō eo mō quo ipi
putabant. Quod si spūs locutus ē a angel⁹ ei
Quasi dicat nō absurdū ē hoc. Spiri
tū aut et angelū nel q̃ credē accipitur vel
spū p̃ aīa defuncti vel p̃ spū dei q̃uib⁹ si
de crimatis nō habuerit. Vt apparet
Et cū magna dissensio facta eēt timens
tribunus ne paulus discerperet ab eis ius
sit militas descendē et rape eū de me
dio eorū ac deduce eū i castra / putai
turꝰ custodie captiuorū. Sequenti aut
nocte assistens ei dn̄s / xp̃us qui p̃fle
tū cōsolatione ifundit. ait Constans
esto. Qualis fuerit visio ista nō dicit
sz puto ymaginaria fuit atq; i sompno
angelo i p̃sona xp̃i apparēte ac admonente
sicut i apocalipsi iohanis. Sicut eī testi
ficatus es de me i ihrl'm, sic te oportet et
me testificari. Hoc eī a diuina p̃uidencia

a ducatu ¶ dño p̄ cōparatione ad eam
nectē ē adimplā quādiu ipse cōtigerit
sit. tribuq; at alys plurimis oppediet
testificatio seu p̄dicatio tua d̄ roma q̄sq;
quēt lucas describit quadmodū ād̄ea ſ
ta tuerit inde voto se astrinxerit. q̄ nec
biberēt neq; comederēt donec occiderēt
paulū ¶ deo cōsulerūt p̄torio ut facēt
eū adduci ad se ad q̄ueda de causa et
ipi d̄ via interficerēt eū. nec difficultas
tēpoꝝ. ¶ Quod cū audisset filius sororis pau
li. puta ſſidius istas. venit et introiuit
paulo. qui p̄ cōmonē direxit nepoti
suū ad tribunū ut her̄ ſ̄ significaret eidē
¶ Quo facto tribunus cōmisit cognato pau
li ne alicui p̄dēt q̄ hec sibi nūciasset. et
nūc paulū fuit. iudei. ſuscepē paulū
tui dōsa. expectātes q̄ missū tuū. quo
cū dignū q̄ adhuc mittēs ea paulū ad ea
minādū. ¶ Quēadmodū vō beda hic ait
Nō ē sapiēcia nec prudēcia. nō ē cōsiliū
cōtra dñm. Nā et sepē quādiu paulo hasta
ab obtulerit caput tegerit. nudipedalia
q̄sierit et iudeis facta sit. Veruntā q̄
p̄dicta fuerūt nō euasit. Christ̄ q̄ibꝰ ſ
lia cogitēt. vanitate insidias tendāt. sernat
tū apli ānūcij vinc ut sunt dicta
erunt vpo testimoniū reddat. ¶ Sciendū
quoq; q̄ sicut nā metū seruādū nō ē
ſ desint cōmites ei⁹ veritas instruā
atq; iudicia seu discretio. ita de voto
rite tenēdū. ¶ Tribunus ergo cōsi
tatis duobꝰ centuriōibꝰ dixit eis pa
rate milites ducētos ut eant usq; ad
cesaream forte padestres. et octoge
tos et septuagintā ducētos a tertia hora noctis
usq; ad primā diei. tribꝰ. ſ horas noctis ita ꝺ
uitis. seu tria hora p̄ media nocte. ſ
sumit horaꝝ istaꝝ distinctio ſcdm
diuisas vigilias noctis. et numera
tas p̄ta voz equos seu alia bruta ad fe
rendos horis apta ut ꝺponerēt mi
lites. paulū imponēto forte et salue
ac discipulos ei⁹ alios immittēs. ſalua
eū p̄ducēt ad felicē p̄sidē. Tot ergo
horis pugnatores misit tribunus ut
paulo ne ei ꝺ fieret a iudeis. q̄ eam
nocte pegit ut lateret et sedicio vita
ret. Scribit tribunus. epla. ſ̄ſidi
her̄ verba cōtinēs. Claudius lysias optimo
p̄sidi felix salutē. Videt tribunus ista
fuisse binomiū. Vocat̄ enim ſ paulus. ci
tyrensis a iudeis et multis turpiter tra
ctatus ꝺ capi erat. eū assistēs q̄ moro
mox secutura videbat. eripui cū
milito q̄ romanꝰ ē. ꝺ quo ꝺ tribunꝰ q̄
et puto primo paulū nō sciebat q̄ esset
romanꝰ. primo putauit q̄ esset egyptius
Veruntā ista scribit ast tacet. id nouisset
ad ornādū tenorē epl̄e et ut videat
hoīes romanos. apud q̄s tumultuan
sal̄ q̄ paulū cū romanū tēpestatū
ligasset et flagellā iussisset. Volens ei⁹
sine causa qua obtendebat illi iudei de
duxit illū ꝺ cōsiliū. eorū quē tuerat ac
cusat̄ de quēstionibꝰ legis ipoꝝ vigā
legitia esse seruāda. an messyas ve
nisset et an ihesꝰ nazarenꝰ sit
messyas. Nichil vō ꝺ digni morte ꝺ vi
culis habēte crimine. et cū in plati
ea de insidijs q̄ibus p̄ueniret ei
insi eū adhuc damnatū et accusatoꝝ
bꝰ eis. iudeis. ut dicit apud te eā
sibi obiecisse. vale. q̄ milites ergo p̄ noctē
duxerūt paulū ī antipatridē. Iu
patrijs ciuitas ē palestine. unde ducta
qua hēodes astolanita rex inde ap
pellat̄ sui nois appellauit. Cū venissent
cesaream et tradidissent epl̄am p̄sidi sta
tuerūt ante illū et paulū. Cui p̄sidē
dixit audita te tu a cuius ꝺ cō ve
nerit. Iussit q̄ ī ꝓtorio herodis custo

dñi eñ. ꝓtorē ꝺ dom̄ maiorē
ubi ad tractādū cōuenerūt. ⁊ſt eī
dom̄ ꝓtor ⁊ ꝓceptor sēdm̄ beda
ꝺ felix ꝓses q̄ vē felix fuisset si ag
nouisses qualis at quāta fuerit iste
tibi dicta ⁊ marib⁹ tuis ad tēp⁹ sib
tacta q̄ humilit eū susceperisses q̄ cum
ꝺ tractasses sicut ceteris catholicis
patrib⁹. ⁊t nūc q̄ id nō nosti neq;
ꝓ paulū conuerti mirabis. quē in q̄
tua cōuersiōe via sit ostensa nō ambi
go miser pcor q̄ felix fuisti.

Expositio capli 2 q⁹ ꝓ Post q̄nq; aute dies Arthaly. 2e.9

Post quinq; aut dies descē
dit ananias ꝓtor sacerdotū ana
nias cū senioribus q̄busdā tu
dis ⁊ tertullo quodā oratore. i. vsu
loquēte sm̄ rethoricē q̄ ꝺ ornatus
⁊ ubi⁹ ornatur materiā vt causas
tū rationabiliores videāt. ⁊ eloquentia ei
ānis mollit. ⁊ ad cōsentiendū animos
delinat. ñ sapiā audientiū assit atq;
iustitia. Cum adiecisset ꝓsidē felicē i
tēpora. ad hēc paulo ⁊ rogato paulo
capite annuisse tullus dicēs. Cū ꝺ multa
pace agamus ꝓte. ⁊ valde prouida
tuo viuam⁹ cōgenime. ⁊ q̄ulta cū
gētē ꝓ tua ꝓuidētia. ꝓsidētes ei
bona cōsentiāt. imo ⁊ malis vi
ass cōmutāt. mala corrigē collapsa
i ꝓsentī reformāt. semp⁹ ⁊ oī tpe q̄
nobis ꝓfuisti. ⁊t ubiq; i nīa p̄mia
susceptim⁹ te optime felix eū oī ple
na. grāiā actiōe. In primis rethor iste
iudeis benuolētiā captat. cū q; ve
hemēt cōmēdat. ut blādis allicat
sermonib⁹ nec ab eis dissentiat. quos
sub benefitio cōspexerit adesse. ꝑtos
ille aut diuersa ꝓtulisse. te. ⁊ q̄ plo
gros ꝺ te ꝓhemo oppressē. ꝑ iuste multo
ꝑ q; sīb laudandi. nēpe cū indigos sīb
multa haberis ꝓpter quē vacat tibi va
care ꝓbitas. Ceterū breuiter audias me
ꝓ tua clemētia. ⁊ ꝓ tuā pietate si no
ob meā tuā. Nam hunc hominē
pestiferū. ⁊ aduersū iudeis factiōis ⁊ cathā
pestilētiae cōsidētē. ⁊ cōmotate sedito
nis ⁊ vniuersis orbi aduersātē quoslā cōtra orbē iudeis
a lege patrū suorū ad nouā legē ꝓ q̄
iud⁹ eos ⁊ alios ꝑ pristina lege manētes
sedituos ostēdit. ⁊ actorē sedītionis secte
nazarenorū. ⁊ vnū de prīa palicibus
pdicatorib⁹ euāgelice nouiq; legis qui
nō arbitrēmur nisi sedītionis originē se
tā sanctissimi nazarenorū. ⁊ ypalnorū
q̄ nūc a ihū nazareno nazarenī a iudeis
quoda vocabāt obprobrio. ꝓsecta nō ima
dea hābis cōsurgere quorūdā q̄ ihesū
de ypri⁹ ⁊ dei filiū de virgine nasci cre
dētib⁹ ei⁹ euāgelia sīl legalia seruare
nitē. Cū ei iudeis volūtē ⁊ ypalem
nec iudeis fuerūt nec ypalem. ⁊t isti hē
nā vocati sūt nazarenī. Cui eā tēplū
violare cōnatā ⁊ iducēdo i illud gen
les. eād sibi medīātē ꝓsecutus ē. ꝑ q̄
cōuersi gētiles dignos eos fecerit ⁊ gra
tēplū q̄ ifideles iudeos. quē apphensū
⁊ tentū ⁊ captū a nob⁹ sēdm̄ legē iudi mīam
cē voluim⁹ dāpnādo eū tm̄ legis di
uine violatōē. atq; blasphemiē. ꝓ
nameē at lysias tribunus eū magna vi
abstulit. ⁊ de mānib⁹ nrīs aq̄ lysia
potius cupiēs iudicās de oībus isīs cer
nosse veritatē. q̄ dicat. ꝑse attesta
bit verbis nrīs. Respondēs at paulus
annuēte sibi ꝓside dixit. ⁊ Cōmulto ꝑ
anno te ee iudicē gentī huic scīēs bo
no aīo ⁊ ꝓ me sanctiora. No ignorāte q̄
plū mihi dies sunt ex q̄ ascēdi ierusa
lē ad adorandū. ⁊ neq; templo ꝑ

nenerunt me in templo disputantē aliquē
sūl sanctē ppli neq; in synagoga neq; in
templo cluitatē. Et quis ista possent
aplius probando de quo nō vnq; offendis
sent. Qā et aplī ppheti petrus et nichodemus ā
te aūt ista facerūt. quibus et xpus placuit
actus nī testib; iherusalē. Confiteor aūt
tibi q; secm̄ sectā q; euāgelica lagē et
fide ab alijs diuisā. qua diuit hōm
sic deseruio deo meo patri. q; p̄gruā
ad singularē et deuotissimū cultū
et specialē deq; et patē meum. Credēs
oibus que in lege et in ppheis scriptis
tis verbis diuinis reuelatis ā scriptis
spē habēs in deū quā et ipsi ipsi exspec
tant. viz resurrectionē futurā iustis
nouissimo iudicio et iniquis. Ex q;
illustrat istos de phariseorū secta fuisse
nō sadducēorū et q; phariseus ipse q; pe
tit fuit paulus q; sadducei. postrēnō
aūt placuit. a mea adeptā conuersione
aliquā factura in gentē meā. et oblatiōes
in iherusalē habitatibus allatura collectabas
a gentibus conuersis missas. Vel in iherusalē
et oblationes et vota facturus ibidē in
templo qā thorlagalia obseruans secm̄
q; iacobus et seniores ecclie qui ipso in
suaserūt quibus inuenerūt me purifi
catū in templo. qā thorlagalia obseruā
tia et diabolū purgatoria ordinauit ut dixi
in templo. Et apprehenderūt me in templo
clamantes coram tribuno. Tolle hūmodi nem
quidā ex asia iudeus quē oportebat te
apud te ipsum esse. Diuersa ratio ista de
bat reputari ydoneā. q; me accusator et
accusatus sil' coram iudice debent consistere
Aut ipsi. et iudeus q; ipsi hī absentes. dicit
si qd̄ habuerūt in me liquidatū habeāque
mī obiciāt quā causam habuerūt valeāt
ei stare in cōsilio eorū. Iherusalē missa v
na hyar solidorū vocē qui dare sue tractoē

tuorum sil' ego iudicar hodie a vob'. Di
tulit aūt illos felix. nō sciēs ea que
de iudeis iudeor̄. certissima scientia
de via hac qā ia nomē xpianorū
sibi instruxit et multos de xpianos
cognouit. dicēs. Cū lysias tribunus
descenderit audiā vos o iudei. iussitq;
centurioni custodi eū. vt paulū. et habere
requiem ut libē iudicē posset et egredi
ne quisq; prohibēdo de suis opinia
pulis pauli. missum ei. Post aliquot
aūt dies veniēs felix cū drusilla vxo
re sua que erat iudea. fuit q; ut
scholastica hystoria habetur pulchra
et relicto viro puero iuuenisset hunc felix et
qm̄ fuit iudea paulū libenter audiuit
Vocauit paulū et ab eo audiuit fidē
que est in xpm̄ ihm̄. Disputante aūt pau
lo de iustitia et castitate et iudicio fu
turo tremefactus felix ait. Dehinc
tribuno paulo dissentiente qui cōmissa
ei custodia ne in ea felix cōmunge sua adepta
fuit q; et ipse cognouerat nō immerito
cōtemnit audito q; a deo aēt iudicandi
si nō tangit. q; cū spūs sēcti cōplacere nec
cōuertebat ad fidē sed dixit. Quod
nunc attinet. vade. tpe aūt opportuno accer
sia te vocabo ut tractādo de iustitia
Vade. tpe aūt opportuno accer
sil' et sia te vocabo qā pecunia daret a paulo
Quod vidit tot spūalē hom̄ patrē ad
hoc putauit eū plurima collegisse. Aut qd̄
et frugē accersiēs eū laqueabatur eo
vir cupidus et voluptatibus deditus atq; ab
id ad euāgelica sapiēcia susceptione ī
dispositus et indignus. Dicitur aūt xpūs
te accepit successore felix portium fes
tū. Hoc debitum cōuersationis pauli
et cesarea nō pīdeāt felicibus vbi exspi
mit In scholastica tis hystoria dicat q; nō
dū fluxerūt duo ānī ex quo paulus va

nit ihelm et rdcto ibide expoit debie
nio ab actusatoe qua indeu actusauert
felice apud nadne q̃ueratae et brems ab
actusatoe ista cpleto amotasa p̃sidatu et
substatuto ei festus. Volēs aut gram
pstare iudeis felix reliquit paulū vinctū
ut p hoc finē p̃sidat sui placaret
iudeis

Exposicio capli xxvi Festus
ergo. Articulus. 24.9

Festus ergo cū venisset ipam
ñiam iudee seu palestine cū p
sas fuit directe. post tridiū
ascendit ihām selimā vide supā urbē alī
metropolī iudeoꝝ et sancte ob alias eāb
a cesarea dicā palestine de qua pcedēs
capīo dictū ē. Adierūtq eū principes sa
cerdotū ut paulū ad eos mitteret vo
lentes eū d via occidere. Festus aut
respondit seruari paulū i cesarea. se aut
maturius profecturū. i. tpe oportuno ade
saream descensurū eū. Dēmq descendit
cesaream et sedit pro tribunali et iussit pau
lū addui quo adducto circūsteterūt eū
iudei q̃ cū festo venerāt ex ihām descen
derāt. multas at graues causas obiectes
quas nō poterāt probare paulo at rōnē
ne reddente dicente ei festo Vis ihām solēnā
ascendē et ibi de his iudicari apud me.
Dixit aut paulo. Ad tribunal cesaris sto
Ibi me oportet iudicari. Cesarē nichil
tribunal festi fuit ipetratū sub
certū et rationabilē dicāt. paulū tñ stetisse
apud quādā sedē qua herodes fecerat
cesari si quādo ibi veniret ut resideret i ea
ut iudicaret mitteret. ubi utpote apud cesa
rē. oportere me iudicari. Cesarē appello.
Quod ō sciat aplūs ut pdicandi cōme
sisset et qa id expīo sibi p̃mittebat. Tūc
festus cū cōsilio locutus respondit. Cesarē
appellasti ad cesarē ibis. Et cū dies alī
transacti essent Agrippa rex filiq herod

ab agalo passi ut dicūt. et berenice
qua beda vocat sororē agrippe qd̄ sedē
habuit ydoma ampliedū ee dicat sca
lastica historia qā fuit cognata agrippe
et alīq dicūt q̄ fuit vxor ipīq ul q̄ vxor
qā maxīe diligebat ad habitaq nomē
q̄ ea abutēt. descenderūt cesaream ad salu
tandū festū. Qui ait dicunt cum de paulo
dicēs. Audierūt me principes sacerdotū i
hēo solīs postulantes adūsus illū damna
tionē. Ad quos rndi qā nō ē romanis cōsue
tudo damnare aliquē hominem priusq̄ reus a
accusatus p̄sentes habeat accusatores locū
q̄ defendēdi accipiat ad ablicēda crimina
que ei obiciunt. Lex ista valde rationabil
fuit atq̄ pia. Illo ei lenit damnari q̄q̄ est
alīq̄, nec ei credēdū spūi sc̄o audiēda ē
altera pars et causa utriusq̄ diligenter
tractāda exposito quoq̄ p̄ius aduertēda.
Quesiuit aquasdā de sua superstitione ha
bitat adūsus eū s. paulū. et de quodā ihū
defuncto quē paulus affirmabat vīre. Festus
iste cū hoīe gētilis legē seu ritū iudeoꝝ
suspicatione quadā putauit. Paulo aut ap
pellante ne seruaret ad augusti cognitionē
et velle mitteret ad ipatorē et audiret ab eo
iussit quāl eū. Romāi aut imperatores
ab octauiano potentissimo imperatore qui
rē publicā maxīe auxit atq̄ ob id au
gusti vocati ē. nomē augusti sortiti sūt
Agrippa dixit. Volebā et ego hoīem au
dire. Altera die cū venisset agrippa et ber
nice cū multa ostentatione et cū grandi
apparatu et fastu. Iubente festo adducto
ē paulus. de quo paulo. quid certi scribā
ergo festus Dño imperatori nostro. nō
habeo. Vinculorum ei. i. irrationabile.
mi ee videat mittere vinctū ad iudicē
et causa eius nō significare vbis a scriptis

Explanacio capli xxvi. Agrip
pa rex Articulus. 26.9

Scripsi uobis ad paulum apostolum
mittere tibi locum ad tarsum ipso
enim dampnabili heresi resistendi te
ualidius. Hic paulus apostolus manu mea
conscripsit et urbanus ecclesiae diligentiae au
ditorum. Cepit esse de crebro dicere de
ordine quibus accusari a iudaeis ceu agricul
ma ephesinorum. et increpata ut uidebatur qua
de adepta. apud te ait semper defensurus me
habeas. Nunc ait si quo modo tandem aliquando
te ipsum uidere paratus libenter quaesisses. magis
sedere te quid saltem de grege. quae apud iudaeos
fuit consuetudo et quidem ut quod obscura pa
reret me audias. et de uita mea interro
ta ait a nemente me iudaeos christum uen
sanctum quem secundum existimat secta nec ea
ligiosissimum uiuere phariseum. Secta autem pharisaeo
famosa ait notissima fuit. communicat ergo
apostolo sacerdos dicendo. nec religiosos ui
dalsum sanctae testamenti loquendo de
spe resurrectionis suae. Et nunc in spe repro
missionis dei huius hereditatis sanctae et uisi
bilis ipsi. quae ad priores nostros facta a deo
ostensa promisit. In qua duodecim tribus nos
tri ad deum ebullientes sedulo nocte ac
die hunc locum deo spondent deuenire ut ho
na promissa obtineat quod de christo iudeis
certum et ueritate habet. de incredulis ergo
quidam uerum et quibus perditata desperatio
et omnimodo expectandi bona promissa nul
tipliciter auferat. De qua spe accusor a iu
deis o rex Quam mihi proposuit quod mendax
deus spe ista tibi nazareno christi im
plenda promissa complenda ait clarificatio
nem corporis et aeternae glorificationis plena
ria consequi. quia natus et uerbum per
ipsum christum factum. creatoris et christi he
reditate caelesti sustinuit a creatu originali
peccati ad uitam gratiae donatus incepit
Quid incredibile iudicat apud nos si
deus mortuos suscitat. Moses qui
moysi legem suscepit non debet incredibile
reputari suscitatos mortuos ab eo qui legis
petra deum de agarem ut habeas stipi
tem. Dicto ergo assensu ipsius a deo excusa
ri non debet incredibile iudicari. Et
ego quidem existimaui me. Hic excusa
uit apostolus modum suae conuersionis. putat
ipse sed perductus. Et postea synagogae
gam pauci dicit non absolute postea si
postea ante ut meus ipse. Vidi supra
splendere solis et rutilissima meridiem
ab eo et simul meam ait et eorum clari
tabilia caelestis uidebatur splendore solis
splendidior. eo modo quo stellae magnae ap
parere cetaeis stellis fere finitis micat
nor. qua sic apparebat hyeronymi uisu
fuit ipsique Dauid eadem illa descripsit
fuisse fuit splendidior clarentate solis ex
cepti terminis corporis ausi sui secta ipse
rectae et quos ipse non sequitur ipse fuit maior
lucem solis quem soli ipsum. Omnibus nos
ceu deuotissimus terrae supernae dicit et
ipse paulus ipse corruisset. ipse uidit
ab eo comites eius ipse collapsi sunt uoce
primum et admirantes. Audiui uocem di
cere mihi hebraica lingua et uocem audi
ui supra dicit et non aut ipse fidelissi
ime. Saule saule quid me persequeris et nec ego
ar sta super pedes tuos. Hoc quoque dicit ego
ipsius et dominus loquitur egredere fili
hominis sta super pedes tuos et loquar tibi
et quid designat ipse stellatu atque ipse
facto metali aeterni dei ad deum ipse
nam caelestium sanctam participet. Id
hoc ei apparuit tibi ego ipse ministra
ui. ut constituta testimonium et eius quae
uidisti et
quibus et quibus. apparebo tibi. et pro
dicte tibi caelestibus. accipiens te de
populis et gentibus filiis iudaeis atque

tlubg ¶quas ego nūc mitto te aperi
oculos. i. illumina corda. cōsilium cōuer
tabit de tenebis ¶gnoratie ut pos ēsse
hoc ydolatre. ad lucē qui ē ypūs qui
ayt ego sum lux mūdi. ad lucē quez sua
gelica veritas. et de potēta sathane.
ta sancti fuerūt ipse cōuersos. ad dei
panitedo ei et ypm credēdo talitor
dicerūt. ut recipiat remissionē pecco
et sortē i pte. mit sobi viz dona gra
patri et dona gloie i futuro. ¶ fide que
e ima. i tendit et ducit ad me et mūdā
dinitate. sub imagine prime veritatis ha
bet pus obiecta. Vnde nō fuit scrupulg
talem visū. putādo ea fantastica. sed di
bg annūciāba ut pēitentiā agerēt et re
uerterēt ad deū. cōtemptis bonis variabi
libg et caducis. Digna pnīe opa sanctos
vt sc̄ta maiora et strēuiora essēt pec
tōe opa ait qz stordalioī cōtrōt poē
ta quāto plura et enormiora fuisset pec
ta et wlōes baptista hortat. facite ergo
dignos pnīe fructg. ¶ quo ait deus ad
iuta sto. Deus ultione vestri introibit. usq
thadiarum dē. tēsificāb minoratz maioi
¶ Vnig cū sit xp̄us et ne cōuersio adipīm
nulli sit salg. Nichil ḡō dicēs ḡ aqua
applata sūt loca. i nullo abilis dīstor
dans. imo ea dicto implēta ḡ xpi pnīa
uacuit ipleuda. ¶ pq. passibilis xp̄s
fuit. na aīe et salute mūdi passurū dyce
rūt applata. ¶ pīmg ex resurrectōe mor
tuorū. i mīt mortuos suscitauit tos pīmg
nō tpe sed dignitate et causalitate. et
quia aīe vīte sanctis sustinuit. ḡ illis
nō stetit idem cōuenire ei mōi et sīlis
tatis amortuis. Verbū ipīd sup̄ pla
tng fuit exp̄ssiū tāplo ¶ lume
dūnatg. ē applō indecorū et grauitg. hoc
ai pīdicauerūt applī hoc p̄dicauerūt
apli q ex p̄us sit lume vnusquisq hoīm. lu
me ut ap̄ta corda illuiāt. cū gratia sapiaz
docēs ad salutatē veram p̄ducēs. Deq⁹
symeō iusto p̄fessg ē. Vidērunt oculi mei
salutē tuā. qd̄ pasti ante faciē oīm p̄pōcū.
lumē ad reuelationē gētiū. et ysaias
p̄pha qui ābulabat i tenebris vidit
lucē magnā. sic iohānes erat lux vera
q illuiat oē hoiem venientē in hūc mūdū
hec loquēte eo. s. paulo. festus voce mīa
na dixit ipsum paule. multe te litē ad
sapiā conuertūt. ¶ Quēadmodū stulta fa
ct deg sapiam hg mūdi nā et filios hg
saculi stultitiā videt sapia dei. ¶ Quesus
irrōnabilis ex esse visg ē festo vīdēti
li q paulg tot signa et mīalia p̄dicauit
q captiuitatis et vinculoī suoī ass i meor
facty de pūnitate cōsūe sue cōtra deos. de
resurrectōe mortuoī. de cōi hoīm salu
tate fuat p̄monē. et paulg. Nō insanio ex⁹ mīt
time feste sed veritatis et sobietatis verba
loquor. ¶ Hirū vidēs pt q stulg valdeg
aplūs virū ifidelē gētile optimū nōiat
et optimg. i valde bonū aut loquēdo de
bonitate morū ei⁹ ad virtutes acquisitabat
nātas. sicut et multi gētiliū eminēt bōi
fuisse legūt vt hector et julius. Vīdē
hectora vsfat plūs q ponq videbat
filiū dei q̄ hoīs. ¶ Dat ei de his vbi ad
que et constanter loquor. nō pauēs ut
mortis ē aliquibus q̄si rūe in mēte psona loq aliū
debeat cōtremiscēt. Iuxta ei en michi
horū arbitror nichil ē i angulo q̄ hoc
gestū est. Nō adulatorie si veraciter loquor
ē ista aplūs. quia agrippa ibūtg fruit le ga
et rubg iudeoī. rumor et miraculoī
documentoī. mīstaioī ei⁹ xpi et discipu
lorū ipīg ad ei⁹ cognosc̄ plenit et ut
refert hec beda. ¶ Agrippa rex i cognone
quacūq ad iudeos habita fuit diuisa. ¶ Ida
religiōs angelus p̄sumbs ei verba ia ro
mana discipuli xpi replenerit. haud

sine multa dei putamus illa uestē religio
ne. Agrippa aūt dixit ad paulū. In mo
dico tu xp̄m. me suades fieri xp̄ianū.
Et paulus. Opto apud deū et in modico
et magno nō tm te sed et oēs q̄ audiūt
tales fieri qualis et ego sum xp̄ianos dmo.
exceptis uinculis hijs. et dixerūt q nō erāt
uinculāti ut ego. Et cū uinculati et ut
fuerāt paulo fuerūt maxīe meliorati. quare
id accepit aplus. Et respondēdo ait illud
accepit nō qā me malū q̄ā qā nō meli
orem si sub tanta pene diuersitate ut sic
qā penala sēntia sic ei optandū nō fuit
si p relationē ad fructū multiplicē. Agrippa
aūt festo dixit. Dimitti poterat hō iste si
nō appellasset cesarē.

Expositio capli xxvi. Vtautē Articulus xxvi

Vt autē additū est. et pōāt
agrippa et festo iudicantibus. cū
sic paulū. nauigāt in italiā. pū
ad romā et imperatorē. tradidit paulū. fes
to ipsis. cū centurione. caligulo custodibus et
cetera capitulo. Centurio nouē iulios cohor
tis augustē qā hierusalē fuit magr. atq
centurio sup cohorte sancta militū quos
imperator romanq misit q̄ eam augustā vo
catq a voce phabita. Ascendētes aūt naue
adrumentinā. Adrumetū nomē ciuitatis
Affrice. Inde dicit nauis adrumentina q̄
de apido illo. Platone sēntij alios nauis adru
metina vocat adromeda. et tandē ad ro
mā. Suscipiētes nauigāt in asyā locum sus
tulimq sequenti die uenimq sydonē que ē
signis verbis famus. Humane aūt et cōsi
derāter pie. tractās iulius paulū. ei sapiam
et ūtutes frequēt sepe exercitq. permisit ad ami
cos suos ire et cura sui agere. ad requiē nō
ad voluptātē. Illis quē corpa recūt. et
inde ut potest a sydone. cū fuisset nauigauimq sub
nauigauimq cyprū. eo q̄ oppositi. ipsi erāt
q̄ eāt ventū cōtrariū. nāq optato pcessu
et pelagus nauigātes et pamphiliē. deq; ui
los portū. e. nauigātes ueniūq lystrā
ciuitatē qua. e. uerbis pūnie loca. et ibi
centurio nauē alexandrinā. de alexā
dria ciuitate egipti. nauigāte ītaliam
tūsposuit nos ibi. Et cū multis diebus
tarde nauigārēmq et uix uenissemq cont
gruū. que. e. insula cōtra asyā. uento nos
phibēte nauigauimq iuxta. et ritē sub
sula creue. iuxta salmonā. ciuitatē maritimā
rectā insulē. Et uix nauigātes uenimq
locū quēdā q̄ uocat bonosportus cui iuxta
erat ciuitas thalassa. Multo aūt tpe ibi p
acto et iā nō esset tuta nauigatio eo q; ia
ciunium iā preterisset. et famosa magna pres
sisset et fatigasset nautas ī nauī reddēs eos
ad laborē. Admonebat ut q̄da exponēs. q̄ ipi
nō uidet cōpote q̄ ut ipsa habet ī nauī
erat copia rerū. Unde q̄dā exponēs. de quo
dā ritu mio legis ītaliamē uel ītyemē. In
hyeme aūt nō e tuti nauigare. Consolabat
eos paulus dicēs. Uiri uideo. et ego sentio te
statū cōsideā sine dei ruine late cognosce.
ne cū iniuria et multo dampno nō solū o
nerū. et rerū q̄ uehūt ī nauī. et nauis sed
et animā nostrā. caput et nauigātes. et in
piculo uitarē. Alia et alij q̄ uita animā
sensitiā amittē. Centurio aūt tribuna tui
et nautarū. et nauicularius sine rectori et dño
nauis. magis credebat q̄ paulo. sequēs ī
hoc sensu humanū quo uincit q̄ ī sua arte
expto amplius credit. q̄ ea q̄ deo fiant. q̄
portus ī quo erat nō fuit ad hyemandū. ydo
neus. ideo ad nautarū cōsiliū cōsiliū
paulū tūs nauigauerūt. ideo subdit. Et cū
aptus portus nō esset ad hyemandū. plures
pte laudēs aptus fuisset. q. ut paulus cō
suluit. statuerūt cōsiliū nauigare inde
si q̄ modo possent deuenire ad phymicē. q̄
ibi hyemare apud portū creta respicientē

ad affrū et chaurū. ſ. vētos ſic dictos. Iſpi
rabāt aūt auſtū. i. vētū auſtralē, eſtimātes
propoſitū ſe tenē. i. portū apparere. cui ſuſtīi attigē
liſſet de aſon ciuitate maūima aſye. legebat
tūc verbū ꝓuīāle ve ꝓfatū. Nō poſt
multū aūt. i. ꝓ breue tempus mīſit ſe
cōtra ipām tūctā ſam nauē, vētꝰ typhonicꝰ
q̄ vocat eurocaſlo. Dicit aūt vētꝰ typhonicꝰ
qui niſtat ad ītimaſcā ſuat mādā. Cūq; ar
rapta eēt nauis. i. pulſa vētis ītq; ei nō
poſſet ocūrī. i. ventō. i. reſiſtē ei. Data
nauē. i. ꝑmīna directōe ceſſare ab ea et
ſtarto cuīcūq; cōmodata, flabꝫ ferebā
mur. ſ. in dextrū, q̄d colligē vela cupe
rūt. Cū ſſulā aūt quādā decurrētes a
vocabāt cauda. quā vix ocupare nō po
tuerūt, vīx postmodū optinē. i. cōpīendē
ſcā attrahē. ſcapha. quā de nauī depo
ſuerūt. i. maīe. i. adiutoriū nauīs. Cui
pha nāq; ictu fluctuū pene capta fuit
et dicit ſcapha leuis nauicula q̄ vna cū
arboē q̄ portata ut nauis modici q̄ vi
mīne facta et tecto corio tecta. Dicta
a ſcaphon grece q̄d intīpat ſpeculū eo
q̄ in tali nauigio nauta ait ꝓcule vēnī
ut ꝓcul litora ꝓſpiciat. Deſcendē quoꝫ
huiſmodi nauicule. i. maīb; et īmīnēte
naufragio deponūt. i. mare ad ſuctum
rēdū nauī ut aūt arripiat et. i. ꝓnectu
tēpeſtatis armet. hinc ſubdit. Quā ſub
lata adiutoriis vtebant. arripiebāt nā
uē. ne vi vētoꝝ ac flatuū laderet. Ti
mētes aūt ne. i. ſyrtis īmderet ſubmiſ
ſo vase. i. aliquo ponderoſo. i. aquā demiſ
ſo adretardandū curſū nauis ſic fece
bant. Porro ſyrtes vocant arenoſa
loca. i. maī valde horrēda eo q̄ ibi ad ſe
trahē ſoleāt. Valde aūt tēpeſtate nō
bis quaſſatis ſequēti die iactū fecerūt.
vtēſilia cunctō de nauī. i. relegamīe
q̄ et tertia die ſuis manibus armamēta
nauis ꝓiecerūt. Nec ſole aūt. i. die
nec ſydꝫ apparētibus ꝑ plures dies
et nō paſſate nō q̄ q̄ cia. i. mīnēte ītā ſub
ſtāti aūt ſpes ſalutis nrē. ꝙ ꝓpalis vi
cinasiois de mā. Itaq; deſperatis mīg nos
poſſe morē euadē. et hoc verū ē. q̄n
ad illos gētiles ītq; ad nāle poterā ac
ſpē. Paulꝰ tū ait ei. q̄ diſciplīs diuina ꝑ
tute credidērūt ſe euaſurōs eo q̄ ſcīpſū
paulo fuiſſet diuīꝰ reuelatū q̄ romā
foret ꝓdicturus. et cū multa ieiunatio
fuiſſet. i. ei diu ieiunaſſemꝰ tūc ꝓ cui
ſione pectoris. i. q̄ virtualiū ꝙpria. i. q̄
deſolatōe q̄a cibꝰ deerat. i. nauſea.
Tūc ſtans paulꝰ i medio eoꝝ dixit. oportu
bat q̄dē o viri audito me nō tollē cre
ta. i. cōtra cōſiliū meū nō debuiſſe cibꝰ a
loco illo ꝑfecta nauī gaſſe, lucriq; facē. i.
iuriā hanc et iactum. i. nō iacturē mī dāp
nū vērū vestrū. Et nūc ſuadeo vob; bono
āo. ad. īmīſio ei mīllig aīe. i. ꝑſone ſue
rūt. erit q̄ vob; ſepeēi pars ꝓmīt
ꝓ toto. ꝑter q̄ nauis q̄ destruet. Ad
fuit ei nī hac nocte ā gala dei cui ymagi
naria viſione type ſompni nel i vigilia
manifeſte. cui deſeruio. i. cultū exhibeo.
Nō tū ꝑ creatōne ſed ex ꝑ ſcīpſū dilec
tōne ac deuotōne ꝙ mihi debita q̄ ſpōtā
eū ēta me. et nūc deſeruio. i. actibꝰ latē
diuꝰ. Ne timeas paule. i. ſat te oportē
aſſiſtē et ecce donauit t. deꝰ oēs q̄ na
uigāt tecū. i. maīb; tuis ſalutē oēs il
los ab īminēti ꝑiculo liberabit ꝓpter te tēpeſta
tis. ꝙ ꝓpter qd bono āo eſtote viri. Credo
ei deo meo. Cui lig ſit omī deo creatōe
et gubnatōe ac remuneratōe. ſpecialī
tū deo meo. ꝑ ſingulāte qua adipīſ
habeo cultū et cultū. Quia ſic erit ꝙ
admodū dictū ē. m īn īſula aūt quada
oportuit nos deuenire. Hoc erā ꝑdurī
tūc ad implēdū ternārius de veritate vbor

nō dubitēt. Dem̄q̄ paulꝰ ista dicē
do nō semp̄ tractabat ꝑ illos ad fidē ꝓ
cabat nā et deos pelagꝰ turbat ꝓmissū ē
ut et ꝓd q̄ paulꝰ audiꝝ nō ē et ꝓd q̄
audiꝝ ē ſpecialis aiq̄ grā pandēt. Hodq̄
q̄ ḡtadecā die nox ſupuēit nauḡ
nobiꝭ ī adria. Adria nomē ē regiōis ul'ci
a qua dicit mare adriaticū. ponit q̄ plu
ualuē q̄ ſcopulis. Circa mediā noctē ſuſpi
cabant nautē appare ſibi aliquā regionē
et ſubmittētes. ⁊ aquā dimittētes. bolidē
⁊ ꝓdeq̄ plūbi a ſilis uel qua mēſ̄ ꝓfun
ditas ī ueſtigat. Inuenerūt paſſꝰ viginti
altitudīs. ⁊ ꝓfunditatē maiē ubi erant
et puſillū ītes ſepati uenerūt paſſus
quindecī. ita q̄ ꝓfunditatē reputē minor ſuſ
pi. Timētes aūt ne ī aſperā loca īcidēm
ubi nauiḡ ꝓgredi nō ualēt. de puppi mit
tētes ācoras optabāt die fieī. ut cuiq̄ ſibi ꝓuide
ret. Nautē nō q̄rētes fugē de nauī
nō ā credēbāt ūbis pauli quibꝰ aſſeruit
ſibi diuinū affīmatū q̄ nullius ſuꝝ ōiē ſua
deūt. Cū uiſſet scapha ī mare. ſ. ſcā
phā ꝓtexti ē/ ſub optētu quaſi īpēdē
a prora ācoras extendē. Dixit paulꝰ.
Ītrone nautaꝝ deo euadere cognoſtēs
ētuciſi et mlitibꝰ Niſi hi ī nauī mānſerit
uos ſalui fieī nō potestis/ Tūc q̄ deq̄ uīl
lorū ſme abſc nō poſſet corpē ſ̄ q̄d ab eo
datuꝝ fuit ut oēs pariē de periculo pe
lagi ſaluarēt. nactiq̄ quidē ā ſpiū
ſanctō deū ipōnit rebꝰ absolui nūtiate
Tūc abſcidētes mlitēs funes ſcapha et
paſſi ſūt ea cadē. et pariē ſcā pdi. Et
cū lux īpēdē fieī ꝛogabat paulꝰ oēs ab
ſumē dicēs. Quartadecā die hodie q̄
pectātes ieiuni ꝑmanetis nichil acꝑi
tis/ Ideo aſt uobis ſ̄ ī ſtu ālimētoꝝ hoc
nichil cōmodatū ſed ideo ista dicit. ūm
mētū parū cōmoderūt et q̄d parū ē ꝑ
nichilo cōputat. Vel. q̄ta decā die q̄
paulꝰ hec dixit nichil de cibo ſūpſerūt
Hortat aūt uos cibū ampē. ꝓ ſalute
uestrā. ⁊ corpis ſanitate et cōfortatiōe ſcī
cuiq̄ uestrū ſalute. ne tediata ieiunia de
ipſos mtuo emiſſe iudicarēt. q̄ nullius
uestrū capilli de capite pibunt hac uice
pbi ue tēpeſtate. Et cū hec dixiſſet
ſumēs panē gīās egit deo ī cōſpectu
oīm et cū fregiſſet cepit manducare. Et
uīme q̄q̄ aūt facti oēs et ipſi ſūpſerūt
cibū. Eramq̄ aūt uniuſe aiē ⁊ hoīes/
ī nauī ducēti ſeptuaḡita ſex. Et cū ſatu
ti cibo allenabāt nauē uectātes tritū ī
mare/ Cū aūt dies fieret nauē uidebāt nō
uī pictatā. habēt aūt hortū locū in q̄
ſe eiecē ſi ualēt ꝓtēto hoīe ſicut ī genēſi
legit̄ iacob ī egipti deſtendiſſe. Cui ab
ſcīdētes ancoras cōmittebāt ſe mari. ſimul
ſoluētes iuncturas gubernaculoꝝ. nauiḡ et la
uate ācamone. ⁊ modico uelo diuertūt
poq̄ ad q̄ calcitat nauis accōmodatū. ſed
aura flāti tendebāt ad litꝰ. Et cū īcidiſſēt
locū bitalaſſū. ⁊ litꝰ quē ſcē quidam
ītes ī mare ꝓtenſa muri hinc inde etiā
data. Vnde bitalaſſū. binauigiū uocat
q̄m ḡrēs mare talaſſa uocat. ſic ꝑſigni
ficat litꝰ ī mare ꝓtentū atq̄ cōtra mari
ſa diuidēta hinc inde cōſtitui. Hi uiſi
ſūq̄ dicat cōtarſq̄ duoꝝ maris. tm
pāgerūt nauē. que ī id locī offendit
Et puera ꝓre fixa manebat īmobilis.
utpote ſpē equoꝝ ſimilis uiolēta ipſa
et ſolo tenāta. Puppis aūt ſoluebat a ui

maris. i. maris impetu frangebatur. Puppis
autem est ultima pars navis. Militum autem consi
lium fuit ut custodias. i. vinctos et captos
occiderent ne quis cum enatasset effugeret. Cen
turio vero volens servare paulum prohibuit
fieri quia et paulus unus fuit vinctorum. Ius
sitque qui possent natare mittere se in mare
primos et evadere ut eorum evasione prosper
ta aliorum augeretur fiducia. Et alios in
tabulis ferebant et sic factum est ut omnes anime
i. homines evaderent ad terram ut paulus
valde manifestaret.

Exposicio capituli 28. Et cum eva= sissemus. Articulus 289

Et cum evasissemus periculum tempesta
tis marine tunc cognovimus ab
habitatoribus loci illius quia mi
mitilene insula vocabatur. Barbari vero presta
bant non modicam humanitatem nobis. i. multum be
nigne se habuerunt ad nos cum tamen barbari solent
esse crudeles et inhumani sed tunc ad misericordiam moti
sunt considerantes gravissimas tribulationes que tam
diu afflixerant istos. Porro pro hebreos la
tinos et grecos ceteri barbari appellantur. Accen
sa enim pira. i. lignorum congerie. reficiebant nos
omnes propter ymbrem qui imminebat et frigus. Unde
desiderantes vestium et corporis calefactionem in
digentes. Cum congregasset autem paulus sarmen
torum aliquantulam multitudinem. i. lignorum fas
ciculum. et imposuisset super ignem preparatum fo
mento et incremento. vipera occulte latens
inter sarmenta. a calore cum processisset. i. calo
re fugiens invasisset. invasit manum eius ut
autem viderunt barbari bestiam pendentem in manu
eius ad invicem dicebant. Utique homicida est ho
mo hic. In hoc non multum errabant quia eum homicidam
dicebant licet mare eum non interemerit quia
(...) in iudicando decem erraverunt. Non enim inspe
xerunt propter futurus sue ostensionem divine
potentie declaracionem ista res contingit. Unde
quod subdunt verum non est. Quia cum evaserit

de mari ultio eum non sinit vivere. Et ille quidem
excuciens bestiam venenosam in ignem nichil
mali passus est ab ea. At illi exi
stimabant eum in tumorem convertendum instar eo
rum qui veneno infecti sunt. et subito casurum
et mori. Et naturaliter ita fuisset nisi super
naturalis virtus actionem naturalium impedi
visset causarum. Diu autem illis expectantibus
et videntibus nichil mali in eo fieri convertentes
se. i. mutuo se aspicientes. dicebant eum
esse deum. Et hoc aliqualiter verum fuit quamvis non
eo modo ut illi putabant. Fuit autem deus quidam
per graciam excellentem modo quo scriptum est. Ego
dixi dii estis. Et iterum. Diis fortes terre vehe
menter elevati sunt. Natura eadem operantes quod
divinus informat in eo quod operacionibus pro
prie conformat inquantum insistit. Igitur sicut
carnalis homo dicitur porcus sic spiritualis ac virtuosus
et contemplativus dicitur deus. Iudices quoque et
prelati in scripturis dii vocantur. secundum quod moy
ses ayt. servus applicabit ad deos. Et rursus
ad deos causa perveniet. Itemque. Diis non de
trahes. Rursus propter eminenciam potestatis pauli
ad faciendum miracula deus quidam fuit. Sic
enim ad moysen dominus ait. Constitui te deum pha
raonis. Iuxta hos modos etiam secundum philosophos homo
solus dicitur deus vel bestia. Interea gentilium
stulta erratas deum putavit (...) quod quod ultra
communem cursum et seriem magnum atque insolitum a
liquid peragebat. In locis autem illis erant predia
insule principis nomine publij qui nos susce
piens tribus benigne exhibuit. Publius iste
postea factus est vir eximie perfeccionis et sancti
tatis. Contigit autem patrem publij febribus
et dissenteria. i. profluvio ventris vexari iacere.
Et hoc ordinacione divina ut per eius curacionem
multi converterentur ad christum. Ad quem paulus
intravit et cum orasset et imposuisset ei manus
salvavit eum. i. sanum effecit et deinceps con
vertit. Quo facto et omnes qui in insula ha
bebant infirmitates accedebant vel per se vel

ducti p alios. atq; cohortant. Inquo di
na sapiẽa dispẽsatos & pensanda q̃ ad
modũ miracula ad aliorũ cõuersionẽ seu
admonitionẽ fiũt at iustus quũ pong q̃
iustus ipendit. Vñ paulq thymotheũ so
cium laguidũ fieri nõ curat. Trophimũ
quoq; discipulũ suũ milẽti infirmũ reliquit
q̃ cũ gẽtilibq; cõuersandũ tot signa exhibuit
Cui eaq; multis honoribq; nos honorauerit
et nauigãtibq; prospexerit q̃ nauis ceciderit
Dignũ erat fuit ut apls cũctiq; discipulis
atq; comitibq; de corpulibq; prudẽt. a quo
tot spitalia bñficia susceperãt et p quẽ
ad fidẽ fuerãt cõuersi. vnde et ipũ tã
aptũ spitalitatq; patrẽ venerabãt atq;
cũ et aliq discipulos. tũc tres ases. et
ex aquis paulq educatiõi ibidẽ fuit itemq;
naui grandi q̃ nauis alexandrina que hiẽsta
la hyemauerãt cui ysidis. erat insigne
castorũ. qã adhuc apparebãt vt dicãt ali
quorũ castorũ vestigia. Vel cui nauis erat
signa castorũ. qã modũ castorũ erãt
sigma nãl itexta. Pacuvio sedñi beda varror
trãslatio habet nõ castorũ sz castorũ. tertia q
vias scripsit. secunda sillaba adiuncta et
r. lia. qã vix gemini fuit castores vtpote
castor et pollux quos gẽtiles papue ipsulo
mãs vocãt. Hinc q̃ Iuuenis mãs hispa te
plũ cõstruxerũt. vñ alia trãslatio cõtinet
Cui erat insigne filiorũ iouis fabulantur
nãq; gẽtiles ppter posita castore et pollucẽ
fuisse filios iouis. qvleda thasii cõiuge quã
cõstuprauerãt iupiter. Et cũ vanissemq; sy
racusam. nebe metropolitanã sicilie. inã
simq; ibi triduo. et inde cõtiles ventis ve
nimq; regiũ. ciuitatẽ sicilie. maiorẽ. Et post
vnũ diẽ flante austro. sequẽti die vehemq;
puteolis que a ciuibus colonie cãpanie
sedũ beda. Tamẽ i scolastica hystoria legi
t̃ q̃ noma sit insule. Fertur q̃ i glosa q̃
sit loc⁹ ubi vgilq duẽt balnea medicata
lia. Vbi diuꝰ fratẽq; ꝑ optatus q̃ tũ se
nutus ocãs fratres vocabat. dat et ꝑ
cautate i oibq; aplãte cũ ei humilitate. re
gat sumq; ab eis manẽ apud eos diebus
septẽ. ad neaꝫ cohortatiõnẽ et ipsorũ
informatiõnẽ ac cõsolatiõnẽ. Ita et fama
pauli apud vniuersos xpianos celebrima
fuit. Et sic venimq; romã et inde. pue
a roma. ꝰ audissẽt fratres. i. xpiani nõm
nẽm aduẽtũ sue. ab hostẽ sũ ab agela. ac
curreruñt nobis. ex cautate et reuelatõe sua
ad nos ꝑ ceptũ ad paulũ. usq; ad appii fo
rũ et tribus tabernas. Trẽ dicũ q̃ sda v
nũ vocabulũ e appiforũ. Est q̃ nomẽ ꝑ
rome ab appio quãdã cõsule tracti a quo
et via appia cognoiata e. Ptrarcꝫ i scolas
tica ventat hystoria q̃ forũ hoc fuit ab appio
i mãs luxus cõstitutũ ut de nocte appli
tes ibi inuenirẽt victualia. Ibidẽ q̃ cõsti
tuit appius tres tabnas vtpote tres domos
i quibq; ibi ponẽt venales vñ tabusta
barius e h̃ vnũ nomẽ declinabile signi
ficãs locũ illũ seu tres domos ꝑfatas. Cũq;
fratres cũ vidissẽt paulq. Ita q̃ habitu
ortatus et animatus ꝓfecit q̃ essẽt fide
les timorati et iusti. gratiasq; agẽs deo. q̃
ia roma cõuersi essẽt nõ nulli ad ypũ atq;
hñ sibi tã cautatẽ ostenderũt. accepit
fiduciã maiorẽ q̃ ãn sanã fiduciã ideo
metũ q̃ adueniẽs sua ad romã fieret fructuosa
Cui aut ventssemq; romã ꝑmissũ e paulo
ꝑmanẽ sibimet. i. ad suũ libitũ libeam
bulare i urbe cũ custodiente se milite. Ita
q̃ vnq; miles fuit a cõturione deputatq
ad eiq; custodiã. de cuiq; fuga timendũ nõ fuit
Nã ope cũ romã venissẽt nodũ fuit nisi
i impio cõfinatq; nec inuenit eiq; crude
litas. Iudeiq; cohabitãtes ei de iaꝫ ꝓfe
rorũ ac iudeorũ ꝓpendit negotiũ nec
paulũ reduxit. ꝑ tribꝰ aut die cõgre
gauit ꝑmos iudeorũ. q̃ romã manebãt vñ

pñcipalioꝝ. Cũq; venisset dicebat ad
eos Ego vñ fratres michi adhesit plebs paucꝫ t
cõ iudeos quoꝝ compatrone gentiles t
nudi duratenesq; legis reputati sũt ter
nas. Imo nõ moyses mi sed ds xpus ita
eos appellat. Nõ est iquies bonũ semen
pauꝫ filioꝝ et mittẽ cambꝫ. aut more
patriũ. i. legis eius sen iudaismũ. Vnetus
ab ihesu mis traditꝫ sũ i manꝫ romanoꝝ
duꝝ tribum et pñsidis tẽtoriis ac milius
Cum en in hoc gratiã de me habuissẽt/ rau
sa mea iquiendo et discendo. voluerũt me
dimittẽ/ eo q; nulla est causa mortis in me.
Contradicentibꝫ aũt iudeis coactꝰ sũ appel
lare cesarẽ. nõ q̃si gentẽ meã habeã de qꝫ
aliq; accusare. Propter hanc igit
causã vocatꝰ vos vidẽ et allocui/ ne forte
cõmutent vos sinistre informati. Propter
spẽ en israhel et bonũ spontaneũ israhel
dimissũ. Vos pp testimoniũ sanctificationis q̃
dicit hanc spẽ ee impleta christũ ad primũ xpi
aduentũ passionẽ et resurrectionẽ / cathecuma
hac etiã data sũ/ Cuius constat q; apls vinc
tꝰ sanctificatꝰ et assistit tpe cãtoꝝ. et quos
plo panam addisciamꝰ. Et illi dixerũt. Nos
neq; litas accepimꝰ de te a iudea. et nullus
nobis a iudea ẽtia nunciãs sẽptia de
sanctis cã te. neq; adueniẽs aliq; sanctꝰ de
pte iudeoꝝ. loquitꝰ ẽ q̃d de te malũ. Rogamꝰ
aũt audire a te qua sentis/ de xpiana
ista ns enim de secta hac. i.
xpianoꝝ lege. notũ ẽ nobis q̃d ubiq; ei
contradicit/ a nullis tã gentilibꝫ q̃ iudeis
et pharisẽis pseuantes cõm xpianos mo
uerunt. Cũ cõstituissent aũt eis die ꝑue
nerunt ad eũ in hospitiũ plures quibꝰ expo
nebat/ testificans regnũ dei
et suadens eis de ihesu
ex lege
moysi et pphetis a mane usq; ad uesperã
Quibus fauebat apls i notasset. Et quidã illoꝝ
iudeoꝝ. credebat his que a paulo dicebãt
et quidã non credebat. Cumq; inter se non
consentientes discedebãt dicente paulo unũ
verbum. i. allegante unũ testimoniũ pphetale
Quia a bene locutꝰ est spũs scs p ysaiã pphã
ad patres uros dicens. Vade ad populum istum et dic
ad eos/ audiendo audietis et non intelligetis. et uidentes uidebitis
et non uidebitis. Incrassatum est enim cor populi
huius. et aribus/ grauiter audierunt/ et oculos suos
claudicauerunt. ne forte oculis uideant et aribus audiant. et corde
intelligant et conuertantur. et curem eos. Sit ergo notũ
uobis. q̃ saluare ds hoc genus gentibus missum est
ipi et audient. Et cum hec dixisset exiit iudeus
multam habens inter se cogitationem. Mansit aũt paulus
biennio integro in suo conducto. et suscipiebat
omes qui ueniebant ad eum. Prdicans regnum dei
et docens ea que sunt de dño ihu xpo cum omni
fiducia sine prohibitione.

salutis. et auribus audire diligunt q̄ dei sunt. et corda intelligūt ea que si dei sūt p̄ donū intellectꝰ penetrando. et diligentiā p̄ cordialē affectū veritatis amorē ardēt. et sancē cōb̄ fidelitatē ac cetera virtutē aiāl̄ cōgruentib⁹ ꝓ q̄ ihēsme z̄ dico. Conuertimini ad me et sanabo uos dicit dñs. Sanctus autē scriptura allegat lucas p̄ ī nūciatione septuaginta interp̄ Ihesum et q̄ tm ad tenorē sensū formā verborū aliter nūtiat sensū vō reddit ī hoc quēadmodū ysaie vi⁹ ondit solutū nō euāgelista xp̄i⁹ aliā gelij sui textū allegat hec vba p̄ quē xp̄e p̄dicta aut implēta vbi etiā queda verborū istoꝝ assūpt ī psonā filij dei de ad ysaiā plata. Vtz ne forte cōuertant et sanē eos Paulꝰ nō p̄mū horū verborū dicit a spū sco p̄latū sicut nūc patuit. Ego q̄ dicimꝰ quē beda hoc loco beatū appellat ī libro de spū sco diuinitatē spūs sc̄i p̄bauit. Nō ē nūc paulꝰ aut a spū sc̄o dicit ad ysaiē vi⁹ a dño deū plebē. et ibi per deum intelligit verū deū q̄ ego quibꝰ ōibꝰ locis ihēsme dicit assūpsit ī carnē q̄ ysaie vi⁹ p̄ deum sedentē ī solio excelso et elatū vba ysaie loquēte intelligit deū patrem. p̄ seraphin vō filiū et spūm sanctū. Nec nō ostensū ē p̄ deum ibi signāt spūm sanctū. Filius dei absoluta sua vnāquāq; q̄ diuina p̄sona ego quo liquide demōstrat vnā ee et voluntatē et naturā dei et spūs sc̄i q̄ et dicimꝰ subtilissīe docet. Notū ī sit vobis q̄m gentibꝰ missū ē hoc salutare dei. i. xp̄us mūdi saluator ad gentē conuersionē. et gloriā a p̄ce p̄ tam nouo mō misterio missā ē et p̄ apl̄os deportatā despectatibꝰ xp̄m iudeis q̄demodo ī apl̄o plenius dictū ē. ipsi etiā audient auribꝰ mentis et recipiēs p̄dicatione ē euāgelij xp̄i. Supō illud Notū sit dēs salutare sūm. ī cōspectū gentiū reuelauit iustitiā suā. Transiit aut̄ beatus totū ī suo conductu. ī hospitio ad ipē sibi cōmendato et ī custodia libere et sine pena. p̄ ad audiendā p̄dicationē pie et ecclesiē admisit. occ̄ q̄m frequentabant ad eos ī iudeos ac gentes. p̄dicēs regnū dei. i. sanctā et gratā ecclē militātē que fr̄ctē a xp̄o ē regnū celorū et regnū dei vocat statū quē et glām ecclē stephanus. et docens que sūt de dño ihū xp̄o. vtpote p̄cepta. cōsilia. dominica et testimonia salutaria. nō et fiducia assistente dei cōuersiōis ac plurimorū. sine phibitione. Hāc an adiectū paulo ad romā nero ā nullo reprimente duabꝰ tm̄ hīs fuit cōfirmata ī regno. xp̄o qd̄ dimisit apl̄m toto biēnio in sua cōmā ī suo cōductu habita ac custodia. Postea vō p̄ decennium sq̄dē ānis dimisit eū ī libertate maiori ut cetā ac vocā ī omnē tam libros partibꝰ p̄dicaret. Postea quā tradendo ānō ipsum neronis paulo ab xp̄o martyrio cōsortē p̄ fidē catholicā. que tradit ē p̄me et deos labiles vanitatis. omni adoranda gratiā actione honōe et gloria sup̄ dignissime cui ipa sit sup̄ oēa deo sublimitate benedictio. Amen

Explicit cōmentū fratris dyonisii cartusiensis sup̄ actus apl̄oꝝ

Explicat cōmentū frīs dyonisij carthusien super actus apl̄oz

Deo gr̄as
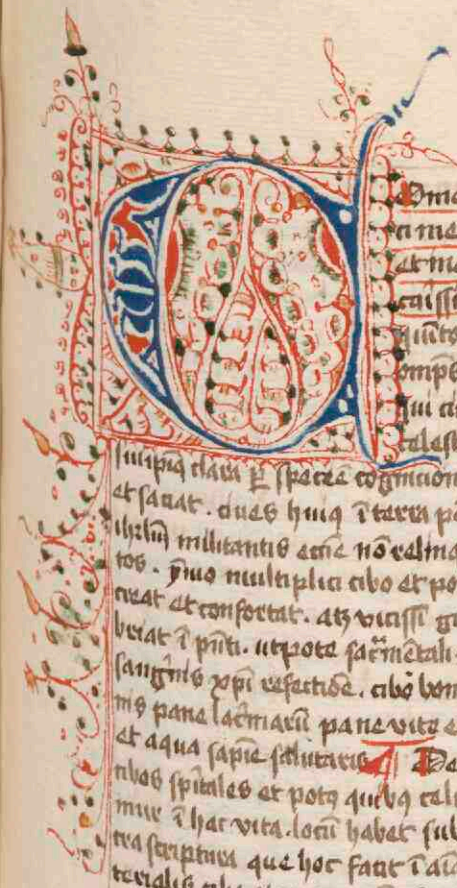
Dmedite amī
a mea et bibite
ar mea bam m
ea ixim. pū.
iusto. Dauid
ompē et etnā
ui duces sup
talsus ipius
sulpiq; claui p̄ spēcē cōgmatione alit
et sanat. duces huiq; tē pegrinās
ihm militantiū ecc̄e nō relinquit ī pas
tos. ꝑmo multiplicat cibo et potu nos re
creat et cōfortat. ad vitā ssī gratiosa ī
beriat ī pūtū. utpote sacm̄etali corpis et
sanguīs xpi cōfectōe. cibō bene opatio
nis panē lacrimaꝝ panē vite et tribulatō
et aquā sapie salutarē. ¶ Dauiq; mī
nibus spūales et potq; quibq; talibq; pasti
mur ī hac vita. locū habet sublimē sa
cra scriptura que hoc fauet tāq; gdēma
terialib; cibq; et potq; agnit̄ crocpit. ¶ Cor
poralis ēt cibq; et potq; ꝑmo cōsecrat
hoiem ī esse nature ne ꝑ cōsumptōnē
humidi radicalis a calore nāli ꝑmitis
moriat. ¶ Hic sacra scriptura sua lectione
audientie. meditatōe informatōe cō
firmat hoiem ī dē grē et virtutibi ne ꝑ
cōsumptōnē verbi supnaturalis viz vir
tutose ac meritorie cōspectibi. lacrimose de
votionibi. exultatiē et pie affectionibi
Deq; vere loquit̄ ysaias ¶ Os tuū dedi
vorabūt. a calore cōcupiscēne sensua
lis. et passionū feruore ad spūalia mo
ratur peccatis sitientibus. Hinc ꝓphetā
qui audiūt verbū dei et custodiūt illud.
quia nō superāt impetu passionū nec
vitioꝝ decurūt impulsu. ¶ Ideo mīste
rio incarnatōnis et merito sūt beati. Iusticia
manuq; elevat gentē mīsericordia aūt po
pulos facit per. ¶ Exercendo mandatis
nibi et potq; educit hoiem ad debitā
quietatē in longū in latū et ꝓfundū
¶ Hec sacra scriptura facit hoiem spūalem
luc in altū erigere ꝑ cōtemplationē di
vinorū et spūm celestiū spūaliū et ī altū
ꝑ cultatis affectū que vndiq; se extendit
et usq; ad lumen ampliꝰ diffundit
ꝑ ad deū dirigit̄ ꝓficta. latū mandati tui
nimis. Et ꝓphēta. Cor mū nūm dilatasti ī
Dilatat̄ aūt cor hoīs in dē cultatis ꝑ
fectū ꝓfundit̄. omniq; cupit salute. et fit
vtilis ministre operi multa promptissima.
sicut hoc ipius exp̄tus dicit vie sanctus
Viā mandatorū tuorū cucurri cū dilatasti
cor meū ¶ Facit quoq; scriptura aiam celestī
ī ꝓfundū. q̄d ad spūale soliditatē ea ꝑ
ducat̄ ita ut constans fiat ac stabilis ma
tura ī moribi. omni vanitatis ac simula
tionis vanitate ac leuitate detestans q̄
admodū paulus hortat̄ ¶ Stabiles estote
et immobiles habundātes ī ope dñi semp
Hinc impij sūt tāq; pulvis antea facie vēti
quib; oī tēptationū passionū vitioꝝ agi
tatione hinc inde mouent̄ nec mīte in
deo quiescūt sed tāquā sūt ingrē ¶ Iusti
ūo ās fundamēti etiā ¶ Porro dū hō
hoc mō ꝑ cordiacā scripturarū ī spūa
lē altitudinē. cultatiuā latitudinē v
tilem ꝓfunditatē coruerit ꝓfecto ēffect̄
et spūaliē plane ac solide ēst ¶ Quod cō
sideranit ābrosius. planitudinē inquiēs
vita iusti habet. manes ūō sūt dies im
piorū. ¶ Dicto mī vane glorie nichil si
mistre intendēs. mī detestanda ypocri
sis ī corde residēat vpiam sed cuncti et
simi ī cibis ¶ Terras mandatis
nibi et potq; ad naturāle et debitā qua
litatē utpote corpoream foraminosā ꝑ
ducit ac quietat hoiem. ¶ Hec pagina
sancta aiam ī dē cōfortat. spūaliter
armat. virtuosā q; efficit. ī fm ut vi
norū detrahat ārē et demonū turba pro

cmoꝝ cū spectat scriptura. Dicit ꝙ
cmoīce. i regulares qđ in eis cauera
sint salubria. Atq; certissime regule ecc
dandoꝝ et agendoꝝ. Et ꝙuis ꝙ has
rationes cū paulo apli epla possit
dia cmoīce. cōuincatur nisi nomē ipsius re
seruari a ipsis eplis eoꝝ a diuisis in
toto sint discripte. Scripta abuno eoꝝ
est nomē sc̄i nathanahel. Marco est aliq̄
nomē fuit eis attribuendū nomen tuti
uenabile et condignū. Epla aūt pauli
abuno earū autore et cōscriptore cita
dinoscant. Harū aūt sapiē eplarū q̄
posita nūc intendam. diligenter ꝙbo
spūs uarietas suppliauissima adorādi
paracliti presentia dignabit.

Explicat prologus

Exposicio p̄mi capli epli sancti iacobi apostoli. Articulus p̄mus

Iacobus dei et dñi
nri ihesu xpi seruus
Iste iacobus cognomento
altus iacobi apli mi
noris vocatur. Minoris
p̄ vocationem ad aplā
tū nō sanctitatis ut ꝓfec
tionem. Unde
dicit iacobi minoris. Alii putant sanctū
legenda multa legisse. ut de eo iacobus
apli frater sit minor. Erat eīm p̄mus
ihesolimitanus ꝓpinquus apli. auctor
excellentie tante. ut paulus dicat apli
Iacobum. cephas uir patre et iohannes qui
videbantur columpne ecc dextras dede
runt mihi et barnabe societatis. ut nos in
gentibus. ipse aūt in circumcisione euan
gelizaret. Utq; iacobus iste sanctissimus
iudeoꝝ conuersioni ac gubernationi
specialiter deputatus. hanc iudeis sup
plicat. Et in hoc sua patet profun
da humilitas. qui cū esset famosissime re
putationis. et cōsanguineus christi. Utpo
te filius sororis virginis marie christifere.
et primus ut dictū est ihierosolimorū
fidelium presul. non tamē xpi apli se
appellauit sed seruum. Seruii utiq; nō
seruitute seruili. sed filiali timore. Cui
seruo in euāgelio dicit. Euge serue bo
ne et fidelis &c. Hic quippe et xpi quē
replebat spūs timoris dñi. seruus dei
secūm assumptam naturā vocat. Juxta
illud ysaie. 42°. In electum suum iustificā
bit ipse seruus meus plurimos et pec̄ta
eoꝝ portabit. Denique iacobus oportune
se vocat seruū non apli xpi. qui semp
sit iudeis qui ad superbiā prompti erāt. et
contempserūt gentiles atq; ex gentilitate co
uersis se preferebāt. ut actuum vi. et in
eplis pauli plurib; patet locis. Illos er
go volens suo exemplo ad humilitatem
inducere. xpi se notat seruum. potius qm
apli. Hic et excellentissima atq; humilima
virgo maria in suis ad salutationem sanctam
eplis. non genitricem seu matrem. sed an
cillam xpi se nūcupat. Quibus exemplis
patuit et damnat superbiam nimiam. qui si aliqđ
sublimitatis competit nobis. hoc prom
ptissime manifestare directe aut indirecte. explicate seu implicate qđ vero inferio
ritatis aut vilitatis est. subticemus. Ho
rum qđ aptat dei et dñi nri ihu xpi. explu
cate pertractat. Ut pote trāsitiue et in
trāsitiue. Potest eīm ad eandem referri
personam. ut sit sensus. Iacobus seruus ihe
su xpi. qui est deus et dñs noster. de quo
prima iohannis ultimo legitur. Hic est verus
deus et vita eterna. Et vsque nunc vo
catur nomen eius admirabilis consi
liarius. deus fortis. Potest quoq; addi
ctus personas referri. eritq; sensus
Iacobus seruus xpi dñi nri et dei et
patris eterni. cui xpus est filius. cui et

xp̄us m scripturis vocatur. sēm qđ hō
mq̄tū plenitudine gratie vncti9 exti
ab eo. Juxta illud m ps̄. Unxit te deꝰ deꝰ
tuus oleo letitie. Unde et actuū decimo ait
sapientissim9 princeps apl̄oꝝ. Ihesū vnxit
it deus spū sancto et virtute. Et luce p°.
habetur. Responsū accepit symeon a spū.
non visurū se mortē nisi p̄us videret
xp̄m dn̄m. Et rursus luce decimo. quo re
citatur xp̄s nitrogasse apl̄os quē me
dicūt homines (petrus legit) respondisse xp̄m
dei. Interea. non solū a p̄re unctus est
xp̄us ut homo. sed item a spū sancto. se
cūdum qđ ysaye 61°. ipemet protestat.
Spiritus dn̄i sup me. eo q̄ unxerit me.
ymo cū opa sup̄dicte trinitatis ad ext.
sint indiuisa. xp̄s homo a seipso sēm qđ
deus est. unctus est. Jacro dū ipe vo
catur xp̄us dei nōie dei intelligi potest
non solū psona p̄ris. sed et deꝰ trinitas.
ac quelibet trinitatis psona. quāuis v
siblius et magis xp̄e dicatur xp̄s p̄ris.
q̄m psone alterius. Si exponat primo
modo. tūc p verba ista destruit hēre
sis impissima arrij. dicentē xp̄i negātis
Si secūdo mō. per ea destruitur phāsia cō
dēpnati sabellij. qui p̄ris et filij vnam
dixit esse psonā Itaq; Jacob9 xp̄i ser
uus non seruitute vt tritici est seruilis ti
moris. De augmōi seruo ait salvator
iohānis viij°. Seruus nō manet in domo
in eternū. Hic iacob9 sanctus ac mādat.
interpretatur et optat. Duodecim tribus
que sunt in dispsione salutem. Inte ba
bilonicā captiuitatē. capte erāt decem
tribus isrl' ab assiriis vt q̄rto regū lā
betur. nec interī sunt reducte. Post
captiuitatē aūt babilonicā. tribus iu
de et beniamī redierūt in hierusalē et cī
eis tribus leuitica vt p̄z in hesdra. Ex
mō ergo iacob9 sanctus potuit duodecim
tribubus isrl' dispersis. cī aliquē earū
essēt reducte. Certūq; est q̄ non scripsit
tribubus remote a iudea hīsilatis mare
dulis. et ultra mōtes caspios ysitibus
Et rīndendū. q̄ ex decē tribubus aliqui
remānserūt in iudea et redierūt in
xp̄m Simulit ex tribu iuda et leui
ac bēiamīn. multa milia fuerūt ad
xp̄m cōuersa. vt in actibus. vbi et lu
cas ewāgelista testat. q̄ erā multa
turba sacerdotū obediebāt fidei Hinc
act° 7°. asseritur. Erāt in ihrlim habitā
tes iudei viri religiosi ex omni na
one que sub celo est. ex quibus plurimi
sūt quersi. qui et paulo post stephano
ptlīmīe lapidato. sūt ab obstinatis in
credulisq; iudeis a ihrlim pulsi et per
regiones iudee et samarie et per alia
loca diuersa dispersi. Ex qua dispsiōe
non immerito sed auctu sunt ewāgeli
ce fides. quia dispersi vndiq; predica
bant. Hinc act° viij°. hēt Facta est aūt
in illa die psecutio magna in ecclesia
que erat in ihrosolimis et oīes dis
si sūt per regiones iudee et samarie
preter apl̄os. Et qui dispersi erāt per
trāsibāt ewāgelisātes verbū dei Ex
pmissis constat inceptū esse expositio
nē dictis. q̄ iacob9 scripsit dispersis
extra terminū iudee. ita q̄ eis nō scrip
sit qui intra iudeā erāt dispsi. eoq; il
los potuit verbo docere. Imo dicendū
q̄ non potuit illos verbo docere. qui p
tam diuisas vbes. regiones et distātias
dispersi fuerūt. Nec iacob9 iste legitur
passim extra ihrlim isse ad predicandū.
Nec sequit potuit eos verbo īformare.
ergo non debuit eos scripto. q̄m et si in
formatio per verba vocalia efficacior
sit q̄m per verba scripta. tamē instruc
tio per scripta pseuerātior perhibetur
atq; ad posterorū magis manet me
moriā. Unde paulus apl̄us multos ī-

struxit per eplas. quos et ante et postea
dorunt verbis Johannes q3 aplc. ab exi
lio pathmos reuersq. scripsit euangeliū
hijs et quos cotidie instruxit sermoni
bus. Sic et lucas in exordio actuū aplo
rū insinuat. se ei actus aplorū euāge
liūq3 scripsisse. puta theophilū. quē et
verbis edocuit. Insup marcus scripsit
euāgeliū sui rome rogati a fidelib9
ibi. qui non solū a marco. sed etiam a
principe aplorū petro cotidie edocebā
tur. uocaliter. ¶ Matheus eāq3 multa
nos verbo instruxit ac scripto. Itaq3 dis
persis tribubus mādauit inquib9 iste:
salutem. uz beatitudinē uie ac patrie.
hoc est meritū et profectū grāe ac ve
ritatis. et glorie patrie. Et quia in disp
sione et tribulatione fuerūt. Informa
tionē eoz a patrēa mapit. Dispsi
nāq3 et afflicti tali instructione conso
latione q3 indiget. ¶ Omne gaudiū
existimate fres mei. cū in tēptationes
varias incideritis. Scire qm caritatiua
et sapiētialis consolatio. qm dulcis et
pia. qm cōpendiosa efficaxq3 instruc
tio. Spiritales filios suos ac subditos
vocat humiliter fres suos. Per qd quoq3
dā in oculis suis magnoz animositas
reprobat. qui subditos suos aut ferio
res. aut certe eccles nesciūt qi fres ap
pellādere et humili appellatione exprī
mere. Illud ecclesiastici xxc. non aduerte
tes. Rectore te posuerūt. noli extolli.
esto in illis quasi vnus ex eis. cura illoz
habe. et sic cōsidera Hinc deuteronomii
xvii. deus pcepit de rege ne sion eleuet2 cor
eius in superbia sup fres suos. Si igitur
regibus et prelatis tm plubitū est atq3
damnabile se sup subditos suos extollere:
qm inquinis damnabilibusq3 cōsistit. si
quis se eleuet super eos quib9 nō pre
est. aut sup equales et potissime super
maiores supiorescq3 suos quod prorsq3 ab
abolitū esset Itaq3 fres mei. Fratres
vtiq3 cōformitate nature specifice. ac pcī
pitate originalis. pgnationis humane.
Fratres quoq3 fide et religione. et qua
eisdē pris celestis filij adoptiui. atq3 con
sortes ad
dem hereditatē sugnā vocati. Pater qd
cotidie dicim9. Pater noster qui es in
celis. adueniat regnū tuū. hoc est ad
celestis regni pfectionē nos proue
he vt edificetur ex nobis murus celestis
ac triūphātis ihrlm et regnū impleat2
celeste. Fraternaliter ergo nos tuetur di
lectiōe. nec vni alii aspnetur. Hinc
scptū est. malachie ic. Nunquid nō pat
vnus oīm nīm. Nunquid nō deus cre
auit nos. Cur ergo deserit vnus
quisq3 fratrem suū. Si ergo o fres omē
gaudiū existimate. i. pfectū soliditatē
indicate consistere in hoc: cū in diuer
sas tēptationes ceciderit8 i. in multas
et magnas tribulationes et aduersita
tes venerit8. Et quāuis tribulatio in se
ipa amara sit et penalis. tmē multi
pliciter vtilis est et fructuosa p quaē
dam oīm gaudio spiritali est acce
panda et sustinēda. Si em dei mutuū
et amore cōmuniter toleretur. purgat
a vitijs. disponit ad gram. eamq3 au
get. et virtutes augmētat. et expo. pter
nos passo patrem cōformat. Est qd3
signū probabile p̄destinatiōis eterne
et filiationis adoptiue. et dilectiōis dei
ad hominē deo testāte. Ego qs amo. ar
guo et castigo. Sed et per ea a futuris
eripim2 pena. et ad beatitudinē plenioze
cōpendiosius ducim9. Cū ergo tm
fructuosissimū ac saluberrimū sit. in
pīti pater naliter castigari. multiplici
ter tribulari. aduersitatib9 exerceri.
corripi et tēptari. dūmodo patēter fe
ratur. Scīone misericordie et mīme ipsec

homo ꝟmo nſame exeat mdnaū. qđ nolum⁹ aduersitates. correptiones. correctiones. tēptationes libent⁹ sufferre. sed stulti trasam⁹ indignam⁹. turbam⁹. debemur ꝟmo vre pro pēis et excessib⁹ nīs corripi ac corregi volum⁹ aī tm pceptis apostoloꝝ in prima sua dicit canonica. Hec est gratia dei. si ꝓpter cōsciam dei sustinet qs tristicias patiens iuste. Que em̄ est gratia si peccates et colaphizati sufferetis. Si aut̄ bñfacētes sustinetis. hec est gratia apud deū. In hoc em̄ vocati estis. Hec est xp̄iane sapīe altitudo. hec xp̄i doctrina. in aduersis. sicut in oībus diuicijs gloria. sicq; saluatoris sectari vestigia. qui ait mathei quinto. Beati estis cū maledixerint vobis hoīes. et psecuti vos fuerīt et dixerīt oīe malū aduersū vos. mentientes ꝓpter me. Gaudete in illa hora et exultate qm̄ merces vra copiosa est in celis. Hic igit̄: Omne gaudiū estimate: omni gaudio dignū arbitramini aduersas tēptationes intendere: eas eq̄nimiter sustinere. quia per hoc spiritalem consolationē in via. et plenā felicitatē in patria ꝓmeretur. ac obtinet homo. ꝟmo teste aplo. Non sūt condigne passiones huius tpis ad futurā gloriā. Etem̄ future mercedis ac glorie cōparatione. omīs tribulatio in hac vita. est modicissima reputranda. Juxta illud ad corinth. ij. Id quod in pīti est momētaneū. et leue tribulationis nre. supra modū in sublimitate eternū glorie pondus operatur in nobis. Cū ergo ifirmi patāmur se vri. secuti. insidi. pro trāsitoria salutate: iqđ est qđ aduersa ꝓueti dedignam⁹ pro eterna salute. Recte disserit salomon. Cum ipaciens est. operatur stultitiā. Denq; in tribulationibus maxīe pro nus est deus misereri et parcere. que admodū apt. Cū ipo sum in tribulatione. eripiā eū et glorificabo eū. Deinde subiūgitur. ratio. aut tēptationes seu tribulationes. pro deo pro fide. pro iustitia sint aī gaudio pferēde. Sciētes qp probatio fidei vre. Idest ipa vra p̄sectio. tribulatio. siue tēptatio. pro animis p̄tactis. per quā fides vra probatur examinatur. et exercetur. ut puteat. an vere et firmiter insit vobis. et vespi probam⁹ an vere sitis in fide cōstantes. et deo fideliter adherētes. qđ probatur inq̄ritur. et declaratur per hoc. qp nec ꝓpter aduersa fidē eam relinquitis. neq; ab eo vos separatis. Hmoi q̄ptū est sapiēne ꝛc. Tanq̄m aurū in fornace probauit electos dūs. Probatur aut̄ deus electos. et fidē eorū probare et examinare per aduersa. non ut ei īnotescant. sed ut electos cognoscāt sepōs. eorūq; virtus et fides. aliis ad eorū confirmationē ac dei honorē pateſiant. Ꝓpter qđ ꝓphanꝰ ꝛc. loquit⁹ deus. Quā eos peregrine. et vram eos sicut vritur argentum. et probabo eos sicut probat⁹ aurū. Hoc ro per tribulationē eq̄nimiter tolerata fides et virtus hoīs probātur. hoc est a sumo iudice approbātur. atq; hoibus demōstrantur. ut eas sectetur. Sit ergo: Probatio fidei vre pacētiam operatur. Idest ad habitualē et firmā pacētiam vos mouet. quia ex actibus sepe reiteratis habitus generatur. et ex frequētib⁹ pacētijs in aduersis. seu pacētib⁹ aduersitatū tolerationib⁹ frequētib⁹. generat⁹ in hoīe pacētie virtus. seu pacētia firma et habitualis. per quā homo fortiter ac hilariter patitur. qđ ante aī difficultate et remissione pacebatur. Cuo aīa

secundū q̄ duplex est paēna. puta. infusa
et acquisita. et eadē distinctio in alijs vir-
tutibꝫ assignatur. ¶ Est q̄z questio nō in-
merita. an virtutibꝫ infusis et acquisitis cir-
ca idem obiectū versantes. specifice distin-
guātur. ¶ Paciēta autē infusa nō est omi
hominī in caritate et grā existenti. Cū
paēna ista non statim in principio sui
aufert ab hoīe difficultatē sustinēdi ad-
uersa. quia virtutes infuse non statim
tollāt reliquias vitioꝝ p̄teritoꝝ. in
si forsan in magna habū damna et excel
lenia infundāntur. ¶ Paciēta vero acqsi
ta tollit difficultatē sufferēdi aduersa.
quia virtutes acquisite vitioꝝ tollāt re
liquias hui⁹ mōi virtutis a tullio dif
finitur. ¶ Cū sit habitus rationi cōsenta
neus in modū nature operās. Itaq; ut
ait aplus phūs. Signū huiusmōi vir
tutis est delectatio in ope. r. delectatio ope
rationi sue ānexa. Veruptamē virtu
tes infuse. eaꝝ paulatim ac fessus et pfi
untur. et tūc excellentius tollāt reliquas
vitioꝝ videlicet promptitudē ad malū. in
clinationē ad culpā et debilitatē resiste
di p̄cipiēdi virtutes acquisite. grauan
tāq; fortasse est q̄n natura. tūc quoq;
maiorē delectationē sibi ānexā habet
virtus infusa q̄n acquisita. Sed p̄m
ducto verbo apli i. michi asserētis. q̄ pro
batio paciēta operatur. cōtrariatur vi
detur. qđ ad rōnem quinto habetur quo
diatur. Tribulatio paciētiā operatur.
paciēta aūt probationē. probatio vē
spem. Si ergo paciētiā opat probā
tionē. et quo probatio opatur paciētiā.
sequeretur. eā q̄ esset circulatio in cau
sis et causatis. et idem esset causa ip̄ius.
q̄n qđ est causa causē est causa causa
ti. Et r̄ndendū. q̄ in causis et causatis
ordo est circulatio in eodē genere cau
se. Vnū potest esse causa alterius et
econtra in diuso genere cause. Cū cadmo
dū ambulatio est causa sanitatis. in ge
nere cause efficietis. sanitas vē est cau
sa ambulationis in genere cause finalis
Sic in ꝓposito. Paciēta opatur proba
tionē. efficaciter probatio autē formaliter
sumpta opatur paciētiā in genere cause
finalis. quia paciēta ordinat ad fidei
probationē. Hinc aūt beda. Ideo homo
tēptatur aduersis vt paciētiā discat. et p
eam ostendere possit. atq; probare. q̄ fir
mā fidem habeat ad retributionis gaudia
corde. Paciēta autē opatur probatio
nē. quia aliq; patiēta vinci non potest.
ille perfectus esse probatur. Vñ hoc lo
co subditur. Paciēta autē opus ꝑfec
tū habet. Dicit⁹ probatio fidei. paciē
tiam operatur quia hac ratione fide
les per patiētiā exercētur. ut per eam
fides eoꝝ q̄ sit ꝑfecta probetur. Sed
cū multe sint virtutes. i paciēta dignio
res. et ꝑfectiores. viz virtutes theologi
cē. Iustitia quoq; et fortitudo ac latria
atq; prudētia. Cur paciētia dicat⁹ op⁹
perfectū habere. Rndetur. q̄ multiplici
ratione patiētia dicitur opus habere
perfectū. Prima et potissima ratio est.
quia per integrā et constātem patiē
tiam in aduersis precipue declaratur
extrinsece patiētis primati amoris. et aliarū vir
tutū in existēs sanctissimus. Qđ enī homo
inter aduersa impatiēs redditur et ꝑfi
dus. hinc arridet q̄n amat se nimis: et no
dum spiritualiter mortuus est sibimet
ipi sed ꝓprie voluptati et naturali ap
titationi. sed adhuc amat honores et cō
moda sua. Similiter si homo sit verna
ter humilis. mitis. timoratus. et fractus.
per paciētiā maxīe declarat⁹ et manifes
tatur. Semper si q̄s sit ficte seu apparē
ter mitis. humilis. fractus. et in termino ad
uersitatis ponat⁹ seu tribulationibus

exercentur protinꝰ inferiorem suā defectuositatē ostendit. et per ipatiēcē sue ipetum ebulit. suāq; elatione. iram. infractionē demōstrat: quēadmodū si mala olla ponatur ñ ignē mox tepit et exult/ Cum vēo ibimabilē patiens iuenitur a prefatis viis imunis probatur. et vere virtuosus esse cognoscit. vnicē deo nō sibipsi/ Secūda ratio ē huiꝰ est. quia vt scribit loco hoc albertꝰ magnus. Patiētia habet opa sexfuo nō perfecta. Primū est probatio hoīs ac virtutū ipius. qz ut dictū est patiētia opatur probationē. Hinc religiosi a superfluis suis. et a se ipsis. per quedā aduersa exercere cōsueuerūt. vt q̄les sint cōprobetur ac inotescāt/ Secūdū est gaudiū spirituale expectationis letitie. ꝑter qđ in ecclesiastico scptū est. Usq; ad tps sustinebit patiēs. et postea erit ei reddita iocunditas. Amplius quoq; ad rōnes vt̄o Gloriamur inqt in tribulationibꝰ/ Per patiētiam nāq; meretur hō etiā in pñti diuinitꝰ cōsolari. quēadmodum paulus fatetur. Benedictꝰ deus qui cōsolatur nos in omni tribulatione mā. Et iterū. Sicut habūdant passiones xpi in nobis. ita per xpm habūdat cōsolatio mā. Hoc est qđ ait pba. Secūdū multitudinē dolorū meorū in corde meo. cōsolationes tue letificauerūt aiam meā. Sed hanc cōsolationē quidā per impatiētiā et murmurationē suā auferūt sibi. Idcirco job xvo scribit. Quid ergo de est vt cōsoletur te deus. sed verba tua prava hꝫ probabēt/ Tertiū opus est ire et rancoris extinctio. Juxē illud pbi orū xvo. Ira insipiēdus prouocat iras. qui autē patiens est mitigat suscitatas. Quartū est passionū subiectio et simplus salubris possessio/ ꝑter qđ apt saluator/ In patiētia vra possidebitis aias vras. Impatiēs quippe sepim nō possidet. sed a sua ipatiētia ira tristitia turbulētia possidetur/ Patiēs autē se possidet. qm infiores vires et passiones subiat ratiōi. Equū est. simplus gubernatio ad inferiora. vnde prouerbiorū xvo. Melior est patiēs viro fortī. Et qui patiens est multa gubernatur prudētia. qui autē impatiens est exaltat stultitiā suā/ Sextū est. vite et ne adeptio/ prout ad hebreos decimo legitur. Patiētia vobis necessaria est. vt voluntatem dei factes reportetis promissionē hmoi scptura patiētiam valde recōmendat. et patiētiam semper amplecti et obseruare debem⁹ cū salomon dicat. Melior est patiēs viro forti. et qui dominatur animo suo. expugnatore vrbium/ Tertia ratio est. qm pp huiꝰ mōdi patiēnā refrenat tristitiā. qua refrenata. refrenātur et ira ac odiū/ Patiētia nāq; ira. qm passionē tristitie refrenādam versatur. In tribulacōibus et psecutionibus. passio que primo oriuntur sustinētu. est tristitia. ꝑ qua protinꝰ mouetur ira. que est appetitus vindicte. de psequēte et iniuriāte seu offendente deinde oritur odiū. Cum igitur per patiētiam refrenat tristitiā. amputatur ira ac odiū/ Unde qui de tribulatione sibi inflicta non contristatur. contra tribulātem neq; murmurat. nec odit eundem. Hicq; quantū ad hoc patiētia habet opus perfectū. Ideo subditur. Ut sitis perfecti in omni virtute et integri. In recta intētione et tota mente deo adherere ac cōplacere intendatis atq; conemini. et ita cū ꝓximis mutatē possitis. Confitebor tibi dne in toto corde meo. Utpote intellectu et affectu. ratione et voluntate. actu et intentione. Ista est spiritualis. interiorꝫ integritas qua quis tota mente deo intētus est. nō partim

deo et partim mūdo vt hȳj qui deo et mū-
do aput̄ deseruire ac cōplacere. Cont̄
quos loquit̄r xp̄us. Nemo potest duob⁹
dn̄is seruire. Et rursus. Non potestis
deo seruire et mām̄one. De quib⁹ et
ozee decimo legit̄r. Diuisit est cor eor̄
nūc interibit. Bit ergo semp tota mēs
intenta et oīs affectio ad deū et m
deo. vtpote reducta. simplificata. fixa et
adunata in eo. In nullo desinētes ab ex
cauone operū virtuosor̄. nec tēptna
ombus succūbentes. sed pseuerātes vsq
in finē. quēadmodū monet aplus sēda
ad cozinth⁹ nono. In omnib⁹ semp eēm
sufficiētiam habētes. habūdetis in oē
opus bonū. Sed cū omnes iustitie mē
ysaya testante. sint q̄i pānus menstru-
ate. quō possum⁹ in vita hac in nullo
esse desinētes. Et respōdendū. q⁹ nūjs
que sunt de necessitate salutis. et secdm
sentū pīās peregrinatoīs. hoīes vir-
tuosi dicūtur in nullo deficere. Que
admodū loquit̄r et ysaya. Nichil deest
timētibus deū. Cozinthijs quoq⁹ scribit
aplus. In omnib⁹ diuites facti estis in
xp̄o. ita ut nichil desit in vlla grā.
Demq⁹ situs pfecti. In interiori dispo-
sone. in oīa cogitatu et affectione: in
tegri. et veraces in verbis nō defic-
tes in virtutū operib⁹. Rursus situs
pfecti. In fide habedo cū rationib⁹ ac
dendoz. et purificate mētis intellige
na: integri in spe: non deficientes in cri
tate. plenitudo em legis dilectio. Insup
istud cōplexū. Vt situs pfecti et integri q̄
ad totā p̄ductā exhortatoīe est re
ferendum. Hpterea nāq⁹ debem⁹ omne
gnudū estimare eū in varias inciden
nuis tēptationes. vt simus pfecti et in te
gri. in nullo deficientes. Et quia ad intel
ligendū q̄m fructuosa sit hoīm varia tri
bulatio in pīa. atq⁹ ad discrendum mē

bonū et malū inter verū et falsū. indiget
homo illuminatione diuina subtilit̄r.
Et pro qua. quib⁹ ꝑmodū habet quilibet vtm
indiget sapiēna a diuina cognitione et intelligē
tia ꝑtinēti ad salutē. ac notitia scptura
rū seu dono sapie. quo per gustū interiū
bene sentit ac iudicat homo de deo. Hac mlt̄
tipla sapia oīs iugiter indigem⁹. presertim
in dubijs arduis et obscuris. in quib⁹
quid nescimus postulemus sicut oportet. qđ
qđ scptū est sapie dono. Cogitationes mor-
talium timide et incerte prouidētie mee. Job
quoq⁹ ꝛ̄ fertur. Tenebre quippe i volumur
tenebraꝝ. Postulet a deo. Omnis em sapia
a dn̄o deo est. ad quē tm̄q⁹ adhengnissi
mū p̄em infallibilem directorē. omnipo
tentē adiutorē in omni necessitate debe-
mus confugere quia non deest nec deficit
confugientibus ad se. Jux̄ qđ em̄ ꝛ̄ asserit.
Nullus speraūt in dn̄o et confusus est.
aut quis inuocauit illū et despexit eū.
Cū em teste plio natura nō deficit. Qui
dat oīb⁹ affluēter a liberaliter et habū
de. Ipse etem habūdātia sue pietatis me
rita supplicū excedit et vota. Et sicut
infinita est bonitas ac opulētia dei. sic
infinita est munificētia eius. Cui ut
diuinus dyonisius docet per omnē na
ture vltū sua dona diffundit. nec ali
quid existentiū sue bonitatis oīcatiōe
exparg relinq̄t. et vnūquodq⁹ secdm suam
capacitatē dispositionēq⁹ influit. Cū-
bus quippe dat dona nature necessaria
vite atq⁹ ad dandū dona gr̄e semper
exhibet se paratū. dūmodo qđm se est
fiaat homo. imo quosdā gratiosissime
p̄uenit et omnē gratie obicem ac cor-
dis duritiā tollit ab eis grām q⁹ largit.
eisdem. non solū supi eorū meritis sed et
contra eorū demerita. Sed obiā potest.
q⁹ multi sunt pauperes in naturalibus
eaā defectuosi et omni gratuitū carēt
in necessarijs multotiēs creator
nature actor in necessarijs deficit

ornsmate: quō ergo dat dñs ommb9 affluēter p̄sertim cū aliqui moriantur ex fame. Et rndendū. Qz deꝰ non dat ommb9 eque affluēter. nec vnūq3 dat quelibet munera habūdanter. sed vni hoc alteri illud. Et tñ omnibus tribuit dona aliqua aliq̄ affluenter in ꝓprio genere. suoq3 tempore. quēadmodū scriptū est. Aperis tu manū tuā. et ipleꝭ oīe āl benedictione. Suo eā tempore ex inscrutabili cussa subtrahit dona sua. sicut aut pb̄m Emma ante expectāt vt deꝰ illis esuam in tpe. Dante te illis colligēt. aperiēte te manū tuā omnia ip̄lebunt bonitate. Auertēte aut te faciē turbabūtur. auferes spiritū eoꝝ et deficiēt et in pulueres suū reuertētur. Et non ip̄roperat. Rōne deus per moysen et ꝓphas filꝭ israhel sepissime ip̄erauit bñficia que eis impendit. Rōne eā deꝰ ingratitudine hoīm grauit punit. et cotidie per se et suos ministros re prehēdit eos de ingratitudine sua. Vñ per moysen aut de filiꝭ isrl. Usq3quo multitudo hec pessima. non credet mihi in omnib9 mirabilib9 meis que fecerā eis. Et ysaie p̄mo. Filios enutriui et exaltaui ipi aut spreuerūt me. Sic et quarto regū inp̄ib9 regibus isrl legitur ip̄erasse q̄ eleuauit eos de puluere. et reges constituit populi sui ipi vero nequiter egerūt. Imo et per nathan ip̄roperauit regi dauid benefica sua. cū adulteriū hom adiūxisset. Rō ergo deꝰ nō in ꝓperat beneficiatis aut se beneficia sua eis collocat. Et respondēdum. q̄ deꝰ quantū est ex pte sue bonitatis ī uarietatibus. ac sapiē. non ip̄roperat eis. sed ꝓpter eōꝝ abusiones alīq3 deme rita sunt hoc exigente sua iustitia. Ingratꝰ ergo ip̄erat. gratis vero maiora largit̄ put xp̄s disserit. Habenti dabitur ei aūt qui non habet. et quod videtur habere auferetur ab eo. Et dabit ei. sapia adeo. si si fidelit ac pseuerāter peccat. Ideo subdit. Postulet aut in fide nichil hesitās. Qd aut in fide referri potest ad verbū postulet et ad ptinaciū hesitās si referatur ad postulationē. sensus est. vt deū roget fidelit. sed in vere fidei directione. Cū cū fides sit totius spiritalis edifiaī fundamentū. oportet in primis vt simus firmi in fide. et certi de veritate rp̄ianis. Fides quoq3 est interior oculus mentis sine vltimū ad quē ordināda sunt cetera ei ostendēs. p̄ncipiū q3 dirigēs in petendis. Primo omēs actus nri ex fide procedere debent. et adsumptualē beatitudinē quā fides docet ac monstrat referri p̄sertim cū dicat apl's. Omne qd non est fide pccm est. Si ergo ex fide postulet deū: nichil hesitans. i. de misericordia dei. et gratiosa eius exaudiaone nil ambigēs nec diffidens. Porro si referatur ad hesitatione. sensus est. vt postulet deū nichil dubitās de fidei veritate sed firmus et certus in ea. Habet equidē fides certitudinē adhesionis quātus non euidētie. Habet quoq3 certitudinē ex parte obiecti. videlicet eterne et infallibilis veritatis cui innititur. quātus non omnino ex parte subiecti. vtpote intellectus humani. cui capacitatem excedit. fidei veritatis in vita p̄ncipi. Cotidie ergo Imo omni hora. deū deuotissime deprecemur. vt mentem nr̄am ingitet. dirigere roborare dignet. cū pslmo dicentes. Deus meus illumina tenebras meas. Et gressus meos dirige sc̄dm eloquiū tuū et non dominetur mei omnes iustitia. Deq3 illustra fa-

nem tuā sup̄ seruū tuū. Ventus eternū iō.
quē tu eruderis dīe. et de lege tua do-
ceris eū. Atq; ut salomon vbertim ex-
tritur. Dei est mentē docere. Unde p̄-
uerbiorū 2 habetur Deus dat sapiē-
tiam. et ex ore eius sapiā et prudētia.
Nullus itaq; de sua p̄sumat peritia.
sed sume sapiē tuitē directiōi. Cū p̄
uerbiorū 3 scriptū sit. Habe fiduciā in
dño ex toto corde tuo. et ne
ītueris p̄ru- ||ex
dētie tue. Deinq; illuminatione diui-
nā tuo more oportet eū oīm auditu
te. diligētia atq; instantia prout pro-
uerbiorū 4 salomon loquitur. Si sa-
pientiam tuo more et quesieris eā
quasi pecuniā et quasi thezauros ef-
foderis eam. tūc sciētiam dei tuemes
Veraciterme non sic debemus pro sa-
pientiā deū orare vt negligamus a
p̄ncipib et prelatis nr̄is ac doctorib
nr̄is oratione expetere. Sed et angelū sui
custodem vnusquisq; debet cotidie tuo
more illuminare. dirigere. actueri dig
netur. ¶ Interea queri potest. quō
debeamus deū orare in fide medul he
sitantes de exaudiatione eius benigna
ac ignoscentia. an simus in caritate et
digni amore. Nimo presumptuosū vi-
detur. ut quis presupponat se exau-
diendū a deo quē tam graui toties
q; offendit. Et rūdendū q; questio
ista inquirit qualiter spes nr̄a ad
deū certitudinē formetur et qualis
non. Spes quippe datur certa exper-
tatio future beatitudinis. Ad quod tho
mas respōdet. q; spes certitudinē hz
ex parte misericordie et oīpotētie dei
ad quē tenditur. et ex qua non erit de-
fectus nr̄e salutis. hz ex consideratio
ne p̄prie fragilitatis et dispositionis.
habet timorē et incertitudinē quan-
dam. Unde spes et timor diuersē mo-
le inter quas cotidie spiritualis
mole debemus. vt ex consideratione diui
pietatis confidamus de meliori. et ex cō
sideratione p̄prie defectuositatis vehe-
menter dubitemus de peiori. ac de perdi-
tissimis suspectis. vt sit spes mola su-
perior. et timor mola inferior. Sic i
p̄posito. quando oramus debemus sine he
sitatione orare. ex consideratione veri-
tatis ac pietatis altissimi. qui frequēter
in sc̄pturis promittit se audituru oīm
tes. dūmodo salutē orent sicut oportet.
qui et oīpotens. piissimus liberalis-
simus atq; ditissimus est ad dandū.
Sed ex consideratione p̄prie dispositio-
nis insufficientie ipfectionis aut culpe.
bonū est formidare et cū timore ac tre-
more orare. Unde beda circa verba p̄sa-
lmi. Postulet in fide nichil hesitans qui.
Hoc est talem se exhibeat bene vitedo
vt dignus sit exaudiri dū postulat. Cum
enī memmit se non obtemperasse dei p̄-
ceptis merito hesitat. qm̄ sc̄ptū est. Qui
obturat aurē suā ne audiat legem. oro
eius erit execrabilis. Hinc de quibusdā
loquitur deus proūbiorū primo. Tūc in-
uocabūt me et ego non exaudiā. Itaq;
in libro Job legitur. Siquid deo exaudi
et vocē p̄procelle cū venerit sup eū an-
gustia. Qui enī hesitat de fidei veritā-
te aut de misericordia dei: similis est fluc
tui maris. qui fluctu: a vento mouet
et circūfertur. i mente omo instabilis
est non fixus in deo. Errores nāq; et
vitia. et ipetus passionū. instabilem
reddūt mentē. et exaudiatione indig-
nā. cū nec sincere nec fixe cohereat
deo. Proxime autē p̄tacta hesitatio
de fidei veritate ac pietate diuina est
euitanda. Hinc p̄salm. Nō sc̄ptū est. Impij
quasi mare feruēs quod quiescere nō
potest. Iob quoq; vndecimo. Si iniqui-

ē que m manu tua est absidere. hīc
leuare poteris fiaē tuā absq; mandu.
et eris stabilis et non timebis. Atq; m.
ꝑb Fron sic ipij non sic. sed tanq̄m pul
uis, quē proiat ventq a facie terre.
Et denuo. Narauiu ipij ambulāt. si
quidē vndiq; euagantur. Fron ergo
estimet homo ille. sic hesitās: q; accipiat
aliquid a aliquod donū gratie. gratiū
datoris a dño qui naturalia et tpa
lia bona. ac dona gratie gratis dat.
tribuit bonis ac malis rebus et cle
tis. Talis ergo q̄m diu pmanet talis
non exaudit. quantū ad dona plīe
gē ad salutē. Iuxē illud iohānis nono.
Scimus q̄m deus peccatores non exaudit.
qui salus in peccādi manēt ꝓposito.
Vnde et trenorū 3° dicitur deo. Noli
tuique ego et te ad vindictā promo
uimus. idarco tu inexorabilis es. De
inde si talis penitear. seq; dispo
nit ad gratiā fiaēs qđ in se est deus
demēter eū exaudit. vnde quod rur
sus trenorū 3° fertur. Scrutemur vias
nras et quiramus et reuertamur ad
dñm leuemus corda nra cū manibus
ad dñm in celos quia non repellet in
sempiternū dñs. quia et si abiecit ne
scribitur. sedm multitudinē misericor
die sue. Ut ergo meremur desuper
exaudiri. studeamus in veritatis cogni
tione. et bonitatis amore cōstabilire in
fide. spe. et caritate firmari. In salutaris
sapiā radicari ne passionibus exagitet.
cor nrm. nec seducamur erroribus. sed in
oīm cultu pseuerem. fixi in deo. quē
admodū ad ephesios 4° hortatur paulus.
Iam non sumus pueri fluctuātes. nec ca
tēuemur omi vento doctrine in nequa
hominū nr astutia. ad circūuentionē er
rorū. Vnde cū. 4to ꝓpitur. Fron ven
tiles te in omnē ventū. Esto firmus in
via dñi et in veritate sensus tui. Hinc
xps mathei. 4°. cōparat obedientem diui
nis preceptis viro sapiēti qui edifica
uit domū suā supi petrā. cui domui
nec venti nec fluuina potuerūt euer
tere. Inobedientem aut cōparat viro
stulto. qui edificauit domū supi arenā.
Ideo ventus atq; fluuius in eā irruerūt
bus. cecidit. Vir duplex animo. qua
lis est hesitās. mōstrus est in oībus
viis suis. Idest. in cūctis que agit in
ꝓsperis et aduersis. in verbis et fac
tis. Imo et interiori itentione et af
fectione. Animo duplex appella
tur oīs hypocrita. et aui itentio nō
est recta. qui plica dolositatis se ope
rit. Cuius cont iubet saluator. Esto
te prudētes sicut serpētes et simpli
ces sicut columbe. Est em bona simplici
tas utpote columbina per exclusionē do
li et simulacōis vocēta que est pura
et recta intentio. De qua mathei v°
mt saluator. Si fuerit oculus tuus sim
plex. totū corpus tuū lucidū erit. Hinc
bone simplicitati cōtrariatur. duplici
tas ista vulpina. que est pūa et dupli
cata intentio de qua idem loquit xps.
Si oculus tuus nequā fuerit. totū corpus
tuū tenebrosū erit. Cum taliter. duplex
est animo. utpote simulator et callidus.
foris bona ex gie operās. et se iustū
ostendere volēs intus vero horribus pla
cere desiderās mōstruus est in oībus
viis suis. qm et aduersis deicitur et
prosperis vane erigitur. estq; medax
et dolosus in verbis Et talis interdū
ad horulā vult placere deo. atq; post
vitā hanc cū xpo regnare. et paulo
post cupit placere hominibus. et gau
dere cū seculo. Ideo nusq̄m virtuti et sin
ceritati iustitie manet cohereās sed lon
gānimitate per diuisa rapitur vitia. Hinc

ſptū eſt cū pmo. Sic accerſerus ad
deū duplia corde. et ne fuerio ypo
crita in cōſpectu hoīm. Cū quoq;
¶ De duplia corde et labijs ſcelest
Scripto igit ant ſptura. Simula
tores et callidi prouocāt ira dei. Et
ſalomon ait. Vir versutus odibilis
eſt. Et iterū ſptura teſtatur. De pec
catori ingrediēti terrā duabo viis
vijs. Duabo equidē vijs peccator ter
ram ingrediet. quādo foris operat
ad bonū videtur. et intus ad ppria
laudes laudem. tpaleq; cōmodū intu
etur. Cū ergo tam deſte deteſtandq
ſit iſta duplicitas eam prorſq abiici
mus. et colūbina ſimplicitate coā
deo reſplendere conemur. ei ſuper
omnia et ceteris. non niſi in ipſo
placere optantes Semper vt pro
bioꝝ ſ. ferbur. Abhominatio eſt dño
oīs illusor. et cū ſimplicibꝫ ſmoca
natio eius. Proūbioꝝ quoq; ¶ aſſei
tur Cum recti fuit habitabūt in ter
ra. et ſimplices pmanebūt in ea. Itēq;
Sapīa protegit gradientes ſimpli
citer. Sic ſanc Job fuit vir ſimplex
et rectus. cui⁹ veſtigia ymitemur
quia qui ambulat ſimpliciter am
bulat cōfidenter. Verūptamen
eſt azimma ſimplicitas. per exclu
ſionē ſapie ac diſcretionis ſic dā.
qua vtare oportet cū dicat aplē.
Nolite pueri effici ſenſibꝫ. Vt er
go ſimplicissimo deo iugiter dilign
mur. colūbina ſimplicitate ſemper
ornemur. Gloriet⁹ autē frater
humilis .i. corde ſimplex ſepm ſpōte
humiliatus atq; ab oībꝫ ſpretus op
preſſus turpitudinatus. In exaltacione
ſua .i. ex conſideratione et ſpe ſue fi
ture felicitatis. qua tanto ſublimior
erit in regno celeſti. quāto preſū
dius ſepm nō humiliat. et plura adu
ſa ppter xpm paciēter ptulerit. Sic
vt ait vmgenitꝫ dei. qui ſe humiliat
exaltabitur. Job quoq; xlo habetur
Cum humiliatꝫ fuerit erit in gloria.
Et proūbioꝝ xvio ſcribitur. Gloriā
precedet humilitas. Ideo princeps a
poſtolorū hortatur. Humiliamini ſub
potenti manu dei. vt vos exaltet
in tpe viſitacōis. Duces aūt glo
rietur in humilitate ſua. Hoc ſcīmle
dām et gloſam pronūcie dicitur. vt
ſit ſenſus. Duces ſanct ſe cito humi
liandū et vilipendendū atq; dāpnā
dum. Juxta illud. Cum ſe exaltat
humiliabitur. quod intelligendū eſt de
duite terrena inordinate amante.
ſeu cupido. de quo in euāgelio loqui
tur dñs. Poſſibilius eſt. camelū p
foramen acus trāſire. qm duitē in
trare in regnū celorū. De quo et
Job. xlo legitur. Duces cū dormierit
nichil ſecū auferet. apprehendet eū
q; aqua mopia. Et in ps. Inuenerūt
nichil i
uenerūt omēs viri diuitiarū in ma
nibus ſuis hinc ſubditur. Cum ſi
cut flos fenī trāſibit .i. cito de hui⁹
vite ꝓſperitate ac opulencia aufere
tur. ſicut de ipſis ſertur in ps. Cum
tanqm fenū velociter arescent. et q
admodū olera herbarū cito decident
Dem exponit ſimilitudine iſtā: Ex
ortus eſt ſol cū ardore. quē radiorū
ſuorū repulſione causat in terra.
preſertim quādo aſcendit in altū:
Et arescit fenū. in⁹ gramina terre:
et flos eius. videlicet fenī: decidit ex
caloris adustione: Et decor vultus ei⁹
.i. pulchritudo vanitatis ſuffocati fe
nī deperiit. Ita et duces in itineri
bus ſuis marcescet. Idest in actibus
ſuis vanoſis peribit. Et dū foris

temporali florez prosperitate. cr nali voluptate. potẽa atq; diuti ib. mtus spualiter magf ac ma gis putresat. corrũpit. et fedat. ymo ab omni gr̃e ac vrtutũ flozione tabesat. iuxta illud. Cor rupti sũt et abhoñabiles facti sunt in iniquitatibus. Hanc eandem sentenã scriptura in mul tis continet locis. Scriptũ est enĩ job x. Vidi ĩquos dño flante pe risse. Job quoq; vicesimo. Laus ĩpi orũ breuis est et gaudiũ ypocri te instar puncti. Si ascenderit vs q; ad celũ superbia eius. et caput eius nubes tetigerit. q̃si sterquilinũ in fine pdetur. velud sõpriũ quolib non ĩuenietur. trãsiet q̃ vsio n nocturna. Atq; in ps. Deficiã eos dñs alleuarẽtur quõ facti sũt in desolatione. subito defecerũt. perie rũt. propter ĩiquitate suã. Hoc est qđ loquit̃ ysaias. Et quidẽ neq; satus neq; radicatũ in terra trun cus eorũ. repente flauit in eos et perierũt. Hinc sapiẽ quinto ĩquũ fatentur. Cđ profuit nobis superbia. aut qđ diuitiarũ iactancia cõtulit nobis. trãsierũt omnia illa tanq̃m umbra et tanq̃m nauis pauiẽs. et tanq̃m nauis ptrãsiens fluctu antem aquã. Horro premonitus a postolo iacobi verbo consonat illud ysaie xl°. Omnis caro fenũ. et oĩs gloria eius quasi flos agri. exsiccatũ est fenũ: et cecidit flos eius. Verũtamen hijs obia potest. qa videmus ad oculũ. multos ĩquos usq; ad decrepitã senectutẽ vitã prosperari. et quantũ naturaliter fieri potest vigẽre. Unde et job xxi°. asse ritur. Impij vixerũt sublimati sũt. consortiaq; diuitijs. semen eorũ per manet coram eis. et nõ est virga dei sup eos. Hieremie quoq; xii°. di citur. Quare via ipiorũ prospe ratur. et bene est omnibus qui prevaricant et iniq; agunt. plãtasti eos et profecerũt. Iuxta illud pb. Cuno rũ filij sicut nouelle plantationes in iuuẽtute sua. Non est ruina ma cerie neq; trãsitus neq; clamor in plateis eorũ. Verũ hec omnia fra liter concordãt. qm̃ omnes tpales psperitates quãtumcũq; longa appa reant. in future retributionis respec tu. extat brevissima. Stulti quoq; obscelera sua ante tempus suũ de me dio subtrahũtur. Et sicut admodũ job. xxi°. ait scriptura. Demitũ scalorũ calcauerũt viri iniqui qui ante te pus suũ sublati sũt. Preterea spiri taliter exortus est sol iustitie. et ardore. xpus sol iustitie iudex celestis. rigo re sue sentẽie. arescatq; fenũ. qm̃ iniquorũ psperitatẽ dissipat et con dẽpnat. Unde luce vi°. effat. Ve vo bis diuitibus qui habetis cõsolationẽ vrã. Despiciamus ergo tpalem prosperitatem et omnẽ delectationẽ illicitam.

Prosecutio eluciationis huius primi capli. ab eo loco. Beatus vir qui suffert tẽptationẽ &c. Articulus secundus.

Consequẽter sanctus aplus iacobus docet t bulationes vite pñtis. eq̃nimiter sustinendas. pter earũ pctum re munerationẽ. Beatus vir. Idest felix homo est tam in spe et in merito. q̃ suffert tẽptationẽ. i. ipugnationem.

tribulationē. afflictionē. siue ab ūisibili. siue a visibili hoste inflicta. aut ex fomite. seu sensualitatis īfectione exortam. equanimiter tollerat. cumq; superat. non vtendo ad īpietatem ūquā consensit aut aliā adpam. Nam presertim bīs est qui pro fide atq; iustitia psecutionē patitur nec superat. Quo mā aī probatus fuerit. 1. per aduersitatē et ipugnationū victoriā approbatus et deo acceptus factus seu sufficienter examinatus et expurgatus: acci piet coronā vite. 1. premiū essentiale. qđ aurea appellatur. premiū quoq; accidētale ac spetiale. in signū premiiq; victorie qđ nūcupatur aureola. si pro iustitia ptulerit mortem. De hac corona fertur in pā. Posuisti in capite eius. coronā de lapide pretioso. Dem q; illud est qđ apocalipsi. Esto fidelis usq; ad mortē. et dabo tibi coronā vite. Sic ergo omīs deus quos ad modiaī tempus probat afflixit. exercet. meterni operis remunerat. Inter qđ sapiē. dicitur. In paucis vexati. in multis bene disponentur. qm deus tēptauit illos. et inuenit illos dignos se. Hinc sanctus job. Probauit me ūquit tanq; aurū qđ per ignē transit. Et tbobie angelus dixit. Quia acceptus eras deo. necesse fuit ut temptatio probaret te. Tangit ergo post vitam pītem aī fuerit plene purgatus: coronā vite. quā promisit deus diligentibus se. Quia per angelos sanctos. per aplos et pphetas promisit hoc. imo xpūs dei filius deus vere incarnatus. pprio ore eā promisit in euāgelio palam et sepe. Dicto per hoc q dit. quā repromisit deus diligentibus se. duo īnuuntur. Primū est. q nulla actio. nulla q; passio sine caritate sit meritoria. Temptationes aī et tribulationes. meritorie sūt vite eterne. mgītū ex caritate eāmmiter tolerātur. acceptantur. atq; vincūtur. Ideo dit aplus. Si tradidero corpus meū ita ut ardeā. caritatē nonha buero. michil michi prodest. Secundū est. q deus hīs quos ampliꝰ diligit. frequēter plures et grauiores tribulationes īmittit. Dairo in aduersis et tēptationibus nequaq̄ frangimur. nec pusillanimes effeamur. nec fatigemur animis nris. imo eas tanq̄m probabile argumētū diuine dilectionis ad nos fuiſſ suscipiamus ac supernas. correptiones et correctiones amemus. illud audītes. viri pensantes. Premonemur esse debemus quō pater noster abraham temptatus est. et per multas tribulationes probatus. amicus dei effectus est. Sic psalmus. sic iacob. sic moyses. et per oīs p qui placuerūt deo per tribulationes trāsierūt fideles. Cum autē temptationes non susceperūt in timore dīi īpacatā sua exterminati sunt. Premonemur aī temptatur. dicat quia a deo tēptatur: Posq̄m aplus iacobus locutus est de tēptationibus quas exterius causa probationis patimur. Hic agit de tēptationibus quas intus suadēte diabolo aut īfectione nature nostre mouētē. causa decepionis tolleramus. Vnde beda hic ait. Duplex est genus tēptationis. vnū qđ decipit aliud qđ probat. Loquēdo de tēptatione que decipit. seu intētione fallendi mutatur. deus neminē temptat. sed loquēdo de tēptatione que probat: temptauit abraham deus. De qua et ait pheta. proba me dne et tempta me. Demq; secundum albertū. per verba ptecta aplus iacobus removet quandā dubitationē

Dixit eñ supius in tẽptacõibꝫ esse
guadendũ. ex quo aliquis posset opi-
nari. vnũ sas tẽptacões nobis ĩmit-
ti a deo qđ non est verũ / qz sđm glo-
sam. exteriorẽ temptacõnẽ ĩmittit deꝰ
ad suoꝝ probacõnẽ fidelĩ. Interiorẽ
quia verꝫ pcipisatur quod lege diuina
prohibetur deus non ĩmittit. Vnde se-
cundũ bedam per verba iam tacta. Ja-
cobus illoꝝ destruit errorem qui sic
bonas tẽptacões ita et malas dixerũt
nobis diuinꝫ ĩspirari. Est autẽ se-
cundum glosam duplex tẽptacõ. Vna ex
terior. sicut paupertas. infirmitas. ĩuria
tacõ. et alia que nis exterior tribu-
lacõ. cuꝫ deus non est solũ pmissor.
sed eã auctor. tales nãꝫ afflictões
sepe ĩmittit fidelibꝫ pro bono eoꝝ.
Alia est temptacõ interior vt pra-
ua suggestio. praua cogitacõ qua
furtũ seu aliud peccatũ concipitur.
cuꝫ deus pmissor non ĩmissor seu
actor. Pro dadorũ textus in-
telligẽtia queritur. Cuꝫ sit tẽptare.
an saltem a solo temptemur diabo-
lo. an eã temptet nos deus. Et vi-
detur qꝫ temptemur a deo. Juxta
illud genes xxᵒ. Temptauit deus
abraham. Deuteronoᵐⁱ quoꝫ dicꝫ ha-
betur. Recordaberis cuncti itineris p
quod adduxit te dñs deus tuus. ut
afflageret te atꝫ temptaret. Et sapi-
entie xᵒ. Deus tẽptauit iustos et ue-
nit illos dignos se. Atꝫ iohãnis viᵗᵒ
Hoc dixit ihesus tẽptans eũ. puta
philippũ. In oppositũ est auctoritas
iacobi in pñti / Preterea super illud
prima ad thessalonicẽs xᵒ. Ne forte
temptet vos is qui temptat. Dicit
glosa. idest. diabolus. cuꝫ solus est
officii temptare. Ad istud dicendũ
super secundũ sentẽciarũ respondet

Ad perfectũ rationẽ temptacionis tria
concurrũt. Primũ est. vt per tempt-
tacionẽ aliquis dubij rationat. cognos-
cat. Secundum ut hoc sit a temptãte
intentũ. Tertiũ ut ipsemet temptãs.
cognitionẽ illius rei capere velit.
Et isto modo deus nõ tẽptat. sed hõ
temptatur ab homine et etiam a
diabolo. Dicitur autẽ deus tempta-
quantũ ad duo. primo ut salus alicuꝫ
agnoscãt cognitio manifestetur. non sibi
sed aliis. qđ et deus intendit ut patet
ĩ temptacione abrahe quẽ deus
temptauit ut eius fides et obedia aliis
ad eoꝝ edificationẽ mãifestaretur.
Mundus vero et caro dicũtur tempta-
re. solũ quantũ ad primũ illoꝝ trium.
ad perfectã temptacionis rationẽ con
curr̃entiũ. qz ex ipugnatione carnis
et mũdi. manifestãt² virtus aut defec-
tus ĩsitus mentis. quãus nec mũdus
nec caro intendat hoc. Ipsa ergo ipug-
nacio qẽ. seu sue virtutis temptatio
dicitur. Hec autẽ impugnacio. vel est
a principio intrinseco. puta carnis cor-
ruptione. et hec vocatur temptacio
carnis. vel a principio extrinseco. et
hoc est dupliciter. quia illud extrinse-
cũ aut ipugnat per modũ obiecti et
sic est temptacio a mũdo. cuꝫ rebus
corda hominũ diu ad peccandũ allici-
untur. vel per modũ agentis. qui tra-
hunt ad peccandũ psuasione terrore
aut blandiendo. et sic est temptacio a
diabolo et a membris ipsius. Dicitur
autẽ diabolus solus temptare. nõ qꝫ
ipe sit semper ĩmediatus temptator. sed
quia primo temptauit hominem ex qua
tẽptacione consecute sunt alie tempta-
tiones. Tamen ut asserit Origenes.
quãus non esset diabolus adhuc
homines temptarẽtur. cõcupiscẽcia vene-

rorū et alioꝝtorū. Vel dicitur dyabolus solus temptare. qm̄ ei et membris suis. dignat cōuenit temptare. ad intentionē trahendi ad vitiū. Vel quia vtitur carne et rebus mūdi. tanqm̄ instrumētis ad temptandū hoīem.

¶ In sup̄ in prima parte sūme sue loquitur thomas. Temptare est ꝓprie experimētum de aliquo sumē. vt sciat aliquid ex eo vel de ꝑo sciatur. Ideo proximus finis temptātis existit cognitio. Ex cognitione autē potest vlterius alius finis intendi. aut bonus aut malus. Dyabolus vero talē cognitionē semper refert ad malū. puta vt fallat et noceat. Unde ꝓprium dyabolo est tēptare. qz et si homo sic tēptet. hoc tm̄ fiat ut seruus dyaboli. Dicitur quoq; deus tēptare. nō ut sciat. sed ut aliquid faciat sciri. Multo autē et citius. non nisi instrumētaliter ac materialiter temptat. prebēdo occasionē temptādi. sed homo tēptat aliquē. et bene et male. Bene dū querit eū cognoscere. ut prosit. male dū querit eū cognoscere ut noceat. Verūtamen per temptationē mundi quandoq; intelligit. temptatio que infertur a mūdanis et prauis hoīb⁹. quandoq; illa que infertur ut tractū est a rebus seculi huius. puta a diuitijs. delicijs atq; honoribus eiꝰ. Hijs premissis pūs textus facilius itelligetur. Sic enim cū temptatur. temptatione ulterius. ad fallendū. tendēte et inclināte ad vitiū: dicat qm̄ a deo temptat. Nequaq; deus inclinat aut cogit eū ad ruinam: Deus temptator malorū est id est malorū temptationū non est suggestor auctor aut. nec est temptator malorū seu vitiorū. i. tēptationū causa eorū. Ipse em̄ neminē temptat temptatione ad malū ordinatā. Sed obiā potest qz temptatio tam actiua qm̄ passiua. sunt quedam actus et aliqd positiuū. ergo a deo sunt a quo oīb⁹ entibus diriuat. et ni quē omnes effectus et actus tanqm̄ in primū effectiuū primarium reducūtur. Et respondēdum. q; omnis effectus et actus mḡnitū est ens et aliquid positiuū. a deo sunt tanqm̄ a p̄ma causa. sed mḡnitū habent deformitatem et obliquitatē peccati nichil suū et sola priuatio. Nec habent causā efficientem. sed deficiētem. videlicet voluntatem creatā vt defectiuā. Quēad modū claudicatio. mḡnitū est ambulatio quedā. est a virtute motiua et progressiua. deformitas aūt huiꝰmodi ambulationis. est a tibie malaꝑpositione.

¶ Unusquisq; vero tēptatur a cōcupiscētia sua. ab ordinata cupiditate seu p priuato amore. Iam radix oīm malorū consistit cupiditas. Id est ꝓprius amor sui. pro quo concupiscētia hoc loco accipitur. De quo amore asserit augustinus. q; sit oīm vitiorū origo. quēadmodū amor dei est oīm bonorū principiū. utpote oīm meritorij actꝰ. Hic amor sui accrescens usq; ad contēptū dei. auctoritate efficit babilonē. que est ecclesia malignantiū et regnū dyaboli. quēadmodū amor dei. accrescēs usq; ad contēptū sui. constituit auctoritate ihesu salem. que est ecclesia dei viuentis. et regnū xpi. Ibi ergo concupiscētia tēptatur. a. radicaliter ꝓpugnat. quātaq; tēptatur. quia ab ea inclinatur et mouetur ad diuisa pāna. Non tamen per verba hec. excludit aplus iacobꝰ tēptationē dyaboli. qz frequēter dyabolus actuat seu excitat cōcupiscentiam istam in hoīe. et per eā

temptat eundem. Temptat² ergo vnus quisq; a concupiscentia. Abstractus a vero salutis itinere. et vero rationis auxilio Et illectus .i. ad culpā attractus. Dei concupiscentia ai conceperit, desit ad consensū pduxerit: parit peccatū .i. vere fiat. Tūc em est mortale peccatū. mortuus cū plen⁹ adest consensus de aliq̄ concupito contra precepti. Peccatū vero ai consūmatū fuerit, desit fœtus ad effectū per ductū. Ita q; ex consensu itur in opus: generat mortem, quā mduat ad consuetudinē viciosam, et obstinationē. dem ad condēpnationē eternā. que est mors secūda grauissima. Vnde q̄ dr generat mortē. nō est sic intelligendū. q; in solo exteriori opere consistat pcm mortale. ai in interiori cogitatiōe et affectione, deliberata rationis consensū habente. sit culpa mortalis / primo ratio meriti atq; demeriti. in ope exteriori dependet ab interiori. Sed ideo dicit sic. quia in opere exteriori magis apparet deformitas vicij. et culpa augetur. ac prava cōsuetudo tanrigatur. Itaq; in verbis pcedentibus insinuat² processus humane temptationis. Quam primo concupiscentia oritur per quā incipit homo abstrahi a vero et bono. Deinde concupiscentiae delectatio quedā cōmungit² per quā homo in malū illicitum, tunc tamen stat adhuc in animo pni vemalis. Deinde concupiscentie et delectationi consensus deliberatus adiatur et tūc est mortale pcm. ex quo ad opus procedit. et reiteratio frequēs seu consuetudo mōs consequit². Hinc loquitur beda. Tribus modis tēptatio agitur. Suggestione. delectatione. consensu. Suggestione hostis. delectatione aut eius consensu nre fragilitatis consensu ordis. Et si hostis suggerētem. nec delectamur. nec consentimus, temptatio nobis ad victoriā proficit / Si vero ad hostis suggestionē paulati a recta intentione abstrahimur. atq; in vitio maxime illicita delectādo offendimus. sed nondū lapsū mortis incurrimus. Et si peccati in corde concepti delectationē sequatur pactus prave actionis. aut certe consensus mortis rei effici mur. Hoc quoq; pensandū. quia ut dicūt doctores non solū plenus consensus in opus. sed et cōsensus in delectationē prolubitā est mortalis. Nolite itaq; errare fratres mei dilectissimi. Per viarum abrupta. per errorū et falsitatis ac perfidiarū obscurā. via em impiorū tenebrosa. nescūt ubi corruūt. nec vero permittēs dicit illud sapientie quinto / Erravimus a via veritatis et iustitie lumē non luxit nobis. et sol intelligentie non oritur nobis. Circa pmissa querit² In temptatione sit appetenda. Respondet alberto. Quedā in sua ratione creatiue habent malicia. vt furtū, que neq̄q̄ sunt appetenda. Alia que sūt nominata, stratim habēt creatiue bonitatem. vt esse sapientem et virtuosū, que simplicit et absq; additione sunt appetenda. Alia sūt que de se nō sunt appetibilia. ai sint quedā media pecunia. tū per cōparationē ad finē sunt appetenda. vt potio amara. Et ergo tēptationes per se ordinātur ab hoste ad hominis deceptionē, per aut deus vero ordinātur ad temptati salutē. ex hoc q; dei gratia auxiliante vincitur. Deum temptari non est simpliciter appetendū sed tēptari et vincere simul suptum. Verū. quia cōsiderata vita fragilitate. victoria est meritū. tēptatio secuta fugitur. qm

optntur. ¶ Et si obiciatur. quia ut iacob⁹ aut aplūs. ¶ Omne gaudiū existimare debemus. cū in diuersas inciderimꝰ tēptationes. ergo sūt appetēde p̄sertim quia ut dictū est. sunt valde multiplicater fructuose. ¶ Respōdetur. q̄ iacob⁹ loq̄tur de temptatione tribulationū. ad q̄rū patiēciam exhortatur. quia non nisi p̄ patiēciam eas possimꝰ superare. Ideo gaudiū et fructuositas non sunt de talibus et tribulationibꝰ et tēptationibꝰ secundū se. sꝫ magis de patiēcia quā ex illis habet. ¶ Preterea huic responsioni concordat responsio thome sup̄ sēm sentēciarū dicentis. ¶ Cū bonū sit obiectū voluntatis ac desiderij. eo modo aliquid est volendū quo bonū. Inter aliquid tamen inuenitur. Inter bona autē aliquid inuenitur qđ est bonū simpliciter et per se. sicut sūt bona honesta puta virtutes. que tamen fines aliorū. sui tamen appetūtur. quā nullus in aliud ducāt. quia in omnibꝰ honestis vltimus honestatis comparatur nisi in ultimo. quod est finis finiū. quod propter se tantū est appetendū. ¶ Aliquid vero est. qđ de se bonitatē non habet. vñ appetitur. si absolute consideretur. sed sēm ordinē ad finē quandā bonitatē sortitur. que vtilitas notatur. Et hec sunt propter aliud appetenda. vt sectio membri propter sanitatē. ¶ Dicit⁹ ad finē consequendū contingit aliquid duplicit ordinari. per se salutē. et per accidēs. Per se dicit⁹ qđ quantū in se est. in finē debitū est ductiuū. ¶ Per accidēs autē. qđ quantū in se est in aliud duceret. sꝫ ex cōtingentia alterius cause. ducat in debitū finem. sicut qui cōmedit venenū vt moriatur et contingit ex hoc sanitas. ¶ Cū ergo causa per accidens non sit proportionata ad effectū. sꝫ solū causa per se. Ideo ex ordine ad finē qui est per accidens. non est aliquid bonū aut appetibile simpliciter acceptū. sed solū comparatiue ad illos omnibus que ad hunc finē determinat. Dico igitur. q̄ temptatio per se ordinata est ad hominis perditionē. ad salutē vero nō ordinatur. nisi per accidens. scilicet ex hoc q̄ homo eā vincat auxilio gratie dei. Ideo temptari non simpliciter appetendū. sed temptari et vincere simul acceptū. Sed qm̄ propter nostrā fragilitatem victoriā valde est dubia semper fugienda est tēptatio qm̄ optanda. ¶ Insuper istis responsionibꝰ aliquid videtur addendū. ¶ Quia ut tactū est duplex est genus tēptationis. vnū qđ probat. aliud qđ fallit. ¶ Eorū primum est a deo. et ad hoīs ordinatur salutē. Aliud a diabolo et membris ipsius ordinatur q̄ ad tēptati seductionē. Rursus. sicut philosophus est duplex exitus tēptationis. puta exterior. ut corporalis afflictio. cuius deus est non solū permissor. sed etiā actor. Est quoq; temptatio interior ad culpā inducens seu ordinata. cuius deus est permissor. et non immissor. Constat itaq; plurimos virtuosos non esse prolatos nisi de temptatione hostis ad fallendū tendēte. Remanet igitur questio. an temptatio que est a deo atq; exteriori. tendens ad probationē et salutē sit appetenda. Ad qđ respondendū. q̄ appetenda est eo modo quo mediana amara et afflictiua appetitur. propter sanitatē et delectationē. Est q̄ appetenda cū duplici circūspectione. vtpote consideratis propria fragilitate et defectuositate ne homo in viribus suis confidat et presupposito adiutorio gratie dei in quo

spes totꝰ figitur. et hoc modo eaꝝ tēptationes hostiles appeti possūt. Verūtamen contiendū. qꝺ aliqꝺ est appetibile vnꝰ qꝺ non est appetibile alteri ꝓpter diuersam corꝝ dispositionē. Perfecti ergo et aliqꝝ digne profitentes. securus possūt tentationes appetere aīe nr̄e inspectionibꝰ memorat. qm̄ īpientes et īperfecti. Et de hoc in vitis patrū multa habentur exempla

Amplius queritur. An tēptatio que est ab hoste sit pcm̄. An eaꝝ tēptatio que est a mūdo. Et item omnis temptatio a carne seu carnis pcm̄ sit. Ad hoc thomas sup̄ sentendum respondet. Peccatū vnꝰ ꝙsistit in actu alterius. sed mortale actu. ꝓpter qꝺ ezechielis. 18 legitur. Anima que peccauerit morietur. In temptatione autē carnis. ipse appetitꝰ illicitꝰ. sēm quē ta temptatꝰ quis dicit est actus eiꝰ qui temptat. non enim sola caro concupiscit sed cōiunctū videlicet homo. ideo talis temptatio est peccatū in eo qui temptat. siquidē motꝰ ipsis cōcupiscibilis in illicitū tendēs tēptatio carnis est. Temptatio autē que est a mūdo. vel ab hoste. est a principio extrinseco. vnde actus non ptinet ad tēptatū. sed passio tantū ꝓpter hoc non est pcm̄ ni tali tēptatione mixti per delectationē siue consensū. quia tūc temptatus in aliqꝺ cooperatur tēptanti

Ulterius ꝓcta thomā dyabolus potest īprimere vni ymaginatiuā dupliciter. vtpote aliꝝ sensibilia exteriꝰ representando et ipām vni ymaginatiuā intus turbādo ac alterando. Ideo sēm modū quo īprimit in nos. temptare nos dicit. Hec tamē īpressio non habet rationē peccati aīe non sit in appetitu sed in apprehensione dissipat. est tamē tendēs in culpā quantū est de intentione temptantis. Hoc quoqꝝ pensandū. quia ut thomas adūertit motus cōcupiscibilis potest dupliciter in nobis insurgere. Primo ex qualitate corꝝ. sicut corpe calefacto insurgit motꝰ libidinis absqꝝ aliqua ymaginatione. Et iste motꝰ est pure naturalis. nec rationē pcti habens. Et huic motui potest dyabolus ex sua potestate in nobis causare. nisi diuina cohibeat virtute. Secundo ex apprehensione alicuiꝰ delectabilis. et ex parte illa appetitꝰ habet aliqꝝ libertatē in hominē sēm qꝺ potest obedire īperio rationis. sicqꝝ in cōcupiscibili potest esse peccatū sed hūc motū dyabolus extorquere non potest

Hec dicta sint ꝓ pleno huius passꝰ intellectu quia materia practica est et salubris

Ad vero sicut nōnulli errauerūt dicendo īteriores temptationes ad viam inclinātes esse a deo. sic alii. vt pelagiana hereticā erabāt dicētes opa īteriora esse a nobis ipis. Ita qꝝ sine gra posset homo esse virtuosus et deo acceptus ac vitam promereri eternā dicebāt eam a deo habemꝰ qꝝ sumꝰ. a nobis ipis qꝝ nisi sumꝰ. Cui hos subdit aplus nobis. Omne datū optimū. et omne donū pfectū. desursū est descendens a patre luminū. Certū est eaꝝ apud plos. Omne quod altra deū est. a deo fluxisse mediate vel īmediate ar aristo. le protestante. Ab hoc ente oīb⁹ cōcreatū est esse et vnū. Atqꝝ actore liberi de musis. Omnib⁹ musa primaria plus influit qm̄ quecūqꝝ musa secūda. Verūtamen alii dicūt sancti theologi virtutes et actiones me

ritorias esse a deo. q̄z plū. quia plū a
speruīt hominē naturali plūte et pro
pria racione posse virtutes acquire
et felicitate mereri. Quod quāuis
verū sit aliquomodo de virtutib⁹ na
turalib⁹ politicis et beatitudine natu
rali, theologi tamē affirmāt hominē
qui ad supnaturalē beatitudinē est
creatus, indigere gratia gratū facien
te, virtutib⁹ q̄z infusis supnaturalib⁹
ac theologicis, et insuper actuali mo
tione spūs sancti in omni meritorio
actu, vt sic media correspondeāt
fini. Quāuis itaq̄ per datū optimū. possint naturalia dona supma
in intellectualibus creaturis, vt sunt
memoria intellectus voluntas. In qui
bus super gloriosissime trinitatis ymago relucet in homine, per donū ve
ro īperfectū dona supnaturalia gra
tuita et infusa, ac meritoria opera.
que omnia immediate descendūt. cui
santur dependent a deo. Possūt tamē
per datū optimū intelligi bona supna
turalia et infusa gratie gratis date
bonis ac malis cōia. vt sunt gratia pro
phetie. genera linguarū. sermo sapi
entie, sermo scientie &c. de quib⁹ cor
inthijs scribit paulus apls. Per dona
vero perfecta dona gratie gratum fa
cientia, virtutes infuse dona et fructus
spūs. ac beatitudines vite. Philo
mīs oīa q̄ ostīm intelligi pūt per da
ta optima. Et per dona perfecta in
telligenda erūt dona gloriē, dotes
aie et corpis glorificati. et quicq̄d
ad celestis beatitudinis plenitudinē
spectat. que vere est status omnibo
noz̄ aggregatione perfecta. De
quib⁹ ysaias et paulus fatent.
Paulus non vidit. nec auris audiuit.
nec in cor hoīs ascenderūt. que p̄parā
uit deus diligentib⁹ se. Dicto p̄ p̄z
luminis intellectus potest pater eternus.
A quo lumē sibi coeternū, unigenitus filius
eius īvariabilit oritur. A patre quo
q̄z et filio tanqm ab vno fonte ac eter
nali principio oritur spūs sanctus, patri
filioq̄z equalis. nec tamen filio et spūs
sancto sunt duo lumina. imo tota sup
dignissima supessentialis et īcompre
hensibilis trinitas vnū est lumē, sicut
et vna ceitas. Ideo pater eternus dici
tur pater luminis, quia et īcreati
lumīb⁹. et oīb⁹ lucis create existit prin
cipium. Paulus in hoc loco per patrē
luminis intelligit deus trinitas, vni
uersoz̄ creator. cui cotidie dicimus.
Pater noster qui es in celis. De quo de
uteronomij 32°. habetur. Nōne ipse est pa
ter tuus qui possedit te. De quo et ysa
ie 63°. asseritur. Et nunc pater mr es
tu. nos vero lutū. Cui et helias ro 32°.
loquitur. Pater mr ne desinas ab
homine iniquitatis qui addit super
peccata sua blasphemiā. Dem huic
verbo apli iacobi consonat illud tobie
3°. Non potest homo accipe quicqm.
nisi fuerit ei datū de celo. Et hoc quod
loquit paulus. Quid habes quod
non accepisti. Apud quē non est trās
mutatio. Cui oī modo immutabilitas que est plena īmortalitate co
petit deo, cui sit purus actus. in quo
nec est potentia īmixtus, nec differē
tia contrahens neq̄z materia usq̄z
contractus. vt in methaphisica sua sapi
entissime docet philosophus. Et proclus
platonicus in elementatione sua theo
logica subtilissime probat. Unde nu
lachie 3°. contestatur. Ego dns, et nō
mutor. Quod balaam quoq̄z mīoz

zp. astruit loquēs. Non est deus qui hō
vt mentiatur. nec ut filius hoīs ut mu-
tetur. Et sicut continentia variabi-
lia. corporalia invariabiliterq; intel-
ligit. Ita vt īmutabilis permanēs. oīa
operatur sicut ait boecius. Q qui p-
petua mūdū ratione gubnās. Temp9
ab eo ire iubes. stabilisq; manēs d
das cūcta moueri. Quod et primo thy-
mothei dixerunt plato. Peter qđ io-
hānes quinto asserit veritas. Pater
meus usq; modo operat. et ego operor
Nec vicissitudinis obūbratio. v alie-
nus successionis obscuratio. Quia in
supersimplicissimo deo sūt premi9 idē
essentia. potestas et actio seu esse posse
et agere. et ipē vnico simplicissimo et
eterno actu intelligit et vult ac disponit
vniuersa et singula insepō. Vnde et eiq
mensura exstat eternitas. que est īter-
minabilis vite. tota simul perfecta pos-
sessio. Voluntarie nos genuit verbo ve-
ritatis. H multipliciter potest exponi.
Primo. q pater per vnigenitū suū nos
condidit. Juxē illud iohānis primo. O-
mia per ipm facta sūt. Vnde aplus
Ex ipso mē et per ipm. et in ipo sunt
omnia. Generatio autē inscripturis
interdū pro creatione accipit. ut ge-
nesis 2o. quo legitur. Iste sunt gene-
rationes celi et terre in die quando
create sunt. Secūdo q deus trinitas.
spiritualit regenerauit nos. v. ab er-
roribus et peccatis. ad esse gre. ac vi-
tutū. deduxit nos. verbo veritatis. hoc
est per doctrinā euāgelice predica-
tionis. quod fecit per xpi discipulos.
quēadmodū paulus scribit corinthijs
In xpo per euāgeliū ego vos genui
Itq; ad galathas. Filioli mei quos
iterū parturio. donec formetur xp̄s
in vobis. Tertio q deo per sacramētū
baptismi sub debita forma verborū.
spiritaliter nos regenerauit. Accedit
equidē verbū ad elementū. et fit sacra-
mentū. Hinc iohānes 3o. fertur. Si
quis renatus fuerit ex aqua et spū
sancto. non potest introire in regnū
dei. Ad ephes quoq; quinto asserit
Christus dilexit ecclesiam. mūdans
illam lauacro. in verbo vite. Denuo
cū sacramentū penitēcie. sit secūda
post naufragiū tabula. regenera-
cio ista fit cūcta cotidie in penitēcie
sacramēto. Et qm xpūs verbū patris
veritatis. instituit sacramenta euange
lice legis intelligi pt. q pater verbo
veritatis. v. per verbū suū eternū et
macrū. qđ est veritas ipa. prefatis
nos modis regenerauit. Nec aliter
fecit deus voluntarie. non coacte. ac
necessitate nature. sicut per ozee tes-
tatur. Diligam eos spōtanee. Et
teste aplo ad eph̄s. primo. Deus ope-
ratur oīa secūm consiliū voluta-
tis sue. Per qđ destruitur error q
rūdam philosophorū et hereticorū. qui as-
seruerunt processionē creaturarū
a creatore esse naturalē emana-
tionē ac emanationē. non libera-
tionē. Contēptos eōs plato ait in primo
thimei. Optimus erat deus. Procul ab
optimo. longe relegata est omnis in
uidia. Voluit ergo deus. omnia sue
bonitatis aut beatitudinis esse par-
ticipia. quāquidē dei voluntatē si
quis rerū principiū dixerit. recte
eū putare cōsentiam. Sic ergo pa-
nos genuit. Vt simus quasi quedā
creature eius. v. mē corporalesq; spū
sue creaturas habeamus primatū.
quibus non solū per dona gratie.

ꝑmo et per dona nature preferim².
Propter quod genes 2°. habet²
Dixit deus faciamꝰ hoiem ad ymagi
et similitudinē nrām. et preest pisci-
bus maris et volatilibus celi. et bestijs ter-
re. vniuersęq creature. Deuteronomij quoq 2°. scriptū est. Solem et
lunā et omnia astra creauit deꝰ mi-
nisteriū omnibus gentibus. Dona per
gratiā xp̄i ceteris omnibus mundi
hoibus incomparabiliter preferūt. cū sit
adoptiuꝰ filij dei. et eius heredes. et
xp̄i membra. ac coheredes. et xp̄i sole
sunt in statu salutis. ceteri omes in
statu damnationis sunt. q; membra filij
ac ministri diaboli. Preterea quod in
deuteronomio loquit² moyses de excel-
lentia ꝑfectionis. ad deū tunc
ꝑtinentis dicendo. Non est alia natio
tam grandis. Itemq. que est gens
una in terra sic inclinata. q; Cum
multo predarius dicit poteſt de ꝑfecta
veraq² xp̄iano. De quo p̄cepit ap
postolorū testat². Vos genus electū. re-
gale sacerdotiū. gens sancta. ꝑfectionis ac
quisitionis. Sed proh dolor. homo
cū in honore esset non intellexit. et inf-
ti xp̄ianorū gentilibus. deterius viuit
Postremo vero eo qd' hic dicit². Ut
simus primū aliqd' creature eius. Illa
lia gignet. vt simus primatę creatura
rū eius. Primatus nāq; frugū et
animalium. iussit lex dño offerri. et opti
ma quęq in frugibus ac animantibus. Ita
et deus verbo veritatis nos genuit.
ut inter omnes homines simus optimi
ꝑfectionis eius. Satis sit tibi mei dilectis-
sime. et notū vobis est. Omnia que
scribo esse verissima quia fratres apl̄os
primatus accepisse spūs sancti. Ve-
rūtamen non sufficiat vobis hoc sape

Ideo subditur. Sit autē omnis homo
velox ad audiendū verba salutis
Beati enim qui audiūt verbū dei
et custodiūt illud. Et qui ex deo est.
verba dei audit. Idcirco ecclē. 5°. dici-
tur. Auris bona oī omni conatui sa-
pientiam audiet sapiens. Tardus autē
ad loquendū. q; hoc sapientię signū
est. eo q; salomone testante. testante.
in multiloquio non deest peccatū.
Hinc proverbiorū 2q°. monuit². Totū
spiritū suū profert stultus. sapiens
differt et reseruat in posterū. Et
denuo. Vidisti aliquē velocē ad lo-
quendū stultitiā magis sperāda est.
q; illius correctio. Ecclesiastici quoq;
viceſimo legitur. Cum multis vtitur
verbis. ledit animā suā. Verūptamen
in omnibus istis. necessaria valde est dis-
cretio. Vt sit homo quantū¹ est. velox
ad audiendū. et tardus ad loquendū.
q' tamen ad minores ac subditos et
indoctos potissime ꝑtinet. Fidelo
rum quoq causa rationabili exigente. sit
homo velox ad loquendū. presertim q
presest. dū fraterna correctio. aut usi-
tata correctio sunt delinquentibus impen
dende. dū eadem proximus indiget in
formatione aut reuocatione a culpa
rum periculis quibus ꝑpetuat. Ideo
salomon dixit. Tempus loquendi. et tē-
pus tacendi. Iterq; eccl². viceſimo dicit².
Est tacens qui inuenitur sapiens. Est
autē tacens non habens sensum loquele
Et est tacens sciens tempus aptū. Ho-
mo sapiens tacebit vsq; ad tempus. Ste-
rilis et imprudens non seruabit tem-
pus. Sic et minores ac subditi et in-
docti dū ex ignorantia periculū sibi
vident imminere. mox seniores. sapien-
tiores et superiores suos. debent in

terrogare. et eos aũ omni reuerẽcia
ac auditate audire. uxta illud eccl.
6.to In medio presbiterorũ prudentiũ
sta. et sapiẽ illorũ ex corde cõiungere
Hinc alibi dicit Non te pretereat narratio seniorũ Demq; qñ sa
lubre est verba salutis audire. tam
periculosũ est audire verba vana
fabulia. detractoria et ĩiqua quemẽ
tem mandãt audientib. si ea libẽter
audierit aut eis consenserit sic tali
bus ergo verbis auertat2 auditũ
si fieri potest atq; ad mũdi ea ratiõ
detestetur Ideo ait scriptura Sepi au
res tuas spinis. et noli audire lin
guã nequã Phetã quoq; loquit ẽ
deo Narrauerũt michi ĩiqui fabu
lationes. sed nõ ut lex tua. Cum hunc
loquũ loquitur beda Cum sapientiã
diligit: primo postulet eam a deo. de
inde magisterũ veritatis humiliter au
diat. et inter agendũ suã cautissime
cohercent linguã, Tunc enĩ veritas
auditur qñ predicat. Hinc pictagoricã naturalis sãe magisterio prudẽ
tes auditores suos per quinquennium tã
serũt silere et post modũ loqui et
docere permiserũt Unde et thẽmas
pythia. bene instructa adolescẽtes virtu
des sectantes. modestiam tenere mentis.
inter primas virtutũ studia computat
Uouũ est iquiens vivo aĩ portuerit ingrũ ab adolescẽtia sua. sedebit
solitarius et tacebit Inq; per pdicta
reprehendũtur. qui ad fabulandũ ad
docendũ. ad prediandũ sunt promti. aũ nondũ sunt in virtutib; exercitati. nondũ sufficiẽter edocti. nondũ
a vanitatũ viciis expurgati Verũ
tamen aũ ex officio mãdat docendi
aut prediandi necessitas. studeat se
ad extendũ hos actus exhibere pro
ximũ. in virtutib; et sapiẽcia profi
ciendo cotidie. et interim. quod per
fectũ fieri nequit per alios pro
ximos faciat Sit quoq; omnib; hõ
et tardus ad ira Ira est appetitus vi
dicte inter illas tumoriã Et ista est du
plex. Una que ratione preuenit et ex
cedit. que dicitur ira per viam. q3
ratione non regitur nec secũdm ordi
nẽ uirtutis tendit in vltionẽ. Ad hanc
sic tardi esse debem9. ut eã nũquã
admittam9. vel si ortã experti fuerit
per rationis censurã. mansuetudi
nisq; virtute frenet2 et extinguat2.
vel saltem sic cohibeatur. p ne per
aut signa erũpat neq; per inhonestos apparatus prodatur. sicq; paula
tim suffocetur in semetipsa Alia est
ira per zelũ que ratione sequẽs spõ
te assumitur. ut actus virtutis robus
tius exerceatur et ista est bona. qua
per eam secũdm rationis iudiciũ fit vi
dicta. non tamẽ est passim atq; fra
liter admittenda. q3 et ipa ratione
aliqliter turbat. secũdm gregoriũ. ide
o ad eam tardi esse debem9. et tunc
eam assumere. qñ aliter actus iusti
cie tam cõuenienter exerceri nõ valet.
vt si quis durus incorribilisq; existat
Et hec ira sunt in xpõ uxta illud
marci 3.o Contristatus est ihs super
excitate cordis eorũ circũspiciens eos
cũ ira. Hinc loquit2 beda Tardos
ad irã nos esse precepit. ut nõ ob
quaslibet causas serenitatẽ mentis cor
dis ac vultus in asperitatẽ vertam9.
sed certa existente ratione. verbi grã.
Si aliter corrigi proximos nequit
eos qui nobis cõmissi sunt nõ posse
cõspiciam9 serenitatẽ verbi. aut districte

tionē iudicij ergo eos exhibeam⁹. manē-
te tñ qūtū humana natura patitur sta-
tu nīe mentis sereno. Hic plmeos sa-
muel dauid⁹ et petrus. tardi fuerūt ad
iram. qui tamē peccātes gladio peri-
merūt aut verbo. Hic et moyses cū es-
set vir mitissim⁹ exuit a pharaone
iratus minis cōminat⁹ ei penā quā
et opē ꝓpetrauit. qui ecā vitulū au-
rei adorātores districte punuit. Hīc
teste gregorio. Ira non debet racionē
sibi dñā precedere. sed tanqm ancilla
sequi. Dorso. ira per vicia. duplica-
ter fit mortalis. Primo ꝓpter cōmoti-
onis īmoderātiam. minus īmodera-
tam. racionē pensus offuscātem. Se-
cūdum ꝓpter vlaonis excessū. vt si qs
pro illata sibi iuria exercere cupiat
sine exercerat vlaonē tam grandē
vt directe contraviet² iustitie. Denq;
iram scīptura valde vituperat et con-
dēpnat. stultitiā vocat. et iracūdum
stulto assīlat. Aut nāq; saluator ma-
thei v. Omnis qui irascitur fratri
suo reus erit iudicio. Prouerbiorū
quoq; 28°. habetur. Spiritū ad iras-
cendū frustrā qui poterit sustinere.
Et iterū salomon loquit². Fex sīb ve-
lox ad irascendū. qm̄ ira m sinu stul-
ti requiescat. Et ꝑb job. 5to asserit². Ira
vīū stultū interficit iracūdia. Hyme aut
hieronim⁹. Quid iracūdo furor su-
us confert. quē semissīb exagitat si-
mulis. sicq; ab omni mēte cōsilio a-
lienat. ut dū irascit². insanire ar-
bitretur. Item. Ideo abbas agathyo dixit.
Iracūdus homo etiā si mortuos sus-
citet. deo non placet. Imo qī non
ira sit ira. pandit gregorius dicēs.
Per ira dñā ustitia vel miquit². gratia
inter socialis amittitur. māsuetudo
aufertur. lux veritatis repellit². Hīc
iacobus subdit. Ira enī viri ustitiā
dei non operatur. Sobrie enī loquit²
sanctus iste apls. Si quidē mimus di-
at et mans significat. vt sit sensus
Ira enī viri. idest ira per viciū ei
actus boīs. ustitiā dei. i. opus vere
ustū et deo acceptū non operat². sed
opus deo displicēs. atq; dānabi-
le finat. quia ab racionis tramite
abduxit. et contra ustitiā agit.
Iracūdo quippe bonū et ustū vide-
tur quicquid ab ira suggerit². Atq;
ut ait gregorius. Mentis furore ebrie
quicquid recte diat² puersū videt².
Et rursus per ira mquit sapiēcia
ꝑdita. vt quid. quo vel ordine. qd
agendū sit nescīatur. Hinc job 36.
iubetur. Non te ira superet ut ali-
quē oppримas. Et prouībiorū 21°.
legitur. Ira non habet misericordiā.
nec crūpens furor et impetū cōtra-
ri spūs ferre quis potest. Irascam
ergo ꝓpriis viciis. et ea vlasciamur
discrete in nobis. Irascere tibi. qz
ad iram irrationabilit² motus ex.
et cessa irasci. Et maxīe qui vel ex
usu maligno. aut ex naturali dispo-
sitione. ad ira prodiues sūt. cont².
ira ingiter debent pugnare et ꝓ
eius extirpatione studere ac deū
infatigabilit² deprecari. Inuertu-
mus ergo quid apt saluator. Omnis
qui irascitur fratri suo. et dixerit
fatue. et dixerit a me. qz mitis sū
et humilis corde. Simplices equidē ad ira
sunt promotes. humiles vero mitescūt
et placentes consistūt. Denq; si ira
subito erūpit. nequaq; ꝑsequeret i cor-
de. ut ecā 28°. dicitur. Homo hoīs ser-
uat ira. et a deo querit medelā. q
quis exorabit pro delictis illius. In-

Insuper locus iste eam de ira per-
zelū potest exponi. qm̄ et si ira hec
cōmendetur. tamen per eā mōdicis
aut vlasteris a diuine perfectionis
trāquillitate et sūmi mōdi sere-
nitate excūbit. Aptū est enī de deo
sapie xpo. Tu dinator dñe ai tranql
litate mōdicis. Unde hieremie vii. le-
gitur. Numquid me ad iracundiam pro-
uocant dicit dñs. nonne semetipsos in confusione vultus sui. Hinc as-
seritur beda. Iudex homo qui amis-
sa mētis mentis trāquillitate audit
delinquentem. eam si iuste iudicet iu-
stam tamē diuini examinis in qua p-
turbatio cadere nequit punitur no
valet. Propter quod abiectis omnī
immūditiam z penitendo seu pmuen-
do. de vobis expellite carnalia et spi-
ritualia vitia cōsuetu. quēadmodū se-
cūda oratiōi septimo monet aplūs.
Mundemus nos ab omni inquinamē-
to carnis et spūs. plectes sanctifica-
tionē in timore dei: Et habitudinem
malitie grauiora faciamus. vt que
ex consuetudine prauā. ex deliberā-
to ppōsito. ex primaeua intentione nas-
cūtur. In māsuetudine susapite. z mā
suete audite et pacēter audite. fir-
miterq; tenete. Insitū verbū z euā-
gelice legis doctrinā vobis a predica-
toribus insinuatū. impressam. infusā
Naturitus enī sapie seu verbū sa-
lutaris doctrine. non nisi mansuetu
et trāquilla mente capit. a quo
salubri susceptione impedit ira. Ideo
eam. Jo. docet. Esto māsueto ad au-
diendū verbū dei. vt intelligas. Ira
ut cōiter dicitur. Ira impedit animū.
ne possit cernere verū. Mansuetu-
do aūt est quedā tractabilitas mētis
eam disponēs ad susceptionē verbi salu-
tis. quēadmodū tractabilitas cere dis-
positio est ad impressionē sigilli: Quod
potest saluare animas vras. Iam v
bū dei instruit hoiem de necessarijs
ad salutē Et ita instrumētalit seu dis
positiue saluare dicitur hoiem si obser-
uetur et impleatur. Ideo dictū est. Bea
ti qui audiūt verbū dei. et custodiūt
illud. Et ps. Lucerna mea dicit pedibus
meis verbū tuū dñe. et lumen semi
meis. Sapie quoq; xvi. fertur. Non
natiuitas fructus pascit hoies. sed ver-
tuus eos qui in te credūt seruant.

Cū omni ergo reuerētia ac dili
gentia audiat subditi verbū dei a su
pioribus suis ac sapientioribus. Ps. autē
purgatio mentis necessaria extat. q
oportet primis a malo recedere. atq;
vt sapiēte primo habet. In malauolā
aiam non introibit sapia. nec habita
bit in corpore subdito peccatis. Itaq;
puritas mētis est maxīe appetenda. in
giter exquirēda. diligētissime seruā
da. qz ut ait saluator matthei quinto.
Beati mūdo corde. qm̄ ipi deū videbūt.
Proinde quoq; xxiio. monuit. Qui
diligit corde mūdiciā. habebit amicū
regem. Ideo ai ps. necessariter ore-
mus. Cor mundum crea in me deus. &c.

Eluadatio residui huius primi ca.
Articulus terciis.

Iam sanctus iacobus aplūs.
admonuit nos. vt omni i
mūditia atq; malicia era-
dicatis. et susapiamus in mansuetudi-
ne. insitū verbū dei. sed ne putem
nobis sufficere verbū dei audire. nī
subdit Estote aūt factores verbi et
non auditores tantū. Deest eloquū

preceptoꝝ dei et ecclesie. nonsolū au-
dite. sed et ope adꝫplete. Hic et paulꝰ
dissernit. Non auditores legis iustiꝫ sꝫ
ante deū. sꝫ factores legis iustificabūt.
Et ꝫplia. Intellectꝰ bonꝰ omnibꝰ facī
entibus eū. Hæc em̄ moralis or-
dinatur ad opus ꝫpter. qđ dixit pl̄us.
Quid est virtus. sciendum: nō sola iust
mus. sꝫ et ut bom effiamur. Et rur-
sus plus ethicoꝝ testatur. q̄ intenti
instructione morali. et eam nō exe-
quētes in ope. silēs sunt egris medi-
cis diligent̄ audientibꝰ. sed eoꝝ doc-
na nō obseruantibꝰ. Hic ergo estote
factores verbi. non auditores tantū.
fallentes vosmetipos. Quia qui so-
la audione ptenti sūt. serpos decapi-
unt. vel formalit̄ et directe. vt si putet
sibi ad salutē sufficere solā audire et
scē. vel communiter seu equalent̄ aut
materialit̄. sedꝫ qđ oīme qui peccat
se decapit. nec illud prouerbiorū. nec
Stultus alludit parū. Et rursus pro-
uerbiorū. xxvi. salomon loquit̄. Ima si
stulti recta in oculis eius. Hinc omnes
peccatis dicit̄ esse ignorās. q̄n errō-
ne/saltem ignauiam. Vnde et abbas
ait xpo. Hēt̄. Quō vnū potuit̄ de-
apit. sic erit vir superbus. et luxurioso
pbro daniel dixit: Quia si qs au-
ditor est verbi et non factor. huic cō-
parabitur viro ꝯsiderāti vultū nati
uitatis sue. i. faciē suā corporalē. in
qua natus est: in speculo. Considera-
uit em̄ se. i. dispoem vultus sui:
et abiit et statim oblitus est qualis
fuerit. i. distinctū sue dispositionis
notiaā mox amisit. nec pfectū sue
physionomie seruauit memoriā. Hu-
ius rei ro assignat̄. qr ymago in
speculo habet debile esse. et ītrinse-

/indicat

cum. quia lex euāgelica
est. lex suauitatis et gratie. Lex vet9.
fuit lex timoris et pene. Dicto se-
cundū augustinū. breuis differētia
euāgelij et legis. est amor et timor

nale ponus q̄m reale ut dicit̄. ideo
debile fuit ītpressionē q̄m modꝰ agē-
di sequit̄ modū essendi. Et qr debile
fuit ītpressionē in oculo. ex tali ītpres-
sione sequit̄ labilis in mēte cognitio.
Conformit̄. qui verbū dei audit nec
iplet. ītperfectā et informē habet eoꝝ
memoriā aut penitꝰ nullā: Cum aūt
pspexerit. i. perspicaciter considera-
uerit: In lege pfecta. seu ut alij legūt
: perfecta libertatis. i. ea que sanctū̄.
docent̄ et precipiūtur. In ea patiꝫ ī
euāgelio/ Demꝫ sine legunt̄ pfecta
sine pfecte. verius est sensus. Lex em̄
euāgelica respectu legis moysi ē
perfecta et excellētius multus sor-
titur. pro ut ī prologo supius dif-
fuse ostensū est. et ipā ceteras vni-
uersas ītperfectione superat legis.
Dicit̄ quoꝫ lex euāgelica. lex li-
bertatis perfecte. Primo. qa per
eā exoneramur ab obligatione ob-
seruādi veteres legis/ ꝫpter actuā
xv°. sanctissimꝰ apls ordīs prin-
ceps gloriosissimꝰ petrus ait. Cur
tēptatis deū impone ceruicē
discipulorū. qđ neqꝫ pres nri. neqꝫ
nos portare potuimꝰ. sed per gra-
iam dñi nri ihesu xpi credimus sal-
uari/ Et ad rōnos. xi°. loquit̄ paulꝰ
apls. Lex spūs vite in xpo ihesu li-
beravit me a lege peccati et mortis
Et rursus ad rōnos v°. dat̄ loquēs.
Iustitia dei manifes-
tata est. per fidem ihesu xpi. in o-
nes et super omnes qui credūt in
eū. Secundo. quia lex euāgelica
est. lex suauitatis et gratie/ Lex vet9.
fuit lex timoris et pene/ Dicto se-
cundū augustinū. breuis differētia
euāgelij et legis. est amor et timor

Lex quippe euāgelica dicit. lex amoris et gratie inquantū continet salutifera sacramēta grē contextua. Et qz in euangelio preclarissime describuntur amor et pactus dei ad homīes et beneficia ac promissa xpi. Induat ḡz lex ista ad sui obseruātiam. poenis p amorē et premij pollicitatione. qm̄ p terrorē et penarū cōminatione

Porro lex vetus. dicit. lex timoris. qz nec gram̄ gratiebat. et trāsgressoribus suis eā ipalem morte mox infligi precepit. et ita qi quadā coactione atq; formidine. ad sui obseruationem induxit. Per qd̄ adhibitos fertur. deamo fertur. Irritum quis faciens legem moysi. absq; vlla contradictione. duobus moritur. aut trib9 testibus. Lex aut euāgelica. tñ transgressoribus suis penitentiam offert. veniamq; promittit. Hinc dicit aplūs. Nichil ad perfectū adduxit lex. qua videlicet eius sacramēta non erāt grē contextua. Item 2a ad thimoth. 2. Non dedit nobis deus spm̄ timoris. sed spm̄ virtutis et dilectionis et sobrietatis Terno qz per euāgelicā legis obseruātiā liberam. ab omni iugo diaboli et seruitute peccati. quēadmodū actuū. xv. loquit paulus. Per ihesū remissio peccatorū vobis anūciatur. ab omnibus a quibus non potuistis in lege moysi iustificari. Quarto qz per euāgelicā legis ipletionē ad eternā felicitatē. in qua est celestis ac plena libertas. inducit perduam. qd̄ per mosayce legis nō obseruātiam non fiebat. Hinc virgenitq; pris ait iohis octauo. Si filius vos liberauit vere liberi eritis. Huic aut libertati non repugnat seruitus caritatis qua deo regnare seruire sit. Atq; ut deuotissima agnitio dixit. Summa igenuitas est. in qua xpi seruitq; approbatur. Ideo paulus deseruit. Vbi spūs dñi. ibi libertas. Itaq; qui in hac lege perspexerit. et permanserit in ea. fide et ope stabilis. qm̄ sola pseuerātia coronat. xpō dicente. Qui pseuerauerit usq; in finē. hic saluus erit. Non auditor oblitus sui factus. sed verba salutis oblitionem non tradens: sed factor operis. Idest exercitator operū que deo placuit. Hic beatus in facto suo erit. i. per opa sua beatitudinē obtinebit. sicut in euāgelio dñs contestat. Si vis intrare ad vitā. serua mandata. Et denuo. Si hec scitis. beati eritis si feceritis ea. Et rursum omnis arbor que nō facit fructū bonū. excidetur et in ignē mittetur

Preterea duplicat dicit homo dum̄ obliuisci verborū. Primo ea a sua memoria penitus amittendo. Sed ea non adimplendo. Iram̄ variabilis deus dicit. oblitos eorū quos iusto iudicio perire permittit. eo q; p modū obliuiscētis mentis illos se habent. Vnde in nouissimo ultimo dicit. Custodite ipetum obliuiscentes nri Postea aplūs iacobus docuit non sufficere ad salutē verba dei audire. sed oportere ea operibus exercere. nūc ostendit nec hoc sufficere nisi et pcepta locutionis intentur Hinc subdit. Si quis aut putat se religiosū esse. Idest verū xpiani fidei professorē. ac latine seruatorē atq; deuotū. Non refrenans linguā suā. Multiloquio. mendacio. ac ceteris verbis prohibitis. Sed seducens cor suū. Idest. a recto salutis itinere illud auertēs. et per inanis odia. negligentiam. errores et vitia. sep

sū fallens atq; obtenebrās. quēadmo-
dū dīs per ozee aīt/ Effraym q̄si co-
lūba seducta non habēs cor. Hui⁹ va-
na est religio. r. frustra xp̄iānū se esse
fatetur. nec est in eo veraīt latria si-
ue deuocio. sed ficte aut apparēt' dū-
taxat/ De talibus fertur ozee vnus. Vē-
tū seminabūt et turbinē metent. Cū
ergo illa sit vana religio. docet que
sit vera religio: Religio mūda et im-
maculata. r. mūis et ozīb⁹ sincera. co-
ram deo et hoīb⁹ approbata īsepā et
in suis opib⁹ pura: Apud deū et pa-
trē. Idest coīā deo. qui est omn̄ deus
et pater. vel coīā deo filio. et patre
eterno. qui aī spū sc̄o sunt vn⁹ om̄
deus. vn⁹ creator et vn⁹ finis: Hec
est visitare pupillos et viduas ī tri-
bulatione eoz̄. Idest opa misericor-
die proximis īpartire p̄sertī mi-
serabilib⁹ p̄sonis. hūano solacio desti-
tutis. vt sunt pupilli et orphani. vi-
due et peregrini. oppressi. tēptati. in-
firmi. captiui. mendici. pauperes q;
domestici. subuenire. et eos corpali-
ter visitare ac t'c'solari. Beati enī
misericordes. q̄m ipsi misericordiā con-
sequētur/ Et xp̄us in die iudicij dicet.
Quod vni ex mīnis meis fecistis. mi
fecistis. Hinc cāt⁹ vir⁹ dicit: Fron desi-
plozātib⁹ in cōsolatione. et non te pi-
geat visitare infirmū. ex his enī in
dilectione firmū aberis. Job quoq; Vi-
sitans spēm tuam non peccabis. r.
proximos et egenos. qui cuiusdē fidei
tecū sunt spēci/ De quibus loquitur
ysaias. Frange esurienti panē tuū.
et egenos vagosq; in domū tuā.
Cū videris nudū operi eū/ Et īma-
culatū se custodire ab hoc seculo. r. va-
nitatē et īpietatē/ mūdanorū ho-
/atq; illicitas voluptates

p

mniū deuitare. Juxē illud ad rōnob⁹ xpi?
Nolite cōformari huic seculo. sz reno-
uamīni in nouitate sensus vr̄i. Vñ alibi
ait ap̄l's. Eram vtūtur hoc mūdo. sint
tanq; non vtentes. Nam ut idē ait a-
postolus. Omne q̄d est in mūdo. cō-
cupiscētia carnis est et cōcupiscētia
oculoz̄. et superbia vite. Circa p̄hi-
bita querēda sūt aliqua. Primo
q̄d sit religio. et de actib⁹ eo⁹ qui ea-
am sunt veri religiosi/ Deinde de
reprehensione lingue. p̄sertim quā-
tū ad claustrales. Postremo q̄d sit-
se īmaculatū ab hoc seculo custodi-
re/ De horū primo dicat hoc loco alib⁹
Religiosus idem designat q̄d reli-
gatus. Sed religatio illa p̄t atten-
di tripliciter. Primo penes obser-
uationē p̄ceptoz̄ articuloz̄q;
fidei sicq; oīs veraīt xp̄iam sunt
religiosi/ Secūdo penes observatio-
nem euāgeliorū cōsiliorū. et sic
claustrales religiosi vocāntur/ Tertio
penes custodiā oīb⁹. et sic qui lin-
guā suā ab illicitis cohibet verbis
dicitur ap̄ce religiosus. Verū de
ista materia multo plenius scribit tho-
mas in secūda 2ę dicendo. Religio
dicitur a relegēdo. q̄m que ad diui-
nū p̄tinet cultū. sepe sūt relegenda
ac reuoluēda. Juxē illud cāt⁹ 3⁹. Et
p̄cepit tibi deus illa cogita semp

Vel sic religio a reeligēdo. quoma
quomā deū quē peccando amisim⁹.
et ad vana ꝑtulim⁹. per cā pentē-
tes reeligim⁹. Vel a religādo. q; ab
exteriorib⁹ et carnalib⁹ hoīez sepat.
ac deo cōiungit/ Itaq; religio est vir-
tus moralis. que alio nōe latria ap-
pellatur. per quā deo debitū cerimo-
niāq; impēdim⁹. nec est theologica

virtus. ꝛ pars subiectiua ustutie aream actiones īmediate versans. habetq; alios actus interiores. vt fuit deuotio interna oratio. Et quosdā actus exteriores ut sunt. deo genua flectē. sacrificare. dona īmolare. vota quoq; orō psalmodia. laudare deū. predicare verbū salutis. sunt actus religionis directe et elicitiue. quia ab ea eliciuntur. ¶ Actus vero quarundam virtutū. religione iferiorū. quibus religio īperat. dicūtur actus eius īperatiue. quia īperat eos. sicq; prefata misericordie opera religioni attribuūtur. que tamē a pietate seu misericordia eliciūtur. ¶ Dzeterea refrenatio lingue ad omnem timet xpiana. ut in euāgelio xpūs testatur. De omni verbo otioso quod locuti fuerīt homines. reddēt de eo rationē in die iudicij. Itemq; Ex ore tuo iustifice tuberis. et ex ore tuo condēpnaberis. Et iterū. Ex ore procedūt de ore tuo cōminuāt homines. Demq; quū necessaria sit omīb hominū refrenatio lingue. constat ex eo. qđ ait iudex iustissimus matthei v^to. Ex tu dixerit fratri suo racha. reus erit cōsilio. qui autem dixerit fatue. reus erit gehēne ignis. Interea quia claustrales. anthonomatice. religiosi dicūtur. vtpote deo in holocaustū oblati. eiusq; cultui totaliter mācipati. hinc ad eos refrenatio lingue potissime timet. ꝑpter quod sancti patres. inter regulares observatiāes. observationē silentij. vnā de principalib; post substantialia statuerūt. et eius fractionē peralpe pubāt. ꝓdamnatione ac disciplina vindictam seu correctionē precepit. Hinc omis oratio intelligibilē ex se habēs sensū. sine lectione prolata. nisi necessitas sit excusans. est silentij fractio. vt si dicatur quis est iste. Attendant hec religiosi remissi īmoderati. leues īcustoditi. et garruli. attendāt qū sit vana eorū qua pretendūt religio. Seduxit qđ ait p^ta. Vnius linguosus non dirigetur in terra. Et qđ rursus ait scīptura. Verūquid vir verbosus iustificabit. ymo iuxta scīptura verba sapientis. statera ponderabūtur. Non ergo verbis pessimus. quia odibilis est. qui procax est ad loquendū. Hinc eccl^tes v^to dicitur. Ne temere quid loquaris. neq; cor tuū sit velox ad proferendū sermonē coram deo. deus enī in celo. et tu super terrā. ideo sint pauci sermones tui. In multis nāq; sermonib9 īuenitur stultitia. ¶ Verūtamen circa hoc queritur. Quomodo in verbis sit pausatus obseruāda. cū in actib9 aplōr legat. Paulū protraxisse sermonē usq; ad mediā noctē. et exhortatū discipulos multo sermone. Xp̄us quoq; in monte longū fecit sermonē. vtpz matthei v^to vi^o et vij^o. Ecclesia cā fiat orationes prolixas. cū tamen matthei vi^o dicat saluatoz. orantes nolite multū loqui. Et respōdendū. q scripture intentio est. vt non sine rationabili causa verba multiplicētur. ꝓpter periculū inadeuatē pausē. qđ in verbis multis sine gra vix euitetur. Christus vero nō prohibuit absolute uti multis verbis in oratione. cū et ipse passione instāte plura orasse legat. et luce 6° habet. q erat pernoctans in oratione. sed dixit. orātes nolite multū loqui. sicut ethnici faciūt putāt enī q in multiloquio suo exaudiantur. Circa 8^m. religiosi in observatione

silenaj ri gozosus. ¶ Cui enī austodit os suū. austodit ab angustijs aīaz suā. qui vero inōsideratus est ad loquendū sentiet mala. ¶ Postremo. ī manutatū se ab hoc seculo austodire est. ad nullā rem a creatā affia tozdinate. diuicias. delicias et honozes mūdi. ītuitu et amoze dei pūd pēdere. aut oīno relinquē. nec aliquid atra deum nisi in deo amare. Hoc est iniūctū deo ad precipit. seu vtile necessariū vel existit. ad complacendū. seruiendoq; deo. atq; ad obtinēdo bīficam fruitionē ipsius. ¶ Cū enī deus gloziosus et adozandus sit oīm finīb. et media inter exigēda finīb sint disponēda. certū est q nulla res a creata sit appetenda. amanda. seruāda. tractāda. aut quocūq; modo in vsu habenda. nisi secūdum q̄ expedit hoīm ad vitandū se deo atq; ad obtinēdū ipsius visionē felicē. seu ad seruiendū ei. et ad profitendū in cultu ac honozificētia ei. ¶ Quod totū ad religiosos maxīe spectat quos oportet esse huic seculo mortuos et soli deo viuētes. vt aī apl̄s dicere queant. Viuo autē iam non ego. viuit vero in me xp̄s. ¶ ¶ ¶

Exposicio secūdi capituli. Articulus quartus.

Dixit apl̄s in fine precedentis capli. opera inseruorde. vidnis et pupillis esse īpiēda. ac īpietates et vanitates mūdanas xp̄ianis vere religiosis seu deotis esse vitandas. nūc ostendit pauper non esse despiciendos sed potius honozandos. tanq̄m a deo electos et xp̄i membra atq; ministros. Itaq; ait: Fratres mei. nolite ī psonarū acceptione habere fidē dn̄i nr̄i ihesu xp̄i glozie. Credo verboū hui esse pt. Nolite habere fidē glozie dn̄i nr̄i ihesu xp̄i in acceptione psonarū. Hoc est. non credatis q̄ acceptēdo psonas. valeatis acquirē p̄mū glozie xp̄i. quia acceptio psonarū pēn̄ est ab adeptione felicitatis et glozie xp̄i impedies. Contrariat. n̄aq; acceptio ista iustitie. solis aūt iustis patū est regnū xp̄i. ¶ Vel iste est ordo verboū. Nolite habere fidem dn̄i nr̄i ihesu xp̄i. qui est rex glozie. dn̄oq; virtutū. inquātū est deus. Iux illud. Attollite portas principes vras. et introibit rex glozie. Quis est iste rex glozie. dn̄s virtutū ipe est rex glozie. Itaq; nolite habere fidem xp̄i in psonarū acceptione. Hoc est fidem xp̄i habēdo. non sit in nobis vitū acceptiones psonarū. ¶ Vel sic. Nolite putare vos vere esse fideles. habendo pēn̄ acceptiones psonarū. quia talis acceptio non stat ai fide formata. Ex quo patet. q̄ iacobꝰ loquit de huiōi acceptione. sed in q̄ est mortale pēn̄. ¶ Vtro acceptio psonarū est. q̄ aliquid alicui īpenditur seu cōfertur. qui ad illud extat idignꝰ. seu īproportionatꝰ et alteri digno subtrahitur aut negatur. Vt si prelatus aliquē promoueat ad canonicatū. non quia bonꝰ et virtuosus. sed quia cognatꝰ suus est. aut pecuniosus aut seruus. Litteratō autē et bono seu sufficiēti si deneget tale donū. ¶ Cū ergo sit duplex iustitia. vtpote. cōmutatiua que īter priuatas

vendicationibꝫ seruantur. Et distributiua. qua aliqua diuisis cōferūt. sēm mensurā dignitatis eoꝝ ad illa q̄ re gno psonarū usuiue distributiue contrariatꝫ. dū aliquid alicui exhibetur. non ꝓpter causā qua ad illud y doneus est. sed ītuitu siue psone aut cause. ex qua non est ad illud susapiendū condignus seu aptus. ¶ Etem si introierit in cōuentu vestrū. i. ora vobis cōgregatis seu ad vos admissus: vir aureū anulū habens. et i veste candida. i. pulchre ornatus atq; vestitus: Introierit aūt et pauper in sordido habitu. et mendosis in eū qui indutus est veste preclara et dixeritis ei. tu sede huc bene. i. pauper autē dicatis: tu sta ibi. aut sede sub scabello pedū meoꝝ. i. non iudicatis apud vosmetipsos. Idest temere. et sēm ꝓpriū placitū iudicatis. nec a deo. sz a ꝓpria aduentatione. tale iudicii summitis. iudicādo diuite pauperi preferendū. honore dignitate et loco. qa diues est. pauperem vero esse despicendū qm pauper est: Ideo subdit. Et facti estis iudices cogitationū iniquarū. Idest: cogitationibꝫ erroneis ac iniquis consensistis. easq; approbastis. Non em diues preferendus est pauperi ob suas diuitias. nec pauper ob sui inopiā est spernendus. ideo vitiosū est taliter iudicare ac facere. est contrariū iudicio diuino. sicut subiūgit: Audite fres mei dilectissimi. Nōne deus elegit pauperes in hoc mundo. Tales em deus gratiosius solet intuere et saluare. Juxta illud in ps. Tibi derelictꝰ est pauper. Et ysaie xlvo. Confitebor tibi dne. quia fractus es furiendo pauperi et

egeno in tribulatione sua. Hinc prima tertij primo loquit. apls. Videte vocationē vestrā fratres. quia non multi sapientes secm carnē. nō multi potentes. nō multi nobiles sūt inter vos. sed que stulta sūt mundi elegit deus. et infirma et cōtemptibilia et que non sūt. Ideo dicit gregorius. Hos elegit deus quos despicit mundus. Deus em naturaliter bonus et pius. specialē habet occasionē miserendi et succurrendi pauperibus miserabilibusq; ps̄onis. Ideo deuteronomii decimo. scptō est. Dns faciat iudicium pupillo et vidue. amatq; peregrinū. atq; in ps̄ns fiat iudicium turpiū patientibus. dicat dns: aduenas pupillū et viduā suscipite. Hinc in exordio siue predicationis. pauper spūtus. ad discipulatū sequi vocauit. qui et luce testatur. Beati pauperes qz vrm est regnū dei. Pauperibus nāq; ipsa cōmunitas cotidianū purgatorium invenit. Elegit itaq; deus pauperes. quos ab eterno elegit. et suo tpe per suam grām vocauit. vñ subditur: Diuites in fide. Non q̄ ante electionē et vocationē fuerit spūtaliter diuites in fide. sz ex sua electione et pietate. fecit eos spūtaliter opulentos per fidem et exteā grauarū caritatis fidei ānexa. Vere quippe diuitie sūt virtutes ac meritoria opa. Unde ꝓpria ad thimotij vltimo scribit apls. Diuitibus huius seculi cāpe diuites fieri in operibus bonis. Et qz tales electi sūt ad futuram beatitudinē predestinati. de eis subiūgitur. Et heredes regni q̄ repromisit deus diligentibꝫ se.

De quib9 ayt aplē. Sanct9 qm̄ diligē
tibus deū. omnia quo cooperātur in
bonū hmōi qui sc̄dm ꝓpositū vocati sūt
sancti. ¶ Quidā em̄ diligūt deū ad tē
pus. sed non pseuerāt in caritate fi
naliter. quos ostat predestinatos nō
esse. ¶ Hinc matthei v^to loquit^r xp̄s. Be
ati pauperes spū. qm̄ ipsoz̄ est reg
nū celoz̄. ¶ Pauperes ergo ꝓpter caritas
mata gr̄e ei9 collata. sunt honorāu
di. et mag̃e. q̄ frequēt^r a deo sūt e
lecti. ¶ Diuites vero ꝓpter suaz̄ abus9
diuiciaz̄. et cetera scelera sua. sunt
zelo iustic̄e despiendi. maḡtū sunt
tales. sicut de iusto fert^r in p̄b^is. Ad
mentulā deductus est in cōspectu ei9
maligni9: timētes aut̄ dm̄ glori
ficāt. Vnde et salomon loquit^r. Me
lioz est paup qui ambulat in sim
plicitate sua. qm̄ diues torqueb̄ la
bia sua. Et rursus. ¶ Preclius est
modicū cū timore dn̄i. qm̄ thesau
ri multi. ¶ Deterea subdit^r. ¶ Nōne di
uites per potenciā opprimūt vos.
et ipsi traḡūt vos ad iudicia. ¶ Idest
iudiciabus vos presentāt tanq̄z reos.
eo q̄ estis xp̄iani: ¶ Nōne ipsi blas
phemāt bonū nomē nominatū.
q̄d inuocatū est super vos. ¶ Idest
nome xp̄i. seu xp̄m quē negāt esse
verū messiam in lege promissū. ¶ Ho
mi primitiua ecclesia passim fecerūt
diuites infideles. tam iudei qm̄ gen
tiles. xp̄iānis. qui xp̄m cotidiē inuo
cabāt. et quē pro se iudicem exorabāt
Si tamen legem ꝓphetis regulē. ¶ Id
est dīnā a rege altissimo datā. regia
via incedēte. eo q̄ neq̄z ad dexteraz.
neq̄z ad sinistraz diuertat: nec aliq̄d
obliquitatis cōmittat. ¶ De qua ysa
ie xxx^mo tricesimo legitur. ¶ Hec via am
bulate in ea. et neq̄z ad dexteraz neq̄z
ad sinistraz. Atq̄z in p̄s^o. Lex dn̄i imma
culata. ¶ De qua prohibiorā vi^o. assen
tur. ¶ Lex lux est: Si inq̄z hanc legē
ꝓphetis. ¶ Idest perfecte ipletis: sc̄dm
scripturaz: ¶ Idest. prout in scripturis sanc
tis docetur et cōmendatur. ¶ Deinde e
xp̄mit legem istā in speciali. seu qui
tū ad mandatū ei9 precipuū post
primū ac summū legis ꝓceptū: ¶
Diliges ꝓximū tuū sicut teipsū.
¶ Idest spiritualit̄ desiderādo ei dona
gr̄e ac virtutū in via. donaq̄z gloie
in patria. p̄mo et cooperādo ei ad
ista pro posse. ceteraq̄z quoq̄z miseri
cordie opa. tam corpalia qm̄ spiri
tualia ei ip̄arciēdo pro vnib9 tem
pore opoztuno exigente racionabi
li causa: ¶ Deuteronomii q̄ dicit apl^us.
Non im dico diuites pauperibus nō
esse preferēdos. q̄ sint odiendi. aut
simpliciter contēpnendi. aī ex dīno
ꝓcepto sint diligēdi. sed eoz̄ dilec
tio ordinate est exhibēda eisdem. sal
uo ordine equitatis. vt nō deroget^r
iustic̄e in pauperū depressione. Si at
personas accipitis. ¶ Iuxta sensū pre
habitū: ¶ Peccatū operamī faciendo cō
tra ꝓceptū dei. ꝓpter q̄d subdit^r:
redarguti a lege quasi trās gressores
diuini ꝓcepti. ¶ Et im hec dictio q̄
dicat hic veritatē. non similitudinē
tantū. quēadmodū et iobis primo
Vidimus gloriā ei9. gloriā q̄ vnigeni
ti a p̄re. Istā quoq̄z psonarū accep
cōnē. in lege mosayca atq̄z euangelica
ꝓhibet^r. quoniā leuitica xix^o.
dn̄s ait. Iuste iudicabis. ne cōsideres
personā pauperis. neq̄z honorabis vul
tū potentis. ¶ Deutero^mii quoq̄z primo.
moyses ait. ꝓtiapibus ac iudicabis iusti.

audite illos, et quod iustū est iudicate, siue ad⁹ sit ille. siue peregrin⁹. nulla erit distinctio, ita paruū audietis ut magnū, nec accipietis cuiusq; psonā. xpūs ea ioānis vīs iubet. Solute audire sēm facē. sed iustū iudiciū iudicate. Hinc Job xxxi. Helyu contestatur. Non accipiā psonā viri. debemus ergo non psonas sed causas attendere. Circa predicta ut clarius intelligatur aliqua sūt querēda. Primo an psonarū acceptio sit peccatū mortale. Secūdo in quibus cōmittat. hoc vicium. Tertio an deo cōueniat personarū acceptio. Quantū ad primū videtur ex premissis iacobi verbis ceterisq; auctoritatibus allegatis. q; acceptio personarū sit mortale peccatū. Quod etiā aliūde probat. quia sicut illud est ex suo genere culpa mortalis. qđ est contra caritatē, ita et id qđ est contra iustitiā. sed personarū acceptio. directe contrauat distributiue iustitie. Veritatem videt oppositū. quia si diuite plus honorare q; paupere, est mortale petrū. omnes peccauimus. et in statu dānationis esse videremur. Quis enī non faciat hoc. Deb ponat pauperem ad mensā ut diuite. Quis saluet egenū ut loquatur. Ita hec videt albertus. Et si diues magis honoret qm pauper per respectū et promotiones ad ecclesiasticas dignitates. ad quas extat indignus. mortale est vicium: vt si diues. sapiā et virtutibus caret. ad ecclesiasticos promoueat honores. pauper vero abiiciatur. qui sapiā vita et moribus promotione tali est dignus. Hinc beda allegat augustinū dicentē. Si hanc distinctionem sedendi et standi de qua iacobus loquit. ad honores ecclesiasticos referamus. non est putandū leue esse peccatū. in psonarū acceptione habere fidem dñi nri ihu xpi. Deū emī ferat eligi diuite ad sedem honoris ecclesie. contepto paupe instructore et sanctiore. Quoniam pensandū q; ut in secunda. et asserit thom. Dignitas psone cōsiderari pt dupliciter. Primo simpliciter et in se. et ita qui sapientior virtuosiorq; consistit absolute est melior. Secūdo ad comparationē ad bonū cōe. et sic potest cōingere. vt qui absolute loquendo minus bonus est. vt pote minus virtuosus et doctus. sit bono cōi vtilior ratione potentie siue industrie aut alicuius huiusmodi. Cū igit. dispensationes spūalium ad cōes vtilitatē potissime ordinētur. idcirco interdū minus bonis melioribus preferūtur in talibus. absq; psonarū acceptione. Dicendū sēm iura. ad valorē electionis sufficiat eligere bonū atq; idoneū. nec oportet eligere meliorē sed⁹ forū iudiciale. aliās electio posset q̄libet semper calumpniari. Sed ad eligentis gratiam requiritur oportet eligere meliorem vel simpliciter. vel per cōparationē ad bonū cōe. Insup dicit albertus. q; si quis honoret diuite. magis qm pauperē ppter lucra et cōmoda ppria. que per hoc a diuite cōsequi prestolat. nec potest esse sine pcō. si pauper ppter suā paupertatē spernatur. et diues ei prehonoret. qz ex hoc pauper scandalizat. et dat ei occasio pusillanimitatis aut desperationis ex sua inopia. Dicendū ergo ad obiectiones. q; si diues pauperi ꝓponatur et prehonoret. nō

quia diues. sed ex alia rationabili ca. videlicet, quia virtuosior. aut qz in pte est constitutus, aut qz sapiencior, aut senior, utilior seu beneficencior, vel ut vitetur turbatio, non est psonarū acceptio nec pctm, sed cōmendabile opus. Si aūt ob solas diuitias fiat honor, et pauper qz pauper est, postponat. aut vilipendat virtuosū est, quātus ꝓpter actū modicitatē possit viciissim a mortali exaisari. Int̄dū quoq; videt sufficere, ut pauper mentaliter honoret. ¶ Ad secundum dicendū, qz psonarū acceptio, tam in corporalibus qm in spūalibus committit bōis. Imo aī bona spūalia sint corporalibus potiora, psonarū acceptio in eis tūto virtuosior cōprobat. quāto huiusmodi bona sunt dignriora. Amplius psonarū acceptio locū habet in exhibitione honoris. Itaq; deus altissimus sit premiū et sūmū honorabile cui debetur honor ratione sue virtutis et sanctitatis, sapientie et misericordie, beneficencie et dignationis, premenitatis ac dignitatis, atq; iudiciarie potestatis. Iconsiat. qz rationalis creatura tanto est honorabilior, quāto in his magis deo assimulat seu plus inde participat. Idcirco virtuosi et sapientes, sint honorandi. similit iudices et prelati, quātus itaq; senes quoq; et parentes. et homines vniuersi maiorū ad sup dignissime trinitatis ymaginē solitudinē qz creati. xpi sanguine liberati, ad supernaturalem beatitudinē ordinati, angelica custodia insigniti. et maxime. qz a verbo eterno, humana natura in vnitate psone est assumpta. Idcirco in omelia ayt gregorius. qz retinditur superbia nra que nescit in hoibus ꝑsiderare dignitatē nature, qua ad dei ymaginē facti sūt. ¶ Secundo deus sit diues sicut et potens dicente apło, diues est in omnes. et supponens qui inuocant eū. Inducitur qz diuites sint honorandi, secundum qd diuites. et per suas diuitias deo assimilant. Et rndendū. qz ut ayt augustinus. primo de ciuitate dei. Deus diues est. nō pecunia. sed opotentia. Itemq; diues est spiritali opulentia, videlicet perfectione. sanctitate. et beatitudine permanentia. Ideo homo, ꝓpter spiritales diuitias. scilicet grām ac virtutes honorandus existit. ¶ Ad extremo videndū. an do cōuenit psonarū acceptio. et videt qz ymo. qz quibusdā eodem modo disp positis, vni dat grām et accipit eā: alii vero relinquit. ymo frequenter grauiores puenit et conuertit saluat qz peiores. Ad hoc dicendū qz duplex est datio. vna est actus iustitie. qua aliqd alicui datur secundum dignitatē ac meritū eius. et circa illā attenditur acceptio psonarū. Alia est actus liberalitatis. qua alicui aliquid gratis confertur qd ei non debet. et talis est collatio beneficiorū dei qui nulli est obligatus. et circa hanc non est psonarū acceptio. qm vnusquisq; pt ꝓpria dare cui vult. et quantū vult nisi in casu tamen deus hoc maxime et irreprehensibiliter potest. ideo apud eū locū. non habet acceptio psonarū Juxta illud palipo. 2°. 19°. nō est apud deū deus nr iniquitas, nec psonarū acceptio. nec acceptio munerū. et in hoc ipm imitari debemus. ¶ Tertiodecimo ad hoc ꝓpter duas causas. dicitur apud deū non esse acceptio psonarū ¶ Prima qz nulli bonū velinquit irremuneratū, nec aliquē vere virtuosū refutat. Et hoc innuit princeps apłorū actuū decimo.

In veritate ī quecūq; loco inuenerī. qm nō
est psonarū acceptor deꝰ. sed ī oī
gente qui timet deū. et operat² iusti-
tiā. acceptus est illi ¶ Beatus est.
qz nullī qđ m se est facti. deꝰ de-
negat grām ¶ Unde ieremiꝰ
ait ¶ Quis est iste qui applicet cor
suū. ut approprinquet mihi ¶ Et job.
xxº. asseritur ¶ Si direxerit homo ad
deū cor suū. spīm illiꝰ et flatū ad se
traḣet ¶ Et quia hec duo ab hoībꝰ cōit
non seruātur. merito ad discernēdū
inter pfectionē diuine iustiē. et ī-
pfectionē fragilitatis humane apte sc-
quēter scīptura. q apud deū non est
psonarū acceptio ¶ Insup qm peri-
culosa sit psonarū acceptio. primo quod
nūqz peccatū mortale. declarat ia co-
bus aplūs subdens: ¶ Quicūqz autē
totū legem seruauerit .i. omissa legis
cerēmōiaꝝ dulce precepta ī pleuerit: offendat
aūt ī uno .i. post tanta iustitia tūs-
grediat². unū preceptū dei. siue ecclesie.
seu unū mortale patrāt. per
cōmissionē. que est cōtra preceptū ne-
gatiuū. vel omissionē. que est contra
preceptū affirmatiuū. ¶ Factus est oīm
reus ¶ Verbū hoc mirabile est valde
¶ Ex eo siquidē sequi videt². q qui diui-
tem pauperi prefert. aut furtū cōmit-
tit. .i. reus sit hereticē prauitatis. atqz
blasphemie. homicidij. adulterij. cetero
rūqz criminū. et q tanta erit dāpna-
tio eius qui unū solū cōmisit mor-
tale. sicut eiꝰ qui mille. ¶ Augustinus
ergo et beda exponūt dicendo. ¶ Qz qđ
plenitudo legis est caritas ¶ Ideo omnis
qui peccat. agit cōtra caritatē nec di-
catur quis peccare nisi cōtra caritatem
dei aut proximi operādo. aut negli
genter se habēdo. p̄sertim qz in caritate
precepta omnia ēcludūtur ¶ Reꝰ ergo
offendit in uno .i. contra caritatē agit.
siue omittit id ad qđ obligat² factꝰ
est omniū reus. qm agit contra cari-
tatē. in qua omnia pendent. tota
videlicet lex et phete ¶ Sed tamē solu
tio nō est difficilis plana. quia eī
qui in unū cōmittit mortale vio
lat caritatē. non tamē est reus
oīm mandatoꝝ que sūt contra cari
tatem ¶ Dicit albertꝰ exponit di
cendo. q in puncto duo cōsiderātur.
unū formale quod est a summo bono
auersio ¶ Aliud materiale. qđ est cō
uersio īordinata ad bonū cōmutabi
le et creatū ¶ Cū ergo oīa peccata
sint ab uno summo auersiua. ex pte
unius auersionis. et ex pte boni summi.
a quo auertūt. habent quandā con
nexionē et unitatē. itaqz qui offendit
in uno. dicitur oīm reus fieri. qz fit
reus in tali auersione a deo. per cuius
auersionē omnia patrāt habent formalit
ut sint patrāt. et quodāmodo unū per
cata sunt: quēadmodū uarta grego
rii. omnia precepta unū dicūt² in
radice caritatis ¶ Sed hīs obstat. qua
dam doctores concordit. quāuis vir
tutes cōnexe sint non tamē patrāt
Ii ergo sicut magr nycolaus de lyra
specialiter exponūt dicētes ¶ Qz of
fendēs in uno fit oīm reus. quantū
ad penā dampni que est diuine vi
sionis quā homo morte² atq;
iaurit per unā trāsgressionē diui
ne legis. sed penā mauult maiorē.
qui plures trāsgressiones diuine legis
cōmisit ¶ Hinc exponi obiicit pt. q eāā
per unāquāqz diuine legis trāsgressio
nē homo iaurit penā sensus. qua-
dmodū penā dampni ¶ Aliter dici
potest. q in uno offendēs fit omniū
reus. nō formaliter ꝛ quodāmō equit

m generē. Inquītū per vnū mortale peri-
ditur caritatis gratie m pītī. et dona
glozie m futuro. Pena quoq; dāpni et
pena sensus. m inferno īfligitur sicut
per multa scīa. Potest quoq; ita
clarius sic exponi. Qui offendit ī
uno fit oīm reus. i. omniū preteritoz
operū suoz virtuosoz. merito nox
pruinatur. Quēadmodū ezechiel. octauo
decimo dīs protestat. Si auerterit se
iustus et fecerit iniquitatē. oīes iusti-
ciae quas fecerat non recordabitur. m p-
uaricatione. morietur. Hinc subdit. Cum
eni dixit nō medicaberis. dixit et non
occides. Idest. qui fornicatione prohi-
buit. prohibuit et homicidiū: Qui si nō
medicaberis. occidas autē. Idest contra
preceptū de mechiatōe vitanda nō fece-
ris. si preceptū de homicidio fugiendo
transgeris: factus es trāsgressor legis.
diuine. cuius violādo preceptū. facto
spiritualit mortuus es et opa tua pteri-
ta meritoria. sūt mortificata. es q; pri-
uatus oīm caritatis gratie ac virtu-
tū. ac si oīa violasses pcepta. q̄uis nō
sis tam enormis trāsgressor. sicut ma-
duratus neq; tam difficilē curabilis.
sed nec tantae dāpnationi obnoxius. aut
alle qui plura aut oīa violauit pcepta.
Cū ergo tam ardua sit via salutis. ri-
te subiūgitur. Sic loquimini. et sic fa-
cite. i. tam districti. tam virtuosi ac fer-
uidi sitis m verbis et factis. sicut per
legem libertatis. i. per legem euāge-
licā. que aut lex libertatis dicit. ex-
positū est: Iudicaturi. ac
si statī essetis iudicandi a deo per euā-
gelicā legem. hoc est. iuxta tenorē et
obligationē euāgelice legis. que q̄nto
exteris legibus extat pfectior. tanto ad
virtuosiorē vitā suos obligat pfesso-
res. cui uxor doctrinā apli. debeat vnus-
quisq; digne cōuersari vocatione q̄
vocatus est. Quēadmodū ergo pro-
fessores legis moysi tenebātur pfecto
viuere. q̄s solā naturalē legem habētes.
sic christiana ad pfectionē astricti sūt vi-
tā. q̄s qui veteri lege tenebātur iudei.
pīsertim quā et ampliora ac eminēti-
ora beneficia desup exhibita sūt pplo
xpiano. q̄s iudeis in veteri testamē-
to. aut gentilibus in lege nature. deo
xpiam deo subiectiores. deuotiores. et
grauiores esse tenetur dicēte gregō-
rio. Cū augent dona. augent et debita
donoz. Quoq; xpiam grauius iudica-
būt. per legem libertatis q̄s iudei per
legem septum. aut gentes per legem
naturalē. Nam teste apło. quicūq; in
lege peccauerūt. per legē iudicabūtur.
Hinc ad hebreos xo. dicit. Habitūdam
eius oportet nos obseruare ea que au-
diuimus. ne forte pefluamus. Si enī
qui per angelos dictus est sermo. fir-
mus est. et oīs preuaricatio
et inobediēcia accepit iustā mercedis
retributionē. quō effugiemus si tantā
neglexerimus salutē. Hinc apt
et xps. Cui plus datū est. plus requi-
retur ab eo. Itē. q. macob. ait apls.
Sic aut per legem libertatis incipien-
tes iudicari. Potest exponi de iudicio
approbationis siue reprobationis ac
discretionis. quo deus in electis ter-
minū semper approbat eos qui bene viuūt.
et detestat. iniquos agentes. atq; inter
iustos et iniustos discernit. futuree q̄s
retributionis quēdam pgustū. iam
vicissim suis electis prestat. Hinc ille
remi. xxo. legitur. Quia deus fortissi
magni consilio et inscrutabilis co-
gitatu. cui oculi aperti sūt sup oīa
filios adam. vt reddas vnicuiq; secūm
vias suas. Et ps. Oculi mei super-

ustos et aures eius in preceps corū. vultus aūt dñi super facientes mala. Ecclesiastici quoq; xxx°. legitur. Nubes dñi multo plus lucidiores super solē cū ascendūt. et penetrant omnes vias hominū. Ideo iustus Iob dixit. Nonne deus considerat vias meas. et omnes gressus meos dinumerat. Postremo fideles tā in hac vita per legē et euāgelicā audiri. a suis superioribus ac prelatis. et qui eorū correptionē ac correctionē. patienter ac obedienter sustinuit. diuinū iudiciū euadet rigorē. cū et aplūs fateat². Si nosipos diiudicaremus. non vtiq; iudicaremur. Et quā lex euāgelica opa misericordie pīcipue cōmendat ac precipit. xpiāni in verbis ac factis debent esse misericordes. ppt qd subdit². Iudicium enī sine misericordia fiet. a deo: illi hominū: qui non fecit misericordiā proximus suus in vita pnti. anteq; tribunali pītetur dnō. Et quēadmodū enī bti misericordes qm misericordiā osequet². sic infelices sūt inmisericordes. qz misericordiā non obtinebūt. sed iuste ac terribiliter dānabūtur. Et quēadmodū duces equlo qui misereri nolunt lazaro. Hinc luce vi°. loquit² iudex sūmus. Nolite ut iudicare et nō iudicabimur. nolite condēpnare et nō condēpnabimur. dimittite et dimittem. qua mensura mēsi fueritis. remetiet² vobis. Item alibi qq; xi°. Si nō dimiseritis. nec pater meus celestis dimittet vobis peccata vra. Serue nequā omne debitū dimisi tibi. quō rogasti me. nōne ergo oportuit te misereri cōserui tui sicut et ego tui misertus sū. Iratusq; dñs tradidit seruū illū tortoribus quoadusq; redderet debitū vniuersū. Undequāto vniuersaq; maior misericordia a deo

Vñ et seruo qui suo cōseruo non fuit misericors dñs ait.

impēsa est. tanto proximus suus misericordior esse debet. Sed hijs obuia pt ratio ut ait pphēta. Omnes vie dñi misericordia et veritas. Quocirca diuini doctores. et super quarū sentēcia rū declarāt. q̄ in omni ope dei misericordia et iustitia cōmisceatur. Item q̄ eaq; reprobi atra cōdigne in miseris patiūtur. Et rōndendū. q̄ imisericordibus dicat fieri iudicium sine mia. non q̄ nulla eis miseratio fiat. sed q̄ singulariter rigor iudicialis sit eis et ipa iustitia in eorū damnatōe ac punitione eternali. cū specialis euidentia ꝑdominabit erit. sed q̄ hoc sua crudelitate specialiter meruerūt. Ex hijs innotescit. q̄ primus ac ferundus esse debeat vnusquisq; pro viribus suis. ad corpalia et spiritualia misericordie opa. quia ut ait scriptura. qui pronus est ad misericordiā benedicet². Et xpūs in euāgelio loquit². Estote misericordes. sicut et pater vester celestis misericors est. Et denuo testat² reprobos in die iudicii ideo condēpnandos. qz nūe opa nō fecerūt. Superexaltat autē misericordia iudicium. vel ut alij legūt iudicio. Idest plus placet deo caritatiua miseratio. q̄m iudicialis districtio. nisi forte incerto casu. ppter bonū ecc. et cōis cationē iustitie oporteat districtionē iudicii exercere. q̄d tū cū interna pietate atq; ex cautute agendū est. Hinc et ista fuit pia. et ad miam magis prona. magisq; stant iuramento astricti q̄ astringentes. atq; in dubijs casibus ad misericordie partē est declinandum. Potest et ita exponi: Superexaltat misericordia iudicium. Idest tūscendit et magis apparet in opibus dei mia cui q̄ rigor iudicii. pcipue in vita hac. Iuxta illud pb. Suauis

dñs vmbſis, et miſeracões eius ſup
omnia opa eius. Vnde ezechiel xviii°.
ait. Numquid voluntatis mee eſt mors
impii, et nō magis conuertat² et viuat
dñs ut loquit² ysaias. Mutauit et pu-
mice et peg peregrinū et alienū ab
eo, cuius natura eſt bonitas, cuius mi-
etas pietas. Superexaltat demū mīa
iudicia. quia miſericordia dei reluceat
in electis et ſaluatis in ecclo. Iudicia
dei in reprobis ac dānatis in tor-
mentis. Conſequēs docet apls. fidem in
formē non ſufficere ad ſalutē. Et dicitur
fides informis. que ē nō eſt caritate for-
mata. ac bonis operib⁹ decorata in adul
tis et tpe opportuno. Quid prodeſt fra-
tres mei. ſi fidem quis dicat ſe habere. opa
aūt non habeat. Deſt. per fidem nō bñ
viuat implendo precepta et fide decora-
do per meritoria gesta. Numquid pote
rit fides ſaluare eum. i. inſtrumentaliter
ad ſalutē pficere. qi dicat. neq; q̄. primo
reddit eum magis dānabilem. qm ſer-
uus sacis voluntate dñi ſui et nō ſua
ens. plagis vapulabit multis. Deo malo
xpianus grauius condēpnat² qm infi-
delis ceteris paribus. Deinde oſtendit
per ſile. fidem talem neminē poſſe per-
ducere ad ſalutē: Si aūt frater aut
ſoror i. proximi. nuduſ q; ſint ſexus:
nudi ſint. et indigeant victu cotidiano.
dicat aūt aliquis de vobis illis: Ite i
pace. calefiamini, et ſaturamini i. bene
tractemini: non dederitis aūt eis que
neceſſaria ſūt corpi quid proderit?
Utiq; nichil. quia pulchre verba abſq;
reali ſubuentione. non ſufficiūt indige-
ti. Tamen ſi aliqs habeat deſiderii
ſuum. vēdi egeno. ſed non habeat facul
tatē. et tūc det conſolatorium ac in for-
matorum verbi laudabile eſt atq; pro
fectui. Hinc qd ait² xviii°. aſſerit². Sicut
ardorē refrigerabit vos. ſic et verbi
melio q; datū. Sicut eate verbi ſuper
datū bonū. Et iterū ſqtū eſt. Congre-
gationem pauperū te affabilē fac ito:
Sic et fides ſi nō habet opa. deſt. ex
cautione preceptorū. loco et tpe opor
tuno: mortua eſt in ſemetipſa. Dixe
ro per opa in hoc loco non ſolū intel
ligenda ſūt opa exteriora. ſi indifferē
ter quecūq; actus virtuoſi ex vir tu
te elicati aut imperati fuerint interiores
ſiue exteriores. Nam et iobus vſ ſumi
tur opus pro ope interiori ut dixi². hoc
eſt opus dei. aut credatis in eum quē mi
ſit ille. Job aūt xxx°. pro interiori exteri
orq; ope ſumitur. quo habet² Et pus
hominis reddet ei deus. Sinet enim in
cassu. q; aliqua ſufficeret et ad ſalutē inte
riores fidei actus. vt credere in deum
tanq; ſicut in exteriorib⁹ dixi² aliqd mor
tuū. qd careat ſenſu et motu. ſic fides
ſenſu carens interno ſeu caritatis ſenſi
ficatione. qua homini ſapit deus. et veri
tas prima aut intuitur. fides dilectit.
et que bone ac meritorie actionis motū
non habet. recte mortua perhibet². nō
viuificatus ſpiritualit² ſuū ſubiectum nec
exatmus illud ad actū. Et hec vocatur
fides informis ut pote caritate nō deco
rata. fides aūt per dilectionē operans
vna vocat². Tamē quantū ad ſubſtā
tiā vtraq; fides cadē plabet². Nam q
mortale peccatū ſuā qua habuit a cari
tate amittit formatione, decoratione.
et viuificatione. ſed caritate per pe
nitentiā redeunte. rurſus formatur² et vi
uificatur. Unde qd mara vltimo legi
tur. Qui credidit et baptizatus fue
rit ſaluus erit. de fide formata intelli
tur: Sed dicet quis. deſt aliqs fidē
et fidei opera habēs dicere pt ad proxi
mū. Tu fidem habes. ſine operibus:

et ego opa habeo. simul aī fide: ostende
mihi fidem tuā sine operib9. qsi impo-
sibile dicit. Hoc facere nequib. Ideo
fides tua huiōi non suffragat tibi: Et ego os-
tendā tibi fidem meā ex opibus. Idest p
opa fidei que ex eo probabilit tibi osten-
dam me fidem habere. Verūmmen nō
potest sine revelatione certitudinalit
scire se fidem formatā habere ex suis opi-
bus q̄mūs scire possit se esse in fide. eoq
fidei formate cētus sit ānexus: Tu ere-
dis quī unus est deus. Idest. unū esse de-
um tu credis. qd tamē per naturalem
rationē sciri pt ac demōstrari. quāuis
eo modo quo unū esse deū fides tenet ca-
tholica. nō sit naturali ratione tā cer-
tū. atq; probabile. utpote unū verū dā
esse oīm providētē gubernatorē. unū
sa et singula distinctissime cognoscē-
tem. ac iudicantē. Bene facis. Ita ere
dendo. quāuis illud credere nō sit me
ritorū: quia ex caritate nō oritur. sed
ex fide informi. est tamē quoddā bonū
ex genere. sicut elemosinā dare. Su-
mitur aūt hic facere hoc loco. pro actu
interiori. quia credere unū esse deū
est actus interior. Coīter tamē accipi-
tur facere pro actione exteriori manāte.
seu inte in exteriorē tendēte materiā.
agere aūt pro actione īmanēte. Et
demones credūt. et contremiscūt. Ideo
non suffragat nuda fides. et quecūq;
fide opa. aī demones non solū credant.
sed eā timeant. seruili timore. Nec so-
lū unū credūt esse deū. sed eundē eā
credūt. trinū consistē in psonis. et qd
quid ad catholicā fidem pertinet. Legit
em luce q. demones dixisse. Quid no
bis et tibi iheſu nazarene. scio te q sis
filius dei. Et demonolegitur luce q. Ex
ibant demonia multa. damāna et di
centia. quia tu es filius dei. Vel hic loco

ueri⁹ beda. Credūt deū non credūt. aut
credituī non verentur profecto demon
ibus terribiliores ac proteruiores estima
di sūt. Sed nec deū credere et ītremis
cere magnū est si non et in eū credat.
hoc est per fidem cōiūcte formatā in eū
tendatur. et cuius in corde amor seruet.

Queritur an demones habeant
fidem. Rndet alberto. fides ppie est de
non visib. et de his ad quorū īuestiga
tionē humana ratio. non pertingit. Ad ea
credenda potest aliqb moueri dupliciter. Primo ex habitu fidei diuinitus
sibi infuso. et ita non est in demonib9
fides. Secūdo ex aliquibus euidētibus sig-
nis atq; miraculis. que eis soli deo sūt
possibilia. et ad fidei cōfirmationē co-
piose sūt facta. Demones naturali
animi intellectuali vigentes mō
cognoscūt fidei veritatē. imo credere
compelluntur. ex euidētia taliū argumē-
torū. secūm qd intellecto datur cogi
Quicq; demonū fides non est virtus in-
fusa. nec ex voluntatis libertate ac ca-
ritate. sed potius ex violentia rationis.

Hanc aūt questionē. thomas in 2a
2æ questione 4a plenius tractat. et cōso-
nat eius visio. visionem videte. Vnde
aūt sit ce homo iamb⁹ et vanus et spi-
ritalit vacuus. utpote fidei opa et ca-
ritatē non habens. et p consequēs ad
ultimū finis adeptionē mīs positus et
ineptus. Dicitur aūt iane quod non
consequitur debitū finē. Cui fides si
ne opibus mortua est. Abrahā pater
noster. qui oīm fideliū pater spiritu-
lis vocat. per fidei et virtutū ymita-
tionē. et fideliū iudeorū spiritualis atq;
carnalis extitit pater. Infideliū aūt
iudeorū solū carnalis pater fuit. Vñ
ad galath. 3o legit. Quicūq; ex fide sunt.
hi sūt filii abrahe. Et iohis viii. aīt sal

uator. Si filij abrahe estis. opa abrahe
facite: Nonne ex opibz iustificat9 est. r.
iustior factus. atqz adeo sublimit' ōmē-
datus ac approbat9: offerens r. ad offe-
rendū patrē se exhibēs ac disponēs: ysa
ac filiū suū collignuerat em eū et posu-
it sup struem lignorū: Unde s. r. exhis
mitellige' debes: qm fides coopabat' opi-
bus illi9 Fides em est oculus racionis
dirigens in agendis. et opa ad vltimū
referens finē. qui sola fide non dare p
spēm in hac vita ōspicat: Et ex opibz
fides cōsummata est. Idest fides abrahe p
obedientiam ei9 et ea que arca ysaac deo
iubente exerant. actuatione et cōple-
mentū acepit Habit9 nāqz et actus
ipōs. se mutuo ornāt ac roborāt qz
ex habitu actus procedit. et habitū ac-
tus ei9 constabilit et cōseruat ac pfat.
Et suppleta. r. verificata et alijs mani-
feste probata: est scriptura dicēs genes
xv°: Credidit abrahā deo. dicenti ad
eū. Suscipe celū et numera stellas ei9
si potes. sic erit semen tuū: Et repu-
tatū est illi ad iustitiā Idest acto ille ac-
cedenti fuit deo acceptus. et per eū ab-
ham. a deo iudicato est iustus. presertī
qm iustitia virtus est generalis. sicqz
accedendo merut iustitie mamentū
omnqz virtutū profectū Oportet
scire. q verba ex geneseos i. ff. nūc mi-
ducta. dicta sūt abrahe. anteqz deo ei
preceptū vt sibi filiū suū ysaac in holo-
causti offerret. imo et anteqz ei pre-
ceptū ai. cathol9 donauit Sed fidei mī
mitudo qua tūc abrahām accredidit deo
post modū est suppleta seu approbata a
deo ac alijs declarata declaratā per hoc
q filiū suū patrus fuit offerre. et arcta
hoc multa exerauit Unde deus tūc dixit
ad eū: Nunc cognouī. i. per hec opa tua
alios cognoscere facta. q timeas deū: Et
amicus dei appellat9 est: Abrahā. non
in genesi sed in ysaia legit9 quo legitur
deus dixisse. Semē abrahā amicus meus.
Iudith quoqz. 8°. habet: abrahā per mul'
tas tribulationes probat9 amicus dei ef-
fect9 est: Fuerunt ergo dei amicy esse
et appellari deo in tmo arduis cōsenti
endo atqz promptissime obediendo. aduer-
sa quoqz patientissime tollerādo Sicut
in ysaac imolatione resplenduit mgn
na pfectio abrahe in fide et obedientia
In fide. qz vnicū filiū suū. ex sara cōiu
ge sua parat9 fuit offerre. cū tū deus ei
iam ante promiserit. q ex ysaac nas-
ceret ei semen electū et imutabilis popu-
lus. a. edidit em abrahā. q deus posset
filiū suū imolatū suscitare a mortuis.
ut apls dicit In eode quoqz resplenduit
obedientia maxima. q carissimū filiū pmp
tissim9 fuit offerre. ppria manu occi
dere. et obsequi mtendere. cū tū hoc esset
opus insolitū durū. et nisqz auditū.
Sed p̄dictus obuiare videt' multa
que ad rōnos scribit apls. Arbitramur
iquiens hoīez sine opibz iustificari. Et
rursus. Si abrahā ex opibus legis iusti
ficatus est. habet gloriā sed nō apud
deū. Et prolixe probat ibi apls. q fi
des reputata est abrahe ad iustitiā. nō
opa. Unde ait ibidē apls. Ex opibz
legis non iustificabit' oīs caro Idem
etiā ad galath. 3°. docet apls int' cetera
dicens. Cum ex fide sint benedicent' cū
fideli abraham. Iustus em ex fide viuit.
Sed et actuū. 15°. legit' fide purificans
deus corda eorū. Ad istm est duplex
rōsio. Prima q apls paulus vult
probare opa preceptorū cerimonialiū
legis nō esse necessaria ad salutē. qm si
ne eis abrahā placuit deo etiā nondū

mr aiasius. Jacobus vo hec loquit de o
per bo preceptor moraliu. que m ut
qz lege iubent. De hijs item opib9 que
a deo aliqui specialit iniunct quale
fuit q abrahe iussit ysaac imolare.
¶ Secuda rnsio est. q aplus paulus
probare intendit nulla opa legis ali
cui ad salute suffecasse sine explicita
vel ipliata fide xpi. qui oim electoru
caput est et saluator. Jam to fides de
q9 aduetu ab exordio necessaria fuit.
Hinc iacobus infert: Videtis oculo
interiori ex probatis: qm ex opibus
iustificat homo. et non ex fide tantu.
Utrumqz enim est necessariu ad salute.
imo potissime caritas. sine qua nec
fides nec operatio quecunqz pt esse me
ritoria ac deo accepta. Demqz dupli
citer dicit aliqs iustificari. Primo
per hoc q a viijs expurgat et gra
tiam recipit ac virtutes. qd no fit
directe et pprie per opa. qa ante cha
tatis et gre infusione. nulla sit mei
toria actio. aut que gratis mereatur
de condigno. Ad hanc tm iustificatio
ne opa bona ex genere suo mo dis
ponit et aptant de congruo du qd
mi se est effici homo. Sic enim et at
tritio ad contritionem disponit phibet.
Secudo dicit homo iustificari. opera
iusta virtuosa ac meritoria exercen
do. atqz in gra. domis. virtutibusqz
crescendo. et ita nunc loquit sacr aplus.
¶ Postremo ne iudei. aut alij pu
sillanimes ac pigri se excusarent. di
cendo. non posse se tanta patriarche
assequi opa tam pfecta subiungit aplus
exemplu mulieris peccatricis atqz
pagane. que tm per fidem et opera
fuit iustificata. Ram subdit. Simi
liter et raab meretrix. nonne est op
bus iustificata est. Inquitu opa illa p
cesserut ex fide: susapiens nuncios i. duos
viros exploratores a iosue in iherico
missos: et alia via eiciens i. per aliam
viam eos ad iosue redire persuadens.
Cu enim recepisset eos per ostiu sue
domus et per fenestra exposuisset t
rans murum cui domus eius hebat dus
Ad montana conscendite. Que oia
iosue 2o plenius describit ubi fides eius
de deo isrl. hospitalitas. misericordia.
liberatio. quas viris pfatis impendit
diffuse narrat. Apter que oia. meru
it plus israelitico annumeri. et tribu
iuda cognitio sonari genealogieqz in
seri saluatoris ex eius semine sedm hu
manam propagine descendentis. ¶ Po
stremo. ex premissis conclusit aplus.
Sicut enim corpus sine spu mortuum
est. ita fides sine opib9 mortua est.
sedm exponentes prehabita. Sic etiam di
ci potest. q fides sine caritate sit mor
tua. qm caritas est forma et vita vir
tutum. tamen siue dicat sine opib9. si
ue sine caritate. redit in idem. qm
caritas otiosa esse non potest. quat
enim magna si est. cum signum dilectionis
sit exhibitio opis. Veruntamen non opor
tet nec in vita ista possibile est. vt ca
ritas indesinenter sit in actu seu exer
citio actuali. sed oportuno tpe procee
dit in actum. operaturqz magna. etsi no
opa exteriora. tm interiora desideria
et feruores mundi. pace congratu
latione. et deuotione frequentem ad
deum. imo nulla forma tam prompte
agit vt caritas.

Explanatio capituli tertii
Articulus quintus.

Docuit nos sanctus apostolus. quam necessaria sint opa virtuosa ad que i multa sunt pigri. nunc docet quam necessarium sit vitia vanitatis ac leuitatis in docendo ac loquendo vitare ad q̄ multa sunt prom. sicut ad cetera que sunt excellentie et gloriationis. Itaq; aut Solute plures magistri fiebant in ecclesia ad cathedram magistralem ad aliorum informationem. ad magisterium non magnatis vosipos. importune. vane. et inordinate. desiderio pprij cōmodi aut honoris. et amq; esset ydonei. Ut enim ex prologo lucę euāgeliste. qd ipse met euāgelio suo p̄mittit ex epistolis pauli. atq; ex actibus patet apostolorum. Predicatibus sanctis apostolis multa ad predicandum nondum ydonei conabantur euāgelium scribere. predicare. et nomen sibi efficere. quorum etiam aliqui seminauerunt errores. et decepe runt seipos ac alios. affirmando legalia cum euāgelio esse seruanda. p quod sibi damnationem auxerunt. Ideo subdit. Scientes quia magis iudicium sumitis. i. grauiorem reprobationem et condemnationem a xpo accipietis. Horum nanq; quos deceptis dictis. redundabit in vos. De talibus. p̄ma ad thimoth. p̄mo habet. Quidam aberrantes conuersi sunt ad vaniloquium. volentes esse legis doctores. non intelligentes neq; que loquuntur. neq; de quibus affirmant. Demq; hunc iacobi verbo consonat qd matth. xxiij°. aut saluator Solute vocari rabbi. vnus est enim vester magister. Nec vocemini magistri. vnus est enim magister vester xps. Per que oia non prohibet absolute desiderium magnatus. aut doctoratus aut appellationis inde sumpta sed ne ex vanitate aliquis nomen sublime aut dignitatem talia appetatur. Si vero referatur ad debitum finem. vt salubriter actus predicandi ac docendi. caritative. defendendique fidem efficacius explicatur. et ipsa predicatio. ac doctrina salubris a populo diligenter audiatur. sunt licita. ait et paulus dicat. Cui deus dedit quosdam apostolos. quosdam prophetas. quosdam doctores. serpsit quoq; doctore noiat genitum. Et actuum. xiij°. legit. Erant in ecclesia antiochene prophete et doctores. Interea vt sup quidam sententiarum illos onerat. Mortaliter peccant. qui predicationis actum indigne exercent. non agendo que docent.

¶ In multis enim offendimus omnes. i. fere non solum vos fideles nondum perfecti in multis estis culpabiles. sed et nos qui primicias spus sancti accepimus frequenter venialiter peccamus in multis. in cogitatu. verbo. aut opere. seu omissione. Vnde qd apt scriptura. Justus septies cadit. Et iterum salomon contestatur. Non est homo sup terram qui faciat bonum. et non peccet. Sanctus quoq; iob loquitur. Non iustificabitur homo compositus deo si voluerit cum deo contendere non poterit respondere vnum pro mille. Et prophana ozanit. Delicta quis intelligit ab occultis meis munda me domine. Item. Noli intrare in iudicium cum seruo tuo domine. Veruntamen pro istis venialibus ex humana fragilitate manantibus. vir heroicus et perfectus cotidie satisfaciebat plene. et vltimo hoc in cuiuslibet seruore cetera quoq; virtutibus domus et fructibus spiritualibus valde. corda sua deo sepissime

eleuando. orando. meditando. pemtendo. confitendo. corpus suū multiplicāt castigando. dnīcam passionē frequēt. ac ordinalit reuoluendo. deū laudando. seipsos profundissime. diuersis q; modis humiliando. actisando. despiciendo. correptiones et correctiones m vita hac libenē sustinendo. susipiendo. In quibꝫ oībus nosipos cotidie exercemus. ¶ Si quis m verbo non offendit q. non peccant. ordinate loquendo siue tacendo. Ita q; nec protulit nō loquenda. nec silunt proferēda. vt nec de iusto tacto silentio merceat penitere. illud psalmi vi. dicēdo. Ve michi quia tacui. Et illud m pō. Cum tacui inueterauerūt ossa mea. Neq; de illicita locutione habeat dolere. Et illud Iob xl. proferre. Vnus locutus sū vnū locutus sū. qd vtinā non dixissem et alterū. quibꝫ vltra non addam: Hic profecto est vir. Non q; i emtatione prolatione verbi illicati. seu tantum mitate verbi proferendi essentialit consistat pfectio hoīs. alioquin totalit muti essent pfecti. Sed quia non excessisse m verbo. signū est magne pfectionis interioris. Siquidē ea que sūt mi voce. sunt earū que sūt m anima concepcionū. affectionūq; note. Dico linguā pfecte reprimere signū ac opus est sancte affectionis ac grandis illuminationis mentalis et supne vnctionis humane. Preter qd proueribiorū. 16. scribitur Hominis est aīm gubernare. et dīm gubernare lingua. Et alia stia q; dicitur. Beatus vir. qui non est lapsus m verbo ex ore suo. Et denuo ait scriptura. Quis est homo qui non est lapsus ex lingua sua: Potest ea frenos arctare totū corpus magne custodie cordis magne sapientie mentis

·r· vir· pfectus. qui non offendit m verbo. potest totū corpus domare et cetera membra sua. que frenis restringere qm linguā compescere. Cuius qui potest qd maius est. potest et id quod minus est. Hinc fiat qui ipletur illud apli ad romanos vi° Non regnet pccm in vro mortali corpe. Neq; exhibeatis membra vra arma iniquitatis pcti. sed arma iustitie deo. Et qui exteriores sensus suos custodit ne peccet per eos. q; admodū ecclī xxv°. orat vir sapiēs Domine pater. et dnator vite mee exterminā oculos meos ne videant vanitatē. Inde frenū. quo totū circūducatur corpus. atq; ad dei seruitutē mouetur ipfectis. est amor diuinus. seu timor filialis. In mapie tibus timor seruilis. et aliq; liter timentibus. In pficientibus timor filialis. ad filialem timorē ppinquus. Donus tm istud dnīs est assaribendū virtutibus. vtpote. castitati. equitati ac latrie zc. ¶ Consequēter apls variis modis restringendo linguē persuadet ac docet: Si autē equorū frena m ora mittimus ad consentiendū nobis. i· qua equos pomus frena m ore. vt dirigamus eos quo volumus: Et omne corpus eorū illorū circūferimus. Sic est totū corpus eqrū. freno hinc inde ad libitū mouemus audi. Sed multo plus debemus ppria ora claustra frenare. linguā compescere. labia moderari. ad cōsentiendū deo ac racioni. qua vt salomon ait— Qui moderat labia sua prudēs

simus est. Et ꝑphia testatur. Dixi custo-
diam vias meas. vt non delinquā in
lingua mea. Posui ori meo custodiā:
Et cete. naues cū magne sint. et a vē-
tis validis ymittur. Desit in anterio-
ra ꝓpellant. Gubernātur tamē a mo-
dico gubernaculo. vt ipetus dirigē-
tis voluerit. i. a gubernatore nauis
dirigūtur ꝑ gubernaculū suū quo
vult. Ita et lingua gubernaculū ratī
onis est dirigenda ne declinet in ver-
ba illicita. Hinc subdit. Ita et lingua
modicū quidē membrū est. i. in sub
stancia parui. Deterea turpe est
nobis si cā non coartam⁹ cū magis
arctāre am⁹ per rationis industriā
naues. Est quoq; periculosū. idirco
subiūgitur: Et magna exaltat. i. ver-
ba iactantie profert. lites cōmouet: et
multa ꝓdunt pericula nisi cōpesca-
tur. Deterea cūm. 2o dicatur. Gdibi-
lis est. qui proxīe est ad loquēdum
Et rursus cūm. 28o. habetur. Susurro
et bilinguis maledictus. multos
enī turbauit pacē habentes. Salomō
quoq; Ob niquit fatuoru ebullit stul
ticiam. Ecce quantus i. quā parue
ignis. quā magnā siluā incendit.
vtiq; valde magnā. Nam ignis nī
si diat suffiat. et nisi elemēta simi
actiuus est et formalis. formā suā
in alia celeriter introducēs: Et lingua
ignis est. i. filis ign̄i. Cum sint ig-
nis comburit ligna siluarū. sic lingua
inordinate superflua viciose loquēdo.
actus virtutū mortificat et aiām di-
uersis exponit flagicijs. Deter. qd ꝑ
uerbioru. 2le. mdicatur. Sicut vrbs
patens. et absq; muroru ambitu. ita
vir qui non potest in loquēdo cohi-
bere spm suū. Hinc ayt aplūs. Corru-
punt mores bonos colloquia mala.
In cūm. quoq; legitur. Ipernos oris
illius. qui saliq; multis vitī verbis.
inflāmato est. Vinūsitas iniquitatis
lingua. i. per lingua et eiꝰ loquela
intem ac mastodia: constituit in
membris mis. Sicam vnūsa pars
ir refrenatione lingue nasc̄it. ita et
ex verbis inordinate prolatis hereſis
incurratur. detractiones cedā menda-
cia. contēciones susurr. sationes et q̄t-
quid iniquitatis est ex lingue inasto-
dia nasc̄itur. Idirco prouerbioru.
15o. scribitur. Qui custodit os suū. cus-
todit aiām suā. Qui aūt inconside
ratus est ad loquēdū sepe incidit mala
Dorro iniquitas dicit. in membris
ostitui inquitis exercet ꝑ ea. Ideo
sequit. Que maculat totū corpus
Quia in illud viciū ordis redūn
dant. carnalia quoq; pctā. que ex
viciis lingue. ex vbis prauis ex
mulierū alloquio oriūtur diver
te iniquitate corpus et eiꝰ inquame
ta vocant. qm teste aplo. qui for-
nicat in ꝓprium corpus peccat. Et
inflāmat rotā nativitatis nre. i. totū
vite nre curriculū inextinguibilēq; de
ardet. ab infancia vsq; ad decrepi
tam senectutē. qz per oīa citatur.
primo per singulos dies ad inordina
te loquendū infelicat inflāmam
et vicios lingue spiritualit deuozam.
Juxta illud Iob. Cuā si locutus fuerit ho
mo deuozabit. Hinc ayt sapiēs.
Os qd mentitur occidit aiāz. Hoc
ergo instrumētalit fiat lingua ma
le mota ab aia et ab hoste ipo. Lingua
inquam inflāmata a iehēna. i. dya-
bolo habitatore et aue infernali. Sci-
ant cūm per terrā designat habitā
tes in ea. et per auctorē aues. atq;
per celū angeli. sic per iehēnam dy-
abolū. Dyabolus ergo dicit lingua

mflāmare. īquitū ad verba vicosa mutat hoiem/ Hoc loco scribit venerabe da. Diaboli vbicūq; volutet mare aut in terris vel sub terris vagetur aut detineatur. suarū semp sedū ferunt tormēta flāmarū. instar fe brilitatis. qui et si in lectis ponatur ebur neis ardore aut frigus insiti sibi languoris. vitare non potest/ Sic demones. quāuis in templis colant. auratis. aut per aera discurrāt. ignē semper ardent ethēnalē. atq; ex pemis suis cōmonitis. fomitē vicio rū hoibus suggerūt. Contra sā dei auctas nouā ihrlm putn celestia militās. de celo descendē dicitur. qm quicquid meritorū et celeste in terra gerim9 hoc munere celesti accepim9/ Dem ostendit. q3 difficile sit lingua domare. Cui enī natura bestiarū et volucrū. et serpentū. etiā ceterorū brutorū domant. et domita sūt a natura humana. i. per humanē rationis industriā aliq3 nō possūt domari/ Et q3 distribuo ista ōnimoda. et pro generibus singulorū. non pro singulis generū suo modo intelligenda. Nec dubiū quin virtute dīna. per gram xpi fideiq; virtutē. ista copiosius ac frequētius fiant pacta. quēadmodū luce dcamo apt discipulis suis saluator/ Ecce dedi vobis potestatem calcandi super serpentes et scorpiones/ Unde in ps. Super aspidē et basiliscū ambulabis ⁊c. De miq; maxīa bestia elephans humana capit. domat. et informat. industria. ut et regem adoret/ Ait dem huc beda/ Legim9 in plmo. ī manus sima aspidem in egypto. a quoda patre familias domitā. que de cauerna sua cotidie exiens. a mensa illius sua accepit anonā Legim9 ītē stridente comite marcellino mansuefactum pygridem. ab india anastasio pmi missam/ Sic et leo. benefitio fe lubricatione domat. Vulterius apls p hec verba ostendere q3 prauorū hominū lingua. bestijs extat ferociores. a nubus leuiores. serpentibus venenosiores. Ferus nāq; assilant. de quibus fertur in ps. Exacuerūt vt gladiū linguas suas/ Volucribus. de quibus ps. Posuerūt in celū os suum. Serpentibus. de quibus idem. Venenū aspidū sub labijs eorū/ Lingua autē nullus hoim domare pt. Quod duplicat potest intelligi. Primo q3 nullus homo hoim ppria pt cōpescere lingua. quin interdū vel malū peccet per eā/ Sed cōtingit obiā potest. q3 nī peccatū sit voluntarium. Si impossibile est lingua domare. Indomanda lingue non erit culpabilis/ Ad hoc duplex pt dari responsio. Primo q3 nullus hoim dicat lingua posse domare. non quē omnō dam impossibilitatē ⁊ difficultatē pre grandē. Nec quē. modū. dns in euāgelio. aut quibusdā ypocrite. quo potestis loqui bona cū sitis mali/ Et ihēmie 13°. dicat. Si ethiops pt mutare pellem suā. et pardus varietates suas. et vos poteritis bñfacere cū didicerītis malū. i. assuefacti estis sitis mali/ Ad rōnsio est. quia et si singule ozis culpe queant vitari. nō tamē forsitan oīs/ Secūda expositio hui9 est. q3 nullus. eq3 sapiēcū. pt lingua prauorū domare. q3 et si ad horā compescant a verbis illicitis. tamē occasione oportunitatēq; data exerdent loquendo/ Sed et bom contra ppositū viasse in exfra-

gilitate peccant in verbis q̃ ad
cām 19. scriptū est. Est qui labitur
lingua sua. sed non ex aīo. Hinc qui
dam gentiliū sapientiū dixit. Duo
nēa inter homēs inmoz homo redij.
Exquibꝫ constat quantū vitanda
sint. iozdinata. inutilia. et nō neces
saria colloqa. ei qui cupit vere ꝓ
ficere. et deo in sanctitate ac iusti
cia deseruire. Inquietū malū. i. lin
gua. est membrū. non vtiqꝫ substā
cialē. sed ex abusione ꝓpria. malū
atqꝫ culpabile. inquietans mētem p̃
ne loquētis ac alios. multe em̃ ꝓtur
bationes et inquietudines. ex viciosis
gue nascūtur. nec quietē mentis habꝫ
in deo qui lingua sua non repressit.
Hinc lingua in labrico posita dicit.
Et cām 28. asserit. lingua terena
multos cōmouit. et dispsit illos de
gente in gentē. Aplius quoqꝫ ad thi
motheū. lingua inquit vanū loquoz
vt cancer serpit. Plena veneno
mortifero. i. verbis infectiuis mortis
libusqꝫ peccatis. vtpote. detractorijs.
discordie seminatiuis. contumeliosis.
et pungitiuis. nisi efficacit exprima
tur. quātus mortale peccatū formal
iter sit in anima. in qua est auersio
mētis a deo. In lingua vero sūt ista
quasi instrumēto et causa. Verba
aūt vocalia. subiectē esse in aere cog
noscūtur. Juxta hūc sensū. ihc. no
no habetur. Sagitta vulnerāns lin
gua eorū. Qui em̃ detractoria. las
ciua. prohibitaqꝫ verba effat non
solū semp̃. sed audientes quoqꝫ si con
sentiant spiritalit transdare cense
tur. Hinc multi sepōs. male loquē
do offendūt. prout cām 28. qsa ꝓ
tū est. Insulti interierūt in ore gla
dij. sed non sic. sicut qui inteierunt
per lingua sua. Consequēt ondit.
qualit lingua sit plena veneno mor
tifero. In ipsa. i. per lingue locutio
nē. benedicimꝰ. i. laudamꝰ. deū pa
trē. ꝑ inter bonitatē et beneficia eius.
et in ipa maledicimꝰ. homēs qui ad
ymaginē et similitudinē dei facti sūt.
Per quod venenatū habē lingua
probamur. qz per talē maledictionē.
in ꝓximis. ꝓprias animas. et
eām aīas aliozū. quātū in nobis est.
Siquidē hijs quibꝰ maledicimꝰ. ra
cionib. ire. detractionib. contē nos offa
sionē prestamꝰ. Proximis quoqꝫ
maledicendo. deū offendimꝰ. Primo
qm̃ contra eius preceptū hoc agimꝰ.
Secūdo qz imaginē ymaginē re
dundat in eū. cuius existit ymago.
Ex ipo ore procedit benedictio dei. et
maledictio. proximi. Non oportet
fres mei hec ita fierī. Animadiat.
et mais significat. vt sit sensus. Ista
lingue peccata prosus illicita sunt.
vtpote. mala bona ita miscē deo
subdit. Numquid fons de eode fora
mine. emanat dulcē et amarā aquā.
Non vtiqꝫ. nisi fons corrūpat. Nū
quid pt fres mei. Esse qm̃ dulcem.
qm̃ amorose. qz humilit loquit in tota
epla sua sanctus iste aplus. qm̃ vbertim
subditos suos noīat fres. Numquid
o itaqꝫ pt fres mei. Facias vuas facere
. i. arbor fructū seu fructū producē v
uas. aut vites producē ficus. Ne
q̃q. Sic neqꝫ salsa aquā. dulcē pt
facē aquā. Conformit cont rationē
est. et cont legem diuinā vt eadē
lingua. verba bona et mala. verba
maledictionib. et verba benedictio
nib ꝓmūciet. cū lingua sit diuinitꝰ
mstituta et data ad vsū laudabilē.
ad verba virtutū. Verūtamen vi

assim ex zelo iustitie. et debita atq; legitima aucte. viri sancti et prelati legūtur tūc ingressoribꝫ maledixisse. non appetitu vlcionis. aut liuore rāncoris. quēadmodū princeps apl̄oz dixit ad symonē magū. Pecunia tua sit tecū in pdictione. Denicq; v̄bis ihū iacobi consonat qđ mathei viij° loquit̄ xp̄us. Numquid colligūt de spinis vuas. aut de tribulis ficꝫ.

¶ Preterea quēadmodū si aqua dulcis et aqua amara. in eodē vase mistreant. dulcis in amaritudinē vertitur. non amara dulcis efficitur. sic benedictio eiꝫ qui deū benedicit. a maledictione corrūpitur qua proximo maledicit sicut et virtus peccato auferitur. Ideo apt apl̄s Ezechielē fermētū totum massā corrūpit. Et rursus apt scīptura. Ho est species laudis in ore peccatoris.

¶ Iam audiuimꝫ. qm̄ velocissime. sanctissimꝫ iste apl̄s ne refrenatione lingue vituperet. quātu mala dicat de lingua. et quātu vitia oriantur ex ea. Ideo custodiri simꝫ in verbis. premeditātes quid et qualiter sit loquendū. ut sermo noster ut̄q; doctrinā pauli semp in grā sale discretionis sit conditus. et deū pro virtute et grā moderādi loquelam i omnibus feruide deprecem̄. cū psalmista dicentes. Pone dñe custodiā ori meo. et ostiū circūstantie labijs meis. Sic apt hugo de sancto victore. Lingua dicitur. qm̄ lingit adulando. mordet detrahendo. occidit minando. ligat et ligari non pt. labilis est. et teneri non valet. sed labitur et fallit. labitur vt anguilla. penetrat vt sagitta. tollit amicos. multiplicat inimicos. monet vicios. seminat discordias. vno ictu pcutit. occidit q; plurimos. blanda est et subdola. lata et patula. ad exhauriendā bona. ac mala miscēda. Frenos et vitia in pētate lingue est. Apt quoq; sc̄s bernardꝫ. Leuis sermo leuit̄ volat. sed non leuit̄ vulnerat. leuiter transit. sed grauiter vrit. leuiter penetrat aiam. sed non leuiter exit eā. leuiter proferitur. sed nō leuiter reuocatur. finale volat. ideo violat cruentē finale. Cū ergo tot mala pariat lingua non refrenata. merito sapiens eam zz° exclamat. Deus dabit ori meo custodiā. et super labia mea signaculū certū. vt non cadam ab ipis et lingua mea me pdat. Hinc sancti patres consultissime statuerūt sacra silentia a regat religiosis seruari. Et certe religiosi. qui lingua suam refrenat. silentiaq; structe obseruāt. varias et quadruplices temptacōes. inquietudines et ruinas. atq; facilius possūt valde proficere. Qui aūt multiloquēs sūt lingue. frequēter turbātur. et turbāt. peccant. et alios ad peccandū inducūt. ponūtq; defectū. qui proficiant. vt tenent.

¶ Preterea. qua apl̄s iacobus iam instruxit nos. quāte in sapiencie sit. lingua non coartare. cōsequēter docet. quid ad veram ptinet sapientē: Quis sapiens. In cognitione dei et contemplatione duplici nozū. et disciplinatq; moralibꝫ virtutibꝫ institutus. moribusq; cōpositꝫ. seu debitis obseruātijs exercitatꝫ. vel in scripturis bene instructꝫ: ostendat ex bona conuersatione operatione suam. Idest virtuose conuersando. nō iamiter se iactando demōstret se opa sancta ut̄q; et euāgelice legis doctrinā habere. et hoc ostendat. vtiosq; in

opa tua

uiuat: In mansuetudine sapiēcie. i. mansuetudine ex sapiēcia prog-diente omīa facdo. Lux illud cui⁹ fili in mansuetudine pfice. et super hoīm gloriā dilegeris ⁊ mansuetudo aūt autē fuat hoīem deo ac proximis. specialit esse amabilem. Unde in epla ad demophlū mona chum diuino oromisio protestatur ⁊ ioseph. moyses et dauid maxi mā apud deū grām tuenerūt. qm mansuetu fuerūt. Ideo xpūs dicite miquit a me. qz mitis sū et humilis corde. Unde pba aut de deo. Exaltabit mansuetos in salutē. et iudith nono habet. Humiliū et mā suetorū semp tibi placuit deprecā cio dne. Denīq; sicut ira in sinu stulti. sic mansuetudo in sinu sapi entis requiescit. et sapiā mansue tudinē in suis actibus dirigit. Itaq; nemo se putet vere sapiētem et dis cipli matū. nisi tuemat se reforma tū. fractū. et mitē. dīna precepta implentē. virtutū et exemplarē. quia ut ait scriptura. In malignā aiam. non introibit sapiēcia. Itaq; ut iob. 28°. asserit. Non inuenitur sapiēcia in terra suauit⁹ viuentiū. i. in cordibus carnalium hoīm. oblec tamētu carnis quere nātes. ⁊ qđ loquit⁹ ysaias. Quē docebit dns scientiā. et quē intelligere fa cet auditū. Ablactatos a lacte au ampulsos ab vbere. Et sapiēs ait Qui amat vinū et pinguia. nō est sapiēs. Hec aūt de sapiā que ē donū. presertī intelligūt. Hinc et leo papa fatet. Christiane sapiē altitudo. nō in habundantia verbi. non in astucia disputādi. sed in ve ra humilitate consistit: Ex zelū amarū. i. indiscretū seu liuore et ir rationabilem mentis amaritudinē contra vos tuce. habetis et cōten tiones sūt in cordibus vris. nolite glo riari. ⁊ pocius flere ꝑpter tantos excessus. quid em gloriaris in ma licia: et mendacē esse aduersus ve ritatē estimādo aut asserēdo. qđ talia placeāt deo. ut per ea salutē consequi valeatis. Qui em amaro zelo affectātur contra alīū et contra eū contendūt. solent iustificare se ipsos. et suā ꝑtem insipiēter defen dere ꝑuersis viis excecati: Non est ista sapiā desursū descendēs. i. talis optimo ac falsa sapiā. non da tur a deo. ⁊ error est ab hoīe adi uētus atq; a demone ꝑsuasus. Ideo sequit: sed terrena. i. tpalia et trā sitoria querēs: animalis. i. sensua les deliciis sapiēs: et diabolica qa a diabolo inspirata. et qz honoris et prelationis est auida. Vel dicit terrena. sedm qz ozit. ex cōcupiscē cia cordis. aialis. inquātū procedit ex cōcupiscētia carnis. diabolica ꝑ prout nascitur ex superbia vite. De hac sapiā falsa. per quā homo statu it sibi finē in diuiciis. delicijs. et ho noribus mūdi. et media sua astute dispōit. ad obtinēdū talia. scptū est ad rōnos octuno. Prudētia car nis mors est. Et rursus ⁊ prudētia carnis inimica est deo. Legi em dei non est subiecta. De huius sapiē filius loquit⁹ ihēmias. Sapiētes sūt vt faciāt mala. bene aūt facē nescie rūt. Et xpūs in euāgelio. filij hu⁹ seculi prudētiores filijs lucis in ge neratione sua sūt. Unde et baruch ꝛ°. fertur. Filij agar qui exquirūt prudētiam que de terra est. viā

sapienaé nesaerūt. Ubi em zelus. ⁊ indignaco. amaritudo seu rancor. et contenco. ibi inconstancia. ⁊ fluctuacio corois. et agitacio passionū perturbacio. auersio. multiplex corrosio. ac distractio mētis. Anim9 em̄ mordinaty. sibipī est grue. atz ut asserit ysaias. Impij sūt qi mare ferues. quod quiesce non pt. Optimū ergo est nr̄ aplin. gra stabilire cor. et virtutib9 illud firmare in deo. ne per errores et vicia distrahat. Specialit vero vicia ista. videlicz zelus et contēco sūt inquietudinis causa et aie afflictiua. qa putredo ossiū invidia. et contēcioſus turbat serpin. Hec solū est ibi inconstancia. ⁊ et oē opus prauū. Non q omnia opa mala sint actualit ac irrepabilit zelo et contēcioni annexa. ⁊ q ex eis q cedere possūt ac solent. vino comit duisa vicia sūt eis cōtraria. Decimo contēco pricē dicta. qua aplus mt mortalia pcta annūiat. et de q nunc loquit nr̄is. est impugnacio veritatis. ai confidencia damozis sm ambrosiū. Contēco aut que est impugnacio falsitatis ai moderata acrimonia bonis. extat laudabilis. q si modus excedat. erit culpabilis. Contēco aut. que nōs est ai mtenacione impugnādi veritatē. ⁊ di quisq defendit qd sibi verū aut bonū apparet non est pfecta ⁊ tenacio nec mortale peccatū. Contemno vero de qua nunc sermo est in sc̄pturis valde vituperat. Ayt em ad thimothi aplm. Scoli verbis contendere. ad nichil em̄ vtile est. nisi ad subuersionē audiencium. Et rursus ad eosdem. scribit. Cū sit inter vos zelus et contencio. nonne carnales estis Em. quoq z8. iubet. Abstine te a lite Et Job 6. Despondete absq contencione. Est quoq mhonestū et aliozū sanctificatiuū contendere. Dicit qd apt scriptura. Honor est homini ai separat se a contencione. Postremo ocencio ex superbia aut vana gloria generatur. Dicit qd salomon protestat. Inter superbos semp sūt iurgia. Hinc patens ergo hec vicia. et dulcedinis affectu tocius affectam. ⁊ et disaretū habeam9 zelū iustitie. absq animi turbacione. accedam quoq zelo diuini honoris. et zelū amaritudinis a corde nro penit9 repellam9 ai ecclesiastica. dicit. Non est sensus vbi habūdat amaritudo. Deutero. quoq z9. Non sit int vos radix germinans fel et amaritudinem. Hinc ad hebreos 12o dicit. Pacē sequimini ai omnib9 contemplates ne qua radix amaritudinis sursū germinans impediat. et per illā inquinet multi. Et rursū apt aplus. Si inuicē mordetis et comeditis videte ne abinuicem consumamini. Consequēter describit aplus veram sapiam. illā precipue que est vnū et pacificū inter septē dona spūs sancti. Illa ergo describit per pacificatores et opationes spūs subdendo. Que aut descripsit est. sapia. vt pote sapia spiritualis supernaturalis. infusa. per q homo contemplat deū. per gustū eternū. et bene sentit aut iudicat de eo. per connaturalitatē et conformitatē affectus ad eū. videlicet. q ei soli sit finaliter adherendū. tanquā summo et incōparabili bono. finaq ultimo. Pacificū quidē pudicum est. id est pacē habentem. turpitudinēq detestās ac eru-

beſcens/ Et ita ſapiēnā iſta fuat a malo recedere ſeu pēm vitare/ ſcē per/ per hoc q ſit me veritatis. ac p me lucis puritatē ac pulchitudinē contēplat². parit m mente caſtū pudorē. quo homo eſt erubeſcit ſe m diuine maieſtatis pnām et aſpectu. viriliť tur pēz habere. cogitatōne. affectione verbo. actu. aut omiſſione. peccando. Ille eſt ſapiēcialis ac optimus pudor. de quo ſāptū eſt². 2°. Eſt confuſio adducēs gram et gloriā. Fuatquoq ſapia iſta hoiem habere de pteritis culpis ſuis ſalubrē pudorē. qui ad delictōnē pēt. eam quo ad penā non mediocriť offert. Rursꝰ ſapia iſta dicat² eſſe pudica. qua ad cōtemplatōnē dei reuerenter accedit. non preſūptuoſe. īpudēter. aut temerariē ingerēs ſe ad diuinoz et cōprehēſibiliū p ſcrutatōnē/ Et demū vituperabilis pudor. quo homo ſua pēta fateri. et pro eis correpi ac corrigi erubeſcit/ De quo eām 2°. dicat² Eſt cōfuſio adducēs pēm/ Et rurſꝰ ſco confundare cōfiteri pēta tua/: Deinde pēta tua pacifica. i. tranquillitatē ſeu pacē interna gignēs in ſapiente. qz per hāc ſapia quieſcit. tranquillat² et ſigit² mens in deo. iuxta illud ſapie viiꝰ. Intrāb in domū meā conquieſcā cū illa. Non enī habet amaritudinē cōuerſatio illius nec tediū cōuictꝰ eiꝰ ſz gaudium et leticiā. Hoc aut idem eſt qd gaudiū imperturbatū. Ideo quit ſcīptura viri ſapiēs ſuauis eſt acie ſue/ Et ad rōnes octauo habetur Prudētia ſpūs vita et pax. Dicitur quoq ſapia iſta pacifica. qz p eam fideles cōcordant in bonis. ſi per elationē ſe adducē dinoſcit. que admodū per humana et naturale ſapiēcia ſepe cōtingit. qz in ea iuenitur optimoū diſſitus. nec eſt tanta in ea certitudo ſicut in iſta. et parit et elationē. hec vō humiliationē ſpōtanea. Salomone teſtante. vbi ſapia. ibi humilitas. Eſt quoq ſapia iſta: modeſta. i. moderatiuē ſeruans in omnibus. cū ſapientis ſit ordinare ſcīm pōm finaliq hoiem ac circūſpectū. non īpetuoſū/ Ideo monet apl̄s. In ſapia ambulate ad eos qui foris ſunt. Unde et ſapiēs viꝰ. legitur/ Eſt cū in illa ſpūs intelligētie. ſanctꝰ vnicꝰ et modeſtꝰ/: Suadibilis/ idest docilis ac dirigibilis. que admodū et iuxta pōes/ Prima pōs prudētie eſt docilitas/ Cui ergo in ſuo ſenſu fuit ptinacie. ſapiēs ſunt ex ptes/: Homis cōſentiēs. i. rationabilibꝰ vbis prebēs aſſenſū. Non enī qui vēnat ſapiēs eſt ꝓprīū iudiciū aliorū in dicto īmanſuete ꝓponit/ Hinc pcepit apl̄s īexperientiam. iformationi omniq paulī humilit² acquiescēt. Ut qd puerbiorū nono aſſerit². Arguе ſapiētem et diliget te. doce iuſtū et feſtinabit accipe. Ꝓpter hoc iterū ſalomon loquit². nō ſis ſapiēs aput temetipm/ Et ad rōnes. 12. fertur. Solute eſſe prudētes apud voſmet ipos/: Plena mīa et fructibꝰ bonis. Hec enī ſapia fuat hoiez cōpassiuū atq beneficū alīs. qui mouet² q deo ſit ꝓprīū miſereri ac ſubuenire. q eām omnis homo ex ſe ipſo ſit fragilis atq in magno paulo conſtitutus. Idcirco condolet alīs ac ſubuenit eis pro poſſe ne tanta bitudine ad quā conditi ſūt pruet². Iudicāq ſine ſimulatōne/ Deſt ſincere ſe ha-

benis m̃ audiendo. nec vana sub colore virtutū exercēdę. quēadmodū qui ex odio. ira aūt impatientia corripiūt proximos. ex cupiditate et zelo iustitie se id facere ostendentes. Idcirco sapiēs primo hēt2 Spūs sancti disciplinę effugiet fictū. Hinc xp̃s edocuit. vt simplices sint colūbe. qz prudentissim̃ in euāgelio specialissime reprobat et condēnat. Fructū autē iustitie in pace seminat2. Fructū meditationis vōt2 opatio vtuosa. ex iustitia emanās. Et huius fructū merces ac finis est vera felicitas. iux̃ illū apl̃i. Habetis fructū vestrū in sanctificationē finē vero vitā eternā. Vñ iohis xp̃i apt salutor discipulis. Posui vos vt eatis et fructū afferatis. Iohes quoqz bapt̃a. Omnis ig̃t arbor. que non facit fructū bonū excidet2. Hinc itaqz fructū semināt2 in pace i exercetur. ad pacē pectoris. sine qua deo placē non pōt. qz oportet mentem contendere ad deū in obseruātia preceptorū et cautelis. tenoē aūt effectus est pax. quēadmodū scriptū est: Pax multa diligentibus nomē legis tuę. Hinc Iob. xxo docet2. Acquiesce deo et habeto pacē. et per hec habebis fructū operationis. Sciat2 itaqz fructū iustitie in pace: sanctis pacē. i ad meritū premiaqz eorū. vel sanctis tibus pacē. puta a pacifica. de quibus dicit2. Beati pacifici qm̃ filii dei vocabūtur. Demqz vnusquisqz facē debet pacē. In primis sibimet ipi deo. cui sibi per penitentiam reconciliando. atz per cōtemplationē et dilectionē eius in ipso figendo ac tranquillādo. Inter. qd̃ apt apl̃s ad rōnos quinto. Justificati ex fide pacē habeamus ad deū. Et alibi. Obsecramus pro xp̃o reconciliamini deo. Secundo debet quilibet sibi pacē facere et seruare pro posse. ad proximo suo. sicut in euāgelio precipit dns. Vade reconciliare fratri tuo. Et paul9. Si fieri pōt qd̃ in vobis est. ad omnibus hoibus pacē habete. Deinde debet ex caritate fraterna. xp̃is mis pacem. et ibus pacē ad deo et hoibus procurare. orando. hortando. confederando. ac alijs viis. Insup fructus iustitie vocabulo manifestissim̃ notatur eterna felicitas. Iux̃ illud sapiēs. Honorū laborū gloriosus est fructus. Porro operatio vite pōtis est seminatio respectu future remunerationis dicēte apl̃o. Que seminauerit hō. hec et metet. vnde ozee decimo legitur. Seminate vobis in iustitia. et metite in ore mie. Huius seminationis fructus est beatitudo celestis. Juxta illud apl̃i. Qui seminat i spū. de spū metet vitā eternā. Ig̃t2 fructus. que est beatitudo dei fruitio. semināt2 in pace. Idest. qui p opa vtuosa in pace spirituali pacta. promeret2 ac obtinet2. Vel. Seminatur in pace. i in pacifica tione mētis ad deo in hac vita virtualiter. obtinetur. atz ex ea tanqm̃ ex causa meritoria diriuat2 ac donat2 in patria. Nam sicut fructus potēcialit2 ac radicalit2 tinet2 in semie. ita pax eternitatis. in pace pectoris. Pax patrie in pace vie. Plena tranquillatio boīs in deo. in tranquillatione inchoata. viatorū in eo. Hinc pacē interne semp studere debemus. quia in pace est locus oipotentis. Non em̃ est deus dissentionis. sed pacis.

// i a sanctis

Exposicio capli qrti. Vnde bella et lites Artaulus sequitur.

Hec caplo hortat apls. ne inordinati sint nri affectꝰ. et ne ex eis. ad ea que alijs nociua sunt. procedam⁹. Vnde bella et lites in vobis i. ex qua ira dicit oriuntur. pugne reales atq; verbales. quibꝰ vos inuicem impugnatis. Rone ex gaudijs carnis. Dest inordinatis terrenis. mundanis. et sensualibus affectionibꝰ: que militant in membris vris. Dest ministeriorū membrorū diuisi ad opus iniquū. Hec militant seu diuidunt in membris. q uis gaudijs carnalibus inclinamur ac impetu membra mouet in actū. quamuis ꝙ gaudia carnis sint subiectiue. in appetitibus potentijs. Sumit ergo nomē gaudij carnis hoc loco. pro quorum inordinato affectu diuina rū delectationū siue honorū. Hinc ad rōnos vs hortat apls. Sicut exhibuistis membra vra seruire immundicie et iniquitati ad iniquitatē. Ita nunc exhibete membra vra seruire iustitie in sanctificationē. Certū est aūt. q mali effectꝰ. ex priꝰ precedat affectibꝰ. et quicquid aliqꝑ in verbis aut factis ostenditur. ex interioris inordinatione dependet ac profluit. Iter qd princeps apliꝰ hortatur. Obsecro vos abstinere a carnalibꝰ desideriis que militant aduersus aiam: Concupiscatis carnalia et mundana: et nō habebitis ea. Et sic solo inordinato affectu fedamini et non habituri effectū operis. Decipitat vos in via mipe voluntatis. quia voluntas inordinata deliberata reputatur pro opere. Sic multi ai in egestate viuāt. voluntarie paupertatis pretiantes mercede. et ai diuitibꝰ delicatis superbis atq; auaris dāpnātur. quia terrenā habundantiā. delectationē sensualē. ac mundanū poptant honorē. Isti sut miseri in pnti scło et futuro. quia nec hic nec ibi. obtinēt que affectant. Ideo scriptū est. Est diues ai nichil habeat. et est pauper ai in diuitijs multis sit: Contristis. vel corpaliter. alios. vel spiritualit vosipos. qz ex vitiosis desideriis. quibꝰ homo in primo spiritualit nocat serpsit interdū corporale hominū oritur. Et zelatis. et alijs inuidetis Ero'em si quis sibimet caput. hoc inuidere alijs solet: Et qd nō potestis adipisci. qd vitiose appetitis. qz multi cōsequi nequint nec valent ad implere qd dāpnabilit querūt et optant. Idcirco Iob. vto asseritur Deus ostia pinoꝝ dissipat. Cui dissipat cogitatōes malignoꝝ. ne possint implere manꝰ eoꝝ qd ceperant. Vnde et ysaie xlmo legitur. Dat sapientiam sapientibꝰ cordi qi nō sunt. et consiliariis in stultū finem adducit. Studij si requirit miserabiliter amittit. quia non expedit pinis hominibus obtinere qd optant illicite. Idcirco ozee xmo dns loquit. Ecce ego sepiam viā tuā spinis: Litigantis verbis: belligeratis in ope. contra proximos pro terrenis: et non habetis ea. viz necessaria vite. qz qd non postulastis. i. Deū pro eis habendis ordinate. atq; humilit non rogastis. primo et principalit exorando pro spiritualibus. dei honore ac aiarū salute concernentibꝰ. deinde

pro corpalibꝫ sꝯm q ad spualia ne-
cessaria extant siue accōmoda. se-
cūdū q xps in ewāgelio docet.
Querimū inquies queite regnū dei.
et iustitiā eius. et hec omnia adia-
centur vobis. Petitis et nō accipi-
tis. i. inordinate deū rogatis. idcir-
co non audit vos. eo q male pe-
tatis. non obediendo in pceptis dei
preceptis. Quis em̄ dedignat au-
rē suā ne audiat legē. oro. cuius
erit execrabilis. Ipse mō. Cpa-
lia quoq magis q̄m spiritualia
postulatis. Unde iohis. 16°. aut xps
discipulis ad huc carnalibꝫ. Usq
quo nō petistis quicq̄m in no-
mine meo. i. ptinētia ad salutē.
Ut gaudium scīatis vris iplumatq;
i. per tpalia que petitis non ordi-
natis ad debitū finē. Videlicet
ad moderatū et naturalē corpis
sustētationē. nō ad superfluitatem
ac voluptatē. ut ea iplumatis. i.
intra vos accipiatis et cōsumatis
in cōscīatis vris. viz ut ipe-
tū concupiscētiarū. non sꝯm ra-
tionē ordinatū. Quo cōtra paul9
hortat. Cura carnis ne feceri-
tis in desideriis. Temq habētes
victū. et quibꝫ tegamur his cō-
tenti simꝰ. Xrist9 quoq luce xi°.
Attendite inquit vobis. ne grauē-
tur corda vra crapula et ebrie-
tate. et curis huius vite. Adulteri.
i. mente a deo auersi. que auersio.
spiritualis formicatio est. Iux illud
in ps. Quia elongabūt se a te pe-
ribūt. pdidisti omēs qui formicātur
abs te. Et ozee 9°. Formicati sūt
a deo suo. Omīs etei aīa. aut est
dei sponsa. aut diaboli adultera
Dei equidē sponsa est. que ei fide
et caritate cōiungitur. Unde ozee 2°. effa-
tur. Sponsabo te mihi in fide. Talis aīa
deū spiritualī amore amplectitur.
atq; ab ipso celesti semine. qd est verbū
dei. ac lumine grē fecundat. Horto
diaboli plurimū adultera. que ei
querse voluntatis miscet consensu
Spiritalis quoq sapia preseruti
eterna et mirabilis sponsa est huius
virtuosi Iux illud sapie 8°. Hanc
amauī et exquisiui. et quesiui ea
sponsam mihi assumere. et amator
factus sū forme illius. Quis ergo
hanc sponsam relinquit. et ei ter-
rena ipsius. atq; carnalia anteper-
atur. recte adulter vocat. Judei eam
ad corpalia adulteria erāt pclives.
sicut per ihēmiam loquit deus. Unus-
quisq; ad uxorē proximi sui huius
ebat. Desertus. qz amauerat huius mū-
di. i. amore carnalis et mundialis m
ordinata et sensualis affectio. ad cō-
placendū huius. non m deo atq; ad
obtinēdū mūdi honores. voluptates
et opes. Inimica est deo. i. diuine
legi contraria ac displicēs deo. et
caritati repugnās. Quicūq; ergo
voluerit esse amicus huius seculi. i. ho-
minū mundanorū. sꝯm q tales sunt.
inimicus dei constituit. i. deo contra-
rius. et ab eo auersus. De quo apl
plia. Odisti omēs qui operam ope-
rant iniquitatē. Unde sapie. 5°. le-
gitur. Odio sunt deo impius et impie-
tas eius. Itaq; quicūq; se mūdanis
conformat huius. et eis consentit
et placē querit in rebus illicitis. eo
ipso quo talis est. et ita se habet. dei
inimicus efficit. Hoc est qd pma iohis
2°. docetur. Nolite diligere mundū. ne-
q; ea que in mundo sunt. quasi quis
diligit mundū non est caritas patris

m eo. ¶ Hinc loquit paulus. ſolite co-
formari huic ſeculo. ¶ temq; d nque
vob9 placē. ¶ Si hoibus placere
xpi ſeruus nō eſſem. ¶ hoc eſt qđ ter-
ribilit ayt pb̄a. ¶ Cm de9 diſſipauit
oſſa eoz qui hoibus placēt. cōfuſi
ſūt. qm de9 ſpreuit eos. ¶ Scriptm e.
debem9 mđanos hoies. ſpiritali a-
more diligē. ſicut et inimicos. et ora
re pro eis. eis quoq; m bonis velle
placere como quo ayt aplūs. ¶ Vnq;
quiſq; proximo ſuo placeat m bo-
nū ad edificatōez. cū matth⁹ v⁰. iube
at dns. ¶ Sic luceat lux vra coram
hominib9. vt videant bona facta
vra. et glorificēt pr̄em vrm qui
in celis eſt. ¶ In putis quia iamt
ſcptura dicit. i neqqm hoc eſtima
re debetis. cū verba ſcpture. verba
ſmt ſpūs ſcī. ¶ In idiam co-
aupiſcit ſpūs. qui habitat m vob.
Hoc tpliciter poteſt itelligi. ¶ Pri
mo de ſpū ſco ſicq; legendū eſt iter
rogatiue et negatiue. vt ſit ſenſ9.
Spūs ſcūs corda vra gracioſe iha
bitans. nequaqm concupiſcit. i. con
cupiſcere vos nō facit ad inidiam.
hoc eſt. non monet vos ad inidem
dū aliqđ. cū ſacra ſcptura vbiq; do
ceat. ſpiritū ſanctū eſſe ſpm pure
dilectōis. De quo ſapie primo ha
betur. ¶ Benigm9 eſt ſpūs ſapie. et i
pb̄a. ¶ Spūs ſcūs tuus bonus deduxit me
m terra recta. ¶ Secūdo exponitur
aſſertiue de ſpū hoīs. i. aīa raciōli
habitāte m corpe ſuo. que ad inidia
prona eſt et alīs inidet qđ affec-
tat. ¶ Sicq; ſcptura iſta accipit ex eo
q; geneſ vim habet. ¶ Sensus et co
gitatio cordis hūani prona ſūt m
malū ab adoleſcētia ſua. ¶ Tertio ex-
ponit de ſpū ſco aſſertiue. et ē ſen-
ſus. ¶ Spūs ſcūs qui habitat m vobis et
gratis habitās: concupiſcit. monet et
concupiſcē facit vos: ad inidia extir-
panda. qz ad hoc inſtigat ſpūs ſcūs
ſecm ſcpturas. vt inidia eradicetur.
¶ Iuxe huic modū loquēdi fertur i pb̄a.
Ex ore infantū et lactentū perfeciſti
laudē propter inimicos tuos. vt deſ
truendos ac reprobandos. ¶ Sed ad
queratur. quō m hijs habitauit ſpūs
ſcūs. quos paulo ante vocauit adul
teros litigioſos. cupidos. ac male
petentes. ¶ Respondeō. qm m iudeis
quib9 ſcpſit. mt cetera paulo. ¶ Nichil
vobis deeſt m vlla gra. Et poſt pau
ca. ¶ Non potui vobis loqui qi ſpi
ritualib9. ſz qi carnalib9. Sicq; diui
ſa ad diuſos ſūt referenda. ¶ Ex
terea viri ſancti. pua putā qi mag
na m ſuis ſubdit reprehendit. vt
eos magis humiliet q̄ atet et acē
dant. ¶ Prima demū exposicio ho
rū verboz̄ vr̄aliora eſſe videt. qz
ſubiūgit. ¶ Maiorē aut dat gra.
s. ſpūs qui habitat m vobis. vt
pote ſpūs ſcūs. qui dat gra maio
rem qm mūdo vel anīalia eis. dat
em dona ſupnalia atq; gratuita.
¶ Vter qđ dicat ſcptura pūbiorū z⁰.
ſecm tiſſlationē. lxx interpretū.
Deus ſuperbis reſiſtit. humilib9 aut
dat gram. Sic aut lxx tiſſtulerunt.
Vbi iheo9 inſtituit. ¶ Illuſores deo de
ludet. mansuetis aut dabit gram.
Vel ſumit iſta ſcptura ex eo. q̄
uerbioz ig⁹ habet. ¶ Superbū ſequit
humilitas. qz videlicz humiliat atq;
deicit a iudice deo. et humilem ſpū
ſuſcipiet gloria. ¶ Interea valde pē
ſandū. qm verbis iſtis btūs iacob9
aplūs inſinuat ſpūm ſanctū eſſe deū.
cū em de eo diceret. Maiorē aut dat
erat carnales et ſpirituales bonos
ac malos. quēadmodū mt corinthios
quibus ſcripſit

grām. mox ꝙ ad probandū hoc ꝑm
allegnt ſcripturā. anoīa aſſerentē.
Deus ſuꝑbis reſiſtit. ¶ Que proba-
cio non valeret. niſi in illa auctte alle
gata itelligeret ſpūs ſcī ſcutrmi-
tus deus. et per conſequēs quelibet
diuina. eterna. ītrcata. adorāda
ꝑſona ¶ Sed aī deus omēm viaō
siū deteſtetur. dāpnet ac puniat. aut
ſpecialit ſuꝑbis reſiſtere perhibet.
Et rndendū. q; qz ſuꝑbi ſpecialit ſe
extollūt. ſeqz deo opponūt. et qd deo
debetur videlicz glozia et honoze.
ſibi vſurpāt. Et qz ſuꝑbia oīm viaō
zū regina et mater eſt. idcirco deꝰ
eis ſpecialit fertur reſiſtere. eos de
iecere. humiliare. cōprimē. Et hoc ſibi
ꝑprium eſſe teſtat iob. xl°. loquēs ad
iob. Si habes brachiū ſicut deꝰ. et
ſili voce tonas. diſperge ſuꝑbos in
furoze tuo. et reſpicēs omēm arro-
gantē humilia. Reſpice ſuperbos.
et confunde eos. et cōtere ipos in
loco ſuo. Abſconde eos in puluere ſi-
mul. et facies eoꝝ demerge in fouea.
et ego confitebor q ſaluare te poſſit
dexta tua. Abſit ergo a nobis oīs
elatio que tam odibilis eſt deo. et tam
reſiſtit oīpos. ſcz non cōuenit aliam
rem illud iob. xl. Quid tumet cō-
tra deū ſpūs tuꝰ? Nec illud. Cuncta
cuit ipius deū aduerſus deū erecto
collo. Notro: humilibus deꝰ dat gra
ciam. qua et victoribus ſepos exor
de accuſantibus ac deo ſubiectibus
venīaq; petentibus deus pīa dimit-
tit. et gratiā cōſimata clargit. ut
patet publicano. humilq; vero in cu
ritate ītā existentibus. dat gratiā
augmētū. et quanto ſe deo profi-
dius ſubdit. humilius q; ſubſternit.
ac ſupplicāt. tanto gre opulētiori-
bus cōſmatibus ꝑfundūtur. Hemp
igit ſimꝰ viles ac defectuoſi ꝙpiꝰ
oculis. et coꝝ altiſſimo in omni ti
more ac humilitate ingiter ambu
lemꝰ: Subditi igit eſtote deo. p
veraī et profundā humilitatē. ac
dīnoziī preceptoziī execucioēz
Cui admodū em. quicquid ha
bemꝰ et ſumꝰ. a deo accepimꝰ. ſic
to tū ei ſubicē. et eiꝰ obſequio mā
cipare debemꝰ. Sic et pīb⁹ hortā
tur. Subdity eſto dño et ora eū. Si
quidē. quib reſiſtit ei et habuit pa
cem: Reſiſtite aūt diabolo: deſt
eiꝰ ſuggeſtionib⁹ non conſencia
tis. ſed eas deſpiate. Demq; diabo
lo debemꝰ reſiſtere. Primo ſpem uīaz
in dei adiutorio collocando. nūq; de
ꝑprijs viribus preſumēdo. Secun
do. noſipos in oībus humiliando. et
ꝑpria infirmitatē. defectuoſitatē.
viaōſitatē. humilit recognoſcendo.
Tercio. diuine pietatis ſubſidiū in
giter tuocando. Quarto. dīnā
paſſionē coꝝdialit ac ſiequēt re
miſcendo. Quīto. quatuoz nouiſ
ſima diligēt atq; aſſidue aſpiāē
do. Sexto. tanto feruēcioꝰ inſiſtē
do exēplis virtuoſis. quāto acriꝰ
diabolus ītpugnat. temptacio
bus. Hec et alij modi reſiſtendi
q; plures. Debemꝰ quidē rite per
pendere. quātis periculis ſimꝰ expo
siti. quātis laqueis circūdati. quā
ta atrocitate. īuidencia. īſatigabi
litate a demonib⁹ ītpugnemur. Cer
ta felicitate nos primare. ad pīam
miseriā nos ptrahere cōnitur. Ex
quoziī oīm vnaq; conſideracōe de
bemꝰ eſſe ſemp ſollicati. cuſtoditi ti
morati. ac fortit armati dei milites.
contra eādem viaoziī ac demoniī

preliantes. ñi teste apło. Non ozo
netur. nisi qui légitie certauerit:
Et fugiet a vobis. Videns vos sibi
tam uirilit ac pseuerāt resistere.
Cui cñ modis ptractis resistat dy
abolo. suis resistētijs tam uirtuo
sis ac feruidis. ieffabilit illū tam
cōfusacē ac peuersū afflixit mēt
dit. exagitat. ideo fugit. Quo
ad ea queri pt. an postmodū ad
temptandū eūdem hoiez redeat.
Et videt. qp non. qz cōiter dicitur
qp dyabolus ab aliquo victus. nūq
qm redeat ad tēptandū eūdem.
saltem de eodē peccato. Ad hanc
questionē thōs respōdet in pma
pte sume sue dicendo. Aliqui di
cūt. qp demon semel victo ab ali
quo. nūq de cetero tēptet. nec di
lū nec aliū. nec de eodē pcto neq
de alio. Sed hoc non cōsonat qd
matthi xo. de dyabolo scriptū est.
Reuertar in domū meā vñ exi
ui. Alij dicūt. qp dyabolus supa
tus possit temptare aliū sz nō eū
dem. qd probabilius dicit. si tñ in
telligat. qñtū ad certū tempus. qz
de xpō lucę 4to habet. Consūma
ta omni tēptatione dyabolus re
cessit ab eo ad tempus. Dz aūt
ad tps a tēptatione desistat. con
gruit diuine clemētie. que in hoc
fir mitati q descrēdit humane ne
mini infestetur. Congruit quoq
demonis astutie. quia sedm āb zo
sius super lucā demon formidat
ministrare. qz formidat succūbere.
Hec est sancti thōe rñsio. Dorro
qp dyabolus ab aliquo victus re
deat ad temptandū eūdē de eo
dem pcto. Ondetur multiplicit
posse probari. Primo quia iob
pmo habetur. qp dyabolus a scō iob i
pma impugnatōe denuncio estitit qp
dyabolo nequit eū ad impatientiā.
aut maledictionē dei. seu verbo
rū excessū mouere. Dem iob 2o ha
betur. qp sathan semel sit victo. 2o
temptauit sanctū iob acrius. Rur
sus qz victo. tēptauit eū per sua
uxorē. deinde per amicos. et alios.
et oēs iste temptationes ad idem
peccatū tendebāt. Ad idem possit
adduci qd sactus athanasius scribit
de bto anthonio. qlit sepe a demo
nibus cesus est. et semp pualuit.
et satis innuit in illa legenda. qp
vtiqz ab eisdē. Silr refert bto iu
heomo de scō hylarione. Sz ulta
quoq silia de aliis sanctis legūtur.
Preterea sancto gregorio dicit
in omelia. qp dyabolus cont duos
bella mouet. vnū manus vt in
iurias inferat. aliū ut iniquita
tū cōtumelias reddat. que dū in pri
mo conflictu superare nequit. in
terim ab apto certamine cessans.
post modū redit. et illū eundē
acriꝰ qm ante impugnat. eciā
de eodē pcto. puta de impatientia
et vindicta. Cassiodorus qz ait.
Bellū graue est cont dyabolū
qa occultū. qz ai forzatore. qa hos
tis insidie non vident. admissarius
nec labore defigit. nec victo ali
qñ discedit videlicz animo. sz tamtū
atrociꝰ redit. qñto per gratiaz dei.
debellato fortiꝰ fuit. Postremo
aredit. qp sicut vnicuiqz habet an
gelū bonū pro sui custodia in tota
hac vita. Ita et angelū malū pro
pro sua exercitatione et probta.
qui durāte hac vita. quantūcūqz
vincat. non recedit in toto. Istud

ergo verig reor. Jam ro pg vna victoria non finig securi. sed ad ardiorem conflictu armati. Secuti na enim. et ut alia habet tribulatio. temptatio. est vita hoies sup terra. Iter qd loquit augustin. Perseuera vsq; in finem. qz reputatio pseuerat vsq; in finem. Appropinquate deo. et appropinquabit vobis. Huic sile est. qd zacharie primo loquit deus. Conuertimini ad me. et conuertar ad vos. Ex qbg sequi videt. qz gra dei insit hoibg ex eorum primo merito principii qz merendi sit a libero arbitrio. et non a deo. ait tm ihs vt dicat saluator. Nemo pt venire ad me. nisi pr meus traxerit eum. Et alibi. Sine me nichil potestis facere. Atq; aplus. Quid habes qd non accepisti. Ad istud thos petrus de thareto. richardus de media villa et alii dicit. qz sicut deus coi influxu. vniuersa conuertit ad se tamqm ad finem vltimatum. sedm esse eorum naturale. sic rationale creatura conuertit ad se speciali influxu tm qm ad finem supnaturalem. nec iste confluxus est aliq gra habitualis si dina motio et instinctus qui ad dm dona gre mouet hoiez. atq; ad meliorum bonum. Et oibus offertur atq; passim influit. Iste instinctus aut quida consentit. et per hoc ad gram habitualem de congruo disponit. quibus gra mox confert. Et de ista dispositione pt intelligi verbum istud aplm. vt sit sensus. Appropinquate deo. ad eius gram vos aptando. et eius instinctui acquiescendo. Aliqui vero huic instinctui resistit. sic huius dispositionem istam de congruo. precedit diuinus instinctus vt patuit. Deo qz principium meriti simplex est a deo. Sed aduertendum qz verba hec duplicat pnt exponi. Primo qm tm ad eos qui nondum in caritate et gra sunt. qui a deo auersi sunt et elongant ab eo dissilitudine culpe. ideo dicit eis. Appropinquate deo. penitendo. confitendo. satisfaciendo. sicut qd in vobis est faciendo. et appropinquabit vobis. i. gratiose applicabit se vobis. dona gre infundendo. Secundo potest exponi de eis tibus in caritate et gra. qui licet a deo non distent dissilitudine culpe saltem mortalis. distant tm ab eo mutatione perfectionis ad qua multi vita purgare valent. Deo dicit eis vt deo appropinquent. i. siliores fiant. eius ardentius diligendo. cotidie proficiendo. et ei se omni hora ihmus siue deuotius viuendo. Veritatime. appropiatio siue conuersio vtrasq; sit ex primo quodam dei instinctu ac munere. Ad qd insinuandum tres noster vltimo scriptum est. Convertimini nos deus ad te. et conuertemini. Et rursus iheremias 31° libri sui capitulo loquit. Conuerte me deus et conuertar. qz tu es dns deus meus. Postquam enim conuertisti me. egi penitentiam. et postquam ostendisti mihi plausi femur meum. Sic sic deo appropinquatibus. deus appropinquat. per gre maiorem. et eis se clarius ostendendo atq; ihmus viuendo per sapie donum. et caritatis augmentum. dinoscunt gustum et melioris amplexum. Inter ea deus. qui iheremie 23° con

testatur. ℣ Numquid non celū et terram ego ꝛpleo. ℟ Distat a creatura rationali non loco sed ꝛperfectione et culpa distat ab eo illa. ℣ Propterea dñs ꝓuerbioꝝ xv°. fert. Longe est deus ab ꝛpīs. ℟ Et ihēmias fatetur. Longe dñs apparuit michi. ℣ Si aūt de similitudine seu defectu ꝑfectionis sit sermo certū. q̄ oīs creatura distat īmfinitū a creatore. qui ysaie xl°. satisfatt. ℟ Cui me silēs fecistis. et adequastis dicit sanctus. ℣ Aug⁹ tēplacione in tantū deficim⁹ vt Job xl°. dicat. Vnusquisq; mutuet eū proximo. ℟ Emūdate manus o ꝓcatores. ℣ Per manū que est organū organorū. ꝓpīe et opatio designatur. ℟ Cruentas ergo. i. opa mā mundare debem⁹. vt ex sincera ītentione procedāt. nec viasꝫ miscreant. ne illud ysaie ꝓmo nobis cōueniat. ℟ Cruente vīe sanguine plene sūt. ℣ Sed q̄d fertur in ꝓb. Immundis mambus et mūdo corde. hūc amplect⁹ a dño benedictionē a dño. ℣ Unde et Job xx°. habet. Saluabit innocentes. saluabitur aūt mundicia manuū sua rū. ℟ Et purificate corda vīa perpetrātiam. ab oīa simulatione duplicitate. puersitate. ceteriſq; peccatis. ℣ Qui duplicis aīo sunt aut estis. De hac duplicitate dictū est copiose iam ante. sup illud. Vir duplex aīo. inconstans est in oībus vīis suis et ait. Hec de puritate cordis est maxīe appetenda siquidē. Beati mundo corde. quoniam deū videbūt. Atq; ut ꝓuerbioꝝ xx°. monuit. ℟ Qui diligit cordis mundicia. habebit amicū regē. Illū vtiq; regem. qui maladie ꝓmo testatur. ℣ Rex magne ego sū Deus. ꝑpter hunc mundū cordis appetibilē loquitur ysaias. Hic est oīs fructus vt auferat ꝑcatum. ℟ Sed maxīe verū est prout īiquitatis ablatio. cōtinet et gre missionē meminit. sine qua fieri nequit. ℣ Miseri estote. Duplex est miseria. vna culpe. de qua proūbioꝝ xiv°. legitur. Justitia eleuat gentē. miseros facit ꝓpl̄os peccatū. Alia est miseria pene. de qua ayt ꝓphia. Conuersus sū in erūpna mea dū configitur spina. ℟ Et aplūs. Infelix ego homo. quis me liberabit de corpore mortis huius. Unde sanctus bernardus ayt de xp̄o. ℣ Miseri cordie dñi multe. sed et miserie dñi multe. ℟ De vtriſq; vero miseriis verificat illud Job xiv°. Homo natus de muliere ebreu vnus tps repletur multis miseriis. ℣ Hortatur ergo aplūs vt miseri simus. miseria pene. corpales afflictiones. tribulationes īopinas. famē. sitim. et opa satisfactoria. laborio sa. sponte ac patienter pro mīis sustinendo exterioribus. et pro grā ampliori adipiscenda. qua deiterpe vtemur pacē atq; vt xp̄o ꝓpius nos passo aliqualit cōformem. et fiducia cuadam⁹ supplicia. ℟ Et lugete. pro vīis. ac proximorū peccatis. pro desiderio regni celestis. et ex alijs ꝓpīs causis. ℣ Risus vester. inordinatus ex mentis dissolutione et irrationabilibus causis pro uenies. In luctū. salubrem. ℟ Conuertatur quēadmodū ioēlis x°. dñs monet. Cōuertimini ad me in toto corde vro. in ieiunio et fletu et

planctu: Et gaudiū vēm/ cū male
sdare ōzdinatū. veritat̄: in uerozē
penitencialē, vt contrarijs curētur
contraria. et per que qs peccauit. per
hec puniat et afflīget sēpm/ Est
itaq; risus illicitus de quo luce vi.° aīt
saluator. Ve vobis qui ridetis nūc.
quia plorabitis et flebitis. De quo
eccl̄es .v.° legitur/ Sicut sonitus spine
rū ardentiū sub olla. sic risus stulti/ Sed
certo verū est cōe illud prīpiū.
Per multū risum potes cognoscē
stultū. Hinc eccl̄a. xix.° scriptū est. Amic
tus corpis. et risus dentiū. et ītrēssio
hoīs āmūciant de eo. Prima vīz per
hec tria exteriora. ostenditur qualis
homo sit interiꝰ. vitandus est ergo ri
sus īmoderatus. aī eccl̄a. xxi.° dicitur.
fatuus in risu exaltat vocē suam.
Vir aūt sapiēs. vix tacite ridebit.
Hinc sāc̄ sedm sāc̄ basiliū. A risu
et oī irrefrenata letitia nos cohibē
debem⁹. aī cotidie tot pcā fiant ī
mūdo. et deꝰ tam grauit̄ inhonō
retur ac offendat̄. et tot aīe eternā
liter ꝺdempnētur. et quilibz nr̄m
toties tam enormit̄ peccet. atq; ī
hac valle lacrimarū in graui exi
lio variis qz periculis positi simus.
et ignoremꝰ. an amore digni simꝰ
an odio. et vtrū eternalit̄ simꝰ dāp
nandi/ Veritatē est aliqs mode
ratus ac licitus risus. de quo sāc̄
Job ait. Si quando ridebā ad
eos. non credebāt michi. Cum ri
sus ex laudabili oritur causa. ex
gaudio spirituali. ex zelo iustitie. aī
causa pcēntꝰ naturali. vt ex admi
ratione. ob quā hominū naturāle
ac pprīū est esse risibile/ Itemq;
est gaudiū spirituale et virtuosū.
in actu vtutis consistēs. de creato
re aut de creaturis in deo conceptū.
de quo apt aplus. Gaudete in dño
semper/ Et pphēta. Letamini in dño.
et exultate iusti. Jacobꝰ veo nūc lo
quitur de illicito gaudio. actionis vi
cioso ānexo de quo apt scriptura le
tantur. aī mele fecerit. et exultant
in rebus pessimis/ Christus quoq;
iohis 16.° Mundus gaudebit. Inter
alijs iacobi verbis cōsonat. qđ
ecclesiastes .v.° fertur. Risum dixi error
ad dominū lucty. q; ad dominū cōmixtꝰ
In illa enī sīmꝰ auctor admonetur
hoīm. et vanes cogitat quid sibi
rū sit/ Et rursus/ Cor sapientiū
vbi tristitia. et cor stultorū vbi leti
a/ Hinc salomon de meo apt. Ri
sum reputaui errorē. et gaudio
dixi. quid frustra deciperis. Hu
miliamī in conspectū dn̄i. .i. cora
deo vnusquisq; se deprimat. defectus
sitates suas īspiciat. defectꝰ na
ture et culpe quos habet in se. ī
tuetur. qm̄ ipfecte humiliat deo pre
dat/ Ex hijs et aliis multis rite
consideratis. vnusquisq; vilipendat
se valde. et omni confusione cor
reptione. et castigatōe digna se
arbitret. et easq; equanimit̄ patia
tur:/ Et exaltabit vos/ In vita pre
senti per sublimia gre dona. et
in futuro per pmia gloie mu
nera. Ideo enī loquit̄ xpūs. Beati
pauperes spū. i. humiles. iuxē vnā
expōnē/ qm̄ ipsoꝝ est regnū celo
rū/ Et denuo/ Qui se humiliat ex
altabit̄/ Hinc eccl̄a. x.° scribit. Ne
li te extolle in factis tuis. ne
cū tempꝰ iudicabit. Sapia humiliati exalta
bit caput ipius: Colite decꝰ
alterutrū fratres/ Deest vnꝰ alte
ri non obloquitur. aī hoc sit cont.

caritate ataq; iustitia. et ex suo genere peccm valde morale. multo q; grauius furto sed in doctores.
Detrahi nihil mi proximi tanto sunt grauiora. quanto maiq; nocumentu inferant ei. Cui ergo p detractionem unq; auferat alteri bonu nomen. et ledat eu in fama. infamiaq; eu alijs contemptibilem aut despectu ideo magis peccat qui furatur qui exteriore tollit substantia. qua bona fama extat prestantior. unde illud cantes Pro. Melior est nomen bonum. quam unguenta preciosa. Hinc scriptura detractione vehementissime ac sepissime prohibz reprobat et condempnat. Captiu est enim puer brioru ps. Labia detrahentia procul sint a te Et cantes x. Si mordeat serpens in occulto. nichil minus eo habet qui detrahit. Sed et sapie pmo. Custodite vos a murmuratione et a detractione parce lingue. quia sermo obscurus non ibit in vacuu. Denig; sanctus clemens papa martir et doctor refert. qd beatissimus princeps apostoru dixerit esse tria hominu genera. unu corporale. aliud dixit ee odiu. tertiu detractione. per quam is qui detrahitur offenditur in corde audientis detractione. quitu ad esse bone reputationis qd in eo habebat. Exterea de ista matia dicit dns in scda x. Sicut vnq; duplicater nocet alteri factu. puta apte. vt in rapina. et occulte vt in furto. et percussione dolosa. Ita duplicater nocet vnq; alteri verbis. primo aperte. vt in contumelia. et secrete. vt in detractione. que est demigratio alicne fame per uba occulta. Dicit. autem homo detrahere. non qz semp de veritate diuimat. sed qz quitu in se est alteri fama ex intentione corrumpit et bonu nome cuius diuimit. Et sit plurib3 modis. Primo falsu alteri imponendo. Secundo peccm alteri exaggerando. Tertio occultu eiq; peccm morte innate prodendo. Quarto diu bonu dicat quis mala intentione esse per actu. Quinto diu bona alteri negat. malitiose ve retinet. qn rationabilis causa exigit ea manifestari. Insup; susurratio mlior convenit ei detractione. q occulte malu dicat de proximo ppt qd unu sibi quietet. pro alio sumitur. ppria in differt qm susurrator itendit ppri morti mutua dilectione corrumpe seminando discordias. Idcirco susurratio est grauius crimen qm detractio qz amicicia maius bonu qm fama. unde illud canticorum vi. Amico fideli nulla est comparatio. Et sicut rapina est grauior furto sic contumelia detractione. Atq; ut ait gregorius sicut contumelia oritur ex ira. sic detractio ex odio. Detractio quoq; mente detrahentis extenuat. ita ut detrahens. ppria unanimitate obtenebratus. maculat veru putare qd dicat de alio qd sibi sit falsu. Denig; detractor grauissime peccat. qz non solu offendit ppriam animam. sed et animas audientis qntu in se est. prebendo ei venenu mortiferu et consentiendi occasione. Si enim audiens detractioni consentiat peccat mortaliter. ait dicat aplus. Non solu morte digni sunt qui fecerunt mala. sed etiam qui consentiunt facientibus ea. Primo detractor quantu in se est. illu quoq; au

detrahit spiritualiē permittit/quia si ille papiat qualiē ei detractū sit oritur ei ocasio odiendi detractorem et obloquēdi eidem/ Iudicēs ergo detractionē nō querat detrahētem. et vltiō auertat si cōgrue pt. q si cōuenienē non pt mouere eū aliquo signo videlz tristem faciem ostendendo/ Ira ut ēm ^o legitur. Vultū tristitia vltio corrigitur aīm delinquētis. Prouerbiorū quoz xxv^o asseritur. Ventus aquilo dissipat pluuias et facies tristis linguā detrahentē. Abhorreant ergo iudices et iudicate vitem hec vitia maledicta. videliz verba cōtumeliosa. detractoria. susurratoria. et pcta ex eis nascentia. Et ut docet psidoribus. peccanti nō obloquamur. sed cōpatiamur. formidantes. ne et nos in eadē aut silia vl' maiora labamur. Qui em̄ proximis peccantibus nō indignātur. nō castigat et deliquit. meretur a dō vel inquit. et eadem ac maiora iudicare/: Qui em̄ detrahit fratri. aut qui iudicat fratrem suū/ detrahit legi. Iudicio ordinato. temerario. suspitioso. aut vsurpato: detrahit legi dine. que prohibet detractionē et ordinatū iudicia/: Et iudicat legem. et reprobat eam/ Non ē directe detrahat legi aut reprobet eam. sed qm̄ contra legem faciendo ita se habet. ac si sentiat eam esse iniquā. et qi despiciat eā. Apt em̄ lex vetus leuitici. xix^o Non eris criminator nec susurro in plō/ Et rursus. Nolite facere iniquū aliqd in iudicio. in regula. in pondere et mensura/: Si aūt iudicas legem. nō es factor legis. sed iudex/ Desit qi supiorē te facit legē dina eam tm̄ sequendo. et iuxta modū pretactū iudicando. qd prorsus iniquū est. Propter qd subditur/ Vnus est em̄ legislator et iudex. videliz deus qui est supmus datorq legis dine. Moyses fuit vō legislator ministerialis. Deus āt legem quā contulit. habet iudicare. iterpretari. et dispensare in ea. tanquā supior ipā/ Eiusdem nāz est legem condere atq exponere. Hinc psalē xciv^o dicit. Dnūs iudex noster. dnūs legifer noster. dnūs rex noster/ Iob quoq xxxvi^o Ecce deus excelsus in fortitudine. et nulli ei silis in legislatoribus/: Qui pt perdere/: et iuste dāpnare/: et liberare/ Desit miserendo a pcto purgare et ad salutē pducere. Qui deutō xxxii^o testatur/ Ego occidam et ego viuere faciā/ Exodi quoq xxxiii^o Misereboz cui voluero. et clemens ero. in quē mihi placuerit/ De quo apt apls. Cui vult miseretur. et quē vult indurat/ Tu aūt quis es:/ Desit aliq auctoritatis: qui iudicas proximū tuū. Ordinato iudicio/ Sic et ad rōnos. ix^o loquitur paul9/ Tu quis es qui iudicas alienū seruū. suo dño stat aut cadit/ Item. Tu quid iudicas fratrem tuū. omnes em̄ stabimur ante tribunal xpi. Itaq unusquisq pro se rationē reddet deo. Non ergo iustum amplius iudicemus/ Verū tamē istū non sūt intelligenda. qi non liceat prelatis. principibus et iudicibus iudicare subditos suos. nec sic qi de his que manifeste sūt mala. nec bono aīo fieri valent

non licet vnīq; bene dispositō iudi
care. sed ne de mortuis et dubijs q̄s
p̄sumat temerarie iudicare. affir-
mando. seu diffinendo. aut puni
endo. ¶ Aliud quoq; est iudicare
p̄sonā. aliud actū. ¶ Sit ergo vnq;
quisq; diligēs sui ipius examina-
tor. iudex et castigator. atq;
in primis emēdet sepiū. sicq; cauta
tūe. discrete et timorate. loco et
tpe optimo. exigenteq; causa. iu-
dicet et corripiat aliū. sēm q̄ hoc
sibi meminit aut licet. ¶ Qui em
in eisdem aut maioribus culpis est.
indigno est aliū iudicare atq; cor-
ripere de huiusmōi culpis. in quibus
ipemet incidit. ¶ Quedā vero pessi
ma consuetudīe sunt iuecti. qui a
liquos inuenit iudicare sūt prom. et
negligūt semetipos. ¶ Consequē-
ter sapientissimus iacobus iste. reprē
hendit īmanitā locutionē multo-
rū: ¶ Ecce nūc. i. et vos qui dicitis hodie
aut crastino ibimus in illā ciuitatē.
et faciemus quidē ibi annū. i. vno
anno stabimus ibi: aut mercabimur.
et lucrū faciemus. i. vendendo et e-
mendo lucrabimur: qui ignora-
tis quid sit vobis in crastinum. ¶ Idest
quid vobis crastinus euenet. et an vi
uetis per diem. quia nescitis die
neq; horā. ¶ Sacro prouerbiorū
xxvii. septimo est. ¶ Ne glorieris in cra-
stinum. ignoras quid superuētu-
ra pariat dies: ¶ Que cum est vita v
stra. i. vita hec corpalis ac tpalis
Et subdit: ¶ Vapor est ad modicū
parens. ¶ Idest filis est. seu fumo va-
pori. breui horula apparēti. acce-
ptissimo defuenti. ¶ Ideo subditur: ¶ De-
inceps exterminabitur. i. defuet
talis vapor. seu vita hec pīs. que
a natiuitate exordio est q̄si continuus
atq; celerrimus ad mortem
tendit. q̄s sacr̄ Iob dixit: ¶ Parce mihi
die. nichil em sunt dies mei. Et i-
terum. Dies mei velociores fuerūt
q̄s a texente tela sumsit. ¶ Dauid
quoq; primo psalmo. xxxviii. ¶ Dies mei
q̄si vmbra super terrā et nulla est
mora. Et in ps. ¶ Homo vanitati si
milis factus est. dies eius sicut vmbra
preterit. ¶ Consequēter docet apl's.
sapientē timoratū ac sobriū modū
loquendi: ¶ Pro eo ut dicatis. ¶ Idest.
cum insipientē modū loquēdi habe-
tis. pro eo. q̄ merito dicer̄ est. ¶ Vel
ita supplendū est. ¶ Hoc doceo vos.
pro eo ut dicatis de cetero. ¶ Si dñs
voluerit. et si vixerimus faciemus
hoc aut illud. ¶ Sic em loquēdo me-
mores estis p̄prie fragilitatis atq;
incertitudinis vite p̄sentis. et insinua
tis ac p̄supposita totū vite vīe cur-
sū. euentū et actū. ab omnipotentia
et voluntate dei idesinenter pendē.
Obseruemus ergo et nos hūc salubrē
modo loquēdi quē prodidor. m'l'
ti non considerāt. neq; obseruant.
sed ita de futuris sibi. et faciendis a
se loquūtur. q̄si certa essent se tū du
victuros. vel a serpīs vitū habereī.
nec seruatione indigerēt diuina.
nec prouidēie creatoris auctus sub
essent. ¶ Ideo merito ipromisse tol
li de medio et vanissim sic accidit
eis: ¶ Nunc aūt exultatis in superbijs
vīs. ¶ Idest in superbis locu-
tionibus et verbis presumptuosis. ¶ Sa
ut proūbiorū. xxvii. dicit. ¶ Letatur
homo in sentētia oris sui: ¶ Omnis
exultatio talis maligna est. ¶ Idest
vitiosa. et male libidinis ignis ac
censa: ¶ Scienti igit bonū facere
et non facienti. i. ei qui scit aq

obligetur quid facē. quid vitare iā
debeat. nec tamē ux̄ sua pericla
laudabilē conuersanti: ¶ Beatū est
illi/ deest sua sāa est sibi maioribus ul
pe ac pene occasio et culpabilior.
dāpnabiliorq; consistit/ quēadmo-
dū apt saluator Seruū qui scit
voluntatem dñi sui et non facit pla
gis vapulabit multis/ Et rursus.
Cui plus donatū est plus require-
tur ab eo. ¶ Hinc lrāti specialiē obli
gantur esse cotā altissimo virtuo
si. et cotā proximis exemplares.
¶ Vnde q̄ gloriosissimū arguit aplm
gtestatur/ ¶ Melius est non cognoscē
viā iustitie. q̄s post agnitōē retror-
sum reuerti/ Circa que verba m-
ferig exponenda erit si deo confes-
serit de horū intellectu verborū
tractatus. ✓✓✓

Elucidatio aplī quīti Agite nūc diuites. Articulus septimus

Auctus aplus iacō
bus suis hortatus est
eos quibus scripsit. ad
patientiam in aduer
sis ad paupertatis amorē. ad hu
militatem in oībus. et mordina
tū ad terrena reprehendit affec
tū. Quē idem facit. offendendo en
lamitatem. ac periculosissimū sta
tū diuitū huius seculi. quorū fal
lacem prosperitatē acriter argu
it. quatēs fideles pauperes in sua
copia patientiores existant/ Cau
busdam equidem nondū pfectis
sua aduersitas et paupertas mo
leste fuit. dū iniquorū prosperitatē
vident. nec vilipendit sed aliqd
reputāt/ In quorū impfectorū
psona apt pb̄a. ¶ Pedes aūt pene
moti sunt pedes. pene effusi sūt
gressus mei. quia zelauī super
iniquos pacem pctorū videns.
Vnde rursus hortat. ¶ Noli emu
lari in malignātibus neq; vt
ergo aplus iacob9: ¶ Agite nūc
diuites/ deest vitam corrigite.
pentenciā facite. cū dicat salua
tor. ¶ Nisi pentētiam egeritis.
omnes simul peribitis/ Et pau
lus. Dū tempus habem9 ope
remur bonū ad omēs/ Quida
exponūt sic/ ¶ Agite nūc diui
tes. i. volūtates vrās iniquas
ipplete. vt sic locutio promis
que a contrio intelligenda est
sensu/ Iux̄ qd̄ apocalipsis vltimo
scribit. Qui in sordibus est. sor
descat adhuc. et qui nocet. noce
at adhuc/ Sed pma exposicio
melior reputat. Cū em in ge
nerali dixisset aplus/ Agite nūc
diuites. mox adiecit quid agē
debeant/: ¶ Plorate vlulantes/
i. vehemēter dolete. et ex mi
seriis contritōis vehemēcia i
intensū emulate erūpite. iux̄
illud michee. Facta planctū
q̄si draconū. et luctū q̄si struthio
nū/: ¶ In miseriis que aduenēt
vobis/ i. ex consideratōe atq;
formidine metuēdi iudicij dei.
eternalisq; penarū imminen
tiū vobis. nisi interim digni
penitenciē fructū feceritis/ De
inde subditur horū causa: Diui
cie vīe naturales viz blada vi
na et consilia: ¶ Putrefacte sūt
ex diuturna et auara reten
tione. qm̄ tpe apto non cōtul
tis eas egenis prout in etate

præcipit xp̃s. Q̃d ſuperest date de
moſinã / Ex cad̃ quoq; cauſa ¶ Veſ
timenta vr̃a a tineis comeſta ſunt.
Aurũ et argentũ vr̃m erugina
ut·r· ex vetuſtate et aprida reſer
uatõe contraxit erugine. ¶ Veſtimẽ
ta aut̃ aurũ et argentũ. ad ar
tifiales ſpectant diuitias: Et erugo eorũ ſiliter et nãlũ diuitiarũ
putrefactio: erit in teſtimoniũ
vobis. ¶ Deſt materialiter teſtiom
plebit aduerſ9 vos. quia a iu
dice ſũmo aſſumetur in argumẽ
tũ et ſignũ vr̃e cupiditatis ac
iuſte dãpnacõis / Erui eñ diui
tias ſuas talit̃ retinẽt furtũ et
rapinã. ꝟmo viaſſim et hom
ad hũ ꝓpetrant / Erunt ſñ ꝓpr̃es
ambroſi9 baſilius q; teſtãtur: ſõ
mnoxus crimẽ eſt habenti tollẽ.
q̃m nõ poſſis et habeas indigen
tibus denegare / ¶ Iurienaũ pa
nis eſt quẽ tu detines. nudorũ
indumentũ quod mduis. miſe
rorũ redẽptio peccunia quã ab
ſcondis. tantorũ te ſuas bona i
badere q̃tus poſſis nec vis ꝓſtra
re ¶ ꝟmo ut ayt ihẽonimꝰ / Eoz
qui ex fame aut frigore obierũt
moztis reus teneris. ¶ Inq; auro
bus non diuitias ſed earũ abuſũ
et tenacitatẽ condẽpnat. ¶ Inc ſu
per illud ꝓb̃t / Diuitie ſi affluãt
nolite cor apponere / loquit̃ au
guſtinꝰ Q̃ui non habet diuitias non ambiat eas. qui aũt ha
bet. non de eis ſuꝑbiat: ſ. nec dic
appetẽs. ¶ Nolite eas habere. ſed
nolite cor apponẽ. ¶ Non eñ dãp
nat diuitias per quas mereri
poſſimꝰ regnũ celorũ. ſed cor
appoſitũ. q̃ eas muſcẽ oꝛditer
non expendit. ſꝫ auare recondit.
¶ Inc quoq; proꝛibioꝛ xi dicit.
Erui abſcondit frumentũ in tẽ
pore maledicẽtur: bñdictio autẽ
ſup caput vendentiũ]: Et mãdu
cant carnes vr̃as ſicut ignẽ
¶ Deſt cauſa erit ꝑpetualis mẽdi
q̃ corpa vr̃a in inferno poſt die
iudicij patent. ¶ Non q; erugo eit
cauſa directa ac meritoria cõdẽ
nacõis. cũ non ſit ꝓpẽſum. ſꝫ naturalis effectꝰ. ſed culpa q̃ thaurꝰ
tis auare retinẽdo diuinas. ex q̃
rũ recondicõe erugo nascitur pas
ſe ſũt. meritoria eſt cauſa vr̃e afflic
tionis / De talibꝰ iudith. 16. ſcriptũ
eſt / Dñs omnipotens vindicabit in eis.
in die iudicij viſitabit illos. dabit
ignẽ et vermes in carnes eorũ. ut
vrantur et ſentiant in ſempiternũ.
¶ Inc cant⁹ Ab. ſertur / ¶ Iudica val
de ſpm tuũ. q̃m vindicta carnis
ipſi⁹. ignis et vermis /: Thezauri
ſaſtis vobis ira in nouiſſimis die
bus. ¶ Deſt per tantũ auaritia v
vr̃am accumulaſtis vobis cãm
copioſiſſimã reprobacõis et con
dempnacõis. quas in die iudicij
et deinceps ſuſtinebitis meter nũ
Iuẽ quẽ ſenſũ dicit ad rõnos 2o
Secundũ diuitias tuã. et ipem
tens cor tuũ. thezauriſas tibi ira
in die ire et reuelacõis iuſti iudi
cij dei. ſ. tempe ut cant⁹ x⁹ legitur
Auaro nichil eſt celeſtius. nichil
eſt iniquius. q̃m amare pecuniã.
Auarus enim aiam ſuã habet ve
nalẽ. ¶ Auaro matthei vi. ait ſal
uator. ſ. Nolite thezaurizare vob̃
thezauros in terra vbi erugo
et tinea demolit̃ ¶ Inc thimotheo

scribit apls. ¶ Diuitib⁹ huius seculi
precipe non sublime sapere, nec
sperare in incerto diuitiarū. ꝛ di-
uites fieri in opibus bonis. fran-
gere. tribuere. cōicare. ¶ Consequē
ter describit aplus quoddā crimē
enorme qđ exaiam dicit oriturū.
qđ est subtractio iuste mercedis o-
periorū: Ecce merces operariorū
vestrorū. qui messuerūt regi-
ones vras. a. terrena scilicet a agro-
rū quos in vris regionibus posse-
ssis depositerūt: Nunc fraudata
est a vobis: quā mercedē illis
iuste atq; fallant' subtraxistis:
clamat. i. mugiulat' vos accusat
et ultionē cōtra vos expetit:
Et clamor eorū. videlicet primorū
que operibus vris tenemini. seu cla-
mor operariorū dolentiū et cōque-
rentiū de tanta iniustitia eis fa:
In aures dñi sabaoth introiuit
Idest ab omnipotente deo iudicanter
est iustus. Talium em operariorū
queremoniā deo reputat esse iustis-
simā. atq; iniuriā eis illatā iudicat
esse grauissimā. ¶ Dicat aut deo
dño sabaoth. i. exercituū siue omni-
potente. quod verbū significat
apposuit iacobus. ad ostendendū in
quos qui ita se habet aiam exe-
nos. qi non habeat protectorē
ac iudicē. cū tm deus omnes an-
gelicorū exercituū dñs sit illorū
specialis pr. exaudito. tutor. et
iudex. sed illū in pis Tibi delicto
est pauper oppiamo tu eris adiu-
tor ¶ Demq; ut exemplaribus cla-
ritur. quatuor sunt peccā. que ppter
eorū enormitatem dicit clamare
re ad deū. ¶ Primū est homicidiū
iuxta illud genesis. Vox sanguinis
fratris tui clamat ad me de ter-
ra. Sedm est oppressio miserabiliū
psonarū. quēadmodū exodi. dicit
loquit deus. Clamor filiorū isrl
venit ad me. vidiq; afflictionē
eorū. Terciū est vicium contra na-
turā. vnde genesis xviii. loquit
dñs. Clamor sodomor et gomor
reorū multiplicatq; est. Quar-
tū est defraudatio mercedis ope-
riorū. vt patet huic loco. Estq;
peccm istud tam graue vt cōtra deū
dicat. Qui effudit sanguinē. et
qui fraudē fiat mercenario. fres
sunt. Hinc septuagīa peccm hoc mul-
tiplicat' prohibet. qz ni credo mi
deus per moysen. Non morabi-
tur merces operarij apud te. usq;
mane. Et Ihobie dicit habet. Cum
tuo tibi aliqđ operatus fuerit. sta-
tim em mercedē restitue. et ni-
hil operarij tui apud te omno re-
maneat. Hinc sanctus Iob ait
Si aduersū me terra mea cla-
mat. si fructus eius comedi absq;
pecunia. et animam agricolarū
eius afflixi. Pro frumento oriat
michi tribulus. et pro ordeo spi-
na ¶ Insup ex tpalium afflucēa
solent oriri carnalia vicia. Qua
ut apte valeā. diues arridet ad
libitū. corruit ad illicitū. et dū
habundat diuitijs. habundat et car-
nalibus viciis. Isaie sabungitur:
Expulati estis super terrā. i. de-
licate et gulose vos refecistis:
Et in luxurijs enutristis corda v
ra. i. desideriis carnalibus vi
cordie. sensitiuo appetitui consen
cientes. satisfecistis. icontinēter
viuendo absq; freno. Tales sūt.

qui non solū ex passione seu infirmitate. ℟ ex ppōito et habitu vitioso viuūt. turpissime. qui et teste plō sūt brutis īrationabilitēr viliores atq; peiores. ℣ In talium ecclesiastice persona ait salomon in ecclesiaste. ℟ Non prohibui cor meū. quīn frueretur omni voluptate. ℣ Istis euenit qđ de diuite epulone in euāgelio legitur. qui īfernali incendio constituto. negatu est vna aque guttā. ℟ Et qđ apocalipsi 18°. ait iudex celestis. ℟ Quantū glorificauit se. et ni deliciis fuit. tantū date illi tormentū et luctū. ℣ Horū carnaliū iam īmutabiles extant imitatores. quibus luce vi°. ait saluator. ℟ Ve vobis diuitibus. qui habetis consolationē vrām. ℣ Ve vobis qui saturati estis. ℟ Et bus et amos vi°. loquit² dns. ve qui dormitis in lectis eburneis. et lasciuitis in stratis vris. ℣ Un et Jude 2°. asscitur. ℟ hi sūt in epulis suis cōuiuātes sine timore semetipos pascentes. ℟ Cuo contra loquit² paulus. ℣ Non in cōmessationibus et ebrietatibus. non in cubilibus et impudicis. ℟ Denīq; congruo ordine primisit apl's. epulati estis. protinusq; subiūxit. ℟ Et in luxurijs et ebrietatibus corda vra. qm̄ gulā sequi solet luxuria. prebetq; ei incentiū dicente ihe ronimo. ℣ Venter estuans vino. ardo pum spumat in libidine. ℟ Ideo teste scriptura. qui amat vinū et pinguia. non erit sapiēs sed lasciuus. ℟ Et qz inde ex suis carnalitatibus et ambitionibus moti fuerūt ad xpi inuidiam. deinde ad eius occasionem. Juxta illud sapie 2°. ℟ Decerūt impij. cruciemus iustū. quī contrarius est opibus nris. promittit se scīaz dei habere. et filiū dei se nōīat. morte turpissima condēpnemus eū. ℣ Hinc subdit². ℣ In die occisionis tue die pascentes: adduxistis. ad tribunal pilati: et occidistis. ℟ occidi procuraste: iustū viz xpm. qui est sanctus sanctorū. qui authonomatice iustus vocatur. quia scdm quod deus est. essentialit' suis et iustus. atq; ut homo. omnibus iustior fuit. per cōcretā sibi iustitiā. qua tota sue humanitatis corpalitas fuit repleta. ℟ De quo actuū vi°. stephanus apt. ℣ Patres vri occiderūt eos. qui de aduentu iusti āmūciauerūt. cuius vos nūc proditores et homicidas fuistis. ℟ Et non restitit vobis. ℟ Sz ut ysaie 42°. est predictū. Cuncti omes ad occisionē ducti est. et tāq; agnus coram tondente obmutuit. ℟ De istis xpīs ante sua passionē loquit⁹ est iobis vir°. ℟ Cū exaltaueritis filiū hoīs. tūc scietis qz ego sū. ℣ Imo sicut actibus apl'orū probatur. multa turba sacerdotū et phariseorū credidērūt in xpm. qui tm occasionē specialit' procurasse legūt². ℟ Quidā exponūt hūc locū. de iustis cōm̄. intelligēdo per iustū iustos pluralit' vt ponat² singulare pro plurali. qa in primitiue ecclesie exordio iusti ab ipsis passim ad iudicia trahebant². et absq; sua remissione occidebant². Juxē quē modū ysaie 57°. legit². Justus perit et non est q̄ recogitet. et viri mīe tolluntur.

et non est qui intelligat. ¶ Consequenter aplius vertit symonē ad bonorū consolationē: ¶ Patientes ergo estote fr̄es. ¶ Potest tamē istud ad presentes simpliciter iam conversos referri ut sit sensus. ¶ Dm̄ ante conversionē vestram ad xp̄m tot sceleratis commisistis. ideo quicquid adversitatis vobis nūc accidit. patientissime ferre debetis. quia culpe debet pena. et deus in vita hac per varios purgat electos. quēadmodū ysaie deo contestat. ¶ De assur. virga furoris mei. et baculo ip̄e est. ¶ Itaq; patientes estote: usq; ad aduentū dn̄i. i. usq; ad horā iudicij. vel particularis. statim post mortem. vel vniuersalis iudicij. qū iusta retributio fiet. ¶ Nam et sāb q̄ sub ara dei clamabāt. usq; dūc non vindicas sanguinē m̄m de his qui habitant sup terrā. ¶ Unsū est. vt requiescāt tempore adhuc modicū. donec ip̄leatur nūs conseruorū eor et fr̄m qui interfecti sūt sicut et ip̄i. vt apocalipsis vbi habet. ¶ Insuper terreno exemplo inducit eos ad patiām istam: ¶ Ecce agricola exspectat preciosū fructū terre. patiēter ferens dilationē fructus sui laboris: donec accipiat temporaneū. i. pm̄ tp̄is fructū: et serotinū. i. vltim̄ tp̄is terre nascentis. ¶ Terra quippe promissionis ut fertur. de qua nūc loquit. bis in āno fructificat. videlicet in aprili. atq; septembri. Hic sanctis accipiūt fructū temporaneū. qui statim post corpis resolutionē. cor aīe coronabūtur in celis. et fructū serotinū cor nient in die iudicij. in corporū suorū glorificatione. ¶ Cū ergo fructus eterne salutis sit oīm fructu terreno incōparabiliter dulcior. pstantior. iocundior. plenior dinoscitur. patientissime ferre debemus omnes pūas vite afflictiones. ¶ Nec em condigne passiones huius tp̄is ad gloriā illā. ¶ Hinc subdit: ¶ Patientes estote et vos. et confirmate corda vra. ¶ Desit virtuosis operib9 roborate. et per future beatitudinis fiduciā. per diuine iustitie contemplationē. per cōsiderationē eternalis supplicij reprobor̄. per cotidianū profectū virtutū. per fortitudinē mentis cōstabilitate. atq; in deo defigite ac firmate aīas vras. ¶ Nec illud ad effectū vltiō: ¶ Confortamini in dn̄o. et in potentia virtutis eius induite armaturā dei. ut possitis stare aduersus insidias diaboli. ¶ Unde iosue primo loquit. deus. ¶ Confortare et esto robustus valde ut custodias omnem legem: ¶ Quia aduentus dn̄i appropinquabit. primo videlicet per immutat. ¶ Vel. qđ apocalipsis vltimo fatur. Ecce veniam cito. et merces mea mecū est dare vnicuiq; iuxta opa sua. ¶ Ita quidē quos ip̄e induat. ¶ Apparebit in fine et non mentiet. si morā fecerit expectate eū. qr̄ venies veniet et non tardabit. ¶ Porro deo venire dicit in morte singulorū per iudicij exhibitionē. et retributionē mercedis. Unde marci. 13°. legit. Vigila

te uesatis eñi qñ dñs venat, sero.
an media nocte an galicinatu.
an mane. ne aī venerit r epete.
Tuemat vos dormientes/ Nolite igemiscē fres m alterutrū. i. vno ex zelo amaro. aut displicentia passionata contra alū nl' lateno igemiscat. sz alter alteri onera portate. et sic adimplebitis legem xpi/ Vel nolite m alterū mgemiscē. i. mutuo gemere et dolere. ppt' aduersa que sustinetis. qi iusto sit deo qui fidelibo tot aduersa largitur. ipsos vero m hoc seculo prosperari permittit. imo vno alii ad patientiā promouet et consolatur m dño quēadmodū ad hebr ob 3o scribit. Adhortamini vos metipsos per singulos dies. ut non obdurete quis ex vobis fallacia peti/ Et alibi. Considerem inuicē m promocionē caritatis et bonoru opm/ Ita fecerūt septem fres machabei aī semire qui se mutuo ad martiriū hortabant. prout 2o machabeoru 7o plenius gtinet/ Confortemur et nos debemus nos amare adinuicē dere roborare. tanq eiusdē regis cōmilitones. eiusdē vie ambulatores. eiusdē hostibus circūuallati. et ad eandē patriā gradientes. Quēadmodū ad hebreos 12. monet apls/ Deponētes omne pondus et circumstans nobis peccatū per patiam curramus ad ppositū nobis certamē aspicientes m iesū. qui ppter sibi gaudio sustinuit crucē/ Recogitate eū qui talem sustinuit aduersus semetipm a peccatoribus contradictionē. ut nō fatigemini animis vris/ Sempe ut apt gregorius/ Nichil est qd' nō eēm inter tollerete si xpi passio ad memoriā reuocet. Nolite igit tam infideliter. et iniuste m alterutrū murmurare. Vt nō iudicetis. Iudicio reprobacois. i. ne condēpnemini/ De quo iudicio ait saluator iohis 5o Qui verbū meū audit. et credit ei qui misit me habet vitā eternā. et in iudicio non venit/ Apls quoq/ Ut nos ipsos diiudicemus. non utiq iudicemur/ Tale iudex ante iudicē assistit. i. preparatus exultet et adiuuare iudicare ac remunerare pat' est/ Unde apocalipsis 3o loquit/ Ego sto ad ostiū et pulso/ Amplius quia sancti pres. nō solū verbo. sed et exemplo nos doucrūt/ Iacob exemplo illo nos hortat nos ad patientiam in desmētem/ Exemplū accipite fres. exitus mali. i. mortis. que est malū penale/ et longanimitatis. i. longe dilacois seu expectacois celestis retributois/ Laborib. qui in exactis vtuos solet consistere/ Iter. qd' apt vnusquisq. ppt verba labiorū tuorū ego custodiui vias duras/ Itaq apls. Labora inquit sicut bonus miles xpi iesu/ Et patientiae. i. equanimis tolerantie in aduersis/ Prophetas qui locuti sunt in noīe dñi. i. diuino instinctu. vere pphetauerūt hoibus/ Cum vtiq pphete. quāuis essent viri tam sancti et pfecti. melancholicis exitū malū. i. violentū.

per martirū mortem. multipli
cemq; sustinuerūt labore. et erāt
valde patientes. atq; longani
mes. vt patet de abraham. noe.
dauid. ysaia. ihēmia. ac aliis. Vñ
ad hebreos vndecīo dr apls. fidē
fidem. defuncti sūt oēs isti. nō ac
cepistis r̄ promissiombs. sed a lon
ge eas aspicientes et salutātes.
et confitentes. qz hospites et pe
regrini sūt sup terrā. Iudith
quoq; viij°. asseritur. Sic ysaac.
sic iacob. sic moyses. et oēs qui
deo placuerūt. per multas tri
bulacões trāsierūt fideles. Et
vtiq; eos qui sustinuerūt
aduersa patienter. Siquit matthi
.v°. asseritur xp̄s. Beati qui per
secucionē patiūtur. ppt̄ iustitiā.
qm̄ ipsorū est r̄egnū celorū. De
quibs spūs est sapie .x°. Sapiam
sanctorū laudant ppli. et laudē
eorū nūciat ecclesia. corpa eorū
in pace sepulta sūt. et noīa eorū
viuēt in generacione et generā
cionē. In pauas vexati. in mul
tis bn̄ disponētur. Et iob .x°. Vir
homo qui eripit a dño. Suf
ferētiam iob audistis. r̄ admira
bilem patientiā eius. qui quā
uis. oīm sit exemplar virtutū.
p̄sertim tn̄ patientie forma est.
vnde thobie .x°. legitur. In hanc tēp
tacionē. permisit dñs euenire ei.
vtm thobie. vt posteris daret
exemplū patientie eius sicut et
sancti iob. Et finē dñi .r̄. q̄z gra
ciose deo finaliter egit cū iob. nō
solū post vitā p̄sentē. sed eaā
in seculo isto. eū r̄emunerādo.
Vidistis per fidem .r̄. ex sara
libri eius historia accepistis. De qua
visione aplus. Videns inquit nūc
per speculū in enigmate. Veruīp
tamen quod dictū est. finē dñi vi
distis. coīt. de xp̄o exponit. vt sit
sensus. finē dñi .r̄. mortē xp̄i in ar
ce vidistis. qua astantes sic ar
ce finistis tūc ad huc mansuetu.
Et
Et quia misericors est dñs in natu
ra .r̄. naturaliter bonus et pius. non
tn̄ compassionis affectū in deitatis
sue natura habens. imo quo ad
hoc misericors appellat. quantū
ad similitudinē effectus. non quo ad
veritatē affectus. Et miserator in
effectu. Hoc iacobus dicit. Hymno
quia electis suis deus in tribula
cionibus misericordissime adest.
eos quoq; eripuit. et gloriosis
sime coronauit. Secūdo. qz sum
ma misericordia dei fuit. q̄ ppriū
filiū suū pro nr̄a voluit pati
salute. Ante omnia autē fr̄es mei
nolite iurare. neq; per celū. neq;
per terrā. neq; aliud quodcūq;
iuramentū. Sit autem vr̄ est est
non non. ut nō sub iudicio dem
nemur. Hijs consonat qd̄ matthei
.v°. loquit̄ xp̄s. Ego dico vobis.
non iurare oīno. neq; per celū
neq; per terrā. sit aūt sermo
vr̄ est est non non. Ex quo intel
ligenda sūt ista. cū deuteō. vī di
citur. dñm deū timebis. et per
nomē eius iurabis. Et in p̄s. Lau
dabūtur omnes qui iurāt in eo.
Item
Item iuraui et statui. iusto
dne iudicia iustitie tue. Et quos
paulus .r̄. Vn omn̄ corde suo iu
rauerūt dño et tuenerūt eū.
Helyas quoq; et helizeus i libs

regū iurasse legūtur. dicendo. Viuit dñs in cuius conspectu sto hodie. Et paulo in suis epl̄is. Testis mihi deus est michi deo. Sed omī horū solicitaq; concordia. patent ex eo qđ scptū est exodi vicesimo. Non assumes nomē dñi dei tui in vanū. Non enī habebit insontē dñs eū. qui assumpserit nomē dñi dei sui frustra. Christo igit̄ et eo apl̄o iacobo. non absolute plurimū iurationē. sz iurationē mendacē. falsā et vanā. et ne assuescamus iurare. Et rursus. qz frequētatio iurandi periculosa est. nō p iurationi approximet. Dicetur sup illud ihe remie. Iurabis. viuit dñs in veritate et iudicio et iustitia. scribit theo. qđ tres sūt comites iuramēti. Unde licet. veritas. iudicium seu discretio et iustitia. Deest iusta et rationabilis causa. qua hec tria requirūt. ad hoc vt iuramentū sit licitū. et qđ siq; eorū defuerit. erit illicitū iuramētū. Si enī veritas desit. est falsa iuratio. Si discretio est temeraria et incauta. si desit iustitia. est iniqua iniustitia. leuis et vana. qz non subest ad iurandū rationabilis causa. Verū. tamen vos vero. scdz se cōsiderantes nō licz iurare. sz magnitudo diuna veritas et plenus reluceret in eis. Si itaq; ipa iuratio debitis vbiq; circūstantiis vestiatur. vt saltez loco fiat loco et tpe oportunis. causa rationabili exigente debito fine. hec est actus vnitutis que latria appellatur. per quā cultu deo impendit. qui ei sic iurat deū honorat. qm̄ presupponit eū esse infallibilē veritatē ac omnī verū habere certissimā cognitionē prudentiāq; infallibilē. Qui vero aliter iurat. non excusatur a culpa. quāuis qđ iurat sit verū. credit tamen ad reuerentiam omipotentis. et sup dignissimi dei. cū fine rationabili causa et discretione in testem veritatis verbo rū ppriorū assumere. Cū ergo ita iurare sit contra diuū pceptū. et per consequēs ex suo genere peccm mortale constat. qz enormiter peccant. qui consuetudinē habent iurandi. et qui iurāt mendose. aut non implent qđ iurauerūt. dūmodo iurauerīt licite. Verū tamen supgrauissime peccant. et qui blasphemi sūt reputandi. qui per membra xpi. et testimonia ipius scelerissime iurāt. Ideo ecclia. xpo scribit. Iuramentum non assuescat os tuū. multa enī casus mea. Vnde multū iurās replebit iniquitate. et non discedet de domo illius plaga. Unde cū iacobo plurimus cauere iurare adiecit. vt nō sub iuramēto denūciatis. i. ne condēpnationis iudicium incurratis. Vnde dicit albertus. Cū iurare nō sit aliud qđ deū testem inuocare. Ideo primo ex parte rei q̄ iuramēto firmat. requirit veritas. Secundo ex parte cause pro qua iurat. debz esse necessitas. qz iuramentū non debet fieri nisi pro iusta et legitima causa. Tertio ex parte iurātis debet esse discretionis maturitas. qz ne homo temerarie iuret. pmittū. debet magnā cautelā et maturitatē in iurādo seruare. ne ex lingue lubricitate. contingat eū aliqū inordinate aut falsē iurare. Sit igit̄ omīs homo velox ad audiendū

dū. tm dissimꝫ atz tam vergx sem
per in verbis suis. vt suo simpli
ci verbo qsi iuramēto credat. qđ
sibi sit salubre et alijs exempla
re. ¶ Tristatur aliqs vtm. ozet eq̄
mō et psallat. ¶ De duplici tristicia
loquit sacra scriptura. vz de inordi
nata et sēsuali ac carnali tristicia.
que est īmoderata mestitia de tpa
li dāpno. aut corpali īcōmodo. seu
exteriori aduersitate. ¶ De qua cātā
trisa tricesimo legit. ¶ Tristiciā lon
ge expelle a te. nullos em̄ occidit
tristicia et nō est vtilitas in ea.
¶ Proūbiorū quoz xl°. ¶ Sicut tinea
vestimēto. ita tristicia nocet cordi.
¶ Alia est tristicia spiritalis bona
et ordinata. qua homo de ppriis
aut proximorū dolet peccatis.
presertim de īhonoratione et of
fensa sūmi ac sancti dei. vel de p
pria īperfectiōe aut dilatione feli
citatis ppetue. ¶ De qua salomō ayt.
¶ Cor sapientiū vbi tristicia. ¶ Ps°.
¶ Tota die cōtristatus ingrediebar.
¶ Atqz apls ad rōnos nono. ¶ Tris
ticia mihi magna est. et dolor cō
tinuus cordi meo. vz ppt execratio
nē iudeorū. ¶ Et rursus apls vtiā
qz tristiciā istam tangit dicendo.
¶ Que sēdm deū est tristicia pen
tenciā in salutē stabilē operat. se
cula autē tristiciā mortē operatur.
¶ Qui ergo tristat. tristicia īordi
nata. ozet deū ut auferat ab eo
et psallat. qđ ingo psallendo magis
at spiritalit delectari. et a ppria
relaxari mestitia. que nō solū
aīē. sed et corpi precipue nocet
naturā ledit. et vitā abbreuiat.
¶ Iuxta illud proūbiorū xvi°. Spūs
tristis exsiccat ossa. animus autē gaudēs
etatē floridā facit. ¶ Porro qui tristā
tur bona et vtiosa tristicia ozet deū.
ut gseruet in ea. et psallat. ac spiri
talit iocūdet ex consideratōe dei. re
lesas qz pcōm et bnficiorū ac operū xpi.
quia et illa tristicia. quāuis sit bona
est tm̄ viasim̄ mitigāda p gaudi
ū spiritale. ne homo se nimis dei
at aut affligat. ¶ Caueda hoc loco
tristiciā intelligūt amicā que est
torpor et meror de exāno virtuoso.
seu dei obsequio. ¶ Idcirco deū orare
debet qui amicie vitio tangit. vt ab
ea protinꝫ liberet. et feruēs ad ope
qz reddat. ¶ Itaqz oro et psalmodia
remedia sūt contra tristiciā atqz ac
adiā. ¶ Est em̄ admirabilis vtus p
psalmorū et orōnū. et ex sua na
tura habent mentē orantis et psal
lentis. dulcedine quadā perfundē.
qz in psalmis et orōnibus homo at
tendit dei ōpotentiā. pietatē. libe
ralitatē. et pfectionē ppriā quoz
īperfectionē et xpi misteria. qđ
gsideratio est iocunda. maxīt veri
tas naturalit est delectans. ¶ Inge
nii caā sā orantibus psallētibusqz
assistūt. et eos exhilarat. ¶ Unde
ayt ps̄ta. ¶ Exultabūt labia mea
cū cantauero tibi. ¶ Et gregorius
¶ Dū vox psalmodie per mediatio
nē cordis agitur. tūc aut ppheti
ca misteria reuelant. aut compūc
tionis gra mspirat. ¶ Itaqz tristā
tur non se ad carnales et viles
consolatiōes effundat. nō murmu
ret. nec loquacitatibus vacet. nec
pusillanis efficiat. neqz a bonis ces
set operibus. ſ fiat qđ est in se et

oret ac psallat. quātus in hoc spi-
ritualem nō experiat. saporē. ymo
deū pro spirtali consolatione sta-
bilitur. deprecetur. et eā longam
miter prestolet. sicq; eā aīa ob
tinebit. sēm q thobie .7. dicit. deo
Non delectant me pdicatorēs
mēs. qz post tēpestatem tranqul
lū facit. et post fletū exultatiōnē
infundit. ¶ Consequēter aplūs ia-
cob. consulit grauit egrotanti.
Infirmat. aīs in vobis. si aliqs
vrm grauit infirmat. ita vtp
babilit estimetur cito moriturus.
Induant pbros ecclesie .i. sacer-
dotes frātat sibi adduci. si plu-
res sint ibi pbri et cōuenient
possint haberi. Vt ml'torū orōe
ifirmus copiosius adiuuet. suf-
ficit tamen vnus sacerdos ad vn-
gendū. ymo quātus plures ad
ducant. et assint. tū ab vno fit
vnctio. Istud aūt sacramētū ex
treme vnctionis est exequātū.
Et orent sup eū .i. omēs īvocēt
mām dei sup infirmū. Vngen-
tes eū oleo consecrato ex debita ma-
teria confecto. ita tū q vnus faāat
vnctionē realiter. et alij suo mō
copent. In noīe dñi. Hoc re-
fertur ad vngentes. qm vnctio
fieri debet sub certa ac congrua
forma verborū. et nūc cōit fit
aī invocatiōē noīs dei. seu pie-
tatis dine. per modū orōis aī
dictum. Per istā vnctionē et
suā pissimā misericordiā. mdul
geat tibi deus quitquid peccasti
per visū .ꝛc. Et orō fidei. dest
orō vngentis facta in fide catho-
lica. atq; ex fide procedēs. salua
bit infirmū .i. ad salutē cooperā
tur ei. presertim vtute sacīmēti. qm
sacramenta ewāgelice legis sūt me-
dicinalia vasa gratie contētiua
et effectiua salutis. qz efficiūt qd'
designāt. Et alleuiabit eū dns
a corpis infirmitate. illā tollendo
aut minuendo. Et si in peccatis
sit. dimittent ei. Cuius vtute
huius sacramenti. venialia dimit
tuntur. cont' que. creditur istius
tū. et etiā cetera de quibus non
recordatur. Itaq; ad sacīmentū
extreme vnctionis. quinq; de ne-
cessitate contulit. Primū q
vnctionē faciens sit sacerdos.
Secūdū est intentio eius. Tertiū
materia. vtpote oleū infirmo-
rū. Quartū est forma vborū.
Quintū locus īungendo. Ho-
test et sextū addi. qm a solis epis
pt hoc oleū consecrari seu con-
fici. Nec datur sacīmentū li' mis
adultis. qui venialia hīre videntur.
¶ Horto effectu eiusdē sa-
cramēti est multiplex. vtpote du-
plex sanitas sc. spūalis. que est
liberatio a spūali infirmitate. contracta ex mortali
bus. Estq; ifirmitas illa quedā debilitas ad actū v
tutis. Hinc dicit sacramentū
institutū cont' reliquias peccatorū. sa-
nat quoq; a venialibus que inue-
nit in eo qui ungitur. Secūda
est sanitas corporalis. quā causat
in pte aut toto. si expediat ad
salutē nec obex ponat. Causat
etiā sacīmentū hoc. quandā spi-
rituale letitiā. et valet ad conti-
nuandū deuotionē atq; ad ecle-

venialibus

uore mgressū m patriā. Et qua
ad remissionē pctorū actualiū
mōzliū. requirit sacīmētalis cō-
fessio. m facto vel ꝓposito. siue q̄
non est quis aptus sacīmentū ex-
treme vnctionis suscipe subdit:
Confitemī alterutrū pcta vestra.
i. vnus alteri ꝓria pcta confite-
atur. Verūtamen sacīmētalis cō-
fessio. soli facienda est sacerdoti. tm̄
m casu necessitatis pt non sacdoti
confessio fieri de quibus dā pctis. q̄
tm̄ confessio nō est ꝑfecte sacīmētalis.
Estq; iteranda seu sacdotū post
modū faciendo si ad hoc detur
facultas. Venialiū veo cōfessio
pt alterutrū non sacerdotibus fieri.
aīa non sit de necessitate salutis.
Hec ois sup q̄t. sīmarū doctō-
res dedarāt. Hinc beda hic scri-
bitur. Cotidiana leuiaq; pcta al
terutrū eqlibz confitenda. gra
uiora veo leprā. i. mōlia. sacdoti
pandamus. Nec hoc sic intelligē-
dū est. q̄ nō debeamus venialia
sacdotibus confitēri. sz quia nō ita
necessariū est. ea sacdotibus cōfi
teri sicut mōzlia. Et orate pro
īuicem ut saluemī. Hoc nāq; ex
igit caritas. qua proximorū tene-
mur desiderare ac procurare
salutē quēad modū ꝓpriā. Oro
quippe desiderij est mtpres. Hinc
xp̄us orōnem quā docuit m plu
rali formauit. Insinuās ut pro
ꝓxīs sicut pro nobismet ipīs oremus.
Ita ut mtd̄ū eadē orō pro se al-
alijs q; fundat. Interdū veo oret
quis. nūc pro se. et specialibus
indigentijs suis. nūc pro alijs.
et p̄sertim pro cōi bono ecclesie.
pro reformatione eius mōmbus. Pro
parentibus. ꝓpinquis cōmissis. et būi
factoribus. pro cūctis fidelibus defūc
tis. pro vnius et mortuis. pro vni
uersorū salute et infidelium cōuer
sione. Deus em̄ pro oībus orat.
pticeps est oīm bonorū que fiunt.
et bonū qūtū cōmunio. tanto di
uinius plebet. Hinc debet vnus
quisq; orōnes aliorū humilit ac
feruent appetere. et eos ut pro
se orent rogare. Deo em̄ alios
humilius. ac feruētius. vt pro no
bis orent rogamus. eo apciores
efficimur fructus alto orōnis illo
rū. Notissime tm̄ hom̄ deuotorū
et notabilit vtuosorū est appetē
da orō. Inter qd subdit: Multū
em̄ valet depcatio iusti assidua.
Iustus nāq; est deo amicus. eius filius
adoptiuus et ei consilijs aptus amabi
lis siquidē iustus dīis et iustitias
dilexit. Amicorū autē est. eadē
velle et nolle. Deo sqtū est. Oro
iusti penetrat celos. Itemq; vo
lūtatem se facit timentiū sī. Et
bene apt aplūs. Q assidua iusti
orō valet multū. seu magnā vi
gorus ac meriti. seu ꝓpīue ex
audibilitatis sit apud deū. quia
vna condicio ad orōnis exaudi
bilitatē requisita est. vt sit ꝑse
uerās. Inter qd apt saluator.
Oportet semper orare. et non
deficere. Porro orōes mīstro
rū ecclesie. quātus iustorū. tm̄ m
ꝑsona ecclesie fiūt. quandā effi
cāciā sortiūtur pro plebe. Ex
aūt multū valeat iustorū orō
probat exemplo: Helyas homo
erat similis nobis passibilis. i. mor

ſe. qui et timore mortis fugit a facie
yſabel/: Et oꝛōne oꝛauit/ Iſta eſt
ꝓpꝛietas ydiomatis hebꝛeoꝝ. per
talem ig̃eminationē effari. ſicut
in yſaia. diſſipatione diſſipabit²
terra. agitatione agitabit² terra.
conſtructione conſtruget² terra/
Vel ideo apt/ Oꝛatione oꝛauit.
qm̃ vna oꝛōne ip̃etrauit qđ ſub
ditur. vt beda hic loquit²/ Itaq;
oꝛōne oꝛauit/: Vt non pluer et
ſuper terra/ Decem tribuū iſt²
ꝑter eoꝝ fuerunt. viz ydolatrie
ab regib eoꝝ et ꝑoꝛ/ Hoc em̃
oꝛauit helyas zelo iuſtitie. vt per
aduſa retraheret² a viis vera
tione edoctꝰ/: Et non pluit annos
tres et menſes ſex/ Iſta hiſtoria
3. regū diffuſe deſcribit²/: Et rur
ſus oꝛauit. et celū dedit pluuiā
Cū em̃ vidiſſet eos humiliatos et
nimis afflictos. condoluit eis o
ratus deū. vt pluuiā condonaret.
dedit⁹q; celū pluuias. et ſua vir
tute influentiali cōturbauit ad b°/:
Fratres mei ſi quis ex vobis er
rauerit a veritate/ et aliqs vtm
a fide recti tudine. aut a veritate
vite. doctrine ſiue iuſtitie declina
uerit/: Et cōuertat quis eū. per
uerā informationē. cuitatiuā exhoꝛ
tationē. iuſtā increpationē. fra
ternā correptionē./: Scire debet.
qm̃ qui cōuerti fecerit ꝑctoꝛē
ab errore vie ſue. et a via ꝑditois
ad viā ſalutis ſeu obſeruātiā pre
ceptoꝝ reduxerit/: ſaluabit aiam
eius a morte. et a ꝺeꝑuatione ge
henne que eſt mors eterne miſerie.
aiam ꝑctoꝛis cōuerſi preſtabit
ac eruet. reuocando em̃ eū a cul
pa. eruit eū a pena ꝑpetua/: Et
operit multitudinē ꝑctoꝝ/ Deſt
ctū ꝑctoꝛis cōuerſi. fuat ſic tegi
ut a iudice ſūmo. non videant²
ad ꝺeꝑuandū/ Nempe per hoc
q; peantoꝛē ad cōtritionē et emē
dationē mouet coꝑat² ad remiſ
ſionē adparū illiꝰ. que remiſſio
eſt ꝑctoꝝ. operatio. tecto. ſiue de
lictoꝝ. Iuxta illud/ Beati q;ꝝ remiſ
ſe ſunt iniquitates et q;ꝝ tecta ſunt
ꝑcta/ Aliqui textus habent. ſalua
bit aiam ſuā a morte. quia qui
alium ex caritate amonet. corripit
et conuertit. ſibi ipſi maximū pre
miū promeretur. et caritatis ſue
feruoꝛe cotidiana et ꝑpia ſua in
cendit ꝑcta dimittit² ei. imo et
preteritoꝝ ſuoꝝ exceſſuū obtinet
remiſſionē. quantū ad penā oīo
aut partim. ſed in q; caritat⁹ feruoꝛ
fuerit in eo maioꝛ aut minoꝛ⁹
tanto multoꝝ decimo ſanabit²/ Mi
uerſa delicta operit caritas/ Et pri
ceps apl'oꝝ/ Caritas inq̃t operit
multitudinē ꝑctoꝝ/ Dicto de
beatiſſima magdalena locutꝰ eſt dns.
Dimiſſa ſunt ei ꝑcta mlta qꝛ dilexit
mlt̃/ Veruntamen ſi qs ip̃e vi
ues non agens ꝙꝺcet ꝑdicare
preſit ꝓfecerit. et predicando quos
dam qui cōuertes ſua ꝑcta ſibi i
dulgeri no ꝓmeret². imo grue
ꝑccat et ſuas tranſgreſſiones mltiplicat
predicatois officiū indigne exer
cens/ Ex premductis de eiū ſci
iacobi apli ubis doctrī. qm̃ ſalu
bre et magnū ſit apud deū. pecca
tes fraterne corripere. pie inſtruere.
caritatiue cōtinere. qm̃ ut dīng dro
miſſiꝰ faſſius eſt. oīm dīnoꝝ dīmiſ-

simū est deo cooperari in cōuersio-
ne iniquorū ad eū. Itaq; ut asserit
augustinus. Ille in caritate dei extat
perfector. qui ad eius amorē plures
cōuertit. gratissimūq; deo sanctis
aīs zelus est animarū. Et sicut xp̄s
p̄ amorē patri non pt̄ persecutionē.
qm̄ ut quis verbo aut exemplo aīas
suo sanguine liberatas ab ipo auer-
tat, sic ampliorē honorationē ei
impendere nō valem⁹ qm̄ aīas de-
uiantes cōuertendo ap. ad ipm̄
fraternā ergo correptionē ad
quā omēs tenent̄ magnitū est ca-
ritatis effectus. efficaciē atq; discre-
te. cū omī feruore et humilitate ex-
erceam⁹. errantes et lapsos
eripiam⁹ pro posse. et informem⁹.
taliterq; viuam⁹. et tam timorate
et fructuose inter cōuersemur. vt
alios corripe. informare. cōuerte.
simus ydonei. Hec verbis dūtaxat
sz oratione quoq; et exemplo pro
aliorū cōuersione conem̄. primo
pro illis oremus instanter quos cor-
rigibiliores cōspiciam⁹. qa deficien-
te humana virtute ad oīpotentē aux-
ilium seriosius est confugiendum.
Postmo vt in ecclesiastico scriptum
est. Vnicuiq; deus mandauit de
proximo suo. vt eripiat eū ab oī
iniquo. Errori quoq; aut nō resis-
titur consentitur. zelo igit̄ diuine
honoris. ac fraterne salutis simus ar-
denter. Cuiq; aīa sit mōpabilit̄
prestantior corpe. et etna felicitas
oī tpali iocunditate festinabilit̄ desi-
derabilior. infernalibusq; mortis oī
corpali pene vite languore for-
midabilior. Hinc mōpabilit̄ solli-
citores. operosioresq; simus pro
cōuersione et salute aīarū errā-
tiū proximorū. q̄z pro curatione
corporū aut releuamine corpa-
lium in cōmodorū illorū. vt sit in
oībus mens cristus ordinatus. Se-
cundū quem oīa ista ad prelatos
ac presidentes potissime spectet.
Cum igitur modo nobis possi-
bili. pro proxia ac proximorū
laborem⁹ salute. ad laudē et
gloriā omnipotentis qui est sup
omnia deus sublimis et benedic-
tus Amen. ✓ ✓ ✓

Explicat

Exposicio primi capli prime epistole beatissimi petri principis apostolorum Articulus primus.

Petr9 aplus ihū xpi/ Cuiānus princeps pastorū vnigenitus dei ihesus xp̄s. marcentu et eterna sapiā dei pr̄s gloriosissimū p̄ncipē totī et vniūsali p̄tulerit mundo celestie plenū sūmū ac generalem suū vicariū constituēs eū in terra dicendo/ Pasce oues meas/ Ridiculosum dicit sactissimus petrus specialit̄ iudeoz fuisse aplūs. iuxta illud ad galathas 2°. Cum opatus petro in aplātū circūcisionis opator est et michi mt̄ gentes/ Quēadmodū em̄ in nobis mundus constitutus est ihesu solimitanor xpianoz. primus epūs. sic petrus oīm in iudea. samaria. galilea. ac alibi iudeoz īstructionis. gubernacōi fuit specialit̄ desig deputatus atq; intentus. Hinc et aplātus sui officii digne p̄sequeret. duas cōuersis iudeis scripsit epl̄as. Itaq; in p̄me sue epl̄e ait exordio: Petrus aplus ihū xp̄i Vocat in exordio sedis sue epistole ait/ Symon petrus/ Cur ergo non exp̄mit nomē suū vtrūq; in p̄ncipio huius epl̄e. quēadmodū in illis. et aut̄ vtriusq; in tribo vocat se petrū. magis q̄m symonē/ An forsan quia hoc nomen petrus dulcius sapuit sibi. et magis gloriabatur de illo in dño. eo q; dns xp̄us illud p̄prio sibi p̄posuerit ore. tu es inquies petrus/ Cum ut marcus 3°. legit. Hoc nomē imposuit ei xp̄s in nouo testamēto ordinauit duodecim aplos/ Demq; cū petrus princeps esset aplorū hoc humilitatis fuit. q; se simpliciter nōiauit aplm/ Itaq; petrus xp̄i et aplus. scribit. electus aduenis/ Sedm bedam. aduene latine. grece dicūt. proseliti quo nōie appellabāt iudei eos. qui ex gentilitate ad iudaismū erāt cōuersi. sicut iam nūc pāt. neophiti. qui in fidelitate relicta. ad xp̄ianissimū quertūt. De illorū aut̄ aduenarū seu proselitorū in die sactissimo penthecostes. petro predicante credidert̄ in x̄m/ Juxta illud actuū 2°. Judei quoq; et proseliti/ His ergo petrus scripsit. sedm bedam ambas suas epl̄as. quod eā glosa ac alii protestāt. Dispersionis ponti bithinie galatie cappadocie asie. Dispersionis dicit. q; nō eis diuitiarat. sz vniuersis iudeis ad xp̄m cōuersis sp̄sit/ quēadmodū iacobus. sive ante susceptiōez iudaismi fuerūt gentiles sive nō. omnes nāq; generalit̄ habuit curā. caritatem et prelationē/ Indigue zūtq;. omēs exhortatione. īstructione. et consolatione sūmi aplī. Demq; aduene non solū dicūt. proseliti. cū p̄mo psalmo. 2°. sacris dauid loquitur ad dñm. Dereliqui me sumq; ora te et aduene sicut omnes patres mei/ Et p̄b̄a. Ne sileas inquit. qm̄ aduena ego sū apud te/ Omnes etenim xp̄iani viatores et aduene vocant. quia ad veram et celestē atq; p̄petuā patriā tendūt. et in isto seculo tanq; in exilio in terra aliena ibi alacriter marcūq; valle degūt. prout ad hebreos vndecimo loq̄t. paulus

de veteribꝫ ſaꝰ ¶ Nuꝝ fidem defectu ſt̄
omēs iſti non acceptis remissiōi-
bus. ſed alongē eas aſpicientes et
ſalutātes et confitentes. qz peregri-
ni et hoſpites ſūt ſup̄ terrā ¶ Qui
enī hec dicūt ſignificāt ſe patriā
inquirē ¶ Igitur iuxta hanc aduē-
ne ſignificationē. ſaſſim⁹ p̄ceps
aplūs ordinis. vniuſos ex iudaiſ-
mo ad xp̄m cōuerſos. vocat aduē-
nas. i. in ſeculo iſto peregrinos. ha-
tores. et exules. iuxta illud ad he-
breos xiº ¶ Non habem⁹ hic manē-
tem ciuitatē. ſz futurā inquirim⁹.
Et recte ſic nōiat eos. ut ip̄lūs te
cōmoneat eos. non iuxē conſuetu-
dinē legis moſayce. terrenaꝝ bō.
ſz celeſtia premia expectare appe-
tere atqz attendere. ¶ Nomātqz eos e
lectos aduenas. quia preteritis
ad euāgelice legis fidē ac grām
erāt diuinitꝫ p̄ordinati vocati p̄-
ducti. Erāt equidē de electis illis
reliquiis de quibꝫ ysaias p̄dixit
Si fuerit nūs filiorū iſr̄l q̄ ſi are-
na maris. reliquie ex eis ſalue
fient ¶ De quibꝫ ad rōnos xiº mt
ceteꝝ dicit. Reliquie ſcdm electi-
onē grē dei ſalue facte ſūt. ¶ Inqz
electis aduenis. diſpſionis pon-
ti galatie. capadocie. aſye. et be-
thynie. ¶ Deſt diſgregatiōis facte
per regiones hic nōiatas. que
ptinebāt ad grecā ſcz̄ bedam
et gloſam ¶ Iudei quippe ex̄ fines
ip̄ius terre. erāt per totū mun-
dū diſpſi. quorū multi in p̄fat
ꝓuinciis. s. ponto galatia. cap-
habitabāt. et quidā eorū ad tp̄s
in illis morabant ¶ Inqz credi-
diſſent. tunde a iudeis incredulis
ſūt expulſi. ſtephano lapidato.
vt legit actuū viiº ¶ Dicto qōſe-
quit. ſcdm p̄ſciētiam dei p̄ris.
refertur ad illud. electis aduenis.
qz electi fuerūt ſcdm p̄ſciētiā.
i. predeſtinatiōem dei p̄ris. vtpo-
te oīpotentis ac ſapientiſſimi et
creatoris. qui eſt deus vnus ac
trin⁹. De quo deutº vi. habet
Nūquid non ipe eſt p̄r tuus qui
poſſedit te. et fecit et creauit te.
¶ Inqz electis aduenis ſcdm p̄ſciām
dei hoc eſt ſcdm q̄ a deo p̄deſtina-
ti fuerūt ſeu p̄ordinati ad vitā
grē in p̄ſenti. et ad vitā glorie in
futuro. qui eaꝝ vnā ad maiorē
bītudinē p̄ordinauit q̄m aliā ¶ Sumit ergo hoc loco electio
pro predeſtinatiōe. quēadmodū
ad rōnos octauo q̄ fertur. Quos
p̄ſciuit et predeſtinauit cōformes
fieri ymaginis filii dei ¶ In
ſimili quoq; modo loquēdi. p̄ſci-
entia refertur ad reprobos. qui
idcirco vocant p̄ſciti. hoc eſt ad
dāpnatiōem. ſeu dāpnari p̄re-
cogniti ¶ Precognitio enī elec-
torū ad gloriā. ꝓprie p̄deſtina-
tio appellat ¶ Ideo nomē pre-
ſcientie reprobis deputat. In
ſanctificatione ſpūs. vel ut aliqui
textus habent. In ſanctificatione
ſpūs. in obedientiā et aſperſionē
ſanguinis ihū xp̄i ¶ Et condepe-
dent hic oia ſibi ibīcē et ſup̄i
ora. vt ſit ſenſus ¶ Electis aduē-
nis ſcdm p̄ſciām dei p̄ris. ten
dentem in ſanctificatiōe ſpūs. i. ad
hoc ut electi per gratiam ſpūs ſā
cti. gent ab oīm p̄cto. atqz vi-
tiis deſcrescant. qd primo fit in

baptismo. ¶ Ista autē sanctificatio. ē
predestinationis effectꝰ. et appropri
atur spū sancto. eo qꝫ ppie opus
sit caritatis. pietatis. et liberalita
tis. que spū sancto appropriant².
¶ Vl qꝫ dicat² spūs. possit referri
ad spm creatū. utpote aiam rōna
lem. que in baptismo sanctificatur.
et ppie est gīa ac vtutis subiectū.
¶ Si vero legatur. in sanctificatiōe spūs.
sensus est. qꝫ presentia dei trina electo
tos in prefata baptismali sanctifi
catione. trinitatis per suum effectū est
declarata. ¶ Vel sensus est iste. ¶ Ut
p̄fati aduene fierent electi sedz
p̄sciam dei. in sanctificatiōe spūs.
i. per hoc. qꝫ a spū sancto sanctifi
cati sunt in baptismo. manifestatu
est eorū ideo electio. ¶ Et qꝫ sanc
tificatio baptismalis ordinatur ad
hoc ut baptizati de cetero viuāt.
iuxta euāgelium xpi obediendo eius
preceptis. ¶ Hinc additur: ¶ In obe
dientiam ihu xpi. ¶ In pomt² tm
hoc verbum. ¶ Et aspersionē sanguis.
quia baptismus. sicut et cetera sa
cramenta. a xpi passione. suam for
titudinem virtutē. ¶ Et ita fideles susci
piendo baptismum aut cetera sacra
menta. sanguinem xpi spiritualiter
aspergunt ac per fundunt². per
hoc qꝫ meriti passionis xpi sunt
participes. cuius meriti effectus est
sanctificatio tam p̄fata. ¶ Unde per
sacramenta ecclesie. meritum passio
nis xpi datur habitus applicant.
hoc est dimittere curari seu iustificari.
¶ Item qꝫ apocalyps primo asserit².
Christus dilexit nos et lauit nos
a peccatis nris in sanguine suo. ¶ Hic
qꝫ qꝫ aut ¶ In aspersionē dicat nre

consuetudinis veteris testamenti. in
quo que sanctificanda erant. hostiarū
sanguine aspergebant². ¶ Demqꝫ qui aut
in aspersionē sanguinis xpi. sic pōt
intelligi. ¶ Cum xpūs precepit.
vt fideles suum in sacramēto accipi
ant sanguinē. ¶ Ut enim ihoānis vi.
¶ Nisi manducaueritis carnē filij
hoīs. et biberitis eius sanguinē. non
habebitis vitam in vobis: ¶ Gratia
vobis. et pax multiplicet². ¶ Du
plex pomt² gīam. s. gīam gratum fa
ciens. et gīam gratis datum. ¶ Gīa
gratum faciens. est habitus supna
turalis infusus cum anima rationa
lis aie immediate p̄ficiens. et eam
in esse supnāli deo accepto atqꝫ
ad promerendum vitam eternam ydo
neo ponens. ¶ Quem admodum enim ad
opationes naturales exercendas fit
homo ydoneus per formam substan
tialem. ita ad actiones meritorias // ac naturalem seu aiaz rationalem
as deo acceptas. fit homo potens
digne et aptus per formam hanc
supnālem. videlz gīam gratum
faciente. ¶ Et sicut necesse est. vt
antequam homo operetur nāles opa
tiones. constituatur in esse nāli
specifico. sic aliquis faciat actiones
meritorias. oportet vt in quoda
supnāli esse ponat² qd directe
ac primo per gīam gratum facien
tem efficiatur. ¶ Est autem hec dine
essentie quedam supnālis similitudo
et huius glorie inchoatio. ac omnium
meritoriarum actionum fontana
origo ramusculus in habitu vtu
tum atqꝫ donorum. ¶ Quidam vero puta
nt hanc gīam realiter idem esse
qd vtutem infusam potissime cari
tatem. s. pretacta positio vere

or subtiliorq; censetur. ymo et diuini dyonisij documentis oformior quit tuos mouet. Indigem9 ergo in primis hac gra. qm actiões mre deo acepte et meritorie nequeũt esse. nisi primo nosipi simus deo accepti. ad' per gre huius infusionem consequmur. per qua et deo supnaturaliter assimilam̃. atq; amabiles eidem fiunt. Sicut scptũ est genes 4°. Respexit dns ad abel et ad munera eius. In quibus verbis pensandũ est. q primo dicit deus respexisse ad abel. deinde ad munera eius. Nostra gra gratis data pprie dicitur supnaturale donũ pro alioz utilitate aliis desup datũ. dicente aplo paulo. Unicuiq; datur manifestatio spus ad utilitatem. Veritatem gracia gratum faciens. et gracia gratis data si requiet extensius q̃ mic dictũ est attribuitur. ita ut oib; hitus virtuosis. oib; virtus infusa. omne donũ spus sancti loquendo de septem domis. omib; q; actus meritorios. gracia gratum faciens appellat. Et quitid ad gram sic acceptum. atq; ad salutem disponit et conferit. gra gratis data vocat. Orat ergo pceps aplorum vt gra nobis multiplicet. et multiplicata infundat. augeat. et conservet. quatenus in utroq; gra comitatum et psciam a dno. tuoq; dirrectione. ope et exercitacione. assistencia. et gubernacione incessabiliter indigem9. Non ei sufficientes simus cogitare aliqd ex nobis qi ex nobis. sz deus est qui operatur in nobis. et velle. et perficere. Cui loquit psalmus. Gra opa mra operatus es in nobis. Quidem in omi actione meritoria exequenda seu producenda egem9 actuali motione spus sancti. que etiã motio extitatio. siue vibratio. nomine gre hoc loco pt intelligi. Preterea orat ardencius. vt pax nobis multiplicet. i. abundanter ac multipliciter dimittatur et conservetur. viz pax pectoris. que est tranquillitas mentis in deo. pax tpis que est quies ab exteriorib; impugnationibus. et pax eternitatis. que est tranquillissima quies beatorum in patria. imperturbatiq; gaudii eorum in deo. Quantitacunq; autem forinsecus impugnem̃. aut corpaliter molestem̃. semp tñ pro posse conem̃ patrem pectoris conservare vt tranquillet in deo cor nrm. et spualiter in aduersis. De qua pace qrit. Pax multa diligentibus legem tuam. Cum em dne legis precepta amorose custodiũt. mentis inquietudine vitant in omni eventu. in prosperis. et aduersis. in deo se figunt. ac bene agendo gloriant in dno. estq; in eis corpus subditum. anie. sensualitas rationi. ratio deo. ex q optima ordinacione consurgit et manet in eis pax pectoris. que ab augustino tranquillitas ordinis. De qua psalmo 33°. profertur. Declina a malo et fac bonum. inquire pacem et sequere eam. Ad quam hortat nos paulus ad rom 5°. dicendo. Justificati ex fide. pacem habeamus ad deum. Consequitur petrus incipit epla sue narracionem sue tractatum. Benedictus deus et pater dñi nri ihu

xpi/ Deus altissimꝰ et eternꝰ dicat² benedictus. qui in sempo. verissime sanctꝰ gloriosꝰ atq; pfectꝰ est. omni laude et honorificentia sup digniss imꝰ. totiusq; bñdictionis. hoc est oiꝫ gre. omniumq; bonꝝ collator et coseruator. Itaq; benedictꝰ deus. et in sempo eternaliter scis est et benedicatur. laudetur. ac honoretur ab vniuersis/ De quo daniel .3°. legit². Benedictꝰ es dne deꝰ patrū nrōz et laudabilis et superexaltatꝰ in scla/ Exaltatus quoq; .3°. Benedicentes dnm exaltate eū quātū potestis/ Maior est enī omni laude. Exaltantes eū. replemur vtute. ne laboretis. non enī preuenietis. Interea q; apt. Benedictꝰ deꝰ et pr dñi nri ihu. Ad eande referri pt psonā. vt pater eternꝰ dicat². deus xpi. sedm suā humanitatem. et pater ipsꝰ sedm ipsꝰ deitatem. et generationē eternā/ Unde et xps pꝰ suā resurrectionē laudatꝰ est/ Ascendo ad patrē meū et patrē vrm. deū meū et deū vrm/ Rursꝰ q; apt/ Benedictꝰ deꝰ. ad totam superbñdictam pē trinitatē referri. que est vnꝰ omni deꝰ. creator ac dns. ¶ Cui sedm magnā misericordiā suā. que vere immensa est et naturalis ppria eius. cui ppriū est miserari semp et parcere/ Regeneravit nos in spem viuā. Id est spem eternę salutis formatā seu caritate ornatā. nobis infudit. qñdo nos spiritualit² regenerauit in fonte baptismatis. seu in conuersione mē mentis ad deū. et infusione gre spiritualis/ De qua regeneratione apt iohis .3°. xps/ Ni si quis renatꝰ fuerit ex aqua et spū sancto. non pt introire in regnū dei. Vel sic/ Regeneravit nos in spem viuā. Id est per infusionē gre nos spiritualit² regenerādo. infudit et contulit nobis efficacē felicitatis eterne fiduciā/ Fides enī spes et caritas. infusionem gre. seu spiritualē regenerationem in se pabilē suā cōnexe/ Per resurrexionē ihu xpi ex mortuis/ Id est per fidem et manifestationē resurrexionis xpi qua resurrexit de loco et nō mortuo rū/ Siempe per hoc q; deꝰ pater suscitauit xpm a morte et sue resurrexionis fidem ac declarationē nobis donauit. largitꝰ est sanctis fidelibꝰ. spem plene glorificationis in aīa et corpe. qui caput membra sequntur. et dnm seruat/ Per resurrectionē etiam xpi vetupata fuit fides in eis discipulis. quā in sua perdiderāt passione/ Hinc apt albertus/ Cristus est caput in hoīe. de ratione aūt capitis est influere sensum ac motū in membra/ Cū ergo xpus resurrexerit. oportet nos sue resurrectionis esse pticipes Cū enī eiusdē nature sint caput et membra. oportet q; ad ā pertite omes tradim⁹. qui ipse sint principiū totiꝰ mi corpalis orgnis. sic xpo resurgente omes resurgam⁹. ut ipse sit caput atq; principiū totius mi spualis regenerationis/ Hinc ad cormthi. scribit apl⁹/ Cum quidē per hoiem mors. et per hoiem resurrectio mortuoꝝ. et sicut in adam omes moriuntur. ita et in xpo omes viuificabūtur/ De hac eadē loquit²

thōs m ꝫ ꝑte sūme sue. In oīm ge-
nere ꝑmū est causa secūdoz. In
eodem genere sicut ꝑmū luci-
dū. est causa lucis m alijs. Cū er-
go sit xp̄s ꝑma cē resurgendi. et
ꝑm9 ꝓpria ⁊ tute resurgēs ex mr
tuis. constat qz ei9 resurrec-
tio causa sit mē resurrectionis.
causa maz secūdaria instrumen
talis et exemplaris. Passio qq
xp̄i est causa meritoria mē resur-
rectionis. ff oīpotentia sue dimit-
tis est causa ꝑma ꝓncipalis et ef-
fectiua resurrectionis mē tam
spūalis qz corpalis. Hec dicī
tur ad rōnos. Mortuus est ꝓpt
delicta nra. et resurrexit ꝓpter
iustificationē nrām. vt scilicz quer-
terem9 et rederem9 m eū. qđ nisi
p̄ resurrexisset nō fecissem9. Re-
generauit nos in spem viuā
per xp̄i resurrectionē: in he-
reditatē incorruptibilē. ⁊ ad hoc
ut per fidem et per spem viuā. op
timeam9 post vitā p̄sentem. here-
ditatem celestē. que est bītudo e
terna. in quā tendit spes. tanqm
obiectū. Hereditatē inqm incor-
ruptibilem. qua ꝓpetua est. vtpu
ta bīfica visio dei. ac plena eius
fruitio. que id efficient. ꝑmanet. v
na et eadē nūo. Nam quantū ad
illā. non erit in beatis cogitationū.
seu cogitationū. aut appetitionū suc
cessio. nec volubiles erūt apprehē-
siones mē. quantū ad id qđ est de
essentia felicitatis. de qua apt̄ p̄ba
Cū dederit dilectis suis sōmū. ec-
ce hereditas dñi. De qua ysaias
et paulus fatent. Quod oculus non
vidit. ne auris audiuit. nec in cor
hoīs ascenderūt. que ꝓparauit deꝰ
diligētibꝰ se. Cū em per xp̄i incar-
nationē. et cetera eiꝰ misteria. simꝰ
effecti adoptiui filij dei. competit nō
bis ex grā dei. ius aliquod in ꝑti-
patione hereditatis supne. Jux illud
ad rōnos vim. Si aut filij et hēdes.
heredes quidē dei. coheredes autē
xp̄i. Unde ad corinthi. scribit apos-
tolus. Oportet hoc induere cor-
ruptibile incorruptionē. et mortale
hoc induere immortalitatē: Et iō
tam natū qm nulla īpuritas cul
pe. p̄fuite felicitati miscetur. Nec
p̄t aliquis celeste ingredi regnū.
nisi plenarie expurgatus siue in
seculo isto. siue in purgatorio. Ut
qđ apocalips. Nō assūmet. Non i
trabit in illam vndiqz ciuitatem
celestem aliqđ coinquinatū. In ꝑti
cipatione autē terrene hereditatis
iustitia sepe contingit. sic dēo in
participatione celestis hereditatis
non erit. qz nō datur. nisi purga-
tis ac dignis: Et īmarcessibilē:
Nūqm em īueterat. aut sui de
cori. in nouatione illabitur. ꝓmo
uigiter eque pulcher. prima ac splē
didissima ꝑseuerat. De qua illud
sapie vi⁹ verificat. Clara est que
nūqm marcessit sapia: Conseruata
tam in celis. i. in celesti paradiso
paratam. In vobis ⁊ ad vrām re-
munerationē. vt vobis pro ꝓmo
meritorū vestrorū cōtectur. De
qua iohis ia⁹ apt̄ saluator. Pat
quos dedisti michi volo. vt vbi sū
ego. et illi sint mecū. vt videant
claritatē meā quā dedisti michi.
Apocalipsis quoqz ꝫ⁰. Cui vice
rit dabo ei sedere mecū in throno

meo. sicut et ego vici et sedi cū patre meo in throno eius. Hinc loquit paulus. Reposita est michi corona iustitiae. Geneſ quoq; ipe dns apt ad abraham. Ego protector tuus. et merces tua magna nimis. De qua rursus in euangelio dns testatur. Vende omnia que habes et da pauperib. et venies sequere me. et habebis thesaurū in celo. Cui in virtute dei. i. ab omipotentia creatoris: custodimur. i. ab aduersarijs vre salutis protegimur. atq; in bono seruamur. ut perseueretis usq; in finē. Custodimur autē. Per fidem. que est fundamentū virtutū. et totius spiritalis edificij ac promerendi principiū. Deo per ea tanq̄ per sue omipotentie effectū ac donū et instrumentū custodit nos deus. Ita q; deus est nre saluationis atq; protectionis causa efficiēs principalis. fides aūt causa formalis et instrumētalis. Nam iustus ex fide vivit et sine ea impossibile est placere deo. fides quoq; ut iohes apt apls. est victoria nra que vincit mundū. Custodimur ergo per fidem: in salutē. adipiscendā. i. ad hoc ut salutē sequamur sempiternā. sicut apt apls paulus. Qui cepit bonū in vobis perficiet illud. usq; in diem xpi. Et propheta. Custodiet inquit dns omnia ossa eorū: Da. i. abstrem reuelari. Idest vobis ipsis manifestari ac aliis palam. De qua vide rōnos octauo prefertur. Non sūt condigne passiones ad futurā gloriā que reuelabitur in nobis. In tpe nouissimo. Idest in die finali iudicij. quādo electi glorificabūtur plenarie et coram oib; gloriosi apparebūt in aia et corpe. eorūq; gloria reprobis manifestet. ut videntes quid perdiderint. ac q; afflixerint. Tūc em euidentissime apparebit. quid intersit inter iustos et ipios. et qualiter deus discernat inter electos et reprobos. Hinc malachie vltimo dns aptissime loquit. Conuertimini et videbitis quid sit inter iustū et ipiū. et inter seruientem deo et non seruientē ei. Ecce em dies venit ardens sicut caminus. et erūt omnes superbi. et oēs facientes impietatē stipula. et inflammabit eos dies venies. et orietur vobis timentibus nomē meū sol iustitie. et sanitas in pennis eius. et salietis qi vituli de armento. et calcabitis impios. Interea per hoc q̄ dicitur pet⁹ apt. Cui in virtute dei custodimur inuit. q̄ nemo ppijs ac nūlibus viribus possit saluari. custodiri. prevalere. proficere. aut mereri. Et q̄d apt psalmigraphus. Nisi dns edificauerit domū. in vanū laborauerūt qui edificāt eam. Nisi dns custodierit ciuitatē. vigilat. Custodies pusillos dns. De quo scriptū est sapie. Dextera tua tegit eos. et brachio suo defendet eos. Vnde ysaie ca°. fatet. Ego dns deus tuus docēs te vtilia gubernās te in via qua ambulas. Hinc omnis hora cū pugnā toto corde orem⁹. Ad resistendū oib; dexteram tuā custodi me ut pupillā oculi. Sub vmbra alarū tuarū protege me. a facie ipiorū qui me afflixerūt. Sepe ut loquit. Iheremias. Non est in homine via eius. nec viri est ut ambulet et

dirigat gressus suos. Hoc est qd asse-
rit paulus. Non volentis neq; cur-
rentis sed miserētis est dei. In quo
die nouissimo exultabitis. i. tam cor-
dialiter gaudebitis. q mētua iocūdi-
tas redūdabit copiose in corpe vrā.
Unde per ysaiam loquit deus Ecce
ego dilatabo in eos ut flumē pacis.
et ut torrēs inundās gl̄ē gentiū. et
videbitis et gaudebit cor vestrum. Modicū nūc si oportet con-
tristari. Est quidē in hac
vita oporteat parū affligi et causis
tristandi pati. In variis tēptacio-
nibus. i. in peccatorum obprobriis
bus īpugnationibus. quas ab īvisi-
bilibus ac visibilibus hostibus patiūt
electi. Per multas em tribulationes
oportet nos intrare in regnū celorū.
Atq; ut iterū paulus ait aplūs Si
sustinemus et cōregnabimus. Unde
iohis xvi° ait saluator aplis. Et
nūc vos quidē tristiciā habetis.
iterū videbo vos. et gaudebit cor
vrm et gaudiū vrm nemo tollet
a vobis. Et cū in tribulationibus fit
gaudendū. unde qd iacobus dicit om
aplūs. Omne gaudiū existimate cū
in temptationes varias incideritis.
salomon quoq; dicat. nō contristā-
bit iustū quidquid ei acciderit quo
nūc ait sactissimus aplūs ag minime
sigmifer. modicū nūc si oportet q
tristari. scz Et rīdendū. q gaudiū
ri accepit pro afflicti. nō pro cor-
dinato merore. aut interiori do-
lore. sz potius pro corpali molesta-
tione. aut etiā interno conī tēptā-
mentū q fluctu. Rursus cū mul'
te sint tribulationes iustorū. atq;
vt tactū est. per multas tribulaa-
ones. regnū nos intrare oporteat
celeste. cur ait modicū contristari.
pīsertim cū in pmissa ecclesia gra-
uissime fierūt xpianorū pse-
cutiones. Respondet. q triplici ra-
tione hoc fit agit. Primo quia
respectu futuri supplicij reprobo-
rū modicū est oīno afflictio vite
pūtis. que etiā cōparatione pena
rū purgatorij prauia est. Secū-
do quia eterne felicitatis respectu
per modica est tribulatio pūs. Unde
illud ad cor mitti. q. Io quod in pū
ti est. momētaneū et leue tribula-
tionis intrē. supra modū in sublimita-
te eterne glorie pondus operat in
nobis. Inter qd sapiēs dicit. Iusti
in pauis vexati. in multis bene
disponētur. Tercio quia quidquid
in vita hac patimur modicū repu-
tare debemus respectu multitudi-
nis magnitudinisq; culparū nrarū.
si pro eis diuine sedi in rigore iusti-
tie puniamur. Inter qd Iob xxx°. de
hoīe castigato et desup illustrato
inducitur. Dicet peccaui et vere
deliqui et ut eram digna non rece-
pi. Et rursus in libro Iob dicit. Mul-
to maiora exigeret qui meretur
iniquitas tua. Ut me in omī aduer-
sitate patiētissimū esse debemus. et
deo pro patna castigatione vel-
le gratias. Unde illud iudith octauo. Ne
vlascami. nos proinde que patimur.
sz reputātes pēnis nris hec pīa sup-
plicia esse minora flagella dni qui
seruis qui corripimur ad emendatio-
nē et non pditionē nrāz euenisse
credamus. Denicq; qz fructuosa sit
ista aduersitatis eximie longanimis
misq; pressio subdit. vt probatio

fidei vre ¶ dest fides vra aduersitatibꝫ
ꝙbata et per eas probata firma
et ꝯstans ĩventa. ¶ Del probacõ fidei
vre. i. patiẽtia qua habet ĩ tribu
lationibꝫ per quas fides vras pro
batur seu examinatur an maneat
stabilis: multo pciosior auro qđ p
ignẽ probat. an verũ sit aurũ: ĩue
nit. ¶ Iudice sũmo: ¶ in laudẽ et
gloriã et honorẽ ¶ ita q̃ cedat vobis
ad laudẽ et gloriã ac honorẽ. ĩ re- reue
laude
ſm̃ aduentũ ihũ xpi ¶ dest ĩ die
iudicij. quo xps omibꝫ apparebit
et ꝙlis vnusquisq; fuerit declarab.
quẽadmodũ lucẽ vim. testat. ¶ cõ est
occultũ qđ nõ manifestet. nec abscõ
ditũ qđ nõ cognoscat. ¶ deo ayt apl̃s.
¶ Volite aũ tempꝰ iudicare. quousq;
veniat dns. qui reuelabit absconditi tenebrarũ. et manifestabit cõsilia cordiũ. ¶ Ex qm̃ oẽ bonũ qđ
agim9. ad dei laudẽ et gloiam ordinare debem9. dicẽte apl̃o. ¶ Omne
quodcũq; facitis ĩ verbo aut opere.
in dei gloriã facite. ¶ Hic quippe de
bem9 ꝑpriũ intendẽ. acquirẽ ꝓximi.
vt no ipsos et quicquid bonũ spectat
ad nos cõuenit nobis. ad dei gloriam et honorẽ finaliter et ꝓncipaliter
referim9. aĩ ipse creator oĩum sit
vniuersorũ vltim9 finis. oĩbꝫq; bonũ
ꝓncipiũ dator ꝙseruator et finis.
¶ Dicto passus iste sit ꝑpositus. ¶ Probatio fidei vre multo pciosior auro
ignito. in laudẽ et gloriã et honorem dei. qui de oĩ bono qđ ꝓcedit
ab eo. et agit ĩ hoc mũdo ꝓncipaliter est laudando. glorificando. et honorãdo. ¶ laudando vbis gloificandus admiracoibꝫ et magnificẽtijs
cordis. ¶ honorãdo opibꝫ et diuinorũ
ꝓceptorũ exercitioibꝫ vtuosis. ¶ Deꝫ
quoq; oĩum laudẽ gloriã et honorem fidelibꝫ suis ꝓmittit cui patiẽtia
fide. meritisq; rependit cui mercẽdi
gelio xps testetur. ¶ Qui me confessꝰ
fuerit cora hoibꝫ. cõfitebor et ego eũ
cora ꝑre meo. ¶ temꝑ Si quis mihi
ministrat. honorificabit eũ ꝑr meꝰ
qui in celis est. ¶ Apocalipsis quoq; ꝛo
¶ Esto fidelis usq; ad mortẽ. et dabo
tibi coronã vite. ¶ In die vero audistis dicẽt.
veníte benedicti ꝑris mei. possidete paratũ vobis regnũ. ¶ Fructuosoq; seruo dicturũ se ꝓhibet. ¶ Euge
serue bone et fidelis. qa super pauca fuisti fidelis. supra multa te constituam. intra in gaudiũ dñi tui. ¶ Omnꝫ
itaq; i oĩ temptacone et tribulacione ꝙstantes. et ministrat auri ꝛ
aduersitate tuemani in oi sapia
ac vtute splendidiores. quia aut
sapia ꝑfertur. ¶ Tanqm̃ aurũ in fornace probauit electos. et qi holocaustũ dns
tuisti hostiam acꝯpit illos. ¶ deo
fatente in pbo. ¶ Transiuim9 per
ignẽ et aquã. et eduxisti nos i refrigeriũ. ¶ Preterea sedm gloriam ex vbis bede acceptũ. ¶ Patiã
electorũ. et probatio fidei eorũ.
recte auro ꝓparatur. ¶ Primo ob
eius ꝑciositatẽ. nã sicut i metallis. auro nil extat ꝑstantiꝰ. sic
patiã electoꝝ deo exhibit gratissima.
et oĩ laude apud deũ dignissima.
siquidẽ patiã opus ꝑfectũ habet
¶ Secũdo ꝓpter auri claritatẽ. Erat
em aurũ rubigine offuscatũ vile habet. in igne autẽ ꝓiectũ. et ꝛ
de eductũ fulget et ꝑciosũ censet.
¶ Ita bonoꝝ constãtia mlt̃ ꝑssuras ĩiquoꝝ ꝙteptibilis reputat.

ff2

ꝫ adueniẽte hora iudicij preclarissima ondetur. iudice xpo testante. Beati qui psecutionẽ passi sunt ꝓpt iustitiã. qm ipoꝝ est regnũ celoꝝ. Terra ꝓpt aurꝝ expurgationẽ ac probationẽ. qz quod fiunt lima et gladio. baculo bladgeon ignis auro. hoc ofert tẽ tribulatio hominis sto. Iudicio proũbiorũ. Ne septies est sicut igne probat argentũ. et aurũ animo: ita coꝛda probat dns Etem quos i tribulationib ignis fideles probauerit. hos i bte remuneratois iocunditate. tanq̃ placentissimã sibi oblationẽ assumit.

Prosequitur exposicionẽ huius ꝑ capli ab eo loco. Quẽ ai non videntes dilegitis. Articulꝰ secundꝰ

Quẽ sequẽt psequt gloriosissimꝰ xpianor dux insignis vexillifer sanctissimꝰ petrus aut suasta gratie fidelibꝰ in primitiis collata donatiꝝ gloriose eis in futuro prestanda: Quẽ. s. ihm xpm: ai non videntes. oculo coꝛpali in hoc seculo quesumꝰ. vel si aliqui horũ quibus hec scripsit coꝛpaliter xpm psperexerũt. non tamẽ ipsiꝰ deitatẽ clare viderũt: dilegitis amore mistico qui amicus appellat. Dilectio est enim inconcussibilis primo et infinite sm qd deꝰ. deinde potissime. inquantũ saluator et maxiꝰ benefactor. Christꝰ naꝝ sm qd deꝰ. sicut infinite est bonitatis. ita et infinite amabilitatis. et sicut sm suã assumptam humanitatem est premissis creatis. pclarissime sanctis et pfectionib. sic inquitũ huiꝰ moi est post suã deitatẽ pre oibꝰ semmẽ dilegibilis tatis. Deinde sic me amandꝰ est nobis ꝓpt sua bnficia ac promissa. Veruptamẽ nichil potest amari nisi aliquomo sit cognitũ. ai intellectiua appetitus obiectũ sit bonũ intellectũ. per vim intellectiuã apprehensum et aliquo modo notũ. Hi et isti per fidem et scripturas noverũt xpm. et bnficia et promissa eiꝰ: In quẽ unc quoꝝ nõ videntes eiꝰ humanitatem oculo coꝛpali. nec eiꝰ deitatẽ clare per speciẽ. paulo mteriꝰ: creditis fide fortia que per dilectionẽ opatur: Credentes aut vel ut alij. et vt videtur melius habent: Videntes exultabitis. Credentes quippe exultabũt qa manẽdo in fide formati ad bnficiũ iocunditatẽ merebũtur ptingere qua iocunditate adueniente ac data. cradet fides. ac desinet. ai ei succedat visio clara. Videtes veꝝ xpm suam deitatẽ. clare per speciem gtẽplando. exultabũt electi: letitia ineffabili. Adest tam ingenti vt vita hac apprehendi nequat aut effari: et glorificantur. i. assimilantur que desiderũt electoꝝ plenarie gtentabit. Juxta illud ps. Adimplebis me letitia ai vultu tuo. et satiabor ai apparuerit gloria tua: Reportantes. i. adipiscentes. et prolaboꝝ vbeꝝ mercede vobisũ ferentes: finẽ fidei vidz vt pote salutẽ animarũ vtarũ. i. felicitatẽ eternã. que est catholice fidei finis. qua ad nra mẽtis beatissibilia de deo iam credimꝰ. bte ea in patria clare intueamur.

sicut ait apls paulꝰ. Videmꝰ nūc
per speculū in enigmate: tūc aūt
facie ad faciem. que visio tota in
ces vocatur et bītudo completa.
prout iohīs. xvº. dicit saluator. Hec
est vita eterna. vt cognoscāt te
verū deū. Deinde deū essentia
liē et incircūscriptibiliter bonū da
re ac fruitue videre. ineffabiliter
est iocūdū. Primo ppē ipīm pul
cherrimē penitꝰ insimitū. qua
quo aliqs pulchrius extat. eo ipō
videre naturaliter magis iocundū
est. Secūdo ppē ipīus quemen
cam incompabilem. Creatorē et
creatorz quippe oī menti create
bene disposite incompabiliter ame
nus quietens qz existit. Tertio ppē
immensam ipīus amabilitatē. vir
tuositatē. honestatē. sanctitatem.
et pfectionē. Honestū nāqz et sanc
tū pria vi alliciat appetitū. letificatz
cer nētem. ymo et sola fama ve
hementer diligimꝰ et optamꝰ vide
re eos. quos sublimiter virtuosos. pro
bos et sanctos esse putamꝰ. Incō
pabiliter ergo. desiderabiliꝰ ac de
lectabiliꝰ est. creatorē substantia
liter sanctū. virtuosū. probū. ho
nestū. pfectū. clare ispicere. Certo
ppē ipīus dilectionē qua a beatis
amatur. Cuius em aliquid amat
ardentiꝰ. eos videtur iocūdius.
si prospere ei succedat. Deinde modo
dū ergo bēi mestimabili amantes
ardore diligūt deū in sempo insite
felicem. ita cū indicibili gaudio.
mutuent eūdem. et eius bītudinē
velis mētissime congratulant. Et
sicut eis incōpabiliter amplius dili
gūt qm sempos. ita de eius incircūscripta
felicitate incōpabiliter plus qz de col
lata eis bītudine gloriant. ymo
mallent sempos et totis vmbris nō
esse. atqz in nichilū redigi. qz deū
per vnū momentū bītudinē sua
turere siue destitui. Demūto pp
ipīus sapiam insimitā. Secūdaliter
equidē aspiūt ioīes eos vide
qui mirabili sapia premmēā qui
tomagis iocūdissimū est illis cō
spicere in sempo. cuius sapie non
est finis. Tertiō hūc modū posset
et alie plurime rationes īduci.
tur tenaciter rabiliter deliniari sit. deū
clare per spem intueri. Vtpote
ppē oīmodā et immensam eius ex
cellentiā in oī potentia. in opulē
cia. omniqz admirabilitate. dig
nitate. nobilitate. fama et gloria.
Prudentiꝰ ergo aīas mās. et ad
tantā bītudinē eas ifatigabili
ter ppare enigmā. Beati em mūdo
corde. qm ipsi deū videbūt. De
qua aīaz vraz: salute. exquisierūt
atqz scrutati sūt ppete. Sancti ei
ppīe ex diuina reuelatione nouerūt
genus humanū per xpi incar
nationē ac passionē esse saluan
dū. Ideo diligentissime exquisie
rūt et inuestigauerūt de ista salu
te et redēptione tūc fienda. nūc
facta per xpm. quo loco et tpe. q̄
modo et ordine. apīus liberare et
genus humanū et animabus fideli
um offerre et salutē. Exquisierūt
autē et inuestigauerūt debitis mul
tiplicater. Primo deū rogando.
ut eis reuelare et aliquid de xpi
misteriis. Secūdo quesierūt illu
minationē debitis ab angelis sāb.
Tertio posteriores ppete vel mnꝰ

illuīati quesierūt de xpō in libris
precedentiū ꝓphetarū. vel ab ore va-
tiū. magis illuīatorū. ¶ In danel
nono libri sui aptē capō. ¶ In anno
ꝓmo darij ego danel intellexi
in libris numerū annorū de quo
factū est ꝓmo dei ad ihēmiā ꝓphām
xp̄i. ¶ Unde et luce 2o symeon iustus. q̄
et ꝓphetie spūs splendūt. rōne
spū sancto legitur accepisse. xp̄m vide
re. cotidie exoraūt de xp̄i aduen
tu. et tpe eiꝰ certificari. ¶ Idcirco mi
sum est ei. q̄ nō ad hūc vidēte xp̄o
nasceret. atq; ab hō corpaliē vide
retur. ¶ Hic igit̄ sc̄ā ꝓphete de xp̄i
misteriis et salute factā per xp̄m.
exquisierūt ac ꝓphetauerūt. put
diuersis diuersā adeo per angē-
los reuelata fuerūt. ¶ Ysaias nāq;
de xp̄i ītur. nacione deitate. et sue
matris vīginitate. de xp̄i quoq;
miraculis et passione nr̄a. de iu-
deorū exacrōne. gentiū illumi-
nacione. euangelice legis p totū
mūdū diffusione. aptissime ac co-
piosissime ꝓphetauit. ¶ Dauid quo-
q; de xp̄o omnib⁹ in pluribus psal-
mis. melius vaticinato probatur.
¶ De quibus et ihēmias multa pdixit.
Danel vō. tempus aduētus xp̄i pre
omnib⁹ clarius determinauit et com-
putauit nono libri sui capō. ¶ De
loco natiuitatis xp̄i plenius est locu-
tus. ¶ Ceteri de futura in vobis gr̄a
ꝓphetauerūt. ¶ Idest de magni-
tudine gr̄ie per xp̄m conferre fide-
libus. ¶ Unde iohēs primo habetur.
Gr̄a et veritas per ihēm xp̄m facta
est. ¶ Et q̄ tps xp̄i ac euāgeli-
ce legis. tempus gr̄ie appellat. ¶ Hic
actenus 2o aut idem iste archiepūs.
¶ Michias vero quīto libri sui capō

Omnes ꝓphete a samuel et deinceps.
ānūciauerūt dies istos. ¶ Et sicut ac-
tuū 2o sancto petrus allegat. ¶ Joel
ꝓphetā de emittenda gr̄e spūs sancti
per xp̄m donata specialit̄. 2o sui li-
bri capō ꝓphetauit. ¶ Scrutantes
non racione humana. sed illuīatione
diuina. ¶ In qd̄ vel quale tempus sig
nificaret in eis spūs xp̄i. ¶ Idest quo
aut quali tpe spūs scūs reuelaret
eis aduentū xp̄i esse gplendū. an
saltē tps illud ad huc longe distaret.
et an deberet illud tps esse tps pa
cis. an preciorū. ¶ Dicit aut spūs
scūs. spūs xp̄i. non solū qa quesat
m eo. sed qm̄ vere essentialiterq; pro-
cedit ab ipō. ¶ Quādā tm̄ per spm̄
xp̄i. intelligūt hunc spm̄ angelicū
seu angelū bonū. qz per angelos
reuelationes ꝓphetie facte sūt. ut
diuinq; promissiq; docet. ¶ Ezechiel
per spm̄ xp̄i. spūs scūs accipit. qa
est principalis et primus reuelatio-
nis ꝓphetalis inspirator doctor
et dator. ¶ Horrio de isto tpe xp̄i
multa in ꝓphetis legūtur. ¶ Ad
vt eū aggeus 2o loquit̄ deus. ¶ Ad
huc vnū modicū. et ego mouebo
celū et terrā. et veniet desiderā-
tus cūctis gentib⁹. ¶ Zacharie 2o qm̄
Ecce ego mitto angelū meū et p
parabit viā ante faciē meā et sta
tim veniet ad templū suū dom
nator quē vultis. ¶ Subaudit quoq;
2o. ¶ Apparebit in sine et nō men
tietur. si moram fecerit expecta eū
xp̄s. ¶ Daniel autē nono clarissime
scribit 2o. ¶ Septuaginta ebdomades
abbreuiate sūt sup ꝓplm tuū xp̄e
¶ In vō tpe maxime pacis nasce
retur. ¶ Ysaie 2o et michee 2o eisde

pene verbis est ꝓphetatū ¶ Confitabūt.
mquūt gladios suos in vomeres.
non leuabit gens contra gentē gla-
diū ℣ Unde et ihēmie ẓo habetur
In diebꝫ illis saluabit iuda et isrl
habitabit ꝯfidenter ¶ Ez vero de
siaente iudeis regē ac pncipe ꝓpe
plebis xpūs venit et Jacob patri-
archa geneſis. eꝝ pdixit ſ non aufe-
retur mquies ſceptrū de iuda. et
dux de femore eius. donec veniat q̄
mittendꝫ est et ipſe erit expectacio
gentiū ℣ Intuēdens eas que i
xpō sunt passiones ℣ dest ſpūs ſcūs.
fuit ꝓphetas pdicens. que et quātas
pro hoīb⁹ ptulit xpūs. aut⁹ passio-
nes seu pene quas tolleraut ysa-
ie. ẓo atꝫ in pō. ẓi luce clarius fuit
desc̄ripte ℣ Intuēdens aut eas ſpūs
scūs passiones que fuit in xpō .i.
plecutiones et penas. quas xpūs
in suis sustinet membris. hoc est.
quas pro ipso sustinēt fideles ¶ Et
posteriores gloriās .i. spūs scūs.
eas fiut predicens gloſicacio-
nes xpi et mēbrorū suorū. que
glorie. passionē xpi sūt seute.
qm̄ xpūs sue passiois virtute.
promerut sibi pī premiū mag-
nū et multiplex accidentale. suis
quoꝫ fidelibꝫ merut glorifica-
cionē aiarū et corporū ¶ Et
qd̄ apt apls ℣ Humiliauit se factꝫ
obediens usqꝫ ad mortē. ꝓpt qd̄
et deꝫ exaltauit illū. et dedit ei
nomen. qd̄ est sup omne nomen.
Demꝫ posteriores glorie xpi sūt.
eius a morte resurrectio. in ce-
lū ascensio. siue manifestatio per
totū predicatio. mūdū predicatio.
que die penthecostes fieri cepit.
missō desup spū sancto eiꝫ quoꝫ m
die finalis iudicij coram oīb⁹ glorio-
sissima manifestacio ¶ De quibꝫ oīb⁹
ꝓphetauerūt. qm̄ plurima sancti
ꝓphete. vt facile esset monstrare.
ſ̄ brevitati studendū est presertim
cū de hijs alibi copiosa testimonia
sint inducta ¶ Quibus. puta ꝓphe-
tis ſ̄ revelatū est ab oī potente ſ̄ qz
nō sibimpſis. vobis aut̄ .i. sed vobis ſ̄
ministrabāt ministrialit atꝫ ꝓphe-
tice predicebāt. ea que nūc annū-
ciata sunt vobis. viz misteria xpi.
¶ Hoc est tpus loci et modū siue ma-
terie nacionis. nativitatis. passionis q̄
¶ Hec em̄ non eorū sunt ſ̄ vris tpi-
bus impleta. nec pro sua ſ̄ pro vra
ad xpm̄ quersione. hec eis dimiꝫ
sunt ostensa ¶ Ea quoꝫ ꝓphetice
cū sit donū gratie gratis date. ad
aliorū ordinatē utilitatē. sicut et
cetera huiusmodi dona ¶ Per hoc em̄
q̄ ea que predicauerūt de xpo a
apli. ānūciauerūt ꝓphete. patet
veritas fidei xpiane et multū ad
xpm̄ quersi sunt ¶ Unde act̄ 2° dix.
b⁹ petrꝫ iudeis quibꝫ pncialit
predicauit ¶ Penitētiam agite et
baptizet⁹ unusquisqꝫ vrm̄ .et acci-
pietis donū spūs sancti ¶ Vobis
em̄ repromissio est hec et filijs v
vris. et oīmbꝫ quos sciqꝫ advoca-
uerit dns deꝫ noster ¶ Et iur̄ sq̄
actuū 3° ¶ Vos inquit estis filij ꝓ-
phar̄ et testamenti qd̄ disposu-
it ad patres nros deꝫ ¶ Itaqꝫ ista a-
nūciata sunt vobis. anūciatiōe
certissima. per eos qui evāge-
lizauerūt vobis viz per me cete-
rosqꝫ aplos ac primos xpi discipu-
los. spū sancto misso de celo .i. eis

in die pentecostes infuso. invisibili significatu q̄ non sensu humano. sz spūs sc̄i instinctu infallibiliter predicauerūt:

In quē / s. spm scm: desiderāt angeli prospicere. Per qđ spūs sancti deitas vera insinuatur / qua in eā tanq̄ in felicitatis sue obiectū aspiūt angeli intueri. Sz eā desiderū sit appetitus boni futuri nondū adepti. quō angeli qui deo inamissibiliter sunt intenti / et eo pficaliter pfruūt ac vnūtur. dicit spūs sancti aspectū desiderare / et rēndū. Q̄ in desiderio solent duo intelligi. Primū est appetitio boni futuri / Secūm est fastidiū huiusmōi boni iam diu possessi. vel usq̄ ad saturitatē obtenti. Dicitur ergo vtī. dei pīaam et aspectū inestimabile desiderare. nō inquātū desiderium boni futuri appetitū excludit. sz prout fastidiū omne excludit amor. adepti iā bonū. Vt enī ait gregorius corporales deliciae. cū non habentur. graue in se desiderium patiendi / cū autē habent. protinus per saturitatē in fastidiū vertūt. Spirituales vero deliciae. cū non habent in fastidio sunt / cū vero habent. in desiderio. Dicit in eis appetitus saturitatē. atq̄ saturitas. appetitū parit / Augent nāq̄ spirituales deliciae desiderium in mente. dū saciant / Vnde p̄ dicit: In quē desiderāt angeli prospicere. Beda et glosa exponūt de xp̄o sēm suā humanitatē. Cuius humanitatis tanta est gloria. vt angeli sancti. non solū immortalē deitatis essentiā. sz et assumptū verbi eterni humanitatē. gaudeāt intueri. Melius tñ istud de spū sancto exponitur. ita ut sit sensus apli sc̄i dicentis.

In quē desiderāt angeli prospicere. denotet immensitatē diuinitatis. que super nos / Vel q̄ deus pater. spūs scūs. cuius tanta exstat maiestas. vt eā sc̄i angeli capiāt intueri. misit in terrā pp̄ generis humani salutem. Circa pīhabita scribit albertus. Omnes pphete de xp̄o fuit vaticinati / Christus aūt fuit desideratus duplicit / Primo sēm se. vt est caput tocius ecclesie / Secūdo quantū ad eius ecclesiam. que dicit mistice corpus xp̄i. Vaticinium ergo maioris pphetarū totius sunt de xp̄o vt capite est in in. quia vaticinium ysaie sunt de eius incarnatione / Vaticinium ieremie de eius passione / Vaticinium ezechielis de eius resurrectione / Pphete vero ceteri ergo in nonnullis vaticinatis sunt de corpore eius mistico qđ est ecclesia / Ideo dicit sunt pphete in nonnullis. qz de mistico corpore xp̄i. et non de xp̄o capite pphetauerūt. Sz nimirum q̄ tantus doctor. tam acutus subtilis expositor dicat licet que stare non valent. nisi forte valde pie excusent? In primis ergo q̄ aptat quotidianum vaticinium maiorum pphetarū sunt de xp̄o. vt est caput in in. duplicē habet instantiā / Primā. qz de iudeorum caldeorum. philisteorum. moabitarum. ammonitarum. egyptiorum. aliarumq̄ gentium diuisarum excessibus. peccatis ombus. reprehensionibus. inl'tis p̄dixerūt pphe / Secūm qz de mistico xp̄i corpore. puta ecclesia. quotidie pphetauerūt / Vñ secūm illud Romanorum / Amissa xp̄i atq̄ ecclesie misteria. tū diffuse ysaias descripsit. vt nō tam pphā q̄m euangelista dicendus sit / Apls q̄q̄ paulus in Vaticinium damelis de eius ascensione

ꝓplā ad rōnos multa allegat ex ysaia de ecclesia ex gentilitate collecta. Insup ad galathas 4to allegat ex ysaia de ipsa ecclesia. Letare sterilis que non paris. erupe et dama que nō parturis. que verba ysaie 54o. sdz antiquā translationē habent. Deterea ultimam visionē ezechielis de templo. diffiallimā atqz longissimā. Jheom9 gregoriq9. aliiqz doctores cōiter exponūt de xpi ecclesia. Qd autē 2us ayt albertus. Vaticinii ysaie esse de xpi marnatione. Jheme de eiq passione. ezechielis de eius resurrectione. Damelis de eiq ascensione. nec pase. nec appropriate videtur posse saluari. Qm ysaias multo diffusiq9 vaticinatq9 est de xpi passione qm ieremias. vt patet ysaie. 53o. Et qd albertus ex ezechiele allegat de xpi resurrectione. videlicet de assessione ossiū ad ossa. de xpi resurrectiōe nec qm ad literam dictū est. nec verificatur de eo qm corpus xpi non fuit dissolutū. nec caro eius vidit corruptionē. vt actuū 2us docet. ac probat princeps aplōrum. Multa huiusmōi posset cont hec vba alibi tradita. Qd demū 3us ait. Ut nouos ppetas nō ppletasse de corpore xpi vero. seu capite xpo. sed solū de corpe mistico. prout ml valet. nec cum eis concordat spūs scūs. qui matthias euāta 2us euāgelii sui caplo allegat ad literam illud michee. 5o. Et tu bethleem terra iuda nequaq. Unde quoq caplo allegat sanctus matthias illud ozee vbi. Ex egipto vocaui filiū meū. Simpliciq9 illud ozee primo de xpo ad literam aptissime est ꝓdictū. Exulta satis filia syon. ecce rex tuus veniet tibi iustus. qd matthei 21. et iohis 12. allegat de xpo. Item de xpi resurrectione ꝓdictū est sophonie 3us et ozee vi. Paulus quoq ad rōnos de ecclesia inducat illud ozee primo. Et erit in loco ubi dicit eis. non plus meus vos. dicetur eis filius dei viuentis. Et rursus illud ozee 2o. Vocabo non plebē meā plebem meā. Ad hec aut de xpi aduentu. et representatione eius in templo. aggei 2us malachieq3 3us euidenter legit ꝓphetatū. Item tremo. aut duodecim ꝓphe. dicunt minorēs ꝓphete. dictū est alibi. nulla est ratio quā assignat albertus. Imo si rite penset zacharias de ꝓphetis minoribus vnus. diffusius. ac euidentius ad literam vaticinat de xpo qz ezechiel ꝓphetarū vnus maiorū. Consequēter princeps aplōrum hortat fideles. ne gram sibi diuinitus oblatā pusillo pedant aut negligāt. sz ea se dignos exhibeant: Propter qd. 1o quia ꝓphete non sibi sz vobis ministrauerūt de xpo: succincti lumbos mētis vre. Lumbi arme. in quibus viget luxuria. partes sūt corpis. Lumbi mentis. sūt intellectus qui generat verbū. et voluntas que parit amorē. Lumbos ergo mētis accingē est intellectū a variarū cogitationū fluxu. a distractionibus erroribus qz reprimē et eū in captiuitate redigē. in xpi obsequiū vt subiectus sit fidei. Voluptatem quoq ab iordanis desideriis coartare. Lumbos aute carnis accingē est

carnalia desideria. et eorū aūles
feditates domare. ¶ Hinc ayt et xp̄us.
Sint lūbi vr̄i p̄accincti/ et paulꝰ
ad ephes vi⁹. State mā̄t suā cincti
lūbos vr̄os in veritate/ ita suā cincti
lūbos mētis vr̄e. i. rōnē et volūta-
tem reformatus habentes. quatꝫ ꝛ
iuxta pauli doctrinā. non simꝰ pa-
uuli fluctuātes. nec ad circūuehā omni
omni vento doctrine/ ¶ Sobrij. i. mo-
derate agam in abo et potu suantes.
que admodū lucas ꝫ⁹ iubet salua
tor/ ¶ Attendite vobis. ne forte cor-
da vra aripula vel ebrietate/:
¶ Et p̄fecti/ non solū amicos in deo.
ꝫ et inimicos ppt deū. sm ceī dilige-
do. eisꝫ bona pro malis reddendo.
qui matthei v⁹. loquit xp̄s/ ¶ Estote
p̄fecti. sicut et p̄r vr̄ celest̄ p̄fectus
est/ ¶ Vel p̄fecti. nō solū p̄cepta sī
euāgelica quoꝫ ꝑsilia ad iplendo.
iuxē qd̄ verbis ayt/ ¶ Si vis p̄fectꝰ
esse. vade et vende oīa que habes
et da paupibꝰ. et sequere me/ sel'
ti autē sint gradꝰ p̄fectionis: ¶ Pecā
te in eam que offert vobis gratiā/
. i. dona gr̄e que xp̄us in vita hac
offert vobis/ oīes ad pēitentiā
et p̄fectū hortando/ dona quoꝫ
glorie. que est gr̄a ꝑsūmata/ iuxta
illud pauli/ ¶ Gratia dei vita eter
na ꝑsumā cōfidite adipsa. eaqꝫ obti
nere satagite/ vnde et paulꝰ dixerū
it/ ¶ Hortami vos in vacuū gratiā
dei recipiatis/ ¶ Et rursus/ ¶ Quomo
effugiemꝰ/ si tantā neglexerimꝰ sa-
lutē/ ¶ Horro spes. aī sit theolo⁹. vir-
tus dr̄ecte et īmediate habet deū
p̄ro obiecto. sēcūdario veō respicit
ea p̄ que ad sūmū bonū p̄duci
et iuuari/ ¶ Peāte ergo in gr̄am
istam/ et eam adipisce ꝑfidite/: In re-
uelatōe dīesu xp̄i. i. manifesta ip̄ius
declaratione aī se vobis ostendēdā
mtuendū sicuti est/ In qua ostensio-
ne gr̄a ꝑsūmata seu salus vra con-
sistit/ Vnde iohīs. 19⁰. xp̄us hāc sui
manifestationē/ promittit p̄ p̄mio
dicens/ ¶ Qui diligit me. diliget⁹
a p̄re meo. et ego diligā eū. et ma-
nifestabo ei meipm/ ¶ Demqꝫ q̄
plenaria salus in corpe et anima
in die iudicij tribuet⁹. potest qd̄ dic
tū est/ In revelatione dñi xp̄i refer
ri. ad manifestā apparitionē xp̄i
in die iudicij. quando et illud ysa
ie ip̄lebit⁹. ¶ Revelabit⁹ gloriā dñi.
et videbit oīs caro salutare dei
nri/: ¶ Tanq̄ filij obedientie/ ¶ Est
deo et vris p̄latis humilit⁹ subditi/
¶ Obedientia quippe omēs xp̄ianos fide-
lem mavīe decet/ aī ip̄emet xp̄s
testetur/ ¶ Descendi de celo. nō vt fa-
ciam voluntatē meā. sī voluntatem
eius qui misit me/ In temꝫ/ ¶ Sicut
mandatū dedit michi p̄r sic facio.
vnde factꝰ est obediens p̄ri usqꝫ
ad mortē/ ¶ Ideo in obedientie filij. nō
xp̄i sī diaboli sūt missi/ ¶ Hoc
videlicet dictio/ qūlibet notat veritā
tem/ non similitudinē tantū/: ¶ Non
figurati p̄teritis ignorātie vre
desideriis/. i. nō viri sēcūdū ꝑfirmātes
vos ipos. vitiosis atqꝫ carnalibus
affectibus/ In quibus tpe vre infide-
litatis suis/ ¶ Oīes autē mortā-
nati. et p̄aui affectꝰ. dīa possūt
dici. ignorātie/ quia ex igno
rātia quadā nascūt⁹. eo mō quo
iuxta phm. omis peccans est ignō-
rans qm̄ male iudicat/ saltē in
ptīculari. qūis in gnāli veritē

ag nosāt. Cū em dūs no dyonisio p
testante. nullū respiaēs. ad malū que
tur quia videlicet malū. sub racione
mali. nō appetit. cū bonū sit appeti
tus obiectū. constat q oīs qui peccāt.
malū sub racione bom apparentis
appzehendat siue admittat. sicq ig
norās. et cecus est atq ex racione
ignorāte. inaduertēte. defectu. a
ctūr. roze. qm ignt q peccatū q affectio
nē suā non rectificat. q iordinatā
onē et cōcupiscētē non reprimit. dē
o proūbioz. 12°. dicit. Via stulti
recta in oculis eius. Et denuo salo
mon loquit. Stultus illudit pcīm.
Et iterū dictū est. Qui peccat ipi
piens est et idoctus. Sēdm Bz
sēdm eū qui vocauit vos sām. et
ipsi sā. in oī conuersatione sit. Desit
quēadmodū deus qui per gratiā suā.
ad eternā glie legis veritatē pduxit
vos. in scīpo purū et vtuosū cōsti
tuit atq in oī operatione sua. rēt et
sapiēt se habet. ita et vos pro mo
dulo vīo mūdi et vtuosi sitis in
tota vita vīa. Hoc cū est em deus
tuus. 12°. Sancti eritis qm ego scūs
sum. Hic nāq lemuticus. 2°. loquit
deus. Solute gtamiāre ānas vras.
ego em sum dūs deus vr. Sancti esto
te qm ego scūs sū. Demq aliq in
scīpturis tradit. nō per modū pre
cepti. et tm̄ precepta sūt. vt cū deo
agat per moysen. Non adorabis
deos alienos nec seruies eis. Et tale
est illud qd dicit hic sancti eritis. lo
quēdo de sanctitate sēdm aliquē gra
dū. Sanctū quippe in vna sancti
ficatōe est idem qd sit mūd. et vn
quisq fidelis. tenet in fide spe et
caritate esse tam firm. vt ponat
pro nulla re mūdi se a deo p mortē
pcīm auertē. aut cont fidem spem
caritatē vel agere. Idcirco cū dicto
precipit. Esto firm in via dīm et
in veritate sensus tui. Paulq quoz
cōmētātes scribēs. Stabiles iquit
estote et īmobiles. abūdantes in
ope dīm semp. Rursq. sanctū e id
qd purū. et vnqq tenet ab oī
mortāli pcto esse īmunis. Sicq ora
uit pphā. Custodi aīam meā qm
sanctus sum. Hoze autē et in cōi mo
do loquēdi sanctos vocat. qui in cari
tate. et in omni vtute pfectus est.
vt puta vir. hitoicq et dīnus ad ple
nā passionū reformatōnē pfectus.
et ita non tenet quilibz esse sanctus.
Precipit ergo pfectissimq deo. ut sicut
ipe est sanctus. sic serui sui sint sancti.
nā sancti. sanctētes dīm. vt seruos
voluit habe honestos. probos. pru
dentes. prout eorū excellentiā de
cet. Demq ad hoc filiq dei venit
in mūdū. vt sine timore de manu
inimicorū nr̄oz liberati. seruiamus il
li in sanctitate et iustitia coram ipo
oībus diebus nr̄is. vt lucē primo assec
tur. Iterū qz ad ymaginē et similitu
dinē suā nos condidit deus. requirit
ut ei virtutibus assimilēm. preserti
cū ipe velit a nobis patet vota
rii. patet autē vult vt filii sui si
abs sequāt virtutes. Et hec cū gens est
ac pclarissima dignitas racionali
bus creature. suo creatori sic gfor
mari. Et qd de eis. qui per vitā
suā cranalē bestiis gformāt. Et
cūq de eis. qui per malicīā. crude
litatē neqtiā. ac impietātē quōcūq
assilant. demombus. Deo igit in
caritate. pietate. iustitia. sanctita

te proverbiꝫ assilari conem. sicut et paulꝰ hortat. ¶ Imitatores dei estote sicut filii carissimi. Unde et cristus. Estote misericordes. sicut et pater vr celestis misericors est. ¶ Estote perfecti sicut pr celestis hic et deutō. 18° locutꝰ est moyses. ¶ Perfectus eris et absq; macula cū dño deo tuo. ¶ Iste rea queri pt. quō intelligenda sint. aut fieri possint ista. cū ysaie. 1°. dicit. Facti sumꝰ ut immundi omes nos. et pānꝰ menstruate vniuſe iustitie mre. ¶ Imo quoq; ille apostola credit. qz dixit. Filiole ero altissimo. Et intendit. p comparatione dine iustitie. dicit. mre iustitie similes pānō menstruate. qz in multis offendimꝰ omes. et multe defectuositates et culpe. mris bonis actibꝰ admiscent. ymo respectu puritatis et perfectionis. et sapientie creaturis eterni. oīb puritas. perfectio. sapia mra. nullig momenti est. et tmqm immundicia. pi perfectio. et misericordia reputat. quēadmodū alchēme decimo legit. ¶ Stultꝰ fatus est oīs homo a sciencia sua. Unde iob. 11°. fert. Quid est homo. vt immaculatꝰ sit. et iustꝰ apparentia tus de muliere. Ecce me scōs eius ne mo immutabilis. et celi nō sunt mundi in spectu eius. Et iterum fatus iob pbrē. Non iustificabit homo. cō posit deo. ¶ Deo orat ppha. Nō intres in iudiciū cū seruo tuo dne. qz non iustificabit in spectu tuo oīs viues. ¶ Postremo fatus mra differt et defiat a sanctita dei in multis et infinite. cū deus sit essencialit. inde pendēter. invariabilit. mere iuste. pfectibiliter sanctus. ¶ Ut aut iuxe mte ratione scripture sancti simꝰ. in oī conuersatione. non solū requiritur. vt mortalia declinemꝰ peta. sz vt venialia etiā cū diligentia vitare oporteat. et semp orare deo tmorati cū cautela custoditi gistere. cū etiā scriptū sit. Beati nō in timore dñi teneris te instanter. citoq; subtrahetur dominꝰ tua. ¶ Pulchriorū. q°. Omni custodia. custodi cor tuū

Elucidacō residue partis huius primi capli. Articuli tercius

Quoniā salomone testante. timor dei est fons vite. consequitur hortat. gloriosissimꝰ aplicꝰ chorizōtes ardua sctissimo petro. vt deū filialiter timeamꝰ. Et si pro quibuscūq; patre mvocatis. ¶ Adest. orō. Quia pater nōiatis. in cui quisq; psonarū acceptione iudicat. sedm vnusquisq; opus. ¶ Adest quelibet iudicant sedm opa sua. ¶ Intelligendo etiā per opa. actus mteiores. et locutiones. debitorūq; actuū et omissiones. ¶ Unde iob. 3°. minuitur. ¶ Absit ab deo iniquitas. et ab oī potente iniquitas. opus em hominis reddet ei. et iuxe vias singulorū restituet. ¶ Ethēme quoq; ait. Domine deus fortissime. cuius oculi apti sunt sup omes filios ade. vt reddas vnicuiq; sedm vias suas. Et ualit aut psonarū acceptio non appetat deo. et quid psonarū acceptio. et de pcto ipsius dictū est sup. in exponē sedm capli eplē ibi. ¶ In timore incolatus vri. tpe conuersacōis. i. tpe quo in hoc seculo

subsistitis. ¶ Vnite m dei timore filia-
li. ne tanto pri sitis idigni. et ne
m sui iudicij mandatis rigore. ppt
vrām ignauiā ac pcaulosā secu-
ritatē. ne indicē districtū aliqñ
sentiatis. quē nūc pium prem
ptēptis. et timere ac honorare
dissimulatis. ¶ Qui em sine timo
re est. iustificari nō potest. et xps
in euāgelio iubet. ¶ Ite timete. q
habet potestatē corpo et aiam
pdere in ihegenā. ¶ Ps instare
ñs pt. quia nō videt adoptio in
petri apli cōuenire adoptioni
qua malachie pmo loquitur de q
filius honorat patrē. et si ego dñs
dñm suū. si ergo pr ego sū. vbi est
honor meo. si dñs ego sū. vbi est
timor meus. ¶ Ex quibo vbis elicit.
q deo debetur timor maior. est
dñs. et honor iō debitū est pri. ¶ Ex
ergo nūc apt apls. ¶ Si prem iuo
catis deū in timore qui sine
tur em debuisse dixisse. ¶ Si dñm
iuocatis qui. ¶ Et rndendū. q deo de
betur timor castus. sanus et filialis.
maior est pat. qr huc timor oritur
ex magnitudine cōtatis. ¶ Timor
vō seruilis aut mercenalis ipendit
deo ut dño. ¶ Est aūt timor filia
lis. quo vitat malū culpe. ne deo
pri offendat. aut inhonoret. ¶ Hic
ñs timor filialis realiter est fugā
seu abhominatio culpe. de quo in
ecclesiastico multa scribit. viz
¶ Timor dñi supat oia se sippositi
Beato cui datū est habere timo
re dei. ¶ Timor dñi sicut padisus
benedictionis. ¶ Est aūt timor dei in
xpiano pcipue necessariq. qa
pseuerat a vitijs. custodit in bonis.
et solliatū facit timētem ne cadat
in laqueos inimici. ¶ Iterū semp ai deo
solliati esse debemq ac pauidi. qr
nescimq an digni simq an odio. ¶ Hoc est an simq in caritate et
grā. an non. ¶ Et rursq qm ignora
mq quid finaliter eit nobis. ati sq
eterna dapnatio. an salus pretia
et qā ad omne malū sumq tm pro
ni. atq in laqueoꝝ medio ambu
lamq. ¶ Preterea ad qđ sandū tam
timorate ac virtuose. nos debet
inducere. q vnigeniti dei vere deq.
tantū pro nra salute assumpsit. feat
ac pertulit. ¶ deo subdit. ¶ Scientes per fidem nō per naturalem
rationē. de qua sentia dixit iob
Scio q redemptor meus viuit. et in
nouissimo die de terra surrecturus
sum. ¶ Martha quoq soloꝝ
ri. ¶ Scio. qr resurget in resurrec
tione in nouissimo die. ¶ Non
corruptibilibq auro vel argento
redempti estis. de vana vrā qđsaā
one. patine traditois. ¶ Sed pciosi
sanguine. quasi agni
et inmaculati ihū xpi q.
passione et morte filij dei. qui e
ñsi agnus. qui innocentissimo agno
pparat. ¶ De quo apt iohes bap-

tista/ Ecce agn9 dei. qui tollit pec-
cata mūdi/ Paul et ille ēme xi°. co-
testatur. dicto qi agn9 mās[ic]t9. qui
portat ad victimā/ Et[iā] qui agn9
mcōtāmāt9 et īmaculat9. ꝑpter
īnumitate suam ab oī pcto. tā ori-
ginali. q̄ ꝑsonali. tam mortali. q̄ ve-
niali. xp̄s quippe. quāuis pro o-
rigīnalis pcti delectione. specialiter
passus dicat sua tñ sanctissīa
passione pro nīctis. totius humāe
generis pcta. quantū in ipo est sa-
tisfecit/ Juxta illud ysaie. liij°. dom-
nus posuit in eo īiquitatē omniū
nr̄m. ¶ Iter. qd angel9 dixit ad
ioseph9 mathei primo. Vocabis nom̄
eius ihesū. Ipse enī saluū faciet po-
pulū suū a pctis eorū/ Christi mqñ/:
p̄cognitu quidē ante ꝓstitutionem
mūdi/ Idest ab eterno ad hoc ordi-
natū ac p̄uisū a deo p̄re sēdm natu-
rā assūptum. ut per eū redimere-
t[ur] genus humanū/ Deus nāq ab
eterno decreuit per xp̄i passionē
redimē mūdū/: manifestati autē
in nouissimis tpibus ꝓpt vos. i. ꝓpt
vram salutē xp̄s in vltima mū-
di etate. per ītam nationis misteriū.
apparuit in hoc mūdo. Juxta illud
baruth iij°/ ¶ Post hec in terris visus
est. et cū hoibus conuersatus est/ ¶ Hoc est
quod ait[ur] iohānis primo/ Verbum
caro factū est. et habitauit in nobis.
¶ Hinc ad ephes primo loq[ui]t[ur] paul9
dicendo/ Deus elegit nos in xpo
ante mūdi ꝓstitutionē. in quo habe-
mus redēptionē. per sanguinē eius
De hijs demū diebus nouissimis
locut[us] est paulus. Nos sumus in quos
fines seculi deuenerūt/: Qui per
ipsum fideles estis in deo/ Idest vtu-
te et merito passionis xp̄i gratiam
uersionis ac fidei consecuti estis
a deo. et hucusq; fideles manetis
in eo/ Secundū enī xp̄i in sacrāmē-
to baptismi ac penitētie. applica-
tur hoibus. et quicquid vtutis et
gr̄e eis ꝓfert a dño per xp̄m et
eius passionē ac meritū ipsis dona-
tur/ mediātibus per xp̄i in steia deus
ꝓposuit sibi reconciliare atq; salua-
re genus humanū/ ¶ Iter qd ad ephes
primo habet/ Deus predestinauit
nos in adoptionē filiorū per dīm
xp̄m. in laudē gloriē gr̄e sue in q̄
gratificauit nos in dilecto filio suo.
Vel/ Per xp̄m fideles estis in deo.
qm̄ xp̄us suos misit discipulos
ad aliorū quersionē vbiq;. et per
apl̄os dedit hoibus legem salutis.
quē admodū ysaie quinquagesimo
ait/ Lex a me exiet. et iudicium me-
um in lucē populorū requiescet/ Ideo
ait apl̄s paul9. In xpo qui e-
ratis. longe facti estis ꝓpe. i. Qui
suscitauit eū a mortuis. tercia die.
Que suscitatio. toti sup dicte
trinitati. cuius opa ad extra sūt in-
diuisa. asscribit/ ¶ Potest tñ patri
appropriari. q̄z dīna vtute effec-
tu est/ Imperium aut seu potentia
patri appropriatur. primo xp̄us sēdm q̄d deus
suscitauit sempm̄ vt homo est. ꝓpt
q̄d dixit/ Soluite templū hoc. et
in tribus diebus excitabo illud/: Et
dedit ei gloriā sempiternā. i. ꝓpter
eam corporis glorificationē. amodo
tale q; primū. et iudiciariā potestē
in resurrectione ascensione q; sua/
Nam in beatifica dei visione. aīa xp̄i
fuit ab exordio sue creationis et vnio
nis cū verbo perfecta ¶ Hinc xp̄s

passione sua instante orauit illud
iohis xvij° Pater venit hora cla
rifica filiū tuū / et ad hebreos xi°
habet Videmꝰ ihesu ppt passio
nē mortis. gloria et honore coro
natū / ysaie quoꝙ lxi° legit. Pro
eo qꝺ laborauit aīa eius videbit et
saturabit: Ut fides vra et spes
esset in dno / i· firmit credentis
in deū. et spatiū in eo. Ex hoc em
qꝺ deus xpm ita glorificauit per re
surrectionē. ascensionē. et spūs sc̄i
missionē. inducti sūt homines ad xpi
ane fidei et spei susceptionē. credē
tes et sperātes se tm dē merito xpi
resurgentados. et plene glorificandos:
Animas vras castigates / i· celesti
sponso castas et puras exhibētes:
In obediētia caritatis / Dest obedien
do dīs p̄ceptis ex caritate. sine qua
nulla actio est meritoria deoꝙ gra
ta / Omnis equidē actus meritorꝰ
est a caritate eliciue. vt actꝰ qui i
mediate et directe procedit ex cari
tate. aut imperatiue. ut actus aliarū
virtutū quibꝰ p̄cepit caritas: In fra
ternitatis amore / Dest caritate in proxi
morū spirituali dilectione. sine qua
nēo pt saluari ideo subdit: Simpli
ci ex corde. omī duplicitate et fictiōe
exclusa: Mutuē diligite attentius.
i· valde attente / ut dicat saluator /
In hoc cognoscēt omēs qꝺ discipuli
mei estis si dilectionē habueritis ad
invicem / Utꝙ ut asserit paulus / Qui
diligit proximū legē implet / Hoc
ro de cordis simplicitate et duplici
tate. dicta sūt multa. supra quoꝺ cam
inabi / Quis autē aīa rōnalis. aut
est sponsa dei per fidem et caritate.
aut cer te adultera dyaboli p̄ infide
litate. seu quacūqꝙ culpa mortali / Deo
animas nras castificare debemꝰ p̄ntr modo
to. et oī virtute ornare sas actibꝰ deo
grate / incessabilitꝙ fructuose. timoro
te ac feruide. quer sari. p̄sertim qm ti
ti estimauit nos dns deus ni / qꝺ ppt
nrm reuperandā salutē mirā i
vnitate psone. assūpsit naturā. et
in ea pro nobis tot et tanta fecit ac
passus est / Passione ex dignitate le
gati magnitudo cause pensat Cui sc̄o
virgentū suū misericordi pr legā
tū. ad pacificandū nos sibi. qs magni
tudinē cause qua cū deo habemꝰ ex
cellentiaqꝙ virtutibus ad quā sumꝰ cre
ati. cōpe valent aut effari / Hinc
et aliā causā. obiqua timorate vite
debeamꝰ. dignissimꝰ aplūs doctor ver
tex subiungit: Renati non ex semine cor
ruptibili / Dest deū timere vitem
attentiꝰ amare debetis. qā renati
estis. seu spiritualit generati. p emūda
tionē a culpa. et susceptionē gre ac
virtutū. non ex materiali impuroꝙ semi
ne sꝫ incorruptibili / i· virtute celesti. i
sacramento baptismatis operante. seu gra
spiritali et gratū faciente qꝺ affert
hoī esse spirituale supnaturale. dei
forme. ydoneū ac promerendū: Per
verbū dei vivi. et pmanentis in eternū.
i· per xpm. de quo scribit iohis primo.
Omnia per ipsū facta sunt / Ita xpus
est qui principalit mundauit baptizat.
purgat. regenerat / Ipse quoꝙ bap
tismū instituit / et oībꝰ dari p̄cepit.
et ipse est virtus meritū. eternū et vi
mentū. dei vivi. et pmanentis in
eternū. videliꝙ p̄ris eternū. quē ad
modū petrꝰ asserit / Tu es xpus
filiꝰ dei vivi / Vel per dei vivi / in virtū
telligit formā verborū sacramentalium.

operanaū in baptismo/ perque dispo-
situe et suo mō. causalit sit rege-
neracio spiritalis. quoniā accede-
te vbo ad elementū. fit sacmentū
Vnde paulꝰ testat. q̄ xp̄s dilexit ec-
clesiā. mundans eā lauacrō aque
in vbo vite/ De hac regnacione dā
sūt plura sup illud iacobi p̄mo. vo-
luntarie genuit nos vbo veritatis/
Vñ iohis p̄mo iduat. Dedit eis p
tātem filios dei fieri. his qui ac-
dūt in noīe eiꝰ/ Qui nō ex sanḡ-
inibus. neq; ex voluntate carnis. nec
ex voluntate viri. sed ex deo nati
sunt/ Quia omnis caro fenū/ Tan-
q̄m dicit/ Regeneracio spiritalis.
ex carnali et ex corruptibili semine
esse nequit/ q̄m caro. carnale ve
semen fenū assilat/ Idcirco ad spi
ritale et supnaturale esse nō potest
talis p̄ducere. nec; gīa omis semen ḡre
tere/ Vnde iohis ꝰ. ait saluator
Qđ natū est ex carne caro est/ et qđ
natū est ex spū spūs est/ Et omis gla
eius. i. viroꝝ vigor voluptas q; car-
nis/ q̄ flos feni/ Idest cito ptransit et
desinat sicut flos graminis/ Quasi
it fenū. i. gramē postq; virguerit et
exaruerit/ mox arescit/ Et flos eiꝰ
decidit/ Sic caro i pueritia habet
virorē/ in adolescētia decorē. in iu-
uentute robur et florem/ In senectu-
te desiccacionē. in morte corruptio-
nē/ Verbi aut dñi manet in eter-
nū/ Qđ p̄mo verū est/ de vbo ine-
ato p̄ris eterni de quo scptū est/ In
p̄ncipio erat vbū/ De quo et damas
ceno intelligit illud in ps̄. Inclinā
dne verbū tuū p̄manet in cel.
Secundo verificatur de vbo incato/
i. dine vbi⁹ p̄cepto. effectu. seu le-
ge qua cuncta subsistūt/ De quo ver-
bo cantat. Ignis grando. niz glacies/
procellarū que faciūt verbū/ spūs
eius/ Et rursus/ Qui p̄ceptū posuit et
non p̄teribit/ Tertio de vbo sa-
cramentali. qđ nō dicit nō tristitie.
sed eternū p̄manē. qā inviolabilis at-
q; p̄petua est veritas scptura rū. qua
ibus vbo vocalia sonando tristant
ac desinant esse. vtpote de numero
suarum transitoꝝ. quibus idem est esse et
fieri/ Ideo legit matthei ꝰ. Celū et
terra transibūt. verba aut mea non
transient/ Quarto de verbo sacmen-
tali. qđ manet in suo effectu. Nam
character. qui in baptismo imprimit.
indelebilis phibetur. et gre que
ibi infundit. ex se non habet vt cor-
rūpatur. quibus p accidens desi-
nat esse in transgressore/ Et hec
etiam gracia. arra vite eterne vo-
catur/ Demum passus ille ex ysa
ie. ꝰ. explōsi scptus est. quo habe-
tur/ Omnis caro fenū. et omis
gloria eius. quasi flos agri/ etc/
Hoc est verbū quod euangeliza
tum est in vobis/ Idest/ Inter vos
predicatū est per arcta apostoloꝝ et aplōꝝ
qui paulo testante non predica-
uerūt semetipsos. sed ihesū xp̄m qui
est verbū eternū. et eius doctri-
nam. p̄ceptis ac sacmētis

Explanacio capli secūdi. De ponētes igitur. Articulꝰ q̄rtus

In arta finē p̄ceden-
tis capli. doauit
p̄ceps aplōꝝ. q̄p̄
nōse sint fideles. per
xp̄m redemptos. q̄nq; sblimit re-

generati. ideo circo nūc plem ī stru
it eos qm̄ virtuose debeāt quere sa
ri. ne tm̄ tas bñficijs sm̄t mgrati.
quā cui plus datū est/ plus req̄
ret² ab eo/ ſ tuq; ayt/: ¶ Deponētes
igit² ¶ deest cū silis talit libēati atq;
renati/ ideo per gtritionē. seu an
ticipationē removētes a cordibꝫ
vrīs/: Omnem malicā. i. excogita
tam ac libēatam pūitatē. seu oēm
habitū vitiosū gsuetudinēq; puer
sam/: et oēm dolū/ ī verbis et fac
tis. siquidē vnū sanguē nā et dolosū
abhoiabit² dns/ ¶ Dolus nāq; anxie
tī et ustiae atq; prudētie. vē gtra
riatur/ ¶ deo salomon protestat²
Vir vsutus odiosus est/: Et sila
ones/ Silatores em̄ et callidi.
prouocāt n̄ā dei/: Et īvidias/ i.
rancores seu tristicias de psperi
tatibꝫ proxiorꝫ/: Et omēs detrc
tiones. que sūt pcta mortifera/ Ad
aut sit detractio. et quot modis cō
tingat. qm̄ ea enorme pctm sit.
et quō a detrahētē sit fugiendū.
dictū est sup̄ er cir illud iacobi
q°/ ſ olite detrhere alterutrū fres
mei/: Sicut mō gentī mfantes/
¶ deest mstar. parulorꝫ īfantū. sta
tim natorū. qbꝫ ad īnocentiam
¶ deo subdit²/: Rationabiles. i. dis
creti. et audiāt recte racionis seqꝫ
tes/ ¶ Debem̄ em̄ mfantibꝫ assilā
ri. qbꝫ ad bonas eorū pditates. q
sunt nulli nocere. nō gaudere. non
n. sa. ato placari. nō supbire/ ¶ Et
q̄d matthei 18°. aut saluator/ Nisi
quer. si fueritis et efficiamini sicut p
uuli. nō intrabitis in regnū celo
rū/ ſ on aut debem̄ īfantulis cō
formari. dīa. eaone cui rēdo. ista
bilit nos habendo. poma et pira re
bus pciosissimis pferendo/ ppt² qd
loquit² paulꝫ. ſ on simus² parui
li fluctuātes/ ¶ Et denuo/ ſ olite
pueri effici sensibꝫ. ſ malicia par
uuli estote/ ¶ Proūbiorū qꝫ primo
habet². Ut qꝫ quo pāuli diligitis
infantiā/ ¶ Est ergo bona et vtuo
sa īfantia. que vocat² īfantia xpi
ane simplicitatis. que est īnocētia
atq; simplicitas mētis. ad quā btis
simꝫ petrꝫ hoc loco redire nos ad
monet/ ne aliquā simꝫ nocui. immo
actibus pro posse proficiam/ ¶ Est
quoq; vituperanda īfantia. que est
ayminia simplicitas. et īperitia
periculosa/ ¶ Vñ ysaie. 65°. asserit²
¶ Puer centū annorū morietur/
¶ Quid em̄ est puer centū annorū.
nisi senex puerilis. stipiens et
nō īconstans talis moriet² morte
eternali miserie. sicut iā mortuꝫ
est morte culpe/ ſ tuq; racionabiles
/: sine dolo/ maledicto em̄ dolosus.
vt malachie primo scptū est/: Lac q
ad pfectē. i. fortiora fidei docume
ta. cū auditate. a doctoribꝫ et p
latis vris suscipite. ut paulatim
proficiatis/ ſ icut neophitis et no
uit² baptizatis īcipientibꝫ et imp
fectis. sūt p̄me facliora fidei pa
bula exhibenda. q̄ difficiliora.
misteioz. nondū capaces sūt/ Ta
libꝫ quippe loquit² paulꝫ ad hebr.
os v̄os/ ¶ ndigetis ut doceam̄ que
sūt elemēta exordij sermonis dei.
et facti estis quibꝫ lacte opꝫ est nō
solido cibo/ ¶ Et alibi/ ſ Tanq; pue
lis in xpō. lac vobis potū dedi
non escam. nō em̄ poteratis adhuc/
¶ Ut in eo. i. esca. aut in salute. i.

per lactis huius spiritale edulium p
fectus ad cumulata melioza. ad ui
moza salutis. ad contemplationem ce
lestium. atq; purissimum de ueritatis amo
rem. ut de eorum situs cathalogo de qui
bus loquit paulus. Sapiam loquim
inter perfectos. Et item. Perfector
est solidus cibus eorum qui progressu
dine exercitatos habent sensus ad deo
vas electionis hortat. Emulamini
cumulata melioza. Cui enim in via dei
non proficere. est deficere. debemus coti
die in gra dei uirtutibusq; proficere.
bonis bona adicere. et omne tempus
vite pntis fructuose expendere. Que
admodum ad ephes primo docet. Cau
tus uta semp magis ac magis abundet
in scientia. ut probetis potiora. et si
tis sinceri et sine offensione: Si
tamen gustastis quoniam dulcis est dns
Deest tuit presatis documenta poten
tis adimplere. si diuine bonitatis sua
uitate interiori gustastis palato q
Que admodum enim homo diu esse
no pt sine dilectione. ita nec sine de
lectatione. qz delectationem naturali
ter appetit. Deo quoq; sicut q spiritu
alis amoris exptes sunt carnali
bus affectibus detinet. Ita qui in deo
non delectatur. eius dulcedinem degus
tando. carnales. viles. et exteriores de
lectationes. delicias. consolationes re
quirit. Nec pt carnalia vana supa
re. spiritalibus mulcere. qui nichil diuine
consolationis ac interioris dulcedinis
experitur. Porro. quoniam dulcis e deus.
aliquit in hac vita gustemus ipsius.
per donum sapie. et fidem fortem
cognoscendo seu contemplando. eiusq;
sincere diligendo. In eo nanq; qd
magis diligimus magis dilectari so
lemus. Deo aut pti Fruere deo et
delectatus sis. Delectare in dno Et
Gustate et videte quoniam suauis est
dns. Quis posset quis petere aliquit
poteimus ad diuine suauitatis gustum
interius ptingere. Et intendendum. q
oportet sustinere. proficere. tota deo
solliciti ambulare. cum labia oblectan
menta despicere. opibus insistere uitio
sis. et deo ex caritate pmpto corde
fruere. atq; in omnibus dei honorem
optare. et zelum habere iustitie. cari
tatis quoq; et pietatis redundare
uisceribus siquis ad copiosissimum ac fre
quentissimum diuine suauitatis. ptin
gendum sapore. et dei amici. ac dei
familiares effici meruit. ita q cui pro
pheta exsecutoria proferendum. Quam
magna multitudo dulcedinis tue dne.
Interea quoniam unusquisq; in caritate
existens habet donum sapie secundum
aliquem gradum. pt quilibet talis
aliquit degustare. quam dulcis est
deus in suis operibus. meditationibus.
affectionibus siquis ad eum in bonis quis
operibus delectando. iuxta illud
Seruite dno in letitia. Deo etiam
ex sua pietate immensa. frequenter
gratiose pruement horum. etiam imper
tos et impios ad fundendos eis sue
bonitatis dulcem saporem. consolationem
matutinam rorida alacritatis profusione.
Sicuti allicit eos sibi. et a terrenis
cum libuerit auertit. qua gustato
spiritu desipit omnis caro. Tenemur ergo ad pretactum diuine dulce
dinis saporem pertingere. ut cum labia
cordialius atq; fructualius contemplanda
mus et spiritalibus ac diuinis stabilius
immorem. Primo pro gra iusta obti
nenda dei precem. Propter qd sibi

Ad quē accedentes lapidem viuū .i. ad dñm ihesū xpm qui est viuus lapis spiritualit accedentes. accendendo et desiderādo gratiosā assistētiam eius. et eius illuminatione supplicat postulando. quē illud mīs. Accedite ad eū et illuminamini. Ad hebreos c. Adeamus cū fiducia ad thronū gratie eius. vt misericordiam consequamur. Ad eū quippe vbique pōtem. nō passibus pedū. sed desideriis cordis. actibusq; virtutū accedimus. Quia autē xpūs lapis ratione firmitatis et fundamēti. Est etiā lapis viuus. quia sedm deitatē suam est essentialit viuēs et vitā quēadmodū apt. Ego sū via. veritas et vita. Item sicut pr habet vitā in semetipso. sic dedit et filio vitā habere in semetipso. Vocatus sedm naturā assumptā. viuēs est vita naturale humane in optimo gradu. vita glorie. in summo statu. vita gratie. in excellentissimo possibili menti create. Dīs quoq; vita procedit ab ipso. Accedētes ergo ad lapidē istū. Ab hoibus quidē reprobatū. Primo viz a iudeis īcredulis. qui multis blasphemiis euomuerūt in xpm. dicendo. Demonium habet et insanit. homo vorax. potator vini. In belzebub pncipe demoniorū eiicit demonia. Atq; in passione qū dixerūt. Hic ibemus subuertētem gentē nrām et cē. Demde reprobatus est a phīs et tyrānis ac alijs pfidis. Adeo autē electū sedm naturā assumptum. vt per eū saluaret genus humanū. De quo ysaie ex. loquit deus. Ecce puer meus suscipiā eū. electus meus. cōplacuit sibi in illo aīa mea. Imo xpūs authonomatice vocat dei electus. vtpote omniū electorū saluator et caput. qui spm nō ad mensurā accepit. aug meito alij electionis gsequūt effectū. Et honorificentiū. Christū em deus pater multiplicat honorificauit .i. honore digna effecit ac demōstrauit dicēdo ad eū. Tu es filius meus dilectus. cūctis oībus preferēdo. eius quoq; excellentiā per. pphas atq; et aplos per miracula nīs manifestando. In die em ascensionis eius sup oēs celos ad suā dexteram collocando. Et pr .i. vos spūales fideles. tanquā lapides viui .i. per fidem et caritatē spūalit viuētes ac firmi. qui tpe tribulationis ac impietatis finalis tanq; lapides duri ac mortui. Vnde qd deus dixit per ezechielem. Auferā a vobis cor lapideum. et dabo vobis cor carneum. Supedificamini domus spūales .i. sup xpm. qui est verū ecclesie fundamentū. edificamini in domus spūales. ita vt sitis domus seu habitacula xpi. qui per dona gratie sue demoretur in vobis. Christus nāq; per fidem vt loquit paulus habitat in vobis. Hoc est. Ita habete vos. vt deus per grām suam caritatis faciat vos domus seu habitacula sua. et vos ipsi bene viuēdo. facite vos habitacula saluatoris. imo proficiendo in omni bono. magis ac magis sitis habitacula dei. Christo ei est fundamētū ecclesie. sup quod vnusquisq; edificare. fundare. et stabilire se debet p fidem. spem. caritatem. alias eq; virtutes actus et ac profecto earū ppt qd prima ad cetera dicit. sc. scriptū est. Vnusquisq; videat quo supedificet. fundamē

tū em̄ aliud nemo p̄t ponere p̄ter
id q̄d̄ positū est/ q̄d̄ est xp̄us ihesus/
¶ Qui cadmodū aut̄e sunt multe p̄ti-
culares ecclesie. que om̄es sūt vna
vniūsalis ecclesia mlitūs in seculo.
peregrinās q̄oīb⁹ xp̄lib⁹ ostans.
ita sunt mlte p̄ticulares spūales q̄
domus. que om̄es sūt vna gr̄alis
domus ac ciuitas dei vīi ad hebr̄os
z⁰ legitur/ Moyses fidelis erat in tota
domo dei. tanq̄m famulus. xp̄us
vero tanq̄m filius in domo sua. que do-
mus sumus nos/ ¶ Itē ad cor̄inth̄ios lo-
quit̄ paulus/ Scias quō oporteat
te in domo dei cōuersari que est eccl̄ia
dei vīi/ Superedificantes quoq; mō
p̄tracto/ Sacerdocium sanctū. i. i sa-
cerdotes scōs dei/ ita vt sitis spūa-
lis dei sacerdotes/ offerre. i. ad
offerendū/ spūales hostias/ id est
oīones et sanctas affectiones elemo-
sinas. bonaq; opa. nō sacrificia legis
aūtia/ acceptabiles deo/ id est ei pla-
centes et meritorias vite eterne. q̄
ex ciuitate p̄cedūt/ Acceptabiles iḡ̄/
Per ihesū xp̄m/ Cuius vtute gr̄ia
et meito superedificam̄ mō p̄habi-
to. et opa deo placita opam̄. p̄t̄ q̄d̄
ioh. i⁰. Assciturus xp̄us/ Sicut pal-
mes non p̄t ferre fructū a semetipso.
nisi manserit in vite. sic nec vos nisi
in me maneritis/ Et rursus ibidem
Sine me nichil potestis facere.
Ideo in sine oblationū et oīonū ec-
clesie cōit̄ dicat̄/ Per dn̄m nr̄m ihūm
xp̄m. z̄c/ qā per ipsū nre oblationes
et oīones sūt deo grate siue acceptē.
et per ipius p̄fectionē ac meritū sup-
plet̄ imp̄fectū nr̄m/ dūmodo illud
humiliter recognoscam⁹. et actus nros
merito actuū. passionis q; xp̄i ca-
pitis nr̄i. per fidē et ciuitatē sapien
cialit̄ vniam⁹. rogando deū. vt ei
tute ac meito q⁹ sacrois. passionis
xp̄i. in seculo isto pie susceptar actus
nros. et imperfecto nostro mō dul
cedat/ ¶ Demq; sicut xp̄s. sedm q⁹
homo. est templū dei et pontifex. seu
sacerdos ac hostia/ templū q̄ in eo
habitat oīa plenitudo dīuinitatis se-
cundū paulū. sacerdos aūt. q; vt
dicat̄ ad hebreos nono/ ipse p̄ sp̄m
sanctū obtulit semetipsū immacu-
latū deo. Ita fideles sūt dom⁹. tem-
plū. et habitaculū dei. inq̄ntū p
gr̄am habitat in eis de/ Et q̄d̄ p
ma ad cor̄inth̄. z⁰. dicat̄/ Nescitis q;
templū dei estis. et spūs dei habitat
in vobis/ Sūt ea sacerdotes et
hostia dei. inq̄ntū seipos offerūt
deo/ Unde ad rōnos ix⁰ sc̄ptū est
¶ Exhibeat̄ corpa vra hostiā sanctā
viuentem deo placentē/ Ideo q̄d̄ dic-
tū est sacerdocium sanctū. ad vnū
sos refert̄ fideles in ciuitate existē
tes. nō ad eos qui dūtaxat qui
sacrīmēto ordinis sacri sūt insigni
ti vt quidā exponūt/ Unde q̄d aut
ven⁹ⁱˢ beda. Dicit ecclesia sacerdo-
cium scm appellat. quod nomē et of
ficiū. sola dom⁹ aaron in lege mo-
si habuit/ qui omēs simul capitis
membra sum⁹. et oleo sancto i bap
tismo vncti q⁹ sistim⁹/ Et q̄d q⁹ dic
sc̄ptura. i. ob hoc q; xp̄s est lapis
vng. et qā ad ipm debet̄ accedē.
deq; ysaie 28⁰ testat̄/ Ecce ponā
in syon. i. in ecclesia speculante ce-
lestia. Syon em̄ speculatio int̄pre-
tat̄/ vñ ad hebreos. 12⁰ scribitur
Accessistis ad montē syon et ciui
tatem dei vīentis/ Lapide sumū

Nam mt eos. qui vacione solidita-
tis sue ydtanee lapides appellat.
est xpus altissimus. qui est omn rex
scōz. De quo damelus zo habetur.
q lapis qui abscisus est de mōte sine
manib9. factus est mōs magn9. et
implenit vniūsam supficiē terre. /
Angulare. ē. Christ9 vocat lapis an-
gularis. qz sicut i lapide angulari
duo cōtrar rūt et cōuertūt paietes.
sic in xpō duo ppli quenerūt. Vn
tiqz sunt. et vn9 pplūs p fidem et
cārītē effectus. Inter qd loquit
paul9. Christus est pax nr ā qui fe-
cit vtraqz vnū. vt duos 9 dat ise-
metipō. Hinc zacharie vr. de xpō
predictū. Ecce vir oriēs nomē ei9.
et edificabit templū dño. et ipse
pacis erit inter duos illos. Electū
scdm naturā assūptam i omni rede-
ptorem. de quo canticoz cū quinto spō-
sa fatetur. Dilect9 meus candidus
et rubicund9 electus ex mlib9. Nec
ipse. vīmo dignissimus. qui xpus
scdm qd est deus dignitat prorsus
incōparabilis et imense. scdm vero
assūptam humanitatē. vt verbo et
no vnitā. et oi gracia plenitu-
dine per ornatā. dignior est toto
vniuerso. Et qui crediderit in eū fide
formata. et p seuerauerit usqz in fine.
non confundet. cū sueit dño tribu-
nali oblatus. Id est nō reprobabitur
a iudice sū mo. quānus in sclo isto
a pius hoīb9 cōfundat. vituperetur.
diuindicet. quēadmodū iusti fatentur
in ps. Posuisti nos in similitudi-
nē gentib9. cōmotionē capitis in ppls.
Tota die verecundia mea et ruborem me est.
et confusio faciei mee cooperuit me.
Hinc fert in ps. Accedite ad eū
et illuminamini. et facies vre non confun-
dētur. Hoc est qd ioh. bt. de serpō ayt sal
uator. Dns qui videt filiū. et credit
in eū. non morīet sed habebit vītā. Hinc ioh̄es
apls hortat in sua canō. Manete
in eo. vt cū apparuerit habeam9 fidu-
ciam. et nō confundam ab eo in aduētu
ei9. Vobis igit honor credentibus
Quia in xpm credendo merem ad ce-
lestem gloriā promoueri. atqz a deo
in celestib9 honorari. videlz angelis
sociari. ppter quod ioh̄es ipse assert xpus.
Si quis mihi ministrauerit honorifica-
bit eū pr me. Cui tam honor debet ex-
hiberi. Hinc fidei reprobi et iniqui di-
cent in die iudicii. Nos insensati.
vitā illorū estimabam9 insaniā.
quo ergo cōputati sunt inter filios dei.
et inter sctos sors illorū est. vt sapiens ait
iudicat. Non credentib9 autē. i. credē-
tib9 in tribulatione sua durātib9 esqz no
lentib9 seu vītiis. Lapis quē reproba
uerūt edificantes. i. xpus quē doctō-
res et falsi doctores iudeorū plebem
eorum instruentes et eā per li spūa-
liter edificantes. vbis et factus pse-
quebant. unde illud dicitur. Regna-
uerūt dūm et direxerūt. Non est ipse.
Hinc factus est in caput anguli. i. pn-
cipem angulare. in quo duo ppli que
nerūt. sicut exp̄situ est. et lapis of-
fensionis et petra scandali. factus
est xpus. nō dirrecte neqz ex sua cul-
pa. sz occasionaliter. Hinc qui offen-
dit verbo. i. obstinatus iudeis et cae-
tus nīs credulis blasphematib9 xpi.
Hec credūt in quo positi sunt. i. scp-
turis legis et pphārū scdm verū ea-
rū intellectū non credūt. cū tamen
facti essent et positi ad credendū
Quia scpturis legis et pphārū sunt

dispositiua ad xpm. et data vt peteā
am iudei ꝓficiarent² ad xpi fidem.
ac legem. ¶ Vt q̄ dicit² ad galath.
3° lex pedagogꝰ m̄r fuit m xpo. ¶ Hic
exercitus iudeis xpūs m euāgelio
aptꝰ. ¶ Si credeitis moysi. credere
forsitan et mihi. de me em ille scr
sit. ¶ Et rursus. Si autem scripturis
q̄ ille fuit que testiom phib̄et de me.
De quibꝰ et dameis nono p̄dictū
est. ¶ Non erit eis. ē. xpi ꝓpīus qui eū
negaturꝰ est ysaie quoq. q̄° ¶ Eō
ceaui missiuus meꝰ. et q̄s surdꝰ. msi
ad quē nūcios meos misi. ¶ Hic itaq;
fiunt xpūs occasionaliter lapis offen
sionis petraq; scandali. q̄ ex sua p
uersitate offendērūt et impegerūt
in xpm. atq; in eiꝰ bñficiis. ifōrtu
nibus. in expectionibꝰ de eteloxeis et
dāpnabilioxeis effectu sūt. ¶ Hinc in
euāgelio legūt² scandalizati in
xpo. ¶ Et ioh. 3° loquit² xpūs. Si nō
venissem et locutꝰ eis fuissem pctm
nō haberēt. nūc aut excusatiōē
non habent de pcto suo. ¶ Demq;
scandalū actiue dr̄ecte et ꝓpie dictū.
est semp pctm. cū sit dictū vel factū
mime rectū. alteri prebēs occasio
nē ruine. et sic xpūs non fuit lapis
offensionis. petra ve scandali. ¶ Sca
dalū vēo occasionaliter et mdr̄ecte.
et ꝓ passiue dictū. non est peccatū.
¶ Sic em scandalū est aliq̄d verbū
vel opus bonū. ex quo ex ꝓpria ab
usione et īordinatione aliqui su
munt occasiones ruine et peccāt. ¶ Sic
q; xpūs fuit lapis offensionis et pe
tra scandali. ꝓ q̄d loquit² paulꝰ.
¶ Nos aut prediamꝰ xpm. iudei
is quidē scandalū gentibꝰ autē
stulticiā. ¶ Vñ et sapie q̄° dicit² iiquū.
Grauis est nobis eaā ad videndū.
q; dissilis est alijs vita illiꝰ. ¶ Postre
mo q̄d dictū est lapis offensionis et
petra scandali. suptū est ex octauo
ysaie ca° quo habet². Dñm sanc
tificate et ipe sit timor vester. et ipe sit
timor vobis in sanctificā
tionē. in lapide aut offensionis et
petrā scandali duabus domibus
isrl'. ¶ Reprobatis itaq; iudeis īre
dilis pont̄ princeps aplōr fidelīū
iudeorū. omniq; in xpm credentiū.
sublime preconiū. ¶ Vos aut ad
xpm querentes estis. ¶ Genꝰ electū. ꝙ
est ad speciale; gr̄am pre ceteris
a deo preordinatū. ¶ Et pote ad fi
dem catholicā ceteraq; ē tutes.
et ecclesiastica sacramenta vocatū
atq; perductū. ¶ Non em omniū
est fides. ¶ Et dñs ꝓpt de vobis illud
ex ꝓphā. ¶ Non fecit taliter omni nationi.
¶ Regale sacerdociū. i. sacerdotes re
gij seu regales. videlicet xpo summo
regi ac sacerdoti assilāti et incorpo
rati ac ꝓtinētes ad eū. qua vt dic
tū est. quēadmodū xpūs homo est.
templū dei. sacerdos achostia. sic
xpiāng fidelis est templū. sacerdos
achostia dei. ¶ Et qm̄ summus rex sa
cerdos est. et sacerdociū eiꝰ ad reg
nū ordinat² celeste. meito regalis
sacerdos vocat². Demq; omnes fide
les. reges dicūt² semp̄os p ratione
regendo. passiones ac vicia supp
mando. ¶ Sacerdotes quoq; diāntur.
¶ Hostia laudis. sacrificii oris. mu
nera elemosinarū et ceteā spūalia
lia exercitia. vt tuo sāq; opa dño
offerendo. ¶ Vtēa apocalipsis primo
fatent². ¶ Christo q̄ fecit nos regnū et
sacerdotes deo et ꝓtri suo. ¶ Gens
sancta. i. dño adhuc deputata. m

baptismo mūdata. virtutib9 deco-
rata/ ¶ Quēadmodū autē lex xpi.
est lex totius pfectionis sic veri xpi
am xpi legē splendide obseruates.
vestē pre cūctis pulis. sanctā gēs
applatur/ ¶ Et tales precipue erāt
xpiāni. in primitiua ecclesia. quos
paul9 in suis epistolis tam frequent
nomat sanctos/: ¶ Populū acquisitio-
nis. i. xpi sanguine. de manu ūm-
corū humane salutis ereptus. libe-
ratus adeptus/ ¶ Venit em filius
hominis querere et saluare qđ periēat.
vt ipe met in euāl. ptestat/ ¶ Cau-
tere. ū apt/ ¶ Congratulamī michi qa
ihem ouem quā pdideram/ ¶ In ac-
tibus ūcessio loquit. paul9/ Attendi-
te vobis vt vniuso gregi. in quo po-
suit spūs sanctus epos. regere eccle-
siam dei quā acquisiuit sanguine
suo. Et ad hebreos de eodē fert/ ¶ Con-
sumā9 subtractionis filij in pdicatione.
sed fidei. in acquisitionē aie/ ¶ Induc-
tū autē precomū apt moyses ad
pplm in deoronomio deutero. q/ ¶ Qđ multo
excellentia9 gratie petit plebi xpiano
cui cui maiora grā rū cumulata sunt
collata/ ¶ Claudā exponit hec
spūalit de sacerdotib9 et vāgeli-
electis/ qui dicunt gen9 electum. ad
gloriosa ratione corpis et sanguinis xpi.
pre ceteris glorificati et assumpti. qb9
valde singularis dignitas. supna-
turalis ptas. admirabilis ordo.
collati sunt. ad quos euāliste9 sa-
cramentorū confectio. et ministra-
tio pertinet/ ¶ Cui em nūerorū. 16. moy-
ses dicat leuitis/ ¶ Num parū vob
est qđ separauit vos deus a pplo et ne
unxit sibi vt seruiretis ei in cultu
tabernaculi. multomagis istud sac-
dotib9 xpi potest dici/ ¶ Sacerdoti-
bus quoq; et leuitis veteris testa-
menti ezechias rex apt. 2°. paralipo.
29°. ¶ Nolite negligere. vos elegit
dns. vt stetis coram eo. et ministretis
ei. colatis eum. et accendetis ei incen-
sum/ ¶ Multo ergo sublimius glo-
tuti in sacris ordinib9 et vāgelice
legis dicā pnt gen9 electū/ ¶ Cui
ecclā sunt regule sacerdotalis. i. sac-
dotes xpi regis altissimi. et gens
sancta. qr ad eos pīpue ptinet vi-
tu pfecta querere exemplaliter/:
¶ Qđ aūt sequit ad vtrāq; expo-
sitionē ggrue applicat/: ¶ Vt vir-
tutes anūcietis eius. dei omipotentis
caritatē. prudentē. sapiam. iustitiā.
ptātem. laudetis ac predicetis seu
ihesum enarretis/: ¶ Qui de tene-
bris vocauit vos in admirabile
lumē suū. i. de caligine ignorātie.
et pcti atq; pfidie. ad splendorem
fidei lucemq; gre atq; virtutū vos
transtulit. primo ad lumē gloie et ad
increati luminis sui qđ ipe est. qui lu-
cem habitat inaccessibile. btificā vi-
sionē mutuat/ ¶ Hanc em xpus fi-
lius promittit fidelib9. qui iohis. 14°.
ait/ ¶ Pater. quos dedisti michi. vo-
lo vt vbi sū ego et illi sint mecū.
vt videāt claritatē meā/ ¶ Et alibi.
Manifestabo ei meipm/: ¶ Qui ali-
qū non pulis. nūc autē plus dei.
i. ante qūsionē vite ad fidei veri-
tatē. fuistis non plus dei sedm pa-
sentē iustitiā. qr nō ptinuistis
ad deū p caritatē et gratiā ac debi-
tam subiectionē. sed aversi fuistis
ab eo. et ratione pcti attinebatis
diabolo. cui9 membra ac ministri
fuistis/ ¶ Veritatem em per pdestina-

aonē eter tūā. omēs electi. qūtūcūqz
ad tps ūiqui sint. semp fuit pl'us dei.
Dzet reprobi omēsqz coīter hoīes. fuit
pl'us dei per creatōnē acquadena
am/ sz am de tulib9 loquit deo ysa
ie p'mo. pl'us me9 nō intellexit tc
tuū quoqz. Ait paulg de bonis et ma
lis coīter protestat. Geng dei sumus.
fideles aūt et iusti fuit specialit pl'us
dei. unde illud pb' Vos aūt pl'es eig et
oues pascue eig. qz per caritatē et
grām deo cōiuncti et subditi sunt:
Qui non miam gseauti/ destante
quisone vām nondū fuistis adep
ti miam hanc magnā qua facti est
membza. et milites xpi/ sz ullo tp̄i m
seculo isto exps est pemtg miserior
die dei. qa et fideles ac ipi miseri
cordit tollerant. et expectant a deo.
vt querant. atqz per angelos co
rū custodes retrahantur a diuīsis pe
riculis et pctis cotidiamb qz bnfi
tis dei vtunt. pt qd aut saluator
luce vi. Altissimg benignus est sup
ingratos et malos/ Et alibi/ Solē
suū oriri facit sup bonos et malos.
et pluit sup iustos et iniustos./ Dap
nati etiā in inferno aliqd miserie
sozantur/ qua citra gdignū
torquet/ Primo m oīm tpe dei miseri
cordia. et iustitia eig relucet/ Iuxē
qd scptū est/ Vniuse vie dn̄ mia
et veitas/ Electi tp̄i specialit dicā
tur miam gseauti. vnde et vasa mi
sericordie appellant. nō aute iqui
et reprobi qui vasa ire vocātur/
Ideo subdit/ sz cui aūt misericordia
gseauti. r gratiose a deo vocati et
conersi. donū em dei est nō ex
opibus/ Studeāmus exose primo aplo
scptū est vbi dns ait/ Vocabo nō
plebē meā plebem meā. et nō miam
gseautā. miam gseautā. Quod et p
paulus ad rōnos nono de gentiliū
quersione allegit/ quia de ea ad lit
loquit oze ecc pheta. Int eos vero. qbg
baptismg princeps aplōz hāc scripsit
epl'am. aliqui erāt ex gentilitate q
uersi. ad quos istud specialit applica
tur. Decetā tūto qui spūaliter
debet esse xpi fideliū vita. quīto pre
clarioza grāz anismata eos sūt condo
nata. Ideo recte subūgit et hortat
nos sūmg aplūs/ Carissimi obse
cro vos/ Hoc siue fiat profundissime
humilitatis. qz eos tam affectuose ro
gauit. qd tam autoritatiue papa
re potuit/ Sic et paulg plalemo
mi scribens/ Philemoni carissimo
qui tibi qd ad rem pinet. pt
caritatē magis obsecro/ Multi nāqz
paulg vmilitatis. flectunt alliciūt
humilitate et pietate. qm rigore et
severitate/ Obsecratio quoqz est
potissima spēs oōnis/ Est em obse
cratio per sacra rogatio. fitqz iter
dū per sacrū creatū. vt ai apt p
pheta/ Secdm miam tuā memento
mei tu. pt bonitatē tuā dne/ Et
paulg ad rōnos. Ait Obsecro vos
fres per miam dei. Interdū per sa
crū creatū. vt ai dicamg. Per pas
sionē et crucē tuā. libera nos dne.
Et fiet pt pt p vtrūqz. Vt si diamg
pt misimtā pietatē tuā. miserere
mei deg p omne meritū xpi/ Fit aute
per sacrū creatū. tmqm p p̄ci
pale et sup dignissimū inductiuū.
Per sacrū aute creatū. tmqm per
ductiuū et medīū semdariū mistru
mētale. ac meritoriū. Et qm fit p sa
crū vtrūqz simul. hinc est efficatissi

ma prozsus ozo ¶ Itaq; obsecro vos: tanq̃ aduenas et peregrinos ¶ fideles dicãtur aduene. idest qñtũ degũt in terra nõ sua ¶ Sũt em̃ in mundo isto qñ in exilio. et peregrini qui ad celeste pr̃iam graduũt. prout in exordio expositionis huius epl̃e dictũ est: ¶ Abstinere vos a carnãlibus desideriis. que militant aduersus aiam ¶ dest a quibus certaq; pugnãt aiam impugnãtibus. qz inclinãt ad illicita que sũt aiãe saluti ostraria. iuxta illud ad galath. v. to Caro quippe concupiscit aduersus spm. et spus aduersus carnẽ. hec em sibi inuicem aduersant. ¶ In quo lex xpi dr̃ mor. spiritalior q; cõsistit. eo per carnalia desideria. eozũq; opa amplius inducãt xpianos. qã brutis assimilãt hoiem. ratione prozsus obtenebrãt. et turpitudo maxia est in eis ¶ Dari ũt q; fastidiũ dr̃ nozũ. et spiritalia bona. fatuũt hoi esse ispida ¶ Dicto cui. 19. legitur ¶ Omnis et mulieres apostolare fecerũt eã sapientes ¶ Et ozee q. to habet ¶ Fecemamo et ebrietatẽ. et vinũ auferet cor ¶ Ez posset q̃s dicẽ Si a carnãlibus desideriis abstinere oportet. ergo a desiderio alimoniũ ac potuũ cibi cauendũ. nec licebit cõiugatis seruitutem cognoscẽ. cũ hoc sine carnalibus fieri desideriis neq; at ¶ Et rñdendũ. q carnalia desideria ppie nominãt. concupiscentiis inordinate seu irrefrenate. appetitiones sensualitatis. desiderio vẽo gustus et tactus. sub rationis ordine positi. licita sũt ¶ et quodãmodo spualia. vt pote moderata. atq; ad debitũ spiritualẽq; finẽ relata ¶ Ideo paulus hortat. Cum carnis ne feceritis desideriis ¶ Et denuo ad rõnos octauo ¶ Debitores sum9 nõ carni. vt sec̃m carnẽ viuam9. si enim sec̃m carnẽ vixeritis moriemini. si autẽ spũ facta carnis mortificaueritis. viuetis. Carnales ergo affectus. et eorũ effectus. ostula et amplexus. ludos. locos. cachinnos. voluptates. vanitates. vitiosq; consolationes despiciam9. neq; in rebus sdi huius mentem figam9. sz ad pr̃iam felicitatis eternẽ. totis ppere nitam9 p̃cordijs ¶ qui admodũ peregrini nõ quer̃ũt in via morari aut delectari. sz ad pr̃iam ppert̃ et aspirãt ¶ Studio ad oẽm ptinet xpiana uitã cũ luce vite. to dicat salutator ¶ De vobis diuitibus. qui habetis consolationẽ vr̃am ¶ De vobis qui saturati estis qz esurietis ¶ De vobis qui ridetis nunc qz plorabitis ¶ Unde ad galath. v. to monuit. Qui autẽ sũt xpi. carnẽ suã crucifixerũt cũ vitiis et concupiscentijs ¶ Itaq; in abolitu. sopno vestitu et cetris ad corpus spectantibus. nõ superfluitatẽ ac voluptatem. sz necessitatẽ quera9. que admodũ vas electionis hortat. ¶ Habentes alimẽta et quibus tegam̃. contenti sum9 ¶ Et qñ ꝓphetor. sapiẽs dei pcentui ¶ Tribue dñe michi victui meo necessaria ¶ Cui igit̃ regulari ac sacerdotali nomini nõe mistici. victorũ ingressi dedignem̃. ne a cõdonata gratie nobilitate promissoq; glorie sublimitate degenere mus. ¶ Tempe vt asserit beda. ¶ Hoc in vita hac. me electos et reprobos solet distare. q electi tanto minus gaudijs delectant. quanto plus ꝑpetua gaudia prestolãtur ¶ Reprobi vẽo hic pr̃iam habẽt. qa terrenis et carnãlibus magis quã spiritualibus inhiant ¶ Ideo p9 hac

vitā in ppetuū religant exiliū: Con-
uersacionē vrām inter gentes/ sitis/:
habentes bonā/ i· virtuosam et exem-
plare/: Vt in eo qd' detractant de vo-
bis, tanqm̄ de malefactoibg/ Carles
em̄ et impij vituperant iustos et de-
trahunt eis. quorū virtutes asseq
noluūt/ Quemadmodū puerbiorū. 19o
legitur/ Ambulans recto itinē. et ti-
mens deū despicit ab eo qui infami
gradit via/ Et rursus puerbioz salo-
lomon ɔtestatur/ Viri sanguiū ode-
rūt simplicē/ Job quoqz 12o fert/ De-
ridet iusti simplicitas/ Et eccī 13o
scriptū est/ Abhominacio superbo huili-
tas/: Ex bonis opibg vos ɔsideran-
tes/ i· opa vrā. eiudet. excellentiqz
virtuosa pensantes. et ex eis ipa ve-
ritate conuicti. bonos vos esse recog-
noscentes/: Glorificet deū in die
visitacionis/ Id est deū in suis suis
collaudet/ atqz ex puritate et emi-
nencia vite suorū. sanctitatē dm̄
pensent ac fateant in die visitaci-
onis cū corda eorū irradiauerit ac
visitauerit grā spūs scī. dū saltz ex
predicta ɔsideracione compuncti fu-
erint et ɔuersi. Vel in die iudicij.
cū viderit remuneracionē iustorū.
et velint nolint fateant sanctitatem
ac iusticiā dei/ Hoc est qd' xp̄s docet
ac iubet mathei 5to Sic luceat lux
vrā corā hoībus. vt videat bona fcā
vrā. et glorificet prēm vrm. qui i
celis est/ Proximis em̄ debemg bonū
exemplū. et deo ɔsciam mūdam.
qz tenem proximos spiritualit semp
diligere. ideo tenem eorū scandaliza
cionē semp vitare. et ipos edifica-
re/ Deū quoqz tenemur pro viri-
bus honorare in nobis ipis ac alijs.

Ideo debemg alios pro posse ad dei ve-
neracionē verbis et factis inducere.
qd' agendo ipm̄ sanctificare mag-
nificareqz dicimur/ Qui vero alios
scandalizant. et ipe ɔuersant deū
quantū in ipsis est vilificare et ma-
culare ferūt/ Propter qd' deus per
ezechielē ait iudeis/ Commaculas-
tis nomen scm̄ meū. Et iterū/ Pol-
luistis nomē meū in gentibg/ De-
niqz oīa ista. vz a car̄libg desideri-
is abstinere. exemplariter ɔuersari.
deū in se ac alijs honorare. ad pre-
latos et sacerdotes. ad religiosos.
et predicatores potissimē ptinet/

Explanacio residui huig scdi capli/ Subiecti estote. Articulg quintus

Hucusqz introduxit
sacratissimg petrg
documeta ad vniu
sos fideles spectan-
cia. nūc ceteris pso-
nis ac diuisis suppositis. speciales
tradit doctrinas ac iussiones. quatis
vnusquisqz scdm̄ sue exigenciā vo-
cacionis ambulet digne deo/ Diu-
si naqz ad diuisa sūt obligati scdm̄
varias ɔdiciones et ppietates in
eis ɔueniut/ Itaqz ait/ Subiecti
estote omni huāne creature ppt deū.
Hoc dupliciter explanat. Primo p
oēm huanā creaturā intelligēdo
oēm hoiem/ Nam ois homo qntū
ad dei ymaginē factg est ad eternā
felicitatē creatus. et xp̄i passione
redeptus. aliquomodo est honorā-
dus. psertim. qz huana natura i dei
vnigenito ad esse psonale verbi et
in assupta est in vnitate psone

Quilibet eaꝝ ſ̄dm aliquā ſui gſide-
racionē pt ſe alio quolibet ſ̄dm ali-
quā illius gſideracionē reputare m-
feriorē. ſicꝝ alteri cuilibet ſe pt ex
humilitate aliquo modo ſubicere. et hoc
ppter deū. ſ. ppt ꝑnus honorē. et qa
hoc gplacet ei. et qm̄ eius ymago re-
ſplendet in honē. Hinc loquit paul⁹.
Honore ĩuicem p̄uenientes. Et rurſus
Per caritatē ſeruite inuicē. Ad phi
lipenſes qꝝ ſcribit nullatenꝰ agatis
per ꝺtentionē neqꝝ per ĩanem glāz.
ſ. per humilitatē ſuperiores ſibi inuicē
arbitrantes. Hinc et xp̄s discipulis. ſ⁹
ait. Si ego laui pedes vr̄os dns et
mgr. et vos debetis alter alteri⁹ laua-
re pedes. Et alibi. Qui maior est
vr̄m. sit vr̄ minister. Hinc quoꝝ etiā
ſ⁹ scptū est. Quanto magnꝰ es. humi-
lia te in oibus. et coram deo ĩuenies
gr̄am. Secundo exponit intelligē-
do p hoem humanā naturā. hoem pre-
sidentē. Vnde beda exponit dicendo.
Omnem humane nature dixit. omnem ho-
minū dignitati. omni principatui.
Qua expositione sequit⁹ glosa. Illis
ergo debet se oīs inferiorꝰ subdere ppt
deū. qui tū eius representat ꝑsonā.
seu eius vicarius sit in terra. et qm̄ deꝰ
id exigit. atqꝝ vt bonū eternū ꝺsequa-
mur. finaliter probitatis me obiecta-
tali. Hinc est ppt deū seruitute ac etna-
liter possidendū. et item ppt eū nūc
honorandū. vt saltē eū in suis ve-
neremur ministris. quibꝰ locutꝰ est. Qui
vos audit. me audit. et qui vos sper-
nit. me spernit. Ideo ad rōnes ſ⁹ di-
catur. Oīs anima potestatibꝰ sub-
limioribꝰ subdita sit. Non est em̄ po-
testas nisi a deo. Itaqꝝ qui resistit.
ptāti dei ordinationi resistit. qui
autē resistit. ipi sibi dāpnationē
acquirit. Hinc regi qsi p̄excellē-
ti. Idest regi tanqꝝ eminēti p̄cipi
debent se subditi eiꝰ subicere. eigꝝ
obedire mandatis que cathedrā suā ꝺ-
cernit. seu sui respicit principatū.
que vtiqꝝ nō sunt contra dei honorē.
nec contra bonū iustitie. Hinc du-
cibus. tanqm̄ ab eo missis. ſ. ꝑfectio-
ribus p̄cipatibꝰ p̄cipibꝰ officialibꝰqꝝ
regū debet se homo subicere et eis pa-
rere mandatis que eius rite gmissa sunt.
nec eorū ꝑsonam seu iurisdictionē
excedunt. Ideo subiungit. Ad vin-
dictā malefactorū. laudē vero bono-
rū. ſ. ad hoc a rege directis. vt puo-
rū vita vlciscant. iustisqꝝ laudem
ac dignā mercedē rependat. Ad
hoc em̄ mittendi sunt. quibus si eqpe
ad alia dirigunt agenda. qa mul-
toties reges ꝑtite abutunt. collata.
que tñ eis collata est vt malos p
penas cohercēat. ꝑsonā extirpent.
subditos ad virtutes inducant. et bonū
ꝺseruēt cōmune. Inter qd ad rōnes
ſ⁹ fertur. Principes nō sunt timo-
ri boni operis. ſ. mali. Vis aut non
timere potestatem. fac bonū et habebis
laudē ex illa. dei em̄ minister est tibi in
bonū. Si aut male feceris time. Non
em̄ sine causa gladiū portat. dei
em̄ minister est vindex in iram ei
qui male agit. Quia sic est volun-
tas. Idest doctrina accusatio. dei vt bñ
facientes. ſ. p̄fato mō obedientes.
obmutescere faciatis imprudentiam ho-
minū ignorantia. ſ. puerorū ac
phōrum seu ipōrum p̄sidentes. p̄vtaꝝ
obviam virtuosam qꝝ vitā reprimatis
a detractione ac reteris vitiis que
maderet. si vos inobedientes ſ⁹ re-

tne ptāti gspiceret. Unde bñ agendo. subtrahitis eis obloquēdi materiā. et vērā bonitate ac sapiā eorū imperabitatē nīsi penitus quātū in vobis est. ita q̄ rationabiliter dicere nequeāt. Cōmōbrē ad tītū. Sz loquit paulus in oib9 terpm pre be exemplū bonorū opm. Verbū sanū sit et irreprehensibile. vt eis q̄ ex aduerso est vereāt. nichil mali habēs loqui de nobis. Ad eph. q̄ sz. Sz Petrus inquit sine querela simplices filij dei in medio nationis pūte atq; puerse. inter quos lucetis sicut luminaria mūdi verbū vite gīnētes. Et alibi. Sine offensionē vt non vituperet ministeriū nostrū. Quasi liberi. Ideest ea que dā sūt adiplete q̄ ver. liberi. libertate spūali. que est īmunitas a iugo diaboli. et pfuitate pcti. a quibus per xpi grām estis erepti. Ipt q̄d ipemet xps de seipo ioh. octauo fatet. Si filius vos liberauerit. vere liberi eritis. Et non q̄ habētes velamen libertatē. Ozdo vborū et sensus sit. Non q̄ habētes libertatē velamē malicie. Hoc est libertatē p̄fatā non vtentes nec assumentes in velamen seu excusationē aut palliationē erroris aut pūtatis. Hinc rndo q̄ ideo nō debeatis esse subiecti terrenis aut fidelibo dñis. q̄a xps gstituit eos in libertate. Hec em libertas pdicte subiectionī non derogat sz pfuitati pcti atq; diaboli. Quādo vos diceritis se nō obligatos dare tributū. aut pfidis terrenis ve pīcipibus subiacere. q̄m filij dei et liberi facti fuerūt per xpi baptismū. q̄d sint

erroneū. Ut matth. xxii. dicat saluator. Reddite que sūt cesaris cesari. et que sūt dei deo. De hac libertate dicta sūt multa. sup illud iacobi p̄o. Qui aūt pspexerit in pfectā libertatē. Sz sicut sui dei. sicut deo vēant subditi. Deus nāq; requirit vt potestati ab ipo collate recte obediatur.

Demq; libertatē suā in velamē assumūt malicie. qui tanto irreprehensibiliores peccāt. quo minus humane pūti subduntur. vt pīncipes. prelati. principesq; inquiunt. in quibus nō est timor dei. nec pensant illud sapiē vltimum atq; extremum. et hoc inde apparebit vobis. quia iudicium durissimum his qui presunt fiet. Qui aūt vēsapientes et timorati sūt tanto virtuosius querant. quo minus se videant hominibus subditos ac magis diuino iudicio reseruatos. quo eā pluribus presidēt. atq; propterea pluribus daturi sūt rationē. Hinc loquit paulus. Vos in libertate vocati estis fratres. tantū ne libertatē in occasionē carnis detis. Omnes honorate. Inquātū ad dei pmagnē sūt creati. et ppter alias rationes iam tactas. Impios tñ secūm q̄ tales sūt q̄ dēpnēdi. sicut de iusto apt pphas. Ad mechilū deducto est in cōspectu eius malignus. Et proūbior. Qui hētur. Abhominatur iustus virū impiū. Deinde pūptum timē iudicādo de aliis an sint tales. necesse est grandi vti discretione atq; custodia. Fraternitatē diligite. Fratres seu proximos. presertim xpi fideles ac vīn. tuos sōs. cū iohāne xvo. asserat xps. Hoc est pceptū meū vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. Deū timete. filia

li timore ne eū offendat⁹. m honorate. et ne ab eo sperne. cū ꝑmet
sit sū mū et meo pabile bonū ꝑ
qd' apt saluator. ¶ Nū timete qui po-
testatem habet corp⁹ et aiam pde-
re in ihenam. ¶ Et ysaie vi⁹ mo⁹ indu
catur. ¶ Dominū exercituū sanctifica-
te ipe pauor vr. ipse terror vr. hoc
sensus ⁊ ob emmeter ipleat qui fal-
sus est. ¶ Deus solus est et cogitatio
ne eius nemo adūtere pt. ideo ⁊ si
de eāb eū timore sollicitor. ¶ Et rursꝰ
Sempr in quit. qi timetes sup me
fluctus timui deū. ¶ Et certe si ⁊si
de rem⁹ qm tribulis sit deg ī ⁊silia
ꝯ sup filios hom⁹. qm incomprehē-
sibilia sūt iudicia eius. et qm horre-
du sit in manib⁹ ipsius. time-
bim⁹ eū timore ī genti incompara
li. maiestanti. ¶ Regē. i. terrenū
pncipem. honorificate. ei obedie-
do in his que sui extant officii. ¶ Ex
ad modū aut de⁹ honorand⁹ est cul
tu latrie. sic hoies honorificand⁹ a
dulie. ¶ Ait nam deū. ab exordio
huius libri. ar. tanq; sēm beda. mitel
ligūt² de xpianis liberis seruos
sub se habentib⁹. tm pncipi terre-
no et duab⁹ eius subiectis. ¶ Que at
sequūt² exponenda sūt de suis du-
bitat. ¶ Serui. o vos ministri oduc
tiq; sue emptiq; ⁊ sb'diti estote in
oi timore. i. pfecto et filiali form
dine. dns. qualib⁹. nō tm bonis
i. virtuosis mitericis. et modestis.
i. ordinatis et exemplaribus suis.
ꝟ etiā discolis. i. ridiculis pliis et iniq;s.
qm nō dū nō iubet vltra qm se ex-
tendit eorū iurisdictio sine domi-
nio. ¶ Omnisq; nāq; obedientia est
his his que presidēt sue respicit
ad hec. ¶ Hec hec bona pt illud p
uerbior. 29. ¶ Qui timet hoiem cito
corruent. ¶ Et qd' rursꝰ salomō pro
uerbiorū ∧⁹ fili honora deū
et valebis. preter eū ne timueris. vero
alienū. ¶ Ex quib⁹ videt² q nō sit
hoib⁹ cū timore obediendū aut ser-
uiendū. ¶ Et rndendū q timere ho
minē sēm in se. nō p respectū ad deū.
et sēm ordinē equitat⁹ vituperā
bile extat. et diuersorū ordinū bi
norū. hoies vero timere i deo sēm
deū. et ꝑpt deū. mgīa tū sūt ei⁹ mā
data aut aliq̄d dine ꝓprietatis ptici
pantes. est laudandū. Hinc ⁊ iten
dit pncepis apli. vt dns tpali
bus obediatur cū timore dei. filia
li et casto. nō cū timore carnali hūa
no. illud em meū timorū est nō istud.
Omnia quippe cū huiusmodi timore dei
agenda sūt. ne saluz eius m aliquo
offendam⁹. ¶ Unde hāc ipsam sācē
tiam paul⁹ ad ephes. vi⁰. dans⁹
exprimit dicēs. ¶ Serui obedite dns
carnalib⁹ cū timore et tremore. i
simplicitate cordis vr sicut xpo.
non ad oculū seruientes. qi hoib⁹
placentes. ⁊ vt serui xpi facientes
voluntatem dei ex aīo. cū bona vo
luntate ⁊ seruientes sicut dño. nō qi
hominibus seruentes. quoniā unusq;s
q; qd fecerit bonū. hoc ꝑcipiet a dño.
sive seruus sive liber. ¶ Ex quib⁹ os-
tendit² q; qualib⁹ dnis obediendū
ac seruiendū est pter animalit⁹ atq;
finalit⁹ ꝓpt celestem felicitatē et dei
honorē. ex caritate cū dino timore.
Demde subdit² ratio. cur ecia sit
discolis dnis ꝓpt deū formidolose
obediendū. ¶ Hec est em gratia. si dest
res deo grata accepta et gr̄osa. ⁊

Sippt cōsacnaīā dei/ i· ppt debonā
cōrā deo cōsacnaīā habendā/ Sus-
tinet qs tristiaas/ i· pcationes· pe-
nas iniurias· que solent ferre tris-
tiaas paacnti/ Paacēs iuste· i· e
eas eq̄nimit tollerās absq; suis de-
meritis/ Huc est grā/ i· qd' meritū
vobis debet vel qd deo acceptū per
agitis/ Si peccantes et colaphisati
sufferetis/ i· si correctionē pro vris
pctis patimini a dnīs vris· qi diat
mdul· qd de iure pena debet culpe.
Sz si bñfacētes paacnt sustinetis/
tribulationes vobis iuste iflictas.
Hec est grā/ i· res valde acceptā/ apd
deū/ Talis nāq; sustinēa satisfac-
toria est pro pctis m deū omiss. et
meritoria siue ampliozis in via ac
glozie plenozis i patria/ Per ea
quoq; gformātur homines xpo iustis-
sime passo/ Deo scribit/ In hoc em
vocati estis/ p̄ dest ad fidem et legē
euāgelicā gratiose adducti· ut sitis
m adiutrinatib9 iuste in fluctib9 pati
entes/ pter qd' xps nobis· tit' apt
discipulis/ Si me pcuti sūt et vos
psequet· quia non est discipulus maior
dño suo/ Et denuo protestat· Sic
dilexit me pater/ et ego dilexi vos.
tanqm diat/ Sic a pre diligor· et
mdulomin9 adiutrix in seculo isto af-
fligor· ita vos diligo· et in tribulaci-
onibus vos expono/ Hinc paul9
fatetur/ Omnes qui volūt pie viue
in xpo pcutionē patient· Sz
premductis obicit qua pro pctis
ppriis in hac vita puniri meritorū
esse videt· cū non puniat deus bis i
idipm· vt sm antiquā tñstationē
habetur· nam p̄mo· vbi mā habet
tñstatio/ Consurget duplex tribu-
latio· Alioqn penitētia seu emēdatio
in cōfessione iniuncta nō esse satisfac-
toria· ac meritoria· cū in ea omne qd' ex
caritate qs agit aut sustinet· meri-
torū asserat/ Rndetur· q sm rī-
gorē iustitie· pati debitā penā pro
ppria culpa· meritorū non existit·
habendo respectū ad cohabitudi-
nē pene et culpe inter se/ Verūtn
multi· quib penā illā pro suis cul
pis sponte ex caritate cū contritōe
acceptat· ac sufferat ad dei honorē.
in illatē ei iniurie recōpensā meito-
riū plurimū/ Cū itaq; tam acceptū
sit deo iniurias absq; ppria culpa e-
quanimiter ferre· merito obedi
endū est eis· a dis colib dnīs cū timo
re· quāuis vitiosis sint suis ministris/ Denq;
triplex est patientie gradus/ Primus
pro ppriis culpis correptiones et cor
rectiones patienter sufferre/ Secun
dus absq; ppria culpa pati libenter
aduersa· non tñ pro iustitia sicut
religiosi intendūt a suis pōib9 cor-
ripiūtur vt probētur· exercentur
perfectiq; fiant/ Tertius absq; ppria cul
pa· pro iustitia ea eq̄nimiter tole
rare/ Primus gradus est bonus/ Se-
cundus melior/ Tertius optimus et perfectus/ Ut
sequēmur· docet beatissimus petrus· ex
emplo xpi· patientia plenā· et bñ
ficia xpi cōmemorat/ Quia et xps
passus est pro nobis/ i· pro nra sa
lute· pro nris pctis delendis· pro
gra multiplicā nobis promerenda·
pro gloria nobis mpetranda· qui
qd' apt iobis deus/ Animā meā po
no pro ouibus meis/ Et ysaie· Ipse
loquit deus pter· scelus populi mei
passi eū/ Vobis relinquens exem-

plū vt sequmm vestigia ei9 ¶ dest
ei9 mtuitu et amore sustineat libe
ter aduersa. qm̄ seruu et mēbra suo
capiti ac dño debent se cōformā
re. ꝑpt̄ qd̄ ꝑpetuit aut ¶ Qui vult
venire p9 me abneget semetipz
et tollat crucē suā cotidie et sequt̄
me. ¶ Et rursus. ¶ Qui nō baiulat
crucē suam et sequit̄ me. non est
me dignus. ¶ Hinc ait iobis aplus.
¶ Qui se dicat in xpō manere debz
sicut ille ambulauit et ipe ambu
lare. ¶ Cū dixisset scīs petrus. xpūs pas
sus est pro nobis. aut adiecat vobis.
et nō potius nobis. nisi forsitā vt
exhortatiō sua eoz quibus scripsit
cordibus foret magis manifestet. ¶ Qui
pctm nō fecit. nec inuentus est dolus
in ore eius. ¶ Idem ysaie. lxo septu
est. ¶ Fuit enim deus et homo. omnipotēs
valor. ¶ Ideo nequaquā deaut culpā
esse in eo. ¶ Fuitq; eius humanitas ab
ī carnatiōis exordio. ꝓfectissime cō
firmata in bono. ¶ Qui cū maledi
ceretur. ¶ Iudeis dicentibus blasphe
mauit deus est mortuus. et dū crucifi
gitur. ¶ Non maledicebat eis. aut
pateret. nō cōminabat. ymo pro
crucifixoribus suis orauit. et tūqm
magnus coram tonderet obmutuit. ¶ Iu
debat aut iudicanti se iuste. ¶ est pp
lato. qui eū iniuste ad iudicauit
morti dirissime. permisit se tradi a
iudeis. ymo et sponte ac libentissime
iuit ad ipm ex ardentissima caritate
et obedientia summa. qua pro nobis
pati optauit. prout deus prēdispo
suit. ¶ Ideo loquit̄ ysaias. Tradidit
in mortē animā suam. ¶ Et ipemet
nobis deinde loquit̄. ¶ Nemo tollit
animā meā a me. sed ego pono eam.

¶ Qui pctā nr̄a ipse tulit in corpe suo
sup lignū. ¶ dest penā amarissimā pro
nrīs pctis in cruce sustinuit. in ꝑtio
corpe im̄manitissio. teneritime ac
nobilissime ꝙplexionato. ¶ Ideo maxi
me ꝑceptuo doloris. et sūme passi
uo. ¶ Hoc est qd̄ loquit̄ ysaias. ¶ Vere
languores nr̄os ipse tulit. et dolores
nr̄os ipse portauit. et dns posuit ī
eo iniquitatē omniū nostrū. ¶ Vt pctis
mortui. ¶ dest a vitijs expurgati.
Justitiae vacuam. ¶ dest vt tuos actib9
sim9 intenti ac subditi. et xpō qui
est iustitia vera. m oībus obseqm̄.
¶ Ipse em̄ factus est nobis a deo iusti
tia et sanctificatio et redēptio. ¶ Vt
asserit paulus. ¶ De quo et per ysa
iam loquit̄ dns. ¶ Propter est iustitia
mea vt reueletur. ¶ Cuius liuore sa
nati sum9. ¶ Vitijs que fuit aiarū in
firmitates. ¶ Erratis em̄ aliquādo
sicut oues errantes. ꝙ. aīt quersio
ne vram ad xpm. ¶ Hinc vba ista qi
ex ysaie. lxo apls̄ supīus fuit vbi et
legitur. ¶ Omnes nos qi oues erra
uim9 vnusquisq; in viā suā dedina
uit pba quoq;. ¶ Errauī inquit sicut
ouis que perijt. ¶ Quesiui eius nt
ad pastorē et epm animaz vraz. ¶ dest
ad xpm. qui multiplia alimento a
iaīs vras alit ac roborat. ¶ Indelix
ꝑtio corpe ac sanguine pane bone
operatiōis. pane lacrimarū et ꝙpū
tionis. refectione ꝙtemplatiōis. dul
cedine eterne ꝙsolatiōis. ¶ Qui eas
epos aīaz vocat̄. ¶ Carū saluti mē
tus. seu supintentor salutis earū. ¶
Quibus quippe supintendēs mētitat̄
¶ Ab epp. qd̄ est sup̄. et scopos intentio
¶ Alia lra habet. ad pastorē et visita
torem aiarū vrarū. ¶ Nam xpūs

visitauit nos oriēs ex alto ¶ Qui et
oriē visitat aiās electoꝝ lucē
gr̄ē ac miseracionū suarū. Ipe qz
saluator est rex et pontifex nost̄r
aduocatꝫ mediator pro nobis ¶ De
quo ad hebreos. Nō fertur / xp̄us co
p manent meternū sempiternū hz
sacerdociū / vnde et saluare potest
in̄petuū. accedēs p̄semetipm ad deū
semp viuēs. ad mediandū pro
nobis ✓✓✓

Exposiāo capli terci. Simili t̄r
et mulieres. Articuli sextus.

¶ Post mstructiones
dnoꝝ et seruoꝝ.
tam ifoꝝ mat̄ quā
tuta / ¶ Simili ter
et mulies subdite
sint virīs suis / Vir em vt asserit
paulꝰ caput est mulieris. ideo ipo
spectat ad virū regere mulierē
in rebus domesticis et regimine
domꝰ ac dispēsacione possessio
nū viri est p̄n̄a palis / Nam et na
turaliter atqz cōiter viri sunt muli
eribꝰ prudenciores ꝗstancores
et fortiores racione / Mulieres
aut cōiter molles sut. et mēte istā
biles ac defectuose in ꝗsulendo. Vn
genes 3° dictū est mulieri / Sub
viri pōtate eis. et ipe dnabit tui ~
Veritamen subiectio vxoris sub
marito. nō est pentꝰ talis. sicut
fuit sub dnō suo. sz int̄ talem sub
iectionē et eqlitatē. medio nō se
habet vt cāa docet plūs / In quibus
dam nāz equales sut. p̄sertim
quo ad debiti petiacione et reddia
one / Et qd dicit in exordio sentt
mulierē non de capite aut pede
viri sz de latere eius. vt ea haberet
pro sociā et uxē se collocaret ilico
et mensa / Unit femine sine virorū
consensu. nō possunt magnas ele
mosinas face. aut multū abstine.
vouere. vel peregnari / Debent
ergo viris suis esse subiecte in lici
tis et honestis prout nup̄ matri
monij exigit. qntū ad ea in quibꝰ
superioritas viri sup̄ sua cōiugem
se extendit. puta in p̄tinētibꝰ ad
regimē domus ¶ Demqz sub
ditur. ratio huius subiectionis. vtpo
te fructꝰ inde proueniēs: Ut si qui
non credut verbo / id est. si aliqui p
viri verbū vane predicacionis nō
credūt nec per predicacionē queri
ti possūt: Per mlieꝝ questacionē
sine verbo lucrifiant / id est per vir
tuosam vxorū suarū vitā. sine p̄
dicacione querūt ad xp̄m: Con
siderātes in timore scām questaco
nē vrām / id est. viri pensantes sanz
vitā vxām. quā in dei timore fili
ali habetis o mlieres. sicqz ex ꝗsi
deracione vite tuose questacionis.
p̄hendant veritatē fidei xp̄iane
ac puritatē euangelice legis. Om
sicut opacio arguit formā. sic qlis
facio fidem ac legem ¶ Posset
hic aliqua mouēda. de cohabita
cione quoꝝtorū dispariū cultus.
an licita sit / Ad qd̄ ex dictis sanctorū
doctorū est vndendū / Qd̄ dispar
cultus impedit mariū monū. ita im̄pe
dit contrahendū int̄ quoscūqz con
tractū / Qui aut in fidelitate
pariter contraxerūt. ita q̄ nec cō
tractꝰ cōiugalis. ambo infideles fu
erūt. media p̄mutua sil̄ habita
re p̄mittebant. quā aliꝰ alt̄ eorū

videlicz vir aut mulier querebat ad xpm et hoc exspe eligendi conparem ad fidei veritatē dūmodo ī fidelis comparē cōiunx sine blasphemia xpi voluit cōmanere tūc fidelis cōiunx nō sunt ꝓtinus astricti ad cōmanendū ſſ sunt ꝑsilui ꝑferti qm̄ dū sunt spes de comparis cōuersione Si vero ifidelis asserit se velle querere nō licet fideli cōiugi conthorale mfidelem relinq̄re. nisi ꝓtinus determinatū ſſ tūc aut obduratis iudeis atq; gentilibus. sacri canones prohibēt cohabitationē cōiugū disparis cultus ſſ presertim dū non est certitudo nec spes multū probabilis posset sustineri simul ad aliquantulū temp9 De hac re scribit ꝓma ad corinthios ſſ paulus multa mē cetera dicēs Si quis frater ī xpiano habz mfidelē et consentit habitare cū illo nō dimittat illa Et si q̄ mulier fidelis habet virū infidelē et hic consentit habitare cū illa nō dimittat virū Sanctificatus est enī vir ī fide quer9 vir ifidelis ꝑ mulierē fidelē Et sanctificata est mulier ifidelis ī querela p virū fidelem Ceruarū sit non certi9 eo appellatiua ꝑ est carnali ꝓpositio seu cōuocatio aut carnalis natio foris apparēs ad oculū cū hoc sit pompe et curiositatis indicatū a clibanis ꝑ uentilatū ſſ aut carnalis auri ī decoratio ceu auro argento aut margaritis que hūdutui et simplicitati xpiane religioni non cōsonat Cra bt Seuerus ayt basilig quicquid ī talibz ad necessitatē vel utilitatē non attinet. virginalē et integrā De q̄ de mfidelis conthoralis quersione odi quitē esset certitudo vel spes multū probabilis

~~mcorruptione~~ sc̄ptū est vanū superfluaq; censet ꝙ deo sibit ſſ aut indumēti vestimentorū cultū i. mulieres nō habeant cultū hoc est īmoderati ornatū indumēti i. tegumēti vestimētorū que indui

Cui adhoc venerabilis beda allegat vā sā cypriam dicentis. Serico et purpura aurū gemmis et monilibus decorate ornamēta cordis ac pectoris ꝓdiderūt Quē si beatus petrus mulieres admonet coherendas atq; ad ecclesiasticā disciplinā religiosa obseruatione moderandas. que ceteris sanctis omnibus suos solent ꝓ suos maritos. quanto plus id obseruare vngmē fas est. qui nulla ornatus sui cōpetit vemia. nec deriuari ī alterū possit mendacium culpe ſſ sola ipa remaneat ī crimine Quē qui absconditus est cordis homo i. homo īteriorī videlicet aīa rationalis Vn̄ et paulus fatet Licet is qui foris est meus homo corrumpatur tamen is qui mihi est renouat de die in diē Quem qm̄ homo meliorē cernetur In incorruptibilitate quieti et modesti spūs. ſſ dest ī pte sua superiori. viz intellectuali. que incorruptibilis est atq; ꝓpetua ita vt mens spūalitē pura et integra sit atq; ꝑ fidē spē et caritatē. virgo et sponsa sit xpi. Vn̄ gemitus equidē michi ꝓtidie recuperari vt que adultera fuit dyaboli ꝑ petri sponsa fiat dei per virtutes et dona. que fecit aiam spiritualiter incorruptam. virginalē et integrā De qua incorruptione sc̄ptū est sa-

pience vi°. Incorruptio sua esset proximū deo: Cui spiritꝰ rōnalis: ni conspectu dei est loaples: i. vere et spiritualit duces. qñ pretacto nō virtutibꝰ earūq actibꝰ ornat. Vere uāq diuicie hoīs sūt. grā. sapiā. virtutes dona et actꝰ copiosi. procedētes ex illis que diuicie hoī minuto auferri nō valent. Vñ cozinthi. loquit paulꝰ. In oībꝰ diuitis facta est in xpo in oī verbo et i oī sapiā. Huic talit diuiti. vt pote hoī virtuoso. dicit apocalipsis 2°. Scio tribulacionē et paupiē tuā. sed dives es. Talit ꝛa cozinthi. viij°. Secundū. Altissima paupies eorū habūdauit i diuicias simplicitatis eorū. Et contrario hoī defectuoso dicit apocalipsis 3°. Dicis qz dives sū et nullo egeo. et nescis. qz tu es miser et miserabilis pauper. cecus et nudꝰ.

Porro spūs hoīs racionalis seu animꝰ est quietus. qñdo tumultu caret passionū ac strepitu vicioz. vt virtutibꝰ moralibꝰ decoratꝰ et reformatꝰ. Dicit quoqz quietꝰ. iquitū est dinorū contēplatiuꝰ. atqz in deo fixus ac stabilis. Sam vita cōtemplatiua vocat vitā qēta et secreta. Dicit. ite modestus. qñdo in actibꝰ suis discretioēz observat. et moderate se habet. quē admodū admonet paulꝰ. Diā in quiēs decent et sōm ordinē fiunt i vobis. Secundū iterū exhortat. ff. Modestia vīa nota sit oībus hoībus. Demz hāc ipam principis apli doctrinā ponit et vas electionis. prima ad thimothi. 2°. quo ait. Volo esse mulieres in habitu ornato. i. humili et decenti cū verecundia et sobrietate ornātes se. nō in tortis crinibꝰ. aut auro aut margaritis. vel veste preciosa. ff. qd dicit mulieb. promittētes pietatē per opa bona. hic et pietagoras plus dixit. Vera matronarū ornamēta. pudicicia amesse. nō vestes. Vera qñ detestanda sit pretacta feminarū ac virginū decoramēta. patet ex eo qd ysaie 3°. legit. In die illa auferat dns ornamēta calceamētorū. et lunulas. et torques. et monilia. et armillas. et mitras et discriminalia et periscelidas. et murenulas. et olfactoriola. et inaures. et anulos. et gēmas in fronte pendētes. et mutatoria. et palliola. et specula. et tenistra. Et cū pro suaui odore fetor. et pro zona funiculꝰ. et pro crispante crine calui. cū pro fascia pectorali cilicū. Cum igit quēritur. an mulieres mortalit peccent i ornamētis prefatis et pretiosis auriosisqz vestibꝰ. Adhoc rñdet alberto. Quedā mulieres se ornant exterioꝰ et interioꝰ. Et iste exsanant. quātū tuos mortuos dicit. Primo si ornēt se. quatū viros suos ab adulterio retrahāt. Secūdo si ornēt se quatū viris suis placeāt. Tercio si ornēt se ppt decentiā status maritorū suorū. ne viri sui reputēt viliores. Quarto si ornēt se ppt cōe bonū. Sic ornauit se iudith. quatū ppter ysrahelitarū de manibꝰ eruer et holofernis. Quedā veo mulieres se ornāt solū interioꝰ quarū magna est virtꝰ et laus. Quedā aut se ornāt solū exterioꝰ quēi prefatis ornamētis et vestimētis nō existūsa

tur a culpa. qm̄ neglegūt ad que tenent̄ nec ad debitū finē referūt suos ornatꝰ. atq; cū lut̄ placē et alios prouocare intendūt. ¶ Nisi sēm albertū m̄ predās ynigit peccare quinq; modis. ¶ Primo in nimia p̄ciositate dicēte gregorio. ¶ Secūdo in mollicie et suauitate. eoq; vita hoīs debeat esse ipenitenaa et ploratu. ¶ Tertio matthei vndecimo veritas p̄testatur. ¶ Ecce qui mollibꝰ vestiūt̄ in domibꝰ regū sūt. ¶ Tercio in nimia speciositate. ¶ Quarto in nimia curiositate. ppt̄ qd' ecc̄a nono iducitur. ¶ Auerte faciē tuā a mliere ornata. ¶ Tertia a superfluitate. ppt̄ qd' luce .7°. ayt bīssimꝰ iohānes baptista. ¶ Tertia habet duas tunicas dei nō habenti. ¶ Notest tm̄ addi et sextꝰ modus. puta in exquisita nouitate. cū sophonie p°. dīc̄ dicat. ¶ Visitabo sup̄ oīes. qui induti sūt veste peregrina. ¶ Imo sūt et alij mōi dnōsi quibus peccat̄ in vestibꝰ. puta in nimia longitudine. similiter in nimia breuitate. ¶ Item amplitudine in modeata. alij in districtione valde artus. ꝫ et in coloribꝰ exquisitis aut mixtis seu variis. et in fractillacōibꝰ aliisq; sassuris seu fissuris. ¶ Nec putandū q̄ solis feīs istꝰ plus peccant̄. imo plus peccant̄ et viris ac iuuenibꝰ ecc̄a magis qm̄ feīs. qm̄ in eis magis peccant qz mliēs aut vgines. quē admodū in ceteris. cū sint fortiores in racione qm̄ feīne. et plura a deo fortiti sūt dona qz feīne. te neant̄ qz feīs esse in oīb9 exemplares tanq; caput earū. ¶ Sarco ayt gregoriꝰ. ¶ Pensate que culpa sit hoc viros appetere a quo pastor ecc̄ie auaut feīas prohibe. imo vniuersalit̄ oībus xp̄ianis vtriusq; sexus. vitande sūt omēs inordinate ornositates. pomp̄ositates. p̄ciositates. superfluitates ornamētis ac vestibꝰ. oī dicat ihēsꝰ. ¶ Si vir aut mulier se ornauerit. vt et vultus hom̄ in se prouocauerit. quā uis nullū malū inde sequat̄ tm̄ eternū supplicū pacīet̄. qā venenū ꝑmaut. si fuisset qui bibere. ¶ Ex quo inotescat q̄ sit mortale peccatū. ¶ Quam et talis discrimē se cōmittit. nec veret̄ qd' aīe salnator. ¶ De hom̄ per quē scandalū venit. ¶ Non ergo queat xp̄ianus vestibꝰ ꝑplacē ꝫ moribus. ¶ Cū ecc̄a vndecīo sp̄tū sit. in vestitu ne glorieīs vnq; ¶ Qui at se ornāt aut imitat. intētione ac desiderio complacēdi hoībus. aut q̄ quēp̄ā prouocādi. aīas suas dyabolo offerūt. ¶ Spiritalit̄ g°. ornet se feīne decore vtutū. ¶ Quam subditur. ¶ Nec cū aliqū. vtpote tpe legis nature. ¶ Et sē mulieres sperantes in dō. non ornatu vestitū. vanissimo aut dīnarū meto. ornabāt se. vtuosis op̄ibꝰ. ¶ Subiecte virīs vnis. iuxta sensū exposīcōis inducte. ¶ Sicut sara obedibat abrahe. dm̄m eū vocāb. ge. nesis. 18°. vbi ayt. ¶ Postq̄m senui. et dīs meꝰ vetulꝰ est. voluptatē opam dabo. ¶ Cuius estis filie. ¶ Per pmissionē vtutū. ¶ Deo sequitur. ¶ Benefaciētes. et nō timē

tes vllā ptur bacōnē/ ¶ Per vos ori-
tura m domib⁹ vr̄ib⁹ eo q̄ pacifice. v̄
tuose et disc̄rete. mstur sare habeat⁹
vos aī marit⁹ vr̄us ac ceteis/ ¶ Vel nō
īmodeāte. formidātes ptur bacōnes.
que alīs potuer̄ cōmatari. n⁹ tri-
bulacōnes. que vobis possūt in-
ferri. aī multe sint tribulacōes iu⁹-
torū. et omēs in xp̄o pie viuētes pa-
tiantur. inter dū pſecutiones. cōt⁹
quas debem⁹ clipeo patiētie sem-
per esse armati/ ¶ Si ergo in lege
nature tam v̄tuose habebāt se fēe.
multo magis in lege gr̄ē ita habere
se debent/ ¶ Legit⁹ quoq; xp̄o regū iz⁹
q̄ filie dauid reges vtebant⁹ vesti-
bus talaribus/ ¶ Consequēt doc⁹
p̄ceps aplōrū maiōs. q̄ ut ad si-
as se habeāt quiḡes/ ¶ Viri siliter/
.i. v̄tuose/ cohabitātes sēd̄m sciam/
.i. aī vxorib⁹ demorātes discrete
et aī cās pecte. ne eas scandalize
tis. quia ad malā p̄ducues sūt
¶ qsi ifirmiori vasculo mulieb⁹
¶ dest/ mulieb⁹ vr̄is tanq̄ vasculis
naturalit⁹ fragilioīb⁹ et īpfectio-
ribus in dom⁹ nature q̄s sūt viris
debiliores. ꝑt⁹ mollicie q̄plexioīb⁹/
¶ impacientes honore/ ¶ non solū q̄a
eiusdē sexi sint sp̄eciei. vtpote ad
dei ymaginē silitudinēq; p̄duc-
te ſ ea ā/ tanq̄m cohered⁹ib⁹ gr̄ē
vite/ .i. participib⁹ gr̄ē vobis col-
late. et ad eandē v̄tutū mē ordi-
natis/ ¶ Ad eandē nāq; felicita-
tem creati sūt viri et fēne. eam-
demq; gr̄ā q̄ carismata vtriq;
sūt p̄stita/ ¶ Q̄z et honorāde sūt
fēne. ītuitu et amore vir̄ginis glo-
riose. ex qua deꝰ verꝰ iam nari
dignatꝰ est/ ¶ Sūt itaq; cohedes
nā et ꝯpe existant ꝯiter
gr̄ē vite/ .i. gr̄ē p quā vere sp̄ialī-
ter viuit⁹ atq; ad vitā gloie pue-
nitur/ ¶ Cruciato itaq; sexus fēmi-
neus fragilior verecūdiorq; q̄sistit.
tanto a viris magis sūt fēne hono-
rande/ saluo tñ ordine disciplīne
et cāritatiua correptione q̄ata.
q̄a a viris sūt instruende. et dū
exceditur corripiende. a fēneis
quoq; leuitatib⁹ et loquacitati-
bus q̄escende/ ¶ Studiosissi-
mo q̄ctor⁹ iducit doctr et p̄cipit
q̄ uxori fēnas suas tpe p̄cedē
te facilit⁹ solent⁹ tēp̄nere. dure
affari. et q̄i anallas tractare.
q̄d pessimū est/ ¶ Debent eā vi-
ri vxoribus suis honorē impendē.
eis modēāte vtendo. et eas reue-
renter solo maritali affectu ex
causa rationabili accedendo. n⁹
īpudice eas tangendo. aut aī
eis turpit⁹ lasciuiendo. que oīa
obseruāda meret⁹ frequēt⁹ copo
sam bonāq; sobolem ex cōiuge
pareare/ ¶ Verūtamē non debz
maritꝰ quigi sue mmiā gtribuē
libertatē. aī in ea cās scriptū sit/
¶ Mulier. que p̄matū habeat. cō-
traria est viro suo/ ¶ Sit ꝯ. qui
gnati vos simul habe debet⁹ tā
decenter cōtinuue atq; cōcorditer/
¶ Vt nō impediāt⁹ orōnes vr̄e. i.
ne a deo iuste despiciant⁹. et suo
p̄uentur effectu/ ¶ Cum em̄ impe
quiescant⁹ exaudiri digni sint.
iuxē illud tolīs nono. ¶ Peccatōes
deꝰ non exaudit ſ si q̄s cultor
est dei. et volūtē eius faciat hūc ex
audit⁹ ¶ Salomō quoq; p̄uerbio
rū. xxviii⁰. fatetur/ ¶ Cum declinat

aures suas. ne audiat legem oro eo
cit execrabilis. ¶ Vel non impediant
orones .i. ne ab actu orandi impedi
animu. qa vt ait lucas. ihs saluator.
¶ oportet semp orare et non deficere
ab orone aut si requietu comunu et
deuotu. impedit hoiez cui libet vocatio
voluptatu. non solu tpe gmixtiois.
sz et postmodu usq ad tps. eo q ob
tusu et grauc efficiant sensu. ppt qd
scribit corinth'. paulus. ¶ solite si au
dare vicem. nisi forte ex cosensu ad
tps. vt vacet oroni. ¶ Jam p̄ speculu
alia documetu ad speciales psonas
spectancia introducit. sanctus petrus
gnales doctrinas ad vniusos fideles
ptinentes. ¶ In fide aut omes vnam
mentes .i. illius que sut fidei arsuane
estote q corde. acque estotes sacre scrip
ture. secm expone ecclesie. ¶ Fides na
q est tota spiritualis structure ad
vite fundamentu. ¶ Ideo necesse est.
vt fideles sint in fide valde vnanimes
et gstantes. ne in odicy error in pre
cipio paulati invalescant. et grauis
fiat in fine. ¶ Ideo ad i. onos ait. loqr
paulus. ¶ Deus det vobis idipsu sape
re in alteruter secm iesum xpm. vt
vnanimes. vno ore honorificetis deum.
Et p̄ma ad corinth'. primo. ¶ Idipm di
catis omes. et non sint in vobis scisma
ta. ¶ Ex quo in aliquibus libris hec
additur. ¶ In oroe estote. non est de
textu. ¶ Compatientes .i. mutuo condo
lentes. prout caritas exigit. ¶ Unde
suus job protestat. ¶ Flebam super eo q
afflictus erat. et compatiebat anima mea
pauperi. ¶ Paulus quoq de alter in qt
alteri onera portate. Et rursus. Qui
infirmat. et ego non infirmor. Qui
scandalizat. et ego non uror. Fraternita

bus ergo et lapsis cordialit' gpatiam.
orantes pro eis. ¶ Iliter in quacuq
tribulatione et angustia gstitutis.
reputatis afflictis. oppressis. time co
doleam. ¶ Et sicut compabilit' mag
malu est culpa qm pena. si minor
gpatiam proximis pcto dejectis. qm
tpali pena afflictis. ¶ Denq sicut
corpale grue pondus fratres releuat
si alter secu onus supportat. sic afflic
tus et miser relevamen sortit. si al
teru sibi gspiat condolere. ¶ Cui unde
paulus doctor nr̄. fideles sint vnus
mistiu corpus. cuius caput est xps.
ita q sumus inuicem membra. Ideo
debemus invicem gpati. sicut in corpe
naturali. uno membro patiente.
alia gpatiu. ¶ Fraternitatis amato
res .i. proximos seu bonos cois. soa
lisq vite dilectores sinceri. ¶ Miseri
cordes .i. tum corpalia. qm spi
talia mine opa pro viribus exequē
tes. ¶ Unde ait salomon ait. Qui
pronus est ad miam benedicetur.
Et xps. ¶ Beati mundi miseicordes.
qm ipsi miam gsequet. Et denuo.
Estote miseicordes. sicut et pr̄ vr
celestis miseicors est. ¶ Non igit in
alteius lapsu qs rideat. nec de alio
ru dissentione qs gratuletur. qa ut
ait scriptura. Ruina tumulet
alteius no cit in punitu. ¶ Modesti
.i. facti exemplares discreti. pro
ut admonet paulus. ¶ Honeste. et
sapia ambulate ad eos qui foris
sut. ¶ Mites .i. situs pudice et viles
in odis vis. ¶ Non em superborum
mansuetorum atq humiliu vita mices.
oratio placet deo. Et xps in euā
gelio iubet. ¶ Discite a me. qa mitis
sum et humilis corde. ¶ Non reddetes

malū pro malo. ¶ Est iniuriosū opus. pro ope iniurioso nec maledictū pro maledicto. ¶ Est verbū maledictorū pro verbo maledictuo. ¶ Hoc est nō vindicetis vosipos mozdmate. ꝛ̄ius mter dū scdm processū et ozdmē iu ris sit iferenda vndicta ex cūitate et zelo iustic ꝓpt bonū cōe atq; ut ipi referent et ne suppeditetur iustiaa: ꝫ hoc nō est reddē malū pro malo. ꝫ potq; bonū pro malo/ ¶ Quandoq; tm laudabilq; est pena et adpa ꝓpt deū dimittē qm videlicz hoc nō cedit m derogacionē iustiae. nec qtm iniuriatur paca, cm et forefactor nō sit ex hoc ad peamndū pdi uor/: ¶ Ede cōtraria/ sitis/: benedicentes/ maledicētibq vobis/. i. bonū eis aipientes et deprecantes. sic̄ matheꝰ v.to dns loquit. ¶ Diligite iimicos vr̄os. benefacite his qui oderūt vos. et orate pro psequētibq vos. ¶ Et luce vi.to ¶ Benedicite maledicētibus/ ¶ Hmc pubioꝝ zo sptm est ꝫ dicas reddā malū pro malo. expectta dm̄ et liberabit te/ ¶ Et denuo puerboz. xx.o salomon loquit. ꝫ Ne dicas quō feat mihi sic facta ei. ¶ Ded et leuitici. 19o. precipit. ꝫ Nō queras vlacē. nec memor eris iniurie ciuū tuoꝝ/ ꝫ Vtcā dauid dicit. ¶ Si reddidi retribuētibus m̄i mala. decidā merito ab iimicis meis iamis. ¶ Ita nō inferre iniuriā alteri bonū est. illatā eq̄m mlt̄ pati melius. pro iniuria reddē gr̄az optimā/ ¶ Ad qd paulus nos hortat. ꝫ Noli mq̄t vinci a malo. ꝫ vince in bono malū/ ¶ Ad hec dicēt. qui nec vnū vbiq; durū volūt ꝓpt deū sufferre. nec pro excessibus corripi. nec q̄tenti sūt malū pro malo rependē. ꝫ modica forsan iniuria magna retribuūt aut retribuē cupiūt vlacē/ ¶ Aduertāt miseri isti. q̄m longe distent a doctina xp̄i seqz emēdent/: ¶ Nā in hoc vocati estis/ .i. ¶ dato ad legē et fidem xp̄i estis ꝓducti quatin̄ ad ipleatis. que nisi ipleueritis. nō fidelibus dāpnabiliores eritis ¶ deo aūt ad hec iplenda estis vocati/: ¶ Vt benedictioēz hereditate possideatis/. i. a deo benedictionē meteriū. ꝓpiendo ab eo dona gr̄e in ꝓnti. et mercēa gloie in futuro/ ¶ Benedictio eti dei. est collatio munerū eius. et mltiplicatio eoꝝdem/ ¶ Dn̄i ad ephes̄ primo paulus fatetur/ ¶ Qui benedixit nos oi benedictione spirituali in celestibus in xp̄o ihesu. ¶ Deū ostimat ista archaplus testimonio ꝓphiarū/ ¶ Vt quippe pīs q̄ntū ad sensū/: ¶ Qui enī vult vitā diligē/. i. qui voluntate ipetrata et effecta. diligit vitā gr̄acie hoc mōdo/: cupitq; vitā beatā optime in celo/: ¶ Et videre dies bonos/ i. eternitatis gloiam experiri/ ¶ Dies nāq; dicūt. bom et malū. sicut et tempa/ ꝓpt ea que sūt aut fiūt in eis/ ¶ Ideo vite dies hmoi dicūt. malū. et tempa malū vocāt ꝓpt mala culpe et pene quibus repletur hec vita/ ¶ Interdū tm̄ tps bonū asseritur. iuxta illud/ ¶ Tpe mūt tps acceptabile. ꝓpt dona gr̄e dei in eo. ¶ Dies vō eternitatis in patria. simpliciter bom et optim̄ sūt. qr̄ in eis nulla vnq̄m ī venit. admixto pene aut culpe/: ¶ Oberceat lm gr̄iā suā a malo/ ¶ Idest ab oī

pro

verbo illiato ꝓferti a verbis dolo-
sis. que nō solū loquēti. ꝫ alijs quoq;
no ciua sūt/: Et labia eius ne loquāt.
dolū. id est labia sua a dolosis rep-
mat verbis/ Ciua ut ysaie xxxiii habe-
batur/ fraudulenta vasa pessima
sūt/ Et pōta. virū mq̄ sanguīū et do-
losū abhoīabit. dns/ Vtilia nda sūt
ergo oīa verba ūiqua. detractoria.
mendosa. pungitiua. derisoria. va-
na. scurrilia. nociua. fraudulenta.
uramēta. puria. falsa testimonia.
Primo et vba otiosa. de quibus redde-
da est ratio īdie nouissimo. quāto
magis de verbis pfatis ūiquis mor-
talibus. Non loquit augustinus/ Cito
nascēris alteri quādo de te loquit
male. Ita nascē tibi quādo de alterō
male loqueris. Item Non aliud cor-
tegat. et aliud lingua proferat/
Necessaria igit ad salutē est refre-
natio lingue. salomone dicente.
Qui custodit os suū et linguā cus-
todit ab angustijs aiam suā. Cui
aūt mg̃ sit dēctus est ad loquendū.
sencet mala/: Declinet aūt a ma-
lo. id est pēta ni ope vitet/: Et fac-
at bonū/ Implendo pcepta/ Et iste
sit due qi integrales ptes iustiae
Nā primo oportet a malo recedē.
deinī ad bonū accedere/: Inquirat
pacem/ id est pacē pectoribus. nūc cū
deo. et pacē tpis. cū proximo habē
conetur/: Et psequat eam/ id est
eā pfecte seqtur. et ꝫseruet. quātū
per pacē pectoribus. ac tpis. ptingit
ad pacē eternitatis/ Hinc loquit
paulus/ Obsecro ambo proximo recō-
siliamini deo/ Et rursus/ Si fieri pt
qd ex vobis est. cū oībus hoībus
pacē habentes/ Demq; cū pax
pectoris sit tranquillitas ordis et qes
mētis in deo. non pt quis hāc pacē
habere nisi in primis declinet a viis.
qā ut loquit ysaias. nō est pax im-
pijs/ Secūdo oportet bona agere
ex dilectione. cū promptitudine
et delectatione/ Vnde qd aptē sequ-
tur pīs. Pacem multa diligētibus le-
gem tuā/ Hec etenī pax realiter
est gaudiū imperturbatū. opacionis
virtuose ānexū/ Cerao necesse ē
ut hoīe sit debita subiectio carnis.
sub aīa sensualitatis sub ratione
et voluntate rationis quoq; et vo-
luntatis sub deo ꝓ obediam et obs-
uantiam legis dine/ Hinc mali pa-
cem ista non habent qm salutī ptrie
aduersant. et dissident. dissentiūt
q; a seipis atq; ordinatū cor habent
Ciua ergo pax ista difficulter ac-
quirit. facilitq; amittit. necesse
est eā inquirere. et adeptā dilige-
ntissime custodire/: Ciua oculi dni
sup iustos/ Deo adisa eqm inter-
sustinet. et bona strenue debēt im-
plere. qā a summo iudice idesmē-
ter aspiciūt. qā iustū eius aget iu-
dicium/ Et vē oculi dni sup iustos
esse dicūt. Cā ubi amor. ibi ocu-
lus. ideo ad rem dilectā dirigit
visus/ Iustos aūt deus specialit di-
ligit cū similitudo amoris sit ratio/
Inter qd aptē sequtur/ Iustus dns
et iustitias dilexit equitatē vidit
vultus eius/ Hinc sanctus Iob ꝫtestatur/
Proone deo cōsidēat viam meā. et
omnes gressus meos dinumerat/ Et
iusto deus apt in pīs/ In via hac
q̄ gradiēris firmabo super te oculos
meos/ Nostri oculi dni sunt intel-
lectus et sapia eius/: Et aures eius

m ꝑces eorū / ꝺest ad exaudiendū
ꝑces iustorū parate sūt. dūmō oret
salubrit' et mstanꝫ / ꝺāo ī eā ꝙ spi-
tū est / Oratio iusti penetrat celos /
Huerbiorū quoꝝ xv. fert. longe
est dns ab ipijs. et orōnes iustorū
exaudiet / Justi etenī sūt amīci dei.
Amicoꝝ aūt est eadē velle et nol-
le / Vultꝰ aūt dni / ꝺest respectus
dīne iustie est / sup faciētes ma-
la / et silit'r omittentes bona. fieri
iussa / qā eoꝝ pēta vlasi paratꝰ
est. nisi penitent / Unde fert ps:
Vultꝰ dni / sup facies eos vt elibanū ignis
m tpe vultꝰ tui / Et m ps vbi pre
allegata vba gsa'pta sūt. semi v-
siculo hinc adiatur / Vt pdat de
terra meoꝝ memoria eoꝝ / Extremozia ei
iusti aī laudibꝰ. nomē impioꝝ pu-
tresset / Postremo. pmiductꝰ
gsonat illud deutro. xxv. Omīb deꝰ
tuꝰ est deus fortis et fidelis custodi-
ens pactū et miam diligentibꝰ se.
et hijs qui custodiūt pceptā eiꝰ.
et reddēs odientibꝰ se statim. ita
vt disperdat eos et vlt'. nō differ-
rat. pro tuꝰ eis restituēs qđ me-
rent. ℓ v v v

Articulꝰ xi.

Prosecutio huiꝰ tertij ab eo loco Et qđ est q̄ vob' noceat

Abundauit ī pmtis
tua ecclia xpiānoꝝ
psecutio copiosa. fe-
roz. assidua. / ꝺāo
ōuersi ad fidē mde
gebāt qfortuīte et mfoziōe ad pa
cienā. et hoc nūc ayt aplōz dig
nissimꝰ vertex / Et qđ est qui vo
bis noceat si bomi emulatores fi
eritis / Tanqm diceret / Nullꝰ vo
bis pt nocere. si emulatores. hoc est
amatores seu ymitatores estis bom.
hoc est dei seu xpi esse nā lit' bom. vl'
bom. r. vtutis / Et reuera huiōi bom ē
emulator. nō deuiat ꝑ aduersa. qz deo
fit mīt est ihērens. / ꝺarco tribulacō
compatur ei in meiꝰ augmentū.
Et si ledatur ī corpe. si spolietur sub
stanīa. si diffametꝰ. non ei hec nocet.
qz mirabilit' pfecit. si ea eqm inter-
ferat / quēadmodū ergo nō nocet a
mara potio sectio siue adustio / ꝺeo
dictū est / Nulla nocebit adūsitas si
nulla dominet' miquitas / Eis vō
qui tulerūt ista iustis maxīe nocet
hoꝝ illatio cū peccāt mortaliter /
Nimiusq; equdē malū. mpiū
redūdat actorē / Et cui hec nocet
ex ꝑpria ipatīa. ira seu alia culpa
nocet / ꝺeo ecclīastes dcīō diat'.
Qui fodit foueā incidit in eā. et
qui dissipat sepem. mordebit eū co-
luber / Ex hijs obia pt qm vt vi
detur ipissimꝰ hereseiarchie valde
nocuerūt multis bonis catholicis.
quoꝝ fidem pestiferis suasionibꝰ eū
terūt / Sone sacrilegꝰ et dāpnatis-
simꝰ arrius. totū pene orbem ī-
fecit / Hū et beda luce apti. Constat
plurimos bonos emulatores lesos de
ab alijs. dū in veritis quā diligūt
cognitione male instructi sūt / Cui
tos em in deū catholice credē. et
recte in ecclia viuere cupientes.
arrij vesania. et qūtos sabellij. alio-
rū ve hereticoꝝ nequitia nesien-
tes sedūxit / ꝺege iolis aristotelis li
brū que scripsit de eo. videliz neminē
posse ledi ab alio. nisi a semetipo.
Hieron. beda / Verū de isto longa possē
disputatio introducta. ꝙ breuitati

studendū est. et breuit respondendū. Et sicut dyabolꝰ tēptando ī-
dmat. nō ꝙpellit hoiēs ad peccata.
Ipsi vēo liberē ꝙsentiendo tēptanti
sēpōs precipitūt. sic hereiarche
potuerūt mdmare. nō cogere ad
errores. Nec ꝓsecutores absolu-
te loquendo cōpulerūt fideles ad sa-
crificandū. Nq qui sacrificauerūt
ex penis īducti. ex ꝓpria firmita-
te et ꝑfectione cesserūt et perie-
runt. Ihc subdit. Nz et si qd pa-
timini ꝓpter uſticiā. beati estis. Sicut
in meito et ipe. beati futuri ī premio
et re. Sicut matheꝰ vo. ait salua-
tor. Beati qui ꝓsecutionē passi
ꝓpter uſticiā. qm̄ ipozū est regnū
celorū. Et rursus loquēs diffusiꝰ.
et uſtos plenissime recreans ac cō-
solans ait ibidē. Beati estis cū
maledixerīt vobis hoiēs. et ꝑse-
cuti vos fuerīt. et dixerīt omne
malū aduſsū vos mētientes ꝓpter
me. gaudete ī illa hora et exulta-
te. qm̄ mces vra copiosa est ī ce-
lis. Faciendo nāq eēmmit aspera
ꝓpter uſticiā. purgam̄ a culpis. ī-
plem̄ poacionib⁹ gre dom̄. xpo as-
sil'amur. a futuris eripim̄ penis.
ꝑmquam⁹ ad regnū et glorie ꝓ-
merem̄ augmentū. Demq qui
correptionē pro suis pctis gratanter
suſtinūt. vt ī vita pnti purgent̄
ac deo gplacēti. quia uis pro suis pa-
cianť demeritis. tm̄ aliquoīs. puta
finaliť ꝓpter uſticiā pati dicūť et re-
putāt eis hoc ipm̄ ad meritū. subq
bti. miseri vero sūt. et miseri vehe-
menter. qui correpti et correpti dānā-
nantur. Timorē autē ꝙdest causa
timoris. videlicet crudelitatē et ꝑse-
cutionē. eoꝝ qui aduersa ſfligūt.
ne timuerīt. ī modēato timore. a vi-
tutū gstantia retrahēte. Deo subdi-
tus. vt nō gturbem̄ ꝙdest ne ī or-
dinatione rationis tranquillita-
tēq mentis pdatis. et ita aliorū
puitate vitam̄. Ihc iubet sal-
uator. Nolite timere eos q̄ occidūt
corpus. Et pribus 28ꝰ habetur.
Justus qī leo cōfidens absq terrore
erit. ysaie quoq. li. Nē ducat. Et ī
tu vt timeas ab hoīe mortali. et a
filio hoīs qui qī fenū aresc̄at. Verū
tamen timor aduſsitatis et mortis
nālis dūtaxat exaudiť a culpa. et
cū xpūs timuerit morte ex pua
rationis ordine. Aliqui vēo timēt
se formidaturos tribulatione ī stra-
te. qui qd' euadere cupiūt ante tps
assumūt. quib⁹ consulit vt dom̄
deprecent. quatꝰ eos ab oī mor-
dinato expurget pauore cū ps ta
orantes. A timore īimici eripe
aiam meā. non vt nō occidat me
īimicus. Nz vt nō timeā occidentē
īimicū. Consideret etiā qm̄ salu-
bre sit pati aduſsa. qm̄q pficuū. et
qm̄ breuis sit oīs tribulatio vite
pntis. et quita suſtinuerīt xpūs
et sancti. Ex quoꝝ oīm mutuo
ne gstantes ac fortes ymo et leti
sint ī tribulationib⁹ et tormētis.
Dom̄ aut xpm̄ sanctificate. et mag-
nifice honorate firmitaq tenete.
et sanctū esse sentite. In cordibus
vris. vbi deus q̄ m intellectu et vo-
luntate cū sincerit⁹ gtemplādo. fer-
uide diligendo. et totis viribus ho-
norando. Juxta hūt sensū oramus
assidue. Pr̄ m̄. qui es ī celis sanc-
tificet nomē tuū. Et ꝓphia hortať.

magnificate dñm meū/ Per e-
zechielē quoq; dñs fatur/ Cū sanc-
tificatꝰ fuero in vobis/ congregabo vos
de cunctis regionibus. Dñm exaltauit sanc-
tificante/: Paratu semp/ Ad satisfac-
tionē omi posceti vos racionē de
ea q̄ in vobis est fide et spe/ Videst tam
instructi et sapientes in euāgelica
lege sitis. vt ūgiter prompti exista-
tis. ad dandā racionabilē respōsio-
nē et causā vnūsquisq; a vobis querē-
tibus racionem fidei vrē ac spei aut
salutis tam incomprehensibiliū creda-
tū. tamq; supnaturalē bitudinē
et secretā ac invisibiliū bona adipi-
scendi spem/ Potest aūt quilibet racio-
nē fidei et spei introgare a xpiano
dupliciter/ Primo fidelit̄/ Secūdo in-
fidelit̄/ Qui fidelit̄ querit cautā
habitue informandi est/ et pt̄ fidaliter
gtentari/ Qui vero infidelit̄ scisci-
tatur/ non ita facile contētat̄ q̄ op-
ponit et arguit quousq; vincatur/
Utriusq; tamē eidem racionem fidei
et spei sūt assignāde. q̄ salutis nre
dñi et speraminis q̄m deus altissimus.
ops veraxq; qui nec fallere pt̄ nec
falli. huic nre fidei et spei testiom
pbibuit/ Primo p̄ xp̄m deide
p̄ sctos aplos ceteros q; xpi discaplos
et vnos sctos/ Imo p̄ vtriusq; sexus
psonas innūmerabiles vsq; in pnes
p̄ innumera et preclara miracula.
soli oīpotentie sue possibilia. que
partim in scripturis annominis sūt de
scripta. partim in thomis. aliisq; hi-
storiis et legendis auctentic/ Secūdo
Dedo. q̄m quilibet de xpo credi-
mus et speramus in euangelice legis
scripturis. in veteris testamēti scriptuis
per monsen et ptos pphas copiose
legimus pphetatū/ Tertio. q̄a lex
xpi est lex totius scīmtis et honesta-
tis ac pfectionis/ Quarto p̄ similē
istā iudeorū relictionē. probamus
xp̄m venisse/ Quinto ostendit̄
veritus per hoc q̄ quilibet aduersari
et tyrānus atrocius mitebāt̄ fidem
xpiānā prorsus extinguere. tanto plus
crevit atq; invaluit/ Ex quibus oi-
bus multisq; aliis racionibus sufficiens
et certe probat̄ q̄ fidei nre
ac spei deus sit actor ac testis. quibus
per ea fidei veritates supnales. vtiq;
probari nō queāt vt apprehendātur
per racionē. certitudinēq; e-
uidēciā habeāt/ Verūtamē fide
cōtra aduersarioū disputacionē
defendē. et eā diuinis argumēta-
cionibus racionabilit̄ psuadere
ac declarare. nō est omnis speciali-
ter eruditorū/ Nec est preceptū
vt vnusquisq; fidelis paratus sit
ad satisfaciendū querendū ra-
onē fidei ac spei. cū multi sūt idiote
et penitus simplices. sed istud est
magis q̄ silitū/ Prelati tñ et supe-
riores atq; doctores seu predica-
tores tenent̄ aliquomō esse pa-
rati ad satisfactionē huiusmōi cū ma-
ladie exigent̄. Labia sacerdotis
custodiūt sapienciā. et legē requi-
rēt de ore eius. q̄ angelus dñi exa-
minis est/ In primitiua quoq; ecclia
ppiaracio et eruditio istius ad satis-
factionē talem magis necessaria
fuit. q̄m nunc/ q̄ tūc fideles inter
psidos vndiq; moz abātur et sepe
inde mitrogabant̄. eciā a tyrānis.
fuitq; eis necesse. fidē gtra aduer-
rios eius defendē/ Sz cū modestia
et timore/ Videst postulantibus a vo-

bis ratione fidei ac spei vre. respõdẽte modeste et timorate humilit et de-
/ne rent/ mirogutores scandalizent in vobis/ et se despia arbitrates.
cont fidẽ et eiꝰ professores grauiꝰ
acredant. Hinc ad rõnoꝫ. ꝑs loq̃tur. paulꝰ/ infirmũ in fide assumite.
non in decertationibꝫ cogitationũ/
Thimotheoꝫ scribẽs. Nolite inquit
verbis contendere. ad nichil enim vtile est: nisi ad subuersionẽ audientiũ
Item. Seruũ dñi non oportz lit-
gare. sed pacientẽ esse. et cũ modestia
corripientẽ eos qui resistũt/ Demꝫ cũ ea que fidei sint tã sublimia
incomprehensibilia ac profunda. non
nisi cũ casto dei timore de eis loq̃
et disputare debemꝰ. ne forsitan
dñm offendamꝰ irreuerẽter et pre-
sumptuose loquẽdo de ipõ et mysteriis eiꝰ/ Qui vt prouidior. xpi. asserit. Suaut qui mel cõmedit mul'
tũ. non est ei bonũ. sic qui psecutatoꝛ est manifestatꝫ. oppimet a gloia.
Hinc ter qđ vt dñus dyomisiꝰ et damascenꝰ affirmãt/ Nõ est audiẽ-
dũ aliqđ dicẽ de supessentiali deitate. preter ea que nobis in sacris sũt
eloquijs tradita/: Conscientiã habentes bonã/ ita vt vobis nõ sit re-
conscij de aliq̃ simulatione nequi-
tia aut culpa occulta. quẽadmodꝫ
xp̃s ad corinthios primo asserit paulꝰ Gloia mea hec est testimoniũ conscientie
mee qꝫ in simplicitate et sinceritate
dei. nõ in sapiẽtia carnali conuersati sumꝰ in hoc mũdo/: Vt in eo qđ de-
trahũt de vobis confundãtur. qui ca-
lumpniant vram bonã conuersationẽ.
Odest. detractores vre. vobis ita cau-
te obloquẽtes. ex vra rationabili responsione. quã eis assignatis de
fide et spe vrã. atqꝫ ex sancta vita v
vrã confundatur/ ꝑa eundẽ via veritatis ac virtutis cõuicti. aut etiã tandẽ
conuersi/ Vel confundãt in die iudicij qñ ipse stabit in magna constantia
aduersus psecutores. irrisores. detractoresqꝫ suos. Unde ihẽ. ait. Mirabuntur
et confundãtur qui psequũt me.
et non confundar ego. pauebãt illi et
nõ pauebã ego. adduc sup eos diem
afflictionis/ Hinc ad tytũ scribẽs. Verbũ sanũ sit et irreprehensibile. vt is qui
ex aduerso est vereat. nichil malum
habens loqui de nobis/ Hec igitur
agite in bona conscientia. nec ex timore psecutionũ omittite ea/: Melius
est enim. vt magis laudabile. magisqꝫ meritoriũ/: benefacientes si ve-
lit voluntas dei pati. aduersa/: qm̃ male facientes/ Hoc est virtuose sigetat.
vt absqꝫ demeito vro. vtpote bene
viuẽtes. sustineatis aduersa qm̃
vt ea pro vris demeitis sustineatis.
vtpote male viuẽtes/ Scribit admodũ iob et thobias amplius cõmendãtur. pro eo qđ tanta pessi sũt non
pro suis excessibꝰ. sed pro sua exercitatione et coronatione gloriosioꝛ
atqꝫ ut alijs in exemplũ patiẽ ponerent. qm̃ elymas magus. et iozam. qui pro suis crimibꝰ sũt plagati/ Hac quoqꝫ auctte sedm bedã
reprehenditur eoꝝ stultitia. q eis
minus fuit correptionẽ et correctionẽ quando culpabiles sunt.
si vero absqꝫ culpa sua patiãtur aduersa. aut arguũt. egre arripiũt.
et qui hactenꝰ videbant. noxii.
per ppriã ire. impatientiam. mimu-
rationẽ. se noxios reddũt. Horto

q̄ virtuosius sit absq; ꝓtrio demeꝰ
to patī probat exemplo xp̄i. Qrā
et xp̄s semel pro p̄ctis nr̄is mortuꝰ
est/ sicut ait ap̄s. Que nō rapuī
tuī exsoluebā/ Et ihēmas treno-
rū. Spūs oris nr̄i xp̄us
dn̄s captus est in p̄ctis nr̄is. Mor-
tuus ergo est pro p̄ctis nr̄is tollen-
dis. sicut prędixit bt̄issimꝰ iohēs
baptista/ Ecce agnꝰ dei. ecce qui toꝰ
lit p̄ctā mūdi/ Crucifixus est etiā.
vt meꝰito suc acerbissime passionis.
in quantū illā exferuētissima ca-
tate atq; plenissīa obediēcia ac-
ceptauit ac ꝓtulit pro nr̄is satisfa
ceret et ap̄lis et copiosissimā nobis
gr̄am plenāq; bt̄itudinē ꝓmeret. z
iuxta illud ad hebreos nono/ San-
guis xp̄i qui semetipm̄ per spīm
sc̄m obtulit īmaculatū deo. emūda
uit cōscīam nr̄am ab op̄ibꝰ mortuis
ad seruiendū deo viuēti Et rursꝰ.
Semel oblatꝰ est ad multorū ex-
hauriēda p̄cta/ Secteq; additur
semel. qā vt paulꝰ fatet. xp̄us re-
surgēs ex mortuis. mors illi vltra
non dnābit. q; enī mortuꝰ est p̄cto.
mortuꝰ est semel/ Itaq; mortuꝰ est
pro nobis/ Justus pro iniustis/ vi-
delicet/ Ipse sanās et innocens: pro no-
bis tñs grēssoribꝰ/ vt nos offerret
deo. Idest ei reconciliaret. et ad celes-
tem introduceret p̄triam. quēadmo-
dū iohēs ait. Ipse dixit passione ī stitute.
Vado parare vobis locū. vt vbi
sū ego et vos sitis/ xp̄us quippe est
qui fortē armatū. puta dyabolū
lignum. et spolia eiꝰ distribuit au-
ferēs ei quos ille decepit. et ad deū
eos reducēs. atq; in altū ascendens
captiuā duxit captiuitatē. Et ter-
q; ysaie. 42o. deꝰ pr̄ aut de hoīe xp̄o.
Insaniua sua iustificabit ip̄e iustus
meꝰ multos et iniquitates eorū ip̄e
portabit. ideo dispīa ei plurimos
et fortiū diuidet spolia. Item spo-
lia fortiū erunt peccatores a demo-
nibꝰ victi et capti quorū multos.
omnis saluet electos. xp̄us sua passi-
one. nō solū sufficiēt. sz et efficiēt
saluauit/ Hinc sanctū est ad ephes
1o. xp̄us dilexit ecclesiā. et tradi-
dit semetipm̄ pro ea. vt exhiberet
sibi gloriosam ecclesiā non habēn-
tem maculā neq; rugā/ Offerret
itaq; nos deo/ mortificatos quī-
dem carnē Idest a cupiditatibꝰ desi-
deriis et iniquitatibus abstractos
et spiritualiter mortuos/ Vnificā-
tos aut spīu. i. mente viuētes in
caritate et grā/ Vel vnificatos
spīu. i. a spīu sc̄o. per dona grē eiꝰ
spiritaliter viuos effectos/ Haut
enī mortificationē vnificā me-
rito passionis xp̄i a deo ꝙsequi-
nec sine ea finalē fructū dm̄ce
passionis. videlicet eternā salutē
adipiscemur/ Cui enī sit xp̄i
cruci nē sua cū vitiis et cōcupiscē-
cijs crucifigit. vt loquit paulus
ad galath. 5o. Cui de mundo aut
ad corinth. 4o. Pro oībus mor-
tuus est xp̄us. vt qui viuūt. iā
sibi nō viuant. sz ei qui pro ipsis
mortuꝰ est et resurrexit/ Itaq; q
tribulationēs et psecutiones absq;
suis demeritis sibi illatas. eqñimi-
ter ferūt. xp̄o assistant. Qui vō
eas pro suis p̄ctis tolerāt paciē-
ter. conformātur latroni ad dex-
teram xp̄i suspenso. qui dixit. Dig-
na factis recipimꝰ. qui et cū xp̄o

paradisū de cruce ītrauit/ Cruꝫ
veō nec pro suis ꝯtessib9 corripi
corrigiqꝫ dignātur/ latronī ad
mīstrā salua toīs suspenso equā=
tur/ Consequēt' cōmenorat
p̄ceps aplōrū. antiquū opus
miseicordie xp̄i. qđ tpe noe fecit
per qđ' prefiguraut effectū pē=
tatis. quē post suā m̄ carnacionē
m̄ mūdo hoc vnīēs. per serpm. ac
suos discipulos ipendit hoīb9/
Est aūt passus hic ītricat9 ac satis
obscur9 ac varijs modis tīsla t9/
Nam beda pomt hūc textū: Inq̄.
et eis qui m̄ carcere conclusi erāt.
spū vemens p̄dicauit/ Quē tex=
tū sequit' et exponit alber t9/ d
lia veō tīslacō testebeda sic habz.
In quo spū. et eis qui m̄ carne e=
rant predicauit et cetera/ Cōit'
veō ita habem9/: In quo et hīs q̄
m̄ carc' erāt spū aduenīens. bel
spiritualit' aduenīens predicauit
Exponēdo ergo hāc lram p̄mo,
Iste est sensus/: In quo/ .i. ad hoc vt
hoīes a se cōuersos deo offerret
Vel in quo/ .i. ī spū scō. de quo seqūz
vnā exposicōnē. īmediate p̄missā
vuificatos spū/ In quo/: Et
hīs qui ī carcere erāt spū vem=
ens/ dest/ xp̄us verus deꝰ. per
spūs sancti īmissionē seu ī spū a=
cionē aduenīens. eis qui erāt car=
cere/ dest in p̄fundo viciorū et
ignorācīarū. et ꝯsuetudīe vicio=
sa erāt ligati. p̄ñsqꝫ īiquitati=
bus q̄ custodia carcerali deten=
tā. prout p̄uerbiorū: ij° habet'
In iniquitates sue capiet īpiū et
funib9 peccatorū suorū constrī=
getur/ Unde et paul9 loquēs
de īpijs/ Resipiscāt m̄qt a laqueis
dyaboli a quo captiui tenent'/
His ergo xp̄us p̄ sue m̄seracōis ef=
fectū spiritualit' vemēs. et spū scō
opante aduenīens/: p̄dicauit per
noe/ vt nisi pnit'/: quē noe. xp̄s
per ispīracōnē spūs sā mīstignuit.
ad prediandū verbis et factis fu=
turū esse diluuiū. qđ' scelerā hoīm.
qđ tūc omnē orbē corrupebat vnā
suā. vt dicit' genes vi°/: Cruciare=
dulī fuerāt aliqñ. s. tpe noe. aut p̄=
dicacōm nō crediderūt. nec a suis
cessauerūt armis b9/: Quando ex=
spectabāt dei paciām/. i. deꝰ dū et
pacient' expectauit pemtenciā.
emendacōneqꝫ hoīm. qđ p̄ centū
annos. et amplius deus p̄nū cauit
diluuiū esse futurū/ Nam et noe
centū annis occupatus fuit cū suis.
in arche fabricacōe. sicut et gene=
sis vi° apl̄o tradit' Ubi mc sb̄ditur/:
In diebus noe. cū fabricaret' ar=
chā./ deo dicente ad noe/ Fac tibi ar=
chā de lignis leuigatis/ Quida tex=
tus habent/ qui expectabāt dei pa=
cienciā/ qđ ī iquis illi dissulerāt et
neglexerūt se emēdare. videntes
cōminacōnē dei de aduētu dilu=
uii tam diu differri. sicqꝫ expec=
tabant paciām dei. nō desiderā=
do gr̄am emēdacōis. seu dū ma=
nendo in suis p̄ctis. putantes q̄
pius et pacies deꝰ. nō esset eis
diluuiū inducturꝰ. sicqꝫ vñ cuiqꝫ
eorū dici poterat illud ad rōnos
z° Existimas qr tu effugies iudi=
cium dei. an diuicias bonitatis dei
et pacie et longanimitatis q̄ tēpus.
Ignoras q̄m benignitas dei ad
pemtenciā te adducit/ Sed in dur=

aā aut tuā. et ip emtēs coz tuū. the
zaurisas tibi trā m die ultiōis iudicij
dei ¶ Dozo ptactu qua utitur be
das sic mtelligit: Eis qui i carne e
rant gclusi. dest carnalib9 cōcupis
cencijs de vnctu ac victu. Cui em
carnalib9 magis qm deo et spiritua
libus rebus mhereret: recte m carne
dicitur esse conclusus qā nō leuat
se supi se. De quib9 ad rōnos asseit.
Cui m carne fuit deo placē non
possūt. Vn tuosis autē hoib9. ibi
mox additur. Vos i carne nō est.
h m spū. Ceteā exponit vt habitū
est. ¶ Vult itaq3 princeps apl'oz as
serere. q xpūs qui m'ris tpib9 car
ne mdutus vemēs predicauit hoi
bus iter salutis. tpe eāā et mte dilu
uiū. eis qui tūc incredulj erāt. spū
vemens pdicauit. ipse nāq3 p spm
scm erat in noe et alijs scis qui tūc
erāt. per quos tūc predicauit tūc
illis tpis. vt cōuerterētur. Sicq3 be
beatissimus petrus in verbis istis. qa
pertissime innuit xpi deitatē. et v
trusq3 nature vnā esse psonā in
ipso. Cui aūs em tūc nondū fuerit
iterū natus. tm ipse tūc p'mo et eterna
liter fuit et est. quia suppositū est
eternū. et xpūs supponit psonam
eternā et increatā. ¶ Et qd' ay tricis
vnj°. Antequm abraā fieret ego
sum. Ad qd' ismuandū. iudeos aut i
sua cauoma. Jhesus populū saluās.
de terra egipti. sc̄do eos qui nō cre
dideruīt pdixit. Ad hebreos qs ip°
scribitur. Jhesus xpūs heri et hodie
ipse et in scula. Insup quida p car
cerē intellexit lymbū patrū. vt
sit sensus. In quo. vt. s. plures deo
offerret ipse xpūs: veniēs spū. i.
scīm aiam suā: In carcere. i. lym
bū vbi sā patres detinebātur. In
quē xpūs vt spm tradidit scīm a
miā mox descendit. pdicauit his
qui detinebant ibidē. Dest mste
riū sue iter nacionis et passionis im
pletū esse. Anūciauit qui iter edu
erāt aliqn tp. Quia vt pie speat.
quida qui ante diluuiū incredu
erāt verbis noe vemente ipo di
luuio. siue pfidie cognouerūt erro
rē. et penituerūt ac saluabantur
Jta q in purgatorio plem purga
ti. venerūt in lymbū patrū. sicq3
eis aī ceteis ibi manētib9 xpūs vt
dictū est pdicauit. Quida vēo
iaute p'mo et m sapient dixerūt.
q xpūs in fernū descendēs pdi
cauit ibi detentis penitētiā et vitā
salutis seq3 mūdi saluatorē gsistē.
et q tūc credentes in eū saluabā
tur. Inter quos quida dixerūt
platonē fuisse p'mū credencium.
Jstud mt' apocriphorū computatū
est sōpma. Et sanctus grillus atq3
crisostim9 hunc contradicit asserēs
m. Tempus quippe et status me
rendi ac demerēdi. finē accipiūt
in cuiuslibet hois morte. pter qd'
asserit damascen9. Quod angē
lus est ruina. hoc hoib9 mors. Et
ecclesiastes vndecīo legit. Si cade
rit lignū ad austrū. aut ad aquilo
nē. in quocūq3 loco ceciderit. ibi
erit. Idcirco de lege cōi p9 vitā pūtē.
non est reditus ad penitenciā sa
lutarem tē. Dz deo omn lege sub
mior est et quibusda vt vult pri
uilegiū facit. In qua archa: pau
ci. i. octo aīme. sūt edo p arte
pro toto. Idest octo hoīes. vtpote

noe et vxor eius/tres quoq; filij noe. et tres eorū vxores/salue facte sūt ¶ Dest a peccato diluuij. ℞. submersione et morte/: per aquā ¶ Dest per hoc q aqua diluuij eleuauit archā in altū ne mergeretur/¶ Sumit aūt in sc̄pturis multoties pars p toto. sicut in ps̄ ¶ Ad te oīs caro veniet/¶ Et actuū vlº ¶ Eramq; omēs aīe in naui ducēte sexaginta sex/: ¶ Rd̄ et vos nūc similis forme saluos facit baptisma/¶ Ordo verborū instructionē hūc est/¶ Rd̄. supple dico. qz baptisma similis forme/ i. sacramentū baptismatis xp̄i. existens similis forme/ i. cōparis modi cū aquis diluuij/¶ Nam sicut p aquā diluuij salui facti sūt valde pauci. cōparatione eorū qui periērūt diluuio. ita electi qui p baptismū saluāt̄ ꝑ pauci sūt ꝑ gratiā fidelium regnorū et aliorū mere dulorū/¶ Pet̄ qd̄ ayt saluator/ Arcta est via que ducit ad vitā. et pauci inueniūt eam/¶ Et rursus lucē ix° ¶ Nolite timere pusillus grex qz ꝑplacuit p̄ri dare vobis regnū/¶ Rursus sicut aqua diluuij eleuando archā saluauit exīntes in ea. sic aqua baptismū saluat leuando ad celū. ¶ Itaq; baptisma similis forme saluos nos facit. i. purgat a vicijs. atq; ad alia sacramēta deducat. est enī primū mt̄ sacramētū et ianua ad alia/: ¶ Non carnis depositio sordiū/¶ Dest corporalium feditatū. seu immundiaꝝ depositio. nō vos saluat. ℔ spiritalis mitior qz absoluacō/¶ Deo subditus/: ℞. ꝙ ista bone int̄rogacō in deū/¶ Dest int̄rogacio que fit a baptizando adulto. ¶ Int̄rogacō inquīt bone ꝙstē ni deū. i. inquisicō an habeat ꝙstenā bonā in deo. ita vt nō fictus accedat. ℔ catholice credēs et bonū ꝓpositū/¶ Hec int̄rogat̄ saluat/¶ Dest per eā sit baptizandi saluacō. ¶ Aliter em̄ nō ꝙsequit̄ quis baptismū effectū si adultus existat. tūc em̄ ab ip̄o fit int̄rogacō ꝑsonaliter̄ rñdet̄/¶ Si aūt sit infans. patrinus rñdet pro eo/: ¶ Per resurrectionē ihesu xp̄i ¶ Dest an habeat ꝙstenam bona in deo p resurrectionē ih̄u xp̄i/ i. per viuā et formatā fidē resurrectionis xp̄i recte accedēdo ī eū/ Qui non credit xp̄m resurrexisse a mortuis alia eius misteria fidelis credere nō potest. sicq; resurrectio xp̄i valde specialē habet difficultatem credendi/¶ Deo sc̄ipto est actuū ꝙº ¶ Virtute magna reddebāt apli testiōm resurrectionis ih̄u xp̄i dn̄i nr̄i/: ¶ Que est ad dexteram dei p̄tis ¶ Iuxta illud mara vltō/ ¶ Dñs ihesus postq; locutus est eis assūptus est in celū et sedet a dextris dei ¶ Quia aūt xp̄s ad dei p̄tis dexteram esse dupliciter̄/¶ Primo inquantū est deus sedet et regnat deo p̄tri eq̄lis. Secundo inquantū homo dicit̄ ad p̄tis dexteram residere/ i. ipsorū beatorū bonis ꝙsistere. qđ pre vnūsquisq; electus fruitur deitate sibi communicat̄ et oī felicitate ipletq; est quātū aptē pt̄ natura creatus/: ¶ Deglutacēs mortē/ qz in p̄mis sua bñducta passione sibi ipi plenā corpis immortalitatē p̄meruit/¶ Demde genus humanū a morte culpe redemit. ymo et a morte eterne dānacōis saluauit/¶ Plenā quoq;

aīe et corpis būitudīnē. que omnē
mortalitatē excludit. pmeruit no-
bis quā vītute et meito xpī tandē
sorzaēnt electi. putā in die iudicij
qñ mortale hoc induet īmortalita-
tem. et iuxē qd loquit paulo īplebi-
tur. pmo qui sq̄tus est. absorta ē
mors īvictoziā. hmōi sībnt: Vt vi-
te eē heredes effic̄erem: i. etnā
salutē hereditarie ḡsequī. Vnde
ozee. 13o ait saluator. De manu
mortis liberabo eos. de morte re-
dimā eos. Ero mors tua o mors.
ero morsus tuus īferne: Profecto
in celū. in die ascensionis. per qd no-
bis dedit fiduciā. prebuitq̄ exem-
plū beatifice ascensionis in celū ai
corpe gloīficato et aīa obtinende
in die iudicij qñ dicet. Venite be-
dicti patris mei. percipite regnū. Sub-
iectis sibi angelis potestatibo et vir-
tutibus. Quia sup omnes angelos
coros angelicos ordinē. dignita-
tem. hierarchiā et excellentiam
eleuatio est xpūs in ascensione
secdm naturā assūptā. Quoar-
ca sciendū. q eo tpe quo xpūs hūa-
nitas īincarnatione vbi eterni
vnita est verbo ypostatica vnio-
ne. videlicet ad psonale et īcreatū
esse vbi. assūpta in vnitate psone.
prelata est oīa creature. et toto
vnuso dignior. sibi in mor q̄ effec-
tu. tamē in quātū mortalitati et
passibilitati fuit subiecta. eā quo-
dāmodo angelis sāb inferioz. Ex
qz ad īmortalē vitam surrexit. et
sup omnes celos usq̄ ad extremā
prīs ascendit. idcirco in ascensione
dicit. angeli et ceteri chori celes-
tes. ei subiecti. Exponit. hic tres
chori angelici. seu tres ordines ange-
lorū. per quos ceteri dant intelligi.
Quo circa pensandū. q gloriosissi-
mus apls̄ agmīs vertex paula-
tim ascendendo. primo exponit an-
gelos. deīn potestates et terao lo-
co virtutes. Ex quo sumit argumē
tū. q virtutes primeat ad sedāz
hierarchiā angelicā. et sup̄ potes-
tates existant. prout dīng doctissig
a paulo apl̄o īformatq̄ edocat.
qm̄q̄z gregorig et bernardo ponāt
virtutes īmfima hierarchia. chorū
suprem̄ū.

Expositio qrti capli. Christo igitur passo in carne. Articulo octauus.

Cum in vmmiratione
cōuersationis passio-
nis qz xpī. tota nra
consistat perfectio. v-
bertī princeps apl̄o-
rū. ad dīnce passionis vmitatio-
nē nos admonet. pei. aduersitatū
et tribulationū tolerantiā virtu-
osam. dicēs nūc loquit. Christo
igitur nūc passo in carne. dest qa
xpūs in carne pprīa passig est. nō
in deitate sua que fuit impassibilis
prorsus. Decolū in carne sua
placebat saluator. z in aīa quoz.
habuitq̄ corpales et spīritales.
exteriores et interiores dolores.
Ita q in oībg exteriorib9 et īterio-
ribg suis sensibus affligebatur.
atq̄ in appetitu sensitiuo. tū con-
cupiscibili qūt in irascibili. nā et ti-
morē et tristitiā habuit. ceptq̄ ex-
pe tristari et pauere et tedere.
dixitq̄. Tristis est aīa mea usq̄

ad mortē ¶ Nec solū in p̄dictis orgn-
mas virib⁹ ſz in potenciis quoz su-
prioribus intellectiuis g̃ fuit per pace-
batur / hi deluz intellectu et volūtate.
¶ Cruciatus em̄ aīe eius. qñ tū ad supi-
ores has vires. fuerat tpe passio-
nis in grandi obtūsice sensuōm.
ita q̄ nō patiebat̄ in potenciis illis
ad ma eatū obiectū relatis ī
qñtū potencie ille erāt fundate
in essentia aīe. et respectū habebāt
ad obiectū creatū afflictiuū. sicut
erant ī grandi afflictione. prout
thōs in p̄ma p̄te sū me sue. hec ple-
nius docet / ¶ imo vt bona ventua
et alia bene deducāt / ¶ in xp̄o tpe p
passionis. doloz cōpassionis excres-
sit passionis dolorē. sicq̃ tota xp̄i
humanitas vehemētissime patie-
batur et tota natura humana ī p̄o
fuit in doloze sū mo ac maxīo. q̄
tenerrīe erat complexionis. et sume
preptiua doloris. et erāt maxīe
recens. viuax. nobilis. ac robusta.
nec fuit tūc mea a superioribus vir-
ibus ī mferiores redūdancia cōso-
latoria doloris releuatiua / ¶ Nec-
to ergo debemus cōpati xp̄o. tantū
et tm̄ tū. p̄ter nos passo. et cuius pas-
sionis nos cōformare / p̄ quē dicit.
Et vos eadē cogitacōe armamini.
¶ Est meditacio nre dūce passionis
armate vos. contra impugnacōes
deliciarū seu cōcupiscentiarū et vi-
ciorū. et clipeo pacis vos munite
passionēq̃ xp̄i sequi p̄ponite. car-
nē vitiis et concupiscentiis
crucifigendo / ¶ Quia qui passus
est in carne. desinit a p̄ctis / ¶ Si de-
sinere attendit p̄ro cessare ab ac-
tu p̄terito seu ī cepto. certū est q̄d
de xp̄o non posse exponi. eo q̄ nūq̃
peccauit / ¶ Si vero desinere accipi-
atur pro abstinere p̄t de xp̄o intelli-
gi / ¶ Nā ipse xp̄s in carne p̄ nos
passus. absti nuit semp a culpis.
¶ Coīter vero exponit̄ istud de ymita-
toribus dūce passionis vt sit sensus.
¶ Quia qui passus est in carne / ¶ dest
tribulacōes corpales patient̄ sustī-
nuit. et carnē suā afflixit vo p ab-
stinētias. ieiunia. disciplinas. vigi-
lias. eā in aīe sue vtilitatē redegit qui
illud ¶ Castigo corpus meū. et in se-
uitutē redigo / : desinit a p̄ctis .i. a
preteritis vitiis penituit et se emē-
dauit / nec carnalibus mō manētes
se fedat / ¶ Vñ sponsa in cantic⁹ tam
mquit pedes meos. quō mō laboabo
illos / : ¶ Vt tā non homo desiderijs
.i. de cetero nō carnalibus et humanis
inordinatis affectibus ꝛ volūtati
dei .i. obseruatōi dīoz̄ mandato-
rū ad gloriā creatoris / : ¶ Qd̄ relu-
quū est in carne viuat tpe / tpis
.i. residuū tpis vite p̄ntis in hac
carne mortali viuat et obediat.
¶ Hoc est vo sīpi. de cetero p̄ oēm tpis
vite vre spatiis obediatis deo /
¶ Tempus quippe dicit agere vel pa-
ti. qd̄ existentes in tpe agūt aut
patiūt sicut in euāgelio aut sal-
tor / ¶ Crastinus dies sibīpi erit sol-
lanis / ¶ Et p̄mo machabeorū hēt.
Videns ionathas qd̄ tps eū ui-
uat / : ¶ Sufficiat em̄ preteritū tempus
ad volūtatē gentiū q̄ sum̄ adam
¶ Dest satis et plus q̄m satis est q̄
elapsis tpibus vixistis carnalit.
et irracionabiliū hoīm volūtati-
bus acquieuistis / ¶ Cetero de reliq̄
non solū a consuetis p̄ctis cessetis.

ſz preteritoꝝ quoqz temporū neglı
genaas reaperet. et vitia deplo
rate. ſpqz fructuoſe mutatis. Qui
ambulauerūt. ad mſernū: In luxu
riis. in deſideriis. irreſrenatis:
Ymolencijs. i. aſſiduis ſuperflus
vini potationibꝫ. que nō ſolū aiēſz
corpori. maxīe nocent. Quibus
dicat. ꝓphe vo. Ve qui ꝙſurgitis
mane ad ebrietatē ſectandū. et
potandū uſqz ad veſperam. Comeſ
ſationibus potationibꝫ. quītū ad alio
rū potiorē ſuptionē mmoderā
tā: Et illicitis ydolorū cultibus.
i. ydolatriis. maxīe vinoſ. Hinā
qz et ſilia ſcelera am gentibꝫ reg
nauerūt. ꝓut ſapīe. xiᵉ. diffuſe
ꝙſcriptū eſt. quo nil ceteꝝ fertur
Omma cōmixta ſūt. ſanguis. homi
cidiū. furtū. et fictio. corruptio m
fidelitas. turbatio. ꝓuriū. tumultꝫ.
bonoꝝ dm īmemoratio. animarū
īquinatio. iordinatio. medne.
et ꝓuidentie: In quibꝫ nūc ad
mirant. non cōcurrentibꝫ vobis i
eandē luxurie confuſionē: Ideſt du
vitia iſta exerent. mirant. q vos
qui olim fuiſtis ſoci eorū in talibꝫ.
nūc abſtrahitis vos ab eis: Blaſ
phemātes. xpm et fidem. quā ac
cepiſtis: Non enī cognouiſtis viā
iuſtitie. ideo iuſtos reputāt fatuꝫ
os. de talibus ſcriptū eſt ſapientie
xo: Dixerūt ipi cogitantes nō
recte. Ve nobis fruamū bonis que ſt.
et utamur creatura tanqz iuuē
tute celeriter. Domo preciosa et un
guentis īpleamur nos. nullū pratū
ſit qd nō tranſeat luxuria mea.
Denqz multi ſūt xpianam imita
nales et extremi. ut mireſ. ſi qs
ad vitā claustralē et penitentialem
confugiat. et ꝓpter vitet ꝙſortia ad
miratio quippe ꝙſurgit ex hoc. ꝙ
ſolutus effectus conſpiciat. cauſa
ignorat. Hij aūt obtenebrati et
prauo nō ſciunt nec penſant quid
moueat iuſtos. et qliter. mſpiritu
a deo. ꝓpter qd ꝓmia eternitatis ꝛeꝛ. Letatur
Ammalus homo. nō capit ea que
ſūt ſpūs dei. ſtultitia em̄ eſt illi. et
non pōt intelligere: Cum reddet
i. reddē exigent: ratione ei qui pa
ratus eſt iudicare vivos et mor
tuos. vt pote xpo. de quo ſcriptū eſt
actuū p̄mo. Ipe eſt ꝙſtitutus ē a deo
iudex vivoꝝ et mortuoꝝ. Cui quī
dem pr̄ omne iudiciū dedit filio.
Salomō quoqz ecclesiastes ultio
protestat. Cuncta que fiūt adduc
et deꝰ īducit pro oī errato. ſiue
bonū ſiue malū: Exterminatiō et
mortuus euangelizatū eſt. Ideſt.
exſtentibꝫ in pēnis et ꝓphīs pre
dicatū eſt lex xpī ab eis q diſcipulis
De talit mortuis ayt ni etbāge
lio xpi. Dimitte mortuos ſepe
lire mortuos ſuos. Et paulꝰ. Ni
dua ānt quem delicijs viuit. viuēs
mortua eſt. Et rurſꝰ. Surge qui
dormis et exurge a mortuis. Vt
iudicent. quidē ſcdm hoīes in car
ne. Ideſt. Ipſi mortui ſeu iniqui nō
ad xpm̄ queruli. et īpatoꝝ ꝙſortia
deuitātes. dum dicitur. et probet.
ab ipo. et carnalibꝫ et exercitatis hoī
bus ſcdm hominū huiuſ ſeculi ſen
ſum iudicantibꝫ. quoꝝ iudicia
ſūt peruerſa. Iſta tñ diuinatio cō
uerſoꝝ ab ipis eſt pret. intentionē predicationis. et ex eoꝝ pre
dicatione occaſionalit ſequitur

sicaz qđ ayt: vt teneat cū eo nō tm̄ tute
non cū salute sicut m ꝑb⁹. Tibi soli p
peccauī. ꝯ vt iustificeris in sermonibus tuis rq̄. Puuat autē sēm deū
¶ dest m obseruācia preceptorū: ¶ inspi
rm̄ recta mētis intentione et ꝑfec
ritatis affectiōe. ad qđ predicando di
recte ordinabat. ¶ vñ ad galath. v°
scribitur: Spū ambulate et desideria
carnis nō ꝑficietis. Et merito sic vi
uendū est: q̄m cū finis appropīquabit. i. dies iudicij ineffabiliter ap
propinquat. vel omnis homīs finis
i. mors ideo finē ꝑpinquat. cū tota
hec vita si qī cursus ad mortē: Et
tote itaz prudentes ¶ dest discreti.
circūspecti et ꝓuidi. qā horrendū
est incidere in manꝰ dei viuētis. atz
in medio laqueorū et invisibiliū hostiū. omī feruore caritate diui
dia repletorū ambulat⁹. qui tm̄
fortitudine qm̄ experientia et astu
cia. nos valde excedūt nec aliud
machinātur. nisi vt eterna felici
tate quā ꝑdiderūt nos spolient.
¶ fernalibusq̄ nos secū involuāt
supplicijs ¶ dicit. oportet nos su
gitere esse maxie cū circūspectos. ti
moratos. custoditos. sollicitos. ꝓ
ut deuto ¶ ꝙ⁹ scīs moyses exhor
tatur: Custodi temetipm et animaz
tuā sollicite ne obliuiscaris verboz
dm̄. et ꝙ quidant de corde tuo cūctis
diebus vite tue. Et quia nō sufficit diligēcia mea. sine cōtinua di
uine subuētionis assistentia. rē
subtrahitur: Est vigilate in oratio
nibus ¶ quod dupliciter pt intelligi
et debet ipleri: ¶ Primo vt oran
do vigilemus. i. cū cordis vigili
attentione oremus. nō ex corde hūc
mde vagante tuo ꝙ cū deo est deus.
¶ Secūdo recollecto aduertēte et asto
dito cū omni reuerentia. humilitate et
sancto timore ¶ dicit qđ in ecclesiasticis scīs tibi est ¶ Ante oratiōnē prepara
ram aiam tuā. et noli esse qī homo
tentans deū. ¶ Secūdo. vt protrahamus vigilias in orando. non solū
in die ¶ noctibus quoq; tribus orationibus insistendo. iuxta illud in ꝑb⁹.
¶ Media nocte surgebā ad confitendū tibi ¶ et rursus ¶ In die tribulationis
mee exquisiui deū manibus meis
nocte coram eo. ¶ Hui⁹ equidē rei xp̄s.
aug⁹ oīb⁹ actio est mea instructio. nobis dedit exemplū. De quo scīptū
est luce vi⁰ Erat in montē solus o
rans. et erat pnoctans in oratione dei.
¶ Hāc doctrinā etiā xp̄us expressit
marci. ix°. loquēs. Vigilate. nescītis enī quando dñus veniat. sero.
an media nocte. an gallicantu.
an mane. ne cū venerit repente.
inueniat vos dormentes. videte.
vigilate. et orate. Ex qm̄ absq;
caritate nichil est meritorū sub
ditur: ¶ Ante oīa autē. i. potissime
et i pmis ante exercitia cūcta:
mutuā in vobismetipsis caritatē
continuā habentes ¶ dest caritatē
fraternā indesinentem. et quā tū
possibile est etiā actualē. vt tam
interiores qz exteriores caritatis
actus assidue procedamus. cū sig
nū caritatis sit exercitio actus ¶ vñ
et dñs ayt ¶ Hoc est preceptū meū vt diligatis invicem sicut dilexi
vos ¶ ¶ Ex qđ primū maximūq;
preceptū sit vt deus toto corde a
metur. qđ est qđ pncipes apl̄orū
hortat. vt ante oīa mutuo dili

gamq; ¶ Et ī deū dī; q; eadē est aīa
tas habitualis. qua deū pximūq;
diligimq. eo q; deo sit racio pximos
diligendi. ¶ Sicq; dilectio dei et pxi
mi se mutuo ꝓplectūt. ¶ Quarto eo
q; ad mutuā aīatē ante oīa mo
nemur datur itelligi. vt sup oīa
et ante oīa deū amemq. sicq; ad
fraterna aīatē ante oīa nos hor
tatur scīptura. mq; tū dilectio ista
fraīua aīatē dei mcludit ac pre
supponit. ¶ Quia aīas operit
multitudinē pctorū. ¶ Dest vnusq;
pctis ingnis scē dilectiois qsumt
et delet. non solū quītū ad culpā
¶ eaā quītū ad penā in toto aut i
parte. sed in qd feruor amoris m
tenaor fuerit sue remissior. ¶ Vt
qd xp̄us dixit de bīssīa maria
magdalena. ¶ Remissa sūt ei pcta
multa. qr dilexit multū. ¶ In pūbis
quoq; salomon ait. ¶ Vniuersa delic
ta operit aīas. ¶ De hui⁹ aūt vbi
exposicione dicta sūt plura. super
illud iacobi vltio. ¶ Qui conuerti
fecerit pctorē ab errore vie sue sal
uabit aīaz eius a morte. et operit
multitudinē pctorē. ¶ Hospitta
les ivicē estote. sine murmuracōe.
¶ Dest patient et gaudiose. grat
et aīatiue vni hospitet alīi. et
bene tractet eūdem. ¶ Dxeserti aūt
religiosi. peregrini. et pauperes. sūt
hospitādi et talit repausandi. ¶ Vt
nāq; est vnū de oplibus miseicor
die. que ad xp̄ianos precipue pti
nēt. et ad que aīatis mutua. spe
cialiter obligat. vt salubz vnusq;
q; faciat altēi. put vult sibi fieri.
¶ Hui⁹ istud nō obseruātibus. xp̄us m
die iudicij est dicturus. ¶ Hospes fui.
et non collegistis me. put matthei.
cōtinet. testatur. ¶ Hinc ad hebreos. xiº
dicitur. ¶ Caritas fraternitatis maneat
in vobis. et hospitalitatē nolite
obliuisci. ¶ Et ysaias. ¶ Effunde panē tuū
vagos in domū tuā. ¶ Vnde
sanctus iob ipse se pandit. ¶ Foris ig
nquēs non mansit peregrinus
ostiū meū viatori patuit. ¶ Precipue
tū hospitalitatē debet quilibz ca
ritatē. et cetera quoq; bīficia sibi a
deo collata. pximis cōicare pro pos
se. ¶ deo sequit. ¶ Vnusq;sq; sicut ac
cepit gr̄az alter alteri⁹ illā ammi
trātes. ¶ Dest quilibz vtm dona sibi
desup prestita xp̄s proximis suis pie
et aīatiue diffundat. ipendat.
cōicet. vt per ea fructificet deo iple
atq; qd dns ait. ¶ Ego caam dū
venio. ¶ Et sic talenta sibi tradita
vtuose multiplicet. et ita se habeat
circa pximū quēadmodū deus se
habuit circa ipsū. ¶ Hoc totū est. vt
opa miseicordie tam spūalia qm
corpalia pximis ipendat vnus
quisq; pro posse. ¶ Cui ergo a deo
collata est maior sapīa aut maior
gr̄a exhortandi. aut maior vtu
tis pfectio. libent informet ac mo
neat alios. et eos conet querere.
¶ Tertio qd ait scīptura. ¶ Sapīa ab
scondita. et thesaurus occultus. que
vtilitas in vtroq; ¶ Unde colocen
ses xº dicit. ¶ Docentes et cōmone
tes vosmetipsos in ymnis et psalmis.
¶ Apocalipsis vltio scīptū est. ¶ Qui
audit dicat veni. ¶ Hec itaq; agite.
¶ Sicut boni dispensatores multi
formis gr̄e dei. ¶ Dest amorosi eo
gnatores et cōcatores multiplicati
carismatū aut donorū spūs sā

A quo vñ datur. ſmo ſapie alteri
ſmo ſcientie. alij gra ſanitatū. alij
diſcretio ſpirituū. q̄ ꝓput ad cormth̄.
xij°. legit. ¶ Et q̄ denuo loquit paulus. Vnuſq̄ſq; ꝓpriū donū habet a
deo. ¶ Ad hāc cōtinuacōē hortat nos
ſalomon dicens. Deriuentur fontes
tui foras. ¶ Et ꝑ xp̄m luceat iq̄t lux
vra coram hoīb⁹. ¶ Eſt itaq; dei gra
multiformis. i. varia. ac diuiſa mlt̄i
pliciterq; diſtincta. ¶ Et pt per gr̄az
dei hoc loco intelligi oīe donū gra
tis a deo ꝓpenſū. per q̄d vn⁹ pt alteri
aliquomō prodeſſe. ¶ Specialit̄ tñ
pt hic paſſus exponi de donis gr̄e
gratis date. que ad aliorū dantur
vtilitatē. ¶ Specialit quoq; āmiſſi
bilia ſeu cōtinua iſta. ad platos predi
catores. doctores q; ptinet. vt cū ꝑfec
dicere valeant deo. Juſtificā tuā nō
abſcondi in corde. veritatē tuā et meo
ſalutare tuū dixi. ¶ Et illud ſapie
ſeptiō. ¶ Non abſcondi a corde vobis
ſacramenta dei. neq; cū inuidia tabeſ
cente uter habebo. ſ. dona dei cōtra
vobis. ¶ Si quis loquit. q̄ ſmones
dei. i. nō niſi de deo loquat. ita vt
ad mīm verba ſua ad dei referat
gloriā et honorē ſintq; vtilia. aux
illud ad ephes. iiij°. Oīs ſmo malus
ex ore vro non procedat. ſed qui vti
lis eſt ad edificacōnē. vt det gr̄az
audientib⁹. ¶ Hec. Quaſi ſmones
dei. i. non aliud quis loquat aut
doceat. q̄m conſonū eſt ſcripturis.
vel ꝙtinet in eis. ¶ Et q̄d thimoth̄.
ſcripſit ap̄lus paulus. ꝙ habuas vocū
nouitates deuita. vel q̄ ſmones
dei. i. deo aſſcribat. quicq̄d bonū
aut ſalubriter dicit. ¶ Non em
ſufficientes ſumus cogitare aliq̄d ex
nobis q̄ ex nobis. ſ. ſufficientia nra
ex deo eſt. ¶ Hinc ſcriptū eſt ſapie ſ°.
In manu dei ſumus et nos et ſmo
nes nri. ¶ Si quis miſtrat. i. bonū
quodcūq; alteri exhibet ſeu ꝓpen
dit. tanq̄m ex vtute quā admiſ
trat deus. ¶ Et ideſt non ꝓpria vtu
te. ſ. vtute ſibi a deo collata. ad ſe
facē arbitretur. et oīe bonū quod
habet. aut aliꝫ ꝑtatur. deo tan
q̄m ſup digniſſimo fonti. libera
liſſimoq; datori. grata ac humili
mente attribuat. cū ſolitis. i. di
cat ſaluator. ¶ Sine me nichil
poteſtis facere. ¶ Et paul⁹. Quid
habes q̄d non acceperiſti. ¶ Vt ī oīb⁹
honorificet. i. debito mō a vobis
ac aliꝫ honoret. ſ. deo trinitas.
per ihesū xp̄m. dei et hominū
mediatorē hoīem verū. dñm
nr̄m. ¶ Cui⁹ vtute et meito. gra
rū cumulata. nobis deſup īfun
dūtur. ¶ Hoc eſt q̄d ait ſaluator
Videāt opa vra bona. et glorifi
cent p̄rem vrm qui in celis eſt
Vas quoq; electionis cor. thimꝫ
ſcribēs. Oīa in q̄t in gloriā dei
facite. ¶ Et ad colocenſ. iij°. Omne
quodcūq; facitis in verbo aut in
ope. oīa in noīe dñi agite. gr̄as
agentes deo. ¶ Cui⁹ eſt gloria et ī
perū in ſcla ſcl̄oz. amen. ¶ Vnde q̄.
ait ap̄lus paul⁹. Regi ſcl̄oz. i. im
mortali. invisibili. ſoli deo honor
et gloria. ¶ Ipſe em eſt rex oīum.
in cuius dicione cuncta ſunt poſita.
¶ Eſt aūt deo gloria. i. infinita leti
cia. clara quoq; cū laude notitia
et imensa maieſtas. ¶ Hactenꝰ
denuo redit archiep̄us ad exhor
tandū fideles. vt habeāt miſtra

bilem paciam in aduersis: Carissimi nolite peregrinari. i. a fide fieri alieni. aut a deo alienati et exteros vos putate: Ignitione. i. psecutionum impetu vehementi seu furoso: que ad temptacionem vobis fit. i. vobis ma eduliis ac puersis deo promittente ignitur ad vram probacionem et coronacionem. quasi ipm alia mtemptacione vos psequant. ꝙ deo disponente. ona compant electis in bonum. De hoc dicta sut multa supillud ia cobi primo. Beatus vir qui suffert temptacionem. qm cum probatus fuerit accipiet. Itaq; ex hac re nolite peregrinari. vel vt alia lra qua vtitur beda habet. Nolite mirari: si nouum aliqd vobis contingat. sed eni nouum non est. ꝙ vt dicat iudith octauo. omes qui deo placuerunt per multas tribulacones transierunt fideles. Et sapie. i. ferit. Tanquam aurum in fornace probauit eos dns. pbauit quoq; Multe sunt tribulaciones iustorum. Hoc est qd puer dicit. Ps. scribit. Sicut ignis probat argentum. et aurum camino. ita corda probat dns. Hinc ait ven. beda. In ecclesia a protho martire abel. usq; ad vltimum qui in fine mundi nascet electum. nullum psentia deest. imo vt electiones vas. protestatur. Per multas tribulaciones oportet nos intrare in regnum dei. Sed cum sedra ad zorobabel. v°. dicit. dum sumus in corpe peregrinamur a dno. quid est qd pcepit nunc apt apl'orum. Nolite peregrinari in feruore. i. cum feruor iste. non si in corpe isto mortali euenat. Ad hoc respondet. ex verbis alberti. Ex aliquibus dicat peregrinari quatuor modis. Primo ꝙ distancia a loco. et sic in hoc seculo dicimur peregrinari. qm multum distamus a celo empireo. qd est locus et pria electorum. Hinc ayt propheta. Heu mihi. qa incolatus meus prolongatus est. Secundo ꝙ corpus humanum corruptibilitate ac statum mortale et corpulentum. sicut loquit paulus. Dum sumus in corpe peregrinamur a dno. Vere in ti intelligit. peregrinacio ista. ꝙ spiritale distancia cognicionis humane ipfecte. a pfecta notitia dei qua habet beati. Et qd pallegatus verbis protinus addit apl's per fidem enim ambulamus non per speciem. Tercio ꝙ ter. tpis elongnancia. ꝙ ter. qd genesis. Exit abraham patriarcha. Dies peregrinacionis mee sunt centum triginta anni sunt. Quarto ꝙ carencia gracie ac pmanencie dei. et sic nullus fidelis debet se reputare peregrinari a deo. ꝙ tribulaciones quas patitur. qui ob hoc sit a deo relictus. et qui deus pmanencia humanorum actuum non habeat. qui iustos ab ipis tribulari pmittit. imo hoc ipm est patrum signum sue pmanencie ac pdestinacionis cum electos cum zacharie. xiii°. ꝙ testet. Ducam eos per ignem. et vram eos sicut vritur argentum. et probabo eos sicut probatur aurum. Quinta hinc loca sic exponunt. Nolite peregrinari. i. ad alia loca vos transferre: In feruore. i. ex timore psecutionum. ita quasi inter dum liceat fugere ppo

ab

dicente/ Cū pſecuti vos fuerīt in v
nā ciuitatē fugite ī aliam. tū pfec
tius est manē. nisi sit pſecutio cer
te pſone. aug fuga vtilior est ec
clesiē. qm̄ ei⁹ festinatū martiriū.
et ꝑ ꝓ̄ maḡ bonū ecclesie non ex
mortis tm̄ore ī cat fugā. sicut pau
lus ex damasco clam fugit/ be
quitur/: Ex cōcantes xp̄i passio
nib⁹ gaudete/ ꝺ est ꝑmutacione.
mtiu tu et amore xp̄i ꝑ ꝓ̄ vos p
passi. patiendo aduersa gaudete
in dn̄o. ꝑ ꝓ̄ multiplicē fructū vob.
inde q̄ cumente/ ymo potissime.
q̄ hoc cōplacet deo in vobis. et
quia hoc dignū et tuitū est vt suo
capiti membra assilēt. ꝑ ꝓ̄ q̄ ꝺ
apt mathi v⁰. Gaudete ī illa ho
ra exultate. qm̄ merces vr̄a
copiosa est in celo/ Et iacob⁹/ Ex
maḡ gaudiū existimate cū in di
uersas tēptacones inciditis:
Vt ī reuelacōe gl̄oie ei⁹. ꝛ apta
visione excellēcie xp̄i/: gaude
atis exultantes/: ꝛ tū velemēt
gaudentes mteius. vt redūdet
gaudiū illud inter nū in corp⁹
ꝓ̄ resurrectionē futurā/ Vter
q̄ ait ꝑ⁹/ Sagabor cū apparu
erit gl̄oria tua/ ¶ Inter ea xp̄i
passionib⁹ q̄s ꝓ̄ nobis sustinu
it. debem⁹ variis modis cōtare/
¶ Primo eas in nr̄o corpe per
ymitacionē. assidue deferendo.
corpus ꝓ̄ ꝓ̄ in opib⁹ pemtē
cie affligendo. seq; aliis tribula
cionib⁹ ꝑ ꝓ̄ deū viriliter exponē
do/ Unde ꝛ ad corinth⁹. ꝛ. fassus
est paul⁹/ In oibus tribulacionē
patim̄. sz nō angustiam̄. semper
mortificacionē ihesu ī corpe nro
ar̄ circūferētes. Vt et vita ihesu mani
festet⁹ in carne mra mortali/ Et ad
ephes⁹ primo. In oi apt fiducia mag
nificabit xp̄us in corpe meo. sive
per vitā. sive per mortē/ ¶ Secdo
de eis gaudendo q̄ ꝑ ꝓ̄ sūmos et mul
tiplices fructus earū. q̄a per eas pla
catus est deus. et liberatū est gen⁹
humanū a morte eterna purgatū
quoq; a morte pcatū. et particeps
factus est homo gr̄e in p̄nti. et gl̄oie
in futuro. spiritusq; malign⁹ sunt
victi/ Ideo ad galath⁹ vi⁰ locutus
est paul⁹. Michi absit gloriari.
nisi in cruce dn̄i mei ihesu xp̄i ¶
Tercio. de ymitacione cruciatoꝝ
in earū letando. sicut apli ibant
gaudētes a gspectu gsilij. qm̄ dig
ni habiti sūt pro nōie ihesu cōtu
melia pati. vt scribit ꝛ actuū v⁰. ¶
Quarto. de merito passionis xp̄i
et ymitacione eiusdē. b̄titudinē
expectando. qua ad modū ꝛ co
rinth⁹ primo m̄dicit. Gaudete qm̄
sicut socij passionū estis. sic eritis
et cōsolacionis/ Secūda quoq;
ad thymothe⁹ ꝛ⁰/ Si mortui su
mus et cōuiuem⁹. si sustinem⁹
et cōregnabim⁹. ¶ Quinto dn̄i
cam passionē cotidie cū pia et ultima
compassione remīstendo. sc̄dm illud
ad hebreos xiij⁰/ Recogitate eū q̄
talem sustinuit a pctoribus aduer
sus semetipm contradictionē/ Ire
morū quoq; ꝛ. Memoria meor
ero. et tabescet in me aīa mea/
¶ Sexto. pro xp̄o martiriū sus
tinendo. qui tm̄ modus ꝓ̄hibe
di p̄t sub primo/ Cū ergo non sit
seruus maior dn̄o suo. non ve
nuam⁹ exemplo xp̄i. et ei⁹ tui

tu ac amore tribulacionib9 exercerí
adiísa pati. castigarí. et corripí. ímo
gaudeam9 in talib9 sicut in cēbus
diuicijs. vt cū paulo dicere valeam9
Ego stigmata dñi ihesu in corpe meo
porto. Et ite Christo crucifixus sū
cruci: Hz et si exprobram. i. p verba
cōtumelioſa et iniurioſa vituperam
in a pſidis et iniquis hoibus: in
noīe xpi. i. idcirco qz in xpm credit.
aut sedm eg doctrinā preceptaqz viuitis: Beati eritis nūc in spe et me-
rito. deinde in re et pmo. diuino modo
eq̄nimit ex caritate sustinebatis. et
vsqz in finē in bonis pseueretis. h.
est qd' luce vi. xpūs affirmat. Beati eritis cū vos oderint hoies. et cū
separauerit vos. et exprobrauerint.
et ecerint nomē vrm tanqm ma-
lū. ppter filiū hoīs. gaudete illa ho-
ra. ecce enī merces vra. multa est in
celo. Hinc loquitur augustinus. Go-
dij cōtumelie erūt et socij gloie. dein
nūc subditur: Et in qd' est honoris
gloie et virtutis dei. i. dest honor
quē deus retribuit iustis pro eoz
actibus virtuosis. Jram honor de-
betur virtuti. et gloria seu btitudo.
que coīi meritis coresspondet meri-
tū ex caritate procedūt. et virtus seu
cōstantia aut fortitudo. qua deus
suos in aduersis confortat: Et qui
est spūs eius. i. dest spūs sanctus. qui
est spūs xpi. sicut et patris. qui ex
patre et filio tanqm ex vno fonte. at-
qz eodē principio est procedēs. quē-
admodū filius tolitus 16°. ayt de spū
suo. Ille me clarificabit. quia de meo
accipiet. Paulus quoqz fatetur.
Si quis spiritū xpi non habet. hic
non est eius: Super quos requiescat
pax vra. i. patitur qz in xpm
credit. et ei obedit: non erubes-
cat vrm ordinis vrī est vnūqdqz istorū.
Jram honor et gloria que est in pa-
tria pstabūt electis fidelib9. sicut mo-
do in eccliis p inchoationē et spem ac
meritū. et radicaliter atqz causali-
ter. Est ite in eis formaliter. virtus a
deo infusa. et dei cōfortatio gratiosa.
Hz et spūs sanctus in oī virtuoso huī-
li. et quieto quiescē pbibet. prout
psalmus vltimo loquit deus. Super quē
requiescet spūs meus. nisi super
quietū et humilem. Jnotest et ita
intelligi. Qd' est honoris gloie
et virtutis. i. qd' deus reputat hono-
rabile gloriosū et virtuosū seu
triumphale. videlicet victa patria in
aduersis requiescat in vobis. Re-
quiescat etiā spūs sanctus super electos
et iustos. tanqm pius sessor et duc-
tor eorū dirigens eos quo vult
per illud Justū deduxit dñs per vias
rectas. Jdē qd' loquit paulus. Qui
cūqz spū dei aguntur. hij filij sunt
dei: Jnemo aut vrm paciat. vt
homicida. aut fur. aut maledicus.
vitiosa verba in alium proferens seu
maledicēs: aut alienorū appeti-
tor. i. res aliorū auferre desiderans. Hoc est. Nolite hec aut con-
silia vitia retinere. nec per eam tē-
porale afflictionē et mortē mereri.
psertim. qa in primitiua ecclesia li-
ceret valde derogatiuū iustorū
fidelium. et causa derisionis fidei xpi-
ane a pfidis blasphemacionis xpi
Si tū qd' absit quis vitia istorum
incurrerit. debitā debet debitā pniam
nē pro eis patienter sufferre. vt isti
turo misericordia sequat. Si aut
vt xpiane. i. patitur qz in xpm
credit et ei obedit: nō erubes-

cat/ aũ non sit mhonestũ seu erubes-
abile. ſ iustũ et honore dignissimũ
taliꝫ pati/: Deo subdit: Glorificet
aũt deũ m isto noĩe/ i. deũ collau-
det et ꝛ gratiaꝫ et qui gsessit hanc
grãm. vt saluꝫ pro iustia a patia-
tur/ et xpõ sit gformet. ſ rami xpi
credẽ et bona agere. ac pro iusti-
cia pati dona sũt dei. put ad phi
lippenses p̃mo asseit. Nobis dõtũ
est/ pro xpõ non solũ vt credatis
in eũ. ſ etiã vt pro illo patiamini/:
Quãm tpus est vt incipiat iudiciũ
a domo dei/ Dest in sẽlo isto electi et
iusti. que sũt vera et viua membra
domꝰ dei. puta ecclesie multitudi-
bꝰ aliis modis exurentꝫ aduersis. se-
cundũ ordinationẽ oblatã iudicij
dei/ qui interdũ p angelos suos cas-
tigat electos. interdũ p mittit eos
a pijs hoibꝰ atq; de noxijs flagel-
lari siue occidi/ In p̃mis tua quoq;
ecclesia tpe fuit psecutionis grauissie
xpianoꝝ qui ab ipijs mortui aduo-
cabantꝫ crudeliter. et truncabantꝫ/
Inter. qd iobis. 16. ait saluator. Ve
nit hora. vt omnis qui interficiat
vos. arbitretꝫ obsequiũ se p̃stare
deo/ Et alibi/ Ego quos mq; qs amo. ar-
guo et castigo/ Ezechielis etã nouo
loquitur. dñs. A sanctuario meo
incipite peccare/: Si aũt p̃mũ a vob.
i. iusti fideles electi mꝰ nos. ita cru-
delie paciũtꝫ aduersa et diudicatꝫ ab i-
pijs/: quis finis eorũ qui nõ credũt
ew angelio/ i. qlis et qũta erit ire
dulorũ et reprobor̃ dãpnatio. sup
quos nõ est virga dei m p̃nti. ſ eoꝝ
vita est ipumita nequa. et letantꝫ
eũ maledixerit qui dicat/ Valde du-
ra erit illorũ primitio m futuro. et
quito nũc diuitias toleratꝫ tanto tũc
grauiꝰ dãpnabũtꝫ. Unde iobis ꝛ le-
gitur/: Deus non credidit rationi
cinatus est. qa nõ credit m noĩe vni
geniti filij dei/ Johannes. 2ª ad thessa-
lonicen. p̃mo habetur/ Gloriamur
in patia vra m oĩbꝰ psecutionibꝰ
quas sustinetis m exemplũ iusti iu-
dicij dei. sitis iusti est apud deũ re-
tribuere tribulationẽ his qui vos
tribulãt m reuelatione dñi ihu
xpi de celo cũ angelis m flamma
ignis dantis vindictã his qui
nõ obediũt ewangelio. qui penas
dabũt in interitu eternas a facie
dñi. et a gloria virtutis eius. cũ ve-
nerit glorificari in sanctis suis/ De
quꝫ exhis sumitꝫ euidẽs argu-
mentũ veritatis fidei xpiane/
Videmꝰ enim homines pessimos. sa-
nitate prosperitate vsqꝫ ad senec-
tutẽ potiri/ Homines vero timoratos
iustos et deuotissimos oĩ tpe tri-
bulationibꝰ et aduersitatibꝰ exce-
ri. si ergo nõ est vita post vitam
p̃sentem alia. in qua fiat retributio
iusta. vbi est iustitia dei aut quis
denarius eius. Hanc rationẽ tangit
salomon eccliastes 8º. quo ayt/ Pec-
catores ex eo q̃ centies peccat. et p
patientiam sustentatur/ ego cognoui
q̃ erit bonum timentibꝰ deũ qui q̃
verentur faciẽ eius/ De qua re subtilis-
sime fatur/ disputatꝫ pbꝫ dicen-
do/ Oriuntur quidã sancti dei. et sicut
sententia in excelso/ Cadit ipi pctores
et habundantes in seculo/ Deinde
subdit in psona viri iusti fideles.
Et dixi ergo sine iustificauit cor
meum. et laui inter innocentes ma-
nus meas/ Tanqm̃ dicat/ Si in-

iqui sic prosperabit? nec iudicabi-
tur a deo. ergo manifeste innocens
qz vixit. Quod qm absurdum sit
dicere inuit dicens sic. Si dice-
bam narrabo sic. ecce nationem filio-
rum tuorum reprobrauz zc. Et alia mlta
prosunda addidit de isto ibidem.
Et si iustus vix saluabit? .i. difficul-
ter. ad salutem ptm get finaliter. ar
arta sit via salutis. atqz per mul-
tas tribulationes oportet nos sal-
uari. difficile quoqz sit perseuerare
vsqz in finem. hostiumqz euade laqos.
et vincere temptationes que et in
extremis arcius seuiunt. Impij
.i. fidelis. et pctor .i. malus xpia-
nus. vbi parebunt. .i. quo a vultu
dei et a rigore sui iudicij se absco-
dere poterunt. Parebunt vtiqz in
iudicio a similibus. sz in malum pro-
prium. et mallent no apparere. et stati
in lacu precentur tartarum. vbi
manebunt eternum absconditi.
Porro vt asserit beda hanc
sententiam princeps apostolorum ex pru-
bijs salomonis sdm antiquam tris-
lationem accepit. pro quo sanctus hie-
ronimus tristulit. Si iustus in ter-
ra recepit. quanto magis impius et pec-
cator. Hoc est si iustus in pnti vi-
ta afflictiones quanto magis iniqui quib'
non castigantur nec emendantur
post vitam hanc dampnabit. Verum
tamen certum est iustos vsqz in finem
perseuerantes saluari. Unde quod ait
Si iustus vix saluabit. accipi pt
p modum proverbiale locutionis qua
aliqd dicit per excessum. ad designan-
dum magnitudinem rei insolite.
Utqz per verba ista insinuat. qm
difficile sit hoiem mortalem salua-
ri. non ex parte omnipotentis dei. manus
manu sit omnium corda. et quo ei
qz voluerit vertit ea absqz oi difficul-
tate ex parte sua. ai m similiter
tuti oia sint eque facilia. sz ex hua
fragilitate et multitudine ac mag-
nitudine impugnationum atqz tempta-
tionum oritur difficultas. Et qz hus
deus hoibus saluationem psupponat
liberum arbitrium. qd non cogitur
non tm ex parte dei est difficultas
vt aliqui sompniat. qm deus omnipo
supfacile qm vult infundit gram
quam. que omnes cordis duritiam.
obicemqz repellit ac tollit. vt scribit
loquit augustinus. et thos in suma
contra gentiles allegat. Cum igit
iustus vix saluet. ob rigorem diui-
ni iudicij. in quo que hoi iusta vi-
dentur. sepe iniusta reperiuntur. co-
gruue subdit. Impiqz et pctor qui pec-
cantur sdm voluntatem dei. xpus iusti-
cia pacis adusa pie eqnimiter
et constanter. sdm qd ppl placet deo.
Vel ea correptiones et correctio-
nes prosunt pctis no libenter sus-
cipiunt. Fidelis creatori commendat
animas suas .i. seipos deo humiliter fidu-
cialiterqz committit. non psumen-
do de ppriis viribus aut meritis
sed deo omne bonum attribuentes cu-
ius dona sunt meritum mra. Idcirco
subiungit. benefacientes .i. in vir-
tutibus suis operibus que accepit pie ac
ceptari a deo. in quo totam suam fi-
ducia in eius subuentionem. conser-
uationem. protectionem. iugiter inhe-
rentes. De quo ad corinthios legit.
Fidelis deus qui non patietur vos
temptari supra id qd potestis. sz faciet
cum temptatione prouentum. Oratur

aute deus fidelis. a fidelitate que ē
pars ustiae. qz fidelis9 suis ſuat
fidelitatē ꝑ put in ſcripturis testatur
Deter qd ap ꝑ ꝓpria. Fidelis dns in
oibus verbis suis/ De quo deut°/
Ap°s scribit. Deus fidelis et fortis
custodiēs pactū et mseicordia di-
ligentib9 se/ Non aut vocat fide-
les a fide que est theo. virtus que
ei nō cōuenit/ ✓✓✓

Explanatio capli quinti Seniores ergo Articul9 nonus.

Introductis doctrinis ac missionib9 ad
quos dā ſpecialiter
utm ētib9 salutz ad
cōiugatos ac ſtos. nūc ſpecialiē
instruit prelatos ac subditos/ Se-
niores ergo qui in vobis sūt obse-
cro/ i. maiores. videlicz ꝓlatos et
aliorū instructores siue ꝑſbros. q
in ꝑtim tua ecclesia cōtenta cor-
porali etate fuerūt seniores/ Con-
senior/ q ossiao et senio consoz/
et testis xpi passionū/ i. testificator
supplicioꝝ que pro nobis sustinu-
it xp̄s. que ꝑtim xp̄i oculis vidi.
ideo circo de eis possū testari/ Hinc
iobis xvi°. apt xp̄s apls. vos testi-
monū phibebitis qz ab initio me-
cū estis/ Et ei9 que in futuro reue
landa est gloie cōtator/ i. amica-
tor seu pdicator felicitatis ac glo
rie sempiterne in futuro seculo electi
Palande ac laude. qua instrume
taliter. vobis cōtco. ad ei9 adoptio
nē vobis cooperando meis pdicatio
nibus. oratoib9. meritis et exem-
plis/ Uel dicit sanctissim9 petrus.
cōtator gloie xpi. qz in monte tha-
bor mēfuit tiſſfiguratiōm ipsius.
in qua vid9 xpi in star solis resple-
duit et q̄lis nūc est in celo empireo.
q̄lis eā apparebit in iudicio de-
mōstrauit. Addit quoqz xp̄m p9
resurrectionē. et ascendētem in
celū 9spexit/ Pascite qui in vo-
bis est gregem dei/ i. vniuſaſqz vel
tru plebem sibi 9missā diligent
spiritalib9 alimoniis nutriat/ ut
potesapia que est 9gnitio dini nois.
et scientia que est rerū notitia cā
tarū vel morali peritia/ Pascē-
est da quoqz plebs virtutū exemplis.
fama laudabili. oratione assidua.
predicatiōe 9tinua ecclesiasticis sa-
cramentis/ De talib9 pastoribus lo-
quit ihēmie 30°. dns/ Dabo vobis
pastores iuxta cor meū. et pascēt
vos scia et doctrina/ Paulus quoqz
actuū 20°. epīs loquit/ Attendite
vobis et vniuſo gregi. in quo vos
spūs scūs posuit epōs regere ecclam.
Intea dulce fuit in ore sapientissimi pe-
tri verbū hoc. pascite. qm xp̄us
dixerat ei. pasce agnos meos. Et
sicut xp̄us preceat petrū vniuſa-
li ecclesie et ꝓpō vniuſo. sic petrus
fuit sollicitus pro tota ecclē salute.
Miseriores hortandos ꝓlatos. et
vniuſquiqz diligne exequitur suū of-
ficiū/ Hortandētes/ i. salubriter ad-
monitēs subditis suis. et prudē
vos habētes ad illos. futura pru-
la ꝓuidendo pro posse/ nō coacte
sed spontanee/ i. cū tristitia et libere.
non ex necessitate aut sola indi-
gentia rei familiaris/ Coacte enī hoc
agit. qui alibunde nō habēs quo
sustentet. ꝑ tale cōmodū. dū

traxat. ꝑplō ꝓdicat. ac ſpiritalia
alimēta ꝓpendit. Hinc loquitur
paulus. Si volens hoc ago mercēdē
habeo. ſi aūt ītuitus. diſpenſatio
mihi creditа eſt. Inuidendū eſt
ergo ſpontanee: ſecundū deū. ī
recta intentione ad dei honorē.
ꝙt vtām ac ſubditorū ſalutē:
Neqz turpis lucri gr̄ā. nō mitu
tu ꝓpriū queſtū: Nō voluntarie. ꝙt
cōmodū ſpiritale: Neqz vt dñan
tes in clero. nō ex faſtu ſuperbie.
Nō ex humilitate. Nempe prelati.
qui ex conſideratione ſue dignita
tis ſeu preſidētie extolluntur. et po
patice iubent atqz ſuperbe mag
nant. ac ſubditos ſpernūt. hu ta
les ſūt vt dñantes in clero. qui
magiſt ꝓpriū. qm̄ dei honorē reſpi
ciūt. nec curāt de dei honoratio
ne. dm̄ modo ipſi a ſubditis honorē
tur. nō em̄ habēt ſm̄ deū zelū iuſ
titie. Nō ad ſeipſos viriose reflexi ſūt
Et iſtud ꝓhibuit xp̄us in cena no
uiſſima. quia vt luce xxii. hēt. Cū
facta eſſet inter diſcipulos cōtentio.
quis eorū videret eſſe maior. Ait
dit ſaluator. Reges gentiū dñan
tur eorū. vos aūt non ſic. Nō qui
maior eſt in vobis. fiat ſicut mi
nor. et qui preceſſor eſt ſicut mi
niſtrator. Hinc duplex
eſt dominiū. vnū ordinatiū. vide
licet dignitas. principatꝰ. ſiue pre
latio ad inferiorū profectū relata.
Et iſtud dominiū ꝓpter ꝓſidētibꝰ
ſicqz dñi poſſūt vocari. Vnde et
ioſue dixit. Domine mi moyſes
pluie eos. Et aaron ad moyſen.
Nō me mīgnet̄ mꝙt dñs meꝰ. Cui
et tribus ruben et gad loquebāt̄
Seruitutis ſumꝰ. Sic ſanctus clemens
vocauit beatiſſimū petrū dm̄n ſuū.
vt in itinerario clemētis hēt̄. Et ſi
liī iſrl̄ dixerūt ad gedeonem. Dñare
tu nr̄i. In actibꝰ qqz aploz cuſtodi
carceris dixit paulo atqz ſilee. Do
mine. quid me oportet facere vt ſal
uus fiam. Sic et angelus in epla de
tua nacione verbi ſcribit. Nō no po
teſtās. Dñō et patri vnuſe eccīe pe
regrinatus in tra. Aliud eſt dom
inū ordinatiū. vt pote preſidentia
ad ꝓpriū cōmodū ex faſtu relata.
que prelatis et principibꝰ prohibet̄
in deutō. xvii. dñs dicat de rege.
Non eleuet̄ cor eius in ſuperbiā ſup
fres ſuos. neqz declinet in partem
dexteram vel ſiniſtrā. Ecclaſtici qqz
xx. hēt̄. Rectore te poſuerūt. no
li extolli. eſto in illis qui vnus ex eis.
cura illorū habe. et ita cōſidera.
De hac re inter ſcribit Bonauen
in libro de ꝓfectione. Verbanc
quoqz diſtinctionē multa verba ſcōr
adiicem cōcordātur. que inter ſe
repugnāna quandā habe videnť
Preterea qr ordinatiū dominiū
et vera prelatio nō ad ꝓpriū cōmo
dū ſed honorē. ſed ad ſubditorū vti
litatē refertur. idcirco prelationes
et dignitates ecclaſtice. ſeruitutes
vocant̄. et ipſi qui preſunt ſuos ſe
ruos reputāt eorū qui eorū
gubernandi cōmiſſi ſūt. Vnde et ſū
mus pontifex appellat ſe ſeruū ſer
uorū dei. Preterea prelati et principes
debent tanto humiliores. in moratio
nes et cuſtodiciores eſſe. quāto
pluribꝰ preſident. vt pote diſtricti
us iudicandi. atqz pro pluribꝰ ra
tionē reddituri: Nō forma facti

gregis. ¶ Odest gregi vobis credito exemplares effecti. ¶ Exempe aũ vnusquisq; debeat p̃ximorũ scandala deuitare. eosq; edificare. dicente ap̃lo. Que edificationis sũt mihi custodiamus. Et item. ¶ Hoc cudiate ne ponatis fratri offendiculũ vel scandalũ. multo magis ista ad p̃latos. sup̃iores q; p̃tinet. qui ex officio spiritualit̃ obligant subditos a vitiis expurgare. et ad vtutes inducere. ¶ Vnde q̃ timotheo antistiti p̃scribit paulus. Esto exemplũ fidelium. in verbo. in conuersatione. in caritate. Et iterũ. Colloquia aut a terpsit̃ p̃habile exhibere deo. operariũ inconfusibilem. recte tractantem verbũ veritatis. Tyto quoq; archiepo scribens. In omnib9 seip̃m p̃bet exemplũ bonorũ operum. in doctrina. in integritate. in grauitate. Testis quippe grauior. aut pastor per abrupta graditur grex eius aut p̃cipitabit. Et cui9 vita despicit. restat vt eius p̃dicatio negligatur. Et vtuosa equidem et exemplari querimonie. ac informatione subditorũ in tantũ dependet p̃fectus et salus misericordiarũ. vt dicat. dñs p̃testetur. Gregem stulte egerunt pastores. et dimiserunt non exquisierunt p̃pterea omnis grex eorũ dissipatus est. Ecclesiastica canonum fertur sp̃iritualis. Sacre iudicet p̃lationis. sic et ministri eius. et quibus est rector auctoritas. tales et habitantes in ea. ¶ Propterea ne eternum altissimum p̃sidentib9 vitia carnalem. negligentem. scandalosam. ducentibus. quin vnusquisq; subditorũ p̃cia ab eo requirat. Et exacto. ꝛ. integre corde. p̃mpto affectu. recta intentione. firmo p̃posito. pastorale officium adimplete. cum omni diligentia et feruore. cui hec vobis omissis sint. pro quibus sanguine suo dei filius fudit. quibus quorum negligentia et viciis. tam p̃sanctissime a se redemptos amisit. p̃placabilit̃ et suppliciis irascet. Juxta illud sapientis. Cito et horrende apparebit vobis altissimus. qui minutatim requirit opa vra. et cogitationes vras scrutabit. ¶ Et cum apparuerit princeps pastorũ. videlicet xp̃s qui est princeps pastorũ supremus et principalis. Romanus vero pontifex est princeps pastorũ. et omnibus vniuersalis ecclesie militantis ecclesie platy. ac p̃sul. vicarialis. ¶ Capietis immarcessibilem glorie coronam. Deo eterna et indefectibilem felicitatis remunerationem. beatitudinis brauium. salutis triumphum. Apparebit autem xp̃us. non solum in finali iudicio. sed in quotidiani quoq; iudicio singulorum. quos suo sistit p̃cepit tribunali. ¶ Propterea dilectissimi. Vigilate. quia nescitis diem neq; horam. Cui ad modum autem fuissia extat negligentia. carnalium quoq; pastorum damnatio. sic fidelium diligentia. exemplarium quoq; p̃sidentium. copiosissima erit felicitas. et premium inestimabiliter gloriosum. quia non solum pro suis actibus vtuosis. sed pro subditorum eorum meritis coronabuntur. ¶ Propterea prima ad thessalonicenses. ꝛ. loquitur paulus. Quis est enim spes mea. aut gaudium. aut corona gloriationis. nonne vos ꝛc̃. ¶ Iubilat adolescentes subditi estote seniorib9. ꝛ. sup̃iorib9 vris obedite. quo eis precepi vobis p̃sentialiter sed videlicet non coacte. sed spontanee sedm deum sincera intentione et exacto.

quēadmodū ad hebreos vlūdiat.
Obedite ꝓpositis vrīs et subiacete
illis. ipsi em̄ pernigilat qī rationē
pro aīabus vrīs reddituri. vt cū
gaudio hoc faciāt et non gemētes.
Subditi itaq; arcā suos supiores
hīre se debent reuerēter obedientes
pacifice. et amorose. Hinc ꝓima ad
thessalonicē. 1°. loquit paulus.
Rogam9 vos fres vt noueritis eos
qui laborāt inē vos et presūt vob'.
in dño. et monent vos vt habeatis
illos habundātius in caritate ꝓpter
opus illorū pacē habetes cū eis. Et
em̄ q̄ salubre sit supioribus obedire.
q̄ item dāpnabile sit eis nō obedire.
xp̄us breuit pandit dicendo suis
vicarijs. vtpotes hijs qui presūt
Qui vos audit me audit. et q' vos
spernit me spernit. Non solū sem
oribus presidentibus. sz et oīb9 semo
ribus aliq̄s honor debet. Vnde
Veter q' leuitā. 19°. sc̄ptū est. Coram
canos cape te consurge et honora psonā senis.
Et cant. 6°. hetur. In multitudie
ps'borū prudentia rū sta. et sapiētie
illoz ex corde gūgere. In antiq̄s
nāq; est sapia. et in multo tpe pru
dentia. vt in libro Iob fert. Omīs
aūt in ibice humilitatē insinuate.
Deest vnus. q̄ sz arcā alterū sequat
humilē. nec subditi tm humilē pare
ant. sz ꝓlati quoq; humilē presint
non solū verbis. sz et exemplis in
humilitate instruāt sibi gmissos. ait
cant. 3°. sc̄ptū est. Quanto magnus
es. humilia te in oīb9. et coram deo in
venies gratiā. qm̄ ab humilib9 honora
tur. Et xp̄us testat. Si quis sequi
fuerit me et sequatur me sicut puer. et hu
miles. nō intrabit in regnū celoz.
Subditi ergo arcā suos supiores tā
q̄ arcā dei victorios suos pres. iudi
ces ac dnōs humilitate demōstrent.
Supiores veō arcā ifeiores. tāq;
arcā xp̄i membra. adoptiuos sq; dei.
filios xp̄i sanguine liberatos. sū me
trimitatis ymagie insignitos. se hu
militer habeāt. Demq; quāuis ꝓ
latus sit maior ecāstica dignitate.
pre tī putare habet. q' subditi sui
vel saltē quidā eorū maiores sit
eo. caritate et grā ac ꝓfectione vir
tutū. q' multo salubrius est. ideo se
cū eos se humiliter gerat. et seeū vi
lioze arbitret. Salubi tī disapline
rigore ac strēnua pastoralis offi
cij executione. Hinc loquit paul9
Honore inuicem pueientes. Et de
nuo. Per humilitatē sibi inuicē supi
ores arbitrātes. Contra deū sup
bis resistit. humilib9 aut dat gram.
Circa sup iacobi. 2°. expositū est. Et
est verbū hoc oīb9 nobis semp
valde pensandū. aī tanti sit pon
deris. vt tam pceps apl's. qm̄
frater dñi iacob9 illud in suis al
legent eplis. Circa' aī ita sit. meito
subdit. Humiliamini igit sub poten
ti manu dei. et sub oīpotente deo.
cui nullus valet resistere. humil'
mente dite. defectuositates vrās ꝑ
pendite. in eo cōfidite. eū mētem
ungit ꝑplorate. ei in omī humili
te flute. omez arrogantie tumoze
ungit abhoz'retes. Vt vos exal
tet. et in regno eterne btitudinis
collocet. In tpe visitatōis. et in hoz
a iudicij vrī particularis. quātū ad
aiam. In hora quoq; vniūsalis
iudicij. quo ad corp9 et aiaz. Subijs
ex altitudo ista. loco et dignitate.

statu et gradu. aī fiat de terra sup
celos. de ipfectionē ad pfectionē.
de mortalitate ad īmortalitatē.
de peregrinacione et exilio ad feli
citatē ac patriā. ℣mic ayt saluā
tor. ℣ Qui se humiliat exaltabitur.
et qui se exaltat humiliabit. ℣ Qđ p
uerbioꝝ xxiiio expzessit salomō lo
quēs. ℣ Superbū sequit humilitas. et
humilem spīm suscipiet gloria. ℣ Om
nē sollicitudinē vr̄am projicientes
in eū. q deo cōmittentes. qm ipsi
aūra. q. pudēcia. est debo vobis.
℣ Hor supīus videt exilio pōte vsiau
lo. ℣ Jacta sup dm̄m aūrā tuā. et ipse
te enutriet. ℣ Hoc est qđ matheus vi⁹
aut saluator. ℣ Solite solliciti esse
dicentes. quid manducabimꝰ aut
quid bibemꝰ aut quo opeiemur.
scit em̄ pr̄ vr̄ celestis. qr hijs oībꝰ in
digetis. ℣ Queite ergo pmū dei et iusticiā
eius. et hec oīa adiacebūt vo
bis. ℣ Unde et paulꝰ ad philippēses
iiio ℣ Gaudiū aut solliciti sitis. ℣ Ve
rūptamē ista nō sūt intelligenda.
qđ hō debeat negligē suā omittē
qđ in se est. aī esset deū temptare.
℣ ideo dicta sunt hec. vt in deo. ℣ si
mi prissio ac sapiētissio pr̄e ardno
℣ sidam⁹. atq; per eius opem ac pro
uidenciā necessariā vite ℣ sequi nō
spere⁹. non īmodeātā. ℣ modeā
tū aūrā. conatū ac diligēciam appo
nētes. que aūra dicat modeāta. qm
non est mētis ptur batiua. angustia
tua ac ipeditiua deuocōis īmo
deāta veō ex opposito phibet. ℣ In
moderata aut sollicitudo. diffidē
cie. filia est. qm̄ venit ex hoc qđ hō
non satis confidit in dn̄o. nec pru
dencie eius mītitur. ℣ Denicq; du
Unde et pūbioꝝ ixo. gtestatur.
Gloriā precedet humilitas. ℣ Job
quoq; xxxo asseritur. ℣ Cum humilia
tus fuerit. erit m gloria
plex est sollicitudo videlicet spīri
talis. que est pro viciis repellēdis
virtutibusq; adipiscēdis. que cō
mēdatur iuxta illud deutōnii vio.
℣ Custodi temetipsū et aīam tuā
sollicite. ℣ Et michee vio. ℣ Judicabo
tibi quid sit bonū vtiq; solliciti
ambūlare cū deo tuo. ℣ Alia est sol
licitudo tpalis. que est circa terre
na acquirēda aut cōseruanda.
seu dispensanda. ℣ Et ista est du
plex. vt tactū est. vtpote mode
rata de qualoquit paulꝰ. ℣ Solli
citus fui hoc ipm facē. puta. ele
mosinas ꝯgregare pro scīs pau
peribꝰ qui in ihrlm erāt. ℣ Immo
deāta. de qua pūbioꝝ xio legit.
℣ Expectacio sollicitoꝝ erit pecūnia
℣ Est demū specialit deo aūra seu
cuidenaā de hoībus. presertī fi
delibus et maxīe de electis. quoꝝ
quilibet dicere pt deo. ℣ Tenuisti
manū dexterā meā et in volū
tate tua deduxisti me. ℣ Sobrij es
tote. ℣ In abo. potu. sōno. et cēteris
corpi necessariis modeātē huā
tes. sicut ayt saluator. ℣ Ne grauēt
corda vīa crapula vel ebrietate
aut curis huius sēli. ℣ Qui iterū
ayt. ℣ De vobis quisa tuāti estis.
℣ Et vigilate. et vīuosis oībꝰ dili
gent intenti sitis. ℣ Non em̄ dor
mientibꝰ et otio desidiaq; torpē
tibꝰ promīt regnū celoꝝ. ℣ Solli
cite ābulātibus coram deo. ℣ Imo
maledictꝰ qui facit opus dei negli
genter. ℣ Vigilandū est quoq; vt
qūtū rationabilit fieri pt. abstī
hamꝰ nobis. de sōno et paucas
horas dormiendi mulgeamꝰ. q
uātū plus de tpe ni vīuosis oībꝰ

expendam⁹. aīm p̄uḃis salomō
dicat/ ¶ Ingredo īmittit sopor ē.
Et rursꝫ ☙ Vt aut ostiū vertatur
in cardine suo. sic piger i lecto/
Item qꝫ ¶ Vsqꝫ piger dormies/ &
Etiā quoqꝫ ꝫi. ḃetur ¶ Virgilia ho
nestat⁹ tube facaet carnes et co
gitatꝫ illi⁹ auferet sopm̄/ Et
certe vehemētissima ac copiosis
sima nobis ratio est taliter vi
gilandi. nā subdit ꝫ: Q uia ad
uersarius vr dyabol⁹. qui est a
trox assim⁹ iplacabilis et īfati
gabilis hostis nr/: tanqm̄ leo ru
giens. i. crudelit ꝫ: circuit hoies/
put ayt iob p̄mo/ Circuiui ter
ram et pambulaui eā/: quere⁹
quē deuoret/ i. spiritualit ꝫ necet.
et sibi īcorpet/ atqꝫ īfernali ar
gastulo mgerit absorbendū/ &
Dū em̄ ad mortale vitiū p̄cipit
hoiem. spiritualit ꝫ perimit eū. fa
citqꝫ eū membrū ac famul suū/:
Cui resistite fortes i fide/ fides
nāqꝫ est ꝑ pugnaculū xp̄iano
rū cont ̄ vnūsaḃ mīsidias xp̄i.
nostrā demonū/ ¶ Vt q̄d ad epheſ
vltio scribitur/ In oīḃ sumētes scu
tū fidei. m quo possitis oīa tela
nequissimi ignea extinguere/
Et m p̄ma sua iohis canō. legit ꝫ
Hec est victoria que vincit mū
dū fides nr̄a/ fides nāqꝫ est fū
damentū virtutū. principiuqꝫ vi
goris ac magni meriti apud deū/
¶ Vt q̄d m euāg⁹. loqt ꝫ xp̄s/ Si ha
beritis fidem vr̄am fiat vobis/
Et oīa possibilia sūt credenti/
Et fides tua te saluū fecit/ que
de fide formata sūt ad p̄mia.
In sup dyabolo debem⁹ resistē
semp. nos spōs m oīḃ⁹ humiliando.
In deo plenarie⁹ confidendo. et grōsa
assistentiā mdesse rogando. dm̄
cū passionē mtime atqꝫ assidue
reuoluēdo. considerādo quoqꝫ q̄r
tuor nouissima. et īuocando vg
nīē gloiosam. angelos scōs. et
scōs ad quos maiorē habemus
deuotionē. quilibꝫ eciā angelū
suū custodē ꝫ: Q uotiens candē pas
sionē quem mudo est vtile fratrē
tati fieri/ ¶ Est hoc cognoscētes.
q̄ passio. tribulacio. siue tēptacio.
que vobis īfligit ꝫ. ab īvisibilibꝫ
seu visibilibꝫ hostibꝫ eciā vbiqꝫ
terrarū mfligit ꝫ xp̄ianis seu toti
ecclie. q̄m omēs qui volūt pie vi
uere m xp̄o psecutionē patiūt ꝫ.
ideo nō putetis vobis aliq̄d īsoli
tū euenire/ ¶ Imo erubescite si
pre cetris. tēptacionibꝫ tribulacio
nibusqꝫ virtuosis/ ¶ Circa v
ba inducta. scribit doctor egrēgi⁹. et
martir gloiosꝫ sanctus cyprianus. qui
in decreto inter catholicos doctō
res p̄mꝫ exp̄mit ꝫ. Circuit dyabo
lus nos sicut ꝫ leo et tanqm̄ hostis
clausos obsidēs obsidēs muros. ex
plorat et tēptat. an sit pars aliq̄
membrorū in nr̄ꝫ stabilis et in nr̄ꝫ
fida cuius aditu ad interiora pene
tret ꝫ. Offert oculis forē illiatas.
et fatales voluptates. vt visu des
truat castitatē/ ¶ Aures per cano
ra musica tēptat. vt in soni dul
cissimi auditu. soluat et emolli
at xp̄ianū vigorē/ ¶ Ingruā cōti
nuo quo cat. meanḃ⁹ iuriis lacer
sentibꝫ. ad petulāciā cedis īfligit
vt si audulatorē faciat/ ¶ Iura op
ponit vt aiam̄ penitus capiat. igi

rit pm̃ nosa compēdia. ¶ Honores terrenos p̃mittit vt celestes admittat ostentat falsa. vt vera subripiat et cū latent nō pt̃ fallē. aperte minat. terrore turbide p̃secutionis intētas. ad debellandos dei suos sp̃ inquietis et sp̃ infestis. in pace subdolis. in p̃secutione violentis. ¶ Quāobrem cōtra hos diaboli. vel fallaces insidias vl' apertas minas stare semp debz instructis animis et armatis. tam patus sp̃ ad pugnandū qm̃ paratis est sp̃ animus ad ip̃ugnādū. ¶ Consequēter premens aplūs confirmat firmat et consolatur eos quibus scripsit. et spem atq; mutuu pietatis diue: ¶ Deus aut oīs gratie. i. a quo grā omnis p̃cedit: qui p̃ inspiratione mterna. et predicatione externa atq; miraculaq; vocauit vos metna gloriam suā. id est ad p̃petuā felicitatē vos ibitauit. ¶ Ipe tuosaq; opa que illā promeruistis vobis largitis est. Juxta illud p̃salmi. 27. ¶ Cuncta opa nra opatis est in nobis: ¶ In xp̃o ihu modicū passos. i. p̃ xp̃m et sicut ei⁹ doctrinā pauca p̃ssos. qa nō sunt digne passiones huius tp̃is ad futurā gloriā. ¶ Unde et paulus. ¶ Ad inquit qd in p̃nti est momentaneū. et leue tribulationis mee. p̃ xp̃o quidē que cunq; et quātacunq; qs patiatur in seculo isto pro xp̃o nullius qsi momenti est. respectu eorū que pro nobis passus est filius dei. ¶ Pro quo si cotidie milies morerēr ad huc permodicū esset. p̃ quo meo pabile digni tatem ip̃ius passionis qz ei⁹. ¶ Cuius vt dixim⁹ loquit. aliud est sanguis dei. aliud sanguis suorū. ¶ Permodicū quoq; est. q̃ p actione etne felicitatis. que talis et tanta est. q̃ pro cuno die obtinenda. mille annorū labores nō essent digni: ¶ Ipe perficiet in vobis qd̃ cepit. confirmabit in via p̃ gressum: solidabitq; in p̃sua per gloriaz. Vel: ¶ Ipe perficiet. intellectū vestrū rationibus ad videndū et purificate mentis intelligētia: confirmabit. voluntatē. per caritatis feruorē. vt neq; mors neq; vita poterit vos separare a deo: Solidabitq; meditam vt fixa et stabilis sit in deo. nec vndiq; euagetur. ¶ Ipi gloria et ip̃erium. in scla seculoz. sicut p̃cedētia aplūs exigit exponitur. ¶ Demq; archiaplūs certificat eos. quibus scripsit hanc epl̃am vere ab ipō editam et tri missa. ¶ In p̃mitiua nāq; ecclesia. pseudo aplī vnissim et sub p̃sona et nōie veroz aplōz aliq; conscripserūt ac dispersūt. ¶ Et qd̃ ad thessalonicēn̄ loquitur paulus. ¶ Nemo vos seducat neq; p epl̃am tanq̃m per nos missa. ¶ In fine quoq; ad thessalonicen̄ epl̃e dicit. Salutatio mea manu pauli. qd̃ signū in oī epl̃a ita sarcbo. Subdit ergo: ¶ Per siluanū fidelem fratrē vobis vt arbitror. i. quē pro bona salute solliciti⁹ iudico seu confido: breuit scripsi vobis. i. cōpendiosa. istam vobis dirigens epl̃am que breuis est verbis. sentētiis vero diffusa. mirabilitq; p̃clara. ¶ Quē fecit iste siluanus. nec beda nec alberic⁹ nec alius quispiā exposito rū quos legi exprimit in hoc loco. ¶ Porro paulus aplūs in ambabus ad thessalonicen̄ epl̃is. exprimit et annumerat sibi in salutatione siluanū

et ibi dicit expositores. q̄ ille siluanus fuit sp̄lis/ de cuius excellentia dicit
ubiq; multa in actibus ap̄lōr̄ tale
gr̄ū/ quo int̄ cetera dicat. q̄ ipe et
iudas. qui cū paulo et barnaba ab
ap̄lis a ihr̄lm̄ antiochiā missi sunt
fuerūt uiri p̄mi in scribis et pp̄he/
Dein q̄ paulus secū assūpsit silam.
qui cū paulo varias psecutiones p
pessus est. et fortit̄ predicauit ppt̄
qd̄ meruit ap̄lis appellari/ Itaq;
an iste siluanus fuerit idem ille silua
nus. certū non habeo/ p̄sertim/ qā
asserit beda. et paulo post tm̄ get̄.
Ista epla scripta et missa est tpe clau
dij ip̄atoris. quo tpe sileā rome
fuisse nō constat/ imo tūc potius fuisse
uidet̄ cū paulo nisi dicat̄ ad tps
romā p̄fectus/ Certū est tm̄ huic si
luanū sanctū uirū fuisse/ Itaq; per
huic scripsit/: obsecrās/ .i. ad obseruan
dam q̄ scripsi p̄sentia uos rogāns. ma
gis q̄; iubēs/ Vnde subdit. obsecro
uos tanq; peregrinos et aduc
nas/: Et contestans hanc esse ueram gr̄am
dei in qua stetis. .i. mēte ad deū
erecti estis. ita q̄ estis vere in ueritate
et gr̄a gratū faciente. atq; in fide
catholica. qd̄ deo reuelante primus
ap̄lōr̄ cognouit/ certitudinaliter aut
aliūde p euidētia signa sciuit hoc
mlti/ probabilit̄/ Vel cognouit istud
de eis in generali quāuis non ita
in p̄ticulari/ Vnde et paulus eos qui
bus scripsit. sepe appellat suos/: Salu
tat uos ecclesia/ .i. plebs xp̄iana sa
lutē uobis optat/ orat ac dicit: q̄
est in babilone/ .i. in roma. sedm ex
positores concordit̄/ Romani
quippe nomināt babilonē/ p̄mo ppt̄
nois mut̄ationē. qm̄ babilon mut̄
pretat̄ confusio/ et in roma fuit trias
rū omniq; ydolatriarū congeries/ con
fusio/ Omnī em̄ deorū colebāt rōm̄ p
portenta/ atq; ut asserit leo ppa. nīg
nā sibi roma videbat̄ assūpsisse re
ligionē qua nulla respuerat falsi
tatē/ Sed do. ppt̄ conformitatē eiusdē
babilone/ Quēadmodū em̄ babi
lon illa caldaica fuit suo tpe urbs
potēs monarchia et magna uel
de ac ydolis plena. in qua pauca
gr̄egnaō fuit israhelitice plebis
illuc trāslata. sic roma tpe cōstantinj
huius ep̄le. fuit metropolis mūdi a
uitus q; monarchia ydolatrijs p
plena. in qua ad huc modica fuit
ecclia. de qua subiungit̄: Electa/ vel
vt aliqui textus habēt: collecta/ fuit
em̄ unitas aliarū ecclesiarū p̄tialiu
rū simul cū eis a deo electa. que
et per fidem et ueritatē fuit collecta
in unū q; in deo effecta/: Et marcus
filius meus/ Iste est marcus euāg. bap
tizatus a beatissimo petro. et instructus
ab eo/ Ex hoc loco dicit beda. qd̄
archiep̄s huic scripsit ep̄lam. ante
quā mitteret marcū ad alexandriā.
ut pote claudio ip̄erante. sub cuius
ip̄erio. sanctissimus petrus et marcus
romā uenerūt/: Salutate inuicē
in osculo sco/ Hoc in suis ep̄lis se
pius scripsit et paulus/ fuit equidē
in p̄mitiua ecclesia cōsuetudo ad huc
abundāte ac superuenīte affectu
do. q̄ fideles seruicē cū osculo re
ceperūt ac salutauerūt/ qā et
xp̄i suos discipulos sic osculari
solitus fuit/ Vnde et proditor Iudas
atq; nīq̄ osculando fecerit ip̄e est/
Itaq; salutate in osculo sco spiri
tali. cōsuetudine. p̄cipio. nō cōsue-

·blando· fallaa ·in quo· quēadmo-
dū ioab osaulat⁹ est amasā· prodi-
tor salvatorē· salomō alienige-
nas mulieꝝ· Dauid vēo sub spē
osaulī spiritalis· palliant carnali-
tatē· et osaulo vtunt⁹ carnali· qđ
prorsus cauendū est: Grā oībus
vobis sit: qui estis in xpō ihū· i ei
per fidem et caritatē estis vniti et i-
corporati· quēadmodū ipse iohīs· xvi°.
fatur· Oēs vnū sint· sicut tu pat⁹
in me et ego in te· vt et ipi in nob·
vnū sint· Ex eā ipsi essent in grā· si-
cut iā paulo ante dixerit· Contestās
hāc esse verā grāz in qua stetis· au-
eis nūc grāz impetrat⁹· Et rīdū· qđ
grāz confirmitatē et consūmati-
tem· eis exoptat· atqz assiduū· diui
norū carismatū incrementū· ad
laudē et glorīā oīpotentis· qui est
sup oīa deus· bīlmus et benedictus.
Amen ✓✓✓

Explanacio pme epl'e sāssimi pe-
tri ar·dnapli explicit feliciter·

Expositio pmi capli sde epl'e
predarissimi pncipis apostoloꝝ
chori· Incipit⁹ pmus ✓✓✓

Dimitua ec-
clesiam ipug-
nabāt tyrānī
gladio mate-
riali· pseudo-
mbusqz diuis·
hereticī at
doctōs pestifeꝝ· Quēadmodū
ergo in pma epla excellentissimꝰ
aplōꝝ chori vertex· hortat⁹ est fi-
deles ad patiam tadūsis· ne pse-
cucionibꝰ cederēt· ista mista eos hor-
tatur epla· ne hereticorū deapnā-
tur figmētis· Itaqz ait· Symō
petr⁹ seruus· seruitute filialis non
seruilis timoris· Quēadmodū du-
plex est timor· ita et duplex est ser-
uitus· puta seruilis et filialis· De seruo
seruitute seruilis timoris· fert⁹ iohīs
octauo· Serug nō manet i domo
ī eternū· Et alibi· Iam nō dicā vos
seruos· Seruo aūt seruitute filialis
timoris dicit⁹ matthei· xxv°· Euge ser-
ue bone et fidelis· intra in gaudiū do-
mini tui· Et aplūs ihesu xpīs quē
xpīs ascensurꝰ ad pātem reliquit
sui amoris et sue auctis vinaruī
dans ei plenitudinē eccl'ie pīlatis
sup vnū salem ecclesiā· Hijs qui
equalē nobiscū sortiti sunt fidē· i· ea-
dem a deo per infusionē acceperūt
fidem· qua et nos a deo susceptimꝰ·
qr vt dicit⁹ ad ephesios· iiii°· Unus dns
vna fides· vnū baptisma· Dicit⁹
aūt fides vna· vnitate speciei a
suo obiecto· sz ex pte subiectorū nūa
liter· multiplicat⁹· Demqz pncipes
aplōꝝ de se et alijs ad fidē quer-
im grialiter loquit⁹· Nā ipsi glo-
riosi aplī habuerūt fidē pfectiorē
seu magis illuiatā· et feruentiorē

dilectione formatā ac firmorē. qm̄ cetēr xp̄ianā. qz p̄mīcuīs spūs acte
perūt. atq; m oī vtute mirabilit̄ p̄refulgebāt. Nichilomīg mīla eoz
quibꝫ lꝫ sp̄sit habuerūt fidē valde illuīatā. et equalē m p̄fectione fidei
pluīmoz. qui aūbtissimo erāt petro:
Jnustiaa dei. et saluatoris nr̄i ih̄u
xp̄i. r aūustiaa nobis per creaōnē a deo et saluatore ifusa. qā nō
fidem dūtaxat. ſz alias q̄q; vtutes
deꝫ ifudit fidelibꝫ. et possūt cetere
vtutes ille m fuisse sub ustiae appellaōne itelligi. put ustiaa est vtꝫ
oīs et oīs vtus que ustiaa est. qz
per eā selꝫ homo recte atq; vt debꝫ
Nozro. qd̄ ayt dei et saluatoris nr̄i. quo referri possit ad eandem itr̄ eatā p̄sonā. et quo ad distinctas p̄sonas. dictū est in exposiaone p̄cedēs eplē. Vel qd̄ ayt
Jhu ustiaa dei. exponēdū est de
marcatu ustiaa dei. Vt sit sensꝫ:
Jnis qui equalē nobis aūi sortiti
sunt fidem i ustiaa dei. ita q; ustō
dei nrōrum fides illoz reputata
est equalis fidei nr̄e. Quicq; qd̄
ayt. Jn ustiaa. dētm natq̄ dixerat coeq̄lem. Vt eaā dētm nāe
p̄ticipū istud sortiti sunt. Jta q; se
sus est. q; ustō dei nrōrum data est
eis fides talis et tanta. Quibꝰ ei
ex mīa dei p̄cipalit̄ data sit eis
fides tanta. tm̄ m q̄ntū se p̄parauerūt ad eā faciendo qd̄ m ip̄is sunt.
ustūi quo dāmodo sunt seu dicens
et gruīt. vt deꝫ qui dat vnicuiq;
sed'm p̄priaz vtute dispositōnē seu
capacitatē m fudet eis fidē tam
magnā. Gracia vobis et pax
adīpleatur. Jdest p̄fecta gracia
plenāq; pacē. deꝫ vobis largiri dignetur. Vt quantū possibile est habeatis m vita ista pacē p̄fectā. logꝫ
do de pace mea. Sicut em̄ quibus dicitur m vita hac esse aliquō p̄fectꝫ
m gtemplaōne. sap̄ia. cōmīte. ita
et ni pace mea. nō tm̄ potest pax
vite p̄nūtis esse modesta et actualitꝫ
gtmua. Ideo optat sanctissimꝫ petrꝫ.
vt gr̄a et pax nobis adīpleat̄ qua
tinꝫ per gratiā et pacē vie. ad gloriam p̄tie. que est grā gsūmata atq;
ad fidem xp̄i. que exiperat oēm
sensū. que est pax gtmua nūq̄m
finienda pꝫ hāc vitā. p̄ducamur
adīpleatur m q̄m. Jn cognōne
dn̄i nr̄i ih̄u. r m gtēplaōne ip̄sius. Pax em̄ que est gaudiū m
turbatū. m gtēplaōne fundat̄
et ex ea causat̄. sicut et gaudiū
mediante tm̄ dilectione. augmentū et pax. imediati effectꝫ et fructus dicūtur. Siquidē deū gtēplādo nō m eo gaudemꝰ. nec m ip̄so
mente quiescimꝰ nisi eū sincerit̄ diligamꝰ. Vel Gra et pax adīpleat̄ m cognōne. r per cognōnē xp̄i. vt per eā. tanq; p̄ mediū dirigentiū. ad pacē patrie p̄tm
gatis. ux̄ illud lucē p̄mo. Jlluīare
his. r eos illuīna. qui m tenebris
et m vmbra mortis sedent. ad dirigendos pedes nr̄os m vīa pacis.
Scripsit aūt bt̄issimꝰ petrꝰ. ista
epl̄az eis quibꝰ et p̄cedente. Jta
m fra. Quꝰ eplē aplꝰ ait. Hec
vobis cr̄issim sed'am scribo epl̄az.
Jnsup que sequūt. ad vba ia ha
bita q dependēt. Vt sit sensꝫ. Pax
vobis m xp̄i cognōne adīpleat̄.
ita vt xp̄o vos illustrāte. eaā cog

nosc̃atis/ quo oĩa nobis dine vtutẽ
sue/ ſſſ supple. dona. sue gr̃aciarũ
cr̃ismata/: que ad vitã/ gr̃e tam
habendã. et vitã glorie obtinen
dam/: et pietatẽ/ .r. dei cultũ. seu be
nignitatẽ vel mĩam. de qua loq̃t̃
paulus/ ¶ Petrus ad oĩa vtilis est.
supple. necessaria sũt/: donata sũt/
¶ Hoc est cognoscatis qualit̃. q̃n gr̃a
se. q̃n liberalit̃ deꝰ vobis donauit
oĩa dona gr̃e ac vtutũ. que sũt do
na sue dine vtilis .r. oĩpotentie
sue. qua ea per creationẽ mfundit
ac tribuit que requirũt̃. et nobis
sufficiũt ad bene viuendũ m sclõ isto.
¶ q̃z ad vitã beatã. ad pscendã m
celo. et ad pietatẽ in oĩbus exĩendã
iuxt̃ illud. ¶ Exercete ipm ad pietatẽ/
¶ Donata sũt aũt:/ per cognitionẽ xpi
¶ dest p fidem ipius. et per fidelẽ ipius
notitiã. qua per fidem creuerũt
ad tantã pfectionẽ. et xpm cognos
cendo. ac vocando. adepta sũt cr̃is
mata meliora/ ¶ Vel q̃d aĩt/ p cogni
tionẽ ei⁹. refert̃ ad id q̃d dixerat/
que ad vitã et pietatẽ/ supple sufficia
unt/ aut necessaria sũt/ qua nõ nisi
per fidelẽ cognitionẽ dona illa suf
ficiũt ad salutẽ/ ¶ Oportet nãq; in p̃
mis. fidei veritatẽ. et xpm p fidem
cognoscẽ. sicq; ex vera notitia ad actꝰ
virtuosos procedere/: ¶ Qui vocauit
nos/ .r. ad statũ salutis. a quo q̃z vtutũ
p̃diderit/: ¶ pria gloria et vtute/ ¶ dest/
sui ipius excellentissima maiestate.
et oĩpotentia. seu ipia psona gloio
sa ac oĩpotente/ q̃a nõ legatũ. non
angelũ. ad redimendũ nos misit.
¶ ipemet venit. et salvos nos fecit.
et hoc p assũptã humanitatẽ que sal
uandi efficaciã habuit a vtute tã ea

tã dina. cui totũ est principalit̃ assti
bendũ. iuxt̃ illud ysaie .ix⁰. ¶ Dns iu
dex nr̃. dns legifer nr̃. ipe veniet/
et saluabit nos. ¶ De quo loquitur
euangelicꝰ zacharias ¶ Benedictꝰ
dns deus isr̃l. qua visitauit et fecit
redẽptionẽ plebi sue/: ¶ Per quẽ/
.r. xpm/ ¶ Velut alij habent/ per quã
videlicꝰ. xpi fidelẽ cognitionẽ/: magni
ma et preciosa nobis p̃missa dona
unt/ .r. excellentissima dona spũs sc̃i.
et munera p̃clarissima. tam gr̃e gfis
date. tam gr̃e gratũ faciendi. p̃sertim
in die pentecostes. quãdo in sig
nis visibilis. copiosissime datꝰ est spũs
sc̃us. per ifusionẽ mutuerũ eoq; que
xpus. tam in veteri testamẽto q̃m̃ple
tus. q̃n p sepm̃ misteria que fient
post cenã. danda p̃mittebat. spo
spondit/ ¶ Ozee dixit/ Effundã de spũ meo sup omnẽ cr̃
nẽ. et ꝓphetabunt filii vr̃i et filie vr̃e
ẽq; et in p̃b⁹/ ¶ Dabit dns verbũ evã
gelizantibꝰ virtute multa/ ¶ Accepistis
dona in hoĩbus/ ¶ Deus isr̃l. ipe da
bit virtutẽ et fortitudinẽ plebi sue.
¶ Christus quoq; volens .i. q̃. aĩt/ ¶ Para
clitus spũs sc̃us. quẽ mittet pater
in nõie meo. ille docebit vos. et sug
geret vobis oĩa quecũq; dixero
vobis/ ¶ Astensurꝰ aũt me celi dixit
luce .ii⁰. ¶ Cedete ignitate. quoad
usq; mduamini virtute ex alto. et
ego mittã p̃missum patris mei in
vos/: ¶ Ut per hec efficaciam dine
consortes nature/ .r. per hec supna
turalia gr̃e dona deo. supnatura
liter cõformem. et tandẽ ad ple
nã eius deo assilationẽ p̃tingatis in
patria/ ¶ Cui cum sit hõ ad sumetri
mitatis ymaginẽ silitudinẽq; p

ductus. et per gsequēs per dona
nature aliq̄lit̄ gsors dine nature.
seu pticeps pfectionis et bonitatis
pprij creatoris/ certū est q̄ p dona
grē alaori pfectiorq̄z mō deo as-
silētur. qr dona nature pficiūtur
a domō grē. et quo dona grē fue-
rint eminētiora cosublimiq̄ dicā-
tur hoiem deo gformare. eiusq̄ dei
similare seu dīnū ac dei formē deifor-
effictere. nō q̄ esse creatū amittat.
et esse mduat increatū. ¶ Hz q̄a per
dona vtutes actus habitusq̄ supnatura-
les eminētes pfectos. eorūq̄z actus
assiduos et preclaros valde. supe-
naturaliť. mirabiliť et gratiosiss-
sime creatori reddat gformis/
Et istud fit magis per caritatem
ardentē et sapiē donū et actus ex
eis procedētes/ Demde p alia do-
na ac vtutes. eorūq̄z actus sdm q̄
mīsit viros heroicos et pfectos/ ¶
nūq̄dq̄z equidē dicat ei potuisse co-
formari. atq̄z cū illo qui sanctate
et cōione habere augq̄ opa magis
exequat et cū in actibus suis aplis
assimilatur/ ¶ Iter q̄ hoies cū les di-
cāt brutales. et luxuriosi dicantur
porcum/ ¶ Deito igit qui actibus vir-
tuosis insistit. qui actionibus intellec-
tualibus vacat. in quibus summe trini-
tatis ymago resplendet. et intenti
sunt. qui q̄ replando. feruet amā-
do. pietatē et iusticiā exercendo.
se deo cōformat. et spiritualē. in
terna. celestēq̄z vitā ducit in ter-
ra. dicantur dine nature gsortes
fiue ptipes efficiā. dei quoq̄z amici
ac filii fieri. filiorū namq̄z est suo
patri assimilari. et amicitia in quadā
communione fundat. et isti cōione
consortiū seu sanctate quandā habent
cū dīno cui familiares effecti sunt/ ha-
bent magis sanctate cū deo. qui agit
qd ipse. veitatē amando ac gratem
plando. aliosq̄z actus dignos ac deo
placitos exercendo. et intenti sunt.
de cuiusq̄ pfectione et vtitudine aliq̄-
mō ptia pōt que per oīa deo assi-
milātur/ ¶ Hec vō cōio assilatio.
atq̄z cōiunctio. consortiū. seu sanc-
tatem efficit. ppter qd cōia dicat
Quis homo sibi sibi associabit. Et
prima iohis primo habet. Sanctas
vras sit cū patre et filio eius ihesu xpo.
Et quia cōio. assilatio et vnio tam
pfecte cū deo multo pfectius habent
in patria q̄z in via. idcirco electi et
sancti dicūt deo in celo pfecte assila-
ri et cōsonari/ ¶ Et qd in prima sua
canonica scribit iohes. Omnes ei e-
rimus. quia videbimus eū sicuti est.
Et iohes primo asseritur. Quotq̄t
receperūt eū dedit eis potatē filios
dei fieri/ Qd exponitur de filiatio
ne pfecta. que habet p similitudinē
gloie. per quā electi fiūt precipue
gsortes dine nature. et sanctatem
sortiūtur cū deo. eius vtitudinē vsq̄
sanctatē ptia pantes. et ipsomet
deo pacifice feruētes/ Quo et nō
per dona grē aliq̄lit̄ frui mur. ei
ppter se inhērendo. atq̄z ad deū alia
cūcta finaliť referēdo. Fit ergo
efficaciā dine gsortes nature. Dem-
q̄z. premducta hanc vtissimam petri
sentenciā. de magnis et preciosis do
nis desup nobis collatis. et cognā
cione. pomt et paulus ad ephesios primo
dicēs/ Pater glorie. det vobis spm
sapie. vt sciatis que sit spes vocatio
nis eius. et que diuitie glorie hereditatis

eg m sāb. et que sit supemines mūdi
mitudo vtutis eg m nos qui credidi
mus: fugientes eg que m mūdo
est. cōcupiscētie corruptione/ best.
via ositate. et infectione. mūdane
ac cārnālis cōcupiscētie. auiditatis.
libidinis. et oīm mordinate af
fectionū. que spiritalē corrūpit
ac destruit hoiem. sicut et cetera
pcta mortalia. qm oīm spiritalī ce
gratie ac vīrtutū. spoliat eū/ hmōi
cupiscētie corruptionē fugim9.
cōcupiscētie nō gsentiendo ne ea fre
nando ac repellēdo. iuxta illud ecclā
xl. Quasi a facie colubri. fuge pec
cata/ tam sicut fugim9 serpētes
mficere nos volentes. sic fugere nos
oportet cupiscētias corrūpentes.
Imo tanto plus. quo deteriores est spi
ritalis qm corporalis miteritus. Hec
corruptio opponit sanitati miteriori
seu integritati vtutū. qua hō totus
mēte deo adhereret absq diuisione.
utraq non partī mūdo/ Ad
rē ayt. eg que i mūdo est cupis
cētie corruptionē/ Est enī et alia
cupiscētia spiritalis et munda. vz.
desiderū dei et sapie ac vīrtutū.
que nō est m mūdo/ r mūdanis
hoīb9. sī m vtuos. de quib9 ayt sal
uator/ De mūdo nō sunt/ De qua
cupiscētia ecclā xl. Septū est/ Lu
cus bona cū oīm cupiscētia audi
et sapiam. Et ps. Concupiscat
et deficiat aīa mea in/ atria dñi.
Hñ sapie vlr. Concupiscētia m
quat sapie. deducet ad regnū p
petuū/ Hec cupiscētia parit m
corruptionē. de qua ser. ibidem.
In corruptio fuerat esse proxim
deo/ Ex qz m vita pfri oportz sp
profice. o ad sitate vitare. tps oīe
fructuose expende. recte subūgi:
Nos aūt aurā oīm sbmfertes. r
oēm spiritale sollicitudinē seu dili
genā apponētes. et ab īmo cordi
mēd ducētes ac assumētes. ad vtuose
viuendū: mīnistrate/ r mīsterialiter
exercete. Deus em est actor pncipa
lis. oīm opis bom. Homo aūt tanq̄m
deo mīster. et instrumentū agit sine
exequt. ad qd a deo monet. ipe
qd loqtur paul9. Deus operatur i no
bis velle et profice/ tenaz/ Dei co
operatores sum9. Quia tñ libere fa
cim9 istud. reputat nobis m meritū.
quāmis sit dei donū/ taq̄ mīstrate
et facite/ In fide vra vīrtutē/ r opa
vtuosa. qm fides sine opib9 mortua
est m scīpa/ Et istud cū oīm agendi
est aura. qm salomone pūbior. 8°.
testante. Qui mollis et dissolutus est
m ope suo. frat est sua opa dissipat.
Hēme qz 8°. mdnat. Et maledictus
qui facit opus dei negligēter. Deo
āmonet paul9. Seruiam9 deo cū
metu et reuerēcia. Et rursus. Cū
timore mlt et tremore vram salu
tem operam/ In vtute aūt sciena.
r discretione. que est directrix et
auriga vtutū. docens observare
moderamē. congruū locū. tps aptū.
vt oīa ordinate agant. et regu
lariter deinceps. vt sit rationabile
obsequiū nr m. Deo dicat. Isaie primo.
Discite bene agere/ In scia aūt la
bete. mīstrate. seu exercete/ abstinē
tiam/ a cārnālibus voluptatib9 vos
ipm̄os. p̄serti a delectabilib9
gustu et tactus. vt vicia gule atq̄
luxurie fugiatis. Iuxta illud pma
ad thessalonicēn. 4°. Hec est volun

tus dei sanctificatio vra. vt abstineatis
vos a fornicatione. vt sciat vnusquisq;
vrm. suum vas. i. pprium corpus possidere
in sanctificatione et honore. non in pas-
sione desiderii sicut et gentes que
ignorant deum. In abstinentia aut pa-
tientia. que castus et sobrius. suusq;
corpus castigantibus valde est ne-
cessaria. neq; ex corporali afflictione.
ad impatientiam siue tristitiam moueā-
tur. Unde ad matthei vi°. ait saluā
tor. Cum ieunatis nolite fieri sicut y-
pocrite tristes. Tu aut cū ieunas.
unge caput tuum. et faciē tuā lauā.
Unde ad hebreos dicit. Patientia
vobis necessaria est. vt voluntatē dei fa-
cientes reportetis promissionē. In
patientia autē pietatē. Ne situs circa
alios immunes rigidi. sed condescēdē-
tes. Solent enim nōnulli qui sibimet
ipsis rigorosi sunt. etiam alios duros esse.
non satis compassiui et suaues videri.
Rursus nō sufficiat adiuisa illata
ab aliis patienter sufferre. nisi et
illis caritatis ac pietatis impendamus
affectum et oremus pro inimicis cum
dicat saluator. Benefacite his qui
oderunt vos. et orate pro persequen-
tibus et calumpniantibus vos. Impe-
tate autē amoris fraternitatis. i.
fraternā dilectionē habete. quātus
opa pietatis ex vera et fraterna
li exhibeatis dilectione. In amo-
re aut fraternitatis. caritatē. i. dei
dilectionē habeat. sinceram. qui ca-
ritas dei ceteraru virtutu. vita et
forma. vertex et fons. regina et
mater. ex est. et amor finis. dei a-
more est condiendo. formando ac
perficiendo. atq; ad dei actualem di-
lectionē finaliter referendo. Inter-

qd ad colosen. scribit. Cupio enim vos
scire habere. qd est vna ecclia pfectionis
Octo virtutibus. tanq; per octo
gradus. ad felicitatē et celestē ihrl
ascendit et pcurrit. Ad qd pfigu-
randū in visione ezechielis de tem-
plo. asseritur q; per octo gradus ascē
debat ad eā. Et pphta loquit deo. de
hoīe virtuoso. Beato vir cui est auxi
lium abs te. ascensiones in corde suo di-
posuit. Et subdit ibi. Virtus de virte
in virtutē. videbit deus deorum syon:
Hec em. i. pfate hec octo virtutes:
si vobis sint. i. cordibus vris sup
abundent. (et) superet. i. vincant sibi op-
posita vincant vel superet. i. valeā-
mus atq; habundent: Non vacuos
nec sine fructu vos constituet in cog-
nitione ihesu xpi dominī nri. Dominus
dicat et magis signum ficat. vt sit sen-
sus. Predicte virtutes. plenos me-
ritis actibus vos efficiet. et in regno
celesti vos exaltabit in aperta ac
visibilia dei mysteriis xpi visione. De
q iohis. 1°. ait. Hec est vita eterna.
vt cognoscat te verū deū. et quē
misisti ihesū xpm. Et alibi. Mani-
festabo ei meipm: Cui em non
presto sunt hec. i. cui pfate virtutes p
sentes nō sunt: cecus est. i. mente
obtenebrato. vt potē infidelis et in
discretus: Et manu temptās. i. quo
eat ignorās. nec aliter ad virtutis
ne progredi debeat. sciens. Deo si-
milis est ceco. qui manu ex tenta
tē ptat et scire conat. quo tendere
habeat. ideo mox cadit in precipi
et pereunt ac perit. Ut ea teste am
brosio. Ignorātia est maximū in
eorū. non vitaq; magnitudine enor
mitatis. sed periculositatis. cū p

sare oporteat q̄ liter sit vuendū.
¶ Inter q̄s ait et paulus. Qui ignorat ignorabit. Et baruch 3°. Sapiā ē ubi sit. Ubi sit virtus. ubi sit intellectus. vt sciās. ubi sit longitudo vite. ubi sit lumē oculorū et pax: Oblionē accipiēs purgationis veterū suorū delictorū. ¶ Est. pēta sua pristina et antiq̄ purgare et emēdare oblivisci neglegit seu omittit. ¶ Et si baptizatus est per negligentiā suā ostendit. se esse oblitū purgationis. quā in baptismo accepit. qui tm̄ dei beneficiū non attendit. nec gratus est deo: ¶ Quapter o fres magis satagite. diligentiq̄ insistite et studete: vt p opa bona. certā vrām vocationē et electionē faciatis. r vos ipsis i pmis. et quo dāmodo alios certificetis. vos ee a deo ad statū gratie ac salutis vocatos. deductos. atq̄ ab ipo electos. seu eternaliter predestinatos. ¶ Hoc em̄ suo mō agnoscatur. si quis exercitori studeat diligenter. pēta abhorreat. deo sp placē mtē dat. desideret et conetur ac pseueret in bonis. ¶ Posset hic quei. An quis in vita hac certitudinaliter scire valeat. se esse in caritate et grā. seu esse electū. ¶ Et possent pro vtraq̄ parte multe auctes ex scripturis et ex verbis sōz allegari. ¶ Sz prolixitatē vitando. qr hec questio alibi copiose mv̄ eē discussa. in hoc stat vis respōsionis secm doctores plurimos. ¶ Ex tāta est cōformitas amoris naturalis acquisiti. et amoris infusi. ceteraq̄ quoq; virtutū infusarū et acquisitarū. inter se. et in actibus suis. q̄ nemo absq; diva revelatione. certitudinaliter scire pt. ex quibuscūq; actibus suis. se esse in caritate et grā. quātus cōiecturaliter posset hoc scire. et probabiliter valde. Quoq; periculose ageret sacerdotes devoti assidue celebrando. ¶ Et quīto quis in virtutib9 amplio9 proficit. tanto probabilius pt cognoscere. se esse in caritate. ¶ Sz et spūs sc̄us testimoniū phibet spiritui nro. q̄ filij dei sum9. quod tm̄ testimoniū dubie de pt intelligi et multiplicat phibere. ¶ Nec verū est q̄d quidā scribit hoc loco dicēs. Corpso. q̄ aliq̄s est in gra. oportz q̄ sit vocatus. et electus. si de electo sit ppie loq̄mo sedm q̄d ait saluator. ¶ Multi vocati. pauci electi. ¶ Multi etem̄ reprobi et pscripti. sūt ad tpus in gra. Unde q̄d princeps aplorz hic ait. ¶ Opa bona. certā facite vocationē vrām et electionē. ¶ Valde pensandū est qr videt innuere. q̄ per opa bona possit quis certificare se q̄ sit electus. ¶ Quo ad ra faciendū q̄ eo modo quo per cotidiana opa bona certi effiam̄. q̄ sumus de facto seu in pmanere in gra. ita pseuerādo in eis certificam̄ de nra electione. ¶ Sz vt q̄z certificatio intelligēda est. non de certitudine absoluta. q̄libet tenetur in mathematicis. sz de certitudine verisili: cōiecturali probabili que habetur in moralibus. Un̄ aristoles hoc etiaq̄z affirmat. ¶ Ex sensatis ac disciplinatis viri est. in oī materia certitudinē querere. q̄ntū materia sustinet. et natura rei admittit. ¶ Deo sapientissimo archiapls loquit. modo de certitudine hmōi. queī gne seu oppositio isto atq̄ materia

hac: potest habere: Hec em̄ facientes
r per opa vtuosa. certā vocā
onē electionēq; facientes: nō pec
cabitis aliq̄n. Hoc triplicat̄ pt intel
ligi. Primo q; sic q̄sando ad
eternā bitudinē ptingetis in q̄
nūq; peccabitis. Secūdo q; ma
nendo in gr̄a non peccabitis. cū pec
catū ingrat gr̄am amittendo vl'
ab eius pfectione desistendo. Tertio
p̄ma iohis 3°. fert. Qui manet
in eo non peccat. Tertio. q; hec
faciendo homo meditat̄ sua nouis
sima. quoꝝ meditatō frequēs ex
pellit p̄cta. sēm illud eccl̄ 7°. In
omnib9 op̄ibus tuis. memorare no
uissima tua et in eternū non peccabis.
Itaq; nō peccabitis. loquēdo de pec
catis mortalib9. Nā venialia p̄ter
sus vitare nō p̄t homo in vita hac
fragili. q̄a et si singula. nō tñ oīa
queūt vitari. eo q; cū homo in tēt9
est vitare venialia. subito ex fragilita
te et instabilitate p̄rie mēt̄ in dat
aliud. Et q; 3°. regū 11°. Nō est
homo qui non peccet. qui in p̄is bonis op̄ibus
venialia se cōmittet. De mō de sub
ūngitur alia ratio aut sic agere
debeamus: Dic em̄ abūdanter in
strabit vobis in troitū r. p̄opter
te et copiose p̄stabit vobis ad
ditē. Summo facultas intrandi: in et
nū regnū dei et saluatoris nr̄i
ihesu xp̄i. Cui⁹ regni nō erit finis.
De quo daniel 7°. scribit. Potās
eius. potās eterna que nō auferet̄ et
regnū eius q̄d nō corrūpet̄. Itaq;
in p̄o. Regnū tuū regnū oīm se
culoꝝ. Vel in strabit vobis abū
danter in troitū in regnū xp̄i. q;
sic facientes. p̄fectis cotidie in om
gr̄a ac vtute. et habūdabit̄ in eis.
per que habebit̄ causa in trādi reg
nū celeste. Eque admodū em̄ vnū
p̄cū trahit ad aliud. sic vna actio
vtuosa. disponit et trahit ad aliā.
Et q̄nto quis diligētior ac frequētior
bonis in sistit op̄ib9. tanto sit ei fa
cilius ac delectabilior talib9 in morari:
Iuxta q̄d in p̄ia vos sp̄ cōmonē
de in vos. r. q̄a tam fructuosū est et
salubre. talit̄ q̄sari. idcirco in desi
nenter exhortabor vos. vt ita agā
tis. Quia us em̄ beatissim9 petrus.
corpalit̄ p̄ius non fuerat eis. qui
bus scripsit. ti per hec sua sp̄ta.
et per discip̄los suos assidue eis de
in is adimplendis admonuit. Recte
qz ait Iuxta p̄ia senp. qz cotidie de
siderauit eos ista p̄pendere et q̄ de
nouo cū recenti feruore in plere.
Ipse quoq; affectuosissim9 ac fer
uentissim9 petr9. tam feruet̄ in. egit.
q̄ in egit̄ in facti hui9 p̄incipio esset
siquidē p̄incipū feruet̄. Vñ in ca°
18°. capl̄o legit̄. Cū g̃ sumaueit̄ ho.
tium in apiet. ppt̄ q̄d stans fr̄a sua dixe
g̃ sicut̄ fres mariam9 deo p̄sure:
Et quidē sentes et confirmatos in
p̄nti veritate. Desit in apiā vos hor
tari. qui estis scientes ea que sūt le
gis dine. et estis iam radicati per
exercitia diutina. in hac ipa fidei
veritate qua docti et tenetis. Sic
et paulus. Sapientib9 in q̄t legē lo
quor. Et iohes in p̄ma sua canō.
Non scribo vobis q̄ ignorantibus
veritatē. sed q̄ scientib9 eā. Quia si
ista noueruit et habituati erāt in
bonis. aut in desimēt̄ voluit eos
hortari de istis. nisi vt ea que no

uerãt factis exequerẽt et forcius ac
tenderẽt et copiosius illuminarent
actualiter sideranda. q̃ habitualiter
cognoscebãt. et ne a bonis torperẽt
aut laberẽtur. ¶ Amict eñ pũbiorũ
primo induit. Audiens sapiẽs sa-
pientior erit. Et rursus pũbiorũ
nono salomon ait. Da sapienti
occasionẽ. et addetur ei sapia. Si
igitur presidenti molestũ non est
salubria sepe repetẽ. non pigeat
subditos ea frequẽter audire siqui-
dem. ¶ Beati qui audiũt verbũ dei
et custodiũt illud. ¶ Justũ autem arbi-
tror q̃m diu sũt in hoc tabernacu-
lo. i. in hoc mortali corpe dego. ¶ Suf-
ficiat vos in cõmonitione. i. per
exhortationẽ vos prouocare ad opa
virtuosa. ¶ Ad hoc quippe electissimi
petrus. ratione pastoralis tene
batur officij. et q̃ xpũs pceperat ei.
iohãnis vltio. ¶ Pasce oues meas. Et iu
e. xx°. ¶ Tu aliquã quereris cõfirma
fres tuos. ¶ Ad eã ex feruentissima
dilectione strenuissime adipleuit.
¶ Ea vt satis clemẽs testat. in mensa
cãritate eãt repleti. ¶ Ingressi quos
premiũ sumũt. loco et tpe oportuno
debet horteri. corripẽ. et informãe
proposse. ¶ Huc illud eãdẽ i. c°. ¶ Unicuq̃
mandauit deus de proximo suo. ut
vtiq̃ faciat ei. sicut vult fieri sibi.
¶ Certus q̃ velox est depositio tabernaculi mei. i. q̃ cito recedã a corpe
isto. in gressibus regnũ celeste. sed̃m
q̃ dñs nr̃. ihesus xpũs signi ficauit
michi per reuelationẽ sine p angelũ. sine imediate pserim. ¶ Ex hoc
loco scribit beda. tabernaculo solẽt
homines in itinere aut in prelio vti. ¶ Ado
fideles q̃m diu sũt in corpe et pere-
grinãtur a dño. ac cont veritatis q̃-
uersarios certãt in tabernaculis
se esse vite testant. ¶ Huiusce rei q̃
sanctus petrus obitũ suũ. non morte.
sed depositionẽ tabernaculi sui dicat
q̃m sic est p fectus dei famulis. mor-
talẽ carnẽ exuere. sicut natiuitatibus.
completo itinere. ppriam domũ pro
tabernaculi habitatione adire. Et
sicut bellatoribus hoste prostrato.
ad patriam regredi. q̃ nõ missi ce-
lis reputãt sibi esse domũ ac patri-
am. ¶ Labo autem operã post diligẽ-
tiam efficaciã q̃ impendã. et fregit
vos habere post obitũ meũ. i. vt
ita vos habeatis post recessũ meũ
a corpe. Vt horũ memoria fiat.
¶ Idest ea que scribo docto ac iubeo.
memoriter teneatis. et opa cõpleat.
¶ Siquidẽ felicissimus petrus. tam vir-
tuosissime in sua se habuit vita. tã
constantissime in passione. tã feruent
in predicãdo. tam sapiẽter in scri-
bendo. tam potenter in miraculis.
que in vita in morte. et p martirij
palmã pegit. q̃ omnium meritorũ et re-
muneratione sunt dignissima. ¶ Ubi-
terea. sicut in fine expõnis p̃cedẽ-
tis eplẽ tactũ est. gloriosissimus pe-
trus primã scripsit eplam claudio
imperante. anno q̃ sui martirij ewan
gelistã misit alexandrie. hãc vero
vt ipe ita inuit scripsisse videt. pas-
sionis primus. sicq̃ longius fuit tps
mutuallis inter harũ consecutionem
eplarũ. ¶ Consequenter tangit xpiane
fidei fundamẽta seu argumẽta.
et q̃m digna sit eius doctrina omni me-
moria. ¶ Non enim indoctus. i. falsas
et imperitus fabulas secutus. notã vo-
bis fecimus dñi nri ihesu xpi virtutẽ.

.r. oīpotenciā et deitatē/: et pſciaā. .r. eternā eiꝰ ſciam. qua ībabiliter ac eternaliterꝰ vnā ſa mtuet. ꝓteritа pnīaā et futura. ꝙmo et ūfitā que nec fuerūt nec ſūt nec erūt/ Christo quoqꝫ ſcd'm aſſūptum hūanitatem. oīa ab ītio rnacōis exordio nouit. que ſit ſcd'm qd deꝰ ſacēda viſionis vtpote vnā ſa que fuerūt. ſūt et erūt. Hec autē ſūt ꝙ aplīus notificauit fidelibus predicādo. mirabila faciēdo. ſcripturas allegando. et eaque vidit atqꝫ audiuit narrādo/ Nagani at mdoctas poetarū fabulas ſequētes. varia deorū portenta ſm̄ veterū Omnium manichei et alii quidem hereticа. dnās inanes fabulas/ ſūt ſcauti/: Ex ſpeculatores factu illiꝰ magnitudinis/ Deſit nos effectu contēplatores maieſtatis et excellētie xpi. notificatum ꝙ vobis vtutē et ꝓſciam eiꝰ. vnde volūs ꝓmo habet. Videmꝰ gloriam eiꝰ. gloriā eiꝰ qꝫ vnigeniti a patre. Viderūt nāqꝫ ſā apli oculo oꝛ pal xpi hūanitatē atqꝫ miracula. mteriori qꝫ oculo per fidē illuātā et ſapiē donū ꝙ ſpexerūt ſue dine excellenciā maieſtatē/ Scilicet ꝓ resurrectionē videri. ut eum mēcia xpi m multis. quo ianuis clauſis ad eos ingreſſꝰ eſt. et ſpiritū ſcm̄ per insufflationē contulit eis. ꝓpter quoqꝫ videntib9 aſcendit in celū/ Oem̄ in ſigno viſibili. et habūdantiſſia gre copia in ſit eius ſpm̄ ſanū Omnē actꝰ q. ꝓſtantiſſimꝰ loquit petrꝰ/ Non poſſumꝰ ea que audiuimꝰ et vidimus non loqui/: Accepit em̄ a patre honorē et gloriā. .r. honorificā et glorioſam attestationē. ſeu teſtimoniū honorabilitatis et gloie/: vocē delapſa .r. deſup̄ venīte/: ad eū a magnifica gloia/ .r. a magnificētia et excellencia dei ꝓtis/: Et que fuerit illa vox .r. complexio vocū ſubiūgit/: Hic eſt filius meꝰ dilectꝰ. r. naturalis et vnicus. cōſubſtancialis. coeqlis. coeternus. nō adoptiuus/ que ſcd'm qd deus eſt diligo. nō mīnꝰ qm̄ me ꝓpter. vtpote dilectione intensiue intensa. aī infinite ſit bonitatis. et michi veꝰ coeqlis/: Dotro mqm̄ tū eſt hoc aut eiꝰ hūanitas vnita eſt ypoſtatice vnione vbo eterno. diligo eū magſ. qui totū vnigenitū/ Sic em̄ pater cōtulit xpi hūanitati ni eodē eſſe ꝓſonaliter ſiſtere. in quo cōſiſtit vbi eternū. qd ſubſiſtere reliquū omne bonū creatū excedit/ In quo mihi cōplacui .r. bene placitū fuit michi/ Sic em̄ beneplacitū eſt dño in ꝓlo ſuo. et letatur dñs in oībus opib9 ſuis. qui tomagis in vnigenito filio ſuo. in quo vtiqꝫ ꝓfecto habet complacenciā penitꝰ infinitā/ In ſeipo quoqꝫ ꝓfecto complacentiam habet prorſus ineſtimabilem. et cōplacet ſibi in filio ſuo .r. de hoc patre ſibi ipi complacet infinite. qui talem et tantū genuit filiū. et qui in ſeipo tante bonitatis et felicitatis cōſiſtit. vt cōſubſtancialē ſibi peperit natū. ſibi oīno ſimilimū. in nullo a ſe diſcordē. aī eiuſdem ſecū ſit voluntatis. que admodū et vnius eſſencie/ Fertur aūt hec vox miſterio plata angelico. i dei ꝓtis ꝓſona/: Ipſū audite/ auribus cordis et corꝓis et recte edite. obedite qui ei Vnde iohīs. 19°. proteſtatur Omnis qui eſt ex veritate audit vocē meā/: Et hanc vocē nos audiuimus de celo allatā .r. celeſti vtu

et mēdan ſtias

te formatā atq; in celo aereo factā: cū esset ihs cū ipso in monte scō. Hec eni vox facta est in xpi tūs figuratōe in monte thabor. qui ppt tūs figuratōnē xpi in eo pactā vocat moyses: cui tūs figuratōni interfuerūt predicti apli. Petrus. iacobus et iohes filij zebedei vt matth. in. xvii. dicit. De q tūs figuratione et apparitione. sup matthe ū et luce diffusius scripsi. ideo nūc tūs eo. Consequēter xpi deitatē probat testimonio ppheticō tr̄ refragabile: Et habemus firmiorē. i. valde firmū: sermonē ppheticū. i. testimoniū dauid regis de xpi dīnitate in ps quo loquit filius. Dns dixit ad me filius meus es tu. ego hodie genui te. Sermo in pluribus psalmis loquit dauid de vt illud. Ex vtero ante luciferū genui te. Et eructauit cor meū verbū bonū. Quia quis eni testiō. prīa pis apl̄oz de xpo. nō sit absolute loquēdo firmius aut magis auctentica testiōm dauid ppheteā. aut alius libet in veteri testamento. sz magis econtra. qm̄ gloriosi apli magis illuminati fuerūt de xpo qm̄ ppheteā veteris testamēti. et maiori grā erāt repleti. xpi quoq; misteria clarius eis sp exposuerūt. multiplicauitq; nouerūt. q̄z vates moysaice legis. ppt̄q; dō preferūt ppheticis in sapia. virtute. fructuositate. sanctitate. miraculis grā et gloria. Quicquid ergo mouet tū ad aliquos firmius fuit testiōm dauid de xpo. q̄m testiōm beatissimi petri. vide q̄z tū ad iudeos et calumniatores. qui dicere potuerūt q; petrus magister suus zelo imoderato p̄ferre conatus est. et ea que narrat. vel ficta sunt vel in secreto audita. ideo mirandū est dubia q̄z dauid ppheteā oracula. cū tū sanctissimus petrus per plura et eminentiora miracula ostenderit se esse locutū ex spū scō q̄z dauid: Cui benefactis attendētes. q̄ lucerne lucenti in caliginoso loco. Ordo verborū est. Cui sermoni ppheticō tū q̄z lucerne lucenti in tenebroso loco attendētes et fidē adhibētes: benefactis. q̄ bonū ac meritorū est. Locus aūt tenebrosus. est mūdus iste seu genus humanū. ignorātia mentis et via eorū tenebris offuscatis. Est aūt attendendus sermo ppheticus: donec dies illucescat. i. dies eternus vobis resplendeat: atq; ad claritatē et beatificā dei visionē pueniatis. De quo die scripsit et est zacharie vltimo. In die illa erit dns unus. et unum eius unū: Et lucifer. i. xpus: oriatur in cordibus vestris. i. per speciem se vobis facie ad faciē manifestet. Vel lucifer. i. lumē gloie vobis infundat. et cognoscatis deū. sicuti et cognitus estis ab eo. Oriatur aūt xpus lucifer. cū ipse sit oriens luce eterne candor et splendor gloie. sapia patris. cui luxuriosa. ars ydea. speciosus. pulchritudo. appropriant: Hoc primum intelligentes. i. primus agnoscētes: q̄ oīs ppha scripture. i. oīs scriptura prophetica. Vel vt alij textus habet: Omnis ppheteā scripture. i. omnis ppheteā in sacra scriptura cōtenta: propria interpretatiōe non fit. Desit huius adiectiōne nō patuit nec sensui ppriō ppheteā inventa est. Non enim voluntate humana allata est aliqua ppheteā. i. ppheta ex ppria sua libertate et potestate. nō habuerūt notitiā et graciā ppheticā. Vel.

qz spūs scūs eorū tangeret corda.
quia futurorū pure cōtingentiū.
certa p̄cognitio. eorū quoqz qsoli
deo patescūt. et ex eo libertate de
pendēt. notitia p̄i omnipotenti supi
sapientissīo creatori est ꝑtīa. nec
alīs. nisi eo revelante patescat. ꝑ
qđ ꝛ. sane. ꝛc. scriptū est. Que ven
tura sūt annūciate nobis. et sciem9.
quia dñi estis vos. Spūs dñi sco mspi
rati. r instructi et illūnati. locuti
sūt sancti dei hoīes. r scripturā vā
cinati. ꝑ. Per qđ loqtur paulus.
Alīs per spm datur grā ꝓphecie. Job
Job quoqz ꝛ. ꝛc. hetur. Inspiratio oī
potentis dat intelligentiā. Dnāut
item doctores. qz grā ꝓphecie. di
at actū non habitū. Sed cū i potes
tate ꝓphetarū nō est vaticinari
ad libitū. aut de quibuscūqz. sed tūc
quando a spū scō tangūtur. et de
quibus ab ipō illuminātur.

Explanatio secūdi capli. Fuerūt vero et pseudo ꝓphe. Arti. 9.

Dostquā p̄cedenti capl̄o
gloriosissimū aplīa ordi
nis vestē ex. moralia documēta induxit
et dei būficia cōmēoravit. nūc contra hereticos errores
pestiferos. armat et p̄munit fideles. Nam ait: fuerūt autē et pseu
do ꝓphete in ꝓplo veteris testamēti.
frequēter sit mentio. et paruū ante
xpi predicationē in fuerūt theodas
et iudas galileus. de quibus actuū ꝛ.
scribit. deinde quicquid est in lege
le. michea. aliqz locus scripturarū
veteris testamēti frequēter fit mētio.
et paruū ante xpi predicationē. fuerūt
theodas et iudas galileus. de quibus
actuū ꝛ. scribit. Sicut et vobis erūt
magri mendaces. puta hereſiarche:
qui introducēt sectas pditionis. r spe
ciales et falsas doctrinas. hereticas
pūitates. erroneas collectiones ad
eternā dāpnationē tendētes: et eū
qui emit eos dñm. r. xpm. qui non
corruptibilibus auro vel argēto sed
ꝓtioso sanguine pretioso eos redemit.
de quo vas aptē electionis. Empti estis
pretio magno: negabūt. r. pue de ip
so sensient. et nō credēt nec pdica
būt eū. sicut in veritate gsistit. et talē
qualem eū esse gsingēt: superducen
tes sibi celerē pditionē. Idest festina
tā dāpnationē seu dāpnationis aīm.
sibi ipsis accumulātes. De talibus
apt et xpūs matth. ꝛ. Attendite a
falsis ꝓphetis qui veniūt ad vos i
vestimētis ouiū. intrinsecus autē sūt
lupi rapaces. Et paulus actuū vi
cesimo. Ego noūi: qz post discessio
nē meā. intrābūt in vos lupi rapaces
grues. nō parcētes gregi. et ex vob.
ipsis surgēt viri loquētes puersa.
vt abducāt discipulos post se: Et
multi sequēt eorū luxurias. r. tā cor
porales qm spirituales eorū formi
cationes. Nā multi illorū hereſi
archarū. quātas pluēs sibi allicerēt.
cōcupiscētias frena laxabāt. qui e
nā spiritualit formido cor suum a
uerterūt a deo. et aīas suas demo
nū fecerūt. alii adulteās. vbi qz
dei adulteraverūt. false exponē
do scripturās. In quibus oīb9 inuābiles
sibi attraxerūt pditionis discipulos.
Per quos via veritatis. est fides ca
tholica. sana doctrina. quemadmodū ve
ra. xpūs qui ait. Ego sū via ve
ritas et vita. Vel via veritatis

racter xpiana/ De qua loq̃tur dns.
Arta est via que duat ad vitã. Jn
et ysaie xxxv. Et via ambulatre ea.
et neq̃ ad dexteram neq̃ ad sinistrã:
Blasphemabit q̃ et xpi eam blas
phemauerũt. Hereses et sasmata
inducendo. et suos infelices discipl̃os
ad idem allicendo. Jnfidelibꝫ quoꝫ
dando occasionẽ blasphemãdi xpm
eiusq̃ legem et fidem. Videntes naz
infideles. turpẽ vitã. et varias abu
siones hereticorũ. putauerũt xpm
talia docuisse. et oẽs xpianos huiusmõi
esse. ideo xpm et eiꝫ cultores. fidem
catholicã. legẽq̃ euãgelicã blas
phemauerũt: Et iuuat ea fictis
verbis de vobis negociabũt̃ r. ex
cupiditate p̃ callida. et adulatoria
vba vos fallẽt. et q̃ contritũ quẽ
dam de vobis efficiẽt. tpalia bona
vã vobis fallacit̃ auferẽdo. nõ vo
lenter. sz fraudulẽter. q̃a vt asserit
paulꝰ. Per bñdictiões et dulces ser
mones decipiũt̃ mocentiũ corda.
Et rursꝫ. Hij sũt qui deuorãt domos
viduarũ. Item huiusmõi opari sb̃doli
nõ seruiũt xpõ. sed suo vẽtri: Quibꝫ
iudiciũ iam olim nõ cessat. Jdest re
pbationis iudiciũ dudũ de eis pnũ
ciatũ in scis sc̃pturis nõ est revoca
tũ neq̃ finite/ qm̃ pena eis ĩstans
ac debita est eterna. et ĩppetuũ re
probati manebũt: Et p̃dicõ eorũ
nõ dormitat/ qz eorũ dapnatio. nõ
quiescet. et nũc in vita hac p̃ditis sũt
per demerita ppria/ Delirus puer
sis hereticis q̃z magistris. multa i bti
pauli legũtur eplis. Vt cũ ait ad
galathas. Quicunq̃z voluit placere in
carne. hij cogũt vos circũcidi/ De
quibꝫ et ꝛa ad thimotheũ. Jo. multa af
fatur. Quemq̃z tpe aplõr exper̃t
exurgẽ vt paulꝰ testat. mẽ qs fuerit
ebyon et cherinthus. qui xpi deita
tẽ negabãt. et marcion. qui eũ san
tasticũ corpus asserut assũpsisse.
tuꝫ p̃fidiã postmodũ auxit sancti
legis mandatis. Arrius q̃z et
sotinꝰ atq̃z nestoriꝰ. negabãt xpm
esse verũ deũ/ Sabellius vocabulis
tus est candẽ p̃sonã esse p̃tris et fi
lii. ac spũs sancti. Appollinaris rudis
simꝰ. negauit xpm aiãz habuisse
racionabilẽ. Itaq̃z isti et eis q̃silẽs.
xpm et eiꝰ fidem atq̃z doctrinã blas
phemauerũt/ Jnsup exempla os
tendit. hos esse acriter puniẽdos:
Hi/ pro qua/ de ꝰ. angelis peccãti
bus nõ pepercit/ De quibus iob ꝛ.
habet. Jn angelis suis reppervit p̃
uitatẽ: sz rudẽtibꝫ infernj detra
ctos in tartarũ tradidit iudiciũ
cruciandos reseruari/ Littera hec
itricata sic ordinãda est et expo
nenda/: Hi xpõs anglõs qui pec
cauerũt. detractos rudẽtibus
infernj. i infernalibꝫ fumibꝫ seu
vinculis que sũt eorũ p̃cta/ iux
q̃ p̃uisorũ b. to asserit. Jn quitta
tes sue capiet ipsũ. et fumibꝫ p̃ui
sorũ suorũ cõstringet/ Hijs naz fu
mibus angelos detractos/ i. deor
sũ q̃ietos et tractos a rigore dine
iustiae in tartarũ. vt potẽ in aerẽ
caliginosũ. qui quibusdã illoz̃
pro cruciatu infernali est deputatꝰ
ad exercitiũ hominũ. Vel. Jn tar
tarũ/ i. infernũ misit eos retinẽ. sub tira
nidi. in quẽ multi q̃ieti sũt/ Hi ergo
detractos tradidit/ i. p̃cepit sue de
posuit vel dedit eos reseruari cru
ciandos. qz ignẽ suũ secũ ferũt

vbiqz m̄ iudiciū. vsqz m die iudicij
qā tam diu reseruāt. Ymmde t
aere sine mfeio. et m die iudicij g
uiter affligent ad iudicis deducti
pnāā. qui tūc eos ifēno ifeiori
sine fine adiicet. Tucqz augebitur
pena eorū atq detalis ex mfelicū
societate et condēpnacōe quos de
ceperūt. quēadmodū atq detale
premiū angelorū scorū tūc crес
cet ex eorū gsortio quos custodie
rūt. Quēadmodū ergo. angelis
peccātib9. dns non pepercit ita
nec hereticis pcet quāuis oēs
atra cōdignū torqant. Quāuis
eñ angeli bom et mali sint ūtm
no. nec mereant qñ tū dd essen
ciale felicitatē sine culam tutē.
tamen qñ tū ad actū dentalē prem
ū seu tormentū. possint iteri me
reri aut demereri. Dem̄ mdu
cit scām exemplū. m quo euidē
ter terribiliqz apparuit rigor
dine iustiae. Et ozi g mali mūdo.
Idest geneihūano qd fuit m pma
mūdi etate. puta hoib9 qui ante
diluuiū extiterūt. Non pepat.
hz octauū noe pcone iustiae custo
diuit. In canonica sa inde apli
apli sptū est. Henoch septim9
ab adam enoch zq. Posset ita
qz alqs forsitā opinari. q sicut eno
enoch sunt m ordine genealogie
septim9 ab adam. sic noe vocetur
octau9. qi ab adam octau9 iordi
ne habeat. qd dici nō potest. qa
decim9 fuit ab adam. Liquide ge
nesis quito ferт. Quod enoch ge
nuit mathusalem. de quo natus
est lamech patrissus noe. Datur
aut noe octau9. qā mē eos q erāt
m archa fuit octau9. Incipiendo nūa
cōne ab mfeiori usqz ad supmū. vi
ipm noe. Fuerūt nāqz m archa. tres
filii eius cū tribus vxoribus. vxor quoz
noe. et ipse. Vocat quoqz pio iusti
cie. qa iustiā dei et pemtēciā. ve
ritatisqz viā hoibus illis tpis denūa
auit. sicut m exposicione pcedētis
eple patuit. Custodiuit vcō deus
noe. quia a submersione diluuii
eū eripuit. Diluuiū mūdo ipiozū
inducēs. Idest hoibus ipiis tūc m
mūdo morantib9. qui viā suā cor
ruperāt. quorū tanta fuit malu
cia. vt genesis vto dicat. Vidēs deus
qa multa malicia hoīm esset i tra.
et cuncta cogitacio cordis humani. in
tenta esset ad malū omni tpe. pe
nituit eū qd fecisset hoiem in tra.
et pauēs m futurū. tactus dolore
cordis intrinseci. delebo inquit hoiez
quē creauī a facie terre. Quēadmo
dū ergo illius deus nō pepercit ita neqz
hereticis pcet. Deinceps exēplū
terrui sbditur. Et ciuitates sodo
morū et gomorr eorū in cinerē re
digens. Idest sodomā et gomorra
redegit in puluerē. qm igne et sul
phur habūdantissime pluit sup eas.
et habitatores. immo per totā pentā
polim. cuius ciuitates deutro xiii zo.
exprimit. Videlicz. sodoma. et go
morra. adama. et seboym. quīta
vrbs fuit segor. quibus i puluerē
ex sulphureo igne redactis. cū adia
centib9 terris. operuit tra illā ma
ri mortuo in quo nichil viuē pt.
Sūtqz ibi arbores. poma appara
tu pulcherrima deferētes. que po
ma si manu tractēt in cinerē re
soluūtur. et fumū emittūt qi ad

huc essent ardeaa. Hñ sapie libro
legit. Hec ustũ a pereuntib9 m
pris liberauit fugiẽte. descẽde
te igne m pentlyapolim. cui testi
monũ neq̃ hodie fumigabũda con
stat deserta terra. et m certo tpe
fructus habentes arbores: Euersio
ne dãpnauit. Dest pñtas vrbes
ita euertẽs seu destruẽs habitato
res eis sic punuit et pdãpnauit:
Exemplũ eorũ qui ipie acturi
sut ponens. r. per illã ibustione
et euersionẽ exemplauit pandens
q̃liter. igne ñfernali sint pumen
di ñiqui. pñertim hereticã: Et us
tũ loth. Cuius ustica ãnũt paul9
ad hebreos 12°. Hospitalitatẽ m
quiẽs nolite oblinisca. per hanc
em placuerũt quidã viz abrahã
et loth. angelis hospitio susceptis.
vt patz in gen°: Ad nephandorũ
nutria. r. violẽtiã: et luxuriosa
quer. sactione eripuit. r. a turpis
simis sodomitarũ inquinamẽtis
pñsua uit atq̃ per angelos ex so
doma diuxit. Et recte zodomite.
qui vicios cõtra naturã erãt sor
debãt. vocant nephandi. ñiqm
penit9 detestabiles. et illuãm. q̃
verbis et factis iuriã intulerũt
bõi loth. ex illud gene. 19°. Ni
gressus es iniquiẽs vt aduena nũ
q̃d vt iudices. Ipse ergo magis
q̃m hos affligem9. vnde magis facie
bãt loth vehemẽtissie: Aspectu
eni et auditu iustus erat. Qđ du
plicat pt intelligi. Primo q loth
tam custodite se habuit. q̃ nec ex
his nec ex auditis sodomitarũ fla
gicijs. a sua puritate et equitate
collapsus est. cũ tñ dicat sc̃ptura. Cui
puer so puer teis. Secũdo. q̃ tam ve
tuose vixit. q̃ ipi illi michil iniqui
viderũt in eo nec ꝓpererũt de ipo.
sicut de iudith vidua fert iudith oc
tauo. Metuebat dñm valde nec e
rat qui loqueret de ea vllũ ma
lũ. Debitissimi quoq̃ iohis baptis
te parẽtib9 veneradis et sanctis
sc̃ptũ est. luce primo. Incedebat in oĩ
bus iustificatiõib9 dñi sine quere
la. Sic et sanctus iob de seipo fatetur
Auribus audiẽs beatificabat me. et oc
ulus videns testimoniũ phibuit michi.
Denq̃ istud arduũ fuit et magne
pfectionis mdũ in loth. qui teste
gregorio. int ipfectos pfecte quer
sari. et int iniquos iuste se habere
est valde laudabile. Et q̃m iustus
est grue iniustia cernere. subdit.
Habitãs apud eos. r. loth habitãs
int zodomitas: qui de die in diem
animam iustam inquis operib9 cruciia
bat. r. cotidie ipm loth suis piussis
afflixerũt sceleribꝰ. Iustus nãq̃
tam ex dei amore. q̃ ex proximi
dilectione. atq̃ ex zelo iustitie.
de iniquorũ vitijs gestristat. pñertim
cũ ea emẽdare nõ potest. et dicẽ
pt dño cũ ꝓphia. Absit a me se
at zelus meus. q̃a oblita sũt verba tua
inimici mei. Ex quibus colligit ar
chiepiscopus: Nouit dñs pios de tẽpta
tione eripere. r. de oĩ tribulatiõe
eruere. cui dicat in ps. Cum ipso su
m in tribulatiõe eripiã eũ. et glori
ficabo eũ: Eripit autem eos. loco.
modo. et tpe sibi placẽte. et put
saluti expedit electorũ. Ideo in
tribulatiõib9 et tẽptatiõib9 gsti
tuti pacẽter et longanimiter ferre

debēt. et dñm exorare. ut eos ide
fmēter roborēt et ḡfuet. atq; aī
el placuēit ipsisq; expedit. fmē ē
bulacōm dignet̄ iponere. Hn
aī ogias p̄ceps iudeorū dixiſſ.
q; msi mſra qui unq; dies. bem ret
eis auxliū a dño urbē trader et
m manꝰ assyriorū. ur tuosa et
sapiēs iudicij dixit. Qui estis vos
qui tēptatis deū. posuistis vos tps
miseracōm dm. et m arbitrio vro
diē ḡstituistis eis: Iniquos veō m
diem iudicij cruciandos reseruā
re. Non est hoc ita itelligendū.
qī iiqui ante diē ḡnalis iudicij.
non sint dāpnandi et cruciandi.
ſq; qr tūc m corpe et aīa dāpna
būtur. qui mteri m die ptticula
ris iudicij sūt condēpnandi m a
mma. Grauissīe veō punient hę
resiarchę sicut subnūgit: Mach
aīt eos reseruat i iudicio cruci
andos: qui p̄ carnē m cōcupiscē
cīa immūdicie ambulat. r. carnales
et fedas ḡcupiscēcias assequūtur:
dominacōnēq; ḡtēpnūt. r. tam
xp̄o oīm dñatori qm̄ eis ḡ uicarijs
sūs aplis. p̄mo et sūmo antistiti
rēnūit obedire: audaces. r. te
merarij et p̄ suptuosi. confingen
do dogmata noua: sibi placētes.
r. magni et sapientes tocies sue.
Cuo cont ad r̄ōnos. 1. Io. dicatur.
Debem⁹ nos firmiores ībecillita
tes ifirmorū sustinere et nō nobis
placere. Unusq;sq; p̄xīo suo place
at m bonū ad edificacionē. etenī
xp̄s sibi nō placuit. Et ysaie. Io. aut
sptura. Ve qui sapiētes estis cōsu
lis vris. et coram vobis metipis pru
dētes. Idcō proūbiorū .x°. salomon
loquit. Recte sapiēs apud temetipm.
et ne ītimeris prudētie tue: sectus n
metuit mtro ducē. r. hereticas pui
tates et sasinatas ībenere ac aspge.
qr spturas sc̄dm ꝓpriū mgemū pre
sumūt exponē. et sc̄de sua subtilita
te atq; pericia stulte ipissime eq; cō
fidūt. cū sptura eo spū sit mtelligē
de. quo et p̄mū sūt reuelate: blas
phemātes pt dictū est. xp̄m et eiꝰ
doctrinā: Vbi. r. meo. q; dñationē
gtēpnūt. et maudaces sibi met placēt:
Angelis. s. malis: fortitudine natu
re: et virtute potēcie: cū sint maio
res hoīb⁹. r. naturalit alacores. sūt
em spēi emīēciorib⁹ qm̄ hō. et
p̄ q; sequēs naturalit fortiorib⁹ na
ture. ut pote īcorruptibiliores. et
ī naturalib⁹ viribꝰ vigorosiores.
puta īm tellectu. et volūtate p̄ser
tim cū dño teste dyonisio. mtuā
lia m demoīb⁹ māserint itegra:
Non portāt. r. sufferre vre valet:
aduersꝰ se execrabile iudiciū. Id
est districtū dei iudiciū cont eos
nā datū. quod quāius ī serpo sit
iustū et sām. tm patientib⁹ durū est
et execrandū videt. silit supplicia
ī eis mfligī execrabile eis est
Si ergo angelis tam potētibus
ac potēciorib⁹ xp̄s hoīb⁹ tā intol
lerabilia sūt mflicta tormēta.
sequit q; intolleribiliora eriūt ī
pīs hereticis qz hoīb⁹. m q̄rime
hereśiarchis de quib⁹ ad lītaz a
gitur: Itaq; ex p̄dictis sequi appa
ret. q; maior dāpnacio sit here
siarchaꝝ. qm̄ eorū qui perierūt
diluuio et Sodomitaꝝ. ymo et
demonū. Salte quoruda: Nam et
xp̄s in euāgelio protestat. q; m

die vndiaj remissius cū tr zodomo-
rū qm̄ ciuitatib9 que p̄dicatione eo9
mirabilia fuit quer si nō reperēt
nec per eos miracula fuit quersi
Per ezechielē quoq; deo testatur
q; zodoma nō peccauit dimidiū p̄
p̄ctorū que p̄petrauerūt uidei/ De-
mones eaē non sūt oēs eque viqui.
cū de singulis ordinib9 aliqui ce-
dant ruisse/ et sicut hoies electi
ad singulos angelorū ordines assu-
muntur/ et eis parificant in gloriā.
sic probabiliter redit q̄ diuersi rep
bi sedm suorū diuersitatē ac gradū
demeitorū singulorū dioz, de-
moibus equabunt in pena
Preterea loquēdo in gnē. p̄cta spi-
ritualia. grauiora sūt p̄ctis carnalib9.
et p̄cta in deū. p̄ctis i p̄ximū. Pec-
cata aūt hereticar chariū. mē spiritu-
lia vicia. et mē facinora in deū gra-
uissima. p̄sertim q̄a et tot hoies in vol-
uūt errorib9. quoz oīm p̄cta et tor-
mēta redūdāt in hereticar chas pec-
cata aūt zodomitarū et diluuio e-
uersorū fuerūt carnalia atq; p̄ximi.
terū demones vnatim gressione
ne posita fuerūt in tīmo nec mite
rim demeruerūt/ sicut nec angeli
sancti post p̄ma ad deū quersio
nē qua posita fuerūt in tīmo p̄me-
ruerūt loquendo de meito ac de-
merito. qntū ad p̄mū essenciale/
seu calamitatē p̄mapale. Hereticar chie
vco plurimis et qi in nullis tūsgres-
sionib9 demeruerūt. et ad suū tur-
pius tīmnū pueneruūt/ In vco hē-
siarche qui sectas mouerūt/ velut
irrationabilia pecora naturaliter
in captionē et permanē/ sicut bru-
talit oī ratione carentia facilit
seducūt. ita q; adūt in loū quo capi-
untur et ocidūt sic hereticā/ nullis
q; ignorāt blasphemātes/ rō illis q;
fidei sūt que nō intelligūt cōmittūt
blasphemias. xpi dinitatē seu alīs
fidei veritates negando/ in corrupcio-
ne sua peribūt/ p̄ter suos errores et
excessus. per quos eorū intellectus
ac voluntas spiritualit eorū p̄ximi
nunt necant deputabunt. Papie-
tes nō cedē iustitie/ r. debitā puni-
tionē sue puersitatis/ voluptatem
existimātes diei delicias cōtaminā-
cōis et maculē/ r. hereticī isti in tan-
tū obtenebrātur q; delicias cōtamina-
cōis et maculē/ r. delectationes cōtēles.
fedas venereas. p̄sertim ad tactū et
gustū p timētes. reputāt esse volup-
tatē diei/ r. tā licitas et honestas. q̄
alia et melior voluptas haberi nō
possit in die/ sicq; per voluptatē d
diei designat voluptas licita et
sincera/ Est aūt ad modū em dr
est gaudiū cōta. vtpote cōtēlis seu i-
ordinata. et spiritalis et ordinata. vt
dictū est/ sic duplex est voluptas r
vel delectatio sequēs ea. Voluptas
bona et licita est delectatio actui
virtuoso annexa quelibet etem v-
tus, p̄ria habet delectationē opa-
nomi cōiuncta. hui modū in eccle
siastico scptū est/ Gaudiū est iusto
facere iusticiā/ Et aristoteles ait/ Big-
nū virtutis est delectatio cōtingens
in ope/ De hac voluptate apt p̄pha.
dicit/ Delectasti me dne in factura
tua/ Et torrētē voluptatis tue pota-
bis eos/ Voluptas p̄ua et vitiosa.
est oīs delectatio actui illicito iūcta.
de qua in ecclesiastico asseritur
Adolescētia et voluptas vana sūt

ſt em⁹ ⁊ 18. Post gaudia tua ne eas et a voluptate tua auerte. Tu ergo passiones et vitia pp̃tim fidie et delectaciones veneree mente obtenebret. quida hꝰ vicijs sit exercitant. vt de sua turpitudine nō vereant. ſz potiꝰ gloient. et qi luxuriosꝰ et honestus reputant delectaciones ipuras. ac sordidas. de quibꝰ scptū est. pudicicia. Exultāt in rebus pessimis. Vsque q̃q; Nequitiā suā qi sodoma p̃dicauerūt. ⁊ quos p voluptatē dei. intelligit voluptas. luxuriosus. luxurie significatur appellatiōe dei. vt ai asseit paulꝰ. Sobrios qui dei sumꝰ sobrijs simꝰ. ⁊ ca vt iohis 3o. aut saluator Qui facit veritatē venit ad lucē. Deliciis carnalibꝰ et luxuriosis. affluentes. Tales nāq; nō solū in venere. ſz in suis quoq; p fidis doctrinē tis. admittentibus q; damnosis delectant. In conuiuijs suis luxuriātes voluptatibus. Iuxta vos corpaliter cōmorādo ac pue agendo aut vos ad eadē attrahendo proposse. Oculos habentes plenos adulterij et incessabilis delicti. ⁊ signis et tactibus adulteracionis. qā in oculis lasciua mētis p̃sūpti apparet. et p corpalem tactum puocat. libido. que incessabilis dicat. qz quo ampli⁹ potiatur seu exerceat eo plus ignitat. et misereris ac vagus efficiat. Hinc ipudicas oculꝰ ipudice mētis est nūcius. Et em⁹ nonoh habet. Vgme ne cōspicias ne scādalizeris in decore eiꝰ. noli ar eius spice in vias alienas. Auerte pedē tuū a mulieve compta. pp̃ species mulierū multi perierūt. Ideo timoratꝰ et ses

Iob 31o libri sui ca. Depigi inquit fedus cū oculis meis. ne cogitare quid est de vgine. Pellicētes aīas instabiles. Secundū beda pellices dicit meretrices. sūpto vocabulo a pollucione vel a pellis siue formositate. qua tantos allicūnt. Pellicet ergo aīas instabiles. q; qui homines in fidei veritate. vt et vtilitū gstancia nō bene fundatos pestifere instruūt ac deducūt. Quo contloquit paulꝰ. Nō dicam ferā oī vento doctrine. et cā. 1o precipit. Esto firmꝰ in via dñi. et in veritate sensus tui. Proborū pmo. Fili mi si te lactauerint pctores. ne acquiescas illis. Corrupta tui. ⁊ habituati auaricia hinc tes. q; assidue cogitāt qualit pecunia sibi accumulēt. Quocōt in ecclastico fertur. Nichil iniquius q̃m amare pecuniā. et auaro nichil est scelestius. Hinc em aīam suā hꝰ venalē. Maledictiois filij. desit maledictioe dignū. quē admodū p. regū dauid apt ad abner. filij mortis estis vos. qui nō custodistis dñm vrm regē. ⁊ morte oī digni. Derelinquentes rectā viā. ⁊ dūna precepta. sūpturarū doctrinā. fidem et legem xpi. execrata vitia. per que oīa itur ad deū. et rō tramite ptinuit ad salutē. Errauerūt per viaꝝ abrupta. iuxta illud proverbioꝝ 2o Relinquit semitā rectū. et ābulat per vias tenebrosas. De quibꝰ vas electionis fatet. Impij pficiet in penis errātes et in errorē mittētes. Secuti viā. ⁊ iniquitatē. balaam exbosor. ⁊ exurbe sic dicū venēte

// Correpcõez vero habuit sue vesanie

ut tangit beda: qui mãdemũ iniquitatis amauit: qm̃ ppt̃ munera dedit regi balach cõsiliũ dare filios israhel: nuptã illud nõrũ zc̃. Ogens ad ppl̃m meũ dabo cõsiliũ qd̃ ppl̃o tuo faciat ppl̃o huic. // Deest prosua tãpientissia. impietate debite est punitus. sunt em̃ oĩa sua a filijs ysrl̃ ut numerozi hetur. Correpti quoq; sunt ab angelo atq; ab azina ut subdit: Subiugale. mutũ animal. & azina au sedebat. loquẽdi fraultate ex natura sua nõ habẽs. voce hois loqẽs: // Olubuit ppl̃e ĩ sapiencia. ipsũ balaam. qui fuit ppl̃a. aliq̃ ex diuina reuelatione p̃nũciando redargui: et eũ a cepto itinere. qñtũ ni se eãt compesãnt dicẽs. Cur paũb me cãterno. Que oĩa in nõrũ libro plenius sũt descripta. Credit aũt q̃ angelus dei per os azine vba illa formauit. nec azina vba illa intellexit. ãi et nũare opus sit rationis. etm verbis illis nũano fiunt. ãi dementẽ. Vñ ut asserit auiẽena. Gallina nim̃ pullorũ suorũ non nosat. si mltitudine papit. Quat tñ azina reprehendisse balaam. qm̃ vba reprehensoria protulit: Hi sũt fontes sine aqua. & doctores ficti carentes vera doctrina. qz doctores se ecclesie mũt et iactãt ãi deceptores existunt: sicq; assilãt fonti siccato: et nebule turbinib9 agitate. & silẽs nebulis a ventis hinc inde cõmotis. qm̃ demoniũ suggestionib9 et vitiorũ impulsib9 ac cãferãtur: quib9 caligo tenebrarũ reseruat. qz ut ait saluator. pereunt in tenebris exteriores. ut de tenebris vitiorũ preapitent in tenebõ torme // Alma quippe virtute diuina nisi pientia

torũ. Et recte obscuritas ifernalis caligo tenebrarũ. qsi caligo caliginũ appellat ut sit vehemẽtissia. quẽad modũ rosa flos florũ vocat. Superba em̃ vanitatis loquẽtes. & vba falsitatis proposa. Vel ut alĩ legũt: Superbia vãitatis. & exerrogãcia p̃prie vãitatis loquẽtes: pellucẽt mi desiderijs carnis luxurie. & p cõcessionẽ et approbationẽ quapiscẽcia carnaliũ fallũt: eos qui paululũ effugerũt. & ipfectos q̃liqlit se aberroribus ac pctis reperit absth̃e: q̃ deceptoẽs in errore quersati. & assuefacti: & libertatẽ illis promittũt. & decepti a se affirmat. q̃ libere sine pcto possint carnalia desideria adiplere. per qd̃ illos ad talia pronos facilius fallũt: Cũ ipsi hereticia et tiq; sui sint corruptionis. & falsitatis auctores. A quo em̃ q̃s superatus est. huius est seruus: Ipsi aũt a vitiis et a dyabolo victi sũt. ideo vitiorũ ac demoniũ sui ceuserit. ppt̃ qd̃ loquit paulus. Resipiscat a laqueis dyaboli a quo captiui tenẽt ad ei voluntãs vnius. assẽt xpc̃s. Cui qui facit pctm̃ seruus est pcti: Hi em̃ refugietes coiquinationib9 mũdi. & mundana et carnalia vitia euitãtes: In cognitioe. & p veram fidem et fidelem notitiã: dñi nr̃i ihesu xpi. hinc rursus irretiti superant. & reddunãdo prioribus vitijs ivoluũt. Factus sunt eis posteriora deteriora prioribus. Deest pctm̃ quo reddunãdo. et post reddi tũ cõmiserũt aut maderũt. enor mioza sũt pcta ante reditũ qm̃ sis aut pomissionẽ contracta. Sed vulnera repetitu. sũt magis perniciosa. et reditus iste ppt̃ negligentiã

dmē sibi ānexā. qua quis de prio
re remissionē. illuīnatione. et grā
deo ingratus est/ Et ppter. plenitudinē ve
ritatis notiaā valde auget et figuat
pēna sequēnā. ppter. qđ subdit. Sāe
luis est. omnīg malū siue culpabi
le/: erat eis nō cognoscē viā iusti
cie. dīna pcepta. et ea q necessaria
sūt saluti/: quī post agnitionē re
trorsū querti ab eo. qđ illis traditū
est scō mandato/. r ab obseruātia le
gis ac fidei xpiane diuertere/ Sē
pe quo quis plura deo a būfia/ sta
est sortitus. eo plus obligatus est deo
gratus esse ac deseruire/ Ideo doctus
ignis peccat qui indoctus. ceteris pa
ribus. plenius qui viā agnoscat iusti
cie nec tī obseruat. plus videtur
deū offendere. qui iustice viā ignō
rans/ Iter. qđ luce. xpīs desce
ruit. Seruus qui cognouit voluntatē
dñi sui et nō fecit. plagis vapulabit
multis. Qui aūt nō cognouit et fe
cit digna. plagis vapulabit. paucis/ Et
hinc dictū est iacobi. Sa
cienti bonū facē et nō facienti. pccm
est illi. imo ois enormis sit istud. cō
stat ex eo qđ ad hebreos de eo legi
tur/ Voluntarie peccantibus nobis accepta
tam notiaā veitatis. iā non relin
quit pro peccatis hostiā/ Et rursus ad
hebreos vicio terribiliter loquit paulus/ Impossibile est eos qui semel sūt
illuīnati: gustauerūt etiā donū ce
leste et ptīcipes facti sūt spūs sancti.
et plapsi sūt. rursus renouari ad po
tentiā. rursus crucifigentes sibi
metipīs filiū dei. et ostentui habentes/ Hinc etiā ioānis de eo veitas
contestat. Si ea esses nō habēs
pccm. nunc aūt dicis qz videmus pec
catū tuū manet/ Ex si ista ita se
habent. videt ignorātia hoiez excusare/
imo apparet. q in homo sit fragi
lis. tutus nō sit discē. neq cognoscē
viā iustice. quā ea cognoscē. ne forte
post eius cognitionē contingat pecca
re et finaliter reatū maiorē/ Rndet.
q ignorātia uris qđ quis scire te
netur/ nō excusat a culpa. nec igno
rantia crassa seu affectata. Sed ignō
rantia facti adhibita diligēter ea bo
na. ig notātia quo qz inuincibilis.
prorsus excusat/ Et quis sit Et
quis finis sit post veitatis noti
am videre. Ipā tī notitia in se bona
est. et optanda. et frequēter a variis
malis preseruat et confert ad hoc.
vt homo resurgat celerius/ Porro
qui viā nescit iustice sine culpa
alo. erat necessitat/ Cur autē
enormius sit post iustice agnitionē
peccare subiūgit/: Contingit enī
illis. s. recidiuātibus: illud veri pro
uerbii/ Ideo circa hoc aptū verū proverbiū/ qđ
qđ sequit ex libro prouerbiorū salo
monis acceptū est: Canis reuersus
ad vomitū suū. et
equidē salo
mon loquit/ Sciant canis q reuer
titur ad vomitū suū. ita stultus qui
iterat stultitiā suā. q ia sicut illud
qđ per vomitū est erectū. resume
est valde abhoīnabile fetens et
pe sic pēna pene tēdo deletu reite
rare/ Et qđ vero adiūgit/: Et sus
lota in voluntabro luti/ principis apo
stolī de suo apposuit. valde aptē.
Nam sicut ex tali lotione effinat
porca sordidior quā fuerat ante. ita
ex reditu grauis homo commu
natur/ Imo sicut vomēs. superflua
qua premebat materia erat. sic

peccator cōfitendo effundit metū
venenū qđ aīam pressit. ¶ Cū ve
ro post pentenciā readunat. ipse
tamē redit ad vomitū. i. qđ salu
briter euomuit, dāpnabiliť repe
tit. ¶ Nostremo in scripturis p stultū
designat. qui cūqz in mortali est
vitio. et per stulticiā. omnis mor
talis intelligit culpa. ¶ Hinqz ecclesi
astes primo asseritur. ¶ Sol stoyce ti
mitus est numer. 9 ✓✓✓

Exposicio capli terciī. Articulo tercius.

Hoc vltio capló glo
riosissimo apli ac do
ri ierarchia plenis
destruit hereticas
pūitates. et fideles
in fide cōfortat. ¶ Hanc eam vobis
carissimi sedam scribo eplam in qui
bus prima et 2a eplis. ¶ Hinqz exci
to in cōmonicione. i. per hanc ex
citationē. sincerā
mentē. a vicijs expurgatā. vt me
mores sitis memoria vtiosis ac
tibus tecta. eorū que predixerūt vbo
rū ppheterū et aplorū sororū. i.
verborū a sanctis ppheris aplisqz pro
latorū. videlz doctrinetorū et ma
datorū que tradiderūt. ¶ Aliqui
textus habent. ¶ Verborū apliet. et
redit in idem. ¶ Ita sensus est. verbo
rū dictorū a ppheris. ¶ Memores
quoqz estote preceptorū dñi et sal
uatoris nri. i. preceptorū que
xpc dns et saluator in euāgelio
dedit. qui dicit preceptis aliq ad
didit. ¶ Per memoriā ad exercitiū
nē opis est ordināda. nisi illud i
pis. ¶ Memores sit mandatorū ipōrū
ad faciendū ea. ¶ Hoc primū scientes
inter ea que iam sacrada cōmemoro.
¶ Qz venet in nouissis diebus pstigi
ator antixpi aduentus. in decepcio
nem. i. ad inducendū decepcionē. il
lusores. scripturarū ac fidei xpiane
atqz fidelium. suis propriis cupiscen
cijs ambulantes. i. vitiose. carnaliť
qz viuentes. et dicentes. vbi est promis
sio et aduentus eius. i. vbi manet aut
qñ apparebit et inplebitur. que i
ihesus nazarenus promisit suis auto
ribus. et qñ ad iudiciū veniet ipse
qui predixit. Tanqm dicāt. Oīa va
na sunt et cōficta. nec erit iudiciū
nec resurrectio mortuorū. ¶ Ex quo
enī patres nri dormierūt. oīa sic p
seuerāt ab initio creature. ¶ Idest ab
exordio scli et gñacionis humane et
a tpibus antiquissis in quibus obie
runt patres nri primeui. mundus
uidelicet solutū aursū nature pressit. du
rauit. nec mutabiliť est mutatus.
ergo nec in futuro mutabit. nec
generacionū cessabit successio. ¶
Hucusqz admodū ergo paulus 2a ad
thessalonicen 2a redarguit eos.
qui tūc asserierūt sedm xpi ad
uentū de proximo imminere. ¶ Ho
creamur iaqueis. qui mittet dies
dñi. sic pceps aplorū nūc eos
qđ deprimat. qui de mimia dilacōe
sedi aduentus dñi causabūtur. ¶ Pre
inductis demū scissimus petri ver
bis sonat que 2a ad thimoth.
3c. septa sit quo vas electionis fulci
tur. ¶ In nouissis diebus instabit tpa
periculosa. et erunt homines amātes
seipos etc. ¶ Consequēter probat su
mus aplus. falsū esse qđ illi dicenti

gia a pmapio creature sit pseuerare
latet em eos hoc volentes r illi qui
dicturi sut nesciut: q celi erat prig.
et terra de aqua et per aquā gsis
tens dei vbo. per que ille tūc mūdus ī undaty periit. Oportet ad
uertē q btissmus petrus nō loquit²
hic de supioribus celis supsperā ac
tuoru et passuoru subsistētibus. qui
ex sua natura sut corruptibiles. qn
tū ad suū esse substantiale. Hic loquit²
de celis aereis r partibus aeris supe
rioris et īferioris. Unde pluuiā
loquit² dns. Milnus m celo gignouit tpus suū Et q° regū asseritur
Ascendit helyas per turbinē ī ce
lū. Hymc et aues celi vocāt² qz m
aere volant. Dicto. q de hijs ce
lis solūmodo ita loqt² sactissimus petrus.
hymc gstat qa intēdit probare q
mūdus semel per diluuiū periit et
rursus m fine. igne peribit. Deo
non loquit² nisi de celis quos attigit aqua. et ignis attingeret. Certuz est. q aqua spera lune non
attingit nec ignis gflagratiōis credi
tur alicuius ascensus. qz illa ascēdebat aqua. Et istud thomas sup g.
affirmat simr. Beda q qz alber
tus et alii expositores concordāt m
isto. Est igit² sensus. Celi erāt pri
us r ab exordio ante diluuiū fue
rūt celi aerei quātū ad suā sbstan
tiam. vtpote īferior pars aeris. et
pars eius supior que est sup montium montaū. quā supiorē aeris p
tem aqua diluuij ptem occupauit
qm quindecim cubitis altior fuit
altissimis mōtibus terre. vt scribit²
genesis vii°. Et terra. scā pri. b.
ante diluuiū fuit. de aqua r per
sepanōez aq̄rū a supficie tre appa
ruit terra. iuxta illud genesis primo. Con
gregent² aque in locū vnū et appa
reat arida. et factū est ita. Et licet
eadē ītra esset. per aquā gsistens dei
verbo. dest ex potentia dei decreto siue precepto. terra subsistit et
pmanet in esse. per hoc q partibus
eius vndiqz supfunditur et ītra
viscera eius aqua miscet. vt ptes
terre sibi cohereāt. alioq redigerētur in puluerē. Ps. ter. qd asserit
auctōna. Ex terra pura nō fit la
pis. qa requirit² aqua. per quā
fit cōtinuatio partiū terre. Hymc
loquit² beda. Omnia dispositiōe.
verbi aq̄rū terra tota ītrinseca ple
na est. quēadmodū corpus aialium
sanguine vene. repletur. ne aridita
te terra defecat si aq̄rū cesset ri
gnatio. Unde em q nāqz estatis calore
terras cum suipto earū humore flacte
tes. atqz in puluerē quē. putrefactas. Per que hoc
per celos prefatos aereos et ptē
aq. ille tūc mūdus ī undaty r ītrior re
gio mūdialis aquis ppfusa operta
et occupata. periit. qm tū ad vnā
contēta in terra et aere. pter ea
que erāt in arctya. nā oia montia
tūc fuerūt. Perierit etiā ille mūdus.
Undeliz terra aqua et aer. s. regio
illa elementaris qm tū ad multa.
nā prius fructificādi vigorē
pdidit terra. atqz in barbis boum
ac ptibus aliis dispositionē ante
pit. Hz et magna pl aeris corru
pebatur et vertebat² in aquas. Tunc quoqz rupti sut omnes fontes
abissi magne. puta oceani. Ce
li aut qui nūc sut r ptecti celi ae

rei: et terra aque nūc
ria m rerū
natura subsistūt: eo dē vbo vpo
situ sūt. Desit ex dīno p̄cepto ad cō
uenīētem naturalēq; formā et
statū. quos nūc hnt. reducta sūt
Aer hoc q aque diluuij cessauē
rūt. et terra ac q̄ mīa ad pristinū
statū ac modū. q̄tū ad multa. tē
redierūt: Igm resuati m die iu
dicij. et p̄dictoīb iniquorū hom. i
gnie cōflagratoīb sūt exurēdi atq;
purgandi m die iudicij. qui est
dies p̄dicatoīs seu condēpnatoīs
hom iniquorū. De quo die sp̄tus
est Iob. 21°. In die p̄dictoīs seruat.
malus. et ad die furoris ducetur
et de furore oīpotētis bibet. Vo
uerboīū quoq; 16°. Dra ppt̄ se
ipsū opatq; est dns ipm quoq; ad
ad diem malū. Consequēt p̄
cepīs apl̄oz breuit probat. q̄pter
dilatōnē futuri iudicij estimare neq;
q̄m debem. futurū no esse iudiciū
illud. cū omnīs dilatio ista sit modi
ca m dei m. spaī et q̄ratione ppetue
durationis eam sequētis. Eam sub
ditur: Vnū vō hoc non lateat vos
carissimi. Et quid sit hoc vnū sub
iungitur: Quia vna dies apud do
m vnū sicut mille ām. et mille an
ni. sicut dies vn. Desit spaciū q̄d
deg cōparatione sue etnitatis atq;
futurē retributoīs. reputat q̄si vnū
die m. et sicut mille ām. Desit spa
ciū valde longissimū sed m mām q̄pu
tationis et apparētiā. Et mille ām
apud nos. i. spacia temporū quan
tūlibet diuturna. sūt cōtā deo q̄si
dies vn. quia sue etnitatis spectu.
q̄si momentū est. ppter q̄d ait psal
mista. Cm mille ām ante oculos
tuos. tanq̄m dies hesterna que p̄te
rijt. Vel sensus istorū vborū est.
Q̄z sup sapientissimg deg cōtā m sua
eternitatis nūc seu nomēto consi
stens. tā q templat vnū diem vt mil
mille ānos. et mille ānos vt diem
vnū. q̄m p̄terita ānecta p̄sētia et
futura. simul cōtinet. variabilitē motus
Horro vt beda refert quida pre
tacta vba sic intelligēda putarūt.
q̄si dies iudicij p mille ānos sit du
raturus. nō attendētes. q nō simpli
citer aut certū vn dies. sicut mille
ām. sz vn dies apud dnm vt mil
le ām. Si aūt dicē vellet. q dies iu
dicij mille ānoz spacio tenderetur
nō opus fuisset apponē apud dnm.
q̄m dies illa cētā apud homēs tante
longitudīs esset. Vult ergo btūs pe
trus istius ac q omīs dieruī et ānoz
ū finē. certissīe nouerit deus. cer
tissime quoq; p̄nouerit q̄n aduē
tus suus sit adiplendus. et q̄m p̄mis
sa p̄mia sint suis reddenda. Idcirco
subiūgit: Non tardat dns p̄mis
sū. sicut q̄dam existimāt tardare. p̄missa
tra tps p̄fixū ac debitū. Sic et
abacuc 2°. hētur. Apparebit dns
in fine et nō mentiet. Si morā fe
cerit expecta eū. q venīēs veniet
et nō tardabit: Sz patiēt agit
longanimit p̄stolat et differt
iudiciū. Propter vos. i. ppt̄ nos
vēm: nolens aliquē perire. sed
omēs ad penitētiā reuerti. Sic
et xp̄s matthei 18°. testatur. Non
est voluntas ante patrē vt pereat
vn ex illis pusillis. Et p̄ma ad
thimothū 2°. asserit. Deg omnes
homines vult saluos fieri. et ad agni
tionē veritatis venire. Ezechiēlis

qrīb⁹ habet. ¶ Cūquod voluntat⁹ mee
est mors ipīj dicat dīns. et nō vt con
uertatur et viuat. ¶ Ex quo possit
hec stare. ai ysaie. xl. deus testet cō
silia mea stabit. et omnis voluntas
mea fiet. ¶ Cū enī dei voluntas omnīp
sit. vtiq; adiplet. ¶ Vter qđ hester ix⁹
legit. Dnē rex omnīp ndicione
tua cūcta sūt posita et nō est q̄ tue
resistē possit voluntati. ¶ Demq; si cū
ta est feliatas animū supnorū vtq;t
quid velint presto sit eis q̄ntomā
gis supbissimi dei mfīa exigat
bītudo. vt ml dīne voluntati cōtra
rium possit audere. ¶ Ad hec est
duplex respōsio. Prima q đ deꝰ q̄n
tū in se est nō vult quēq̄ perire.
¶ omēs saluari. tiā omēs ad pēten
tiā et salutē hortat. et pententi
bus sp paratꝰ est mulcere. nec ali
cui qđ in se sit facienti. dēnegat
grām. ymo per angelos scōs aī
tod it ad rigit hoīes. nec exptē
dei est defectꝰ salutis cuiuscūq; pe
reuntis. cū deus varijs mōis hoīes
ad meliora inuitet. ¶ Secūda res
ponsio est. q đ deꝰ nō vult quēq̄
perire. ¶ omēs saluari. loquēdo
de voluntate antecedēte. hoc est cō
siderādo hoīes scđm qđ hoīes sūt.
vtpote racionalis creature felia
tatis capaces. nō autē loquēdo de
voluntate ꝙsequēte. vt pote ꝙsiderā
do eos vt tales aut tales. ¶ Quēad
modū rex tirenꝰ vult omēs subdi
tos suos pſperari ac viuere iqn
tū sūt subditi sui. nō autē inquātū
quidā eorū malefici sūt et rebel
les. fures et homicide et latrones.
¶ Interea vt recitat beda. qui
dixerūt diem iudicij per mille a
nos duraturū. Ideo hoc dixerūt q
putabāt necesse. vt electi qui in fine
mūdi in pcīs aliqbꝰ morient. in
fra spaciū tantū purgēt. nō aūt
dentes. qūtū sit in pnd̄tie dicē. q pe
teri vmūsi electi et iusti. suis corpo
bus in oculis tui. resuptis. per tot
ānos in tra aut aere prestolabū
tur sine iudicij. atq; a ꝑparata ac
debita eis bītudine differēt. ¶ Cđ
cū ita sit. q̄m sacrilegū et medosū
est. q đ sceleratissimꝰ asserit macho
metꝰ in scīptis suis. diem iudicij
per quīquagīta mlia ānoꝝ spa
cia duraturū. ¶ Itaq; deꝰ differt
iudicij diem. vt interi q pleat⁹ nūs
electorū. et hoīes per pentiā a
se expurgēt. quēadmodū ad hel⁹ds
vndecīo scribit. Iux fide defuncti sūt
omēs isti nō acceptī repromissio
bus. deo melig aliq̄d pnidēte de
nobis. vt nō sine nobis cōsummā
rent. Dn̄ et apocalipsi vi⁹ idi
citur. ¶ Aliabꝰ mirīm die bīcōms op
tantibꝰ rndet. diuinitꝰ. vt req̄es
cāt tempꝰ adhuc modicū donec
cōpleatur nūs cōseruorū eorū. ¶ Ad
uenīet aūt dies dīn. i. dies iudicij.
qui ꝑcialit dicit dies dīn seu xpi
iudicij simi. qui est dīns sabbati et
tpis vmūsi. Dies mgn̄ iudicij.
ꝑcialit dicit dies dīn. qa in eo
se ꝓpriue sua oīpotentia. sapiaꝝ
iustitia declarabit. sua opatione
efficiet. sua voluntatē complebit.
¶ Tanq̄m fur. i. repente et improui
se. paulo testante. ¶ Cū dixerit pax
et securitas. tūc repentinꝰ eis sup
uenīet interitus. ¶ Et rursus. Dies
dīn. tanq̄ fur in nocte ita veniet.
Ideo matthei xxiiij. apt saluatꝰ

De die illa et hora nemo scit. Et tractum primo. Non est vrm nosce tpa et momenta que pr posuit in sua pte. In quo celi magno impetu transient et celi aer. ea de quibus ia loquutus est. grandi impulsu. per ignem conflagrationis alterabunt. atq; a statu q nunc habent deficient. aliquem ea partes aeris illo igne tunc corrupent. De magno aere. terre proximo in scripturis interdum vocat celum. cui iob dicatur. Omnia iob sparserunt pluuie super capita sua in celum. Elementa vero calore ignis quo conflagrabit et purgabit mundi in feriori. soluetur eo modo quo celi tunc tinsient. Elementa nanq; tinsient et soluent. Primo quo ad cessationem motus et operationis eorum. qr non mouebunt vt nunc. nec erit in eis generatio siue corruptio. Secundo. quia ad mutuam tinsimutationem qua per qualitates suas contrias non alterabunt sed vicem. nec mi se mutuo agent vt nunc. qr cessante primo mobili motu. cessabunt ista in inferioribus. Tertio. quia ad tuo actionem. qr tunc tinsinet ad dispositionem nobiliorem et claritatem mistica sortient. quia vt creditur terra splendebit vt aurum aqua sicut cristallus. aer vt celum. ignis vt astra. Terra autem et que in ea sunt opa exurent. quia non solum terra igne purgabit. primoq; colorus vel hemetica consumet. sed et plante et bruta ac cetera mixta secundum se tota corruptibilia penitus corrumpent. Elementa vero. qr secundum se tota corruptibilia non sunt secundum substantiam. sed non prefato manebunt presertim cui sint de integritate esse ne ac ordine vnius quamuis beda videatur aliter hic sentire. Quam ait. Quatuor sunt elementa quibus mundus iste gsistit. ignis. aer. aqua. et terra. que nec tacta ignis magnitudo ille absumet. nec tacta in tantum consumet. vt funditus non sint. sed duo in totum consumet. duo vero in meliorem restituet statem. Duo autem que dant penitus consumenda sunt. ignis et aqua. Augustinus quoq; in lib. de ciuitate dei relinquit sub dubio de aqua. an in apocalipsi legatur mare ia non est. Sed doctores sacre lastre asserunt elementa ea secundum substantiam permansura. pfectum an ignis et aqua nobiliora sint terra. Vltro qd dicat. mare ia non est intelligit sicut et illud. celum et terra tinsibunt. Cum ergo hec omnia ia predicta. soluenda sint. et corrumpenda. seu alteranda vel in mutuda et iuxta sensum prehabitum. quales. rqm diligentes assidue nos et gstantes. oportet nos esse in sanctis conuersationibus. desiderio vnios operibus. pfectum in operibus misericordie tum corporalibus quam spiritualibus. de quibus specialius fiet iudicium. vt matth. v. habetur. Ideo addit. et pietatibus. Sed ea potest exponi de duplici impietate. vt pote ea que est virtus moralis. et subuenit proximo. in quibus est in diligendo. et ea que est vnus de septem donis spiritus sancti. et subuenit proximo. in quibus ad dei primam et filialem est creatus. vt quidam distinguit. expectantes distructionem dei iudiciam. et preparates in aduentu dei. et celeriter ac feruenter nos preparates ad eundem aduentum

tū qui ēit mīes: ad uētū mq̄m:
dn̄i nr̄i ihesu xp̄i. per quē ir. cui
ī perio ac virtute: celi ardentes
r celi aerei igne qualitatē: sol
uentur/ sēd̄m sensū mductū: ꝯ
elemēta. videlz aqua et tra: ut
nūs ardore tabescent/ r a suo sta
tu et mō deficiēt. partiq̄ desinēt
sicut expositū ē/ qsi dicat/ valde
vir tuos. tm moratos. exemplaēs
oportet nos esse. cōsideratiōe rigo
ris dūm audim⁹. Et cū tam horri
bilia signa illud p̄cedēt. et sic tan
tam horribilitatē ac distructionē
omīs iustus. mebriendꝫ creator. ī re
bus tam mabꝫ monstrabit. certū
est qd illud iudiciū in scīpo. mō pa
biliter. ie ffabilitq̄ durissimū erit.
et m p̄ris hoīnibus ipīs testimabilē
deus oīndet seueritatē. tanto certe
maiorē. qnto nūc clemēcius. du
tur nūs q̄ expectat/ Vter qd scīs
Iob loquit. Quis m tribuat. vt ī
infernō protegas me. et abscondas
me donec ptrāseat furor tuus. et con
stituas mihi tempꝰ in quo recor
deris mei/ Et p̄ta. Nubes et calī
go in circuitu eius. iustitia et iudiciū
correctio sedis eius/ Ignis ante ip̄m
p̄cedet. et inflāmabit in circuitu i
imicos eius. Isaie quoq̄ ꝫ. fertur
Ecce nomen dn̄i venit de longin
quo ardens furor eius. et graue a
ad portandū/ labia eius repleta sūt
indignatiōe. spūs eius velut torrēs
inundās ac p̄cidēs gentes: Nouos
uero celos et nouā terrā. secūd
p̄missa nōs expectamus. Ioānes
alios celos et aliā terrā. ī nouos
quitū ad modū et p̄fectiores ī no
uatos ac melioratos. et silicēt terrā
nouā et meliorata. cetera quoq̄ p
dei p̄missa. que nec oculis vidit. nec
auribus audiuit. nec in cor hoīs as
cenderūt. dotesq̄ corporū glorifi
catorū et animārū felicium p̄stolam
qr et ipa creatura liberabit a ser
uitute corruptiōis in libertatē glorie
filiorū dei. vt dicit ad rōnos octa
uo. Hinc ysaie. Ecce dn̄s q̄ testat.
Ecce ego creo celos nouos et terrā
nouā/ Apocalipsis quoq̄. Vidi celū nouū et ter
rā nouā. et dixit qui sedebat ī
throno. Ecce noua facio oīa: In
quibꝰ iustitia habitat. r habita
bit. vt sit p̄mo p̄phetic⁹ de futuro
per modū p̄teritī. p̄phetice certi
tudinē loquēs. Tunc enī in corpo
ribus celis illis ac terra. diuina p̄clarissime relucebit iustitia. vbi iustis tri
buēs q̄ p̄meruerūt et electo
rū gloiam augens. in celorū ac
elemētorū innouatione. in quorū
inspectione gaudebūt/ Habita
bit etiā in illis iustitia/ qr vt apo
calipsis ait. Ibetur/ Non intrabit in
ciuitatē celestē ac priam beatō
aliq̄d coinq̄natū. sed soli iusti. in qui
bus nūq̄m inuenit iniquitas locū poterit
obtinere. quia confirmati erunt in
bono. et erūt tūc oīa ad iustitie
equalitatē plene redacta/ Ex q̄
bus infert salubrē monitiōnē cū
subdit/ Vter qd ergo cū hec expec
tantes sanctitate immaculati et inve
lati/ r mente et corpe purificati.
fide et ope in tegritate a mortalibꝰ
ac vetustis vitiis emūdati/ et
in vetustate in pace/ deest ad deū ho
norē ac gloriā veraciter apparere.
Tanta enī felicitas. omnī dilige

nacet labore extat dignissima. nec deus cernetur nisi a purgatissimis mentibus. ¶ Iterq; loquit ut iudex. Ha mundo corde/ qui ipsi deum videbunt/ Et ad hebreos. 12°. dicit/ Pacem sequimini et sanctimoniam. sine qua nemo deum videbit/ hanc sententiam memorie dixerit vas electionis 2a ad corinthios. vi°. ¶ Has iquiens habetes promissiones. mundemus nos ab omni inquinamento carnis et spūs. perficientes sanctificationem in timore dni. ¶ Itaq; beati immaculati in via. qui ambulant in lege dni. ¶ Beatus vir cui non imputauit dns peccm ¶ Immo captat salutor. ¶ Beati serui illi. quos cū venerit dns invenerit vigilantes. Et dni mri ihesu xpi longanimitatem. et diuturnam seu pia prestolationem. ac dilationem sue remunerationis/ salutem arbitramini et salutare vobis esse sentite/ quia confert vobis ad glorie mamentum. vt et mterim cotidie proficiatis et plures saluentur/. ¶ Sicut et carissimus frr paulus. secm datam sibi sapiam. et sibi infusa in raptu suo usq; ad tertium celum. quando vidit deum p speciem secm augm ¶ et audiuit verba arcana que non licet homini loqui/ sit sit vobis. ¶ Ad em sit vm ecclesie. omnibus sit ¶ Que ad modum xpus in euangelio ait. ¶ Quod vobis dico omnibus dico/ Et qz beatissimus petrus. ambas suas sit epistolas electis aduenis dispersionis ponti galatie asie et bithinie. videt qd eisdem sit sit et paulus qui galathis asianis qz sit. vt certum est. qd et verba sequentia videntur pretendere ¶ Cum subdit/ ¶ Sicut et in omnibus epistolis. et ceteris vnis/ loquens in eis de his/ de quibus ego iam sepsi vobis. vt pote primo et 2o xpi aduentu in noua oneq; mundi moralibus doctrinis salutaribusq; preceptis. et de vitandis hereticis. de passione quoq; et constantia ad martirium/ In quibus paulī epistolis/ sunt quedam difficultates intellectu/ ad intelligendum. que in singulis eius epistolis sunt talia multa. ea que philemonem scripta est dempta. ¶ Precipue in epistolis ad thimotheum sunt difficilium passuum/ que indocti et instabiles. pessimi hereticis/ deprauant/ ¶ Deest/ false exponunt. male intelligunt. peruertunt. corrumpunt addendo subtrahendo seu aliis modis/ Sicut et ceteras scripturas. ad suam ipsorum perditionem/ ¶ Deest ad ppriam quisq; damnationem/ ¶ Et fraudulenter. quia non paulo. sibi pcipue enormiter noluerunt sic faciendo/ Qui recte indocti vocant quem verius atq; catholicum inuenerunt doctorem. et erat in stabilem. quem suis erroribus viisq; et passionibus vndiq; fluctuabat. non in deo. nec tractatione nec virtutibus fixum/ De quibus ait et ppheta. ¶ In circuitu impiorum ambulant. Et impii tripudiant. quasi tempestas in sicco ipsius non erit. ¶ Iuste ait qui fundamentum eternum ¶ Deum qz beatissimus atq; sapientissimus princeps apostolorum. epistolas pauli specialiter commendat et approbat. tum quia tum iudei obstinati quem hereticum. specialiter detraxerunt paulo et eius epistolis. ¶ Ideo qz paulus diffusius ac difficilius scripsit. ideo de suarum depravatione epistolarum magis sunt periculum/

Intēa mīs resplendet pfundissima gloriosissimi archi apli petri humilitas qui paulū tam excellenter collaudat. cū paulo in sua ad galathas epla reprehendēdo petrū. qd eū non latuit. Sancti e etem vri nō pprias queritant dilectiones laudes. sz veritatis pcomā. virtutū sublimia. iustitie zelū. dei honorē. aiaq salutē pprīa qz reprehensione bñficii arbitrātur papam. Non em ad seipos reflectūt inordinate. sz m dei fīmiter sūt quersi. Demde finalis exhortatio subinfert. Vos ergo fres psentes xpm iudicē esse venturū. Hereticos quoq diuersa falsitatū portēta esse doctūros. Custodite. i. ea que sūt si mēorū retinete et ope adīplete. Juxta illud ps. In corde meo abscondi eloquia tua. vt non peccē tibi. Qz aūt alique libri habent. Vos met pos nō est de essentia veri textus sed ad dīm. Ne m sapiencū erroze traducti. i. hereticorū aut aliorū pauis doctrinis infecti. atq extra veritatis limites ad falsa trāslati. Exinde atq appia firmitate. i. a fide ac virtutū constantia deficiatis. Hinc ad thessalonicenses loquit paulus. Ne qs vos seducat vllo mō. Jtemq Stabiles mqt et īmobiles estote habūdantes in ope dīn semp. Vñ matth. Qui xpūs hortat. Videte ne qs vos seducat. Surgent em pseudo pphete. et pseudo xpi et dabūt signa magna et pdigia ita vt in erroze ducant si fieri pt etiā electi. Exsurgite vo in gra. i. bene agēdo. viriliter laborādo. mente assidue custodiēdo. pfectei ōi virtute ac dono spūs sci. prosit ei nō crescere sit decrescē. Et cognitione dīn nri et saluatoris ihesu xpi. i. fortia xpi noticia. et in gre plane sue doctrinis. sm cui a īntelligētia in stoze xpi. et in oīb que sacra scripta docet de eo. In quorū cognitione pficiat homo legendo ab alīs audiendo. per se aliquid sideracdo. pfectim dīna illuminatione susapiendo. In domo sapie donoq intellectu pficiendo. angelica instructione sumēdo. Hinc ad colocēses primo loquit paulus. Postulamus vt ipleamini agnitione voluntatis dei in oī sapia et intellectu spirituali. per oia ambulētes in sctis dei. Ad philippenses. Existimo oia detrimētū esse propter eminentē sciam dīn nri ihesu xpi. Ozee quoq. Gaudet. Lętetur. Scientia dei volo plusqm holocaustū. Hinc de hec est vita etna. vt cognoscant te solum verū deū et quē misit ihesum xpm. Ipsi gloria. i. maiestas. virtus. decus. letitia. et clara cū laude fama. Et nūc et in die eternitatis. In multitudine et triūpho ecclīa in presenti et futuro in via ac patria. Cum quo patre et spū sco vnus est deus super oia sublimis et benedictus. Amen.

Explicat

Exposicio p̄mi capli p̄me epistole sancti et diuini euangeliste atq; apostoli iohānis consanguinei xp̄i Articulus primus. Sequitur feliciter

Sublimis euangelista iohānes.

Ublimis euāgelista iohānes. multis ac magnis a xp̄o priuilegiis decoratus. atq; per aquilā volantē designatus. pre ceteris de xp̄i diuinitate sp̄ius profundius. Et sicut in exordio euāgelii sui. destruit ebionitarū heresim. marcionitarū quoq; xp̄m verū corpus assūpsisse negantiū p̄fidiā. sic et in hui⁹ sue ep̄le p̄mo capitulo eorūdem p̄titiosissimorū heresiarchārū p̄stermittens famas dicēs

Quod fuit ab initio. s. verbū eternū in creatū ac genitū. de quo iohēs p̄mo hūj⁹ epistole capitulo ait. Quod fuit ab initio. Pater enim eternus. cui⁹ sapie non est finis. sempiternitudo ac intelligendo. q̄ de se. et in se videt atq; intelligit. hoc intellectualiter profert et gignit. utpote simplicissimus conceptū ac verbū. q̄ est unigenitus filius eius. In quo quidē pr̄is est plenissime splendet. Itaq; verbū hoc p̄r̄i equale. cū sit naturalis et p̄fecta eius ymago. Ex quo sequit̄ est. q̄ tota deitatis plenitudo in p̄fecto subsistit. idcirco consubstantiale est p̄r̄i. Hoc verbū est eterna ac genita sapiā p̄r̄is. que proverbiorū octauo. de sua intellectuali et eternali generatione apertissime protestat. Dñs possedit me in initio viarū suarū antequā quicquā faceret a p̄ncipio. ab eterno ordinata sū. et cet̄a: Quod audiuimus. Duplicat audierūt hoīes verbū hoc dei eternū. Primo p̄tendo auribus sermocinatione loquētem de verbo ipso. et ita qui nō viderūt xp̄m in carne audierūt eū. De quibus loquit̄ paulus. Quicq̄d non audierūt. Et rursus Fides ex auditu. Secundo audiendo verba immediate ex ore xp̄i. Sicut iohēs iste. et ceteri apli cū xp̄o in terris conuersati. audierūt hoc verbū. non in deitatis siue naturalitate assūpta. ex ore verba celestia audiendo. verbū eternū audierūt. p̄pter unitatē p̄sone in xp̄o. qui in duabus subsistit naturis diuinis scz et humana: Quod vidimus oculis meis. corporalibus. per assūptam naturā. Siquidē verbū hoc caro factū. nō

apl'os visibilit habitauit et quer
satū est tuꝫ illud baruch .c°. In tuo
visu est et cū hoīb9 quersatus est
Unde ysaie .lx°. testetur. De hoc
sacet pplus meꝰ nomē meū in die
illa. quia ego ipse qui loquebar
ecce assu. Zacharie quoq; .c°. Lau
da et letare filia syon. qr ecce ego
venio et habitabo in medio tui:
Quod pspexim9. i. clare ipsperi
mus. qr vidim9 gloriā eiꝰ. gloriā
quasi vnigenti a pre: Et manꝰ
nre contrectauerūt de verbo vite.
Quod est ipm verbū eternū. qd est ver
bū vite. a quo oīs vita nature gre
ac gloie proflut. Est etiā verbū
vite. i. verbū qd est prus viue
tis. Vel verbū vite. i. verbū qd est
vita. Nam ayt Ego sū via veri
tas et vita. Hoc verbū incarna
tū apli tractauerūt. qua sensibi
liter ipm tetigerūt. palpauerūt
et osculati sūt. Quibꝰ et post pas
sionē suā ac resurrexionē loquti
est. Palpate et videte. quia spūs
carnē et ossa non habet sicut me
videtis habere. ut scptū est. luce
xxiiij°. Johānes quoq; in cena recubu
it in sinu ihesu et sup pectꝰ ipi9.
Ex quibꝰ verbis. vera deitas xpi
et vera īcarnatio eius. euidentis
sime cōprobātur. atq; hereticē pu
tatres. ebeoms. cherinthi. fotini.
nestorii. marcioms. manichei.
valētini. apellis. ac siliū hereti
cū. penitꝰ confutātur: Et vita
manifestata est. i. verbū ipsum eter
nū. qd est vera vita. que scdm suā
deitatē nicō prehensibilis fuit et
latuit hoīes. et nō nisi per pau
cos per explicitū fidem innotuit

Hec vita per naturā quā assūpsit
humanā. manifestauit serpam. doce
do. miracula faciendo. suos disci
pulos per totū mundū ad predican
dū mittendo. De qua iohīs pmo
habet. Vita erat lux hoīm. et lux in
tenebris lucet. De qua iohīs .c°. asse
ritur. Hoc erat tunc signozū illis
et manifestauit gloriā suā. De eꝰ
ysaie .lx°. predictū est. Et nemo lau
dabit. qr oculo ad oculū videbūt
temꝫ. Paraui dns brachiū s
sanctū suū in oculis omīū gentiū. et vi
debūt omnes fines terre salutare
dei nri. Et rursus loqtur ysaias
Revelabit gloria dni. atq; pba
Videbūt omnes salutare suū. Et
denuo. In sole imꝫ posuit tabna
culū suū. et ipse tanqꝫ sponsꝰ pro
cedēs de thalamo suo: Et vidimꝰ.
verbū hoc. inteiozi exteiorizq; o
culo: et testam. de eo que vidimꝰ
et cognouimꝰ. Unde passionem nr̄ā
te disserunt nobis. Vos testimoniū
phibebitis. qr ab initio mecū estis:
Et āntiamꝰ vobis vitā eternā
i. xpm vobis predicamꝰ. qui iohīs
.c°. Ego sū ayt resurrectio et vita.
Est em essentialit vitalis et vita.
vtpote sapiā ipsa increata imensa.
Inter qd ayt iohīs v°. Sicut habet
pater vitā in semetipso. sic dedit et
filio vitā habere in semetipso. Que
erat aput prem p. scdm deitatē su
am fuit eternalit in pre et cū ipo.
qr psonalit a pre distinguit. ima
nenter ab ipso egredit. substantia
liter idem cū ipso censet. De quo
iohīs pmo habet. verbū erat apud
deū. Unigenitꝰ filiꝰ qui est in sinu
patris. ipse enarrauit. Et m pba

pud te est fons vite: Et apparuit no
bis visibilit per corp assumptū. Ps
resurrectionē quoq aplis frequē
ter apparuit: Quod vidimus et audi
uimus annūciamus vobis sicut expo
situ est. Frequēt autē et evidenter
hec repetit vt nullū hereticū locū
latendi et effugiendi relinquat: Vt
et vos societatē habeatis nobiscū.
cōionē in fide, spe caritate, et sacīmē
tis ecclie: Et societas vra sit cū pre
et filio eius ihesu xpo. Recta cū pre
et filio vnionē et assimilationē supna
turalē habeatis per caritatē et grām,
cetēaq caīsmata spūs sci, qui nobis
to pre et filio dat intelligi, cū sit
amor, et nexus amborū inseparabilis
ab eisdem, et pri vere pris ac filio cō
substantialis eqlis et cōsempiternus.
Pro qua societate xpūs pro cena o
rauit nuc illud iohānis: Pater sce
serua eos in nōie tuo quos dedisti mi.
vt sint vnū sicut et nos. Et rursq.
Non pro hīs puta aplos rogo tm.
sz pro eis qui credituri sunt per ver
bū eorū in me, vt omnes vnū sint.
sicut tu pr in me et ego in te, vt et
ipi in nobis vnū sint. Ex pmis
ductis patet certitudo veritatis fi
dei xpiane, de qua hoc loco sci
bit albertus. Una cognitio reddit
certior alia ex q̄tuor. Primo
ex parte sensus per quē accipit.
Cū enī cognitio intellectiua ex no
tiia sensitiua dependeat, illa cogni
tio sit certior, que evidentior ex
sensu aut ex pluribus sensibus habet.
Ea aūt que apli predicauerūt
de xpo, per visū, tactū, et auditū,
noverūt. Credūdo ex parte obiecti
Cū enī teste plio xo pme plhie.
Vnūqdq se habeat ad veritatē sicut
et entitatē, constat q sicut deus est pu
rissima essentia et perfectissimū esse,
sic et purissima veritas, et ex natura
rei de ipo veritas habet certissima.
Terao ex parte luminis tui mutatur
cuiq veritas fidei, maxime ab infallibi
li, et supnaturali lumine imitatis certior
est oī scientia alia, que a creato imitatur
lumine. Quarto ex parte docentis.
Cū ergo apli sint cū xpo quersati,
tanta sanctitate et sapia polleant, tā su
pnaturalit a spū scō edocti, tam pre
clara miracula, soli omnipotēti deo
possibilia in attestatione fidei operati
palam, q eorū doctrine credendū sit.
Inter q̄ in fine evāgelii sui sūis ait
lobies de semetipso. Hic est discipulus
qui testimoniū phibet de hīs, et scripsit
hec, et scimus q verum est testimo
nium eius. Paulus quoq ad galathas primo
fatetur. Licet angelus de celo evā
geliset vobis pter quā evāgelisa
verit, anathema sit. Porro q̄ de
fidei certitudine dixi, intelligendū
est de certitudine adhesionis, magis
quā de certitudine evidentie. Et qa
societas vre inchoatio ac pparatio
est ad societatē felicitatis et gloie.
rite subiungit: Et hec scribimus vo
bis vt gaudeatis. In dno gaudio spi
rituali, de quo loquit paulus. Gau
dete in dno sp. Et qui gloriat in do
mino glorietur. Unde et ihēmie no
no dns ait. Deinde gloriet qui g
gloriatur, scire et noscere me. Est aūt
gaudium inordinatum carnale et se
culare, quo quis gloriat in actu
illicito, et de re prohibita aut no
civa tm, cōmō quo de ea gaudet de
quo ecclīastes scribit. Cor stultorū

vbi letaa. Dorto homo naturaliť appetit gaudiū. sz ne gaudeat iordinate diligēda magna est adhibēda. Oīb autē delectatio actui ānexa illicito est iordinata. Similiter si quis de actu in se bono vanā complacet gloriā in seipo. non in dño gloiando. aut de tali actu gaudendo. mqītū est aut esse putat seu potest causa siue occasio ppriq laudis. ppriq cōmodi seu honoris. Demqz omē gaudiū ordinatū. vt pote actui virtuoso ānexū. dia pt spiritale et haberi in dño. quia aut est in deo et de deo tanqm de imediato obiecto aut est de obiecto creato ad deū finaliť relato. Sicqz dupliť gaudem9 in deo.

¶ Primo tanqz in obiecto imediato vt qī in eo9 gtemplatione seu dilectione gaudem9. ¶ Secūdo tāqz in fine oīb bom actīb. et mediato obiecto. hoc est qī gaudem9 in actu virtutis circa creatū obiectū versante vīplacatū dei. et per relationē ad ipm. sicut qui gloriat de clemosinā dando. aut caste et sobrie se habēdo. mqītū deo hoc placet seu ab ipso preceptū est. Vt ergo sic gaudentes in vita pnti. hec sequit ioh̄es. hoc est vt virtuose viuam9. et virtuose viuendo spiritaliť ioīdem. Sz qm̄ vite pntis gaudiū nec plenū esse pt nec cōtinuū. imo multīs tribulationib9 meroribq mt pollationibusqz mscetur et offuscatur. ideirco subiūgit: Et gaudiū vrm sit plenū. i. ad celestē ioīditatē eternāqz gloiam plenariē cōtentātem et quietātem oīb create mētī desiderū ptm gratīs. Juxt illud pb̄e. Adimplebis me letiaa cū vultu tuo. et sanabor cū apparuerit gloria tua. Sic et xp̄us ioh̄es 16. fatur. Petite et accipietis. vt gaudiū vrm sit plenū.

¶ Sed heu cū oīa sint ad bīū hūanē sint ordināda et bītūdo essentialiter sita sit nō in gaudio. sz in actu p̄fecto. cui adiūgit gaudiū. puta īcontēplatione. sicut ayt saluator Hec est vita eterna vt cognoscāt te verū deū. cui xp̄o et eis quos misit tenentur nos ad opa bona vt plenarie gaudeam9. et nō ponam9 vt bīfice gtēplemur seu plene fruamur.

¶ Et ad rōndendū q̄ loquit de gaudio pleno. sc̄dm q̄ optima operatiōne cui vnitur ī cludit. sicqz loquīmur quotīs ab iordinatis delectationib9 nos aduertim9. ad bene agendū accendam9. atqz in vite pntis afflictionib9 gsolemur. audiendo qd ad plenū gaudiū perducem9.

¶ Interea. cū gaudiū sit diffusio animi. in cōceptu bom. et oriat ex bmone potentie. cui obiecto cōuenienti. huic gaudiū intellectualis creature est plenū. dū summo bono clare et imediate vnitur. et eo ad libitū fruit. Ipsiusqz scire et amare similiter possidet. et ita gaudiū cuiusq sui pnozū est plenū. qm̄ deū in seipso clare per spēm gtemplatur. eo ad libitū p̄frūit. actute possident ipm. sicqz eoz capacitas est repleta. auiditas sanata. affectio cōtentata. et potētialitas ad actū reducta. Quod totū in sīs aīabus post resurrectionē gloriosis corpib9 resumptis corpib9 p̄fecte erit ipletū. quādo non solū in essentialiter in accidentali quoqz primo erit p̄fecte. Ideirco erit in eis hīt

omīs potencialitas ad actū pfecte reducta. Et hec est ānūciatio. i. predicatio: quā audiuimus ab eo quita a xpō: q̄m deus trinitas et vnaquegz dīna actūreatra psona. Lux est. Lux vtiqz spūalis et pulcherrimo īmeusa. Deus nāqz est ipsa sapiencia. ipsa veritas. ipa puritas. simpliassima. sanctitas īfinita. sapiencia aūt et veritas lux est nīcsf. Et sicut solus deus est essencialit sapiens. et ipa sapīa sua. sicut ipe solus substancialit lucens est et lux sua. Demqz m corpalib⁹ lux vocatur. qd alia īmediate manifestat atqz clarificat. qūto magis deus lux est qui cūcta illūinat et absondita manifestat. Hinc iohīs primo scribitur de xpō. Erat lux vera que illuminat omīem hominē vementē in hūc mūdū. Hanc aūt pdicationē apli audierūt a xpō sicq̄t. qui ait iohīs octauo. Ego sū lux mūdi. Et rursq̄ iohīs nono. Dem diu in mūdo sū. lux sū mūdi. Deus ergo est lux supessencialis pura et infinita. vna. sapencialis mūdi sitentissīa et sup pulcherrima.

Ideo subdit. Et tenebre in eo non sunt vlle. Ubi per tenebras errores et ignorācie ac vicia ītelligūtur. quib⁹ nesciat nullas in deo tenebras esse. De quo ait pb⁹. Et rectū dīs deus nr. et nō est iniquitas in eo. De quo iob xl°. Uelim cōtestatur. Absit a deo ipietas. et ab omipotente iniquitas. Imo hoc mō in ētis tenebre non sunt vlle. misi qs quandā nesciencia in eis esse affirmet. quia nō omīa sciunt que deus. aut sapiē non est nūs. loquendo de scīa intelligēcie simplici qua scit deus sat pemity īfinita que nūqm̄ fuerūt nec sunt. nec erūt.

Verūtamen pt iste⁹ subtilius explanari. vt per tenebras ītelligatur queliqz defectus ositas seu defectibilitas aut īpfectio. a qua nulla creatura īuenit exīmune.

Ter qd̄ ecclīastes primo asseritur. Uanitas vanitatū et omīa vanitas. In oī etenī creatura est dependencia qua ni desimēter dependeta creatore eiqz gseruatione tam ītēssabilit egret. q̄ nec ad momentū sine illius manutenētia queat sbsistere aut durare. sz protinus redigeret et in nichilū. si relinqueretur a deo altissīo per momentū.

Hec itaqz dependencia est defectuosi tas quedā. Est enī in oī creatura īpfectio aliqua. quia cū sit finita. vt pote. In nūo ponde et mensura gstituta. ibi incipit eius īpfectio. vbi finitur eius pfectio.

Hinc quoqz mea est vanitas. a. quedā mutabilitas et defectibilitas atqz distancia a vero pleno et īcōmutabili esse qd̄ deo est ppū lucē habere. Exposicionē deo ppriā p habetur tenebras in se nullas habere. Si dixerimus qz societatē habemus cū illo. putā cū deo. et in tenebris ambulamus. i. in pcto quotiēqz mōtali et ignorāna vitiis qd̄ facere tenemur. quersam atqz ad inferos gdnmurmenti nr. Qui enī societatē habet cū deo. caritatē habet et grām. quibus caret. qui in pfatis ambulat tenebris. et nō fruamur veritate vite. Deest dīna precepta non adimplendo. De qua veritate loquēs deus ysaie 61°.

Dabo opus eorū in veritate. Et apli
ma ad thimoth. vltio. Omnibus
huius scli precipe nō sublime sapere.
humiles fieri in operib9 bonis. vt app
hendāt veram vitā. Si aūt in luce
ambulam9 q̄ est vtiose. sapienterq
viuim9 p̄seuerādo in fide et grā v
tuosaq vita. sicut et ip̄e est in luce
q̄ est. in suis p̄nūs supsplendissīa vei
tate. atq ustica īvariabilit manz
Et eterū competit in luce īcōmutabi
liter esse ac p̄manē. qui in semp̄o in
mobilit esse g̃ sistens. et in semp̄o prox
sius p̄fectus existens non p̄t p̄mo
poq̄ non esset p̄fectus. De quo
apt̄ dicit. Tu aūt idem ip̄e es. Et
apli ma ad thimoth. vltio testat.
Deus solus habet īmortalitatē. et lu
cem inhabitat inaccessibilē. Nos vero
fideles in luce ambulāt. quibus īcū
bit de virtute in virtutē p̄cedē in grā
rū dom̄i p̄ficere. meliora et viam
ora saluti exequirē. Quibus ait et
paulus. Vt filii lucis ambulate. Et
caritate habem9 ad inicē. caritate
cōnectim̄. atq per fidē et caritatē
concordiē quer sanctis in sacrīs
ecclesie. et virtutē operib9 cōtendim9.
sicq per hec sociabit inicē vnitas.
et deo vniformit assimilam̄. sum9q
cultores cultus dei. vtpote militātes
ecclesie. Quanus aūt hec de quibus
dīna intelligi possint psona tū hoc
loco de psona p̄ris eterni introdu
cūtur. Iam subdit. Et sanguis
ihesu xp̄i filii eius emūdat nos ab
oi p̄cto. Desit dūtaxat passionis fructū
q̄ sequit̄. Ita q̄ virtus et meritū pas
sionis operatur in nobis. Siquidē
virtutē et meritō passionis xp̄i dan
tur hominib9 crismata grē per sacra
menta ecclesie realit aut affectualit
er. seu in voto acceptā. per que ne
ritus passionis xp̄i applicat hoib9
tanq̄m per medianalia vasa. sū
apocalipsis p̄mo dicitur. Qui dilexit
nos et lauit nos a p̄cis nris in sā
guine suo. Et actuū xo. unde eis loq̄t
paulus. Per ihesū remissio p̄ctoz
vobis annūciat ab oib9 a quib9 nō
potuistis in lege moysi iustificari.
Ad hebreos quoq̄ nono asseritur.
Si sanguis hircoz et vitulorū in
quinatos sanctificat ad emūdatio
nē carnis. quāto magis sanguis xp̄i.
qui per spm̄ sanctū obtulit semetipsū
īmaculatū deo. emūdabit cōscām
nram ab operib9 mortuis ad serui
endū deo viuentī. Ad vero
q̄liter fidelib9 virtuosis cōueniat
sanctitatē habere ait deo. atq̄ sor
tes esse dīne nature. diligēter et
diffuse exp̄sitū est in eluadacōe
p̄mi capli sēde canonice b̄tissimi
petri sup illud. Maxīa et preciosa
nobis p̄missa donauit. vt per hec
efficiamini dīne sortes nature. etc.
Richardus de hac p̄a materia q̄
subtilius est ac deuota nūc aliqua
addam. Et q̄ ex creaturis et ex
toris cognitionē ascendim9 saltē
in mediis. pensem9 quid ad sanctita
tem p̄tineat in rationabilibus crea
turis. vt sic clarius notescat q̄liter
ad deo sanctitatē xp̄ianus deuotus ha
beat. Bonus appellatur qui libēter
subiicit simul et familiariter loquitur.
sepacōis quoq̄ impatientes existit
atq̄ ad spāles vmonē aspirant.
qui et secreta sua sibi invicē pan
dit. fidelitatē simul seruat de
mutua iocūditate. p̄tinaciter. et in acti

xp̄i

bus suis cōiant. qm̄ eade libent² efficiūt. ymo sibi ūicem cooperant² et mutuo opem ipendūt. et unus prosp̄itatē alt̄ri⁹. ita ueue ra. Deꝰ et deuotꝰ xp̄ianꝰ libentissime est cū deo. cū p̄b⁹ta protestāb. Multi adhereꝝ deo bonū est. Et item. Adhesit aīa mea post te. Et inter deū et talem xp̄i fidelē est familiare assiduūq; colloq̄ū. ꝑ eq̄dem ūberti affatur deū. orando ac meditādo. salubria. sacēb xp̄m dixisse. oportet semp orare et nō deficere. Atq; aplm̄ paulū. sine mtrmissione orate. Deꝰ quoq; alloquit² eū. per dn̄os istos. per illuīaciōes et unctiones mternas. per sacras sp̄ns. per ip̄s preciones angelicas. Talis deniq; xp̄i fidelis sepacioīs a deo extat ipacienꝫ. mallet nāq; totū mundū amittere. et occidi. qm̄ per p̄cm a dño separi. qz icompabilit² sup oīa toto corde diligit deū. ymo dū gracios⁹ dei p̄nciā. dū allocucionē mternā. et dine familiaritatis signa nō ꝓpe rit⁹. igemisat. et animo cōsternat². ne forte deū offendat. et ab ip̄o relictus sit. Ideo ad unionē eū deo aspirat. et ei semp̄ uniuus unire molitur. Deus quoq; multis modis eū alliciat sibi. Insup benigne mittit deꝰ et deuotꝰ xp̄i fidelis secreta sua sibi mutē manifestat. Christianꝰ nāq; uxta illēme oraculū. effudit sicut aquā cor suū ante ꝑspectū dn̄i dei sui. et deus per unctionē suā. de oīb⁹ edocet eū. ac uiasim̄ ueritā et occulta sapie sue ei reuelat. cū et x̄p̄s dicaplis dixerit. Quia que cūq; audiui a p̄re meo. nota fec̄ uobis. Talis quoq; xp̄i fidelis. deo fidelitatē ꝑseuerat. cū aplo paulo exclamans. Quis me sep̄abit a cāritate dei. Odiat em̄ carnales et mundanas affectiones. et aīam suā custodit. ne p̄ mortale p̄cm prostituat² diabolo. et ei fiat adultera. sed ut celestis sponsa p̄maneat sponsa ac soror. Deꝰ ueo eū neq; qm̄ uel mq̄t⁹ misi p̄ꝰ uel mq̄t⁹ ab eo. Deꝰ itemet talis xp̄i fidelis De mutua gloriant² p̄ncia. siquidē delicie dei sūt esse cū talibꝰ filio q et ip̄e delectat² in dño. et rem̄ut⁹ solari aīa eiꝰ misi in illo. Insup agendo cōiant. ut libent² eade agūt. Que admodū em̄ deꝰ sep̄m mestabilit² mtuet² ac diligit. iustā aīam amat. pietatē exercet. bonitatē suā cōicat alis. unde ipos ad salutē hortat². tum tas bñficia multa largitur. sic talis xp̄i fidelis. sume et ītente ueritatis ꝑtemplacionē. et ītime bonitatis dilectionē. libent² intentꝰ est. iustā q; zelatur. pius ac liberalis cōsistit. dona grē sibi collata alis mumsicentur. impertit² oīa ad salutē. ad uersarios diligit. et bona repēdit pro malis. Amplis deꝰ et talis xp̄i fidelis sibi ūicem cooperant². Nam deꝰ opatur per eū. opem ei ipendit. et eū tuetur. Ipse quoq; est deo cooperās dupliciter. Primo m serpo. quia dine mspiracōi acquiescēb. uxi eiꝰ uoluit directionē. obeūdo m aliis eis ad consecrandū obediē dūq; deo exhortās. Item q; asserit paulꝰ. Dei cooperatores sumꝰ. Deꝰ tremo deꝰ huiusmōi xp̄i fidelis aspirat ueram prosperitatē. stabilitatē q; p petuā. Ipse eā deū ab oīb⁹ honorari ac glorificari totis optat ꝑe

cordijs. Hec quãta est dignitas cãtatis mi fiue. q3 admirabiles excellentissimosq3 effectꝰ causat mãa. Nec mirũ. aĩ ipsa sit sũpnaturalis substãtia ꝑ amoris. videliz spũs scĩ. Q quãta est racionalis creature ista nobilitas hyrẽ aĩ dĩna natura gsortaũ. atq3 aĩ ꝓprio creatoꝛ sortiri ac possidẽ. Ex hijs hoĩ aĩ m honore esset nõ mtellex. compatusq3 iumẽtis mspiẽtib9. et per spiritalia atq3 carnalia vitia plurimũ se de moribus bestijs q3 assoãt et conformãt. quorũ vanitatẽ. vilitatẽ. et puersitatẽ vitantes. studeam9 modis pretactis soietatem hyrẽ aĩ deo. qui sicut m genesi legit dixit ad iacob. Ero soĩus itineribus tuis. ¶ Intra. ne q3 tamen psumat se soietatẽ habẽ aĩ deo. subiũgitur. Si dixerim9. qm̃ pctm̃ non habem9 ipm̃ nos seducim9. et veritas m nobis non est. Hoc oĩt de venalib9 culpis exponẽ. me quib9 pñs vita nõ agitur. aĩ ꝓ priorũ ze. dicat. Justus septies cadet. Et iterũ salomon9 testatur. Non est homo sup terrã qui faciat bonũ et nõ peccet. Unde et iacob9 ait apl̃s. In multis offendim9 oẽs. Augustin9 quoq3 de venialib9 exponit hũc locũ. Aliqui veo exponũt de mortali pcto. quia et si q3 iustus existat. tũ sine reuelacione diuina non valet certitudinaliter scire se esse absq3 mortali. Ideo si asserat se illo carere. pctm̃ iam rurit̃ superbie atq3 iactancie. ymo et falsitatis si se asserat mortale vitium non habere. Ex hijs exposicõi contrariã videt quã loquit augustin9 Excepta v̄gine gloriosa. si oẽs sci et scte essent collecti. et quererẽt an peccatũ haberẽt quid rñderẽt. nisi q3 aput hoĩes. Si dixerim9 pctm̃ nõ habem9 ipm̃. Hoc aũt de mortali non videt posse intelligi. cũ multi sanctorũ ex reuelacõe agnouerũt se mortali subiacere. Insup sanctis hoĩes apl̃s per hec verba intendit ĩmuare q omẽs habem9 pctm̃ ꝓpter q3 post verba hec protinus subdit. Si confiteamur pcta nra. ꝛc. Non aũt oẽs habent mortle pctm̃. cũ in cetlia dei semp sint aliqui virtuosi. Iterũ scti hoĩes tam gñaliter loquunt. sicut sui doctores. vt scripm̃ quoq3 sub ista complexione sentẽcia. et tũ ipse se nouerat esse m carnalitate. ¶ Hoc tremo. si ib qui m carnalitate est dicat simpliciter absq3 temeraria assercione cũ probabili fidencia. se esse sine mortali. non mentit. Itaq3 qui dicat se esse sine pcto. oĩ modo fallit se. nec veritas in eo. qũtũ ad hoc q3 id dicat. q3uis quo ad alia multa in eo sit veritas. q3 ad hunc pt esse in vera fide ipsorum et multa vehementer noscere. Dem̃ dicatur contra cotidiana. ymo et contra vnĩuersa pcta remediũ. Si cõfiteamur pcta nra. ꝛc. In nouo em̃ testamento. necesse est. si aliquis faciliter confitei pctm̃ confessione sacrmẽtali sacerdoti iurisdictionẽ habenti. nec sufficiat contricio aut confessio. deo facta. nisi cũ desiderio atq3 ꝓposito sacrmẽtaliter confitẽdi. si possibilitas supetat. Porro in lege nature et lege scripta sufficiebat contricio et confessio deo facta. Si ergo

pcta nra rite confessi fuerimꝰ deo
et eiꝰ vicario sacerdoti: ¶ Fidelis et
iustus est deꝰ vt remittat nobis
pcta nra. ꝛm hoc se ostendit fide-
lem et iustū. qꝫ pctis nris ignoscet.
¶ Hoc em̄ predixit atqꝫ p̄misit. qđ
confitentibꝰ mdulgebit. ¶ Ideo sic
faciet. iuxta illud pb̄i. ¶ Fidelis dns
in oīb⁹ verbis suis. ¶ Et iustū est
vt sic agat. cū p̄missū aliquomō
tedat m debitū: ¶ Et em̄ videt nos
ab oī miquitate. per sacramentū
pen̄tē. qđ est scđa post naufra-
giū tabula. ¶ Nā em̄ ni cōfessioe
lauāt̄ur. nec vnū mortale dmit-
titur sine alīs si assint. ¶ Non em̄
dmittitur mortale. nec ab illo qđ
em̄ dat. nisi per cuitatis et gre
mfusionē. sine qua nullꝰ fit deo
acceptus. caritas aūt aī mozli
pcto stare non pt̄. ¶ Ideo dicit. Lar-
ga dei pietas. vemā non dmmi-
abit. Aut mchil aut totū. telacri
mantē dabit. ¶ Hec itaqꝫ xp̄s de-
nūciat dicendo illud mathei q°.
¶ Pemtētiam agite. appropmquia
bit em̄ regnū celoꝝ. ¶ Pemtentia autē sacramētalis tres
partes. q̄ se sūt. contritio cordis.
confessio oris. satisfactio operis.
¶ Unusquisqꝫ ergo cotrā deo cotī
die humiliter se accuset. castiget.
desp̄nciat. oportunoqꝫ tpe confi
teatur. ¶ Et dū quis a proximo suo
fraterne corripit̄. aut a superiore
suo caritative mcrepatur. neq̄
ꝫ egre. ꝫ gratāter accipiat. et
cotrā deo se culpabilem fateat. vt
mseiordiā q̄sequat. ¶ Juxta illud
m pb̄i. ¶ Dixi cōfitebor adūsū me
iustitiā meā dno. et tu remisisti
miquitatē pcti mei. ¶ Et qđ plibi
oriū. 28°. asseritur. ¶ Qui abscondit
sceleva sua non dirigetur. qui aute
cōfessus fuerit et reliquerit ea. m
seiordiā cōsequetur. ¶ Amt scās
Iob. 13°. libri sui. ayt ca. 6°. vias meas
m cōspectu eiꝰ arguā. et ipe erit sal
uator meꝰ. ¶ Demqꝫ qm̄ periculo-
sū superbū et stultū sit se mdebite
excusare. constat ex eo qđ subdit.
¶ Si dixerimꝰ qm̄ non peccauimꝰ. mē-
dacē facimꝰ eū. ꝛ cōtradicimꝰ deo qui
m scripturis testat̄ oppositū. et sic qītū
in nobis est facimꝰ deū mendosū. ¶ Unde cū plia dixisset. ¶ Dixi
confitebor aduersū me iniustitiā meā
dno. ipe addidit. probat orabit ad te
oīs sctus in tpe opportuno. ¶ Et Iob. nono
habet. ¶ Si voluerit homo cū deo cōtendē.
nō poterit respōdere vnū pro mille. ¶ Isa
ie quoqꝫ. 64°. mducit. ¶ Facti sumꝰ vt m
mūdi omēs nos. qī pānꝰ menstruate
vmūse iustitie nre. ¶ Et rursꝰ ysaie. 1°.
¶ Omēs nos qī oues errauimꝰ. vnusqsqꝫ
in viā suā declinauit. ¶ Itemqꝫ. ¶ Dns
posuit in eo miquitatē omīm nrm. ¶ Ergo
omēs pcto sumꝰ obnoxii. qđ etiā esdras
in sua oōne et cōfessione testat̄. ¶ Iob
vero allegāt ad istud Iob. 14°. ¶ Quid est
homo vt immaculatꝰ sit. et iustus appare-
at. natus de muliere. vbi aūtiq̄ tūc laao
habet. ¶ Nemo mūdus a sorde. neqꝫ infans.
cuꝰ est vnꝰ dies vita sup terrā. ¶ Sz hāc
allegnaone repbat quida. Eo qp vbū
illud nō est vbū dei. nec verbū bti Iob. ꝫ
eliphas themanitis. qui falsā mclusionē
mtēdit. ad cto verbū eiꝰ non videt deo
attribuendū. ¶ Cui obiectioni multa obi
ci possūt. ¶ Primo qm̄ sc̄i doctores
Augustinꝰ. Gregoriꝰ et alii. vba illa tm
ꝫ auctentica et diuina allegāt. ¶ De

nido qm̄ testeambrosio. Omne verū
a quocūq; proferat̄ a deo est. et deo
attribuendū est. Tertio. qm̄ helyu
buzites. eam falsam cont̄ iob conclu-
sionē intēdebat. melchilom9 de ver-
ba ip̄i helyu sentēciosa esse testaba-
tur dicendo. Deus est qui ūvoluit
sentēcias ꝑmombi ip̄eritis. ꝑmm
li racione. in quib9 deus. seu scr̄ta
aliorū trū. cū iob disputāciū ver-
ba nō reprobat. ea intelligit̄ ap
probasse. Quarto qm̄ de plūs
ayt aplūs paul9. Deus illis revela-
uit. ꝛ Non mingergo. et eliphas suo
modo est revelatū a deo quitꝫ dō ve-
raciter protulit. ꝛ Itaq; si dixerim9
qua nō peccauim9 mendacē fa-
cim9 de eū et verbū eiꝰ non est in no-
bis. i. sacrā scr̄turā non vere intelli-
gim9. nec verbū dei. effectū salubrē
sortitur in nobis. nec mereatū dei
verbū per cordā et granā corda
mea habitat. ꝛ Necesse est ergo vt
semp nos humiliem9. accusem9. dis-
cutiam9 et emendem9. ꝛ Si qñ aliqua cul
pa notabilis obiciat̄ de qua sibi cō-
scius non est. potest se humiliē excu
sare. presertim ne alii scandalizent̄
in eo. ꝛ Ex p̄mducta obiacōne ꝑt illud
vbū iob. ꝛ Neq; reprehendit me cor me-
um in omni vita mea. Et qd̄ in fine pa
lipomenī in oracōne manasses ꝓtetur.
Tu dne non posuisti penitenciā iustis
abrahā. ysaac. iacob. hijs qui tibi
non peccauerūt. Omnes aliqui ita
ꝑfecti sūt vt evolent ꝑ a corpe sme
pena p̄ghāc vitam sequētem bī
tudinē intrēt. Et r̄ndendū qd̄ iūs
iob non intendit se a venalib9 pec-
tis excusare cū ipsemet de eo loquit̄.
Dignasti qñ in saculo delicta mea.
Et rursus. Peccauī. temq; Tuquī-
dem gressus meos dinumerasti. ꝛ
parce p̄cīs meis. ꝛ Idem dicendū
est ad verba illa manasses. q̄ iustus
patriarchas non intendit q̄ venia
alib9 immunes asserere. Ad vltm
respōdetur. q̄ licet vnūsq; cotidie
venialit̄ peccet. tm̄ pro eis dē cotidie
satisfaciūt. et cū hoc in vnoquoq; tutib9 val
de crescūt. in omī ꝑfectione mro nō proficiūt. itaq; nō
solū non desinūt esse iusti. sed et sanc
tiores reddūt̄. atq; ad horulā pos
sunt omī culpa carere. ✓✓✓

Exposicio secūdi capli. Filioli mei. Articulus secundus. ✓

Quis in hac fragi
li sme cotidiane et
venialib9 culpis esse
non valeam9. saltē
per tempꝰ notabi
le. melchilom9 diligēciam omēz
adhibere debem9. vt auxiliante
dnō. p̄cta mortalia. et venalia.
q̄ in fragilitate nr̄e ętatis possi.
cauitem9. ꝛ Nam et si venialia oīa vi
tare nequim9. tamē sim gula pos
sumꝰ. ꝛ Ideo saīs iolies nūcupt̄. Fi
lioli hec scribo vobis vt nō peccetis.
vt p̄cta cū diligencia omī vitetis.
ꝛ Nam vt asserit ysaias ꝓpha. hic
est oīs fructꝰ. vt auferat̄ p̄cm. Por
ro q̄ dicit filioli. nō excludit ꝑ hoc
magnificacione et dilectionē. sed
pensione. ꝛ caritatis magnitudi
nē. atq; dulcissima affectione. pro quib9
ob quā causā eciā nos interdū. di

minutiuis noibꝫ vtimur. Hoc quo
qꝫ sciendū. qꝫ nō peccare. non solū
dicit cessationē ab actu illicito. seu
culpabili omissione. ſꝫ etiā executio
nē operū debitorū. seu obſeruantiā
preceptorū. que sine pēto omitti
nō valent. Quid ergo est dicere.
hec scribo vobis vt nō peccetis. nisi
hec scribo vobis vt vtuosc viuatis
quatūs. nec omittenda cōmittatis. nec
cōmittenda omittatis. Hoc est qđ ait
pēta. Declina a malo et fac bonū.
Declinare quippe a malo. est omit
tenda seu illicita non cōmittere. et
facere bonū. est cōmittenda nō omit
tere. Ꝫz et si quis peccauerit nō tñ
desperet. quia aduocatū habemꝫ
apud patrē. et oratorē. apud pietē
Jd est eternū prīs psonā. Vel apud
prēm. i. deū trinitatē. seu deū vnū
ac trinū. cui cotidie dicimꝫ. Pater
noſter qui es in celis. Christus nāqꝫ se
cundū qđ homo. aduocatꝫ et orator
noſter est. eiā apud se ipm. inquātū
est deꝰ. qm tota sup benedicta trini
tas cuiꝰ ī omnia sūt opa. et vnꝰ deꝰ
qui vocat. qui exaudit. mulget.
cōfortat et saluat. Ihesū xpm iuſ
tū. Qui sēm vtramqꝫ naturā suā
iustus cōsistit. quia vt deꝰ essentia
liter iustus est. sēm quoqꝫ assūptā
humanitatē antonomastice iustꝰ vo
catur. De quo psalmꝰ. Ꝫxo. ferit. Ne
catū non feat. nec ī ventis est do
lus in ore eiꝰ. ymo tanta fuit ei eo
iustitia. qꝫ natura creata maioris
iustitie non est capax. Et ipe est pro
piciatio pro pctis nrīs. Beatus be
da. Christus qui per humanitatem
aduocatꝰ in est interpellans
patrem pro nobis. Ipse sēm deitatē
propiciatio est pctorū in orū. qui propi
atur seu ignoscit nobis cū patre.
Et hoc dicit beda augustinū sequē
do. qui vtitur hac ista. Ipse est propi
ator pctoz nrōrū. Ꝫz qm textus in
habet. Ipse est propiciatio pro pctis
nrīs. non pt de xpo exponi sēm
deitatis naturā. ſꝫ sēm naturā hu
manā. sēm quā est propiciatio pro
pctis nrīs. inquātū obtulit semet
ipsū pro nra expiatione. et genꝰ
humanū deo reconciliauit sue passio
nis virtute ac meito. iuxta illud ysaie. liij°. Cuiꝰ liuore sanati sumꝰ
Est itaqꝫ propiciatio pro pctis nrīs. i.
causa remissionis viōrū nrōrū.
causa vtiqꝫ meritoria et instrumēta
lis inquātū homo redēptor dei ac
hoīm mediator. Juxta quē sensū
loquit paulꝰ prima ad corinthios p°.
Christus factus est nobis a deo sapīa
et iustitia et sanctificatio et redēptio.
Alibi quoqꝫ. Deus erat in xpo. mū
dum reconcilians sibi. inquātū videlicet
per xpm homīem. fecit hāc reconcilia
tionē. Non pro nrīs autē tantū
i. nō solū xpūs propiciatio pro pctis
eorū. quibꝰ hec primo scripsit suis iohes
ſꝫ et pro totius mundi pctis. i. pro
culpis totiꝰ ecclesie. toto orbe terra
rum diffuse. ymo pro viris vndique
genere linguam sufficienter quātus
pro solis electis efficaciter humanitas
eterni xpi exuberanter sibi deitate
habuit idoneitatē satisfaciendi. quo
dāmodo infinitā. Exemplificata qđꝫ
virtutū quas habuit efficaciā pro
merendi ac reconciliandi. Circa
verbū illud. habitū. Jhesu xpi
iusti aut quidā. Quasi diceret. nō
impetrat pro quibuscunqꝫ pctoribꝰ
habuit ineffabilem

sed solū pro vere pentētib9 ¶ Ad stare non pt quia pro aictis electis qz
nūs ad huc vitiosis et nondū pentē
tibus xpūs vt homo vē aiter ītercellat et tales meliōr xpi actiue in
terpellacōis virtute et efficacia cō
uersiōis gr̄am gsequūt. ¶ Alberto
etiā dicit hic q filiꝰ dei est aduocatus nr̄ interpellēdo pro pfectorū
cōseruatione, ac pro offendentiū reconciliatione. ¶ Aliqui quoqz affirmāt. qd xpūs orat pro nobis cum
sit ac deo non voce, cū tn ad hebreos
.v. sc̄ptū sit ¶ Christus semp viuit ad
sacerdociū. vnde et saluare pt in
petuū. accedēs p semetipm ad deū
semp ad mterpellandū pro nobis
Vere igit mterpellat pro nobis. si
ue hoc fiat asserat voce mentali
dicendo vel orat. seu etiā voce oris ¶ Dem
qz xpūs electorū salutē desiderat
etiā pro oib9 sanctis ¶ Oratio autē est
desiderij expressio. et voluntatis int
pres ac nūcius Vere igit orat pro
eis. p̄sertim cū teste bernardo. sicut
mater ostendit filio pectus et vbera.
sic filius patri. latus et vulnera ¶ Mc
etiā ad rōnes octauo ḹetur q xpūs
mterpellat pro nobis ¶ Cū ergo tot
bñficia nobis largiatur sit xpūs ppt
qd omēs xpianī gloriātur se xpm
cognoscē, consequēter ostendit sanctus a
postolus quis vere atqz salubriter
eū agnoscat ¶ Sequi subdit: Et mē
hoc sciamus qm cognouimus eū Vel
vt aliqui textus habēt: Cognouimus eū si mandata eius obseruamus
¶ Duplex est cognitio dei. vna infor
mis et nuda seu speculatiua dūtaxat qua nec caritati nec virtuose con
sideratio coniuncta est et ita aliqui
deū cognoscūt qui ēadmodū ad ro
manos de talibus dicit. Cū cognouissent deū. non sicut deū glorificauerūt sed euanuerūt in cogitatio
nibus suis. ¶ Alia est cognitio dei formata et affectiua. approbatiua
qz bona. vt potē caritate ordinata. de
qua nūc fatur iobes Et hanc dei cognitionē. actus est domini sapiēs de q̄ sapiē
pmo ḹetur ¶ In malignolā animā nō
mcibit sapia ¶ Talis ergo cognitio
malis non mest. nisi mchoe. sc̄ptū
sit ¶ Quod vtiq est sane intelligendū qui
odio habet bonū ¶ Vt aūt ista cognitio dei. et caritas sint cōnexe. vi
detur q aliqs sine possit se esse in
caritate quēadmodū sine pt se deū
cognoscē ista cognitione qm sine
pt se dei p̄cepta seruare. sicut in euā
gelio adolescēs loquit saluatori.
Hec oīa obseruaui a iuuētute mea.
Ad hoc quidē rndent. q bēs iobes
hic loquit. de sciencia phalis cōiecturē. nō de sc̄a et certitudinis absolute ¶ Notest aūt et aliter rnderi
Volent em doctores questionē mouere. an hō posset p̄cepta decalogi.
ex naturalibus suis implere. videlicet
absqz auxilio gr̄e gratificātis Et
videt q primo. quia p̄cepta decalogi.
sunt de naturalibus dictaminibus rationis. ergo per naturalē rationē pos
sunt seruari ¶ Oppositū videt ex eo
qd dns loquit. Si vis mtrare ad
vitā serua mādata. ergo mādato
rū obseruātia sufficiat ad salu
tem Si ergo ex naturalibus queūt
viribus obseruari mādata. conse
quēs erit. vt absqz supnaturalibus
domus gr̄e ac virtutū. possit quis
adipisci salutē. qd est hereticū ꝯdēpna

ti sa. rilegi et presuptuosi pelagi/ ad
hoc coiter rñdetur/ Ex pceptis decalo
gi. qñtū ad substāciā facti. seu opis
fca possūt ex naturalib9 virtib9 adim
pleri. non aūt qñtū ad mtēcionē le
gislatoris/ Deest nō comō quo deus sū
mus pceptor ac legislator uissit ea
adimpleri. et eoz observacionē requ
rit/ Intencio etenī dei precipiētis fuit
et est vt pcepta decalogi impleantur/
ex vera et spirituali dilectione ad deū
honorē. et ppē eternā salutē. aīe medul
sit meritoz. nisi taliter fiat/ certūq
est. ca ita nō posse absq caritate et
grā adimpleri/ Dicendū. q
ex pmissis sā rōnis verbis pbari
non pt. sane nos posse absq reue
lacione. qd sumus in caritate. cū sine
reuelacione sane nō valeamus. qd
deus nos precepta. eo modo q deus
ea uissit seruari/ Qui dicit se nos
re deū/ cognicione formata vt tra
ctū est/ et mandata eius non custodit/
ine memoria et effectu. mendax illud
Memores sūt mandatoz ipius ad
faciendū ea/ mendax est/ hoc ipsū
dicendo. et nō est in eo veritas vite.
sz vanitas atq mendacii. veritati
vite contrarii/ Et veritas in eo nō
est. i. qñtū ad hoc qd sic loquit me
tiur/ nec in aīa ea veritas. que deus
est per grām eius inhabitat/ quāmus
in eo sit veritas entis seu nature ve
ritas q3 facultatū et ꝓpositionū
qñtū ad alia mlta que vere pt cog
noscere. quibus in isto sit mendax/
De hac dei formata notitia ipe aut
m ꝑb/ Protegit eū. qui cognouit
nomen meū/ Qui aūt seruat verbū
eius. i. verba dei custodit et implet.
credendo et operando que ꝓcipit deus
credi ac fieri per se et suos vicarios/
Vere in hac caritate ꝙ pfecta est
deest talis deū pfecte ac spiritualit
diligit/ Ex quo sequi videt. q quicū
q3 implet pcepta. pfectā habeat ca
ritatē. ergo supfluū est euāgeli
ca obseruare consilia. quatēs per eoz
obseruanciā ad caritatē ptingatur
pfectū/ Et respondet dicit/ q deū
pfecte diligē. est eū toto corde ama
re. ad qd omēs tenēt. sed in aliquē
gradū. sed to sed in aliquē gradū
quicūq seruat pcepta. pfecte di
ligit deū/ Sed aduertendū. q
caritas dei phibet pfecta dupliciat.
Uno mō ex parte obiecti. vt pote
dei. et sic pfectā habet caritatē. qui
tantū diligit deū. quantū ex ppria
bonitate extat amabilis. sicq solꝰ
deus pfecte se diligit. et vna queq
alia creata diina psona pfectā seu
infinitā habet caritatē ad aliā. et
eciā ad seipām/ Et ita vnusquisq mētis
creata caritas distat infinitū a pfec
tione caritatis dei. cuius amabilitas
est protsq immensa/ Secūdo cari
tas appellat pfecta ex pte subiecti
.i. diligētis/ Et huius pfectionis triplex
est gradus/ Primus dū quis tan
tū diligit deū qñtū tenet. et sic qui
cūq seruat pcepta. pfectā habet
ad deū dilectionē. quia preumūt
et singulis. seu supra oia mō pabilit
diligit eū. saltem appreciatiue q3
ius nō intensiue/ Cui em infusa di
lectione diligit deū. oportet vt plꝰ
diligat eū qñ totū mundū/ Iter
qd asserit augustinus. q caritas mi
nima maioz est. qñ cū pditas in
magnā/ Secūdus gradus pfectio
nis caritatis est dū in tantū diligit

deus. q; eaꝫ illa que solent dilectiõ-
nẽ dei minuere relinquũt. vt ĩ ca-
ritate proficiat. ⁊ q; ex euãgelica
consilia obseruãtes. dicũtur ĩ cari-
tate pfectiq̃ q; ex speciali aucto-
ritõe gr̃e aliqui nõ obseruãtes cõsilia
illa. possint pfectiores esse in cari-
tate. q; eadẽ obseruãtes. ¶ Tertius
gradꝰ est. dũ quis totis pcordibꝰ.
sed ĩ extremũ vitiũ suarũ posse.
actualit̃ et mdesmẽter fert̃ ĩ deũ.
et ita bonã ĩ pria caritate habẽt
pfectã. ¶ Veritamẽ gradꝰ caritatis
aliter. possũt distinguj sed ĩ
tres status. vtpote ĩ sapientiã. pro-
ficientiã. pfectorũ. vt mistica forsan
dicet. ⁊: Et ĩ hoc sanctꝰ. q; ĩ ipso
sumꝰ. ⁊ Quibꝰ verbis ĩ aliquibꝰ
libris additur. ⁊: si ĩ ipso pfecti fuerĩ-
mus. qd̃ tñ vt dicat. non est de textu.
¶ Veritamen augustinꝰ vtitur hiis
verbis hoc cõtinẽte. ⁊ Siue sit
de textu siue nõ. est tñ quasi expo-
sitio eiꝰ. qd̃ ayt. ⁊: In hoc sanctꝰ q; ĩ
ipso sumꝰ. ⁊ Iam qui ppẽ ĩ ipso sit. ⁊:
Et eum seruat verbũ eius. vere ĩ hoc
caritas dei pfecta est. ⁊ Protinꝰ q;
subiũxit. ⁊: Et ĩ hoc sanctꝰ. ⁊ si cari-
tas dei pfecta in nobis est. qd̃ non
est aliud. q; si ĩ ipõ. ⁊ deo pfecti
fuerimꝰ. per hoc cognoscamꝰ qd̃ ĩ
deo sumꝰ. qua per caritatẽ ĩ deo
esse asserimur. sicut mistica habet.
⁊ Qui manet ĩ caritate ĩ deo ma-
net et deus ĩ eo. ⁊ Ex isto rursꝰ
sequi videt. q; habenaꝫ caritatẽ
pfato mõ pfectã. sciat se esse ĩ deo.
et per ꝯsequẽs ĩ caritate. ⁊ Ad qd̃
cõiter respõdet. q; sacꝝ ioãnes nũc
loquit de sua veritatis atq; proba-
bilibus cõiecture. seu probabilitatiꝫ
preapue. ¶ Intẽa ꝯtemplandũ. q;
creatura multiplicat dicat esse ei deo.
Primo sicut causa pma effitiente.
Secũdo sicut ĩ causa exemplari
ac ydeali. Tertio sicut causa fina-
li. ꝓpt qd̃ loquit paulꝰ aplꝰ. Ex ip-
so et per ipm. et ĩ ipo sũt oĩa. Ter-
tio sicut ĩ causa cõseruãte. quẽad-
modũ sapiẽs. ⁊ legit. Quo pos-
set aliquid pmanẽ. nisi tu dñe vo-
luisses. aut qd̃ a te vocatũ non eet
conseruaret. ⁊ Cuius to sicut ĩ obiec-
to fidei. spei. et caritatis seu ꝯtem-
placioĩs et dilectioĩs. ⁊ Quia bonꝰ
fideles ĩ deo sũt. qr ad ipm sũt mẽ-
te cõuersi. et ei nitũr. ⁊ Impij vẽ
ab ipo auersi sũt. ꝓpter qd̃ nõ ĩ hũc
modũ extra ipm. et longe ab eo
esse dicũtur. ⁊ Vbi ter qd̃ pũbiozꝰ ꝯ-
fertur. longe est dñs ab iustis. ¶ Cõ-
sequẽt docet aplꝰ. quid ad omiẽ pti-
neat xpiãnũ. ⁊: Cum sedulitate ipso
manere. i. xpiãnũ esse. et xpõ
per fidem adhere. ⁊: Debet sicut il-
le ambulauit et ipe ambulare. i.
xpi vestigia sequi. eiꝰ vitutes secta-
ri. eiꝰ legem iplere. aliquin iam
a xpõ nomẽ sortitur. atq; ad fruc-
tũ suã de ꝓpria natiõnẽ xpiãnꝰ voca-
tur. ¶ Hinc iohãnes ꝛc. aut. ⁊ Si quis ĩ
nõ ĩstinit me sequitur. ⁊ Et alibi. ⁊ Quid
vocatis me dñe dñe. et nõ facitis q;
dico. ¶ Itemq; ⁊ Exemplũ dedi vobis
vt quẽadmodũ ego feci vos et vos
faciatis. ¶ Itaq; qui se dicat ĩ xpõ ma-
nere. i. qui gloiatur xpiãnũ se ꝑ-
se dicat a xpõ. qm̃ imitꝫ est et hui-
ꝰ vite. vide xpi caritatẽ sectetur. vt
adiũsarios eiã amet. et pro ipis
cordialit̃ deprecetur. iniurias et ad-
uersa. eq̃nimit ferat. corpus suũ

castiget/ carnē suā cū vitijs. et cru
cifigēs crucifigat/ cū xp̄o testetur/
Cui nō baculat auctē ēsuā et vent
post me. non est me digno. Opa q̄z
misericordie. tam corpalia q̄m spi
ritualia totis exerceat viribꝫ. Impa
cientia sua/ possideat animā suā. et
per artam viā gradiens viā salutis dei
et ecclie. suaꝫ p̄ceptā. psequeret
vsq; in finē: Carissimi nō māda
tū nouū scribo vobis/ Q̄ est hoc
intelligendū. q̄i in euā gelica lege
non sint a xp̄o et ab eius aplis aliq̄
noua p̄cepta fidelibꝫ tradita. cū p̄
cepta de susceptiōe baptismi. et de
faciendā cōfessiōe. ac cōione sacra
de multis quoq; festis. et ieunijs q̄z ser
uandis. sint a xp̄o seu eius discipulis
nouiter īstituta/ Dz sāus iohēs iā
loquit. de principali p̄cepto. in quo
cetera virtualit cōtinētur. etiā quāfi
nalit ordinātur/ vtpote de p̄cep
to caritatis/ Ideo subdit: Dz man
datū vetus. quod habuistis ab initio.
Idest ab exordio quo xp̄iana ēstis
effecti/ Christi etenim fuistis/ Diliges
dnm deū tuū ex toto corde tuo. et
p̄ximū tuū sicut teipsū/ In hijs duo
bus p̄ceptis totalex pendet et pphe.
Preceptū autē dilectionis proximi.
vetus est ordinari ad dilectionē dei.
Istud quoq; mandati gemme cari
tatis est de naturalib dictamine
rationis. et ita fuit a principio gen̄is
humani naturaliter cordib insitū/ fu
it etiā in lege scripta renouatū vtpo
te deutero. vi. quo legit/ Diliges
dnm deū tuū ex toto corde tuo. et q̄
Naturalis etiā dictat ratio vtiq;
proximū diligat. cū similitudo sit cau
sa amoris. et omne animal diligat silē
sibi: Mandatū vetus est verbū q̄d
audistis/ Idest antiquū preceptū cari
tatis est verbū q̄d euāgelizam⁹ vo
bis. quia hoc verbū diligres dnm deū
tuū p̄dicauim⁹ vobis. primo ac magre
obseruandū: Iterū mandatū nouū
scribo vobis/ Videt enim vbis huius
contradictio esse. Si quidē iam primum sit.
non mandatū nouū scribo vobis.
nūc vero mandatū nouū scribo
vobis/ Respondet. q̄ idem mā
datū est vetus ppter causā preha
bitā. et nouū. qr in lege euāgelica
renouatū et darius explanatū spi
ritualibusq; inuentionibus introductum.
De qua ad ephes. ait. Renou
amini spū mentis vre. et induite no
uum hoiem qui secm deū creatus est
Hinc iohīs iterū loquit xp̄us. Man
datū nouū do vobis. vt diligatis in
cem sicut dilexi vos/ Exposuit quoq;
xp̄us p̄ceptū istud mathei. dicē
do. Audistis qr dictū est antiq̄s. Di
liges amicū tuū. et odio habebis in
imicū tuū. ego autē dico vobis. Di
ligite inimicos vros. q̄ Itaq; māda
tū nouū scribo vobis: q̄d verū est in
vere in ipso fuit. vera atq; ipleta est: et
in ipso. xp̄o qui p̄ceptū caritatis per
fectissime adipleuit/ quēadmodū
iohīs. i. iohēs pteftatur/ Nouore hanc
dilectionē nemo habet/ vt animā suā
ponat q̄s pro amicis suis/ Et rursus
iohīs ie. loquitur/ Sicut mandatū
dedit michi pater. sic facio: Et ī vo
bis. Idest vobis quoq; p̄ceptū hoc cari
tatis. adipletis venit deū totis a
mando p̄cordijs. et pximos vt vosipsos/ Vel q̄d ait quod verū est et in
ipso. et in vobis/ refert ad id q̄d pre
misit mādatū nouū. vt sit sensus.

¶ Mandatū hoc nouū est vere, tam
in xpō qm in vobis, qm xpūs illud
tm dita et cōpabile nouitate ac
recentissimo mō implent. tam ex
dei pris ardentissia dilectiōe, qm
ex hūana generis admirabili atq;
pferuida caritate, amarissiaq; mor
tem feredo, nō solū pro amicis, imo
etiā pro inimicis, unde illud ad rōnos
v. ¶ Comendat aut caritā suā in no
bis deus, qm cū adhuc inimici essemus,
xpūs pro nobis mortuus est. ¶ Vos aq;
in solita et noua pfectiōe iplestis i
dem pceptū, multa pro deo et fide
catholica sustinēdo, aut eaā euāge
lica obseruādo consilia ex caāta
te desideio obtinēdi caritatē pfectā.
sicq; iplestis illud ad ephes. v. Am
bulate in dilectiōe, sicut et xps di
lexit nos. ¶ Hinc subdit: ¶ Quoniā
tenebre tiuerūt. i. ignorātia et cecitas ignō
rantia et cecitatis caligo, in vobis.
multisq; alijs fuit extincte, quēad
modū quibusdā scripsit et paulus.
Fuistis aliqn tenebre, nūc aut lux
in dño. ¶ Et verū lumē iam lucet. i.
xpūs, qui sedm deitatē suā essen
aliter lux est et veitas pria, unde illud
iohis primo. ¶ Erat lux vera, ¶ Christ
us qm in mētibus vris nūc fulget
corda vra illuiāti et per aplos suos ac
alios discipulos predicatiōe ho
mines hinc inde inuiabiles docet. co
uertit. illustrat, unde illud actuū. v.
Tempa priorie ignorātie despi
ciens deus nūc āmū ciat hoibus. ut ubi
q; pentētiam agant. ¶ Unde ysaie
ex. pater loquit xpō. ¶ Dedi te in
fedus gentis in lucē gentiū. ut aperi
res oculos ceorū. ¶ Et rursus ysaie
nono pdictū est. pplis qui sedebat
in tenebris vidit lucē magnā. et q;
in ps. ¶ Exortū est in tenebris lumen
rectis. ¶ Vel sic: ¶ Tenebre tiuerūt
i. obscuritas figurarū veteris testa
menti, umbra legis, in volucio pphe
talium visionū, fine nūc accipiūt:
et verū lumen iam lucet. i. euāge
lica veritas publice pdicatur. in qua
oīa illa exponūtur et esse ipleta do
gent. ¶ Oter. qd fertur iohis primo.
lex per moysen data est, gra et veri
tas per. ihesū xpm facta est. ¶ Paulus
quoq; aplus ad rōnos ix. ¶ Nox mlt
precessit, dies aut appropiquauit.
¶ In xpo in cruce morti iā proximus
dicit. ¶ Consūmatū est. ¶ Unq; inclina
to capite spm tradidisset. velū tem
pli scissū est. ¶ Deo rursus vas aptū electi
onis. ¶ Cum duceret moyses. velū
super eor eorū positū est. i. obscuritas
seu occultatio veritatis in mētibus pfi
dorū pmanet usq; ad eorū. qd nō euā
uat. quia in xpo reuelatur. i. euā
datur. ¶ Qui se dicit in luce esse. i. in
splendore gre gratū facientis cōsistē
in fide fortis et veritate euāgelice
legis manere ac vivere. ¶ et fratrē suū
i. proximū quēcunq; siue amicū siue
inimicū. ¶ odit in tenebris est usq; ad
huc. ¶ Est enim falsitatis caligine. qz
mentitur et errat circa notiaā ve
ritatis. ac motuli subiacet culpe.
cū odiū sit mortale pctm. unde qd ai
caritate et gra stare nō potest. ¶ Deo
qui vnū hoiē odit. nec deū neq;
seipsū. nec aliquē alium veraciter dili
git. q; ipletur in eo qd scptū est. ¶ Qui
diligit iniquitatē odit aiam suā. ¶
Qui diligit fratrem suum. i. proximū. spi
rituli caritatis affectu. ¶ In lumine
manet. i. in xpo ac gra eius. sedm qd

ꝑse iohēs vndecīo monet. ¶ Dū lucē
habetꝫ credite m lucē. vt filij lucis sitis:
et scandalū m eo non est. r nec alios
scandalizat. quantū ad hoc qđ dili
git. lumq; mḡ heret. ¶ Cū scandalū
sit dictū aut factū mmq; rectū. altēi
ꝓbēs occasionē ruine. nec scanda
lizatur ab aliꝭ. sēm qđ talis. ꝫ con
stans manet m rectitudine et vtute.
estq; sollicitꝫ suare vnitatē spūs m
vinculo pacis et ꝑpletur m eo illud
ꝑbē. ¶ Hāc multa diligētibꝫ legem
pacā. et non est illis scandalū. ¶ Hinc
asserit paulꝰ. qđ ad rōnos. ¶ xpi
abū fiat tuꝰ contristat. iam nō sēdz
caritatē ambulas. ¶ Verū tamē
non est sic intelligendū. qđ oīs hō
m caritate existēs. sit tante ꝑfectio
nis. vt nec actuū neq; passiuū scā
dalū m eo habeat locū. aut qđ oīs
m quo scandalū est careat caritate.
nisi agnt de scandalo illo. qđ est m
mortale pctm. ¶ ideo dicta sūt hec.
vt sciam q; quid cōpetat hoī mq̄tū
caritati vtutibusq; adhereat. qđ itē
mq̄tū inde defiat aut aliqualit
elongnatur. qz sēm hoc scādalizat
et scandalizat. ¶ Circa quo circa tam
gendū. qz vt m sēda sēde thōs decla
rat. ¶ Scandalū passiuū. intdū est
venale pctm. vt dū quis ex alterī
us dicto aut facto. ad venalis ꝑ
ctū motū in pmptū. quādoq; mor
tale. vt si inde ad culpā ruat mor
talem. ¶ Solit scandalū actiuū per
accidens. est venale pctm. qn qs
actū venalis pctī. vel qui solū ha
bet spēm mali cōmittit. ¶ Quādo
q; vō est mortale pctm. vel qn mo
rle pctm cōmittit. aut qa ꝓxim
salutē gtēpmt. nolens ꝑpt eā omit
tē. qđ cōplacet sibi. et sine graulo
pt dmittere. ¶ Horro scandalū ac
tiuū per se. ex mtōne agentis.
tūc erat mortale. qn quis aliū
ad peccandū mortaliter conat indu
cere. si vō ad venale velit induc
ere venale pctm. ¶ Qui aūt odit
fratrem suū. in tenebris est. ¶ Omne enī pctm est te
nebra. similiter oīs error et ignorā
tia cū sint recessus a lumine sapie
ac puritate vtutū. ¶ Demq; in
scripturis per tenebras. intdū designā
nt errores et via sicut hoc lo
co et za ad cormithi 6. ¶ Que socie
tas lucis ad tenebras. Atq; in ꝑs
at via illorū tenebre et lubrici.
Interdū per tenebras signficat
ꝓpalis aduersitas seu corpalis afflic
tio. seu quelibꝫ tribulatio magna.
Vt in ysaias xlv. libri suo aplō lo
quitur de serpo. ¶ Tenebre obstupe
fecerūt me. ¶ Et sophonie primo. Di
es tre. dies illa. dies tenebraꝝ et
caliginis. ¶ Quādoq; hoīes vicios
sicut iohēs primo. ¶ Tenebre eam nō
ꝓprehenderūt. ¶ Et ad ephes vltio.
Non est vobis colluctatio aduersus
carnē et sanguinē. ꝫ aduersꝰ rectores
mūdi tenebraꝝ harū. ¶ Aliqn de
mones et sic accipi pt matthei 26.
quo ait saluator. ¶ Hec est hora vra
et ptās tenebraꝝ. ¶ Dicassim. ifer
nus. vt in de ipis dicit. ¶ Horribilen
tur in tenebras exteiores. ¶ In
terdū tenebre accipiūtur in bono.
puto ꝓ supabūdanti et ibisibili
abūdantia lucis dine. iuxa illud
ꝑbē. ¶ Posuit tenebras latibulū suū
circuitus eius. quoq; in exodo legit. mēs
se caligine in qua erat deus. ¶ Dilit

ꝛc. paulipomen̄ locutꝰ est salomon
Dixit dñs vt habitaret in caligine.
frequēcius aūt tenebre accipiūt
in malo. videlicet proeligentibꝫ et
p̄cīs. de quibꝫ subiūgit: Et in te-
nebris ambulat. vitiose viuut.
et per errores ac vicia p̄git ad fi-
ne. suppliciū. nec tm̄ rite adiūgit
hoc ipm̄ qđ subdit: Et ne sciat quo
cadat. desit quantā dāpnacionē
mereatur nō pensat. et quātū ip̄i
quat ihēne nō mtuet: Cm̄ te-
nebre obtenuerūt oculos eoꝝ. ne
tellectū eoꝝ atꝫ meditacionē. errores
et vicia ip̄leuerūt ita ꝙ michil sa-
lubriter videt. sicut de talibꝫ loqt̄
ihēmias. Sapientes sūt vt faciāt
mala. bene aūt facere nescierūt
De quibꝫ et sapiē ꝛc. assert. Exte-
cauit eos malicia eorū. Et ad rō-
nes p̄mo. Obscuratū est mi sapiēs
cor eorū. Hinc prouerbiorū ꝛc. habetur
Via ipiorū tenebrosa. nescit vbi
corruit. Et si obiciat. ꝙ quidā
ex certa sciencia peccāt. qui peccādo
sciūt se mereri mi foueā p̄dicionis. Re-
spondet. ꝙ quāuis in gñali atꝫ in
formi sciant hoc. nō tm̄ cognoscūt sin-
gulariter. Iter qđ oīs peccās fertur ig-
norās. Et proverbiorū. xi. mdicitur
Oīs via viri recta sibi videt. Non
enī malū. mi sub spē boni appetitur.
cū bonū sit appetibile obiectū. Non
sequēter tangit sāe voluntatis. distinctio-
nē eorū quibus scribit. et causas di-
uersas. p̄ter qās scripsit diuersas: Scri-
bo vobis filioli. filios suos specialit
notāt. quos p̄sonalit̄ conuertit instru-
xit. seu baptizauit. Quēad modū
talibꝫ loquitur paulꝰ galathis scri-
bens. Filioli mei quos iterū parturio
donec formetur xp̄s in vobis. Eorūdem
quoqꝫ. In xp̄o iesu p̄ euāgeliū ego
vos genui. Vel filiolos vocat pueros
ac tenellos in fide recentes: Itaqꝫ scri-
bo vobis filioli. Quoniā remittūtur
vobis p̄cā p̄p̄ nomē eius. Desti vbi
te et merito xp̄i atꝫ per vocationē
ipsius. consecuti estis remissionē ple-
nariā p̄cōz vrōz. p̄mutꝫ in baptis-
mo. deinde si opus fuerit in penitēcie
sacrāmēto. Item ecclīastica sacramenta
vt dictū est. sepe vtute et gr̄az suam
sortiuntur a merito saluatoris: Scri-
bo vobis p̄res. qui estis aliorū prela
ti. magri. aut supiores: qm̄ cognos-
cistis eū qui ab initio est. i. deū verū
eternū. vnū ac trinū pre ceteris nos
tris. ita ꝙ doctores sapientiores esse
Iter qđ debetis alios informare di-
rigere. corripere. castigare. et tanto
virtuosiores exemplaōrēz esse. qnto
ex hoc maiorē sequit honor dei. ac
copiosior p̄miōz vtilitas. qnto eiā
p̄cā vrā vobis ipis ac alīs grauiꝫ
nocent: Scribo vobis adolescētes.
qm̄ vicistis malignū. i. dyabolū. spe
cialit formacionis spm̄. qui malo
igne. hoc est cupiscētie flāma aūtē
dere vos conatur. Contē quē adoles
centibus specialior pugna instat.
Ideo isti magna laude fuerūt digni.
qui tam carnē suā. cū vicijs et cu-
piscētijs crucifixerūt. Scribo vobis
infantes. qm̄ cognouistis p̄rem. Desti
deū creatorē. iam per fidē aliqualit̄
cognoscentes cui cotidie dicit. Pater
noster qui es in celis. Hoc de infan
tibus aliqlit̄ iam adultis. et aliqđ
racionis participātibus est intelli
gendū. vnde ihēmie ꝛc. loquit̄ de eis.
Omīs nosce[n]t me a mīno eoꝝ vsqꝫ

ad me ꝛmu. Vel per ifantes ītellig hmōdi. de quib9 ayt ꝑphā. Testimoniū dñi fidele sapiām pstans pmulis Et saluator mathei vndecīo. Confiteor tibi pater quia abscondisti hec a sapientibus et prudentib9 et revelasti ea pmulis. De quib9 xp̄us ayt per ysaiam. Ecce ego et pueri mei. De infantibus vēo sc̄m pmā exponem ayt in evāgelio. Sinite pmulos venire ad me. talium enī est regnū celorū. Verbo vobis iuvenes. qm fortes estis. corpe validi. atq; per hoc ad exēcia a virtuosa magis dispositi. Et verbū dei in vobis manet. Id est p̄ceptorū documētorū q; dei habetis memoriā et effectū in creatū eā verbū dei vngentibus prīb per caritatē et graiā corda vrā inhabitat. Et viasti malignū. i. diabolo efficaciā restituisti ac p̄dalustis. viam illa vincendo ad que venientibus etis est promor.

Prosecuīo elucidacionis hui9 sc̄di capli. ab illo loco. Nolite diligere mūdū ꝛc̄ Articuli tercii.

Postquā sāis iohes distinctis per gradus etatū hominib9 pter distinctas racones se sc̄ipsisse testatus est. nūc pomit documēta moralia. que vniuersis et singulis cōferr̄ scribit ac p̄cipit. quia ad victos ptinent xp̄icolas. Itaq; ayt. Nolite diligere mūdū. neq; ea que in mūdo sunt. Si quis dilexerit mūdū. nō est caritas prīs in eo. Cuius intelligendū est hoc. nō solū amicos et virtuosos. sed etiā inimicos et viciosos ubicūq; diligē. Teste quoq; ap̄lo. Omīs creatura dei bona est. ymo teste sc̄ipt̄ura. Vidit deus cūcta que fecit. et erāt valde bona. Dilexit etiā deus vniūsa que condidit. et nichil odit eorū que fecit. Denīq; in mūdo fuit mihi iusti. In mūdo sunt aīe rationales. et nos omnes in mūdo sumꝰ. et ideo ista amare p̄cipimur. Cuius igit̄ ait. Nolite diligere mūdū. neq; ea que in mūdo sunt. Est itaq; aduertendū. De mūdus in sc̄ipturis p̄sertim in euang. sū iohis. atq; in ista epla variis modis accipit. Primo pro toto vniuerso. sicut iohis p°. Mundus per ipm factus est. Et iterius iohis ix°. xp̄us loquit̄ de p̄cio. Dilexisti me ante cōstitucionē mūdi. Hic et mathei xi°. effatur. Venite benedicti p̄ris mei possidete paratū vobis regnū a cōstitucione mūdi. Secūdo accipit̄ mūdus pro electis hoīb9 in terra morātib9 tū bonis qm malis. Vt dicit̄ ad corinth. iiii°. loquit̄ paulus. Deus erat in xp̄o. mūdū reconcilians sibi. Tercio pro electis et bonis. iuxta illud iohis x°. Sic deus dilexit mūdū. vt filiū suū vnigenitū daret. Quarto pro viciosis et reprobis. vt in iohis ix°. ait deo p̄cio saluator. Non pro mundo rogo. Quinto pro creatura corpali sub orbe lune contenta. hoc est pro regione elementorū atq; mixtorū. iuxta que ad modū ayt ph̄s. Oportet hūc mūdū contiguum esse lationib9 superiorib9 vt tota vis

eiꝰ mdegubernet. Et isto mō loquūtur theologi. de cōflagracione mūdi per ignē. Et btissimꝰ pncipsaplōz. asserit mūdū diluuio ūndatū perisse. quāuis diluuiū illud. sperā igmis elemētaris nō attigit. sicut nec igmis cōflagracionis eam attingeret. Sz igmis ille vt dictū est attingeret aquā. terrā et aerem. elemēta quoq; oīa. Sexto pro habitabili terra. vt cū ait saluator. Predicabit2 euāgeliū m vniuſo mūdo. sicutq; dicūt astronomi. q; minima stella visibilis maior est toto mūdo. Septimo pro vanitate et ipietate mūdana. et ita nūc accipi pt. Notest quoq; nūc accipi pro carnalibꝰ aut mūdanis hoīibus. de quibꝰ fert2 ioh'is p'mo. Mundus eū non cognouit. Qui quāuis sint diligendi. q̄tū ad id quod habent et sūt a deo. sed'm qd ea diligūtur ab eo. tamē inquātū sūt viciosi odiendi sūt. non amandi. Juxta illud. Inimicos odio habui. Et pfecto odio oderā illos. Sicq; ppe et deus odit eos. sed'm id psalm. Odisti omes qui operant2 iniquitatem. Et sapie 12o. Odio sūt deo impius et ipietas eiꝰ. Odit inq; eos deus vt tales sed'm pñtem iustitiā. quāuis multi horū sint electi et dilecti. sed'm p̄destinationē eternā.

Mundū ergo. i. mūdanos et carnales hoīes. nō diligamꝰ vt tales. hoc est inquātū deo ingrati sūt et rebelles alios q; exemplares et nobis in via salutis cōtrarii obstaculūq; prebētes. sic nāq; in euāg. loquitur xp̄us. Si quis venit ad me et odit p̄rem suū et matrem et uxorē et filios z̄q; non pt meus esse discipulus. Insup nō diligamus ea que in mūdo sūt. i. vanitates vitiositates mūdanas. de quibus paulo post subdit. Omne qd est in mūdo concupiscentia carnis est z̄q; Certū est aut. q; si quis p̄tacto mō dilexerit mūdū. nā esse cōtrariē dei p̄cepto eo. spiritem diligē mūdū. est carnalis. sensualis viciosa dilectio. de qua ad thim nothi. loquit2 paulus. Sūt hoīes amātes seipos elati cupidi. Que cū spūali dilectione simul stare nō valet. sicut per ysaiam asseit spūs scūs. Coangustatū est stratū ita vt alter de eo dat. et duos capere simul nō possit. Hoc etenim stratū et fundus cordis hūani in quo pariter quiescere nequūt. amor mūdi et amor dei. carnalis affectio. et spiritalis dilectio. Sz alter alterū pellit. Hinc vt sup̄ iam patuit iacob9 dixit apl's. Amicicia huius mūdi. inimica est deo. quicūq; ergo voluerit amicus huius mūdi fieri. inimicus dei constituet. Deo creatori et p̄bi. Deus dissipauit ossa eorū qui hoībus placēt cōfusi sūt quia deus sprevit eos. Paulus quoq; Si hoībus inq̄t placerē. xp̄i seruus non essem. Nusq; equidē ei quē amat cupit placere. Demq; racio est qi exposicio p̄dictorū subiungit2. Quoniā omne qd est in mūdo. i. tota viciorū congeries. i. carnalibus ac mūdanis existens hoībus. concupiscentia carnis est. et concupiscentia oculorū. et superbia vite. Desti triplex hec inordinata affectio. essencialiter aut reductiue quia hec tria sūt quedam gñales vicioꝝ radices. ad q̄s vniuſa p̄cta quodāmō reducūt.

nō

Unde beda hec scribit. Hijs vitiorū vocabulis omnia vitiorū genera cōprehendit. Concupiscētia nāq; carnis est. omne qđ ad corpis voluptatē atq; delicias ptinet. In quibꝫ pcipua sūt cibus potus concubitꝫ. de quibꝫ salomon ait. Sanguisuge due sūt filie dicentes affer affer.

Concupiscētia oculorū est oīs curiositas que fit in discendis nephariis artibꝫ. In inanibus spectaculis turpibꝫ. aut iniustis seu cōseruandis tpalibꝫ rebus superfluis. aut obseruandis cognoscendis seu actusandis vitijs pximorū. Superbia vite est. cū quis se iactat in honoribꝫ. Per hec tria hoīes tantū temptāt̄. Per hec tria tēptat̄ est adam. et deuictꝫ. Per concupiscētiā salz carnis. cū hostis arbitrū ligni vetitū ei monstraret. eiq; ad cōsentiendū sua sit. Per concupiscentiam oculorū cū diceret. scientes bonū et malū et aperient̄ oculi vr̄i. Per superbiā vite cū ait. Eritis sicut dij.

Per hec etiā tria temptat̄ est xp̄s et vincit. Per concupiscētiam carnis cū sathanas dicit. Dic vt lapides isti panes fiant. Per concupiscentiā oculorū i curiositate. cū hostis suggessit. mitte te deorsū. Per superbiā vite cū dicere ausus est. Hec oīa tibi dabo si cadens adoraueris me. Sempe vt asserit augustinꝰ. ex nullis verbis p̄missa bede verba sūt sūpta. Curiositas aliqui dei famulos tēptat. vt velit miracula facere. et experiri. an deꝫ gaudiat eos. Itaq; ad concupiscentiā carnis ptinēt ioculatores. ludi. risus. dissoluciones. oscula. et amplexꝰ. cōmessationes. potationes. lasciui cōtactus. et cetera vitia gustus et tactus.

Ad concupiscentiā oculorū ptinet auiditas. auaritia. curiositas. Ad superbiā vite ambitio sēli. desideriū prelationis. excellēcie appetitꝰ. fame laudis honoris mordinata affectio. Vt autē gregorius docet. q̄tuor sūt species superbie. Prima est. cū quis bona que habet. se accepisse a deo se nō recognoscit. Secūda. cū credit sua merito. ea sibi esse collata. Tercia cū se iactat ea q̄ nō habet. Quarta q̄n despectis alijs singulas sibi velle videri. In super arma hūc locū scribit albertꝰ. Per cuta distinguī possūt tripliciter. Primo ex parte subiectorū in quibꝫ sūt. Secūdo ex parte obiectorū. circa que versant. Tercio. ex parte actionū que in eis concurrūt. Peccatū nāq; ml aliud est. q̄m priuatio quedā. aut actio quedā deformis. Quelibꝫ autē actio pt̄ tripliciter cōsiderari. Primo per respectū ad suū subiectū. Secūdo per respectū ad suū obiectū. Tercio. secūm se. vt est actio habēs deformitatē. Ex parte igitur subiectorū. sunt tres predicte radices vitiorū. Quia concupiscētia oculorū videtur esse i appetitu rationali. cōcupiscētia carnis. in appetitu concupiscibili. superbia vite irascibili. Secūdo pcta distinguūt ex parte obiectorū. Quia cū peccata conueniūt in hoc. q̄ auertūt nos a sūmo et incōmutabili bono. et q̄uertūt nos ad bonū cōmutabile et caducū. Secūdū huiusmodi autē auersionē et cōuersionē possūt pcta distingui dupliciter.

salicet gñaliter et spēaliter. Generaliter sic quia vt tactū est. oīa pcta cōuenīūt in hoc. q̄ a deo auertūt. et faciūt nos eū gtempuē. et vt sic. accipitur vnū vicū capitale q̄d est supbia. q̄a in oībus ommb pctis supbia est. vt dicatur eccī. deō. Dicit vēo oīa pcta q̄uenīūt in hoc q̄ q̄uertūt nos ad tpalia et caduca. accipit aliud vicū capitale q̄d est cupiditas. Juxta illud ptha ad thimoth. vi. Radix ōnū malorū est cupiditas. Sic supbia et auaricia accipiūtur. vt sūt pcta generalia. Specialit vēo ex parte obiectorū. distinguūt pcta hoc mō. Quia q̄dq̄ peccat. aut pcat cōmissione aut omissione. Cōmissione pt quis peccare quatuor modis. Primo circa bonū honorabile. illud in ordinate optando. et sic est iactabs gloria. Secūdo circa bonū vtile. et sic est auaricia. Tertio circa bonū delectabile. Et hoc duplicit. q̄a vel delectabile spectat ad gustū. et sic est gula. vel ad tactū. et sic est luxuria. Omissione peccat tripliciter. Quia quilibet xpianus tenet ad tria. videlicet ad gr̄arū actionē. pro beneficijs a deo receptis. et cont hoc peccat accidia. Secūdo ad proximū dilectionē. et contra hāc peccat inuidia. Tertio ad iniurie relaxationē. cōtra quā peccat ira. Sic ergo accipitur distinctio septem pctorū capitaliū siue mortaliū. que eciā aliorū vicioꝝ radices vocant. Tertio distinguūtur ex parte actionū. que in eis cōuertūt. Quia q̄dq̄ etenī peccat aut ideo peccat. q̄m timet amittere aliq̄d bonū. ppterea inordinate se subiat aliq̄s ne illud amittat. Aut ideo peccat. quia desiderat q̄sequi aliq̄d bonū quo careret et inflāmatur vt illud obtineat. Hinc sup illud ī psalme. Incensa igne et suffossa loquit augustinꝰ. Quia oīa mala pcta procedūt. vel ex timore male humiliāte. vel ex amore male inflāmante. Hec albertus. Inter dū eciā dicitur. q̄ oīm vicioꝝ origo et radix est ī probus et p̄uatus amor sui. et hoc ideo. q̄m oīes affectiones. ex amore originaliter p̄fluūt. Sic itaq̄ eluc̄sat. qualiter sc̄dm diuisas q̄sideraciones. sit vna radix oīm vicioꝝ. videlicet amor ī probus sui ipius. et qualit sint due vicioꝝ radices. puta supbia atq̄ cupiditas. Quia aliter eciā sint alie due pctorū radices. vtpote. amor male inflāmans. et timor male humilians. Et q̄liter tres. vid̄z gaupisceria cordis. gaupisceria oculorū. et ambitio sc̄li. siue supbia vite et q̄liter septē. Itaq̄ oēq̄d est in mundo. Concupiscencia carnis est aut concupiscencia oculorū. aut supbia vite. Quod eciā intelligi pt per modū yperboli cc locutionis. q̄ aliq̄d dicatur per excessū absq̄ mendacio. ad ī sinuandū magnitudinē rei. Sic aut ad ipsū pharaonē dixit genes. xli. Absq̄ oīb tui imperio nullus mouebit manū aut pedem in oī terra egipti. Et ita scīs ihesus nūc profert hec verba ad insinuandū. q̄ hec tria mala magis abundāt in mundo. Et sūt Que triplex gaupisceria. vel Que supbia vite. nō est ex prīe q̄ntū ad suā deformitatē. seu obliquitatem culpabilē. sz ex mundo est. Desti ex inordinata volūtate seu appetitu cor

rupto hom̄ mūdano rū. Volūtas eī
creata. mq̄ tū ex nichilo est et defec-
tiua in se. et p̄ma pcti origo. sic enī
competit sibi ee sp̄a deficere et pec-
care. Si aūt obiciat̄ q̄ omne esse
et oīs actio sit a deo. ergo et vicios e
actiones et p̄ue q̄ tipisceam in quib9
sūt reales et positiue entitates. que
a p̄mo ente p̄mordialit̄ manāt. Res-
pondet̄ q̄ talia sūt a deo q̄ tū ad en-
titatē et ēe tem in eis. non quoad eo-
rū deformitatē. Unde dicit solet. q̄
sūt a deo. q̄ tū ad sb̄stanciā actꝰ. seu
q̄ tū ad suū materiale. non q̄ tū ad
suū formale. que est ipa deordinatꝰ
actus. que non est aliq̄d positiuū. sz
priuatio spēi modi ac ordīs. Si itaq;
aliq̄s in caritate proficiēs. et diuino
amore succendi. a p̄dicta triplici co
tipiscentia. in teriora mīa purgem9.
si quidē. q̄ tū ab ea nos amplius
emūdem9. tanto i spūali amore
plem9 ac esa m9. salubriusq; profi
cim9. Idcirco ad nullā rem creatā
carnalē. sensibilem aut mundanā. i
ordinate siue superflue affectiam9. sz
ordinate diūtxat et sapienter ac vti
ose. Utpote. mq̄ tū nobis necessa
ria vtilia ve gsistūt ad vite sustē
tatiū. ad dei obsequiū et hon orē.
ad spūale profectū. ad meremētū
sctē et virtutū. ad diuinā īflāma
tionē amoris: Et mūdꝰ tūsibit. vl'
vt alij textus habēt: trānsit. Hoc
multi plurit̄ pt intelligi. Imo
q̄ per ignē gflagrationis purgabit̄.
atq; ad meliorē dispositionē p̄ducē
tur in die iudicij. prout hoc diffuse
expositū est. p̄ma petri 3°. Ideo ait
do. q̄ mūdus iste inferior. sz regio
elemētorū. et mixtorū. in variatio-
ne extat q̄tmua. et preterit in mul
tis eis figura. p̄sertim in q̄ualibus
et corruptibilibus. quo ad se tota.
Unde p̄ma corinthiꝰ 7°. sc̄ptū est. Qui
vtunt hoc mūdo. sint tanq; non
vtentes. preterit enī figura huius mū
di. Terra q̄ mūdꝰ transit. et mū
dani viciosiq; homines. mente q;
deficiūt. et ad mortē festinanter non
solū ad mortē nature. sz etiā culpe
ac infernalis miserie. Unde et sa
pientes dicentꝰ. Nubes tristitiꝰ
est tempꝰ mūdꝰ. De quib9 habet
in ps̄. Tanq̄m fenū velociter arefi
cient. et q̄si olera herba
rū cito decident. Item q;. Quo
facta sūt in desolationē. subito defe
cerūt. preterūt. ppter iniquitatē suā:
Et cum in scēna eius. desit p̄fata
triplex q̄tipiscentia hom̄ mūdano
rū. celeriter finē accipiet. q; si mul
cū ipsis peribit. Iuxta illud p̄bē
Exibit spūs eius. et reuertetur in ter
rā suā. in illa die peribūt omnes
cogitationes eorū. Hinc p̄mo
machabeorū dicitur. Ad verbis
peccatoris ne timueritis. q; gloria
eius sterc9 et vermis. Hodie extol
litur. et cras non inuenit̄ q; quer
sus est in terrā suā et cogitatio
eius perijt. Hinc apt gregorius. Qui
labenti mūdo inheream9. cui ipo ca
dim9. que labenti tenem9. Et si
cut qui reb9 labētibus innitur
eis cadētib9 labit. sic qui reb9 spi
ritalib9 celestib9 et eternis inhe
ret. cū eis q̄etue p̄manebit. Ppter
q̄d subdatur: Qui aūt facit vo
luntatē dei. i. deo in actibus obedit:
manet in eternū. i. spūalē vitā
nunq; amittet. quia in eo corpaliter

moriet̃ur/ quia de vita gr̃e p̃ducet̃ur
ad vitã gl̃orie. et deo vnet̃ bt̃ificet̃ sine fine. ¶ Non ergo mĩ̃ete mhereamꝰ
rebus carnalibꝰ. fallacibꝰ et caducis. hꝫ̃ summo et ĩcommutabili bono. illud
super oĩa diligentes ferunde. aspirãtes. reuerẽter colentes. et sp̃ sperãtes
in ipso. vt eũ p̃fia dicere valeamus. ¶ In deo salutare meũ et gl̃oria
mea. deus auxilij mei et spes mea
in deo est/ et iterũ/ ¶ Michi adhere deo bonũ est/ ponere in dño deo meo
spem meã. ¶ Nonq̃ eũ in sensatis amatoribꝰ sĉli huius. sero dãpnati dicemus
illud sapiẽ. 1°. ¶ Quid nobis p̃fuit superbia. aut q̃d diuitiarũ iactantia
contulit nobis. trãsierũt oĩa illa tanquã vmbra. ¶ Consequẽter armat et
roborat credẽtes cõtra p̃fidorũ fallacias/ ¶ Filioli mei nouissima hora
est. et vltima mũdi etas durãs a xp̃i
aduentu vsq̃ ad diẽ iudicij. que q̃mlibet videat̃ diuina appareat. tũ com-
paratione duratiõis futuri sĉli. q̃si
breuissima hora est. ¶ Vnde et paulꝰ
fatetur/ ¶ Nos sumꝰ in quos fines seculi deuenerũt/ ¶ Hinc in sc̃ipturis ve-
teris testamẽti. tps xp̃i. et euãgelice
legis. appellat̃ dies nouissimi. ¶ Vt tũ
iacob p̃iarcha genes. 49°. ait/ Con-
gregamini vt annũciem vobis. que ventura sũt vobis in nouissimis diebus. et
que ibi p̃dicat. pro maxĩa parte ad
p̃mum xp̃i spectant aduentũ. ¶ Ioĥelis
quoq̃ 3°. sĉdm antiquã tũslationem.
qua actuũ 2°. btissimꝰ vtitur petrus
ap̃lorũ habetur/ et erit in nouissimis diebꝰ dicit dñs/ Effundam de
sp̃u meo sup omnẽ carnẽ. q̃d in die
pentecostes sanctissimꝰ petrus ĩplet̃ũ esse disseruit/ ¶ Nec moueat quẽq̃.
q̃ hec vltia etas. precedẽtibꝰ mũdi e-
tatibꝰ extat protractior. cũ et vltia
vniꝰ hoĩs etas. frequẽter diuturnior
sit multis p̃cedentibꝰ etatibꝰ eiꝰ.
¶ Decentissimũ quoq̃ est. et ad preca
pua in fimte mi sĉi timordie dei p̃tinet
laudẽ. q̃d etas ad tps gr̃e. legẽq̃ xp̃i
ptinens. consistat diffusior. vt plures
in ea saluẽtur/ p̃sertim cũ etas ista.
sit p̃cedentiũ finis et tutus. ¶ Interea
p̃t et ita exponi/ ¶ Nouissima hora
est/ ¶ Idest tempꝰ q̃d ante mũdi finem
venturũ est. p̃secutione antixp̃i du-
rante. nũc est per similitudinem seu cõ
formitatẽ et equiualentiam. ac mis-
ticã designationẽ. ¶ Iux̃ quẽ admo-
dũ ayt in euã. xp̃s/ Ego vlt̃ sũ
Johãnes ap̃s est helyas. Genes 49°.
¶ Catulus leonis iuda/ ¶ Tempore
nãq̃ ap̃lice p̃dicationis. tanta sunt
fideliũ ab hereticis et tyrannis afflic-
tio. q̃ p̃secutionẽ antixp̃i p̃figu-
rauit/ ¶ Vnde q̃d 2°. ad thessalonicenses 2°. paulus sc̃ripsit/ ¶ Misterium
iam operat̃ iniquitatis/ ¶ Et sicut
audistis q̃z antixp̃s venit/ ¶ Hoc tri-
pliciter̃ p̃t intelligi. ¶ Primo sic/ Sicut audistis a veris euãgelice le-
gis p̃dicatoribus. q̃ antixp̃s suo
tpe venit/ ¶ Habet nãq̃ sacris ioĥes
frequẽter talem modũ loquẽdi.
hoc est ponẽdi p̃ris p̃ro futuro. vt
cũ 11°. euangelij sui ayt ap̃lis. Col-
ligent eũ. et mittẽt et tradet/
¶ Secundo sic. Sicut audistis ab aliquibus. q̃ntũ ad hoc male opinãtibus. q̃d antixp̃s venit/ ¶ Hoc nãq̃
ob causa p̃tractũ aliquã tũc putabant/ sicut et interi hoc frequẽter putatũ est. ¶ Tercio sic. Audistis veracit̃. quia antixp̃s iã venit

non m̄ ꝓpria ꝑsona. ꝫ m figura. hꝫ. est. ꝑ m aliquo ipso eū prefigurā te. ac si dicat. bene sic est. ꝫ am sc̄ dicitur. ꝫ Quē ant xp̄s multi facti sunt. ꝫ de est. ꝓpria libertate tam scelerati effecti sunt. vt vite ant xp̄i. r. xp̄o valde cōtrarij appleant. Hiq̄dem ant xp̄s dicat. ab anti q̄ est contra. et xp̄us. ꝫ tales fuerūt cherinthon et cherinthy. ac maryson ipius simi hēsiarche. qui ad huc vigēte. scō iohe ewāl̄ta. suis reperūt in asya. ꝫ et alij multi in diuersis ptibꝫ mūdi. tales item fuerūt tyrānī. Beda quoq; hic ait. ꝫ Qui catholicā fidem quā verbis confitent. puersis cōmaculāt actibꝫ. ant xp̄i. r. xp̄o contrarij nūcupātur. ꝫ et magr̄ qui alios scandalizāt et trahūt ad vitia atq; salutē impediūt proximorū. ant xp̄i merentur vocari. ꝫ quibꝫ teste bernardo. ꝑuiore xp̄s sustinet ꝑsecutionē. q̄m sustinunt a iudeis. Unde sc̄iamꝫ. r. ex isto cognoscamꝫ. quia nouissima hora est. r. tempꝫ ant xp̄i in fine mūdi futurū. ꝫ ꝑ silitudinē equalentia quandam et mysterialit̄ extat. seu vltima mūdi ꝑs est etas. ꝫ Ōn et ꝑma ad thimotheū loquit̄ paulꝫ. In nouissimis diebꝫ discedent quidā a fide attendētes spīrit̄ibꝫ erroribus. ꝫ Ex nobis. r. ex nra collectione. prodierūt. q̄ ad tps fuerūt nobiscū. et fideles vt videbat̄ extiterāt. ꝫ non erāt ex nobis. r. ad mām sanctitatē non ꝑtinebāt. sed in diuina predestinatione. nec sc̄dm fidei vere constantiam. ꝫ Nam si fuissent ex nobis. mō ꝑfato. vt pote veri et ꝫstantes ac predestinati catholici. ꝑmānissent vtiq; nobiscū. ꝫ In fide et ecclesiastica vnitate. ꝫ vt manifesti fiant. q̄ nō sunt omnes ex nobis. r. ad hoc deo disponente eorū errores innotuit. ꝫ Vel idcirco ego iohēs hec scribo. seu ideo exierūt vt manifestent̄ et agnoscātur esse heretici. non vere catholici. ne latendo diutius plures fallāt catholicos. ꝫ In ꝑsenti etenī vita bonis mali miscētur. sicut in corpe animali. malus humores bonis imsentiūt huiorib9. et sicut corpus naturale purgat̄. ac releuatur. dū malus ab eo expellit̄ huiores. sic mistīcū corpus ecclesie. dū vnos et reprobi sepant̄ a veris et vnis membris ipius. ꝫ Hinc xp̄s matthei. xiij. compat ecclesiā sagene. misse in mari. et ex omni genere pisciū congregāti. ꝫ In cena quoq; nouissima. ꝑditore egresso. et filijs luce scām manētibꝫ dixit. ꝫ Nūc clarificatꝫ est filius hoīs. put iohēs xiij. legit. ꝫ Introducto vitio per hereticos. tangit sedes apl̄ica ꝑcomia catholicorū. quibus opposita iuxta se posita clarius innotescant. ꝫ et vos catholici et constantes. ꝫ Hanc tionē habet̄ a scō. deest illuminatione. consolatione. inflāmatione aut̄ ꝑfectis a deo. seu specialit̄ a spū paracleto essentialiter. scō. qui varios effectus in nobis ac secretissimos. q̄ fidem et caritatē ac sapiē donū. alia q̄ gr̄ie siue charismata. in sanctorū operatur cordibꝫ electorū. per que cor fidei veritate mirabiliter roborat. atq; per gustū occultū. per supernaturales irradiationes gratiosissimas visitationes. inflāmationes celestes admirabiles prevenciones. per raptus et mentis alienationes.

per exuberātissiās dnoz̄ munerū
adipleciones. meteꝫ electorū suoz̄u
m fidei sinceritate. m ecclia stica vni
tate īmobiles ac certissiās reddit
Ita vt per experiēcias supnaturā
les clarissiē sciāt qđ vera et sca sit
catholice mlitātis ecclesie fides
Iter qđ iohīs 16. loquit̄ xp̄us
Spūs scūs docebit vos oīa. et suggere
t vobis oīa que cūqz dixero vobis
Hmc subdit̄: Et nostis oīa. Non
omnis facie oīa. sz̄ ōnem artic. fidei
veritatē. et cūcta necessaria ad salu
tem Iuxta illud iohīs 16. Cū vene
rit ille spūs veritatis docebit vos
omem veritatē. Unde et rursꝫ xp̄s
dixit aplis. Oīa que cūqz audi
ui a pre meo nūciaui vobis. Uno
ro vnusquisqz scđm experiēciā su
i status seu gradꝫ sue offiū debet
esse instructꝫ. Hinc tīmotheo pau
lus scribit aplus. Dabit tibi dns de
oībus intellectū. Et iacobi p̄mo
scripti est. Si quis indiget sapia.
postulet a deo. qui dat oībus affluē
ter et dabit̄ ei: Non scripsi vobis qđ
ignoraūtibꝫ veritatē. scripture et
necessariorū salutis: sed qđ sciēti
bus eā. vt proficiat̄ in ea et robo
retur cor vrm magis ac magis in
fidei theoria. qz vt puer brioz̄ p̄mo
habetur. Audiens sapiens sapien
cior erit. Et rursus salomon ait.
Da sapienti occasionē. et addet̄
ei sapientiā. Sic et paulꝫ aplus.
sciētibꝫ inq̄t. legem loquor. Et
denuo tm inq̄t in meditatiā vos redu
cens. Hoc quoqz vobis sciētibus:
Qm omne mendaciū ex veritate nō
est. nulla falsitas a summa veritate
processit. ideo qui mentit̄ q̄tū ad
hoc non est ex deo. Et qui fidei ac scp̄
turis aut determinationi ecclesie con
tra dicit. a deo auersꝫ est et falsita
ti subiectꝫ cuiusqz filius. De quo io
hānis octauo ait saluator. Diabo
lus in veritate non stetit. qz veritas
in eo nō est. cū loquit̄ mendaciū
ex p̄pio loquit̄. qz mendax est et pat̄
eius. i. pater mendacii. Diabolꝫ er
go est origo mendacii. qui et angelis
in celo. et protheoplausti hoibꝫ
in paradiso p̄ipetuitatē et falsitatem
suggessit. Que admodū volūtas
creata. inq̄tū ex nichilo et defectu
ua est origo pcti. sic intellectꝫ cre
atus inq̄tū defectus. et ex nichi
lo procreatꝫ. falsitatis origo censet̄.
Veritas aut seu verū. scđm qđ tu
le. neq; qm̄ mendacii causa aut f
fons est. cū agens sibi simile produ
cat: Quis est mendax mendacio
supstitionis. et vere religionis fidei
qz contrarijs: Nisi is qui negat
qm̄ ihesus nō est xp̄s. i. p̄positionē
hanc negatiuā. Ihesus nazarenꝫ
nō est xp̄s in lege et pphetis pre
nūciatus ac p̄missus contendit seu
verā esse affirmat. Et qđ aut iste
sit sensus. et qm in hoc loco accipi
atur vbm hoc negat sequētia vba testant̄: Hic est antixp̄s. i. m
fidelis. xpo contrarijs: Qui negat
p̄rem et filiū. i. qui negat in dīnis
esse psonā p̄ris eternā. et psonā
vnigeniti filij ei. Hoc aut negat
qui negat ihesū esse xp̄m. Sed ihe
sus in veritate est xp̄us. filius dei pa
tris. qui ipe per scripturas atqz mi
racula demōstrauit. Qui aut ne
gat filiū dei negat et p̄rem ipsius.
qm̄ pater et filius correlatiue dicūtur

relatua autē sūt simul natūa. qm̄ vno posito ponit alterū. et vno ablato. aufert et alterū. ¶ Pater qz et filius. substā aalit vna sūt. idcirco vno negato. negatur et alter. ¶ Iterū xp̄us dicit. qui unctus. ¶ Ita q̄ m noīe xp̄i. intelligit psona ungens. s. p̄r. psona uncta. vz filius. ¶ psaqz unctio spūs sc̄us. ¶ Cum itaqz negat xp̄z unctū. negat et p̄rem ungentē. qui noīe xp̄i datur intelligi. ¶ Hinc subditur. ¶ Oīs qui negat filiū nec patrē habet. ¶ deest. deū esse patrē non admittit. nec vere deū habet. qui ē volatq; deū non colit veraciter. sed maiestē derogat ei. cui eternā generationē non credit. ¶ Idcirco ihūs. loquit xp̄s. ¶ Qui nō honorificat filiū. non honorificat p̄rem qui misit illū. ¶ Et iterū aut videbis iā eduli. ¶ Est pater mei qui ē vos dicitis. qz deū nr̄m est. et nō cognouistis eū. ¶ Qui confitet filiū. et p̄rem habet. ¶ p̄rem eius confitet. cū filius referatur ad p̄rem. ¶ Et talis colit ac fide cognoscat p̄rem. ¶ Vos aut qd̄ ab initio audistis. in vobis p̄maneat. ¶ deest et euāgelica doctrina. qua ab exordio vrē conversationis a me. aliisqz xp̄i predicatoribus didicistis. p̄seueret in cordibus vr̄is. ¶ Uti em̄ qui audiuit verbū dei. et custodiuit illud. ¶ Unde paulus redarguit galathas. eo q̄ nō p̄seuerauerūt in euāgelica veritate qua donauit eos. et addit. q̄ licet angelus eis annūciaret oppositū tamqz anathema iudicaretur. ¶ Si in vobis p̄mānserit qd̄ ab initio audistis. i. euāgelica doctrina. memoria et effectu suaueritis credendo ac conversando

ūpē xp̄i doctrinā ac confessionē. ¶ Vos in filio et p̄re manebitis. i. p̄ri et filio per fidem ac caritatē ac obedientiā. stabilitē adherebitis. et eritis p̄ri. filio qz vnitis. in via p gratiā. atqz in p̄ria per gloriaz. ¶ Iterq; matthei. filius protestat. ¶ Oīs qui audit verba mea et facit ea. assimilabitur viro sapienti. qui edificauit domū suā sup̄ petrā. ¶ Porro p̄re ac filio noīatis. intelligit sup dilassimus pactis adorandus spūs sc̄us qui est p̄ris et filii nexus. amor et osculū. cōmunesqz germen. et coeternū p fluuiū sc̄dm dictū in libro de spū sc̄o. ¶ Quicūqz em̄ manet i vna trium eternarū. ac sup venerabilium psonarū. manet in oībus tribus. ¶ Et qui diligit colitqz vnā. amat et colit omēs. ¶ Et qui interrogarem quo fructu quo p̄mio in p̄re filioqz manebim. subdit. ¶ Et hec est repromissio. i. res promissa. qua xp̄s filius pollicitus est nobis. vitam eternā. i. ppetuā felicitatē nobis promerēde sponsionē dixit matthei dicens. ¶ Qui facit voluntatem p̄ris mei. xp̄s intrabit in regnū celorū. ¶ Et rursus iohis. ¶ Hec est voluntas p̄ris mei qui misit me. vt omis qui videt filiū et credit in eū habeat vitā eternā. ¶ Iz et iohis in. ¶ Clarifica filiū tuū. sicut dedisti ei potestatem oīs carnis. vt omē qd̄ dedisti ei det eis vitā eternā. ¶ Hec est aut vita eterna. vt cognoscāt te verū deū. ¶ Hec que de antixp̄is iam natis dixi. ¶ sēpsi vobis de ihūs qui seducūt vos. vt eos vitetis. atqz in fide et caritate ac guer-

ſacione integra maneatis/ Seductores vo ſūt non ſolū hereticī. ſz et omēs. qui viaosis exemplis. pius ſuggestionib⁹ blandisq; pmissionib⁹ aut cōminationib⁹ ſeu alioq; iuſmodi pceptis suos decipiūt. ſiue ad pfidiā. ſiue ad quācūq; aut pā preſertī mortale eos trahendo. quib⁹ nō ſufficit dāpnatiq; pria. ſz tm qui membra ſatellites q; diaboli alios q; ſecū dāpnationi involunt/ De quib⁹ loquit paulus/ impijs ficient in pennis errātes et in errorē mittentes/ Quib⁹ timēdū est/ qd matheus ait ſaluator. Ve homo per quē ſcandalū venit: Et vos vnctionē quā accepiſtis ab eo. i. pfata vnctio ſpūs ſci grā vobis ab eo infusa. cordibus vris per ſpūm ſcm diffusa: maneat in vobis. Idest animas vras ſollicite custodite. ne peccādo gratā amittatis a gra/ Vnde q; ſalomon cohortatur/ Omni custodia custodi cor tuū/ Et pphia micheas nos admonet. vt cū eo ſolliciti ambulemus. Paulus quoq; cū metu mortis et timore. vram ſalutē operam/ Tempe ſi fecerit homo qd in ſe est/ deus gram ei infudit. infusam custodit/ custoditaq; pficit/ nec ſup piſſimus deus quēquā velit/ quit niſi prius relinquatur ab eo. Vnde q; iob ait/ Si direxerit homo ad deū cor ſuū. ſpm illius et flatū ad ſe trahet/ Unde q; rex grā ſamuel monet/ pparate corda vra dño/ Salomon quoq; in pverbiorū xvi⁰. Hoīs mētis est aīam pparare/ Et nō necesse habet vt aliquis doceat vos/ i. tam grōse deus vos pūeniet tam copiose illuminat. vt non sit vobis necessaria instructio humana. quod fit ministris pnulegiū speciale/ Vel si istud intelligat de nūctijs bonis fidelibus dictū. sensus est/ Deus eos ſufficienter informabit/ quā uis humanaeis desit instructio. quē tñ si assit non est despicienda. Nam deus per angelos ſos archoies instruit plebē/ Sz sicut unctio eis docet vos de oib⁹ pmētibus ad salutem/ et vere est. quod docet unctio illa cū sit directio optima infallibilis q; magistri videlicet ſps ſcī/ Et non est mendacium/ in doctrina pfectus. Unde de doctrina ſacre ſcripture neq; inficetur mendacium. quēadmodū doctrinis philozophi/ Et sicut docuit vos per scipsum. per angelum. inspiratione et per mram predicationem/ Manete in eo/ per fidem. caritatē. et opa sancta/ Propter qd ad hebreos ix⁰ dicitur/ Doctrinis variis et peregrinis nolite abduci/ Hoc est qd psalmus ait/ Abscondi eloquium tuum in corde meo. ne imitaris prudentiam tuam/ in oib⁹ vijs tuis cogita illum et ipse dirigit gressus tuos/ Hinc iob xxii⁰ monet. Acquiesce deo. et habeto pacem. et per hoc habebis fructū optimos/ Hoc est qd thobie q^{to} docet. Omnib⁹ diebus vite tue. deum in mente habeto. et caue. ne aliquem pcto consentias/ Et mandata filiole. manete in eo/ ſtatutos. vt nec prospera nec aduersa. nec mortis. nec vite. nec demones. nec tyrannos. neq; carnales amicos siue propinquos. aut socios. a xpo vos retrahant/ Vt cū apparuerit. i. ſuo tribunali fuerimus pmutati. siue in pti

cularī. siue in generali iudicio: Habeamꝰ fiduciā ꝛ. cōsciam bonā. et confidētiam ex ea nascentē: Cōscientia autē pura. salubrē gignit fiduciā. quē admodū cōscia pua formā dīcē. Iuxē qđ sapiēs ait. Scribit Hemper plumit sena. plurbata cō scientia: Et non confundam ab eo in aduentu eius/ Dest nō reprehensū a xpo iudice summo. in suo ad nos aduē tu. per executionē iudicij. siue in morte. siue particulariter iudicat quisq. atq; per hoc spiritalit. seu per effectū siue iustitiae venit ad eos. siue in die nouissimo. quando dicturus est reprobis. Ite maledicti in ignē eternū/ Horrio qui desiat inter aduersa. aut tūc fragilitē dei precepta. qui aduersarios odit/ aut serpīt vlciscatur/ Huic xpūs in iudicio tū particulari qz vniū salui fiendi/ quē admodū in euangelio protestat. Qui me erubuerit et meos sermones. huic filius hoīs erubescet cū venerit in maiestate sua: Iuz pro qua/ satis qa iustus est/ satisfacte qui et omnes qui faciūt iustitiā/ Desit actus in fine iustitiae/ Et pt hinc sumit iustitia. prout est vtus cōis. vtus tia ā ferre asserat. qui digne pnitentie fructꝰ exercet. qui deū ex debita reuerētia colit/ toto qz corde amat/ et extrema dei obseruat precepta. Natus/ ex ipso natus est/ ꝛ. per gratiā gratū faciētem spiritalit regenerat. vt potent esse supnaturali ad promerendū vitā eternā ydoneꝰ constituit/ Quo actu seu qz etem quis peccauit mortaliter/ spiritaliter mortuꝰ est. si fuit in gra. qm̄ spiritale esse gratū faciens amittit/ Et quotiens cū qz ad pēitentiā per statū salutis per gratiae reparationē reducitur/ totiens ex deo seu xpo renascitur/ Veritatem. qm̄ quidā patri ad tps per graz opant iustitiā. tales quā aut non sint ex deo nati per predestinationē. sūt tñ ex eo nati secm̄ pnitem iustificatiōn

¶ Postremo. iustitiā hoīs quilibet pfectā in vita pñti est plurimū imperfecta et sepiꝰ interrupta. multisq; defectuosa. imixta variis culpis fuscata. et cōparatione honorificētie qua deus supdignissimꝰ extat: tam modica. imo magis tam nulla. vt ysaias testatur. Quasi pannus menstruate vniuerse iustitie nre/ In beatis vero qui desinēter totis viribus deo inhēti sūt/ Honorificētiam qz ipendūt. nec vlla tangūtur culpa et suo modo pfecta iustitia/ Deus vero in infinitū honorabilior est. qm̄ ab vniuersis valeat honorari.

Elucidatio capli tercij. Videte qualem caritatē. Articulus quartus.

Sanctus iohānes pñti capō dei beneficia ac promissa atq; moralia documēta diffusius recitat dicens/ Videte ꝛ. fidelit aduertite. acute pensate/ qualē caritatē dedit

nobis deus pr̄. vt filij dei nōiem̄ et simg. Hoc duplicit̄ pt̄ expō.
Primo sic. q̄lem cāritatē dedit nobis pater. Desit qñ magnā sue dilectionē ad nos. nobis ostendit. seu qñtū se diligē nos mōstrauit per hoc qđ contulit nobis grāz istam talē ac tantā. vt adoptiui filij eiꝰ vocem̄ et xp̄istam̄. Est em̄ gsuetudo sc̄pture. vt aliqđ dicat̄ fieri seu donari. quando eiꝰ factio aut donatio in ꝓtestat seu mā festatur. que admodū post resurrexionē suā xp̄us disseruit. Data est m omnib ꝑtās in celo et in terra. q vtiqz ꝑtās sibi ab ītarnatōis exordio fuit collata. Vtiqz deꝰ pat. magnā caritatē nobis dedit per hoc qđ exīmiā suā dilectionē nobis per xp̄m mōstrauit. m tantū. gp per xp̄m cuiusqz discipl̄os ꝓtestatus est nos esse adoptiuos filios suos. per fidem et caritatē. Vnde saluatoꝛ in euāng. sepiꝰ loquitur. Gitis filij p̄ris vr̄i qui in celis est. Atqz ad galathas 3o. fertur. Oēs filij dei estis per fidem in xp̄o ihesu. Et iohīs p̄mo īdicat. Quotqt̄ receperūt eū. dedit eis ꝑtātem filios dei fieri. Vtiqz per deū p̄tez hoc loco rite ītelligit trinitas deꝰ. cui assidue dicimꝰ. Pater noster qui es in celis. Cognem̄ sup dignissime trinitatis vna est ad nos dilectio et vna caritatis ad ext̄. effusio. qñ operatio eiꝰ ad extra est īdiuisa. cū trium sup essentialiū psonaz. sit vna essentia. eadēqz ꝑtās. Secūdo exponit̄ sic: Vide quale caritatē dedit nobis deus. r. qñ sūmis digna et efficaxe sit caritas ipsa infusa virtus theo. quā deus p creatione nobis largitus est. augusti. ta est vis ac emīnētia. qz per eā potissime adoptiui filij dei efficiam̄. et vocam̄. Iter. qđ loquit̄ paul. Caritas dei diffusa est īcordibus nr̄is per spm̄ scm̄ qui datus est nobis. Ad r. nos quoqz oct. Non accepistis mqt spm̄ seruitutis iterū in timore. sed accepistis spm̄ adoptionis filiozū in quo clamamus abba pater. Hinc rursus hortat̄ ymitatores dei estote sicut filij caris̄mi. et ambulate in dilectione sicut et xp̄us dilexit nos. Iter. hoc mūdus nō nouit nos. r. quia adoptiui filij dei sumus per caritatē. per quā cōceptus caris libus ac terrenis. diuina et eterna q̄rimus et amamus. Idcirco caris les mūdamqz horis per approbationē non nosc̄it nos. Imo qz vere virtuosa deoqz placita sit cōuersatio nr̄a. prius ig̃norat. Iam paulo testante. Animalis hō non p̄cipit ea que sūt spūs dei. Stultitia enim est illi. et nō potest intelligere. Hinc tales. pius et īmundis exercenti affectibus. puer se iudicat. et spiritalibus et deuotis horibus eis p̄sertim quos vident abiecte vestitos. et eos deridet ac fatuos arbitrat̄. quē admodū q̄dā regū. p̄ncipes viso discipulo helysei dixerūt ad ihesu. Quid vemt īsanus iste ad te. sed sapiēs vbo asserit. In fine dicturi sūt. Hij sūt quos aliqñ habuimus in derisū. et in silitudinem̄ improperij. nos īsensati vitā illoz̄ estimabamus īsaniā. Idcirco autē mūdus iste nō nouit nos. quia

non nouit eū .i. deū p̄rem aug si-
li filiū sum9. quē formata cognitiōe
non nosāt. Iuxta qd xp̄s ioh̄is. 17°.
contestat. Pater iuste mūd9 te
non cognouit. ego aut̄ te cognou-
i. De talib9 fert. 2ª p̄ma ad
tym. 1° p̄mo. Confitēt̄ur se nosce
deū. factis aut̄ negāt. cū sint ab
hoīati et reppbi. Iti quo qz9 9sideran-
t deū. vt approbatorē eorū
qui mūdo despecti sūt neqz vt
datorē gr̄aē ac vtutū in p̄nti.
celestiū qz gloīe in futura. ꝯ car-
nalib9 ac terrenis īmersi sunt.
et talia appetāt. Vnde quē
admodū deo stultā fecit sapiāz
huius mūdi. ita et mūd9 stultus
reputat sapiāz dei .i. verā in fu-
sam ac salutarē sapiām. q̄ hoī
solus deo dulcesāt. cūctaqz tran-
sitoria et mūdana vilesāt. sic
nūc allegatū est in de verbū pau-
li p̄ma ad cor̄inth̄. 2°. dicētis. Ia-
lis homo. non p̄cipit ea que sūt
spūs dei. stultitia em̄ est illi. Et
iterū p̄ma ad cor̄inth̄. 1° p̄mo fate-
tur. Verbū enim crucis pereuntib9 qui-
dem stultitia est. rep̄. Salomon qz
testatur. Non recipit stultus ver-
ba prudētie. Sed et ecclesiastica.
1°. consp̄tū est. Cor fatui qi vas
confractū. omnē sapiām nō tene-
bit. Horro in sp̄turis omnib9 iiqui
vocant. indocti et stulti. Est nā-
qz in eis vicii puerilitatis. qd est
stultitia. dono sapie gratia. qm
ista cāritia et caduca. sūmo et in-
variabili bono. donis qz gr̄e ac
virtutū preponūt. et verā sapi-
entiā detestant. De quib9 eadē
vi. legēt̄ur. Cum aspera mimis. e-
i doctis hoīib9 sapiā. Caissimi
nūc filii dei sum9. p filiationē ca-
ritatis et gr̄e. filii vocāz adoptiui.
Iuxta illud ad ephes. p̄mo. Qui
predestinauit nos in adoptionē
filiorū per ihesū xp̄m. Et denuo.
p̄ma ad cor̄inth̄. vi°. paul9 sp̄-
turā allegat dicentē. Inmūdū
ne tetigeritis. et ego recipiā vos.
et ero vobis in p̄rem. et vos eritis
mihi in filios et filias dicit dñs om-
nipotēs. Deuteron. quoqz. 18°. dici-
tur. Filii estote dñi dei vri. Et nō
dū apparuit quid erim9. .i. excel-
lentia quā in celesti bītudine ad-
p̄pistrem nondū minotuit. aut ma-
nifestata est. qā nec oculis vidit.
nec auribus audiuit. nec in cor ho-
minis ascenderūt que p̄parauit
deus suis electis. Sed cum9 qm cū
apparuerit. qd erim9. .i. cū deo ma-
nifeste per effectū monstrauerit
illā bītudinē. eam nobis cor̄a
cūctis oīb9 gr̄e dō. nosqz glorifi-
catos monstrando. Vel cū appa-
ruerit. .i. xp̄us in sec̄o aduentu se
manifestauerit. silēs ei erim9. id
est deo p̄fecte cōformabimur per
donā glorie. cui et nūc aliqualit̄
assilāmur. per munera gr̄e. tūc
em̄ per plenū. ardentissimū qz
amorē erim9. in deū in effabi-
liter trāsformati. et q̄n tū fieri p̄t.
in ip̄m absorpti. Clarē et per bea-
tificā visionē. assilatio illa p̄-
ficitur. formaliter et directe. p̄pt
qd subdit. Quia videbimus
eum sicuti est. id est clare p
spēm. Ita q̄ ip̄sam supadorāde
deitatis supstantiale essentiā.
in se ipa. et per se ipam. clare et

īmediate ꝑ ſpēm ꝑ cognīcō
autē ſcdm plos fit per aſſilāciōz
cognoſcēs ad cognitū. mq̄ntū ſili-
tudo ſeu ꝓſpēs cognitū. meſt cogno-
ſcenti. Cū q̄z oīs forma creatu.
a clara et īmediata repſenta-
tiōne dne eſſentie deficiat ifini-
te. conſtat. q̄ dīna eſſentia. a mē-
a te creatā clare et īmediate vide-
ri non valeat per formā ſpeciē
ve creatā. Ideo ꝓpāmet diuina
eſſentia. vnitis mentib⁹ btōz.
loco ſpeciei et itelligibilis forme
ita q̄ ipſa eſt quod et quo. i. q̄
vid et et id quo fit viſio. ſeu obiectū
et ſpecies. Sicut et ꝓpe deꝰ videt ſe p
ſe. ſic q̄ m eis eterna et mcreatu ſui
ipius mtuitione. idem ſūt obiectū
et ſpecies. Per hanc ergo btificā vi-
ſionē clarā. et pemꝰ ſupnaturalē.
beati. deo pfectiſſime aſſilant. eū
ipā diuina eſſentia. eis tam ineffa-
biliter et mtime vnitur. Hinc p.
ad cor mitū. 3ᵒ ſcptū eſt. Ex parte
cognoſcimꝰ cū autē veneit. q̄ per
fectū eſt euacuabit. q̄ ex parte eſt.
Videmꝰ nūc per ſpeculū in emg-
mate. tūc autē facie ad faciē. Nūc
cognoſco ex parte. tūc autē cognoſ-
cam ſicut et cognitꝰ ſū. Hec eſt
admirāda ſup pīſſima liberaliſ-
ſima cōmunicatio btitudinis. qua
ſup bonꝰ deus. btitudinē ſuā imen-
ſam. electis ſuis cōicat. et vitā eorū
ſue vite conformat. eiq̄z plenā ſoa
etatē ſeū facit habere. q̄m ſicut deꝰ
clare et mcessabiliter. ſūme et ardē-
tiſſime cōtēplat. et amat ſeipm.
Ita et ipi mdesmēter clare. feruē-
tiſſime cōtēplant. et diligūt eū.
Hinc ad colocenſes 3ᵒ. loquit. paulus.

Vita vra abſcondita eſt cū xpō in
deo. cū autē apparuerit xps vita
vra. tūc et vos apparebitis cū ipſo
in gloria. Nec hīs obſtat illud ī psal
mo. Deus in nubib⁹ eq̄bitabit dnō.
ſilis erit dnō in filijs dei. Hoc em et
queda alia vba ſilia ſcpture. de ſili-
tudine eq̄litatis mtelligūt. q̄ ꝓut vn
genitꝰ natuāliq̄z filiꝰ deo pri ſilis
phibetur. Et oīs qui habet hanc
ſpem ī eo. ſcdm qui auxilio gre dei.
confidit ſe ad pretactā dei viſionē.
btificandam puenturū. ſanctificatꝰ a
vitijs ſe expurgat. ac virtuoſis acti-
bus ſe pornat. ſciens ſe abſq̄z ītēr-
na puritate. ad tantū btitudinē
non poſſe ꝓmigere. cū matheī 5ᵗᵒ
dicat ſaluator. Beati mūdo corde
q̄m ipſi deū videbūt. Item q̄d ad
hebreos 12ᵐ. Sanctimoniā ſequimī-
ne qua nemo deū videbit. Itaq̄z
ſanctificat ſe ſicut et ille ſanctꝰ eſt
a. diuine ſanctitati ſe aliq̄mō con-
format. lua ſapie et ſplendori vir-
tutū. ſcīs q̄z actib⁹ mſiſtendo. Hinc
leuitici 17ᵐ. loquit deus. Nolite cō-
tamnare aīas vras ego em ſum
dns deꝰ vr. ſancti eſtote. q̄m ego
ſcīs ſum. Et q̄z predicti obuiare
videtur. q̄ multi eternā ſperāti
acquirere. et tñ viuūt mique.
Rndetur. q̄ ſcdm augustinū in en-
cheridion. fides et ſpes poſſūt eſſe
in formes non caritas. Ideo ſcīs io-
hānes nūc loquit. de ſpe formata.
de qua eā datur diffinitio illa. c
oīb⁹. Spes eſt certa expectatio
future felicitatis. ex grā dei et me-
ritis ꝓpriis precedēs. In qua tñ diffi-
nitione ſumit ſpes pro actu ſpei.
non pro habitu. Unde et ꝓpe in te-

rior actus spei fortte est quedā satisfactio hoīb: ¶ Dīs qui facit pctm. et miquitatē facit: a· legem dei tūs gredit: cū pctm sit tūs gressio legis diuine. et lex celestiū mobediēcia mandatorū. qđ de mortli pcto est accipiendū. ¶ Porro iiquitas beda testante greca anomia appellatur qđ designat qi contra legē vel sine lege factū. Lex autē diuina est equitas ipa. sicqz mortle pctm est miquitas a· nō equitas. vtpote violatio equitatis. ¶ Iter qđ apt pbās ¶ Decimātes ¶ Quaricātes reputauit oēs pctores terre. ¶ Isaias loquit quōqz de iudeis. Transgressi sūt pactū. violauerūt iura. corruperūt fedus sempitnū. hic subditur: ¶ Et pctm iiquitas. ¶ Et saluos per fidem qm ille vtpote xpūs: apparuit a· p assumptam humanitatem venit in mundū: vt pcta tolleret a· sue sanctissime passionis merito. pro pctis humanam satisfaceret generis. ¶ Christ quoqz docendo. atqz sanctissime quersando. tulit et tollit pcta impediendo ne fiant seu hoīb a vitijs retrahendo et formā vite ostendi monstrando. ac gratiaz vitā dei pcta. nobis largissime promerendo. ¶ Iter catholica ecā sacramēta a se instituta cotidie auferūt pcta. ¶ Acto iohīs primo ait beatissimus eius baptista. Ecce agnus dei. ecce qui tollit pcta mundi. ¶ De quo et angelus dixerat ad ioseph matthei primo. Vocabis nomē eius Ihesum. ¶ Ipse em saluū faciet ppm suum a pctis eorū. ¶ Unde ysaie. lxo. deus patet ait de hoīe xpo. In scientia sua ipe iustificabit. ipse. iustus seruus meus multos. et iiquitates eorū ipse portabit. ¶ Quat autē beda hoc loco. Christus tollit pcta dimittendo que facta sūt. et aduiuādo ne fiant. ac producendo ad vitā beatam. vbi pcta neqqz fieri possūt: ¶ Et pctm in eo non est nec vnqm fuit. nec potuit esse. qr secūm qđ deus esse naliter sanctus est. sedz naturā vel assumptam. ab exordio incarnationis. sicut excellentissime confitet in gra. primo et ioānes ore proprio. quātū ad superiorē sue aīe portionē. ad iaceatū obtētū relatū: ¶ Dīs qui in eo manz per fidem formam. seu caritatē: non peccatz quia in eo manēdo nō peccat. et quātū in eo manet. et qui deus in eo manet. non peccatz recedendo ab ipo. vtpote ab illo se liberare nitendo. ¶ Peccatū em mortle et caritas sibi stare non queūt: ¶ et oīs qui peccat nō vidit eū. nec nouit eū. per eo tpe seu momēto quo peccat. p omissionē debiti. vel cōmissionē alicuius. non videt deū per fidem formatā. nec eū per donū sapie intuet nec notitiā. ¶ Hec etem simul in eodē esse non valent qr contraria sūt. ¶ Sicut homo qui in caritate est potest peccare. et peccando caritatē amittere. Siliter qui nūc peccat pt fuisse in caritate et gratia. et ita mihi phibet eū qui iam peccat. antequm peccaret deū prefato mō vidisse ac cognouisse. vt patet de dauid et aliis iustis. qui post magnā p fectionē collapsi sūt. ¶ Moyses quoqz qui augusti no testante deū vidit per speculū in hac vita. sicut et paulus. postmodū ad aquas contradictionis. peccauit nō

modice: Filioli. nemo vos seducat. suggestione pestifera. argumentatione philozophica. prauo exemplo. blandis aut prosperis. siue aduersis. vt aliquid fidei contrarium sentiatis. aut quicquid diuine legi repugnans agatis. Hinc et paulus hortatur. Nemo vos seducat quicquam. Et rursus. Frustra seducis. deus non irridetur. Qui facit iustitiam. propria iusta exercet. iustus est. Qui non sufficiat ad salutem. solam fidem. aut iustitie habitum solum habere. sed oportet in actum virtutis procedere. si adsit facultas. In actu enim consistit meritum atque demeritum. actusque virtutis correspondet. ac reddit premium. Primo fides sine operibus mortua est in semetipsa. Propter quod matheus. Sanctissimus christi pontifex testatur. Omnis arbor que non facit fructum bonum excidet. et in ignem mittetur. Talis itaque iustus est: sicut et ille videlicet christus. Iustus est. Christi iustitiam in aliquo imitatur. et christi exemplo obedit diuinis preceptis. Et sicut hec iustitia. que est virtutis omnis. seu omnis virtus. quia per vnamquamque virtutem homo se habet sicut tenetur aut decet: Qui facit peccatum. ex diabolo est. Iam supradixit. Si dixerimus. quia peccatum non habemus. nos ipsos seduximus. Et salomon loquitur. Non est homo qui faciat bonum. et non peccet. Et rursus. Iustus septies cadit. Omnis ergo ex diabolo sumus. quoniam omnes peccatum quotidie.

Demum multi electi ad tempus viuunt mique. qui tamen non videntur esse ex diabolo. cum sint predestinati a deo.

Et rendendum. quod omnis qui peccat licendo de peccato mortali ex diabolo est non corpus aut animam ab illo habendo. sed eius pernitiem sequendo. aut eius temptationem consentiendo. primendoque ad eum. tanquam membrum ipsius atque manapium. Propterquod scripture asserunt. Invidia diaboli. mors introiuit in orbem terrarum. Imitantur autem illum qui sunt ex parte illius. Christus quoque iohannis octauo. obstinatos loquens iudeos. Vos patrem ex parte diabolo estis. Itaque qui faciunt peccatum. quamuis huiusmodi. ex diabolo est. per imitationem illius. et michi omnium si de electorum est numero. ex deo est. per predestinationem eternam. Omnes autem ex deo sunt per creationem. Dereliati vero. qui ad tempus sunt iusti. quamdiu in gratia sunt. ex deo sunt. sed in presentem iustitiam. Cur demum peccans ex diabolo sit subditur. Quoniam ab initio diabolus peccat. Quia a primo instante quo fuit diabolus per ex angelo in diabolum. propria iniquitate. sponte mutatus. non cessauit peccare. Ex a principio mundi. et a sue creationis exordio. peccauit usque ad presens. Non quod creatus sit malus. aut in primo instanti sue productionis effectus sit malus. Non enim peccauit in illo primo sue creationis instanti. Dicatur ita ab initio peccasse. quia post modicam moram fuit in creatione sua et lapsus est seu culpabilis. Primo aliquando dicitur eum statim post primum instans sue creationis peccasse. Unde et iohannis 8°. habetur. diabolus homicida erat ab initio. Ad expositionem quorum primos parentes seduxit. spiritualiterque occidit quod tunc sexto factum est die. De hac materia. multas vtiles questiones mouet ac soluit thomas. in prima parte

sūme sue questione ḡz. Vtpote An
angelꝰ m pmo mstāu sue creacoīs
potuit esse malꝰ. An aliqua mora
fuit m̄ creacionē eiꝰ et lapsu ꝛc
Alberꝰ quoq; aliqua scribit mde
hoc loco. et plenꝰ sup smās. quebre-
uitatis studēs. dmitto. In hoc appa-
ruit filiꝰ dei. ꝯ dest. ideo factꝰ est
homo et venit m mūdū. Vt dissol-
uat opa dyaboli. i. viaa tollat ab
oībus tenebrarū hoīes veno cet
temptamēta dyaboli auferāt pcō
zes scd̄m qd̄ tales dissipet. i. salubri-
ter destruat. extīm fuēdo m eis aul
pam. non naturā. vt iam decetēo
non sint tales q̄les extiterāt. Juxt̄
illud pueriozē duodecāo. Verte m
pios et non erūt. Oīs qui natꝰ est
ex deo pcm non facit. Johānis pmo
habet. Quotquot receperūt eū
dedit eis ptātem filios dei fieri. hīs
qui credūt m noīe eiꝰ. qui non ex
sanguinibus. neq; ex volūtate viri. sz ex deo na-
ti sūt. Omīs ergo m xpm credētes.
omīs regenerati ex aqua et spū
sancto. ex deo nati sūt. qm̄ esse grē
gratū faciēt. ab ipō sortita sūt.
Ergo nullus eorū peccat. et ita
qui habet caritatē non potest eā
amittere. quod stultū est dicere. Qd̄
est ergo qd̄ ayt. oīs qui natꝰ est ex
deo pcm non facit. Dicendū
iuxta p̄habita. q̄ sicut qui ma-
net in deo non peccat. In qntū in
deo manet. ita qui ex deo natus
est non facit pcm in qntū talis.
Et q̄ ista sit mens sc̄i iohīs. sequē
da verba testant. Semen subdit.
Qm̄ semen ipius in eo manet. Se-
men etenim dei est gra eiꝰ seu cari-
tas ex qua tanq̄ ex semīe. oīs meri-
toria oritur actio. Caritas nāq; ce-
teris vtutibꝰ p̄ponit. ita q̄ oīs me-
ritoria actio. est a caritate. aut eli-
citiue. aut ipatiue. Nam actus.
qui directe et īmediate manāt a
caritate. dicūtur ab ea elicitiue p
cedere. ceteraq; vero actꝰ vtutū.
ipatiue. Iterū. sicut in semīe tota
moles fructꝰ vtualit̄ continet̄ur.
ita in caritate ceteree vtutes vtua-
liter sūt ꝯtente. Inter qd̄ paulo tes-
tante. Plenitudo legis est dilectio
Ex gra quoq; vtutes et dona. qbus
ad actus suos. pullulare dicūtur.
Quia ergo hoc semen manet in
renato. id circo nō peccat vt talis.
Neq; semine hoc in eo manēte. qa
hoc semen et mortle pcm. non cō-
pacitur se mutuo. Hinc subdit.
Et nō potest peccare. Juxt̄ sensū pre-
habitū. Posito quippe de possibi-
li pt̄ pom in esse. nō uenīēte nul-
lo sequēte. Qm̄ ex deo natꝰ est
id est caritate et gram per quā fit
spualis regeneratio habet in se.
Juxta quē sensū ayt saluator ma-
thei vo. Non pt̄ arbor bona fructꝰ
malos facere. Neq; arbor mala fruc-
tus bonos facere. Juxta hūc modū.
currens non pt̄ quiescere. nec econt̄.
Hinc dyaletici. ꝓpositiones hui-
smodi fūt. penes sensū ꝯpositū. et
diuisū. scd̄m qd̄ extrema ꝓpositio-
nū accipi possūt materialit̄ atq;
formalit̄. Imo et inter hās distinc-
tionē. necesse est multa in sc̄ptuis
et in dictis sc̄oꝝ exponi. sicut aī di-
citur iustus non pt̄ dāpnari. ipius
non pt̄ saluari. qui se humiliat exal-
tabitur. qui se exaltat humiliabit̄.

Verūtamen ea que dicta sūt quodā
ita exponūt: ¶ Qui natꝰ est ex deo.
non peccat. i. m pctis non pseue-
rat. et non pt peccare. i. m vicijs
pseuerare. ¶ Que vtiqz expositio
esset valde cōuenies. si soli p̄destī-
nati dicerēt̄ m sc̄pturis et deo re-
nati qd̄ tñ oīno dici nō posse. ꝟba
pandūt sequētia. quibꝰ mt̄ filios
dei et filios dyaboli distinctio assig-
natur: ¶ In hoc. i. m eo qd̄ sequit̄:
manifesti sūt. i. euidenter inter se.
et ab inuicem distinguūt̄: filij dei et
filij dyaboli. i. hoies virtuosi. qui
sūt adoptiui filij creatoris. et hoies
vitiosi. qui per ymitationē prauī-
tatis filij existunt dyaboli: ¶ Omis
qui non est iustus. nō ex deo est. et
qui nō diligit fr̄em suū. i. ¶ Quicūq;
iniustus est. et quicūq; proximos
suos vmūsos spiritali amore nō
diligit. iste non est natus ex deo.
¶ Ex quo īnotescat. q; existentes in
caritate. sūt nati ex deo. qui autē
in mortali est vitio. p̄sertim in odio. nō
est natus ex deo. nec filius dei. si est
ex dyabolo natus. cuiuscq; filius. ¶ Et
hoc intelligendū est. ¶ De distinctione
inter hoīes data secundū p̄mā iustitiā.
non secundū predestinationē diuinā.
secundū quā multi reprobi iusti sūt.
et multi p̄destinati iniusti ad tps. Sta-
tuq; secundū p̄mā iustitiā. sola caritas
inter filios dei. filios q; distinguit
dyaboli. Vnde secundū augustinū duo
amores. duas instituit ciuitates.
qm̄ amor dei crescēs usq; ad contēp-
tū sui. ciuitatē constituit dei. amor
vero sui. vtpote amor ad se reflexus.
in probis et priuatis. ciuitatē effiuit
babilonis. et regnū dyaboli. De
rūptamen durante hac vita. sūt co-
tidie de ambus babilonis. filijs q; dy-
aboli. ambes dei et filij eius et econuer-
so. Nullus vēo animū filiorū q; dei.
secundū p̄destinationē. sit aut īmmutu
finaliter alius babilonis filius vel dya-
boli. Si em̄ predestinatus est ad tps
quidē errare pōt eternaliter vēo peri-
re non valet. ¶ Interea. ista non
sunt intelligenda. qi in vita pñti pos-
simus absq; reuelatione dīna mt̄
iustos in iusta iustitia. et iniustos hoc
est. inter existentes in caritate et alios
certitudinaliter in particulari discer-
nere. ¶ Cū em̄ quisq; desipio meritꝰ
sit. an amore sit dignus an odio. qñ
to magis de alijs. p̄sertim ad quos apls
paulus. ¶ Quid agatur in hoīe nullus
scit nisi spūs hoīis. Ex quibus manifesta est ista distinctio. In specia-
li vero. manifesta esse pōt probabiliter
siue cōiecturaliter. tanto q; probabilius.
quāto veriloquia caritatis actutuū
opa siue iudicio apparēt in aliquo.
et quāto probabiliora in aliquo appa-
rent indicia vitiorū. Imo aliquē
esse in mortali pcto in multis casibus.
tam ab eo qui ab alijs certitudina-
liter pōt agnosci. Ex hoc manet si
bi. alijsq; ignotū. an finaliter cōuer-
tetur vel non saluabit. Hoc est an pre-
destinatus existat. ¶ Porro. q; ca-
ritas mt̄ filios dei. et filios secer-
nat dyaboli. docet sūs iohēs di
cendo: ¶ Qm̄ hec est āntiata
quā audistis ab initio.
quia a me et alijs p̄dicatoribus evangelice legis. ab exordio
vite cōuersionis suipsius et p̄cepti:
Vt diligatis alterutrū. i. inuicem p
mutuū dilectionis amorē. vtpote pu-

re. ac spiritalit quatꝫ vnꝰ desideret
salutē alterius. et cooperetur ei ad il
lam proposse. orando hortando. cor
ripiendo. et subueniendo. Hinc ete
rn ussit saluator. ¶ Hoc est præ
ptū meū vt diligatis inuicem sicut di
lexi vos. Hinc ad rōnos. iiꝯ. dicit.
Nemm quitqm debeat sibi vt ip
sum diligatus. Nam qui diligit pxi
mū legem impleuit. Nam non adul
terabis. non occides. nō furtū face
s. non falsū testiōniū dices. et si
quod est aliud mandatū in hoc ver
bo instaurat. Diliges proximū
tuū sicut teipm. Dilectio pximi ma
lū non operat. Plenitudo ergo legis
est dilectio. ¶ Porro vt verba
hec beatissimi pauli apli. clarius intel
ligantur pensandū. qm ds decem
præcepta decalogi tria prima ptinebāt ad caritatē cultumqꝫ dei. Hz.
vnū credere ac colere deū. nec va
ne aut inordinate iurare per ipm.
et dies celebrare festiuos. Et tria
hec in præcepto dilectionis dei specia
liter cōtinebāt. Alia septem præ
cepta ptinebāt ad pximū. sc̄z hono
rare parentes. non occidere. nō furā
ri. cē. Et ista specialit quatuor erāt
et includebant in precepto dilecti
onis fraterne. Hinc xp̄us dixerunt. qd̄ in duobꝰ caritatis p̄ceptis. tota
lex pendet et prophete. Sed qa cari
tas dei. et dilectio proximi insep
abiliter sunt cōnexe. sacra scptu
ra. nunc in dilectione dei. nunc in
dilectione proximi. salutē mām.
et summam legis diuine cōstituit
Richilonius. dilectio pximi et
cuncta precepta ad eā spectantia.
in dei dilectione virtualit includunt.
Nempe qui diligit deū. eius obedit
preceptis. et persequens diligit pxi
mos. et p̄cepta adimplet. Nā hoc deꝰ p̄cepit
Istud ergo est p̄cipua admonitio
seu doctrina quā ab ex ordio vrē
mstructionis ac cōuersionis audistis.
vt diligatis alterutrū: Non sicut
cayn. a. nō satis. nec dolose diligatis.
vt ipius cayn: qui ex maligno erat.
et ex diabolo. qntū ad primtiationē
inquitat Nam sicut diabolus p̄
mos parentes spiritalit mortificat
ex ividia. sic cayn fratrem suū iustū
abel ex inuidia trucidauit. sicut
subnūtit: Et occidit fratrem suū. put
genesis ꝯ. describit: Et propter quid
occidit eū. r. qd̄ mouit cayn ad fra
cidiū: qm opa eius maligna erāt
fris autē eius iusta. r. Opa cayn.
et opa sci abel erāt contria. put ht
genesis ꝯ. plenius recitat. quo mō ete
rna legit. Factū est vt offerret cayn
munera dño de fructibus terre. Abel
quoqꝫ obtulit de primogenitis gregis
sui et adipibus eorū. ¶ Circa qd̄
dicit expositores. q cayn obtulit
de vilioribus siue substātie. Abel
aūt de melioribus. Idcirco deus respexit ad abel. et ad munera eius. qr
eius oblationes habebat acceptas.
non autē respexit ad cayn. eiusqꝫ
munera. Illā vero respectū seu
acceptationē deus vt cōiter dicitur
per signū visibile demōstrauit. qm
ipso abel offerente. ignis de cēlo des
cendēs. incendit atqꝫ consumpsit sa
crificiū eius. sicut in libro iudicū de
sacrificijs gedeonis ac manue legi
tur. et ꝯ. regū de sacrificio helye.
atqꝫ ꝯ. paralipomenon de sacrificio

salomonis. Leuitica quoq; nono. de sacrificijs aaron. Unde genesi 4° vbi mā habet tñsflacio. respexit dñs ad abel. rñ theodocion tñstulit. Inflāmauit deꝰ sup abel. super cayn vero non inflāmauit. Sacrificia de mū que m lege nature et lege sc̄pta offerebant. non erāt ex sepis deo acceptа. sz ex virtutibꝫ ac deuocione offerentiū. Jdeo p̄ allegato gen. loco asseritur p̄mo. q; deus respexit ad abel. deinde ad munera eiꝰ. Qd autē ita nō aspexit ad cayn eiusq; munera. signū fuit malicie cayn. Quod cayn p̄pendens. et prosperitati sui fris mfelix' m videns. ex rancore eū magro pemit. Quēadmodū em̄ similitudo ē per se et directe loquēdo. causa seu racio vnionis et gplacēcie ac amoris: sic dissimilitudo causa et racio est aueriionis. displicēcie ac rancoris. Hinc sequit: Solite mirari si odit vos mūdꝰ. Desit carnaliū et mūdanorū hoīm multitudo. quia iustorū. et taliū mūdanorū desideria et opa. extāt grauia. Et que carnales hoīes maxīe cupiūt spiritales hoīes aspernātur mūdanorū q; hoīm. vitant consortia. et eorū studia reprehendūt. Non itaq; mirū. si odio habeant a mūdo. Hinc iohīs 1°. Scio apt saluator discipulis. et in eorū p̄sona electis vere xpi fidelibꝫ. Si mūdꝰ vos odit. sciote qm me priorē vobis odio habuit. Si de mūdo essetis. mūdus qd suū erat diligeret. Quia vero de mūdo nō estis. sed ego elegi vos de mūdo. p̄tēa odit vos mūdus. Et alia stia quoq; iz° fertur. Sicut cōsuevit lupus cū agno aliquādo. sic peccator iusto. Que cōsuetio hoīm sancto ad cauē. Veritatem hīs obiia pt. Et quidā valde mūdam. vident amare religiosos humiles et abstrictos. Nam et vitā illorū extollūt. eos ad talis vite gtmuationē hortant. atq; eorū orationibꝫ se cōmendāt. Et rndendū. q; hoīes seculares et cārales. non sūt omēs eque in suis affectionibus mundiis q; corrupti. Sunt autē de cārālibꝫ ac mūdanis hoībus sc̄dm qd tales sūt. Primo ē. non sc̄dm qd aliqd spiritualitatis aut rōnis racionis p̄ticipant. Quidā quoq; mūdani. quamus p̄mios suos religiosos aut virtuosos. naturali. aut sensuali. amentaffectu. vere tamē et spiritualit' odiūt eos. qm̄ vellet eos non esse tales. et pro posse. a tali quersacione rpōs auertūt. Porro nōnulli suis vicijs ita sūt involuti cecati et obstinati. vt religiosos et virtuosos absolute odiant. psequātur derideāt. ac obloquēdo dilament ac diffamēt. qd prorsꝰ diabolicū sceleratissmūq; censetur: Nos sciamꝰ qm̄ trāslati sumꝰ de morte ad vitā. i. de statu dāpnacionis traducti sumꝰ ad statū salutis. de morte ad vitā gre. et de filijs ire. facti sumꝰ filij cāritatis et pacis: qm̄ diligimꝰ fres. Desit p̄mios virtuosos spiritali amore. Deq; iohīs iz°. asserit dñs. In hoc cognoscēt oēs q; discipuli mei estis si dilectionē habueritis ad invicem. Hec nāq; dilectione. cū mortali esse non potest pcto: Qui non diligit deū et p̄mos spiritali dilectione: manet in morte. i. mortali subiacet culpe. cū careat caritate. que est vita aie.

De tali etiã morte ait saluator in
euãgelio. Omitte mortuos sepe-
lire mortuos suos. Apocalipsi qãz
3°. Nomen habes qd viuus. & mortuus
es. Intra ex his sequi videt. qd vtuo
si sanant se tñsilatos de morte ad vitã.
et per ĝ sequẽs q̃ in caritate existãt.
¶ Rndetur. qd apli certitudinaliter nouerãt se esse in caritate ex diña
reuelatione. et q̃ntũ ad illos verbi
ista exponit. de certa scia. q̃ntũ ve-
ro ad alios. de coiecturali. ꝓbabili
qz notitia. Omis qui odit fratrem
suũ homicida est. i. filius homicide.
vel homicida est voluntate sicut
eiĝ mortẽ quẽ odit. Est etiã homi-
cida dispositiue. quia odiũ via est
ad homicidiũ. ¶ Dicit qz sanctus
martir doctor et pontifex summus
btus clemens refert. quẽ admodũ
btissimus petrus dixit esse homicidi-
um triplex. Vnũ corpale. quo esse
nature aufert. Aliud dixit eẽ de-
tractionẽ. quo esse bone fame tollitur. et homo in corde alioriũ quodã
modo moritur. dũ de eo male sentit.
Terciũ dixit odiũ esse. ¶ Rursus
dicit. aliqs homicida quatuor modis.
Primo prouocatione. vt qui alium
ad irã vindictã qz concitat. et per hoc
ad homicidiũ inducit. Secũdo voluntate. vt qui mortẽ optat alteri. cõtra
ordinẽ iuris. Tercio per occasionẽ. vt
qui alterius practicat occasionẽ. Quarto opere. vt qui realiter ꝑficit per se
ipsum. Tertium qui odit fratrem suum homicida est. secundum primos spiritualiter
occidendo. Nam pius tus primo omnium deum odit. primitqz subiectum. Et
satis qm omnis homicida non habet
vitã eternã in se manentẽ. i. nullus
aliquo ꝑfatorum modorum homicida
habet vitã in se beatã. Imo miser
et ipius est spiritualiter mortuus vita
gratie destitutus. et vita gloríe prorsus indignus. nec deum qui est vita et
natura increata. et sine essentialiter habz
in se manentem per fidem formatam.
Nz diabolum habet cor suum exterminatem ac possidentem atqz in eo regnantem. Vvvv

Prosequitur hunc capitulum de illo loco. In hoc cognouimus caritatem dei. Articulus quintus

Homã sicut predictum est. tanta e
odij grauitas. vt
ait sanctus iohannes
ad fraternã dilectionẽ. per caritatis xpi cõmembra-
cionẽ. In hoc cognouimus caritatem
dei. qm ille. s. deus dei filius ꝓpter nos
homo factus. pro nobis animam suã
posuit. i. pro mea saluatione. vitam
suã corpalem morti exposuit. iuxta
illud ysaie 53°. Tradidit in mortẽ
animam suã. Vnde et ipe iohis de amo
ptestat. Ego sum pastor bonus. et animam
meã pono pro ouibus meis. Porro
q̃ istud sit principium caritatis omnis atqz
mundi. ipse pandit iohis 14 loqs.
Maiorem dilectionem hanc nemo habz
vt animam suam ponat quis pro amicis suis. Et nos debemus pro fratribus
animas ponere. i. dest pro salute proximi
debet vnusqsqz suam corpalem vitam
morti exponere. et hoc est de necessitate ꝓcepti in certo casu. Post tñ

m necessitatis articulo. Vt si qs cer
nat pximū suū periclitari in aīa.
nec aliūde sibi ipendi auxiliū. tene
tur pro posse. a periculo pcti mor
lis eripere. quāuis sibi ex hoc mors
corpalis certue immineat. Vt si qs
videat quēpiam ab fidelibus ad
fidei denegationē compelli. et illū
se ad illi⁹ consensū disponē. ob
ligatur illū pro posse confortare
in fide martirij qz constāna. Et
ad hoc quilibz tenetur xpiān pro
oribus suis ex ordine caritatis. Ca
quilibet magis tenet diligē pxi⁹
q̄m ppriū corpus. ideo pro pximi
sui salute. tenet corpus suū dare
in mortē. casu pfato: Quo bō
aiarū aurā habent ad istud subli
mius obligant. Vt salutz gregē
suū custodiant informēt actueāt.
vsqz ad mortē inclusiue. quātūqz
imminet credito eis gregi. pericu
lū aīpe mortalis. seu corruptionis
in fide aut moribus. Ex hoc ca
sus hec facere supererogationis esse
censetur. Doctro sēdm augusti
nū. quatuor sūt diligenda ex cari
tate. et hoc ordīe quoda. Ita q̄ p̄
mo sume et mō pabiliter amādo
est ex toto corde deus. Deinde di
gere debet homo seipm. Tertio a
nimā pximi. Quarto corpus ppriū.
Ideo pro salute aīe pximi expo
nendū est ppriū corpus in mortē.
Deinde substantia cōmanda est pxi
mo. sicut subdūgitur: Cum habu
erit substantiā mūdi huius. et vi
derit fratrem suū necesse habere. a
pximū suū. notabile aut extre
mā indigentiā sustinē: et claudit
viscera sua ab eo. s. caritatis et
pietatis effectū non ipendendo ei de
mosinā tribuendo. Sūt em spūa
lia aīe viscera. que sūt caritatis
et pietatis affectus. de quibus ptolemo
m scribēs paulus. ego mitte fra
rem in dnō. reficite viscera mea in
xpō. Que viscera etiā mōtium
tabili ac supsimplissimo deo at
tribuūtur. iuxta illud luce primo.
Per viscera misericordie dei nri
in quibus visitauit nos oriens ex
alto: Quo mō caritas dei manz
in eo. Quasi dicat. Non manet
in hoīe tam imisericordi. Quo
patet. qd in tali casu elemosinā
non conferre sit pcm mortale.
et cont̄ pceptū xpi dicētis. Este
te misericordes. sicut et pater vr
celestis misericors est. Istemqz. Qd
supest date elemosinā. Quo
ordo queri pt. quomō elemosinā
dare sit de necessitate pcepti. et
quomō de cōsilio sit elemosina fa
cienda. Ad qd thōs in z. sen dicit
In pcepto largitionis elemosine est a
liquid ḡsiderandū ex parte dantis. et
aliqd ex pte recipientis. Ex parte dātis
ḡsiderandū est. vt id qd in elemosina
dandū est sit ei superfluū. non solū quo
ad suā psonā. sz etiā quātū ad sibi cō
missos. Ex pte vō recipientis pensā
dū vt necessitatē habeat. Veruptā
men cui bn̄ subuenire non valeat o
mnibus necessitatē habentibn̄. nō oīs
necessitas obligat ad extrema. Sic
utqz dare elemosinā de superflu
is accepto. est sub pcepto. et dare
ei qui in extrema est necessitate.
Quāuis em tpalia bona sint pos
sidentis quātū ad pprietatē. tñ quo ad
vsū esse debent eorū. qui de eorū

supfluo mdigent sustentari. ꝓpter
qd aut basilius. Si fateris ea tibi
diuinitꝰ q̄ uemisse. an iniustꝰ est deꝰ.
res mq̄ litet nobis distribuēs. Cur
tu abundas. et ille mendicat. nisi
vt tu bone dispensationis merita
conseq̄ris. alle aut̄ paciencie bra
uiꝫ decoret. Famelici panis est
q̄ tu detines. nudi tunica q̄ in
condaui q̄ tua. discalciati calcia
q̄ apud te marcescit. mdigentis
pecunia q̄ possides inhumatā.
Tuo ergo tot iniuriaris q̄t dare
valeres. Est aut̄ grande peccatū.
hoīs qui cotidie variis ac p̄auosis a
horū se replent greuib⁹. et modi
cis largiūtur pauperib⁹. ꝓpter qd
subditur. Filioli mei. non diligā
mus verbo neq; lingua. sed nō ver
bis dulcescat pulchris. blandis. do
losis. ostendamꝰ nos diligere ꝓxi
mos nros. Que admodū plenius
nono dicatur de quibus dā. In ore
suo pacē cū amico suo loquit̄. et ocꝯ
culte pomit ei insidias. Et in ꝑb⁹.
Cum loquitur pacē cū ꝓximo suo.
mala aūt in cordibꝰ eorū. Ex
ope. Desit peractus vtuosos pro
bos. et veritatis illos demōstremꝰ nos
diligere ꝓximos nros. vt opa mi
seri cordie tam cōpatia q̄m spiri
talia eis ipendamꝰ pro viribꝰ. Et
veritate. i. sincera et rām nte hoc
hoc faciamꝰ. vt pro laude humana
aut cōmodo corpalis. nō ad oīpotē
tis gloriā ac honorē. Ꝑpter qd ma
thei. 1to ait saluator. Attendite
ne iustitiā vrām faciatis coram
hoībus. vt videam ab eis. alioq̄n
mercedē non habebitis apud ꝑrem
Et rursus. Cum q̄t faciens ele
mosinā nesciat sinistra tua q̄d faciat
dextera tua. Sit ergo in corde tuo.
pura et rām nte bono. nō fraus aut vl
la nequicia. q̄ in ecclia sancto sp̄tus
sit. Anima nequā diffidit illi q̄ui
habet illā. et in gaudiū inimica suū
dat illam. Sit quoq; in ore. sincera
non fallax aut simulata locutio.
cui puerborū. Ao. sp̄tus sit. Cui p
uersi cordis est nō libet bona. et
qui vertit lingua sua. in malet in ma
lū. Sit item in ope. fidelis subuen
tio. cui eodē puerborū aut. o. salomō
contestet. Omnis tpe diligit q̄ am
icus est. et frater in angustiis cōpro
batur. Si quis nō queat ope
subuenire. debet aīo condolere. et
affectu supplere. quod non pt in
effectu pagere. Hinc itaq; ver
bis hortat sūs iohānes fideles ad
opa pietatis. q̄a vt proūborū dr.
habetur. Qui clauserit aures su
as ad clamorē pauperis. clamabit
et non exaudiet. Cui. a. quoq; ꝑ
precipit. Elemosinā pauperis ne
defraudes. et oculos tuos ne transuer
tas a paupe. Cor iopis ne afflixe
ris. et ne ꝓtrahas datū angustiati.
Ro. xiiº ne tribulatis ne abnegas.
et q̄ ne auertas faciē tuā ab vllo e
geno. Hinc salomon ait. Benefac
ciē sue vni miseicorti. Et rursus.
Per misericordiā et fidem purgāt
pctā. Ex et dns matthei. 5to. Beati
misericordes q̄m misericordiā ipsi
q̄rentur. In hoc cognoscamꝰ. i. per
p̄fata cāritatis pietatis q; opa.
ꝓbabiliter sciamꝰ quoniā ex veri
tate sumꝰ. Desit ex deo essencialiter
vero. ac veritate spiritaliter sumꝰ
renati. seu eiā grām gratis faciē

tem adeptū. opacio nāq; arguit formam. ¶ Per eadē etiā opa sanctorū: et in cōspectu eorū suademus corda nr̄a. ¶ desunt mentes nr̄as. racionabiliter sēdm doctrinā sc̄ripture instruimus. intencionē dirigendo ad deum. ea cogitando. ac mente reuoluendo. que sūt placita deo. ¶ Sic ea debet vnusq;q; cor suū sēdm sc̄ripture doctrinā coram deo suadere seu informare. vt vnūsq;q; que agit ex recte racionis p̄cedāt iudicio. et taliter fiant q; placeāt deo. ¶ De hac salubri suasione eam instruxit zo. mduat. ¶ fili. sine consilio nichil facias. et post factū non pentebis. ¶ Et p̄ma ad thimotheū. 1to. ¶ Sine p̄iudicio. i. p̄cepto iudicio. nichil facias. ¶ Sic cor suū suadet qui in sūmi iudicij p̄sentiā se ea agere. ꝺesinēter q; esse p̄pendit cū b̄tissimo dicente hely. ¶ Viuit dñs in cōspectu isto hodie. ¶ Et cū p̄b̄to. ¶ Meditacio cordis mei in cōspectu tuo semp. ¶ Que suasio. quā fructuosa est. pandit idem dicendo. ¶ Seruauit mandata tua et testimonia tua. q; omnes vie mee in conspectu tuo. ¶ Hoc cordi suo suasit suis iob dicēs. ¶ Nōne deus cōsideravit vias meas. et omnes gressus meos dinumerat. ¶ Cur aūt debeamus corda nr̄a sic suadere subnūgitur. ¶ Si reprehenderit nos cor nr̄m. i. q; p̄pria cōscientia redarguti fuerimus. eo q; nō recta intencione quid deus requirit egerimus bona que egimus. ¶ Maior est deus corde nr̄o. i. sapiencior. potencior. atq; in ifinitū p̄fectior. ¶ In spiritalibus quippe idem est esse maiorem et meliorem seu p̄fectiorem. ¶ Hinc iob zo. helyn loquit. ¶ Deū homo non equabo. ¶ Et iterū sequenti ubi aplō. ¶ Indebo tibi. q; maior sit deus homine. ¶ Nusquā pene ethera q̄d altior terra sit. ¶ Et nouit ossa. ¶ Ideo cordis nr̄i secreta eū non valent latere. ¶ Poterit q̄d debemus cor nr̄m coram eo sincere suadere. informare. dirigere. cū p̄e iheremie. zo. loquat. ¶ Ego scrutans renes et cor. vir sanctus fatetur. ¶ Nichil dicit q̄d ignorare potes et nulla te latet cogitatio. ¶ Carissimi si cor nr̄m non reprehendit nos. i. de malo. p̄sertim mortali p̄cto. si sibi non fuerit conscium. post diligentem conscientie discussionem. ita q; nūq; peccatum nr̄m mortale. vel de p̄terito p̄cto per veram contritionem. confessionem. et satisfactionem sumus purgati. m̄strante pauli dicente. Nichil mihi conscius sum. ¶ Et deinde. gloria nr̄a hec est testimonium conscientie nr̄e. ¶ Fiduciā habemus ad deū. i. digne et estimate in deo q; fidere possumus ac debemus tanq; adoptiui filij ac fideles m̄stri ip̄ius. ¶ Talium nāq; xp̄ianorū spes ad deū et in deo. est spes formata ac salutaris ex gr̄a dei ac bonis op̄ibus prodiens. ¶ De qua loquit. zo. saias. ¶ Qui sperant in dño mutabūt fortitudinem. assument pennas vt aquile. volabūt et non deficient. ¶ Et q; quid petierimus ab eo accipiemus. ¶ Desunt quidā ad salutē p̄tinēs. p̄sueranter rogantes deū. accipiemus ab eo tpe opportuno. ¶ Sempe vt luce. 18o. loquit dñs. ¶ Oportet semper orare et nō deficere. ¶ Et rursus 1o. ad thi. 16o. ait. ¶ Si q̄d pec

eritis prēm̄ in noīe meo. dabit vobis.
In noīe etēm̄ saluatoris. vñ xp̄i pcessus | qui ptinēcia ad salutē desup obtinere conatur | Veritamen deg mē dū differt petitiones īplecione. vt iterm̄ ferueāt. diuersisq; orando. exuberātius exaudiam̄. tpe suo. et ne ex facilitate exaudicois pumpendam̄ diuina cōsimata candēq; pdam̄. et per inēstitudinē ac readuacionē. dāpnabiliores reddamur | Si ergo aliqm̄ audire studeam̄ in pīmis vitā deo placentē habere. q̄a vt fert² nono iohis | Peccatores deus non exaudit | Si quis cultor est dei et voluntatem eius facit. hūt exaudit | Huerbiorū quoq; 28°. asserit² | Qui declinat aures suas ne audiat legē. oratio eius erit execrabilis | Hinc subdit² | Quoniā mandata eius audiam̄. et pro ideo est | que sūt placita coram eo. i. opa deo placētia | faciam̄. Ratio igitur exaudicois. est vtriusq; obseruatio. seu obseruātia p̄ceptorū | Deo aut pplia | Oculi dñi sup̄ iustos. et aures eius in p̄ces eorū | Iohis quoq; 14°. loquit xp̄s | Si mā seruit in me. et verba mea in vobis manserit. q̄d cūq; volueritis petetis. et fiet vobis | Et quasi q̄rerem̄. q̄ sint dei mandata. adiecit | Et hoc est mandatū eius. videlz dei p̄ris | Vt credam̄ in noīe eius filij eius dñi xp̄i | i. in xp̄m vm̄ gentium p̄ris. Vnde iohis 6°. xp̄us aīt vndeas. Hoc est opus dei vt credatis in eū quē misit ille | Et rursus iohis. 14°. loquēs discipulis. Creditis mihi in deū. et in me credite. Consequēs etēm est. vt qui credit in deū credat in xp̄m. q̄m xp̄us est verus deus | Vnde tota scriptura | Dia iusti. sedes est sapie | Iustus igitur et obediēs manet in deo. tanq; in adiutore et protectore. deus ēō manet in illo. sicut in adiuuato et p̄tecto. et velut in vase in seruatorē die sue | Deus ergo sit nobis dominus. nos quoq; simus domini dei.

dig missionē trimitas. sicut est vna substantia et incōmutabilis veritas. ita est vnū fidei obiectū | Hinc iohis 3°. legit² | Qui non credit. iā iudicatus est. q̄a non credit in noīe vnigeniti filij dei | Et diligamus alterutrū. puro spiritali et infuso amore. qui caritas nūncupatur | quo deus primus nos meritorie ac sincere diligit² | Deus p² nos. quam bonitatē primus nos. per deū. vt potest. q̄m deus hoc iussit. et q̄a ad dei imaginē est plasmatus. et p² adoptionē ad beatitudinē. que obiectalit² suppta. deus est | formaliter ēō sistit in deo. et q̄m xp̄i sanguine est redēptus. Sicut dedit mandatū nobis. dicēdo. Diliges proximū tuū sicut teipsum. Et rursus iohis xv°. xp̄us dixerit | Hoc est preceptū meū. vt diligatis inuicem sicut dilexi vos | Qui seruat mandata eius | i. caritatiue oīa īplet tpe congruo. q̄ntū spectat ad ipm̄. et sibi possibile est. Semper vt iacobus dixit. Quicūq; totam legem īpleuerit. offendat autem in uno. factus est omnium reus | In illo manet | i. deo per caritatē vnitus est et in ipō tanq; in vltiō fine quiescat atq; per obedientiā ei adhereat | et ipse in eo | i. deus eum per fidē formatam et gratiam manet habitat et quiescat in hoīe tali tanq; in throno ac templo. dicente apō | Templū dei sanctum est q̄d estis vos | Et iterū apt scriptura | Dia iusti. sedes est sapie | Iustus igitur et obediēs manet in deo. tanq; in adiutore et protectore. deus ēō manet in illo. sicut in adiuuato et p̄tecto. et velut in vase in seruatorē die sue | Deus ergo sit nobis dominus. nos quoq; simus domini dei.

Maneam⁹ in eo. et maneat in nobis. Maneam⁹ in eo ne eorum amus. maneat in nobis. vt nos⁹ seruet. Turris nā q̄s fortissima nomen dñi. ad ipm curritur⁹ et exaltabit⁹. put⁹ puer biorū 18°. hēt⁹. Ideo oraut ap̄la. Esto michi in deū protectorē et in domū refugij. vt saluū me facias: Et in hoc sam⁹ q̄m manet in nobis de spū quē dedit nobis. v per condonacionē et infusionē spūs sancti. quē deo p̄ nobis infudit ac dedit et per liberalem elargicionē donorū spūs sancti. cognoscam⁹ deū p̄rem. imo et totā sup altissiam trinitatem habitare in nobis. Ideo sā apli et alij multi in p̄mitua ecclesia. certitudinaliter cognouerūt. p̄sertim qui spm sanctū in signo visibili aperit et simul cū illo genera lingnarū. et alia diuersa copiosa supscripserūt cōfirmata. Alij vero fideles vtuosi. per dilectionē spiritalem. et preceptorū obseruāciam efficacem. probabiliter cognouerūt et nouerūt q̄ in ipis maneat deus. qua vt paul⁹ fatetur. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris. per spm sanctū qui datus est nobis. Rursus ad tit⁹ 3°. loquitur. Apparuit benignitas dei p renouacionē spiritus sancti. quē effudit in nos abunde. Per hos vtiq; copiosissime atq; plenissime innotescit cōtas mirabilia dei ad nos. caritas q̄s creata infusa. per quā corda nra inhabitat deus.

Explanacio capli q̄rti. Carissimi nolite omni spiritui credere. Articulus sextus.

Consequēter hortatur sanctus apl̄s ioēs fideles. vt fidei cognicione sint cauti ac perspicaces puri ac stabiles. quia in p̄mitua ecclesia abundabāt hereticorū. catholicorū fidē euertere multipliciter laborātes: Carissimi nolite oī spiritui credere. sed cautis hoibus. secundū diuersos spiritus. p eorum oracula loquētibus. fidem prebere. Hoc enim periculosum. puerile et fatuum est. cū multi sint versipelles et callidi. malorūq; hominū plena sit iniqua. fallax. et reprobanda. per quos eciā spūs malignus frequēter loquūtur. inspirando. et instigando illos ad vbam pueritiam. Hinc etiam 19°. ferē. Cui cito credit leuis est corde. et infirmo rabitur. Et rursus etiam q̄s. Ad filius tuus cane. et a domesticis tuis attende. Proverbiorū quoq; 14°. legitur. Innocens credit oī verbo. astutus cōsiderat gressus suos: Sed probate spūs si ex deo sint. i verba et facta eorū qui vobis loquūtur. sapienter discutite an recte fidei consonēt. virtutibusq; cōcordent. quatenus per hoc agnoscatis an ex deo sint per p̄mitacionē veritatis atq; vtutis: Etenim multi pseudoprophete. i hereticī et seductores: exierūt in mundū. i inter fideles se infuderūt. et vndiq; sunt diffusi. ac plurimos deceperūt. Inter q̄s galathas scripsit paul⁹ Verumtamen q̄ tam cito transferimini

aliud euangeliū. Et iterū 2ª cor̄ 11ª. Timeo autē ne sicut serpēs hēuam seduxit astutia sua. ita corrupant sensus vri et excidāt a simplicitate que est in xpō ihesu. In hoc qđ subdit: cognoscat spūs dei. i. statur qđ spūs loquēs per hoiem sit spūs fidelis ac bonus a deo existens. modo p̄tacto. Quis spūs qui cōfitetur. confessione fidei fortē: ihesū xp̄m in carne venisse. Non est. i. vbi spūs eternū esse veraciter incarnatū. et carne assūptā in hoiēs visū ac cōuersatū. unde illud iohīs 1mo. Verbū caro factū est. et habitauit in nobis. Et baruch 3º. Post hec in terris visus est. et cū hoibus quersatus: ex deo est per fidei veritatē ac grām. ita qđ est vere fidelis. deoq; placitus. sicut et paulus testatur. Corde creditur ad iustitiā. ore aūt cōfessio fit ad salutē. Ita qđ in euāgelio loquit xp̄s. Omnis me cōfessus fuerit coram hoibus. confitebor et ego eū coram p̄re meo. Hec q̄ppe confessio includit qualitatē. et alia necessaria ad salutē. Hunc aūt oppositū docuit marchion hereseiarcha et postmodū manicheus. dicēs xp̄m non esse vēraciter. sz fantastice incarnatū: Et omis spūs qui soluit ihesū xp̄m. i. aliquid dicit contrariū vē fidei que habet de xpō. vt ebyon. et cherinthus. nestorius. et sotinus. qui xp̄i deitatē negabāt: ex deo non est. q̄ in carnatione veritatis nec placet deo. nec ex inspiratione diuina est loquēs. Baptismatis quoq; et ipsi xp̄iani. qui tū in ipis est xp̄m soluūt. qm̄ eis in fide vnitatis. seu ecclesiastice unitatis. ex diuinis p̄ceptis repugnat: Et hic est antixp̄s. i. talis hereticus et puer sus. xpō contrarius. antixpi qz typus dicitur. Antixpūs p similitudinē et typicā p̄figuratione. et qñ tū ad nos in p̄tatione: de quo antixpō: audistis qm̄ venit. et nūc iam in mundo est. i. antixp̄m venisse audistis. et aliquo modo sic est. Iste. s. hui⁹ eccl̄ie cath̄lice p̄habitū est plenus qz expositū: Nos ex deo estis. per spūm ritale regenerationē. et veritatis ac bonitatis p̄mutationē atq; amorē. vt frequēter expositū est: Et vias eius. viz antixp̄m seu mundū. i. antixpi errorib⁹ mundi qz viis. per verā fidem et sanam dilectionē. huiusq; deo vos adiuuante p̄eualuistis: Qm̄ maior est qui in vobis est. qm̄ qui in mundo. s. deus seu spūs sanus per donā grē sue. in vris cordib⁹ habitās. sapiēcior est atq; potēcior spū maligno. qui in mundanis regnat hoibus. et hereticorū possidet corda: Ipsi de mundo sunt. i. hereticī scelerati ac reprobi. sunt de nūo homine mundani carnalium: Ideo de mundo loquuntur. i. de carnalib⁹ delicijs. mundanis diuitijs. tpali honore ac p̄cio cōmodo. sz et sapientū sdi⁹ viz philosophorū et hereseiarcharū. dicta et sententias euoluūt allegāt et p ea suos probāt errores. Delectabilia quoq; mundi et carnis cōcesserūt discipulis suis. vt plures per hoc sibi allicerēt. Hinc augustinus libro de vtilitate credendi. Hereticus inquit est. qui alicuius cōmodi tpalis inuitus. et maxīe gloriē p̄cipatus sui grā. falsos vel ventos. si deus cōtrarios errores figmentaut sequit: Et mundus eos audit

.i. mūdam hoīes libenē audiūt tales. q̄a loquūtur eis placēnia. De q̄bꝫ ad thimotheū. loquitur paulꝰ. q̄ ad sua desideria coacerbabūt sibi magistros pruriētes auribꝰ et a veritate quidē audituī auertēt. ad fabulas autē conuertent. Nullꝰq̄qz em̄ applaudit sibi sibi. Jdeo. sicut qui ex deo est verba dei audit. ita qui ex dyabolo et de mūdo suūt verba mūda. atqz vana loquos hylariē audiunt. Primo et verba huiōi vana erronea et lasciua libenter sregt. qz pferūt. q̄a vt ayt saluator. Ex abūdantia cordis os loquit. Juxt hūc modū iohīs ihū. asserit dns. Ego. dedi eis. puta discipulis meis sermonē tuū. et mūdus eos odio habuit. qz de mūdo non sūt. sicut et ego non sū de mūdo. Nos ex deo sumꝰ .i. nos fide et ope ex pia m̄ ex deo sumꝰ. per caritatē. graz qz renati. De quibꝰ pn̄cps aplōz locutꝰ est. Vos gen̄ electū. regale sacerdociū. gens sc̄a. ppl̄s acquisitionis. Qui nouit deū. agnitione formata. per fidem viuā et sapiē donū. audit nos .i. etiā gelice p̄dicationi intentꝰ est et obedit. est at et queda in formis cognitio dei. que est actus fidei nude seu naturalis. vel acquisite scientie. de qua lucas ait. veritas protestat. Seruꝰ qui cognouit voluntatem dn̄i sui. et non fecit. plagis vapulabit multis. Et paulꝰ ad titū primo. Confitēt se nosse deū. factis autē negantes. Qui nō est ex deo .i. qui non est per gratiā regeneratꝰ ab eo. nec p̄destinatus. non audit nos. Jdest predicationem m̄e non acquiescat finaliter. quia nūq̄ forsan acquiescet vide cū ad tps. Dn̄s iohīs ihū. loquitur est xp̄s ad p̄tres. Ego pro mūdo rogo. non pro mundo rogo. sed pro his qs dedisti mihi de mūdo. Et alibi. Qui intrat per ostiū pastor est ouiū. et oues vocē eius audiūt. alienū autē non sequūtur. qr nō nouerūt vocē alienorū. In hoc cognoscamꝰ spīm veritatis. et spīm erroris. Jdest per id qd dr̄. saluos per audire nos. et p non audire nos. discernimꝰ m̄ spīm veritatis docentē. et m̄ spīm falsa docētē. Similiter m̄ discipulū seu auditorē veritatis. seu m̄ discipulū et auditorem falsitatis. Qui a qui audit nos. bene docet. bene disat. et bene viuit. Jdeo m̄po est spūs veritatis. siue p spīm veritatis. intelligat spūs sanctus. siue aīa rationalis veritati inhereēs atqz obtēperans. Qui aūt nō audit nos. nec bene docet. nec bñ disc. nec bene viuit. Jdeoqz in eo est spūs erroris. puta dyabolus ad erroꝛē instigans. De quo ꝛs ad corinthios. Deus huꝰ sdi excecauit mentes infidelium. vt nō fulgeat eis illuīatio euāgelij gl̄e xp̄i. Spūs quoqz erroris acpi pt aīa erroꝛi subiecta. Demqz qui catholice credūt. nec tñ obediūt xp̄o iubenti vt diligāt inimicos. et odientibus bene facīt inimicantibusqz ꝛndentes. Primo dicit se hec ipleve non posse. isti non audiūt xp̄s nec eius apl̄os estqz in eis spūs erroris. et ex dyabolo suūt atqz de mūdo. Primo infidelibus detriores probāt. qm̄ dn̄i sui voluntatē scientes. ea non exequūt. Carissimi diligamꝰ inuicē. frequēter repetit ista. q̄a qui p̄ximū diligit legē imple

uit: et qz caritas ex deo est. Est enim virtus theologica. virtutū dignissima a deo. per creationē infusa. et supnaturalis filitudo mi creati amoris. q̄ per approp̄ationē dicat. spūs scūs. Et oīs qui diligit deū. ac p̄ximos. : ex deo natus natus est. Qua per grām gratū facientē in esse spirituali. dei formā supnaturali ad promerendū q̄ digno est q̄ stitutus. Caritas quoq; spiritalis est. et supnaturalis vita aīe. ac ptica patria ad mirāda dīne mi createq; vite: Et cognoscat deū. per fidem fortē. et sapiētē donū. que caritati in vita pīti. insepabiliter sūt cōnexa. Primo quicūq; habet caritatē. habet septē dona spūs scī. sed'm aliquē g̃dū. et q̄nto plus crescat in caritate. tanto plus crescat in eis: Qui nō diligit spiritali amore: nō nouit deū. agnatione formata. salutari meritoria iam p̄fata: Quī deus caritas est. Non pro eodē accipitur caritas modo. et paulo ante quo dictū est caritas ex deo est. Bi enī accipit̄ pro caritate creata infusa. Hic vero pro caritate mi creata que deus est. Qui dat caritas sicut et sapiā. Nec credendū q̄ caritas. qua immediate deū. p̄mūq; diligimus sit caritas mi creata. seu spūs scūs. sicut magister sentēciarū putauit. in hoc p̄o deceptus. Primo sicut deus p̄fat intellectū per habitū fidei. hoc est per fidem habitualem. sic p̄fat voluntatē p habitū caritatis. et per habitū illū mouet eam ad meritorios actus: In hoc apparuit caritas dei in nobis. Est per beneficiū istud inenarrabile. deus pater manifestauit in creata dilectionē suam ad nos. seu q̄ vehemēter dilexit nos. Deum exp̄mit. bñficiū istud: Quoniā filiū suū bñgenitū misit in hūc mūdū. Est incarnari. et mī hoīes cōuersari voluit: vt viuamus per eū. Est meritosissimus passionis xpi. mūdem a viciis. vtutibus ipleam. sicq; per grām in pīti. et per gloriā in futuro. spiritaliter feliciter et eternaliterq; viuamus. Inter q̄ hoīes deus assūpsit xpūs. Ergo vem vt vita habeat. et abundāciūs habeant. Venit eam xpūs vt per eius salutarē doctrinā. et exemplarissimā vitā viuamus. ingrē eas inquiter quersando: In hoc est caritas i. per hoc amor dei ad nos innotescat: Non qm nos dilexim⁹ deū. anteq; nos dilexit q̄ tūc amor dei ad hoīes non videret pure gratuitus. Primo cū amor dei eternus sit. et causa oīs bonī creati. non potuit amor hoīs. dei p̄uenire amorē aut causare eundē. sz cōtra. eternus dei amor p̄uenit nos. Inter q̄ subditur: Sz qm ipse prior dilexit nos. Diligere equidē. est alicui bonū velle. Cui ergo omne bonū nature. omne donū gratie. omne mūng glorie. a diuina fluat voluntate. libere operante. q̄ stat q̄ amor dei in creatu. sit causa effectiua totius bonī creati: Et mī sit filiū suū propiciationē pro p̄tis nris. i. satisfactorē pro eis. et saluatorē huiam generis. Hinc iohīs 3°. ferē. Sic deus dilexit mūdū. vt filiū suū vnigenitū daret. vt oīs qui credit in ipsū no pereat: sz habeat vitā etnā.

Et paulus ad rōnos viii°. Proprio filio non pepcit. sz pro oībus nobis tradidit illū. Hec est m scia sublimissima ac gnosissima pūcatio dei. De qua ad rōnos i°. dicit. Cōmendat autē caritatē suā in nobis deus. qm cū adhuc pctores essem⁹. xps pro nobis mortuus est: Quāsmm si pro qualibet deus dilexit nos. tam enim nēter ductū est: Et nos debem⁹ alterutrū diligere. Desit mutuo cōmutatiue amare. formādo nos deo m hoc ipso pro posse. et qm deus id pcipit. cui⁹ pcepto tanto promptius obedire debem⁹. qnto gnosius nos dilexit et quo amplius. non pro suo quodo. sz pro nra salute id ussit. Si vero pditus obiciat. qd iohīs 16°. salvator testatur. Ipse m quēs. pater amat vos. quia vos me amastis. Rndetur. q cōiunctio illa. quia. dicat ibi causā a posteriori. seu signū duum amoris ad nos: Deū nemo vidit unqm. Hoc idem iohānes primo hētur. Cui illud iob 36. cōtrariari videt. Oēs homines vident deū. xpūs quoq iohīs xiiii. ait philippo aplo. Qui videt me videt et patrem. sz apli viderunt xpm. ergo et patrem. Preterea sm augustinū sup genesim. et m libro de videndo deū. Moyses magr iudeorū. et paul⁹ gentiū doctor. viderūt deū m hac vita per speciem. Respondetur. q ml' tiplex est visio. ut pote corporalis. sm quā deus neq aq visibilis est m sue deitatis naturē. que est suppurissima et sup simplicissima m m fimtū. p̄ omī mentē creatā. Secūda est visio ymaginaria. qua sc̄i pphete deū vidisse legunt. non utiq m sue deitatis essentia. que omnē ymaginationē. interioreq sensū. m fimte tūscendit. sz m subiecta creatura forma seu specie intelligēdi sūt deū vidisse. Iam et iacob patriarcha. angelo viso dixit. Vidi dnm facie ad faciem. ut genesis xxxii°. describitur. Tercia est visio intellectualis. Et ista est multiplex. Quedā est a posteriori et cognitio rei. qtūcūq ad quā est. sicq deū m vitu ista intellectuali videm⁹. tam per fidem. quo ad ea q naturalē rationē excedūt. ut est trinitas psonarū. qm per naturalē philosophiaq sciam. qtūcūq ad ea. que per naturalē possūt rationē cognosci. utq unus est. verus et summus deus. effectus eternus. omīa causata. Alia est visio intellectualis a priori. seu cognitio ac intuitio rei in se ipsa. et qtūcūq ad quid est. Et hec rursus est duplex. Una qua res tā perfecte cognoscit. sicut ex sua natura cognoscibilis extat. que cognitio appriē cōprehensiua vocat. sicq a nullo creato intellectu deus videri potest. neq ab aia xpi. imo hoc modo sibi soli visibilis et m cōprehensibilis est deus. qui ipse sit m fimte actualitatis et intelligibilitatis. Alter qd a solo intellectu m fimte capacitatis. et perspicacitatis. hoc modo visibilis. q prehensibilis. q consistit. Unde hoc modo unaquaq diuina et ita creata psona. seipam et aliā qualibet videt. et comprehendit. In fimtū autē a fimte sic videri. comprehendiq neq. quia qd ita videtur. totū ac totaliter m fra videntis tēmpus cōtinetur. nec eius capacitatē tūscendit. Altera alia est visio intellectualis. qtūcūq ad quid

est quia lucet res m̄ serpā clare ac ī-
mediate conspiat. non tamē ple-
ne comphendit. qa nō tam pfecte
cognoscatur sicut ex sua natura
cognoscibilis est. Sicqz beati ī pa-
tria deū vident. que visio extense
loquēdo comphensio appellat. Vñ
beati. comphensores dicūt. Sic autē
nullus m̄ hac vita pt deū videre.
vtuēdo vita sensitiua humana. pt
qd deus dr̄ ad moysen exodi. xxxiij°
Non videbit me homo et viuet. Ja-
cet ergo hō qdiū sclō isto. datū est sup
naturaliť per oīpotentiā creatoris.
deū videre hoc modo. per spēm. siue
essentiā. Ergo illo tpe seu momēto
no erāt viuētes vita sensitiua hu-
mana. sz intellectuali dūtaxat atz
diuina. Erāt em̄ m̄ maxīa abstrac-
tione. ab oīm̄ sensibiliū vsuū actu
pentz mente suspensi ad deū. Nec
potest deus ita videri per intelligibi-
lem formā creatā. qm̄ oīs talis
forma seu spēcies. a clara et īmedia-
ta representatione dīne essentie. de-
fīcit m̄ infinite. Vtēa m̄ tali visione.
dīna essentia mentī create vnit. lo-
co intelligibilis forme. non tm̄ per m̄-
formationē sz cohesionē et representa-
tionē. Sic igitur deū nemo vidit vm̄
qm̄. Sicut ihōnimus: Si diligamus
inuicē. spiritali. nō carnali amore.
et deus m̄ nobis manet. qa p fidē for-
matā. caritatē m̄fusā. et grām sc̄i
facientem. aīās m̄as m̄habitat: Et
caritas eius m̄ nobis pfecta est. qm̄
tū ad ea que sūt de necessitate salu-
tis. Dicit istud sup̄ ad caplō. eplē sue
huius caplō plenus fuit expositus: Jn
hoc intelligimus qm̄ in eo manemus
et ipe m̄ nobis. qm̄ de spū suo dedit
nobis. Hoc est qd m̄ fine p̄cedēti apli
dictū est atqz expositū. Jbi etem̄ dictū
est. In hoc scīmus qm̄ manet ī nobis.
de spū quē dedit nobis. Dicat autē
deus pr̄ dedisse aplis. ceteris qz fidelibus
de spū sancto. non q ptem spūs sc̄i
qui simplex et indiuisibilis est. eis
contulerit. sz qa diuersa carismata.
de spū sco manāta eis largitus
est. Juxta quē modū deus dr̄it ad mo-
sen. Auferā de spū qui m̄ te est. et
dabo seniorib9 tuis. Interea sic pp
habiliť cognoscē aut̄ mus. an spm
sc̄m per grām habeamus. īteriora
nra examinemus. An diuina ple-
amus p̄cepta. an vmq̄a vitemus
p̄cta mortalia. an tum tos qqz cordia-
liter diligamus. an corā deo tm̄ora-
te nos iugiť habeamus. si caritatis ac-
cendam̄. affectibus et zelo dīm hono-
ribus. atqz cōis vtilitatis saluti car-
nalia et terrena despiciētes: Et
nos vidimus et testificam̄. qm̄ pat
misit filiū suū saluatorē mūdi. Glo
riosi nāqz apli. corpalibus oculis. xpm
dei filiū m̄ter homines quersantē vi-
derūt. eiusqz deitatē per fidem ali
quomō noverūt. sz et per mirācu-
la ac varios supnatūles effectus q
bus locuti. est xpus. Beati oculi
qui vident. que vos videtis. Bea-
tissimus quoqz hoīes xpi m̄fuit pas-
sionis. idcirco de oīb9 istis. potuit
testiom̄ ferre. Unde iohīs 16°. xpus
aplis loquēs. Et vos mqt testiom̄
phibebitis. quia ab initio mecū estis.
Deinqz xpō. sedz vtiāqz natu-
rā. competit esse mūdi saluatorē.
qa sc̄dm deitatē competit ei tanqz
efficienti et principali causē salutis.
qui solus efficienter et per creationē.

dona grē m pn̄tl largit̄ et dona glē
m prīā impartitur ¶ Dicoysaie &c.
testat̄ Deg et saluans nō est pter
me. Zee quoq; 13°. sc̄ptū est Ego
dn̄s deg tuus et saluator nō est præt
me. Beatū ḡ hūiam tatē vero assūp
tam cōuenit xp̄o esse hūam gnīs
saluatorē. tamq̄m mediatorī et sa
tisfactorī et tanq̄m mstrumētali.
ac meritorie causē. qm̄ sue sanctissime
guersationis. passionisq; meito. pro
pctis om̄ satisfecit deū placauit
ei genus reconciliauit hūanū. et
grām ac salutē p̄merut nobis.
¶ Ter qd̄ iohīs 3°. scribit ¶ Filiū m
sit deus filiū suū vt iudicet mūdū.
¶ vt saluetur mūdus per ipm: ¶ Qui
quis confessus fuerit qm̄ ihesus est fi
lius dei. deus in eo manet et ipe in
deo. Qđ hinc est. qd̄ marā vltimo
asserit xp̄s. Qui credidit et bap
tizatus fuerit saluus erit. Et sicut
ille de fide formata. sic istud de ac
tu hūoi fidei est intelligendū. Qđ
ad modū em̄ duplex est fides. in
formis caritate et formata. sic du
plex est confessio fidei. ¶ Insup de tripli
ci cōfessione fit mentio in sc̄pturis.
Vna est actus pnitētie. et vocat
confessio. p̄cipue in psalmo de qua iacobi
vltimo. Confitemini alterutrū pcta
vra. Secūda est actus latrie. et voca
tur confessio laudis diuine. de q̄ xp̄s
mathei xi°. Confiteor tibi pr̄e dne
celi et terre. Tertia est actus fidei. de
qua agit̄ modo. et vocat̄ confessio
credendorū. de qua ait paulus apl̄s.
Corde creditur ad iusticiā ore autē
confessio fit ad salutē. Qui itaq;.
cōfessione fidei formate. seu per
dilectionē opantis confitet̄ quod
ihesus est vm genitus naturalis.
eternus q; filius dei p̄ris p̄ri substā
cialis et coeqlis. deus trinitatis ma
net in eo per grām. et ipe in deo p
fidem et subiectionē salubrē. Vn̄
ad ms̄m suadet̄ in enarrabilitatē
et equalitatē filij dei ac p̄ris sui
eternū. salomon ait p̄ uiborū tri
cesimo. Qđ nomē est et qd̄ nomē
filij eius si nosti: Et nos cognouis
mus. Qz pater misit filiū suū sal
uatorē mūdi. Ad quod p̄figurā
dū. Joseph qui fuit in multis eui
dens xp̄i figura. vocatus est a pha
raone saluator mūdi. vt legitur
geneseos xli°.: Et a redmo caritatis
qua habet deus in nobis. p. verū
a redmo. qd̄ deus pater tantā ad
nos habeat caritatē. qd̄ filiū suū
ppter nos misit in mūdū. et tan
ta nobis per eū beneficia est lar
gitus. tamq; copiose ac multiplī
cater dilectionē suā nobis ostendit
per quē et adoptauit nos sibi in
filios. Huc illud ad ephes̄ p̄mo. De
us predestinauit nos in adoptionē
filiorū per ihesū xp̄m. Voluntatis
sue in gem tū filiū suū pro adoptio
nē filiorū in mortalitatē. quē admo
dū ad hebreos &c. legitur. Decebat
eū ppter quē oīa. qui multos fi
lios in gloriaz adduxerat. auctorē
salutis eorū per passionē cōsum
mari. ¶ Implicuit discipulus iste
quē diligebat ihesus. caritatis vis
ceribus totus superfluēs et suaten
sus. caritatē mirifica eplā nō cessat
repetitis vicibus cōmendare. atq;
ad eā nos exhortari. Vnde et cō
sequēter eam in tantū collaudat.
vt dicat: Deus caritas est. qđ paulo

iusticy

ante expositū est. Demqz teste an-
celmo. quitqd absolute loquēdo me-
lius est me esse seu haberi. qm̄ deesse.
hoc cōuenit deo. et est ipemet deq
om̄i tī impfectiōe quā habet in re-
bus creatis exclusiū. Caritas autē.
virtq. sanctitas. sapīa. sacratā. pul
chritudo. dulcedo. felicitas. et cōsilia
extant huiusmodi. ideo competūt deo. et
predicant de eo non autē fides. spes.
opinio. cū qā in sua ratione ipfectio-
nē includūt: Deq ergo est caritas.
i. pura et sup essentialis dilectio. Di
ligit em̄ in ipm̄s seipm̄. dem̄ et alia.
mqd̄ tī aliquid sue bonitatis participat.
cui sapiēter undecūq diat. Diligis oīa
que sunt. et nichil odisti eorū que fe-
cisti. Unde qz idem in deo diligēs di-
lectio. et dilectū. et voluntas. aut dilec-
tio competit. Caritas quoqz secūm se.
est nomē absolutū. et essentiale. toti
sup gloriosissīe trinitati et uni cuiqz
trinitatis psone cōuenies. Ita q̄ tota
trinitas adoranda est una caritas.
sicut et una sapīa. Ruchilonen. sicut
sapīa appropriatur filio. qā est emanatio
intellectq. i. verbū ab intellectu pro
cedēs. Item qd ea que ad intellec-
tū pertinet ei appropriātur. aut ppria
sunt. ut potē ars. sapīa. verbū. expe
plar. pdea. splendor. ymago. Hinc
spūi sancto appropriat caritas. qm̄
spūs sctus est emanatio voluntatis
i. amor spiratus a voluntate pris.
filiqz emanans. Item qd ad volū
tatē spectāua. ei appropriant aut pro
pria nūcupant. ut caritas. nex q.
pax. osaluū. suauitas. donū. coro.
gaudiū. Et qui manet in caritā
te. in deo manet. Hoc verū est si
ue de increata. sive de creata cari
tate intelligat. Cū em̄ deq sit sub-
stancialit caritas. constat. q qui ma-
net in caritate in creata. ei substancialit ad-
hereo. manet in deo. qui caritas est
ipsa. Similiter qui manet in caritate
creata que est admirabilis et sup
natuālis participatio increate cari
tatis manet in deo. qz per eā gau-
gitur et cohereti ei. ut summo bono.
simqz ultimato. Et deq manet in
eo. Deq em̄ est in oībq per essentiā
psentiā. et potentiā. atqz in ypo
per ypostaticā unionē. quo ad p
sonā filij. In iustis vero. p caritatē et
gratiā. Item de pomt effectū
et signū caritatis istius infuse: In hi.
perfecta est caritas dei nobiscū. I. est
caritas dei xpistes in nobis. perfecta
esse cognoscat per hoc: Ut fiduci-
am habeamq in die iudicij: I. est
diem iudicij. tam uni salis qz pti
cularis. quo statim post mortē iudi
candi sumq. fiducialit. seu bona
conscientia respectemq. confiden-
tes q tuit butuidmē sequem. Ca-
ritas nāqz cont terrorē iudicij
confidentiam donat. qm̄ amor ad
uentū amati facit optare. et de
eiq pnia gloriari. Ideo lucē xi. lo
quēs saluator de signis terribi
libq iudicii precessuris. disseru
it. Vos fieri autē istis. leuate
capita uīa. qz appropiquabit
redemptio uīa. Verūtamē nullq.
quātūlibet iustus et fortis. debz
esse in mnis securq. cui assēat augus-
tinq. Frustra tuit securi. qui mō nō
fuit securi. Et iterū. Tuit timelit.
qui mō timere nolūit. Caritas at
timoratū et anguistiantē timo-
rē iudicij. tanto plus tollit. qnto
pia plus creuit. sinceriorqz effica-
tur: Tuia sicut ille est. et nos

sum9 m hoc mūdo. ¶ Id est ¶ Per cari-
tatē m tantū deo assm lanī. q si-
cut ipe est m celo ex sua caritate
et pietate. bonis et malis. gtis
et mgtis m sclo isto. bona multa
ipendēs. vz necessaria victui. cō-
seruacionē vite. angelorū custodi-
am. solis et lune obsequū. elemēto-
rū sui utilē et vsum. ¶ tacet nobis
sclo per caritatem amicos adiuva-
rios qz diligim9 pro psequētib9
depcam. et bona pro malis repē-
dim9. ¶ Dū cū nos experim̄ iple-
re. possum9 hoc cū iudicij fiducia li-
ter pstolari. ¶ hinc matthei .7. et
luce. vi. monet saluator. ¶ Diligi-
te iimicos vros. benifacite his q
oderūt vos. et eritis filij altissimi.
qa ipe benignus est sup ingratos
et malos. ¶ timor nō est in cari-
tate. q timor seruilis nō est cari-
tati cōiunctus. non em̄ stant simul
timor pure seruilis et caritas. qz
qui solū seruiliter deū timet. nō
amat eū. nec hz iustitiae zelū. sz qm̄-
tū in se est. habet volūtatē pec-
candi. Et si a pēto retineat. hoc
non est dei intuitu et amore. nec
zelo iustitiae. sz pene formidē. que
formido causatur ex puato amo-
re. ¶ Ideo subdit. ¶ Ex pfecta cari-
tas. foras mittit timorē. ¶ Id est ser-
uilem pauorē excludit. qm̄ vi-
tat malū. non vt nō punatur.
sz ne deū offendat aut mhonoret.
¶ Quilibet aut caritas excludit
illū seruilē timorē. qui simul cū
caritate stare non valet. et dāp-
nacionē meret. ¶ Nichilom9 ali-
qui motus mminuti illi9 seruilis
timoris cū caritate mpfecta. pos-
sunt inueniri. sicut et alia venia pas-
sionū mortalium qz culparū. pmit mo-
tus venales exūtes. meritoriis
actib9 sepe miserent. ¶ Caritas vero
pfecta. seruilē timorē habet omno
excludere. et tanto minus tegrig eū ex-
cludit quāto pfectior extat. ¶ Imo
m viris pfectis vigilantissim sic ar-
deret. feruet et m valesat. vt malint sua
pcta punire. qm̄ dei offensa ma-
nere m̄ltum. ¶ Ideo subiungit. ¶
¶ Quoniā timor penā habet. ¶ Id est
timor seruilis. secm̄ q talis penā
et dapnacionē meret. nō m qm̄-
tū malū culpe demutat. sz qa non
facit hoc ex dei amore et zelo iu-
stitie. sed dūtaxat puniciois hor-
rore ex mfecta radice. qua viz
amat malū culpe. ¶ Hinc autē sub
ordine diuinis amoris ponē ob-
ligamur. atqz ad dei referre ho-
norē. ¶ Ideo si quis ex solo seruili
timore pateret. et mortē pro fide.
michilom9 dapnaret. ¶ Quod
et paulus apls aperte insinuans.
Si tradidero mq̄t corpus meum ita
vt ardeam. caritatē aut nō habuero.
michil michi pdest. ¶ Qui autē
timet. nō est pfectus in caritate. Si
hoc intelligat. de timore seruili.
aut cārli. seu mundano. difficul-
tatē non habet. cū illi sint timo-
res culpabiles. et si sint pdomina-
tes. cū caritate nō stant. ¶ Timor
vero pure naturalis. qui est ex
passione istante. fuit in xpo. est
in se m̄ differēs. sicut et cetere
affectiones pure naturales. ¶
Est autē ad hunc duplex timor
laudabilis puta. filialis et fi-
lialis. ¶ Timor filialis est quo
culpa vitat. partim timore pe-
ne. ¶ Partim a more dei. et zelo

iustitie. ¶ Potest tñ timor ille esse cū
caritate. non tñ in caritate pfecta.
vt talis quia mq̃ tū aliquid ser-
uilitatis sortitur a pfecta caritate
eiatur. ¶ Ad tertio qui timet timo-
re non est perfecte in caritate.
mq̃ tū timore alit timēs. ¶ Porro
timor filialis et castus et sanctus est
quo malū culpe vitat solū eo ip̄s
pectu. ne pissimū et amātissimū
pater celestis offendat. honoret
eius q̃ grā amittat. aut elongetur
a metuente. ¶ Hūt sanctū timore re-
uerētialem predicāt. pfecta cari-
tas non solū non eiat. sed parit nu-
trit et seruat. imo q̃to qs purius
atq; ardētius diligit deū. eo am-
plius hoc timore metuit eū. ¶ De
quo in libris sapientialibus multa
conscripta sunt. ¶ Et est illud in eccle-
siastico. ¶ timor dñi supauit omnes
sanctos. ¶ timor dñi coronam iustitie.
¶ Beatus autē datū est habere timo-
rem timore dñi. ¶ Nichil dulcius
q̃ timere deū. ¶ Sapiens in oībus
metuit. ¶ timor dñi fons vite. vt
declinet a ruinis mortis. ¶ Nos q̃
diligamus deū. quoniā ipse primo di-
lexit nos. ¶ Hoc paulo ante expo-
situm est et ostensum. quia amor dei ad
nos est causa oīs bonitatis in nobis.
¶ Una itaq; ratio diligendi deū
est. quoniā ipse primo amauit nos.
¶ Que admodū enim arduum est odi-
entē diligere. sic pamantē non
reamare prorsus impossibile mihi
videtur. ¶ Est quoq; pro-
fectus eū diligere. a quo qs sat
se diligi. et in amore esse proficien-
tem. ¶ Ad hoc. quoniā hoc facilius adi-
pletur. tanto in quibus negligit.
¶ Alia atq; potissima ratio de-
um amandi est pulchritudo et ipsa bo-
nitas eius. ¶ Tertia est collatio be-
neficiorum ipsius. ¶ Vita premi-
sio ac preparatio future felicitatis.
¶ Si quis dixerit quoniā diligo deū. et
fratrem suum. i. proximum suum quē cer-
qs. siue amicum. siue aduersarium:
oderit mendax est. ¶ In verbis et
factis. quoniā contra veritatē doctrine
loquitur. et contra veritatē iustitie
operatur. ¶ Jam enim si requiritur preha-
bitum est quoniā amor dei et proximi.
insepabiliter connectuntur. presertim cū
eadem sit caritas habitualis quoniā dei
proximi qz diligit. ¶ Tertium dictum est.
quoniā nemo diligat deum. nisi qui eius
seruat mandata. ¶ Cum ergo deus
precipiat proximos diligi. qui non
diligit proximum. non implet dei pre-
ceptum. ergo non diligit deum. ¶ Cur
sus proximus est via et medium dili-
gendi dominum deum. ¶ Item quoniā sequitur
¶ Qui enim non diligit proximum su-
um quem videt. deum quem non videt.
quo pacto potest diligere. ¶ Quasi di-
cat non potest. ¶ Sed huius ob
ea potest. ¶ Cum deus quia semper mag-
pabilior amabilior est cunctis horis
ergo visio proximi non est necessaria
ad dei habendum amorem. ¶ Indet
quoniā multe sunt cause dilectionis. vt po-
te bonitas rei. que est ratio obiecti
talis amandi. ¶ Item similitudo que
maxime ad amorem. ¶ Beneficentia
quoq; atq; communio. ¶ Et item
primus quis tas. ¶ Cognitio est cau-
sa dilectionis. tanquam via ad eam de-
ducens. ¶ Cum igitur proximus sit nobis
notior similior et proximus quoniā
deus. et quoniā ad hoc pro quo ad dili-
gendum nobis occurrat. ¶ Ideo sce
pissimus pluribus vtatur argumento.

Et qm̄ q̄ritū ad ista. Facili⁹ est p̄xi
mū amare qm̄ deū. non aut̄ vult
dicē qđ p̄xm⁹ amabiliōr sit deo:
Et hoc mandatū habem⁹ a deo. vt
qui diligit deū. diligat et p̄xm̄
suū. Hm̄ cū xp̄o matheū. cē. dix
isset. Diliges dn̄m deū tuū ex toto
corde tuo ꝛc. statim adiecit. Diliges
p̄xmū tuū sicut teip̄m. Non qui
dem eq̄liter. qđ post deū debet hō
p̄apue amare seip̄m. Sic silit. Vt
pote spiritalit̄. et p̄pter eternā ob
tinendā salutē. Ecce sepissie repe
tit gloriosissim⁹ iste xp̄i discipul⁹.
fraēne dilectionis p̄ceptū. Ad cto
illud. tanto diligētiā⁹ obseruem⁹. tā
to p̄fectiꝰ ip̄leam⁹. ~~q̄nto frequē
tius~~ q̄nto frequētiā⁹ ab ip̄o repeti
tur. et q̄nto nobis ab ip̄o seriosius
mandatur.

Declaratio capli q̄rti. Oīs qui credit Articuli septimi

Due sūt p̄tes legis
diuine. videl⁹. testi
monia et mandata. Testimonia p̄
tinent ad credēda.
Mandata ad agenda. Hoc q̄m er
go iam ante. beatꝰ ap̄ls disseruit
de mandatis. nūc specialit̄ loquit̄
de testimoniis seu testimoniis credē
dis. q̄busdā aliq̄ miserat de p̄ceptis
sicut et antea quedā miserunt de cē
dendis: Oīs qui credit: fide formā
a. caritate. bonis qz actibꝰ decoratā:
Cm̄ ihesus est xp̄us. a. q. ihesus
nazarenꝰ sit xp̄us in lege moysi
et p̄phetis p̄missus: ex deo natus est
per regenerationē baptismalē.
vt quidā exponūt. Que exposio
non habet vnū salit̄ veritatē. q̄m
multi mīres sine baptismate dei de
cesserūt. Nisi per regenerationē
baptismalem intelligat̄ baptismꝰ.
nō solū fluuius. sed ignis flammis et
sanguis. Est itaq; talis credēs ex
deo natus. Per caritatis et gr̄e in
fusionē. Per veritatis p̄mulgationē.
et virtutū amorē. Demq; machō
metū infelix in alchorano suo fi
q̄ēter fatetur qđ ihesus nazare
nus sit xp̄us seu messyas in lege
p̄missus. Qđ itē iudei dispsi et cap
ti sūt. eo q̄ ihesū pro xp̄o non acce
perūt. Sed xp̄i contra deitatē blasphe
mias euomit in⁹tus: Et oīs qui
diligit eū qui genuit. Idest deū
patrē: diligit eū qui natus est ex
eo. Idest vnigenitū filiū eius. Cū
pater et filius sint vnū et idem sū
mū et inuariabile bonū. nec vna
p̄sona diuina et increata sine alia.
infuso amore diligi possit. cū sint
vnus verus. simplex et oīpotens
deus. Vel sic: Oīs qui diligit eū qui
genuit. a. creatorē altissimū. qui hō
mines spiritalit̄ regenerauit per
sacramenta et verba celestia. gratiā
q; dona. Iux̄ qđ sc̄ptū est iacobi p̄
mo. Voluntarie genuit nos verbo
veritatis: diligit eū q̄m natus est
ex eo. a. quilibet xp̄i fidelis. Qui
em̄ verace diligit deū diligit pti
nētes ad eū membra. ministros ac
militēs xp̄i. Huic exposicioni se
quētia consonāt verba: In hoc
cognoscamus q̄m diligimus natos di
. a. primos nros a deo regenera
tos. eiusq; filios adoptiuos: Cum de
ū diligamus et mandata eius fa
ciamus. Quia vt dictū est sepe. amor

Seruite dño in letiã

dei et pxmoꝝ dilectio. mbiẽ se
cludit. mse pabile q̃z consistit/ nec
vere diligit deũ. misi qui eũ et eius
obedit bitatibꝫ. quibꝫ apte. ¶ Qui vos
audit me audit. et qui vos spernit
me spernit: ¶ Hec est em caritas dei
ut mandata eius custodiam9/ ¶ Qui em sincere diligit deũ. honorat eũ. et voluntatem suã.
voluntati ihũ conformat ac subdit
eũ cui oz sit eadẽ velle et nolle. ꝓt
qd' ihũs xp̃s loquit. Si diligit me.
mandata mea seruate/ ¶ Itemq; Si
quis diligit me. sermonẽ meũ ser
uabit/ ¶ Et mandata eius grauia nõ sunt
Videt' q; primo aũ xp̃us matth̃i xi.
ꝓtestetur/ ¶ Qm angusta via et ar
cta porta. que duat ad vitã et pau
ci inveniũt eam/ ¶ Itemq; valde dif
ficile est. cõcupiscẽtias carnis pas
siones et vitia superare. difficilimũ
quoq; videt' intellectũ in captiui
tatem redigere. ad credendũ mõ
ꝓhensibilia illa. que in evãgeli
ca lege credenda iubent. ¶ Et
vñ dendũ. q; diuina ꝓcepta non
sunt grauia duplici ratione/ ¶ Pri
mo q; vbiutes de quoꝝ actibꝫ dã
tur ꝓcepta. sunt ex sua natura. sua
ues et cõuenientes. habẽtq; delec
tationes sinceras actibꝫ suis annexas. ¶ Secũdo ex aduitorio dei. qui
per bona grãe ꝓuenit in nobis p caritate.
hoiem sic gratificatum inflammat et con
solat' vt ei dulcescat via salutis et
obseruãtia ꝓceptoꝝ. ymo cũ magne
ti alacritate et gaudio illa adiple
at/ ¶ Vnde q; apte ꝓphãta/ in via testi
moniorũ tuorũ delectatus sũ sicut
in oĩbꝫ diuitijs/ ¶ Et. Via mandato
rũ tuorũ cucurri cũ dilatasti cor meũ/
¶ Iterũ hortat' ¶ Ite ergo ex estima
bili magnitudine ꝓmiꝫ desup repro
missi. cuiꝫ respectu oĩs labor. oĩs
difficultas et pena vite pñtis est
tenuisq; momenti/ ¶ Vnde q; dicatur
Considerato primi minuit vim fla
gelli/ ¶ Paulus quoq; ad corinth̃ios
Id qd̃ modicũ qd̃ in pñti est momẽta
neũ et leue tribulationis mee. supra mo
dũ in sublimitate eternũ gloie pon
dus operatur in nobis/ ¶ Vnde matthei
xi. qui et saluator/ Venite ad me oẽs
qui laboratis et onerati estis. et ego
reficiã vos. Jugũ em meũ suaue
est/ et onus meũ leue. ¶ Iterto.
mandata euangelice legis leuia sunt
ob suã pauitatẽ. comparatione ꝓcep
torũ mosayce legis. que multitudine
sua erãt onus tam graue. vt actuũ ille.
princeps diuat aplorũ/ ¶ Quid tẽpta
tis deũ imponẽ iugũ super cerui ces
disciploꝝ. qd̃ neq; pres nri. neq;
nos portare potuimꝰ. ¶ Itemq; vt
raby moyses scribit/ tot erãt in
lege ꝓcepta quot sunt dies in ano.
et quot sunt ossa in hoie. ita q; horũ
par extitit multitudo: ¶ Porro difficultas implendi precepta consurgit
ex mã infectione et hostili impugna
tione. ac obiectoꝝ valida motione
alijsq; causis diuersis. ¶ Consequenter subditur vna causa. aut ꝓ
cepta sunt leuia: ¶ Qm omne qd̃ na
tũ est ex deo. vincit oĩs fidelis ex deo p
caritatem et gratiam regenerati/ vi
cat mundũ in auxilio caritatis et gre.
ymo et fidei xp̃iane. vt status subiugat' sup at tẽptationes. et impugna
tiones hoĩm mundanoꝝ. tyrannoꝝ et plioꝝ qui xp̃ianos variis
modis a fide auertẽ/ sunt conati.

¶ Mundū ēiā vincat. qui ad deliabs. diuicias. vanitates. pūitates. hō nores mūdi non affiatur. ꝙia talia aspnatur. cū apl̄o paulo dicēs. ¶ Michi absit gloiari nisi in cruce dn̄i mei ihesu xp̄i. ¶ Et oīa arbitror vt stercora. vt xp̄m lucrifaciam: ¶ Et hec est victoria que vincat mundū fides nr̄a. ¶ Desit fides catholica per dilectionē operans. ¶ Est vtq; per quā vincam⁹ mundū. iuxta illud ad hebreos vndecīo. ¶ Qui per fidem vicerūt regna. ¶ Per fidē nāq; cognoscam⁹ imminētia nobis bella atq; pericula. dei quoq; subsidia. nobis parata. et aduersitatē fortitudinē ac multitudinē hostiū mē salutē. ¶ Itaq; fides nos dirigit impugnando. imorando. et resistendo. ¶ Nam et ipa est fundamentū virtutū. et efficacie tante. vt marci nono asserit veritas. Oīa possibilia sūt credenti. ¶ Ideo pīcepit apl̄o⁹ loquitur est. ¶ Diabolo resistite fortes in fide. ¶ Et ad ephes. 6°. hētur. Accipite armaturā dei vt possitis resistere in die malo rum. iustitie. in oībus siimētes scutū fidei. in quo possitis oīa tela nequissimi ignea extinguere. et galeam spem salutis. et gladiū spūs. qd est vbū dei orātes omī tpe in spū. ¶ Quis est autē qui vincat mundū. nisi qui credit fide formata: qm ihesus est filius dei. et naturalis vnus cū substancia. atq; filius pris eternus. Talis em̄ nec philosophias argumētis. nec tyrānias infestationib⁹ credit a vincatur. nec mundi blandimētis nec adulatis deiicitur. qm̄ dn̄s sic credit. ¶ Aptissime hoc loco alberty. Quicūq; modū corpalit pugnās indigeat q̄ tuor. armorū generibus. salus gladio. ad pugnandū. scuto ad se defendendū. forti soietate. ad pugnandū et veritate. iusta causa ad pugnandū. sic xp̄iān⁹ contra mundū ac reliqs sue salutis aduersarios pugnās indiget. ¶ Primo pro euse hīte cautis feruore. ¶ Secūdo pro scuto fidei confortatione. ¶ Tercio pro soietate. diuinū. angelicūq; auxiliū. ¶ Quarto. pro veritate. seu causa xp̄i vera confessione. ¶ Hic est qui venit per aquā et sanguinē ihesus xp̄us. ¶ Desit ad maiorem redēptionē. possit et eam effecit per aquā baptismatis. et per sanguinē sui corporis. quē in cruce fudit pro nobis. ¶ Christus nāq; sacramentū baptismi in sui tui et baptismi a preteritorū ampiectēs. tactu sue sanctissime carnis. vim regenerativā p̄stitit aq̄s. atq; a meito sue passionis. oīa sacramēta sua sortiunt virtutes. ¶ Hinc ad ephes. loquitur paul⁹. ¶ Christus per sanguinē crucis sue pacificauit. sive que in celis sūt. sive que in terra. ¶ Et rursus. ¶ Christus dilexit ecclīam. et tradidit semetipm pro ea. mundans illā lauacro aque in verbo vite. ¶ Apocalipsis quoq; primo hētur. ¶ Christus dilexit nos. et lauit nos a pctis nris in sanguine suo. ¶ Denīq; cū vnus militū lancea latus xp̄i aperuisset. cōtinuo inde exiuit sanguis et aq̄. Unde de latere xp̄i sacramēta ecclesie diuinit fluxisse. qr videlicet vnus sanctificandi inde sit spūs. et vita quo ad hoc venit in aqua et sanguine: ¶ Non in aqua solū. sed in aqua et sanguine. ¶ Hoc addit ad differentiā iohīs baptiste. qui venit in aq̄ solū. quia baptizauit corpa aquis.

ꝫ sanguinē suū pro mūdi non fudit
peccatꝫ nec aiās lauat a vicijs. Bel
igitur addit. hoc qz xp̄us. non so-
lū dignatꝰ est ꝓpter nos baptiza-
ri. vt sue carnis attactu aq̄s vim
regenerativā prestaret. ꝫ et sanguinē suū pro nr̄a fudit salute. Hor-
ro. sed'm bernardū m ꝫmone. istud
est additū ad dr̄am morsi. qui ve-
nit m aqua tantū. a qua nomē
est ei impositū: Et spūs est qui testi
ficatur. qm̄ xp̄s est veritas. Hoc em̄ spūs
scūs testatus est. ante xp̄i passionē et
post eam. Ante passione videlicet
cū baptizatꝰ fuisset. a bīssimo iohānē
baptista. ut ꝑ illud luce 3°. factū est. dum
ipe baptizato et orante. aptū est cēlū.
et descendit spūs scūs. corpali specie.
sicut colūba in ipm̄. et vox de celo fm̄
est. Tu es filius meus dilectꝰ. Horro.
xp̄us sed'm qđ deus est. verus substā-
tialiter. verus et veritas. Vnde qđ iohīs
1°. Ego sū via. et veritas et vita.
Et qa per modū intellectualis ema-
nationis p̄cedit a p̄re. veritas ei ap-
propriatur. vt dictū est. plenus paulo ant̄.
Rursus post passionē in die pentho-
costes. et dem̄ xp̄us spūs scūs apl̄os
testificabit ꝑ idipm̄. et per tam supna
turalē. apl̄oꝝ illuminationē. inflā
mationē. roborationē. aliaq̄s mira
bilia que apparebāt in eis. et fiebāt
per eos luce clarius demōstrauit. qz
xp̄s sit veritas. auctus promissa.
tam verissime. et supnaturaliter im
plebant. Hinc post cenā dixit ser-
mone apl̄is illud iohīs. 14°. Cū veni-
rit paracletus quē ego mittā vobis
a p̄re spm̄ veritatis. qui a p̄re p̄cedit
ille testimoniū phibebit de me. Per so-
lū spūs scūs id protestatꝰ: Quia tres
sunt qui testimoniū dant in celo. Pater.
verbū. et spūs scūs. Idest tota sup essen-
cialis. et supdigna trinitas in celo
empireo specialiter habitans. prestat
coram omni celesti milicia testimoniū. qz
xp̄us sit veritas. qđ declarat trini-
tas adoranda auctus celestibus auibus
semetipam. et qualiter verbū p̄cedat
a patre. et spūs scūs ab vtroq; Juxta
illud p̄s°. In lumine tuo videbimus lumen
De quo testimonio loquit̄ xp̄s patri.
iohīs 17°. Clarifica me tu p̄r apud
temetipm̄ claritate qua habui. p̄ priusquā
mūdus esset. Et rursus. Pater quos
dedisti michi. volo vt videāt claritatē
meā quā dedisti michi. Et hi tres
vnū sunt. Cum tres sup benedicte
et sup venerāde psone. sint vna essen-
cia. vnus deus. vnū vnius p̄ncipium.
et vnus omnium vltimus finis. vnū sū mū
bonū. vnū plene felicitatis obiectū.
quo solo fruendū est. Deinde quippe
natura neq; quit̄ plurificari.
ꝫ est nūo vna in tribus. et quicquid
absolute competit deo. toti trinitati.
singulisq; psonis coēsse et vnū in
tribus. Ꝫ Tertio qđ iohīs de eōdem loquit̄
xp̄us. Ego et pater vnū sumus. Sup
excellentissime quoq; trinitatis psonalē
distinctionē. essencialēq; vnitatē. xp̄s
pandit. mathei vltimo dicens. Docete
omnes gentes. baptizantes eos. in no-
mine p̄ris. et filij. et spūs sancti: Et
tres sunt. qui testimoniū dant in ter-
ra. spūs. aqua. et sanguis. Idest in multi-
tudine ecclie. Spūs vt potens rationalis a
aīa xp̄i. Aqua quoq; et sanguis.
qui de eius latere ꝑ pfluxerūt in cruce.
contestant. qđ xp̄s sit verus ac veri-
tas. In eo qđ dixit se esse non solū deū
vnigenitū filiū. ꝫ etiā hoīem verū. Dal-
pater in quiens et videte. qa spūs
carnē et ossa non habet. sicut me vi-

detis habere/ ¶ Tres testiom dant
in terra. qz in sacmēto baptismi. e
spūs. salz vnificās. aqua abluens.
et sanguis xpi vrtualit opans et
emūdans/ per que patet veritas xpi
de quo dixit deus iohanni baptiste.
Super quē videris spm̄ descendē
tem et manentē sup eū. hic est qui
baptizat in spū scō: ¶ Et tres vnū sunt
¶ desūt vnū habent effectū. et in eis
dem veritatis manifestatione cōuenī
unt. ¶ Deinde ostendit² irrefra
gabilis certitudo fidei xpiane/ ¶ In
pro quia: testiom accipimus/ ¶ Hoc
dupli. pt intelligi. ¶ Primo qz ir
rebus et causis humanis. testiom homī
efficax reputat². quē admodū scptū
est/ ¶ In ore duorū vel trium testiū
stabit oē verbū. ¶ Secūdo qz testi
monū scōz homī. vtpote ppheārū
de xpo prenunciantiū. audiat² in dono
rum: ¶ Testimonū dei maius est testi
monū dei pūs de xpo platū. pre
clariq; extat/ sicut et deo pī omnī
consistit sublimior cui testiomo fal
sū esse non pt: ¶ Cum hoc est testiom
qd maius est oī testiomo humano. qz
testificatus est de filio suo. ¶ Hoc est testi
monū quod pater phibuit filio in
baptismo et trāsfiguratione dicēs.
Tu es filius meus dilectus in quo mihi
bene complacui/ maius est testiomo
hominū/ ¶ De quo testiomo etiā dictū
est² a petri primo. ¶ Accepit a deo
patre honorē et gloriā. voce delap
sa ad eū huiusmodi a magnifica
gloria/ ¶ Hic est filius meus dilectus:
¶ Qui credit in filiū dei. testimoni
um dei habet in se. et testiomo pūs
assentit/ et optatur in eo testiomiū
illud. salubrē credulitatē. dūmo
do iuxta fidei exigentiā querset².
Credere autē in filiū dei. est pfidē ve
ritatē formatā. et actiones virtutū.
in xpm̄ dei vnigenitū tendere/ ¶ Qz
non credit in filio. mendacē facit eū
¶ deū patrē qnīū in se est facit. seu
esse ostendit mendacē et testem fal
lacem/ ¶ Qui non credit in testiomo
qd testificatus est deus de filio suo. dicēs.
Tu es filius meus dilectus/ ¶ Licet possint
se excusare infideles dicendo. q pat²
non dixit hoc/ quia per ifinita mi
racula. soli oīpotenti deo possibilia.
interim vberrime est ostensū. qd e
wangelica lex. qrin qua hoc cōtine
tur sit vere a deo et ipm̄ euangeliū
veritatis hoc. sit oī veritate plenissi
mū/ ¶ Testatus est quoq; deus pī de fi
lio suo per scōs pphas. Dauid. ysaiā.
ihēmiā. micheā. damelem. aliosq;.
¶ Deinde per scōs aplos et ewāgelis
tas. quorū doctrinā per copiosissiā
ac preclarissiā confirmauit mira
cula/ ¶ Similiter per martires gloio
sos. quos in suis passionibus et ante.
et postea. magnificē honorauit q; ce
teros/ ¶ Denīq; per alios innūmerabiles
scōs confessores. doctores. pdicato
res. patres. quorū doctrinā et sanctē
per signa admiranda ac abundan
tissima declarauit et approbauit/
¶ Iz et per miracula ab ipōnente xpo
patre. pater testiom phibuit ei. ¶ Pa
ter qd iohis: sto loquit² xpūs/ ¶ Opa
que dabit dedit mihi pater. q faciō.
testiom mū phibent de me/ ¶ Et denuo
iohis dicēs/ ¶ Si non facio opa dei.
nolite credere. si autē facio. et si
mihi non creditis opibus credite/ ¶ Inte
rea. magnū gloiosū et iocūdū est
pī eam istis diebus deo sublimibus et
benedicto tot et tanta opat² mira
cula ad scōrū suorū promotionē. ad

fidei roboracionē. ad cōsolacionē ec-
clesie. ad confusionē omīm plebis m
credule. p̄mo ad sui p̄pīus gl̄oriā et
honorē: ¶ Hoc est testiōmū. r. puten
cio fructy et fmis testiōnij p̄m ductu.
quia ad hoc deus pater. istud de fi
lio suo testaty est quatīs hoc credeñ
do. vitā obtineam ymo btām. ¶ Deo sub
ditur: ¶ Qm̄ vitā eternā dedit no
bis deus. r. vitā gl̄oie p̄stitutiū nob̄
mō m spe. m causa. p̄mo et radice
m ī̄choacione. plibacione. arra seu
pignore. ¶ Eternā etem̄ btūdinē.
nobis p̄mīsit. vitā gr̄ē. que pignus
est vite gl̄oie. cōtinuit. tm̄tatē que
nūq̄ exhibit. m fudit. actus meritoꝝ
nos cōdonauit. future suauitatis
p̄cessit p̄gustū. ¶ Hinc etem̄ testat.
¶ Beati paupes spū. qm̄ ipsoꝝ est
regnū celoꝝ. ¶ Et paulus. Dedit
nobis pignus spūs. ¶ Item q̄.
Grā dei vita eterna. ¶ Et rursus
iohīs vi°. loquit xp̄us. ¶ Hec est vo
lūtas p̄tris mei. qui misit me. vt
oīs qui videt filiū. et credit in eū
habeat vitā eternā. ¶ Vel sic.
¶ Hoc est testiōmū. qd̄ salꝫ nos apli
phibem9 de xp̄o. qm̄ vitā eternā
dedit nobis deꝰ per xp̄m. qa hinc
xp̄us sua passione p̄meruit nob̄.
¶ Et hec vita ¶ desit eterna felicitas:
m filio eius est. r. per fidem et grāz
filij dei acquirit. quēadmodū p̄dē
iohīs. 15°. fassus est. ¶ Ego sū via ve
ritas et vita. ¶ Nemo venit ad pa
trē. nisi per me. ¶ Hinc actuū. 4°. p̄n
cepis apl̄oꝝ fatet. ¶ Non est nomē
aliud sub celo datū hoīb9. in quo
oporteat vos saluos fieri. ¶ Et rur
sus iohīs decīo asserit filiū dei.
¶ Oīs qui credit in me non moria
tur in eternū. ¶ Vel hec vita in filio
eius est qām visione deitatis filij dei.
vera btūdo obiectiue cōsistit. put
iohīs. 17°. ait ¶ Hec est vita eterna.
vt cognoscāt te verū deū. et quē
misisti ihesū xp̄m. ¶ Hinc p̄s vni
genitꝰ auctori suo pro p̄mio iohīs
17°. pollicet. ¶ Qui diligit me ma
nifestabo ei meipm. ¶ Et pater in p̄s
longitudine dierū replebo
eū. et ostendā illi salutare meū.
¶ Hoc est et ita exponi. ¶ Hec vi
ta in filio eius est qz eterna btūdo
in filio dei est. sc̄dm plenitudinē in
finitā. mq̄n tū est deꝰ alīs sc̄dm na
turā assūptam finit in eo ptīcipa
tiue p̄ceteris bīs. ab exordio tēpo
nationis. qz extūc aīa xp̄i. fuit iple
nissima fruitione diuinitatis. ¶ Hinc
ait iohīs vi°. ¶ Sicut pater vitā in
semetipso. sic dedit et filio habere vitā
in semetipso: ¶ Qui habet filiū. r. ꝑ
in quo filiꝰ dei per fidem et grām
habitat. ¶ ita q̄ habet filiū dei in
habitātē. ¶ Unde q̄d paulus ait ephīs
dēꝰ pater det
vobis sc̄dm diuicias gl̄oie sue: ¶ Hinha
re xp̄m per fidem in cordibꝰ vr̄is:
habet vitam eternā. r. btūdinē sem
piternā. iam habet in spe. put dictū
est plenius. ¶ Unde iohīs 17°. filiꝰ lo
quitur p̄tri. ¶ Sicut dedisti ei p̄tātē
oīm̄ carnis. vt omne qd̄ dedisti eis.
det eis vitam. ¶ Vel habet vitā eter
nā. qm̄ ipsemet filius est essencia
liter. sc̄dm qd̄ deꝰ vita eterna. sicut
iohīs decīo profitet. ¶ Ego sū resur
rectio et vita: ¶ Qui no habet fili
um. modo p̄tincto: non habet vitā.
quia nec vitā gr̄ē habet in p̄nti.
nec vitā gl̄oie in futuro habebit. nisi
cōuertatur ad xp̄m: ¶ Hec scribo vo
bis vt sciatis. per fidem illuīatam

ñi certitudine adherentie. et experi
entia plibationis future iocunditatis:
qñ vitā eternā habetis. qui credit
in nōie filij dei. Hoc est in xpm vnige
nitū prius eternū qui nobiscum dece
mo ait. Qui credit in me etiā si mor
tuus fuerit vivet. Itaq; nomē
filij dei sumitur hic pro noie noia
to puta. pro ipō filio dei vnico. Et
de fide formata intelligenda sūt ista
Ex hac autē fide oritur ḡfidēcia
magna ad deū. Ideo subiungit:
Et hec est fiducia quā habemus
ad eū. qz quodcūq; petierimꝰ
ab eo secūm voluntatē eius. hoc est se
cūdū beneplacitū dei. utpote pie
et salubriter ad ipius honorē et nos
tram salutē: audit nos. si pseue
ranter petamus. Et scire si pro
nobismetipsis oremus. quia nō
semp exaudiuntur deuoti pro ali
is. Hanc spem primo certitudi
nē. atq; sapientiā exaudicionis di
uine. xpus in euāgº nobis copio
sissime tradauit. Dixit nāq; mar
ca vndecimo. Omnia quecūq; orātes
petitis. credite quia accipietis. et
venient vobis. Item alibi quoq; dr.
Petite et dabitur vobis. querite
et invenietis. pulsate et aperietur vo
bis. oīs enī qui petit accipit. et q
querit invenit. et pulsanti apietur.
Et denuo ait. Si vos cū sitis ma
li nostis bona data dare filijs
vris. qñto magis pater vr celestis
dabit spm bonū petentibus se. Cū
enī ad supnaturale bñficium me cre
auerit nos. et p̄cepta celestia de
derit nobis. quā bñficium sine
donis gr̄e eius promereri et adipis
ci non possumus. et que p̄cepta si
ne eisdem implere nequaquā valeꝰ
Et sanꝰ qui audit nos quicq̄d
petierimus nullū relinquitur dubium. qñ para
tissimus sit qui tū in se est gr̄atia
carismata nobis tam necessaria
distribuere nobis. dabitq; ea si ri
te petamus. Porrō cū a nobis
pater appellari dignet. Haut du
bium qñ paternalit subuenire et ex
audire paratus sit. Insup ipe qui a
dorandum nos exhortat. seqz exau
diturum promittit. vtiq; libenter exau
diet. cū tam infinita sit pietas. libera
litas. veritasq; ipius. Postrema ip
se benignissimus deus. qui cū nō exo
ratus. tanta bñficia nobis largitus
est. qui tam caritatiue precipit nos.
qui ingratis ac pfidis tot bona largi
tur fidelibus et deuotis. ipm invoca
tibus vt oportet. non deerit. Rex tm
regem ac dñm. cū omni humilitate
subiectiōe et reuerētia exorare
necesse est. Porro. qd de utēdo. et mo
dis pestatur. Cū quesieris dñm de
um tuum. invenies eum. si tamen toto
corde quesieris eum. et tota tribulati
one aie tue. Ipemet xpus. Oportet
nos semp orare et nō deficere.
Notissime vero exaudiri cupien
tes aduertāt ne pleant qd mara
xi. vltō loquit dns. Cū stabitis ad ora
dum. dimittite si quid habetis aduer
sus aliquē. Et si nō dimiseritis. nec pr
ter dimittet vobis peccata vra. Ha
mus qm habemus postulationes qas
postulamus ab eo. Dest certissimus
qz petitionum. quas deo offerimus ef
fectū seu exaudicionē sortiem. ab
eo. ut sensū pretactū. Vel sensus
est. q orationes quas deo offerimus. nō
ex proprio sensu. sed ex diuina instruc
tione accepimus. Quid enī et qlit
debeamus orare. xpus in euāgº
docuit. et mīt cetera dixit. Dicergo

orabit. ℣ Pater mī qui es m celis ℟ ℣ deo loquit. paul9. ℣ Quid oremus sicut oportet nesa m9. ℟ ꝑ ꝑe spūs orat pro nobis. ℣. exorātes nos fa-cit. ℣ Consequēter sāūs aplūs mē pēta distīguit. et qualit̄ cū ca di-uersos pētores duūsmodi esse nobis ꝛ debeam9 exponit. ℣ Qui sat fi-ez suū peccatū. pētm nō ad mortē ℟ ℣ onus iste difficilis est. qui ꝑmo sic pt̄ intelligi. ℣ Qui sat ꝓmiū suū bene aliter peccauerit. qđ nō mduat mortē aīe in pēna. nec mortē eter-ne in serie i futuro. ℣ peccat. r. pro illo oret. et dabit ei vita. ī. ad eā instanciā dabit remissio talis cul-pe. peccāti non ad mortē. r. bene aliter peccanti. ℣ Que ad modū be-ne malia difficulter vitant. sic facile dimittūtur. vt pote oratione dñi-ca. confessione mutua. correptio-ne et correctiōe fraterna. penitēcia assidua. aspersiōe aque bñdicte. ingressu ecclesie. pectoris compunctione. caritatis feruore. vi missione illate iniurie. exhibitiōe opum misericordie. ℣ Beāūs do exponit sic. ℣ Qui sat fratrem suū peccare. pētm non ad mortē. r. nō continuauerit pēta usq; ad mortē inclusiue. ℣ petat pro illo. et exaudiet. ℟ Nam talis vitā gre obtinet et vitā glorie consequetur qđ nō manet in viciis vsq; in finē vite pēnitis. ℣ In qua est tps loci ac status mereēdi ac demereēdi. ℟ Po-test tamē poterit de aliquo certitudina-liter sciri absq; reuelatione. an ante mortē vere penitent. aliquā sanctus esse in caritate. ℣ Ideo sāūs iohānes licet dicat. ℟ Et agnos-cam9. qđ pro illo frustra oratur qui in vita pēnā non penitet. sed absq; cōtritione decedit. ℣ Ter-cio ex-ponit sic. ℣ Qui sat fratrem suū peccare pētm non ad mortē. r. non facit irre-missibile pētm. vt sūt pēta in spīm sanc. que irremissibilia asserūt. qua di-ficulter et vix dimittūtur. et finalis in penitēcia nūquā dimittūt. ℟ De-cat pro illo et exaudiet. ℟ Non q̄ se-per oratio fusa pro taliter peccante exaudiat. ℟ qz spes exaudicionis est et quandoq; exaudicio fit pro illo. ℟ et pētm usq; mortē. non pro illo di-co vt roget quis. ℟ Sed hoc de finali ī penitēcia. seu de quocūq; mōrta-li usq; ad mortē continuato. et per cō-tricionē non deleto intelligat. certū est. qđ pro defuncto in tali facta nō-re non sit orandū. ℟ Si autē de quoli-bet pēcto in spīm sanc intelligat. sen-sus est. ℣ valde difficulter quis exaudiat. pro ita peccante. ℟ Deo da-tur pro illo non esse rogandū. ℟ Po-vt neq; quā oretur. aī de nullo sit penit9 desperandū. sed admodū dū-dū qz difficulter impetret a deo ve-nā talis pēti. ℟ Iux quē sensū xp̄s in euāgelio loquit. ℟ Si qs blas-phemauerit in spīm ſpm̄ sanc. non habet remissionē in pēna seculo ne-q; in futuro. ℟ Hinc subdit. ℟ Omnis iniquitas pētm est. r. culpa mortalis. aī sit trāsgressio legis diuine. ℟ Et est pētm ad mortē. ℣ Duplicat. aut pt̄. sicut iam tactū est. quasi dicat. ℟ Non oēm culpā mortalē. vocat pētm ad mortē. ℟ Vel sic. ℣ Oīs iniquitas. r. oīs non equitas. seu quantūlibet modica ab equitate recedens pētm est ad minus vena-le. et est pētm ad mortē. r. mortale pētm ad infernale trahens in reatū. ℟ Tertio. quia oīs qui natus est ex deo

non peccat ꝯ generacio dei g seruat
qđ eū. Hoc est sup capl̄o 2o dictū est. Oīs
qui natus est ex deo non peccat qm̄
semen ipius in eo manet et non pt
peccare. qm̄ ex deo natus est. Sed
ibidem satis recte exposit̄ est qđ
ibi dicit semen. huc gr̄am nomiat.
Generacio em̄ dei est spiritalis
renouacio in baptismate. seu pe
nitencia facta. seu gr̄a ibi infusa
g seruat eū in bono. et ps̄eruat a
uocacio qm̄ tū ex se est. Sp̄e tm̄ se pt a
deo ppria libertate auertē. Et ma
ligne non tangit eū. In qm̄ tū ex deo
natus est. et gr̄a g fortat⁹. quia ut
talem. non pt eū ad pēm ipellere. ꝯ
ut defectibilē fragilem ac liberi
arbitrij existentē. pt eū tēptare. su
perare. seu tangere. Quam qm̄
ex deo sum⁹. Hoc sup̄ exp̄itū est
Apostoli quippe. certitudinaliter
se esse in caritate nouerūt. cetei uō
catholica ac deuota pbabilit̄ sciūt
hoc. Et mūdus totus in maligno po
situs est. i. ꝯtra dam carnale seq̄z ho
mines. diabolo sūt subiecti. uicijs
inuoluti. et male libidinibus igne suc
censi. quia in talibus abundat pēta.
de quibus apte dr̄a. Omnes declma
uerūt simul inutiles facti sūt. non
ozee ex habet. ꝯ Nō est ueritas. et
non est misericordia. et non est scia
dei in terra. ꝯ Maledictū et homi
nadiū. et mendaciū et furtū et
adulteriū inundauerūt. Et san
guis qm̄ filius dei uenit. i. per incar
nacionis misteriū. in remissionē hunc
mūdū in gressus est. Vn iohis. 16o.
ait. Exiui a p̄re et uenī in mūdū.
Et dedit nobis sensum. i. sapiāz sa
lutarē. et euāgelice legis doctrinā.
ut cognoscam⁹ uerū deū. Per
que hoc loco intelligit. Pater eternus.
Quam subdit. Et sm̄us in uero filio
eius. i. in unigenito naturali et co
eterno ipius filio. Jhesu xp̄o. qui in
unitate psone est deus et homo. De
mt utrisq; filius dei. ut cognoscam⁹
uerū deū. per fidē uiuā et illumi
natam. et per sapiē donū in uita p̄nti.
Deinde dare per spēm in regno
celesti. Hic uerus filius dei est uerus
deus. ueritate nature. Ita q; uera
deitas est in ea. non p̄ticipacio q̄
dam sicut in aliis qui in sc̄pturis
dii uocant. Et uita eterna. Est
em̄ essencialit̄ unus et uita. uerī
tas sapiā. ac diuina essencia. Por
ro. patre. filioq; exp̄ssius intelli
gitur sup bñdictus et adorandus
spūs scūs. p̄ceps ac filij amor. osculū.
et amplexus. O q̄m ita fuit ifleciū
ifelicium hereticorū in sanctā. qui cō
tra tanctā tam̄ tradissimā protestacio
nē tanti apli deitatē xp̄i negare
ip̄issime p̄sumpserūt. Quanta
etiā fuit uesania machometi. qui
licet in alchorano testetur xp̄m
fuisse sūmū. sapientissimū q; pro
phetā. non tm̄ admittit ut filius dei
aut deus dicatur. sed purū fuisse
hoiem reprobans ille mentit. Filio
li custodite uos a simulacris. id
est. ydolis. ac ydolatrijs. atq; ab
omni auaricia. que ydolorū est
seruitus. ab hereticorum figmētis. qui
de deo p̄re et filio eius. ac spū
scō. non ita senserūt ac docuerūt
qđ pater. et filius et spūs scūs sūt.
sed qđ p̄ma maledicti eos esse finxerūt
Simulacra quoq; sūt uana fan
tasmata. cogitaciones uiles. fan
tastice ac stolide apprehensiones.
sompniorumq; obseruaciones. Ad qbus

oībus nos austodire debemꝰ. et sm
cere atqꝫ catholice. de deo vno ac
trino sentire. salubria cogitare.
sapiēcia alibꝫ meditacionibꝫ etꝫ side
racionibꝫ īmorari. ac dīm maes
tatis īmense. totis pcordijs iugiter
venerarij: ℟ Amen. ℣ Qui est sic est et
ita fiat ℟ Ad laudē et gloiam crea
toris oīpotentis qui est sup oīa deꝰ
sublimis et benedictꝰ ✓✓✓

Exposicio secūde epl̄e sanctissi
mi iohānis apli et evāgeliste
sequitur.

℣ Pmducta
epla. sāus iohes
istruxit fideles
m gnāli. nūc
istruit quasdā
. psonas m
spēali. ℟ Horum
sensus hui⁹ compēdiose epl̄e. m pre
habita sentencia sa epla. pro maxi
ma pte est habitus. ideo īmoratiō
nō congruit. ℣ Semor. electe dne/
bt reatat beda. quidā dixerūt p
sentē epl̄am et sequētem. non esse
iohis apli. ℣ alteiꝰ pbri noīe io
hānis. vt m fra plenius refert. sed
nūc ecclia cōiter tenet. qd̄ sm tio
hānis apli. qd̄ eāā exstilo et sen
su ac parilitate modi loquēdi
satis videtur. ℟ Vocat autē btus
iohes se semorē. quia iā eāt gnes
te etatis. et racione sui officij. qm
nomē semoribus. epis qqz ppt̄ gra
tem sapiencie maturitatisqz
gerunt nomē hoc. ℟ Vnde et nūc rec
tores ecclia rū. ppter dignitatē.
et morū maturitatē seniores appel
lebant. ℟ Qd̄ vtiā ante patuit
pceps apl̄oꝝ m pma sua cano
nica pastoribus loquēs. semores
mqt qui i vobis sūt obsecro. ℣ Itaqz
semor iste iohes apls. oīm qui m
asya pegrināb⁹ xpianis preerat.
scribit electe dne/ ℟ et nāqz vene
randa et sīa matrona aui tā re
uerēter sp̄s sit tantus apls. ℟ Vo
cabat scām expōitores electa. qd̄
nomē sibi optime cōpetebat. qm
vtiqz valde electa eāta deo/ ℣ Cm
m pnti epla sāus iohes de multis
gmendat sicut patebit/: et natis
eius/. i. filijs ei⁹. non solū armis
ppagacione sz et virtutū ymita
cione. nā et proles ei⁹ atqz fami
lia erāt/ et ita eaā spiritalē ma
trē se eis exhibuit/ et quod pare
tes suis tenētur ipendē filijs. ℟ Vt
pote eductiones. instructionē. cor
reptionē. et castigacionē exhi
buit eis/: ℣ Quos ego diligo in ve
ritate/. i. vere et spiritali amo
more/ ℟ dicebat equidē tantus
apls se esse m caritate. ymo in ca
ritate pfecta/: ℣ Et non ego solꝰ.
sz et omēs qui cognouerūt veri
tatem/. i. vnūsi fideles. qui ewā
gelice legis. ac fidei veritatē xpi
quoqz qui sūma est veritas ag
nouerūt. diligūt istos. ℟ Fuit nā
qz dna ista nobilis et famosa
in sobole sua. et hospitabat. et
sustentabat credētes ac mīstros
ecclesie/ ideo omēs bom fideles ad

quos fama eiꝰ puemt: eam ac sobolem eiꝰ amabāt/ Cur aūt amabāt eam et natos eiꝰ. subiūgit: ¶ Propt veitatē que pmanet m vobis/ ꝛ ꝑpt verā dei noticiā atqꝫ uiuifice equitatem et bite sm veitatē/ ¶ sciut em̄ m istis veitas triplex. Videlicet veitas vite. veritas doctne. veritasqꝫ uiuifice/: Et vobiscū eāt me ternū/ quia post hāc vitā sunt m eis veitas ista. et ēternū manebit m eis. multo pfectiꝰ qm̄ sunt ī vita pnti/ ¶ Nempe qd̄ huc nouerāt per fidē m cēlo gētes plant̄ per spēz ¶ In cēlo quoqꝫ est pfecta uisiua ac veitas vite. falsitati ipm̄xta. qm̄ sancti sc̄m ēxtremū posse suū. deo intenti sunt/ honorificētia amqꝫ ipendūt/ nec quippiā culpe eoꝝ vite mscet̄/: ¶ Dit vobiscū gratia. gf̄ificans que est qualitas supnatura. alis. essenāl rationalis creature ēmediate pficiens. et eam m esse dei formā ad pmerendū pdoneo ponēs. vt magm̄ desiderūt doctores/: ¶ Misericordia/ a pia assistentia dei m oīb9. et remissio culpe ac gseruacio gratie/: Et pax/ pectoris m pnti. que pax est tranquillitas mterne ordinacōis. et quies mentis m deo. ¶ Pax quoqꝫ eternitatis m futuro. que pax plena semp̄ actu et gaudiū prorsus ipturbatū/ ¶ Pax enāl tpis. ē optanda. vt cū oīb9 habeat̄ concordia bona. et quietam ac tranquillā vitā agam9 m omī pietate/: ¶ A deo pr̄e et ihesu xpo. filio pr̄is. ¶ Pater em̄ et filiꝰ sunt vnū effectiuū principiū gr̄e oīs bone creature ¶ Verqd̄ ait filiꝰ nobis/ l°. ¶ Que cauꝫ faciat pateꝝ/ ꝯ et filiꝰ similiter faciat/ Et ita per hec verba. deitas filii m̄ significat̄ eo qꝺ dona ista dicūtur esse a filio sicut a pr̄e/ Et idem ītelligendū est de spū sancto/ ¶ Cuiꝰ etem̄ supprestantissime trinitatis est vna essencia. vna potestas. vna idemq; actio ad extra. et tota trinitas est vnꝰ deꝰ. vnꝰ creator et rēctor. ac dīs vniuersorū/ ¶ Dit itaqꝫ vobis pax a pr̄e et filio/: ¶ In veitate et caritate/ ī. per hoc qꝺ estis et statis m veitate doctne ac fidei xp̄iane. atqꝫ m caritate dei ac pximorū. et vt profitiatis ī istis/: ¶ Gaudiū suū valde. gaudio spūali m dño/: qm̄ m vbem de filiis tuis/ ī. aliqs filiorū tuorū: ambulātes m veitate. ¶ Vel m vbem de filiis tuis/ ī. hoc de eis cognouiꝰ qꝺ sūt ambulātes m veitate/ ī. m fide catholica. mortū sine veitate. atqꝫ uiuificā querentes ac pficientes. non m tenebris ignorātie ac pctis. non ī simulacōe et calliditate viuētes. ¶ Hoc aūt est bonis plātis cōsolacio valde pīa pia. qꝺ eoꝝ subditi vel tuo sedulo fructuoseqꝫ viuūt. aī eos tam spealiter amēt/: ¶ Sicut mandatū accepim9 a pr̄e/ ¶ Deest deo trinitate. oīm creatore/: Et nūc rogo te dn̄a. non q̄si mandatū nouū scribens tibi. sed quod habuim9 ab initio/ ¶ Hoc m qm̄ rogo et hoc ē mandatū qd̄ ab initio m̄ē quersionis ad xp̄m. seu etiā gelice pdicacōis a deo accepim9/: Vt diligam9 alter utrū ī. spūaliter ibicem nāam em9/: Et hec est caritas/ ī. m hoc gressus ac ī notesat. idqꝫ requirit/: Vt ambulem9

scdm mandata eiꝰ .i. scdm dei pre-
cepta vnam ꝰ ꝓficiam ꝰ. atqꝫ ad
celestē patriā ꝑuenem ꝰ ¶ Hoc est
em̄ mandatū dei: vt quēadmo-
dū audistis ab initio vīte q̄sioīb:
¶ In eo ambuletis .i. scdm dei bīpla
citū. in lege et fide xpi vnitatē pse-
uereth. et gr̄ōse cresatis. qđ vobis
nūc scribo ac necessariū dico: ¶ Quōm
multi seductores exierūt in mun-
dū .i. diuersi hereseiarche. et falsi
magīi ꝓruperūt in medium: ¶ Q̄.
non ꝯfitentur ihesū xpm venis-
se in carne .i. dei filiū non credūt
veraciē in carne natū. et in carne
assūpta. mē hoīes quer satiū ¶ Hoc
em̄ dixerūt marcion ite hereti-
ci. asserētes xpm. corpus habu-
isse fantasticū. quoꝝ hereses nū
secutus est et auxit ipius mani-
chieus: ¶ Hic est seductor et anīxpīb.
¶ Idest qui cūqꝫ hoc asserit fallit
serpm. et alios. estqꝫ xpō ꝯtrarius.
et anti xpi precursor ac typus:
¶ Videte vos met ipōs .i. cōsideāte
et custodite vos: ¶ Ne pdatis omia
que operati estis ¶ Idest ne cadē-
do a fide catholica. iustaqꝫ vita
ꝓuentum. meritō et ꝓmio. oīm ac-
tuū virtuosoꝝ quos pegistis
¶ Quia dū iustus moꝛit peccat.
morti ficiunt ꝯ precedētia meritoꝛia
opa eiꝰ. que tamē viuus viui
ficantur dū pentet et resurgit:
¶ Vt mercēde plenā accipiatis
.i. ¶ Idest vos custodite. vt pseue-
rando in bonis. bīm in celis re-
tribuacōne plenarie quietudīne
et cōtētudīne obtineatis ¶ Q̄ui ei
pseuerauerit usqꝫ in finē hic salꝰ
erit: ¶ Dicentes. q̄ oīs qui recedit.
¶ Vel vtalii legunt: precedit ¶ Idest
quicūqꝫ mente a veritate auertit ꝯ
vel qui p̄cedit .i. ꝓmovere ite desistit
seu bene viuere itepit: ¶ Et non
pmanet in doctrina xpi. ¶ Extra
illā credendo ac quer sando: de-
um nō habet per carnalitatē et gr̄az.
nec est eius seruus ꝙ demonis:
¶ Qui pmanet in doctna eiꝰ .i. euā
gelicis xpi documētis obedit: ¶ Hic
et filiū. et pr̄em habet .i. pr̄ et filiꝰ.
ꝓmo et spūs sc̄i sunt ei habitator
et dīs ac possessor cordis illiꝰ. que
admodū iohīs. 14°. loquit xps ¶ Si
quis diligit me sermonē meū seruā-
bit. et pr̄ meus diliget eū. et ad eū
veniem ꝰ. et mānionē apud eū faci-
emus: ¶ Si qs venit ad vos. et hāc
doctnā non affert .i. hereticā falsi-
tatem. catholice veritati contrariā
docet: ¶ Nolite recipere eū in do-
mo .i. eū non hospitetis. nec hilara-
one iūgatis eī: ¶ Nec aue ei dixe-
ritis .i. cōcertis ei in verbo salutā-
cōis. nec vllam cū eo societatē aut
familiaritatis habeatis: ¶ Qui em̄
dixerit ei aue. cōtando scīa in ꝑ-
bis: ¶ Cōicat opibꝰ eiꝰ malignis .i.
participabit in ꝑditōne et qī socius pecca-
tis illiꝰ ꝯ se esse ondit ¶ Istud de
hereticis excōicatis pīa sibi ꝓferi
ami pietas atqꝫ in ꝓmptua cellia sua
batur tam stricte. ne credentes
nondū satis roborati ex ātati in
euangelica veritate a talibꝰ sedu-
cerētur. vt eā tam festine et qm
vitandi sint aduersarii veritatis fidei
xpiane. ¶ Vnde et paulus ¶ Here-
ticū hoīem post vnā et secūdam
correptionē deuita ¶ Et rursus
Si quis non obedierit sermoni nro
per epl̄am. hūc notate. et ne cōmi-
ceam cū illo: ¶ Hec pdixi vobis

.r. de paulo isto p̄monui vos: vt i diem dn̄i m̄i ihesu xp̄i .r. in die quo iudicabm̄ a xp̄o: non confundab mm: deest ne interi pecando mercam̄ tuā ab eo confundi .r. reprobari dapnari: Plura habēs vobis scribere .r. quā uis alia multa salubria vobis scribere possem: nolui per cartam et atramētū: deest libris scripto digestis nolui vobis illa mīstrare: spero enī me venturū ad vos .et ore ad os loqui .r. spero. q̄ os meū loquet p̄cialiter ad os vr̄m. Presencia namq; doctoris .et vna vox eius spectabilē habent vigorē .et frequēs plus opant in subditis: vt gaudiū vr̄m sit plenū: deest spiritale et gaudiū vr̄m. ex mea p̄cia et allocutione p̄fciat atq; ad eterne retributionis plenitudinē p̄tingatis: Salutant te filii sororis tue electe: Habuit ista sancta matrona sororē. que vt asserit glosa eccam vocabat electa. sicut et ista. et filii illius erāt xp̄iani ac sancti iohīs discipuli. et forsan secū qñ hec scripsit: Porro q̄ in aliquibus libris subintulit: Gra tecū amen: non est vt dicat in libris correctis — v v v

Explicat

Exposicio tercie epl̄e sancti iohīs apli et euangeliste

Sequitur

Dilectissimo. quē ego diligo in veritate: Sicut refert ihēronim9 lib. de vir illustribus. quidā dixerūt istam ac precedētem epl̄am nō esse sc̄i iohīs apli. sed iohīs pbri. quē papias ihēropolitanus epūs discipulū iohīs apli in suis opusculis. viasim allegat. semorēq; vocati. aug etiā sepulchrū in epheso mōstrabatur Hoc quēadmodū tactū est. ratio nabiliter tenet. q̄ hee due epl̄e sint iohīs apli. Cui aut semor nūcupet in precedēte exposicōe epl̄e. est expressū: Porro gayus iste au scribit a. edit fuisse vir ille vr̄m ihūs. de quo ad rōnos 16. loquit paul9: Salutat vos gayus hospes meus: Et p̄ma ad cor̄inthios p°. Remīē vr̄m baptizaui. misi a. ps pū et gayū: Sustentat aut equidem. et bene tractauit ecc̄iā. electos legis p̄dicatores. vtuosq; fuit

ideo sint amabiles/: Carissime de
oībus/.r. pro actibus ad salutē pti
nētibus/: oratione facio/ vt saluē
m oībus actibꝫ meritoriꝫ ce sanꝫ.
Ideo subdit/: Prospere tēr̄ tredi
et valere/ Idest/ vt feliat̄ quer se
ris/ proficiendo semp m melius.
vt valeas mente ac corpe/ quatꝫ
opa mea cordie copiosius et ex
pediat̄ proseqūris/: Quia ppe
agit aīa tua/.r. feliat̄ quer satur/
m virtutibꝫ.r. esce cotidie/ Et po
mitur hic ps pro toto/: Gauisus
sū valde/ m dño gaudio spūali
/: vernētibꝫ fr̄ibus/.r. xpianis
per eccl̄as et ceteris/: et testiom
phibētibꝫ veritati tue/.r. gr̄e sce
m tue. vocāter. vtio se quā nobis
reatauerūt cū cr̄itatis die cōtes
tur abilis fiducialis probabilis/: si
cut tu ī veritate ambulas. triplici
veritate or̄natꝫ. Vtpote veri
tate vite. doctne. et iustie. Necesse
m te ypocritalis cōfictiōis aut
vulpina callidit̄as. Qd̄ sanctus a
plus potuit deo reuelāte cer
titudinaliter scire/: Maiorē hoc
gr̄am nō habeo/.r. michi michi
cōmodo sum. nl acceptabꝫ re
puto m ter hec foris occurrētia/:
qm̄ vt audiā filios meos/ spūa
tales/: m veritate ambulare/.r.
ī vera et catholica fide. m vitis
sīncr̄itate. et iustie equalita
te. deo ꝑuire. Zelatꝫ em̄ zelo
salutis ꝓximorū potissime sibi
cōmissorū. debet esse oīno acce
sius. et de eorū spūali profectu
ac quer sione. qm̄ de oībꝫ mūdi
bonis gaudere/ Inter qd̄ paulꝫ
sinus disapulis sarbēs/ Cur mqt

vnum nos si vos stat̄ m dño/: Cas
sime fideliter facis/.r. ruꝫ exigen
cam fidei que requirit. vt opa
ei correspōdencia fiant/ quer sa
ris. qm̄ sme oībus vtilis mor
tua iudicat̄. Sicut ergo fideliter
facis/: quicq̄ operis m fr̄es/.r. oē
opus m sei cordie qd̄ fidelibꝫ ꝓxi
mis ī pendis/: et hoc m peregri
nos/ quibꝫ m sei cordie actus ī
partiri magis acceptū est a ea
tori/ De quo deus vlt̄ dicit̄.
Dñs facit iudiciū pupillo et vi
due. amatqz peregrinū/: Qui
testiom reddider̄ut caritati tue.
m conspectu ecclie/.r. coram fidelibꝰ
multitudie falsi fuit et dixer̄ut
q̄ ar. en eos caritatiue et pie te
habuisti/ quos bñ facies deduces
digne deo. Idest/ quibꝫ de viati
co seu necessariis prudēs deduc
ces seu dirigens tam cultu tue et
reuerēter vt xpi membra ac ser
nos ad alia loca dua seu dirigi
decet/ Qd̄ agēs eis bñ faciens
seu mei cordie opans. q̄a vt salomō
ait. bene facit aīe sue vir m sei
cors/ Cristus quoq; m ewāgelio.
Qd̄ vni mīnimis meis fe
cistis. michi fecistis. Ihēs et paulus
scripsit ad thimotheū. Zenam legis
peritū et appollo sollicite ꝓmitte.
vt nichil illis desit/: Pro noīe et
eius profecti sūt/.r. pro dei honore
iter peregrinando assumpserūt seu
ad predicandū egressi sūt/ Vel vt
quidā exponūt/ pro fide xpi a su
is cōciuibꝫ sūt expulsi/: Nichil ac
cipientes a gentibus/.r. ab infidelibꝫ
sustentacula vite nec acceperūt
nec petierūt/ Vel hoc ideo dicit̄.

qm̄ m fideles abstulerūt istis q̄ posse
dr̄ūt. quatꝫ isti pauptate coacti ad
ydolatriā reuerterēt.: ℣ Robergo debem⁹ sustinere pueros r tales
bene tractare: vt coopatores si
mus veritatis r eis coopem̄. ad ex
cenda opa fidei ac vtilitatis. siue ad
p̄dicandū euāgelice legis doctri
nā. ℣ Hoc dicat sanctis aplis m psona
habenaū sanctitatē faciendi talia
opa mnsei corde: Et quāuis npe
ppria nō haberet. tamē vt scimus
ex ye pstul dispensaut bona ecclie
pro pauperū sustētatiōe collata⁹:
℣ Harpsissem forsitan ecclie ℣ dest cō
gregationi fideliū m tua amitte
mortuū: ℣ ris qui amat pmatū ge
rere m eis dyotrepes nō recipit
nos r mīs verbis aut sp̄tus non
acquiescat: ℣ Dyotrepes iste fuit m
solens et sup bus hēsiarcha quoq;
vt aliqui dicūt et ambitiosꝰ. et fu
it ibi prelatꝰ. vel ad fratrū presi
denciā aspiraut: ℣ Ter hoc si ve
nero ad vos: cōmonebo. seu vt ali
qui legūt: cōmonebo eius opa que
facit r ea publicem reprehendā.
qm̄ publice peccat pcertim quia
salutē impedit aliorū: ℣ verbis ma
lignis garriens in nos ℣ dest ipru
denter. detrahens nobis. et mīs cō
tradictis doctrinis. ℣ Quoniam
loquit̄ beda: ℣ ingratus detrahencium
sicut mrō vitio exercere non debe
mus ne pereant: ita ex sua malicia
exercitatis debem⁹ equanimit̄ tol
lerare. vt nobis meritū acrescat
℣ Aliqn autē ecclā compescē. ne dū
de nobis mala dissemināt innocen
tiū corda. qui bona de nobis audi
re poterāt. corrūpant. ℣ Hinc
sanctus iohānes obtrectatoribus sui lin
guia redarguit. ne alii a sue p̄dica
tionis audiencia impediretur ℣ beda.
℣ Penaliter vēo resistendū est detra
tori. quē piam de heresim p̄ui
te aut infidelitatis vitio mendacit̄
diffamātem: Et qi nō ei ista sufficiat r tantorū criminū cōmis
sione non cōtentus. ℣ Hicrꝫ qd agit:
qi. dicit hec veritatē non silitu
dinē tantū: ℣ Recipe susceptis fra
tres r hospitalitatē non exhibet
peregrinis atqꝫ pauperibus ac pdi
catoribus: Et eos qui suspa pitatis
loc̄ phibet a tam caritatiuis ac
pnis operibus: et de ecclesia eiciat misi
sibi obediant m p̄cepti tam vitio
sis. ℣ Ex quo sequi videt̄ qd fuit
prelatꝰ. et constat qd erat valde
puersus: Cui ssime nolit ymitari malū r prauaricatiōis. et cōmuni
tati sibi exemplū: ℣ qd bonū est
r aliorū opa vituosa imitē illud:
℣ Declina a malo et fac bonū. ne
cū puerso puertaris: Et qui bn
facit ex deo est qui tū ad hoc qd be
ne et meritorie agit qa per dei gr̄am. non ppriis viribus talit opat̄.
quē admodū ozee ixº dns loquit̄.
℣ Perditio tua ex te. mi me tm̄ bi
modo auxiliū tuū: Omia autē ex
deo sunt. qui tū ad id boni. qd habet
aut sit. quē admodū paulꝰ fatet̄.
℣ Ex ipo et per ipm et in ipo sunt
omia: Electi vēo ex deo sunt. secdm p
destinationē eternā. prout ista
supernꝰ plenius sunt expressa: Cui
male facit non videt deū. r deū
formata et tota tua cognitione
non nosse. nec eius pticulam essim
ater pensat. neqꝫ iusticiā eius

rite verebitur. Exprtia aut pa creatur/ quod de mortali potuisse peccato ac-
apit. Demetrio testiom reddit ur ab oibus bonis hoibus eu agnoscen-
tibus qd salutifera opa vtutu exerceat/ et hospitalitati intentus sit: Et
ab ipa veritate. i. a pprtia sua aus-
tera/ que materialiter testiom p
habet ei. atq; a veritate existente/
m alijs formaliter quos veritas
monet ad phibendu testiom ei.
item atq; a iudice summo qui est ve-
ritas ipa. Et nos iolies aplius.
ei. testiomu phibemus/ Deu deo
revelante certitudinaliter aut a
laude probabiliter sanctu esse
huic ipm demetriu. Et nostu qm
testiomu nrm verum est/ Deus
a spu scto movem. et qdqd in scrip
tis redigimus atq; asserimus. anno
mea habet auctoritate. et certa
et infallibilem veritate. qa i hijs
a spu scto infallibiliter regulamur.
Multa habui scribere tibi sed no
lui per atramentu et calamu.
Spero aut ptinus te videre. et os
ad os loqui/ Hec aute tibi in fi
ne presentis epli hui est atq; ex
positio/ Ubi quide secm vna ratione habuit scs iolies scribe
gaio hospiti. sed ex alia ratione dimisit hoc. quia sperauit se
mi breui ozete nus locuturu aut al
lo. Pax tibi. et tui quilibet mecum
m deo augiter tibi in sit. eam m ad
uersis et tandem in celis ubi nul
la erit aduersitas. Salutant
te amici tui et mei qui mecum sa
lutat. Salutate amicos nostros.
tuos et meos. qui tecum sunt.
Ultimo qm in duabus istis ppositis
eplis frequenter notata. et variis mo-
dis accepta est veritas/ Nunc eam-
dem clarius intelligendam obtine-
da sacre. In scripturis theo-
logicis et philosophicis dictis. ve-
rum et veritas multiplicat accipitur
ac distinguitur. Primo itaq; di
uiditur veritas in veritatem increa-
tam. et veritatem creatam. Veri-
tas increata est ipemet deus seu di-
uina essencia. que dicit vera et
veritas. Dicit etenim vera. qm sum
me immutabilis unius forme
perfecte. diuino intellectui clarissi
me se representans. pura et omni
alieno. omni vano et falso. penitus
ipermixta/ Unde qz a creatore veritatis
origo fontana. exemplaris. eter-
na infallibilis regula. ydea abso-
lusqz mensura. et quem simplicis-
sima est. ideo est veritas sua.
utpote. pprietas diuina et omnino
necessario esse/ Et quamuis veritas
filio appropriatur propter causam predica-
bilem. tamen absolute loquendo. cuilibet
diuine persone veissime competit. to-
tusqz trinitas adoranda est veritas
una. que ad modum et una essencia.
presertim cum ens et verum convertantur.
atq; ut ayt plus unum quodq; sunt
secundum habet ad esse. ita ad veritate.
Secundo veritas creata est multiplex.
Est enim in primus veritas rei. et veritas
propositionis/ Veritas rei est veritas
nature seu entis. non superaddens
reale aliquid enti. siue essencie
rei. sed pprietate quandam. Ista quidem
creata dicit vera duplicia ratione.
Primo propter conformitate sua
ne ad rationale sua causale. ac ydea-
lem. quam habet in mente diuina. sicuz

diatur vera. qz sortita est esse. put deus per rationē ydealem ei dare instituit: seu mēz tū ymitatē sui esse exemplare. qđ habet in aīo artificis. ¶ Secūdo quātū apta est facere vera sui apprehensione in aīa intelligentē seu manifestare se sēm qđ est. ¶ Veritas aūt oppositionis est veritas cōplexa que est in intellectu formaliter ac subiective. et dicit adequatio intellectus ad rem intellectā. Unde sēm phm. bonū et malū sunt in re. verū et falsū in intellectu. ¶ Coiter quoqz fertur q̄ res dicit vera p cōparationē ad intellectū. et bona in ordine ad voluntatem. In oppositione autē est tāqm in signo. ¶ Iterū veritas creata ponitur triplex. Unde liz. veritas vite. veritas doctrine. et veritas iustitie. Veritas vite est ipa rationalis creature conuersatio. vitalibusqz actio. sēm diuine legis rectitudinē regulata. q̄ dū agit que deo sunt placita. et eis iussionibus consona. De qua ro libz dr loquit xp̄s. Qui facit veritatē venit ad lucem. ut manifestent opa eius. q̄ deo sunt facta. ¶ Et paulus prima ad thimotheū vltio. Diuitibus p̄sentis seculi non sublime sapere. vt apprehendat veram vitam. ¶ Unde p veritatem doctrine est cōformitas seu cōsonantia instructionis mentis cātis. cū sapientia mentis eterne. Si mo hec veritas est ipa doctrina rei de qua agit concordans. De qua ro libz dr. asserit xp̄us loquens ad p̄rem. Sermo tuus veritas est. Et paulus ad galathas. Licet angelus de celo euāgelizauerit. p̄ter id quod euāgelizauimus vobis. anathema sit. ¶ Tertio vō veritas iustitie dupliciter dicit. Primo sēm qđ ipa iustitia est quedam rectitudo ac veritas in rectitudine iustitie. sm veritatē et cōtinentiam ymitans. Secūdo put aliqs ex iustitia veritatē fatetur. sicut in foro iudiciali. De qua veritate fertur in p̄b. Ymus se vie dns mis et veritas. Dem qz de hac triplici veritate dixerūt aduersarii veritatis ad veritatem eternā. Magister sanctus qđ verax es. In quo tangit veritas vite. Et via dei in veritate doces. In quo tangit veritas doctrine. Et nō est tibi cura de aliquo. In quo tangit veritas iustitie. ¶ Sumit diū quoqz sumit veritas p virtute morali. per quā homo in verbis et factis ordinate se habet. qđ ad veritatē p̄tinet vite. et item aliquomō ad veritatem iustitie.

Explicat

Explanatio primi capli epłe sancti Jude apli Articulus primus

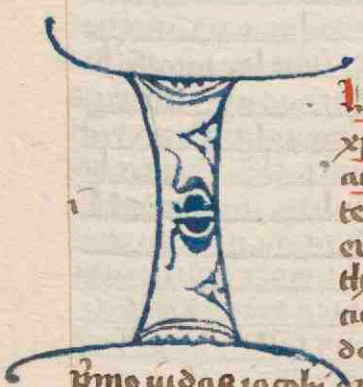

Judas ihesu xpi seruus frater autem iacobi. Scripte est iudas qui euāgeliste matheus et marcus vocant thadeū qui actuū primo iudas iacobi appellat. Quem eccā vt libro de viris illustribus refert ihēmimus vocatus est oratus. i. pre cordis custos. qz mentis sue diligentissimus custos fuit. vñ illud proverbiorū. Omni custodia custodi cor tuū. Et quāuis fuit eccā frat symonis zelotis apli. tñ frem iacobi se appellat. qñ iacobus mīt eos extitit principalibus. et magis famosus ac primus ihēsolimorū antistes. Ad distinctionē quoqz iude traditoris. vocat se iacobi frem. Cuius humilitas īnotescat. et quāuis fuerit xpi consanguineus tam pximusq3 atq3 apls. tñ seruū se vocat xpi. non apli. Fuit qz seruus xpi fuit tute filialis timoris ac caritatis. non seruilis formidinis. Hic itaqz iudas de quo vobis ꝙ sc̄ptū est. Obtulit ei. saluz xpo. iudas. nō ille scariothis. dñe quid factū est. qā manifestatur ges nobis tempm et nō mūdo. Hic maz btis iudas scribit. His qui sūt in deo pre dilectis. fidelibus qui per fidem et caritatē sunt in pre eterno et spūali dilectōe a ceteris xpianis in eo. Et in ihesu xpo conservatis et vocatis. qui a xpo sunt glorificati in grā et vocati ad fidem ac grārū caīsmata gaudiaqz celestia. Misericordia vobis et pax et caritas adimpleat. Desiderabilis assistentia dei pax spūalibus. caritasqz infusa. psecuret. et sint in vobis in vita pfectu. proficiantur qz in vobis in prīa. Quāuis gratiosa assistentia dei nō ita habeat locū in beatis. sicut in viatoribus. in quibus omnibus bti seu gloriosi es in diligent in desiderio. seruari a deo in esse et in bono eis collato qz ipis sint confirmati in bono. Carissimi. omez sollicitudinē. a magna et pfecta cura seu diligentia. faciens scribendi de vobis. de communi salute. docendo qualit̄ ipe in meta salutis debeat vitare. et vera beatitudinē promereri ac obtinere. Recessi habui scribere vobis. Desunt que pte mei sunt necessarium michi scribere vobis. quatis debitū officii mei aplātus circa vos adimplere. qre iniuncto officio habeo vos docere. Fuit item necessarium ex pte vra. ne ab hereticis et pueris fallamini. vt infra dicetur. Deprecans sum certare. hoc est rogans strenue certetis seu pluenim. Demel tra-

dite sanctis fidei. ¶ Adest pro defensio-
ne ac virtuosa peroratione fidei
catholice. que semel tradita est sanc-
ti. ad eo infusa electis et virtuosis fide-
libus. Vel vobis tradita est a sanc-
tis semel. vt potest in vera querela
ad xpm. ¶ Vult ergo apls vt contra
invisibiles atq; visibiles hostes pug-
nent xpiani pro fidei defensione.
¶ Pugnet magis tentationibus resis-
tendo orando lacrimando. sanctorum
insistendo. martirum sustinendo. ¶ Bra-
chio seculari licentius casibus li-
citum est. ymo licuit materialem gla-
dium pro fide pugnare et profugos
expugnare. ¶ Hinc scriptum est contra
pro iustitia agonizare pro anima tua.
et usq; ad mortem certa pro iustitia.
et deus expugnabit pro te. ¶ Et paulus
timotheum exhortans. certa in quit
bonum certamen fidei. ¶ Iterumq; de se
ipso. Bonum in quit certamen certavi.
¶ Consequenter tangit causas quibus sanctus
sit. videlicet propter deceptores et hereti-
archas ne illorum pueris dogma-
tibus deciperentur. ¶ Subintroierunt
enim. i. astute. et sub specie religiosi-
tatis introierunt in quorundam. eis se
callide admiscendo. qui olim pre-
scripti sunt. i. de nunciati et in scripturis
prefigurati. vel ab eterno previsi
atq; prescripti a deo. ¶ Impii. contra
verum dei cultum pernitates ac docen-
tes. ¶ Prescripti in quam. ¶ In hoc iudi-
cium. i. ad hanc damnationem istam qua re-
probis docet scriptura infligenda.
¶ Predixit enim et prefiguravit scrip-
tura eos esse venturos. et ad damp-
nationem perpetuam ruituros. ¶ Loquit
itaq; nunc de iudicio reprobationis
et condempnationis. de quo iohis. i. to
apt saluator. ¶ Qui verbum meum au-
dit et credit ei qui misit me. habet
vitam eternam et in iudicium non venit
¶ Et denuo. procedent qui bona fecerunt
in resurrectionem vite. qui vero mala
egerunt in resurrectionem iudicii. ¶ Hi
itaq; subintroierunt. Dei in gram
transferentes in luxuriam. i. xpi pieta-
te abutentes. et ex occasione ad vi-
na carnalia corruentes. ¶ Ex quo enim lex
xpi est lex pietatis. sicut lex mo-
si lex rigoris. qz xps non precepit
transgressores sue legis statim in vita
hac vita punniri. lapidari. mactandi.
aut tugulari sicut lex mosi. ¶ Deo
ista tanto tempore animo atq; liberius
permanserunt. carnalitatq; vixerunt.
quia tonitruo metuebant sepulture horum
in hac vita taliter punientes. Ta-
les sunt omnes. qui non timuit et a-
more dei seu timore dulium iudi-
cii retrahuntur a vitiis. Vel sic:
Dei in gram transferentes i luxu-
riam. i. fidei xpiane ac legi eius e-
gelice. admiscentes carnalia oblecta-
menta. nam vt plures allicerent
sibi discipulos carnalia opera crapu-
losa. et lubrica eis tanquam licita co-
cesserunt. et sic requietis talia exercue-
runt. ¶ Et talibus ait ad timotheum
is loquit paulus. ¶ Fruit hoies amā-
tes semetipsos. voluptatum amatores
magis q; dei. habentes quidem spe-
ciem pietatis. virtute autem eius abne-
gantes. et hos deuita. Alibi quoq;.
¶ Que in occulto miht fiunt ab eis.
turpe est dicere. ¶ Et solum dnm atorem
et dnm in timum xpm negantes.
i. de xpo impie sentientes. vel vera
eius deitate. aut vera humanitate
negantes. aut ipm per. reprobam

vitā abnuentes nuncē illud ad tutū p-
mo ¶ Confitent̄ se nosce deū. factis
autē negant cū sint abhoiāti et
reprobi ¶ Dicitur autē xp̄us solus
dnātor et dns. inq̄n tū deus. non
q̄ pater et consiliter sp̄us scūs nō
sit dnātor et dns. sz q̄m pat̄ et filij
et sp̄us sc̄i. sūt vnū dnātor et dns.
sicut sūt vnū creator et vnū deus.
¶ pter vnitatē et p̄dēptūtatē na-
ture in tribus p̄sonis. ¶ Hn et ta-
li ꝓpositione ista. vox solus. exclu-
dit aliud seu diuersū. non alterū
seu aliū. ¶ Pater autē et sp̄us sc̄i
non sunt diuersū. aut aliud a fi-
lio. quāuis vnus q̄sq; eorū sit a fi-
lio alter seu alius. alia sz p̄sona.
¶ Intrā. qualiter dictio exclusiua
possit addi numeris ex p̄te sub-
necti. et quō ex p̄te p̄dicati. et q̄liter
terminō essentiali aū predicamē-
to p̄sonali. q̄liter etiā conuerso.
¶ Primo sentēciarū distinctione
xl°. distinguitur ¶ Per verba veroꝝ
p̄ductā. sc̄is apl̄is undas. xp̄i de-
itatē clare fatetur. q̄d item facit
per verba textus sequentia ¶ Hic
xp̄us est dnātor. de quo cantat
ecclesia ¶ Ecce aduenit dnātor dns.
et regnū in manu eius. et p̄tās et
imperiū ¶ De quo damelis ix°. ait
scriptura. ¶ Aspiciebā in visione n
noctis. et ecce in nubibus celi q̄si filius
hoīs veniebat. et usq; ad antiquū
dierū puenit. et dedit ei p̄tātē
et honorē et regnū. et oēs pl̄i
et tribus et lingue. ¶ Seruient ei ¶ Po-
testas eius p̄tās eterna quē non
auferet̄. et regnū eius q̄d non cor-
rūpetur ¶ In quibus verbis p̄sona-
lis distinctio p̄tis et filij. et duplex
xp̄i natura dīna sz et hūana. ab
omnibusq; p̄sone. euidēter tangūt.
De quo etiā ait p̄b̄a. ¶ Dnābit
a mari usq; ad mare. et a flumine
usq; ad tēmos orbis terrarū. ¶ Et
adorabūt eū omnes reges. omnes
gentes seruient ¶ Sit nomē eius be- ei
nedictū in scla. ante solem p̄ma-
net nomē eius ¶ In quibus vtiq; ꝑ-
bis idem ostenditur. ¶ Commonē
autē vos volo. sc̄ientes semel o-
mia. ut. ad eorū que sūt memoriā
reuocare. et ad eorū fructuosa
attentionē mouere volo. vos sci-
entes semel oīa. i. qui ex p̄mor-
dialī vtā in fortitudine sūt omnia
que sūt fidei atq; necessaria sūt
salutis ¶ dicto non indigetur de hoc
nouiter informari. sz plenius in-
strui. exhortari. atq; ad actuali-
lem recordationē eorū que ha-
bitualiter sūt reduci ¶ sicut et
paulus ait ¶ Tamq̄m in memo-
riam vos reducēs ¶ Cum ihesus
populum suū de terra egipti saluans.
¶ deinde filios isrl̄ p moysen de tra
et potestate egipciaca liberās ¶ Qd
verificatur de ihesu. secundum suam diui-
nam tm̄ naturā ac omnipotentiā. et
quātum ad suppositum increatum hypostasis
seu p̄sonā secundum quā ihesus est deus
eternus. vbiq; p̄sens et oīa implens
¶ Deus ait octauo ¶ Antequam
abraham fieret ego sum ¶ Deus etiā
nyc̄odemum corporaliter ac p̄ncipaliter
alloquens dixit ¶ Nemo ascendit
in celum. nisi qui descendit de ce-
lo. filius hoīs qui est in celo ¶ Quā-
uis ergo tpe moysi. ihesus non
dum fuerit homo. tū p̄sona ihu
xp̄i et etna aliter fuit ¶ Dicto ad

cōmendādam vnitatē psone vtri
usq; nature. m xpo ista dicūtur:
Secūdo eos qui non crediderūt p
didit: i. altera vice p illā eductio
nem ingratos et rebelles filios is
rahel m deserto prostrauit et vari
is plagis permt. vt patz m libris
exodi et nūoz. eos quoq; qui i sua
passione nō penituerūt. dr̄ eterna
dāpnauit: Nec obstat illud naum
primo. Non consurget duplex tribu
lacio. Vbi septuagīta trāstulerūt.
Non vindicabit dns bis in idipm.
Hoc em̄ intelligit. qm̄ vna tribu
lacio est pena pēti sufficiēs. et qm̄
tribulatus sua reconoscat culpā ac
penitet. put hoc m decreto plenius
exponit. Porro de exposicione
vbi hui⁹ inde apli. dictū est plenius
sup illud prime petri ij.

Cui eadmo
dū ergo xpus filios isrl. quos primo
de egipto redemit. et per mare ru
brū deduxit. cui clamasse tradit.
ita et nunc eos quos regenerauit
baptismate. si nō manserint in fi
dei sinceritate. et euāgelice legis
obseruatione. debite punit. Et hoc
consequēter probat exemplo deiec
tionis angelorū peccantiū: Dicit
Angelos vero qui non seruauerūt suum
principatū. i. in choro seu ordine
suo. quo conditi erāt et constituti.
non manserunt stantes: sed dereli
querūt sua domicilia. i. mansio
nē celestem. seu celi empirij loca.
In iudicio magni dei viuentis eter
nis sed sub caligine reseruauit. Ex
do verborū est. Ihesus angelos illos
reseruauit sub caligine. i. aere cali
ginoso. In iudicio magni dei. i.
usq; ad diem generalis iudicij. In q.
deus trinitas iudicabit per principa
lem auctoritatē. Christus vero secūm
naturā assumptam faciet iudicij
executionē per ministerialē potestā
tē q̄a per pm̄ deus altissimus iudicabit
secūm illud actuū 17°. Deus iudica
turus est orbem in equitate. in viro
quē statuit. Porro qd̄ ait viuentis
eternis. referri pōt ad verbū.
reseruauit. in habitudine casus
ablatiui. vt sit sensus. q̄ reseruauit
eos perpetua obligatione reatus vin
tos et cōpeditos. unde illud publi
cū. Ito. In inquitates sue capient
ipm̄. et fimbrie peccatorū suorū con
stringet. Potest quoq; referri
ad verbū reseruauit. in habitu
dine casus dativi. Et tunc sensus
q̄ reseruauit eos perpetue reduxi
oni. compedibusq; infernalibus de qui
bus xpus in euāgelio. Ligatis
manibus et pedibus mittite
eum in tenebras exteriores. Unde
ysaie xl°. habet. In illa die visi
tabit dns super malitiā celi et cō
gregabūtur in congregatione
vnius fasciculi in lacū. et claudent
ibi in carcere. De hac replenius
dictū est. sup illud ij. petri ij. Si
deus angelis peccantibus nō pepercit
ubi licet eadē timetur sententia.
Idem ponit terciū exemplū
ad idem probandū: Sicut sodoma
et gomorra et finitime. id est eas
principes: ciuitates. viz. adama.
seboym. phegor: simili modo for
nicate. id est eisdem luxurias.
ac sodomite exercentes: et abeū
tes post carnē alteram. id est bru
tum contra naturā. sequentes. qd

agrebat cū carne altera. qm̄ natā requirit. et actor nature ī stituit masculus m masculos. et femis m feminas. turpitudmē operantib9: facti sūt exemplū ignis eternū penā sustinentes. Desup dicti sodomite &c. sustinentes penā ignis et sulphuris genesis. 19°. descpta tam. facti sūt exemplū ignis eterni. i. figura seu typus effecti sunt ppetue dāpnacionis aciferna lis m cendij. que per ulloru punicionē sūt presignata. Et istud s. petri &c hētur plenius exstat elucidatū: Similit. et hij. carnē quidē maculāt. Desup dicti hereticī et seductores lasciui. corpa sua diuisis luxurie feditatib9 mquiāt. per qd̄ sodomitis assimilant: Dominacionē spernūt. i. sās aplis. sumus ecclesiarū prelatis. obedire et gsentire contēpnūt. p qd̄ gformant apostatis angelis deos sb esse negligētibus. quales sunt subdita ipij ac rebelles suis superioribus recalcitrātes: maiestatē aut blasphemāt. i. xpi deitatem ac oipotenciā negāt. seu aliis modis enormit mihonorāt. Sed qm̄ hec sit scelus consequēt probat: Cū michael archāgelus cū diabolo disputās altercaret de moysi corpe. non est ausus iudicium inferre blasphemie. sed dixit. Imperet tibi dns. Circa hoc loquit beda. De quibus scpturis iudas hoc testimoniū assumpserit. nō facile pt Et rursus qm̄ de moysi corpe contencionē cū diabolo michael habuerit. incertū habem9: Sed quidquid sit de hoc ad credendū. sic gestum esse suffiat sācte apli huius auctoritas. qui exspū sco locutus sit. Decet oportunit eū istud de scpturis assumere. quia non oia scpta sūt sicut et paulus actibus apl̄or. Oportet memīsse verbi dm̄ ihesu. beatius est dare qm̄ accipere. qd̄ a nullo euāgelista tū gscptū est. Probabilit. ergo tenendū est. q diabolus ista inter archangelū michaelem et diabolū gestum fuit moyse sepulto. cuius sepulchrū volunt deus esse et remanere ignotū. ne filij isrl. ad ydolatriam prom. illud effoderēt et et diuinis honorarēt honoribus seu adorarēt. Sed eos facturos fuisse. nde ptostendit. qd̄ serpenti enee a moyse fco adolebāt incensu. usq ad tps ezechie regis. qui serpentē illū gfregit. vt q̄dā regū habet. Est igit sensus: Cū michael archāgelus cont diabolū disputās. i. cont diabolū rationabilit loquēs. altercaret. i. dissentiret a diabolo. de moysi corpore. qm̄ tamq̄m princeps synagoge. volunt corpus illud manere absconditū. ne plebs sibi cōmissa. peccaret. Diabolus ideo volunt illud manifestare iudeis. qbus supstitiose pm̄ venerarētur seu adorarent: Non est ausus. i. nō voluit iudicium inferre blasphemie. i. indecentem aut derogatoriā diuino honori in reparacionē facē diabolo. et hoc pter naturā diaboli bonā. in qua dei similitudo resplendet. Vel qd̄ sdm se contēpnenda non fuit. sed dixit diabolo: Imperet tibi

dñs. Jdest modesto verbo coherauit demonē dicens. Jubeat tibi dñs. vt nec possis nec audeas corpus moysi manifestare. Hic et angelo zacharie. legit dixisse diabolo aduersanti ihesu sacerdoti filio iosedech. Jncrepet dñs in te sathan. et increpet dñs in te. Per quibus pz. q̄ xpo inferre blasphemā. sibi compabilē gradibus in quibus ipse est deus. Dicitur aūt michael. nō q̄z de choro sit archangelorū. qui chorus in ista hierarchia angelica. est medius. cū sit de ordine p̄mapatuū. Unde in daniele vocat̄ princeps magnus. et nūc p̄est militanti ecclesie. sicut nūc synagoge. sed archangelus appellatur. quantū ad noīs imp̄tationē communem. q̄ princeps angelicus. seu inter angelos plurimos principalis. Nam sicut angeli vno modo dicunt̄ omnes angelica spūs. alio modo soli spūs de supremo choro. ita archangeli vno modo dicunt̄ omnes angeli ordinū supiorū. alio modo soli spūs de medio ordine. inferime angelice hierarchie. Hinc aūt quidā q̄z ignorāt blasphemat. i. p̄fati seductores hereticī intendentes sibilia. fidei que intelligere nequeunt negant et inhonorati. vt q̄d deus est vnus et trinus. q̄d xpūs est deus et homo. Que quidē quia naturaliter tam quam bruta animalia nouerūt. q̄ sentiūt a cognitione. bruta communemente agnoscunt et sibi q̄ delectabilia apprehendunt. In his corrūpunt̄. i. talibus male vtunt̄. et meis dāpnabiliter delectant̄ eisq̄z inordinate. et in agris quemcumque bono adhereat. q̄d totum est spirituales corruptiones. Iesio. Duuisio. primo in terram aie. que illud in pe. Corrupti sunt et abhominabiles facti sunt in iniquitatibus. Ozeeh. de amo. Diuisum est cor eorum. nunc interibunt. Jsti sunt bestie silues. quam instar brutorum animalia sensibilia et terrena ad spiritualia et diuina non referunt. In eis quasi se inhereat in aliquid habent delectabilitatis vtilitatis siue decoris. per que fiunt amabiles istis carnalibus ac puerilibus hominibus. Unde sapiens ait. Creature fide in temptatione anime hominum. et in muscipula ac laqueum pedibus insipientium. ¶ ¶ ¶

Elucidatio secundi capituli epistole sancti iude apostoli. De illis verbis Arthaldus secundus.

Eodem feruore. q. beatissimus apostolus petrus et iohannes contra insurgentes hereticos archas ac deceptores carnales et fictos spiritus seuiunt etiam gloriosus iste apostolus iudas contra eosdem spiritus contra quos gloriosus sequenter subiungit. Ut supra. Eterne dampnationis debetur et imminet illis. quia viam caym abierunt. i. imbidiam caym sequentes recesserunt mente a deo. et errore balaam mercede effusi sunt. Jdest ex decipatione qua baalam balaam a regulus fuit deceptus auiditate.

ad vitia diuersa sūt fusi seu cor-
de extenti. Vel effusi sūt .i. gra-
tiā caritatis data. Ideo dicit tua ca-
ri corde a bellis. Hec est vitiosa
effusio. Est aūt et vtiosa effusio.
qua homo cordis sui pia deside-
ria offert deo. et anxietates ac
gemitus suos exponit et recitat
coram eo. vñ illud trenoz. Ef-
funde sicut aquā cor tuū ante co-
spectū dñi dei tui. Porro omne
pctm voluntatis venit ex errore
aliquo intellectus. hoc est ex aliq
mōsideratione. ita diuertēte fal-
sa opinione. hereticā pūitate m
fidelitate. simili. be radice. dato
notanter ac subtiliter loquit. sāc
uidas. errore balaam merito ef-
fusi sūt. Error vō intellectus bala-
am. fuit mīsideratio diuersa enor
diuum iudicij et vitiū suppstionis
mō. nā fuit ariolus augurijsq;
intentus. qui mōz xc. habetur
Ex quibus erroribus ad vitiosū pa-
lūi veri amorem de lapsus est.
voluntasq; maledicere pplō dei. et
inde a deo prohibitus. dedit regi
balach consiliū suppriussimū. qua
pplm illū. vt saltz per mulieres
madyanitas. traherētur ad ydo-
latrias ac adulteria. De eaam
illis qui: et in contradictione chore
ceciderūt .i. qui rebellione.
pīus chore sequētes. ad ambitio-
nē dilapsi sūt. iamq; perierūt
in anima et eterna dānatione
meruerūt perire. Omniū horū
scelera pfati hereticā fuit sceatz. qa
ex inuidia sctos aplos et eoz co
adutores persequebatur. et ppt
carnalia cōmoda in diuersa

dogmata anqua quibus plurimos
decepērūt. Desiderio quoq; pma-
tus. se contra aplos exercuit. Tm
super viam eorum sequūtur inuidi.
viam balaam auari. viam chore
ambitiosi. inobedientes superbi
presuptuosi. Hi sūt in epulis su-
is maculę .i. predicti hereticā et p
uersi in suis epulationibus tam i
moderate se habent. vt non solū
maculati. sed et macule meritoz
nūcupentur. presertim. qā nō solū
sepos contemnāt. sed et alios qs
ad vitia trahūt. cōmaculant. Iux-
ta quē modū paulus scribit ephe-
sijs. Eratis aliquando tenebre.
nūc aūt lux in dño. Conuiuia-
tes sine timore .i. absq; formidiē
offensionis diuine crapulose vi-
uentes. deoq; cōmedendo grauī-
ter excedentes. quoniā timor do-
mini retrahit hominē a peccato.
Quē admodū proueboz .i. sc.
legitur. Per timorē declinat o
mis a malo. Et ecclesiastici primo.
Timor dñi expellit peccatū. Da-
to qui sine timore dñi dei mandu-
cat. aut aliud quippiā agit. mul-
tas madit culpas. Specialiter
quoq; inidi gerit homo timore dei
in cōmedendo. quia in cōmestiōe
sūt varie occasiones peccandi. qs
absq; timore dñi homo non vitat.
Ex quo duo eliciūtur. Primū
est vt cū dei timore simamus cibū
et potū. Qualiter vt ebrie
nono asserit. Cū timore dñi cele-
brauerūt nupcias cōuiuium. Se-
cundū est. vt in omni quod agimus.
dei pīciam atq; iudiciū ppendā-
mus. sicq; bonis diuersis actibus mis

timorē dñi supponam⁹ ¶ Hmc timor dei vocatur corona iustitie Et sanctus Iob ayt ¶ Verebar oīa opa mea. sciens qđ non parceres delinquēti ¶ In ecclesiastico sanctū est ¶ Cui sine timore est iustificari non potest ¶ et sapiens in omnibus metuit ¶ Nubes sine aqua ¶ dest quē admodū boni tuosi predicatores nubibus compantur ¶ qm verba sapientie pluūt ¶ bn tubus fulget. ad sublima p contemplationē leuant ¶ et conuersationē habent in celis ¶ de quibus per ysaiam loquit spūs sc̄s ¶ Qui sunt isti qui vt nubes volant ¶ Et rursus mandabo nubibus ne pluant super eam ymbrem. Atq; in p̄b ¶ Veritas tua vsq; ad nubes. sic isti hereticī et seductores nubes sine aqua sapientie salutaris vocant ¶ quoniā audientiū corda salubri doctrina non rigant ¶ que a ventis circūferunt ¶ quomodo nubes leuiū nubiū. a malignis spūtibus et elationū vanitatibus q; motibus impelluntur ¶ Quo contra paulus hortatur ¶ Non circūferamur omni vento doctrine ¶ Arbores autūpnales ¶ Nam sicut arbores in autūpno folia habent non fructū p̄ser tm in terra promissionis. sic isti apparentiam tm habent non existentiā bn tuose q; bn tutū actuū ¶ deo subditur ¶ infructuose. qm que exercere videntur ¶ non sunt vere fructus bn tutis ¶ bis mortue ¶ quia p̄pter peccata mortuorū omissionis sunt mortui bnoīno do iuxta illud mathei 3⁰ ¶ Omnis arbor que non faciat fructū bonū excidet ¶ et in ignē mittetur ¶ et p̄pter peccata commissionis sūt mortui aliomodo. ait apl̄s ¶ Vidua que in deliciis vivit ¶ viuens mortua est ¶ fuerat eciam semel mortua vitiis ante baptismū. et altera vice reuiuiscendo post baptismū ¶ Et radicate ¶ ab vno inte et desie ac mutua caritate ¶ De quibus 2⁰ regū 23⁰ loquit̄ dauid. ¶ Prevaricatores quasi spine euellentur ¶ et paulus ad vīros vnde amos ¶ p̄pter infidelitatē erasi sunt ¶ et contra ayt de istis ¶ In caritate radicati et fundati ¶ Fluctus feri maris ¶ i. siles fluctibus magnis. amari et feroces seu turbulenti. qđ dicitur feroces non q̄si mala sit eius natura. sed p̄pter suū effectū. qm multi in eo merguntur. aut tribulant ac spoliant ¶ sicq; diuersa eius gratia ¶ Huiusmodi maris fluctibus isti p̄pter sua in quietudinē amaritudinēq; siles sunt ¶ et quoniā alios in quietat et pacem turbant ecclesie. plurimosq; amaricat ¶ Unde ysaie 17⁰ legitur ¶ Impij quasi mare feruens qđ quiescere non potest ¶ Despumantes suas confusiones ¶ dest̄ confusibiles suos errores. ad infernalem confusionē trahentes per modū spume diffundetes et multa pluantes ¶ Quibus nubes sine aqua ventis circūferuntur ¶ Stelle erranti ¶ Stelle erratice dicūtur stelle non fixe. vt pote septem planete. que preter motū ortus suos. p̄prios habent motus. atq; cur

die m alio loco qm̄ prudie oc̄umbitur
et o mdū/habentq motus vacuos
et mcertos/ Quibus compantur
prefati hereta et miqui. qm̄ per
errores et vana fluctuāt nec en
vm formm stant regula veritatis
nec m ecclesia quasi m orbe figun
tur/ sed ppios habent motus er
roneū intellectus. ac impie volū
tatis. ut resinatq sensualitatis
quibus competit illud m pb̄ In cir
cuitu impi ambulāt/ Et iterū de
us meus pone illos ut rotum/ Ad
item fertur m ysaia. deus m sanc
m medio eius spiritū vertiginis
Quibus procella tenebraruū
i. tempestas infernalis caligins/
conseruata est meternū/ Quia
vt apt saluator mittentur m te
nebras exteriores/ De quibus
pb̄/ ignis inq̄t sulphur et spūs
procellarū pars calicis eoz̄/
Consequenter dicto pphetico pro
bat qd dixit/ Thetaut septimus de
hinc septimus ab adam enoch/ Qui
septimus sunt ab adam. eis patet
computatis. ut patet m genesi. Im
m exordio primi palapomenon
legitur/ Adam/ Seth. enos. cha
inā. malalehel. iared. enoch/
Ecce venit dns m sanctis milibus
suis facere iudiciū. i. dei filius
deus verus aut marnatus m na
tura assupta. ni sine mūdi ven
turus est. inter oīa angelorū
sup nosq̄ ciuiū agmina. facē
iudiciū/ Juxta illud ysaie 2°. Do
minus ad iudiciū veniet cū sen
ibus pli sui et principibus eius/
contra omes/ Non pemtus con
tra omnes. sed contra reprobos
vniuersos/ Per quod expositoie
subditur/ Et arguere omnes impios
os/ qui non pemtuerūt. nec decer
serūt in gracia ab hac vita/ de
ommbus operibus impietatis eoz̄/
quibus impie egerūt. vbi dicet
contra legem dei et cultū/ et de
ommbus duris que locuti sunt
contra deū. i. contra dei precep
ta seu mdicta. vel directe contra
deū. falsiloquendo de eo. aut ir
reuerenter/ peccatores impii
modo omni verbo otioso reddē
da est racio in die iudicij. atq̄ de
omni cogitatione mala affectioē
q̄ prava. et omissione culpabili.
quoniā in mensa dei iustitia. mli
distillū. ml nr remuneratū relin
quet/ Cum hiis patsū scribit beda/ Sciendū q liber enoch
de quo verba hec iudas sūpsit inter
apocrypha ab ecclesia reputatur/
non q̄ dicta tanta patriarche ab
iuenda sint/ sed q̄m liber ille. no
ab enoch. sed ab alio sub nōie illius
scriptus videtur/ Si em scriptus
esset ab enoch. non cōtineret cōtra
ria fidei sane. nūc autē. quoniā
multa mirabilia cōtinet. exqui
bus est illud qd̄ gigantes non ha
buerūt homines sed angelos pa
tres/ sapientibus constat librū illū
non vere ab enoch compositū/ Et
ista inde eplā. q̄ de libro apocrifo
testimoniū sūpsit. primis tpibus
a plerisq̄ reiiciebatur/ Licet tamē
auctoritate vetustate et vsu. me
ruit inter sacras computari scriptu
ras/ maxīe q̄m tale testimoniū
de apocrifo iudas assūpsit/ quod
non apocryphū. sed vera luce p

spiritū. ¶ Hec beda. ¶ Veruptamen si bene pensemꝰ. non videt ꝯ suus iste aplus spiritu sancto repletꝰ. libꝝ enoch apocrifū sed verissima verba enoch patriarche allegare. que verba assūpsit. nō qz̄ libro continetur apocrifo. sed quoniā deo reuelante. sanctorum ea esse ab enoch prolata sciat et moyses aliqua verba abrahe reatat. que deo reuelante noverat ab abraham esse prenūciata. ¶ Hij. s. predicti hereticī seductores carnales et fictī: sūt murmuratores. contra diuina iudicia et contra veros p̄dicatores: querulosi. r. īpacientes. ideo qm̄ non p̄spere eis succedebat sed tamen gebant ꝯ aduersis murmurabāt et conquerebātur ac suas mālegēcias exponerūt hijs quos deprimebant. vt ab eis tpalia extorquerent: secundū desideria sua ambulantes. ꝓprias affectiones sequendo. carnaliterqz viuendo. de quibus loquit ꝯ paulus. ¶ Multi ambulant quos sepe dicebam vobis. nūc autē et flens dico īmicos crucis xp̄i. quorū deus venter est rō: et os illorū loquit ꝯ superbiam. Quoniā iactant et laudant se pos. cū sint magni in oculis suis. ¶ Quibus ysaie. ij. apt saluator scriptura. Ve qui sapientes estis in oculis vr̄is: ¶ Murātes. r. magnifice extollentes seu cōmendantes: personas potissime ꝺdiuites ac potentes: questo causa. r. desiderio et intentione ꝓprij lucri seu cōmodi. quia ob hꝰ ꝺditibus blandiebātur vt plura ab eis acquirerēt. de quibus ysaie tercio scriptū est. ¶ Populus meus qui te beatū dicit. ipsi te deceperūt. et viam gressuū tuorū dissipant. ¶ Tales erāt et pseudo in veteri testamento. ¶ Contra quos in hieremia. in ezechiel et alios ꝓphetas multa sarcinantur. ¶ Contra quos ezechiel vaticinatur. ¶ Ve qui gsumūt pugnos sub omni cubito rō ¶ Quorū impietatem nūc vsqz multi auari. carnales iustis sacerdotes. prelati p̄dicatores. aut alij ymitantur. nō dei honorē. nec aiārū salutem. sed ꝓpria cōmoda. viciosissime exquirētes. in quibus regnat affectio cōmodi. non honesti. amorqz sui. non dei. ¶ De quibus paulus. omnes que sua sūt querunt non que ihesu xp̄i. ¶ Demqz tanto quis ampliꝰ murmurat atqz conquerit. de presentibus virtuose vite laboribus. quanto minus in se extinxit desideria et carnis. ¶ Qui vero spiritalibus desideriis sunt attenti. quanto diligentius sola supna desiderant. tanto libencius transitoria aduersa. paupertatemqz tolerāt. ¶ De p̄tactus vero quibus causa psonas ymitantibus loquitur paulus p̄ma ad corinthios. sexto. ¶ Homines mente corrupti. qui veritate p̄uati sunt. existimantes quēstū esse pietatē. ¶ Et sicut ibidem subditur. questus magnus. r. spiritalis. et verus est pietas cū sufficiencia: ¶ Vos autē carissimi memores estote verborū que predicta sunt ab aplis dñi nr̄i ihesu xp̄i. ¶ Ecce qm̄ hystoliter lo-

quitur sanctus iste apostolus. qsi
vnus apostolorū non extitisset:
¶ Qui dicebant vobis quomā in
nouissimis diebus. psertim tē
pore antixpi: ¶ venient illusores.
.i. deceptores simplicium per ficta
religiositatem ac alijs modis illu
dentes. de quibus proverbiorū ꝫ.
fertur ¶ Illusores deus deludet: ¶ be
aūdū desideria sua ambulan
tes. impietatū .i. uxta ppria volū
tates. que sūt affectiones impi
etatū a vero dei cultu ipedientes.
¶ De quo uxta antiqua transla
tionē iob .28°. asseritur ¶ Ecce cul
tus dei ipā est pietas ¶ Tales vō
ab initio ptinuere ecclesie ceperūt
venire ¶ de eo subditur: ¶ Hi sunt
qui segregant semetipos. ab ec
clesiastica vnitate. et deuotorū
fratrū cōione ¶ Quo contra ad
hebreos dicimo subditur ¶ Consi
deremus invicem in prouoca
tione caritatis et bonorū ope
rū. non deserentes collectionē
nostram. sicut est consuetudo
quibusdam: ¶ Animales .i. sensu
ales carnalitatē sectantes: ¶ spi
ritū non habentes .i. caritate
et grām spiritus sancti. per qm
fideles vnūtur in mistico corpe
ecclesie. et in xpō eius capite ¶ de
arto non sapuit que dei sūt ¶ Ta
les sunt homines inmansueti per
tinaces. indoctes. in quibus vi
tiū regnat sine gratia caritatis. qui
vltra se reputant alijs spiri
tualiores et nouitates inducit
¶ Quo contra ad philippen. ꝫ. af
fectuosissime vas electionis hor
tatur ¶ Si que consolatio in xpo
si quod solatiū caritatis impletę
gaudiū meū. vt idem sapiatis.
vnanimes. idipm sentientes ¶ Vos
autē carissimi supedificantes vos
metipos sanctissime fidei vestre
.i. vos ipos in fide catholica per vi
tuosa exercitia stabilite. et fidei
fundamento uigiter inhierete ¶
Quatur autē fides xpiana sanc
tissima. cui sit supnatur alis radio
mate veritatis. desuper. sanc
tissimo deo vno actrino. incarna
tione qz verbi. mentē illustrante:
¶ In spiritu sancto orantes .i. vere
salubria. cū attentione feruida
prece assidua. postulantes sedm
instructū directionē et inflamma
tionē spiritus sancti ¶ uxta illud
ppe me ad cor mtm. ꝫ. Orabo spū.
orabo et mente ¶ de arto iohāne
qm ayt saluator ¶ Veri adoratores
adorabūt patrē in spiritu
et veritate ¶ Spūs est deus. et eos
qui adorāt eū in spiritu et ve
ritate oportet adorare ¶ Quo
constat. qz qui absqz attentio
nē et diligentia orat. non pprie
orat. cū oratio sit assensus men
tis in deū. vt asserit damascen9:
¶ Vosmetipos in dilectione dei ser
uate .i. diuina pcepta impleta.
opera caritatis cōmunate. cor
da vra per ardentes affectus ad
deū frequēter erigite ¶ Semper
per hec caritas dei conseruatur
nutritur ¶ pficitur ¶ Si autē qs
negligens sit. et loco actpe o
portuno. actus caritatis non
faciat. caritatē amittit ¶ Paul
to plus meretur ea prestare. si
aliquid caritati contrarium ope

tur. Hinc ad colocenſ 3°. dicitur
Super omnia caritatem habete:
Expectantes misericordia dñi
nri. i. gratiosu xpi auxiliu. eiq
pnſſima cōseruatione mdesi
nente. et fine salubre. nc̄ssabi
liter prestolantes ac mbocantes:
In vitam eterna. i. vt per hoc ppe
tua obtineatis felicitate: Et hi
hos quidem arguite tanq̄ dictos
a. hereticos obstinatos. qui ob
stiam m fidelitate iam iudicati
dicūtur: sed m illud iohīs 3°. Cui
non credit iam iudicatus est. Hos
m q̄ arguite. i. redarguite eo
rū ostendendo errore. ne decipi
ant alios. Vel eos pn̄cialiter i
crepando ac mformando. si alı
qua de corū reductione spes ha
beatur. observando tm quod lo
quitur paulus. Hereticū homi
nem post vnā et secūdam correp
tionē deuita. sciens q̄a subuersꝰ
est. qui huiusmodi est et delinquit.
Ppria iudicio condēpnatus: Il
los vero saluate. i. dest peccatores.
non obstinatos hortando. exem
plariter conseruādo. orādo ad
viam salutis reducte: Odientes
reprehendentes. i. de feruore libidis
aliorū q̄ vitioꝝ feruore eos
auertentes. quia vt dicit [illegible]
bidoq̄ per hoc a mfernali m
cendio quod meruerūt eos ex
pientes qui a vt dicitur iacobi
vltimo. Cui conuerti fecerit
pctorem ab errore vie sue saluā
bit aiam eius a morte: Alios
autē mīserem mini. i. quos conuer
tere non potestis. eis condolete.
et orate pro illis: In timore. i.
ai dei timore hec omnia agite.
non presumentes de viribus
vestris. neq̄ manu erigentes.
sed deprio periculo formidolosi
ac prouidi. Juxta illud prouer
ad cor mtū. de amo. Qui se existi
mat stare. videat ne cadat. Alter
ad galath. vi. Si preoccupatus
fuerit homo in aliquo delicto.
vos qui spnales estis huiusmodi
instruite in spiritu lenitatis. cō
siderans teipm. ne et tu tēptere
ris: Odientes eam que carna
lis est maculatā tunicā. Hec ma
culatam tunicā et carnalem. m
telligi potest cōuersatio prauā.
qua peccator se operit. De qua
sponsa apt in cantibus. Cui tuni
cam meā. quomodo mduar illā.
Hec tunica absolute est odienda.
ai sit malū culpe. de quo loquit.
Odientes malū. Potest quoq̄
per tunicā istam itelligi corpus
istud mortale. varijs culpis fedā
tū. ai exhibitū sint arma miqui
tatis pcto. quod est quasi quodda
amme mdumentū. Estq̄ odien
dū. primo quantū ad hoc qd est
maculatū. vt malū culpe odio ha
beatur et extinguatur in eo sed m
illud ad vīnos vi. Non regnet
pc̄m in vestro mortali corpore.
Secūdo. vt corpus salubriter casti
getur ac edometur quasi odio ha
beretur. qd tamen ex caritate pro
cedit. Vter qd loquit paulus. Casti
go corpus meū. et in seruitutem
redigo. Item q̄ Mortificate mem
bra vra que sunt super terram.
Sic quippe et aiam nostrā debe
mus odire. expō iohānis. 12°. ptestā

te/ ℣ Qui odit aiam suā in hoc mū-
do in vitā eternā custodit eā/ ℟ Ro
est aut̄ corpus odiendū simpliat.
sed spualiter diligendū. quatēs.
future glorificacois sit pticeps.
℣ Vñ ad ephes: 1to. nduat. ℟ Nemo
unqm carnē suā odio habuit: ℣ Ti
aut̄ qui potens est vos gseruare
sine pcto/ ℟ Deo aut̄ omps potest
nos a viciis pseruare. nec sine eo
ope et gra possumꝰ ea euadere:
℣ Et constituere ante gspectū gloie
sue/ ℟ dest/ cora gloiosa et adorāda
pnsia sua. seu cora sepo: ℣ In
maculatos in exultacione ad
uentu dñi nri ihesu xpi. i. in die
udicii. ℟ ta q tuc appareamꝰ puri.
et in aīditate repleti stantes inter
sanctos a dextris udicis sum. soli
deo saluatori nro/ ℣ Hoc potest ex
pom de pte eterno. qui q̄litet solꝰ
deo dicatur: pretactū est/ qui est
saluator. p pncipalem auctoritā-
tem et efficiena. qui gra in pse
nti et gloria in futuro areando
largitur/ ℟ Potest quoq; expom
et melius ut videtur de tota sup
benedicta trinitate. que est unꝰ
solus verusq; deus et pncipalis
saluator. ℣ Huic igit soli deo: ℟ Per
ihesū xpm dñm nrm/ ℣ Qui licet
sit una in trinitate psona. tamē
sm̄ naturā assūptam per ipsū.
quasi per mediatorē mīsteriale
q; causam. honor et gloria deo at-
tribuitur/ ℟ Inq̄tū per xpm ho-
nem. deus trinitas et pmemet se-
cundū qd deus. tot bona nobis
exhibuit seu concessit. et tot bo-
na per eundē xpm pacta sunt/
℟ Ideo subūgitur/: ℣ Gloia p. da-
ra aī laude letica sublimis q; fa-
ma/: magnificēa/ et magna
seu clara efficiena/ de quo deu-
teronoī 33o. Fert ℟ magnificēa
eius dis aur. ut nubes/: ℣ Imperiū
a. dīa ōnī reū/ et ptās ℟ dest
auctoritas ac oīpotena. Dīa
inq̄m hec per xpm deo attribu-
antur/ seu cōuenire nosanteꝰ qui
per xpm nos illustrauit et doauit.
et per eū magnifice egit nobisa/
℣ Per xpm ei. ego deo cōuenire p
nosanteꝰ qñtū est ex pte unitatis
dei: ℟ Ante oīa secula et nūc et
oīa scla sclorū ℣ Amen ℟ dest eter-
naliter/ pncialiter et infinibiliter.
non q ante omna sclā deus a-
turis actualiter ipa aut aut nosce-
batur ab eis. vel magnificena
in ipis exercaut/ sz in ecat sibi vir-
tus atq; auctoritas suma. ad oīa sc̄-
ta/ Unde et dicit etnus creator. nō
q ab eterno creauit/ ℟ Invariabi-
liꝰ veo in se. et prorsus oīpotens
pte est in sepo/ ℣ Qui est sup oīa
deus sublimis et benedictus/ ℟
Amen ℣ Deo gracias

℣ Orate pro scriptore fratre Wilhelmo nycolai de amstelredam mo-
nacho. pecatore/

552. 553